

**NAZWY
MIEJSCOWE
POLSKI
Sfb-Sy**

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT JĘZYKA POLSKIEGO

NAZWY MIEJSCOWE POLSKI

HISTORIA • POCHODZENIE • ZMIANY

pod redakcją
URSZULI BIJAK
I PAWŁA SWOBODY

Sfb-Sy

XVI

KRAKÓW 2021

PRACOWNIA ONOMASTYKI INSTYTUTU JĘZYKA POLSKIEGO PAN
Kraków, al. Mickiewicza 31

Autorzy haseł tomu XVI

URSZULA BIJAK (UB), BARBARA CZOPEK-KOPCIUCH (BCz), IWONA NOBIS (IN),
ROZALIA PRZYBYTEK (RP), PAWEŁ SWOBODA (PS), KATARZYNA SUCHARSKA (KS)

Twórca i pierwszy redaktor słownika

KAZIMIERZ RYMUT

Osoby współtworzące słownik na różnych etapach jego powstawania

ELŻBIETA BORYSIAK, JOANNA CHŁADZYŃSKA, BARBARA DODA, PAWEŁ DUDEK,
ALEKSANDRA GALASIŃSKA, TERESA ŁUBA, MAREK ŁEPECKI,
WANDA MAKUŁA-KOSEK, URSZULA WÓJCIK, KINGA ZAWODZIŃSKA-BUKOWIEC,
ZOFIA ZIERHOFFER

Recenzent

EWA WOLNICZ-PAWŁOWSKA

Konsultanci

ZBIGNIEW BABIK — nazwy archaiczne
ELŻBIETA KOWALCZYK-HEYMAN — toponimia Mazowska
MARIA MALEC — odosobowe nazwy miejscowości
JÜRGEN UDOLPH — nazwy niemieckie i łużyckie
GRASILDA BLAŽIENĖ — nazwy bałtyckie

Redakcja wydawnicza

MAGDALENA ŚWIERZOWSKA

Projekt okładki

ROBERT J. OLEŚ

Skład i łamanie

REGINA WOJTYŁKO

© Copyright by Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków 2021

ISBN 83-85579-29-X całość

ISBN 978-83-64007-79-8 tom XVI

Wydanie 1. Nakład: 200 egz.

Wydrukowano w drukarni www.totem.com.pl

Stb

Stbik zob. **Żbik**

Stbiki zob. **Żbiki** (1, 2)

Steben zob. **Staw** (7)

Stebiau zob. **Stebłów**

Steblewo, wś, gdań., gm. Pszczółki, 10 km na płn. od Tczewa: *Stubelow* 1305 VPr II 57; *Stubelov* 1317, *Stobelowe* 1330 PrUr II 135, 460; *Stübelow* (1340)XVIII, villam *Stobelam*, *Stobbelam* (1343)XV PrUr III 219, 430; *Stubbelaw* ... dorfes *Stobelaw* 1400, *Stubbelow* 1434, 1435 KKG 178, 186, 187; *Stobelaw* 1402–15 Krie 72; *Stoblaw*, das dorf 1411 MKB 244; *Stobelow* 1425, zu *Stoblaw* 1433, *Stublaw* 1434 MWrm IX 137, 504, 565; *Stobbelau* 1456 SRP IV 520; *Stiblau*, *Stublau* ok. 1500 SRP V 462, 463; villas *Stobelaw* 1506 Font LXIV 2; *Stihoblaw* 1534 Inwłoc 123; *Stubbelaw* 1570 ŻDz XXIII 166; *Steblowo* 1583, *Stublaw* 1593 Font I–III 7, 517; *Stüblau*, *Stübelov* 1749 Font XVI–XIX 121, 157; *Stüblau* 1796–1802 MpSchröt IX; *Stüblau* — *Steblewo* 1879 KętN 7; *Steblewo*, niem. *Stueblau* 1890 SG XI 308; *Stüblau* — *Steblewo*, -a, *stebleski* 1947 MPol XXV nr 111; *Steblewo*, -wa 1982 WUN III 343. — Początkowo zapewne *Stobłowo, od ap. *stoblo, kasz. *steblo* ‘żdźbło’ (< **stob-//støb-*, psł. *stǫblo), pol. *ścǫbło*, *żdźbło* ‘łodyga roślin trawiastych, słoma, pęd, trawa’ SEBor 748–9, z suf. -ow//-ewo. Nazwa charakterystyczna dla terenów podmokłych, zarośniętych szuwarami (wś leży na prawym brzegu Wisły). R. Trautmann wywodzi nazwę od n. os. *Stobiel* RymSEN II 486 (: niem. n. os. *Stobbe*, *Stob* < śrwniem. *stōuben* ‘kurzy się’). Nazwa niem. jest substytucją fonetyczno-morfologiczną n. pol. z niem. członem -au za pol. -owo. Zmiany *Stobłowo* > *Stebłowo* > *Steblewo* nastąpiły w wyniku repolonizacji form niem. Nie można wykluczyć pierwotnej formy *Żdźbłowo wcześniej przejętej do niem., potem

resubstytuowanej. Lit.: SHGPG X 41–2; Trautman-Elb I 138; Borek, -*bn-* 225; Bugalska, PMT VI 96; Kęsikowa, PMT II 134–5; Żuławy 82. BCz

Stebłow zob. **Stebłów**, **Stebłów** (1, 2)

Stebłowitz zob. **Stebłów** (1)

Stebłów, cz. Lublińca, dawniej wś, częst.: Jeschke und Stefke von *Stebław* 1410 CEV 212 (tu?); *Stebiau* 1533 Böhme I/3, 130; *Stebłow* (1534) K 651; *Stebiau* 1571 Urb III 162; *Stebław* 1583 Böhme I/3, 91; *Stebław* 1586 CdSil XXXIII 50; ex pago *Stebłow* 1679 J II 55; *Stebiau* 1736 MpWielOppol; *Stebiau*, ein klein Dorf 1783 Z II 161; *Stebiau*, *Stebłów* 1845 K 651; *Stebłów* (*Stebiau*) 1920 PrusŚG 71; *Stebłów*, -łowa 1982 WUN III 343. — Nazwa *Stebłów*, od n. os. pochodzenia niem. *Stebel* SSNO V 328 (: śrwniem. *stebelin*, *stebel* ‘kijek, drążek, laseczka’), z suf. -ów, zmieniona jako *Stebiau*. Lit.: SNGŚI XIII 63. PS

Stebłów zob. **Stebłów** (1, 2)

Stebłowo zob. **Steblewo**

Stebłów (1), dziś *Stebłów*, wś, opol., gm. Cisek, 9 km na pld. od Kędzierzyna-Koźła: *Stebłowitz* (1532) K 660; *Oberstöblau* 1636 CdSil XXXIII 91; ex villa *Stebłow* 1679 J II 161; *Stebiau*, P. *Stebłow* 1736 MpWielOppol; *Ober Stöblau* 1743 SNGŚI XIII 64; *Stobelau*, auch *Stebelau*, *Stebiau*, pohl. *Stebław* 1783 Z II 312; *Stöblau*, *Stobłów* 1845 K 660; *Stebłów*, *Stöblau* 1900 Myc 48; *Stebłów* — *Stöblau* 1939 Prus 69; *Stöblau* — *Stebłów*, -owa, *stebłowski* 1948 MPol XXVI nr 59; *Stebłów*, -łowa 1982 WUN III 343; *Stebłów*, -owa, *stebłowski* 1996 MPol nr 79, poz. 713. — Od n. os. *Stebel*, z suf. -owice, wtórnie -ów. Nazwę zmieniono jako *Stebiau*, *Stöblau*; okresowo n. zestawiona z członem od niem. przym. *ober* ‘górnny’, dla odróżnienia od n. wsi *Stebłów* (2). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stebłów*, w 1996 r. zmieniono na *Stebłów*. Lit.: SNGŚI XIII 64. PS

Stebłów

Stebłów (2), dziś *Stebłów*, wś, opol., gm. Krapkowice, 4 km na pld. od Krapkowic: inter *Styblow* et Hoczenplocz fluvium (1294)1357 SUr VI 128; de *Stebbulou* et de Dobra villis 1302 CdSil II 81; *Stebluow* 1359 CdSil VI 7 (tu?); Jeschke und Stefke von *Steblaw* 1410 CEV 212 (tu?); *Stebblaw* 1570, *Stebblow* 1597 CdSil XXXIII 47, 110; Dobre et *Stebblau* 1687/88 J II 528; na Stiborowit-zach a *Steblowie* 1698 Kat 130; *Stebblau*, P. *Stebblow* 1736 MpWielOppol; *Stebblau* 1784 Z III 114; *Stöblau*, *Stebłów* 1845 K 660; *Stebłów* 1890 SG XI 312; *Stebłów*, *Stöblau* 1900 Myc 48; *Stöblau* — *Stebłów*, -owa, *stebłowski* 1946 MPol XXV nr 142; *Stebłów*, -łowa 1982 WUN III 343; *Stebłów*, -owa, *stebłowski* 1995 MPol nr 6, poz. 97. — Od n. os. *Stebel*, z suf. -ów. Nazwę zmieniono jako *Stebblau*, *Stöblau*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stebłów*, w 1995 r. zmieniono na *Stebłów*. Lit.: SNGŚI XIII 64. PS

Stebnica zob. **Stupnica**

Stebnik, wś nieistniejąca, leżała 7,5 km na wsch. od Ustrzyk Dolnych, krośn.: inter bona et villas regales videlicet Bendrow, *Stebnik*, Prosiiek 1542 Matr IV/3, nr 20819; *Stebnik* 1589 ŻDz XVIII/1, 3; *Stebnik* 1648 AGZ XXI 10; Wieś *Stebnik* 1664 Lurus I 137; *Stebnik* 1761 MakPrz 257; *Stepnik* 1779–83 MpMieg; *Stebnik* 1794 Ga Qq2v; *Stebnik* 1851 Sch 140; *Stebnik*, wś 1890 SG XI 313; *Stebnik* 1921 Sk XIII 9; *Stebnik* 1931 Mp-100(51-35); *Stebnik* 1962 Mp-25(Ustrzyki Dln.). — Od ukr. i pol. ap. *stebnyk* ‘zimowe schronisko dla pasieki’ Rud 107, *stebnik* ‘pomieszczenie, w którym przechowuje się ule z pszczołami podczas zimy’ ŁesiówTer 24. Por. też n. lasu i rz. *Stebnik*, ponowione z n. wsi. Nazwa powtarza się kilka razy na Ukrainie i na ukr. obszarze językowym. W latach 1944–51 miejscowość znajdowała się na terenie ZSRR, po włączeniu jej do Polski ludność wysiedlono, a zabudowania rozebrano. W. Makarski błędnie utożsamiał wś z pld. cz. wsi Krościenko, krośn., gm. Ustrzyki Dolne, por. *Stebnik*, -ka 1966 UN 74, 17, która została tak nazwana po zaniku omawianej miejscowości. Sugerował on także, że n. ma takie pochodzenie, jak n. mta *Stebnik* (dawniej *Istebniki*) k. Drohobycza (od ukr. ap. *stebnyk* < *istebnik*, por. stp. *istba*, *izdba*). Łączenie ap. *stebnik* z **jstbba* jest jednak dyskusyjne. Lit.: MakPrz 257. BCz/PS

Stecklin zob. **Steklno**, **Szteklin**

Steczewicze zob. **Stacewicze**

Steczki zob. **Gogole-Steczki**

Steeg zob. **Stolno** (1)

Steegen zob. **Stega**, **Stegna** (2), **Stegny**

Steeger Werder zob. **Stegienka**

Steennerwerder zob. **Stegienka**

Steenkendorf zob. **Stanowo** (2)

Stefanek zob. **Stefanków** (1)

Stefania, wś, koniń., gm. Władysławów, 13 km na pln. od Turku: *Stefania*, ze *Stefanji* 1841 AP-Pozn(54/801/0/6.1/55, k. 25); *Stefania*, w wsi *Stefanii* 1865 APPozn(54/801/0/6.1/80, k. 13v); *Stefanja* 1877 Zin II 179; *Stefania* 1890 SG XI 315; *Stefania* 1921 Sk II 36; *Stefania*, -nii 1982 WUN III 344; gw. *stefanja*, -nii, *stefajski*. — Od im. *Stefania*; n. tworzy serię nazewniczą wraz z n. sąsiednich miejscowości: *Genowefa*, *Leonia*, *Natalia*. Lit.: Karpluk 139. PS

Stefankowice, dziś *Stefankowice*, wś, i *Stefankowice-Kolonia*, kol., okresowo wś, zamoj., gm. Hrubieszów, 11 km na pln. od Hrubieszowa: *Stepankowicze* (1446)XVI ZDM III 187; *Stepankowice* 1450 CzChełm 193; *Stepankowicze* 1483 AWAK XIX 15; *Stepankowicze* 1557 ASK I 18, 167; *Stepankowice* 1564 ŻDz XVIII/1, 187; *Stepankowice* (1676)XVIII RPogMłp 233; in villa *Stepankowicze* 1689 AWAK XXIII 357; *Stepankowice* 1827 Tabella II 199; *Stepankowice*, wś i folw. 1890 SG XI 328; *Stepankowice*, folw. 1921 Sk IV 34; *Stefankowice*, wś i kol. 1952 UW 137; *Stefankowice*, -wic, *Stefankowice-Kolonia*, -wic-nii, *stefankowicki*, dwie wsi 1970 UN 109, 22; *Stefankowice*, -wic, *Stefankowice-Kolonia*, -wic-nii 1982 WUN III 344; gw. *stefankowice*, -vic, *stefankowski*. — Od ukr. n. os. *Stepanko*, z suf. -owice. Po II wojnie światowej polonizacja w formie *Stefankowice* i podział obiektu. Człon odróżniający od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: CzChełm 193. BCz

Stefankowo (1), cz. wsi Pieńpole, dawniej wś, ciech., gm. Stupsk: *Стефанково*, въ деревнѣ *Стефанковѣ* 1875 APWarsz(76/145/0/-/80, k. 15); *Stefankowo* 1888, *Stefankowo*, folw. 1890 SG IX 590, XI 316; *Stefankowo*, wś 1921 Sk I 24; *Stefankowo*, -wa, os. 1982 WUN III 344; *Stefankowo*, -wa 2006 DZU nr 240, poz. 1746. — Od im. *Stefanek* (: *Stefan*), z suf. -owo. UB

Stefankowo (2), cz. wsi Grodkowo-Zawisze, dawniej wś, płoc., gm. Sierpc: *Stefankowo*, w *Stefankowie* 1866 APPłoc(50/196/0/2/84, k. 53); *Stefankowo* 1877 Zin II 179; *Stefankowo*, wś 1890 SG XI 316; *Stefankowo*, wś 1921 Sk I 167; *Stefankowo*, -wa 1982 WUN III 344. UB

Stefanków (1), wś, rad., gm. Chlewiska, 11 km na pñ.-zach. od Szydłowa: Ruda *Stephanek* Chlewiskich 1569 ŻDz XIV 324; Minerka *Stephanek* 1674 ASK I 69, 124v; *Stefankow* 1783–84 RejKor 331; *Stefanków* 1787 Spis 407; Wielki Piec *Stefanow* 1791 MpPerSd; *Stefanów* 1827 Tabella II 198; *Stefanów* 1839 MpKwat IV 6; *Stefanków* 1877 Zin II 179; *Stefanków* 1890 SG XI 316; *Stefanków* 1921 Sk III 44; *Stefanków*, -kowa, *stefankowski* 1970 UN 30, 51. — W XVI w. była tu ruda (kuźnica) o n. *Stefanek*, ta od n. os. *Stefanek* SSNO V 287 (: *Stefan*). Od XVIII w. *Stefanków*, z suf. -ów, efemerycznie też *Stefanów*. Lit.: AtSd 154; KopRad 338. IN

Stefanków (2), wś, rad., gm. Jasieniec, 11 km na pñ.-zach. od Warki: *Стефанковъ*, изъ *Стефанкова* 1875 APWarsz(73/1293/0/-/96, k. 5); *Stefanków* kol. 1877 Zin II 179; *Stefanków*, kol. 1890 SG XI 316; *Stefanków*, kol. 1921 Sk I 47; *Stefanków* 1952 UW 13; *Stefanków*, -kowa, *stefankowski* 1971 UN 127, 31. — Od im. *Stefanek* (: *Stefan*), z suf. -ów. UB

Stefanowice, wś, ziel., gm. Zbąszyń, 7 km na wsch. od Zbąszynia: *Stefanowskie Oleńdry* 1788 Büsching XXII 61; *Stefanowo*, adel. v[on] 9 R[auchfängen] und Hauland 1798 HstB I 574; *Stefanower Hol.* 1802–03 MpGillyPr; *Holendry Stefanowskie*, in *Colonia Stefanoviensis* 1818 ASC(Zbąszyń-kat., UMZ-1817–20, k. 55); *Stefanowo*, Hauland 1821 Rumpf III 140; *Stefanowo Ol.* 1846 KsP 270; *Stefanowskie Holendry*, urzęd. *Stefanowo-Hauland* 1890 SG XI 318; *Stefańskie Huby*, niem. *Stefanowo Hld.* 1902 MycPn 88; *Stefanowice*, niem. *Stefanowo-Hauland*, wś 1921 Sk X 54, 157; *Stefanowice*, -wic 1982 WUN III 344. — Dawna n. *Stefanowskie Oleńdry*, też *Holendry Stefanowskie*, *Stefanowo-Oleńdry*, niem. *Stefanower Holländerei*, *Stefanowo Hauland*, od n. m. *Stefanowo* (7) i terminu osadniczego *oleńdry*//*holendry*, niem. *Holländerei*, *Hauland*. Podawana tylko przez J. Mycielskiego n. *Stefańskie Huby* jest zapewne próbą

tłumaczenia n. niem. (por. ap. *huba* ‘gospodarstwo wybudowane w polu, kolonia’, też ‘włoka gruntu’ SW II 59, to z dniem. *hube* ‘ts.’ DWB X 1867–8). Po 1918 r. ustalono n. *Stefanowice* na wzór nazw patronimicznych. Lit.: Rutkiewicz, Onom XLVI 82. PS

Stefanowice zob. **Godkowice** (2)

Stefanowo (1), os., dawniej wś, bydg., gm. Koronowo, 7,5 km na zach. od Koronowa: Item dampna villarum ... In *Wirzeszyni* 1413 Cruc II 233–4; *Wrzeszyny* 1489 Lupbrz 182; *Wrzesiny* sive *Stefanowo* 1780 SHGKu(materiały) 427; *Stephanowo* oder *Wreschin*, szlach. folw. 1789 Goldb II 232; *Stephanowo* 1796–1802 MpSchröt XX; *Stephanowo* ok. 1845 MpRey nr 47; *Stefanów*, niem. *Rabenhorst*, posiadłość 1890 SG XI 317; *Rabenhorst* 1912 Meyers II 533; *Stefanowo*, niem. *Rabenhorst*, folw. 1921 Sk X 3, 157; *Stefanowo*, -wa, cz. wsi Byczewo 1972 UN 174, 26; *Stefanowo*, -wa 1982 WUN III 344. — Pierwotnie *Wrzesiny*, od ap. *wrzosz*, z suf. -iny. W XVIII w. obocznie zaczęła funkcjonować dzisiejsza n. *Stefanowo*, od im. *Stefan*, z suf. -owo, też -ów. Niemiecka n. *Rabenhorst* nadana urzędowo przez administrację zaboru pruskiego. Lit.: SHGKu(materiały) 427. UB/KS

Stefanowo (1a), wś, koniń., gm. Babiak, 11 km na pñd.-zach. od Izbicy Kujawskiej: *Stefanowo* 1845 APPozn(54/731/0/6.1/62, k. 8); *Stefanowo*, wś 1890 SG XI 318; *Stefanowo* 1921 Sk II 30; *Stefanowo*, wś 1933 SkBy 1621; *Stefanowo*, -wa, cz. wsi Żurawieniec 1970 UN 82, 7; *Stefanowo*, -wa 1982 WUN III 344; gw. *stefanowo*, -va, *stefanoski*. PS

Stefanowo (2), wś, koniń., gm. Kazimierz Biskupi, 4 km na pñd.-zach. od Kleczewa: *Стефановъ* 1881 SpisKal 80; *Stefanów*, przyległość dóbr Komorowo 1890 SG XI 316; *Stefanów*, kol. 1912 Graeve II 134; *Stefanowo*, kol. 1921 Sk II 109; *Stefanowo*, kol. 1967 SM 1086; *Stefanowo*, -wa 1982 WUN III 344. — Pierwotnie n. z suf. -ów, po 1918 r. zmienionym na -owo. PS

Stefanowo (3), wś, koniń., gm. Sompolno, 9 km na pñd.-wsch. od Ślesina: *Stefanów*, z *Stefanowa*, w *Stefanowie* 1856, *Stefanowo*, *Stefanów* 1858 APPozn(54/781/0/1.1/43, k. 75, 76, 118); *Stefanów* 1877 Zin II 179; *Стефаново* 1889 AP-Pozn(54/781/0/6.1/73, k. 6); *Stefanów*, wś 1890 SG XI 316; *Stefanów* 1912 Graeve II 134; *Ste-*

Stefanowo

fanowo młynarskie 1916 OVkoło 15; *Stefanowo* 1921 Sk II 32; *Stefanowo*, -wa, *stefanowski* 1970 UN 82, 29; gw. *stefanuf*, -ova, *stefanoski*. — W początkowych latach istnienia miejscowości widoczne wahanie rodzajowe form -ów: -owo. Od 1864 r. w księgach metrykalnych konsekwentnie używano formy *Stefanowo*, natomiast w źródłach drukowanych występuje wyłącznie forma *Stefanów*. Efemerycznie pojawia się n. zestawiona z członem dyferencyjnym od przym. *młynarski*. Po 1918 r. ustalono n. *Stefanowo*. PS

Stefanowo (4), os., dawniej wś, pil. gm. Krzyż Wielkopolski, 3,5 km na płn.-zach. od Krzyża Wielkopolskiego: *Dragefeld* 1905 GemLex V 26; *Dragefeld*, wś 1912 Meyers I 370; *Dragefeld* 1919 MpMbl(3061); *Dragefeld* — *Stefanowo*, -wa, *stefanowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Stefanowo*, -wa 1982 WUN III 344. — Wieś o n. *Dragefeld* (: n. w. *Drage*, dziś Drawa + ap. *Feld* 'pole') powstała w 1904 r. w wyniku połączenia kilku mniejszych osad, por.: *Dazu Ab[bau]e Alt Thiergarten, Dragetheerofen, Koppenhof, Rode-mannsgut, Steinbornsgut, Stephanowo* (Meyers I 370). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stefanowo* na podstawie n. jednej z tych miejscowości, por. *Stephanowo* 1696, *Stephanowo* 1725 Gołaski i in. 116; *Stephanowo*, folw. 1789 Goldb II 232; *Stefanowo* 1821 Rumpf III 140; Vw. *Steffanowo* 1836 KDR nr 249; *Stefanów*, urząd. *Stephanowo*, posiadłość 1890 SG XI 317 (od skróconego nazw. założyciela miejscowości *Stefański//Stephanski*, z suf. -owo). Współcześnie os. ta obejmuje w rzeczywistości jedynie dawną miejscowość *Steinbornsgut*. Lit.: Gołaski i in., *Zabytkowe nazewnictwo polskie na Pojezierzu Wałeckim*, 2015, 116. PS

Stefanowo (5), wś, warsz., gm. Lesznowola, 10 km na zach. od Piaseczna: *Стефановъ*, изъ *Стефанова*, въ *Стефановъ* 1912 ASC(Tarczyn, UMZ-1912, k. 15); *Stefanowo* 1917 OVWar II 150; *Stefanowo*, wś 1921 Sk I 12; *Stefanowo*, -wa, *stefanowski* 1971 UN 136, 16. — Od im. *Stefan*, z suf. -ów, -owo. UB

Stefanowo (6), wś, włoc., gm. Piotrków Kujawski, 9 km na pld.-wsch. od Piotrkowa Kujawskiego: *Stefanowo* 1851 DzUrz(G. Warsz. nr 35, 827); *Stefanów* 1872 CatVlad 18; *Stefanowo* 1877 Zin II 180; *Stefanowo* 1890 SG XI 318; *Stefano-*

wo, -wa, *stefanowski* 1971 UN 182, 19. — Od im. *Stefan*, z suf. -owo, okresowo też -ów. KS

Stefanowo (7), wś, ziel., gm. Zbąszyń, 4 km na pld.-wsch. od Zbąszynia: *Stefanowo* predio 1751 KsgPoz 573, 190v; *Stefanowo*, folw. att. Zbąszynia 1783–84 RejKor 835; Folwark *Stefanowo* 1791 MpPerPn; *Stefanowo* 1802–03 MpGillyPr; *Stefanowo* 1821 Rumpf III 140; *Stefanowo* 1846 KsP 270; *Stefanów* al. *Stefanowo*, wś 1890 SG XI 317; *Stefanowo* 1921 Sk X 54; *Stefanowo*, -wa 1982 WUN III 344. — Nazwa ma być może związek ze *Stefanem* Garczyńskim (1690–1755), wojewodą poznańskim i właścicielem klucza zbąszyńskiego od 1751 r. (rodzina Garczyńskich posiadała dobra zbąszyńskie już wcześniej, por. PSB VII 275–7). PS

Stefanowo zob. **Stefanów** (4, 7), **Zalesie-Stefanowo**

Stefanowo-Hauland zob. **Stefanowice**

Stefanowo Młynarskie zob. **Stefanowo** (3)

Stefanowo Racięckie, wś, koniń., gm. Wierzbinek, 8,5 km na płn.-zach. od Sompolna: *Stefanowo Racięckie* 1934 Mp-100(39-27); *Stefanowo Racięckie*, wś 1967 SM 1087; *Stefanowo Racięckie*, -wa -kiego, cz. wsi Helenowo 1971 UN 182, 39; *Stefanowo Racięckie*, -wa -kiego, cz. wsi Helenowo 1982 WUN III 344; *Stefanowo Racięckie*, -wa -kiego, *stefanowski* 2015 DzU poz. 2277. — Drugi człon od n. m. *Racięcín* (zob.), w formie przymiotnika. PS

Stefanowskie Holendry zob. **Stefanowice**

Stefanowskie Olędry zob. **Stefanowice**

Stefanów (1), kol., okresowo wś, chełm., gm. Cyców, 12 km na wsch. od Łęcznej: *Стефановъ*, kol. 1877 SpisLub 78; *Stefanów*, kol. 1890 SG XI 317; *Stefanów*, kol. 1921 Sk IV 11; *Stefanów*, wś 1952 UW 135; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski*, wś 1970 UN 108, 7; *Stefanów*, -nowa 1982 WUN III 344. — Od im. *Stefan*, z suf. -ów. BCz

Stefanów (1a), kol., okresowo wś, chełm., gm. Dorohusk, 15 km na wsch. od Chełma: *Stefanów*, folw. 1890 SG XI 317; *Stefanów*, kol. 1921 Sk IV 16; *Stefanów* 1952 UW 135; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski*, wś 1970 UN 108, 36; *Stefanów*, -nowa 1982 WUN III 344. — Zapewne od im. dziedzica wsi Pławanice *Stefana* Baranowskiego, z suf. -ów. *Stefanów* został oddzielony od dóbr Pławanice w 1879 r. (zob. SG VIII 277, XI 317). BCz

Stefanów (1b), wś, koniń., gm. Dobra, 3,5 km na płn.-zach. od Dobrej: *Stefanów*, folw. 1877 Zin II 179; *Stefanów*, folw. 1890 SG XI 316; *Stefanów*, kol. 1921 Sk II 119; *Stefanów*, -nowa 1982 WUN III 344. — Od im. *Stefan*, z suf. -ów. *KS*

Stefanów (2), wś, łódz., gm. Brójce, 6 km na płn.-wsch. od Rzgowa: *Стефановъ* 1866 GPKP III 10; *Stefanów* 1877 Zin II 179; *Stefanów* 1890 SG XI 316; *Stefanów* 1921 Sk II 66; *Stefanów*, -nowa 1982 WUN III 344; gw. *stefanuf*, -ova, *stefanoski*. *IN/KS*

Stefanów (2a), cz. wsi Leonów, okresowo wś, łódz., gm. Zgierz: *Стефановъ* 1866 GPKP III 6; *Stefanów* 1877 Zin II 180; *Stefanów*, wś 1890 SG XI 316; *Stefanów*, -nowa 1982 WUN III 345; gw. *stefanuf*, -nova, *stefanoski*. *IN/KS*

Stefanów (3), wś, piotr., gm. Drużbice, 8 km na płn.-wsch. od Bełchatowa: *Stefanów*, kol. 1921 Sk II 80; *Stefanów* 1952 UW 98; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1972 UN 39, 28. *IN/KS*

Stefanów (4), wś, piotr., gm. Koluszki, 2,5 km na wsch. od Koluszek: z *Stefanova*, de Colonia *Stefanowo dicta* 1799 ASC(Jeżów, U-1795–1804, k. 19v); Kol. *Slotwiny* od. *Stephanow* 1802–03 Mp-GillyPr; *Stefanów* kolonia 1827 Tabella 198; Kol. *Stefanów* 1839 MpKwat III 4; *Stefanów* 1877 Zin II 180; *Stefanów*, kol. włośc. 1890 SG XI 316; *Stefanów*, wś 1921 Sk II 5; *Stefanów* 1952 UW 115; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1974 UN 40, 26. — Początkowo n. z suf. -owo. O obocznej n. *Slotwiny* zob. *Slotwiny* (3). Lit.: WójcikRaw 153. *KS*

Stefanów (5), wś, piotr., gm. Poświętne, 14 km na płn.-zach. od Drzewicy: *Stefanów* 1890 SG XI 317; *Stefanów*, kol. 1902 Przew II 189; *Stefanów*, wś 1921 Sk III 97; *Stefanów*, kol. 1933 SkBy 1621; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1969 UN 28, 59. *IN*

Stefanów (6), wś, piotr., gm. Rokiciny, 7 km na płd. od Koluszek: *Stefanow*, w *Stefanowie* 1828 APLódź(39/1555/0/-/25, k. 7v); *Stefanów* 1839 MpKwat III 5; *Stefanów* 1877 Zin II 179; *Stefanów*, kol. 1890 SG XI 316; *Stefanów* 1921 Sk II 9; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1974 UN 40, 37. *IN/KS*

Stefanów (7), wś, płoc., gm. Gostynin, 6 km na płn.-wsch. od Gostynina: *Stefanów* 1855 AP-Ploc(50/210/0/-/30, k. 1); *Stefanów*, wś 1890 SG XI 316; *Stefanowo* 1914 KdwR(Gostynin); *Stefa-*

nów 1921 Sk I 29; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1971 UN 125, 6. — Okresowo pojawia się forma z suf. -owo. Lit.: WójcikRaw 153. *UB*

Stefanów (8), wś, płoc., gm. Krzyżanów, 12 km na płd.-wsch. od Kutna: *Stefanów* 1921 Sk I 52; *Stefanów* 1952 UW 89; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1974 UN 41, 28. *IN/KS*

Stefanów (9), wś, rad., gm. Przyłęk, 8 km na płd.-wsch. od Zwolenia: *Stefanów*, вь *Стефановъ* 1898 APRad(58/178/0/1/91, k. 16); *Stefanów*, kol. 1902 Przew II 189; *Stefanów*, kol. 1933 SkBy 1621; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1970 UN 36, 8. Lit.: KopRad 338. *IN*

Stefanów (10), wś, rad., gm. Przytyk, 16 km na płn.-zach. od Radomia: *Stefanów* 1900 APRad(58/177/0/1/80, k. 17); *Stefanów*, kol. 1921 Sk III 119; *Stefanów*, kol. 1933 SkBy 1621; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1970 UN 31, 42. Lit.: KopRad 338. *IN*

Stefanów (11), wś, siedl., gm. Żelechów, 5,5 km na płd.-zach. od Żelechowa: Budki *Franzdorf* 1776 Sztelmach 41; *Franzdorf* 1801–04 MpHeld; *Franzdorf* v. *Wysogoda* 1827 Tabella I 119; Kolonia *Franzdorff* 1839 MpKwat V 5; *Franzdorf* albo *Wysogoda* 1859 MpChrz; *Franzdorf*, wś i fol. 1877 Zin I 149; *Franzdorf* 1 i 2, wś i folw. 1881 SG II 405; *Wysogoda* al. *Wysogota* al. *Franzdorf*, dwie kol. 1895 SG XIV 122; we *Franzdorfie*, *Franzdorf* 1895 SG XIV 766; we wsi *Franzdorf* (*Franciszki*) 1900 Ognisko Domowe, IV 128; *Franzdorf* I i II, kol. 1901 Przew I 152; Zgodnie z życzeniem ludności zmienia się niniejszym nazwę wsi *Franzdorf* I na *Stefanów* 1919 MPol nr 154, 1; *Stefanów*, wś 1921 Sk IV 28; *Stefanów*, -nowa 1982 WUN III 345. — Pierwotnie n. niem. *Franz(en)dorf*, od im. *Franz* i ap. *Dorf* ‘wieś’, przejęta do j. pol. jako *Franzdorf*, *Franzdorf*, efemerycznie występuje też postać *Franciszki*. Po podziale miejscowości powstały dwie wsi o n.: *Franzdorf* I, dziś *Stefanów*, i *Franzdorf* II, dziś *Piastów* (3). W XIX w. funkcjonowała także oboczna n. *Wysogoda*//*Wysogota* od n. herbu *Wysogota*, którym pieczętował się właściciel Żelechowa na przełomie XVIII i XIX w. — Ignacy Zakrzewski (to on sprowadził niemieckich osadników do wsi). W 1919 r. na prośbę mieszkańców zmieniono urzędowo n. *Franzdorf* I na *Stefanów*. Nazwa ta miała upamiętniać króla Stefana Bato-

Stefanów

rego (podobnie jak n. sąsiedniej wsi *Piastów* (3) miała nawiązywać do legendarnego Piasta lub też do dynastii Piastów). Lit.: Sztelmach, *Zeszyty Historyczne Ziemi Garwolińskiej*, 24, 41–52. PS

Stefanów (12), wś, sier., gm. Dalików, 11 km na płn.-wsch. od Poddębic: *Stefanow*, w *Stefanowie* 1849, *Stefanów* 1865 ASC(Domaniew, UMZ-1849, k. 5; UMZ-1866, k. 13v); *Stefanów*, kol. i folw. 1890 SG XI 316; *Stefanów*, wś 1921 Sk II 51; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1973 UN 47, 9. — Od im. *Stefan*, z suf. -ów. IN/KS

Stefanów (13), wś, sier., gm. Zadzim, 13 km na płd. od Poddębic: *Stefanow* 1814 APŁódź (39/1580/0/-/14, k. 61); *Stefanów* 1827 Tabella II 198; Kol. *Stefanow* 1839 MpKwat II 4; *Stefanów*, kol. 1890 SG XI 316; *Stefanów* 1921 Sk II 100; *Stefanów-Bąki* 1952 UW 103; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1973 UN 47, 36. — Człon drugi n. zestawionej ponowiony z n. pobliskiej wsi *Bąki* (3). IN/KS

Stefanów (14), kol. wsi Młodzieszyn, dawniej wś, skiern., gm. Młodzieszyn, 6 km na płd.-wsch. od Wyszogrodu: *Стефанувъ* 1866 GPKP I 18; *Stefanówka*, os. 1877 Zin II 179; *Stefanówka* al. *Stefanów*, wś 1890 SG XI 317; *Stefanów*, folw. 1921 Sk I 183; *Stefanów*, kol. 1967 SM 1087; *Stefanów*, -nowa 1982 WUN III 345. — Od im. *Stefan*, z suf. -ów, też -ówka. Lit.: WójcikRaw 153. UB

Stefanów (15), wś, skiern., gm. Rogów, 10 km na płn.-wsch. od Brzezin: *Budy Kobylińskie* 1800, *Stefanow*, daw. *Budy Kobylińskie* Zwane 1801 ASC(Kołacinek, U-1744-1801, k. 107, 115); Kol. *Stephanow* 1802-03 MpGillyPr; *Stefanów* kolonia 1827 Tabella II 198; Kol. *Stefanów* 1839 MpKwat II 4; *Stefanów*, wś 1890 SG XI 316; *Stefanów* 1921 Sk II 10; *Stefanów*, -nowa, *stefanowski* 1974 UN 40, 33. — Dawne n. *Budy Kobylińskie*, *Budy Kobylińskie* od ap. *buda* 'szałas, osada leśna, liche przysiółek', w l. mn. i n. m. *Kobylin* (7), w formie przymiotnika. Lit.: WójcikRaw 153. UB

Stefanów (16), cz. Góry Kalwarii, dawniej wś, warsz.: *Stefanów* 1783 MpPerMz; *Stefanów* 1827 Tabella II 198; *Stefanów* 1839 MpKwat IV 4; *Stefanów* 1890 SG XI 316; *Stefanów*, wś 1921 Sk I 41; *Stefanów*, os. 1967 SM 1087; *Stefanów*, -nowa 1982 WUN III 344. — Od im. *Stefan*, z suf. -ów. UB

Stefanów zob. **Slotwiny** (3), **Stefanków** (1), **Stefanowo** (1, 2, 3, 5, 6, 7), **Stefanów Barczewski**, **Stefanów Lubnicki**, **Stefanów Suserski**, **Stefanówek**

Stefanów Barczewski, dziś *Stefanów Barczewski Drugi* i *Stefanów Barczewski Pierwszy*, dwie wsi, sier., gm. Brzeźnio, ok. 10 km na płn.-wsch. od Złoczewa: Kolonia *Stefanów*, na Kolonii *Stefanów* 1856 APŁódź(39/1426/0/-/81, k. 3); *Stefanów*, col., *Stefanów*, deser. 1872 CatVlad 42; *Stefanów*, kol. i folw. 1890 SG XI 316; *Stefanów*, wś i kol. 1902 Przew II 189; *Stefanow Bartschewski* 1914 KdwR(Slotschew); *Stefanów Barczewski*, kol. i wś 1921 Sk II 94; *Stefanów Barczewski II*, *Stefanów Barczewski I* 1952 UW 102; *Stefanów Barczewski Drugi*, -nowa -kiego -giego, *Stefanów Barczewski Pierwszy*, -nowa -kiego -szego, *stefanowski* 1972 UN 50, 6. — Początkowo *Stefanów*, później n. zestawiona z członem dyferencyjnym od n. sąsiedniej wsi *Barczew* (dla odróżnienia od *Stefanova Ruszkowskiego*), następnie, w związku z wyodrębnieniem się dwu obiektów, z dodatkowymi członami odliczebnikowymi zapisywanymi cyframi lub słownie. IN/KS

Stefanów-Bąki zob. **Stefanów** (13)

Stefanów Lubnicki, cz. wsi Lubnica, okresowo wś, płoc., gm. Piątek: *Стефановъ*, изъ *Стефанова*, въ *Стефановъ* 1909 APPłoc(52/280/0/-/17, k. 16v); *Stefanów Lubnicki*, kol. 1917 OVWar II 149; *Stefanów Lubnicki*, wś 1921 Sk II 56; *Stefanów Lubnicki*, wś 1967 SM 1087; *Stefanów Lubnicki*, -nowa -kiego 1972 UN 43, 20. — Początkowo *Stefanów*, następnie n. zestawiona z członem dyferencyjnym od n. wsi *Lubnica* (2), w formie przymiotnika. IN/KS

Stefanów Ruszkowski, wś, sier., gm. Brzeźnio, 10 km na płd.-zach. od Sieradza: *Стефановъ Рушковскій*, изъ колоніи *Стефановъ Рушковскій* 1884 APŁódź(39/1426/0/-/125, k. 21); *Stefanów Ruszkowski* 1892 CatVlad 55; *Stefanów Ruszkowski*, kol. 1902 Przew II 189; *Stefanów Ruszkowski*, wś 1921 Sk II 94; *Stefanów Ruszkowski*, -nowa -kiego, *stefanowski* 1972 UN 50, 6. — Człon dyferencyjny od n. wsi *Ruszków* (3) dla odróżnienia od n. sąsiedniej wsi *Stefanów* (zob. *Stefanów Barczewski*). KS

Stefanów Suserski, wś, płoc., gm. Szczawin Kościelny, 12 km na płd.-zach. od Gąbina: Suserz

z przyległościami Leopoldów, Budy Suserskie i *Stefanów* 1865 DzWarsz nr 166, 1717; *Стефановъ* 1866 GPKP I 21; *Stefanów*, wś 1890 SG XI 316; *Stefanów* 1902 Przew II 189; *Stefanów Suserski* 1917 OVWar II 149; *Stefanów Suserski* 1921 Sk I 34; *Stefanów Suserski, -nowa -kiego, stefanowski* 1971 UN 125, 32. — Człon dyferencyjny od n. wsi *Suserz*. Lit.: WójcikRaw 153. KS/UB

Stefanówek, wś, dawniej mto, tarnob., gm. Staszów, 3,5 km na pld.-zach. od Staszowa: *Stefanów* 1585 Kalina 165; *Stefanów* 1674 ŻDz XV 56a; *Stefanówek* XVII Kalina 165; *Stefanow* 1783–84 RejKor 310; *Stefanow* 1791 MpPerSd; Miasteczko *Stefanówek* 1801–04 MpHeld; *Stefanów* 1890 SG XI 317; *Stefanówek* 1902 Przew II 189; *Stefanówek* 1933 SkBy 1623; *Stefanówek, -wka, stefanowski* 1970 UN 33, 16. — Dawniej n. *Stefanów*, od im. *Stefan*, z suf. *-ów*, wtórnie *-(ów)ek*, upamiętniająca króla Stefana Batorego. Miasto prywatne *Stefanów* zostało lokowane na gruncie wsi Sielec w latach 1581–85 staraniem Jana Sienińskiego herbu Dębno. W latach 1807–08 *Stefanówek* utracił status miasta. Lit.: Kalina, Świętokrzyskie — Środowisko. Dziedzictwo kulturowe. Edukacja regionalna, 27(31), 165–72. IN

Stefanówka (1), wś, lub., gm. Józefów nad Wisłą, 14 km na zach. od Urzędowa: *Стефановка*, вь *Стефановкѣ* 1885, вь фолваркѣ *Стефановка* 1887 ASC(Boiska, U-1874–89, k. 10, 62v); *Stefanówka* al. *Magazyn*, folw. 1890 SG XI 317; *Stefanówka*, kol. 1902 Przew II 190; *Stefanówka*, kol. 1933 SkBy 1623; *Stefanówka, -ki, stefanowski* 1972 UN 114, 21. — Od im. *Stefan*, z suf. *-ówka*. Oboczna n. *Magazyn*, od ap. *magazyn* ‘skład, miejsce do przechowywania czego’ SW II 843. IN

Stefanówka (2), wś, piotr., gm. Rozprza, 10,5 km na pld.-zach. od Piotrkowa Trybunalskiego: *Stefanówka*, kol. 1921 Sk II 78; *Stefanówka*, kol. 1933 SkBy 1623; *Stefanówka-Kolonia, -ki-nii, stefanówecki*, wś 1974 UN 46, 38; *Stefanówka-Kolonia, -ki-nii*, kol. 1982 WUN III 346; *Stefanówka, -ki, stefanówecki* 2013 DzU poz. 200. — Przejściowo n. zestawiona, z członem drugim od ap. *kolonia* w znaczeniu osadniczym. IN/KS

Stefanówka (3), cz. wsi Strugi Krzywickie, dawniej wś, siedl., gm. Siennica: *Стефановка*, изъ *Стефановки*, вь *Стефановкѣ* 1897 AP-Sied(62/208/0/-/72, k. 73); *Stefanówka*, wś 1917

OVWar II 150; *Stefanówka*, wś 1921 Sk I 87; *Stefanówka*, wś 1967 SM 1088; *Stefanówka, -ki* 1982 WUN III 345. — Od im. *Stefan*, z suf. *-ówka*. UB

Stefanówka (4), wś, warsz., gm. Tarczyn, 9 km na pln. od Grójca: *Stefanówka* 1917 OVWar II 150; *Stefanówka*, kol. 1921 Sk I 43; *Stefanówka* 1952 UW 13; *Stefanówka, -ki*, wś 1971 UN 127, 25; *Stefanówka, -ki, stefanówecki* 2013 DzU poz. 200. UB

Stefanówka (5), wś, warsz., gm. Wiązowna, 5,5 km na pln. od Józefowa: *Stefanówka*, kol. 1877 Zin II 180; *Stefanówka*, kol. 1890 SG XI 317; *Stefanówka*, kol. 1921 Sk I 195; *Stefanówka, -ki*, cz. wsi Boryszew 1982 WUN III 345; *Stefanówka, -ki, stefanówecki* 2013 DzU poz. 200. PS

Stefanówka zob. **Stefanów** (14)

Stefanówka-Kolonia zob. **Stefanówka** (2)

Stefansfeld zob. **Szczepanowice** (3)

Stefansgut zob. **Gródki** (1)

Stefany zob. **Miszewko-Stefany**

Stefańskie Huby zob. **Stefanowice**

Steffansdorf zob. **Radzikowice, Szczepanowice** (3), **Szczepanów** (6)

Steffansgrund zob. **Ciepielowice**

Steffensgut zob. **Gródki** (1)

Steffenstock zob. **Pietrzyki**

Steffenswalde zob. **Szczepankowo** (4)

Steffitz zob. **Stawiec** (3)

Steffsdorf zob. **Radzikowice**

Stefkowa, wś, krośn., gm. Olszanica, 11 km na wsch. od Leska: villarum ... *Stephkowa Vola* 1489 AGZ XVI nr 1935; *Stevkova wola* 1491 AGZ XVIII nr 1958; *Sthewkova Wolya, Steskowa* (!) *Wolya* 1491 AGZ XVI nr 2024, 2029; *Stephkova volya* 1499 AGZ XVIII nr 2763; *Stephkowa* 1499 SHGsk III/2, 151; *Stefkowa Volya* 1503 AGZ XVI nr 2888; in *Stewkova* 1508 ŻDz XVIII/1, 119; ville iuris valachi ... *Stephkowa* 1536 SHGsk III/2, 151; *Stefkowa* 1673 ASK I 71, 12; *Stefkowa* 1678 AGZ XXII nr 39; *Stefkowa* 1794 Ga Qq2v; *Stefkova* 1851 Sch 137; *Stefkowa* 1890 SG XI 319; *Stefkowa, -wy* 1982 WUN III 346; gw. *stefkova, -vy, stefkofski*. — Początkowo n. zestawiona *Stefkowa Wola*, od n. os. *Stefko* SSNO V 206 (: *Stefan*//*Szczepan*), ukr. *Stepko*, z suf. *-owa*, i od ap. *wola* w znaczeniu osadniczym ‘libertas’. Od XVI w. *Stefkowa*, z elipsą członu *Wola*. Lit.: SHGsk III/2, 151; MakSk 154. BCz

Stefkowa Wola

Stefkowa Wola zob. **Stefkowa**

Stefów zob. **Michrów-Stefów**

Stega, dziś *Stega Mała*, os., i *Stega Wielka*, uroczysko, dawniej wś, olszt., gm. Górowo Iławeckie, ok. 12 km na płn.-zach. od Górowa Iławeckiego: villam *Steynio* 1285 PrUr I/1, 297; *Steynio* 1285 Ger 173; *Stegen Gross, Stegen Klein (Rosenbaum)* ok. 1780 HAPr IV 386; *Gr., Kl. Steegen* 1796–1802 MpSchröt XI; *Gr. Steegen*, folw., *Kl. Steegen*, maj., *Steegen*, młyn 1820 Wald 99, 105; *Gr., Kl. Steegen* 1849 MpRey nr 19; *Steegen Gross, folw., Steegen Klein*, dobra 1890 SG XI 315; *Gr. Steegen Gut, Kl. Steegen Gut* 1931 Mp-100(31-30); *Gross Steegen, Steynio — Stejno Wielkie, Stegny Wielkie*, dw., *Klein Steegen, Staynio — Stejno Małe*, dw. 1946 Ley I 26, 193; *Gross Steegen — Stega Wielka, -i -kiej, wielkoteski, Klein Steegen — Stega Mała, -i -ej, malosteski* 1948 MPol nr A-78, poz. 692; *Stega Mała — Klein Steegen, Stega Wielka — Gross Steegen*, dwie os. 1951 Rosp 311; *Stega Mała, Stega Wielka* 1967 SM 1088; *Stega Mała, -gi -lej* 1982 WUN III 346. — Nazwa genetycznie prus. *Stēg-ē, por. prus. *stēgē* ‘stodoła’, zapożyczenie z ǫrdniem. *stege* ‘przegroda, przepierzenie z łąk’ Lübben 376, pol. *stegna* i n. m. *Stegny*. Możliwa też forma wyjściowa **Stēgen-*, por. niem. n. os. *Steg*, dniem. *steige* Gott 472. W zapisach niem. głoska *g* oddana grafemem *y* (*j*), w formie pol. zachowane *g*, prus. końcówka *-ē* oddana regularnie pol. *-a*. Od XVIII w. notowane dwa obiekty, stąd n. z członami dyferencyjnymi: niem. *Gross, Klein*, pol. *Wielka//Mała, Wielkie//Małe*. Odnotowany wariant pol. *Stejno* to fonetyczno-fleksyjna adaptacja n. *Steyno*. G. Gerullis łączył n. z prus. n. os. *Stenio*, lit. n. m. *Stein-iškės* (te może od łot. *steinis* ‘przezwiśko dla kulawego człowieka’). Urzędowa n. *Stega Wielka* została zniesiona w XXI w. i funkcjonuje jedynie jako n. uroczyska (PRNG). Lit.: Ger 173; Biolik, HE V 117; PrzybBalt 279. RP

Stegen zob. **Stegna (2), Stegny**

Stegers zob. **Rzecznicza**

Stegerswalde zob. **Rzecznicza**

Stegienka, wś, elbl., gm. Stegna, 11 km na płn.-zach. od Nowego Dworu Gdańskiego: *Steegenwerden* 1650 Żuławy 86; *Gr. Steeger Werder* 1796–1802 MpSchröt X; *Gross Stegener Werder* ok. 1845 MpRey nr 18; *Stegnerwerder* 1890 SG XI 315; *Stegnerwerder* 1912 Meyers II 857;

Stegnerwerder — Stegienka, -nek (!), stegienec-ki 1947 MPol XXV nr 111; *Stegienka* 1952 UW 190; *Stegienka, -ki* 1982 WUN III 346. — Dawniej niem. n. złożona z n. m. *Steegen*, dziś *Stegna (2)*, i członu *Werder* ‘kepą, ostrów, wysepka, łąd oddzielony od wody tamą’ (Brech II/1, 294). Okresowo n. zestawiona z przym. niem. *gross* ‘duży’ i odmiejscowym członem *Steeger + Werder*, zastąpiona złożeniem *Stegnerwerder*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stegienka*. Lit.: Udolph, Namenkundliche Studien zum Germanenproblem, Ergänzungsbande zum Reallexikon der Germanischen Altertumskunde, Bd. 9, 1994, 729–51; Żuławy 86. BCz/RP

Stegin zob. **Stegny**

Steglin zob. **Szczegłino, Szczegłino Nowe**

Stegmannsdorf zob. **Chwałęcín (1)**

Stegna (1), wś, ciech., gm. Dzierzgowo, 19 km na płn.-wsch. od Mławy: *Stegna, ze Stegna, ze Stegen* 1838 APWarsz(76/177/0/-/13, k. 4); *Osada Stegna* 1839 MpKwat IV 1; *Stegna* 1877 Zin II 180; *Stegna, wś* 1890 SG XI 319; *Stegna, wś* 1902 Przew II 190; *Stegna* 1921 Mp-100(36-31); *Dzierzgowo-Stegna, wś* 1921 Sk I 129; *Dzierzgowo-Stegna* 1933 SkBy 391; *Stegna, wś* 1967 SM 1088; *Stegna, -ny, stegnowski* 1972 UN 140, 21. — Od ap. *stegna* ‘ścieżka, droga, którą się pędzi bydło na pastwisko; pastwisko’ Sstp VIII 439–40. Okresowo *Dzierzgowo-Stegna*; o członie pierwszym zob. *Dzierzgowo*. UB

Stegna (2), wś, elbl., gm. Stegna, 13 km na płn. od Nowego Dworu Gdańskiego: *Steegen* 1300 Żuławy 86; von *Stegin* 1346, von *Steghen* (1346), de *Stegen, Steghen* (1347)XV PrUr IV 53, 71, 206–7; *Kobilgrube* 1432 SHGPG X 53; zu *Kobelgrube ... Kobelgrube* 1465 AST V 156, 158; *Steegen*, także *Kobelgrube* 1465 Żuławy 86; *Stegen* 1511 Font LXVI 51; *Steegen* (1629) SG XI 315; *Stegen* 1796–1802 MpSchröt X; *Stegen, Kobelgrube* ok. 1845 MpRey nr 18; *Steegen* 1890 SG XI 315; *Steegen* 1912 Meyers II 857; *Steegen — Stegna, -y, stegniański* 1946 MPol XXV nr 142; *Stegna* 1952 UW 311; *Stegna, -ny* 1982 WUN III 346. — S. Rospond wywodzi n. *Stegna* od pol. ap. *stegna*, por. jednak ǫrdniem. *stege* ‘ogrodzenie, zagroda, gnój, mierzwa’, też ‘schody, stopień’ oraz *stēge* ‘stroma ścieżka, wzgórze, w ogóle droga’ Lübben 376. Nazwa *Kobelgrube*, od ap.

śrwniem. *kobel* ‘kobyła’ (pożyczka słowiańska) i *Grube* ‘dół, wykop’, odnosiła się najpierw do n. stadniny zajmującej się hodowlą klaczy i była osobną wsią, włączoną później do Stegny. Nazwa pol. *Stegna* jest substytucją fonetyczną n. niem. lub rekonstrukcją pierwotnej n. słowiańskiej. Lit.: SHGPG X 53, 56; Długokęcki, Mierzeja wiślana od XIII do połowy XV wieku..., 1996, 41, 75; Żuławy 86; RospSEMIG 368; Górniewicz, Nazewnictwo Żuławskie, [w:] Żuławy Wiślane, 1976, 57. *BCz/RP*

Stegna (3), wś, ostroł., gm. Jednorozec, 16,5 km na płd.-wsch. od Chorzela: *Stegna*, karczma 1783–84 RejKor 541; *Stegna* 1808 MpTex IV; *Stegna* 1827 Tabella II 198; *Stegna* 1839 MpKwat IV 1; *Stegna*, wś 1890 SG XI 319; *Stegna* 1921 Sk I 130; *Stegna*, -ny, *stegnowski* 1972 UN 140, 23. — Od ap. *stegna* ‘ścieżka, droga, którą się pędzi bydło na pastwisko; pastwisko’ Sstp VIII 439–40. *UB*

Stegna (4), wś, płoc., gm. Hów, 12 km na wsch. od Sannik: *Cmeżna* 1866 GPKP I 17; *Stegna* 1877 Zin II 180; *Stegna* 1890 SG XI 319; *Stegna* 1921 Sk I 180; *Stegna*, -ny 1982 WUN III 346. Lit.: WójcikRaw 153. *UB*

Stegny, wś, elbl., gm. Pasłęk, 5,5 km na płn. od Pasłęka: *Stegen* (1296–98)1328, in villa *Stegen* (1328)XVI, *Stegen* (1335)XVII PrUr II nr 613, 405, 588; *Stegen* 1402–08 GermerSied 363; *Stegin* 1411–19 Ger 173; *Stegen* 1426–51, 1445–49, 1484, *Steygenn* 1531, *Steigen* 1539, *Stegen* 1543, 1578 GermerSied 363–4; *Stegen* 1755 MpEnd; *Stee-gen* 1796–1802 MpSchröt X; *Steeegen* 1820 Wald 179; *Steeegen* 1849 MpRey nr 19; *Steeegen* 1890 SG XI 315; *Steeegen*, *Stegin* — *Stogi*, *Stegny* 1946 Ley I 85, 193; *Steeegen* — *Stegny*, -gien, *stegieński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stegny*, -gien 1982 WUN III 346. — Nazwa genetycznie prus. *Stēg-ē, por. prus. *steege* ‘stodoła’ jak w n. m. *Stega*. Nazwa *Stegny* nadana urzędowo po 1945 r. nawiązuje do n. prus., wariant *Stogi* do ap. *stóg* ‘większa ilość siana lub słomy’. Lit.: PrzybBalt 279. *RP*

Stegry zob. **Rzeczennica**

Steidelwitz zob. **Studzionki**

Steimersdorf zob. **Suchy Las** (3)

Stein zob. **Dymnik**, **Kamieniec Wrocławski**, **Kamień** (8, 10, 17, 31, 33), **Kamień pod Rzędówką**, **Kamień Śląski**, **Kamionek** (3), **Pustków Wilczkowski**

Stein-Damerau zob. **Kamionki** (6)

Stein-Kaspendorf zob. **Wola Kamieńska**

Steinau zob. **Kamieniec Wrocławski**, **Kamień** (24), **Kamionka** (30), **Kamionki** (8), **Ścinawa** (1, 2), **Ścinawa Polska**, **Ścinawka**, **Turowo** (6)

Steinaugrund zob. **Ligota Tułowicka**

Steinbach zob. **Kaluźna**, **Kamienna Struga**, **Kamieńczyk** (3), **Podla Góra**

Steinbeck zob. **Kolno** (3)

Steinberg zob. **Chmielinko**, **Jastrzębnik** (2), **Kamienna** (1a), **Kamionka** (3a), **Łomy** (2), **Slutowo**, **Szczecinowo**

Steinberge zob. **Nasławice** (2)

Steinbirn zob. **Kamionka** (31)

Steinborn zob. **Kamionka** (56), **Najatki**, **Slupia** (12)

Steinbotten zob. **Pelty** (1)

Steinbraun zob. **Bronów** (4)

Steinbrück zob. **Drozdowice** (1)

Steinburg zob. **Kamionka** (18), **Paterek**, **Skoki** (3a)

Steinbusch zob. **Głusko** (1)

Steindamerau zob. **Kamionka** (27)

Steindorf zob. **Jaryszewo**, **Kamionka** (9), **Kamionki** (5a), **Wójcice** (1)

Steine zob. **Kamieniec Wrocławski**, **Kamień** (8, 10, 31), **Kamionka** (30), **Pustków Wilczkowski**, **Ścinawa** (3)

Steineck zob. **Klasztorne** (3)

Steineich zob. **Dąbrówka** (23)

Steinen zob. **Cibory**

Steinersdorf zob. **Kamionka** (28), **Siemysłów**, **Silma**, **Wójcice** (1)

Steinfeld zob. **Bugaj** (5)

Steinfelde zob. **Głębowski**, **Kamionka** (27), **Pałędzie** (1), **Suchleb**

Steinfels, wś nieistniejąca, krośn., gm. Dobromil, 7 km na wsch. od Ustrzyk Dolnych: *Steinfels*, Colonia 1794 Ga Qq2v; *Steinfels* 1855 MpKum; *Steinfels* 1861–64 MpFran; *Steinfels*, wś 1890 SG XI 321; *Steinfels* 1921 Sk XIII 9; *Steinfels*, wś 1933 SkBy 1623; zmienia się [nazwę] ... *Steinfels* ... na *Glazy* 1938 MPol nr 277, poz. 653. — Nazwa niem. od ap. *Stein* ‘kamień’ i *Fels* ‘skała’. Wieś powstała jako kolonia niemiecka. Pierwsi koloniści zaczęli przybywać tu po roku 1784, w ramach kolonizacji józefińskiej.

Steinfließ

W 1938 r. zmieniono urzędowo n. na pol. *Glazy*; niemieccy osadnicy zostali przesiedleni do Rzeszy w 1940 r. Zabudowania nie zachowały się, natomiast do dziś zachowały się pojedyncze nagrobki ewangelickie na pobliskim cmentarzu. PS

- Steinfließ** zob. **Miejska Wola** (2)
- Steinforth** zob. **Brodźce, Trzyniec**
- Steinfurt** zob. **Chorula, Wiatrowo** (2)
- Steinfurth** zob. **Bród Kamienny**
- Steingrund** zob. **Kamienna** (7), **Kamieńsk** (2)
- Steinhagen** zob. **Juchnajcie**
- Steinhaus** zob. **Kamiennik** (2)
- Steinhof** zob. **Kamionka** (27), **Matyski**
- Steinhorst** zob. **Chudobczyce**
- Steinhöfel** zob. **Kamienny Most, Przysieka** (2)
- Steinhöhe** zob. **Przytuły** (1a)
- Steinhübel** zob. **Mokrzec** (1), **Podkamień, Przysieka** (2)
- Steinicksheim** zob. **Sońnica** (1), **Sońniczyn**
- Steinkendorf** zob. **Grądzkie Elckie**
- Steinkerwalde** zob. **Kamionki** (1)
- Steinkirch** zob. **Kościelniki** (2)
- Steinkirche** zob. **Biały Kościół** (2)
- Steinkirchen** zob. **Kościelna Wieś** (1), **Kościelniki** (2)
- Steinkrug** zob. **Kamień** (5)
- Steinkuzendorf** zob. **Kamionki** (9)
- Steinmark** zob. **Sławianowo**
- Steinmarsdorf** zob. **Osetnica**
- Steinort** zob. **Gleźnowo, Kamionek** (2), **Strumiany** (2), **Sztynort**
- Steinpfal** zob. **Dąbrowa** (98)
- Steinrode** zob. **Grzybowice** (2)
- Steinrück** zob. **Gajowice** (1)
- Steinsdorf** zob. **Kamionka** (29), **Osetnica, Siemysłów**
- Steinseiffen** zob. **Ściegny**
- Steinseiffersdorf** zob. **Rościszów**
- Steinshof** zob. **Dzięcielin**
- Steintal** zob. **Grzeszyn** (2), **Kamionki** (4, 6)
- Steinwage** zob. **Bergvorwerk, Słup** (8), **Speer-gasse, Sztynwag**
- Steinwald** zob. **Krzemienica** (4)
- Steinwalde** zob. **Krzyżany, Pilaki**
- Steinweg** zob. **Sztynwag**
- Steinwehr** zob. **Kamienny Jaz**
- Steinwehrruh** zob. **Jarząbki** (1)
- Steinwerder** zob. **Kijów** (2)

Steinwitz zob. **Ścinawica**

Steklenko zob. **Steklinek**

Steklin, wś, włoc., gm. Czernikowo, 17 km na płn.-zach. od Lipna: ville *Stikelin* (1335) PrUr III 17; *Stigkelin* 1391 CdP II 788; *Steklno maior* 1564 ŻDz XII 322; *Stheklno* 1609 AtKu(ADPI6 302, 5422); *Srechlino* (!) 1725 AtKu(ADPI257 33v, 5762); *Steklino* 1783–84 RejKor 488; *Steklin* 1784 MpPerPł; *Steklin* 1827 Tabella II 198; *Steklin* 1839 MpKwat II 2; *Steklin* al. *Ścieklin* 1890 SG XI 324; *Steklin* 1921 Sk I 64; *Steklin*, *-na*, *stekliński* 1972 UN 180, 37. — Dawniej *Steklno*, od ap. psł. *stǫklo, stp. *śkło*, *škło*, *szkło* SEBOR 603–4, z suf. *-*yno*. Nazwy tego typu odnosiły się do obiektów wodnych o gładkiej powierzchni, przejrzystej wodzie, więc pierwotnie była to zapewne n. w. Wieś leży nad *Jeziorem Steklińskim*, dla którego brak jednak średniowiecznych zapisów. W XVI w. n. zestawiona z członem od łac. *maior* ‘większy’ dla odróżnienia od n. m. *Steklno Minor*, zob. *Steklinek*. Wtórnie *Steklino* z wymianą suf. na *-ino*, później *-in*. Lit.: SHGDobrz(materiały) 176; Borek, *-bn-* 233. KS

Steklinek, wś, włoc., gm. Czernikowo, 16,5 km na płn.-zach. od Rypina: *Steklno minor* 1564 ŻDz XII 323; *Stheklenko* 1609 AtKu(ADPI6 302, 5423); *Stechlinko* 1725 AtKu(ADPI257 33v, 5763); *Steklinek* 1783–84 RejKor 488; *Steklinek* 1784 MpPerPł; *Steklinek* 1827 Tabella II 192; *Steklinek* 1839 MpKwat II 2; *Steklinek* 1890 SG XI 324; *Steklinek* 1921 Sk I 62; *Steklinek*, *-nka*, *steklinkowski* 1972 UN 180, 15. — Dawniej *Steklno Minor*; o członie pierwszym zob. *Steklin*, człon dyferencyjny od łac. przym. *minor* ‘mniejszy’, następnie uniwersalizacja za pomocą suf. *-ko*, *-ek*. Lit.: SHGDobrz(materiały) 176. KS

Steklinko, wś, szczec., gm. Gryfino, 8,5 km na płd.-wsch. od Gryfina: *Bayershöhe*, kol. 1820 BerghausPom II/3, 379–80; *Bayershöhe* 1833 MpUMbl 1406; *Bayershöhe* ok. 1845 MpRey nr 60; *Bayershöhe* — *Steklinko*, *-ka*, *steklinecki* 1948 MPol XXV nr 14; *Steklinko*, *-ka* 1982 WUN III 346. — Dawna n. niem. od nazw. właściciela *Steklna* i założyciela *Steklinka*, radcy *Bayera* (BerghausPom II/3, 379–80), z członem *-höhe* (< *Höhe* ‘wzniesienie’). Nazwa *Steklinko*, od n. m. *Steklno* (zob.), wprowadzona urzędowo po 1945 r. BCz

Steklinko zob. **Steklinek**

Steklno, wś, szczec., gm. Gryfino, 9,5 km na pld.-wsch. od Gryfina: *Stikilyn* (1212) PU I 197; *Stekelin* 1323 PU VI 179; *Stekelin* 1330 PU VII 384; *Stekelin* 1618 MpLub; *Stecklin* 1789 MpGillyPom; *Stecklin* 1833 MpUMbl 1406; *Stecklin* — *Steklno*, *-na*, *stekleński* 1947 MPol XXV nr 111; *Steklno*, *-na* 1982 WUN III 346. — Od n. jez. *Steklin*, *Steklno*, por. in stagnum *Stekelin* 1226 PU I 295, stagnum *Stekelin* 1295 PU III 230, stagnum *Stikelin* 1313 PU VI 179 (ESHPI); ta od psł. *stǫklo ‘szkło’, z suf. *-in*. W zapisach zachowano *t* (bez afryktywizacji w *ć*) oraz wstawne *i*, *e* w miejscu jeru słabego. Nazwę zniemczono jako *Stecklin*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Steklno*. Lit.: LOR-SNH 117; Belchnerowska, HE VII 146; Rzduma II 84; Rzduma III 107–9, 112. BCz

Steklno zob. **Steklin**, **Szteklin****Steklno Maior** zob. **Steklin****Steklno Minor** zob. **Steklinek**

Stelągi, wś, siedl., gm. Sterdyń, 9 km na wsch. od Kosowa Lackiego: *Stelugi* 1528 ŹDz XVII/1, 184; ш *Телюнкзов* 1565 Lesmaitis 347; *Stelągi*, z *Stelągow* 1569 UPL 293; *Stehliangi* 1580, *Stilągy* 1588 ASK I 47, 527, 746; *Stelągi* 1673, *Stelągi* 1726 AtPd; *Stelągi* 1795 MpPerPd; *Stelągi* 1827 Tabella II 198; *Stelągi* 1839 MpKwat V 4; *Stelągi* 1877 Zin II 180; *Stelągi* 1890 SG XI 331; *Stelągi* 1921 Sk IV 104; *Stelągi*, *-ląg* 1982 WUN III 346. — Dawna n. *Stelugi*, może od ukr. gw. *steljugi* ‘kozy do dalszego rozpiłowania bierwion na deski i płyty’ Hrin IV 202, potem spolszczona jako *Stelągi*, okresowo *Stelągi*. Możliwe jednak, że pierwotnie były to *Stelągi*, od n. os. *Steląg*, *Styląg*, w formie pluralnej. W drohickich księgach sądowych wymieniani są: Jakub *Steląg* (1458), Marcin *Steląg* (1474), Jan *Steląg* (1480) herbu Prus, por. Sokołów Podlaski 152. W 1565 r. poświadczona forma powstała w wyniku fałszywej dekompozycji s utożsamianego z przyimkiem z. Lit.: Sokołów Podlaski. Dzieje miasta i okolic, red. G. Ryżewski, 2006, 152–3. IN

Stelągi-Mroccki zob. **Mroccki-Stylongi****Stelimów** zob. **Stanisławów** (21)**Stellmacher Krug** zob. **Sienica** (1)**Stelmach** zob. **Stelmachy** (1, 2)

Stelmachowo (1), wś, biały, gm. Tykocin, 5,5 km na pld.-zach. od Tykocina: Folw. *Stalma-*

chowski, *Stalmachowo*, wś 1558 ŹDz XVII/1, 175, 176; folwark *stelmachowski* (1559) ŹDz XVII/3, 123; *Stalmachowo* 1576 Lupodl 92; *Stelmachowo* 1645, *Stalmachowo* 1661, *Stelmachowo* 1683, *Stalmachowo* 1717, *Stelmachowo* 1749 HalBiał I 161; *Stalmachow*, *Stalmachowka* 1726 AtPd; *Stelmachowek* 1795 MpPerPd; *Stelmachowo* 1827 Tabella II 198; *Stelmachowo*, folw. 1839 MpKwat VI 5; *Stelmachowo*, folw. i dobra 1890 SG XI 325; *Stelmachowo*, folw. 1921 Sk V 114; *Stelmachowo*, *-wa* 1982 WUN III 346; gw. *stelmachowo*, *-va*, *stelmachowski*. — Od n. os. *Stalmach*, *Stelmach* SSNO V 170, 207 lub ap. *stalmach*, *stelmach* ‘rzemieślnik wyrabiający drewniane części wozu’ Sstp VIII 440, z suf. *-owo*, okresowo też *-ówek*, *-ów*, *-ówka*. Lit.: HalBiał I 161. IN

Stelmachowo (2), wś, warsz., gm. Leszno, 11 km na pñ.-zach. od Błonia: *Stelmachowo*, wś 1917 OVWar II 150; *Stelmachowo* 1921 Sk I 13; *Stelmachowo* 1952 UW 39; *Stelmachowo*, *-wa* 1982 WUN III 346. Lit.: WójcikRaw 153. UB

Stelmachówek zob. **Stelmachowo** (1)

Stelmachy (1), przys., włączony do wsi Skrajne, okresowo wś, piotr., gm. Drużbice: Pust. *Stelmach* 1839 MpKwat II 5; *Stelmach* 1877 Zin II 180; *Stelmach*, os. 1890 SG XI 325; *Stelmach*, wś 1902 Przew II 190; *Stelmachy*, os. 1921 Sk II 79; *Stelmachy*, kol. 1967 SM 1083; *Stelmachy*, *-chów*, cz. wsi Skrajne 1972 UN 39, 34; *Stelmachy*, *-chów* 1982 WUN III 346. — Od nazw. *Stelmach*, wtórnie w formie pluralnej. Po włączeniu w 2005 r. do wsi Skrajne n. zniesiono (2005 DzU nr 264, poz. 2208). KS

Stelmachy (2), cz. wsi Kopacz, okresowo wś, sier., gm. Błaszki: Pustkowie *Stelmach* ... Stawił się Szyman Stelmasiak ... zamieszkały u *Stelmacha* 1813, Pustkowie *Stelmach* ... Stawił się Szyman Stelmach ... zamieszkały na Pustkowie u *Stelmacha* 1819, w Pustkowie *Stelmach* zwanym 1821 ASC(Wojków, UMZ-1813, k. 30; 1819, k. 13; 1821, k. 9); *Stelmach*, pustk. 1890 SG XI 325; *Stelmach*, wś 1921 Sk II 98; *Stelmach*, wś 1933 SkBy 1623; *Stelmachy*, *-chów* 1972 UN 50, 24. — Od nazw. *Stelmach* (zob. pierwsze zapisy), wtórnie w formie pluralnej. IN/KS

Stelmachy (3), dawne przedmieście Poznania, w pobliżu dzisiejszej ul. Podgórznej i pl. Wiosny Ludów: ad Sanctum Martinum inter *Currifices* 1485

Stelmów

SHGPN(AR 1432); de *Stelmachi* 1511 SHGPN (APP AC 88, 125); de *Stelmachi* 1525 AC II nr 2790; in *Stelmachi*, suburbio Posnaniensi 1532 Matr IV/2, nr 15732; *Stelmachi* 1544 ZUWPn 77; na *Stelmachach* 1563, in *Stelmachy* 1577/78, na *Stelmachach* 1592, *Stelmachy* 1613 LuPozn 10, 25, 38, 54; *Stelmachy* similiter desolata 1781 Vis-Posn 440. — Nazwa zawodowa od ap. *stelmach*, łac. *currifex*, w l. mn. Lit.: SHGPN I 268, III 803; PPOzn 288; NGPozn 113. PS

Stelmów zob. **Stanisławów** (21)

Stelsiche zob. **Biskupice Olawskie**

Stelągi zob. **Stelągi**

Stelugi zob. **Stelągi**

Stembark zob. **Stępbark**

Stemnitz zob. **Staniewice**

Stempa zob. **Stępka**

Stempina zob. **Stępina**

Stemplew, wś, koniń., gm. Świnice Warckie, 8 km na pñ.-wsch. od Uniejowa: Climek de *Stemplewo* 1412 Koz VII 139; *Stamplow* desertum 1511 ŹDz XIII 190; *Sthamplowo* 1511–23 ŁLB I 354; *Stęplyowo* 1552 ŹDz XIII 234; *Stępolow* (!) 1793 MpPerŁęcz; *Stemplow* 1802–03 MpGilly-Pr; *Stemplów* 1827 Tabella II 198; *Stęplów* 1839 MpKwat II 4; *Stęplew* 1890 SG XI 335; *Stęplew* 1921 Sk II 123; *Stemplew*, -wa, *stemplewski* 1972 UN 43, 36. — Od n. os. *S(z)tempel* SSNO V 330 (: *stempel*, *sztempel* ‘pręt metalowy, którym ubijano proch w lufie broni palnej’ Sstp VIII 440, por. też niem. n. os. *Stempel* Gott 474), z suf. -ewo, później -ów, -owo, -ew. IN/KS

Stempna zob. **Stępna**

Stenbork zob. **Stępbark**

Stencker zob. **Kościelna Wieś** (1)

Stendsitz zob. **Stężyca** (2)

Stendsitz Adlig zob. **Stężyca** (2)

Stendsitz Koeniglich zob. **Stężyca** (2)

Stendsitzerhütte zob. **Stężycka Huta**

Stenekaym zob. **Stętkiny**

Steneken zob. **Stętkiny**

Stenekeyn zob. **Stętkiny**

Stengosch zob. **Stęgosz**

Stengosz zob. **Stęgosz**

Stengow zob. **Trzciągowo**

Steniatyn, dziś *Steniatyn*, wś, i *Steniatyn-Kolonia*, kol., okresowo wś, zamoj., gm. Łaszczów, 12 km na pñ.-wsch. od Tyszowiec: *Stana-*

tyno (1406)1530, *Stenyatyno* (1409)1530 ZDM V 55, 91; *Steniatino* (1423)1600, *Stenyatino* 1424 ZDM II 21, 27; de *Steniatino* (1446)XVIII ZDM III 195; *Stanyathin*, *Stanythin* 1469 AGZ VI 137, 138; item villa *Sthyenyathyn*, villa *Sthenyathyn* 1472 Rejlan 42, 53; *Stenyathin* 1476, *Stanyathin* 1492, *Sthanyatyn* 1493 AGZ XIX 351, 405, 415; in villa *Steniatyn* 1500–1600 AGB II 38; *Steniatyn* 1531 ŹDz XVIII/1, 243; *Stheniatyn* 1534 LGB 74; *Stenyatyn* 1536 ASK I 37, k. 350v; bona *Sthiniathyn* 1551 ASB 77; in villa *Stheniatin* 1564 AGB VIII 171; de *Stenijatin* 1570 AGB XI 733; myedzi ... *Stenyathinem* 1570 ASB 13; *Steniatin* 1578 ŹDz XVIII/1, 205; *Steniatyn* 1673 ASK I 72, 296v; *Steniatyn* 1827 Tabella II 199; *Steniatyn* 1839 MpKwat VII 59; *Steniatyn*, wś 1890 SG XI 326; *Steniatyn*, wś, *Steniatyn I, II, III*, kol. 1921 Sk IV 107; *Steniatyn*, -na, *Steniatyn-Kolonia*, -na-nii, *steniatyński*, dwie wsi 1970 UN 120, 15; *Steniatyn*, -na, *Steniatyn-Kolonia*, -na-nii 1982 WUN III 346; gw. *steńatyn*, -na, *steńatyński*; *steńatyńec*. — Od ukr. n. os. *Steniatal//*Staniata* (pol. *Stanięta* SSNO V 177 : *Stanisław*), z suf. -yno, -yn. Współcześnie dwa obiekty *Steniatyn* i *Steniatyn-Kolonia*; człon dyferencyjny od ap. *kolonia*, okresowo stosowano też człony odliczebnikowe. W gwarach obocznie używana jest n. *Steniatyniec*, z suf. -ec. BCz

Stenkienen zob. **Stętkiny**

Stennewitz zob. **Stanowice** (1)

Stenslau zob. **Stanisławie** (1)

Stenzewko-Hauland zob. **Stęszewice**

Stenzewkoer Hauland zob. **Stęszewice**

Stentsch zob. **Szczaniec**

Stentzelsdorf zob. **Stanclewo**

Stenzeln zob. **Jedamki**

Stenzig zob. **Stańsk**

Stenzlau zob. **Stanisławie** (1, 2)

Steonyten zob. **Michorowo**

Stepankowice zob. **Stefankowice**

Stepen zob. **Stepień**

Stepenitz zob. **Stepnica**, **Stepniczka**

Stephanow zob. **Ślotwiny** (3)

Stephanowo zob. **Stefanowo** (1)

Stephansdorf zob. **Radzikowice**, **Smolniki**

Powidzkie, **Szczepankowo** (5), **Szczepanów** (6)

Stephanshain zob. **Szczepanek** (1), **Szczepanów** (5)

Stephanswalde zob. **Szczepankowo** (4)

Stepień, os., dawniej wś, kosz., gm. Biały Bór, 10 km na pld.-zach. od Białego Boru: *Stepen* 1408 Rzduma I 204; *Stepen* 1572 LorSNH 117; *Stepen* (!) 1618 MpLub; *Stepen* 1789 MpGillyPom; *Stepen* 1804 KIKr 473; *Stepen* 1893 MpMbl(2166); *Stepen* 1912 Meyers II 875; *Stepen* — *Stepień*, *-nia*, *stepieński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stepień*, *-nia* 1982 WUN III 346. — Pierwotna postać niepewna. Być może *Stobno (ze zmianą *o > e* oraz *p > b*), od rdzenia **stob-* (zob. *Stobiec*), z suf. *-no*, lub *Stepno*//*Stepna* (zob. niżej). Odczytanie *Stepień wątpliwe, gdyż w zapisach brak oznaczenia nosowości. Nazwa zmieniona jako *Stepen* (częste oddawanie słow. *-no* jako *-en*); po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Stepień*. Lit.: LorSNH 117; Rzduma I 204; Rzduma III 234–40. BCz

Stepna-Michalki, wś, ostroł., gm. Olszewo-Borki, 7 km na pld.-zach. od Ostrołęki: *Stepna* Utraque 1582 ŻDz XVI 390; *Stepna Michalki* 1674 ASK I 66, 807; *Stepna Michalki* 1783 MpPerMz; *Stepna mietelki* (!) 1827 Tabella II 199; *Stepna Michalki* 1890 SG XI 336; *Stepna-Michalki* 1921 Sk V 57; *Stepna-Michalki*, *-nej-ków* 1982 WUN III 346. — O członie pierwszym zob. *Stepna Stara*, człon drugi od n. os. *Michalek* (: *Michał*), w formie pluralnej. UB

Stepna Stara, wś, ostroł., gm. Olszewo-Borki, 7 km na pld.-zach. od Ostrołęki: contra nobiles Michaellem de *Stepna* 1503 SHGMz(Ep. 16, 182v–183); *Stepna* 1508, *Stepna* 1511 SHGMz(PT 1, 13v i 130v); *Stepna* Utraque 1582 ŻDz XVI 390; *Stepna Stara Wieś* 1674 ASK I 66, 807; *Stepna Stare* 1783 MpPerMz; *Stepna Stara* 1827 Tabella II 199; *Stepna Stara* 1890 SG XI 336; *Stepna Stara* 1921 Sk V 57; *Stepna Stara* 1952 UW 21; *Stara Stepna*, *-rej -ny* 1982 WUN III 292; *Stepna Stara*, *-ny -rej*, *stepieński* 2015 DzU poz. 1636. — Od gw. ap. *stepno* ‘oś łącząca obie tarce w kole garncarskim; część warsztatu tkackiego; pionowa oś w żarnach’ SGPRei(kartoteka), w l. mn. Wtórnie n. zestawiona *Stepna-Stara Wieś*; człon drugi od wyrażenia *stara wieś*, później *Stepna Stara*, w członie głównym wtórna nosowość wsparta może adideacją do ap. *stepa* ‘urządzenie składające się z naczynia lub koryta i tłuczka, tzw. stepora, służące do obtłukiwania, ubijania, kruszenia’ Sstp VIII 441, człon dyferencyjny od przym. *stary*. Od

XIX w. zmiana paradygmatu na singularny żeński, współcześnie ustaliła się postać *Stepna Stara*, z utratą nosowości. UB

Stepnica, mto, szczec.: *Stepenitze* 1278, pro villa *Stepenitz* 1280 PU II 364, 436; a magno *Stepelitz* (!) 1291 PU III 121; *Stepenitz* 1320 PU VII 474; *Stepenisse* 1321 PU VI 29; *Stepnitz* 1558 Rzduma II 23; *Gr. Stepenitz* 1618 MpLub; *Gr. Stepenitz* 1789 MpGillyPom; *Gr. Stepenitz* 1827 MpUMbl 961; *Groß Stepenitz* 1912 Meyers I 659; *Stepenitz* — *Stepnica*, *-cy*, *stepnicki* 1946 MPol XXV nr 142; *Stepnica*, *-cy*, wś 1982 WUN III 346; *Stepnica*, *-cy*, *stepnicki* 2015 DzU poz. 1636. — Nazwa ponowiona z n. rz. *Stepnica* (< *Stobnica), por. *Stubenitze* 1258 KozR 475, in *Stepnizam* 1269 PU II 216, *Stepeniza* 1295 LorSNH 117 (Duma, HE IV 94–5, ESHP), ta zaś w związku ze słow. rdzeniem **stob-* ‘kłoda, słupek’. S. Rospond wywodził n. od **stob-*, **stob-* ‘żdźbło’. Forma zmieniona *Stepenitz* okresowo z członem od łac. *magnus*, później niem. *gross* (pominiętym w n. pol.) dyferencyjnym wobec *Luttik Stepenitz*//*Klein Stepenitz*, dziś *Stepniczka*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Stepnica*; prawa miejskie uzyskała 1 stycznia 2014 r. (2013 DzU poz. 869). Lit.: RospSEMIG 368; Rzduma II 22–3. BCz

Stepniczka, wś, szczec., gm. Stepnica, 1 km na pln. od Stepnicy: *L. Stepenitz* 1618 MpLub; *Kl. Stepenitz* 1789 MpGillyPom; *Kl. Stepenitz* 1827 MpUMbl 961; *Klein Stepenitz* 1912 Meyers I 1003; *Klein Stepenitz* — *Stepniczka*, *-ki*, *stepnicki* 1947 MPol XXV nr 111; *Stepniczka*, *-ki* 1982 WUN III 346. — Dawna n. niem. złożona *Luttik Stepenitz*//*Klein Stepenitz*, od n. m. *Stepenitz* (dziś *Stepnica*), z członem dyferencyjnym od przym. średniem. *luttik*, niem. *klein* ‘mały’. Nazwa *Stepniczka* wprowadzona urzędowo po 1945 r. BCz

Stepowice zob. **Stępcice**

Sterbenin zob. **Starbienino**

Sterdynia zob. **Sterdyń**

Sterdyń, wś, okresowo mko, siedl., gm. Sterdyń, 10 km na pld.-wsch. od Kosowa Lackiego: *Strgyna* (!) (1416) SHGPd(Lubom 445); *Sterdina*? 1446 SHGPd(Spis par. z łuckiej); *Sterdina* 1519 SHGPd(ADS, D. nr 152, k. 9v); *Z Sterdyni* 1580 ŻDz XVII/1, 69; *Sterdina* 1588 ASK I 47, 746; *Sterdynia* 1662 ASK I 70, 35v; *Sterdynia* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 41); *Sterdyn*

Sterdyń Poduchowna

1793 SHGPd(Regof 12); *Sterdyn*, mko 1795 Mp-PerPd; *Sterdyn*, mko 1827 Tabella II 199; *Sterdyn* 1839 MpKwat V 4; *Sterdyń*, os. 1877 Zin II 180; *Sterdyń*, os. m. 1890 SG XI 331; *Sterdyń*, os. i folw. 1902 Przew II 190; *Sterdyń*, folw., *Sterdyń Osada*, wś 1916 OVSok 7; *Sterdyń*, os. m. 1921 Sk IV 104; *Sterdyń-Osada*, -ni-dy 1982 WUN III 347; *Sterdyń*, -nia, *sterdyński* 2006 DZU nr 240, poz. 1746; *Sterdyń*, -ni, *sterdyński* 2013 DZU poz. 200. — Pierwotnie *Strdynia (najstarszy zapis błędny, z g zamiast d), później *Sterdynia*; n. z suf. -ynia zapewne od ap. *stredź* (< *strьdbь) ‘miód, plaster miodu’ Sstp VIII 467. Nie można wykluczyć, że pierwotnie była to n. w. semantycznie odwołująca się do miodowego koloru dna rzeki lub wody (por. Babik 567); wś położona jest nad rz. *Sterdynką* (dziś *Buczynka*), która notowana jest od XVI w. już w postaci deminutywnej. J. Udolph uznaje n. w. za pierwotną, staroeuropejską i wiąże ją z rdzeniem **s(t)redh-* ‘płynąć’ (HE X 21–2, uwagi). Zapisy historyczne poświadczają wahanie rodz. gramatycznego i odmiany. W XX w. funkcjonowała też n. *Sterdyń-Osada*; człon drugi nawiązuje do charakteru obiektu. W latach 1737–1869 Sterdyń posiadała prawa miejskie. Lit.: RymNmiast 229; Rosp-SEMiG 368; Babik 567–8; MtaPol II 515. IN

Sterdyń Poduchowna, cz. wsi Sterdyń, dawniej wś, siedl., gm. Sterdyń: *Poświętne Sterdyńskie* 1676 CzRkps nr 1099; *Sterdyń Poświętne*, wś 1890 SG XI 331; *Sterdyń poduchowny* 1902 Przew II 190; *Sterdyń Poświętne* 1916 OVSok 7; *Sterdyń Poduchowna (Poświętne)* 1921 Sk IV 104; *Sterdyń Poduchowna (Poświętne)*, wś 1933 SkBy 1624; *Sterdyń Poduchowna* 1952 UW 40; *Sterdyń Poduchowna*, -ni -nej 1982 WUN III 347. — Początkowo n. zestawiona *Poświętne Sterdyńskie*; pierwszy człon od ap. *poświętne*, *poświętne* ‘grunta kościelne’, por. też przym. *poświętny*, *poświętny* ‘kościelny, parafialny, do kościoła należący’ Sstp VI 481, 482; drugi człon od n. sąsiedniej wsi *Sterdyń*, w formie przymiotnika. Następnie n. zestawione *Sterdyń-Poświętne*, *Sterdyń Poduchowny*; w wyniku zmiany rodz. ustaliła się n. *Sterdyń Poduchowna*. IN

Sterkow zob. **Starkowa Huta**

Sterkowiec, wś, tarn., gm. Brzesko, 5,5 km na pln.-wsch. od Brzeska: *Damianicze* 1380 ZDM I

205; in *Damianicz* 1388, *Damyanice* 1398 Krak nr 4666, 7913; *Stirikowicze* 1434 SHGKr(kartoteka); de *Sterkowyecz* 1445 SHGKr(TP 22, 401); in *Starkowcz* (1447) KMłp IV 458; *Scircoucicze* 1448 Inscr nr 918; *Stirkowyecz* 1450 SHGKr(kartoteka); *Starkowecz* 1460 SHGKr(TP 34, 389); *Styrkowiec* alias *Damianice* 1482 SHGKr(kartoteka); *Sterkowyecz* 1529 LR 96; *Styrkowiecz* 1564 Lukrak II 85; *Sterkowiecz* 1581 ŻDz XIV 57; *Sterkowiec* 1635 MK 188, 478v; *Sterkowiec* 1680 Rej 258; *Stirbowice* (!) 1779–83 MpMieg; *Styrkowiec* 1802 Crusius III/2, 389; *Sterkowiec* 1855 MpKum; *Styrkowiec* 1890 SG XI 517–8; *Sterkowiec* 1921 Sk XII 7; *Sterkowiec*, -wca, *sterkowicki* 1964 UN 3, 24. — Początkowo, też obocznie w XV w., wś nosiła n. *Damianice*, od im. *Damian*, stp. *Damijan* SSNO I 454, z suf. -ice. Później zmiana n. na *Styrkowiec*//*Sterkowiec*//*Starkowiec*, od ap. *stark*//*sterk*//*styrk* ‘zawada, coś sterzącego na drodze, przeszkadzającego’ (: *sterceć* ‘wystawać ponad powierzchnię, odstawać od płaszczyzny’) SEBor 577; gw. ‘pień, drzewo ścięte’ SGPRei(kartoteka), z suf. -owice, wtórnie -owiec. Odnotowana też postać *Starkowiec*. Ostatecznie utrwaliła się n. *Sterkowiec*. Lit.: LKrak 142, 191; RymPatr 62. IN

Sterkowiec zob. **Styrkowiec**

Sterków, wś, ziel., gm. Nowogród Bobrzański, 5 km na pln. od Nowogrodu Bobrzańskiego: *Stirchowo* ok. 1300 CdSil XIV 144; *Czirkau* 1442, *Zirke*, *Zirko* 1522, *Zirke* 1531 HSag 121, 191, 192, 236; *Schircke* 1540 J III 737; *Tschirkaw* 1552 Steller 77; *Schürcke* 1679, *Tschurckau* 1687/88 J III 300, 706; *Tschirckau* 1726 Orzechowski 202; *Tschirckau* 1736 MpWielSag; *Schirkau* 1759 MpBLus; *Schirckau* 1768 MpLusInf; *Tschirckau* 1779 Büsching XIII 268; *Tschirkau* 1787 Z VII 114; *Tschirkau* 1845 K 696; *Tschirkau* 1912 Meyers II 976; *Tschirkau*, [jetzt] *Rehwalde* 1934–37 OÄSchl I 41; *Rehwald* — *Sterków*, -owa, *sterkowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Sterków*, -kowa 1982 WUN III 347. — Pierwotna forma nazwy niepewna. J. Domański rekonstruował n. jako *Szczyrkowo, opierając się na brzmieniu formy zgermanizowanej *Tschirkau*. Ta sama postać niem. dała A. Muce asumpt do rekonstrukcji nagłosowego *c* lub *č*, nie dysponował on jednak pierwszym zapisem *Stirchowo*.

Nie negując hipotezy J. Domańskiego, w oparciu o pierwszy zapis można jednak również zaproponować rekonstrukcję *Styrkowo, od n. os. *Styrek (: *Styr* SSNO V 242), z suf. -*owo*, por. n. os. *Styrkowiec* SSNO V 242. Taki był też zapewne zamysł KUNM, która po 1945 r. ustaliła urzędowo n. *Sterków* (eliminacja odczuwanego jako gw. *y*; suf. -*ów* zgodny z sytuacją w Polsce południowej). Nazwa niem. *Rehwalde* została wprowadzona w okresie administracji hitlerowskiej. Lit.: SNGŚI XIII 67; Domański, *Onom* XVII 206; Muka, *Historische und vergleichende Laut- und Formenlehre der niedersorbischen (...) Sprache*, 1891, 167; Orzechowski, *Indykcja dominiów, poddanych i miast Śląska (...)* z 1726 roku, 1995, 202; Steller, *Jahrbuch der Schlesischen Friedrich-Wilhelms-Universität* XV 77.

PS

Sterlawken zob. **Sterlawki Male**, **Sterlawki Wielkie**

Sterlawki Male, wś, suwal., gm. Giżycko, 9 km na pld.-zach. od Giżycka: *Dillen* (1407) KęTL 486; *Dywyn* (1407), *Klein Stürlacken* (1407), *New Stürlacken* po 1407, *Sterlawken* 1513 BiałOsad 10–1, 28; *Newe Sterlawken* 1437 GZ 68; [*Sterlawki Nowe*] 1598, 1619, po 1664 BiałOsad 23, 28, 169, 170, 197; *Stürlack*, maj. ok. 1780 HAPr IV 389; *Klein Stuerlack*, wś 1785 Goldb III 159; *Styrlack* 1796–1802 MpSchröt XII; *Kl. Styrlack* ok. 1845 MpRey nr M; *Kl. Styrlack* — *M. Sterlawki* 1879 KęTN 157; *M. Styrlawki* 1882 KęTL 486; *Sterlawki* al. *Styrlawki Male* 1890 SG XI 332; *Klein Stürlack* 1912 Meyers I 1003; *Sterlawki Male* — *Klein Stuerlack* 1941 Choj 129; *Klein Stürlack* — *Sterlawki Male*, -*wek*, *sterlawski* 1946 MPol XXV nr 142; *Sterlawki Male*, -*wek* -*lych* 1982 WUN III 347; gw. *steruafki*//*stürlak*. — Może dawna n. prus. *Dil-ai, por. lit. n. os. *Dileika*, *Diljys* Zinkevičius 136, n. m. *Diliai*, *Diliavà*, n. w. *Dilia-upė* od *dilti* ‘ścierać się; zacierać się; niknąć, zanikać’, n. os. *Dilis*, *Diljys* (od *dilius* ‘mitrega przy pracy, zajęciu; próżnowanie; leniuch, próżniak; łasuch’) Lpvž I 497–8. Późniejsza n. niem. złożona *Klein Stürlack*, *Neu Stürlack*, z członem *Klein* = pol. *Male*, też *Neu* = pol. *Nowe*, dyferencyjnym wobec n. *Gross Stürlack*, dziś *Sterlawki Wielkie* (zob.). Lit.: Przyb-Balt 279–80; BiałOsad 14, 24–30, 38–9, 49, 105, 110, 116, 198–9.

RP

Sterlawki Wielkie, wś, suwal., gm. Ryn, 8,5 km na płn. od Rynu: *Gross Stürlack* 1379, *Alde Stürlacken* 1387 BiałOsad 10, 28; *Sterlawken* 1419 Ger 173; *Alde Sterlawken* 1437 GZ 68; *Sturlauken* 1490 Ger 173; [*Sterlawki Wielkie*] 1598, 1619, po 1664 BiałOsad 23, 169, 170, 197; *Stürlack* ok. 1780 HAPr IV 389; *Groß Stuerlack*, wś 1785 Goldb III 159; *Gr. Styrlack* 1796–1802 MpSchröt XI; *Gr. Styrlack* ok. 1845 MpRey nr M; *Gr. Styrlack* — *W. Sterlawki* 1879 KęTN 157; *W. Styrlawki* 1882 KęTL 486; *Sterlawki* al. *Styrlawki Wielkie* 1890 SG XI 332, 518; *Groß Stürlack* 1912 Meyers I 659; *Sterlawki Wielkie* — *Gross Stuerlack* 1941 Choj 129; *Gross Stürlack* — *Sterlawki Wielkie*, -*wek*, *sterlawecki* 1946 MPol XXV nr 142; *Sterlawki Wielkie*, -*wek* -*kich* 1982 WUN III 347; gw. *steruafki*//*stürlak*. — Wieś powstała ok. 1378 r. Dawna niem. n. złożona *Gross Stürlack*, *Alde Stürlack*, z członem od przym. *gross* ‘wielki’, stwniem. *ald* ‘stary’, dyferencyjnym wobec n. *Klein Stürlack*, dziś *Sterlawki Male*, i n. prus. *Stur-lauks lub **Stir(t)-lauks*, z członem *lauks* ‘pole’ i dwuznacznym członem **Stur-//***Stirt-*. Por. lit. *stūrjys* ‘kał, węgiel, zakątek; skręt, zakręt drogi’, lit. n. os. *Stūrė*, *Stūrjys* Lpvž II 848–9, ale też prus. n. w. *Stirtazire*, lit. n. w. *Stirt-upė*, n. bagna *Pa-stirčia* (: lit. *styrstū* ‘kostnieć, nieruchomieć, drętwieć; skrzepnąć, stężeć, ścianać się’), lit. n. w. *Stir-vietė* (< *Stirt-vietė, też lit. *Stirtā-vietė*), ap. *stirta* ‘mała błyszcząca rybka lubiąca pływać w potoku’. Nazwa przejęta do j. pol. jako *Sterlawki*, *Styrlawki* (*y* < *ė*, pod wpływem niem. *ü*). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sterlawki Wielkie*. Lit.: Giżycko. Z dziejów miasta i powiatu, 1966, 124–6; Ger 173; Przyb-Balt 280; BiałOsad 10–1, 23–30, 38–9, 40, 106, 110, 169, 197–9.

RP

Sternadlice zob. **Sternalice** (1, 2)

Sternadlitz zob. **Sternalice** (1)

Sternalice (1), wś, częst., gm. Radłów, 12 km na płn.-wsch. od Olesna: *Sternadlitz* 1416 Heyne II 834; de *Sternadlicz* 1418 CdSil I 103; *Stirnadlitz* (1471) K 658; *Sternalitz* 1679, *Parochia Sternalicensis* in pago *Sternalic* 1679, In pago *Sternalitz* 1687/88 J II 43, 48, 335; *Stirnalitz* 1736 MpWielOppol; *Sternalitz* 1743, *Sternadlitz* 1766 SNGŚI XIII 67; *Sternadlitz*, *Stirnalitz* 1783 Z II 193; *Sternadlitz*, *Sternalitz* 1799 SNGŚI XIII

Sternalice

67; *Sternalitz*, *Sternalice* 1845 K 658; *Sternalice*, niem. *Sternalitz* 1890 SG XI 332; *Sternalitz* 1912 Meyers II 876; *Ammern* 1934–37 OÄSchl I 2; *Ammern* — *Sternalice*, *-ic*, *sternalicki* 1946 MPol XXV nr 142; *Sternalice*, *-lic* 1982 WUN III 347. — Dawniej *Sternadlice*, od n. os. *Sternadl*, *Styrnadel* SSNO V 242 (: *strnadl*, *strznadl* ‘trznadel’ Sstp IX 207), z suf. *-ice*. Nazwa zmieniona jako *Sternadlitz*, *Sternalitz*, w okresie administracji hitlerowskiej wprowadzono urzędowo n. *Ammern*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sternalice*. Lit.: SNGŚl XIII 67; BorGŚl 183. PS

Sternalice (2), wś, tarnob., gm. Lipnik, 13 km na pld.-wsch. od Opatowa: *Strnadlycze* 1470–80 DB II 314; *Strnadlicze*, *Sthrnadlycze* 1504, Villa *Strandlicze* 1506 ASK I 7, 37, 104, 114v; *Stradlnyche*, *Strandlycze* 1508 ŻDz XV 458, 462; *Stradlicze* 1510 ŻDz XIV 172; *Stradlicze* 1529 LR 460; *Strnadlicze* 1531 ŻDz XIV 172; *Strwadlice* (!) 1564–65 Lusand 326; *Strnadlicze* 1578 ŻDz XIV 172; de villam (!) *Stradlise* 1602–04 VisCrac 403; *Strnadlicze* 1629 RPobSd 36; *Sternalice* 1662 ASK I 67, 9; *Sternalice* (1676)XVIII RPogMłp 279; *Stornallice* 1783–84 RejKor 317; *Sternalice* 1787 Spis 379; *Sternalice* 1791 MpPerSd; *Sternalice* 1890 SG XI 332; *Sternalice* 1933 SkBy 1624; *Sternalice*, *-lic*, *sternalicki* 1970 UN 32, 19. — Dawniej *Sternadlice*, okresowo *Stradnice*, *Stradlice*, z uproszczeniem grupy spółgłoskowej, zob. wyżej. Lit.: KSand 191; RymPatr 61. IN

Sternalitz zob. **Sternalice** (1)

Sternau zob. **Sternowo**

Sternbach zob. **Lnianek**

Sternberg zob. **Grzywna**, **Kamionka** (3a), **Sternowo**, **Strykowo**, **Torzyn**

Sternblick zob. **Białków** (3)

Sternfelde zob. **Gwiazdowo** (2)

Sternhof zob. **Gwiazdowo** (1)

Sternin zob. **Starnin**

Sternitz zob. **Starnice**

Sternowo, wś, bydż., gm. Chojnice, 9 km na wsch. od Chojnic: *Sternberg* ad parochiam Blumenfeldt. Nobilis Joannes Sterneberg regiam contributionem soluit 1570 ŻDz XXIII 238; *Sternau* 1772/73 HAPr IV 650; *Sternau* — *Gwiazdy* (?) 1879 KętN 74; *Sternowo*, prawdopodobnie *Gwiazdy*, folw. do Lotynia 1890 SG XI 333; *Sternowo*, niem. *Sternau*, wś 1921 Sk XI 13, 87; *Sternowo*

in. *Gwiazdy* (*Sternau*) 1925 Krzep 111; *Sternowo* 1952 UW 50; *Sternowo*, *-wa*, *sternowski* 1972 UN 176, 40. — Nazwa niem. *Sternberg*, *Sternau* ma zapewne związek z nazw. właściciela Joannesa *Sterneberga* (por. pierwszy zapis). W. Kętrzyński podaje rzekomo oboczną n. *Gwiazdy*, nigdzie w źródłach niepotwierdzoną. W t. III błędny odsyłacz *Gwarszno*. Lit.: Kęsikowa, PMT II 134. BCz

Sterns zob. **Kamionka** (3a)

Sternsee zob. **Stanlewo**

Sterzendorf zob. **Staroścín** (2)

Stettenbach zob. **Zdedy**

Stettenbruch zob. **Szczeciniak**

Stettin zob. **Szczecin** (2)

Stettin-Bredow zob. **Drzetowo**

Stettin-Frauendorf zob. **Gołęcino** (3)

Stettin-Gotzlow zob. **Goclaw** (2)

Stettin-Grabow zob. **Grabowo** (25)

Stettin-Güstow zob. **Ustowo**

Stettin-Kratzweick zob. **Kraśnica** (4)

Stettin-Kreckow zob. **Krzekowo**

Stettin-Nemitz zob. **Niemierzyn** (2)

Stettin-Odermünde zob. **Skolwin**

Stettin-Polchow zob. **Pilchowo**

Stettin-Pöhlitz zob. **Police** (4)

Stettin-Scheune zob. **Gumienie**

Stettin-Schwarzow zob. **Świerczewo** (3)

Stettin-Stolzenhagen zob. **Glinki** (15)

Stettin-Warsow zob. **Warszewo** (2)

Stettin-Wussow zob. **Osów** (3)

Stettin-Zabelsdorf zob. **Niebuszewo**

Stettin-Züllchow zob. **Żelechowa**

Stettinen zob. **Szczeciny**

Steubendorf zob. **Ściborzyce Małe**

Steuberwitz zob. **Ściborzyce Wielkie**

Studelwitz zob. **Studzionki**

Studnitz zob. **Studnica** (1a)

Stevenhagen zob. **Stawno** (2)

Stewy zob. **Stobno** (4)

Steyenphal zob. **Dąbrowa** (98)

Steynio zob. **Stega**

Stębark, wś, olszt., gm. Grunwald, 14 km na pld.-zach. od Olsztynka: von *Tannenberge* (1333) XV, *Tannenberge* (1334)XVI PrUr II 520, 585; ville *Tannenber* 1335 Woel 186; de *Tanenberg* 1352 PrUr V 56; *Tannenber* 1410, zcum *Dannenberg* 1410 SRP IV 9, V 495; *Sztambark* 1426 KkM 171; *Thanenberg*, *Tamberk*, *Timbang* 1455–80

Długosz Ann X–XI 87, 114, 120; *Stambarg*, *Stambark* 1495 Matr II nr 499, 500; *Stembergk*, z *Stemberka*, z *Stengberka* 1569 UPL 195, 206, 226; *Thanebergk* 1579 HAPr V 55; *Tannenberg* (*Stenbork*) ok. 1780 HAPr IV 387, 393; *Tannenberg* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Tannenberg*, *Stembark*, *-ka* ok. 1859 SzcześTeka 77; *Tannenberg* — *Sztymbark* 1879 KętN 206; *Sztymbark* (*Tannenberg*) 1882 KętL 295; *Sztymbark*, niem. *Tannenberg* 1892 SG XII 56; *Tannenberg* — *Stębark* al. *Sztymbark*, *Ruda* 1946 Ley I 79, 193, 196; *Tannenberg* — *Stębark*, *-a*, *stębarski* 1947 MPol XXV nr 111; *Stębark*, *-ka* 1982 WUN III 347; *Stębark*, *-ku*, *stębarski* 2013 DzU poz. 200; gw. *stęmbark*. — Dawna n. niem. *Tannenberg*, od niem. *Tanne*, śrwniem. *tann* ‘jodła’, z członem *-berg* ‘góra’ Kluge 769, 66. Nazwa przejęta do j. pol. jako *Tamberk*//*Tembarck*//*Tymbark* (*nb* > *mb* i *-berg* > *-bark*). Nagłosowe *S-* w formach spolonizowanych *Stambarg*, *Stembark* i in. pochodzi z absorpcji przyimka *z* (obecne już w XV w.), natomiast *Szt-* pod wpływem niem. wymowy nagłosowej grupy *St-*. We współczesnej postaci n. zmiana grupy *em* > *ę* przed *b* oraz końcówki dopełniacza z *-a* na *-u*. Lit.: Bioliak, PMT X 120; CzNiem 161; Mierzwa, Pomerania 9, 50–1. RP

Stęcino zob. **Stanięcino**

Stęcle zob. **Olszewo-Stęcle**

Stęgiewki zob. **Boguty-Stęgiewki**

Stęgnowo zob. **Stępień**

Stęgosz, wś, kal., gm. Żerków, 4 km na pld.-zach. od Żerkowa: *Stangosszie* 1404, de *Stangoszuya* 1419, *Stangoszygya* 1423, de *Stangoszygya* 1426 Koz III 251; de *Stangossza* 1432 RWlkp II nr 1048; *Stangossye* 1434 Koz III 251; *Stangoschicze* 1447 KsgPoz 2, 346; villa *Stangoschyn* 1450 KsgPoz 4, 162; de *Stangosche* 1450 Koz III 251; *Stęgosze* (1453)1670 SHGKI(AAP CP 432, 32); *Stangoscha* ... *Stagoscha* 1462, de *Stagoszyce* 1466 KsgPoz 6, 156, 229; *Wstangosche*, *Wsthangosche* 1475 KsgPoz 9, 24v; *Styogoschia* 1485, *Sthogoschye* 1496 Koz III 251; de *Stangosie* 1497 MK 16, 135; *Stangoschygye* 1507 ASK I 11, 79; *Sthangoszyge*, *Sthagoszyge* 1530 KsgPoz 16, 337; *Stegosse*, *Sthegosse* 1552 ASK I 11, 259, 274; *Sthegozie* 1564 InwBPozn 309–10; *Stegosza* 1576 ASK I 12, 628; *Stęgosze* 1578 ŻDz XII 215; *Stęgoszje*, *Stęgoszje* 1631, *Stęgoszje* 1635,

de villa *Stęgoszia* 1636, *Stęgoszie*, *Stęgoszje* 1642, *Stęgoszuya* 1646, *Stęgoszija* 1659, *Stęgoszie* 1665, *Stęgoszija* 1666, *Stęgoszuya* 1668, *Stęgoszuya* 1670, *Stęgoszuya* 1671 ASC(Wilkowyja, U-1631–1717, k. 1, 3v, 4v, 8v, 9, 11, 24, 27v, 29v, 30v, 32, 32v); *Stęgosza* 1673 ASK I 74, 53v; *Stęgoszuya* 1674, *Stęgoszuya* 1690, *Stęgosz*, *Stęgosza* 1709, *Stęgosza* 1710, *Stęgoszuya*, *Stęgosz*, *Stęgoszyensis* 1717 ASC(Wilkowyja, U-1631–1718, k. 36v, 50v, 51v, 52, 56v, 70, 72); *Stęgosza* 1718, *Stęgosz* 1719, *Stęgosz* 1744 ASC(Wilkowyja, U-1718–44, k. 5, 7v, 81); in bonis *Stęgosze* 1781 VisPosn 163; *Stęgoszuya* części 2 1783–84 Rej-Kor 787; *Stęgoszuya* (!) 1788 Büsching XXII 89; *Wieś Stęgosz* 1789 MKI(Tab 47, 100); *Stęgoszuya* 1793 MpPerKI; *Stęgosz* 1798 MpHopf XII; *Stęgosz* 1846 KsP 319; *Stęgosze* al. *Stęgosza*, *Stangosza*, urząd. *Stęgosz*, wś 1890 SG XI 334; *Stęgosz*, niem. *Stengosch*, wś i folw. 1921 Sk X 27, 29; *Stęgosz*, *-szy*, *stęgoski* 1971 UN 79, 17; gw. *styngoś*, *-śy*, *styngoski*. — Pierwotnie *Stęgoszuya*, też w l. mn. *Stęgoszuye*, od n. os. *Stęgoszuya. Nazwa os. o charakterze przezwiskowym ma formę zrostu, z drugim członem od ap. *szuja*, por. n. os. *Koziszuya*, *Krzywoszyjczyc* SEMot I 309, zob. też hasło *Krótkie Szyje*. H. Górniewicz człon pierwszy n. os. wywodził z wyrażenia przyimkowego *z + tęgi*, dopuszczał jednak też powstanie n. m. *Stęgoszuye* w wyniku fałszywej dekompozycji wyrażenia *z Tęgich szyj (wówczas pierwotnie n. m. *Tęgoszuye* od n. os. *Tęga Szuja). Wydaje się jednak, że n. os. *Stęgoszuya* (z wcześniejszego *Wstęgoszuya) pochodzi od stp. *wstęga* ‘pasek tkaniny lub skóry służący do wiązania’ Sstp X 367, dial. też *stęga* (< *vъztoga, *stōga, od psł. *tęgnōti ‘ciągnąć’ SEBor 713), co może potwierdzać zapis z 1475 r. *Wstangosche* (o ile nie powstał on w wyniku błędnej dekompozycji wyrażenia w + *Stęgosze*). Zmianę *Stęgoszuya* > *Stęgosze* A. Bańkowski tłumaczy reinterpretacją bezkończątkowej formy dopełniacza jako zawierającej końcówkę: *Stęgoszuj* > *Stęgosz-y*. H. Górniewicz uważa, że postać *Stęgosze* może być wynikiem literalnego odczytania zapisów typu *Stangossye*, w których grafem *y* potraktowano jako znak zmiękczenia *sz*, a nie jako znak połączenia *y* z jotą. W XV w. efemerycznie także warianty *Stęgoszyce*, *Stęgoszyn*. Od XVIII w. notowana współczesna postać n. *Stęgosz*

Stęgosza

powstała w wyniku zmiany paradygmatu. Lit.: BańMorf 107–8; GórnRWlkp 37–8. PS

Stęgosza zob. **Stęgosz**

Stęgosze zob. **Stęgosz**

Stęgoszyce zob. **Stęgosz**

Stęgoszyja zob. **Stęgosz**

Stęgoszyje zob. **Stęgosz**

Stęgoszyn zob. **Stęgosz**

Stęgwald zob. **Jodłowno, Słupnica**

Stękin, wś, olszt., gm. Jonkowo, 18,5 km na zach. od Olsztyna: Henrici de *steyneke* (1311) MWrm I 277; *Stenkeyn*, *Stenekaym* 1343 Ger 173; in campo *Sculpayn*, nadpis: *Stenekaym*, *Stenkinen* (1343) XV PrUr III 415; *Sculpayn* 1343, *Stenkeyn*, *Stenekayn* 1423 Ger 164, 173; im Dorfe *Steyneken* 1423 MWrm V 591; *Stenokien* 1564–80 PospWrm 148; villarum *Stenokien* 1575 ZGAE XXIII 686; *Stenokin*, *Stenkien* 1591–1603 PospWrm 148; *Stenken* 1615 RŁWrm 270; *Stenokin* 1625 PospWrm 148; *Stenkinj* XVII Obląk 561; *Steneken* 1656 Kolberg 246; *Stenkin* 1658–66 PospWrm 148; *Stenkinen* 1673–74 Bonk III 443; *Stenkienen* 1785 Goldb I 186; *Stenckienen* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Stenkinen* ok. 1845 MpRey nr 33; *Stenkinen* — *Stękin* 1879 KętN 198; *Stękin*, niem. *Stenkinen* 1890 SG XI 326, 335; *Stękin*, — *Stękin*, *-in*, *stękiński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stękin*, *-kin* 1982 WUN III 347; gw. *staŋkińi/łstánkini*. — Ze względu na pierwsze zapisy być może n. niem. od n. os. *Steinecke*, *-icke* Gott 473. Za etymologią bałt. od n. os. *Staneke* TAP 99 opowiadali się G. Gerullis i M. Pospiszylowa. W n. można wyróżnić prus. suf. *-ein/-ain-*. Wieś powstała na polu o prus. n. *Skulp-ain, o niejasnej etymologii, por. n. *Sculpin* Ger 164, ale też niem. n. os. *Schulp* Gott 431, 448. Nazwa *Stękin* utworzona w XIX w. przez W. Kętrzyńskiego, zapewne na skutek skojarzenia niem. *Stenkin-* z pol. *stękać*, z przystosowaniem do nazw z suf. *-in(y)*. Lit.: Ger 164, 173; PospWrm 148; PrzybBalt 280. RP

Stępicza zob. **Stęпка**

Stępień, wś, olszt., gm. Braniewo, 4 km na pld.-zach. od Braniewa: de *Stangindorp* 1361 MWrm IX 3; *Stangendorf* 1364, zcu *stangendorf* 1368 MWrm II 391, 428; *Stangendorf* 1411, 1434 MWrm IX 62, 625; *Stangendorf* 1615 RŁWrm 262; *Stangendorf* 1718 Wijaczka 426; *Stangendorff* 1755 MpEnd; *Stanjendorf* 1796–1802

MpSchröt X; *Stangendorf* 1820 Wald 142; *Stangendorf* 1849 MpRey nr 7; *Stangendorf* — *Stęgnowo, Stępień*, wś 1946 Ley I 14, 193; *Stangendorf* — *Stępień*, *-pnia*, *stępieński* 1946 MPol XXV nr 142; *Stępień*, *-pnia* 1982 WUN III 347. — Dawna n. niem. *Stangendorf*, złożona z n. os. *Stange*, por. Johanne *Stange* 1362 MWrm IX 5, i członu *Dorf*, śrdniem. *dorp* ‘wieś’ Kluge 139. Nazwę spolonizowano jako *Stęgnowo*, a po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stępień*. RP

Stępin, wś, wroc., gm. Długołęka, 7 km na zach. od Oleśnicy: *Stampin* 1288 SUR V 287; *Stampin* 1338 Reg nr 6178; *Stampin* 1376 HaeG 437; *Stampen* 1712 MpDSOls; *Stampen* 1739 MpWiel-Oels; *Stampen* (*Ober* u. *Nieder*) 1743 SNGŚI XIII 68; *Stampen* ... macht zwey Antheile aus, nämlich *Ober-* und *Nieder-* 1785 Z IV 300; *Stampen*, *Ober* u. *Nieder* 1845 K 649; *Stampen* 1912 Meyers II 852; *Stampen*, *Stępin* 1941 Wrzosek 17; *Stampen* — *Stępin*, *-a*, *stępiński* 1947 MPol XXV nr 124; *Stępin*, *-na* 1982 WUN III 347. — Od n. os. *Stępa* SSNO V 207 (: stp. *stępa* ‘urządzenie do obtłukiwania, ubijania, kruszenia’ Sstp VIII 441), z suf. *-in*. Nazwę zniemczono jako *Stampen*, człony dyferencyjne od przym. *nieder* ‘dolny’ i *ober* ‘górnny’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stępin*. Lit.: SNGŚI XIII 68. PS

Stępicza, wś, rzesz., gm. Frysztak, 14,5 km na zach. od Strzyżowa: *Stampina wola* (1416) XV KMłp IV 158; de *Stampina* 1434 SHGSd(TP 1, 441); *Stopyna* ... *Stopyna* (1436) ZDM II 228; *Stampyna* 1449–50 SHGSd(TP 24, 178); *Sthampyna* 1460 SHGSd(TP 22, 91); de *Stapina* 1469 SHGSd(TP 34, 588); *Sthapyna* 1505 ASK I 7, 77v; *Sthepinya* (!) 1508 ŹDz XV 467; in *Stapina Volą* 1529 LR 41; *Stempina* 1581 ŹDz XIV 248; *Stępicza* (1629) RPobPilz 233; *Stempina* 1779–83 MpMieg; *Stępicza* 1802 Crusius III/2, 371; *Stępicza* 1890 SG XI 335; *Stempina* 1933 SkBy 1624; *Stępicza*, *-ny*, *stępiński* 1966 UN 72, 38; gw. *stępicza*, *-y*, *stępiński*. — Początkowo n. zestawiona *Stępicza Wola*, od n. os. założyciela wsi *Stępy* z suf. *-ina* i ap. *wola*. Później nastąpiła elipsa członu utożsamiającego. Lit.: OPilz 64; Nieckula, *-ov-* 312; BańMorf 18; Sarna, Opis powiatu jasielskiego, 1908, 658. IN

Stęпка, wś, włoc., gm. Lubień Kujawski, 1 km na pln.-wsch. od Lubienia Kujawskiego: *Stampka*

1411, 1412 Koz V 349; *Stampka* (molendinum aquaticum) 1489 Lupbrz 119; *Stampka* 1527 Vlad XI 39; *Sthempka* 1553 ASK I 29, 200; *Stempka* 1635 Rpodbrz 225; *Stęmpka* 1674 Rpog 147; *Stempa* 1802–03 MpGillyPr; *Stępka* 1827 Tabella II 199; *Stęcica* 1839 MpKwat II 3; *Stępka*, folw. i os. 1890 SG XI 335; *Stępka*, folw., wś 1921 Sk I 201; *Stępka*, -ki 1982 WUN III 347. — Pierwotnie była to n. młyna, z czasem wokół niego powstała osada. Nazwa młyna zapewne od ap. *stępa* (: *stępa* ‘urządzenie składające się z naczynia lub koryta i tłuczka, tzw. stępora, służące do obtłukiwania, ubijania, kruszenia’ Sstp VIII 441). Nie można jednak wykluczyć, że podstawą n. był antroponim *Stępka* SSNO V 207. W XIX w. pojawia się forma *Stęcica* z wymianą suf. -ka na -ica. Lit.: SHGKu(materiały) 427. *KS*

Stępki, wś zaginiona, leżała w dawnej ziemi wieluńskiej w pobliżu Wielunia lub Osjakowa, sier.: Tenuta seu Villa Dąbrowka et *Stępki*, in Districtu Siradiensi, Terra Vielunensi consistens (1764)1826 MK 411, 3353. — Od n. os. *Stępek* lub *Stępka* SSNO V 207 (: *stępa*), w l. mn. Lokalizacja miejscowości niepewna — wymieniona w dok. n. *Dąbrówka* może odnosić się do wsi *Dąbrowka* (4) koło Wielunia (dawniej też *Dąbrówka*, por. SHGWiel 73) lub *Dąbrówki Kobylańskie* (*Dombrowki* 1789 MpCzajSier) koło Osjakowa. *PS*

Stępków, wś, biał., gm. Dębowa Kłoda, 4 km na płd.-wsch. od Parczewa: *Stampkow* (1432)1618 ZDM V 337; *Stampkow* 1512 Matr IV/1, nr 1809; *Stąpkow* 1529 LR 442; *Stampkow* 1531 ŻDz XIV 362; *Sthępkow* 1564 ASK I 33, 604; *Stempkow* 1626 RPobLu 26; *Stępkow* 1787 Spis 438; *Stępków* 1877 Zin II 181; *Stępków* 1890 SG XI 335; *Stępków* 1921 Sk IV 117; *Stępków*, -kowa, *stępkowski* 1971 UN 117, 7. — Od n. os. *Stępek*, ewentualnie *Stępka*, z suf. -ów. Lit.: SHGLu III 221–2; KosLu 73. *IN*

Stęplew zob. **Stemplew**

Stęplów zob. **Stemplew**

Stępna, wś, kal., gm. Czastary, 15 km na płn.-zach. od Wielunia: *Wstępna*, fol. 1783–84 RejKor 209; *wstępna* 1789 MpCzajSier; de Deserto *Stępna* (1800)1853 ASC(Walichnowy, UMZ-1767–1808, k. 63); *Stempna* 1827 Tabella II 198; *Stępno* 1839 MpKwat I 4; *Stępna* 1890 SG XI 336; *Stępno* 1921

Sk II 124; *Stępna*, -ny, *stępowski* 1974 UN 53, 9. — Dawniej zapewne *Wstępna*, od przym. *wstępny* ‘łatwy do wstąpienia, do wstępowania, dostępny, przystępny’; *stępnny* ‘wstępny, otwarty’ SW VII 758, VI 421. Przejściowo nastąpiła zmiana rodz. gramatycznego na nijaki. *IN/KS*

Stępna zob. **Stępna Stara**

Stępna-Michalki zob. **Stępna-Michalki**

Stępna Niwa zob. **Suchy Pień**

Stępna Stara zob. **Stępna Stara**

Stępnie zob. **Pszczółki Górne**

Stępno zob. **Stępna, Stojpy**

Stępczow zob. **Stępczow**

Stępcice, wś, kiel., gm. Działoszyce, 7 km na płn. od Działoszyce: *Stampociczce* 1339 KMłp III 37; de *Stapocicz* 1376, *Stanpocizce* 1398 Krak nr 62, 6794; *Stampocicz* 1442 Hel II nr 3082; *Stampocizce* 1470–80 DB II 113; *Stapocizce* 1490 ŻDz XV 439; *Stempocizce* 1581 ZDz XIV 89; *Stępowice* 1629 RPobKr 136; *Stempocice* 1680 Rej 135; *Stępowice* 1782–83 SHGKrMat 291; *Stępcice* 1783–84 RejKor 353; *Stępcizce* 1787 SHGKrMat 291; *Stępcice* 1791 MpPerSd; *Stępcice* 1827 Tabella II 199; *Stępcice* 1890 SG XI 336; *Stępcice*, -cic, *stępcicki* 1969 UN 29, 38; gw. *stępcice*//*stępcice*, -ic, *stępcicki*//*stępcicki*. — Od n. os. *Stępot* SSNO V 208 (: *stępać*), z suf. -ice. W zapisach obserwować można wymianę -cice > -czyce. W XVII–XVIII w. zaświadczono warianty *Stępowice* (z wymianą na suf. -owice), *Stępowice* (z denazalizacją). Lit.: RKrak 159–60, 248, 249; KopKiel 251; RymPatr 60; BańMorf 119–20. *IN*

Stępcin, wś, poznań., gm. Nekla, 9 km na zach. od Wrześni: in villa nostra *Stampoczyno* vulgariter dicta iure Theutonico Srzedensi locanda (1364)XVII KW III 253; *Stampoczino* 1374 MVat IX/3, 89; de *Stępczino* 1400 RWłkp II nr 119; *Stępczino* 1510 ASK I 11, 84; *Skapoczino* (!) 1552 ASK I 11, 272; *Stępczino* 1565 ASK I 13, 52v; *Stępczino* 1578 ŻDz XII 205; *Stępczino* 1580 ASK I 11, 914; *Stępczino* 1674 ASK I 74, 178; *Stępcin* 1783–84 RejKor 744; *Wieś* czyli *Woytostwo Stępcin* 1789 MKI(Tab 47, 35); *Stępcin* 1793 MpPerKI; *Stępcin* 1802–03 MpGillyPr; *Stępcin* 1846 KsP 360; *Stępcin* 1890 SG XI 336; *Stępcin*, -na 1982 WUN III 347; gw. *stępcin*, -na, *stępcin*.

Stępcina

— Od n. os. *Stepota*, z suf. *-ino*, od XVIII w. *-in*.
Lit.: Kozierowski, SIOc V 213. PS

Stępcina zob. **Kowala-Stępcina**

Stępcino, wś zaginiona, leżała w pobliżu Pułtuska, ciech.: *Stepocino* 1240 KMaz I 343. — Od n. os. *Stepota*, z suf. *-ino*. W zapisie brak oznaczenia nosowości, więc możliwe również odczytanie *Stepocino*, por. ap. *step* ‘źbik’ Sstp XI 288. Lit.: ZMaz 346. UB

Stępcino zob. **Stępcin**

Stępczoł zob. **Tempoczoł**

Stępczyce zob. **Stępcice**

Stępowice zob. **Stępcice**

Stępowizna, cz. Zgierza, dawniej wś, łódz.: *Zeglańszczyzna*, czyli *Glińszczyzna*, teraz zaś *Stępowizna* zwana 1789 Luwlkp III 70; *Zegrzany Terrestres* vulgo *Stępowizna* 1792 ASC(Zgierz, U-1781–1800, k. 59); *Stępowizna* 1825 ASC(Zgierz, UMZ-1825, k. 4); Dobra Proboszczewice z przyległościami, koloniami *Stępowizna*, czyli *Zegrzany szlacheckie*, albo *Magdalenów* 1836 Gazeta Codzienna nr 1405, 4; *Mayd.* (!) *Stępowizna*, *Magdalena* czyli *Stępowizna* Kol. 1839 MpKwat II 4, III 4; *Stępowizna*, kol., pustk., karcz. 1890 SG XI 336; *Stępowizna*, wś 1921 Sk II 64; *Stępowizna*, wś 1952 UW 95; *Stępowizna*, *-ny* 1982 WUN III 347; gw. *stympowizna*, *-ny*, *stymposki*. — Początkowo *Zeglańszczyzna* i *Glińszczyzna*, od nazw. *Zegrzańskii/Zeglański*, *Gliński* z suf. *-izna*, por. *Zegrzany*, Catherina relicta ol. Math. *Zegrzański* 1576 ŻDz XIII 123, Wieś *Zegrzany* ... W tej wsi jest szlachcic Maciej *Gliński* albo *Zegliński* 1564–65 Luwlkp II 151. Odnotowano też dla wsi n. zestawioną od n. m. *Zegrzany* z członami od przym. pol. *szlachecki* oraz łac. *terrestris* ‘ziemski’, też w znaczeniu ‘ziemiański, szlachecki’, dla odróżnienia od n. m. *Zegrzany Regales* ‘królewskie’ (zob. *Zegrzany*). Nazwa *Stępowizna* od nazw. *Stępowski*, z suf. *-izna*, por. *Zegrzany* i *Zegrzanki*, wieś w kupę złączona królewska z częścią szlachecką, dziedzictwa W. Imci Pana *Stępowskiego*, burgrabiego sochaczewskiego, w posesji J. Wgo Cieleckiego, starosty zgierskiego 1784 KParZg 146. W XIX w. pojawia się oboczna n. *Magdalenów*, *Magdalena*, od im. *Magdalena* (im. żony właściciela kolonii w I. połowie XIX w.), z suf. *-ów* i bez sufiksu. Lit.: Safarewiczowa, *-izna* 33; Rosin, Acta Universitatis Lodzensis. Folia Histo-

rica 2, 84, przyp. 24; Jasnosz, Kulesza, Acta Universitatis Lodzensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica 6, 109–44. KS/PS

Stępowo, wś, włoc., gm. Rypin, 8 km na wsch. od Rypina: *Tagone* (!) 1313 KMaz II 133 i przyp. 13; *Stapowo* (1367)1512 CdP II 751; *Stempowo* 1565 ŻDz XII 307; *Stępowo* 1784 MpPerPł; *Stempowo* 1827 Tabella II 199; *Stępowo* 1890 SG XI 336; *Stępowo* 1921 Sk I 158; *Stępowo*, *-wa*, *stępowski* 1971 UN 183, 23. — Od n. os. *Stępa* SSNO V 206 lub *Stępa, z suf. *-owo*. Forma *Tagone* to prawdopodobnie zniekształcona lekcja *Stępowo*, na co wskazuje fakt, że również pozostałe wymienione w 1313 r. miejscowości są w 1367 r. w posiadaniu rodu Świnków. Lit.: SHGDobrz(materiały) 176; Nieckula, *-ov-* 195. KS

Stępowo zob. **Stępow**

Stępowaska Wola zob. **Wola Stępowaska**

Stępow, wś, płoc., gm. Kiernoza, 10 km na wsch. od Żychlina: *Stampowo* 1427 MkM I nr 517; *Stampowo* 1436 MK 335, 76; *Stapow* 1511/12 VisitGn 32; *Stępow* 1511–23 ŁLB II 259; *Stempowo* 1579 ŻDz XVI 199; *Stępow* 1792 MpPerRw; *Stępow* 1827 Tabella II 199; *Stępow* 1839 MpKwat III 3; *Stępow* 1890 SG XI 336; *Stępow*, *-powa*, *stępowski* 1973 UN 44, 20; gw. *stympuw*, *-owa*, *stymposki*. — Od n. os. *Stępa*, z suf. *-owo*, później *-ów*. Lit.: WójcikRaw 153. UB

Stępow Wola zob. **Wola Stępowaska**

Stępowo, wś, dawniej mto, pil., gm. Damasławek, 8 km na płn.-zach. od Janowca Wielkopolskiego: *Stopachowo* ... *Stopachowo* ... *Stopachowo* 1438 RWlkp V 269; de *Stopachowo* 1462 Koz V 352; *Sztopachowo*, oppidum 1511–23 ŁLB I 109; *Stopachowo* 1535, *Stopachowo* 1564, *Stopachowo* 1576 ASK I 12, 485, 579, 658v; *Stopachowo* 1577 ŻDz XII 188; *Stopachowo* 1578, *Stopachowo* 1579, *Stopachowo* 1581, *Stopachowo* 1591 ASK I 4, 347, 369v, 550v, 784; *Stopachowo* 1620 MKI(Tab 11, 108); *Stopachowo* 1644 ASAGn 51; *Stopachowo* 1674 ASK I 74, 238; Wieś *Stępowo* 1775 MKI(Tab 37, 53); *Stępowo*, *Stępowo*, *Stępowo* 1781, *Stępowo*, *Stępowo*, *Stępowo* 1802 ASC(Kozielsko, Z-1781–1825, k. 1, 2, 50v, 51v); *Stępowo* 1802–03 MpGillyPr II; *Stępowo* 1846 KsP 534; *Stępowo* 1890 SG XI 336; *Stępowo*, *-wa* 1982 WUN III 347;

gw. *stympuχovo*, -va, *stympuχoski*. — Pierwotnie *Stopechowo*, od n. os. *Stopqch (por. *Stopa*, *Stopacz*, *Stopak* SSNO V 213), z suf. -owo. Forma *Stopuchowo* powstała w wyniku wymiany suf. antropomicznego -qch > -uch, a *Stepuchowo* wskutek wtórnego unosowienia, może przez skojarzenie ze *stapać*, *stępnąć*, por. też n. os. *Stepach* SSNO V 207. Lit.: Nieckula, -ov- 195; RymNmiast 229. PS

Stęszew, mto, pozn.: *Stossewo* 1315 KW II 319; *Stanschewo* (1373)XV MPH II 662; de *Stanschewo* (1379)XVI KW VI 304; *Stanschevo* (1380)XV KW III 492; super oppido *Stęszewo* (1390)1784 KW VI 373; *Staszewo* 1394, de *Stasowo* 1395 Lek II nr 1559, 1756; *Stanssewo* (1397) KW III 702; *Stanszewo* 1400 KZPozn nr 414; *Stanszew* 1403 RWlkp I nr 820; de *Stanszow* (1406)XIX Hock III 329; opido *Stanszewo* (1408) KW VII 380; de *Staszow* 1419 KW VIII 92; *Staszewo* (1419), *Staszewo* 1421 SHGPn IV 660; *Stanschow* 1424 KW V 380; *Staschow* (1432) SG XI 332; *Sthaschowo* (1442)1493 SHGPn IV 660; *Sthanschewo* 1470, in *Stanschewo* 1473, *Stanschew* 1476 AC II nr 1325, 1366, 1388; *Stansew* 1489, *Staschoff* 1507 SHGPn IV 660; *Stanschewo* 1510 NKs 101; *Stasschewo* opidum 1530 ASK I 3, 91v; *Steshow* 1553, *Sthanszew* 1563, *Stęszew* 1567, *Stheszew* 1576, *Steszewo* 1577 ASK I 5, 174v, 245v, 340, 565, 751v; *Steszew* 1580 ŻDz XII 36; *Steszewo* (1669)XVIII RegGn 170; *Stęszew* 1676 ASK I 68, 1394; *Stęszew* 1789 PPozn (Tab 6, 78v); *Stęszewo* 1846 KsP 338; *Stęszew* al. *Stęszewo*, urząd. *Stensschewo*, mto 1890 SG XI 337; *Stęszew*, -wa, *stęszewski* 1966 UN 93, 34; gw. *stęšef*, -va, *stęšeski*. — Od n. os. *Stęsz//*Stąsz* (: *Nieustęp*, *Postęp*), por. *Stęszka*, *Stęsik*, *Stęchała* Snazw IX 73, 70, z suf. -ewo// -owo, od XV w. występuje współczesna postać na -ew, też -ów. Dokument lokacyjny Stęszewa nie zachował się. W 1796 r. mieszczanie zeznali, że ich „prastary” przyw. miejski spłonął w pożarze w 1772 r., ale posiadają jego odnowienie z 1776 r.; obecnie i ono nie jest jednak znane (Warschauer 259). Data lokacji również nie jest znana. Nie można wykluczyć, że mto założył już na przełomie XIII i XIV w. Mikołaj z Gostynia, domniemany ówczesny posiadacz Stęszewa (SHGPn IV 664, przyp. 1). Lit.: SHGPn IV 660–5; RymNmiast 229; RospSEMIG 368; Zier-

Nmiast 141; Warschauer, Die Städtischen Archive in der Provinz Posen, 1901, 259. PS

Stęszew zob. **Stęszewko**

Stęszewice, wś, pozn., gm. Pobiedziska, 9 km na pln.-zach. od Pobiedzisk: *Stęszewer H.* 1798 MpHopf XIV; *Alte Stenszewer Hol.* 1802–03 MpGillyPr; *Olędry Stęszewskie* 1819 APPozn(53/3557/0/1/1, k. 5); *Stęszewko Olędry* 1819 Gazeta Wielkiego Księstwa Poznańskiego nr 36, 401; *Stenszewkoer Hauland* 1821 Rumpf III 149; *Holendry Stęszewskie* 1826, *Olędry Stęszewskie* 1827 TekiDw 58875, 58879; *Alte Stenszewko Hl.* 1839 MpHey(Gniezno); *Stęszewko Ol.* 1846 KsP 356; *Stenszewko-Hauland* 1871 GemGut IV 26; Przechrzczono ... *Olędry Stęszewskie* ... na *Tannenhorst* 1885 Wielkopolanin nr 21, 3; *Tannenhorst* 1885 GemLex V 24; *Stęszewskie Holendry*, dawniej *Stęszewko* ... *Tannenhorst* 1890 SG XI 338; *Tannenhorst*, os. 1902 MycPn 120; *Stęszewice*, niem. *Tannenhorst*, wś 1921 Sk X 74, 157; *Stęszewice*, wś 1933 SkBy 1625; *Stęszewice*, -wic, cz. wsi Stęszewko 1966 UN 93, 27; *Stęszewice*, -wic 1982 WUN III 348. — Dawniej n. niem. zestawiona; pierwszy czł. *Stęszewer*//*Stenszewer*//*Stenszewkoer* jest przym. od n. m. *Stęszewo* (dziś *Stęszewko*), drugi czł. od terminu osadniczego niem. *Hauland*//*Holländer*, pol. *Holendry*//*Olędry*. Nazwa ta obejmowała kilka miejscowości. W 1885 r. niem. n. jednej z nich — *Tannenhorst* (: *Tanne* ‘jodła’, *Horst* ‘kępa drzew’) została wprowadzona urzędowo na oznaczenie miejscowości powstałej z ich połączenia. Po 1918 r. wprowadzono urzędowo n. pol. *Stęszewice*. Lit.: Maas, Deutsche Wissenschaftliche Zeitschrift für Polen, Heft 34, 1938, 105. PS

Stęszewko, wś, pozn., gm. Pobiedziska, 9 km na pln.-zach. od Pobiedzisk: *villam ... Scosevo* (!) *vulgariter dictam* 1292, *Stossewo* 1315, in *villa ... Stanschewo* (1339)XV KW II 65, 319, 527; *Stanschewo* 1404 KW V 61, 62; *Stanszewo* 1432, *Sthaschewo* 1473, *Staszchewo* 1475, *Sthaszchewo* 1509 SHGPn IV 672; *Staschewo*, *Sthaschewo* 1511–23 ŁLB I 64; *Stanscheuo* 1516, *Sthossewo* 1521, *Stąszewo*, *Stanszewo* 1525 SHGPn IV 672; *Steschewo* 1577 ASK I 5, 725v; *Steszew*, *Stęszewo* 1580 ŻDz XII 41; *Stęszewo* 1676 ASK I 68, 1381; *Stenszewo* 1783–84 RejKor 32; *Stęzewo* 1791 MpPerPn; *Stęzewo* (!) 1793 MpPerKl; *Stęzewo* 1798 MpHopf

Stęszewko Olędry

XIV; *Stenszewo* 1802–03 MpGillyPr; *Stenszewko* 1821 Rumpf III 149; *Stęszewko* 1846 KsP 356; *Stęszewko*, wś 1890 SG XI 338; *Stęszewko* 1921 Sk X 74; *Stęszewko*, -ka, *stęszewecki* 1966 UN 93, 27. — Dawniej *Stęszewo*, zob. *Stęszew*; od XIX w. *Stęszewko*, z suf. -ko dla odróżnienia od n. mta *Stęszew*. Lit.: SHGPn IV 672–6; PPozn 288. PS

Stęszewko Olędry zob. **Stęszewice**

Stęszewo zob. **Stęszew**, **Stęszewko**

Stęszewskie Holendry zob. **Stęszewice**

Stęszów (1), wś, częst., gm. Gidle, 14 km na pld. od Radomska: *Stesow* 1644 MK 190, 33v; *Stęszow* 1673, villa *Stęszow* 1674 ASK I 74, 376, 457v; *Stęszewo* (1760) RegGn 257; *Stęszow* 1787 ASC(Gidle, U-1787–1813, k. 1); *Stęszow* 1791 MpPerSd; *Stenczow* (!) 1802–03 MpGillyPr; *Stęszów* 1827 Tabella II 199; *Stęszow* 1839 MpKwat II 6; *Stęszów* 1890 SG XI 339; *Stęszów* 1921 Sk II 84; *Stęszów*, -szowa, *stęszowski* 1972 UN 48, 35. — Od n. os. *Stęsz, z suf. -ów, efemerycznie -ewo. IN/KS

Stęszów (2), wś, wroc., gm. Wołów, 7 km na pln.-wsch. od Wołowa: *Stensowo* est villa domini episcopi ok. 1300 CdSil XIV 163; *Ctensovo* 1315 Drz II 363; zue *Stanischen* ok. 1550, zum *Stanischen* 1567, tzu *Stannischen* 1571 ZfGS XXI 351, 359; *Stanischen* 1712 MpDSOs; *Stanischen* 1739 MpWielOels; *Stanischen* 1787 Z VII 265; *Stand-scheu* 1829 MpRey nr 132; *Stanischen* oder *Stanschen* 1830 Kn 743; *Stanischen*, vulgo *Stanschen* 1845 K 650; *Stęszewo*, *Stanischen* a. *Stanschen* 1900 Myc 48; *Stanschen* 1912 Meyers II 853; *Stanschen*, *Stęzyn* 1941 Wrzosek 24; *Stanschen* — *Stęszów*, -owa, *stęszowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Stęszów*, -szowa 1982 WUN III 348. — Pierwotnie n. *Stęszowo, z suf. -owo; zmieniona jako *Stanischen*, *Stanschen*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stęszów*. Lit.: SNGŚI XIII 68; Rospond, RKJWr III 60. PS

Stęszyce, cz. Zduńskiej Woli, dawniej wś, sier.: *Stansicz* 1386 SHGŁęcz II 117; *Clementis de Stassicze*, *Stoszyce* 1390 Hb 62, nr 28; Grzymała de *Stansyce* 1417 Kuj 273; Nicolai Thumyensky de *Grzymalny Stanszicze* ... Katherine de *Wdovyny Stanszicze* 1489 AC II nr 682; *Stassicze* nob., *Stassicze* Grzymała nob., *Stassicze* Cavieczki nob., *Stassicze* Cavieczka nob. 1511, *Stęszyce* Głowacki, *Stęszyce* in parte Rospierski 1518 ŻDz

XIII 187, przyp. 2, 188, przyp. 1; *Stassycze Rospyerskye*, *Stassycze Srednye* ... villae ... *Stanschicze* triplex, villae 1511–23 ŁLB I 479, 480; de *Stasszicza* 1539 Matr IV/1, nr 6657; *Stęszycze*, *Stęszycze Rosp.*, *Alia Stęszycze Rosp.* 1552, *Stęszycze Grzimalin*, *Stęszycze Mediocres* 1553 ŻDz XIII 229; *Stesticze rospirskie*, *Stesticze Grzimaline* 1576 ASK I 26, 822v; *Stęsice*, *Stęsice Rospierskie*, *Stęsice Grzymaline* 1673 ASK I 74, 287v; sorte in *Stężyce* seu *Opieszyn* (1713) RegGn 209; *Stęsice* 1783–84 RejKor 175; *stęsice* 1789 MpCzajSier; *Stenzyce srednie* 1802–03 MpGillyPr; *Stęszycze opieszyn*, *Stęszycze srednie* 1827 Tabella II 199; *Stęszycze* 1839 MpKwat II 5; *Stęszycze Średnie*, kol. 1890 SG XI 339; *Stęszycze*, wś 1921 Sk II 105; *Stęszycze*, wś 1952 UW 104; *Stęszycze*, -szyc 1972 UN 50, 61; gw. *stęszyce*, -šyc, *stęszycki*. — Od n. os. *Stęsz, z suf. -ice. Wieś pod koniec XV w. uległa podziałowi i pojawiły się n. zestawione. Człony odróżniające od: n. heral. i n. os. *Grzymala* SSNO II 225–6 (por. też zapis z 1417 r.), n. os. *Rospierski*, od ap. *wdowa* oraz od przym. łac. *mediocris*, pol. *średni*. W ŻDz pojawiają się nazwiska właścicieli: *Głowacki*, *Kawiecki*, *Kawiecka*, które raczej nie są elementami nazwy. *Stęszycze Rospierskie*, późniejsze *Stęszycze-Opieszyn* należy identyfikować ze współczesnym *Opieszynem* (2) (w t. VIII brak tych zapisów historycznych). Lit.: SHGŁęcz II 117; AtŁęcz 129; Rymut, -(ov)ijjo- 83. IN/KS

Stęszycze-Tymienice zob. **Tymienice** (1)

Stęszycze Tymieńskie zob. **Tymienice** (1)

Stężnica, wś, krośn., gm. Baligród, 16 km na pld. od Leska: villa *Stesznycza* 1498 AGZ XVI nr 2427; ad villam *Stesznycza* 1511 AGZ XIX nr 3111, s. 663; *Stężnica* 1589 ŻDz XVIII/1, 54; *Stężnica* 1673 ASK I 71, 15v; *Stężnica* 1699 ADP 155, 60; *Stężnica* 1794 Ga Qq2v; *Stężnyca* 1851 Sch 120; *Stężnica* 1890 SG XI 339; *Stężnica*, -cy 1982 WUN III 348; gw. *stężnica*, -cy, *stężnicki*. — Wieś leży nad rz. o n. *stężnica*, dziś *Stężniczka*, por. *torrens* ... *Stesznycza* 1511 AGZ XIX nr 3112 (ESHP). Wcześniej notowana jest n. m. i to ona wydaje się być pierwotna, pochodzi od ap. *stęga ‘droga, ścieżka’, strus. *stęzja//stęza*, dial. *stęga* SEBor 613, z suf. -nica. Forma z nosówką powstała w wyniku adideacji do czas. *tężeć*, *stężeć*. Lit.: SHGsk III/2, 151–2; MakSk 154–5; SŁ I 48; Rieger, HE XVIII 84–5. BCz

Stężycza (1), dziś *Stężycza Nadwieprzańska*, *Stężycza Łęczyńska* i *Stężycza-Kolonia*, trzy wsi, chełm., gm. Krasnystaw, ok. 6 km na płn.-zach. od Krasnegostawu: *Steziczca*, *Stancziczca*, *Stanziczca* (1359)1566 ZDM IV 114, 115; *Stansziczca* 1439 ZDM II 294; *Stanzyczca* 1492 Matr II supl. nr 111; in villa regali *Stanziczca* 1506 Matr III nr 2850; *Stęziczca* 1543 ASK I 37, 613v; *Stęziczca* 1564 ŻDz XVIII/1, 192; *Steziczca* wyesz, we wsi *Steziczca* 1565 Luukr III 11, 12; villa *Stęzycze* (!) 1618–1764 Tarpogł 155; *Stęzyska* (1628) SG XI 340; wieś *Stęzycza* 1661 Lurus III 259; *Stęzyczka* (1676)XVIII RPogMłp 248; *Stęzeryzca* (!) Regalis 1676 Pogłowne 8; w *Stęzycy* 1720, wsi *Stęzycy*, *Stęzycze* 1741 AWAK XXVII 135, 296; *Stenzarzyca* (!) Regalis 1751 Tarszel 161; *Stęzycza* 1786 MpPerPd; *Stęzycza*, wś 1827 Tabella II 199; *Stęzycza* 1839 MpKwat VI 10; *Stęzycza*, wś i dobra rząd. 1890 SG XI 340; *Stęzycza*, wś i kol. 1921 Sk IV 49, 50; *Stęzycza*, *Stęzycza Łęczyńska*, *Stęzycza Nadwieprzańska*, trzy wsi 1952 UW 138; *Stęzycza-Kolonia*, *-cy-nii*, *Stęzycza Łęczyńska*, *-cy -kiej*, *Stęzycza Nadwieprzańska*, *-cy -kiej*, *stęzyczki* 1970 UN 111, 20, 21; gw. *stęzycza lenčyjska*, *stęzycy lenčyjski*, *stęzyczki*, *stęzycza nadčepšańska*, *stęzycy nadčepšański*, *stęzyczki*. — Od ap. *stęzycza (< *stęzycza : psł. **s(ь)toğa*, ukr. *stúha* ‘bagno’ Śulgač 274–5) o znaczeniu związanym z wodą i czymś stężonym, por. czas. *stęzać*, *tężeć*, *stęzały* ‘stwardniały’. Wieś położona jest nad Wieprzem, inne wsie o tej nazwie również leżą nad wodą. Efemerycznie *Stęzyska* z wymianą suf. na *-iska* oraz *Stęzyczka*, z deminutywnym suf. *-ka*. Członny odróżniające od wyrażenia przyimkowego *nad Wieprzem*, od n. m. *Łęczna* i od ap. *kolonia*. Lit.: Rzetelska, *-ica* 105. BCz

Stężycza (2), wś, gdań., gm. Stężycza, 9 km na płn. od Kościerzyny: de *Stansitz* 1335 PrUr III 4; *Stansicz*, von *Stanzicz*, *Stansschicz* 1368–1416 Zeit XI 15, 20; *Stanzicz* 1400 KKG 212; *Stansicz* 1403, von *Stensicz*, von *Stansicz* 1409 Zeit XI 28, 16, 19; *Stazyca* 1438 GZ 122; *Stazyca* 1471 Matr I nr 662; *Stazyca* 1498 Font LIV 8; villae ... *Sthanziczca* 1512 Matr IV/1, nr 1585; in *Słęzycza* (!) po 1527 Vlad XI 74; *Sthaziczca*, *Staziczca maior*, minor 1534 Inwwłoc 114; *Staziczca*, wsi *Stazicze* 1565 Lupom 91, 92; *Staniczca* ... *Stenziczca* 1570 ŻDz XXIII 167, 268; et *Stenzicam*

profecturus, ... nostro *Stęzicensi* 1575 Font XXX 130, 134; *Stęziczca* 1582, Villa *Stęzycza* 1583, *Stęziczca* 1584, *Stęzycza* 1599 Font I–III 110, 29, 264, 464; *Stansitz* 1606 Font XX 156; *Stęzycza* 1648 RP 192; ad *Stęzicam* 1649 MK 190, 347v; *Stenzycza*, *Stęzycza*, *Stezycza* 1686 Font XXXIX 117, 130, 133; *Stęziczca Wielka*, *Stęzycza* 1686–67 AtPrus(G20a k. 19); do *Stęzycze* 1687, z *Stęzycz* ... do *Stęzycy* 1711 Font XXXIX 171, 187; *Stendsitz*, *Adl.* (*Stenschütz*, *Stesitz*) 1772/73 HAPr IV 650; *Adl.* *Stendzyc*, *Königl.* *Stendsitz* 1796–1802 MpSchröt IX; *Stendsitz* — *Stęzycza* 1879 KętN 17; *Stęzycza*, niem. *Stendsitz* ... dzieli S. na *Szlachecką* (*Adlig S.*) i na *Królewską* (*Koeniglich S.*) 1890 SG XI 341; *Stendsitz* (*Adlig u. Königlich*) 1912 Meyers II 874; *Stęzycza Królewska* i *Szlachecka*, niem. *Stendsitz Kgl.*, *Adl.* 1921 Sk XI 27, 87; *Stęzycza Królewska*, *Stęzycza Szlachecka*, dwie wsi 1933 SkBy 1625; *Stęzycza* 1952 UW 191; *Stęzycza*, *-cy* 1982 WUN III 348; gw. dawniej *królewsko*, *ślaxeckō stążaca* (*krøolew'ske*, *ślaxecke stążace*) Lor 97. — Od ap. *stęzycza, zob. wyżej. Nazwa pozostaje w związku z n. *Stęzycznego Jeziora*, por. *Staziczno* 1565 Lupom 91, 92, w jeziorach Raduni i *Stęzycznie* 1664, przy jeziorze *Stęzycznym* 1687 Font XXXIX 160, 171 (ESHp), która formalnie jest wtórna w stosunku do n. wsi. Nazwa zniemczona jako *Stendsitz*, okresowo, w związku z podziałem wsi, n. z członami niem. *Adlig, Königlich* = pol. *Szlachecka, Królewska* (które wskazują na typ własności), też od przym. *wielki*. Lit.: SHGPG VIII 65–6; Trautmeib II 78; Górniewicz, *-ica* 77–8; MKart 161, 345–6. BCz

Stężycza (3), wś, leszcz., gm. Gostyń, 7 km na płn.-zach. od Gostynia: *Stusicha* (1181)ok. 1230 KWłp nr 1, fals.; *Stusicha* 1258 KW I 328; *Stuzica* (1294)1302 KW II 90, fals.; sorte deserta *Stasycz* (1423)1488–92 NKs 47; *Stazyca* 1436 KWłp nr 178; *Stoschycza* 1447 Koz III 253; *Sthezeszycze* (!) (1448)1554–59 KWłp nr 220; *Stonschycza* 1462 Koz III 253; *Stosziczca* 1476 SHGPN IV 676; *Stosziczca* 1476 Koz 253; *Sthaszycze* 1510 NKs 46; *Szthaszycze* 1529 SHGPN IV 676; *Sthaziczca* 1530 ASK I 3, 124v; *Stęzycze*, *Stazyce*, *Stenssicza* 1536–47 SHGPN IV 676; *Sthazycza* 1563, *Sthęziczca* 1565 ASK I 4, 162, 255v; *Sthęziczca* 1567, *Stęziczca*, *Stenzycza* 1571, *Stęziczca* 1576 ASK I 5, 370, 423v, 599v; *Stęziczca* 1580–81 ŻDz XII 66;

Stężyca

Stężyca 1622–24 PPOzn (Tab 1, 67); *Stężyca* 1676 ASK I 68, 1410; *Stężyca* 1791 MpPerPn; *Stenzyca* 1802–03 MpGillyPr; *Stenzyce* 1831 MpRey nr 113; *Stężyca* 1846 KsP 216; *Stężyca*, urząd. *Stenzyca* 1890 SG XI 341; *Stężyca*, niem. *Stenzyca* 1921 Sk X 35, 157; *Stężyca*, -cy, *stężycki* 1970 UN 78, 12; gw. *stynżyca*, -cy, *stynżycki*. — W XVI w. notowana forma pluralna *Stężyce*. Lit.: SHGPn IV 676–7; PPOzn 288–9; Rzetelska-Feleszko, SIOc XXXIV 93. PS

Stężyca (4), wś, dawniej mto, lub., gm. Stężyca, 5 km na płn.-zach. od Dębłina: *Stanzitia* 1325–27, *Stazsicia* 1335–42 MVat I 246, 376; *Staszicza*, *Stazicza* 1365 KMłp III 381; *Stanzicza* 1441 Sand nr 1116; *Zthanzicza* Oppidum, cum oppido *Sthanzicza* 1470–80 DB II 559, III 261; oppidum *Stazicza* 1505 Matr III nr 2126; *Stązyczca* oppido 1529 LR 414; *Stązicza* 1539 Matr IV/3, nr 19530; *Sthenzicza* 1546, *Stęzicza* 1549 Matr V/2, nr 7096, 4690; Oppidum *Stężyczca* 1564–65 Lusand 246; *Sthęzicza* 1569 ŻDz XIV 331; de *Stęzicza* 1602–04 VisCrac 172; Miasto *Stężyca* 1660–64 Lusand I 143; *Stężyca* 1787 Spis 424; oppidum *Stężyca* 1789 Lusand I 208; *Stężyca* 1827 Tabella II 199; *Stężyca*, os. m. 1890 SG XI 339–40; *Stężyca*, os. m. 1921 Sk IV 25; *Stężyca*, -cy, *stężycki* 1972 UN 142, 27; gw. *stązyczca*, -cy, *stązyczki*. Lit.: KStęż 100; Rzetelska, -ica 105; RymNmiast 229; RospSEMIG 368. IN

Stężyca-Kolonia zob. **Stężyca** (1)

Stężyca Królewska zob. **Stężyca** (2)

Stężyca Łęczyńska zob. **Stężyca** (1)

Stężyca Nadwieprzańska zob. **Stężyca** (1)

Stężyca Szlachecka zob. **Stężyca** (2)

Stężyca Wielka zob. **Stężyca** (2)

Stężyce zob. **Stężyca** (1, 3)

Stężycka Huta, wś, gdań., gm. Stężyca, 12,5 km na płn. od Kościerzyny: *Stazicza minor* 1534 Inwwłoc 114; *Hutta Stęzycensis* 1720 Font XVI–XIX 527; *Stendsitzerhütte* 1772/73 HAPr IV 650; *Stendzyschehütte* 1796–1802 MpSchröt IX; *Stendsitzer Hütte* — *Stężycka huta* 1879 KętN 17; *Stężycka Huta*, niem. *Stendsitzerhütte* 1890 SG XI 343; *Stężycka Huta*, niem. *Stendsitzerhütte* 1921 Sk XI 27, 87; *Stężycka-Huta (Stendsitzer-Hütte)* 1925 Krzep 11; *Stężycka Huta, -kiej -ty* 1982 WUN III 348; *Stężycka Huta, -kiej -ty, hucki* 2013 DzU poz. 200; gw. dawniej *stążackohëta* Lor 97, póź-

niej *stążacka* ^uuta, do *stążáčci huty*, f *stążaccu* ^uucə. — Dawniej *Stężyca Minor*; od n. m. *Stężyca* (2) i przym. łac. *minor* ‘mniejszy’. Od XVIII w. *Huta Stężycka*, oddana w różnych niem. postaciach. Człon pierwszy od ap. *huta*, wtórnie zmiana kolejności członów. Lit.: MKart 161–2. BCz

Stężyczka zob. **Stężyca** (1)

Stężyn zob. **Stęszów** (2)

Stężyska zob. **Stężyca** (1)

Stibbe zob. **Zdbowo**

Stibenka zob. **Stibienko**

Stibirkehlen zob. **Ściborki**

Stibowo zob. **Zdbowo**

Stiebendorf zob. **Ściborowice**, **Ścibórz**

Stiebirken zob. **Żabinek** (2)

Stieglitz zob. **Siedlisko** (2e)

Stigehnen zob. **Stygajny**

Stigeynen zob. **Stygajny**

Stignotinekaym, miejscowość zaginiona, leżała w dawnym komornictwie Woryny, olszt., gm. Górowo Iławeckie: *Stignotignokaym* (!) 1419 Ger 174; *Stignotyń* 1423 Ger 174; Spandio zu *Stignotinekaym* 1423, zu *Stignoten* 1423, *Stignotignokaym* 1423 Błażenie II 333. — Nazwa genetyczna prus. **Stignoŋne-kaim-*, z członem *kaimis ‘wieś’, i n. os. *Stignoŋne//*Stignote* TAP 99 (brak poświadczeń wschbalt.), obocznie w formie n. prostej *Stignotyń (Ger 246). Lit.: Ger 174; Błażenie II 333. RP

Stilbicz zob. **Zbiczno**

Stilgen zob. **Styliki**

Stille Grund zob. **Cichogrąd**

Stillenort zob. **Ciochowice**

Stillergund zob. **Cichogrąd**

Stillersfeld zob. **Stolarzowice**

Stillheide zob. **Ściborki**

Stilligen zob. **Styliki**

Stillort zob. **Zagaje** (5)

Stiplow zob. **Stypulów**

Stobayn zob. **Kamiennik** (1)

Stobben zob. **Pniewo** (7b)

Stobbendorf zob. **Pniewo** (7b), **Stobiec** (1),

Stobno (2)

Stobbenkrug zob. **Borowo** (3)

Stoben zob. **Stawno** (1), **Stobno** (1, 5)

Stobenberg zob. **Zabłocie** (10)

Stobendorf zob. **Stobiec** (1)

Stobene zob. **Stobno** (5)

Stoberau zob. **Stobrawa**

Stoberbrück zob. **Wierzchy** (3)

Stobermühle zob. **Cygan**

Stoberquell zob. **Wachowice**

Stobertal zob. **Czaple** (7), **Krogulna**, **Zieliniec** (1)

Stobiec (1), wś, elbl., gm. Stegna, 6,5 km na pñ.-wsch. od Nowego Dworu Gdańskiego: *Stubendorff*, na *Stubendorffie* 1624 LuPrus 111; *Stubendorff* 1629 Żuławy 86; *Stubendorff* 1647 Font IV 127; *Wieś Stubendorff* 1664 Font XXXII 405; *Stubendorff* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 226); *Stoppendorff* XVIII AGAD(Lustracje XVIII/86, 51); *Stobbendorff* 1772/73 HAPr IV 651; *Stubendorff* 1796–1802 MpSchröt X; *Stobbendorff* 1845 MpRey nr 18; *Stobbendorff* 1890 SG XI 344; *Stobendorf* — *Stobiec*, *-bca*, *stobiecki* 1947 MPol XXV nr 111; *Stobiec* 1952 UW 190; *Stobiec*, *-bca* 1982 WUN III 348. — Etymologia n. niejednoznaczna. Może od średniem. *stobbe* ‘karcz, pniak’, *stubben* ‘wykarczowany’ Lübben 387, por. też *Stube*, dniem. *stobbe* ‘wypalone miejsce’ Gott 481. Może to być również n. hybrydalna: człon pierwszy słow. **stob-* o znaczeniu ‘słup, kłoda’, oboczny do **stob-*, pol. *żdźbło* ‘lodyga roślin trawiastych, słoma, pęd, trawa’ SEBoR 748–9, substytucyjnie niem. *-en* oddaje przypuszczalnie pol. suf. *-no*. Nie można też wykluczyć, że człon pierwszy zawiera prus. n. os. *Stubbe* jak w n. m. *Stubelauwkin* Ger 175 lub prus. ap. *stabis* ‘kamień’, por. n. w. *Stoben*, n. m. *Stabayen*, *Stabegode*, *Stabelawken* Ger 171, 174. We wszystkich przypadkach człon drugi od niem. *Dorf* ‘wieś’. Lit.: Borek, *-ьл-* 225; Żuławy 86. BCz

Stobiec (2), wś, tarnob., gm. Iwaniska, 14 km na pñd.-zach. od Opatowa: Dersco *Stoveczsci* 1385 Krak nr 3584; *Stobecz* (1403)1635 ZDM V 23; *Stobyecz* 1470–80 DB II 329; *Stobicz* 1482 SHGSd(TP 3, 193); *Stobyecz* 1508 ŻDz XV 459; *Stobyecz* 1529 LR 367; *Stobyecz* 1564–65 Lusand 328; *Stobiecz* 1578 ŻDz XIV 186; *Stobiec* 1783–84 RejKor 319; *Stobiec* 1787 Spis 381; *Stobiec* 1791 MpPerSd; *Stobice* (!) 1827 Tabella II 199; *Stobiec* 1877 Zin II 181; *Stobiec* 1890 SG XI 345; *Stobiec* 1921 Sk III 78; *Stobiec*, *-bca*, *stobiecki* 1966 UN 27, 26; gw. *stobec*, *stopca*, *stobecki*. — Od ap. *stobiec (: *stobъ Spśl II 24) o niezbyt jasnym znaczeniu, może ‘kłoda, słup’. Badacze

przypisują temu wyrazowi także inne znaczenia: ‘kamień’, ‘miejsce mokre, wilgotne’, co zostało jednak zanegowane m.in. przez Z. Babika. Lit.: KSand 189; NaISand 167; Rudnicki, SIOc XV 53 i m.; Babik 568–9. IN

Stobiec zob. **Ściborki**

Stobiecín, wś, płoc., gm. Czerwińsk nad Wisłą, 4 km na pñ.-zach. od Czerwińska nad Wisłą: *Stobiecín* 1921 Sk I 122; *Stobiecín* 1952 UW 28; *Stobiecín*, *-na* 1982 WUN III 348. — Od nazw. *Stobiecki* RymSEN II 486, z suf. *-in* i derywacją dezintegralną. Stobieccy byli właścicielami Gawarza Górnego i Dolnego, z którego wydzielono Stobiecín. UB

Stobiecko, dziś *Stobiecko Miejskie*, cz. Radomska, dawniej wś, *Stobiecko Szlacheckie*, wś, piotr., gm. Ładzice, 5 km na pñ.-zach. od Radomska: *Slobedtco* (1266)XVI Matr IV/3, supl. nr 37; *Stobethsco*, *Stobnicza* 1402 Koz VII 140; *Stoleczko* (!) 1511, *Stobiecko* 1518 ŻDz XIII 203; *Stobyeczsko civile*, *Stobyeczsko* 1511–23 LLB I 495; *Stobieczko Civile*, *Stobieczko Marciszowo* 1521 Hube V; *Stobieczko* 1552 ŻDz XIII 273; z *Stobieczka* 1564–65 Luwlkp II 103, 188; *Stobiecko Slacheckie*, *Stobiecko Miejskie* ... przy mieście 1673 ASK I 74, 338; *Stobiecko Civile*, *Stobiecko Panskie*, *Stobiecko Miejskie* 1739, *Stobiecko nobilis*, *Stobiecko Nobile*, *Stobiecko Miejskie*, *Stobiecko Civile* 1762, *Stobiecko Nobile*, *Stopecko Civile* 1779 ASC(Radomsko, U-1739–79, k. 1v, 2, 3, 171–2, 262); *Stobiecko Kön.*, *Stobiecko adl.* 1802–03 MpGillyPr; *Stobiecko* 1827 Tabella II 199; *Stobiecko Miejskie*, *Stobiecko Szlacheckie* 1839 MpKwat II 6; *Stobiecko Miejskie*, dwie wsi, *Stobiecko Szlacheckie*, wś i folw. 1890 SG XI 345; *Stobiecko Miejskie*, *Stobiecko Szlacheckie* 1921 Sk II 90; *Stobiecko Miejskie*, *-ka -go*, *Stobiecko Szlacheckie*, *-ka -kiego*, *stobiecki* 1972 UN 48, 93, 67; *Stobiecko Miejskie*, *Stobiecko Szlacheckie*, *-ka -kiego*, dwie wsi 1982 WUN III 348; *Stobiecko Miejskie*, *Stobiecko Szlacheckie*, *-ka -kiego*, *stobiecki* 2013 DzU poz. 200; gw. *stobecko ślaxeckie*, *mejskie*, *-ka*, *stobecki*. — Od ap. *stobiec, zob. *Stobiec* (2), z suf. **-bsko*. Pojawia się też forma *Stobnica*, z suf. *-nica*. Członki odróżniające n. zestawionych od łac. *civilis* ‘prywatny’, *nobilis* ‘szlachecki’, od n. os. *Marcisz* SSNO III 39 (: *Marcin*), z suf. *-owo*, oraz od przym. *miejski*, *szlachecki*,

Stobieńce

pański, królewski odzwierciedlających stosunki własnościowe, także od niem. *Adlig* ‘szlachecki’, *Königlich* ‘królewski’. Lit.: SHGŁęcz II 117; Rospond, -*bsk*- 254; Hube, Kościół parafialny stary i nowy w Radomsku, 1876, V. IN/KS

Stobieńce zob. **Stubienko**

Stobierna (1), wś, rzesz., gm. Trzebownisko, 7,5 km na wsch. od Głogowa Małopolskiego: *Stobierna* (1409)XVII ZDM V 90; de *Stobyerna* 1464 AGZ XIII nr 5457; *Stobyerno* 1492 AGZ XIX 488; *Stobyerna* 1493 AGZ XVII nr 2517; *Stobyrna* 1508, *Stobyrna* 1515 ŻDz XVIII/1, 106, 137; *Sthobyczna* (!) 1531 ASK I 34, 365v; *Stobier-na* 1589 ŻDz XVIII/1, 10; *Stobiernia* 1628 ASK I 17, 624; do *Stobierny* 1658 ADP 44, k. 464; *Stobierna* 1673 ASK I 73, 652v; *Stobierna* 1785 ADP 244, s. 29; *Stobiernia* 1794 Ga Qq2v; *Stobierna* al. *Stobiernia* 1890 SG XI 345; *Stobierna*, -*nej* 1982 WUN III 348; gw. *stobernâ*, -*y*, *stobyrski*//*stobyski*//*stobiški*. — Od ap. *stobier (< *stobьrь, też *stoberь ‘kłoda’), por. scs. *stoborь* ‘pal’, stp. *steber* ‘słup’, n. os. *Stober* SSNO V 208, z suf. *-*ьna*. Por. też n. rz. *Stobierna* (dziś Świerkowiec), choć ta notowana dopiero w XIX w. W formie *Stobiernia* wyrównanie do n. m. z suf. -*nia*, natomiast postać *Stobierno* poświadczają wahanie w zakresie rodzaju. Lit.: Borek, -*ьn*- 225; MakPrz 257; Rieger 158. BCz

Stobierna (2), wś, tarn., gm. Dębica, 6 km na pld.-wsch. od Dębicy: *Sthobyerna* 1505, *Stobyerna* 1506 ASK I 7, 79v, 142v; *Sthobyernya* 1508 ŻDz XV 466; *Sthobiernia*, *Sthobierna* 1529 LR 41, 89; *Stobyernia* 1581 ŻDz XIV 251; *Stobier-nia* 1673 ASK I 67, 719v; *Stobierna* 1794 Ga Qq2; *Stobierna* 1890 SG XI 345; *Stobierna* 1921 Sk XII 32; *Stobierna*, -*ny*, *stobierski* 1965 UN 55, 58; gw. *stobirno*, -*y*, *stobiski*. — O pochodzeniu n. zob. wyżej. Por. też n. rz. *Stobierna* 1964 UN 55, 59, dziś bez nazwy, choć w świetle dokumentacji wydaje się, że n. w. jest wtórna. W formie *Stobiernia* wyrównanie do n. m. z suf. -*nia*. Lit.: OPilz 55; Babik 260. IN

Stobiernia zob. **Stobierna** (1, 2)

Stobierno zob. **Stobierna** (1)

Stobieszycze zob. **Wróblowice** (2)

Stobirna zob. **Stobierna** (1)

Stoblów zob. **Stebłów** (1)

Stoblowo zob. **Steblew**

Stobna, wś, elbl., gm. Nowy Dwór Gdański, 8,5 km na pln.-zach. od Elbląga: *Stuba* 1353 Żuławy 102; *Stube* 1796–1802 MpSchröt X; *Stuba* ok. 1845 MpRey nr 18; *Stuba* 1890 SG XI 492; *Stuba* 1912 Meyers II 902; *Stuba* — *Stobna*, -*y*, *stubiński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stobna* 1952 UW 190; *Stobna*, -*ny* 1982 WUN III 348. — Być może n. *Stube pozostaje w związku z n. starego koryta rz. Nogat, nad którym leży wieś, por. *Stobelake* 1395 Ger 174, później *Stubasche Lache*, dziś *Izbowa Łacha* (ESHP). Nazwa strumienia jest zapewne hybrydą prus.-niem., por. ap. *stabis* ‘kamień’, n. m. *Stabenlauken* Ger 171 i dniem. ap. *lake* ‘kałuża, płytkie miejsce, bagno’ DWB XII 79. Nie można wykluczyć związku z niem. *Stube*, *stobbe* ‘karcz, pniak’, *stubben* ‘wykarczowany’ Lübben 387. Por. również objaśnienie wyżej n. *Stobiec* (1). Nazwa spolonizowana jako *Stuba* (regularne prus. -*e* > pol. -*a*); po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stobna*. Lit.: Żuławy 102. BCz

Stobna zob. **Stobno** (4)

Stobnica (1), dziś *Stobnica* i *Stobnica-Piła*, dwie wsi, piotr., gm. Ręczno, 12 km na pld. i 12,5 km na pld.-zach. od Sulejowa: *Stobnica* 1328 SHGŁęcz II 117; *Stobnica* 1511 ŻDz XIII 200; *Sthobnycza* 1511–23 ŁLB II 197; villa *Stobnica* 1531 ASK I 48, 112v; *Stobnycza* 1552 ŻDz XIII 269; *Stobnica* 1564–65 Luwlkp II 36; *Stobnica*, ze wsiami *Stobnicą* 1628–32 Luwlkp II 32, 44; *Stobnica* 1673 ASK I 74, 332v; *Stobnica* 1783–84 RejKor 188; *Stobnica* 1827 Tabella II 199; *Stobnica* 1839 MpKwat III 6; *Stobnica*, wś 1890 SG XI 345; *Stobnica*, kol. i folw., *Stobnica-Piła*, leśn. 1921 Sk II 77; *Stobnica Piła*, *Stobnica* 1952 UW 97; *Stobnica*, -*cy*, *Stobnica-Piła*, -*cy-ty*, *stobnicki* 1974 UN 46, 33, 34. — Od słow. rdzenia **stob-*, zob. *Stobiec* (2), z suf. -*nica*. Człon drugi n. zestawionej od ap. *pila* ‘tartak’ SW IV 192. Lit.: SHGŁęcz II 117; Babik 568–9. IN/KS

Stobnica (2), wś, poz., gm. Oborniki, 10 km na pln. od Szamotuł: de *Stopnicz* 1388 Lek I nr 340; de *Stobnicza* 1400 RWlkp I nr 483; *Stobnycza* 1447 SHGPn IV 678; in *Stobnicza* 1510 NKs 79; in oppido *Stobnycza* 1515 Matr IV/1, nr 10526; *Stobnica* 1580 ŻDz XII 32; *Stobnica* 1676 ASK I 68, 1370; de bonis villae *Stobnica* 1781 VisPosn 173; Städtchen *Stobnica* 1788 Büsching XXII 49; *Stobnica* 1789 PPOzn(Tab 6,

228v); *Stubnize*, polnisch *Stobnica*, oder *Slobnicze* 1798 HstB I 553; *Stobnica* 1846 KsP 279; *Stobnica* 1890 SG XI 346; Pisownię n. obwodu gminnego *Stobnicy* ... zmieniono urzędowo na *Stobnitza* 1910 Kurier Poznański nr 9/5, 6; *Stobnica*, niem. *Stobnitza* 1921 Sk X 57, 157; *Stobnica*, -cy 1982 WUN III 348; gw. *stobńica*, -cy, *stobńicki*. — Nazwę zmieniono jako *Stobnitza*. Lit.: SHGPn IV 678–81; Rudnicki, SIOcc XV 53 i nn.; PPozn 289. PS

Stobnica zob. **Stobiecko, Stopnica**

Stobnica-Piła zob. **Stobnica (1)**

Stobnicer Holländerei zob. **Stobnicko**

Stobnickie Holendry zob. **Stobnicko**

Stobnickie Ołędry zob. **Stobnicko**

Stobnicko, wś, pozn., gm. Obrzycko, 2,5 km na wsch. od Obrzycka: *Stobnickie* al. *Bobrownickie Ołędry* 1737 Rusiński 140; Parafia Stobnica miasteczko ... *Hołędry* 1783–84 RejKor 794; *Ołędry Stobnickie* 1788 Büsching XXII 49; *Holl. Sobnickie (!)* 1791 MpPerPn; *Stobnitzer Holl.* 1798 MpHopf VI; *Kolonien ... Stobnitzer mit Papiermühle* 1798 HstB I 561; *Stobnicer Hol.* 1802–03 MpGillyPr; *Stobnica*, Hauland bei dem [Stobnica] 1824 Rumpf IV 153; *Stobnickie Ol.* 1846 KsP 279; *Stobnickie Holendry*, urząd. *Stobnica Hauland* 1890 SG XI 346; Gmina *Stobnica Ołędry* wniosła o chrzest nazwy na Waldheide. (...) na nazwę tę nie pozwolono. Gmina obmyśliła inną, równie piękną *Treuenheim (!)* 1906 Wielkopolanin nr 157, 3; *Stobnicko* zamiast *Stobnickie Ołędry (Treuenheim)* 1920 DzUrz(W. Pozn. nr 35, poz. 734); *Stobnicko*, niem. *Treuenheim* 1921 Sk X 57, 157; *Stobnicko*, -ka 1982 WUN III 348. — Początkowo n. *Ołędry Stobnickie/Holendry Stobnickie*, niem. *Stobnitzer Holländerei/Stobnicer Holländerei/ Stobnica Hauland*, od n. m. *Stobnica (2)* i terminu osadniczego *ołędry/holendry*, niem. *Holländerei/Hauland*. Wspomniana przez W. Rusińskiego n. *Bobrownickie Ołędry* niepewna. W 1906 r. urzędowo zmieniono n. na niem. *Treuenheim*. Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Stobnicko*. PS

Stobnik zob. **Izdebnik (1)**

Stobnitz zob. **Stabuniki**

Stobnitten zob. **Stabuniki**

Stobnitzer Holländerei zob. **Stobnicko**

Stobno (1), wś, bydż., gm. Tuchola, 8 km na pñ.-zach. od Tucholi: cum villula ... *Stobno* 1305

Perl 562; *Stobno* (1336)1702 PrUr III 63; czur *Stoben* ... des dorffs *Stobno* (1336)1400 UKT 10; *Stoben*, nadpis: *Stobe*, *Stobin* (1356)1400 PrUr V 272, 525; *Stoben*, *Stobin* (1360)1400, *Stöben*, *Stobe* (1385)1400 UKT 62, 101; *Stoben*, *Stobyn* 1399–1431 UKT 129, 136; *Stobna villa* 1511/12 VisitGn 336; *Stobno*, wsi *Stobna* 1565 Lupom 6, 7; *Stobno* 1570 Lumalb 117; *Stobna* 1570 ŻDz XXIII 203; *Stobno* 1624 LuPrus 308; na *Stobnie* 1652, 1664, *Stobno* 1664 Font XXXII 199, 190; *Stobno* 1682 Font V 121; w *Stobnie* 1770 BK(915, 192); *Stobno* 1796–1802 MpSchröt XIV; *Stobno* 1890 SG XI 347; *Stobno* 1921 Sk XI 61; *Stobno*, -na 1982 WUN III 348; gw. *stúbno*, -na, *stúbniński*. — Od słow. rdzenia **stob-* o niejasnym znaczeniu, może ‘kłoda, słup’, zob. *Stobiec (2)*, z suf. -no. W pobliżu *Jeziro Stobieńskie/ Stobno* notowane od XVI w., którego n. jest zapewne wtórna w stosunku do n. wsi. Lit.: SHGPG III 96–7; Borek, -bn- 225; Babik 568–9. BCz

Stobno (2), os. włączona do Gurcza, dawniej wś, elbl., gm. Kwidzyn, 9,5 km na pñ.-zach. od Kwidzyna: *Sztobendorf* 1707 PMT IV 153; *Stobendorf* 1763 ZeitM XXI 71; *Stobbendorf*, wś 1772/73 HAPr IV 651; *Stobbendorf* 1776 ZeitM XXI 72; *Stobbendorf* 1796–1802 MpSchröt XV; *Sztobendorff* XVIII AGAD(Lustracje XVIII/86, 54); *Stobbendorf* 1890 SG XI 344; *Stobben-dorf* — *Stobno*, -na, *stobieński* 1950 MPol nr A-134, poz. 1720; *Stobno* — *Stobbendorf*, os. 1951 Rosp 311; przez miejscowości *Stobno*, Gurcz i Janowo 1964 DzUrz(WRN Gdań. nr 11, 83); gw. *štobendorf*. — Nazwa niem. *Stobben-dorf* z członem -dorf ‘wieś’ i raczej niem. *Stobben-*, por. średniem. *stobbe* ‘pniak’ i objaśnienie n. *Pniewo (7b)*. H. Górniewicz opowiadał się za bałt. etymologią nazwy od niepoświadczonej źródłowo n. jez., a ta od prus. *stabis* ‘kamień’. Forma *Sztobendorf* jest fonetyczną adaptacją n. niem. (niem. wymowa nagłosowego *St-* jak *Szt-*). Lit.: Rudnicki, SIOc XV 53–9; Górniewicz, PMT IV 153, 265; PrzybBalt 280–1. RP

Stobno (3), dziś *Stobno* i *Stobno Siódme*, dwie wsi, kal., gm. Godziesze Wielkie, 8 km na pñ.-zach. od Opatówka: Johannes *Stobinsky* 1411, Iohanni ... de *Stobno* 1411, de *Stobna* 1414 Kal nr 145, 343, 519; de *Stobna* 1414 Kal nr 519; villam ... *Stobno* 1491 KsgPoz 10, 159; *Stobno*

Stobno

1507 ASK I 12, 8; cum *Sthobna* villa 1511/12 VisitGn 414; *Sthobno* 1511–23 ŁLB II 54; *Stobno* 1550 KszKal 21, 432v; *Stobno* 1579 ŻDz XII 115; *Stobno* 1673 ASK I 74, 18; *Stobna* 1793 MpPerKl; *Stobno* 1802–03 MpGillyPr; *Stobno* 1890 SG XI 346; *Stobno*, wś, *Stobno*, kol. 1921 Sk II 21; *Stobno*, *Stobno VII* 1952 UW 67; *Stobno*, *Stobno VI–VII* 1962 Mp-25(Kalisz); *Stobno*, *-na*, *Stobno Siódme*, *-na -mego*, *stobieński*, dwie wsi, *Stobno Drugie*, *Stobno Piąte*, *Stobno Pierwsze*, *Stobno Trzecie*, cz. wsi Stobno, *Stobno Czwarte*, *Stobno Szóste*, cz. wsi Stobno Siódme 1971 UN 80, 19; *Stobno*, *-na*, *Stobno Siódme*, *-na -mego*, *Stobno Szóste*, *-na -tego* 1982 WUN III 348. — Dodatkowo człony liczebnikowe na odróżnienie cz. wsi powstałych po podziale. Lit.: Borek, *-bn-* 225. PS

Stobno (4), wś, pil., gm. Trzcianka, 10,5 km na pld.-zach. od Piły: *Stobno* 1510 NKs 78; Wieś *Stobno* 1564–65 Luwlkp I 151; *Stobno* 1563, *Sthobno* 1567, *Stobna* 1577 ASK I 5, 230v, 320v, 701; *Stobno* 1580 ŻDz XII 27; *Stobno* 1619 PPozn(Tab 2, 39); *Stobno* 1645 MK 189, 313v; villa *Stobno* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 91); *Stöwen* 1789 Goldb II 232; *Stöwen* 1796–1802 MpSchröt XIX; *Stöwen* 1821 Rumpf III 156; *Stewy* 1846 KsP 441; *Stobno*, urząd. *Stowewen*, ztąd *Stewy* 1890 SG XI 346; *Stöwen* — *Stobno*, *-na*, *stobieński* 1947 MPol XXVI nr 37; *Stobno*, *-na* 1982 WUN III 348; gw. *stobno*, *-na*, *stobnicki*. — Nazwę *Stobno*, efemerycznie *Stobna* (pl.), zmieniono jako *Stöwen*. Postać *Stewy* to wtórna pol. adaptacja n. niem. Lit.: SHGPn IV 681; Borek, *-bn-* 225; PPozn 289. PS

Stobno (5), wś, szczec., gm. Kołbaskowo, 7,5 km na pld.-zach. od Szczecina: *Stebene* 1243 PU I 496; *Stopele* (sic! *Stopen*) 1251 PU I 645; cum villa *Stebene* 1278 PU II 396; villam *Stebene* 1289 PU III 68; *Stobe* 1313 PU V 127; *Stobene* (1334) PU VIII 305; *Stoben* (1535) PomKirch I nr 5e, 34; *Stuven* 1618 MpLub; *Stäwen* 1780 Rzduma II 133; *Stöwen* 1789 MpGillyPom; *Stöwen* 1829 MpUMbl 1148; *Stöven* — *Stobno*, *-na*, *stobieński* 1947 MPol XXVI nr 37; *Stobno*, *-na* 1982 WUN III 348. — Zapewne od rdzenia **stob-* lub **stbb-* ‘żdźbło’, z suf. **-bn-* (zob. *Stobiec* (2) i *Steblewo*). E. Rzetelska-Feleszko i J. Duma dopuszczają pierwotną postać **Jbstbbyn-*, por. pol. *izba*, n. m. *Istebna*. Na-

zwa zmieniona jako *Stoben*, *Stöven* (z wahaniem *b : w/v*); po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stobno*. Lit.: LorSNH 118; TrautmElb II 95; Borek, *-bn-* 225; Rzduma II 132–3. BCz

Stobno (6), wś, wroc., gm. Wołów, 7 km na zach. od Brzegu Dolnego: *Stobno* 1202, de *Stinav* et *Stobno* 1203, inter *Lozozeuich* et *Ztobno*, *Ztobno*, *Stobno* 1208, de *Stobno* 1216, ad *Ztobno* 1218 SUR I 51, 58, 79, 83, 105, 133; *Stobno* 1235, de villa nostra tota *Stobno* 1236, Maluch et *Stobno* villas 1245 SUR II 64, 82, 173; villa *Stobno* 1255 SUR III 105; *Stobno* 1292 SUR VI 59; *Stobno* 1310 CdSil X 66; [von] *Stobno* 1310, *Stobna* 1311, [von] *Stobno* 1312, [von] *Stubena* 1312, [von] *Stobna* 1313, *Stobna* 1313, de *Stobna* 1315 Reg nr 3158, 3205, 3301, 3309, 3337, 3343, 3532; vunft dorfir der *stubin*, zweyer cridil, doviastov vnd constantin 1317 DTex 22; [von] *Stobna* 1317 Reg nr 3692; in *Stubna* 1324 GrMark II 15; in *Stobna* 1376 Heyne II 99; *Stoben* 1410 CdSil IV 266; *Stobna* 1418 Heyne I 716; *Stuben* 1638, *Stuben* 1651/52, ad ecclesiam *Stubensem*, *Stuben* 1666/67 J I 126, 264, 410, 411; *Stuben* 1736 MpWielWrat; *Stuben* 1787 Z VII 265; *Stuben* 1845 K 668; *Stuben* — *Stobno*, *-a*, *sobieński* 1947 MPol XXV nr 124; *Stobno*, *-na* 1982 WUN III 348. — Pierwotną n. *Stobno* zmieniono jako *Stuben*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stobno*. Lit.: SNGŚI XIII 69–70. PS

Stobno zob. **Stubno**

Stobno Siódme zob. **Stobno** (3)

Stobnow, os. notowana do 1973 r., dawniej wś, gorz., gm. Recz, 8 km na pln. od Recza: *Stavenow* 1408 SHGNM(Niessen Reg 40); *Stavenowschen Mühle* 1425 SHGNM(Niessen Reg 47); *Stabenow*, wś opuszcz. 1512 SHGNM(Niessen Reg 50); *Stafenow* 1564 CdB A XXIV 300; *Staben* 1567 SHGNM(Utke Teil 303); *Stabenow* 1796 MpGüss; *Stabenow*, Forsthaus 1809 Bratring III 218; *Stabenow*, Försterei 1821 Rumpf III 133; F. *Stabenow* 1929 MpMbl(2659); *Stabenow* — *Stobnow*, *-wa*, *stobnowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Stobnow*, dwie os. 1967 SM 1089, 1348; *Stobnow*, gaj. 1969 DzUrz(WRN Szczec. nr 23, poz. 140); *Stobnow* 1973 DzUrz(WRN Szczecin nr 2, poz. 7). — Być może od ap. *staw*, z suf. *-no*, wtórnie rozszerzenie suf. *-ów*, możliwy jednak także związek z podstawą **stob-*, zob. *Stobiec* (2). A. Belchnerowska

wywodzi n. od rdzenia **stǣb-*, por. pol. ap. *źdźbło*, z suf. *-ów*. Nazwa zmieniona jako *Stavenow*, *Stabenow*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stobnów*. Warto zauważyć, że sąsiadujące ze Stobnowem obiekty, których n. niem. również zawierały element *Stabenow*, mianowicie jez. *Gross Stabenow* See 1834 MpUMbl 1246 oraz os. i cegielnia *Stabenow*, po 1945 r. zyskały zupełnie inne nazwy, odpowiednio *Stawno* (jez., też *Kurhany*) oraz *Zdbino* (os., też *Zbino*). Lit.: TrautmElb I 131; Rzduma II 55; Belchnerowska, HE VII 57; SGorz 415; Swoboda, O niektórych błędach przy ustalaniu i gromadzeniu nazewnictwa fizjograficznego (...). Studia Borysiana, 2014, 521–30. BCz/PS

Stoboje zob. **Kamiennik** (1)

Stoboy zob. **Kamiennik** (1)

Stobrawa, wś, opol., gm. Popielów, 12 km na wsch. od Brzegu: *Stoberaw* 1339 Reg nr 6211; *Stobrow* (1357) K 660; *Stobrau* 1359, *Stoberau* 1376 CdSil IX 27, 54; *Stobrau* 1380 ZfGS VI 96; *Stoberau* 1381, *Stobrow* 1384, *Stobrow* 1385, *Stoberau* 1395, *Stobraw* 1398 ZfGS XI 433, 437, 439, 455, 462; *Stoberau* 1398 CdSil IX 83; *Stobraw* 1408 Ng 310; *Stobrau* 1410, *Stoberau* 1443, *Stobrau* 1449, *Stobrau* 1453, *Stoberau* 1469 CdSil IX 98, 129, 133, 136, 146; *Stober* 1504 CdSil XX 144; *Stober* 1518 CdSil XXXV 250; *Stoberaw*, *Stobraw* 1543 CdSil IX 206, 207; *Stobrau* 1569 ZfGS XXXI 298; *Stoberaw*, *Stobraw* 1565, *Stobraw* 1596, *Stobraw* 1620, *Stebraw* (!) 1626 ORust 134, 158, 196, 203; *Stoberau* 1736 MpWielBreg; *Stobberow* 1745 ZfGS XXIV 227; *Stoberau*, polnisch *Stoberowa* 1783 Z I/5, 106; *Stoberau* 1845 K 660; *Stobrawa* 1890 SG XI 348; *Stoberau*, *Stobrów* 1941 Wrzosek 11; *Stoberau* — *Stobrawa*, *-y*, *stobrawski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Stobrawa*, *-wy* 1982 WUN III 348. — Nazwa ponowiona z n. rz. *Stobrawa*, por. super *Stobrawam* po 1251 SUr III 85, *Stobrava* (1274)1384 SUr IV 304, *Stoberau* 1470 CdSil IX nr 1028, *Stober* flu. 1658 MpDSGrot (ESHP). Etymologia n. rz. niepewna. Z. Babik rekonstruuje hipotetyczną postać **Stob(ǔ/b)rava*, jako podstawę wskazując z dużą dozą ostrożności *stobǔrb ‘kłoda’. Nazwę zmieniono jako *Stoberau*, *Stobrau*, *Stober*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stobrawa*. H. Borek mylnie utożsamiał z omawianą miejscowością zapisy *Stoborow* 1245, super *Stopravam* 1274, w rzeczywistości odnoszące się do

rz. *Stobberau*, d. Szprewy w Niemczech (por. SUr II 179). Lit.: SNGŚI XIII 70; BorGŚI 57. PS

Stobrigkehlen zob. **Ściborki**

Stobrigkehmen zob. **Ściborki**

Stochowo, wś zaginiona, leżała koło Radostowa, gdań., gm. Subkowy: cum villis ... *Stochow* 1323 CdP II 682; *Stochowo* 1329 PrUr II 420; circa Radestow ... *Stochow* 1337 SRP V 614; *Stochow* (1342), *Stoschow*, *Scotow* (!) (1342)XV PrUr III 366. — Od n. os. *Stoch* SSNO V 209 (: n. os. typu *Stoisław*), z suf. *-ów*, *-owo*. Lit.: Kęsikowa, PMT II 135; Bugalska, PMT VI 96. BCz

Stochowo zob. **Stuchowo**

Stochów zob. **Stuchowo**

Stock, wś, biał., gm. Dąbrowa Białostocka, 3,5 km na wsch. od Dąbrowy Białostockiej: *Stocznoje* 1582 SHGPd(Straty III 384); *Stoczne* (1582) HNies VIII 300; *Stockie* 1652 SHGPd(Wilno BU rkps nr 2855); *Stok* 1661 SHGPd(ZiKs V 335); *Stockie* 1744 SDV 96; *Stock* 1784 DekGr 32, 128; *Stock* 1890 SG XI 348; *Stock* 1921 Sk V 72; *Stock*, *-ka* 1982 WUN III 349. — Dawna n. *Stoczne*, wschłow. *Stocznoje*, od ap. *stok* ‘strumień, potok; źródło; ściek’ Sstp VIII 447, z suf. *-ne*. Wtórnie *Stockie*, z wymianą suf. na *-ckie*, a następnie *Stock*, ze zmianą paradygmatu. W XVII w. efemerycznie *Stok*. IN

Stockhausen zob. **Stryjowo** (2)

Stockie zob. **Stock**

Stoczek zob. **Stok** (1, 3)

Stoczek (1), wś, biał., gm. Czemierniki, 14,5 km na pld.-wsch. od Radzyna Podlaskiego: *Stoczek* 1409 ZLub nr 266; *Sthoczek* 1417, *Stoczlik* 1419, *Stoczky* 1432, *Stoczyczek* 1469 SHGLu III 222; *Sthoczek* 1470–80 DB II 550; *Sthoczek*, *Stoczek* 1521 Matr IV/1, nr 3982, 4004; *Sthoczek* 1529 LR 421; *Stoczek* 1531 ŻDz XIV 350; *Sthoczek* 1565 Lulu 37; *Stoczek*, ze wsi *Stoczka* 1626 RPobLu 47; *Stoczek* 1787 Spis 433; *Stoczek* 1827 Tabella II 199; *Stoczek* 1890 SG XI 349; *Stoczek* 1933 SkBy 1626; *Stoczek*, *-czka*, *stoczkowski* 1970 UN 119, 11. — Od ap. *stoczek* ‘potok, źródło’ Sstp VIII 446. W XV w. też wariant w formie pluralnej *Stoczki*. Lit.: SHGLu III 222; KosLu 73. IN

Stoczek (1a), cz. wsi Białowieża, dawniej wś, biał., gm. Białowieża: *Stoczek*, wś 1796 Kond 191; *Stoczek* 1890 SG XI 349; *Stoczek*, wś 1921 Sk V 8; *Stoczek*, przys. 1967 SM 1089; *Sto-*

Stoczek

czek, -czka 1982 WUN III 349; gw. *stačok, -čka, stačanski*. — Od ap. *stoczek*. Postaci gw. z białoruskim akaniem. Lit.: Kond 191. *IN*

Stoczek (2), wś, biał., gm. Narewka, 15 km na płn.-wsch. od Hajnówki: w *Stoczku* 1792 SHG-Pd(rkps DA nr 11526); *Stoczek* 1890 SG XI 349; *Stoczek* 1921 Sk V 9; *Stoczek, -czka*, przys. 1982 WUN III 349; *Stoczek, -czka, stocki* 2005 DzU nr 264, poz. 2208. Lit.: Kond 191. *IN*

Stoczek (3), wś, lub., gm. Niemce, 14 km na płn.-zach. od Lublina: *Sthoczek* 1529 LR 34; *Stoczek* 1531 ŻDz XIV 348; *Staczek* (!) 1565 Lulu 36; *Stoczek ... i Stoczka* 1626 RPobLu 12; *Stoczek* 1787 Spis 433; *Stoczek* 1877 Zin II 181; *Stoczek* 1890 SG XI 349; *Stoczek* 1921 Sk IV 57; *Stoczek, -czka, stocki* 1972 UN 114, 14. Lit.: SHGLu III 222; KosLu 73. *IN*

Stoczek (4), wś nieistniejąca, włączona do Kijan (2), lub., gm. Spiczyn: *Stoczek* 1452 SHGLu III 222; *Szthoczek* 1487 LKP 108; *Stoczek* 1529 LR 443; *Stoczek* 1531 ŻDz XIV 352; *Stoczek ... ze wsi Stocka* 1626 RPobLu 37; *Stoczek* 1787 Spis 434; *Stoczek lubartowski* 1827 Tabella II 199; *Stoczek Kijański* 1835 WPar A 457; *Stoczek* 1877 Zin II 181; *Stoczek* 1887 Gazeta Sądowa Warszawska nr 50, 824; *Stoczek* 1890 SG XI 349. — W XIX w. n. z członami dyferencyjnymi od n. m. *Lubartów* (1) oraz *Kijany* (2). Miejscowość zanikła pod koniec XIX w., być może w wyniku epidemii cholery, która nawiedziła okolice Kijan w 1892 r. Omawiana wś widnieje na dostępnych nam mapach jeszcze w 1873 r. W 1897 r. w jej miejscu nie ma już zabudowań, a n. *Stoczek* nosi nowo powstała wś na drugim brzegu rz. Wieprz, zob. *Stoczek* (4a). Śladem po n. wsi była zapewne n. pola *Stoczek* odnotowana w Kijanach w 1896 r. (Wisła. Miesięcznik geograficzno-etnograficzny, t. X, 852). Lit.: SHGLu III 222; KosLu 73; Tolwiński, Zarys historyi cholery z r. 1892 w pow. lubartowski gub. lubelskiej, 1905, 9, 15. *IN/PS*

Stoczek (4a), wś, lub., gm. Spiczyn, 18 km na płn.-wsch. od Lublina: *Stoczek* 1897 KdWR(Lublin-Nord); *Stoczek* 1902 Przew II 191; *Stoczek* 1921 Sk IV 58; *Stoczek, -czka, stocki* 1969 UN 113, 23. — Miejscowość powstała pod koniec XIX w. na zach. od wsi Kijany Dalsze, którą później wchłonęła. Nazwa zapewne przeniesiona z n. zanikłej wsi *Stoczek* (4). *PS*

Stoczek (5), wś, łomż., gm. Rajgród, 8 km na pld.-zach. od Rajgrodu: *Stочекъ, въ Сточку* 1891 APBiał(5/510/0/-/2, k. 146v); *Stoczek*, folw. 1902 Przew II 191; *Stoczek* 1921 Sk V 90; *Stoczek, -czka, stoczkowski* 1973 UN 155, 8. *IN*

Stoczek (6), wś, olszt., gm. Kiwity, 10,5 km na wsch. od Lidzbarku Warmińskiego: ad locandam villam *Springborn* (1349) MWrm II 144; villam *Springborn* (1349)XIV PrUr IV 433; *Springborn* 1515 MWrm II 144, przyp. 1; *Springborn* 1622 ZGAE XX 243; in *Springborn* 1636 MWrm VIII 543, przyp. 1; *Springborn* 1718 Wijaczka 422; in *Springborn* 1721 MWrm II 144, przyp. 1; *Springbornae* 1764 MWrm VIII 665; *Springborn* 1796–1802 Mp-Schröt XI; *Springborn* 1882 Kętl 558; *Springborn* 1890 SG XI 148; *Springborn — Stoczek* 1946 Ley I 39; *Springborn — Stoczek, -czka, stoczecki* 1947 MPol XXV nr 111; *Stoczek, -czka* 1982 WUN III 348. — Dawna n. niem. *Springborn*, od ap. średniem. *sprinkborn*, śrwniem. *springborn* (*springbrunnen*) ‘źródło, z którego wytryska woda’ Kluge 732, Brech II 646. Po 1945 r. ustalono pol. n. *Stoczek*. *RP*

Stoczek (7), wś, siedl., gm. Garwolin, 8 km na pld.-zach. od Garwolina: *Stoczek* 1564 Matr V/1, nr 3025; *Stoczek* 1576 ŻDz XVI 219; *Stoczek* 1662 ASK I 72, 686v; Villa *Stoczek* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 108); *Stoczek* 1783 MpPerMz; *Stoczek* 1827 Tabella II 199; *Stoczek* 1839 MpKwat V 5; *Stoczek* 1890 SG XI 349; *Stoczek* 1921 Sk IV 28; *Stoczek, -czka, stoczkowski* 1971 UN 124, 14. — Od ap. *stoczek*. Zapis z XVIII w. utrwała formę zmazurzoną. *UB*

Stoczek (8), kol., dawniej wś?, siedl., gm. Grębków, 4,5 km na płn.-wsch. od Kałuszyna: *Caluschino Stoczek, Caluschino Stoczk* 1513, *Stoczek* 1556, *Szthoczek* 1563, *Sthoczek* 1567 SHGLiw 62; *Stoczek*, deserta 1783–84 RejKor 764; *Stoczek*, młyn 1839 MpKwat V 4; *Stoczek-Trzebucki, Stoczek-Sinołęcki* 1889 SG X 622; *Stoczek Sinołęcki*, folw., *Stoczek Stary*, os., *Stoczek Trzebiecki* (!) 1902 Przew II 191; *Stoczek Nowy Trzebucki*, os. mł., *Stoczek Stary Trzebucki*, os. mł., *Stoczek Sinołęcki*, folw. i os. mł. 1921 Sk IV 115; *Stoczek Nowy Trzebucki*, os. mł., *Stoczek Stary Trzebucki*, os. mł., *Stoczek Sinołęcki*, folw. i os. mł. 1933 SkBy 1626; *Stoczek Sino-*

łęcki, os. 1967 SM 1090; *Stoczek*, -czka 1982 WUN III 349. — Dawniej *Kaluszyno-Stoczek*; człon pierwszy zob. *Kaluszyn* (1), człon drugi od ap. *stoczek*, por. n. pobliskiego ciekłu *Stok Caluski* 1538 MatKow(MK 58, 199), *Stoczek* (1556) XIX SHGLiw 200 (d. Trzebuczy), notowanego w XVI w. Później elipsa członu pierwszego. W XIX i na początku XX w. *Stoczek Trzebucki* i *Stoczek Sinolęcki* (os. młyńskie i folw.); człon odróżniający od n. m. *Trzebuczka* i *Sinolęka*. Lit.: SHGLiw 62, 200. UB

Stoczek (9), wś, dawniej *Stoczek-Osada* i *Stoczek-Wieś*, dwie wsi, siedl., gm. Stoczek, 12 km na wsch. od Łochowa: de *Stoky*, de *Stok* 1517 SHGMz(Ep. 149, 279); *Sthoczek* 1518, *Sthok* 1518 SHGMz(Ep. 2, 365 i 322); *Stoczek* 1520 SHGMz-(Z 20, 565v); *Stoczek* 1538 HMil 303; *Stoczek* 1578 ŻDz XVI 409; *Stoczek* 1783 MpPerMz; *Stoczek* 1827 Tabella II 200; *Stoczek* 1839 MpKwat V 4; *Stoczek*, też *Stoczek Węgrowski* 1890 SG XI 349; *Stoczek*, os. m., *Stoczek Szlachecki*, *Stoczek Włościański* 1921 Sk IV 116; *Stoczek*, os., *Stoczek* 1952 UW 42; *Stoczek*, *Stoczek Szlachecki*, *Stoczek Włościański* 1967 SM 1090; *Stoczek-Osada*, -czka-dy, *Stoczek-Wieś*, -czka-Wsi 1982 WUN III 349; *Stoczek*, -czka, *stoczeki* 1996 MPol nr 21, poz. 245. — Dawniej *Stoki*, *Stok*, od ap. *stok* 'strumień, potok, źródło' Stp VIII 447, również w formie pluralnej. Wtórnie *Stoczek* — forma deminutywna. Członki dyferencyjne od n. m. *Węgrów*, od przym. *szlachecki*, *włościański* (w związku z dawnymi stosunkami własnościowymi), później od ap. *osada*, *wieś* (określające typ osiedla). Lit.: RospSEMIG 369. UB

Stoczek zob. **Hoszowczyk**, **Stoczek Kocki**, **Stoczek Łukowski**, **Stoczki** (1, 3, 4, 7), **Stoczki-Porąbki**, **Stok** (1, 3, 5), **Stok Lacki**, **Stok Wiśniewski**

Stoczek-Gajówka zob. **Gajówka** (5)

Stoczek-Grabiny zob. **Grabiny** (3)

Stoczek Kijański zob. **Stoczek** (4)

Stoczek Kocki, wś, lub., gm. Jeziorzany, 8 km na zach. od Kocka: *Sthoczek* 1508 ŻDz XV 477; *Sthoczek* 1569 ŻDz XIV 333; *Stoczek* 1783–84 RejKor 315; *Stoczek* 1827 Tabella II 200; *Stoczek* 1890 SG XI 349; *Stoczek* 1933 SkBy 1626; *Stoczek Kocki*, -a -iego 1958 MPol nr 89, poz. 496; *Stoczek*, -czka, *stocki* 1970 UN 119, 17; *Stoczek*

Kocki, -czka -kiego 1982 WUN III 349. — Od ap. *stoczek*; w połowie XX w. dodano do n. człon odróżniający od n. mta *Kock* w formie przymiotnika. Lit.: KStęż 100. IN

Stoczek Lubartowski zob. **Stoczek** (4)

Stoczek Łukowski, mto, siedl.: *Stoczek* alias in *Posznanszkawola* 1472 SHGMz(AE II 171); *Cawczyno* (!), *Stoczek* 1513 AC I nr 1043; *Stok* (1515)1603 ŁukOp III 178; de *Sthoczek* 1527 SHGMz(Ep. 204, 323); Martinus plebanus in *Stoczek* 1538 Matr IV/3, nr 19392; *Sebastianow* 1547 Matr IV/1, nr 7950, 8001 *Sebastianowo* (1561) SHGMz(RP 8, 122); do *Sebastianowa* (1565) Lumaz I 134; Oppidum *Sebastianowo* 1576 ŻDz XVI 248; *Stoczek* 1603 ŁukOp III 177, 178; Oppidum *Stoczek* 1662 ASK I 72, 687v; *Stoczek* 1783 MpPerMz; *Stoczek*, mto 1827 Tabella II 199; *Stoczek*, mto 1839 MpKwat V 5; *Stoczek*, os. miej. 1890 SG XI 349; *Stoczek*, mto 1921 Sk IV 69; *Stoczek Łukowski*, -czka -kiego, *stoczkowski* 1970 UN 115, 26. — Osada została założona w 1451 r. przez biskupa Andrzeja Bnińskiego na obszarze wykarczowanych lasów. Należała do biskupów poznańskich i nosiła n. *Wola Poznańska*, obocznie *Stoczek*, od ap. *stoczek*. W latach 1540–44 dzięki staraniom biskupa *Sebastiana* Branickiego uzyskała prawa miejskie i odtąd zwała się *Sebastianowo*, od im. wyżej wspomnianego biskupa poznańskiego. Przyjęła się jednak n. *Stoczek*, efermerycznie *Stok*, a współcześnie *Stoczek Łukowski*; człon odróżniający od n. mta *Łuków* w formie przymiotnika. AtMz identyfikuje ze Stoczkiem wś *Kawęczyn* notowaną w XVI w. Lit.: AtMz 220; NDz II 542; RymNmiast 230; RospSEMIG 369; MtaPol I 731. UB

Stoczek-Osada zob. **Stoczek** (9)

Stoczek Sinolęcki zob. **Stoczek** (8)

Stoczek Szlachecki zob. **Stoczek** (9)

Stoczek Trzebucki zob. **Stoczek** (8)

Stoczek Węgrowski zob. **Stoczek** (9)

Stoczek-Wieś zob. **Stoczek** (9)

Stoczek Włościański zob. **Stoczek** (9)

Stoczki (1), wś, biał., gm. Turośń Kościelna, 6,5 km na płn.-wsch. od Łap: villas Dobrowoda et *Stoczek* (1572)1574 MK 113, 2v; *Stoczek* 1591 MK 136, 51v; *Stoczek* 1676, *Stoczek* 1784 Kond 191; *Stoczek* 1795 MpPerPd; *Stoczek* 1808 MpTex IV; *Stoczki* 1878–86 Kond 191; *Stoczki* 1921 Sk

Stoczki

V 14; *Stoczki*, -ków 1982 WUN III 349. — Od ap. *stoczek*, wtórnie w formie pluralnej. Wieś leży nad ld. rz. Turośniarki. Lit.: Kond 191. *IN*

Stoczki (2), wś, częst., gm. Nowa Brzeźnica, 14 km na pld.-wsch. od Pajęczna: de loco *Stocki* dicto 1742, de *Stoczki* 1745, *Stotszki* 1762, *Stoczki*, *Stoczki* 1765, *Stoczki* vulgo *Pustkowie* 1767, *Stoczki*, *Stoczki Pustkowie* 1785 ASC (Dworszowice Kośc., UMZ-1740–1838, k. 4v, 11v, 44v, 49v, 50, 57, 86, 86v); *stoczki* 1789 MpCzajSier; *Stoczki* 1827 Tabella II 200; *Stoczki* 1839 MpKwat II 6; *Stoczki* 1890 SG XI 349; *Stoczki* 1921 Sk II 82; *Stoczki*, -ków 1982 WUN III 349. — Forma *Stocki* powstała w wyniku mazurzenia. W 2. połowie XVIII w. notowana jest oboczna n. *Pustkowie*, od ap. *pustkowie* ‘miejsce puste’ SW V 438. *IN/KS*

Stoczki (3), cz. kol. Poniatowa-Kolonia, dawniej wś, lub., gm. Poniatowa: *Сточекъ* 1877, *Сточекъ* 1893 SpisLub 35, 30; *Stoczki*, wś 1902 Przew II 191; *Stoczki*, wś 1921 Sk IV 80; *Stoczki*, -czek, *stoczkowski*, wś 1969 UN 104, 18; *Stoczki*, -czek 1982 WUN III 349. — Początkowo *Stoczek*, od ap. *stoczek*; wtórnie pluralizacja nazwy. *IN*

Stoczki (4), wś, piotr., gm. Mniszków, 6 km na wsch. od Sulejowa: *Stoky* 1405 ZDM VI 235; *Sthoczek* 1470–80 DB I 505; *Sthoky* 1508 ŻDz XV 482; *Stoky* 1511–23 ŁLB I 627; *Stoki* 1577 ŻDz XIV 294; *Stoczki* 1662 ASK I 67, 149; *Stoczki* 1783–84 RejKor 109; *Stoczki* 1791 MpPerSd; *Stoczki* 1827 Tabella II 200; *Stoczki* 1890 SG XI 349–50; *Stoczki* 1933 SkBy 1626; *Stoczki*, -czek, *stocki* 1969 UN 28, 14. — Początkowo *Stoki*, od ap. *stok* ‘strumień, potok; źródło; ściek’ Sstp VIII 447, też ‘pochyłość terenu, zbocze’, stp. ‘spadziństwo’ SEBor 578. Później także *Stoczek*, od XVII w. w formie pluralnej *Stoczki*. Lit.: KSand 190. *IN*

Stoczki (5), wś, rad., gm. Gielników, 7 km na pln.-zach. od Przysuchy: *Sthoczky* 1508 ŻDz XV 474; *Stoczki* 1511/12 VisitGn 351; *Stoczky* 1511–23 ŁLB I 693; *Stoczky* 1564–65 Lusand 196; *Sthoczki* 1569 ŻDz XIV 321; *Stoczki* 1783–84 RejKor 152; *Stoczki* 1791 MpPerSd; *Stoczki* 1877 Zin II 181; *Stoczki* 1890 SG XI 350; *Stoczki*, -czek, *stoczkowski* 1970 UN 30, 21; gw. *stocki*, -cek, *stocki*. — Od n. wsi *Stoki* (5), w formie deminutywnej, lub od ap. *stoczek*, w formie pluralnej. Forma gw. zamazurzona. Lit.: KSand 189. *IN*

Stoczki (6), wś, sier., gm. Sieradz, 9 km na pld.-wsch. od Sieradza: Stan *Stoczkowski* ... de *Stoczky* 1414, *Stoczki* 1416 Koz VII 140; *Stoczky* 1511–23 ŁLB I 476; *Stoczki* 1552 Matr V/1, nr 1300; *Stoczki* 1576 ŻDz XIII 215; Villa *Stoczki* 1674 ASK I 74, 393; *Stoczki* 1783–84 RejKor 200; *Stoczki* 1802–03 MpGillyPr; *Stoczki* 1827 Tabella II 200; *Stoczki* 1839 MpKwat II 5; *Stoczki* 1890 SG XI 349; *Stoczki* 1921 Sk II 95; *Stoczki*, -czek, *stocki* 1972 UN 50, 36; gw. *stocki*, *stockuf*, *stockoski*. *IN/KS*

Stoczki (7), os. notowana do 1967 r., okresowo wś, suwal., gm. Orzysz, 7,5 km na pln.-zach. od Orzysza: [*Stoczki*] 1705 Białuński 15; *Stotzken* (*Stoltzken* !), wś ok. 1780 HAPr IV 389; *Stotzken*, Adel. Bauerort 1785 Goldb III 158; *Stotzken* 1796–1802 MpSchröt XVIII; *Stotzken*, Krug bei Buwelno 1821 Rumpf III 160; Vw. *Stotzken* 1836 MpReyPr(Lötzen); *Stotzek*, zu Ublik, *Stoczki*, -czk, folw. ok. 1859 SzcześTeka 99; Chausseehaus *Stotzeck* 1871 GemGut 336; *Stotzken* — *Stoczki* 1879 KętN 151; *Stotzek*, Chausseehaus 1895 Jaensch 170; Vw. *Stotzken* 1938 MpMbl(2197); *Stotzken* — *Stoczek*, folw. 1946 Ley I 93; *Stotzken* — *Stoczki*, -ków, *stocki* 1949 MPol XXVII nr A-92; *Stoczki* 1967 SM 1090. — Według G. Białuńskiego wś powstała prawdopodobnie przed 1539 r. Nazwa pluralna, wobec singularnej n. jez. *Stoczek*, por. *Stotzeksee*, *Stoczek* ... bei ... *Stoczek* ok. 1859 SzcześTeka 99, *Stotzek See* 1928, gw. *Stocek* 1929, *Hirsch See* 1938, *Stoczek* 1959 Ley II 278. Śladem po n. osady jest n. *Stoczki*, uroczysko-dawna miejscowość (PRNG). Lit.: Jaensch, Lexikographisches Ortschafts-Verzeichniss (...) des Regierungsbezirks Gumbinnen (...), 1895, 170; Białuński, KM-W 1994, nr 1, 14–5; BiałOsad 179, przyp. 126, 181. *RP*

Stoczki zob. **Stoczek** (1), **Stoczki-Porąbki**

Stoczki-Porąbki, wś, piotr., gm. Dłutów, 10,5 km na pld.-zach. od Tuszyńska: *Porębki*, w *Porębkach*, z *Porębkow* 1846 APŁódź(39/1454/0/-/55, k. 40); *Porębki*, *Porembki*, *Poręmbki*, *Stoczek*, z Kolonij *Stoczek*, z *Stoczku* 1849 APŁódź(39/1454/0/-/61, k. 35, 40, 51, 57); *Stoczki*, *Porębki* 1872 CatVlad 85; *Porąbki*, *Stoczki* 1877 Zin II 73, 191; *Stoczki Porębki*, wś 1881 SG II 764; *Stoczki-Porębki* 1890 SG XI 349; *Stoczki*, *Porąbki*, dwie wsi 1892 CatVlad 105; *Stoczki-Porąbki* 1902 Przew II 191;

Stoczki-Porąbki 1921 Sk II 79; *Stoczki-Porąbki*, -czków-bek, *stocki* 1974 UN 42, 10. — Pierwotnie dwie miejscowości o nazwach: *Porębkil/ Porąbki*, od ap. *porębka*, *porąbka* (: *porąb*, *poręba* ‘miejsce w lesie, gdzie drwa rąbią’ SL IV 352), w l. mn., i *Stoczek*, od ap. *stoczek*, wtórnie w l. mn. Po połączeniu miejscowości n. zestawiona *Stoczki-Porąbki*. IN/KS

Stoczki-Pustkowie zob. **Stoczki** (2)

Stoczne zob. **Stock**

Stocznoje zob. **Stock**

Stoczyska, wś zaginiona, leżała w dawnym pow. kamienieckim, na Mazowszu: *Stoczyschka* et Nyewskurze 1449 Pułt 315. — Od ap. *stok*, z suf. *-isko*, w l. mn. Lit.: ZMaz 346. UB

Stodolina, cz. wsi Wysoka Strzyżowska, dawniej wś, rzesz., gm. Strzyżów: Micos Stodola ... de Vyssokya ... *Stodolina* ... *Stodolina Wolya* (1425)1516 ZDM II 54, 55; *Stodolyna Wolya* 1461 SHGSd(kartoteka); *Wyszoka* alias *Sthodołyna Wolya*, *Szthodołyna Wolya* alias *Yyszoka* 1470–80 DB II 263, III 398; *Villa Stodolyna Wolya* 1505 ASK I 7, 141; *Stodolyna* 1536 ŻDz XV 521; *Stodolyna* 1564–65 Lusand 55; *Stodolina wolya* 1569 ASK I 7, 506v; *Stodolina Wolia* 1581 ŻDz XIV 246; *Stodolna Wola* 1673, *Stodolina* 1674 ASK I 67, 702, 794; *Stodolina*, przyl. do Wysokiej 1890 SG XI 350; *Stodolina*, -ny 1966 UN 72, 44. — Dawniej n. zestawiona *Stodolina Wola*, od n. os. *Stodola* (por. pierwszy zapis) i ap. *wola* w znaczeniu osadniczym ‘libertas’. Wtórnie nastąpiła elipsa członu *Wola*. Miejscowość stanowiła okresowo cz. wsi Wysoka (dziś *Wysoka Strzyżowska*, zob.), stąd w XV w. oboczna n. *Wysoka*. Lit.: OPilz 64; BańMorf 18. IN

Stodolisko zob. **Stodolsko**

Stodolka zob. **Stodółki** (1)

Stodoll zob. **Stodoly** (2)

Stodolny zob. **Stodolno**

Stodolna Wola zob. **Stodolina**

Stodolno, dziś *Stodólno*, wś, bydg., gm. Strzelno, 4,5 km na pñ.-wsch. od Strzelna: *Neu Stodolly* 1791, *neu Stodolly* 1796 ASC(Strzelno-ew., U-1791–1828, k. 1, 38); Col. *Stodolly* 1796–1802 MpSchröt XXV; *D[deutsch] Stodolly* 1802–03 MpGillyPr; Colonia *Stodolly* 1812 ASC(Strzelno-ew., U-1791–1828, k. 276); *Stodoly*, Kolonie bei dem vorigen [*Stodoly*] 1821 Rumpf III 155;

w ... *Stodolskich Ol, Stodoly*, kol. 1846 KsP 474, 488; der Dorfgemeinde *Stodoly* Kolonie [erhielt] der Name *Königsbrunn* 1879 AmtBromberg 96; *Stodolsko* a. *Stodolskie Huby*, niem. *Koenigsbrunn*, os. wiejska 1890 SG XI 351; *Stodolno*, niem. *Königsbrunn* 1921 Sk X 83, 157; *Stodolno*, przedtem *Stodolskie Huby* 1922 Koz V 351; *Stodolno*, -na, *stodoleński* 1972 UN 181, 28; *Stodólno*, -na, *stodólniański* 1996 MPol nr 79, poz. 713. — Miejscowość powstała w latach 1774–86 jako kol. wsi *Stodoly* (1) i od niej wzięła swą nazwę. Określana była jako *Neu Stodolly, Deutsch Stodolly* (niem. *neu* ‘nowy’, *deutsch* ‘niemiecki’), także jako *Huby Stodolskie* (człon pierwszy od ap. *huby* ‘osada poza zwartym obszarem wsi’) i *Stodolsko*, z suf. *-sko*. W 1879 r. wprowadzono urzędowo n. niem. *Königsbrunn* (od ap. *König* ‘król’ i *Brunn* ‘studnia, źródło’). Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Stodolno*, następnie w 1996 r. — *Stodólno*. KS

Stodolsker Haulander zob. **Stodolsko**

Stodolskie zob. **Stodolsko**

Stodolskie Huby zob. **Stodolno**

Stodolskie Olendry zob. **Stodolsko**

Stodolsko, wś, pozna., gm. Rakoniewice, 7,5 km na pñ.-wsch. od Wolsztyna: *Stodólsko Olędry* 1742 Rusiński 130; *Stodolsker Haulander* 1742 APPozn(53/3843/0/-/2, k. 109v); Colonia nova *Stodolskie* 1778 Koz III 254; *Stodulsko* nowa osada 1783–84 RejKor 723; *Holend. Stodolskie* 1791 MpPerPn; *Stodolskie* 1798 HstB I 577; *Stodulsker H.* 1798 MpHopf VII; *Stodolsker Holl.* 1802–03 MpGillyPr; *Stodolskie Olendry* 1841 PlaterPoz 134; *Stodolsko* 1846 KsP 189; *Stodolsko*, dawniej *Stodolisko*, holendry 1890 SG XI 350; *Stodolsko*, niem. *Friedheim*, wś 1921 Sk X 116, 157; *Stodolsko*, -ka 1982 WUN III 349. — Od ap. gw. *stodólsko* ‘duża stodoła’ SGPREi(kartoteka); w Wielkopolsce tylko w takim znaczeniu, w Małopolsce też ‘miejsce, gdzie stała stodoła’. W n. zestawionych człon przym. *Stodolskie*, niem. *Stodolsker* + termin osadniczy *olędry// holendry* = niem. *Haulander, Holländer*. Efemerycznie także forma *Stodolisko*, z wymianą suf. na *-isko*. PS

Stodolsko zob. **Stodolno**

Stodoly (1), wś, bydg., gm. Strzelno, 4 km na pñ.-wsch. od Strzelna: *Stodoli* 1293, *Stodoli*

Stodoly

1343 KW II 81, 543; *Stodoly* 1415 MPH V 825; *Stodoly* 1489 Lupbrz 151; *Stodoly* 1507 MPH V 834; *Stohodolij*, *Stodoli* 1527 Vlad XI 54, 55; *Stodoli* 1557–66 *ŽDz* XIII 35; *Stodoly* 1578 Vlad XVII 36; *Stodoly* 1598 Font XXXVI 91; *Stodoly* 1634 Rpodbrz 231; *Stodoly* 1674 Rpog 155; *Stodoly* 1699 AtKu(AAG E7 120); *alt Stodolly* 1791, *alt Stodolly* 1796 ASC(Strzelno-ew., U-1791–1828, k. 5, 37); *Stodoly* 1796–1802 MpSchröt XXV; *P[olnisch] Stodolly* 1802–03 MpGillyPr; *Stodoly* 1821 Rumpf III 155; *Stodoly* 1846 KsP 488; der Dorfgemeinde *Stodoly* Dorf [erhielt] der Name *Hochkirch* 1879 AmtBromberg 96; *Stodoly*, niem. *Hochkirch* 1890 SG XI 351; *Stodoly*, niem. *Hochkirch* 1921 Sk X 83, 157; *Stodoly*, -*dól*, *stodolski* 1972 UN 181, 28. — Od ap. *stodola* ‘budynek w gospodarstwie wiejskim służący do przechowywania niewymłóconego zboża i słomy’ Sstp VIII 446, w formie pluralnej. Okresowo z członami od niem. przym. *alt* ‘stary’ i *polnisch* ‘polski’ dyferencyjnymi wobec *neu*, *deutsch*, zob. *Stodolno*. Być może tu znajdowały się spichlerze pobliskiego Strzelna. W 1879 r. wprowadzono urządowo n. niem. *Hochkirch* (od *hoch* ‘wysoki’ i *Kirche* ‘kościół’). Lit.: SHGKu-(materiały) 428. KS

Stodoly (2), cz. Rybnika, dawniej wś, kat.: *Stodol* (1258)1520 CdSil II 4; *Stodola* (1531)1625 SMDŚ IV 410; Hammer zue *Stodul* 1586, *stodoler* Eisenhammer oder Eisenhütte 1651 Potthast 51, 175; *Stodoll*, P. *Stodolly* 1736 MpWielRat; *Stodoll* 1784 Z III 169; *Stodoll* (*Stodolly*) 1803 WBeschr VII 178; *Stodoll*, *Stodoly* 1830 Kn 754; *Stodoll*, *Stodoly* 1845 K 660; *Stodol* 1858 Potthast 193; *Stodoly*, niem. *Stodoll* 1890 SG XI 352; *Stodoll* 1912 Meyers II 885; *Hochlinden* 1934–37 OÄSchl I 17; *Hochlinden* — *Stodoly*, -*ól*, *stodolski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Stodoly*, -*dól* 1982 WUN III 350. — Pierwotnie n. *Stodola*, wtórnice w l. mn., *Stodoly*, zmieniona jako *Stodol(I)*. Nazwa niem. *Hochlinden* nadana w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urządowo n. *Stodoly*. Lit.: SNGŚI XIII 71; Potthast, Geschichte der ehemaligen Cistercienserabtei Rauden in Oberschlesien, 1858, 51, 175. PS

Stodoly (3), dziś *Stodoly-Wieś* i *Stodoly-Kolonie*, dwie wsi, tarnob., gm. Wojciechowice, 10,5 km na wsch. i 12,5 km na pñn.-wsch. od

Opatowa: villae maiestatis nostrae *Sthodoli* (1448)1552 ZDM III 263; *Stodoli* 1451 Matr I nr 134; *Stodoly* 1470–80 DB I 303; *Stodoly* 1529 LR 455; Villa *Stodoly* 1564–65 Lusand 132; *Stodoly* 1578 *ŽDz* XIV 182; *Stodoly* (1676)XVIII RPogMlp 273; *Stodoly* 1783–84 RejKor 308; *Stodoly* 1787 Spis 389; *Stodoly* 1789 Lusand I 23; Folwark do *Stodól*, *Stodoly* 1791 MpPerSd; *Stodoly* 1827 Tabella II 200; *Stodoly*, wś i folw. 1890 SG XI 351; *Stodoly*, wś i kol. 1933 SkBy 1626; *Stodoly*, -*dól*, *Stodoly-Kolonie*, -*dól-nii*, *stodolski* 1966 UN 27, 64; *Stodoly*, -*dól*, wś, *Stodoly-Kolonie*, -*dól-nii*, wś, *Stodoly-Wieś*, -*dól-Wsi*, cz. wsi *Stodoly* 1982 WUN III 350; *Stodoly*, wś, *Stodoly-Wieś*, cz. wsi *Stodoly*, zmiana na *Stodoly-Wieś*, -*dól-Wsi*, *stodolski*, wś 2005 DzU nr 264, poz. 2208. — Od ap. *stodola*, w formie pluralnej. Nazwy zestawione, z członami dyferencyjnymi od ap. *kolonia* i ap. *wieś*, zostały wprowadzone w związku z wyodrębnieniem się dwu obiektów. Lit.: KSand 190. IN

Stodoly zob. **Stodolno**, **Stodólki** (1)

Stodoly-Kolonie zob. **Stodoly** (3)

Stodoly-Wieś zob. **Stodoly** (3)

Stodólno zob. **Stodolno**

Stodólsko-Ołędry zob. **Stodolsko**

Stodólka zob. **Stodólki** (1)

Stodólki (1), cz. wsi Krzyż, dawniej wś, bydż., gm. Czersk: *Stodoly* 1747, *Stodólki* 1748, *Stodoly* 1750, *Stodoly* 1764, *Stodólki* 1767, *Stodólki* 1786 ASC(Czersk, U-1733–1854, k. 29, 33, 37, 29v, 42v, 115); *Stodólki*, Adel. Gut 1789 Goldb II 216; *Stodólki* 1796–1802 MpSchröt XV; *Stodólki* 1879 KętN 74; *Stodólki*, folw. 1821 Rumpf III 155; *Stodólki*, niem. *Stodolka* 1890 SG XI 351; *Stodólka*, niem. *Stodolka* 1921 Sk XI 14, 87; *Stodólki* (*Stodolka*) 1925 Krzep 111; *Stodólki*, -*lek*, *stodólski*, wś 1972 UN 176, 17; *Stodólki*, -*lek* 1982 WUN III 350. — Dawniej *Stodoly*, od ap. *stodola*, w l. mn., z czasem n. uległa deminutywizacji suf. -*ki*. Niemiecka n. urządowa *Stodolka* wskazuje na funkcjonowanie formy singularnej. BCz/PS

Stodólki (2), cz. Kutna, dawniej wś, płoc.: cum villis ... *Sthodolkj* 1511–23 *ŁLB* II 482; *Stodolkj* 1576 *ŽDz* XIII 138; *Stodólki* 1673 ASK I 74, 618v; *Stodólki* 1783–84 RejKor 75; *Stodólki* 1792 MpPerRw; *Stodólki*, folw. 1890 SG XI 351; *Stodólki*, folw. 1933 SkBy 1626; *Stodól-*

ki, -lek 1982 WUN III 350; gw. *stodułki*, -*uek*, *stodulski*. IN/KS

Stodulsko zob. **Stodolsko**

Stodzew, wś, siedl., gm. Parysów, 10 km na płn.-wsch. od Pilawy: *Stodzewye* 1483 MK 5, 207v; *Stodzewie* 1576 ŻDz XVI 219; *Stodziew* 1662 ASK I 72, 671; *Stodzew* 1783 MpPerMz; *Stodzew* 1827 Tabella II 200; *Stódzew* 1839 MpKwat V 5; *Stodzew* 1890 SG XI 352; *Stodzew* 1921 Sk IV 352; *Stodzew* 1952 UW 7; *Stodzew*, -*wa*, *stodzewski* 1971 UN 124, 16. — Zapewne od n. ter. *Stodzewie*, por. nemore *Stodzewye* (1450)1457 Mznter 165. Nazwa ter. niezbyt jasna, może od ap. *stdz*a ‘ścieżka’ Sstp VIII 439, z suf. -*ewie* i wtrąconym wokalizmem *o*. Z. Babik łączy ją z ap. **stod*ǫ ‘stojący, wznoszący się’ (> ‘wysoka skała’ i ‘słup, pień drzewa’), rekonstruowanym na podstawie słoweń. gw. ap. *stud*ǫr, *stod*ǫr ‘skała’ (i nazwy połabskich *Stodoran*), czes. ojkonimu *Stod*, strus. *stod*ǫ ‘posąg’ i nowszego gw. *stóda* ‘ikona’ itp. Lit.: Mznter 165; Babik, Onom LXII 319. UB

Stoferowo zob. **Sztofrowa Huta**

Stoffers-Hutt zob. **Sztofrowa Huta**

Stoffershütte zob. **Sztofrowa Huta**

Stofrowa Huta zob. **Sztofrowa Huta**

Stogi (1), wś, elbl., gm. Malbork, 6 km na płn.-zach. od Malborka: na *Haibudzie* ... na *Haybuddzie*, na *Haibudach* 1565 Lumalb 15, 16, 17; na *Heybudzie* ... Na tychże *Haybudziach* 1570 Lumalb 6, 8; pastwiska przezwanne *Haibuden*, na *Haibudach*, *Haibudy* 1590 Font XLVIII 11, 13, 14; *Haibuden*, na *Haibudach* 1624 LuPrus 123; z *Heybud* 1660 ASK I 52, 319; *Heibudi*, *Heybudy* 1682 Font V 41, 42; na *Heybudach*, *Kozlickie Heybudy* 1696 Font LVIII 180, 187, 86; Kozliczanie z *Heybudów* 1707 Font LVIII 254; alias *Heybudy* 1711 Font LXII 146; *Heubuden* 1796–1802 MpSchröt IX; *Heubuden* ok. 1845 MpRey nr 18; *Heubuden* — *Hejbudy* 1879 KętN 28; Filiponie ... przyłączona do wsi *Hejbudy* (*Heubuden*) 1881 SG II 388; *Hejbudy*, niem. *Heubuden* w malborskich żuławach 1882 SG III 49, 69; *Heubuden* 1912 Meyers I 787; *Heubuden* (*Hejbudy*) 1931 Mp-100(32-28); *Hejbudy* — *Heubuden* 1941 Choj 173; *Heubuden* — *Stogi*, *Stóg*, *stoski* 1946 MPol XXV nr 142; *Stogi*, -*gów* 1982 WUN III 350. — Pierwotnie była to n. łąki,

pastwiska, por. prata *Heybudi* 1521 Matr IV/1, nr 3911, później wsi. Nazwa niem. od ap. *Heubude* ‘bróg, pomieszczenie na siano’, od początku zaadaptowana fonetycznie do j. pol. jako *Hejbuda*//*Hajbudy*//*Hejbudy* (*eu* oddane jako *ai*//*ej*). Okresowo n. zestawiona *Kozlickie Heybudy*, człon pierwszy od n. m. *Kozliczki* (dziś *Kościeleccki*). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stogi* (nawiązanie semantyczne do n. niem., por. *stóg siana*). Lit.: Górniewicz, PMT IV 63, 196; CzNiem 106, 117, 200. BCz

Stogi (2), cz. Gdańska, dawniej wś: *Heubud* (?) 1492 SHGPG X 56; *Heubuden* 1562 Żuławy 96; [*Heibuden*] 1583, 1592 SHGPG X 56; *Heubude* 1796–1802 MpSchröt IX; *Heubude* ok. 1845 MpRey nr 18; W *Siennej Hucie* (*Heubude*) 1898 Gazeta Polska nr 48, 3; *Heubude* 1912 Meyers I 787; *Sienna Huta* (*Heubude*) 1929, *Heubude*, pol. *Sianki* 1949 Hrabec 19; *Bad Heubude* — *Sianki-Kapielisko*, -*nek-ka*, *sianecki* 1949 MPol nr A-92, poz. 1105; w Gdańsku-*Stogach* (*Siankach*) 1950 DzUrz(WRN Gdańsk nr 24, poz. 143); *Sianki-Kapielisko* — *Bad Heubude*, os., *Stogi* — *Heubuden*, dziel[nica] (!) 1951 Rosp 287, 312; *Stogi*, -*gów* 1982 WUN III 350. — Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z 1379 r. (bez zapisów). Dawna n. niem. *Heubude*, *Heubuden*, o etymologii zob. *Stogi* (1), od XIX w. notowany wariant pol. *Sien-na Huta*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sianki*, którą omyłkowo, w oparciu o ustalenie z 1946 r. (MPol XXV nr 142) dla miejscowości *Stogi* (1), zastąpiono n. *Stogi*. Lit.: SHGPG X 56–7; Żuławy 96; Hrabec 19. BCz/PS

Stogi (3), wś, wroc., gm. Borów, 9 km na płn.-zach. od Strzelina: *Reysaw* 1644 MpDSBres; *Reise* 1736 MpWielBreg; *Reysau* 1743 SNGŚI XIII 71; *Reisau* 1768 ZfGS XLIV 98; *Reißau* 1783 Z I/4, 46; *Reißau*, *Reysau* 1818 Herschel 207, 208; *Reisau*, *Reysau* 1830 Kn 625, 629; *Reisau* 1845 K 542; *Reisau* — *Stogi*, -*gów*, *stoski* 1948 MPol XXV nr 14; *Stogi*, -*gów* 1982 WUN III 350. — Dawna n. *Reisau* od niem. n. os. *Reis* Gott 486 i *Aue* ‘podmokła łąka, zagłębienie, teren nisko położony nad wodą’ Kluge 36, por. też niem. *reisen* ‘pelić, rwać’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stogi*. Lit.: SNGŚI XIII 71–2. PS

Stogi zob. **Stegny**

Stogniejowice zob. **Stogniowice**, **Stojowice**

Stogniewice

Stogniewice, wś, kal., gm. Rychtal, 15,5 km na pñ.-wsch. od Namysłowa: *Herzberg* 1779 Büsching XIII 324; *Hertzberg* 1802–03 MpGilly-Pr; *Herzberg*, wś 1820 Rumpf I 492; *Herzberg*, *Hercberk*, Kol.-D. 1845 K 229; *Hercberg*, niem. *Herzberg* 1882 SG III 60; *Stogniewice*, niem. *Herzberg*, wś 1921 Sk X 31, 157; *Stogniewice*, -wic, *stogniewicki* 1971 UN 81, 13. — Kolonia założona w 1770 r. i nazwana na cześć hrabiego Ewalda Friedricha von Hertzberga. Nazwa niem. *Her(t)zberg* adaptowana fonetycznie w polszczyźnie jako *Hercberk*. Polska n. *Stogniewice* od n. os. *Stogniew* SSNO V 210 (: *Stoj(i)gniew*), z suf. *-ice*. Lit.: Les cercles de Guhrau, de Namslau, de Gross-Wartenberg (...), 1919, 13. KS/PS

Stogniewice zob. **Stogniowice**, **Stojowice**

Stogniewowice zob. **Stogniowice**

Stogniowice, wś, krak., gm. Proszowice, 3 km na wsch. od Proszowic: de *Stogneovicz* 1331 KW II 447; *Stogniewicze* (1353)1664 KMłp I 279; de *Stogneuicz* 1381, de *Stognouicz* 1382 Krak nr 854, 1923; *Sthognyewowycze* 1470–80 DB II 234; *Stognyewycze* 1490 ŹDz XV 442; *Stognyeyowicze* 1518 Matr IV/2, nr 11700; *Sthognyewicze* 1529 LR 81; *Stogniewicze* 1564 Lukrak II 83; *Stogniewice* 1581 ŹDz XIV 13; *Stogniewice* 1602–04 VisCrac 104; *Stogniowice* 1680 Rej 109; *Stogniowice* 1787 MpPerKr; *Stagniowice* 1827 Tabella II 191; *Stogniewice* al. *Stagniowice* 1890 SG XI 352; *Stagniowice* 1921 Sk III 64; *Stagniowice* 1933 SkBy 1620; *Stogniowice* 1952 UW 266; *Stogniowice*, -wic, *stogniowicki* 1964 UN 13, 45; gw. *stogñovice*//*staghñovice*//*stongñovice*//*stongñevice*//*stogñevice*, -ice, *stogñoski*. — Od n. os. *Stogniew* SSNO V 210 (: *Stoj(i)gniew*), z suf. *-ice*. Forma *Stogniewowice* powstała wskutek interpolacji *-ow-* (*Stogniewice* > *Stogniewowice*), natomiast forma *Stogniejowice* wskutek interpolacji *-ej-* (*Stogniewice* > *Stogniejowice*). Poświadczona też wymiana *-ewice* > *-owice*, podobnie jak w innych toponimach od n. os. na *-gniew*. W XIX–XX w., też w gwarach, odnotowana postać *Stagniowice* z wtórną nosowością. Lit.: RKrak 160; RymPatr 60; BańMorf 109, 131, 133. IN

Stohentín zob. **Stojcino**

Stohnsdorf zob. **Staniszów**

Stoickow zob. **Stojkowo**

Stoinz zob. **Studnica** (1a)

Stoislau zob. **Stanisławie** (2)

Stojadła, wś, siedl., gm. Mińsk Mazowiecki, 2 km na pñ.-zach. od Mińska Mazowieckiego: *Stoyadla* 1471 MK 5, 153v; *Stoyadla* 1476 KkM 275; *Stoyadla* 1493 MK 9, 190v; *Stoiadla* 1576 ŹDz XVI 223; *Stoiadlo* 1783 MpPerMz; *Stoiadla* 1827 Tabella II 200; *Stoiadla* 1839 MpKwat V 4; *Stojadla* 1890 SG XI 353; *Stojadła*, -del 1982 WUN III 350. — Od gw. *stojac* ‘stać’, z suf. *-dło*, w l. mn., na oznaczenie miejsca, gdzie coś stoi, por. gw. *stojadła* ‘miejsce w zagrodach przenośnych na polu, gdzie latem stoi bydło do zagnojenia’ LesiówTer 24. Lit.: Wolff, JPol LIII 298. UB

Stojadlo zob. **Stojadła**

Stojanowice, wś, kiel., gm. Bejsce, 7 km na pld.-wsch. od Kazimierzy Wielkiej: *Stoianowicze* (1330)XVII KMłp II 275; de *Stoianouicz* 1374 Krak nr 4; *Stoyanowicze* 1470–80 DB II 412; *Stayanowycze* 1490 ŹDz XV 442; *Sthoyanowicze*, *Stayanowicze* 1529 LR 69, 280; *Stoianowicze* 1564 Lukrak II 83; *Stoianowice* 1581 ŹDz XIV 12; *Stoianowice* 1680 Rej 107; *Stajanowice* 1748–49 SHGKrMat 291; *Staianowice* 1783–84 Rej-Kor 373; *Staianowice* 1791 MpPerSd; *Staianowice* 1839 MpKwat IV 8; *Stojanowice* 1890 SG XI 355; *Stojanowice* 1921 Sk III 102; *Stojanowice*, -wic, *stojanowicki* 1966 UN 22, 14; gw. *stojanóvice*, -ic, *stojanoski*. — Od n. os. *Stojan* SSNO V 209 (: *Stoigniew*, *stać*, *stoję*), z suf. *-owice*. W XV–XVI i XVIII w. poświadczony wariant *Stajanowice*, będący wynikiem adideacji do ap. *stajanie* ‘kawałek pola określonej wielkości; miara odległości, miara długości’ Sstp VIII 408. Lit.: RKrak 160; KopKiel 252; RymPatr 60. IN

Stojanowice zob. **Stojowice**

Stojanowo zob. **Stojanów** (2)

Stojanowo Maior zob. **Stojanów** (2)

Stojanowo Minus zob. **Stojanów** (2)

Stojanowo-Rospądowo zob. **Stojanów** (2)

Stojanów (1), wś, jel., gm. Pieńsk, 4 km na pñ. od Pieńska: *Weberdörfel* 1740 Schreiber 122; *M[ieder] Penzhammer* 1762 OLUrk II 410; *Nieder-Penzhammer*, oder *Kaupe*, auch *Weberdörfel* 1820, *Weberdorf* (oder *Weberdörfel*, *Niederpenzhammer*) 1821 Schumann 294, 193; *Nieder-Penzhammer*, wś 1824 Rumpf IV 117; *Nieder-Penzhammer*, auch *Kaupe* u. *Weberdörfel* genannt 1830 Kn 480; *Kaupe* od. *Nd. Penzhammer* 1832

MpRey nr 130; *Nieder-Penzighammer*, auch *Kaupe* u. *Weberdörfel* genannt 1845 K 480; *Nieder-Penzighammer*, auch *Kaupe* 1891 KOL 72; *Nieder Penzighammer* — *Stojanów*, -owa, *stojanowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Stojanów*, -nowa 1982 WUN III 350. — Początkowo n. niem. *Weberdörfel*, też *Weberdorf*, od n. os. *Weber* i ap. *Dörfel* ‘wioska’ (: *Dorf* ‘wieś’), później *Nieder Penzig(er)hammer* od n. sąsiedniej wsi *Penziger Hammer* (dziś *Stojanówek*), z członem dyferencyjnym od przym. *nieder* ‘dolny’. Oboczna n. niem. *Kaupe*, substytucja n. głuź. *Kupa (: ap. *kupa* ‘wyspa, wzgórze, wzniesienie’ < psł. *kōpa SEBor 227), pierwotnie odnosiła się do karczmy istniejącej w tym miejscu w XVII w. Po 1945 r. nadano urzędowo n. *Stojanów*. Lit.: BenaGŁuż 417–8; KOL 72; Schreiber, Atlas selectus von allen Königreichen und Ländern der Welt, 1740, 122; Leske, Reise durch Sachsen (...), 1; Oberlausiz, 1785, 268; Schumann, Vollständiges Staats-, Post- und Zeitungslexikon von Sachsen, VII, 1820, 294, VIII, 1821, 193. PS

Stojanów (2), wś, sier., gm. Goszczanów, 10 km na pñ.-zach. od Warty: de *Stoyanow*, de *Stoyanowo* 1386 Łęcz I nr 43, 46; *Stoyanowo* 1414 Kal nr 553; *Stoyanowo*, *Stoyanowo* 1448 KszKal 10, 118; Roszpod de *min*. *Stoyanowo* 1451 Koz V 351; *Stayenowo* ... in eadem villa *Stoyanowo* ... *Stoyanowo* 1473 KsgPoz 8, 169; *Stoyanowo* *Rospandowo* 1508 ASK I 12, 34; *Sthayqnowa* utraque 1511–23 ŁLB II 60; *Stoyanowo maior*, *Stoyanowo minor* 1552 ASK I 6; *Stoianowo maior* *Rospądow*, *Stoianowo minus Nobilium* 1565 ASK I 13; *Stoianowo maior*, *Stoianowo minus* 1579 ŻDz XII 111; *Stoianowo maius rospand*. 1580 ASK I 13; *Stoianowo Maior Rospan*., *Stoianowo minus* 1591 ASK I 11; *Stoianowo maior* 1673 ASK I 74, 18; *Stoianowo majus*, *Stoianowo minus* 1673 ASK I 74, 144; *Stojanówek Mały* 1736, *Stajanów Mały*, ku *Wielkiemu Stajanowu* 1739 InwKI I 582, 634; *Staianow* 1783–84 RejKor 165; *Stojanow* 1793 MpPerKI; *Gr.*, *Kl.* *Stoianow* 1802 MpGillyPr; *Staianów* 1827 Tabella II 191; *Staianów* 1839 MpKwat II 4; *Stojanów*, zwykle *Stajanów*, wś 1890 SG XI 354; *Stojanów*, folw., kol., wś 1921 Sk II 19; *Stojanów*, -nowa 1982 WUN III 350; gw. *stojanuf*, -owa, *stojanoski*. — Od n. os. *Stojan* SSNO V 209, z suf. -owo, później -ów. Formy z -a- zapewne pod wpływem czas. *stać*

oraz jako wynik hiperpoprawności na tle przejścia *ǎ* > *o*. Formę *Stajenów* można potraktować jako szczególny przypadek ogólnej zmiany -a- > -e- po miękkiej (por. Dejna, Atlas polskich innowacji dialektałnych, 1981, mapa 45). Okresowo występują człony dyferencyjne *Male*, *Wielkie*, łac. *Minor*, *Minus*, *Maius*, *Maior*, niem. *Klein* i *Gross*, w XVI w. także dodatkowo *Rospądowo*, od n. os. *Rospąd* (por. zapis z 1451 r.), z suf. -owo, i łac. *Nobilium* (*Szlacheckie*). PS

Stojanówek, cz. wsi Stojanów, dawniej wś, jel., gm. Pieńsk: *Penzigermühl* 1593 MpLusSup; *Penziger Hammer* brent ab: *officina ferraria Pencizij* 1596 KOL 72; *Penziger hammer* 1598 CdL V 186; *Penzigerhammer* 1650–70 MpLusSup; *Prentziger Hamer* (!) ok. 1720 MpWeigSup; *Penzig Hamer* 1740 Schreiber 122; *Penzhammer* 1773 Lausitzisches Magazin XII 197; *Der Penzighammer (obere Penzighammer)* 1821 Schumann 193; *Ober-Penzhammer*, wś 1824 Rumpf IV 117; *Ober-Penzighammer* 1830 Kn 480; *Ob. Penzhamer* 1832 MpRey nr 130; *Ober-Penzighammer* 1845 K 480; *Ober Penzighammer* — *Stojanówek*, -wka, *stojanówecki* 1948 MPol XXV nr 14; *Stojanówek*, -wka 1982 WUN III 350. — Dawna n. niem. *Pentziger Mühl*, *Pentziger Hammer*, od n. m. *Penzig* (dziś *Pieńsk*) i ap. *Mühle* ‘młyn’, *Hammer* ‘kuźnica’, od końca XVIII w. notowana też postać *Penzhammer* ze skróceniem pierwszego członu. Od XIX w. z dodatkowym członem od niem. *ober* ‘górnny’ dla odróżnienia od powstałej później wsi *Nieder Penzighammer*, dziś *Stojanów* (1). Po 1945 r. wprowadzono urzędowo n. *Stojanówek*. Lit.: BenaGŁuż 417–8; KOL 72; Schreiber, Atlas selectus von allen Königreichen und Ländern der Welt, 1740, 122; Schumann, Vollständiges Staats- Post- und Zeitungslexikon von Sachsen, VIII, 1821, 193. PS

Stojanówek Mały zob. **Stojanów** (2)

Stojarty, wś zaginiona, leżała w dawnym pow. warszawskim, w par. Służew: [ze] *Sthoyarthowh* 1493, *sszthoyarthow*, na ymyenyv *sthojarczyech* 1505 Warsz nr 1742, 2008; de *Stoyarthy* 1515 ZHer nr 931; *Stoharti* 1521 SHGWarsz 273; *Stoiarthi* 1580 ŻDz XVI 260; *Stojarty* 1603 NDz II 522; *Sthoiarty* 1673, *Stoiarchy* (!), *Sthoiarty* Desolata 1674 ASK I 72, 752, 857v, 906v. — Od n. os. *Stojart* SSNO V 210, w formie pluralnej,

Stojaszyn

por. Joanni et Thoma olim Stanislai *Stojarthowie* (z tej wsi) 1580 ŻDz XVI 260. Wieś przestała istnieć w 2. połowie XVII w. Lit.: SHGWarsz 273–4; GórnRWlkp 120. UB

Stojaszyn zob. **Stojeszyn**

Stojcino, wś, słup., gm. Smółdzino, 22 km na płn.-wsch. od Ustki: hereditatis ... *Scoyicino* (1258) Perl 150; *Voivcino* (!) (1259) Perl 152; *Stoytzinn*, *Stoytzin* 1350, *Stogichin* 1372, *Stoientin* 1383 LorSNH 118; *Stoyentin*, *Stogentine*, *Stoigentin* XV–XIX Rzduma I 138; *Stoientin* 1618 MpLub; *Stojentin* 1789 MpGillyPom; *Stojentin* ok. 1845 MpRey nr 4; *Stójcino* al. *Stowięcino*, niem. *Stojentin* 1890 SG XI 355; *Stohentin* 1912 Meyers II 885; *Stohentin* — *Stojcino*, -na, *stojciński* 1947 MPol XXVI nr 37; *Stojcino*, -na 1982 WUN III 350; gw. *stoicāno*, -nell/*stoicēno*. — Dawniej *Stojęcino*, od n. os. *Stojęta, por. *Stojan*, *Stojak* SSNO V 209–12 (: *Stoj(i)slaw*), z suf. -in(o); por. niżej n. *Stowięcino*. W zapisach historycznych z 1258, 1350 r. oraz w formie gw. słowiańskiej widoczny pomorski rozwój *ę > i(y) w pozycji innej niż przed spółgłoską przedniojęzykową twardą, podwyższenie o > ó. Nazwa zmieniona jako *Stojentin*, *Stohentin*; po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Stojcino*. Lit.: Rzduma I 138; Rzduma III 77–82; Iwicki, PMT XI 104. BCz

Stojentin zob. **Stojcino**, **Stowięcino**

Stojeńsko zob. **Stojewsko**

Stojeszyn, dziś *Stojeszyn Drugi* i *Stojeszyn Pierwszy*, dwie wsi, tarnob., gm. Modliborzyce, ok. 11 km na płn.-zach. od Janowa Lubelskiego: *Stoyanssin* 1409 ZLub nr 168; *Stoyeszyn* (1412)1592 ZDM I 378; *Stoyoszin* 1414, *Stoyaschin* 1420, *Stoyaschino* 1427 SHGLu III 222; *Stoyaschin* 1445 KMłp IV 441; *Sthoyaschyn* 1470–80 DB II 575; *Sthoyaschin* 1529 LR 451; *Stoyaszin* 1531 ŻDz XIV 376; *Sthoyaszyn* 1565 Lulu 44; *Stoięszyn*, ze wsi *Stoięszyna* 1626 RPobLu 88–9; *Stojeszyn* 1676 ŻDz XV 40a; *Stoieszyn* 1783–84 RejKor 371; *Stoieszyn* 1787 Spis 442; *Stoięszyn* 1827 Tabella II 200; *Stoięszyn* 1839 MpKwat V 8; *Stojeszyn*, wś, folw. i dobra 1890 SG XI 356; *Stojeszyn*, wś i folw. 1933 SkBy 1627; *Stojeszyn*, -na, *stojeszynski*, wś, *Stojeszyn Drugi*, -na -giego, *Stojeszyn Pierwszy*, -na -szego, dwie cz. *Stojeszyna* 1971 UN 110, 16; *Stojeszyn Drugi*, -na -giego, *Stojeszyn Pierwszy*, -na -szego 1982 WUN III 350; gw. *sto-*

jęsyn. — Od n. os. *Stojęsza, por. *Stojsza* SSNO V 211 (: *Stoigniew*, *Stoislaw*), z suf. -in, w XV w. też -ino. Forma *Stojeszyn* powstała wskutek denazalizacji; okresowo też *Stojaszyn*. W XX w. w wyniku podziału wsi zaczęto stosować człony dyferencyjne od liczebników *drugi*, *pierwszy*. Lit.: SHGLu III 222; KosLu 73; Nieckula, -ov- 312. IN

Stojewice zob. **Stojowice**

Stojewsko, wś, kiel., gm. Krasocin, 14 km na płn.-wsch. od Włoszczowy: *Стаоевско* (!) 1866 GPKP V 8; w *Stojowsku* 1879 Gazeta Kielecka nr 42, 4; *Stojeńsko*, wś 1881 SG II 875; *Stojeńsko* 1890 SG XI 356; *Stojowsko* 1902 Przew II 191; *Stojowsko* 1907 MpBaz 27; деп. *Смоевско* 1909 SpisKiel 15; *Stojewsko* 1915 Kdwr(Włoszczowa); w *Stojowsku* 1920 Wolańczyk 302; *Strojewsko* 1921 Sk III 140; *Stojeńsko* 1926 Mp-100(45-30); *Strojewsko* 1933 SkBy 1632; *Stojewsko* 1936 Mp-100(45-30); *Stojewsko*, -ka, *stojewski* 1971 UN 35, 41. — Nazwa pochodzi od nazw. założyciela miejscowości oraz właściciela Krasocina i okolic do ok. 1870 r., Hipolita *Stojowskiego* (zapisywanego czasami jako *Stojewski*), z derywacją wsteczną i dostosowaniem do nazw na -sko. Forma *Stojeńsko* zniekształcona (zmiana o > e może pod wpływem pisowni rosyjskiej jo = ě). W 1. połowie XX w. odnotowany wariant *Strojewsko* (zapewne wskutek adideacji do czas. *stroić*). Ustaliła się forma wtórna z zakończeniem -ewsko zamiast -owsko typowa dla płn. części Polski. Lit.: KopKiel 217; Wolańczyk, Źródła do dziejów Kielc zgromadzone, Studia Muzealno-Historyczne I 302. IN

Stojęcino zob. **Stojcino**

Stojeszyn zob. **Stojeszyn**

Stojki, cz. wsi Grotniki Małe, dawniej wś, kiel., gm. Nowy Korczyn: *Stoiki* 1802 Crusius III/2, 374; *Смоіку* 1866 GPKP V 18; *Stojki* 1877 Zin II 182; *Stójki* 1890 SG XI 356; *Stojki*, wś 1902 Przew II 191; *Stójki*, wś 1921 Sk III 131; *Stojki*, -jek 1966 UN 19, 35. — Od n. os. *Stojek*, *Stojko* RymSEN II 487, w l. mn. Do formy *Stójki* por. n. os. *Stójka*, *Stójko* RymSEN II 487. Niewykluczony też związek z ap. *stójka* 'straż, warta, posterunek' SGPRei(kartoteka) i czas. *stać*. Lit.: KopKiel 270. IN

Stojkowo, wś, kosz., gm. Dygowo, 10,5 km na płd.-wsch. od Kolobrzegu: *Ztoykow* (1224),

Ztoicowe (1224), *Ztoykowo* (1227) PU I 271, 273, 302; *Stoickow* 1258 RzDuma I 82; *Stoickow* 1278 PU II 383; *Stoycow* 1288 PU III 48; *Stoikow* 1306 PU IV 240; *Steickow* 1555 PomKirch II nr 143, 417; *Seikow* (!) 1618 MpLub; *Stoikow* 1789 MpGillyPom; *Stoikow* 1862 KIKr 590; *Stöckow* 1888 GemLex 130; *Stockow* 1924 PMT XIII 69; *Stöckow* — *Stojkowo*, -wa, *stojkowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Stojkowo*, -wa 1982 WUN III 350. — Od n. os. *Stojek* SSNO V 210, z suf. -ow(o). Nazwa zmieniona jako *Stoickow*, *Stöckow*; po 1945 r. ustalono urzędowo postać *Stojkowo*. Lit.: LorSNH 117; RzDuma I 82; Belchnerowska, PMT XIII 69. BCz

Stojkowo zob. Stajkowo

Stojków, dziś *Stójków*, wś, wałb., gm. Łądek-Zdrój, 2 km na płd. od Łądko-Zdroju: *Alberczdorf* 1346 GQ I 85; *Albrechtsdorf* 1423 GQ II 123; *Olbrechtsdorf* 1437 KGI 51; *Olbrechtsdorf* 1487 GQ II 424; *Olbersdorff*, *Olbersdorff* 1631 GQ III 102, 104; *Olbersdorff*, *Olbersdorf* 1688 CdSil XXXIV 48; *Olbersdorff* 1743 SNGŚI XIII 72; *Ullersdorf* (!) 1747 MpCGla; *Olbersdorf* 1789 Z IX 338; *Olbersdorf* 1845 K 459; *Olbersdorf* — *Stojków*, -owa, *stojkowski* 1947 MPol XXV nr 124; *Stojków*, -kowa 1982 WUN III 350; *Stójków*, -kowa, *stójkowski* 2013 DzU poz. 1629. — Pierwotnie n. niem. *Albertsdorf*, *Albrechtsdorf*, *Olbrechtsdorf*, od XVII w. *Olbersdorf*, od n. os. *Albert*, *Albrecht*, *Olbrecht*, *Olber(t)* (: *Adalbrecht*) Gott 81 i ap. *Dorf* ‘wieś’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stojków*, którą później zmieniono na *Stójków*. Lit.: SNGŚI XIII 72. PS

Stojło zob. Stójło

Stojnów zob. Strojnow

Stojowice, wś, krak., gm. Dobczyce, 3 km na płn.-zach. od Dobczyc: *Sthoyowycze*, *Stoyowycze* 1470–80 DB I 45, II 131; *Stognyewycze* 1490, *Stognyewycze* 1494 SHGKr(kartoteka); *Stoyowycze* 1490 ŻDz XV 450; *Sthoyewicze*, *Sthoyewice*, *Sthoyowicze* 1529 LR 207, 213; [*Stojowice*, *Stojanowice*] XVI AtKr 279; *Stoiowicze* 1564 Lukrak II 90; *Stoiowicze* 1581 ŻDz XIV 44; *Stojowice* 1779–83 MpMieg; *Stojowice* 1890 SG XI 356; *Stojowice* 1921 Sk XII 39; *Stojowice*, -wic, *stojowicki* 1964 UN 8, 18. — Od n. os. *Stoj* SSNO VII 240 (: *Stogniew*), z suf. -owice, przejściowo też -ewice. W XV w. poświadczona for-

ma od im. dwuczłonowego *Stogniew*, z suf. -ice, oraz postać z interpolacją -ej-: *Stogniejowice*, oparta na uprzedniej perintegracji *Stogniew-ice* > *Stogni-ewice*. Do XVI-wiecznej obocznej formy *Stojanowice* por. n. os. *Stojan* SSNO V 209. Lit.: LKrak 142; RymPatr 60; BańMorf 131. IN

Stojowsko zob. Stojewsko

Stojpy, os., dawniej wś?, elbl., gm. Godkowo, 8,5 km na płn.-wsch. od Pasłęka: *Stoypen* 1402/08 Ger 174; *Stoypen* 1448, *Stoypenn*, *Stopen* 1531, *Stoppen* 1600 GermerSied 366; *Stopen* 1849 MpRey nr 19; *Stoepen*, folw. i dom szosowy 1890 SG XI 352; *Stöpen* 1912 Meyer II 888; *Stoepen* — *Stępno*, folw., leśn. 1946 Ley I 83; *Stöpen* — *Stojpy*, *Stojp*, *stojpski* 1950 MPol nr A-52; *Stojpy* 1965 Mp-25(Pasłęk); *Stojpy*, *Stojp* 1982 WUN III 350. — Dawna n. prus. **Staip-//Staip-en-*, por. lit. *stai-* (< *stip-*): *staiptytis* ‘podnosić się na palcach’ (: *stēpinti* ‘twierdzić, utrzymywać; wychwalać, wysławiać’, *stapýti* ‘zatrzymywać’) SESmocz 601–2; dalej n. bagna *Steypata*, *Stoypota*, n. rz. *Steupat*, n. *Steypet*, lit. n. ter. *Stiep-rai*, podmokła łąka (: lit. *stip-ti*, *stimpù* ‘kostnieć, sztywnieć’) SESmocz 604) Ger 173. Nazwa zmieniona jako *Stopen*, *Stöppen*, spolonizowana jako *Stępno*; po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stojpy* (nawiązuje do n. prus.). RP

Stojślaw zob. Stanisławie (2)

Stojślawie zob. Stanisławie (2)

Stojszyn zob. Stojeszyn

Stok (1), wś, biał., gm. Ulan-Majorat, 11 km na płn.-zach. od Radzyna Podlaskiego: *Stoczek* (1418)1598 ZDM I 422; *Stoczec* (1425)1536 ZDM V 290; *Shtok* 1529 LR 425; *Sthok* 1552 ŻDz XIV 400; *Stok*, ze *Stoku Ulenskigo* 1620 RPobLu 192; *Stok* 1787 Spis 430; *Stok* 1827 Tabella II 200; *Stok* 1890 SG XI 357; *Stok* 1921 Sk IV 77; *Stok*, -ku, *stocki* 1970 UN 115, 36. — Początkowo *Stoczek*, wtórnie *Stok*, por. ap. *stok* ‘strumień, potok; źródło; ściek’ Sstp VIII 447, też ‘pochyłość terenu, zbocze’, stp. ‘spadziistość’ SE-Bor 578. W gw. lubelskich najczęściej w znaczeniu ‘źródło’. Efemerycznie też *Stoczec*, z suf. -ec. Okresowo z członem odróżniającym od pierwszego członu n. wsi *Ulan-Majorat*. Lit.: SHGLu III 223; KosLu 73. IN

Stok (2), wś, biał., gm. Korycin, 14 km na płn.-zach. od Czarnej Białostockiej: *Stoki* 1794 SDK-

Stok

Biał nr 599; *Stok* 1808 MpTex V; *Stok* 1890 SG XI 357; *Stok* 1921 Sk V 74; *Stok, -ku* 1982 WUN III 350. — Od ap. *stok*, początkowo w l. mn. Wieś leży nad pd. rz. Brzozówki. *IN*

Stok (3), wś, lub., gm. Końskowola, 8 km na płn.-wsch. od Kazimierza Dolnego: *Stoczek* (1380)XVI/XVII ZDM I 206; *Stoczek* 1442 ZDK II 389; *Stok* 1442 ZDM III 6; *Stoczek* 1448 LKP 30; *Stociecz, Sthok* 1462 SHGLu III 22; *Sthok, Sztok sive Stoczek* 1470–80 DB II 556, III 245; *Stok* 1529 LR 33; *Sthok, Stok* 1531 ŻDz XIV 359, 372; *Stok* 1626 RPobLu 123; *Stok* 1783–84 RejKor 245; *Stok* 1787 Spis 446; *Stok* 1827 Tabella II 200; *Stok* 1890 SG XI 357; *Stok* 1921 Sk IV 78; *Stok, -ku, stocki* 1971 UN 118, 14. — Początkowo *Stoczek*, wtórnie *Stok*. Efemerycznie w XV w. także *Stociecz*, z suf. *-ec*. Lit.: SHGBen 186–7; SHGLu III 222–3; KosLu 73. *IN*

Stok (4), wś, ostroł., gm. Ostrów Mazowiecka, 7 km na płn.-zach. od Ostrowi Mazowieckiej: *Stok* 1519 SHGMz(Ep. 204, 2v); *Stok* 1524 ZHer nr 997; *Stok* 1783 MpPerMz; *Stok* 1827 Tabella II 200; *Stok* 1890 SG XI 357; *Stok* 1921 Sk V 64; *Stok, -ku, stokowski* 1971 UN 134, 17. Lit.: ZMaz 346. *UB*

Stok (5), wś, piotr., gm. Mniszków, 14 km na zach. od Opoczna: *Stoczek* 1398 Koz VII 140; *Stokij* 1411 AKH III 127; *Stoky* 1411 Sand nr 501; *Stoki* 1466, *Stok* 1468, *Stoky* 1469 SHGSd-(KSS f. 11v, 19 i 21v); *Stok* 1472, *Sthok* 1475 SHGSd(KSS f. 29 i 42v); ager integer predialis alias v *stoczku* 1473 Hel II nr 4112; *Stok* 1482 SHGSd(AGAD perg. 5653); *Stok* 1511–23 ŁLB I 626; *Sthogy* 1529 LR 300; *Stoki* 1577 ŻDz XIV 292; *Stok* 1662 ASK I 67, 147v; *Stok* 1783–84 RejKor 113; *Stok* 1791 MpPerSd; *Stok* 1827 Tabella II 200; *Stok* 1890 SG XI 357; *Stok* 1921 Sk III 95; *Stok, -ku, stocki* 1969 UN 28, 38. — Początkowo *Stoczek*, później *Stoki, Stok*; ostatecznie ustaliła się postać singularna. Lit.: Koz VII 140; KSand 190. *IN*

Stok (5a), dziś *Nowy Stok* i *Stok Polski*, dwie wsi, sier., gm. Błaszkki, ok. 6 km na płd.-zach. od Błaszek: *Stoki* 1400 SHGŁęcz II 117; *Stok ... de Stokowo* 1448, *Sthok, Stok* 1448 KszKal 10, 125, 136; *Sthok* 1496, *Sthok* 1511 ŻDz XIII 170, 179; *Stok* 1511–23 ŁLB II 55; *Sthok* 1553 ŻDz XIII 217; Villa *Stok* 1673 ASK I 74, 274; *Stok* 1783–

–84 RejKor 171; *Stok* 1802–03 MpGillyPr; *Olędry Stockie* 1812, *Olendry Stockie* 1819 ASC(Wojków, UMZ-1812, k. 52; 1819, k. 34); *Stok* 1827 Tabella II 200; *Stok, Hol. Stockie* 1839 MpKwat I 4; *Stok*, wś, kol. i folw. 1890 SG XI 356; *Stok* 1917 OVWar 151; *Stok*, wś, *Stok Niemiecki*, kol. 1921 Sk II 12; *Stok*, wś, *Stok Niemiecki*, kol. 1933 SkBy 1627; *Stok* i *Stok Nowy*, dwie wsi 1967 SM 1091; *Stok Nowy, -ku -wego, Stok Polski, -ku -kiego, stokowski*, dwie wsi 1971 UN 80, 8; *Nowy Stok, -wego -ku, Stok Polski, -ku -kiego* 1981, 1982 WUN II 598, III 351; gw. *stok, -ka, stocki*. — Początkowo *Stoki*, od ap. *stok* w l. mn., wskazującej być może na dwa obiekty. Wtórnie nastąpiła singularyzacja nazwy. W XIX w. pojawia się obiekt o n. *Olędry Stockie*, który później określanym jest n. *Stok Niemiecki*, a następnie *Stok Nowy// Nowy Stok*. Ze względu na istnienie dwóch wsi człony odróżniające od przym. *niemiecki* (później *nowy*) i *polski*. Lit.: SHGŁęcz II 117. *KS*

Stok (6), wś, włoc., gm. Lubraniec, 5 km na płn.-zach. od Lubrańca: *Stok* 1401 Koz V 352; *Sthok* 1435 Vlad XI 7; *Sthok* 1489 Lupbrz 105; *Sztok* 1527 Vlad XI 28; *Stok* 1557–66 ŻDz XIII 11; *Stok* 1594 Vlad XXIII 44; *Stok* 1634 Rpodbrz 221; *Stok* 1674 Rpog 141; *Stok* 1785 MpPerKu; *Stok* 1802–03 MpGillyPr; *Stok* 1890 SG XI 356; *Stok, -ku, stocki* 1972 UN 191, 47. Lit.: SHGKu-(materiały) 428. *KS*

Stok zob. **Glinny Stok, Istok** (1), **Miodusy-Stok, Piotrowice** (15), **Sagaje, Stock, Stoczek** (9), **Stoczek Łukowski, Stok Lacki, Stok Ruski, Stok Wiśniewski, Stoki** (1)

Stok-Błogoszcza zob. **Stok Lacki**

Stok Lacki, dziś *Stok Lacki* i *Stok Lacki-Folwark*, dwie wsi, siedl., gm. Siedlce, ok. 4 km na wsch. od Siedlec: *Pruszinska Volya* alias *Sthoczek* 1507 SHGLu III 223; *Stoczek* 1529 LR 418; *Stok* 1531, *Stok* 1552 ŻDz XIV 380, 401; *Stok* 1564, *Sthok Blegoszcza* 1580 ASK I 33, 670, 728v; *Stok, Błogoszcza, w Błogoszczy, ze Stoku* 1620 RPobLu 198; *Stok* 1783–84 RejKor 289; *Stok* 1787 Spis 427; *Stok Laski, Stok Ladskie* 1801–04 MpHeld; *Stok Lacki* 1802 Crusius III/2, 374; *Stok lacki* 1827 Tabella II 200; *Stok Lacki* 1870 Cat 80; *Stok lacki* 1877 Zin II 182; *Stok Lacki*, wś i folw. 1890 SG XI 357; *Stok Lacki*, wś i kol. 1933 SkBy 1627; *Stok Lacki, -ku -kiego, Stok Lacki-Folwark, -ku*

-kiego-ku 1982 WUN III 351. — Dawniej *Stoczek*, wtórnie *Stok*. Początkowo na określenie miejscowości używano też n. *Pruszyńska Wola*, od n. pobliskiej wsi *Pruszyń* (2) i ap. *wola*; na początku XVI w. miejscowość należała do Pruszyńskich, do dóbr i parafii Pruszyń. W XVII w. notowana n. z dodatkowym członem ponowionym z n. wsi *Błogoszcz* (zob.). Od XIX w. n. zestawiona *Stok Lacki*, z członem dyferencyjnym od przym. *lacki* ‘polski’ dla odróżnienia od n. wsi *Stok Ruski* na Podlasiu. Człon *Folwark* nawiązuje do pierwotnego charakteru obiektu. Lit.: SHGLu III 223, IV 137; KosLu 73; Somla-Dembowska, Dzieje wsi Stok Lacki od 1471 roku, 2019. IN

Stok Niemiecki zob. **Stok** (5a)

Stok Nowy zob. **Stok** (5a)

Stok Polski zob. **Stok** (5a)

Stok Ruski, wś, siedl., gm. Mordy, 4,5 km na zach. od Mordów: *Stok* 1546 ŻDz XVII/1, 179; *Stok* 1649 HMil 175; *Stok Ruski* 1673, 1726 AtPd; *Stok* 1793 SHGPd(Regof 6); *Stok Ruski* 1795 MpPerPd; *Stok ruski* 1827 Tabella II 200; *Stok Ruski* 1839 MpKwat VI 7; *Stok Ruski* 1890 SG XI 357; *Stok Ruski* 1921 Sk IV 96; *Stok Ruski, -ku -kiego* 1982 WUN III 351. — Początkowo *Stok*, od XVII w. n. zestawiona z członem odróżniającym od przym. *ruski* (w odróżnieniu od n. wsi *Stok Lacki*). IN

Stok Uleński zob. **Stok** (1)

Stok Wiśniewski, wś, siedl., gm. Wiśniew, 8 km na pd. od Siedlec: *Stoczek* 1552 ŻDz XIV 394; *Sthok* 1564 ASK I 33, 625v; *Sthok* 1565 Lulu 41; *Stok* 1580 ŻDz XIV 409; *Stoczek* 1591 MK 136, 78; *Stoczek* 1603 WPar 96; *Stoczek ... ze Stoczku* 1620 RPobLu 162; *Stok Wiszniowski* 1781 WPar 105; *Stok Wiszniowski* 1786 MpPerLu; *Stok Wiśniowski* 1787 Spis 431; *Stok wieszniowski* 1827 Tabella II 200; *Stok Wiśniewski* 1870 Cat 82; *Stok Wiszniowski* 1890 SG XI 357; *Stok Wiszniowski* 1902 Przew II 192; *Stok Wiśniewski* 1921 Sk IV 97; *Stok Wiszniowski* 1933 SkBy 1627; *Stok Wiśniewski, -ku -kiego* 1982 WUN III 350. — Początkowo *Stoczek*, później *Stok*. Od XVII w. n. zestawiona z członem odróżniającym *Wiszniowski*//*Wiśniowski*//*Wiśniewski*, od n. wsi *Wiśniew* (dawniej *Wiszniew*, *Wiśniów*). Lit.: SHGLu IV 137; KosLu 73. IN

Stoki (1), wś, gorz., gm. Pszczew, 12 km na pd.-zach. od Międzychodu: *Stok* (1466) SHGPn

IV 681; *villam Stok* 1469 SHGPn(AAP CP nr 19); *Stock* 1475, *Sthok* 1478 SHGPn IV 681; *Stok* 1507 ASK I 3, 15v; *Villa Stok* 1564 InwBPozn 282; *Stok* 1580 ŻDz XII 27; *Stok* 1789 PPozn-(Tab 6, 306v); *Stok* 1791 MpPerPn; *Stok* 1821 Rumpf III 156; *Stoki* 1846 KsP 269; *Stocki* 1885 GemLex V 82; *Stoki* al. *Stok* 1890 SG XI 358; *Stokki* (*Stocki*) 1912 Meyers II 885; *Stoki*, niem. *Stokki* 1921 Sk X 47, 157; *Stoki, -ków* 1982 WUN III 351; gw. *stoki, -kuf, stocki*. — Od ap. *stok*, od połowy XIX w. w formie pluralnej. Lit.: SHGPn IV 681–2; PPozn 289. PS

Stoki (2), wś, krak., gm. Skała, 2 km na pd.-wsch. od Skały: de *Skalki* 1677 ASC(Minoga, U-1677–1726, k. 3); de *Villa Skalki* 1733 ASC(Minoga, UMZ-1726–47, k. 32); *Skalki* 1787 Spis 357; *Rzepliner Vorrw.* 1801–04 MpHeld; *Stoki* 1802 Crusius III/2, 374; *Stoki* 1827 Tabella II 200; *Stoki Rzeplińskie* 1839 MpKwat III 8; *Stoki* 1877 Zin II 182; *Stoki* 1890 SG XI 358; *Stoki* 1902 Przew II 192; *Stoki* 1921 Sk III 76; *Stoki, -ków, stokowski* 1964 UN 11, 66. — Początkowo był to folw. o n. *Skalki*, należący do Rzeplina. Nazwa zapewne od ap. *skalka* (: *skala*), w formie pluralnej, por. też n. pobliskiego mta *Skala*. Później wś otrzymała n. *Stoki*, od ap. *stok*, w l. mn., efemerycznie też z członem dyferencyjnym od n. m. *Rzeplin*. Lit.: SHGKrMat 292. IN

Stoki (3), cz. Łodzi, dawniej wś: *Stoky* 1390 Łęcz II nr 3549; *Stokj, Stoki* 1511–23 ŁLB II 383–4; *Stoky* 1576 ŻDz XIII 97; *Stoki* 1673 ASK I 74, 644v; *Stoki* 1783–84 RejKor 215; *Stoki*, wieś także JM Pana Stokowskiego 1784 KParMil 32; *Stoki* 1827 Tabella II 200; *Stoki*, Kol. *Antoniew, Stokowskie budy* 1839 MpKwat III 4; *Stoki*, folw. 1890, *Antoniew-stokowski* 1900 SG XI 358, XV/1, 37; *Stoki, Stoki-Antoniew, Stoki-Budy*, trzy wsi 1921 Sk II 65; *Stoki, Stoki-Antoniew, Stoki-Budy*, trzy os. m. 1961 Mp-25(Łódź); *Stoki, -ków* 1982 WUN III 351. — Nazwa ponowiona z n. ter., por. mericam *Stoki* circa Rogi in terra Lanciensi 1350 Matr IV/3, suppl. nr 167. Okresowo nazwy zestawione w związku z podziałem wsi: *Stoki, Antoniew*//*Stoki-Antoniew*//*Antoniew Stokowski*, z członem od im. *Antoni*, z suf. *-ew*, oraz *Stokowskie Budy*//*Stoki-Budy*, z członem drugim od ap. *buda*, w l. mn. Lit.: SHGLęcz II 118. IN/KS

Stoki

Stoki (4), wś, piotr., gm. Družbice, 9 km na pñ. od Belchatowa: Kolonia *Stoki* 1843, na kolonii *Stokach* 1850 APLódź(39/1461/0/-/68, k. 14; 94); *Stoki* 1872 CatVlad 71; *Stoki*, kol. 1890 SG XI 358; *Stoki*, kol. 1921 Sk II 79; *Stoki*, wś 1952 UW 98; *Stoki*, -ków, *stokowski* 1972 UN 39, 13. *IN/KS*

Stoki (5), wś, rad., gm. Pionki, 8,5 km na pñ.-zach. od Pionek: ze *Stoków* 1864 APRad (58/140/0/1/54, k. 53); w *Stokach*, ze *Stoków* 1865 APRad(58/140/0/1/55, k. 52); *Stoki* 1877 Zin II 182; *Stoki*, folw. 1890 SG XI 358; *Stoki*, kol. 1933 SkBy 1627; *Stoki*, -ków, *stocki* 1970 UN 25, 25. Lit.: KopRad 141. *IN*

Stoki (6), dziś *Stoki*, wś, i *Male Stoki*, cz. wsi *Stoki*, dawniej wś, suwał., gm. Raczki, 14 km na pñ.-zach. od Suwałk: *Stoki* 1781 MpEGR; *Stoki* 1784 DekOlv 151; *Stoki* 1827 Tabella II 200; *Stoki* 1877 Zin II 182; *Stoki* 1890 SG XI 358; *Stoki*, wś 1902 Przew II 192; *Stoki*, *Stoki Male*, dwie wsi 1921 Sk V 85; *Stoki*, *Stoki Male*, dwie wsi 1967 SM 1091; *Male Stoki*, -łych -ków, *Stoki*, -ków 1981, 1982 WUN II 398, III 351. — Człon odróżniający n. zestawionej od przym. *mały*. Wieś leży nad rz. Szczeberką. Lit.: Wiśn-Aug 265. *IN*

Stoki (7), wś, szczec., gm. Chojna, 5,5 km na pñ.-zach. od Chojny: *Rechtorp* 1270 CdB A XIII 214; *Rethdorp* 1337 LandbNM 83; *Retdorp* 1352 CdB A XXIV 56; *Redorp*, *Retorp* 1393–94 SHGNM II 199; *Retorp* 1441 CdB A XIX 343; *Neddorp* (!) 1444 CdB A XIX 354; *Retorp* 1446 CdB A XXIV 157; *Retdorpe* 1456, *Retdorff* 1499, *Retorf* 1572 SHGNM II 199; *Rehtorff*, *Rehdorff* 1753 APSzczec(65/44/0/2.3/168, k. 4, 5); *Rehdorf* oder *Rehtorf* 1775 BüschingMB 224; *Rehdorf* 1796 MpGüss; *Rehdorf* 1833 MpUMbl 1558; *Rehdorf* — *Stoki*, -ków, *stocki* 1947 MPol XXV nr 111; *Stoki*, -ków 1982 WUN III 351. — Dawna n. niem. *Rechtorp*, *Retdorp*, później *Rehdorf*. Może od n. os. *Reth*, *Rett* (: *Rat*, stwniem. *rāt* ‘rada, porada’) Gott 400 + *Dorf*, śrdniem. *dorp* ‘wieś’ Kluge 139. W częścce *Rech-*, *Ret-* dopatrywano się też słow. *rebrь (*rebro ‘zebro’) w znaczeniu ‘stromy stok góry’ (refleksy takiego znaczenia np. w słow. *rodén* ‘karczować’, albo śrdniem. *ret*, *rit* ‘turzyca; trzcina’. Forma *Rechtorp* jest raczej błędnym tłumaczeniem wniem. *Reet*, zapisywanym także jako *Reeth*, *Reth*, *Reith*,

Ried, *Riet*, później interpretowanym w wniem. jako *Reh-dorf* (: *Reh*, dniem. *rē* ‘sarna’). Nazwa *Stoki* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: SHGNM II 199–200. *BCz*

Stoki (8), dziś *Stoki Duże*, *Stoki Male* i *Stoki Stare*, trzy wsi, tarnob., gm. Ćmielów, ok. 12 km na pñ.-wsch. od Ostrowca Świętokrzyskiego: *Stokoy* 1529 LR 27; *Stoky* 1578 ŻDz XIV 196; *Stoki* 1662 ASK I 67, 37; *Stoki* 1783–84 RejKor 307; *Stoki* 1791 MpPerSd; *Stoki* 1827 Tabella II 200; *Stoki*, wś i folw. 1890 SG XI 358; *Stoki Duże*, wś, *Stoki Male*, kol., *Stoki Stare*, wś 1921 Sk III 88; *Stoki Duże*, -ków -zych, *Stoki Male*, -ków -łych, *Stare Stoki*, -rych -ków, *stocki*, trzy wsi 1966 UN 27, 16; *Stoki Stare*, -ków -rych, *stocki* 2019 DzU poz. 2360. — Od ap. *stok*, w l. mn. Współcześnie trzy wsi; człony odróżniające n. zestawionych od przym. *duży*, *mały*, *stary*. Lit.: KSand 190. *IN*

Stoki zob. **Sagaje**, **Stoczek** (9), **Stoczki** (4), **Stok** (2, 5, 5a)

Stoki-Antoniew zob. **Stoki** (3)

Stoki-Budy zob. **Stoki** (3)

Stoki Duże zob. **Stoki** (8)

Stoki Male zob. **Stoki** (6, 8)

Stoki Rzeplińskie zob. **Stoki** (2)

Stoki Stare zob. **Stoki** (8)

Stokki zob. **Stoki** (1)

Stokowa zob. **Stokowiec**, **Stoków**

Stokowiec, cz. Suchedniowa, dawniej wś, kiel.: [kuźnica *Stokowa*] 1746 Janakowski 23; *Stokowiec* 1783–84 RejKor 240; *Stokowiec* 1787 Szady-LBCr 121; *Stokowice* 1787 Spis 400; *Stokowiec* 1788 MpPerSd; Osiałość *Stokowca*, Kuznice 2. Na *Stokowcu*, Niwa *Stokowiecka*, w *Stokowcu*, z wsiow to iest Suchedniowa ... *Stokowca* 1789 Pajdo 117, 118, 145, 171, 174; *Stokowiec* 1791 MpPerSd; *Stokowice* 1797 MpNWGal VI; *Stokowice* 1839 MpKwat IV 6; *Stokowiec* 1849 APRad(58/44/0/30.10/10137, k. 47); *Stokowiec*, wś i os. fabr. 1890 SG XI 360; *Stokowiec*, wś 1933 SkBy 1628; *Stokowiec*, -wca 1966 UN 23, 75. — Początkowo była tu kuźnica, później wieś. Nazwa od ap. *stok*, z suf. -owa, -owiec. Por. też n. rzeczki, która tam płynie: „Drugim źródłem była rzeczka ze *Stoków pod Kamieniem*” (chodzi o Burzący Stok i Kamień Michniowski, obecnie Żarnówka) Pajdo 51. W XVIII i XIX w. poświadczona forma z suf. -owice (być może zniekształcona).

Lit.: Janakowski, Zeszyty Suchedniowskie. Historia 2, 23; Pajdo, Zeszyty Suchedniowskie. Historia 2, 11–28, 105–204; 3, 51; Kumor, Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795, t. 1, 1998, 238–41. *IN*

Stokowisko, wś, łomż., gm. Nowe Piekuty, 13,5 km na płd.-wsch. od Wysokiego Mazowieckiego: з *Стоковишья* 1565 Lesmaitis 305; сь *Токовиска* 1567 Popis k. 1075; de *Tokowisko* 1567 HMil 78; *Tokowisko* 1569 UPL 247; *Stokowisko* 1578, *Stokowisko* 1579 ASK I 47, 452 i 353; *Thokowisko* 1580, *Thokowisko* 1591 ŻDz XVII/1, 93, 148; Floriani Czelatka de *Czelatki Stokowisko* haeredis 1600 HMil 79; *Tokowisko* 1634, 1635 AtPd(APB_Bra 18, 36); *Tokowisko* 1673 ASK I 70, 326; *Stokowisko* 1762 Romaniuk 188; *Stokowisko* 1795 MpPerPd; *Stokowisko* 1827 Tabella II 200; *Stokowisko* 1890 SG XI 360; *Stokowisko* 1921 Sk V 112; *Stokowisko*, -ka, *stokowski* 1974 UN 165, 78. — Pierwotnie zapewne *Tokowisko*, od ap. *tokowisko* ‘miejsce tokowania ptaków, żerowisko ptaków’ SW VII 76. Forma *Stokowisko* z nagłosowym *S-* powstała w wyniku absorpcji przyimka z wyrażenia z *Tokowiska*. Nie ma pewności, czy notowana w 1600 r. n. *Czelatki* odnosiła się do miejscowości (jak chce J. Maroszek) czy do rodziny *Czelatków*, jej właścicieli. Lit.: Maroszek, Dzieje powiatu Wysokie Mazowieckie (1866–2006), 2008, 41; Romaniuk, Słownik historyczny miejscowości i postaci z terenu gminy Nowe Piekuty, 2014, 187–93. *IN/PS*

Stokowo zob. **Kamionka** (23), **Stok** (5a), **Stokowo-Bučki**, **Stokowo-Szerszenie**, **Stoków**

Stokowo-Bučki, cz. wsi Jażwiny-Koczoty, dawniej wś, łomż., gm. Czyżew-Osada: *Stokowo* 1468 MK 5, 95v; in *Selonygrand* 1473, *Sthokowo* 1481 MK 9, 21v i 139v; *Stokowo* 1578 ŻDz XVI 402; [*Stokowo-Zielony Grąd*] XVI AtMz 220; *Stokowo Buczki* 1673 ASK I 66, 941; *Stokowo Bučki* 1783–84 RejKor 392; *Stokowo baczki* (!) 1827 Tabella II 200; *Stokowo Bučki*, wś 1890 SG XI 360; *Stokowo-Bučki*, wś 1933 SkBy 1628; *Stokowo-Bučki*, -wa-ków 1974 UN 165, 11. — Od ap. *stok*, z suf. -owo, obocznie *Zielony Grąd*. Na obszarze o wspólnej n. *Stokowo* powstały wsie: *Stokowo-Zielony Grąd*, później *Stokowo-Bučki*, *Stokowo-Kłosy*, później *Stokowo-Szerszenie* (zob. niżej) i *Stokowo-Złotki* (zob. niżej). Człony drugie: *Zielony Grąd* od wyrażenia *zielony grąd*,

i *Bučki* od n. os. *Bučko* RymSEN I 60, w formie pluralnej. *UB*

Stokowo-Szerszenie, wś, łomż., gm. Czyżew-Osada, 3 km na płd.-wsch. od Czyżewa: *Clossy* 1470 MK 5, 142v; penes granicies ... *Klossow* 1473, *Clossy* 1473 MK 9, 21v i 30; *Clossi* 1494 SHGMz(Ep. 15, 247); *Kloszy* 1512, nob. Stephanus Clos de *Sthokowo* 1517 SHGMz(PT 1, 36 i 477v); [*Stokowo-Kłosy* (*Stokowo-Kozły*)] XVI AtMz 220; *Stokowo Szerszenie* 1673 ASK I 66, 941; *Stokowo* 1783 MpPerMz; *Stokowo Szerszenie* 1783–84 RejKor 392; *Stokowo szerszenie* 1827 Tabella II 200; *Stokowo Szerszenie*, wś 1890 SG XI 360; *Stokowo-Szerszenie*, os. 1921 Sk V 63; *Stokowo-Szerszenie*, -wa-szeń, *szerszeniowski* 1974 UN 165, 18. — Dawniej *Kłosy* od n. os. *Kłos*, w formie pluralnej (por. zapis z 1517 r.). Wieś należała do okolicy szlacheckiej o wspólnej n. *Stokowo* (zob. wyżej), człon *Szerszenie* zapewne od n. os. *Szerszeń* RymSEN II 536, w formie pluralnej. *UB*

Stokowo-Złotki, cz. wsi Stokowo-Szerszenie, dawniej wś, łomż., gm. Czyżew-Osada: [*Stokowo-Złotki*] XVI AtMz 220; *Stokowo Złotki* 1673 ASK I 66, 941; *Stokowo Złotki* 1783–84 RejKor 392; *Stokowo Złotki* 1795 MpPerPd; *Stokowo Złotki* 1827 Tabella II 200; *Stokowo Złotki*, wś 1890 SG XI 360; *Stokowo-Złotki*, os. 1921 Sk V 63; *Stokowo-Złotki*, -wa-tek 1982 WUN III 351. — Nazwa zestawiona; o członie pierwszym zob. *Stokowo-Bučki*, człon drugi od n. os. *Złotek*, *Złotko* SSNO VI 323, w formie pluralnej. *UB*

Stokowskie Budy zob. **Stoki** (3)

Stoków, cz. wsi Juliszew, dawniej wś, płoc., gm. Słubice: *SzTokowo* 1793 ADPłoc(1523, k. 181); *Stokowa* 1796 MpGillyCr; *Stokowo* 1801 ADPłoc(1523, k. 187v); *Stokowo* 1802–03 MpGillyPr; *Stokowo*, na *Stokowie* 1809, *Stokowo* 1825 AP-Płoc(50/411/0/-/1, k. 38; 15, k. 10); *Stoków* 1827 Tabella II 200; *Stokowo* 1839 MpKwat III 3; *Stoków* 1877 Zin II 182; *Stoków*, kol. 1890 SG XI 359; *Stoków* 1921 Sk I 20; *Stokowo*, wś 1933 SkBy 1628; *Stoków*, -kowa, cz. wsi 1971 UN 125, 9; *Stoków* 1983 Mp-10(262.134). — Od ap. *stok* ‘strumień, potok; źródło; ściek’ Sstp VIII 447, też ‘pochyłość terenu, zbocze’, stp. ‘spadziństwo’ SEBor 578, z suf. -owo, -owa, -ów. Miejscowość dziś już nienotowana w wykazach. Lit.: Wójcik-Raw 154. *UB*

Stolarzowice

Stolarzowice, cz. Bytomia, dawniej wś, kat.: *Stirhokwitz* (!) (1445) K 661; *Stolarzowicze* 1529 LR 286; *Stirhokwitz* (!) (1532) K 661; *Stolarzowitz* 1545 Jedynak 208; w *Stolarzowicach*, w majątności sługi mego Stolarskiego 1636 Dyaryusz 7; auff *Stilarzwoitz/ic* (!) 1645 Butschky 7; *Stylarzowice* 1653, *Stolarzowice* 1695, *Stollarzowice* 1707 SNGŚI XIII 72; *Stylanowitz* (!) 1725 CdSil XXI 273; *Stilarzowitz* 1736 MpWielOppol; *Stolarzowice* 1743 SNGŚI XIII 72; *Stollarzowitz* 1779 Büsching XIII 319; *Stolariowic*, *Stolarzowic*, *Stilarzowiz*, auch *Stollarzowiz* 1783 Z II 202, 240; *Stilarzowitz* (*Stollarzowitz*) 1804 WBesch VIII 246; *Stilarzowitz* 1809 MpAtSchl 19; *Stolarzowitz* 1832 MpRey nr 172; *Stollarzowitz*, *Stolarzowice* 1845 K 661; *Stolarzewice* 1900 Myc 48; *Stolarzowice*, *Stollarzowitz* 1920 PrusSG 72; *Stillersfeld* 1936 SNGŚI XIII 72; *Stolarzowice* — *Stillersfeld* 1939 Prus 69; *Stillersfeld* — *Stolarzowice*, *-ic*, *stolarzowicki* 1946 MPol XXIV nr 44; *Stolarzowice*, *-wic* 1982 WUN III 351. — Pierwotnie n. *Stolarzowice*, zmieniona jako *Stollarzowitz*, od n. os. *Stolarz* AntrP V 43, z suf. *-owice*. Zapis *Stirhokwitz* wskazuje na wykolejenie graficzne. Niejasna jest zmiana w *Stylarzowice*, niem. *Stillarzowitz*; analogiczną zmianę obserwujemy w odmiejscowej n. rodu *Stolarski*: *Stylarski*, por. zapis z 1636 r. oraz: Joachim Nicolai *Stylarski* 1633 MK 180, 42v, zob. też *Stolarski* vel *Cent*, vel *Stilarski*, vel *Stylarski* (Siwik 679). W oparciu o tę formę w okresie administracji hitlerowskiej miejscowość przemianowano na *Stillersfeld*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stolarzowice*. Lit.: SNGŚI XIII 73; BorGŚI 183; Butschky, *Perfertischer Muusen Schlüssel* (...), 1645, 7; Dyaryusz legacyi Jerzego Ossolińskiego (...), 1877, 7; Jedynak, *Z dziejów dzielnic Bytomia*, 1991, 208–14; Siwik, *Encyklopedia nazwisk i przydomków szlacheckich*, 2010, 679. PS

Stołask zob. Stołuńsko

Stolberg zob. Kamień (6)

Stolec (1), wś, sier., gm. Złoczew, 8 km na płd.-wsch. od Złoczewa: *Stolecz* 1403 Koz VII 141; *Stoliecz*, *Stolyecz* *Vyerusch* 1496, *Stolecz* 1511 ŻDz XIII 170, 178; *Stholecz maior*, *Stholecz minor* 1511–23 ŁLB I 424–5; *Stoliecz* 1553, *Stolec minor* 1576 ŻDz XIII 216; *Stolec* 1644 ASAGn 59; *Stolec maior* et *minor* 1673 ASK I 74, 273;

Stolec 1783–84 RejKor 204; *Stolec* 1802–03 MpGillyPr; *Stolec* 1839 MpKwat II 5; *Stolec* 1890 SG XI 360; *Stolec* 1921 Sk II 106; *Stolec*, *-lca*, *stolecki* 1972 UN 50, 27. — Od ap. *stolec* ‘wzniesienie, kopiec’, ‘dobra dzierzona przez wdowę po śmierci męża’, także ‘sąd, instancja sądowa; władza, panowanie’, ‘wysoka godność; sprzęt do siedzenia’ Sstp VIII 448–50 (por. psł. *stolb o pierwotnym znaczeniu ‘coś stojącego; góra z płaskim wierzchołkiem; coś usłanego na ziemi, posłanie służące do jedzenia i siedzenia na nim’ SEBor 579). W XV w. n. zestawiona z członem drugim od n. heral. *Wierusz* SSNO VI 68 (wś była gniazdem rodziny szlacheckiej herbu Wierusz), w XVI–XVII w., w związku z podziałem wsi, n. z członami odróżniającymi od przym. łac. *maior* ‘większy’, *minor* ‘mniejszy’. Lit.: SHGŁęcz II 236. KS

Stolec (2), os., dawniej wś, szcze., gm. Dobra Szczecińska, 17 km na zach. od Polic: *Stoltenborch* 1295 PU III 246; *Stoltenborgh* 1317 PU V 296; *Stolzenburg* (1352?), *Stoltenburg* (1438), *Stoltenborgh* (1523), *Stoltenburg* (1626), *Stolzenburg* (1733) BerghausPom II/2, 1716–17; *Stolzenburg* 1789 MpGillyPom; *Stolzenburg* (1858) BerghausPom II/2, 1717; *Stolzenburg* — *Stolec*, *-lca*, *stolecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Stolec*, *-lca* 1982 WUN III 352. — Dawna n. niem. od śrdniem. *stolt* ‘dumny, wyniosły’ i śrdniem. *borch*, *burg* ‘zamek, gród’ Lübben 382, 61. Nazwa *Stolec* wprowadzona urzędowo po 1945 r. BCz

Stolec (3), wś, wałb., gm. Ząbkowice Śląskie, 5 km na wsch. od Ząbkowic Śląskich: cum villam in *Stoliz* iure Teutonico daremus locandam ... in ipsa villa *Stoliz* 1248 SUr II 223; in nostra villa Teutonicali, que *Stolecz* wlgari nomine appellatur (1251)1282 SUr III 350, fals.; *Stolez* 1257 SUr III 167; plebanus de *Stolez* 1273, *Stollez* (1273)1274 SUr IV 153; in campetribus inter *Skorolcz* et Proczanum (1277)1455–80 DO XI 442; *Stolech* 1279, *Stolez* 1279, *Stolech* 1281 SUr IV 250, 251, 288; *Stoltz* 1282 SUr V 20; *Stoltz* (1292)XVII SUr VI 34; *Stolz* 1316, *Stolz* 1323, *Stulcz* 1333 Reg nr 3579, 4252, 5269; *Scolecz* 1335 Mvat I 360; *Stoletz* (1335)1597 MPL I 371; *Stolcz* 1341 Reg nr 6579; *Stolcz* 1400 Heyne I 700; *Stoltz* (1569)1577 ORust 138; *Stoltz* 1666/67 J I 530; *Stoltz* 1736 MpWielMunst; *Stolz*, ist ein großes

Dorf ..., dessen Namen polnischen oder slawischen Ursprungs ist; solches hieß ehemals *Skorolez* 1785 Z IV 177; *Stoltze* 1790 CdSil XXXIV 147; *Stolz*, *Skorolez* in alten Urkunden genannt 1845 K 661; *Stolec*, *Stolz* 1900 Myc 48; *Stolz*, *Skorolec* 1941 Wrzosek 12; *Stolz* — *Stolec*, *-lca*, *stolecki* 1946 MPol XXV nr 142; *Stolec*, *-lca* 1982 WUN III 352. — Pierwsze zapisy wskazują na pierwotną postać *Stolica*, od stp. *stolica* ‘sprzęt do siedzenia, stołek’, ‘krzesło władcy, tron’ Sstp VIII 450; wtórnie *Stolec*, por. stp. ap. *stolec* ‘ts.’. Nazwę zniemczono jako *Stolz*. Rzeczono starsza (wg F. Zimmermanna i J. Kniego) n. *Skorolez* (*Skorolec*?) stanowi błędne odczytanie pojawiającego się tylko u J. Długosza pod rokiem 1277 zapisu *Skorolez* (wymieniona obok n. *Proczanum* odnosi się do sąsiedniej wsi Zwrócona), który należy traktować jako zniekształcony (za Długoszem w takiej samej formie zapis podaje Sommersberg I 679); w 1941 r. na jego podstawie A. Wrzosek zaproponował n. *Skorolec*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stolec*. Lit.: SNGŚI XIII 73. PS

Stolec zob. **Stolczno**

Stolec Maior zob. **Stolec** (1)

Stolec Minor zob. **Stolec** (1)

Stolec-Wierusz zob. **Stolec** (1)

Stolen zob. **Stolno** (2)

Stolgiten zob. **Wysoka Braniewska**

Stolim zob. **Stanisławów** (21)

Stolimia zob. **Stoluńsko**

Stolkowizna zob. **Stolnikowizna**

Stollarzowicz zob. **Stolarzowice**

Stollen zob. **Stolno** (1)

Stollendorf zob. **Wierzbiny** (2)

Stollenwasser zob. **Hanusek**

Stollno zob. **Stolno** (2)

Stolniki, wś, skiern., gm. Cielądz, 14 km na pld.-wsch. od Rawy Mazowieckiej: *Stolnykowycze* 1446 MK 336, 52v; de *Strzalky* alias *Stolnyky* 1454 MK 335, 121v; *Strzalky* alias *Stolnyky*, *Stolnykowycze* 1457 MK 340, 127v i 335, 145v; villae *Strzalky* seu *Stolnyki* 1517 Matr IV/2, nr 11283; *Stolniki* 1579 ŻDz XVI 174; *Stolniki* 1674 ASK I 70, 990v; *Stolniki* 1792 MpPerRw; *Stolniki* 1827 Tabella II 201; *Stolniki* 1890 SG XI 361; *Stolniki*, *-nik* 1982 WUN III 352. — Od ap. *stolnik* ‘dygnitarz dworski’ Sstp VIII 450 lub od n. os. *Stolnik* SSNO V 211, z suf. *-owice*. Od XV w. postać plu-

ralna bezsufiksalna *Stolniki*. O obocznej n. *Strzalki* zob. *Strzalki* (3). Lit.: Wolff, Onom I 114; Wójcik-Raw 154. UB

Stolniki zob. **Falkowice**

Stolnikowice zob. **Stolniki**

Stolnikowizna, wś, zamoj., gm. Wysokie, 17,5 km na pld.-wsch. od Bychawy: *Stolnikowizna*, wś 1933 DzUrz(W. Lubel. nr 22, poz. 181); *Stolnikowizna* 1938 Mp-100(43-35); *Stolnikowizna* 1952 UW 138; *Stolnikowizna*, *-ny*, *stolnikowski* 1970 UN 111, 26; gw. *stolkowizna/stolnikowizna*, *-ny*. — Nazwa ponowiona z n. lasu *Stolnikowizna* 1923 Łuczak 184, na obszarze którego powstała wieś. Nazwa lasu zapewne od ap. *stolnik* ‘dygnitarz dworski, honorowy urząd ziemski’, z suf. *-owizna* (w przeszłości okoliczne dobra posiadali m.in. stolnicy sandomierscy i lubelscy). W formie gw. *Stolkowizna*, być może adideacja do ap. *stolek*. Lit.: Łuczak, O kształt II Rzeczypospolitej. Procesy chłopskie w latach 1918–23, 1977, 184. BCz/PS

Stolno (1), os., dawniej wś, olszt., gm. Miłakowo, 5,5 km na pfn.-wsch. od Miłakowa: *Stollenn* 1521 GermerSied 366; *Stollen* 1543, *Stollen* 1578–79 HAPr V 59; bona *Stollen*, wariant: *Stellen* 1594–95 MWrm VIII 411; *Stollen* 1755 MpEnd; *Stollen*, wś ok. 1780 HAPr IV 388; *Stollen*, wś 1785 Goldb I 181; *Stollen* 1796–1802 MpSchröt X; *Stollen*, dobra ryc. 1890 SG XI 361; *Stoly* — *Stollen* 1941 Choj 129; *Stollen* — *Stolno*, dw. 1946 Ley I 51; *Stollen* — *Stolno*, *-a*, *stoleński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stolno*, *-na* 1982 WUN III 352. — Raczej n. niem. od ap. *Stollen*, śrdniem. *stale* ‘ziemia, na której jest tama, grobla; nasyp, zawada’ Lübben 373, por. też niem. ap. *Stolle* ‘pal, kół, drag, podpora’ Gott 476 i śrdniem. *stol* ‘kapitał pożyczony za czynsz, wieś czynszowa’ (wś leży nad małym ciekim wodnym, bez nazwy, dopływ Paślęki), z suf. *-no*. H. Borek dopuszcza związek n. ze słow. **stolb*, przenośnie ‘płaskie wzgórze’, ap. *stól* ‘kanał, przekopa’ Sstp VIII 456. Nazwa spolonizowana jako *Stoly*; po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stolno*. Lit.: Borek, *-bn-* 226. RP

Stolno (2), wś, tor., gm. Stolno, 6,5 km na pld.-wsch. od Chełmna: gutter zzu *Stolyn* 1301 PrUr I/2, 471; *Stoelen* ok. 1400 Zeit XVI 35; *Stólen* ok. 1423–24 DK 3; Lorencz *Stolin* (1430)Kętl 158; von *Stolen*, vom *Scholem* 1440 AST II 207; Budisch von *Stolin* (1440) Kętl 133; von *Stólen*

Stolno

1447 AST III 6; dem gutte czum *Stoelin* 1469 Font LV 209; *Stolin*, *Stölen* (XV) KętL 75; [*Stolno*] XVI AtPrus 144; *Villae ... Stolno* 1647 Font IV 41; *Villa Stolno* 1667–72 Font VI–X 177; *Stolno* 1682 Font V 27; *Stolno* 1772/73 HAPr IV 651; *Stollno* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Stollno* — *Stolno* 1879 KętN 68; *Stolno*, niem. *Stollno* 1890 SG XI 361–2; *Stolno* (*Stollno*) 1925 Krzep 112; *Stolno*, -na, *stolański* 1971 UN 175, 15. — Zapewne od ap. *stól* ‘kanał, przekopa’ Sstp VIII 456, z suf. -no, por. zapis w dok. z 1301 r., w którym mistrz krajowy Helwig v. Goldbach zezwala mieszkańcom wsi Rybieniec skierować wodę do wsi zakonnej *Stołyn* pod warunkiem, że utrzymają tam rów dla przepływu. Nazwa *Stolno* może także mieć znaczenie ‘dobra stołowe’ (: *stół*) lub topograficzne ‘płaskie wzgórze’, zob. też *Stolno* (1). Lit.: SHGCh 123. BCz

Stolno zob. **Stulno**

Stolp zob. **Słupsk**

Stolpe zob. **Słupy** (3)

Stolpeken zob. **Stolpek**

Stolpen zob. **Słupy** (3)

Stolpmünde zob. **Ustka**

Stoltenberg zob. **Różanki**, **Sławoborze**

Stoltenborch zob. **Stolec** (2)

Stoltenburg zob. **Stolec** (2)

Stoltenfeld zob. **Stolczno**, **Stoleczna**, **Stradzewo** (1)

Stoltenhagen zob. **Glinki** (15), **Ognica** (1)

Stoltmann zob. **Stoltmany**

Stoltmany, kol., dawniej wś, słup., gm. Lipnica, 17,5 km na płd. od Bytowa: [Pustkowie] *Sztopmańskie* nad granicą tucholską, *Sztopman* 1748 RTNT XI 220, 233; *Sztopman* (1751–69), *Sztopmann* (1753) RTNT XII 422, 427; *Sztopman*, *Sztopmanowa* de *Sztopman* 1764, Od *Sztopmana* z Pustkowie 1765 ASC (Borzyszkowy, U-1756–1816, k. 35, 38); [Pustkowie] *Sztopmańskie*, *Sztopman* 1765 ASK XLVI 39, 46v, 72v; *Sztopmańskie*, *Sztopman* 1765 LuPrus I/3, 73, 118; *Stoltmann* 1775 Büsching IX 504; *Sztopman* 1777, *Sztopmańskie* 1779, *Sztopman* 1786 ASC (Borzyszkowy, U-1756–1816, k. 83v, 89v, 110v); *Stolpmann* 1789 Goldb II 217; *Stoltmann* 1796–1802 MpSchröt VIII; *Sztopman ...* Jacobus et Marianna *Sztopmany* de eodem deserto 1797, *Sztopmańskie*, *Sztopman* 1799, *Sztopman*, *Sztopmańskie* 1801 ASC (Bo-

rzyszkowy, U-1756–1818, k. 147v, 155v i 158v, 168v i 169v); *Sztopman* Pustkowo 1818, Pus. *Sztopman* 1821 ASC (Borzyszkowy, U-1817–45, k. 18v, 47v); *Stoltmann*, folw. 1821 Rumpf III 157; Pust. *Stoltman ...* de *Stoltmann* 1822, Pust. *Sztopman* 1823, Pus. *Sztopman*, de *Sztopmann* 1825, de Pustk. *Sztopmann* 1827, Pust. *Stoltman* 1828, *Stoltmann* 1829, *Stoltmann* 1843 ASC (Borzyszkowy, U-1817–45, k. 58v, 62v, 86v i 90v, 114v–115, 132v, 139v, 268v); *Stoltmann*, wś 1868 JMar 144; *Stoltmann* 1890 SG XI 362; *Stoltmany* (kasz. *Stoltmané*, niem. *Stoltmann*) 1899 Ramułt 183; Urzędy nazywają pustkowie *Stoltmann*, ludzie miejscowi *Sztopmanami* albo *Stoltmanami* 1905 RTNT XII 422; *Stoltmany* zamiast *Stoltmann* 1921 DzUrz- (W. Pozn. nr 40, poz. 727); *Stoltmany*, zmiana na *Sztopmany*, niem. *Stoltmann*, wś 1921 Sk XI 12, 104, 107; *Sztopmany*, wś 1933 SkBy 1687; *Sztopmany* 1967 SM 1129; *Stoltmany*, -man 1982 WUN III 352; gw. *stoltmanə*//*stoltmanə* Lor 101. — Pierwotnie *Sztopman*, też w formie przymiotnikowej *Sztopmańskie* (forma eliptyczna wyrażenia pustkowie *Sztopmańskie*), od niem. nazw. *Stolpmann* ‘człowiek ze Słupska’ (niem. *Stolp* ‘Słupsk’ i *Mann* ‘człowiek’). W wyniku dysymilacji dwuwargowych *pm* > *tm* powstała forma *S(z)toltmann* (nazw. *Stoltman* do dziś znane jest w okolicy). Zmiana ta (którą P. Panske 75 tłumaczy wpływami polszczyzny) dokonała się w antroponimie, z którym n. miejscowości pozostawała w ścisłym związku. Od końca XIX w. notowana postać pluralna *Stoltmany*, która jednak już wcześniej pojawia się jako zbiorowe określenie członków rodziny, por. *Sztopmanny* sorores ... Eva de *Sztopmanny* Packowska, ... Barbara de *Sztopmanny* Rhodowa, ... Margaretha de *Sztopmanny* Patyńska 1767 Panske 53. Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Stoltmany*, używana była jednak równolegle forma *Sztopmany*. Lit.: GórnRPom 132; Kościński, RTNT XII 422, 427; Panske, Mitteilungen des Copernicus-Vereins für Wissenschaft und Kunst zu Thorn. Heft 18, 1910, 44–57, Heft 19, 1911, 64–75; Ramułt, Statystyka ludności kaszubskiej, 1899, 183. BCz/PS

Stolz zob. **Stolec** (3)

Stolzenau zob. **Chocieszów**

Stolzenberg zob. **Chelm** (2), **Różanki**, **Sławoborze**, **Wyręba** (2)

Stolzenburg zob. **Stolec** (2)

Stolzenfeld zob. **Stopki**

Stolzenfelde zob. **Stolczno, Stoleczna, Stradzewo** (1)

Stolzenhagen zob. **Bukowo** (13), **Glinki** (15), **Kochanówka** (1), **Ognica** (1)

Stolzenhain zob. **Kochanówka** (1)

Stolzenhof zob. **Drewnik**

Stolzhagen zob. **Kochanówka** (1)

Stolzmutz zob. **Trustomowy**

Stolznersdorf zob. **Rakówko** (1)

Stolaż, os., dawniej wś, szczec., gm. Brojce, 10 km na pñ.-wsch. od Gryfic: *Tzolantz* 1320 PU V 528; *Stoitze* (!) 1618 MpLub; *Stölitz* 1789 MpGillyPom; *Stölitz* 1836 MpUMbl 689; *Stölitz* — *Stolaż*, *-ża*, *stolażski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Stolaż*, *-ża* 1982 WUN III 352. — Może dawna n. słow. *Stolaž, od n. os. *Stolaǵь, por. n. os. *Stol*, *Stolek* (: *stól*) SSNO V 212, *Stolega* RymSEN II 488, z suf. *-*jb*. Późniejsze poświadczenia wskazują na obecność n. z suf. *-ice*. Nazwa zmieniona jako *Stölitz*; po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Stolaż*. Lit.: RzDuma II 103. BCz

Stolb zob. **Stolpie**

Stolbce, wś, biał., gm. Nurzec-Stacja, 21 km na pñ.-zach. od Kleszczel: *Stoupce* 1794 Kond 191; *Stolpce Telatycze* 1795 MpPerPd; *Столбцы* 1878–86 Kond 191; *Stolbce*, *Stoupce* 1890 SG XI 363; *Столбцы* 1905 Kond 191; *Stolbce* 1922 Mp-100(39-36); *Stolpce*, wś 1933 SkBy 1828; *Stolbce* 1952 UW 167; *Stolbce*, *-ców* 1982 WUN III 352; gw. *stoupćci*, *-ćuų*, *stolpecki*. — Od wschłow. *stolb*, *stolp*, brus. *stoüb*, *stoïp* 'kolumna, słup, wieża' ESBel XII 309, z suf. *-ce*. Słupy ustawiane były na drogach w celu określenia odległości lub kierunku, a także granic między posiadłościami. Człon drugi *Telatycze*, poświadczony pod koniec XVIII w., ponowiony z n. sąsiedniej miejscowości. W formach gw. widoczny wpływ j. białoruskiego. Lit.: Kond 191. IN

Stolczno, wś, słup., gm. Człuchów, 6 km na pñ.-zach. od Człuchowa: *Stolzenfelde*, nadpis: *Stolzenfeld* (1356)1397 PrUr V 253; *Stolzenfelde* 1356 HKS 70; *Stolzenfelt* 1432 GZ 111; z *Totfelden* (!), *Stolzenfelda* 1565 Lupom 69; *Stolzenfelde* 1570 ŻDz XXIII 227; *Stoltenfelda* 1570 ASK I 106, 169v; *Stoffeldt* 1648 RP 190; *Stoltenfeldt* 1664 Font XXXII 172; *Sztofeld* 1682 Font V 152; *Stoltenfeld* bona (1682)1764

Font XXXIV 396; *Sztofeld* (1717) SG XII 51; *Stolzenfelde* 1772/73 HAPr IV 651; *Stolzenfelde* 1796–1802 MpSchröt XIV; *Stolzenfelde* 1850 MpRey nr 30; *Sztofeld*, niem. *Stolzenfelde* 1892 SG XII 51; *Stolzenfelde* (*Sztofeld*) Gut 1931 Mp-100(34-24); *Stolzenfelde* — *Stolczno*, *-na*, *stolczeński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stolczno* 1952 UW 198; *Stolczno*, niem. *Stolzenfelde*, przejściowo *Stolec* 1972 Mazur II 165; *Stolczno*, *-na* 1982 WUN III 352. — Nazwa niem. od przym. *stolz*, ściągnięciem. *stolt* 'wspaniały, okazały, wyniosły' (w znaczeniu topograficznym), i ap. *Feld* 'pole'. Forma *Totfeld* to wynik fałszywej dekompozycji *Stotfeld* > z *Totfeld(em)*, natomiast *Sztofeld* powstała z *Stoltenfeld* (uproszczenie *lt* > *t* albo też dysymilacja *l-l* > *ø-l*). Nazwa *Stolczno*, nadana po 1945 r., jest adaptacją fonetyczną pierwszego członu n. niem. do nazw z suf. *-no*. Lit.: SHGPG IX 114; CzNiem 107, 138. BCz

Stoleczna, wś, szczec., gm. Trzcianko-Zdrój, 5 km na pñ.-wsch. od Trzcianka-Zdroju: *Stoltenuelde* 1337 LandbNM 86; *Stoltenfelde* 1372 CdB A XXIV 84; *to Stoltenuelde* 1441 CdB A XIX 343; *zu Stoltenfeld* (1499) CdB A XXIV 214; *Stolzenfelde* 1515 SHGNM II 201; *Stolzenfelde* 1833 MpUMbl 1559; *Stolzenfelde* — *Stoleczna*, *-nej*, *stolczeński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stoleczna*, *-nej* 1982 WUN III 352. — Dawna n. niem. od ściągnięciem. nazw. *Stolte*, *Stoldt* BahlowNdN 475 lub od przym. *stolz*, ściągnięciem. *stolt* + *-felde* (zob. *Stolczno*). Nazwa *Stoleczna* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: SHGNM II 201. BCz

Stołężyn, wś, pil., gm. Wapno, 7 km na pñ.-zach. od Kcyni: *Stolischino* 1358 Koz I 305; in Wapno et *Stolisino* (1384)1608 KW III 546; de *Stolisino* 1414 Koz V 352; de *Stolazyno* 1497 Bob nr 153; *Stolizino* 1510 Matr IV/1, nr 978; *Stolyzino* ... *Sztholyzino*, villa 1511–23 ŁLB I 123; *Stollanzyno* 1533, *Stollansyno* 1534, *Stolazyno* 1535, *Stolyzino* 1564 ASK I 12, 253, 389v, 482v, 578; *Stholizino* 1577 ŻDz XII 187; *Stolyzino* 1618–20 PKal 254; *Stołężyno* 1673, *Stolezino* 1674 ASK I 74, 90, 237; Wieś *Stołężyn* 1775 MKI(Tab 37, 25); *Stollenzyn* 1802–03 MpGillyPr; *Stołężyn* 1821 Rumpf III 157; *Stołężyn* 1846 KsP 528; *Stołężyn* 1890 SG XI 364; *Stołężyn*, *-na* 1982 WUN III 352; gw. *stųżyzyn*, *-na*, *stųżyzyski*. — Dawniej *Stolyzino*, od n. os. *Stolyga* KozN

Stołężyno

68, Snazw IX 84–5, z suf. *-ino*, od XVIII w. *-in*. Forma z nosówką *Stołężyno* powstała może pod wpływem spółgłoski nosowej w kolejnej sylabie, por. n. os. *Stołęga* RymSEN II 488 (: *stol-*, *stol-*, stp. *stola* ‘stuła’, niem. n. os. *Stoll*). Lit.: Nieckula, *-ov-* 312. PS

Stołężyno zob. **Stołężyn**

Stołigity zob. **Wysoka Braniewska**

Stołno zob. **Stołpno**

Stołowacz, wś, biał., gm. Bielska Podlaski, 9,5 km na pñ.-zach. od Bielska Podlaskiego; tegoż folwarku *Stołowacza*, w folwarku *Stholowaczu* 1576 Lupodl 38, 41; do folwarku *Stołowacza* 1576 ŻDz XVII/1, 172; *Stołowac* 1602 Lupodl 73; *Stołowacz* 1673 AtPd; *Stołowacz* 1723 SHGPd(ADS, D. nr 152, k. 64); *Stołowacz* 1795 MpPerPd; *Stołowacz*, dobra 1890 SG XI 364; *Stołowacz*, wś 1921 Sk V 30; *Stołowacz*, *-cza*, *stołowacki* 1972 UN 153, 55. — Od przym. *stołowy* (: *stól*) ‘równy, płaski’, z suf. *-acz*, por. rus. *stolovatyj* ‘o szerokim, płaskim wierzchołku’. Lit.: Kond 191. IN

Stołowo, kol., dawniej wś, ciech., gm. Szreńsk, 15 km na pñd.-zach. od Mławy: *Stołów budy* 1827 Tabella II 201; Klucz Szreńsk ... z attynencyami: Wola, Ostrów, *Stołowo* 1835 Gaze-ta Warszawska nr 147, 756; *B. Stołowo* 1839 MpKwat III 2; *Stołowo* 1877 Zin II 182; *Sto-łowo*, wś włośc. 1890 SG XI 365; *Stołowo* 1921 Sk I 88; *Stołowo*, wś 1933 SkBy 1628; *Stołowo*, *-wa*, cz. wsi Proszkowo 1972 UN 131, 11; *Sto-łowo*, *-wa* 1982 WUN III 352. — Zapewne od ap. *stól*, z suf. *-ów*, *-owo*, w nawiązaniu do ukształtowania terenu. UB

Stołów, cz. wsi Skoków, dawniej wś, leszcz., gm. Borek Wielkopolski: Derslaus *Stolowsky* 1398 Lek II nr 2180; de *Stolowo* 1401 RWlkp II nr 157; de *Stolowo* 1416 Koz III 255; *Stolowo* 1463 Ksg-Poz 7, 335; *Stholowo* 1531 KsgPoz 16, 416v; villarum ... *Stolowo*, Stawiszin desertatum 1598 Ksg-Poz 25, 745; *Stolowo* 1629 TekiDw(3439, nr 11); *Stolowo* 1865 Kier 38; *Stołów* al. *Stołowo*, folw. 1890 SG XI 364; *Stolowo* 1912 Meyers II 886; *Stołów*, niem. *Stolowo*, folw. 1921 Sk X 39, 157; *Stołów*, *-łowa* 1970 UN 78, 7; gw. *stouuf*, *-uova*. — Od n. os. *Stól* SSNO V 212 lub od ap. *stól* (w znaczeniu topograficznym), z suf. *-owo*, później *-ów*. Na miejscu opustoszałej pod koniec XVI w.

wsi w 1844 r. powstał folwark o tej samej nazwie. Lit.: Kier 38–9; Łuk II 133. PS

Stołów Budy zob. **Stołowo**

Stołp zob. **Stołpie**

Stołpce zob. **Stołbce**

Stołpek, os. notowana do 1967 r., dawniej wś, szczec., gm. Moryń, 5 km na pñ.-zach. od Mieszkowic: wusthe dorpstede *Stolpeken* 1452, van *Stolpken* 1472, dorfstet *Stolpichen* (1495) CdB A XIX 44, 49, 57; [*Stölpchen*] 1676 Sy-dow 352; Vw. *Stölpchen* ok. 1780 MpSchmet-tau; Rittergut *Stölpchen* 1856 Berghaus III 386; *Stölpchen* — *Stolpek*, *-pka*, *stolpecki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Stolpek* 1967 SM 1092. — Nazwa, pojawiająca się w zmienionych zapisach *Stol-peken*, *Stölpchen*, zapewne słow. od ap. *stolpek* ‘słupek’ (: *stlǫpъ ‘słup, pal, kolumna wolno stoją-ca’ SEBOR 560), z pom. rozwojem *l > *ol*, w for-mie pluralnej oddanej niem. końcówką *-en*. Wieś już w XV w. określana jest jako opustoszała, na początku XVII w. notowano tylko n. pola, por. Das Feldt *Stulpgen* genannt 1608 Eickstedt 239. Na jej terenie założono folwark, później dobra ryc. *Stölpchen*, które po 1945 r. urzędowo prze-mianowano na *Stolpek*. Śladem po miejscowości jest n. ter. *Stolpek* 1986 Mp-10(360.222), uroczy-sko-dawna miejscowość (PRNG). Lit.: SHGNM II 201; RzDuma III 34–9; Sydow, Vierteljahrs-schrift für Heraldik, Sphragistik und Genealogie, IV, 352; Schulze, Neue Siedlungen in Branden-burg: 1500–1800, 1939, 69. BCz/PS

Stołpie, wś, chełm., gm. Chełm, 10,5 km na zach. od Chełma: *Stolp* 1205 Kowalczyk 49; *Stol-pe* (1359)1566 ZDM IV 115; villam ... *Stolp* 1502 Matr III nr 613; *Stholpe* 1510, Villa *Stolp* 1540, *Stolp* 1565 ASK I 37, 239v, 472v; 823; *Stolpi* wyesz 1565 Luukr III 51; de *Stholpye*, w *Sthol-py*, wszy naszey ... myedzi myedzamy *Stholp-skiemy*, od Weressiecz do *Stholpy*, po wyerzch lanow *Stholpskych*, yz *Stholpa* 1571, de *Stolpie*, in villa regia *Stolpie*, prope villam regiam *Stolpi-je* 1578, prope villam *Stolpie* 1578 AWAK XIX 155, 156, 211, 212; *Stolpie* 1622, *Stolpie* 1650 AWAK XXIII 39, 237; *Stolpie* 1661 Lurus III 196; *Stolpie* (1676)XVIII RPogMłp 229; między miedzami *Stolpskiemi* ... do *Stolpia* 1719 AWAK XXVII 121; villa *Stolpia* 1758 AGAD(Lustracje XXVIII/13, 52); *Stolpie* 1801–04 MpHeld; *Stolpie*

1827 Tabella II 201; *Stolpie* 1839 MpKwat VI 10; *Stolpie* al. *Stolb* 1890 SG XI 367; *Stolpie* 1921 Sk IV 15; *Stolpie*, *-pia*, *stolpski* 1970 UN 108, 16. — Od ap. ukr. *stolb* ‘słup’ Hrin IV 207, z suf. *’-e* (< **-bje*). Okresowo w XVI w. forma rodz. żeńskiego *Stolp*, w XVIII w. też *Stolpia*. Na obszarze wsi znajduje się baszta z XII–XIII w. o pierwotnym charakterze obronnym, mająca strzec zamku w Chełmie. Lit.: CzChelm 48, 96, 194. BCz

Stolpno, cz. Międzyrzecza Podlaskiego, dawniej wś, biał.: *Stolpno* (1390) HNies III 15; *Stolpno* (1434) HNies IX 465; *Stolpno* 1673 ASK I 70, 269; *Stolpno* 1674 MichZM 172; *Stolno* 1676 SHGPd(CzRkps nr 1099); *Stolpno* 1795 MpPerPd; *Stolpno* 1827 Tabella II 201; *Stolpno* 1839 MpKwat VI 8; *Stolpno* 1890 SG XI 367; *Stolpno*, wś 1921 Sk IV 91; *Stolpno*, os. 1967 SM 1092; *Stolpno*, *-na* 1982 WUN III 352. — Od wschslow. *stolp* (< psł. *stǫpъ), brus. *stoŭp* ‘kolumna, wieża’ ESBel XII 309, z suf. *-no*. W postaci *Stolno* nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej *-lpn-* > *-ln-*. IN

Stolpsko zob. **Stupsk**

Stolpy zob. **Stolpie**

Stolunia zob. **Stoluńsko**

Stoluń, wś, gorz., gm. Pszczew, 11 km na płn.-wsch. od Międzyrzecza: Nicolaus *Stohlunsky* 1424 RWlkp I nr 1165; in villa *Stolun* (1424)1466, *Stolwn* 1469, *Stolyn* 1475 SHGPn IV 682; *Stolwn* 1508, *Stolunj* 1509 ASK I 3, 15v, 54v; *Stolun* (1523)XVIII SHGPn(AAP CP 318, 106–07); *Stolun* 1553, *Stholun* 1563, *Solininn* (!) 1567, *Stolun* 1570 ASK I 5, 164v, 230v, 319v, 402v; *Stolun*, *Stolun* 1564 InwBPozn 282; *Stolun* 1580 ŹDz XII 27; *Stolun* 1676 ASK I 68, 1364; *Stolun* 1789 PPOzn(Tab 6, 306v); *Stolun* 1802–03 MpGillyPr I; *Stallune* 1821 Rumpf III 135; *Stalun* 1846 KsP 269; *Stoluń*, urządowo *Stalun*, wś 1890 SG XI 368; *Stalun* 1912 Meyers II 851; *Schönfelde* 1936 MpMbl(3560); *Stalun* (*Stoluń*) 1936 Mp-100(28-21); *Stoluń* — *Schönfelde*, *-nia*, *stoluński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stoluń* — *Schönfelde* (*Stalun*) 1951 Rosp 312; *Stoluń*, *-nia* 1982 WUN III 352. — Nazwa *Stoluń* niejasna. O możliwym hydronimicznym pochodzeniu zob. *Stoluńsko*. Niewykluczony również związek z ap. *stól* w znaczeniu topograficznym odnoszącym się do płaskiego ukształtowania

terenu. Nazwę niem. *Schönfelde* wprowadzono w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Stoluń*. Lit.: SHGPn IV 682–3; Górnowicz, Onom XX 311–2; Koz III 255; PPOzn 289. PS

Stoluńsko, cz. Osowa, dawniej wś, pil., gm. Lipka: *Stolynia*, *Stolynia* 1629 MKI(Tab 42, 7 i 21); *Stolimia* Desertata 1673 ASK I 74, 106; *Stoląsk* 1674, *Stalunsk* 1696 GF1 304; Mühle *Jayda* 1766 SFl 280; *Stallunen M.* 1796–1802 MpSchröt XIV; *Stallun* 1821 Rumpf III 135; *Stallun*, *Stalluner Mühle* 1867 SFl 236, 280; *Stalluner Mühle*, poln. *Stalunsk* ... früher wurde diese Mühle auch die *Gayda-Mühle* genannt 1913 Zeit LVII 127; *Staluner Mühle* — *Stoluńsko*, *-ka*, *stoluński* 1949 MPol XXVII nr A-76; PGR *Stołyń* 1975 Mp-50(343.2); *Stoluńsko*, *-ka* 1982 WUN III 352; *Stoluńsko* (*Stołyń*) 1985 Mp-25(343.24); gw. *stouujsk*, *-ka*//*stouuina*, *-ni*//*stouyn*, *-na*. — Pierwotnie *Stolynia*; n. ponowiona z niejasnej n. rz. *Stolynia*, częściej *Stolunia* (niem. *Stallune*), gb. Łobzonki, por. ubi eoncerrit seu confluit *Stolunya* cum Wyrza 1467 Koz V 352; fluvij *Stolunya* 1470 KsgPoz 5, 58; fluvius *Stolynia* 1530–41 Koz III 732 (ESHP). Po opustoszeniu wsi tutejszy młyn lub osadę młyńską w XVII w. określano również jako *Stoląsk*, z suf. *-sk*, obocznie też *Gajda*, od nazw. młynarza (postać *Jajda* wynika z częstego w niem. przejścia *g > j*). Lit.: Goerke, Zeit LVII 127; Babik 569–70. PS

Stolupianka, przys., dawniej wś, suwał., gm. Wizajny, 23 km na płn.-zach. od Suwałk: *Stalupianka* 1796–1802 MpSchröt XII; *Stolupianki* 1808 MpTex III; *Stolupianki*, we wsi *Stolupiankach* 1820 APSuw(63/169/0/1/33, k. 10); *Stolupianki* 1839 MpKwat VI 3; *Stolupianka* 1877 Zin II 182; *Stolupianki* 1890 SG XI 368; *Stolupianka*, wś 1902 Przew II 192; *Stolupianka*, wś 1921 Sk V 88; *Stolupianka*, wś 1967 SM 1092; *Stolupianka*, *-ki* 1982 WUN III 352. — Nazwa prawdopodobnie od n. miasta *Stolupiany*, por. *Stallupen* 1534, *Stallupenn* 1539, *Stalupen* 1542, *Stallupenen*, *Stallupeinenn* 1554 PétVV 368, *Stolupiany* 1784 DekOlw 75, *Stallupöhnen* — *Stolupiany* 1879 KętN 220, *Stolupiany* 1890 SG XI 368, lit. *Stalupėnai*, niem. *Stallupöhnen* (dziś *Niestierow*, w obwodzie kaliningradzkim), z suf. *-ka*, okresowo *-ki* (pl.). Nazwa mta z suf.

Stołupianki

-*ēnai* (oddanym pol. *-any*) od lit. n. pobliskiej rz. *Stālupė*, ta od rdzenia *(s)tel- ‘płynąć; cieć, sączyć się’, n. jez. *Stalsin* UdolphStell 275–8 + *ūpė* ‘rzeka’ SESmocz 706. Pruska n. w. *Stalle* Ger 172, *Stalyn*, niem. *Stellienen* Blažienė 154–5 były łączone z lit. *stālas* ‘stół’ SESmocz 597. Lit.: WiśnSuw 123–4. IN

Stołupianki zob. **Stołupianka**

Stoly zob. **Stolno** (1)

Stolynia zob. **Stoluńsko**

Stolyń zob. **Stoluńsko**

Stolyżyno zob. **Stolężyn**

Stonsdorf zob. **Staniszów**

Stonsk zob. **Stążki** (1)

Stoosznen zob. **Stożne** (2)

Stopechowo zob. **Stępushowo**

Stopin, wś, płoc., gm. Rościszewo, 8,5 km na pñn.-wsch. od Sierpca: *Stopino* 1440 SHGPł 287; *Stopino* 1449 AC III nr 10; *Sthopyna* 1538 ASK I 41, 185v; *Stopino* 1578 ŻDz XVI 39; *Stopino* 1662 ASK I 72, 419v; *Stopino* 1784 MpPerPł; *Stopino* 1827 Tabella II 201; *Stopino* 1839 MpKwat III 2; *Stopino* 1890 SG XI 371; *Stopin* vel *Stopino* 1902 Przew II 192; *Stopino* 1921 Sk I 172; *Stopin* 1952 UW 37; *Stopin*, -*na* 1982 WUN III 352. — Od n. os. *Stopa* SSNO V 213, z suf. *-ino*, okresowo też *-ina*, od XX w. *-in*. Lit.: SHGPł 287; ZMaz 347. UB

Stopino-Pianki zob. **Pianki** (2)

Stopki, wś, olszt., gm. Sepopól, 6 km na pñn. od Sepopola: *Stolzenfeld* 1422, *Stolzenfeld* das dorf 1437 GZ 25, 70; *Stolzenfeld*, wś 1785 Goldb I 181; *Stolzenfeld* 1796–1802 MpSchröt XI; *Stolzenfeld* 1820 Wald 93; *Stolzenfeld* ok. 1845 MpRey nr K; *Stolzenfeld*, wś 1890 SG XI 363; *Stolzenfeld* 1931 Mp-100(31-32); *Stolzenfeld* — *Pyśnik*, *Pysznik*, *Stopki*, wś 1946 Ley I 10, 186, 194, 209; *Stolzenfeld* — *Stopki*, -*ek*, *stopecki* 1947 MPol XXV nr 111; *Stopki*, -*pek* 1982 WUN III 352. — Według historyków przywilej lokacyjny dla wsi wystawiono w 1478 r. Dawna n. niem. *Stolzenfeld*, człon pierwszy od przym. *stolz* ‘wspaniały, okazały, wyniosły’ (w znaczeniu topograficznym) i ap. *Feld* ‘pole’. G. Leyding przytacza przejściowe n. *Pyśnik*//*Pysznik*, zapewne od przym. *pyszny* w nowszym znaczeniu ‘bogaty, przepiękny’, z suf. *-ik*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stopki*. Lit.: Bartoszyce. Z dziejów miasta i powiatu, 1987, 333–4. RP

Stopki zob. **Radzików-Stopki**

Stoplin, wś, płoc., gm. Starożreby, 11 km na pñd. od Drobina: *Стоплинь*, въ *Стоплинь* 1899, изъ *Стоплина* 1915 APPlloc(50/170/0/-/125, k. 23v; 156, k. 7); *Dombrusk-Stoplin* 1916 Kurier Płocki nr 279, 4; *Stoplin* 1917 OVWar II 151; *Stoplin* 1921 Sk I 111; *Stoplin*, -*na* 1982 WUN III 352. — Zapewne od nazw. *Stopla* (: *Stopa*, *stopa*) RymSEN II 489, z suf. *-in*. Na początku XX w. była to parcela w dobrach Dąbrusk, stąd okresowo n. zestawiona *Dombrusk-Stoplin*. UB

Stopnica, mto, kiel.: Hic fuit canonicus *Stobnicensis* 1102–08, prope *Stobnyczam* 1208 MPH III 346–7, 353; *Stobnica* 1211 ZDM IV 4; *Stobnycia* 1275 KMłp II 137; *Stobnitia* 1325–27 MVat I 156; *Stobnicza* (1360) KMłp III 138; civium nostrorum *Stobnijcza* (1362) CdP III 278; *Stobnicia* (1374)1502 ZDM I 190; *Stobnicia* 1373, *Stopnicia* 1374 MVat IX/3, 16, 22; *Stopnica* (1421) ZDM II 5; *Stobnycza* 1457 ARP I nr 716; *Stobnicza* 1470–80 DB II 441; oppidis ... *Sthobnicza* 1504 Matr III nr 1734; *Stobnitza* 1527 Matr IV/2, nr 15310; *Sthobnycza* 1529 LR 261; *Stobnycza* 1579 ŻDz XIV 238; *Stobnica* 1660–64 Lusand II 67; przy *Stobnicy* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 39); *Stopnica*, mko 1783–84 RejKor 312; *Stopnica* 1791 MpPerSd; *Stopnica*, właściwie *Stobnica*, os. m. 1890 SG XI 371–4; *Stopnica*, os. m. 1933 SkBy 1629; *Stopnica*, -*cy*, *stopnicki*, wś 1966 UN 19, 73; *Stopnica* 2014 DzU poz. 1023; gw. *stobnica*, -*y*. — Dawniej *Stobnica*, od podstawy **stob-* o możliwym znaczeniu etymologicznym ‘słup, kłoda’ (zob. *Stobieć* (2)), z suf. *-nica*. Od XIV w. notowana forma z wymianą głośki dźwięcznej na bezdźwięczną: *Stobnica* > *Stopnica* (zapewne w wyniku adideacji do *stopa*, *stopić*), choć w wymowie gw. zachowała się forma pierwotna. Miasto leży nad strumieniem *Stopniczanka*, którego n. została zanotowana dopiero współcześnie (w SG wzmiankowany jako obiekt bez nazwy). W przeszłości przypisywano rdzeniowi **stob-* znaczenie hydronimiczne, co jednak w tym wypadku jest wątpliwe; n. w. wtórna w stosunku do n. m., utworzona została suf. *-anka*. Lit.: KSand 189; NaISand 167–8; KopKiel 297; RymNmiast 230. IN

Stopsk zob. **Stupsk**

Stopsko zob. **Stupsk**

Stopuchowo zob. **Stępushowo**

Storbeltal zob. **Czaple** (7)

Storchnest zob. **Mokajmy, Osieczna** (2)

Storckow zob. **Storkowo** (2)

Storczewał zob. **Storlus**

Storkow zob. **Starków** (1), **Storkowo** (1, 2),

Storkówko

Storkowo (1), wś, kosz., gm. Grzmiąca, 9,5 km na pñ.-wsch. od Barwic: *Sthorkow, Storkow* 1533 Kleist I 257; *Storcow* 1618 MpLub; *Storckow* 1620 RzDuma I 82; *Storckow* 1628, *Storkow* 1756 KIKr 240, 401; *Storkow* 1789 MpGillyPom; *Storkow* 1838 MpUMbl 781; *Storkow* — *Storkowo, -wa, storkowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Storkowo, -wa* 1982 WUN III 352. — Od n. os. *Storch, Sztorch//Sztork* SSNO V 331 (: niem. *Storch*, śrdniem. *storch* ‘bocian’), z suf. *-ów*. Lit.: RzDuma I 82. BCz

Storkowo (2), wś, szczec., gm. Ińsko, 5 km na pñ.-wsch. od Ińska: *Storkouw, Storkow* 1491 SHGNM(Kloden nr 446); *Storkow* 1495 PomKirch II 249; *Storckow* 1618 MpLub; *Alt Storkow* 1789 MpGillyPom; *Alt Storkow* 1809 Bratring III 243; *Alt Storkow* 1834 MpUMbl 1155; *Alt Storkow* — *Storkowo, -wa, storkowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Storkowo, -wa* 1982 WUN III 352. — Człon niem. *alt* ‘stary’ dyferencyjny w stosunku do n. powstałej później osady *Neu Storkow*, dziś *Storkowo Dolne*, por. *Neu Storkow* 1809 Bratring III 243; *Neu Storkow* 1834 MpUMbl 1155; *Neu Storkow* — *Storkowo Dolne, -wa -go, dolnostorkowski* 1948 MPol XXV nr 14 (: *neu* ‘nowy’). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Storkowo*. Lit.: LorSNH 118; TrautmElb I 85; SHGNM V 118. BCz

Storkówko, os., dawniej wś, szczec., gm. Stara Dąbrowa, 9,5 km na pñ. od Stargardu Szczecińskiego: *Storckow* 1539 PomKirch I nr 33c, 182; *Storckow* 1618 MpLub; *Storkow* 1715 LorSNH 118; *Storkow* 1756 KIKr 380; *Storkow* 1789 MpGillyPom; *Storkow* 1834 MpUMbl 1152; *Storkow* — *Storkówko, -ka, storkówecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Storkówko, -ka* 1982 WUN III 352. — Dawniej *Storków*, o etymologii zob. *Storkowo* (1). Po 1945 r. wprowadzono urzędowo n. *Storkówko*. Lit.: RzDuma II 53; TrautmElb I 85. BCz

Storlus, wś, tor., gm. Papowo Biskupie, 10 km na pñd.-wsch. od Chełmna: *Stulitz* ok. 1400 Zeit XVI 35 (tu?); *Stulitz, Sturlus, Storschewal* (1400) SG XI 374; *Storloes* 1409 MTB 569; *Storczewał*

pod Lipnem (XV) Kętl 78; Aus dem gutt *Storlusz* 1570 ASK I 52, 526v; dem Gutt *Storlusz* 1572 ŻDz XXIII 35; *Storly* (!) ... Z *Storlussa* 1662 ASK I 50, 365v; versus *Storlus* 1667–72 Font VI–X 43; *Sturlus* 1682 Font V 27; ad villam *Storlus* ok. 1700 Font XLVII 113; *Storlus* 1772/73 HAPr IV 651; *Storlus* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Storlus* 1879 KętlN 68; *Storlus*, dobra ryc. 1890 SG XI 374–5; *Storlus, Storzul*, niem. *Storlus* 1921 Sk XI 10, 87, 107; *Storlus* 1952 UW 49; *Storzul* 1963 Mp-25(Chełmno); *Storlus, -sa, storluski* 1971 UN 175, 15. — Zapis *Stulitz*, jeśli odnosi się do tej miejscowości, jest zapewne pol. adaptacją n. **Stu(r)l(-us)*, przejściowo *-itz* (= pol. *-ice*), która utrwała nazw. krzyżackiego rycerza, właściciela młyna, por. Heinrich *Sturluz* 1246 SchK 120, przyp. 1, Heynricum *Sturluz, Sturlus* (1246)1298, Heinrich *Sturluz* 1248 PrUr I/1, 133, 143. Pochodzenie n. os. niejednoznaczne (: niem. *stuhr*, śrdniem. *stūr* ‘silny, krępy, podobny do pnia, zacięty, krnąbrny, uparty, srog, dziki, nieprzyjazny’ Lübben 388, gniem. *storr(e)* ‘kłoc, pień drzewa’ Gott 477, *lūs, lūsich* ‘sitowie, trzcina, ostra trawa; bagno porośle sitowiem’, *los, Lusch* ‘ryś’ Lübben 210, 214). Przejściowo odnotowana n. *Storschewal, Storczewał* o niejasnej etymologii. Lit.: SHGCh 123. BCz

Stormerswerder zob. **Ognica** (2)

Storschewal zob. **Storlus**

Stosaw zob. **Stoszów** (1)

Stoschendorf zob. **Stoszów** (2)

Stosie zob. **Zielona** (2)

Stosnau zob. **Stożne** (2)

Stoszki zob. **Pianowo-Pątki**

Stosznen zob. **Stożne** (1, 2)

Stoszowice, wś, wałb., gm. Stoszowice, 7 km na zach. od Ząbkowic Śląskich: *Petrcouiz* 1244 SUR II 162; *Petrcovici* (1250)1435 SUR II 252 (tu?); inter *Petrowitz* et *Schonenwalde* 1254 SUR III 99; de *Petroviz* (1277)XIV SUR IV 214, 232, 233; *Petrovizc, Petrouic* 1283, villa *Petirrwitz* ... in *Petirwiz* 1288 SUR V 50, 288; Heydinrici de *Sthoschewicz* 1290–1300 ZfGS IV 299 (tu?); *Petrowicz* (1295) XVI SUR VI 184; in *Petirwicz* 1318, *Stosshowitz, Steschowicz* 1319 Reg nr 3842 (tu?), 3897; villa *Peterwiz* 1324 CdSil X 95; *Petirwicz* 1334 Reg nr 5362; *Stoscho* v[on] *Stoschwic* 1335 Reg nr 5448 (tu?); in *Petirwicz* 1393, zu *Petirwicz* 1402 CdSil

Stoszów

X 236, 253; von *Petirwitz* 1455, zu *Petrowitz* 1461, von *Petterwitz* 1498 CdSil X 314, 318, 347; *Peterwitz*. Villa 1666/67 J I 544; *Peterwitz* 1736 MpWielMunst; *Peterwiz*, wird auch *Gros Peterwiz* genannt 1785 Z IV 164; *Piotrowice*, niem. *Gross Peterwitz* 1887 SG VIII 216; *Piotrowice*, *Peterwitz* 1900 Myc 41; *Peterwitz* — *Stoszowice*, -ic, *stoszowicki* 1946 MPol XXV nr 142; *Stoszowice*, -wic 1982 WUN III 353. — Dawniej *Pietrkowicy*, później *Pietrowice*, od im. *Pietrek*, *Pietrko*, *Pietr*, por. in *villa Petri filii Stessonis* 1249, de *Wez Petri filii Stossonis* 1249 SUR II 231, 245, z suf. -owicy, -owice. Nazwę zniemczono jako *Peterwitz*, w XVIII–XIX w. z członem odróżniającym od przym. *gross* ‘wielki’. Okresowo (XIII–XIV w.) notowano również n. *Stoszowice*, od n. os. *Stosz* (por. zapisy z 1249 r., też: *Pasco filius Petri Stosshowici* 1278, *Pasco filius Petri Stossouicz* 1278 SUR IV 232, 2330), z suf. -ewice, -owice. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. w takiej właśnie formie. Lit.: SNGŚI XIII 75. PS

Stoszów (1), cz. wsi Piersno, dawniej wś, wroc., gm. Kostomłoty: *Stosow* 1329 Reg nr 4816; *Stosaw* (1329) K 669; *Stosow* 1339 Reg nr 6235; *Stosaw* 1339, *Stosaw* 1368, *Stosaw* 1471, *Stosaw* 1546 SNGŚI XIII 75; *Stusa* 1644 MpDSBres; praedium *Stusa* 1666/67 J I 324; *Stusa* 1736 MpWielWrat; *Stuse* 1779 Büsching XIII 279; *Stusa* 1795 Z XI 89; *Stusa*, wś 1912 Meyers II 905; *Stusa* — *Stoszów*, -owa, *stoszowski* 1950 MPol nr A-52, poz. 588; *Stoszów*, -szowa, przys. 1982 WUN III 353; *Stoszów*, -szowa 2013 DzU poz. 200. — Od n. os. *Stosz* SSNO V 214 (: *Stogniew*, *Stoslaw*), z suf. -ów. Nazwę zniemczono jako *Stosow*, *Stosaw*, *Stuse*, *Stusa*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stoszów*. Lit.: SNGŚI XIII 75–6. PS

Stoszów (2), przys. wsi Jaźwina, dawniej wś, wroc., gm. Łagiewniki, 8 km na płn.-wsch. od Dzierżonowa: *Stoschendorf*, *Stoschendorph* 1349 SGTS XX 467; in dem dorfe *Stoschendorf* 1371 LandbSch I nr 573; *Stoschendorff* (1371) K 662; in *Stoschindorf* 1376 Heyne II 100; *Stoschindorf* 1386 LandbSch II nr 365; *Stoschindorf* 1401, *Stoschendorf* 1403, 1406 LandbSch III nr 926, 1458, 1756; *Stoschendorff* 1576 Darst VI 124; *Stoschendorf* ok. 1660 MpDSSvid; *Stuschendorff* 1666/67 J I 734; *Stoschendorff* 1690 StZach XI 189; *Stoschendorf* 1736 MpWielSchw; *Stoschen-*

dorff 1743 SNGŚI XIII 75; *Stoschendorf* 1845 K 662; *Stoschendorf* — *Stoszów*, -owa, *stoszowski* 1948 MPol XXVI nr 59; *Stoszów*, -szowa 1982 WUN III 353. — Dawna n. niem. *Stoschendorf*, od słow. n. os. *Stosz*, zniemczony jako *Stosch(e)*, i niem. ap. *Dorf*, srđniem. *dorp* ‘wieś’ Kluge 139. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stoszów*. Lit.: SNGŚI XIII 75; SGTS XX 467–70. PS

Stoszyce, wś, wroc., gm. Kąty Wrocławskie, 4 km na płn. od Kątów Wrocławskich: *Stobeschicz* 1311, *Stoshin* 1341 Reg nr 3227, 6653; *Stobeschicz* 1344 SNGŚI XIII 76; *Stubschicz* allodium 1353, *Stupicz* et *Jurczicz* 1353 LandB 98, 126; *Stoschin* oder *Stoschwicz* (1371) K 661; *Stobeschiz* 1409 SNGŚI XIII 76; Ulrich Seidlicz von *Stobeschicz* 1427 Material 31; *Stobschitz* 1466 SNGŚI XIII 76; *Stobschicz* 1482 Stillfried-Alcantara 461; *Stobschütz* 1495 SRS III 191; *Stobeschicz* 1504 Heyne III 993; *Stöpschitz* 1644 MpDSBres; *Stoschdorff* aus dem Neumärcktschen 1654 SMDŚ III 383 (tu?); *Stoschwitz*, *Stischwitz* 1666/67 J I 430, 432; *Stöschwitz* 1736 MpWielWrat; *Stöschwitz* 1795 Z XII 88; *Stöschwitz* 1845 K 661; *Eichdamm*, fr. *Stöschwitz* 1934–37 OÄSchl I 9; *Eichdamm* — *Stoszyce*, -yc, *stoszycki* 1948 MPol XXV nr 14; *Stoszyce*, -szyc 1982 WUN III 353. — Pierwotna postać n. jest trudna do ustalenia. Najstarsze zapisy mogą wskazywać na postać *Stobieszycze, jednak zdaniem K. Weinholda *b* jest w nich wtórne. Tezę tę wspierają zapisy *Stoschin*, *Stoschwitz* (później regularnie *Stöschwitz*), *Stoskaw*, też *Stoschdorf*, które należy traktować jako niem. formy substytucyjne nazw słow. *Stoszyn, *Stoszowice czy *Stoszków, od n. os. *Stosz*, *Stoszek* SSNO V 214, 215, z suf. -in, -owice, -ów. Brak również n. os. typu *Stobiesz (i innych na *Stob-*, nie licząc odmiejscowych antropimów typu *Stobiński*, *Stobnicki*) w staropolskiej czy staroczeskiej antropimii, zaś pogład A. Moeperta, który wywodzi omawianą nazwę od skróconej formy n. os. *Stoybor* (?), odsyłając do zapisów dla n. os. *Stoybe* w śląskich dokumentach (np. Reg nr 5104), wydaje się nieuzasadniony. Możliwa jest jednak jeszcze rekonstrukcja pierwotnej postaci *Stopezycze (częste mieszanie *p* i *b* w niem. formach substytucyjnych), od n. os. *Stopka*, z suf. -ice. Nazwę niem. *Eichdamm* wprowadzono w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r.

ustalono urzędowo n. *Stoszyce*. Lit.: SNGŚI XIII 76; Moep 95; Weinhold, ZfGS XXI 275; Stillfried-Alcantara, Beiträge zur Geschichte des schlesischen Adels, 1864, 461; Material zum Geschlecht der von Seidlitz, b.d., 31. PS

Stotzken zob. **Stoczki** (7)

Stoupece zob. **Stolbce**

Stowalczewo, os. zaginiona, w dawnym woj. kaliskim: Petrum wlodarium et Mathiam kmethonem de *Sthowalczewo* 1407 KZKal nr 2178. — Nazwa niejasna. Nie można wykluczyć, że mamy do czynienia z błędnym zapisem formy *Schowalczewo* (odczytanie *Sthowalczewo* w KZKal jest poprawne, zob. rkps: APKal(53/4/0/-/1, k. 127v)), od n. os. *Skowalek, *Skowalec, z suf. *-ewo*, por. nazw. *Skowalkiewicz*, *Skowalczyński* Snazw VIII 465 (drugie z nazwisk występuje głównie w Wielkopolsce), też *Skowalczyk* (Wiadomości Kościelne Parafji Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu w Poznaniu, nr 3/1929, 3). Odnośnie do mieszania *t i c* por. np. *Strobiszki*. PS

Stowięcino, wś, słup., gm. Główny, 17,5 km na płn.-zach. od Lęborka: van *Stoyentin* 1341, de *Stoyentin* (1376), von *Stoguntin* 1379, *Stoientin*, *stoyentyn* 1402, *Stojentin* 1440, de *Stoyentine* (1469)1564, de *Stoyentine* 1486 *Stojentin* 1, 2, 3, 5, 11, 18, 44; *Stoientin* 1608 TrautmElb I 153; *Stoientin* 1618 MpLub; *Stoyentin* 1628 KIKr 269; *Stojenthin* 1779–85 RzDuma I 138; *Stojenthin* 1789 MpGillyPom; *Stojentin* — *Stowięcino*, *-na*, *stowięciński* 1947 MPol XXV nr 111; *Stowięcino*, *-na* 1982 WUN III 353; kasz.: *stojicëno*. — Wieś leży niedaleko wsi *Stojęcino*, dziś *Stojcino* (zob.). Zapisy dla obu miejscowości są trudne do rozdzielienia. Różnicę formy widać dopiero w zapisach gw., być może jedna z nazw jest ponowiona. Nazwa zmieniona jako *Stojentin*; po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stowięcino*. Lit.: LorSNH 118; RzDuma I 138; Iwicki, PMT XI 105. BCz

Stożne (1), wś, suwał., gm. Kalinowo, 8,5 km na płn. od Rajgródu: *Stoseno* 1479, zu *Stosna* 1503 BiałKol 84, 86; *Stosnen* (1503) KętL 459; *Stosznen*, wś 1785 Goldb III 158; *Stosnien* 1796–1802 MpSchröt XVIII; *Stosnin* 1839 MpKwat VI 4; *Stożny*, *-ów* ok. 1859 SzcześTeka 151; *Stosznen* — *Stożne* 1879 KętN 164; *Stożne* ... w *Stożnych* 1882 KętL 459; *Stożne* 1890 SG XI 379; *Stożne* — *Sprindenau* 1936, *Stosznen* 1941 Choj

129; *Sprindenau* — *Stożne*, *-ego*, *stożeński* 1948 MPol XXVI nr 59; *Stożne* (!) 1952 UW 160; *Stożne*, *-nego* 1982 WUN III 353; gw. *stóznen*, do *stóznōf*, też *stóznil//stozni*, *stoznoū*. — Od ap. *stóg*, z suf. **-bno*, wtórnie **-bne* (neutrum), w zapisie zmienionym *-en*. Okresowo postać pluralna *Stożne*, *Stożny*, na co wskazują końcówki dopełniacza *-ych*, *-ów*. W 1936 r. wś otrzymała chrzest niem. *Sprindenau*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stożne*. Lit.: Borek, *-bn-* 226; BiałPrzem 23, 88, 221; BiałKol 91, przyp. 128, 108–9, 142. RP

Stożne (2), wś, suwał., gm. Kowale Oleckie, 9,5 km na płn.-zach. od Olecka: Paul, Wefferseintze von *Stosnai* 1560, *Stosnen*, *Stussenaw*, *Stuβnow*, *Stuznen* 1560 BiałKol 142, 157; *Stosznen*, *Stussenaw*, *Stusnaw*, *Stoszne* (1560) KętL 515–6; *Stosena* 1564, 1601 BiałKol 157; *Stosznen*, wś 1785 Goldb III 158; *Stosznen* 1796–1802 MpSchröt XII; *Stoβnen* 1843 PMT XII 167; *Stosznen* — *Stożne* 1879 KętN 169; *Stożne* ... z *Stożnych* 1882 KętL 515–16; *Stożne*, niem. *Stossnen*, wś 1890 SG XI 379; *Stożne* — *Stosnau* 1938, *Staasznen* 1941 Choj 129; *Stosnau* — *Stożne*, *-ego*, *stożeński* 1946 MPol XXV nr 142; *Stożny* (!) 1951 PMT XII 167; *Stożne* — *Stosnau* (*Stooszen*) 1951 Rosp 312; *Stożne*, *-nego* 1982 WUN III 353. — Nazwa wsi ponowiona z n. *Stożne* (1). Zapisy wykazują wahanie między postacią pluralną a singularną neutrum, na co wskazują formy dopełniacza. W 1938 r. urzędowo wprowadzono n. niem. *Stosnau*; po 1945 r. ustalono n. *Stożne*. Lit.: Borek, *-bn-* 226; Szcześniak, PMT XII 167; BiałPrzem 93, 199, przyp. 434; BiałKol 91, przyp. 128, 108–9. RP

Stożno zob. **Stużno**

Stożny zob. **Stożne** (1)

Stódzew zob. **Stodzew**

Stójcino zob. **Stojcino**

Stójka, wś, biał., gm. Czemierniki, 15,5 km na wsch. od Kocka: *Сту́йка*, въ усадьбѣ *Сту́йка* 1903 APLub(35/1807/0/2.2/152, k. 43); *Stójka*, wś 1921 Sk IV 54; *Stójka*, *-ki*, *stójkowski* 1970 UN 119, 11. — Od ap. *stójka* ‘straż, warta, posterunek’ SGPrei(kartoteka). Pierwotnie była to gajówka, leśniczówka. IN

Stójki zob. **Stojki**

Stójków zob. **Stojków**

Stójlo, wś, chełm., gm. Siennica Różana, 6,5 km na pld.-wsch. od Rejowca: majątek *Stójlo*

Stóžno

1920 Wyzwolenie VII(16), 4; *Stojło*, folw., kol. 1921 Sk IV 50; *Stójło* 1931 Mp-100(44-37); *Stojło*, kol., folw. 1933 SkBy 1627; *Stójło*, wś 1952 UW 138; *Stójło*, -ła, *stójłowski* 1970 UN 111, 33. — Nazwa wsi ponowiona z n. lasu, por. Kanie... *Stójło* 1882, *Stójło*, obręb leśny 1890 SG III 805, XI 356, na którego obszarze powstała miejscowość. Nazwa zapewne od ap. *stojło*, w bartnictwie 'drzewo zastawne; drzewo, na którym ustawione są kłody bartne'; por. też ap. *stójło* 'miejsce w zagrodach przenośnych na polu, gdzie latem stoi bydło dla zagojenia' LesiówTer 24, *stojło* 'miejsce w polu, na które pastuch wpędza dla ochłody bydło na południe, na czas największej spieki' SGPKar V 236. Lit.: Wyzwolenie. Organ PSL, VII(16), 1920, 4; Blank-Weissenberg, Barcie i kłody w Polsce, 1937, 90. BCz/PS

Stóžno zob. **Stužno**

Stöblau zob. **Stebłów** (1, 2)

Stöckigt zob. **Krzewie** (1), **Sztreki**

Stöckow zob. **Stojkowo**

Stölitz zob. **Stołaż**

Stölpchen zob. **Stolpek**

Stöppen zob. **Stojpy**

Stöschwitz zob. **Stoszyce**

Stöven zob. **Stobno** (5)

Stöwen zob. **Stawno** (1), **Stobno** (4, 5)

Stpica zob. **Szpica**

Stpice, wś, ciech., gm. Świercze-Koty, 6 km na pln. od Nasielska: *Stippicze* 1423, *Stpicze* 1424, Zemk de *Stipicze* 1424, Joh. de *Stipice* 1425, *Stipice* 1426 Zakr I nr 12, 237, 413, 1436, 2385; *Stipicze* 1435 MK 3, 142v; Johannem Stpicza de *Stipicze* 1447, *Stipicze* 1467, *Stpycze* 1499, *Stpice* 1520 ZHer nr 52, 291, 789, 961; *Stpicze Seligi* et *Magna* 1576 ŻDz XVI 318; *Stpice* 1783 MpPerMz; *Stpice* (!) 1827 Tabella II 181; *Stpice* 1890 SG XI 379; *Stpice* 1921 Sk I 133; *Stpice*, -pic 1982 WUN III 353. — Od n. os. *Stpica*, w formie pluralnej, por. *Stpicza* Jan 1437 Zakr II nr 2824 oraz zapis z 1447 r. Nazwa os. od ap. *szpica*, *stpica*, *špica* 'czoło, front wojska, szczyt budynku' lub *špica* 'kij, oścień, szprycha' Sstp VIII 73. W XVI w. *Stpice-Szeligi* i *Stpice Magna*, człony drugie od n. os. i heral. *Szeliga* SSNO V 301–2, w formie pluralnej, i od łac. przym. *magnus* 'wielki'. Lit.: ZMaz 347. UB

Stpice zob. **Szpice-Chojnowo**, **Śnice**

Stpice Magna zob. **Stpice**

Stpice-Szeligi zob. **Stpice**

Stpicza zob. **Szpica**

Stpiczyno, os. zaginiona, leżała na Kujawach?: *Stpichino* 1258 Kuj 194. — Od n. os. *Stpica* SSNO V 216, z suf. -ino. B. Ulanowski (Kuj 497) identyfikuje ten zapis ze Stypinem, natomiast według S. Kozierowskiego (Koz V 602) jest to współczesna kol. Dulsk-Spiczyny (*Spiczyny* 1921 Sk I 163). Lit.: Koz V 365, 602. KS

Stpiewo zob. **Zdbowo**

Stpowo zob. **Zdbowo**

Stpów zob. **Zdbowo**

Strabla, wś, biał., gm. Wyszki, 12 km na pld.-wsch. od Suraża: *Strabla* 1565 HMil 225; [сѣ] *Спаблану* 1565 Lesmaitis 303; *Strabla* 1569 UPL 257; *Strablia* 1577 ASK I 47, 237; *Strabla* 1591 ŻDz XVII/1, 153; bona nostra Buzony et *Strablie* 1592 MK 137, 486v; *Strablia* 1597 MK 141, 164v; *Strabla*, wś 1676 KondBał 69–70; kontrakt o nabycie wiecznością *Strabli* 1717, na *Strable*, z ogrodnikami *Strabelskiem*, dobra, *Strable* zwane 1721 ASR IX 317, 319, 320, 321; na maiętność *Strable*, z prowentów *Strzabelskich*, *Strzabla* 1722 AWAK XXVII 172; do kościoła *Strabelskiego* 1773 DekPd 112; *Strabla* 1795 MpPerPd; *Strabla* 1890 SG XI 379; *Strabla*, folw. 1921 Sk V 30; *Strabla*, -li, *strabelski* 1972 UN 153, 55. — Od n. rz. *Strabla*, ld. Narwi, por. na rzece *Strabli* 1576 Lupodl 60, która jest uważana za bałtycką. Zdaniem M. Kondratiuka n. rz. w związku z lit. *strāmbas*, *strāmblys*, brus. *strāmbiel* 'łodyga rośliny' (w n. jednak brak śladu -m-) lub lit. *strēbti* 'siorbać' SESmocz 594. M. Biolik łączy ją z rdzeniem ide. **srey-* 'płynąć', a Z. Babik podejrzewa, że jest przedślowiańska. Lit.: Kond 191–2; KondBał 69–70; Biolik, HE XIX 180–1; Babik 260–1. IN

Straburek zob. **Żmigród**

Strachanów, wś, sier., gm. Goszczanów, 9,5 km na pln.-zach. od Warty: *Strachonovo* 1354 KW III 34; *Strachunowo* 1392 SHGŁęcz II 118; *Strachonovo* 1417 Koz VII 142; *Strachunow* 1511, *Strachonow* 1518 ŻDz XIII 183; *Strachunow* 1511/12 VisitGn 393; *Strachnowo* 1511–23 ŁLB II 61; *Strachunow* 1553, *Strachanow* 1576 ŻDz XIII 223; *Strachanow* 1673 ASK I 74, 279v; z tychże dóbr *Strachanowa* 1699 InwKl I 259;

Strachanow 1783–84 RejKor 167; *Strachanów* 1827 Tabella II 201; *Strachanow* 1839 MpKwat II 4; *Strachanów* 1890 SG XI 380; *Strachanów* 1921 Sk II 118; *Strachanów*, *-nowa* 1982 WUN III 353; gw. *straxonuf*, *-ova*, *straxoński*. — Od n. os. *Strachon, *Strachun (: *Strach* SSNO V 216, por. *Strachan* KozN 18, *Strachon* RymSEN II 490), z suf. *-owo*, później *-ów*. W XVI w. odnotowana forma *Strachnowo* z zanikiem śródgłosowego *-o-*. Lit.: SHGŁęcz II 118; Nieckula, *-ov-* 196. IN/KS

Strachau bei Nimptsch zob. **Strachów** (3)

Strachau bei Zobten zob. **Strachów** (4)

Strachcin zob. **Strawczyn**

Strachcin Nagórny zob. **Strawczynek**

Strachcin Podleśny zob. **Strawczyn**

Strachcin Zaleśny zob. **Strawczyn**

Strache zob. **Strachów** (3, 4)

Strachemin zob. **Strachomino**

Strachmin zob. **Strachomino**

Strachnowo zob. **Strachanów**

Strachocice, dziś *Strachocice* i *Strachocice-Kolonia*, dwie wsi, koniń., gm. Dobra, ok. 8 km na pld.-wsch. od Dobrej: *Strachoczicz* 1386, *Strachoczicze* 1391, *Strachoczicz* 1392 SHGŁęcz II 118; *Strachouicze* 1496, *Strachocice* 1511 ŻDz XIII 174, 184; *Strachoczicze* 1511–23 LLB I 405; *Strachoczicze* 1553 ŻDz XIII 225; w częściach wsi i dziedziny *Strachocic* 1578 InwKl I 36; *Strochocice* et Zaspy Strachockie 1673, *Strachocice* 1674 ASK I 74, 280v, 402v; *Strachocice* 1802–03 MpGillyPr; *Strachocice* 1827 Tabella II 201; *Strachocice* 1839 MpKwat II 4; *Strachocice*, wś i folw. 1890 SG XI 380; *Strachocice* 1921 Sk II 118; *Strachocice*, wś i kol. 1952 UW 82; *Strachocice*, *-cic*, *Strachocice-Kolonia*, *-cic-nii* 1982 WUN III 353; gw. *straxoćice*, *-ćic*, *straxocki*. — Od n. os. *Strachota* SSNO V 217 (od im. typu *Strachomir*, *Strach*), z suf. *-ice*. Człon drugi n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: SHGŁęcz II 118. IN/KS

Strachocim zob. **Strachocina**

Strachocin (1), dziś *Stary Strachocin* i *Nowy Strachocin*, dwie wsi, ostroł., gm. Szelków, 11 km na pld.-wsch. od Makowa Mazowieckiego: *Strachocino* 1431 MkM II nr 328; *Strachoczyno* 1479 SHGMz(Ep. 13, 208v–209); Johanne *Pieczkowski* 1482 SHGMz(Ep. 11, 256v); nob. Joh. *Piecz-*

kowsky [...] de bonis suis *Pieczkowo* alias *Strachoczyno* 1497 SHGMz(Ep. 15, 122); nob. Johannis de *Pieczkowo* 1504 SHGMz(Ep. 16, 205); *Pieczkowo*, *Strachoczyno* 1511 SHGMz(PT 1, 118v); *Strachoczyno* 1512 SHGMz(Ep. 7, 6v); *Strachoczino* 1582 ŻDz XVI 392; *Strachocino* 1783 MpPerMz; *Strachocin* 1827 Tabella II 201; *Strachocino* 1890 SG XI 381; *Strachocin Szlachecki*, *Strachocin Nowy* 1921 Sk I 77; *Strachocin Stary*, *Strachocin Nowy* 1952 UW 15; *Stary Strachocin*, *-rego -na*, *Nowy Strachocin*, *-wego -na*, *strachocki* 1971 UN 129, 48, 46. — Od n. os. *Strachota* SSNO V 217 (: *Strachomir*, *Strach*), z suf. *-ino*, wtórnie *-in*. W XX w. w wyniku podziału wsi nazwy uzyskały człony odróżniające od przym. *szlachecki*, *stary* i *nowy*. W XV–XVI w. pojawia się n. oboczna *Pieczkowo* (odnosząca się prawdopodobnie do dworu obok wsi), ta od n. os. *Piec(z)ek*, *Piec(z)ko* SSNO IV 231, z suf. *-owo*. Lit.: ZMaz 347. UB

Strachocin (2), wś, szczec., gm. Stargard Szczeciński, 3 km na pld.-wsch. od Stargardu Szczecińskiego: *Strachto*, *Strachio* 1229 PU I nr 257; [*Zartzig*] 1262 PU II 99; *Zarcik* 1373 LorzSNH 143; *Sartzigk* 1487 CdB B V 431; *Zarzigk* 1498 CdB A V 484; *Czartzigk* 1523 KlKr 181; *Sartzig* 1539 PomKirch I nr 33c, 171; *Startz* (!) 1618 MpLub; *Zarzig* 1789 MpGillyPom; *Zarzig* 1834 MpUMbl 1243; *Zartzig* 1895 SG XIV 423; *Zartzig* — *Strachocin*, *-na*, *strachociński* 1947 MPol XXV nr 111; *Strachocin*, *-na* 1982 WUN III 353. — Pierwsze zapisy trudne do jednoznacznego odczytania. Może pierwotnie *Żarsko (< *Żarbsko); od XIII w. niem. suf. *-zig* zapewne w miejsce słow. **-bško*. Możliwy też związek z n. os. *Žbraxъ (: *žreć*). Nazwa *Strachocin* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: Rzduma II 124. BCz

Strachocin (2a), wś zaginiona, włączona zapewne do Wrzaw, tarnob., ok. 8 km na pld.-wsch. od Sandomierza: *Strachoczin* (1369)XVI ZDM IV 154; *Strachoczin* 1441 SHGLu IV 137; *Strachoczin* 1470–80 DB II 313; *Strachoczyn* 1481 SHGLu IV 137; *Strachoczin* 1497 Matr II nr 1048; *Strachoczin* 1529 LR 397; *Strachoczin* 1531 ŻDz XIV 356; *Strachoczin* 1565 Lulu 45; villae *Strachocin* 1602–04 VisCrac 383; Wrzawy i *Strachocin* ... ze wsi Wrzaw i *Strachocina* 1626 RPobLu

Strachocin

92; *Strachocin* 1685 RPolLu 236a. — Od n. os. *Strachota*, z suf. *-in*. W rejestrach XVII-wiecznych n. wsi zapisywano razem z Wrzawami (por. np. Wrzawy et. *Strachocin* parochia), można zatem przypuszczać, że w tym czasie następował proces łączenia się tych wsi. Lit.: SHGLu III 223–4, IV 137; KosLu 73. IN

Strachocin (3), wś, wałb., gm. Stronie Śląskie, 1 km na płn. od Stronia Śląskiego: plebanis ecclesie *Sreckeri* (1264)XIV SUR III 320; ecclesia de *Srekendorf*, plebanus ecclesie *Sreckdorf* 1285–96 BGI I 135, 136; *Shrekendorph* 1325, *Schrekersdorf* 1346, *Srekrdorf* 1361, *Schrekerdorf* 1363 GQ I 44, 85, 175, 180; *Srekerdorf* 1364 KGI 53; *Srokkeri* 1369, *Schreckeri villa* 1384, *Schrekordorf* 1389, *Sreckendorff* 1396, *Schrekerivilla* 1399 GQ I 311, 237, 255, 273, 311; *Srekendorff* 1401, *Schrekersdorff* 1404, *Schreckendorf* 1412, *Ssreckersdorff* 1412, *Schreckendorf* 1415 GQ II 5, 15, 57, 532, 73; *Schreckendorf* 1460, *Schreckirdorf* 1477, 1478, 1485, *Schreckirdorf* 1497 GQ II 256, 359, 370, 411, 487; *Schreckirdorff* 1500 CdSil XXXIV 44; *Schreckersdorff* 1558, *Schreckendorff* 1628 GQ III 39, 109; *Schröckendorff* 1743 SNGŚI XIII 78; *Schreckendorf* 1747 MpCGIa; *Schröckendorf* 1765 SGTS XVII 214; *Schreckendorff* 1790 CdSil XXXIV 147; *Schreckendorf* 1845 K 609; *Schreckendorf* — *Strachocin*, *-a*, *strachociński* 1946 MPol XXV nr 142; *Strachocin*, *-na* 1982 WUN III 353. — Dawna n. niem. *Schrecker(s)dorf*, *Schreckendorf*, w łac. postaci kancelaryjnej *Villa Schreckeri*, od n. os. *Schrecker* (dawniej częściej w Kotlinie Kłodzkiej, por. Jacob *Schrecker* 1427, Jacob *Schreckir* 1475, Ernst *Schrecker*, *Schreckir* 1478, 1483 GQ II 139, 348, 368, 400) i ap. *Dorf*, śrdniem. *dorp*, łac. *villa* ‘wieś’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strachocin*. Lit.: SNGŚI XIII 78. PS

Strachocin zob. **Strachocina**, **Strawczyn**

Strachocin Nowy zob. **Strachocin** (1)

Strachocin Stary zob. **Strachocin** (1)

Strachocin Szlachecki zob. **Strachocin** (1)

Strachocina, wś, krośn., gm. Sanok, 10 km na płn.-zach. od Sanoka: villam dictam *Szvanczyzce* (1369)1532 ZDM IV 151; in villam dictam *Strachoczynie Woli* 1390 Fast 117; in *Strochocini* (!) 1424, *Strachoczina* 1427 AGZ XI 85, 221; de *Swyenicze* 1465, *Strachotin* 1465 AGZ

XVI nr 189, 237; villa Regali *Trachoczin* 1470, *Strachoczyn* 1480 AGZ XVI nr 695, 1414; *Strachoczyna* 1508 ŻDz XVIII/1, 123; *Strachoczim* 1520 Matr IV/1, nr 3384; *Strachoczina* 1589 ŻDz XVIII/1, 55; *Strachocina* 1678 AGZ XXII 39; Wieś *Strachocin* 1728 ASK 84/19, 259; Villa *Strachocin* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 47); *Strachoczym* 1786 MJ 19, XV, 362, 71; *Strachoczyn v. Strachocina* 1794 Ga Qq2v; *Strachotyina* 1860 Sch 380; *Strachocina* 1890 SG XI 380; *Strachocina*, *-ny* 1982 WUN III 353. — Dawniej *Święcice*, od przym. *święty* lub od n. os. *Święty* SSNO V 407 (: *święty*), z suf. *-ice*. Później n. zestawiona *Strachocina Wola*; od n. os. *Strachota*, z suf. *-ina*, i od ap. *wola* w znaczeniu osadniczym ‘libertas’. W XV w. nastąpiła elipsa członu *Wola*, a n. wykazuje wahania rodz. *Strachocina*//*Strachocin*. Forma *Trachocin* powstała w wyniku fałszywej dekompozycji (interpretacja *S-* jako przyimka *z*), *Strachocim* w wyniku mieszania głosek *-m-* : *-n-*, a *Strachoczyn* z wyrównaniem do nazw na *-czyn*. Postaci ukr. *Strachotyin*, *Strachotyina*. Lit.: MakSk 155. BCz

Strachocina Wola zob. **Strachocina**

Strachocino zob. **Strachocin** (1), **Strachucino**

Strachockie Młyny zob. **Młyny Strachockie**

Strachoczyn zob. **Strachocina**

Strachomin, wś, siedl., gm. Latowicz, 9,5 km na płn.-zach. od Stoczka Łukowskiego: *Strachomino* (1451)1456 MK 4, 116v; *Strachomyno* 1456, 1473 MK 5, 171v; *Strachomino* (1508)1540 MK 8, 21v; *Strachomin* (1565) Lumaz I 130; *Strachomin* 1576 ŻDz XVI 220; villa *Strachomin* 1645 MK 189, 379; *Strachonin* 1662 ASK I 72, 704; *Strachomin* 1783 MpPerMz; *Strachomin* 1827 Tabella II 201; *Strachomin* 1890 SG XI 381; *Strachomin*, *-na* 1982 WUN III 353. — Od n. os. *Strachoma (: *Strachomir* SSNO V 217), z suf. *-ino*, później *-in*. Możliwe również, że n. została utworzona wtórny suf. *-omin* od n. os. *Strach* SSNO V 216. Forma *Strachonin* w związku z mawozwiecką gw. wymową *m' > n'*. Lit.: Mańczak, Onom IV 36, 39. UB

Strachomino, wś, kosz., gm. Będzino, 14,5 km na płn.-zach. od Karlina: *Strachemin*, *Trathemin* 1300 PU III 400; *Strachemyn* 1301 PU IV 26; ville *Stragghemyn*, *Strachemyn* (1316)1317 PU V 276; *Strachemyn* 1327 PU VII 135; *Strache-*

min 1554 PomKirch II nr 128a, 289; *Strachmin* 1624 PMT XIII 69; *Strachmin* 1789 MpGilly-Pom; *Strachmin* 1804 KIKr 468; *Strachmin* — *Strachomino*, *-na*, *strachomiński* 1947 MPol XXV nr 111; *Strachomino*, *-na* 1982 WUN III 353. — Od n. os. *Strachoma, z suf. *-in*. W formach zniemczonych wahanie *o* : *e* : *ø* (synkopa). Lit.: TrautmElb 173; RzDuma I 139; Belchne-rowska, PMT XIII 69. BCz

Strachomiry zob. **Kurzątki** (2)

Strachom Maior zob. **Strachów**

Strachon Minor zob. **Strachonek**

Strachonek, wś zaginiona, leżała koło Strachonia i Zbyszewa, włoc., gm. Dobrzyń nad Wisłą; desertam *Strachon* 1526, *Maly Strachonek* 1526 Matr IV/2, nr 14505, 14829; villarum regalium *Strachon* Maioris et *Minoris* 1533, utraque villa *Strachon* Maiore et *Minore* 1533 Matr IV/2, nr 16871, 16790; *Maly Strachonek* 1564 Luwlkp II 269; *Strachonek* seu *Durlas*, opust. os. 1628–32 Luwlkp 68; Zbyszewo, *Strachonin* et *Durlas* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 103v); Wieś Zbyszewo cum desertis *Strachonie*, *Durlas* 1775 Konstytucye 100. — Początkowo *Strachoń*, od n. pobliskiej wsi *Strachoń*, później z łac. członem *Minor* (pol. *Maly*), zastąpionym deminutywnym suf. *-ek*, także *Maly Strachonek*. W XVII–XVIII w. oboczna n. *Durlas*, wg Z. Babika zapewne od ap. *durǔlěš ‘las, bór porośnięty bagnem zwyczajnym’. Lit.: SHGDobrz(materiały) 177; Konstytucye Publiczne Seymu Extraordynarynego Warszawskiego, t. 1, 1775, 100. KS

Strachonowo zob. **Strachanów**

Strachoń, wś, włoc., gm. Dobrzyń nad Wisłą, 3 km na pñ.-zach. od Dobrzynia nad Wisłą; Rudcone de *Strachon* (1375)1520 MK 33, 707; *Strachow* (1455)1579 MK 119, 394; villam *Strachon* 1490 MK 14, 370; *Stary Strachony* 1510 Matr IV/2, nr 9524; *Strachony* 1515 Matr IV/1, nr 2416; *Strachyny* 1515, *Strochon* 1526 Matr IV/2, nr 10524, 14505; villarum regalium *Strachon* Maioris et *Minoris* 1533 Matr IV/2, nr 16871; *Strachon* 1564 ŻDz XII 270; *Strachon* 1564–65 Luwlkp II 269; *Strachun* 1609 AtKu-(ADP16 338, 5461); *Strachon* 1628–32 Luwlkp 68; *Strachonie* desolata 1674 ASK I 73, 127; *Strachonin* 1728 ASK 84/19, 242; *Strachonin* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 103v); *Strachoń* de-

serta 1783–84 RejKor 448; *Strachów* 1825 Gawarecki 153; *Strachow* 1827 Tabella II 201; *Strachoń* 1890 SG XI 381; *Strachoń* 1931 Mp-100(38-28); *Strachów*, folw. 1933 SkBy 1630; *Strachen* Vw. (*Strachon*) 1944 MpMbl(3381); *Strachoń*, *-choń*, cz. Zbyszewa 1972 UN 180, 17; *Strachoń*, *-nia* 1982 WUN III 353; gw. *straxuń*, *-ńa*, pole *straxuńskie*. — Pierwotnie *Strachoń*, od n. os. *Strachon (: *Strachomir*) SSNO V 217, z suf. **-jъ*. Okresowo n. z członami od przym. *stary*, łac. *maior* ‘większy’, dyferencyjnymi w stosunku do n. *Strachoń Minor*, dziś *Strachonek*. W XVII w. przejściowo forma w l. mn., a w XVIII w. z suf. *-in*. Oboczna forma *Strachów* może wynikać z błędu w dok. z 1455 r. lub błędnego odczytania przez kopistę w 1579 r. oraz późniejszego jej powielania przez W. H. Gawareckiego i w Tabelli. W Matr I nr 2136 błędny zapis *Strachori*. Lit.: SHGDobrz(materiały) 176–7. KS

Strachoń zob. **Strachonek**

Strachosław, wś, chełm., gm. Chełm, 7 km na pñ.-wsch. od Chełma: *Strachoslaw* (1434)1610 ZDM V 350; *Strachoslaw* 1473 AWAK XIX 5; *Strachoslaw* 1502 Matr III nr 613; *Strachoslaw* 1564 ŻDz XVIII/1, 178; *Strachoslaw* wieś 1608 RCh V 88; *Strachoslaw* 1661 Lurus III 186; *Strachoslaw* 1737 AWAK XXVII 240; *Strachoslaw* 1796 PerOpis I 158; *Strachoslaw* 1827 Tabella II 201; *Strachoslaw* 1839 MpKwat VII 8; *Strachoslaw* 1890 SG XI 381; *Strachoslaw* 1921 Sk IV 11; *Strachoslaw*, *-wia*, *strachosławski* 1970 UN 108, 11. — Od n. os. *Strachoslaw (por. *Strachomir* SSNO V 217), z suf. **-jъ*. BCz

Strachoty, wś zaginiona, leżała w dawnej ziemi czerskiej: *Strachoty* 1662 ASK I 72, 665v. — Od n. os. *Strachota* SSNO V 217, w formie pluralnej. UB

Strachotyna zob. **Strachocina**

Strachowa zob. **Strachów** (2), **Strachówka**

Strachowice (1), wś, legn., gm. Legnickie Pole, 12 km na pñ.-wsch. od Legnicy: in *Strachwicz* 1346, czv *Strachwyc* 1347, czu *Strachwicz* 1352, *Strachewicz* 1411 Schir 106, 108, 129, 288; *Strachewicz* (1419) K 662; *Strachewicz* 1425 Sob VIII 242; *Strachwitz* 1672 MpDSLig; *Strachwitz* 1736 MpWiellig; *Strachwitz* 1789 Z VIII 193; *Strachwitz* 1845 K 662; *Strachwitz* 1900 Myc 85; *Strachowice* — *Strandorf* 1939 Prus 69; *Strach-*

Strachowice

witz — *Strachowice*, -wic, *starachowicki* 1946 MPol XXV nr 142; *Strachowice*, -wic 1982 WUN III 353. — Pierwotnie zapewne *Strachowice*, od n. os. *Strach* SSNO V 216 (: *strach*, *Strachomir*), z suf. -owice; zmieniona jako *Strachwitz*. Nazwa niem. *Strandorf* wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strachowice*. Lit.: SNGŚI XIII 78. PS

Strachowice (2), cz. Wrocławia, dawniej wś: de *Strachowiz* 1285 SUR V 143; *Strachwitz* (1305)XIV, *Strachewitz* 1329 Reg nr 2844, 4900; *Strachwicz* (1330) K 662; *Strachwitz* 1331 Reg nr 5014; zu *Strachwicz* 1334, *Strachewicz* 1337 Reg nr 5293, 5828; *Strachowicz* 1338, *Strachuicz* 1339 Reg nr 6112, 6270; de *Strachewicz* 1344, de *Strachowicz* 1349, de *Strachowicz* 1353 CdSil IV 17, 15, 143; *Strachewicz* 1353 LandB 75; *Strachwiz* 1410 SNGŚI XIII 79; *Strachewicz* 1425, *Strachwitz* 1559 DomWr 101; Villa *Strachwitz* 1666/67 J I 280; *Strachwitz* 1736 MpWielWrat; *Strachwitz* 1845 K 662; *Schöngarten* 1934–37 OÄSchl I 37; *Strachwitz* 1912 Meyers II 890; *Schöngarten*, *Strachowice* 1941 Wrzosek 10; *Schöngarten* — *Strachowice*, -ic, *starachowicki* 1946 MPol XXV nr 142; *Strachowice*, -wic 1982 WUN III 353. — Pierwotnie *Strachowice*, zmienione jako *Strachwitz*. Nazwę niem. *Schöngarten* nadała administracja hitlerowska. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strachowice*. Lit.: SNGŚI XIII 79; DomWr 101. PS

Strachowiec, wś zaginiona, leżała między Gutowem Wielkim, Sędziwojewem i Węgierkami, pozn., gm. Września: de Vangri, Nadarszyce et *Strachowo*, *Strachowyecz* 1420, *Strachowyecz* 1425 Koz III 256; de *Strachowyecz* 1421 RWlkp II nr 699; *Strachowyecz* 1464–65 KsgPoz 6, 228v; *Strachowecz* 1470, *Strachowecz* 1472 Koz III 256; ville deserte *Strachowyecz* 1476 KsgPoz 9, 52v; *Strachowyecz* 1523 KsgPoz 15, 517v; *Strachowiecz* 1559 KsgPoz 19, 745; [pus. *Strachowiec*] 1779 TekiDw(16943, nr 1356). — Od n. os. *Strach*, z suf. -owo, -owiec. Na początku XVII w. notowany był jeszcze w tym miejscu las *Strachowiec*, por. silva dicta *Strachowiec* 1602 KszGn 45, 329v. Lit.: Koz III 256, 732. PS

Strachowo, wś, ciech., gm. Płońsk, 4 km na wsch. od Płońska: *Strachouo* 1400 Płoń nr 54; *Strachowo* 1424 Zakr I nr 102; *Strachowo* 1428

MkM I nr 597; Joh. *Strachowsky* 1450 SHG-Mz(MK 335, 44v); *Strachowo* (1454)1456 MK 4, 20; *Strachowo* 1484 SHGMz(Ep. 10, 324); *Strachowo* 1505 ZHer nr 844; *Strachowo* 1517 SHGMz(PT 1, 475v); *Strachowo Maior* 1525 ASK I 40, 50v; *Strachowo Wielkie* 1567 ŻDz XVI 352; *Strachowo* 1783 MpPerMz; *Strachowo* 1827 Tabella II 201; *Strachowo* 1890 SG XI 382; *Strachowo* 1921 Sk I 123; *Strachowo*, -wa 1982 WUN III 353. — Od n. os. *Strach*, z suf. -owo. W XVI w. *Strachowo Wielkie* — n. dyferencyjna w stosunku do *Strachowa Małego* (dziś *Strachówko*). Lit.: ZMaz 347. UB

Strachowo zob. **Strachowiec**

Strachowo Małe zob. **Strachówko**

Strachowo Wielkie zob. **Strachowo**

Strachów (1), wś, koniń., gm. Świnice Warckie, 14,5 km na zach. od Łęczycy: *Strachon* (!) 1802–03 MpGillyPr; *Strachów* 1827 Tabella II 201; *Strachow* 1839 MpKwat II 4; *Łyków* al. *Strachów*, kol. 1884 SG V 849; *Strachów*, wś 1921 Sk II 123; *Strachów* 1931 Mp-100(40-28); *Strachów*, -chowa, *strachowski* 1972 UN 43, 26. — Od n. os. *Strach*, z suf. -ów. Oboczna n. *Łyków* ponowiona z n. sąsiedniej wsi (zob.). IN/KS

Strachów (2), wś, siedl., gm. Jadów, 6 km na zach. od Łochowa: z *Srakouem* (1565) Lumaz II 148; *Srakowo* 1578 ŻDz XVI 408; *Strachowa* 1783 MpPerMz; *Strachów* 1827 Tabella II 201; *Strachów* al. *Strachowa* 1890 SG XI 381; *Strachów* 1921 Sk I 149; *Strachów*, -chowa 1982 WUN III 354. — Dawniej *Srakowo*, od n. os. *Sraka* SSNO V 160, z suf. -owo. Forma *Strachowal*/*Strachów* powstała w wyniku adideacji do ap. *strach* wspartej czynnikami eufemizacyjnymi. UB

Strachów (3), wś, wroc., gm. Łagiewniki, 4 km na płn.-wsch. od Niemczy: in villa *Strachaw* (1295) SUR VI 176; *Strache* 1736 MpWielBreg; *Strachau* 1743 SNGŚI XIII 79; *Strachau* 1779 Büsching XIII 282; *Strache* (*Strachau*) 1783 Z I/4, 49; *Strachau* (*Strache*) 1801 WBeschr III 164; *Strachau bei Nimptsch* 1845 K 662; *Strachau* 1900 Myc 85; *Strachau b. Nimptsch*, *Strachów* 1941 Wrzosek 21; *Strachau b. Nimptsch* — *Strachów*, -owa, *strachowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Strachów*, -chowa 1982 WUN III 354. — Dawniej *Strachów*, zmieniony jako *Strachau*, *Strache*. Okresowo n. z członem lokalizującym

bei Nimptsch ‘koło Niemczy’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strachów*. Lit.: SNGŚI XIII 79. PS

Strachów (4), wś, wroc., gm. Sobótka, 4 km na wsch. od Sobótki: *Strachow* (1371) K 662; *Strachaw* 1385 SGTS XX 470–71; *Strachau* 1736 MpWielSchw; *Strache* 1736 MpWielBreg; *Strachau bei Zobten* 1743 SNGŚI XIII 79; *Strachau bey Zopten* 1779 Büsching XIII 282; *Strache* 1783 Z I/4, 49; *Strache bei Zobten* 1801 WBeschr III 164; *Strachau bei Zobten* 1845 K 662; *Silingau*, *Strachów* 1941 Wrzosek 10; *Silingau* — *Strachów*, -owa, *strachowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Strachów*, -chowa 1982 WUN III 354. — Od n. os. *Strach*, z suf. -ów. Nazwę zniemczono jako *Strachau*, człon lokalizujący *bei Zobten* ‘koło Sobótki’. Nazwa niem. *Silingau* wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strachów*. Lit.: SNGŚI XIII 79. PS

Strachów zob. **Strachoiń**

Strachówka, wś, siedl., gm. Strachówka, 12 km na wsch. od Tuszcz: *Straszowa Łąka* 1563 ŹDz XVI 419; *Villa Straszowa Łąka* 1673 ASK I 66, 887; *Strachowa* 1783 MpPerMz; *Strachówka* 1827 Tabella II 201; *Strachowka* 1839 MpKwat V 4; *Strachówka* 1890 SG XI 381; *Strachówka*, -ki 1982 WUN III 354. — Dawniej *Straszowa Łąka*; czł. pierwszy od n. os. *Strasz* SSNO V 218 (: *Strach*, *Strachomir*), czł. drugi od ap. *łąka*. Później pojawia się forma *Strachowa* od n. os. *Strach*, która następnie uległa deminutywizacji za pomocą suf. -ka. Lit.: SHGLiw 200–1; RospSEMIG 370. UB

Strachówko, wś, ciech., gm. Płońsk, 2,5 km na wsch. od Płońska: *Sbuszowo* (1414–25)1456 MK 3, 45v; in *Strachowo et Dzbuszewo* (1446)1456 MK 4, 28v; Thomam Mycula de *Strachowo minori* 1452 SHGMz(Ep. 5, 58v) (tu?); *Strachowo* ... cum *Sbuszowo* 1469 MK 5, 127; *Strachowo et Sbuszowo* 1489 MK 6, 231v; *Strachowo Minor* 1525 ASK I 40, 50v; *Strachowo Male* 1567 ŹDz XVI 352; villarum ... *Poczernino et Strachowka* 1643 MK 185, 730v; *Strachowko* 1783–84 Rej-Kor 572; *Strachówko* 1827 Tabella II 201; *Strachówko* 1890 SG XI 381; *Strachówko* 1921 Sk I 125; *Strachówko* 1952 UW 29; *Strachówko*, -ka 1982 WUN III 354. — Pierwotnie zapewne **Buszewo*, od n. os. *Busz* SSNO I 287, z suf. -ewo, też -owo. Forma *Zbuszowo* powstała w wyniku

absorpcji przyimka *z*, a *Dzbuszewo* w wyniku zmiany *z//dz*. Później pojawia się n. *Strachowo Male*, o członie pierwszym zob. *Strachowo*, czł. dyferencyjny od przym. *mały*. Wtórnie nastąpiła uniwerbizacja przy pomocy suf. -ka, od XVIII w. ustaliła się postać z suf. -ko. UB

Strachucino, os. zaginiona, leżała w dawnym pow. keyńskim: bonorum ... *Lobzenyca*, *Pyesczna*, *Zorawya*, *Cowalyewo*, *Rozwarzino et Strachoczino* 1454 Matr I nr 221; *Strachuczyn* 1493 Matr II nr 204; *Strachuczino* 1522 KsgPoz 15, 438v; villarum ... *Strachuczino et Rozwarzyno* 1533 KszGn 14, 341; *Lubarscz Rozwarzin Strachucino* 1586 Wagner 31; *Strachuczino* 1612 KsgPoz 31, 609; [między dobrami Polikno ... a *Strachucinem* i *Rozwarzynem* należącymi do dóbr *Zurawia*] 1732 TekiDw(1209, nr 48). — Pierwotnie *Strachocino*, od n. os. *Strachota* SSNO V 217 (: *Strach*, *Strachomir*), por. *Strachotha* de *Ianowicz* 1386 Koz VI 147, z suf. -ino, efemerycznie -in. Zmiana *o > u* może wynikać z wymiany sufiksu -ota > -uta jeszcze w obrębie podstawy antroponimicznej (brak warunków do przejścia *o > ó > u*). Lit.: Koz VII 305; Wagner, *Księgozbiór wielkopolskiego magnata: Andrzeja Opalińskiego (1540–1593)*, 2011, 31. PS

Strachunowo zob. **Strachanów**

Strachwitz zob. **Strachowice** (1, 2)

Stracona zob. **Straconka**

Straconka, cz. Bielska-Białej, dawniej wś: wieś nowa na rzece *Straczoney* 1564 Lukrak I 250; *Stracona* koniec XVI w. SHGKr(kartoteka); *Villa Straconka* 1659–64 Lukrak 251; *Straconka* XVII LKrak 143; *Straczonka* 1724 MpDSTesch; *Dreseldorf* 1736 MpWielTesch; Pol[nisch] *Strazunka*, T[deutsch] *Drüsseldorf* 1779–83 MpMieg; *Straconka* 1802 Crusius III/2, 376; *Straconka* 1861–64 MpFran; *Straconka*, wś 1890 SG XI 382; *Straconka* 1921 Sk XII 3; *Straconka*, -ki 1982 WUN III 354. — Od n. potoku *Stracona*, dziś *Straconka*, pd. Białej (por. pierwszy zapis), wtórnie z suf. -ka. Hydronim od imiesłowu *stracony* (: *stracić* ‘zniknąć, zginąć’) określał potok znikający pod ziemią. Teren ten był obszarem penetracji niem. osadników od średniowiecza, w XVIII w. odnotowano oboczną n. niem. *Dresseldorf*, *Drüsseldorf*, *Drösseldorf*, od n. os. *Drossel*, ta od dniem. *droste* ‘zarządca,

Stradam

dzierżawca, sędzia' lub śrwniem. *drossel, drüsel* 'gardło, ryjek, trąba, gęba' Gott 161, 497, Brech I 355 + *Dorf* 'wieś'. Lit.: LKrak 143; BańMorf 43; Rymut, HE IX 113–4. *IN*

Stradam zob. **Stradomia**

Stradaunen zob. **Straduny**

Stradem zob. **Stradomno**

Stradlica zob. **Stradlice**

Stradlice, wś, kiel., gm. Kazimierza Wielka, 4 km na pld.-wsch. od Kazimierzy Wielkiej: *Stradlicze* (1349)XVI ZDK I 71; *Strallice* 1398, in *Stradlicz* 1399 Krak nr 7772, 8680; *Stradlycze* 1470–80 DB II 143; *Stradlycze* 1490 *ŻDz* XV 442; *Stradlicze* 1564 Lukrak II 83; *Stradlice* 1581 *ŻDz* XIV 12; de agris villae *Stradlicza* 1602–04 VisCrac 288; *Stradlice* 1680 Rej 108; *Stradlice* 1783–84 RejKor 373; *Stradlice* 1791 MpPerSd; *Strudlice* (!) 1827 Tabella II 203; *Stradlice* 1877 Zin II 183; *Stradlice* 1890 SG XI 383; *Stradlice* 1921 Sk III 102; *Stradlice*, -lic, *stradlicki* 1966 UN 22, 48. — Od n. os. *Stradla* SSNO V 217 (por. n. os. *Stradza*, ap. *stradza* 'nieszczęście, ubóstwo'), z suf. -ice, w XVII w. też -ica. Efemerycznie *Stralice* z uproszczeniem grupy spółgłoskowej -dl- > -l-. Lit.: RKrak 160; KopKiel 252. *IN*

Stradlice zob. **Sternalice** (2)

Stradnice zob. **Sternalice** (2)

Stradniki zob. **Kulany**, **Zbrochy**

Stradom (1), cz. Częstochowy, dawniej wś: [*Stradom*] 1601–02 Krakowski 77; de villa *Stradomie* 1619 ASC(Częstochowa, M-1614–19, k. 28); *Stradom* 1643 ASC(Częstochowa, U-1643–44, k. 1); *Stradomie* Aduocatia 1662 ASK I 68, 79; in antiqua advocatia *Stradom* 1682 Krakowski 77; *Stradomie* 1748–49 SHGKrMat 292; *Stradomie* 1783–84 RejKor 277; *Stradomie* 1787 MpPerKr; *Stradomie* 1790–92 SHGKrMat 292; *Stradom* 1802–03 MpGillyPr; *Stradom* 1827 Tabella II 201; *Stradom* 1877 Zin II 183; *Stradom*, wś, folw. i młyn 1890 SG XI 383; *Stradom*, wś 1902 Przew II 193; *Stradom*, os. fab., *Stradom Nowy*, *Stradom Stary*, dwie wsi 1921 Sk III 12; *Stradom*, st. kol. 1933 SkBy 1630; *Stradom*, -mia 1982 WUN III 354; gw. *stradom*, -ońa, *stradomski*. — Nazwa *Stradom*, w XVII–XVIII w. też *Stradomie* (rodz. nijaki), przeniesiona z n. przedmieścia Krakowa, zob. *Stradom* (2), skąd pochodził podstarości olsztyński Krzysztof Stradomski, który w 1593 r.

nabył wójtostwo częstochowskie (zostało to potwierdzone w r. 1594, zob. MK 138, 294v–295). W I. połowie XX w. notowane dwie wsi o n. zestawionych z członami odróżniającymi od przym. *nowy*, *stary*. Lit.: RKrak 160; Krakowski, Stara Częstochowa, 1948, 76–7; BańMorf 50. *IN/PS*

Stradom (2), cz. Starego Miasta w Krakowie, dawniej mto: de *Stradomia* 1375 Chm 64; in *Stradomia* 1378 KIJ 20; in *Stradome* 1398, de *Sradome* 1400 Chm 422, 493; in *Stradomia* alias in *Ponte regali* (1402)XVI Kkk II 272; *Stradomia* circa pontem in rippa Wisle (1424) KMłp IV 214–5; *Stradomia*, oppidum iuxta Cracoviam situm 1470–80 DB I 269; in *Ponte Regali* 1559, S *Stradomie* 1563, Na *Stradomi* 1567 PmK I 615, 646, 689; Na *Stradomiu* 1629 RPobKr 90; per Ciuitatem Casimirien. *Stradomiam* 1637 MK 182, 221v; w mieście jako i przedmieściu na ... *Stradomiu*, *Stradom* 1659–64 Lukrak 331, 750; Ex Suburbio *Stradom* 1674 ASK I 68, 399; Przed. *Stradom* 1787 Spis 327; *Stradom*, przedmieście Krakowa 1890 SG XI 383–4; *Stradom*, -mia 1963 UN 1, 14; gw. *stradom*, (-ońa), *stradomski*. — Dotychczas toponim wywodzony od n. os. *Stradom (por. n. os. *Stradomir, *stradać* 'zostać pozbawionym' Sstp VIII 461), z suf. *-jb; średniowieczne zapisy zlatynizowane *Stradomia*. Przejściowo występowała forma w rodz. nijakim i żeńskim, utrzymała się n. w formie rodz. męskiego. Bardziej prawdopodobne jest objaśnienie n. jako topograficznej od będącego pierwotnie imiesłowem przym. *stradom(v) (: *stradomb 'z trudem uprawiany (o ziemi)', por. strus. *stradati* 'pracować, uprawiać; cierpieć, męczyć się; biedować', *strada* 'trud, praca; cierpienie', ros. gw. *stradomaja zemlja* SRNG XLI 276), z suf. *-jb, co zgadza się z topografią terenu. *Stradom* był niewielkim stosunkowo obszarem uprawnym między rozlewiskami Wisły a mokradłami (do końca wieków średnich zachował charakter przeważnie rolniczy), jego uprawa była szczególnie trudna ze względu na niskie położenie oraz częste i niszczące wylewy rzeki. *Stradom* leżał koło mostu królewskiego łączącego Kraków z Kazimierzem, stąd w XV–XVI w. łac. określenie *Pons Regalis*, czyli *Most Królewski*. Lit.: RKrak 160; LKrak 143; Siudut, JPol XXXV 100–1; BańMorf 68. *IN*

Stradom zob. **Stradomka**, **Straduń**

Stradom Nowy zob. **Stradom** (1)

Stradom Stary zob. **Stradom** (1)

Stradomia, dziś *Nowa Stradomia*, przys., dawniej wś, *Stradomia Dolna*, wś, i *Stradomia Wierzchnia*, wś, kal., gm. Dziadowa Kłoda i Syców, 7 km na pld. i pld.-zach. od Sycowa: in *Stradano* ... in *inferiori*, in *Stradano superiori* ok. 1300 CdSil XIV 62; de *Stradano* 1310 Hae 147; Ville *Stradam* 1357 Sommersberg, Silesiorum ... 134; *Stradam inferior* 1357, *Stradam superior* 1362 HaeG 438; in *Strodowicz*, in *superiori Stradano* 1376 Heyne II 102; *Superior Stradaw*, *Inferior Stradaw* ok. 1425 Darst III 221; *Oberstraden* 1651/52, *Ober Stradom*, *Nieder Stradom* 1666/67 J I 152, 467, 470; *Niederstradam* 1676 SchGb 1916, 40; *Stradam* 1712 MpDSOs; *Stradom* 1735 GomWeg 23; *Nied. Stradumb*, *Ob. Stradam* 1739 MpWielOels; *nieder Stradam*, *ober Stradam* 1779 Büsching XIII 322; *Mittel-Stradam*, *Neu-Stradam*, *Nieder-Stradam*, *Ober-Stradam*, pol. *Strodomio*, *Nowo Strodomia*, *Dolno Strodomia*, *Wierszna Strodomia*, cztery wsi 1830 Kn 757–8; *Mittel-Stradam*, *Neu-Stradam*, *Nieder-Stradam*, *Ober-Stradam*, pol. *Stradomia*, *Nowa Stradomia*, *Dolna Stradomia*, *Wierzchnia Stradomia* 1845 K 662; *Stradomia*, *Stradomia Dolna*, *Stradomia Nowa*, *Stradomia Wierzchnia*, niem. *Mittel-Stradam*, *Stradam-Nieder*, *Stradam Neu*, *Stradam Ober* 1890 SG XI 384; *Ober Stradam* — *Stradomia Wierzchnia*, *-mi -ej*, *stradomski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Nieder Stradam* — *Stradomia Dolna*, *-mi -ej*, *stradomski* 1947 MPol XXV nr 124; *Nowa Stradomia*, *-wej -mi*, *Stradomia Dolna*, *-mi -nej*, *Stradomia Wierzchnia*, *-mi -niej* 1981, 1982 WUN II 550, III 354. — Pierwsze zapisy wskazują na postać **Stradan(o)*, od imiesłowu **stradan* (: *stradać* ‘być, zostać pozbawionym; stać się ubogim’ Sstp VIII 460–1). Nie można jednak wykluczyć, że zapisy te to formy substytucyjne pierwotnej n. **Stradoń* lub *Stradom*, od n. os. **Stradon* lub **Stradom*, por. też objaśnienia pod *Stradom* (2), z suf. **-jъ* (mogą o tym także świadczyć XIX-wieczne zapisy, gdzie wyraźnie rozgranicza się formy niem. z *-am* i pol. z *-om*). Od XIX w. notowana postać *Stradomia* ze zmianą paradygmatu na żeński (wahanie rodzajowe mogło jednak występować już wcześniej). Człony odróżniające: łac. *Inferior*, *Superior*, niem. *Nie-*

der, *Ober*, pol. *Dolna*, *Wierzchnia* (‘górna’), od XIX w. też niem. *Mittel* (‘środkowa’), *Neu*, pol. *Nowa*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stradomia Dolna* oraz *Stradomia Nowa*, *Stradomia Wierzchnia*. Lit.: SNGŚI XIII 79–80; Sommersberg, Silesiorum rei historicae et genealogicae accessiones, 1732, 134; Siudut, JPol XXXV 100–1. PS

Stradomia zob. **Stradom** (2), **Stradomka**

Stradomicko, os. zaginiona, leżała może koło wsi Osieczna, leszcz., gm. Osieczna: de *Strogomiczsko* 1403 Piek nr 579; *Stradomicko* praedium ad Osieczna 1683–85 Koz III 259. — Pierwotnie **Strogomiczko*, n. niejasna, może od n. os. **Strogomic* (: **Strogom* < *Strogobor*, *Strogomir* SSNO V 221; analogicznie do *Lubom*, *Lutom* < *Lubomir*, *Lutomir* MalecSkr 134–5), z suf. *-sko*. Wtórnie, o ile oba zapisy odnoszą się do tej samej miejscowości (por. uwagi w SHGPn IV 694), nastąpiła wymiana podstawy na n. os. **Stradom*. Lit.: SHGPn IV 694; Siudut, JPol XXXV 100–1; Mańczak, Onom IV 29–30. PS

Stradomie zob. **Stradom** (1, 2), **Stradomka**

Stradomka zob. **Stradomka**

Stradomka, wś, tarn., gm. Bochnia, 9,5 km na pld.-zach. od Bochni: *Stradowo* (1229) KTn 23; *Stradoma* (1254) CdP III 61; de *Stradoma* 1400 Krak uw. CCCLI(10); de *Stradowya* (pro *Stradomya*) 1446–47, de *Stradom* 1453, de *Stradomye* 1471, de *Stradomya* 1477 SHGKr(kartoteka); *Stradomya* 1470–80 DB I 37; *Stradomya* 1490 ŻDz XV 446; *Stradomia* 1581 ŻDz XIV 63; *Stradoma* 1659–64 Lukrak 586; *Stradomia* 1680 Rej 253; *Stradomie*, *Stradomio* 1779–83 MpMieg; *Stradomka* 1855 MpKum; *Stradomka* 1890 SG XI 385; *Stradomka* 1921 Sk XII 4; *Stradomka*, *-ki*, *stradomski* 1963 UN 2, 25. — Początkowo *Stradowo*, od n. os. *Strad* SSNO V 217 (: *stradać* ‘zostać pozbawionym’ Sstp VIII 461), z suf. *-owo*. Wtórnie *Stradomia* zob. *Stradom* (2). Przejściowo występowała forma w rodz. nijakim i męskim. W formie *Stradomio* (o ile to nie forma zniekształcona) poświadczona oboczność dawniejszej opozycji *a* : *â* > *o*. Od 2. połowy XIX w. postać *Stradomka*, z suf. *-ka*. Przez wś płynie rz. *Stradomka*, dawniej *Stradomia*, pd. Raby, por. *Stradoma* (1234), fluuium *Stradomia* 1365 KMłp I 21, 329. Hydronim wtórny w stosunku do n. m. Lit.: LKrak 143; Galas, Onom II 144; Babik 570–1; BańMorf 42. IN

Stradomno

Stradomno, wś, olszt., gm. Hława, 4,5 km na zach. od Hławy: das dorff *Stradam* (1325)XVI PrUr II 339; *Stradem* (1342) PrUr III 384; *Stradem* (1436–37) KęŁ 569; die czuwe dorfer als *Stradam* und Herczogiswalde 1437 GZ 80; *Stradem* ok. 1780 HAPr IV 389; *Stradem* 1796–1802 MpSchrót XVI; *Stradem* ok. 1845 MpRey nr 32; *Stradem* — *Stradomno* 1879 KęŁN 102; *Stradomno*, niem. *Stradem* 1890 SG XI 383, 385; *Stradem* (*Stradomno*) 1931 Mp-100(34-29); *Stradomno* — *Stradem* 1941 Choj 129; *Stradem* — *Stradomno*, -a, *stradomiński* 1947 MPoŁ XXV nr 111; *Stradomno*, -na 1982 WUN III 354. — Być może n. genetycznie prus. **Strad-am-*, **Strad-em-*, z suf. -am, -em od n. os. *Strade, por. n. os. *Stradune* TAP 100 (bez etymologii), n. m. *Straduny*. Nazwa spolonizowana w XIX w. przez W. Kętrzyńskiego z przystosowaniem do nazw z suf. -no. Lit.: Hława. Z dziejów miasta i powiatu, 1972, 257. RP

Stradowo zob. Stradomka

Stradów, wś, kiel., gm. Czarnocin, 9 km na wsch. od Działoszyc: ecclesie de *Stradow* 1325–27 MVat I 153; *Stradow* 1396 Sand nr 83; *Stradow* alias *Zastampow* 1470–80 DB II 417; villam ... *Stradow* alias *Zasthapow* 1507 Matr IV/2, nr 8433; *Sthradow* 1508 ŻDz XV 489; *Stradow* et *Zastempow* 1523 Matr IV/2, nr 13549; *Stradow* 1529 LR 364; *Stradow* 1579 ŻDz XIV 217; *Stradow* 1629 RPobSd 39; *Stradow* 1673 ASK I 69, 235; *Stradów* 1783–84 RejKor 355; *Stradow* 1791 MpPerSd; *Stradów* 1827 Tabella II 201; *Stradów* 1890 SG XI 385; *Stradów* 1921 Sk III 100; *Stradów*, -dowa, *stradowski* 1966 UN 22, 38. — Od n. os. *Strad* SSNO V 217 (: *stradać* ‘być, zostać pozbawionym’, *strada* ‘bieda, ubóstwo, niedostatek’ Sstp VIII 460), z suf. -ów. Nazwa *Zastępów* odnosi się do wsi istniejącej już w XIII w., por. Racyk de *Zastupou* 1252 Laberschek 23–4, którą połączono ze Stradowem przed końcem XIV w., a może jeszcze wcześniej. W XV i XVI w. na określenie miejscowości używano zarówno n. *Stradów*, jak i n. *Zastępów*, ta może od n. os. *Zastęp* SSNO VI 274 (: *zastęp* ‘wielka liczba, rzesza, oddział’), z suf. -ów. Lit.: KSand 190; NaLSand 169; KopKiel 201; Laberschek, *Stradów* średniowieczny w świetle źródeł pisanych, [w:] *Stradów*. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy, t. 1, red. A. Buko, 2007, 21–31. IN

Stradów zob. Stradówek

Stradówek, folw., dawniej wś, wchłonięty przez Olbierzowice, tarnob., gm. Klimontów: *Stradow*, villa sub parochia de Olbierzowicze 1470–80 DB II 347, 349; *Stradow* 1578 ŻDz XIV 174; *Stradow* 1662, *Stradowek* 1673 ASK I 67, 10v, 218v; *Stradowek* 1783–84 RejKor 320; *Stradowek* 1827 Tabella II 201; *Stradówek* 1839 MpKwat IV 7; *Stradówek* 1877 Zin II 183; *Stradówek*, folw. 1890 SG XI 385–6. — Dawniej *Stradów*, od n. os. *Strad*, z suf. -ów. W XVII w. doszło do deminutywizacji nazwy: *Stradów* > *Stradówek*. Według A. Bańkowskiego miało to na celu odróżnienie od wsi *Stradów* (zob. wyżej), która jest jednak oddalona o ok. 70 km. Proces ten miał raczej związek z degradacją miejscowości (w XIX w. już tylko folw.). Lit.: KSand 190; BańMorf 35. IN

Straduhn zob. Straduń

Straduna zob. Stradunia

Stradunia, wś, opoŁ., gm. Walce, 7 km na zach. od Zdieszowic: *Straduna* (1228)1260 SUr I 220; de *Straduna* 1282 SUr V 7; in *Sdraduna* ok. 1300 CdSil XIV 106; in villis videlicet Walicz, Grocheleube, *Stradon* 1383, zur *Stradun* 1399 CdSil I 45, 77–8; *Stradin* (1532) K 663; *Stradun* 1571 Urb III 50; den Dörffern Zywoicz vnd *Straduni* 1582, Ziwoicz vnnnd *Straduny* 1583, *Straduni*, *Stradun* 1583 Böhme I/3, 82, 85, 90; ex villa *Stradonia* 1679 J II 185; *Straduna*, P. *Stradunia* 1736 MpWielOppol; *Straduna* 1784 Z III 85; *Straduna*, *Stradunna* 1830 Kn 758; *Straduna* 1845 K 663; *Stradunia*, niem. *Straduna* 1890 SG XI 386; *Stradun*, *Straduhne* 1900 Myc 48; *Stradonia* (*Straduna*) — *Tiefenburg* 1939 Prus 69; *Tiefenburg* — *Stradunia*, -ni, *straduński* 1946 MPoŁ XXV nr 142; *Stradunia*, -ni 1982 WUN III 354. — Nazwa ponowiona z n. rz. *Stradunia*, ld. Odry, por. inter duo flumina Ozoblogam videlicet et *stradunam* 1201 CdM II 10, *Straduna* 1226 KŚI III 122, ta zapewne od n. os. *Stradun (por. *Stradoń* SSNO V 218), z suf. *-ja. Nazwę zniemczono jako *Straduna*. Nazwę niem. *Tiefenburg* wprowadziła administracja hitlerowska. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stradunia*. Lit.: SNGŚI XIII 80; BorGŚI 57; Babik 573–4. PS

Straduny, wś, suwał., gm. Elk, 7,5 km na płn. od Elku: *Stradaun* (1475) KęŁ 500; *Stradawnen*

1489–1503 sub a. 1490 MWrm VIII 14; *Stradawn* 1507 Ger 174; *Stradaunen* oder polnisch *Straduni* 1785 Goldb III 158; *Stradaunen* 1796–1802 MpSchröt XVIII; *Stradaunen* — *Straduny* 1879 KętN 164; *Straduny* 1882 KętL 500; *Straduny*, niem. *Stradaunen* 1890 SG XI 386; *Stradaunen* 1914 KdwR(Lyck); *Stradaunen* — *Straduny*, -n, *straduński* 1947 MPol XXV nr 111; *Straduny*, -dun 1982 WUN III 354; gw. *stradunil/stradounen*. — Nazwa prus. od n. os. *Stradune* TAP 100 (bez etymologii), por. n. m. *Stradomno*, łot. n. os. *Stradiņš*, *Strads* Błażienė II 334. W postaci zmienionej -u- > -au-, dodanie końcówki pluralnej -en. Nazwa spolonizowana jako *Straduny*. Lit.: Ger 174; BiałOsad 10–1, 64, przyp. 62, 78, 140, przyp. 219; Błażienė II 333–4. RP

Straduń, wś, pil., gm. Trzcianka, 5 km na płn.-zach. od Trzcianki: *Stradom* 1622–24 PPozn (Tab 1, 5); *Stradowo* (!) 1673 ASK I 68, 1150; *Stradom* 1676 ASK I 68, 1331; villa *Stradom* 1726–28 Koz III 256; *Straduhn* 1789 Goldb II 232; *Straduhn* 1796–1802 MpSchröt XIX; *Straduhn* 1821 Rumpf III 160; *Stradun* 1846 KsP 453; *Straduń*, niem. *Straduhn* 1874 WM 36; *Stradom*, niem. *Straduhn*, ztąd *Stradun* i *Straduń* 1890 SG XI 384; *Straduhn* — *Straduń*, -ni, *straduński* 1947 MPol XXV nr 111; *Straduń*, -nia 1982 WUN III 354. — Pierwotnie *Stradom*; n. może ponowiona z n. jez., dziś *Straduń*, nad którym leży miejscowość, por. *Strodom* 1532 Koz III 259, *Stradun* 1846 KsP 444 (ESH), ta od n. os. *Stradom, por. *Stradoń*, *Stradam* SSNO V 218, 217, z suf. *-jъ. Postać *Straduń* jest zapewne polonizacją zmienionej formy *Straduhn*, która wykazuje zmianę w suf. -om : -un. PS

Stradyn zob. **Stradyń**

Stradynek zob. **Stradyń**

Stradyń, wś, ziel., gm. Wolsztyn, 8 km na płd. od Wolsztyna: *Stradyn*, *Stodyn* (!) 1424 SHGPn IV 684; Johannes *Stradynsky* 1424 RWlkp III nr 1255; de *Stradin* 1439 RHist X 274–5; Szolecz et *Stradyn* 1464 KsgPoz 7, 440; *Stradym* [*Stradynj?*] 1474 KsgPoz 9, 16; *Stradyn* 1494 AC II nr 1516; *Stradynek* 1519, *Stradinek* 1529 SHGPn IV 684; *Sthradinek*, *Stradinia* 1567 ASK I 5, 378v, 381v; *Stradinek* 1580–81 ŻDz XII 75; *Stradynek* 1676 ASK I 68, 1424; *Stradynek* 1791 MpPerPn; *Stradynek* 1802–03 MpGillyPr; *Stradynek* 1821

Rumpf III 160; [...] niedaleko *Stradynia* ... Niedaleko *Stradyna* ... w *Stradynie*, *Stradyn* 1846 KsP 12–3, 187; *Stradynek*, urząd. *Stradyn* 1890 SG XI 386; *Stradyń*, niem. *Stradyn* 1921 Sk X 116, 157; *Stradyń*, -nia 1982 WUN III 354; gw. *stradyń*, -ña, *stradyński*. — Pierwotnie zapewne *Stradynia* (taka forma poświadczona tylko w 1567 r.), od n. os. *Strada, *Strad* SSNO V 217 (: *stradać* ‘utracić’, *strada* ‘nieszczęście; ubóstwo; uszczerbek’), z suf. -ynia, wtórnie -yń (por. zapis *Stradyny* 1496), być może na tle oboczności apelatywów typu *tęcza* : *tęcz*, *tonia* : *toń* (jednak w zachowaniu paradygmatu męskiego), częściej w Wielkopolsce. W XVI–XVIII w. notowana była n. deminutywna *Stradynek*, z suf. -ek. Lit.: SHGPn IV 684; PPozn 290; Babik 574. PS

Stradzew (1), wś, piotr., gm. Wola Krzysztoporska, 8,5 km na płn.-wsch. od Bełchatowa: *Stradzow* 1511 ŻDz XIII 202; *Stradzow* 1511–23 ŁLB I 460; *Straszow*, *Stradzow* 1552 ŻDz XIII 258, 259; *Stradzew* 1673 ASK I 74, 335v; *Stradzew* 1783–84 RejKor 176; *Stradzów* 1827 Tabella II 201; *Stradzew* 1839 MpKwat III 5; *Stradzew* 1890 SG XI 386; *Stradzew* 1921 Sk II 80; *Stradzew*, -wa, *stradzewski* 1974 UN 46, 48. — Od n. os. *Stradz* RymSEN II 490, *Stradza* SSNO V 217–8 (: *stradza* ‘nieszczęście; ubóstwo; uszczerbek’, stp. *stradać* ‘zostać pozbawionym’), z suf. -ów, wtórnie -ew. W XVI w. odnotowana postać *Straszów* może w wyniku adideacji do n. os. *Strasz* SSNO V 218. Lit.: Nieckula, -ov- 196. IN/KS

Stradzew (2), dziś *Stradzew* i *Stradzew-Górki*, dwie wsi, oraz *Stradzew-Topól*, cz. *Stradzewa*, okresowo wś, płoc., gm. Bedlno, ok. 8 km na płd.-zach. od Żychlina: *Stradzewo* 1386, *Stradzowo*, *Stradzewo* 1389 Łęcz I nr 45, 1413, 1504; *Stradzevo* 1402, *Straczewo* 1408 Łęcz II nr 758, 1385; *Stradzewko*, *Stradzewo* 1511–23 ŁLB II 422, 499; *Stradzewo*, *Stradzewko* 1576 ŻDz XIII 111, 142; *Stradzew* 1673 ASK I 74, 624v; *Stradzew* 1783–84 RejKor 78; *Stradzew* 1793 MpPerŁęcz; *Stradzew* 1827 Tabella II 201; *Stradzew*, wś i folw., *Stradzew Górki*, *Stradzew Topól*, kol. 1890 SG XI 386; *Stradzew*, wś, *Stradzew-Górki*, *Stradzew-Topola*, dwie kol. 1921 Sk I 54; *Stradzew*, -wa, *Stradzew-Górki*, -wa-*rek*, *Stradzew-Topól*, -wa-*li*, *stradzewski*, trzy wsi 1974 UN 41, 9; *Stradzew*, -wa, *Stradzew-Górki*, -wa-*rek*, *Stradzew-Topól*,

Stradzew

-wa-li 1982 WUN III 354. — Od n. os. *Stradz*, z suf. *-ewo*, *-owo*, *-ew*. Przejściowo poświędzona forma zdrobniła z suf. *-ko*. Człony odróżniające n. zestawionych od ap. *górk*a, w l. mn., i od ap. *topola*, gw. *topól* SEBor 638. Lit.: SHGŁęcz II 118; Nieckula, *-ov-* 196. IN/KS

Stradzew (3), os. notowana do 1967 r., dawniej wś, sier., gm. Zduńska Wola, 4,5 km na pñ. od Zduńskiej Woli: *Stradzow*, villa 1511–23 ŁLB I 481; *Stradzow* 1552 ŻDz XIII 229; Villa *Stradzew* 1673 ASK I 74, 288; *Stradzow* 1783–84 RejKor 175; *Stradzow* 1802–03 MpGillyPr; *Stradzew* 1839 MpKwat II 5; *Stradzew*, folw. 1890 SG XI 386; *Stradzew*, folw. 1921 Sk II 103; *Stradzew* 1967 SM 1093. — O etymologii zob. *Stradzew* (1). PS

Stradzew-Górki zob. **Stradzew** (2)

Stradzew-Topól zob. **Stradzew** (2)

Stradzewko zob. **Stradzew** (2)

Stradzewo (1), wś, gorz., gm. Choszczno, 6 km na pñ. od Choszczna: *Stoltenueld* 1337 LandbNM 100; *Stoltenvelth* 1353–54 CdB A XVIII 134; *Stoltenfelt* 1618 MpLub; *Stolzenfelde* 1789 MpGillyPom; *Stolzenfelde* 1833 MpUMbl 1330; *Stolzenfelde* — *Stradzewo*, *-wa*, *stradzewski* 1947 MPol XXV nr 111; *Stradzewo*, *-wa* 1982 WUN III 354. — Dawna n. niem. *Stoltenfeld*, od przym. *stolz*, ńrdniem. *stolt* ‘wspaniały, wyniosły’ lub nazw. ńrdniem. *Stolt(e)*, *Stoldt* BahlowNdN 475 + *-felde*, ńrdniem. *velt* ‘pole’. Nazwa *Stradzewo* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: SGorz 417–9. BCz

Stradzewo (2), wś, płoc., gm. Gozdowo, 14,5 km na pñ. od Sierpca: *Coszkowo Stradzewo* 1531 SHGPł 160; *Koskowo Stradzewo* 1578 ŻDz XVI 30; *Koskowo Stradzewo* 1674 ASK I 72, 485v; *Kuskowo stradzewo* 1827 Tabella I 256; *Koskowo Stradzewo* 1839 MpKwat III 2; *Kuskowo-Stradzewo* 1883 SG IV 949; *Kuskowo-Stradzewo* 1921 Sk I 111; *Kuskowo-Stradzewo* 1933 SkBy 850; *Stradzewo* 1952 UW 26; *Stradzewo*, *-wa* 1982 WUN III 354. — Dawniej *Koskowo-Stradzewo*; o członie pierwszym (dawniej nazwie okolicy szlacheckiej) zob. *Kuskowo-Bzury*, człón drugi od n. os. *Stradz(a)*, z suf. *-ewo*. Od połowy XX w. n. z elipsą człónu *Koskowo*. Lit.: SHGPł 160; ZMaz 221. UB

Stradzewo zob. **Stradzew** (2)

Stradzice zob. **Strojec** (2)

Stradziec zob. **Strojec** (2)

Stradzowo zob. **Stradzew** (2)

Stradzów zob. **Stradzew** (1, 3)

Stradzyno zob. **Gutowo** (2)

Strahlenberg zob. **Strzalin**y

Strahlheim zob. **Czechło** (2)

Straka zob. **Olszewa Straka**

Stralenberg zob. **Strzalin**y

Stralice zob. **Stradlice**

Stralkowo zob. **Strzałkowo** (2)

Stramburek zob. **Żmigród**

Stramehl zob. **Strzmiel**e

Stramel zob. **Strzmiel**e, **Trzmiel**ewo

Stramice zob. **Stramnica** (2), **Stramn**ice

Stramięcino zob. **Stramn**ice

Straminice zob. **Stramnica** (2)

Stramnica (1), wś, kosz., gm. Kołobrzeg, 4,5 km na pñd.-wsch. od Kołobrzegu: Villa *Tramme* 1276, *Tram* 1281 PU II 320, 448; *Tramme* 1323 PU VI 163; zu Colberg wegen *Trammen* 1565 KIKr 212; *Trammin* 1618 MpLub; *Tramm* 1789 MpGillyPom; *Tramm* 1804 KIKr 475; *Tram* 1850 MpRey nr 15; *Alt Tramm* 1888 GemLex 126; *Alt Tramm* 1924 PMT XIII 70; *Alt Tramm* — *Stramnica*, *-cy*, *stramn*icki 1947 MPol XXVI nr 37; *Stramnica*, *-cy* 1982 WUN III 354. — Pierwotnie może *Trąby, od n. os. *Trąba* SSNO V 464, w l. mn. W zapisach asymilacja *mb* > *mm*. Okresowo n. złożona z niem. członem od przym. *alt* ‘stary’, dyferencyjnym wobec n. *Neu Tramm*, dziś *Stramn*iczka. Nazwa *Stramnica* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: Rzduma I 190; TrautmElb II 27; Belchnerowska, PMT XIII 70. BCz

Stramnica (2), wś, pozn., gm. Kaźmierz, 12 km na pñ. od Buku: de *Stramicze* 1386, *Stranicze* 1387 Lek I nr 18, 194; *Stramicz* 1397 RWłkp II nr 52; *Stramicze* 1432, *Stramnice 1433, *Stramycze 1447, *Stramnycze 1456, *Stramice 1462, *Stramycze 1482, *S*tramiczye 1487 SHGPñ IV 687; *Stramycze 1510 NKs 167; *Stramicze* 1510, *Stramnicz 1577 ASK I 5, 215v, 665v; *Straminice 1580 ŻDz XII 7; *Stramnice 1622–24 PPozn (Tab 1, 6); *Stramice 1673 ASK I 68, 1152; *Stramice 1791 MpPerPñ; *Stramice 1802–03 MpGillyPr; *Stramica 1821 Rumpf III 161; *Stramnica, folw. 1846 KsP 372; *Stramnice al. *Stramnica, folw. 1890 SG XI 389; *Stramnica, folw. 1921 Sk X 88; *Stramnica, *-cy*******************

1982 WUN III 354; gw. *stramńica*, *-cy*, *stramńicki*. — Pierwotnie *Stramice*, od n. os. *Strama* AntrP V 44, z suf. *-ice*, od XV w. notowana też postać *Stramnice* z przejściem *-ń-* > *-mń-*. Od XIX w. notowane formy singularne *Stramica*, *Stramnica*. Lit.: SHGPn IV 687–9; PPozn 290–1. PS

Stramnice, wś, pozn., gm. Nowe Miasto nad Wartą, 7 km na płn.-zach. od Jarocina: de *Stramicze* 1398 RWlkp II nr 67; de *Strzamicze* 1415, de *Stramicze* 1415 RWlkp IV nr 487, 510; de *Stramnicze* 1424 RWlkp II nr 1007; de *Tramicze* 1428 RWlkp IV nr 1027; de *Stramyanczino* 1443, Pusthe *Stramyce* 1498 Koz III 257; villa *Stramicze* 1507 Ksg-Poz 13, 173; *Stramice* deserta 1694 KsgPoz 376, 20; *Stramice* deserta 1789 MKI (Tab 47, 79); *Stramice* 1802–03 MpGillyPr; *Stramize* 1821 Rumpf III 161; *Stramnice* 1846 KsP 318; *Stramnice*, folw. 1890 SG XI 389; *Stramnice*, *-nic*, *stramnicki* 1971 UN 79, 12. — O pierwotnej n. *Stramice*, później *Stramnice* zob. *Stramnica* (1). Postać *Tramica* jest wynikiem fałszywej dekompozycji *s* utożsamianego z przyimkiem *z*. W XV w. odnotowana forma *Stramięcino*, od n. os. *Stramięta (: *Strama*), z suf. *-ino*. Późniejsza forma *Stramnice* z rozłożoną wymową *ń* > *mń*. PS

Stramnice zob. **Stramnica** (2)

Stramniczka, wś, kosz., gm. Dygowo, 7,5 km na płd.-wsch. od Kołobrzegu: *Holzvoigt, Katen Holzvoigt* 1789 MpGillyPom; *Tramm*, Dorf ... 8 Katen auf Forstland 1846 Topographisch 41; *Trammsche Katen* 1850 MpRey nr 15; *Neu Tramm* 1888 GemLex 126; *Neu Tramm* — *Stramniczka*, *-ki*, *stramnicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Stramniczka*, *-ki* 1982 WUN III 354. — Wieś miała dawniej n. niem. *Holzvoigt*, od ap. *Holz* ‘drzewo’ i *Voigt* ‘wójt’ (leży w pobliżu obszaru leśnego, dziś Kołobrzesci Las). Wtórnie n. niem. złożone: *Katen Holzvoigt, Tramsche Katen, Neu Katen*. Człon utożsamiający (wspólny) od ap. *Kathen* ‘chałupy’, członny drugie przym. od n. sąsiedniej wsi *Tramm* (*Alt*), dziś *Stramnica* (1) i *neu* ‘nowy’. Nazwa *Stramniczka* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: Topographisch-statistische Uebersicht des Regierungsbezirks Köslin (...), 1846, 41; Belchnerowska, PMT XIII 70. BCz

Strandorf zob. **Strachowice** (1)

Stranice zob. **Stramnica** (2)

Strans zob. **Pstrąże**

Stranz zob. **Strączno**

Strasburg an der Oder zob. **Nietkowice**

Straschin zob. **Straszyn**

Strassberg zob. **Ulicko**

Strassburg zob. **Brodnica** (8)

Strassew zob. **Straszewy-Leśniczówka**

Straszewicy zob. **Straszków** (2), **Straszów** (2)

Straszewo (1), wś, biały, gm. Gródek, 28 km na płn.-wsch. od Zabłudowa: от грунту боярина волпенского *Справа* 1567 AWAK XIV 182; *Straszosszczyzna* 1773 DekPd 61; *Straszewo* 1784 SHGPd (Opispar rkps I nr 6006, 17–20); *Straczewo* (!) 1808 MpTex IXa; *Straszewo* 1878–86 Kond 192; *Straszewo* 1921 Sk V 96; *Straszewo*, *-wa* 1982 WUN III 354; gw. *straševo*, *-a*, *strašouški*. — Od n. os. *Strasz* (właściciel gruntu wymieniony w pierwszym zapisie), z suf. *-owszczyzna*, później *-ewo*. Lit.: Kond 192. IV

Straszewo (2), wś, elbl., gm. Ryjewo, 13,5 km na płn.-zach. od Prabut: villas prutenicas ... *Stiessewite* (!) 1242 VPr I 51; *Stressewite* (1242) KęTŁ 215; *Ditherichsdorf* ok. 1399 ZHM 45; *Dytherichsdorff* 1400 MKB 21; *Ditersstorffe* 1480 Font XLI 37; *Sthraschewo* 1503 Matr III nr 1058; *Ditrichsdorph* alias *Strasewo*, wsi *Strasewa* 1565 Lumalb 114, 115; *Dytrychsdorff* alias *Straszevo* 1570 Lumalb 74; *Straszewo* 1574 Matr VI nr 73; *Ditrichsdorf* 1582, *Strescheu* 1582 ŻDz XXIII 73, 78; *Straszewo*, do *Straszewa* 1624 LuPrus 118, 120; *Straszewo* 1636, *Struszewo* (!) 1637 MK 182, k. 452v, 273; *Straszewo* (1641) Woel 1028; *Straszewo* 1647 Font IV 148; do wsi *Starszewa* (!) 1711 Font LXII 160; Wieś *Straszewo*, przy *Straszewie* 1765 LuPrus III 22, 28; *Straszewo* 1796–1802 MpSchröt XV; *Straszewo* 1890 SG XI 390–1; *Straszewo* 1912 Meyers II 895; Gminę *Straszewo* ... przemianowano na *Dietrichsdorf* 1932 Gazeta Kaszubska nr 144/11, 1; *Dietrichsdorf* — *Straszewo*, *-wa*, *straszewski* 1947 MPol XXV nr 111; *Straszewo*, *-wa* 1982 WUN III 354. — W pierwszych zapisach forma sprutenizowana (z suf. *-it-* za pol. *-ic-*) pierwotnej n. *Strzeszewicy*, od n. os. *Strzesz* SSNO V 236 (: im. typu *Strzeżymir*), z suf. *-ewicy*. Od XVI w. *Straszewo*, z przejściem do kategorii nazw z suf. *-ewo* (z elipsą *-ic-*) i nawiązaniem do n. os. *Strasz* SSNO V 218. Funkcjonującą w XIV–XVI w. oboczną n. niem. *Dietrichsdorf*, od n. os. *Die-*

Straszewo

trich i ap. *Dorf* ‘wieś’, wprowadzono ponownie w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Straszewo*. Lit.: Kauf 41, 85, 97; Górniewicz, PMT IV 154–5. BCz

Straszewo (2a), wś, koniń., gm. Wierzbiniek, 8 km na płn.-zach. od Sompolna: *Straszewo*, wś i folw. 1902 Przew II 193; *Straszewo*, wś 1921 Sk I 104; *Straszewo*, wś 1967 SM 1093; *Straszewo*, -wa, cz. wsi Słomkowo 1982 WUN III 354; *Straszewo*, -wa, *straszewski* 2015 DzU poz. 2277. — Być może n. ponowiona z n. wsi *Straszewo* (4). PS

Straszewo (3), cz. mta Wągrowiec, dawniej wś, pil.: villas ... *Ztrassowo* 1152–53 KW I 23; *Strasowe* (!) 1218, *Ztrassowo* (1222)1426 KW I 92, 549; *Straszewo* 1353 KW IV 22; in *Strassewo* (1381)1438–58 KW III 515; molendinatoris de *Straschewo* (1439)1458 KW V 621; *Strassewski mlin* 1576 ASK I 12, 660; *Straszewsky młyn* 1579 ASK I 4, 376; *Straszewski młyn* (1618) SG XI 390; *Straszewo M.* 1802–03 MpGillyPr; *Straszewo*, młyn 1846 KsP 533; *Straszewo*, os. mł. 1890 SG XI 390; *Straschewo*, folw. 1912 Meyers II 892; *Straszewo*, folw. 1921 Sk X 109; *Straszewo*, folw. 1933 SkBy 1631; *Straszewo*, -wa 1982 WUN III 354. — Od n. os. *Strasz* SSNO V 218–9 (: *Strach*, *Strachomir*), z suf. -ewo, przejściowo -owo. W XVI i XVII w. n. *Straszewski Młyn* w związku z charakterem miejscowości (osada młyńska). PS

Straszewo (4), wś, włoc., gm. Koneck, 10 km na płd.-zach. od Aleksandrowa Kujawskiego: *Straszewo* 1250 Kuj 187; *Straszewo* 1257 CdP II 605; *Scrasow*, *Strasow* 1325–27 MVat I 264, 277; *Strassewo* 1359 CdP II 305; *Straschewo* 1418, *Strascheuo* 1424 Koch nr 89, 3925; *Straschewo* 1489 Lupbrz 110; *Sthraschewo*, *Straschow* 1527 Vlad XI 10, 25; *Strassewo*, *Strassowo* 1534 Innwłoc 25; *Strassewo* 1557–66 ŻDz XIII 5; *Strassewo* 1604 Font XXXVIII 14; *Straszecin* 1634 Rpodbrz 216; *Straszewo* 1783–84 RejKor 862; *Straszewo* 1785 MpPerKu; *Straszewo* 1827 Tabella II 201; *Strużewo* (!) 1839 MpKwat II 2; *Straszewo* 1890 SG XI 390; *Straszewo* 1921 Sk I 106; *Straszewo*, -wa, *straszewski* 1971 UN 172, 9. — Od n. os. *Strasz*, z suf. -ewo, -ów, -owo. Lit.: SHGKu(materiały) 429; Nieckula, -ov- 196. KS

Straszewo zob. **Straszewy**, **Straszewy-Leśniczówka**

Straszewski Młyn zob. **Straszewo** (3)

Straszewy, wś, ciech., gm. Lubowidz, 9,5 km na płn. od Żuromina: *Straschewo* 1404 Se 379; *Straschewo* 1433 Tym 215, przyp. 191; *Straschewo* 1435, *Straschewo* 1438 MK 335, 85–85v i 19; *Strasowo* 1462 SHGPI(Ep. 9, 59); *Straschewo* 1497 Matr II nr 890; *Straschewy* 1531 SHGPI(RP 41, 133); *Straszewy* 1578 ŻDz XVI 56, 64; *Straszewo* 1784 MpPerPi; *Straszewy* 1827 Tabella II 201; *Straszewy* 1839 MpKwat III 1; *Straszewo* al. *Straszewy* 1890 SG XI 390; *Straszewo* 1921 Sk I 95; *Straszewo*, -wa 1982 WUN III 355; *Straszewy*, -szew, *straszewski* 2013 DzU poz. 200. — Od n. os. *Strasz*, z suf. -ewo, wtórnice -ewy (w l. mn.). Lit.: SHGPI 287–8; ZMaz 348. UB

Straszewy-Leśniczówka, cz. wsi Trzcina, dawniej wś, tor., gm. Grodziczno: villae ... *Straszewy* 1647 Font IV 98; *Straszewy*, *Straszowo* 1667–72 Font VI–X 618, 625; *Straszewy* 1682 Font V 27; *Strasiewo* 1772/73 HAPr IV 651; *Straschewo* 1789 Goldb II 217; *Straszewo* 1796–1802 MpSchröt XXII; *Straszewo* 1879 KętN 96; *Straszewo* 1890 SG XI 390; *Straszewy* 1921 Sk V 38; *Straszewo* (*Straszewy*) 1925 Krzep 112; *Straszewy* 1925 Mp-100(35-29); *Straszewy*, o. dw. 1933 SkBy 1631; *Straszewo* 1938 Mp-100(35-29); L. *Straszewo*, PGR *Straszewo* 1964 Mp-25(Nowe Miasto Lubawskie); *Straszewy-Leśniczówka*, -szew-ki 1982 WUN III 355. — Od n. os. *Strasz*, z suf. -ewo//ow//ewy (pl.). Postać zniemczona *Strasseev*. Były to dobra rycerskie, obszar dworski na prawym brzegu rz. Wleń, po II wojnie światowej PGR i leśniczówka (położona na lewym brzegu rzeki). Współczesna n. zestawiona odnosi się do leśniczówki. BCz

Straszecin, wś, tarn., gm. Żyraków, 3,5 km na płn.-zach. od Dębicy: *Strassochein* (1239)1525 KMłp II 61; *Strassecin* 1335–42 MVat I 397; *Strasancin* 1350–51 MVat II 360; *Strassocin* 1373, *Strassocin* 1374 MVat IX/3, 16, 36; *Straszanczin* 1397 Sand nr 134; *Straszenczyn* 1419 Kkk II 450; *Strzassanczyn* 1420 SHGSd(TP 20, 29); de *Straszanczicz* 1450 SHGSd(kartoteka); *Straschączyn* 1470–80 DB II 260; *Sthraszączyn* 1505 ASK I 7, 78; *Straschenczin* 1529 LR 67; *Straszenczin* 1581 ŻDz XIV 246; *Straszecin* 1673 ASK I 67, 703v; *Straszęcżyn* v. *Straszecin* (!) v. *Straszecin* 1794 Ga Rr1; *Straszecin* 1890 SG XI 391; *Straszecin* 1921

Sk XII 32; *Straszecin*, -na, *straszeciński* 1965 UN 55, 46; gw. *strašenčin*, -a, *strašenčijski*. — Od n. os. *Straszęta (: *Strasz*, por. im. typu *Strachomir*, też *straszyc*), z suf. -in. W XV w. odnotowany wariant z suf. -ice. Lit.: OPilz 55. IN

Straszkowo zob. **Straszków** (1, 2)

Straszkowo Maior zob. **Straszków** (1)

Straszkowo Minor zob. **Straszków**

Straszków (1), wś, koniń., gm. Kłodawa, 5 km na pld.-wsch. od Kłodawy: *Straszcouo* 1387, *Straszcowo* 1388, *Strascouo* 1391, *Straszcowo* 1399 Łęcz I nr 498, 828, 2094, 5904; *Straschkowo duplex* 1511–23 ŁLB II 453; *Straskovo maior* 1576 ŻDz XIII 78; *Straszkowo* 1673, *Straszkwoutraque* 1674 ASK I 74, 35v, 682v; *Straszków Więk.* 1783–84 RejKor 47; *Straszkwou* w. 1793 MpPerŁęcz; *Straszków* 1827 Tabella II 201; *Straszkwou* 1839 MpKwat II 3; *Straszków* 1890 SG XI 391; *Straszków* 1921 Sk II 28; *Straszków*, -kowa, *straszkowski* 1970 UN 82, 36. — Od n. os. *Straszek* SSNO V 219 (: *Strasz*, *Strachomir*), z suf. -owo, wtórnie -ów. W związku z wyodrębnieniem się dwu obiektów występowała n. zastawiona z członem przym. *Większy* = łac. *Maior*, dyferencyjna w stosunku do n. *Straszków Mały*, zob. *Straszków*. W t. IV błędne odsyłacze *Jarochówek*, *Jarochówek* (w istocie chodzi o *Jarochówek*, okresowo *Jarochówek-Straszków*). Lit.: SHGŁęcz II 119; Nieckula, -ov- 196. IN/KS

Straszków (2), wś, koniń., gm. Kościelec, 3,5 km na pld.-zach. od Koła: *Strassoviz* 1178, *villam que dicitur Strasowiz* (1232)1260, *Strasovici* (1232)1289, *de villa que Straseviz dicitur* 1260 KW I 30, 122, 553, 342; *Straszkowo* 1507 ASK I 12, 155; *Szthraschkow* 1511–23 ŁLB I 248; *Straszkwou* 1564 ASK I 5, 792v; *Straskow* 1565 ASK I 13, 14v; *Straskowo* 1579 ŻDz XII 231; *Straszkwou* 1674 ASK I 74, 166; *Traszkwou* (!) 1802–03 MpGillyPr; *Straszków* 1827 Tabella II 201; *Straszkwou* 1839 MpKwat II 3; *Straszków* 1877 Zin II 183; *Straszków* 1890 SG XI 391; *Straszków*, -kowa, *straszkowski* 1970 UN 82, 27. — Pierwotnie n. *Straszowicy*, też *Straszewicy*, od n. os. *Strasz*, z suf. -owicy//ewicy. Wtórnie *Straszkwou*//*Straszków*, od n. os. *Straszek* (wariant deminutywny n. os. *Strasz*), z suf. -owo, -ów (wahanie rodz. obserwowane od początku XVI w.). PS

Straszków (3), os. i cz. Nowej Rudy, dawniej wś, wałb.: *Leppelt* 1792 KG I 74; *Leppelt*, kol. 1830 Kn 680; Col. *Leppelt* 1831 MpRey nr 170; *Leppelt* 1845 K 593; *Leppelt* — *Straszków*, -owa, *straszkowski* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Straszków* — *Leppelt*, os. 1951 Rosp 313; *Straszków*, -kowa 1982 WUN III 355. — Miejscowość powstała w 1792 r. Dawna n. niem. *Leppelt* od nazw. właściciela tutejszych dóbr Christopa *Leppelta* (KG I 67). Nazwisko stanowi wariant n. os. *Leopold* (: *Liutbald* Gott 324). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Straszków*. Lit.: SNGŚI XIII 81; SGTS XI 381; Bach, *Urkundliche Kirchen-Geschichte der Grafschaft Glaz*, 1841, 498. PS

Straszków Mały zob. **Straszków**

Straszków Większy zob. **Straszków** (1)

Straszków, wś, koniń., gm. Kłodawa, 4 km na pld.-wsch. od Kłodawy: *Straschkowo duplex* 1511–23 ŁLB II 453; *Straskovo minor* 1576 ŻDz XIII 78; *Straszków* 1666 TekiDw(9816, nr 58); *Straszkwoutraque* 1674 ASK I 74, 682v; *Straszków Mały* 1783–84 RejKor 47; *Straszkuwek* 1788 Büsching XXII 131; *Straszkwou* m. 1793 MpPerŁęcz; *Straszków* 1827 Tabella II 201; *Straszkwou* 1839 MpKwat II 3; *Straszków*, wś i kol. 1890 SG XI 393; *Straszków*, folw. 1921 Sk II 25; *Straszków*, os. 1967 SM 1093; *Straszków*, -wka, cz. wsi 1970 UN 82, 36; *Straszków*, -wka 1982 WUN III 355. — Od n. sąsiedniej wsi *Straszkwou*, dziś *Straszków* (1), początkowo z członem odróżniającym od łac. przym. *minor* 'mniejszy', pol. *mały*; później n. uległa uniwerbizacji za pomocą suf. -ko, następnie -ek. IN/KS

Straszoszczynna zob. **Straszewo** (1)

Straszowa Łąka zob. **Strachówka**

Straszowa Wola, wś, piotr., gm. Żarnów, 10 km na pld.-zach. od Opoczna: *Wola Radwanska* 1473 Pot nr 105; *Volia Radvanynska* 1510 ASK I 10, 99; *Redvanska Wola* 1511–23 ŁLB I 706; *Wolya Radwanska* 1529 LR 386; *Wolia Radwanska* 1577 ŻDz XIV 287; *Wola Radwanska seu Strasz* 1662, *Wola Straszowa* 1673 ASK I 67, 141, 316; *Straszowa Wola* (1696)XVIII RegGn 197; *Straszowa Wola* 1783–84 RejKor 220; *Strażowa* (!) *Wola* 1791 MpPerSd; *Straszowa wola* 1827 Tabella II 201; *Straszowa Wola* 1877 Zin II 183; *Straszowa Wola* 1890, *Wola Straszowa* 1893 SG XI 392, XIII

Straszowice

799; *Straszowa Wola* 1902 Przew II 193; *Straszowa Wola* 1921 Sk III 98; *Straszowa Wola, -wej-li, straszowski* 1969 UN 28, 74; gw. *strasova vola, -y -i*. — Dawniej *Wola Radwańska/Redwańska Wola*; n. od ap. *wola*, z członem dyferencyjnym od n. wsi *Radwan* (zob.). W formie przym. zaznaczyło się północnopolskie przejście *Ra- > Re-*. Od XVII w. *Wola Strasza, Wola Straszowa* (później zmiana szyku), z członem określającym od n. os. *Strasz* SSNO V 218 (miejscowość należała do rodziny *Straszów* herbu *Odrowąż*). Lit.: KSand 231. IN

Straszowice, wś, wroc., gm. Wołów, 6 km na płn. od Wołowa: super villis Arnsdorf et *Negastaw* 1412 Heyne II 635; *Nigsen* 1644 MpDS-Wol; *Nixen* 1728 Sinapius II 162; *Niegsen* 1736 MpWielWol; *Nixen*, ein Dörfchen 1787 Z VII 256; *Nixen* 1797 Schlesische Provinzialblätter XXV 289; *Niegsen*, ein Weiler oder kleines Oertchen 1830 Kn 519; *Niegsen*, auch *Nixen*, Pertinenz von Polgsen 1845 K 447; *Niegsen* 1912 Meyers II 331; *Niegsen* — *Straszowice, -ic, straszowicki* 1950 MPol nr A-8, poz. 76; *Straszowice, -wic* 1982 WUN III 355. — Pierwotnie zapewne *Niegostów*, od n. os. *Niegost* SSNO IV 42, z suf. *-ów*. Nazwę tę zmieniono jako *Niegsen, Nixen*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Straszowice*. S. Rospond pochopnie utożsamiał z omawianą miejscowością zapis *Streseuic* KŚI I 262 (błędnie zacytowany przez niego jako *Streseutiz*), odnoszący się może do wsi *Strzeszów* (3) (por. SUR I 367), oraz podawane przez S. Kozierowskiego *Stressovichi, Stressowiz, Scessowitz* 1310 SIOc VIII 310, które dotyczą zapewne wsi *Cieszkowice* (por. Reg nr 3121). Lit.: RospPatrŚl 85. PS

Straszowicy zob. **Straszków** (2), **Straszów** (2)

Straszowo zob. **Straszewo** (3, 4), **Straszewy, Straszewy-Leśniczówka, Straszów** (2)

Straszów (1), wś, kiel., gm. Mniów, 23 km na płn.-zach. od Kielc: villas Klocko, Stanowiska, *Straszow* ad officinam Vitraviam *Straszow* nuncupatam 1657 MK 194, 271; *Strassow* 1783–84 RejKor 105; *Straszow* 1791 MpPerSd; *Straszów* 1877 Zin II 183; *Straszów* 1890 SG XI 392; *Straszów* 1921 Sk III 48; *Straszów, -szowa, straszowski* 1966 UN 24, 71; gw. *strasuf, -ova, strasoski*. — Od n. os. *Strasz* SSNO V 218, z suf. *-ów*. Miejscowość i jej okolica była własnością rodziny *Straszów* (herbu

Odrowąż). Forma gw. zamazurzona. Lit.: KSand 190; KopKiel 201. IN

Straszów (2), wś, piotr., gm. Rozprza, 13 km na pld. od Piotrkowa Trybunalskiego: *Strassouiz* 1178 Sul 2, fals.; *villam que dicitur Strassouiz* (1232)1260 KW I 122; *Stresouiz* 1234 Sul 9; *Strassevizi* (1242)XV–XVI CdP I 48; *Strassewiz* 1260 KW I 342; *Strasow* 1295 CdP II 134; *Strassowo* (1296)XVII, *Straseuitz* (1296), *Strasowicz* 1308, *Straszow* (1357)1495 Sul 19, 21, 24, 32; de *Strasow* 1399 Hb 97, nr 25; de *Straszow* 1406 HMil 356; oppidi Rosprza et *Straszow* 1494 WDEkopocz II 92; *Straschow Nicolai, Straschow Wolski, Straschow Gothardi* 1511 ŻDz XIII 196; *Straschow* 1511/12 VisitGn 369; *Straschow duplex* 1511–23 ŁLB II 190; *Straszow* 1517 HMil 387; *Straszow* 1552, 1553 ŻDz XIII 252; *Straszow* V[illa] 1673 ASK I 74, 327; *Straszow* 1783–84 RejKor 189; *Straszów* 1890 SG XI 392; *Straszów* 1921 Sk II 78; *Straszów, -szowa, straszowski* 1974 UN 46, 38. — Początkowo *Straszowicy*, też *Straszewicy*, od n. os. *Strasz*, z suf. *-owicy, -ewicy*, wtórnie z suf. *-ów*, też *-owo*. Przejściowo, w XVI w., odnotowano dodatkowe człony określające działy wsi: od łac. postaci im. *Mikolaj*, od n. os. *Gotart* SSNO II 181 (< niem. *Gothard*) oraz od n. os. *Wolski* SSNO VI 193 lub od n. pobliskiej wsi *Zmożna Wola*. Lit.: SHGŁęcz II 119; Nieckuła, *-ov-* 196. IN/KS

Straszów (3), wś, ziel., gm. Przewóz, 5 km na płn. od Przewozu: *Solenthal* alias *Selten* 1346 Frind 401; *Solenthal*, al. *Selten* (1346)1730 Calles 378; *Seltin* 1432, *Seltin* 1436 CdL II/2, 415, 634; *Selten* 1454 CdSil XXXII 52; Valentinus Goschman de *Seltin* 1466 CdSax II/16, 262; [zu] *Grossen Seltenn* 1540 CdSil XXXII 96; *Grosse Selten* 1540 J III 740; *Groß Selten* 1573 CdSil XXXII 69; *Grosselten* 1597 CdL V 185; *Groß Zoldern* (!) 1650–70 MpLusSup; *Groß-Selten* 1668 EhrDB 85; *Groß Selten* 1679, *Selten* 1687/88 J III 288, 687; *Gros Selten* 1736 MpWielSag; *Selten, Groß-* 1845 K 631; *Gross-Selten* 1928 Muka III 189; *Gross Selten* — *Straszów, -owa, straszowski* 1946 MPol XXV nr 142; *Straszów, -szowa* 1982 WUN III 355; dłuż. *Żelatow*, przym. *żelatojski* Muka III 189. — Dawna n. niem. *Solenthal* złożona z ap. *Sole* ‘solanka’ i *T(h)al* ‘dolina’. Zapis *Selten* to niem. adaptacja n. łuz. *Żelatow od n. os. *Żelata (: *Żelimir*), z suf.

-ow. Od XVII w. n. z członem *Gross* ‘wielki’ w odróżnieniu od *Klein Selten*, dziś *Silno Male* (zob.). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Straszów*. Lit.: SNGŚI XIII 82; Calles, Series Misnensium Episcoporum, 1752, 382; Frind, Kirchengeschichte Böhmens, Bd. I, 1864, 401. PS

Straszów zob. **Stradzew** (1), **Straszewo** (4), **Strażów**

Straszów Gothardi zob. **Straszów** (2)

Straszów Nicolai zob. **Straszów** (2)

Straszów Wolski zob. **Straszów** (2)

Straszydle, wś, rzesz., gm. Lubenia, 8,5 km na zach. od Błazowej: *Straschidla* 1423 ZDM VII 128; de *Staschidla* (!) 1425, *villam ipsius Strassydle* 1436 AGZ XI nr 173a, 955; *Straszidle* 1450 AGZ XIII nr 4276; *villa ipsius Straschidlo* 1458, *villam ipsius Pileczky Straschidlny* 1458 AGZ XI nr 3429, 3435; *Strassydle* 1478 AGZ XIX nr 172; *Straschidle* 1489 AGZ XVI nr 1885; *Straszzydlye* 1515 ŻDz XVIII/1, 138; *Straschidlie* 1547 Matr IV/1, nr 7835; *Strasedle* 1554 AGZ XIX DCCCL; *Straschydle* 1589 ŻDz XVIII/1, 10; *Straszydle* 1628 ASK I 17, 627v; ze wsi *Straszydla* 1657 AGZ XXI nr 120; *Straszydle* 1670 ADP 67, k. 195; *Straszydle Dolne*, *Straszydle Gornie* 1673, *Straszydle* 1674 ASK I 73, 651v, 652, 717; *Straszydle* 1745 ADP 173, k. 125; *Straszydle* 1794 Ga Rr1r; z *Straszydla* 1787 MJ 19, II, 155, 43; ze wsi *Straszydla* 1788 MJ 19, II, 113(1), 238; *Straszydlo* 1855 MpKum; *Straszydle* al. *Straszydlo* 1890 SG XI 392; *Straszydle*, -la, *straszydlański* 1966 UN 70, 33; gw. *strašydle*, -la, *strašyčki*; ukr. *Straszydł'e*. — Od ap. *straszydlo*, w formie pluralnej, też z suf. *-e* (< **-bje*); n. oznaczająca miejsce, gdzie straszy. Według J. Riegera od n. os. *Straszydlo* RymSEN II 491 (: *straszydlo* ‘potwór, monstrum’). W XVII w. notowane formy z członami dyferencyjnymi od przym. *dolny*, *górnny* zapewne w związku z podziałem wsi. Zmiana *Straszydle* > *Straszydlo* przez wyrównanie do ap. *straszydlo*. Lit.: SHGsk III/2, 154–5; MakSk 156. BCz

Straszyn, wś, gdań., gm. Pruszcz Gdański, 4 km na zach. od Pruszcza Gdańskiego: *Streschyn*, *Stresschin* 1321 PrUr II 274; von *Straschin* 1398 Zeit XI 8; *Straschin* 1402–15 Krie 100; von *Streschin* 1411 Zeit XI 11; czu *Straschyn* 1458 Font LV 104; *Strasshin* 1534 Inwwłoc 112; *Stres-*

sin 1570 ŻDz XXIII 161; *Straszyn* 1597 Font I–III 405; *Straszyno* 1648 RP 174; *Straszyn* 1682 Font V 97; *Straszyn*, *Straszyn* 1686–87 AtPrus(G20a k. 60v); *Straschin* 1772/73 HAPr IV 651; *Straschin* 1796–1802 MpSchröt IX; *Straszyn* 1879 KęTn 7; *Straszyn*, niem. *Straschin* 1890 SG XI 393; *Straschin* 1912 Meyers II 892; *Straschin* — *Straszyn*, -na, *straszynski* 1946 MPol XXV nr 142; *Straszyn*, -na 1982 WUN III 355. — Od n. os. *Strzesz* SSNO V 218, 236, z suf. *-in*, wtrótnie z nawiązaniem do n. os. *Strasz*. Nie można wykluczyć, że *-e* w pierwszym zapisie może być substytucyjne, por. zapis Hans *Strasschin* (1357) PrUr V 341; podobnie można potraktować zapisy z 1411 i 1570 r. Nazwa niem. jest substytucją fonetyczną n. polskiej. Po 1945 r. ustalono n. *Straszyn*. Lit.: Zeit VI 136; Bugalska, PMT VI 97; Łuszczynska, PMT V 88. BCz

Straszyno, wś zaginiona, włączona do Miączyna (2), płoc., gm. Czerwińsk nad Wisłą: de *Swassino* (!) 1423, *Straszino* 1426 Zakr I nr 30, 2185; de *Straschino* 1435 Zakr II nr 1585; *Straschino* (1436)1456 MK 3, 196; *nobili de Myanczino*, in *porcionibus suis in Myanczino et Stroschino* (1437)1456 MK 3, 203; *Strossino* (1447)1456 MK 4, 50v; *diviso Myanczino cum Strashyno* 1509 SHGMz(Z 20, 10–11); *Myanczino*, *Straschewo*, *Volya* 1520 SHGMz(Ep. 2, 528); *Myanczino alias Strashyno* 1525 SHGMz(Z 20, 671); *Straszino cum Mieczino* 1576 ŻDz XVI 309. — Od n. os. *Stracha* SSNO V 216, z suf. *-ino*. Efemerycznie występuje też forma *Straszewo*, z wymianą suf. na *-ewo*. Postaci *Stroszyno* z nawiązaniem do n. os. *Strosz* SSNO V 242. Lit.: ZMaz 348. UB

Stratów, os. niezidentyfikowana, leżała może na płn. lub na wsch. od Lublina: *Strathow* 1529 LR 35. — Od ap. *strata* lub od n. os. *Strata* RymSEN II 491, z suf. *-ów*. Lit.: SHGLu III 224. IV

Straube zob. **Struga** (5)

Straubendorf zob. **Strubno**

Straubs zob. **Strupice** (3)

Strauchhütte zob. **Kierzkowo** (3)

Straupitz zob. **Strupice** (1, 3)

Straus(s)berg zob. **Stróżewko** (1)

Strawczyn, wś, kiel., gm. Strawczyn, 16 km na płn.-zach. od Kielc: *Strachoczyn* 1451 KMhp V 45; *villas, videlicet Strachczin et Pradnyk* 1466 Sng II 204; *Strachczyn* 1508 ŻDz XV 484; *Strach-*

Strawczynek

czyn sort. *Oleski* (!) 1510 ASK I 10, 63v; *Strachczin* utraque 1511/12 VisitGn 369; *Strachczyn podlesny* 1511–23 ŁLB I 592; *Strawczin Oleski* (!) 1530 ASK I 10, 329; *Strawczin* 1540 ASK I 9, 739v; *Strawczin alexii* 1540 ASK I 85, 33v; *Strawczin alexy* 1541 ASK I 84, 54v; do granice wsi *Strawczyna podleśnego* 1564–65 Lusand 311; *Strawczin liessny* 1573, *Strawczin Zalieszni* 1577 ASK I 9, 75v, 350; *Strawczin* 1644 ASAGn 62; *Strawczyn Podleśny* (1631) XVIII RegGn 135; *Strawczyn Zalesny* 1673 ASK I 67, 362; *Strawczyn Zaleśny* (1730) XVIII RegGn 333; *Strawczyn* 1783–84 Rej-Kor 108; z ... *Strawczynem* 1789 Lusand I 107; *Strawczyn* 1791 MpPerSd; *Strawczyn* 1827 Tabella II 201; *Strawczyn* 1890 SG XI 394; *Strawczyn* 1921 Sk III 41; *Strawczyn, -na, strawczyński* 1966 UN 23, 74. — Dawniej *Strachocin, Strachcin*, od n. os. *Strachota* SSNO V 217 (: *Strachomir, strach*), z suf. *-in*. Wtórnie *Strawczyn*; w nazwie dokonała się asymilacja pod względem miejsca artykulacji *ch* > *f*; *c* zamiast *ć* może powstała z formy miejscownika (na zasadzie dysymilacji) *Strafcinie > *Strafczynie, z poprawką na *Strafczynie*. Od XVI w. w związku z podziałem wsi członny dyferencyjne od przym. *podleśny*, później też *leśny, zaleśny*, oraz n. os. *Aleksy, Oleksy* (: *Aleksander*), dla odróżnienia od sąsiedniej wsi *Strawczyn Górny//Duninów*, dziś *Strawczynek* (zob.). Od XIX w. już tylko *Strawczyn*. Lit.: KSand 190; NaISand 169; KopKiel 175. IN/PS

Strawczynek, wś, kiel., gm. Strawczyn, 14 km na pñ.-zach. od Kielc: *Strachczin* 1510 ASK I 10, 63v; *Strachczin* utraque 1511/12 VisitGn 369; *Strachczyn nagorny* 1511–23 ŁLB I 592; *Strawczin Dunini* 1530, *Strawczin Duninow* 1531 ASK I 10, 329, 560; *Strawczin Dunynow maior* 1540 ASK I 9, 740; *Villa Strawczyn* 1564–65 Lusand 310; *Strawczin gorny* 1573, *Strawczin Gorni* 1577 ASK I 9, 76, 350; *Trawczynek Górny* (1619) XVIII RegGn 127; *Strawczynek Górny* ... *Strawczyn górny* (1620) WDeKkon 329; *Strawczyn Nagorny* (1631), *Strawczyn Nagorny* (1644) XVIII RegGn 135, 152; *Strawczyn Gorny* 1673 ASK I 67, 362; *Strawczynek* 1783–84 Rej-Kor 108; *Strawczynek* 1791 MpPerSd; *Strawczynek* 1827 Tabella II 202; *Strawczynek* 1877 Zin II 183; *Strawczynek Górny* 1890 SG XI 394, 395; *Strawczynek* 1902 Przew II 193; *Strawczy-*

nek 1921 Sk III 39; *Strawczynek, -nka, strawczynecki* 1966 UN 23, 74. — Dawniej miejscowość stanowiła całość wraz ze wsią *Strawczyn*. Od XVI w., w związku z podziałem wsi, członny dyferencyjne od n. rodu *Duninów* (herbu Łabędź), do którego należała miejscowość (też z dodatkowym członem łac. *maior* ‘większy’), oraz od przym. *górnny, nagorny*. W XVII w. nastąpiła uniwersalizacja za pomocą suf. *-ek*. Lit.: KSand 190; NaISand 169; KopKiel 301. IN/PS

Strawnik zob. **Trawniki** (3)

Straż, wś, biały, gm. Sokółka, 7,5 km na pñ.-wsch. od Czarnej Białostockiej: *Stróža* 1548 SHGPd(KolZyg A 390–393); *Straż* 1561 KHist XLVII 458; w *Straży* 1700 SHGPd(Rkps DA nr 11556, k. 31v); *Straż* 1795 MpPerPd; *Straż* 1827 Tabella II 202; *Straż* 1890 SG XI 395; *Straż* 1921 Sk V 78; *Straż, -ży* 1982 WUN III 355. — Dawna n. *Stróža*, od ap. *stróža* ‘pilnowanie, strzeżenie kogoś lub czegoś, czuwanie, pełnienie nadzoru, warta, straż; miejsce pobytu; powinność pełnienia straży w grodzie’ Sstp VIII 473–5. Następnie n. w formie *Straż*, od ap. *straż* o synonimicznym znaczeniu. IN

Straża, wś, wroc., gm. Wołów, 11 km na pñ.-wsch. od Wołowa: *Strzesa* (1414) K 666; *Striese* 1712 MpDSols; *Striese* 1736 MpWielWol; *Striesa* 1739 MpWielOels; *Striese* 1785 Z IV 391; *Striese* 1845 K 666; *Striese* 1890 SG XI 401; *Striese* 1912 Meyers II 899; *Striese* — *Stróža, -ży, stróżyński* 1948 MPol XXV nr 14; *Straża* 1975 Mp-100(83.13.2); *Stróža, -ży* 1982 WUN III 357; *Straża, -y, strażeczki* 2005 DzU nr 264, poz. 2208; *Straża, -ży, strażański* 2013 DzU poz. 200. — Zniemczone i dosyć późne zapisy nie pozwalają na jednoznaczne objaśnienie nazwy. Możliwy związek z n. os. *Strzesz* (: *Strzeżystaw*) SSNO V 236, por. *Strzeszów* (3) (niem. *Striese, Striesa*), lub czas. *strzec* ‘pilnować, sprawować straż’ Sstp VIII 484. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stróža* na podstawie propozycji J. Mycielskiego z 1900 r. (Myc 85), którą następnie zmieniono na *Straża*. Lit.: SNGŚI XIII 86. PS

Strażnica, wś, kiel., gm. Mniów, 12 km na pñd. od Końskich: *Straznica*, w *Straznicy* 1838, *Strażnica* 1841 ASC(Miedzierza, U-1831–1841, k. 231, 352); *Strażnica* 1877 Zin II 184; *Strażnica* 1890 SG XI 396; *Strażnica* 1921 Sk III 48; *Strażnica, -cy,*

cz. wsi Cisownik 1966 UN 24, 30; *Strażnica*, -cy 1982 WUN III 355. — Od ap. *strażnica* ‘miejsce straży, wieża strażnicza’ SL V 469. *IN*

Strażnik, wś, kiel., gm. Solec-Zdrój, 15 km na pld.-wsch. od Buska-Zdroju: *Strażnik*, folw. 1783–84 RejKor 304; *Strażnik* 1791 MpPerSd; *Strażnik* 1827 Tabella II 202; *Strażnin* 1877 Zin II 184; *Strażnin* 1890 SG XI 396; *Strażnik*, folw. 1902 Przew II 193; *Strażnin*, wś 1921 Sk III 138; *Strażnin* 1933 SkBy 1631; *Strażnik*, -ka, *strażnicki* 1966 UN 19, 67. — Od ap. *straż* ‘strzeżenie, pilnowanie, dozór, posterunek, warta’ SEBor 579, z suf. -nik. W 2. połowie XIX i na początku XX w. miejscowość zapisywano jako *Strażnin*, zapewne wyrównanie do n. m. na -in. Lit.: Kop-Kiel 105. *IN*

Strażnin zob. **Strażnik**

Strażowa Wola zob. **Straszowa Wola**

Strażów, wś, rzesz., gm. Krasne, 7 km na zach. od Łańcuta: *Stroszow* 1436 AGZ XIII nr 92; villas ... *Strozowo* 1446, bonis ... *Stroszow* 1468 AGZ XIII nr 2591, 6915; *Sthrozow* 1499 AGZ XIX nr 631; *Strozow* 1515, *Strozow* 1589 ŻDz XVIII/1, 137, 13; *Strazow* 1646 ADP 64, 174; *Strozow* 1673 ASK I 73, 653; *Strazow* 1713 ADP 58, 38; *Strazow* 1785 ADP 244, 30; *Stazow* (!) 1794 Ga Rr1r; *Strażów* al. *Strażów* 1890 SG XI 392; *Strażów*, -żowa, *strażowski* 1966 UN 70, 38; ukr. *Strażiiv*. — Od n. os. *Stróż* SSNO V 223 lub od ap. *stróż* ‘ten, co pilnuje, strzeże kogoś lub czegoś, strażnik, wartownik, też opiekun, obrońca’ Sstp VIII 473, lub *stróża*, z suf. -ów. W zapisach poświadczone wahanie w zakresie rodzaju: *Stróżów*//*Strożowo*, w wariacie *Straszów* wyrównanie do czas. *straszyc* lub do n. os. *Strasz* SSNO V 218. Od XVII w. zmiana *o* (*ó*) > *a* (*Strożów* > *Strażów*) pod wpływem ogólnopolskiego *straż* (bohemizm). Według W. Semkowicza omawiana wieś, podobnie jak Łańcut i Stróże, przys. Grodziska Dolnego, stanowi jeden z punktów wyznaczających polską linię obronną nad granicą z Rusią przed XIV w. (Semk 304). Lit.: MakPrz 258. *BCz*

Strącze, dziś *Nowe Strącze* i *Stare Strącze*, dwie wsi, ziel., gm. Sława, 7 km na pld.-wsch. i 3 km na pld. od Sławy: *Stransko* 1443 Sprungala 29; *Stronzcke* 1506, *Strantzky* 1508 CdSil XXIV 81, 108; villas Czepielewo et *Strunsko*, ex ducatu villam *Stransko*, ac villae *Stransko* 1528 Reces

11, 12; *Struntz* 1585 Presb III/1, 227; *Stronz* 1604 CdSil XXIV 87; *Struntz* 1606 Presb III/1, 227; *Struntz* 1643 MpDSGlog; *Strontz* 1653 Presb III/1, 224; *Strunz*, *New Struntz* 1670, *Struntz*, *Strunz*, *Neu-Struntz* 1679, *Struntz*, *Neu-Struntz*, *Neustruntz* 1687/88 J III 38, 159, 160, 416, 417; *Altstrunz* 1699 ZfGS LXXIII 232; *Alt Struntz*, *Neu Struntz* 1739 MpWielGlog; *strunz* 1741 ZfGS LXXIII 243; *Alt-* u. *Neu-Struntz* 1741, *Stranz* 1744 Presb III/1, 224; *alt Strunz*, *neu Strunz* 1779 Büsching XIII 253; *Strunz*, olim. *Strunzky* 1783 Presb III/1, 224; *Stranz-Alt*, *Stranz-Neu* 1791 Z X 293; *Alt Strantz*, *Neu Strantz* 1791 MpPerPn; *Alt Strunz*, *Neu Strunz*, dwie wsi 1823 Mützell IV 402; *Strunz Alt* u. *Neu* 1845 K 667; *Alt Strunz*, *Neu Strunz* 1912 Meyers I 48, II 302; *Deutscheck*, fr. *Altstrunz* 1934–37 OÄSchl I 8; *Deutscheck* — *Stare Strącze*, -ego -cza, *starostrączański* 1946 MPol XXV nr 142; *Neu Strunz* — *Nowe Strącze*, -ego -a, *nowostrącki* 1947 MPol XXV nr 124; *Nowe Strącze*, -wego -cza, *Stare Strącze*, -rego -cza 1981, 1982 WUN II 576, III 319. — Pierwotnie *Strońsko*, od ap. *strona* ‘bok, powierzchnia czegoś, wyznaczana z określonego punktu widzenia’, ‘kraj, ziemia; część czegoś (majątku, ludzi)’, ‘skiba, pas ziemi odwalony pługiem’ Sstp VIII 469–72, z suf. -sko, zapewne w związku z położeniem wsi, która była ulicówką przy drodze ze Sławy do Wschowy. Nazwę zmieniono jako *Stronzcke*, *Strunzky*, później *Stranz*, *Strunz*. Od XVII w. dodatkowy człon od przym. *alt* ‘stary’ dla odróżnienia od powstałego w tym czasie folwarku (później wsi) *Neu Strunz* (: niem. *neu* ‘nowy’; wg M. Sprungali powstał on w XVIII w., przeczy temu jednak chronologia zapisów źródłowych). W okresie administracji hitlerowskiej n. *Alt Strunz* zastąpiono n. *Deutscheck*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stare Strącze* i *Nowe Strącze*. Lit.: Łachowski, *Dzieje wsi w gminie Sława*, [w:] *Sława. Zarys dziejów*, red. W. Strzyżewski, 2004; Sprungala, *Stare Strącze do roku 1945*. Encyklopedia Ziemi Głogowskiej nr 64/65, 2007, 9–34. *PS*

Strączków, wś, tarnob., gm. Samborzec, 10 km na pln.-zach. od Tarnobrzega: *Stranczkow* (1277) KMłp I 110; *Stranchow* 1279 KMłp II 144; *Stranczkow* (1284) KMłp I 123; *Strancow*

Strączno

(1337) Kkk I 205; *Strączkow* 1470–80 DB II 351; *Stranczow* 1578 ŻDz XIV 171; *Strączkow* 1662 ASK I 67, 7v; *Straczow* (1676) XVIII RPogMłp 278; *Strączkow* 1783–84 RejKor 257; *Strączkow* 1791 MpPerSd; *Strączków* 1827 Tabella II 201; *Strączków* 1890 SG XI 397; *Strączków* 1921 Sk III 123; *Strączków, -kowa, strączkowski* 1970 UN 32, 10. — Od n. os. *Strączek*, przejściowo *Strąk* SSNO V 219–20 (: *strąk, strączek*), z suf. *-ów*. Lit.: KSand 190. *IN*

Strączno, wś, pil., gm. Wałcz, 6 km na płd.-zach. od Wałcza: *Strutz* 1337, *Straczno* 1448, *Struczno* 1462 SHGPn IV 689; super medietate vile *Straczno* 1471 ARP II nr 1175; ville *Straczno* 1472 MK 12, 103; *Strzancz* 1490 AC II nr 1465; *Schtrancz* 1502 Matr III nr 238; *Stranczno* 1532 Matr IV/2, nr 16277; *Strayncz* 1524, *Streczno* 1552 SHGPn IV 689; *Strączno* 1557 Matr V/2, nr 7743; *Strenczno* 1579 ŻDz XII 104; *Streczno* 1619 PPozn (Tab 2, 131v); *Strączno* 1622–24 PPozn (Tab 1, 105); *Stręczno* 1645 MK 190, 124; *Stranz* — *Stręczno* 1879 Kętn 135; *Stręczno* (*Strenczno, Stronczo, Strano, Strutz* (!), *Strońce, Strantz, Stranz*) 1886 CalWał 50; *Strączno, Stręczno*, niem. *Stranz* 1890 SG XI 397; *Stranz* 1912 Meyers II 892; *Stranz* — *Strączno, -na, strączyński* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strączno, -na* 1982 WUN III 355. — Pierwotnie *Strączno*, od ap. *strąk* ‘cały (podłużny) owoc roślin motylkowatych albo tylko sama łuska okrywająca jego nasiona’ Sstp VIII 467, z suf. **-bno*, por. też n. os. *Strąk* SSNO V 220. Nazwę zmieniono jako *Strutz, Stranz*, a po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strączno*. Lit.: SHGPn IV 689–91; Borek, *-bn-* 230; PPozn 290–1. *BCz/PS*

Strączów zob. **Strączków**

Strąkowa, wś, wałb., gm. Ząbkowice Śląskie, 4 km na płd. od Ząbkowic Śląskich: et *Strankawa* alio nomine *Cvnczonis* et Rozotinice Alberti *vil-lam* sic vocatas in wlgari 1207, *Strankawa Cuncyndorf* 1211 SUR I 264, 272; *Stracoua* 1267 SUR IV 16; *Cuncindorf* 1329, *Kuncindorf, Cunczen-dorf, Cuncindorf* 1333, *Cuntzendorf* 1337, *Cuncindorph, Cuncindorf* 1340 Reg nr 4872, 5252, 5267, 5272, 5940, 6388, 6451; Ex *Kuntzendorff*, in *Kuntzendorff*, in *Kunzendorff* 1651/52, *Kuntzendorff* 1666/67 J I 250, 251, 534; *Kuntzendorf* 1736 MpWielMunst; *Kuntzendorff* 1743 SNGŚI XIII 83; *Kunzendorf* heißt in alten Urkunden

Strankowa auch *Gunzonis* (!) *Villa* 1785 Z IV 161; *Kunzendorf*, in alten Urkunden *Gunzonis* (!) *Villa*, auch *Strankawa* 1845 K 334; *Kunzendorf, Strankowa* 1941 Wrzosek 12; *Kunzendorf* — *Strąk-owa, -ej, strąkowski* 1947 MPol XXV nr 124; *Strąkowa, -wej* 1982 WUN III 355. — Pierwotnie *Strąkowa*, od n. os. *Strąk*, z suf. *-owa*. Oboczna n. niem. *Kunzendorf*, w kancelaryjnym zapisie łac. *Cunczonis Villa*, od n. os. *Kunze* (: *Konrad*) i ap. *Dorf*, łac. *villa* ‘wieś’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strąkowa*. Lit.: SNGŚI XIII 83. *PS*

Strąków zob. **Strączków**

Strąpie, os., dawniej wś, gorz., gm. Barlinek, 7 km na płn.-zach. od Barlinka: in villa *Trampe* 1373 CdB A XX 239; vom *Trampe* 1389 CdB A XXIII 127, 128; *Trampe*, wś opuszczona 1536 SHGNM (Regesta III 56); drey Felde Schonow, *Trampen* vnd Ruffen (1564) CdB A XXIV 238; *Trampe* 1572 SHGNM (Ost 89); *Trampe* 1608 Eickstedt 230; *Trampe* 1618 MpLub; *Trampe* 1833 MpUMbl 1489; *Trampe* — *Strąpie, -pia, strąpski* 1948 MPol XXV nr 14; *Strąpie, -pia* 1982 WUN III 355. — Dawna n. niem. od n. rodu rycerskiego *Trampe* znanego od XIII w. w okolicy Pyrzyc, potem w ziemi widuchowskiej i chojeńskiej. Nazwisko jest zapewne pochodzenia słow. od ap. *trąpa*. Po II wojnie światowej wprowadzono urzędowo n. *Strąpie*. Lit.: TrautmElb II 27; SGorz 419–20. *BCz*

Strebelow zob. **Strzebielewo**

Strebielin zob. **Strzebielino**

Strebitzko zob. **Trzebicko**

Strechfuss zob. **Tropy Elbląskie**

Streckenbach zob. **Świdnik (1)**

Streckenthin zob. **Strzekęcino**

Streckentin zob. **Strzykocin**

Streesen zob. **Strzyżno**

Strega zob. **Strzegów (3)**

Stregemol zob. **Strzegomiany**

Stregow zob. **Strzegów (2), Strzegów (2, 3)**

Strehlen zob. **Strzelin**

Strehlitz zob. **Strzelce (5, 11, 12), Strzelce**

Opolskie, Strzeleczki

Strehlkau zob. **Strzelki**

Streidelsdorf zob. **Studzieniec (9)**

Streit zob. **Graniczna (2)**

Streitkirch zob. **Borucin (2)**

Streitwalde zob. **Łukomin**

Streitz zob. **Strzeżenice**
Streitzig zob. **Trzesieka**
Strejków zob. **Stryków** (1)
Strelau zob. **Sucha** (7)
Strelen zob. **Strzelin**
Streletz zob. **Strzelce Opolskie**
Strelicz Hauland zob. **Strzelczyki**
Strelimbarg zob. **Strzaliny**
Strelin zob. **Strzelin**
Strelitz zob. **Strzelce** (1a, 5, 6, 11, 12), **Strzelce Opolskie**, **Strzeleczyki**, **Strzelęcino**
Strelitz Hauland zob. **Strzelczyki**
Strelitz Holländerei zob. **Strzelczyki**
Streliz zob. **Strzelce** (5, 6, 12)
Strellentin zob. **Strzelęcino**
Strellin zob. **Strzelinko**, **Strzelino** (1, 2), **Strzelno** (2)
Strelno zob. **Strzelno** (1)
Strelowhagen zob. **Strzelewo** (2)
Strementz zob. **Strzemięcín**
Stremetzin zob. **Strzemięcín**
Stremiuszek zob. **Strzemiuszczek**
Stremlau zob. **Trzmielewo**
Stremlo zob. **Trzmielewo**
Stremmuszek zob. **Strzemiuszczek**
Stremotschin zob. **Strzemięcín**
Stremotzin zob. **Strzemięcín**
Strengeln Gross zob. **Stręgiel**
Strengeln Klein zob. **Stręgielek**
Strenz zob. **Trzcínica Wołowska**
Strepkowo, wś zaginiona, leżała koło Chodcza, włoc.: *Strepkowo* deserta 1489 Lupbrz 133. — Od n. os. *Strepek, z suf. *-owo*. Por. n. os. i heral. pochodzenia łac. *Strepa*, która jest wariantem n. os. *Strzemięń* SSNO V 234–5. Może jednak n. należałoby odczytywać jako *Strzepakowo, od n. os. *Strzepak* (: *strzep* ‘kawalek’, *strzepić*) RymSEN II 499, z suf. *-owo*. Lit.: SHGKu(materiały) 429. KS

Strepsch zob. **Strzecz**

Stresche zob. **Strzyżewo** (2)

Streschkowo zob. **Strzeszkowo** (1)

Strese zob. **Strzeszów** (2), **Strzyżewo** (2)

Stresow zob. **Strzeszewo** (5), **Strzeszów** (2, 3),

Strzeżewo (2), **Strzyżyno**

Stresow Parvum zob. **Strzeżewko** (2)

Stressewite zob. **Straszewo** (2)

Stressin zob. **Straszyn**

Streszawa zob. **Stryszawa**

Stretzin zob. **Strzeczona**

Streuhof zob. **Pstrzejowice**

Streuort zob. **Barłogi** (1)

Streuwicz, wś zaginiona, leżała w pobliżu Jeszkowic i Nadolic Wielkich, wroc., gm. Czernica: *Streuwicz* villa 1353 LandB 115. — Nazwa niejasna. Zapis wskazuje na niem. postać substytucyjną *Streuwitz* patronimicznej n. słow. z suf. *-ice*, może *Strobice, *Strubice, por. zapisy typu *Strowicz*, *Struwicz* w haśle *Strobice*. Lit.: DomWr 126. PS

Strębice zob. **Zrębice**

Stręczo zob. **Strączno**

Stręcżyn, dziś *Stary Stręcżyn*, wś, i *Nowy Stręcżyn*, kol., dawniej wś, chełm., gm. Cyców, 17 km na pld.-wsch. od Łęcznej: *Streczowo* 1564 ŻDz XVIII/1, 186; *Stręcżyn* (1676)XVIII RPogMhp 237; bonorum villarum Cycow, Głębokie et *Stręcżyn* 1738 AWAK XXVII 257; *Stręcżyn* 1786 MpPerPd; *Stręcżyn* 1796 PerOpis I 49, 157; *Stręcżyn* 1827 Tabella II 202; *Stręcżyn* 1839 MpKwat VI 10; *Stręcżyn*, wś i kol., *Stręcżyn Nowy*, wś 1890 SG XI 400; *Stręcżyn*, wś, *Stręcżyn Nowy*, kol. 1921 Sk IV 11; *Stręcżyn Nowy*, wś, *Stręcżyn Stary*, wś 1952 UW 135; *Stary Stręcżyn*, *-rego -na*, *starostreńczyński*, *Nowy Stręcżyn*, *-wego -na*, *nowostreńczyński*, dwie wsi 1970 UN 108, 7; *Nowy Stręcżyn*, *-wego -na*, *Stary Stręcżyn*, *-rego -na* 1981, 1982 WUN II 598, III 334; gw. *strenčyn stary*, *-yna -ego*, *strenčyjski*. — Od n. os. *Stręcz, por. *Stręczak*, *Stręczek* RymSEN II 492, z suf. *-owo*, później *-in*. Człony odróżniające n. zestawionych od przym. *nowy*, *stary*; wtórnie zmiana uporządkowania członów. BCz

Stręgiel, wś, suwał., gm. Węgorzewo, 7 km na pld.-wsch. od Węgorzewa: *Stringel* (1529) KęTL 531; *Stringel* 1539, *Groß Stringel*, *Groß Strengel* od poł. XVI BiałKol 178; *Gr. Strengel* 1763 Biolik 217; *Groß Strengeln*, melirt Dorf am See gleichen Namen 1785 Goldb III 158; *Gr. Strengeln* 1796–1802 MpSchröt XII; *Gr. Strengeln* 1836 MpReyPr(Angenburg); *Gr. Strengeln* — *Stręgiel* 1879 KęTN 173; *Stręgiel*, w *Streglu* 1882 KęTL 531; *Strengeln Gross* 1890 SG XI 400; *Gross Strengeln* — *Stręgiel* 1946 Ley I 118; *Gross Strengeln* — *Stręgiel*, *-gla*, *stregielski* 1947 MPol XXV nr 111; *Stręgiel*, *-gla* 1982 WUN III 355; gw. *stringla*. — Nazwa wsi związana z prus.

Stręgielek

n. jez. *Stringēl-ē, por. und der *Stringele* 1331–41 PrUr III 288, *Stringele* ok. 1340 Ger 175, *Stengel* S. 1576 MpHennl. G. Gerullis łączył n. jez. z czas. łot. *stringt* ‘wysychać, usychać, zasychać’, z suf. *-ēl-*, co wydaje się mało prawdopodobne. Nazwę należy raczej łączyć z lit. *strigti*, *stringū* (: *streigti*, *streigiū*) ‘tkwić, wtykać się, wbijać się tak, aby coś tkwiło w czymś’ SESmocz 609, por. lit. n. w. *Strig-úotinė*, do tego łot. *strieguonis* ‘bagniste miejsce’. Od XVIII w. z niem. członem *Gross*, pominiętym w n. pol. Forma *Stręgiel* jest adaptacją fonetyczną n. prus. Lit.: Ger 175; Przybytek, Onom XXX 88–9; Biolik 216–7; Biolik, HE VIII 245; PrzybBalt 281; BiałKol 178, 209, przyp. 380; BiałPrzem 36, 47, 56. RP

Stręgielek, wś, suwal., gm. Pozezdrze, 9,5 km na pld.-wsch. od Węgorzewa: *Strenglichen* (1550), *Kl. Stengel* (1550) KętL 532; *Stringlichen* 1550, *Klein Sryngeln*, *Klein Stengel* później BiałKol 188; *Klein Strengeln* 1785 Goldb III 158; *Kl. Strengeln* 1796–1802 MpSchröt XII; *Kl. Strengeln* 1836 MpReyPr(Angerburg); *Strengeln Kl.*, *Stręgielek*, *-lka*, wś ok. 1859 SzcześTeka 139; *Klein Strengeln* — *Stręgielek* 1879 KętN 173; *Strengeln Klein* 1890 SG XI 400; *Stręgielek* — *Klein Strengeln* 1941 Choj 129; *Klein Strengeln* — *Stręgielek* 1946 Ley I 119; *Klein Strengeln* — *Stręgielek*, *-lka*, *stręgielecki* 1947 MPol XXV nr 111; *Stręgielek*, *-lka* 1982 WUN III 355. — Od prus. n. jez. *Stringēl-ē, por. am *Stringlischen* 1550 BiałKol 188 (por. wyżej n. *Stręgiel*), z suf. *-ing-*, oddanym niem. *-chen* (zob. Bach II 165, 223–4). Od XVIII w. n. złożona z niem. członem *Klein* i zniemczoną n. *Strengeln*. Polska adaptacja w postaci *Stręgielek*, *Stręgielek*. Lit.: Biolik 217; PrzybBalt 281; BiałKol 187, 210; BiałPrzem 37, 47. RP

Stręgoborzycze, wś, krak., gm. Igołomia-Wawrzeńczyce, 6 km na zach. od Nowego Brzeska: de *Strogoborzicz* 1358, de *Strogoborzic* 1362 KMp I 297, 313; *Strogoborzice* 1398, *Strogoborzicze* 1400 Krak nr 7907, 10900; *Stragoborzicze* 1468 Hel II nr 3928; *Strogoborzicze* 1470–80 DB II 175; *Strogobowycze* (!) 1490 ŻDz XV 443; *Strogoborzycze* 1495 Hel II nr 4440; *Strogoborzicze* 1529 LR 283; *Stregoborzycze* 1564 Lukrak II 84; *Strogoborzicze* 1581 ŻDz XIV 7; *Stragoborzycze* (!) 1680 Rej 98; *Strzegoborzycze* 1748–49, 1787 SHG-

KrMat 292; *Stregoborzycze* 1783–84 RejKor 328; *Stregoborzycze* 1827 Tabella II 202; *Stregoborzycze* 1890 SG XI 400–1; *Stregoborzycze* 1921 Sk III 70; *Stręgoborzycze*, *-rzc*, *stręgoborzyccki* 1964 UN 13, 91; gw. *strengobożycel/stronobożycel*, *-yc*, *strengoboški*. — Dawniej *Strogoborzycze*, od n. os. *Strogobor* SSNO V 221, z suf. *-ice*. Forma *Stręgoborzycze* z wtórną nosowością, która wynika zapewne z hiperpoprawnej wymowy. Lit.: RKrak 161, 229. IN

Strękowa Góra, wś, łomż., gm. Zawady, 14,5 km na zach. od Tykocina: Johannes Strank dictus de Brolino totam ipsius porcionem, 10 mansos [...] *Nyeboczacz* nuncupatos [...] Item dux donavit predicto Nicolao Gemza 10 mansos contignos dictis 10 mansis circa Thesh et circa rippam fluvii Nareph dictam *Gora* (1441)1456 MK 3, 258; de *Strankowo* 1446 ZHer nr 43; *Strankowo* alias *Nyeboczacz* 1463, 1490 MK 6, 240; *Strankowo* 1484, 1489 MK 6, 223; *Strakowo* 1485 SHGMz(Ep. 11, 246v); super bona *Strękowo* alias *Nieboczacz* 1490, Nicolai de *Strankowo Niemoczacz* (!) 1513 HMil 389, 392; (*Góra*) *Strenkowo* 1578 ŻDz XVI 379; *Strękowo Niemoczacz*, *Strękowo* 1594, *Strękowo Niemoczacz* 1610 HMil 392, 210; *Strąkowo* 1783 MpPerMz; *Strenkowo* 1827 Tabella II 202; *Strękowa Góra* 1890 SG XI 401; *Strękowa Góra* 1921 Sk V 49; *Strękowa Góra*, *-wej* *-ry* 1982 WUN III 355. — Dawniej *Nieboczacz*, wg A. Bańkowskiego n. od *nie bocząc* ‘nie zbaczając z drogi’ (było to pierwotnie siedlisko notowane w 1416 r.). Forma *Niemoczacz* może z adideacją do ap. *niemota*. Później *Góra* od ap. *góra* oraz *Strękowo* od n. os. *Stręk* (por. pierwszy zapis), z suf. *-owo*. Okresowo *Strękowo-Nieboczacz*, w XIX w. ustaliła się n. *Strękowa Góra*. Obok wś (dawny młyn) *Góra Strękowa*, notowana od XVIII w. Lit.: WiśnŁomż 61; ZMaz 348; Mznter 113; Bańkowski, SIOcc XLI 132. UB

Strękowizna, wś, suwal., gm. Nowinka, 7,5 km na pln.-wsch. od Augustowa: *Ruda na Bliznach* 1668, *Ruda na Bliznach* alias *Strękowskiego* XVII–XVIII WiśnSejn 105, 119; *Ruda Strenkowizna* 1744 SHGPd(Kapiciana 52); ... *Rudę strękowizną* 1744 SDV 145; *Strenkowizna* 1781 MpEGr; *Strękowizna*, rudnia 1784 SHGPd(Opispar rkps I nr 6009, 1–3); *Strękowiczna Rudnia* (!) 1795 MpPerPd; *Strękowizna* 1827 Tabella II 202;

Strękowizna 1890 SG XI 401; *Strękowizna* 1921 Sk V 6; *Strękowizna, -ny, strękowiński* 1972 UN 151, 58. — Początkowo n. zestawiona *Ruda na Bliżnach*, od ap. *ruda* i n. rz. *Bliżna* (tu też n. m. *Bliżna*, ale notowana dopiero w 1690 r. (zob.)), w formie wyrażenia przyimkowego, obocznie *Ruda Strękowskiego*. Później *Ruda Strękowizna, Strękowizna*, od nazw. *Strękowski*, z suf. *-izna* i derywacją wstęczną, por. rudnicy *Strękowscy*, właściciele rudy w XVII–XVIII w. WiśnSejn 119. Lit.: WiśnSejn 105, 119, 188; Safarewiczowa, *-izna* 33; Kondratiuk, *Nazwy geograficzne i osobowe Białostoczczyzny*, 2016, 539. IN

Strękowo, dziś *Strękowo* i *Strękowo Nieczykowskie*, dwie wsi, tomż., gm. Nur, 13 km na zach. od Ciechanowca: *Strank de Broolino ... Syrocino* (1424)1456 MK 3, 28; *Schirocino* (1435)1456, *Syrocino* (1436)1456 MK 3, 141v i 192; *Strankowo* 1469 MK 5, 123v; *Strankowo, Strankowske ...* granicies 1473 MK 9, 41v, 42; *Strakowo* 1485 SHGMz(Ep. 11, 212); *Strakovo* ynaczey *Szyrocino* 1507 Warsz nr 1983; *Strankowo* 1578 ŻDz XVI 394; *Wies Strękowo* 1673 ASK I 66, 923v; *Strękowo* 1783 MpPerMz; *Strękowo* 1827 Tabella II 202; *Strenkowo* 1839 MpKwat V 3; *Strękowo* 1890 SG XI 401; *Strękowo* 1921 Sk V 65; *Strękowo, Strękowo Nieczykowskie* 1936 Mp-100(38-34); *Strękowo, Strękowo Nieczykowskie* 1952 UW 23; *Strękowo, -wa, Strękowo Nieczykowskie -wa -kiego, strękowski* 1971 UN 134, 23. — Dawniej *S(z)yroczynno*, zapewne od przym. *szYROKI* lub od gw. *syroka* ‘sroka’, z suf. *-ino*. Obocznie *Strękowo*, od n. os. *Stręk* (zob. pierwszy zapis), z suf. *-owo*. Współcześnie dwie wsi: *Strękowo* i *Strękowo Nieczykowskie*; człon odróżniający od nazw. *Nieczykowski* RymSEN II 148. UB

Strękowo zob. **Góra Strękowa, Strękowa Góra**

Strękowo Nieczykowskie zob. **Strękowo**

Strich zob. **Strych** (1)

Striche zob. **Strychy**

Striche Hauland zob. **Stryszewo**

Striche Kolonie zob. **Stryzki**

Strickershagen zob. **Przewłoka** (2)

Striege zob. **Strzegów** (2)

Striegelmühle zob. **Strzegomiany**

Striegendorf zob. **Strzegów** (1)

Strielau zob. **Strzydzewiec**

Striemehne Vorwerk zob. **Strumiany** (7)

Strien zob. **Stryjno** (2)

Striesa zob. **Strzeszów** (3)

Striesau zob. **Strzyżawa**

Striese zob. **Straża, Strzeszów** (3)

Striesen zob. **Strzyżewo Paczkowe, Strzyżewo Smykowe**

Striesewitz zob. **Strzyżewice** (1)

Striess zob. **Strzyża**

Striewen zob. **Stryjewe** (2)

Striewo zob. **Stryjewe** (2)

Striowken zob. **Stryjówka**

Strippau zob. **Trzepowo** (2)

Strippow zob. **Strzepowo**

Strissabuda zob. **Strysza Buda**

Striz zob. **Strzyża**

Strobice, wś, opol., gm. Pakosławice, 7 km na pn. od Nysy: in villa sua, que *Strobiz* wlgariter appellatur 1298 SUr VI 282; *Strobitz* ok. 1300, *Strobityz* ok. 1300 CdSil XIV 7, 31; in *Strovicz* 1361, *Strowicz* 1420, *Strobitz* 1498, *Strobitz* 1538, *Strubitz* 1551, *Struebitz* 1552 CdSil XXXVI 11, 35, 74, 88, 92, 94; villae *Struwitz* 1651/52 J I 197; *Strubitz* 1658 MpDSGrot; villa *Strubitz*, in *Struvitz* 1666/67 J I 635, 642; *Struhwitz* 1736 MpWielGrot; *Struwitz* 1743 SNGŚI XIII 84; *Struwiz* 1784 Z III 376; *Struwitz* 1845 K 668; *Struwitz* 1890 SG XI 424; *Struwitz* 1900 Myc 85; *Strobice (Struwitz)* — *Struwendorf* 1939 Prus 69; *Struwendorf* — *Strobice, -ic, strobicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Strobice, -bic* 1982 WUN III 355. — Zapewne od n. os. **Strob(a)*, por. nazw. *Stroba* Snazw IX 102 (por. też n. os. *Strobic* SSNO V 220, *postrubić* ‘orzeźwić, wzmocnić’ Sstp VI 460), z suf. *-ice*. Nazwę zmieniono jako *Strubitz, Struwitz*. Postać *Struwendorf* wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strobice*. Lit.: SNGŚI XIII 84; BorGŚI 183. PS

Strobieszce zob. **Strobiszki**

Strobin, wś, sier., gm. Konopnica, 17 km na pld.-wsch. od Złoczewa: *Strobin* 1402, *Strobino* 1417 Koz VII 144; *Strobyn* 1493 Matr II nr 124; *Strobyn* 1511 ŻDz XIII 211; *Strobyn* 1511/12 VisitGn 388; *Strobyn* 1511–23 ŁLB II 131; *Strobin* 1552 ŻDz XIII 289; Villa *Strobin* 1673 ASK I 74, 533v; *Strobin* 1783–84 RejKor 136; *Strobin* 1802–03 MpGillyPr; *Strobień* (!) 1827 Tabella II 202; *Strobin* 1839 MpKwat II 5; *Strobin* 1890 SG

Strobino

XI 402; *Strobin* 1921 Sk II 127; *Strobin*, -na, *strobiński* 1974 UN 52, 15. — Od n. os. *Stroba (por. współczesne nazw. *Stroba*), z suf. -in, też -ino. Lit.: SHGWiel 157; Nieckula, -ov- 313. IN/KS

Strobino zob. **Strubiny** (1, 2)

Strobińska Kuźnica zob. **Kuźnica Strobińska**

Strobiszewice zob. **Strobiszki**

Strobiszki, wś zaginiona, w jej miejscu leży dziś Ludwikowo (4), pozn., gm. Brodnica, 8 km na pń.-zach. od Śremu: *Strobiszewice* (1358)1605 KW III 109; *Strobyszcice* (1358)1444 KW IV 24; de *Skrobiszewo* (1368)XVI–XVII KWlp nr 96; de *Strobyschek*, *Strobisky*, *Strobyesko* 1429, *Strobyschky* 1432, *Strobyesky* 1444 SHGPn IV 692; *Strebischky* (!) 1447 SHGPn(AAP Kl. Lubin A 40); de *Skrobischky* (1447)1448 KWlp nr 217; *Scrobischky* 1450, *Strobyski* 1469, *Strobyesche-wo*, *Strobyeszewo* 1490 SHGPn IV 692; de *Strobyschouicze* 1492 MUKr I 502; *Strabiszki* 1502, *Sztrobyschky*, *Sztrobyschki* 1508, *Strobyeschky* 1509 SHGPn IV 692; *Strobiszky* des[erta] 1527 Koz III 258; *Scrobiski* 1531 SHGPn IV 692; *Strobyschky*, *Stropyschky* 1531 Koz III 258; *Strobiskij* 1565 KzgPoz 20, k. 398; *Strobiski* 1572 KszPoz 21, k. 299; *Skrobiszki* deserta 1581 KsgPoz 139, 346; *Skrobiszki* 1624–25 Koz III 258. — Od n. os. *Strobisz* SSNO V 221 (zob. też *Strobice*), z suf. -(ew)ice, -ewo, następnie -ki. W formach na *Skrob-* ujawnia się zapewne adideacja do czas. *skrobać*, choć nie można wykluczać również mieszania grafemów *ck* i *t* w rękopisach (por. np. *Stowalczewo*). Lit.: SHGPn IV 691–2; PPozn 291; Bańkowski, Onom XXIX 152–3. PS

Strobowska Wólka zob. **Wólka Strobowska**

Strobów, wś, skiern., gm. Skierniewice, 4 km na pld. od Skierniewic: *Strobowo* 1458 MK 335, 148v; *Strobow* 1511–23 ŁLB II 286; *Strobow* 1579 ŻDz XVI 166; *Strobow* 1662 ASK I 70, 956v; *Strobow* 1792 MpPerRw; *Strobów* 1827 Tabella II 202; *Strobów* 1890 SG XI 402; *Strobów*, -bowa 1982 WUN III 356. — Od n. os. *Strob (por. *Strobic*, *Strobisz*, *Strobko* SSNO V 220–1, *postrobić* ‘orzeźwić, wzmocnić’ Sstp VI 460), z suf. -owo, później -ów. Lit.: WójcikRaw 154. UB

Strochcice, wś, tarnob., gm. Samborzec, 3 km na pld.-zach. od Sandomierza: *Strochczicze* 1470–80 DB II 316; *Strochczicze* 1523 Matr IV/2, nr 13426; *Strochczyce* 1629 RPobSd 78; *Stroch-*

cice 1787 Spis 386; *Stroczyce* (!) 1791 MpPerSd; *Strochcice* 1827 Tabella II 202; *Strochcice* 1890 SG XI 402; *Strochcice* 1921 Sk III 127; *Strochcice*, -cic, *strochcicki* 1970 UN 32, 7. — Od n. os. *Strochta, por. n. os. *Strochna* SSNO V 221 (: *Strogobor*), też *Stroch*, *Strochot* RymSEN II 493, z suf. -ice. Lit.: KSand 191; BańMorf 120. IN

Strogoborzyce, wś, legn., gm. Radwanice, 7,5 km na wsch. od Przemkowa: *Wilhelms H.* 1830 MpRey nr 131; *Wilhelmshof*, folw. 1845 K 679; *Wilhelmshof*, folw. 1912 Meyers II 1152; *Jadwigów*, *Teodorowo*, n. przejściowe po 1945 SNGŚI XIII 84; *Wilhelmshof* — *Strogoborzyce*, -yc, *strogoborzycki* 1949 MPol nr 29, poz. 445; *Strogoborzyce*, -rzyc, os. 1982 WUN III 356; *Strogoborzyce* 2001 DzU nr 153, poz. 1772. — Dawna n. niem. od im. *Wilhelm* i ap. *Hof* ‘dwór, zagroda’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strogoborzyce* w miejsce n. przejściowych *Jadwigów* i *Teodorowo*. Lit.: SNGŚI XIII 84. PS

Strogoborzyce zob. **Stręgoborzyce**

Strogomicko zob. **Stradomicko**

Strohfriedrich zob. **Dobromierz** (3)

Strohsdorf zob. **Stróżewo** (3)

Stroiszowa zob. **Stryszowa**

Stroiszów zob. **Stryszów**

Strojany, os. zaginiona, leżała w pobliżu wsi Chudobczyce, pozn., gm. Kwilcz: *Strojany* et Chudopszcze 1482 KsgPoz 58, 132v. — Zapewne od n. os. *Strojan, por. *Stroj* SSNO V 221, w l. mn. D. Podlaska proponuje jako formę pierwotną *Stroniany, co nie jest bezzasadne, por. zapis *Strojany* z 1516 r. w haśle *Strumiany* (3). Lit.: SHGPn IV 694; PPozn 291. PS

Strojców, wś, tarn., gm. Bolesław, 13 km na zach. od Szczucina: [*Strojców*] XVI AtSd 157; *Strojcow* 1641 MK 185, 384v; *Strojczow* 1660–64 Lusand II 84; *Strojcow* 1673 ASK I 69, 241v; *Strojczów* 1674 ŻDz XV 56a; *Stroicow* 1779–83 MpMieg; *Strojczow* 1788 MpPerSd; *Strojczow* 1794 Ga Rr1; *Strojców* 1886 Bigo 186; *Strojców* 1890 SG XI 403; *Strojców* 1921 Sk XII 11; *Strojców*, -cowa, *strojcowski* 1964 UN 5, 7. — Od n. os. *Strojec* RymSEN II 493 (: *stroić* ‘czynić; upiększać, ubierać’), z suf. -ów. Forma *Strojczów* hiperpoprawna. IN

Strojec (1), cz. wsi Mogowo, dawniej wś, ciech., gm. Nasielsk: *Strojec*, w *Stroju* 1859 APWarsz

(79/6/0/-/1, k. 208); *Strojec* 1877 Zin II 184; *Strojec*, wś 1921 Sk I 137; *Strojec*, wś 1933 SkBy 1632; *Strojec*, -jca 1982 WUN III 356. — Od ap. *strój* ‘ozdoba, ubiór’ SGPrei(kartoteka), w jakimś znaczeniu topograficznym (por. *stroić* ‘upiększać’), z suf. *-ec*. UB

Strojec (2), wś, częst., gm. Praszka, 4 km na pld.-wsch. od Praszki: *Zstracecz* 1236–49 CdSil VII 480; *Stradziec* 1401 KIJ 95, fals.; *Stradzech* 1411 Koz VII 143; *Stradzech* 1473 Matr I nr 1088; in villa *Stradziec* 1497 Matr II nr 1012; *Stradec* (*Stradzech*) 1511 ŻDz XIII 212; *Stradzech* 1511/12 VisitGn 390; *Stradzyecz* 1511–23 LLB II 123; *Stradziec* 1552 ŻDz XIII 294; *Stradziec* 1644 ASAGn 61; Villa *Stradziec* 1673 ASK I 74, 533v; *Stradziec* 1783–84 RejKor 63; *Strodzice* 1802–03 MpGillyPr; *Stroieć* 1827 Tabella II 202; *Strojec* 1839 MpKwat I 5; wsi *Strojec* (*Stradziec*) 1888, *Strojec* 1890 SG IX 18, XI 403; *Strojec* 1921 Sk II 131; *Strojec*, -jca, *strojecki* 1974 UN 52, 35. — Pierwotnie zapewne *Strądziec*, od ap. **strada* ‘patoka miodowa’ (por. strus. *strada* ‘miód’ Srezn III 530), z suf. *-ec*, okresowo też *-ice*. Forma **Strajec*, *Strojec* powstała przez wydzielenie *-j-* najpierw w formie dopełniacza **Strajca*, **Strojca* < **Straćca* < **Stradźca*, a później analogiczne wyrównanie w mianowniku (por. *ogrojec* < *ogrodziec*), wsparte może adideacją do czas. *stroić*. Lit.: SHGWiel 157. KS

Strojec (3), wś, warsz., gm. Kampinos, 8 km na pln.-wsch. od Sochaczewa: *Strojec*, wś 1933 SkBy 1632; *Strojec* 1934 Mp-100(39-31); *Strojec* 1952 UW 38; *Strojec*, -jca 1982 WUN III 356. Lit.: WójcikRaw 154. UB

Strojewsko zob. **Stojewsko**

Strojniów zob. **Stojniów**

Stojniów, wś, kiel., gm. Pierzchnica, 6 km na pln.-wsch. od Chmielnika: *Stroynow* 1402 Sand nr 283; *Stroynow* 1470–80 DB I 451; *Stoynow* 1494 SHGSd(AOV 6504, 32); *Stroyow* 1502 Matr III nr 259; *Stroynow* 1508 ŻDz XV 488; *Stroynow* 1529 LR 171; *Stroyniow* 1579 ŻDz XIV 225; *Stroynow* 1673 ASK I 69, 238; *Stoynow* 1783–84 RejKor 254; *Stroynow* 1787 Spis 404; *Stroynow* 1791 MpPerSd; *Stroynów* 1827 Tabella II 202; *Strojnow* 1890 SG XI 404; *Strojnow* 1921 Sk III 130; *Strojnow*, -nowa, *strojnowski* 1966 UN 19, 20; gw. *strujnuf*,

-ova, *strujnoski*. — Od n. os. *Strojny* (: *strojny*) RymSEN II 493 lub **Strojeń*, albo od *strojen* (regularny przym. w odmianie prostej od *stroić*), z suf. *-ów*. W XVI w. poświadczona postać *Strojów* zapewne w wyniku adideacji do n. os. *Stroj* SSNO V 221 (: *stroić*). W 2. połowie XV i XVIII w. odnotowany wariant *Stojnow* (rezultat uproszczenia grupy spółgłoskowej *-tr-* w *-t-*). Forma *Strojniów* (o ile nie wynika z błędnego zapisu nazwy) wskutek zmiany *n* > *ń* (częstej w pozycji przed formantem *-ow-*). Lit.: KSand 191; KopKiel 201; BańMorf 82. IN

Strojów zob. **Stojniów**

Strojszowa zob. **Stryszowa**

Strojszów zob. **Stryszów**

Strome zob. **Słępy**

Stromiany zob. **Dąbrówka-Stromiany**, **Gierwaty-Śledzie**, **Kutyłowo-Bródki**, **Strumiany** (1, 2, 3, 4)

Stromiany-Olędry zob. **Strumiany** (2)

Stromiec, dziś *Stromiec*, wś, i *Stromiec Poduchowny*, cz. wsi *Stromiec*, dawniej wś, rad., gm. *Stromiec*, 9 km na wsch. od Białobrzegów: [w *Stromcu*] 1242 Czer XXVI; *Stromiecz* 1343 KMaz II nr 256; *Stromyecz* 1430 Mkm II nr 230; *Stromyecz* 1482 SHGMz(Ep. 11, 271); *Stromiec* 1497 Kkm 314; *Stromiecz* 1511/12 VisitGn 347, 349; *Stromyecz* 1520, 1526 MK 41, 143v; *Stromyecz* 1526 Matr IV/1, nr 5163; *Strumiec* (1528) XVIII RegGn 39; *Stromiec* 1576 ŻDz XVI 243; Pleban *Strumiecki*, do tej plebanii *Strumieckiej* 1600 WdekRad II 118; *Strumiec* 1617 Lumaz I 164; *Stromiec* 1662 ASK I 72, 686v; *Strumiec* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 38); *Stromiec* 1783 MpPerMz; *Stromiec* 1827 Tabella II 202; *Stromiec* 1839 MpKwat IV 5; *Stromiec*, *Stromiec Poduchowny* 1890 SG XI 405; *Stromiec*, wś, *Stromiec Poduchowny*, kol. 1921 Sk III 117; *Stromiec*, -mca, *Stromiec Poduchowny*, -mca -nego, *stromiecki*, dwie wsi 1964 UN 18, 22, 8; *Stromiec*, -mca, *Stromiec Poduchowny*, -mca -nego 1982 WUN III 356. — Od ap. **stromь* ‘coś wznoszącego się, sterczącego pionowo’ > ‘pień drzewa’ > ‘drzewo rosnące’ (: **stryměti* ‘sterczeć, wystawać’ SEBor 580), z suf. *’-ec*. Forma *Stromiec* powstała w wyniku gw. mazowieckiego przejścia *m’* > *ń*, a *Strumiec* wskutek przejścia *o* > *u* przed *m*. Przymiotnik *stromy* jest późnym zapożyczeniem

Stromiec-Podlesie

z j. wschłow. za pośrednictwem pisarzy kresowych. Lit.: RospSEMIG 370; Rzetelska-Feleszko, SFPS 16, 98. UB

Stromiec-Podlesie, dziś *Podlesie Duże*, wś, rad., gm. Stromiec, 14 km na wsch. od Białobrzegów: *Podlesie* 1919 DzUrz(Kom. Lud. P. Rad. nr 8, 11); *Ksawerowskie Podlesie*, kol. 1921 Sk III 117; *Ksawerowskie Podlesie*, kol., *Stromiec-Podlesie*, kol. 1933 SkBy 828, 1632; *Podlesie-Stromiec* 1937 Mp-100(42-32); *Stromiec-Podlesie* 1952 UW 127; *Stromiec-Podlesie*, *-mca-sia*, *stromiecki* 1964 UN 18, 8; *Stromiec-Podlesie*, *-mca-sia* 1982 WUN III 356; *Podlesie Duże*, *-a -ego*, *podleski* 1998 DzU nr 156, poz. 1026. — Dawniej *Podlesie*, od ap. *podlesie* ‘miejsce, okolica pod lasem’ SW IV 370 (miejscowość powstała na wykarczowanym obszarze lasu należącego do Stromca). Później *Ksawerowskie Podlesie*, człon dyferencyjny od n. sąsiedniej wsi *Ksawerów* (11), oraz *Stromiec-Podlesie*, człon pierwszy od n. pobliskiej wsi *Stromiec*. Współcześnie zmiana nazwy na *Podlesie Duże*; człon drugi dyferencyjny w stosunku do n. *Podlesie Male* (zob.). UB

Stromiec Poduchowny zob. **Stromiec**

Stromiecka Wola, wś, rad., gm. Stromiec, 7 km na wsch. od Białobrzegów: *Wolya Stromyeczka* 1425 Czer nr 1789; *Stromyeczka Wola* 1497 KkM 314; *Stromyeczka Wola* 1511–23 ŁLB I 669; *Wola Strumiecka* (1528)XVIII RegGn 39; w *Strumieckiej Woliey*, pod *Wolią Strumiecką*, *Wola Strumiecka* (1565) Lumaz I 60, 61, 62; *Wola Stromiecka* 1576 ŻDz XVI 243; *Wola Strumiecka* (1611)XVIII, *Wola Strumiecka* (1731) RegGn 113, 225; *Wola Stromiecka* 1783 MpPerMz; *Stromiecka wulka* 1827 Tabella II 202; *Stromiecka Wola* 1839 MpKwat IV 5; *Stromiecka Wola* 1890 SG XI 405; *Stromiecka Wola*, *-kiej -li*, *wolski* 1964 UN 18, 22; *Stromiecka Wola*, *-kiej -li*, *stromieckowolski* 2013 DzU poz. 200. — Nazwa zestawiona; od ap. *wola*, też *wółka*, z członem odróżniającym od n. *Stromiec*, w formie przymiotnikowej, później zmiana kolejności członów. UB

Stromik zob. **Strumyk** (1)

Stromiłowo zob. **Sulin-Strumiłowo**

Strumyk zob. **Strumyk** (1)

Stromżyk zob. **Wielimowo**

Stronbodr, wś niezidentyfikowana, wymieniana z Gopłem, Łojewem, leżała na Kujawach: villam *Stronbodr* 1193, *Stronbodr* 1215 KW I 38, 80. — Postać n. niejednoznaczna. Zdaniem A. Bańkowskiego n. od n. os. *Stronibodr (por. *Stronislaw* SSNO V 222). Według Z. Babika pierwotnie *Stronbiodr; n. jest śladem ap. *stornьbedrь, por. *strona* i *biodro* w znaczeniu topograficznym (< *bedro ‘zagłębienie doliny lub jej krawędź’). Lit.: SHGKu(materiały) 429; Bańkowski, Onom XXIX 149; Babik, Onom LXV/1, 205–6. KS

Stronia, wś, wroc., gm. Bierutów, 10 km na wsch. od Oleśnicy: villas ... *Stron* 1266 SUR III 346; *Ztrona* 1312, *Strona* 1323 Reg nr 3283, 4277; videlicet Czolnik magnum et *Stronam* 1323 GrMark II 12; *Stron* 1349 HaeG 440; in *Stron* 1376 Heyne II 101; *Strona* 1399 ZfGS XXXIII 389; *Strona* 1418 Heyne I 701; zum *Stronn* 1516, Das dorff *Stronn* 1530, *Stronn* ok. 1550 ZfGS XXI 333, 351; *Stron* 1712 MpDSOIs; *Stronn* 1739 MpWielOels; *Stronne* 1743 SNGŚI XIII 85; *Stronn* (*Stronichin*) 1785 Z IV 301; *Stronn* XVIII Urb II 52; *Stronn* 1845 K 666; *Stronn*, *Stronie* 1941 Wrzosek 17; *Stronn* — *Stronia*, *-ni*, *stroński* 1947 MPol XXV nr 124; *Stronia*, *-ni* 1982 WUN III 356. — Pierwotnie zapewne *Strona*, od ap. *strona* ‘kraj, ziemia; część czegoś (majątku, ludzi); skiba, pas ziemi odwalany pługiem’ Sstp VIII 471–2. Nazwę zmieniono jako *Stronn*. Forma *Stronichin* prawdopodobnie równa n. os., pochodzącej od toponimu, por. Johann *Stronichen* 1349 HaeG 440, [Johann *Stronichin* vom gute Stronnen] 1349 Sinapius II 1045, przyp. 8. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stronia* (odmienną od sugerowanej przez A. Wrzoska). Lit.: SNGŚI XIII 85. PS

Stronia zob. **Stronie** (1)

Stroniany zob. **Dąbrówka-Strumiany**, **Strumiany** (1, 3)

Stroniawy zob. **Struniawy**

Stronichin zob. **Stronia**

Stronie (1), wś, biel., gm. Stryszów, 4 km na pld. od Kalwarii Zebrzydowskiej: *Stronye* 1445 ZDM III 171; *Stronye* 1470–80 DB I 88; *Stronye* 1529 LR 83; *Stronia* 1563 ASK I 93, 400; *Stronie* 1565 ASK I 97, 167v; *Strome* (!) 1573 MpDOZ; *Stronie* 1581 ŻDz XIV 103; *Stronie* 1609 ASK IV 48, 23; *Stronie*, wsiów ... i *Stronia* 1659–64 Lukrak 432–3; *Stronie* 1890 SG XI 406; *Stronie*

1921 Sk XII 37; *Stronie*, -nia, *stroński* 1964 UN 16, 66. — Od ap. *stronie ‘jedna strona góry’, por. czes. *stran* ‘jedna strona góry, zbocze góry’ Profous IV 182. Lit.: LKrak 143. *IN*

Stronie (2), wś, nowosąd., gm. Łukowica, 12 km na zach. od Nowego Sącza: *Strone* (1313), *Strone* (1325) KMłp II 229, 260; *Strone* 1350 ZDM I 81; de *Stronya* 1398 SHGKr(kartoteka); *Strone* 1399 Hel II nr 546; de *Strona* 1409 SHGKr(TCz 1, 244); *Sthronye*, *Stronye* 1470–80 DB II 301; *Stronye* 1529 LR 279; *Stronie* 1581 ŻDz XIV 128; [Strunie] XVI AtKr 280; *Stronie* 1629 RPobKr 196; *Stronie* 1794 Ga Rr1; *Stronie* 1886 Bigo 186; *Stronie* 1890 SG XI 406–7; *Stronie* 1921 Sk XII 20; *Stronie*, -nia, *stroński* 1964 UN 6, 48; gw. *strońe*, *stroński*. Lit.: LKrak 143; PŚąd I 114. *IN*

Stronie Śląskie, mto i wś, wałb.: *Seydenberch* 1346 GQ I 85; *Sidenberk* 1347 GQ V 4; *Seydinberg* 1476, Eysinhutte zw *Seydinberg* 1492 GQ II 352; *Seidenberck* 1558 GQ III 39; *Seidenberg* 1578 CdSil XXXIV 45; *Seitenberg*, *Seytenbergkh*, *Seytenberg* 1628 GQ III 106, 109, 110; *Seittenberg*, *Seitenberg* 1655 CdSil XXXIV 47; *Seittenberg* 1743 SNGŚI XIII 85; *Seiffenberg* (!) 1747 MpCGIa; *Seitenberg* 1789 Z IX 359; *Seitenberg* 1845 K 630; *Seitenberg* — *Stronie Śląskie*, -ia -ego, *stroński*, mto 1946 MPol XXIV nr 44; *Stronie Śląskie*, -nia -kiego, wś i mto 1982 WUN III 357; *Stronie Śląskie*, -nia -kiego, *stroński* 2013 DzU poz. 200. — P. Klemenz i SNGŚI niem. n. wsi wywodzą od ap. *Seite* ‘strona, bok’ i ap. *Berg* ‘góra’ w związku z położeniem miejscowości w dolinie na uboczu. Jednak formy na *Seite* pojawiają się dopiero od XVII w., wcześniej mamy do czynienia wyłącznie z postaciami *Seidenberg*, *Sidenberg*. Wyraz *Seite* w podanym znaczeniu nie posiada w niem. wariantu mającego jednocześnie dyftong *ei* i spółgłoskę *d*, por. śrwniem. *sīte*, stwniem. *sīt(t)a*, śrdniem. *sīde*, starosaksońskie *sīda*, starofryzyjskie *sīde* Kluge 701, Lübben 347–8. Należy zatem dopuścić także możliwość pochodzenia n. m. od ap. *Seide*, śrwniem. *sīde* ‘jedwab’ (z późniejszą adideacją do ap. *Seite*), lub od n. os. *Seide*, też *Seite*, będącej wariantem skróconej n. os. *Si(t)to* (< *Sigibert*, *Sigebert*) Brech II 596–7, Gott 460. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stronie Śląskie*, która nawiązuje do znaczenia

nazwy postulowanego przez P. Klemenza. Lit.: SNGŚI XIII 85; KGI 53. *PS*

Stroniec zob. **Stromiec**

Stroniewice, wś, skiern., gm. Domaniewice, 5 km na płn.-wsch. od Głowna: *Stronyewicze* (1352)1511/12 VisitGn 113; *Stronovicze* (1359) XV KW III 132; *Stronyewicze* (1435)1511/12, *Stronyewicze* (1447)1511/12, *Stronievicze* (1531) VisitGn 114, 673; *Stronyevicze* 1534, *Stronievicze* 1552 ASK I 48, 184v, 269v; *Stronievice* 1579 ŻDz XVI 150; *Stronievice* 1674 ASK I 70, 1045; *Stronievice* 1792 MpPerRw; *Stronievice* 1827 Tabella II 202; *Stronievice* 1890 SG XI 407; *Stronievice* 1921 Sk I 70; *Stronievice*, -wic, *stroniewicki* 1973 UN 44, 14. — Od n. os. *Stron* SSNO V 223, z suf. -ewice, efemerycznie -owice. Do n. os. por. im. *Stronisław*, ap. *strona*, *stronić*. Lit.: TaszyckiPatrMz 65; WójcikRaw 154. *UB*

Stroniszowa zob. **Stryszowa**

Stroniszów zob. **Stryszowa**

Stronn zob. **Stronia**

Stronnau zob. **Stronno**

Stronno, wś, bydż., gm. Dobrcz, 8 km na płd.-wsch. od Koronowa: *Stronno* 1315, *Stronno* 1362 CdP II 198, 362; *Stronnowo* 1413 Cruc II 234; *Stronno* 1489 Lupbrz 182; *Stronno* 1527 Vlad XI 69; *Stronno* 1583 ŻDz XII 256; *Stronno* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Stronno*, urz. *Stronnau* 1890 SG XI 408; *Stronno*, niem. *Stronnau* 1921 Sk X 5, 157; *Stronno*, -na, *stronieński* 1972 UN 174, 19. — Od ap. *strona* ‘zbocze, okolica, część (majątku); skiba’ Sstp VIII 471–2, z suf. -no, efemerycznie z dodatkowym suf. -owo. Niemiecka forma n. jest substytucją fonetyczną n. pol. Lit.: SHGKu(materiały) 430; Borek, -bn- 226. *KS*

Strońska Wólka zob. **Wólka Strońska**

Strońsko, wś, sier., gm. Zapolice, 8 km na płd.-zach. od Zduńskiej Woli: *Stronsco* 1389 Łęcz I nr 1343; *Stronszko* 1390, *Stronsko* 1392 SHGŁęcz II 120; *Stronsko* 1511, *Stronsko* 1552 ŻDz XIII 194, 243; *Strońsko* 1644 ASAGn 59; Parochia *Stronska* 1673 ASK I 74, 303v; *Stronsko* 1783–84 RejKor 181; *Strońsko* 1827 Tabella II 202; *Streńsko* (!) 1839 MpKwat II 5; *Strońsk* 1890 SG XI 408; *Strońsko* 1921 Sk II 49; *Strońsko*, -ka, *stroński* 1974 UN 42, 41. — Od ap. *strona*, z suf. -sko, okresowo też -sk. Lit.: SHGŁęcz II 120; Rospond, -bsk- 255. *IN/KS*

Strońsko

Strońsko zob. **Strącz**

Stropieszyn (1), wś, kal., gm. Mycielin, 9 km na wsch. od Stawiszyna: *Tropessino* (1346)XV KW II 577; *Tropessino* 1357 KW III 70; *Tropyeszyno* 1507 ASK I 12, 6v; *Sthropyeschyn* 1511–23 ŁLB II 11; *Thropyeszyno* 1535 ASK I 12, 429; *Stropyeszyno* 1552 ASK I 6, 585; *Stropiezino* 1579 ŻDz XII 114; *Stropieczyno* 1673, *Stropieszyno* 1673 ASK I 74, 18v, 144v; *Stropieszyn* 1779 Büsching XXII 69; *Stropieyszyn* 1793 MpPerKl; *Stropieszyn* 1827 Tabella II 202; *Stropieszyn* 1890 SG XI 408; *Stropieszyn*, *-na*, *stropieszynski* 1971 UN 80, 38; gw. *stropęsyn*, *-na*, *stropęsynski*. — Pierwotnie *Tropieszyno*, od n. os. *Tropiesz, z suf. *-ino*. Do n. os. por. nazw. *Tropisz* Snazw IX 591, n. os. *Wyszetrop* SSNO VI 242, *tropić*. Forma *Stropieszyno* powstała zapewne w wyniku absorpcji przyimka z wyrażenia z *Tropieszyna*, por. jednak też *Stropieszyn* (2), gdzie od początku (XIV w.) konsekwentnie występują zapisy z nagłosowym *S-*. W XVIII w. doszło do zmiany rodz. gramatycznego na męski — *Stropieszyn*. PS

Stropieszyn (2), wś, kiel., gm. Czarnocin, 9 km na płn.-wsch. od Kazimierzy Wielkiej: *Scropieszyn* (1330)1520 ZDK I 50; *Stropieszyn* 1434 AGZ V 59; *Stropieschin* 1470–80 DB II 146; *Stropieschin* 1529 LR 19; *Stropieszyn* 1579 ŻDz XIV 216; *Stropieszyn*, *Stropieszyn* 1673 ASK I 69, 234v, 247v; *Stropieszyn* 1783–84 RejKor 354; *Stropieszyn* 1791 MpPerSd; *Stropieszyn* 1827 Tabella II 202; *Stropieszyn* 1890 SG XI 409; *Stropieszyn* 1921 Sk III 101; *Stropieszyn*, *-na*, *stropieszynski* 1966 UN 22, 47; gw. *stropęsyn*, *-a*, *stropęsynski*. — Od n. os. *Stropiesz, z suf. *-in*. Do n. os. por. n. os. *Stropek* SSNO V 223 (: *strop* ‘powała’). Lit.: KSand 191; KopKiel 176. IN

Stropieszyno zob. **Stropieszyn** (1)

Stropina zob. **Strupiny**

Stropiszów zob. **Stropiszów**

Stropkowo, wś, płoc., gm. Zawidz, 12 km na płd.-wsch. od Sierpca: *Stropkowo* 1380 AC III nr 308; *Strobuchowo* 1472, *Stropuchowo* 1479 MK 5, 20 i 76; *Stropuchowo* 1578 ŻDz XVI 42; *Stropkowo* 1784 MpPerPł; *Stropkowo* 1827 Tabella II 202; *Stropkowo* 1890 SG XI 409; *Stropkowo* 1921 Sk I 169; *Stropkowo*, *-wa* 1982 WUN III 357. — Od n. os. *Stropek* SSNO V 223, z suf. *-owo*. Formy *Stropuchowo*, *Strobuchowo* nawią-

zują zapewne do n. os. *Stropuch. Lit.: SHGPł 288; ZMaz 348. UB

Stroppen zob. **Strupina** (1, 2)

Stroppendorf zob. **Ostropa**

Stropuchowo zob. **Stropkowo**

Stroschwitz zob. **Stroszowice**

Strosewo Holländer zob. **Stróżewice**

Strossendorf zob. **Stroszowice**

Stroszki, wś, pozn., gm. Nekla, 11 km na płn.-zach. od Wrześni: *Strosky* 1404 RWlkp II nr 287; *Strossky* 1462 KsgPoz 6, 150; *Szthroszky* 1507 ASK I 11, 7; Villa *Stroski* 1510 NKs 63; *Stroski* 1565 ASK I 3, 570v; *Stroszki* 1578 ŻDz XII 201; *Stroszki* 1674 ASK I 74, 190; *Strozki* 1789 MKI(Tab 45, 13); *Stroszki*, folw. 1890 SG XI 409; *Stroszki*, *-ków* 1982 WUN III 357; gw. *stroški*, *-kuf*, *stroškoski*. — Od n. os. *Stroszek* SSNO V 223 (: *Strogobor*, *Stronislaw* itp.), w l. mn. PS

Stroszki zob. **Strzeszki**

Stroszowice, wś, opol., gm. Lewin Brzeski, 3 km na płd.-zach. od Lewina Brzeskiego: *Stroschkowicz* (1410)XVI CdSil VI 29; *Sroskewicz* (!) 1415 CdSil XIV 165, przyp. 1a; *Strosswitz* (1534) K 667; Dorf *Stroschwitz* 1581, Dorf *Struschwitz* 1581 Urb III 50, 196; *Struschwitz*, P. *Straschowicz* 1736 MpWielOppol; *Stroschwitz* 1736 MpWielBreg; *Stroschwitz* 1743 SNGŚl XIII 86; *Stroschwiz* 1783 Z II 39; *Stroschwitz* 1845 K 667; *Stroschwitz* 1900 Myc 85; *Stroszowice* (*Stroschwitz*) — *Strassendorf* 1939 Prus 69; *Strossendorf* — *Stroszowice*, *-ic*, *stroszowicki* 1947 MPol XXV nr 124; *Stroszowice*, *-wic* 1982 WUN III 357. — Dawniej *Stroszkowice*, wtórnie *Stroszowice*, od n. os. *Stroszek*, *Strosz* SSNO V 223, z suf. *-owice*. Nazwę zmieniono jako *Stroschwitz*. Nazwa niem. *Strassendorf* wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stroszowice*. Lit.: SNGŚl XIII 86; BorGŚl 183. PS

Strowangen, wś włączona w przeszłości do mta Biskupiec, olszt.: uille *Schonfflys* ... uille *Schonfflys* ..., [nadpis:] *Schonfflys* alias *Strowange* (1346), dorf *Schöfflys* oder *Strowangen* 1349 MWrm II 74, 150; *Strowange* 1358 Ger 175; [nadpis:] Privilegium octo mansorum silvae opidi Bisschofstein Simile privilegium habet villa *Strowangen* (1426) MWrm IX 149; [uwaga na dok.:] „Isti lxvj mansi ad villam *Strowangen* collati de quibus sequens litera canit, qui ad Opidum

Bisschouffstein in ... incorporati erant” (koniec XV w.) MWrm II 74, przyp. 1. — Nazwa prus. *Strowangus złożona, por. strpus. *strōwē, lit. *srovė*, łot. *strāvė* ‘strumień, rzeka; prąd wody’, lit. n. w. *Srovė*, *Srovinātis* i prus. *wangus* ‘dąbrowa’ (BūgaRR I 512). Oboczna n. niem. *Schönfliess*, od przym. *schön* ‘piękny’ i ap. *Fliess* ‘strumień, rzeczka, kanał’. Lit.: Ger 175; PrzybBalt 281. RP

Strowska Wola zob. **Wola Stróska**

Stroxa zob. **Troks**

Strozewo-Hauland zob. **Stróżewice**

Strozki zob. **Stróźki**

Strożewo zob. **Strzyżewo (2)**

Strożęcín, wś, ciech., gm. Raciąż, 5 km na pld. od Raciąży: *Strozanczino* 1434 SHGPI 288; *Strozęcino* 1478 ZHer nr 534; *Stroschaczino* 1496, *Strozeczino* 1497 Matr II nr 789, 1021; *Strozanczino* 1510 ZHer nr 890; *Sthrozeczino* 1553 ASK I 43, 32; *Strozenczino* 1578 ŻDz XVI 88; *Strożęcino* 1662 ASK I 72, 431v; *Strozięcino* 1784 MpPerPł; *Strożęcín* 1827 Tabella II 202; *Strożęcín* 1890 SG XI 413; *Stróžęcín* 1921 Sk I 124; *Strożęcín*, -na 1982 WUN III 357. — Od n. os. *Stróžęta (por. n. os. *Stróż*), z suf. -ino, wtórnice -in. Lit.: SHGPI 288–9; ZMaz 348. UB

Strożowo zob. **Strażów**

Strożów zob. **Strażów**

Strożyska, wś, kiel., gm. Nowy Korczyn, 15 km na pld.-wsch. od Buska-Zdroju: de *Stroziez* 1325–27, de *Stroziszcz* 1340 MVat I 152, 349; de *Stroziszcz* 1346 Kkk I 231; *Stroziska*, *Sthroziska* 1370 KMłp III 246, 247; *Strosicz* 1373, *Strosicz* 1374 MVat IX/3, 14; *Strozyska* (1402) KMłp IV 78; de *Strozyski* (1403)1564, *Stroziska* 1420 ZDM I 305, 440; *Strozyska* 1470–80 DB I 423; *Sthrozyska* 1529 LR 295; *Strozyska* 1564–65 Lusand 38; *Strozyska* 1579 ŻDz XIV 213; *Strożyska*, *Strozyska* 1673 ASK I 69, 233v, 246v; *Strożyska* 1787 Spis 374; *Strozyska* 1791 MpPerSd; *Strożyska* 1827 Tabella II 202; *Strożyska* 1877 Zin II 184; *Stróžyska* 1890 SG XI 414; *Stróžyska* 1933 SkBy 1633; *Strożyska*, -żysk, *strożyski* 1966 UN 19, 76. — Dawniej prawdopodobnie *Strożyszczca*; od ap. *stróža*, zob. *Stróža (1)*, z suf. -iszczce, w l. mn., później wymiana na -iska. Lit.: KSand 191; Nal-Sand 169; KopKiel 105. IN

Strożyszczca zob. **Strożyska**

Stróska Wola zob. **Wola Stróska**

Stróža (1), wś, krak., gm. Pcim, 4,5 km na pld. od Myślenic: Item ... *strosam* (1254) CdP III 60; in loco, qui dicitur *Stara Stroža* 1348 KMłp I 268; *Strozsza* 1397 SHGKr(kartoteka); de *Strosch* 1451 SHGKr(Te 3, 27); *Stroza* 1470–80 DB II 179; *Sthroza* 1529 LR 7; *Slawza* (!) alias *Stroža* 1581 ŻDz XIV 45; *Stroža*, we wsi *Stróżej* 1659–64 Lukrak 518, 523; *Slachra* (!) alias *Stroza* 1680 Rej 69; *Struza* 1779–83 MpMieg; *Stróža* 1890 SG XI 411; *Stróža* 1921 Sk XII 23; *Stróža*, -ży, *stróżecki* 1964 UN 8, 70. — Od ap. *stróža* ‘pilnowanie, strzeżenie kogoś lub czegoś, dozór, warta, straż, obrona; człowiek albo ludzie pełniący straż; powinność pełnienia straży w grodzie, rychło zastąpiona daniną świadczoną w naturze lub pieniądzech’; też ‘zasadka; miejsce pobytu’ Sstp VIII 474–5. W l. połowie XIV w. n. z członem odróżniającym od przym. *stary*. Lit.: LKrak 144. IN

Stróža (2), dziś *Stróža*, wś, i *Stróža-Kolonia*, kol., dawniej wś, lub., gm. Kraśnik, ok. 4 km na pld.-wsch. od Kraśnika: *Strocza* 1325–27 MVat I 160; *Stroza* 1346–58 MVat II 177; *Sztroza* 1377 KMłp III 310; *Stroža* (1421)1582 ZDM VII 84; *Strosza* (1424)1457 ZDM V 271; *Strosza*, *Stroza*, *Sthroza* 1470–80 DB I 341, II 500, III 174; *Stroza* 1529 LR 400; *Stroza* 1565 Lulu 42; *Stroza* ... ze wsi *Strozey* 1626 RPobLu 89; *Stroza* 1783–84 RejKor 368; *Stroža* 1787 Spis 442; *Struža* 1827 Tabella II 203; *Stróža*, wś i folw. 1877 Zin II 184; *Stróža*, wś i folw. 1890 SG XI 410; *Stróža* 1921 Sk IV 35; *Stróža*, wś i folw. 1933 SkBy 1633; *Stróža*, -ży, *Stróža-Kolonia*, -ży-nii, *stróski*, dwie wsi 1970 UN 112, 26; *Stróža*, -ży, *Stróža-Kolonia*, -ży-nii 1982 WUN III 357. — Człon drugi n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: SHGLu III 224; KosLu 73. IN

Stróža (3), wś, łódz., gm. Andrespol, 12,5 km na pld.-wsch. od Łodzi: *Strosza* 1511/12 VisitGn 387; *Stroza* alias *Gyemzov* 1531 U nr 7422; *Giemzov* dicta *Stroza* 1552 ŻDz XIII 266; *Stróža* 1890 SG XI 409; *Stróža* 1921 Sk II 7; *Stróža*, -ży 1982 WUN III 357; gw. *struza*, -zy, *strużański*. — O n. obocznej zob. *Giemzów*. IN/KS

Stróža (4), wś, nowosąd., gm. Dobra, 16 km na pln.-zach. od Limanowej: *Stroza* 1447 SHG-Kr(TCz 3, 277); in villa *Stroza* (1460)1525 PDzP X/2, 228; *Stroza* 1470–80 DB II 130; *Strosche*

Stróža

1519 Matr IV/1, nr 3048; *Stroze, Stroza* 1529 LR 172, 184; *Stroza* 1564 Lukrak II 88; *Stróža* 1581 ŻDz XIV 50; *Stroza* 1680 Rej 251; w *Stroży* 1770 BK(915, 19); *Struza* 1772 MpZan; *Stróža Strózkiewicz* (!) 1855 MpKum; *Stróža Strzeszkiewicz* 1890 SG XI 410–1; *Stróža* 1921 Sk XII 20; *Stróža, -ży, stróski* 1964 UN 6, 53. — W XVI w. poświęcony wariant *Stróże*, w l. mn. W XIX w. n. z członem odróżniającym od nazw. właścicieli Marii i Zygmunta *Strzeszkiewiczów*, zob. SG XI 411. Lit.: LKrak 144. IN

Stróža (5), wś, piotr., gm. Rzaśnia, 12 km na płn.-wsch. od Pajęczna: *Strossa* 1386, *Strosza* 1426 Pot nr 1, 60; *Stroza* 1511 ŻDz XIII 207; *Sthroscha, Sthrosza* 1511–23 ŁLB I 490, 491; *Stroza* 1552 ŻDz XIII 284; *Stróža Vil[la]* 1673 ASK I 74, 345v; *Struza* 1802–03 MpGillyPr; *Stróža* 1827 Tabella II 202; *Struža* 1839 MpKwat II 6; *Stróža* 1890 SG XI 410; *Stróža* 1921 Sk II 91; *Stróža, -ży* 1982 WUN III 357; gw. *struza, -zy, struzański*. Lit.: SHGŁęcz II 120. IN/KS

Stróža (6), wś, tarnob., gm. Ożarów, 2 km na płn.-zach. od Ożarowa: *Stroza* 1629 RPobSd 48; *Stroza* Praedium 1662 ASK I 67, 19v; *Stroza* 1783–84 RejKor 379; *Seroza* (!) 1791 MpPerSd; *Struža, Struža*, folw. 1877 Zin II 185; *Stróža*, folw., *Stróža Bidzińska* i *Stróža Wojciechowska*, dwie os. leśne 1890 SG XI 410; *Struža*, folw. 1902 Przew II 195; *Stróža*, kol. 1921 Sk III 82; *Stróža*, kol. 1933 SkBy 1633; *Stróža, -ży, stróžski* 1966 UN 27, 46. — W XIX w. n. zestawione z członami odróżniającymi od n. pobliskich wsi *Bidziny* i *Wojciechowice* (4). IN

Stróža (7), cz. Rudnika nad Sanem, dawniej wś, tarnob.: de *Stroza* 1350–51 MVat II 383; item post Szan fluvium quintum pratum in *Strozowicze* łąnky 1470–80 DB II 363; *Strozowa Wola* 1629 RPobSd 71; *Wola Stroza* 1662, *Stroza* 1673 ASK I 67, 40, 244; *Stróža* 1794 Ga Rr1; *Stróža*, wś 1888 SG IX 933; *Stróža*, wś 1933 SkBy 1633; *Stróža, -ży* 1966 UN 66, 57. — W XV w. odnotowany wariant z suf. *-owice*; w XVII w. notowana n. zestawiona *Wola Stróža, Stróžowa Wola*. IN

Stróža (8), wś, wroc., gm. Kąty Wrocławskie, 6 km na płd.-zach. od Kątów Wrocławskich: via procedens de *Strosa* in Vanzow 1202 SUR I 253; villam Semscice circa *Stroz* situatam 1274 SUR IV 173; *Stroki* (!) ok. 1300 CdSil XIV 135; *Strosa*

1319, *Stroza* 1336, *Stroze* 1336 Reg nr 3948, 5576, 5627; *Stroze* 1347 SNGŚI XIII 86; *Stroza* 1353 LandB 116; *Strosa* (1359) K 667; *Strozaw* 1400 ZfGS XXXIII 391; *Struse* 1562 CdSil XXXV 178; *Strusa* 1564 SNGŚI XIII 86; *Nieder-Struse* 1589–1601 ORust 151; *Strusa* 1611 Presb I 586; *Strusa* 1644 MpDSBres; *Strusa. Villa duorum dominorum ... In superiori Strusa ... In inferiori Strusa* 1666/67 J I 421; *Nieder Struhse, Ober Struhse* 1736 MpWielWrat; *Nieder Strusa, Ober Strusa* 1743 SNGŚI XIII 86; *nieder Struse, ober Struse* 1779 Büsching XIII 279; *Ober-Strusa, Strusa* 1781 Presb I 535, 585; *Struse, Nieder-, Struse, Ober-* 1795 Z XII 88, 89; *Struse, Nieder- u. Ober-* 1845 K 667; *Stróže, Struse* 1900 Myc 48; *Ober Struse — Stróža Górna, -y -ej, stróżyński* 1947 MPol XXV nr 124; *Nieder Struse — Stróža Dolna, -ży -nej, stróżyński* 1948 MPol XXV nr 14; *Stróža Dolna, Stróža Górna, -ży -nej* dwie wsi 1982 WUN III 357; *Stróža* 2000 DzU nr 109, poz. 1163. — Od stp. ap. *stróža*. Według A. Moeperta w tym miejscu znajdował się gród obronny. Przypisywany często Stróży zapis *Strosa* z 1254 r. (SUR III 93) wydawcy SUR utożsamiają z leżącym nieopodal Milinem. Nazwa zmieniona jako *Struse*. W XVII w. wś uległa podziałowi i stosowane były n. zestawione z członami od przym. niem. *ober*, łac. *superior* ‘górnny’, i *nieder*, łac. *inferior* ‘dolny’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stróža Dolna* i *Stróža Górna*. W 2000 r. wsi połączono i ustalono n. *Stróža*. Lit.: SNGŚI XIII 86–7; Moep 95–6. PS

Stróža zob. **Giemzów, Kosarzew, Straż, Straża, Stróže** (2, 3), **Stróžna, Struža**

Stróža Bidzińska zob. **Stróža** (6)

Stróža-Kolonia zob. **Stróža** (2)

Stróža Kosarzewska zob. **Kosarzew**

Stróža Kozarzewska zob. **Kosarzew**

Stróža Strzeszkiewicz zob. **Stróža** (4)

Stróža Wojciechowska zob. **Stróža** (6)

Stróže (1), dziś **Stróže Male**, wś, i **Stróže Wielkie**, os., dawniej wś, krośn., gm. Sanok, 3 km na płd.-zach. i 4 km na płd. od Sanoka: de *Strozow* 1429 AGZ XI nr 304; de *Strosze* 1439, ex utraque *Strozow* 1442, duplex *Strosze* 1443 AGZ XI nr 1201, 1604, 1651; duas *Strosche* 1445, de *Strosze Minori* 1448, de *Strosza* 1453 AGZ XI nr 2017, 2621, 3130; de *Maiori Stroze* 1472, *Strosze Maior et Strosze Minor* 1483 AGZ XVI nr 853, 1604;

Strosze duplex scilicet Maius et Minus 1485 AGZ XVI nr 1694; *Strosze male et Strosze Wyelkye* 1496 AGZ IV nr 122; z *Wielkich Stróżów*, z *Stróżów Małych* 1561 RZł 60; *Strosze Ambae* (Oboje) 1589 ŻDz XVIII/1, 50; *Strosze* dwoje 1665 Lurus I 242; *villis Strosze wielkie et male* 1758 AGAD (Lustracje XVIII/13, 45); *Strosze Male, Strosze Wielkie* 1794 Ga Rr1r; *Storoży Małyj, Storoży Vel(-)ykij* 1860 Sch 108; *Stróże Male, Stróże Wielkie*, dwie wsi 1890 SG XI 412; *Stróże Male, -róż -lych, Stróże Wielkie, -róż -kich, stróżowski*, dwie wsi 1966 UN 71, 69; *Stróże Male, Stróż -lych, Stróże Wielkie, Stróż -kich* 1982 WUN III 358; łemk. *storoży mały, storoży welyky*. — Od ap. *stróż* ‘ten, co pilnuje, strzeże kogoś lub czegoś, strażnik, wartownik’ Sstp VIII 473 lub *stróža*, zob. *Stróža* (1). Pierwszy zapis z *-ów* to zapewne forma dopełniacza l. mn., do zapisów z 1860 r. i łemk. por. ukr. *storoż* ‘stróż’. Osada ruska sprzed 1340 r. (Fast 230). W n. zestawionych człony odróżniające od przym. łac. *minor*, pol. *mały*, ukr. *małyj*, łac. *maius//maior*, pol. *wielki*, ukr. *welykij*. Lit.: SHGSK III/2, 155–6; MakSk 156; SŁ I 48. BCz

Stróże (2), dziś *Stróże*, wś, *Stróże Niżne* i *Stróże Wyżne*, dwie cz. Stróż, dawniej wsi, nowosąd., gm. Grybów, 4 km na płn.-zach. od Grybowa: *Strosze* (1288)XV, *Strosze*, *Strosze* 1319 KTn 72, 79, 81; de duplici *Stroscha* 1414 SHGKr(TCz 2, 75); *Strosze* 1470–80 DB II 255; in *Superiori Strosze* 1483 SHGKr(TB 2, 105); *Strosza, Strosze* 1529 LR 43, 327; *Strosze* 1564 Lukrak I 97; *Stróże wyższe ... Stróże dolne* 1581 ŻDz XIV 110; [Stróże Podleskie] XVI AtKr 280; *Strosze Wyższe, Strosze Niższe* 1634 ASK I 129, 9; *Strosze Wyższe, Strosze Niższe* 1680 Rej 280; *Strosze Niżne, Strosze Wyższe* 1779–83 MpMieg; *Stróże Niższe* albo *Okrągłe, Stróże Wyższe* 1855 Stup 210; *Stróże Niżne* al. *Okrągłe*, wś, *Stróże Wyżnie*, wś 1890 SG XI 412; *Stróże Niżne, Stróże Wyżne* 1921 Sk XII 15; *Stróże, Stróż, stróski, Stróże Niżne, Stróże Wyżne, Stróż -nych* 1965 UN 56, 52. — Nazwa oznaczająca pierwotnie ludzi zajmujących się strzeżeniem granic, od ap. *stróż* ‘ten, co pilnuje, strzeże kogoś lub czegoś, strażnik, wartownik’ Sstp VIII 473 lub *stróža*, zob. *Stróža* (1), w l. mn. Stróże w Polsce wczesnofeudalnej pilnowali „bron”, tj. pogranicznych punktów warownych i zarazem celnych na szlakach komunikacyjnych. Osady ich leżały

przede wszystkim na terenach przygranicznych (najliczniejsze na Podkarpaciu), ale też i wewnątrz kraju. W XV–XVI w. poświadczony wariant *Stróža*. Już w XVI w. nastąpił podział wsi, stąd nazwy z członami dyferencyjnymi od przym. łac. *superior*, pol. *wyższy*, *wyżny//wyżni*, *niższy//niżny*, *dolny*, *okrągły* i od wyrażenia przyimkowego *pod lasem*. Lit.: RBiecz 47; Rymut, Onom XX 154; Buczek, Roczniki z Dziejów Społeczno-Gospodarczych XIX 1–27. IN

Stróże (3), wś, tarn., gm. Zakliczyn, 4,5 km na pld.-zach. od Zakliczyna: *Strosze* (1369)1631 ZDM I 163; de *Strosza* 1374 Krak nr 12; *Stroscha* 1414 SHGKr(kartoteka); *Strosze* (1478)1634 KTn 508; *Strosze* 1529 LR 59; *Strosze* 1581 ŻDz XIV 144; *Strosze* 1633 MK 180, k. 138; we wsi *Stroszej, Strosza* 1659–64 Lukrak 288; *Strosze* 1680 Rej 235; *Stróże* 1890 SG XI 412; *Stróże* 1921 Sk XII 8; *Stróże, Stróż, stróski* 1964 UN 3, 43. — Okresowo, w XIV i XVI w., odnotowany wariant w l. poj. *Stróža*. IN

Stróże (4), wś, włoc., gm. Lubień Kujawski, 6 km na pld.-wsch. od Chodcza: *Prosno Zastrzycze* 1489 Lupbrz 130; *Strosze* 1527 Vlad XI 42; *Struze* 1531, *Struze nagorne* 1566, *Struze, Struze Nagorne* 1577, *Strosze* 1579 ASK I 29, 104, 398v, 435 i 435v, 488v; *Struze, Struze Nagorne* 1589 ASK I 30, 758v, 759v; *Stróże* 1598 Vlad XX 81; *Strosze* 1634 Rpodbrz 229; *Strosze, Stróże Nagorne* 1674 Rpog 152, 153; *Struze* 1785 MpPerKu; *Struże* 1827 Tabella II 203; *Stróże* 1890 SG XI 412; *Stróże* 1921 Sk I 198; *Stróże, -ža* 1982 WUN III 357. — Dawniej *Prosno-Zastruże*; wś powstała z działów *Prosna* (zob. *Prosna* (5)) i od niego wzięła swą nazwę. Człon *Zastruże* zapewne od wyrażenia *za strugą*, z suf. *-e*. Nazwa utrwaliła się w postaci *Struże, Stróże* z zanikiem przedrostka oraz adideacją do ap. *stróż* (w zakresie grafii). Okresowo występował człon dyferencyjny od przym. *nagórny*. Lit.: SHGKu(materiały) 430. UB/KS

Stróże zob. **Stróža** (4), **Stróžna**, **Stróžówka**

Stróże Dolne zob. **Stróże** (2)

Stróże Male zob. **Stróże** (1)

Stróże Nagórne zob. **Stróże** (4)

Stróże Niżne zob. **Stróże** (2)

Stróże Okrągłe zob. **Stróże** (2)

Stróże Podleskie zob. **Stróże** (2)

Stróże Wielkie

Stróże Wielkie zob. **Stróże** (1)

Stróże Wyżne zob. **Stróże** (2)

Stróże Wyższe zob. **Stróże** (1)

Stróżevice, wś, pil., gm. Chodzież, 8 km na pld.-zach. od Chodzieży: *Stróżeviskie Olędry* 1730 Rusiński 140; *Struzewer Holl.* 1787 MpPfau; *Struzewer Holländerei*, Adel. Dorf an der polnischen Grenze 1789 Goldb II 233; *Strosewo Holl.* 1789 DWZP XXXV 140; *Holendry Struzewskie* 1791 MpPerPn; *Struzewer Holländer* 1796–1802 MpSchröt XX; *Struzewoer Holl.* 1798 MpHopf VI; *Struzewer Hol.* 1802–03 MpGillyPr; *Strossewer Holländer* 1807 MpNeumark IV; *Struzewer-Hauland, Strozewerhauland* 1820 APPozn(53/3775/0/-12, k. 2, 4); *Strozewer Hl.* 1843 MpHey(Chodzież); *Strózewo Ol.* 1846 KsP 438; *Strózewo-Hauland* 1874 APPozn(53/3261/0/1.1/111, k. 7); *Strózewskie Holendry*, urzęd. *Strozewo-Hauland* 1890 SG XI 413; *Hermstal* 1905 GemLex V 68; *Hermstal* (fr. *Stroschewo Hauland*) 1912 Meyers I 777; *Strózewice*, niem. *Hermstal* 1921 Sk X 9, 157; *Strózewice*, -wic, *strózewski* 1967 UN 75, 16. — Pierwotnie n. zestawiona od n. m. *Strózewo* (2) i terminu osadniczego *Holendry/Olędry*, niem. *Hauland, Holländerei*. Na przełomie XIX i XX w. urzędowa zmiana na n. niem. *Hermstal*. Po 1918 r. wprowadzono urzędowo n. *Strózewice*. PS

Strózewko (1), os., dawniej wś, pil., gm. Chodzież, 4 km na pld. od Chodzieży: *Nowy Folsz* 1791 MpPerPn; *neue Vorwerk* 1796–1802 MpSchröt XX; *Neuvorwerk* 1820 Rumpf II 311; *Neuvorwerk* 1843 MpHey(Chodzież); *Nowy folwark* 1846 KsP 438; folwark *Neuvorwerk*, zwany też *Wilhelmsthal* i *Strozewo folwark*, *Straussberg* 1864 AmtBromberg 302; *Straussberg* 1866, *Straussberg* 1870 APPozn(53/3261/0/1.1/87, k. 5; 99, k. 3); *Straußberg* 1885 GemLex V 186; *Straussberg*, folw. 1890, *Wilhelmsthal* al. *Wilhelmowo*, leśn. 1893 SG XI 394, XIII 470; *Strózewko*, niem. *Straussberg*, folw. 1902 MycPn 171; *Straussberg* 1907 Verz 143; *Strózewko*, niem. *Straussberg*, folw. 1921 Sk X 10, 157; *Strózewko*, wś 1967 SM 1095; *Strózewko*, -ka, cz. wsi Strózewo 1967 UN 75, 16; *Strózewko*, -ka 1982 WUN III 358. — Początkowo n. zestawiona od wyrażen *nowy folsz*, *nowy folwark* = niem. *neu Vorwerk*, obocznie stosowane były też: n. niem. *Wilhelmsthal* (: im. *Wil-*

helm, ap. *T(h)al* ‘dolina’), pol. *Wilhelmowo* czy n. zestawiona *Strózewo-Folwark*, człon pierwszy od n. m. *Strózewo* (2). W 1864 r. wprowadzono urzędowo n. *Straussberg*, nawiązującą do n. *Strózewo*, zapisywaną później jako *Straussberg* (zapewne pod wpływem równobrzmiących n. miast w innych częściach Niemiec). Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Strózewko*, którą wcześniej proponował już J. Mycielski. PS

Strózewko (2), wś, płoc., gm. Radzanowo, 5 km na pln.-wsch. od Płocka: *Strozewo* 1446, *Strozewo* 1449 ACpłoc nr 367, 379; *Strozewko* 1531 SHGPł 288; *Strozewko* 1570, *Strozewo* 1578 ŻDz XVI 128, 9; *Struzewko* 1784 MpPerPł; *Struzewko* 1827 Tabella II 203; *Strózewko* 1890 SG XI 413; *Strózewko* 1921 Sk I 114; *Strózewko*, -ka 1982 WUN III 358. — Od n. os. *Stroż* SSNO V 223 (: *Strogobor*, *Strogomir*, ap. *stróž*), z suf. -ewo. Wtórnie deminutywizacja przy pomocy suf. -ko. Lit.: SHGPł 288. UB

Strózewo (1), wś, ciech., gm. Załuski, 11 km na pld.-wsch. od Płońska: *Stroszewo*, *Strozewo*, *Strozewo* 1424 Zakr I nr 209, 468, 509, 822; *Stroszewo* 1425 Tym 257, przyp. 178; *Stroschewo* 1426 Zakr I nr 2610; *Strozewo*, *Stroschewo* 1432 MkM II nr 399; dominam *Stroszewska antiquam de Stroszewo* 1434 Zakr II nr 64; *Strozewo* 1469 MK 5, 113; *Stroszewo* 1472 MK 9, 9v; *Strozewskye* gran. 1473 SHGMz(Z 6, 325); *Stroszewo* 1490 SHGMz(Ep. 11, 306); *Strozewo* 1491 MK 6, 260; *Stroszewo* 1511 SHGMz(PT 1, 132); *Stroszewo* 1518, *Stroschewo* 1521 SHGMz(Z 23, 308 i 25, 63v); *Strozewo* 1576 ŻDz XVI 311, 312; *Struzewo* 1673, *Strozewo* 1674 ASK I 66, 254, 270v; *Struzewo* 1783–84 RejKor 694; *Struzewo* 1827 Tabella II 203; *Struzewo* 1839 MpKwat IV III; *Strózewo* 1890 SG XI 413; *Strózewo* 1921 Sk I 126; *Struzewo* 1952 UW 29; *Strózewo*, -wa 1982 WUN III 358. — Od n. os. *Strož*, z suf. -ewo. Lit.: ZMaz 348. UB

Strózewo (2), wś, pil., gm. Chodzież, 6,5 km na pld. od Chodzieży: *Stroszewo* 1466 RHist X 7; *Stroschewo* 1466 SHGKł(AAP CP 3, nr 4, 2v–3); *Strozewo* 1510 NKs 83; *Strozewo* 1577 ŻDz XII 182; *Strozewo* 1673 ASK I 74, 91; *Struzzewo* 1793 HolN 186; *Struzewo* 1802–03 MpGillyPr II; *Strózewo* 1890 SG XI 413; *Strózewo*, -wa, *strózewski* 1967 UN 75, 16; gw. *strużewo*, -va, *strużeski*. PS

Stróżewo (3), wś, szczeć., gm. Pyrzyce, 5,5 km na pñ.-wsch. od Pyrzyce: *Ztrosewo*, *Strosow* (1224), *Stros* (!) 1227 PU I 272–3, 302; *Strossow* 1269 PU II 210; *Strostorp* 1312 LorSNH 119; *Strostorp* 1318 PU V 365; *Strostorpp*, *Strosdorp* (1535) Pom-Kirch I nr 5e, 35; *Strosdorp* 1618 MpLub; *Strostorff* 1628 KIKr 258; *Strohsdorf* 1789 MpGillyPom; *Strohsdorf* 1833 MpUMbl 1408; *Strosdorf* 1868 BerghausPom III/2, 620; *Strohsdorf* — *Stróżewo*, -*wa*, *stróżewski* 1947 MPol XXV nr 111; *Stróżewo*, -*wa* 1982 WUN III 358. — Od n. os. *Stroż*, z suf. -*ewo*, też -*ów*. Od XIV w. w formie ziemczonowej z członem -*dorf*, śrdniem. *dorp* ‘wieś’ Kluge 139. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stróżewo*. Lit.: Rymar, ZPyrz I 179; RzDuma II 54. BCz

Stróżewo (4), wś, włoc., gm. Dobrzyń nad Wisłą, 4,5 km na pñ.-zach. od Dobrzynia nad Wisłą: *Strozewo* 1296 SŻr VI 21; *Stroszewo* 1434 CdP II 860; *Stroschewo* 1443 KkM 207; *Strożewo* 1564 ŻDz XII 271; *Strozewo* 1573 ASK I 30, 501; *Strozewo* 1609 AtKu(ADPl6 338, 5455); *Strozewo* 1725 AtKu(ADPl257 7, 5646); *Strozewo* 1783–84 RejKor 448; *Strużewo* 1827 Tabella II 204; *Strużewo* 1839 MpKwat II 1; *Stróżewo* 1890 SG XI 413; *Stróżewo* 1921 Sk I 59; *Stróżewo*, -*wa*, *stróżewski* 1972 UN 180, 20. — Od n. os. *Stroż*, z suf. -*ewo*. Lit.: SHGDobrz(materiały) 177; Nieckula, -*ov*- 197. KS

Stróżewo (5), wś, włoc., gm. Piotrków Kujawski, 10 km na pñ.-wsch. od Radziejowa: *Strosowo* 1193 KW I 38; *Strozowo* 1249 Kuj 125, fals.; *Strosow* 1320 CdP II 217; *Strozewo* 1489 Lupbrz 142; *Strosszewo* 1527 Vlad XI 43; *Strozewo* 1557–66 ŻDz XIII 32; *Strozewo* 1616 Luwlkp I 270; *Strozewo* 1634 Rpodbrz 237; *Stróżewo* 1674 Rpog 162; w *Strożewie* 1728 ASK 84/19, 240; *Stroze-wo Krol.* 1783–84 RejKor 856; *Strozewo* 1785 MpPerKu; *Strużewo* 1839 MpKwat II 3; *Stróżewo Bytoń*, wś i folw. 1890 SG XI 413; *Stróżewo* 1921 Sk I 99; *Stróżewo*, -*wa*, *stróżewski* 1971 UN 182, 44. — Od n. os. *Stroż*, z suf. -*owo*, -*ewo*, efemerycznie w XIV w. -*ów*. W XVIII w. odnotowana n. zestawiona z członem od przym. *królewski*, a w 2. połowie XIX w. forma z członem od n. m. *Bytoń* (zob.). Lit.: SHGKu(materiały) 430; Nieckula, -*ov*- 197. KS

Stróżewo zob. **Stróżewko** (2), **Strzyżewo** (2)

Stróżewo-Bytoń zob. **Stróżewo** (5)

Stróżewo-Folwark zob. **Stróżewko** (1)

Stróżewo Królewskie zob. **Stróżewo** (5)

Stróżewo Ołędry zob. **Stróżewice**

Stróżewskie Holendry zob. **Stróżewice**

Stróżewskie Ołędry zob. **Stróżewice**

Stróżęcin zob. **Stróżęcin**

Stróżki, wś, pil., gm. Wronki, 2 km na wsch. od Wroniek: *Stróżki*, niem. *Strozki*, pustk. 1921 Sk X 86, 157; *Stróżki*, os. 1967 SM 1095; *Stróżki*, -*żek* 1982 WUN III 358. — Od ap. *stróż*, z suf. -*ki*. Miejscowość leży przy linii kolejowej łączącej Wronki z Poznaniem, początkowo stanowiła cz. Nowej Wsi, w której zlokalizowane były domy stróżów kolejowych, por. Nowawieś pod Wronkami ... Dobra mają ... 7 miejsc: a) Nowawieś, b) Samolęż, 3 folwarki, c) Altstadt, d) Maryanowo, e) Borek, f) cegielnia, g) domy stróżów kolejowych 1886 SG VII 206. PS

Stróżki zob. **Stroszki**

Stróżna, wś, nowosąd., gm. Bobowa, 8,5 km na pñ. od Grybowa: de *stroschna* 1378 KMp I 406; *Stroszina* 1400 SHGKr(TCz 1, 8); *Strosza* 1442 SHGKr(CB 2, 264); *Strozna* 1469, *Stroze* 1470 SHGKr(kartoteka); *Strosna* 1470–80 DB II 237; *Strozna*, *Strossna* 1529 LR 281, 347; *Strozna* 1581 ŻDz XIV 109; *Stróżne* 1629 MBiecz nr 512; *Strozna* 1634 ASK I 129, 3; *Stroza* 1680 Rej 276; *Strożne* 1794 Ga Rr1; *Struzna* 1779–83 MpMieg; *Strozne* 1802 Crusius III/2, 380; *Stróżna* 1855 MpKum; *Stróżna* 1890 SG XI 413–4; *Stróżna* 1921 Sk XII 14; *Stróżna*, -*nej*, *stróżniański* 1965 UN 56, 11. — Od ap. *stróża* ‘w dawnej Polsce: obowiązek pilnowania przez poddanych grodu, zamku, dworu itp.’; ‘pilnowanie, strzeżenie kogoś lub czegoś; dozór, warta, straż, obrona’ Sstp VIII 474, z suf. -*na*, też -*ne*; por. też przym. *stróżny* ‘ten, co pilnuje, strzeże kogoś lub czegoś; strażnik’ Sstp VIII 476. Na początku XV w. odnotowany wariant z suf. -*ina*. Przejściowa zmiana *Stróżna* w *Stróże* nastąpiła pod wpływem n. m. typu *Stróże*. W XV i XVII w. notowana też forma *Stróża*. Lit.: RBiecz 47. IN

Stróżowa Wola zob. **Stróża** (7)

Stróżowice zob. **Stróża** (7)

Stróżowo zob. **Stróżewo** (3, 5)

Stróżów zob. **Strażów**, **Stróżewo** (5)

Stróżówka, wś, nowosąd., gm. Gorlice, 2 km na pñ.-zach. od Gorlic: *Stroszowca* 1404 Hel II

Stróżyna

nr 1054; *Strozowka* (1426)1653 ZDM II 59; *Strosze* 1443 SHGKr(TB 1, 68); *Strozowka* 1529 LR 105; *Strozowka* 1581 ŻDz XIV 114; *Strozowka* 1634 ASK I 129, 17; *Stróżówka* 1855 MpKum; *Stróżówka* 1890 SG XI 414; *Stróżówka* 1921 Sk XII 13; *Stróżówka, -ki, stróżówecki* 1965 UN 56, 17. — Od ap. *stróż* ‘ten, co pilnuje, strzeże kogoś lub czegoś, strażnik, wartownik’ Sstp VIII 473, z suf. *-ówka*, lub, co mniej prawdopodobne, od ap. *stróżówka* ‘budka, mieszkanie stróża’ SW VI 463. W XV w. poświadczony też wariant *Stróże*. Lit.: RBiecz 47. IN

Stróżyna zob. **Stróżna**

Stróżyska zob. **Strożyska**

Ströbel zob. **Strzeblów**

Ströhlkau zob. **Strzelki**

Ströhof zob. **Pstrzejowice**

Struben zob. **Olszewko (2), Olszewo (7)**

Strubice zob. **Gielczyn (3)**

Strubiny (1), wś, ciech., gm. Płońsk, 6 km na wsch. od Płońska: *Stroybino* 1316, XIV Kęt 53 (tu?); *Strupino* 1388 KkM 105 (tu?); *Strobino* (1421)1456 MK 3, 15v; *Strobino* 1425 MkM I nr 95; *Strobyno* (1437)1456 MK 3, 211; *Strobini* 1494 SHGMz(Ep. 15, 16); *Strobino* 1522 MK 32, 128; *Strubyno* 1567 ŻDz XVI 352; *Strubiny* 1827 Tabella II 202; *Strubiny* 1890 SG XI 414; *Strubiny* 1921 Sk I 123; *Strubiny, -bin* 1982 WUN III 358. — Od n. os. *Stroba* RymSEN II 493 (por. n. os. *Strobic* SSNO V 220, *postrobić* ‘orzeźwić, wzmocnić’ Sstp VI 460, gw. *ostróbka, ostrubka* ‘febra, zimnica’ SGPREi(kartoteka)), z suf. *-ino*, wtórnice *-iny* (pl.). W nazwie obserwować można rozwój o pochylonego w u. Lit.: ZMaz 348. UB

Strubiny (2), wś, warsz., gm. Zakroczym, 5 km na płn. od Zakroczymia: *Strobino* 1405 Płoń nr 643; *Strobino, Strobini* 1424 Zakr I nr 71, 568; *Strobino* 1425, *Strobini, Strobino* 1426 Zakr I nr 1116, 1530, 2326; *Strobino, Strubiny* (1447)1456 MK 4, 39–39v; *Strubyny* 1493 MK 9, 191; *Strobini* 1495 SHGMz(Z 15, 179); *Strubyny* 1526 MK 41, 135; *Strubiny* 1574 Matr VI nr 43; *Strubiny* 1576 ŻDz XVI 309; *Strubiny* Wies 1673 ASK I 66, 227v; *Strubiny* 1783–84 RejKor 694; *Strubiny* 1827 Tabella II 203; *Strubiny* 1839 MpKwat V 3; *Strubiny* 1890 SG XI 414; *Strubiny, folw.* 1921 Sk I 126; *Strubiny* 1952 UW 29; *Strubiny, -bin* 1982 WUN III 358. Lit.: ZMaz 348. UB

Strubno, wś, elbl., gm. Płoskinia, 9,5 km na płn. od Pienięzna: ad villam *strubendorf* (1322) PrUr II 28; Stephan *Struwendorp* (1404) MWrm IX 36 (tu?); *Strubendorf* 1530 MWrm I 364, przyp. 1; *Straubendorf* 1615 RŁWrm 263; *Straubendorf* 1718 Wijaczka 425; *Straubendorff* 1755 MpEnd; *Straubendorf* 1785 Goldb I 187; *Straubendorf* 1796–1802 MpSchröt X; *Straubendorf* 1890 SG XI 394; *Straubendorf* — *Strubno* 1946 Ley I 14; *Straubendorf* — *Strubno, -bna, strubiński* 1948 MPol XXVI nr 59; *Strubno, -na* 1982 WUN III 358. — Nazwa niem. złożona z n. os. *Strube*, por. Hartwicus Tilemanni *strubonis* (1322) MWrm I 364, i członu *-dorf*, średniem. *dorp* ‘wieś’. Nazwa os. niejasnego pochodzenia. W zapisach niem. wahanie *b* : *w*, dyftongizacja *u* > *au*. Po 1945 r. n. spolonizowana jako *Strubno* z dostosowaniem do nazw z suf. *-no* (w miejsce niem. końcówki *-en*). RP

Strubowiska zob. **Strzebowiska**

Strubowisko zob. **Strzebowiska**

Strubowiszcze zob. **Strzebowiska**

Strucfoń, wś, tor., gm. Lisewo, 11 km na płn.-wsch. od Chełmży: *Struczwayne* 1387, *Struczwayne* 1399 GA 525, 527; *Sturzwein* ok. 1400 Zeit XVI 35; *Storczywayn* 1411 GA 530; cum curia et allodio dicto *Storczywogon* 1472 Matr I nr 806; *Struzewaine* (XV) KętL 78; *Struczfan* 1502 Matr III nr 151; in praediis ... *Schturczwan* 1547 Matr IV/1, nr 7955; *Sthurczffan, Sthurczfan* 1570 ASK I 52, 440, 490v; *Sturczwan* 1591 MK 136, k. 317; Villae ... *Sturcfon* 1647 Font IV 37; Folwark *Sturczon* (!) 1664 Font XXXII 440; *Strucfon* 1667–72 Font VI–X 182; *Struzewaine, Sturzwaine, Sturzwagen, Strucuan* (1706) SG XI 414; Wieś *Stuczwan* (!) 1765 LuPrus II/2, 159; *Struczfon* 1785–86 Froese 146; *Strusfon* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Struczfon* — *Strucfon* 1879 KętN 68; *Strucfon*, niem. *Struczfon* 1890 SG XI 414; *Szrucfon*, niem. *Struczfon* 1921 Sk XI 8, 88; *Strucfon (Struczfon)* 1925 Krzep 112; *Strucfon* 1952 UW 48; *Strucfoń, -nia, strucfoński* 1971 UN 175, 12. — Dawna n. niem. od *Sturz* ‘spadziste miejsce’ (też *sturzel* ‘pień rośliny’) i *-wein* ‘łąka, pastwisko’ Gott 482, 522. Por. też niem. n. os. *Sturz* (: *strud* ‘pustoszyć, niszczyć’ lub *struth*, dniem. *ströte* ‘nizina, parów, wądół’), także ap. *Sturzacker* ‘ugorzysko’ Gott 480. Zapisy źródłowe poświadczają metatezę w członie *Sturz-* : *Struz-*

oraz rozwój $\bar{i} > ei > \bar{a}$ w członie drugim. W XV w. występuje n. *Storczywogon*, może to pol. *Starczy Wogon* (od *stark ‘bocian’ i *ogon* z protezą). Nazwa *Strucfon* pojawia się w XVI w.; współczesna forma z przystosowaniem do starych nazw z suf. *-*jb*. Lit.: SHGCh 123; CzNiem 135. BCz

Strug zob. **Strugi** (1)

Struga (1), wś, bydż., gm. Czernsk, 4,5 km na pld.-wsch. od Czernska: de *Struga* 1333 PrUr II 523; de *Struga* 1342 PrUr III 364; *Struga* 1772 Zeit XV 145; *Struga* 1879 KęN 74; *Struga*, wyb. do Legbąda 1890 SG XI 417; *Struga* 1921 Sk XI 11; *Struga* 1925 Krzep 112; *Struga*, -*gi*, *struski* 1972 UN 176, 17. — Od n. rz. *Struga*, dziś *Klaskawska Struga*, ld. Czernskiej Strugi, płynącej w pobliżu, por. *Struga* 1796–1802 MpSchröt IX; ta od ap. *struga*. Lit.: Treder, PMT III 80. BCz

Struga (2), wś, gdań., gm. Stara Kiszewa, 17 km na zach. od Starogardu Gdańskiego: podle *Górskiej Strugi* 1624 LuPrus 208; Pustkowie u *Strugi Górskiej* 1664 Font XXXII 262; *Struga* Pustkowie w piaskach, w *Strudze* 1765 LuPrus I/2, 13, 16; *Struga*, Königl. Erbpachtskrug 1789 Goldb II 218; *Struga* 1796–1802 MpSchröt IX; *Struga*, Vorw. 1821 Rumpf III 168; *Struga* 1874 MpMbl(2075); przy fol. *Struga* 1892 SG XIII 298; *Strugga* ok. 1893 KDR nr 129; *Struga*, Gut 1912 Meyers II 901; *Struga*, niem. *Strugga*, os. 1921 Sk XI 31, 87; *Struga*, wś 1967 SM 1096; *Struga*, -*gi* 1982 WUN III 358. — Dawniej n. *Górska Struga*, zapewne ponowiona z hydronimu, od n. m. *Góra* (3) i ap. *struga*; przez wś płynie struga łącząca *Wielkie Jezioro* z jez. *Struga*. Nazwa jez. ponowiona z n. wsi, wcześniej nosiło ono n. *Wiechol*, por. *Wiechol See* 1874 MpMbl(2075). Lit.: Breza, PMT I 112. PS

Struga (2a), wś zaginiona, graniczyła z Darzłubiem, gdań., gm. Puck: Radislao de *Struga* 1297 Perl 493; *Struske*, *Struga* (1323)1342 CdP II 680; inter agros de *Struga* et Darselube 1333 PrUr II 523; *Struk* 1342 PrUr III 364. — Od ap. *struga*, efemerycznie w formie deminutywnej *Strużka*. SchN łączy miejscowość z późniejszym *Leśnictwem* (3). Lit.: SchN 18; Treder, PMT III 80. KS

Struga (2b), przys. wsi Tęgoborze, dawniej wś, nowosąd., gm. Łososina Dolna, 12 km na pln. od Nowego Sącza: *Struga* 1662 PSąd II 97; *Strugi* ... ein zur Herrschaft Tęgoborze geh[origes]

D[or]f 1802 Crusius III/2, 380; *Strugi*, przysiołek do Justa 1855 Stup 210; *Stroga* 1855 MpKum; *Struga* 1861–64 MpFran; *Struga*, wólka 1890 SG XI 416; *Strugi*, Tęgoborze z Justem i *Strugą* 1904 Bigo 170; *Struga*, przys. 1933 SkBy 1633; *Struga*, -*gi* 1964 UN 9, 153; *Struga* 1967 SM 1096; *Struga* XXI PRNG. — Od ap. *struga* ‘odnoga rzeki’ (takie znaczenie notowane jest na Sądcecczyźnie, zob. SGPRei(kartoteka)), także w l. mn. Miejscowość leży tuż nad Dunajcem. E. Pawłowski (za *ŻDz* XIV 137) podaje, że n. *Jostowa Góra* (1581) obejmowała miejscowości Just (zob.) i Strugi, jednak w nowszych opracowaniach historycznych nie zostało to potwierdzone (por. AtKr 261). Lit.: PSąd II 97. PS

Struga (2c), wś, słup., gm. Parchowo, 11 km na pln.-wsch. od Bytowa: *Schneide Mühle* (!) — *Struga*, -*gi*, *struski*, przys. 1947 DzUrż(W. Szczec. nr 4, poz. 25); *Struga* — *Schneide Mühle* (!), os. 1951 Rosp 314; *Struga*, os. 1967 SM 1096; *Struga*, niem. *Schneide Mühle* 1972 Mazur II 165; *Struga*, -*gi*, os. 1982 WUN III 358; *Struga*, -*gi*, *strugowski* 2013 DzU poz. 1629; kasz. *Stręga*. — Ustalona po 1945 r. n. *Struga* odnosi się do wsi powstałej w sąsiedztwie elektrowni wodnej na rz. Słupi. Nazwa niem. *Schneide Mühle*, którą podają wykazy urzędowe, dotyczyła natomiast młyna (tartaku wodnego) znajdującego się 2 km na wsch. od Strugi nad rz. Obrową. Na podstawie tej błędnej identyfikacji G. Surma utożsamiała ze Strugą zapis *Schneidemühle* (w rzeczywistości *Schneide M.*) z mapy pow. słupskiego C. Schrade-ra z 1863 r. Trudno dziś ocenić, czy KUNM dokonała błędnej identyfikacji, czy też może n. *Struga* miała odnosić się do innej miejscowości. Lit.: Surma, PMT IX 56, 59. PS

Struga (3), wś, szczec., gm. Nowogard, 9 km na pld.-zach. od Plotów: *Wilkenfelde* 1834 MpUMbl 867; *Wilkenfeld*, kol. 1872 BerghausPom II/5, 261; *Wilkenfelde* — *Struga*, -*gi*, *struski* 1948 MPol XXVI nr 59; *Struga* — *Wilkenfelde*, os. 1951 Rosp 314; *Struga*, -*gi* 1982 WUN III 358. — Dawna n. niem. od n. os. *Wilke* (: *Wilhelm* Gott 530–1) + *-felde*. Nazwa *Struga* wprowadzona urzędowo po 1945 r. BCz

Struga (3a), cz. Szczecina, dawniej wś: locum ipsum Colbas, Rekow, Reptow, *villam Theutunicorum*, Soznow et Dam (1173)ok. 1450 I PU

Struga

82; *Crogh* (1236)ok. 1450, *Crocove*, *Grocove* (1237)ok. 1450, *Crogh* (1240)1397, villam Theutunicorum, que *Chrogh* dicitur (1242)ok. 1450 PU I 398, 413, 446, 483; nouas villas Rekow ... *Cruch* 1255 PU II 21; *Papirmöhlen* 1618 MpLub; *Hohenkrug* 1789 MpGillyPom; *Hohenkrug* 1834–35 MpUMbl 1241; *Hohenkrug b. Buchholz* — *Struga*, -gi, *struski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Struga*, -gi 1982 WUN III 358. — F. Lorentz i R. Trautmann wiążą n. z n. os. *Krok* SSNO III 144. Nie można wykluczyć, że n. pochodzi od śrdniem. *krōch*, *krōge* (pl.) ‘gospoda’ Lübben 190 lub od śrdniem. *krōch* ‘ogrodzony kawałek gruntu ornego lub pastwisko’, ‘naroźnik, kąt’. Przejściowa n. *Papirmöhlen* nawiązuje do faktu istnienia tu słynnej papierni. Od XVIII w. n. niem. *Hohenkrug*, por. niem. ap. *Krug* ‘karczma’, z członem *hohen-* ‘wysoki’. Dodatkowy człon odróżniający w formie wyrażenia przyimkowego od niem. n. wsi *Buchholz*, dziś *Bukowo* (13). Po 1945 r. urzędowo wprowadzono n. *Struga*. Lit.: LORSNH 56; TrautmElb I 79. BCz

Struga (4), wś, wałb., gm. Stare Bogaczowice, 5 km na pln.-zach. od Wałbrzycha: miles Heinmannus de *Adellungesbach* 1290 SUR V 343; Heinmann von *Adellungesbach* 1294 GrMark II 7; *Adlungesbach* ok. 1300 CdSil XIV 85; *Adlungsbach* 1301, *Adlungsbach* 1305 Reg nr 2643, 2844; *Adelungsbach* 1309, *Adelungesbach* 1310 GHenr 341, 357; *Adelungesbach* 1328, *Adelungsbach* 1329 Reg nr 4721, 4832; *Adlingsbach* 1337, *Adelungespach* 1341 Reg nr 5882, 6607; Peczkonie *Adelungsbach*, *Adlungspach* 1343 GrMark II 139, 140; *Adelungsbach* 1366 LandbSch I nr 116; *Adlungsbache* 1376 Heyne II 101; daz gut und dorf *Adelungsbach* ... zur *Adelungsbach* 1382 LandbSch I nr A83; *Adlungsbach* 1385, *Adlongsbach* 1385, *Adlungesbach* 1388, *Adlungsbach* 1390, *Adelungsbach* 1390, *Adlugsbach* 1390 LandbSch II nr 81, 127, 578, 788, 866, 1014; *Adilsbach* 1398, Franciscus de *Adilsbach*, Franz *Adelsbach* 1407 LandbSch III 403, 1872, 1873; *Adelsbach* 1453 CdSil XXVII 161, przyp. 4; dy *Adalsbach* 1493 GrMark I 533; *Adelsbach* 1576 Darst III 121; *Adelsbach* 1666/67 J I 685; *Nid. Adelsbach*, *Ob. Adelsbach* 1736 MpWielSchw; *Adelsbach* ... wird zwar in *Ober* und *Nieder Adelsbach* eingetheilt 1785 Z V 404; *Nieder Adelsbach*, *Ober Adelsbach*, dwie wsi

1820 Rumpf I 4, 5; *Adelsbach Ober-* u. *Nieder* 1845 K 1; *Adelsbach*, dobra ryc., *Nieder Adelsbach*, *Ober Adelsbach*, dwie wsi 1912 Meyers I 7, II 308, 350; *Adelsbach* — *Struga*, -gi, *strużański* 1946 MPol XXV nr 142; *Struga*, -gi 1982 WUN III 358. — Pierwotna n. niem. *Adelung(e)sbach*, później *Adlungsbach*, *Adelsbach*, od n. os. *Adelung*, *Adlung*, *Adel* (: *Adel* ‘szlachectwo, szlachetny’) Gott 81–2 i ap. *Bach* ‘potok, strumień’. Sufiks *-ung* w niem. antroponimii określał ‘przynależność’, ‘potomstwo’ Bahlow 24. Od XVIII w. po podziale wsi dodatkowe człony dyferencyjne od przym. *nieder* ‘dolny’, *ober* ‘górnny’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Struga*. Lit.: SNGSI XIII 88; SGTS VII 433–7; Cetwiński, Rycerstwo śląskie do końca XIII w., 1982, 110. PS

Struga (5), wś, ziel., gm. Bytnica, 6 km na pln.-wsch. od Krosna Odrzańskiego: in villis ... Cremersborn, *Struga*, Lutoldi villa apud Crosnam 1308 KW II 260; die dorffer Doberfeuell, Drewitz, *Straube* vnd Glamborg (1519) CdB B VI 301; *Straube* (1718)1723 Corpus Constitutionum Marchicarum V 732; *Straube* 1775 BüschingMB 276; *Straube* 1782 Presb II 659; *Straube* 1809 Bratring III 321; *Straube* 1821 Rumpf III 162; *Straube* — *Struga*, -gi, *struski* 1948 MPol XXV nr 14; *Struga*, -gi 1982 WUN III 358. — Pierwotnie *Struga*, od ap. *struga*; miejscowość leży nad rz. Bielą (Białą), pd. Odry. Nazwę zmieniono jako *Straube*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Struga*. PS

Struga zob. **Czarna Struga** (2), **Pustelnik** (6), **Strugi** (1a, 4)

Struga Górska zob. **Struga** (2)

Strugały zob. **Rybaki** (12)

Strugga zob. **Struga** (2)

Strugi (1), wś, kal., gm. Żelazków, 6,5 km na płd.-wsch. od Stawiszyna: фоль. *Стругъ* 1866 GPKP II 1; praed. *Strugi* 1872 CatVlad 26; *Стругу*, въ *Стругахъ* 1874 APKal(11/683/0/-/33, k. 44); *Strugi* 1877 Zin II 185; *Strugi*, kol. 1890 SG XI 417; *Strugi*, kol. 1921 Sk II 21; *Strugi*, *Strug*, *strużewski* 1971 UN 80, 44. — Od ap. *struga* ‘potok, strumień’ SW VI 464 bądź *strug* ‘narzędzie ciesielskie, garncarskie’ SW VI 464, z wtórną pluralizacją. PS

Strugi (1a), cz. Nowego Sącza, dawniej wś: *Strugi* 1448 ZDK II 566; *Strugy*, villa sub parochia ecclesiae de Nova Sandecz, *Strugi*, ad pra-

edium villae *Strugi* 1470–80 DB I 562, 573, III 343; *Struszki* 1564 Lukrak I 168; *Strugi* 1673 PSąd I 114; Chelmiec i *Strugi* 1680 Rej 200; *Strugy* 1779–83 MpMieg; *Strugy* 1794 Ga Rr; *Struga* 1855 MpKum 27; *Struga* 1861–64 MpFran; *Struga* al. *Strugi*, wólka w obrębie Chelmcza Polskiego, *Strugi*, wś 1890 SG XI 416, 417–8; Chelmiec polski ze *Strugą*, *Struga* 1904 Bigo 25, 170; *Strugi*, przys. 1933 SkBy 1634; *Strugi*, *Strug*, cz. wsi Chelmiec 1964 UN 9, 12; *Strugi* XXI PRNG. — Od ap. *struga* ‘odnoga rzeki’ SGPREi(kartoteka), w formie pluralnej, okresowo też w singularnej. W XVI w. notowana postać deminutywna *Strużki* (por. ap. *strużka* ‘mała struga’). Lit.: PSąd I 114. *IN*

Strugi (2), dziś *Strugi Krzywickie*, wś, siedl., gm. Siennica, 7 km na płd.-wsch. od Mińska Mazowieckiego: *Спыгу, изъ Спыгуоць* 1897 AP-Sied(62/208/0/-/72, k. 39v); *Strugi Krzywickie* 1917 OVWar II 152; *Krzywickie Strugi* 1921 Sk I 87; *Krzywickie Strugi* 1933 SkBy 824; *Strugi Krzywickie* 1952 UW 17; *Strugi Krzywickie* 1967 SM 1096; *Strugi*, *Strug* 1982 WUN III 359; *Strugi Krzywickie*, *Strug -kich*, *struski* 1983 MPol nr 10, poz. 57. — Od ap. *struga* bądź *strug*, niewykluczony też związek z nazw. *Strug* RymSEN II 495, w l. mn. Człon odróżniający od n. m. *Krzywica* (2), w formie przymiotnika. *UB*

Strugi (3), wś, sier., gm. Wierzchlas, 9 km na płd.-wsch. od Wielunia: *Strugi* Pustk. 1839 MpKwat II 6; *Strugi* 1892 CatVlad 82; *Strugi*, wś 1921 Sk II 129; *Strugi*, *Strug*, *strużański* 1974 UN 52, 50; gw. *strug’i*, *struk*, *strugoski*. — Wieś leży nad rz. Kamionką. *IN/KS*

Strugi (4), os., dawniej wś, skiern., gm. Teresin, 9 km na płd.-wsch. od Sochaczewa: [ze wsi *Strużna Wola*] (1477)1603 ŁukOp III 300; *Strugij* 1496 ASK I 48, 50v; ku granicom *struskim*, ... *Strugami* 1564 Luraw 51, 54; *Strugi* 1565 ASK I 48, 423v; *Strugi* 1579 ŻDz XVI 139; z ... *Strugami* 1661 Luraw 175; Wies *Strugi* 1662 ASK I 70, 1014v; z ... *Strugami* 1789 Luraw 92; *Struga* 1792 MpPerRw; *Strugi* 1827 Tabella II 203; *Strugi* 1839 MpKwat III 4; *Strugi*, wś i folw. 1890 SG XI 417; *Strugi*, wś i folw. 1933 SkBy 1634; *Strugi*, *Strug* 1982 WUN III 359. — Od ap. *struga*, w formie pluralnej. Okresowo też *Strużna Wola*; człon *wola* oznacza osadę zwolnioną czasowo od podatków, w XVIII w. *Struga* (singularyzacja). Lit.: WójcikRaw 154. *UB*

Strugi zob. **Struga** (2b)

Strugi Krzywickie zob. **Strugi** (2)

Strugi-Obarzanków zob. **Obarzanków-Strugi Strugienica** zob. **Strugienice**

Strugienice, wś, skiern., gm. Zduny, 10 km na płn.-zach. od Łowicza: *Struginice* 1357 KW III 70; *Strugynicze*, *Strugyenicza* ... *Strugienicza* (1369)1511/12 VisitGn 61, 62; *Strugyenyce* 1511–23 LLB II 505; *Strugienicze* 1553 ASK I 5, 192; *Strugienicze* 1576 ŻDz XIII 99; *Strugienice* 1673 ASK I 74, 623v; *Strugienice* 1783–84 Rej-Kor 82; *Strugienice* 1793 MpPerŁęcz; *Strugienice* 1827 Tabella II 203; *Strugienice* 1839 MpKwat III 4; *Strugienice* 1890 SG XI 418; *Strugienice* 1921 Sk I 68; *Strugienice*, *-nic*, *strugienicki* 1973 UN 44, 33; gw. *strug’eniце*, *-ńic*, *strug’eński*. — Pierwotnie zapewne *Struginica, od ap. *struginia (< *strugyni : *struga*), z suf. *-ica*, później *-ice*. W formach *Struginica*, *Strugienice* obniżenie artykulacji *-iN-* > *-eN-*. K. Rymut widział w podstawie n. os. *Struginia. Lit.: SHGŁęcz II 120; Rymut, *-(ov)itjo-* 86. *KS*

Strukhuta zob. **Kierzkowo** (3)

Strumen-Vorwerk zob. **Strumiany** (7)

Strumene zob. **Strumiany** (7)

Strumiane Oleńdry zob. **Strumiany** (2)

Strumianka zob. **Płonka-Strumianka**

Strumiany (1), wś, krak., gm. Wieliczka, 4 km na płn.-wsch. od Wieliczki: *Wagycerze* utraque, Maiore et *Minore*, villis sub parochia ecclesiae de Wyliczka 1470–80 DB I 74; *Węgrzce Stroniany* 1566 ANK Krak(Terr. Crac. 63); *Stroniany* 1602 ASC(Wieliczka, M-1591–1673); *Stroniany* 1779–83 MpMieg; *Stroniany*, *Węgrzec male* 1802 Crusius III/2, 379, 481; *Stromiany* 1818 AVGal Eee; *Węgrzce male* 1847 ANK Krak(Kataster galicyjski 1533); *Stromiany* 1855 Stup 209; *Węgrzce male* 1855 MpKum; *Węgrzce maly* 1861–64 MpFran; *Węgrzce* wielkie z osadami, *Węgrzce male* (*Strumiany*) i Mała wieś 1876 Gazeta Lwowska nr 256/66, 8; *Węgrzce male* vulgo *Stromiany*, *Węgrzce male*, *Strómiany* 1884 ANK Krak(Kataster galicyjski 1536); *Strumiany*, wioska 1890 SG XI 419; *Strumiany*, wś 1921 Sk XII 39; *Strumiany*, *-mian*, *strumiański* 1963 UN 1, 84. — Wieś powstała w wyniku podziału wsi Węgrzce; początkowo nazywano ją *Węgrzcami Małymi* (łac. *Minor*). O n. m. *Węgrzce* zob. *Węgrzce Wielkie*.

Strumiany

Od połowy XVI w. zaczęto używać zamiennie (aż do XIX w.) n. *Stroniany*, oznaczającej pierwotnie ludzi mieszkających na *stroni*, czyli na uboczu, z suf. *’-any*, por. ap. *strona* ‘kraj, ziemia; część czegoś (majątku, ludzi)’ Sstp VIII 471–2. W XVIII–XIX w. nastąpiła ewolucja nazwy: *Stroniany* > *Stromiany* > *Strumiany*, wskutek zmian fonetycznych: *-oN-* > *-uN-* oraz *n* > *m*, wspartych adideacją do ap. *strumień*. Lit.: LKrak 144; Jaśkowiec, Stoczek, Dokumenty metrykalne parafii wielickiej, <http://windaki.pl/metryki/>. IN

Strumiany (2), wś, leszcz., gm. Borek Wielkopolski, 4 km na zach. od Borku Wielkopolskiego: *Strumiane hołdry* 1783–84 RejKor 746; *Olędry Strumiane, Strumiane Olędry* 1784 Kronika Gostyńska nr 7/1934, 104; *Stromiany Olędry* 1788 Büsching XXII 58; *Hol. Jezewskie* 1791 MpPerPn; *Hol. Strumiane* 1793 MpPerKl; *Stromiany* (1793) SG XI 419; *Strumiany* 1798 HstB I 603; *Strumiany* 1802–03 MpGillyPr III; *Strumiany* od. *Jezewer Hl.* 1835 MpHey (Śrem); *Strumiany* 1846 KsP 384; *Strumiany* al. *Jezewskie Holendry* 1890 SG XI 419; *Strumiany*, niem. *Steinort* 1921 Sk X 17; *Strumiany, -mian, strumiański* 1970 UN 78, 8; gw. *strumiany, -mian*. — Początkowo n. złożona *Strumiane Hołdry/Olędry* (ze zmianą szyku członów); od przym. *strumiane* (: *strumień*) i ap. osadniczego *holendry/olędry*. Wtórnie *Strumiany*, z dostosowaniem do nazw z suf. *’-any*, na określenie ludzi mieszkających nad strumieniem. Forma *Stromiany* wykazuje podwyższenie artykulacyjne *-oN-* > *-uN-*. Oboczne n. złożone: niem. *Jezewer Hl.* i pol. *Jezewskie Holendry*, człon pierwszy przymiotnikowy od n. pobliskiej wsi *Jeżewo* (7), człon drugi od ap. niem. *Holländerei*. Nazwa niem. *Steinort* nadana w okresie zaboru pruskiego. PS

Strumiany (3), wś i cz. mta Kostrzyn, pozn., gm. Kostrzyn, 0,5 km na wsch. od Kostrzyna: villas *Stanauy* (!), Syedlcze, Grotkowicze (1298)1512 Matr IV/3, supl. nr 88; villas ... *Stawany*, Sedlcze, Grothkowici (1298)1540 MK 61, 23; *Sthavany* (1298)1546 KW II 150; *Stronyani* 1446, *Stronyany* 1499 SHGPn IV 694; *Stronyany* 1508, *Stronyany* 1510 ASK I 3, 3v, 247v; *Stroniany* 1510 NKs 64; *Stoyani, Stayani* 1513, *Stroyany* 1516 SHGPn IV 694; *Stronyany, Sztronyany* (1534) VisitGn 495; *Stromyany* 1534

ASK I 12, 382; *Stronyany* (1539), *Stronyany, Stroniani* (1554) VisitGn 550, 582, 654; *Stromiani* 1563, *Stromyany* 1576 ASK I 5, 217, 477; *Stromiany* 1580 ŻDz XII 15; *Stromiany* 1583 ASK I 4, 651v; *Stromiany* 1783–84 RejKor 742; *Strumiany* 1789 PPozn(Tab 6, 100v); *Strumiany* 1791 MpPerPn; *Stromiany* 1793 MpPerKl; *Strumiany* 1802–03 MpGillyPr; *Strumiany* 1846 KsP 354; *Strumiany*, wś, folw. 1890 SG XI 419; *Strumiany, -mian* 1982 WUN III 359; gw. *strumiany, -mian, strumiański*. — Pierwsze zapisy, a właściwie różne kopie zapisu pochodzącego z zaginionego dok. z 1298 r., wskazują na pierwotną n. etniczną *Stawiany, od ap. *staw*, z suf. *’-any*. O późniejszych zmianach n. *Stroniany* > *Stromiany* > *Strumiany* zob. *Strumiany* (1). Lit.: SHGPn IV 694; PPozn 291. PS

Strumiany (4), wś, sier., gm. Burzenin, 17 km na pld.-wsch. od Sieradza: *Stromiany* 1639 KozPogr I 319; *Strumiany* 1783–84 RejKor 198; *strumiany* 1789 MpCzajSier; *Strumiany* 1791 ASC(Burzenin, UMZ-1791–1809, k. 289); *Stromiany* 1802–03 MpGillyPr; *Strumiany* 1827 Tabella II 203; *Strómiany* 1839 MpKwat II 5; *Стромьяны А., Стромьяны Б.* 1866 GPKP III 11; *Strumiany* lit. *A* i *B* 1877 Zin II 185; *Strumiany* al. *Wielga Wieś* 1890 SG XI 419; *Strumiany* 1921 Sk II 43; *Strumiany, -mian, strumiański* 1972 UN 50, 14. — Pierwotnie n. *Stromiany* lub *Stroniany* (zob. wyżej). Przejściowo formy z oznaczeniami literowymi *A, B*. O n. *Wielga Wieś* zob. *Wielka Wieś* (8). Lit.: Kozierowski, SIOc VII 319. KS

Strumiany (5), wś, skiern., gm. Baranów, 11,5 km na pln. od Żyrardowa: ze *Strumian* 1748 ASC(Kaski, U–1748, k. 2v); *Strumiany* 1789 Luraw 130; *Strumiany* 1827 Tabella II 203; *Strumiany* 1839 MpKwat III 4; *Strumiany* 1890 SG XI 419; *Strumiany* 1921 Sk I 11; *Strumiany Dolne, Strumiany Górne, -mian -nych, strumiański*, dwie wsi 1971 UN 126, 15; *Strumiany, -mian* 1982 WUN III 359. — Nazwa utworzona na wzór dawnych n. etnicznych, z suf. *’-any*, na określenie ludzi zamieszkujących teren nad strumieniem (wś położona jest nad rz. Pisią). Okresowo dwie wsi; członki dyferencyjne od przym. *dolny, górny*. Lit.: WójcikRaw 154. UB

Strumiany (6), wś, szczec., gm. Stargard Szczeciński, 13 km na pld.-zach. od Maszewa:

Carlsbach, Ober-, Mittel- und Unter-*Carlsbach* genennte worden 1784 Brüg II 224; *Carlsbach* 1789 MpGillyPom; *Carlsbach*, wś 1820 Rumpf I 180; *Zehn (ober) Carlsbach* 1834 MpUMbl 1151; (*zehn*) *Ober Carlsbach* ok. 1845 MpRey nr 44; *Carlsbach*, Dorf ... besteht aus 3 Abtheilungen ... Diese Theile sind: *Ober-Carlsbach* mit 10 Colonisten- oder Bauerhöfen, *Mittel-Carlsbach* mit 2 Höfen, und *Unter-Carlsbach* mit 4 Höfen. Nach der Zahl der Höfe pflegt man die Theile auch *Zehn-, Zwei- und Vier-Carlsbach* zu nennen 1872 BerghausPom II/5, 269; *Zehn-Carlsbach* 1874 BerghausPom II/7, 1176; *Karlsbach* 1885 GemLex IV 62; *Karlsbach* 1912 Meyers I 930; *Ober Karlsbach* — *Strumiany, -mian, strumiański* 1947 MPol nr 111, poz. 719; *Strumiany, -mian* 1982 WUN III 359. — Miejscowość o niem. n. *Carlsbach* (od im. *Carl* i ap. *Bach* ‘potok, strumień’), później *Karlsbach*, została założona w 1775 r. jako kolonia nad brzegiem rz. Iny. Składała się z trzech części, których n. z członami od przym. *ober* ‘górnny’, *mittel* ‘środkowy’ i *unter* ‘dolny’ odnosiły się do ich położenia względem biegu rzeki. Obocznie funkcjonowały też n. z członami od liczebników *zehn* ‘dziesięć’, *vier* ‘cztery’ i *zwei* ‘dwa’, odnoszonymi się do liczby gospodarstw w danej części (zob. zapis z 1872 r.). Po 1945 r. dla miejscowości *Ober Karlsbach* ustalono urzędowo n. *Strumiany*, dla *Mittel Karlsbach* n. *Roztocze* (dziś nie istnieje), a dla *Unter Karlsbach* n. *Łęsko* (os. w gm. Goleniów). BCz/PS

Strumiany (6a), wś zaginiona, leżała w par. Serock, w ziemi zakroczymskiej, warsz.: *Wies Strumiany* 1673, *Strumiany* 1674 ASK I 66, 234v, 271v. UB

Strumiany (7), przys., dawniej wś, ziel., gm. Kolsko, 15 km na płn.-wsch. od Nowej Soli: *Strumena*, wś 1739 MpWielGlog; *Striemene-Vorwerk*, wś 1791 Z X 368; *Strumene* 1791 MpPerPn; *Strumene* 1802–03 MpGillyPr; *Strumenau* 1809 MpAtSchl 4; *Striemehne-Vorwerk*, oder *Strumen-Vorwerk*, folw. 1821 Rumpf III 166; *Striehmenne*, auch *Strumene* 1830 Kn 763; *Striemene* ok. 1830 MpSchlKr(Lieg VII); *Striehmene* 1845 K 305; *Strimene* 1850 Pasterniak 98; *Striemehne*, wś 1913 Meyers II 899; *Kiefernhorst* 1937, *Strzemie*, n. przejściowa 1945 Andrzejewski 203; *Strzemień*, n. przejściowa 1945–48 Pasterniak

111; *Kiefernhorst* — *Strumiany, -ian, strumiański* 1949 MPol nr 76, poz. 947; *Strumiany, -mian* 1982 WUN III 359. — Pierwotnie zapewne n. *Strumienna*, od ap. *strumień*, z suf. *-na* (miejscowość leży nad niewielkim ciekim o n. Gnolica, pd. Kanału Bojadelskiego). Nazwę zmieniono jako *Strumene, Striemene*; formy te zostały zastąpione n. niem. *Kiefernhorst* w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strumiany*, która zastąpiła przejściowe n. *Strzemie*, *Strzemień* bazujące na zmienionej postaci *Striemene*. Lit.: Pasterniak, Rocznik Lubuski I 83, 98, 109, 111. PS

Strumiany zob. **Borze-Strumiany, Dąbrówka-Strumiany, Klepacze** (2), **Święck-Strumiany, Żery-Pilaki**

Strumiany Dolne zob. **Strumiany** (5)

Strumiany Górne zob. **Strumiany** (5)

Strumiany Olędry zob. **Strumiany** (2)

Strumiec zob. **Stromiec**

Strumiecka Wola zob. **Stromiecka Wola**

Strumienice zob. **Dąbrówka-Strumiany**

Strumienice Małe zob. **Strzemieszycze**

Strumienice Wielkie zob. **Strzemieszycze**

Strumienie zob. **Kołaki-Strumienie**

Strumienna, wś, leszcz., gm. Góra, 5 km na płn.-zach. od Góry: *Geysbach, Geyzbach* 1310, *Geysbach* 1328, *Geysbach* 1330 Reg nr 3096, 3121, 4774, 4983; *Geysbach* 1359 RegŚl IV nr 639; *Geysebach* (1373) K 146; Ouch sullen Slawtycz dy *Geysbach* Jestyirsynn dy syte kegen der *Geysbach* wert 1375 GrMark I 190; in *Geisbach* 1580, *Geisbach* 1670, *Geisbach* 1679, *Geißbach, Geisbach* 1687/88 J III 3, 113, 190, 465, 470; *Geisbach* 1739 MpWielGlog; *Geisbach* 1791 Z X 415; *Geißsbach, Geisbach* 1802 WBeschr V 226, 276; *Geisbach* 1809 MpAtSchl 4; *Gaisbach* 1820 Rumpf I 356; *Gaisbach, Geisbach* 1830 Kn 170, 174; *Gaisbach* auch *Geisbach* 1845 K 146; *Gaisbach* — *Strumienna, -ej, strumieński* 1947 MPol XXV nr 111; *Strumienna, -nej* 1982 WUN III 359. — Dawniej n. niem. *Geisbach*, też *Geitsbach*, od ap. *Geis(s)*, śrdniem. *geite* ‘koza’ DWB V 2607, 2796–2802, i *Bach* ‘potok, strumień’. W XIX w. zaczęto stosować pisownię *Gaisbach*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strumienna*. Lit.: SNGŚl XIII 90. PS

Strumienna zob. **Strumiany** (7)

Strumiенno

Strumiенno (1), kol., dawniej wś, gorz., gm. Bierzwnik, 8 km na płn.-zach. od Dobięgniewa: *Syringen* 1837 KDR nr 220; *Syringe*, kol. 1840 Sgorz 421; *Springe* (!) 1851 MpRey nr 61; *Syringe* 1936 MpMbl(2960); *Bzowo*, n. przejściowa 1946 Sgorz 421; *Syringe* — *Strumiенno*, -na, *strumieński* 1948 MPol XXV nr 14; *Strumiенno*, -na 1982 WUN III 359. — Nazwa ponowiona z n. lasu, por. *Süringe* vel *Siringe* 1752 Sgorz 421, ta niejasna, por. może średniem. *surink* ‘szczaw’ albo *Syringe* ‘bez (lilak)’. Po 1945 r. urzędowo wprowadzono n. *Strumiенno*, przejściowo w użyciu była też n. *Bzowo*. Lit.: Sgorz 420–1. BCz

Strumiенno (2), wś, ziel., gm. Krosno Odrzańskie, 3 km na zach. od Krosna Odrzańskiego: *Pfeifferhahn* 1718/19 KlasNM III 127; *Pfeifferhan* (1718)1723 Corpus Constitutionum Marchicarum V 732; *Pfeifferhahn* 1775 BüschingMB 208; *Pfeifferhahn* 1800 ONLön 167; *Pfeiffershahn* 1807 MpNeumark V; *Pfeiferhahn*, *Pfeiffershahn* 1809 Bratring III 24, 317; *Pfeifferhahn* 1844 MpUMbl 1288; *Pfeifferhahn* — *Strumiенno*, -na, *strumieński* 1947 MPol XXV nr 111; *Strumiенno*, -na 1982 WUN III 359; dłuż. *Gajk* ONLön 167. — Miejscowość istniała już na początku XV w., gdy wraz z Raduszcem została włączona do parafii krośnieńskiej, wymieniana była także w przywileju księcia Wacława dla Krosna Odrzańskiego w 1430 r. (Obstfelder 32–3), nie zachowały się jednak oryginalne zapisy z tego okresu. Nazwa niem. *Pfeifferhahn* niejednoznaczna. Według E. Eichlera i C. Zschieschanga pierwotną postacią n. mogło być *Pfaffenhagen* lub *Pfaffenhain*, od *Pfaffe* ‘ksiądz, duchowny’ (miejscowość była położona w bezpośrednim sąsiedztwie dóbr klasztoru w Lubuszu, sama jednak chyba do nich nie należała) i *Hagen* ‘zarosła; ogrodzone miejsce’ DWB X 149–51 lub *Hain* ‘gaj’. Pierwotną postacią na -*hain* mogłaby potwierdzać dłuż. n. miejscowości *Gajk* od deminutywnego ap. *gajk* (: *gaj* ‘gaj’). Możliwe, że n. *Pfeifferhahn* pochodzi od n. os. *Pfeif(f)erhans*, por. niem. ap. *Pfeifer* ‘ten, kto gwizdże’ (: *pfeifen* ‘gwizdać’), i im. *Hans* (: *Johann*), por. Johannes Buchmann, genannt *Pfeifferhans* (Zürcherisches Wochen-Blatt nr 71/1820, 3), będącej wariantem niem. n. os. *Pieperjohann* (: dniem. *piper* = niem.

Pfeifer) Gott 383, dopiero w wyniku adideacji do ap. *Hahn* zmienionego w *Pfeiferhahn*. Po 1945 r. wprowadzono urzędowo n. *Strumiенno*. Lit.: ONLön 167; Obstfelder, Chronik der Stadt Crossen (...), 1895, 32. PS

Strumień, mto, biel.: *Swarczenwassir* 1407, *Swarczenwasser* 1409 Mrózek 166; de *Swartzwasser* 1421 AS I 51; Dobken von *Strumyen*, Sobken von *Stromeyn* 1446 CdSil VI 67; z *Strumienie* 1450, na *Strumyeny* 1470 Mrózek 166; Mykulass Brodeczky s *Strumienie* 1486 Kat 53; miasto *Strumen* 1491 Mrózek 166; *Strumyen* 1501 RegCur 95; *Strumen* 1503 APKat(14/15/0/-/3a); Miasta *Struminie*, w *Strumenie* 1551 Mrózek 166; *Strumien* 1561 MpHelwig; *Schwartzwasser* 1567 ZfGS XVIII 279; *Strumenensem* 1569 ZfGS XXXI 300; na *Strumeni* 1574 Mrózek 166; Oppidum *Strumien* 1598 VisByt 110; *Schwarzwaßer* 1618 Böhme I/3, 52; miasto *Strumen*, z miasta *Strumienia*, *Strumenie* 1621 Mrózek 166; *Schwartzwasser* 1636 IPles 111; *Strumien*, *Strummen* 1650 Zeiller 183; In oppido *Strumien* 1652, *Schwarzwasser* vulgo *Strumien* 1687/88 J II 25, 586; Stättleins *Schwarzenwassers* 1670 APKat(14/15/0/-/1); *Strumien*, *Schwartz Waßer* 1736 MpWielTesch; Stadt *Schwarzwasser* slavisch *Strumien* 1836 Mrózek 166; *Strumień*, niem. *Schwarzwasser* 1890 SG X 419; *Strumień*, *Schwarzwasser* 1900 Mrózek 166; *Strumień* 1921 Mp-100(49-27); *Strumień*, -nia 1982 WUN III 359; gw. *strumiŋni*, -a, *strumiŋniŋski*. — Pierwotnie zapewne n. *Czarny Strumień ponowiona z n. w., por. *Chorni Strumen* (1293)1709 SUr VI 109, zu dem Bache *Czorny Strumien* 1293 CdSil VII/3, 194 (dziś *Strumień*), substytuowana w j. niem. jako *Schwarz Wasser* (‘czarna woda’); wtórnie *Strumień* z elipsą członu przymiotnikowego. Lit.: SNGŚI XIII 90; Mrózek 166. PS

Strumieszycze Male zob. **Strzemieszycze**

Strumieszycze Wielkie zob. **Strzemieszycze**

Strumilowo zob. **Kolaki-Strumienie**, **Sulin-Strumilowo**

Strumily zob. **Klepacze** (2)

Strumnik zob. **Strumyk** (1)

Strumyk (1), wś, koniń., gm. Kramsk, 13 km na płn.-zach. od Koła: *Stromyk* ... na pustkowiu *Stromyk* zwanym 1814 APPozn(54/772/0/-/7, k. 130); *Strumyk* ... w *Strumyku* 1825 APPozn

(54/772/0/-/16, k. 38); *Strumnik* 1827 Tabella II 203; *Strumyk* 1839 MpKwat II 3; *Strumyk* ... z *Strumyka*, *Strumik*, z *Stromyka*, *Stromik*, w *Stromyku* 1862 APPozn(54/772/0/-/49, k. 2v, 22v, 23); *Strumyk* 1877 Zin II 185; *Strumyk*, kol. 1890 SG XI 420; *Stromyk* 1893 CatVlad 53; *Strumyk* 1921 Sk II 35; *Strumyk*, *-ka* 1982 WUN III 359; gw. *strumnik*, *-ka*. — Od ap. *strumyk*, *strumik* ‘strumień’ SGPRei(kartoteka). Formy *Stromyk*, *Stromik* z gw. przejściem *u > o* przed spółgłoskami nosowymi, a *Strumnik* z rozłożoną wymową *n̄ > m̄* z wcześniejszej postaci obocznej *Strumik* (na obszarze centralnej i wschodniej Polski notowany jest ap. *strumik* poświadczający oboczność *-my-* > *-mi-*). PS

Strumyk (2), wś, leszcz., gm. Góra, 5 km na płn.-wsch. od Góry: *Dobrassyno* 1310 Reg nr 3121; tres villas dictas *Dobrassyno* (1310) EhrDB 32; tres villas *Dobrassyna* (1310) KW II 277; *Boriszino* (1310)XV Reg nr 3100; uf hindir Zobeken *Baraczyn* 1375 GrMark I 191; *Boricina Stephani*, *Boricina Damiani*, *Boricina Martini* 1580 J III 5; zu *Polnischen Bortschen* 1611 ZfGS XXXIII 348; *Polnisch bortschen* 1643 MpDSGlog; *Polnisch Bortschen*, *Polsche Bortschen*, *Bortschen* 1670, *Polnisch Bartschen*, *Bartschen*, 1679, *Pohl-nisch Bortschen*, *Polsche Bortschen*, *Bortschen*, *Pohl-nisch Bartschen*, *Polschbartschen* 1687/88 J III 104, 174–5, 185, 460–1, 479; *Polnisch Bortschen* 1739 MpWielGlog; *Polnisch-Bortschen* 1791 Z X 423; *Bortschen*, genannt *Polnischbortschen*, *Polnisch-Bortschen* 1830 Kn 61, 140; *Pol-nisch Bortschen* [jetzt] *Altbortschen* 1941 SOV 295; *Altbortschen* — *Borszyn (Polski)*, *-a -ego*, *borszynski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strumyk* 1952 UW 226; *Borszyn Polski (Strumyk)* 1965 Mp-25(Góra); *Borszyn Polski*, wś, *Strumyk*, wś 1967 SM 91, 1096; *Strumyk* 1975 Mp-100(83.08.3); *Strumyk*, *-ka* 1982 WUN III 359. — Choć pierwszy zapis z 1310 r. wskazuje na postać *Dobrassyno*, którą wywodzić można od n. os. *Dobracha (por. *Dobrak*, *Dobroch*, *Dobrocha* SSNO I 485, 486), z suf. *-ino*, to jednak bardzo prawdopodobne jest, że mamy tu do czynienia z absorpcją przyimka *do*, zaś pierwotna postać brzmiała *Boryczyno* lub *Boryszyno*, por. n. os. *Borycz*, *Borysz* SSNO I 225–6, z suf. *-ino*, *-in*, *-ina*, co zdają się potwierdzać zapisy z kolejnych lat — *Boriszino*, *Baraczyn*, *Boricina*.

Nazwę tę zmieniono jako *Bortschen*. Początkowo n. obejmowała trzy miejscowości o współczesnych, ustalonych urzędowo po 1945 r. nazwach: *Borszyn Mały*, *Borszyn Wielki* i *Strumyk* (wcześniej *Borszyn Polski*, zob. t. I). Od XVI w. notowane formy z członami dyferencyjnymi — początkowo od im. właścicieli poszczególnych części: *Stefan*, *Damian* i *Marcin* (trudno jednak przyporządkować je do wspomnianych miejscowości), zaś od XVII w. omawianą w określano członem od przym. *polnisch* ‘polski’. PS

Struniawy, wś, ostroł., gm. Goworowo, 15 km na płn.-wsch. od Różana: [Stru]nawy 1387, 1513 SHGMz(Ep. 6, 408); *Struniawy* 1448 ZHer nr 543; *Stronyavi* 1472 MK 6, 14; *Struniawi* 1578 ŻDz XVI 385; *Struniawy Mierzeiewo* 1673, *Struniawy Mierzeiewo* 1674 ASK I 66, k. 635v, 699v; *Struniawy* 1783–84 RejKor 679; *Struniawy* 1827 Tabella II 203; *Strumiany* (!) 1839 MpKwat V 3; *Struniawy* 1921 Sk V 56; *Struniawy*, *-niaw* 1982 WUN III 359. — Zapewne dawniej *Stroniawy, od ap. *strona* ‘bok, powierzchnia czegoś; kraj, ziemia; część czegoś (majątku); skiba, pas ziemi’ Sstp VIII 470–2, z suf. *-awy*. Forma *Struniawy* powstała w wyniku przejścia *-oN-* > *-uN-*. Może jednak pierwotnie *Struniawy*, od ap. *struna* w znaczeniu topograficznym. Okresowo *Struniawy-Mierzeiewo*; człon drugi ponowiony, w pobliżu wiele wsi z tym członem w nazwie, które powstały na obszarze lasu *Mierzejewo* (zob. *Mierzejewo-Br(z)yski*). Lit.: ZMaz 348. UB

Strunica zob. **Roztoki** (5)

Strunie zob. **Stronie** (2)

Strunz zob. **Strączę**

Strupczewo Duże, wś, płoc., gm. Brudzeń Duży, 9 km na płn.-wsch. od Dobrzynia: *Strupczewo* 1498 Matr II nr 1296; *Strupczewo major* 1564 ŻDz XII 277; *Strupczewo Maior* 1573 ASK I 30, 502; *Strubczewo Maior* 1609 AtKu (ADPI6 362v, 5532); *Strupczewo Maior* 1695 AtKu(ADPI47 1299, 6023); *Strupczewo W.* 1784 MpPerPł; *Strupczewo wielkie* 1789 Borucki 52; *Strupczewo duże* 1827 Tabella II 203; *Strupczewo wielkie* 1839 MpKwat III 2; *Strupczewo Duże*, wś 1890 SG XI 420–1; *Strupczewo Duże* 1921 Sk I 108; *Strupczewo Duże*, *-wa -żego* 1982 WUN III 359. — Od n. os. *Strupiec (: *Strup* SSNO V 226), z suf. *-ewo*. Człon odróżniający od przym.

Strupczewo Male

łac. *maior*, pol. *wielki, duży*. Lit.: SHGDobrz(materiały) 177; Nieckula, -ov- 197. KS

Strupczewo Male, cz. wsi Strupczewo Duże, dawniej wś, płoc., gm. Brudzeń Duży: *Strupczewo minor* 1564 ŻDz XII 277; *Strupczewo Minor* 1573 ASK I 30, 502; *Strubczewo Minor* 1609 AtKu(ADPI6 362v, 5533); *Strupczewo Minor* 1695 AtKu(ADPI47 1299, 6024); *Strupczewo m.* 1784 MpPerPł; *Strupczewo male* 1789 Borucki 52; *Strupczewo male* 1827 Tabella II 203; *Strupczewo male* 1839 MpKwat III 2; *Strupczewo Male*, wś 1890 SG XI 420-1; *Strupczewo Male* 1921 Sk I 108; *Strupczewo Male*, wś 1967 SM 1096; *Strupczewo Male*, -wa -lego 1982 WUN III 359. — O członie pierwszym zob. *Strupczewo Duże*. Człon odróżniający od przym. łac. *minor*, pol. *mały*. Lit.: SHGDobrz(materiały) 177; Nieckula, -ov- 197. KS

Strupice (1), cz. Jeleniej Góry, dawniej wś: *Strupicz* 1288 SGTS IV 461; *Strupicz* 1340 Reg nr 6429; de *Strupicz* 1361 CdSil X 207; zu *Strupicz* 1373, *Strupiz* 1375 LandbSch I nr 832, 1007; *Stropiz* 1395 LandbSch II nr 1447; czu *Strupicz* 1401 LandbSch III nr 1091; *Steupitz* 1651 J IV 16; *Straupitz* ok. 1660 MpDSLav; *Straupitz* 1668, *Straupitz*, *Straupiz* 1677, *Straupitz* 1687 J IV 46, 86, 90, 285; *Straubitz* 1736 MpWielJav; *Straupitz* 1786 Z VI 397; *Straupitz* 1845 K 663; *Straupitz* — *Strupice*, -ic, *strupicki* 1947 MPol XXV nr 124; *Strupice*, -pic 1982 WUN III 359. — Od n. os. *Strup* SSNO V 226 (: *strup* 'sucha skorupka powstająca na ranie lub owrzodzeniu' Sstp VIII 478), z suf. -ice. Nazwę zniemczono jako *Straupitz*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strupice*. Lit.: SNGŚI XIII 91; SGTS IV 461-3. PS

Strupice (2), wś, kiel., gm. Waśniów, 11 km na pld.-zach. od Ostrowca Świętokrzyskiego: *Scrupice* (!) (1336)XVI ZDM IV 59; *Strupice* (1370) KMłp III 242; *Strupycze* 1470-80 DB I 441; *Sthrupycze* 1508 ŻDz XV 458; *Strupicze* 1529 LR 369; *Strupicze* 1578 ŻDz XIV 195; *Strupice* 1662 ASK I 67, 36; *Strupice* 1783-84 RejKor 275; *Strupice* 1791 MpPerSd; *Strupice* 1827 Tabella II 203; *Strupice* 1890 SG XI 421; *Strupice* 1921 Sk III 79; *Strupice*, -pic, *strupicki* 1966 UN 27, 62. — Od n. os. *Strup*, z suf. -ice. Lit.: KSand 191; KopKiel 252; RymPatr 61. IN

Strupice (3), wś, legn., gm. Chojnów, 7 km na pld. od Chojnowa: de *Strupitz* ok. 1300 CdSil XIV 134; *Struppicz* (1360) K 663; *Strüpicz* 1399 ZfGS XXXIII 400; *Straupitz* 1654 EberLieg 95; *Straupitz* ok. 1672 MpDSLig; *nied. Straupitz*, *Ober Straupitz* 1736 MpWielLig; *Straupiz*, auch schlechthin *Straubs* genannt, wird in *Ober-* und *Nieder-Straupiz* eingetheilt 1789 Z VIII 317; *Straupiz*, s[eu] *Straubiz* ... Insgemein *Straubs* genannt, ist ins *Ober-* und *Nieder-Dorf* eingetheilt ... *Ober-Straupiz* ... *Nieder Straupiz* 1789 Presb IV 599-600; *Straupitz*, *Ober-* u. *Nieder-* 1845 K 663; *Straupitz* 1900 Myc 85; *Straupitz* — *Strupice*, -ic, *strupicki* 1946 MPol XXV nr 142; *Strupice*, -pic 1982 WUN III 359. — Od n. os. *Strup*, z suf. -ice. Nazwa zniemczona jako *Straupitz*. Dodatkowe człony od niem. przym. *nieder* 'dolny' i *ober* 'górný' na określenie części wsi. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strupice*. Lit.: SNGŚI XIII 90; Domański, Szkice Legnickie III 165. PS

Strupiechów (1), cz. wsi Jadwigów, dawniej wś, rad., gm. Promna: *Strupechowo* 1407, *Thruprechowo* 1420 Czer nr 652, 1230; *Strupechowo* (1414-25)1456 MK 3, 104; *Strupyesschewo* 1494 MK 18, 78v; *Strupyechow* 1511/12 VisitGn 352; *Strupiechow* (1531) VisitGn 670; *Strupiechowo* 1576 ŻDz XVI 236; *Strupiechowo* 1662 ASK I 72, 667; *Strupiechow* 1783 MpPerMz; *Strupiechów* 1827 Tabella II 203; *Strupiechow* 1839 MpKwat IV 5; *Strupiechów* 1890 SG XI 421; *Strupiechowo*, wś 1967 SM 1096; *Strupiechów*, -chowa XXI PRNG. — Od n. os. *Strupiech, z suf. -owo, wtórnie -ów. Do n. os. por. *Strup* SSNO V 226 i ap. *strup*. Forma *Trupiechowo* nawiązuje do ap. *trup* i jest wynikiem fałszywej dekompozycji. Forma *Strupieszewo* od wariantywej n. os. *Strupiesz, z suf. -ewo. UB

Strupiechów (2), wś, siedl., gm. Wierzбно, 9,5 km na pld.-zach. od Węgowa: *Strupyewo* (!), *Strupyechowo* (1452)1455-59 MK 4, 8v; *Strupyechowo* 1476 KkM 273; *Strupiechovo* 1535, *Sztrupiechouo* 1563 SHGLiw 201; *Strupiechowo* 1563 ŻDz XVI 418; *Strupiechow* (1565) Lumaz II 177; ze wsi *Strupiechowa* 1617 Lumaz I 215; *Strupiechow* 1783 MpPerMz; *Strupiechów* 1827 Tabella II 203; *Strupiechów* 1839 MpKwat V 4; *Strupiechów* 1890 SG XI 421; *Strupiechów*, -chowa 1982 WUN III 359. Lit.: SHGLiw 201-2. UB

Strupień zob. **Strupin**

Strupieszewo zob. **Strupiechów** (1)

Strupin, dziś *Strupin Duży*, *Strupin Łanowy* i *Strupin Mały*, trzy wsi, chełm., gm. Chełm, ok. 5 km na płd. od Chełma: villis ... Ochoza, *Strupyn* 1505 Matr III nr 2033; *Strupin* 1510 ASK I 37, 239; *Stropin* 1564 ŻDz XVIII/1, 178; *Strupin*, w *Strupinie* 1565 Luukr III 55, 56; *Strupin* 1608 RCh V 88; de *Strupin* 1635 MK 180, k. 412v; granice poddanych wsi *Strupina* 1640 AWAK XXIII 173; *Strupin* 1661 Lurus III 187; *Strupin* (1676)XVIII RpogMłp 228; *Strupin* 1737 AWAK XXVII 240; villa *Strupin* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 52); Wieś *Strupia* (!) 1769 RCh II 379; *Strupin*, *Strupien*, *Strupino* 1796 PerOpis I 151, 159; *Strupień* 1827 Tabella II 203; *Strupień* 1839 MpKwat VII 8; *Strupin*, wś 1890 SG XI 421; *Strupin Duży*, *Strupin Mały*, *Strupin-Łanowe Soltysy*, trzy wsi 1921 Sk IV 11; *Strupin Duży*, *Strupin Łanowy*, *Strupin Mały* 1952 UW 134; *Strupin Duży*, -na -żego, *Strupin Mały*, -na -lego, *Strupin Łanowy*, -na -wego, *strupiński* 1970 UN 108, 19; gw. *strupin łanowy*, -na, *strupiński/soltysy*, -suf, *soltysoski*. — Od n. os. *Strup* SSNO V 226, z suf. -in, -ino. Forma *Strupień* z przejściem -iN- > -eN-, *Strupień* z wyrównaniem do nazw na -ń. Może jednak pierwotnie *Stropin*, por. ukr. *strip*, *stropa* 'sterta, np. drzewa' Hrin IV 217–8, w znaczeniu związanym z rzeźbą terenu. Człony odróżniające od przym. *mały*, *duży* oraz od wyrażenia *łanowe soltysy*, por. *łanowy* (: *łan* 'miara powierzchni pola' Sstp IV 95, też 'pole uprawne' SpXVI, XII 467), ap. *soltys*. BCz

Strupina (1), wś nieistniejąca, włączona do Radosławia, leszcz., gm. Góra: pro hereditatibus Gola videlicet et *Strupina* (1248) SUr II 203; [villa], que *Strupin* wlgariter nuncupatur (1251), possessiones, que Gola, *Strupin*, Barthoseu dicuntur 1253, pro *Strupina* et Gola 1253 SUr III 16, 59, 77; *Stropen* sive Seifersdorf 1528 Reces 19; *Ströppen*, *Stroppen* 1585 SRS IV 281, 282; *Stroppen* 1643 MpDSGlog; *Stroppen* 1670, pągo *Stroppen* 1679 J III 113, 190; *Stroppen* 1739 MpWielGlog; *Stroppen* 1791 Z X 426; *Stroppen* 1845 K 667; *Stroppen* — *Strupina*, -y, *strupiński* 1949 MPol nr A-29, poz. 445; *Strupina*, -ny 1982 WUN III 359. — Zapewne od ap. *strup* w etymologicznym znaczeniu 'coś twardego, stwardniałego, chropowatego' SE-

Bor 583 lub od n. os. *Strup* SSNO V 225, z suf. -ina, -in. Nazwę zmieniono jako *Stroppen*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strupina*. W 2001 r. miejscowość została włączona do wsi Radosław, a n. *Strupina* zniesiono, por. DzU nr 153, poz. 1772. Lit.: SNGŚI XIII 91. PS

Strupina (2), wś, wroc., gm. Prusice, 10 km na płn.-zach. od Prusic: *Strupina* (1235–44) SUr II 169; Prusicz et *Strupin* (!) 1253 SUr III 355; Dirscrayo de *Strupin* 1267 SUr IV 24; *Strossa* (1277) K 936; Dirskowe de *Strupin* (1281)XVI SUr IV 313; Dirskone de *Strupin* (1290)XVI SUr V 394; *Strupina* 1302, de *Struppin* 1307 Reg nr 2630, 2935; in *Strupin* 1376 Heyne II 102; *Stroppen* 1530 ZfGS XXI 341; *Streppauia*, *Stroppen* 1600 Schwenckfeld d2; aus dem *Stroppischen* 1654 SMDŚ III 446; et *Stroppensi* 1666/67 J I 455; villam *Stroppen* 1676 SchGb 1915, 40; *Stroppen* 1743 SNGŚI XIII 91; *Stroppen* 1785 Z IV 340; *Stroppen* — *Strupina*, -y, *strupiński* 1946 MPol XXV nr 142; *Strupina*, -ny 1982 WUN III 359. — O dawnej n. *Strupina*, *Strupin*, zmienionej jako *Stroppen*, zob. *Strupina* (1). Podawany przez J. Kniego zapis *Strossa* (= *Stróza*) z 1277 r. niepewny. PS

Strupino, wś zaginiona, leżała w ziemi łączyckiej: *Strupyno*, *Strupino* (1332) CdP II 662. — Od n. os. *Strup* lub od ap. *strup*, z suf. -ino. Lit.: SHGŁęcz II 120. IN/KS

Strupiny, wś, sier., gm. Buczek, 6 km na płn.-wsch. od Zelowa: *Стропина*, kol. 1882 APŁódź(39/1428/0/-/81, 32); *Струпины*, kol. 1884 APŁódź(39/1428/0/-/83, k. 65); *Strupiny* 1892 CatVlad 105; *Strupiny*, kol. 1921 Sk II 41; *Strupiny*, kol. 1967 SM 1096; *Strupiny*, -pin, *strupiński* 1974 UN 42, 8. — Nazwa wieloznaczna, od ap. *strop* 'grzbiet dachu', może w znaczeniu topograficznym, por. *strop*, *stropisty daχ* 'bardzo stromy, w przeciwieństwie do płaskiego' PF XIV 391, lub od ap. *strup* 'coś twardego, stwardniałego, chropowatego', por. też n. os. *Strup*, z suf. -ina. Wtórnie nastąpiła pluralizacja nazwy. KS

Strupień zob. **Strupin**

Strupki zob. **Wierzbice-Strupki**

Strusal zob. **Struzał**

Struse zob. **Stróza** (8)

Strusie zob. **Żukowo-Strusie**

Strusin, wś, ciech., gm. Sońsk, 10 km na płd.-wsch. od Ciechanowa: *Struschino*, *Strussino*

Strusina

(1415)1456, *Choromani* (1420)1456 MK 3, 6v, 7 i 66–66v; *Strussino*, *Strzusino* (1414–25)1456 MK 3, 48v i 124v; *Shruszyno*, *Strusyno* 1425 MkM I nr 68; *Choromany* 1435 Zakr II nr 1327; *Struzino* (1439)1456, *Strussyno* (1442)1456 MK 3, 233v i 268v–269; cum molendino in *Choromani* ... *Johanni Peczolka de Strussino* (1448)1456 MK 4, 152; *Choromani*, *Struschino* 1477 SHGMz(Ep. 10, 13 i 13, 101); *Strusino* 1487 SHGMz(Ep. 11, 34v); *Choromany Struschino* 1489 MK 6, 231; *Peczolka de Strosszino* 1500 SHGMz(Ep. 16, 90); *Strwszyno Choromani* 1507, *Choromany* 1512 SHGMz(Ep. 149, 97 i 7, 12); *Struszyno* 1512, *Struszino* 1514 SHGMz(PT 1, 157 i 430); *Strussino Klodniki*, *Strussino Dłoty*, *Strussino Choromany Kmiecie* 1567 ŻDz XVI 327; *Strusin*, *Strusino* 1756 ADPłoc 1174, k. 19, 19v; *Struszyno*, *Struszyno Chromany* (!) 1783–84 RejKor 538; *Strusino* 1788 Büsching XII 158; *Struszyn* 1808 MpTex XI; *Strusin* 1827 Tabella II 203; *Strusin* 1890 SG XI 422; *Strusin* 1921 Sk I 25; *Strusin*, *-na*, *strusiński* 1971 UN 123, 35. — Pierwotnie były dwie wsi, które dopiero w latach 1442–48 stały się jednym obiektem: *Strusino* — n. od n. os. *S(z)trus* SSNO V 333 (: *strus* ‘struś’ Sstp VIII 478), z suf. *-ino*, oraz *Choromany* — n. od n. os. *Choroman* SSNO I 333, w formie pluralnej. W XVI w. istniały 4 działy: *Strusino-Choromany*, *Strusino-Dłoty*, *Strusino-Kłodniki*, *Strusino-Kmiecie*; człony drugie od n. os. *Dłoto* SSNO I 479, *Kłodnik* AntrP II 261, *Kmieć* SSNO III 28 lub od ap. *kmieć*, w formie pluralnej. Od XIX w. *Strusin* — maskulinizacja nazwy. Lit.: ZMaz 349. UB

Strusina, cz. Tarnowa, dawniej przedmieście i wś: *Struzina* 1794 Ga Rr; *Strusina* ... Dorf am Bache gleich[es] Nam[ens] 1802 Crusius III/2, 381; *Struszyna* 1855 MpKum; *Strużyna* albo *Strusina*, wś 1855 Stup 210; Vorstadt *Struszyna* 1861–64 MpFran; *Strusina*, przedmieście Tarnowa 1890 SG XI 422; *Strusina*, *-ny* 1964 UN 15, 178; *Strusina*, *-ny* 1982 WUN III 360. — Od n. rz. *Strusina* (por. zapis z 1802 r.), dawniej *Troszyna*, *Trosina* (z siakaniem), dziś *Strusinka*, por. fluuium *Trossinam* 1333 KMłp III 3, *Troszyna* 1518, *Trosina* 1525 ESHP. Forma *Strusina* powstała w wyniku absorpcji przyimka. Efemerycznie też *Strużyna* z adideacją do ap. *strużyna* (: *struga*). PS

Strusinek, wś, ciech., gm. Sońsk, 11,5 km na pld.-wsch. od Ciechanowa: in villas *Strusin*, *Strusinek*, *Gołotczyzna* 1757 AGAD(C 129, 273); *Strusinek*, w *Strusinku* 1856 APWarsz(76/152/0/-/31, k. 11); *Strusinek*, folw. 1890 SG XI 422; *Strusinek*, folw. 1921 Sk I 25; *Strusinek*, *-nka*, *strusinkowski* 1971 UN 123, 35. — Od n. m. *Strusin*, z suf. *-ek*. UB

Strusino, wś, płoc., gm. Bielsk, 15 km na pln. od Płocka: *Struszyno* 1305 AC III nr 284; *Struszino* 1403, *Strzussino*, *Strussino* 1405 Płoń nr 312, 513a, 553; *Strusschin* (1410–11) Bi 703; *Struszino* 1472 AC II nr 4108; *Struschino* 1531, *Struszyno* 1552 ASK I 41, 85, 608v; *Sthruszyno* 1578 ŻDz XVI 29; *Strusyno* 1662 ASK I 72, 409v; *Strusino* 1827 Tabella II 203; *Strusino* 1839 MpKwat III 2; *Strusin* al. *Strusino* 1890 SG XI 422; *Strusino* 1921 Sk I 117; *Strusino*, *-na* 1982 WUN III 360. — Od n. os. *S(z)trus* SSNO V 333, *Strusz* AntrP V 45, z suf. *-ino*, też *-in*. Lit.: SHGPł 289; ZMaz 349. UB

Strusino-Choromany zob. **Strusin**

Strusino-Dłoty zob. **Strusin**

Strusino-Kłodniki zob. **Strusin**

Strusino-Kmiecie zob. **Strusin**

Strussow zob. **Struszewo**

Strusy, wś, siedl., gm. Paprotnia, 11 km na pln.-zach. od Mordów: *Струсы* 1567 Popis k. 970; *Strusy* 1569 UPL 293; *Strusi*, z *Strusów* 1580 ŻDz XVII/1, 25; *Truski* (!) 1580, *Strussy* 1588 ASK I 47, 520v, 750; *Strussy* 1793 SHGPd(Regof 5); *Strusy* 1795 MpPerPd; *Strusy* 1827 Tabella II 203; *Strassy* (!) 1839 MpKwat V 4; *Strusy* 1877 Zin II 185; *Strusy* 1890 SG XI 422; *Strusy* 1921 Sk IV 96; *Strusy*, *Strus* 1982 WUN III 360. — Od n. os. *Strus*, w l. mn. IN

Struszewer Holländer zob. **Stróżewice**

Struszewo, wś, słup., gm. Borzytuchom, 8,5 km na pln.-zach. od Bytowa: *Strussow* 1387 GA 676; *Strussow* 1438 GZ 132–3; *Strussow* 1560 SHGPG V 48; *Struszewo* 1686 Font XI–XV 844; *Strussow* 1747/48 Font XLVI 138; *Strussow* 1787 MpGillyPom; *Strussow* — *Struszewo* 1879 KętN 224; *Struszewo*, niem. *Strussow* 1890 SG XI 422; *Strussow* — *Struszewo*, *-wa*, *struszewski* 1948 MPol XXV nr 14; *Struszewo*, *-wa* 1982 WUN III 360. — Od n. os. *Strusz* (por. *S(z)trus* SSNO V 333 : *strus* ‘struś’, śrwniem. *strüss*), z suf. *-ów*,

też *-ewo*. Lit.: SHGPG V 48; Cram II 198–200; TrautmElb I 111; Surma, PMT IX 59. BCz

Strutzenwaine zob. **Strucoń**

Strutzfon zob. **Strucoń**

Struwendorf zob. **Strobice**

Struwitz zob. **Strobice**

Struża, dziś *Struża*, wś, i *Struża-Kolonia*, kol., dawniej wś, lub., gm. Trawniki, ok. 17 km na pld.-wsch. od Świdnika: *Stroza* 1431 Inscr nr 1614; *Stroza* (1442), *Strosza* 1445 KMłp IV 396, 440; *Stroza* alias *Brzezice* (1452) SHGLu III 224; *Stroza* alias *Brzezycze* 1470–80 DB II 549; *Storza* (!) 1474 Matr I nr 1139; *Stroza* 1529 LR 33; *Stroza* 1531 ŻDz XIV 363; *Stroza* ... ze wsi *Strozey* 1626 RPobLu 42; *Stróža*, wś 1890 SG XI 410; *Stróža*, wś, kol. i folw. 1921 Sk IV 63; *Stróža*, wś i kol. 1933 SkBy 1633; *Struża*, *-ży*, *Struża-Kolonia*, *-ży-nii*, *struski*, dwie wsi 1972 UN 114, 5; *Struża*, *-ży*, *Struża-Kolonia*, *-ży-nii* 1982 WUN III 360. — Od ap. *stróža* ‘w dawnej Polsce: obowiązek pilnowania przez poddanych grodu, zamku, dworu itp.’; ‘pilnowanie, strzeżenie kogoś lub czegoś; dozór, warta, straż, obrona’ Sstp VIII 474. Notowana w XV w. oboczna n. *Brzezice* od n. sąsiedniej wsi, zob. *Brzezice*. Forma *Struża* powstała wskutek zmiany grafii wspartej adideacją do ap. *struga*. Człon drugi n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: SHGLu III 224, IV 35–6; KosLu 73. IN

Struża zob. **Kosarzew**, **Stróža** (1, 2, 4, 5, 6)

Struża-Kolonia zob. **Struża**

Strużal, wś, tor., gm. Chełmża, 2 km na pld.-wsch. od Chełmży: ... z *Strusal* 1831 Kurier Warszawski nr 283, s. 1376 (tu?); *Strusal* 1873 Zeit XLV 220; *Strużal*, niem. *Strusal* 1890 SG XI 424; *Strusal* 1909 MpMbl(2877); *Strusal* 1926 Mp-100(36-27); *Strusal*, os. 1933 SkBy 1635; *Strusal* 1937 Mp-100(36-27); *Strużal*, *-lu* 1972 UN 187, 7. — Nazwa niejasna; zdaniem Henkela odnosiła się pierwotnie do półwyspu na Jez. Chełmżyńskim, na którym leży wieś i mogła mieć związek z funkcjami obronnymi (por. ap. *stróža*, *stróż*), jednak brak innych informacji na ten temat. Lit.: Henkel, Zeit XLV 220. BCz

Struże zob. **Stróże** (4)

Strużewo zob. **Strózewo** (1, 4, 5)

Strużka, wś, ziel., gm. Bobrowice, 12 km na pld. od Krosna Odrzańskiego: Im dorff *Szedorff*

(1497) CdB B VI 143; *Sedorff* (1499), *Seedorf* (1534) CdB C II 443, 514; *Seedorff* 1607, *Seedorff* 1757 ONLÖN 183; *Seedorf* 1775 Büsching-MB 259; *Seedorf* 1807 MpNeumark V; *Seedorf* 1845 MpUMbl 2258; *Seedorf* — *Strużka*, *-ki*, *strużecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strużka*, *-ki* 1982 WUN III 360. — Dawniej *Seedorf*, od niem. ap. *See* ‘jezioro’ i *Dorf* ‘wieś’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strużka*. Lit.: SNGŚI XIII 92; ONLÖN 183. PS

Strużka zob. **Struga** (2a)

Strużki (1), os. notowana do 1967 r., okresowo wś?, olszt., gm. Świętajno, 12,5 km na pln.-wsch. od Szczytna: U. F. *Strusken* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Strusken*, kol., leśn. 1820 Wald 225; U. F. *Strusken* ok. 1845 MpRey nr O; *Strusken*, Df und Försterei *Struzken*, *Strużki*, zum Fluß *Struga* ok. 1859 SzczesTeka 111, 114; *Strusken* — *Strużki* 1879 KętN 218; Unt. Först *Strusken* 1909 MpMbl(2392); *Strusken* — *Strużki*, leśn. 1946 Ley I 115; *Strusken* — *Strużki*, *-żek*, *strużecki* 1950 MPol nr A-8, poz. 76; *Strużki* 1967 SM 1097. — Miejscowość leżała na wsch. brzegu jez. Marksoby. Postać zmieniona *Strusken* odaje pol. n. *Strużki*, od ap. *strużka* ‘mała struga’, w l. mn. (por. zapis z 1859 r.: zum Fluß *Struga*, na współczesnych mapach w tej okolicy niewielki ciek wodny bez nazwy). Lit.: Szczytno. Z dziejów miasta i powiatu, 1962, 161, 215. RP

Strużki (2), wś, tarnob., gm. Osiek, 7 km na pln.-wsch. od Połańca: *Strużki* 1783–84 RejKor 259; *Struszki* 1791 MpPerSd; *Strużki* 1877 Zin II 186; *Strużki* 1890 SG XI 424; *Strużki* 1921 Sk III 128; *Strużki*, *-żek*, *strużecki* 1970 UN 33, 64. — Od ap. *strużka*, w formie pluralnej. IN

Strużki zob. **Strugi** (1a)

Strużna Wola zob. **Strugi** (4)

Strużnica, wś, jel., gm. Mysłakowice, 11 km na pld.-zach. od Jeleniej Góry: *Novum Wysbach* ok. 1300 CdSil XIV 137; zur Grozen *Fischbach* und dorczu die *Wenige Fischbach* 1389 LandbSch II nr 776; *Neufischbach* 1476 Schubert 10; *Neudorf* 1512 Stelmach 211; *Neu-Fischbach* 1654 SGTS V 269; *N. Fischbach* ok. 1660 MpDSLav; *Neufischbach* ... pagellus *Neofischbach* 1677, *Neufischbach* 1687 J IV 94–5, 275; *Neu Fischbach* vulgo *Neudorf* 1736 MpWielJav; *Neudorf* 1765 SGTS V 269; *Neudorf* ... auch *Neu-Fisch-*

Strużyna

bach genannt 1786 Z VI 385; *Neudorf*, oder *Neu-Fischbach* 1820 Rumpf II 293; *Neu Fischbach* od. *Neudf.* 1830 MpRey nr 150; *Neudorf*, früher *Neu-Fischbach* 1830 Kn 498; *Neudorf*, früher *Neu-Fischbach* 1845 K 431; *Neudorf* 1906, 1939 MpMbl(5161); *Neudorf* — *Strużnica*, *-cy*, *strużnicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Strużnica*, *-cy* 1982 WUN III 360. — Dawna n. niem. *Neu Fischbach*, od przym. *neu* ‘nowy’ i n. m. *Fischbach*, dziś *Karpniki*. Efemerycznie wystąpiła też postać *Wenig Fischbach* z pierwszym członem od niem. *wenig* ‘mały’. Od XVI w. notowana jest n. oboczna *Neudorf*, od przym. *neu* ‘nowy’ i ap. *Dorf* ‘wieś’, która wyparła dawną nazwę. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strużnica*. Lit.: SNGŚI XIII 92; SGTS V 269–71; Schubert, *Die ältesten Herren des Kynast*, 1901, nr 219, 10; Zych, *Rocznik Jeleniogórski XXXVII* 19–20; Stelmach, *Rocznik Jeleniogórski XXXVIII* 211. PS

Strużyna (1), wś, olszt., gm. Morağ, 9 km na zach. od Miłakowa: *Silbirbach* 1352 PrUr V 10; [*Silberpach*] 1403, 1448 GermerSied 352; *Silberpach* Wüstes Dorf 1531, *Silberpach* Wüstes Gut 1543 GermerSied 352; [*Silberpach*] 1572, 1578, 1600 GermerSied 352; *Silberbach*, wś ok. 1780 HAPr IV 379; *Silberbach*, wś 1785 Goldb I 175; *Silberbach* 1796–1802 MpSchröt X; *Silberbach* 1820 Wald 193; *Silberbach* 1889 SG X 609; *Silberbach* — *Strużyna* al. *Srebrniki* 1946 Ley I 50; *Silberbach* — *Strużyna*, *-y*, *strużyński* 1947 MPol XXV nr 111; *Strużyna*, *-ny* 1982 WUN III 360. — Dawna n. niem. od ap. *Silber* ‘srebro’ i *Bach* ‘strumień’. W uwadze do pierwszego zapisu mamy informację, że nie jest pewne, czy n. dotyczy wsi czy też strumienia. Nazwa pol. *Strużyna*, ustalona po 1945 r., jest niedokładną kalką niem. *Bach* z dostosowaniem do nazw z suf. *-ina* (*-yna*); wariant *Srebrniki* nawiązuje do znaczenia członu niem. *Silber-*. Lit.: Biolik, HE V 47; GermerSied 352. RP

Strużyna (2), wś, wałb., gm. Przeworno, 10 km na płd.-wsch. od Strzelina: in villa *Schonynburn* ok. 1300 CdSil XIV 82; Villa *Schoneborn* 1418 Heyne I 705; *Schönnbrunn* 1663, *Pfarrern der Schönbornischen Kirchen* ... nach *Schönbruñ* 1665, *Schönbrunn* 1694, 1724 Presb II 311, 312; *Schönbrunn* 1736 MpWielGrot; *Schönbrunn* 1736 MpWielBreg; *Schönbrunn*, ol[im] *Schönborn* 1782 Presb II 309; *Schönbrunn* 1783 Z I/1, 67; *Schönbrunn* 1845 K

603; *Schönbrunn* — *Strużyna*, *-ny*, *strużyński* 1947 MPol XXV nr 124; *Strużyna*, *-ny* 1982 WUN III 360. — Dawna n. niem. *Schönborn*, od XVII w. *Schönbrunn*, od przym. *schön* ‘piękny’ i ap. *Born*, *Brunn* ‘źródło’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strużyna*. Lit.: SNGŚI XIII 93. PS

Strużyna zob. Strusina

Strwiążek, cz. Ustrzyk Dolnych, dawniej wś, krośn.: *Strwyżak* alias *Vstrek* 1540 Matr IV/3, nr 23386; na *Strwiąż* 1562 RZł 64; *Strwiązyk* 1589 ŻDz XVIII/1, 57; po *Strwiążu* 1607 RZł 165; in villa ... *Strwiąsz* 1633 MK 180, k. 146; Wies *Strwiązik* 1673, *Strwiązyk* 1674 ASK I 71, 13v, 37; *Strwiązyk* 1678 AGZ XXII nr 39; *Strwiązyk* 1764 Ga Rr1v; *Strwiązyk* 1860 Sch 128; *Strwiązyk* 1890 SG XI 425; *Strawiażyk* (!) 1921 Sk XIII 22; *Strwiążek*, *-zka*, *strwiążecki*, wś 1966 UN 74, 41; *Strwiążek*, *-zka* 1982 WUN III 360. — Od n. rz. *Strwiąż*, nad którą leży wieś, por. *Strwiąż* 1509 SHGsk III/2, 156, z suf. *-ik*, *-ek*, także bez sufiksu. Nazwa w. niejasna, uważana dość powszechnie za przedślówiańską (por. ide. **srey* ‘płynąć’), niekiedy za germańską, też bałtosłowiańską. Lit.: SHGsk III/2, 156; MakSk 156; UdolphStud 615–6; Babik 261–2. BCz

Stryce zob. Lapy-Strycje

Strych (1), wś, gdań., gm. Kaliska, 20 km na płd.-zach. od Starogardu Gdańskiego: *Strich*, Vorw. 1821 Rumpf III 165; *Strich* 1869 St II 95; *Strich* — *Strych* 1879 KętN 37; *Strych*, niem. *Strich*, wś 1890 SG XI 426; *Strych*, niem. *Strich* 1921 Sk XI 44, 87; *Strych* 1925 Krzep 112; *Strych*, *-cha* 1982 WUN III 360; gw. *štrix*. — Nazwa niem. od ap. *Strich* ‘linia’, też ‘granica, droga’, por. *Landstrich* ‘obszar’ DWB XIX 1514–50, XII 145. Zapis gw. uwzględnia niem. wymowę nagłosowego *st* jako *št*. Lit.: Górnowicz, PMT VII 65; CzNiem 135. BCz

Strych (2), wś, siedl., gm. Maciejowice, 9,5 km na płn.-wsch. od Koźmienic: *Strech* 1564–65 Lusand 201; *Strich* 1569 ŻDz XIV 333; *Strich* 1574 Matr VI nr 164; *Strych* 1710 ASK I 9, 710v; *Strych* 1783–84 RejKor 362; *Strych* 1787 Spis 422; *Strych* 1827 Tabella II 203; *Strych* 1890 SG XI 426; *Strych* 1921 Sk IV 21; *Strych*, *-cha*, *strychowski* 1971 UN 124, 13. — Nazwa wieloznaczna. Może w związku z ap. *strych* ‘pomieszczenie między stropem a dachem, poddasze’

SEBor 583. Por. też n. os. *Strych* (: *strych*) Rym-SEN II 497 oraz ap. *strych*, *streich* ‘starzec, dziad, żebrak’ SW VI 468–9. Lit.: KStęż 100. *IN*

Strych zob. **Strychy**

Strychowice, cz. wsi Celejów, dawniej wś, lub., gm. Wąwolnica: *Strychowice* 1783–84 Rej-Kor 245; *Strychowice* 1787 Spis 446; *Strychowice* 1827 Tabella II 203; *Strychowice* 1877 Zin II 186; *Strychowice*, folw. 1890 SG XI 426; *Strychówiec*, wś 1902 Przew II 195; *Strychowice*, os. 1921 Sk IV 78; *Strychowice*, -wca 1971 UN 118, 13. — Od n. os. *Strych*, z suf. -*owiec*, efemerycznie -*ówiec*, też -*owice* pod wpływem nazw typu patronimicznego. Lit.: KosLu 73. *IN*

Strychowo, wś, pozn., gm. Łubowo, 7 km na zach. od Gniezna: *Strykowo* 1414 AC II nr 28; na *strichowe* 1414 KszGn 2, 13v; de *Strichowo* 1445 KsgPoz 2, 186; *Szthryszewo* ... *Szthrychowo*, villa 1511–23 LLB I 48–9; villa *Sthrychowo* ... cum *Sthrykowo* (1534) VisitGn 519; *Strychowo* 1564 ASK I 12, 537; *Strichowo* 1580 ŻDz XII 145; *Strychowo* 1673 ASK I 74, 71v; *Strychowo* 1783–84 RejKor 33; *Strychowo* 1846 KsP 468; *Strychowo* 1890 SG XI 426; *Strychowo*, -wa, *strychowski* 1967 UN 77, 14. — Od n. os. *Stryk*, *Strych* AnrP V 46 (: gw. ap. *stryk*, *strych* ‘stryj’, n. os. *Domastryj*, *Małostryk* SEMot I 291, 292), z suf. -*owo*. Efemerycznie też *Stryszewo*, por. n. os. *Strysz* SSNO VII 243. *PS*

Strychowskie Holendry zob. **Stryszewo**

Strychowskie Olędry zob. **Stryszewo**

Strychówiec zob. **Strychowice**

Strychy, wś, gorz., gm. Przytoczna, 9 km na zach. od Międzychodu: de *Strich* 1425 Koz III 264; *Strych* 1446 SHGPn IV 696; *Strich* 1508, *Strych* 1510 ASK I 3, 15v, 274v; *Sztrych* 1510, *Stryecz* 1521 SHGPn IV 696; *Sstrych* villa 1553, *Strich* 1563 ASK I 5, 164, 230; *Strych* 1564 InwBPozn 307; *Strich* 1580 ŻDz XII 26; *Strich* 1583 ASK I 4, 677; *Striche* 1691 APPozn(53/3815/0/-/3, k. 201); Balthasari Unrug, bonorum *Strychy* hearedis 1736 Stradonitz 119; *Strychy* 1783–84 Rej-Kor 773; *Strychy* 1791 MpPerPn; *Striche* 1802–03 MpGillyPr I; *Strychy* 1846 KsP 258; *Strychy*, dawniej *Strych* i *Strich*, urząd. *Striche* 1890 SG XI 426; *Striche* — *Strychy*, -*chów*, *strycki* 1947 MPol nr 111, poz. 719; *Strychy*, -*chów* 1982 WUN III 360. — Pierwotne brzmienie n. niepewne, może

n. niem. *Strich* (zob. *Strych* (1)), zaadaptowana w polszczyźnie jako *Strych*. Nie można jednak też wykluczać związku z pol. ap. *strych* ‘pomieszczenie między stropem a dachem, poddasze’ (< niem. *Estrich* ‘klepisko; posadzka kamienna; wyłożenie podłogi, ściany itp. twardą, gładką masą’ SEBor 583). Od XVIII w. *Strychy*, w formie pluralnej, niem. urzędowe *Striche*. Lit.: SHGPn IV 696–7; Stradonitz, Untersuchungen zur lippischen Thronfolgefrage, t. III, 1897, 119; PPozn 291. *PS*

Strychy zob. **Stryszewo**

Strycowice zob. **Strychowice**

Strycze zob. **Łapy-Stryjec**

Stryczek zob. **Stryszek**

Stryczkowa zob. **Stryczkowa**

Stryczowice, wś, kiel., gm. Waśniów, 10 km na pld.-zach. od Ostrowca Świętokrzyskiego: Mamina vero cum his villis: *Striczauicz* (1282), cum ... *Stritschowicz* (1328) ZDM IV 20, 51; *Stryczowycze* 1470–80 DB II 469; *Stryczowycze* 1529 LR 375; *Striczkowice* 1564–65 Lusand 331; *Striczowycze* 1578 ŻDz XIV 187; *Strycowice* 1783–84 RejKor 272; *Stryczowice* 1787 Spis 414; *Stryczowice* 1877 Zin II 186; *Stryczowice* 1890 SG XI 426; *Stryczowice* 1921 Sk III 79; *Stryczowice*, -*wic*, *stryczowicki* 1966 UN 27, 42; gw. *stryćóvice*, -*vic*, *strycoski*. — Od n. os. *Stryc* SSNO V 227 (: *stryjec*, *stryc* ‘brat ojca’ Sstp VIII 481), z suf. -*owice*. Jeśli -*cz-* w podstawie to nie była konwencja graficzna na oznaczenie *c*, wówczas forma *Stryczowice* byłaby hiperpoprawna (skutek ucieczki od rzekomego mazurzenia). W XVI w. poświadczony wariant *Stryczkowice* (por. n. os. *Stryczek*, *Stryczk* SSNO V 226). Lit.: KSand 191; KopKiel 252; RymPatr 61. *IN*

Stryj, wś, siedl., gm. Kłoczew, 6 km na pld.-wsch. od Żelechowa: Villa *Stry* (!) 1564–65 Lusand 273; *Stryi* 1569 ŻDz XIV 340; *Strii* 1660–64 Lusand II 173; *Stryi* 1783–84 RejKor 366; *Stryi* 1787 Spis 425; *Stryi* 1827 Tabella II 203; *Stryj* 1877 Zin II 186; *Stryj* 1890 SG XI 428; *Stryj* 1921 Sk IV 20; *Stryj*, -*ja*, *stryjeński* 1972 UN 142, 9; gw. *stryj*, -*a*, *stryjański*. — Zapewne od n. os. *Stryj* SSNO V 227 lub od ap. *stryj* ‘brat ojca, też krewny ze strony ojca’ Sstp VIII 481. Lit.: KStęż 100. *IN*

Stryjaki, wś, łomż., gm. Jedwabne, 4,5 km na pln. od Jedwabnego: *Stryaskj* 1552 ASK I 27, 895v; *Carwowo Stryaski* 1577 ŻDz XVI

Stryjce

357; *Karwowo Stryaski* 1581 ASK I 28, 800; *Stryiaki* 1662, *Stryiaki* 1674 ASK I 66, 15v, 100; *Karwowo Stryaki* 1783 MpPerMz; *Stryiaki* (Gorski, Karwowsy) 1783–84 RejKor 666; *Karwowo Stryiaki* 1827 Tabella I 199; *Stryiaki* 1839 MpKwat V 2; *Stryjaki-Karwowo* 1890 SG XI 438; *Stryjaki* 1921 Sk V 45; *Stryjaki*, *-ków* 1982 WUN III 360. — Dawniej n. zestawiona *Karwowo-Stryjaszki*, o członie pierwszym zob. *Karwowo-Wszebory*, człon drugi od n. os. *Stryjaszek*, w formie pluralnej, por. z szlachtą [...] które zowią Oczkowie, *Stryjaskami* (1565) Lumaz II 54. Wtórnie *Stryjaki*, por. n. os. *Stryjak* AnrP V 46. Lit.: ZMaz 208. UB

Stryjce zob. **Lapy-Stryjce**

Stryje Księżę, wś, sier., gm. Łask, 6 km na pln.-zach. od Łasku: *Strige Joannis* 1511, *Stryye Joannis* 1518 ŻDz XIII 193; *Strye Barthoschowy* 1511–23 ŁLB I 443; *Stryie Xięże* 1552 ŻDz XIII 243; *Stryie Xięże* 1673 ASK I 74, 303; *Stryie Bartoszone* 1783–84 RejKor 172; *Stryie xenze* 1802–03 MpGillyPr; *Stryje xęże* 1827 Tabella II 203; *Stryje Xięża* 1839 MpKwat II 5; *Stryje Księżę*, kol. 1890 SG XI 438; *Stryje Księżę* 1921 Sk II 41; *Stryje Księżę*, *Stryi -zych*, *stryjewski* 1974 UN 42, 16; gw. *stryje kșięże*, *stryj*, *stryjski*. — Od n. os. *Stryj* SSNO V 227 (: ap. *stryj* lub n. os. typu *Malostryj*, *Sulistryj*), w formie pluralnej. Członki odróżniające n. zestawionych od im. *Jan*, zlatynizowana forma *Joannes*, od n. os. *Bartosz* SSNO I 102 oraz od przym. *księży*. Lit.: SHGŁęcz II 120. KS

Stryje Paskowe, wś, sier., gm. Łask, 7,5 km na pln.-zach. od Łasku: *Pasko de Strige* 1398 SHGŁęcz II 120; *Strige Paszek* 1511, *Stryye Paszek* 1518 ŻDz XIII 193; *Strye Paskowy* 1511–23 ŁLB I 443; *Striye Paskowe* 1552 ŻDz XIII 242; *Villa Stryie Paskowe* 1673 ASK I 74, 303; *Stryie Pakoszowe* (!) 1783–84 RejKor 172; *Stryie paszkowe* 1802–03 MpGillyPr; *Stryie laszkowe* (!) 1827 Tabella II 203; *Stryje Paskowe* 1839 MpKwat II 5; *Stryje Paskowe* 1890 SG XI 438; *Stryje Paskowe* 1921 Sk II 41; *Stryje Paskowe*, *Stryi -wych*, *stryjewski* 1974 UN 42, 16; gw. *stryje paskowe*, *stryj*, *stryjski*. — Nazwa zestawiona; o członie pierwszym zob. wyżej, człon drugi od n. os. *Paszek* SSNO IV 196 (: *Paweł* lub *Pakosław*), z wtórnym mazurzeniem wspartym adideacją do ap. *pasek*. KS

Stryjewko zob. **Stryjewe** (1)

Stryjewe (1), dziś *Stryjewe Wielkie* i *Stryjewe Male*, dwie wsi, ciech., gm. Grudusk, ok. 13 km na pln.-wsch. od Ciechanowa: *Strigewo* (1421)1456 MK 3, 76v; *Strygewo*, *Strigewo* 1425 MkM I nr 67; *Strigewo* 1432 MkM II nr 391; *Stryiewo* (1441)1456 MK 3, 149v; *Stryiewo* 1462 HMil 67, 401; *Strigeuo* 1476, *Stryevo* 1482 SHGMz(Ep. 13, 48v i 10, 239); *Stryiewo* 1518 SHGMz(PT 1, 354v); *Strigewo Stilangy*, *Alia*, *Alia Wszcieklicze* 1541 ASK I 40, 577v; *Stryewo Proszymieri*, *Stryewo Stylaği*, *Stryewo Szcieklicze* et *Rzemienie* 1577 ASK I 39, 669v; *Villa Stryiewo parua*, *Stryiewo Magna* 1673 ASK I 66, 387v, 388; *Stryjewe* w. 1783 MpPerMz; *Stryiewo*, *Stryiewko* 1783–84 RejKor 441; *Stryiewo wielkie*, *Stryjewe male* 1827 Tabella II 203; *Stryjewe-Wielkie*, *Stryjewe Male* al. *Stryjewko* 1890 SG XI 439; *Stryjewe Wielkie*, *Stryjewe Male* 1921 Sk I 20; *Stryjewe Wielkie* 1952 UW 5; *Stryjewe Duże*, *-wa -żego* (!), *Stryjewe Wielkie*, *-wa -kiego*, *Stryjewe Male*, *-wa -lego*, *stryjewski* 1971 UN 123, 17; *Stryjewe Male*, *-wa -lego*, *Stryjewe Wielkie*, *-wa -kiego* 1982 WUN III 360. — Od n. os. *Stryj*, z suf. *-ewo*. W XVI w. 4 działy: *Stryjewe-Proszymieri* (= *Male*), *Stryjewe-Stylaği* (= *Wielkie*), *Stryjewe-Rzemienie*, *Stryjewe-Wszcieklice*; członki drugie od n. os. *Prosimir* SSNO IV 349, *Stylağ* (zob. *Stylaği*), *Rzemień* SSNO IV 541, od n. os. i heral. *Wszcieklica* SSNO VI 221, w formie pluralnej. Po XVI w. dwie wsi: *Stryjewe Wielkie* i *Stryjewe Male*, okresowo też *Stryjewko*. Lit.: ZMaz 349. UB

Stryjewe (2), wś, olszt., gm. Biskupiec, 6,5 km na pln.-zach. od Biskupca: *Striewo*, *Strigen* 1579 Schmauch 220; *Strijewo* 1597–98 PospWrm 151; *Strige* 1615 RŁWrm 277; *Striowen* 1656 Kolberg 269; *Stryowen* 1718 Wijaczka 421; *Stryjewe* 1755 MpEnd; *Strygewo* 1763 Biolik 218; *Strygewo* 1775 PospWrm 151; *Striöwen* 1785 Goldb I 187; *Striowen* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Striowen* (*Striewo*) 1820 Wald 159; *Striowen* — *Stryjewe* 1879 KętN 210; *Striewo*, *Stryjewe* 1890 SG XI 401; *Stryjewe* — *Stockhausen* 1928, *Striewo* 1941 Choj 129; *Stockhausen* — *Stryjewe*, *-a*, *stryjewski* 1947 MPol XXV nr 111; *Stryjewe*, *-wa* 1982 WUN III 360. — Nazwa wsi derywowana od prus. n. jez. *Strewē, dziś *Stryjewskie Jezioro*, por. *Strene*, *Streue* 1369, im See *Strege* 1395 MWrm III 29,

282, *Strewe* ok. 1420 Biolik 217–8, ESHP. Nazwa jez. ma związek z lit. n. rz. *Strėvā*, n. jez. *Strėvỹs*, te od rdzenia **sreju-* : **streju-* ‘płynąć’, por. lit. *sraunūs*, *sraivūs* ‘bystry, wartki (o płynącej wodzie)’, warianty *strėvūs*, *strevā* SESmocz 593–4. Nazwa wsi utworzona przez dodanie suf. *-ij-* (oddanego niem. *-ig-*), rozszerzonego o suf. *-ew-*. Na gruncie pol. skojarzono n. z ap. *stryj*, z suf. *-ewo* (*-owo*), oddanym niem. *-ewen* (*-owen*). Nazwa *Stockhausen* nadana urzędowo przez niemiecką administrację. Lit.: Ger 184; Biolik 217–8; Posp-Wrm 151–2; Schmid, Nhd. See und Alteuropa, Fs. MacKenzie, 1991, 152; PrzybBalt 281–2. RP

Stryjewo Duże zob. **Stryjewo** (1)

Stryjewo Małe zob. **Stryjewo** (1)

Stryjewo-Proszymiry zob. **Stryjewo** (1)

Stryjewo-Rzemienie zob. **Stryjewo** (1)

Stryjewo-Stylągi zob. **Stryjewo** (1)

Stryjewo Wielkie zob. **Stryjewo** (1)

Stryjewo-Wścieklice zob. **Stryjewo** (1)

Stryjki (1), wś, łomż., gm. Szumowo, 14 km na pñ.-wsch. od Ostrowi Mazowieckiej: *Zarembi Stryki* 1578 ŹDz XVI 370; *Zarembi Stryki* 1673, *Zareby Stryki* 1674 ASK I 66, 619v, 683v; *Zareby Stryki* 1783–84 RejKor 560; *Zareby Stryki* 1827 Tabella II 317; *Zareby Stryki* 1839 MpKwat V 3; *Zareby Stryki* 1895 SG XIV 420; *Stryjki-Zareby* 1921 Sk V 54; *Stryjki-Zareby* 1952 UW 165; *Stryjki, -ków* 1982 WUN III 360. — O członie pierwszym zob. *Zareby-Jartuzy*, członek drugi od n. os. *Stryjek*, *Stryk* SSNO V 227, 228, w formie pluralnej. Lit.: ZMaz 393. UB

Stryjki (2), wś, ostroł., gm. Tłuszcz, 3 km na pñ.-wsch. od Tłuszcza: *Stryjek* 1659, *Kąty Stryjek* 1691, *Kąty Strykowie* 1713, *Strykowie* 1746, *Kąty Stryjki* 1765, *Stryjki* 1773 ASC(Postoliska, U-1657–1914); *Kąt Stryki* 1783 MpPerMz; *Kąty Stryki* 1783–84 RejKor 486; *Stryki* 1827 Tabella II 203; *Stryki* 1890 SG XI 439; *Stryjki, -ków* 1982 WUN III 360. — Dawniej *Stryjek*, później *Strykowie*, *Stryjki*, efemerycznie *Stryki* (pluralizacja), od nazw. *Stryjek* (częstego w tej wsi). UB

Stryjki zob. **Stryki**

Stryjki-Zareby zob. **Stryjki** (1)

Stryjkowice zob. **Strykowice** (2)

Strykowo, wś, olszt., gm. Lidzbark Warmiński, 9,5 km na pñ.-wsch. od Dobrego Miasta: Gründung des Dorfes *Sterneberg* 1364 sub

a. (1333–32)XIV PrUr III 399; Hermannus... de *Sternberg*, clericus Zwerinensis diocesis 1412, Hermannus ... de *Sternbergk* (1414)XV MWrm V 484, 503, 671; de *Sterneberg* (1426) MWrm IX 151; *Sternberg* 1615 RŁWrm 280; *Sternberg* 1718 Wijaczka 422, 427; *Sternberg* 1755 MpEnd; *Sternberg* 1796–1802 MpSchröt XI; *Sternberg* 1820 Wald 156; *Sternberg* 1890 SG XI 332; *Gwiazdowo* — *Sternberg* 1941 Choj 100; *Sternberg* — *Gwiazdowo*, *Strykowo* 1946 Ley I 39, 194; *Sternberg* — *Strykowo*, *-a*, *strykowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strykowo*, *-wa* 1982 WUN III 360. — Dawna n. niem. złożona, od ap. *Stern* ‘gwiazda’ i *Berg* ‘góra’. Nazwa *Gwiazdowo* nawiązuje do znaczenia członu *Stern-*, z dostosowaniem do nazw z suf. *-owo*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strykowo*. RP

Strykowo zob. **Strykowo**, **Stryków** (1)

Stryków zob. **Stryków** (1, 2)

Stryjna zob. **Stryjno** (1)

Stryjno (1), dziś *Stryjno Drugie* i *Stryjno Pierwsze*, dwie wsi, lub., gm. Rybczewice, ok. 8 km na pñd. od Piask: *Stryna* 1407 SHGLu III 224; *Stryna* 1409 ZLub nr 1; de *Stryna*, de *Strina* 1416 LKP 141, 150; de *Stryna* 1429 Matr IV/3, supl. nr 628; *Stryna* 1470–80 DB II 548; *Stryna* 1510 Matr IV/1, nr 1039; *Stryna*, *Stryyna* 1529 LR 441, 445; *Strina* 1531 ŹDz XIV 353; *Szthryinna* 1533 ASK I 33, 187; *Stryna* 1626 RPobLu 46; *Stryyna* 1676 ŹDz XV 16a; *Stryyna* 1787 Spis 450; *Stryjna* 1827 Tabella II 204; *Stryjna*, wś, folw. i dobra 1890 SG XI 439; *Stryjna*, wś, kol. i folw. 1921 Sk IV 51; *Stryjno* 1952 UW 138; *Stryjno Drugie*, *-na -giego*, *Stryjno Pierwsze*, *-na -szego*, *stryjeński* 1970 UN 111, 34, 35. — Zapisy historyczne sugerują pierwotną niejasną n. *Stryna*. Wtórnie *Stryjna*, z nawiązaniem do n. os. *Stryj* SSNO V 227 lub ap. *stryj*. Ustaliła się forma w rodz. nijakim. Człony odróżniające od liczebników porządkowych *drugi*, *pierwszy*. Lit.: SHGLu III 224–5; KosLu 73; Bañ-Morf 67. IN

Stryjno (2), wś, wroc., gm. Wińsko, 14 km na pñ. od Wołowa: *Strigino* 1308 Reg nr 3020; *Strin* (1492) K 666; *Strigino cum sculteto* 1580 J III 5; *Strien* 1644 MpDSWol; *Strien* 1736 MpWielWol; *Strien* 1787 Z VII 265; *Strien*, zuweilen auch *Groß-Strien* genannt 1830 Kn 762; *Strien* (zuweilen auch *Gr. Strien*) 1845 K 666; *Strien* —

Stryjno Drugie

Stryjno, -a, *stryjeński* 1947 MPol XXV nr 124; *Stryjno*, -na 1982 WUN III 360. — Pierwotnie zapewne *Stryjno*, od n. os. *Stryj* lub ap. *stryj*, z suf. -no. Nazwę zmieniono jako *Strien*; okresowo też z dodatkowym członem od przym. *gross* ‘duży, wielki’ dla odróżnienia od n. m. *Klein Strien*, późniejsze *Stryjenko*, kol. włączona w 2000 r. do Brzózki (DzU nr 109, poz. 1163), por. *Kl. Strien* 1736 MpWielWol, *Klein-Strien* 1830 Kn 762, *Klein Strien* — *Stryjenko*, -ka, *stryjenecki* 1950 MPol nr 8, poz. 76. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stryjno*. Lit.: SNGŚI XIII 94. PS

Stryjno Drugie zob. **Stryjno** (1)

Stryjno Pierwsze zob. **Stryjno** (1)

Stryjowo, os. zaginiona, leżała koło Pajęczna, łódz.: tertiam que vocatur *Zcriovo* (1154)XV KW I 546. — Od n. os. *Stryj* lub od ap. *stryj*, z suf. -owo. Lit.: SHGŁęcz II 121. KS

Stryjowska Wola zob. **Wola Stryjewska**

Stryjowskie Budy zob. **Budy Stryjowskie**

Stryjów (1), cz. Nowy Huty w Krakowie, dawniej wś: [*Stryjów*] 1360 Paprocki 130; *Striow* 1581 ŻDz XIV 6; *Stryiow* 1783–84 RejKor 327; *Stryjów* 1787 SHGKrMat 292; *Stryjów*, os. 1890 SG XI 439; *Stryjów* 1909 RKrak 161; *Stryjów*, przys. 1933 SkBy 1636; *Stryjów*, -jowa 1963 UN 1, 8. — Od n. os. *Stryj* lub od ap. *stryj*, z suf. -ów. Lit.: SHGKr I 208; RKrak 161; Paprocki, Herby rycerstwa polskiego, 1858, 130. IN

Stryjów (2), wś, zamoj., gm. Izbica, 11,5 km na płd. od Krasnegostawu: *Striow* 1396 KkM 118; *Styiow* (1436)1525 ZDM V 367; *Sthryow* 1500 Matr III nr 983; *Stryow* 1540 Sng V 318; *Striow* 1564 ŻDz XVIII/1, 195; *Stryow* wyesz, ze wssi *Stryiowa* 1565 Luukr III 32, 34; *Strijow* 1601 CzChelm(Terrestr.Crasn. 17/19845, k. 28v); *Stryiow* 1609 AWAK XXIII 13; *Stryiow* (1676)XVIII RPogMłp 249; *Stryiow* 1796 PerOpis I 166; *Stryiow* 1827 Tabella II 204; *Stryiow* 1839 MpKwat VI 10; *Stryjów*, wś i folw. 1890 SG XI 439; *Stryjów* 1921 Sk IV 49; *Stryjów*, -jowa, *stryjowski* 1970 UN 111, 27. BCz

Stryjówka, wś nieistniejąca, włączona do Adamowa, dziś Rudnik, tor., gm. Grudziądz: w wiosce *Stryiowka* nazwanej, nowej kolonii 1765 LuPrus II/2, 115; *Striowken*, wś 1772/73 HAPr IV 544; *Striowken* — *Stryjówka* 1879 KętN 68; *Stryjówka*, niem. *Striowken*, wś, r. 1875 do Adamowa przy-

łączona 1890 SG XI 440; *Stryjówka* (*Striowken*) 1925 Krzep 112. — Nazwa od n. os. *Stryj* lub ap. *stryj*, z suf. -ówka. BCz

Stryki, wś, biał., gm. Bielsk Podlaski, 9 km na zach. od Bielska Podlaskiego: między granicami ... *Strykowskich* (1528) ŻDz XVII/3, 99; *Młodzianowo*, przy tem siele *Młodzianowie* 1576 Lupodl 30, 44; *młodzianowo* 1577, *Młodzianowo* 1580 ASK I 47, 145v, 650v; Siolo *Młodzianowo* [nadpis:] alias *Stryki* 1602 ASK XLVI 146a, 51v; do Cerkwie ... w *Strykach* a przed tym *Młodzianowo* nazwanej, Wieś *Stryki* alias *Młodzianow* 1661–64 AGAD(Lustracje XVIII/64, 563v, 569); Wies *Stryki* 1673 ASK I 70, 370; *Stryjki* 1772 Kond 192; wsi *Strykow*, na teyze wsi *Strykach* 1793 ASR XI 185; *Stryki* 1795 MpPerPd; *Stryki* 1890 SG XI 440; *Stryki* 1921 Sk V 22; *Stryki*, -ków, *strykowski* 1972 UN 153, 42; gw. *stryki*, -oŭ, *strykoŭski*. — Dawna n. *Młodzianowo*, od n. os. *Młodzian* (: *młodzian*) RymSEN II 108, z suf. -owo. Później *Stryki*, od n. os. *Stryk* SSNO V 228 (: *stryk*, *stryjek* ‘brat ojca’ Sstp VIII 481), w l. mn. W XVII i XVIII w. wariant w formie *Stryjki*. Lit.: Kond 192; Kondratiuk, Nazwy geograficzne i osobowe Białostoczczyzny, 2016, 539. IN

Stryki zob. **Stryjki** (1, 2)

Strykowice (1), wś zaginiona, leżała w ziemi lubelskiej: *Sthrykowycze* 1529 LR 351. — Od n. os. *Stryk*, z suf. -owice. Lit.: RymPatr 61. IN

Strykowice (2), dziś *Strykowice Błotne*, *Strykowice Górne* i *Strykowice Podleśne*, trzy wsi, rad., gm. Zwoleń, 4,5 km na pñ.-wsch. i 3,5 km na pñ. od Zwolenia: *Stricouicz* 1427, *Strykovicz* 1453, *maiori Strykovicze* 1461 SHGBen 188; *Strykovicze* 1470–80 DB III 244; *Maius Strykow* 1473 SHGBen 188; de *Maiori Strykovicze* 1473 Matr I nr 1038; *Strykovicze* 1508 ŻDz XV 475; *Strycovicze* ... sors CROCZOWSKY (!) ... sors Varsch, *Strikouice* sort. Cmyta ... Ibidem Tabassek [dwie wsi] 1510 ASK I 10, 42; *Strykowycze Minori*, *Strynkowycze* (!) *Maiori* 1529 LR 411; *Strikouicze*, *Strikowicze* [dwie wsi] 1540 ASK I 85, 6v; *Strykowycze*, *Strykowice* 1564–65 Lusand 195; *Strykowicze Maior*, *Sthrykowicze Minor* 1569, *Striikouicze wiethsze*, *Striikouicze mnyeisz* ASK I 8, 514, 577, 577v; z *Stryjkowic* 1653 Kupisz 193; z *Strykowiczami Wielkimi* i *Małymi* 1660–64 Lusand I 165; *Strykowice maior et minor*

1674 ASK I 69, 123v; *Strykowice Błotne*, *Strykowice Górne* 1783–84 RejKor 387; *Strykowice Górne*, *Strykowice Błotne* 1787 Spis 420; z *Strykowicami Wielkimi* i *Małymi* 1789 Lusand II 80; *Strykowice Górne*, *Strykowice Błotne* 1791 MpPerSd; *Stryków* 1819 SHGBen 188; *Strykowice górne*, *Strykowice zabłotne* 1827 Tabella II 204; *Strykowice błotne*, *Strykowice górne* 1877 Zin II 186; *Strykowice Górne* i *Strykowice Dolne* al. *Błotne*, al. *Zabłotne*, dwie wsi i dwa folw. 1890 SG XI 441–2; *Strykowice Górne*, *Strykowice Błotne*, dwie wsi, *Strykowice Podleśne*, kol. 1902 Przew II 195; *Strykowice Błotne*, *Strykowice Górne*, dwie wsi, *Strykowice Podleśne*, kol. 1933 SkBy 1636; *Strykowice Błotne*, *Strykowice Górne*, *Strykowice Podleśne*, -wic -nych, *strykowicki* 2015 DzU poz. 1636; gw. *strykoŕvice*, -*ŕvic*, *strykoski*. — Od n. os. *Stryk*, z suf. -owice, efemerycznie -ów. W XVI w. postać *Strykowice* od wariantywnej n. os. *Stryjek* SSNO V 227. Już w XV w. wyodrębniły się dwa obiekty, stąd nazwy z członami dyferencyjnymi od przym. stpol. *więtszy* ‘większy’ = łac. *maior* i *mniejszy* = łac. *minor*, a następnie od przym. *blotny*, *zabłotny*, też *dolny* oraz *górnny*, *podleśny*. SHGBen 188 oraz AtSd 157 podają także rzekome n. m. *Stry(j)kowice Kmita* i *Stry(j)kowice Warsz*, jednak po przeanalizowaniu wszystkich dostępnych zapisów źródłowych z XVI w. okazało się, że ich drugie człony to n. os. właścicieli działów w omawianych wsiach i nie stanowią elementów ich nazw.. Lit.: SHGBen 188–90; KSand 191; KopRad 384; RymPatr 61; Kupisz, Almanach Historyczny VII 193. *IN/PS*

Strykowice zob. **Stryków** (2)

Strykowice Błotne zob. **Strykowice** (2)

Strykowice Dolne zob. **Strykowice** (2)

Strykowice Górne zob. **Strykowice** (2)

Strykowice Małe zob. **Strykowice** (2)

Strykowice Podleśne zob. **Strykowice** (2)

Strykowice Wielkie zob. **Strykowice** (2)

Strykowice Zabłotne zob. **Strykowice** (2)

Strykowo, wś, poznań., gm. Stęszew, 7 km na pld.-zach. od Stęszezwa: ze *Strykowa* 1402 Ciepłucha 265; de *Strykowo* 1409, *Strykowo* 1418 RWlkp I nr 791, III nr 682; in villa *Strykowo* 1498 Bob nr 604; *Strykowo* 1510 NKs 99; *Strykowo* 1580–81 ŹDz XII 77; W *Strykowie* 1645 Klint 107; *Strykowo* 1775 PPOzn (Tab 1, 13); *Stryków*

1789 LuPozn 313; *Stryków* al. *Strykowo* 1890 SG XI 441; *Strykowo* 1921 Sk X 77, 78; *Strykowo*, -wa, *strykowski* 1966 UN 93, 35. — Od n. os. *Stryk*, *Stryjek*, z suf. -owo, efemerycznie też -ów. Lit.: SHGPn IV 697–9; PPOzn 291. *PS*

Strykowo zob. **Strychowo**, **Stryków** (1, 2)

Stryków (1), mto, łódz.: *Strycouo* 1387 Łęcz I nr 345; *Strykow* 1389 Koz VII 147; *Strycouo* 1396 Łęcz II nr 5258; *Strycouo*, *Strycow* 1398 Łęcz I nr 5366, 5443; *Strycouo* 1400 Łęcz II nr 2184; *Strigkow*, *Strygkow*, villae dicta *Strygowska* ad *Strigkow* 1511–23 ŁLB II 393, 394, 395; *Streykow* (*Strykow*), *Streikow*, *Streikow* 1576 ŹDz XIII 91, 92, 116; *Strykow* 1644 ASAGn 54; *Oppidium Strykow* 1673 ASK I 74, 646; *Strykow* 1793 MpPerŁęcz; *Stryków* 1827 Tabella II 204; *Strykow* 1839 MpKwat III 4; *Stryków*, os. m. 1890 SG XI 440; *Stryków*, mto 1921 Sk II 3; *Stryków*, -kowa, *strykowski* 1974 UN 40, 37. — Od n. os. *Stryk*, *Stryjek*, z suf. -owo, -ów. Lit.: SHGŁęcz II 121, Nieckula, -ov- 197. *IN/KS*

Stryków (2), wś, rad., gm. Mogielnica, 3,5 km na pld. od Mogielnicy: *Strykowo* 1493 MK 18, 62; *Strykow* 1511–23 ŁLB II 309; [...] z *Strykowice* 1564 Luraw 24; *Strykow* 1579 ŹDz XVI 172; *Strykow* 1662, *Strykow* 1674 ASK I 70, 959v, 989v; *Strykow* 1792 MpPerRw; *Stryków* 1827 Tabella II 204; *Stryków* 1839 MpKwat IV 5; *Stryków* 1890 SG XI 441; *Stryków* 1921 Sk I 37; *Stryków*, -kowa, *strykowski* 1971 UN 125, 37. — Od n. os. *Stryk*, *Stryjek*, z suf. -owo, później -ów, efemerycznie w XVI w. też -owice. Lit.: WójcikRaw 154. *UB*

Stryków zob. **Strykowice** (2), **Strykowo**

Stryna zob. **Stryjno** (1)

Strypowo zob. **Trzepowo** (2)

Strysza Buda, wś, gdań., gm. Kartuzy, 12,5 km na pln.-zach. od Kartuz: *Strysza Buda* ... Folwark, alias Halupa w Szacholec pobudowana 1765 ASK XLVI 36, 94; *Stryssobuda* 1773 HKart 334; *Stryszabuda* 1778 ASC (Sianowo, U-1776–803, k. 9); *Strzysza Buda* (1780) SG XI 485; *Strissabuda* 1782–87 BärFr II 729; *Strzizobuda* 1789 Goldb II 219; *Strziszabuda* 1796–1802 Mp-Schröt IX; *Striszabuda* 1821 Rumpf III 166; *Stryszabuda* 1860 MKart 163; *Strissabuda* 1865 HKart 334; *Stryszabude* — *Strzizabuda* 1879 Kętn 17; *Strzizabuda*, niem. *Striessabuda* 1890 SG XI 485; *Strissabudda* 1895 GemLex II 48;

Stryszawa

Nieder Mirchau 1907 Bär 78; *Strysza Buda*, niem. *Nieder Mirchau* 1921 Sk XI 26, 87; *Strysza Buda*, -szej -dy 1982 WUN III 361; gw. *Strășo buda* Lor 97, później *Streši Buda*, do *Streši Bude*, *stre-šibucc'i*. — Nazwa zestawiona, człon drugi od ap. *buda* 'szałas, osada leśna, prymitywny zakład przetwórstwa drewna', człon pierwszy zapewne od przym. *stryszy*, kasz. *străși* (: *strych* 'starzec, żebrak; eufemistycznie o stryju', kasz. *strax* 'żebrak') — tak objaśnia E. Breza (PMT I 175; jako n. ter.) n. pobliskiej miejscowości *Strysza Góra*. Możliwy też związek pierwszego członu z n. os. *Strych* AntrP V 46. W pobliżu Stryszej Budy notowana jest również n. ter. *Stryszy Kamień* (PRNG); F. Hoppe wiązał omawiane nazwy z ap. *stryż* 'stryżyk', na co wpływ miały zapewne późniejsze, wtórne zapisy typu *Strzyżabuda*, jednak najstarsze zapisy przemawiają za pierwotnym brzmieniem *Strysza Buda*. W 1907 r. administracja pruska wprowadziła niem. n. *Nieder Mirchau*, od n. m. *Mirchau* (zob. *Mirachowo*), z członem dyferencyjnym od przym. *nieder* 'dolny'. Po 1918 r. przywrócono n. pol. *Strysza Buda*. Lit.: Hoppe, AM XVIII 252; MKart 163; HKart 334. BCz/PS

Stryszawa, wś, biel., gm. Stryszawa, 6,5 km na pld.-zach. od Suchej Beskidzkiej: *Sressawa* 1565 ASK I 97, 167v; *Srzeszawa* y *Sucha* 1573 ASK IV 31, 48v; *Srzeszawa* 1576 ASK I 115, 46v; *Strzeszawa* 1581 ŻDz XIV 103; *Strzeszawa* 1589 ASK I 128, 34v; *Strzessawa* 1595 ASK IV 47, 32v; *Strzeszawa* 1609 ASK IV 48, 24; *Sresawa* (!) 1662 ASK IV 68, 1085; *Sucha* y *Strzyszawa* 1673 ASK I 69, 74; *Stryszawa* 1779–83 MpMieg; *Stryszawa* 1890 SG XI 444; *Stryszawa* 1921 Sk XII 40; *Stryszawa*, -wy, *stryszawski* 1964 UN 14, 56. — Pierwotnie *Strzeszawa*, n. ponowiona z n. rz. (dziś *Stryszawka*, ld. Skawy), por. *Strzeszawa*, *Stryszawa* XVI AtKr 293, *Stryszawka* a. *Stryszawa* 1786–88 ESHP, ta od n. os. *Strzesz* SSNO V 236 (: im. typu *Strzeżysław*), z rzadkim w formacjach posesywnych suf. -*awa*. Zmiana *Strzeszawa* > *Stryszawa* związana może z rozwojem *é* pochylonego. Zapis z 1338 r. podawany z wahaniem przez W. Lubasia (LKrak 144) dla Stryszawy odnosi się do *Stryszowej* (zob.). Lit.: LKrak 144. IN

Stryszek, kol. wsi Brzoza, dawniej wś, bydg., gm. Nowa Wieś Wielka, 8 km na pld. od Bydgoszczy: z *Stryszka* 1747 ASC(Bydgoszcz,

U-1706–49, k. 437); Wieś *Stryszek* 1753 AP-Bydg(6/189/0/1.6/22, k. 18v); Wieś *Strychezek* 1765 Luwlkp 57; *Strisek* 1787 MpPfau; *Striszek*, Königl. Dorf 1789 Goldb II 233; *Striske* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Striszek* 1802–03 MpGilly-Pr; *Stryczek* 1812, *Stryczek* 1814 ASC(Bydgoszcz, U-1792–1814, k. 656, 727); *Stryszke* 1821 Rumpf III 169; *Strzyske* 1834 AVOPr XVI 58; *Striske* 1836 MpRey nr 63; *Strzyszki* 1846 KsP 428; *Strzyszki* al. *Stryszki*, *Strzyske*, *Stryske*, ząd *Stryszek*, *Stryczek*, wś i leśn. 1890 SG XI 489; *Stryschek* 1912 Meyers II 902; *Stryszek*, niem. *Stryschek*, leśn. 1921 Sk X 6, 157; *Stryszek*, -szka, cz. wsi 1972 UN 174, 15; *Stryszek* XXI PRNG. — Może od n. os. *Stryszek* AntrP V 46 (: *Strysz* SSNO VII 243), *Strzyżek* lub *Stryczek* SSNO V 240, 226. W XIX w. w l. mn. zapewne pod wpływem zmienionych postaci *Stryszke*, *Striske*. PS

Stryszewo, wś, gorz., gm. Przytoczna, 8,5 km na pln.-zach. od Międzychodu: [*Strychowskie Ole-dry*] 1686 Rusiński 140; im *Stricher Holländer* 1695 APPozn(53/3815/0/-/3, k. 255); *Strychowskie ole-dry* 1783–84 RejKor 773; *Holendry Strychowskie* 1791 MpPerPn; *Stricher* [*Hauland*] 1798 HstB I 569; *Striche H.* 1798 MpHopf V; *Stricher Hol.* 1802–03 MpGillyPr; *Stricher Hauland*, *Strychowskie olendry* 1823 Mützell IV 398, 403; *Strychy Ol.* 1846 KsP 258; *Strychowskie Holendry*, urzęd. *Striche-Hauland* 1890 SG XI 426; *Strychy*, niem. *Striche Hld* 1902 MycPn 130; *Striche Hauland*, Dorf 1907 Verz 143; *Striche Hauland* — *Stryszewo*, -wa, *stryszewski* 1948 MPol XXV nr 14; *Stryszewo*, -wa 1982 WUN III 361. — Początkowo n. zestawiona *Strychowskie Ole-dry*, niem. *Stricher Holländer*, od n. m. *Strychy* i terminu osadniczego *Ole-dry*//*Holendry*, niem. *Hauland*//*Holländer(ei)*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stryszewo*. PS

Stryszewo zob. Strychowo

Stryszki, przys. wsi Strychy, okresowo wś, gorz., gm. Przytoczna, 8,5 km na zach. od Międzychodu: *Striche Kol.* 1902 Topographische Übersichtskarte des Deutschen Reiches nr 79; *Striche Kol.* 1907 Verz 143; *Sriche-Kolonie* (!) — *Stryszki*, -szek, *stryszcecki* 1949 MPol XXVII nr A-29; *Stryszki* — *Striche-Kolonie*, os. 1951 Rosp 315; *Stryszki*, -ków, wś 1982 WUN III 361; *Stryszki*, -ków 2006 DzU nr 240, poz. 1746. — Nazwa ze-

stawiona niem. *Striche Kolonie*, od n. m. *Striche* (zob. *Strychy*) i ap. *Kolonie* 'kolonia'. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stryszki*; w 1982 r. zmieniono urzędowo formę dopełniacza *Stryszek* na *Stryszków*. PS

Stryszki zob. Stryszek

Stryszowa, wś, krak., gm. Gdów, 6,5 km na wsch. od Dobczyc: *Stroyssowa* (1338) Kkk I 210; *Stronischowa* 1383, *Stromischow* 1463 Mog 96, 141; *Stroyszowa*, *Stronyszow*, *Stronyszowa* 1470–80 DB I 231, III 426, 436; *Strzyschowa*, *Strzyschow* 1529 LR 229, 237; in *Strzyszów* (1546) XVII Sng V 375; *Strzyszówka* 1564 Lukrak II 87; *Striszowa* 1581 ŻDz XIV 62; De villa *Strzisszowa*, de ... *Stroissowa* 1602–04 VisCraC 118, 279; *Stryszowa* 1680 Rej 89; *Strziszowa*, *Stryszowa* 1779–83 MpMieg; *Stryszowa* 1861–64 MpFran; *Stronyszów*, *Stryszowa* al. *Strzyszowa* 1890 SG XI 408, 445; *Stryszowa* 1921 Sk XII 38; *Stryszowa*, -wej, *stryszowski* 1964 UN 8, 26. — Najstarsza postać n. *Stroniszowa*, też *Strojiszowa*, od n. os. *Stronisz* (od podstawy *stron-*, por. *strona*, *stronić*, im. złożone typu *Stronislaw*), *Stroisz* RymSEN II 494, 493, z suf. -owa. Późniejsze zapisy wskazują na n. os. *Strysz*, *Strzys* SSNO VII 243, V 236 w podstawie (por. jednak analogiczną zmianę *Stroi-* > *Stry-* w haśle *Stryszów*). Przejściowo w XV–XVI w. zmiana rodz. gramatycznego na męski oraz wariant z dodatkowym suf. -ka. Najstarszy zapis z 1338 r. podawany z wahaniem przez W. Lubasia (LKrak 144) dla Stryszawy odnosi się do *Stryszowej*. Lit.: LKrak 262. IN

Stryszów, wś, biel., gm. Stryszów, 6 km na pld.-zach. od Kalwarii Zebrzydowskiej: *Stroysow* 1423 ZDM V 262; *Strzischow* 1470–80 DB I 83; *Strzysow* 1529 LR 293; Z *Trzisowa* 1550 SHGKr(TL 12, 617); *Strischow* 1553 ASK LVI 193, 160v; *Strzischow* 1563 ASK I 93, 400; *Strisow* 1565 ASK I 97, 167v; *Striszow* 1581 ŻDz XIV 103; *Strziszow* 1609 ASK IV 48, 22v; ex agris *Stryszowa* 1659–64 Lukrak 455; *Strysow* 1662 ASK I 68, 1084; *Strziszow* XVII MKsOZ; *Stryzow* 1779–83 MpMieg; *Stryszów* 1890 SG XI 445; *Stryszów* 1921 Sk XII 37; *Stryszów*, -szowa, *stryszowski* 1964 UN 16, 70. — W świetle najstarszego zapisu pierwotnie *Strojiszów*, od n. os. *Stroisz*, z suf. -ów; późniejsza zmiana w *Stryszów* niejasna, być może po prostu w wy-

niku wymiany podstawy na n. os. *Strysz*, nie można jednak wykluczyć nietypowej kontrakcji -oji- > -i-, obserwowanej być może również w przypadku n. m. *Stryszowa* (zob.). Odnotowana w XVI w. forma *Trzyszów* to wynik fałszywej dekompozycji s utożsamianego z przyimkiem z. Lit.: LKrak 144. IN/PS

Stryże, wś nieistniejąca, włączona do Zaczernian, biał., gm. Choroszcz: *Stryże*, ze *Stryżow*, wś w dobrach monasteru supraskiego 1646 ASR IX 206; gw. *stryże*, -ou. — Od brus. n. os. *Stryż* Biryła-BA II 393 (: brus. *stryż* 'jerzyk, strzyżyk'), w l. mn. Lit.: Kond 192. IN

Strzakły, wś, biał., gm. Międzyrzec Podlaski, 9,5 km na zach. od Międzyrzecza Podlaskiego: *Strzakły* 1673 ASK I 70, 268v; *Strzakły* 1674 MichZM 172; *Strzalki* (!) 1676 SHGPd(CzRkps nr 1099); *Strzakły* 1795 MpPerPd; *Strzakły* 1827 Tabella II 204; *Strzakły* 1890 SG XI 446; *Strzakły* 1921 Sk IV 89; *Strzakły*, -łów, *strzakłowski* 1970 UN 119, 16. — Nazwa *Strzakły* niejasna. Może w związku ze wschłow. *str'akati* 'strzykać' (wyraz dźwiękonaśladowczy), por. ros. gw. *strjakat'* 'doić krowę' SRNG XLII 58. IN

Strzalinny, wś, pil., gm. Tucznio, 4 km na wsch. od Tucznia: in villa *Straliemberch* (1306)1603–05 PrUr I/2, 534; Bileken ... *Stralemborg* 1331 SHGPn I 56; *Stanenberch* (!) 1337 SHGPn IV 685; *Stralenberch* (1349)XV KW II 616; zu *Stralenberch* 1409 SHGPn IV 685; *Stralenberch* 1521, *Stralembargk*, *Stralemborg*, *Stralembarg* 1522 SHGPn IV 685; villa *Stralenbarck*, *Stralebergk* 1532 Matr IV/2, nr 16336, 16277; *Stthrolberngk*, *Strakemberg* (!), *Stthrltberngk* (!) 1535 SHGPn IV 685; *Stalborgk* (!) 1543, *Strelimberg*, *Strelenberg* 1552, ville *Strelenberg* 1561, *Strelimberg*, *Strelenbarg*, *Streliembarg* 1577 SHGPn IV 685; *Stralemborg* 1577 ŻDz XII 105; *Stralemborgk* (1590) SG XI 446; *Strzalinny* 1606–08 NDz II 393; *Strahlenberg* 1616 SchDK 147; *Strahlenberg* — *Strzalinny* (al. *Strzaly*) 1879 KętN 135; *Strzalinny* (*Strzaly*, *Stralenberg*, *Strahlenberg*) 1886 CalWał 51; *Strzalinny* al. *Strzaly*, niem. *Strahlenberg* 1890 SG XI 446; *Strahlenberg* 1912 Bär 113; *Strahlenberg* — *Strzalinny*, -lin, *strzaliński* 1948 MPol XXV nr 14; *Strzalinny*, -lin 1982 WUN III 361. — D. Podlaska łączy n. z niem. czas. *strahlen* 'promieniować, świecić' + *Berg* 'góra', co mało

Strzala

prawdopodobne. Nazwa może być genetycznie niem. od stwniem. *strāla* ‘strzała’ + *-berg*, dla określenia kształtu (por. Bach II/1, 265, FörstON II/2, 902). Wieś otoczona jest pasmem wzgórz. Nie jest wykluczone, że to pierwotnie pol. *Strzaly lub *Strzaliny (: *strzala*), zgermanizowane przy pomocy niem. członu *-berg*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Strzaliny*. Lit.: SHGPn IV 685–7; SchDK 295, 333, 334–6; CalWał 51; HWał 345–6; PPozn 290. BCz/PS

Strzala, wś, siedl., gm. Siedlce, 4 km na płn.-zach. od Siedlec: *Strzalki* 1496 LKP 116; *Strzala* 1533 SHGLu III 225; *Strzala* 1552 ŻDz XIV 402; *Strzala* ... ze wsi *Strzaly* 1620 RPobLu 198; *Strzala* 1783–84 RejKor 292; *Strzala* 1787 Spis 428; *Strzala* 1827 Tabella II 204; *Strzala* 1890 SG XI 446; *Strzala* 1921 Sk IV 94; *Strzala*, *-ly* 1982 WUN III 361. — Początkowo *Strzalki*, od n. os. *Strzalka* SSNO V 229 (: *strzalka*), w l. mn. Późniejsza forma *Strzala* nawiązuje do n. os. *Strzala* SSNO V 228, będącej wariantem kategoriałnym pierwotnej podstawy antropimicznej. Lit.: SHGLu III 225; KosLu 73. IN

Strzalki (1), wś, ostroł., gm. Kadzidło, 19 km na płn.-zach. od Ostrołęki: *Sztrzałki* (1739)1775 KowMat(ADP, Ep. nr 70, s. 346); *Sztrzałki* 1775 KowMat(ArLm, AW 1775 r., k. 17v); *Strzalki* 1783 MpPerMz; *Strzalki* 1827 Tabella II 204; *Strzalki* 1890 SG XI 446; *Strzalki* 1921 Sk V 56; *Strzalki*, *-lek* 1982 WUN III 361. — Od ap. *strzalka* lub od n. os. *Strzalek*, *Strzalka* SSNO V 229, w formie pluralnej. UB

Strzalki (2), wś, płoc., gm. Rataje, 2,5 km na płd.-zach. od Gostynina: z *Strzalkami*, ... *Strzalkami*, ... ku *Strzalkom* 1564 Luraw 98, 105, 106; *Strzalky* 1567 ASK I 48, 480; *Strzalki* 1579 ŻDz XVI 193; z *Strzalkami* 1789 Luraw 199; *Strzalki* 1792 MpPerRw; *Strzalki* 1827 Tabella II 204; *Strzalki* 1890 SG XI 446; *Strzalki* 1921 Sk I 32; *Strzalki*, *-lek*, *strzalkowski* 1971 UN 125, 31. Lit.: WójcikRaw 154. UB

Strzalki (3), wś, rad., gm. Nowe Miasto nad Pilicą, 13 km na płn.-zach. od Nowego Miasta nad Pilicą: *Strzalkowo* 1407, *Strzelkow* 1417, *Sezalchowo* 1418 Czer nr 654, 584, 1012; *Strzalkowo* (1419)1456 MK 3, 19; *Strzalcowo* 1426 Zakr I nr 2332; *Starawesch* 1446 MK 336, 20v; *Strzalkowo* (1448)1456 MK 4, 153; *Strzalky* 1448

MK 335, 116v; *Stralkowo* 1450 MK 337, 85v; *Strzalky* alias *Marczinky* 1458 MK 335, 148v; *Strzalkow* 1467 AS I 189; *Strzalki* alias *Marcinki* 1557 Matr V/1, nr 2028; *Strzalki* *Marcinki*, *Strzalki* *Starawieś* 1579 ŻDz XVI 175; *Strzalki*, *Starawieś* 1603 ŁukOp III 237, 244; *Strzalki* 1662, *Strzalki* 1674 ASK I 70, 960v, 990; *Strzalki*, *Starawieś* 1792 MpPerRw; *Strzalki* 1827 Tabella II 204; *Strzalki* 1839 MpKwat III 5; *Strzalki* 1890 SG XI 446; *Strzalki* 1952 UW 101; *Strzalki*, *-lek* 1982 WUN III 361. — Pierwotnie *Strzalkowo*, od n. os. *Strzalek*, z suf. *-owo*, także *-ów*, następnie *Strzalki* — n. przeszła do kategorii nazw rodowych. W XV–XVIII w. istniały dwa obiekty: *Strzalki-Starawieś*, później *Starawieś* (dziś zaginiona), oraz *Strzalki-Marcinki*, później *Strzalki*. Człony drugie n. zestawionych od wyrażenia *stara wieś* i od n. os. *Marcinek*, w formie pluralnej. Lit.: Wolff, Onom I 114; WójcikRaw 154. UB

Strzalki (4), wś, sier., gm. Burzenin, 15 km na płd.-wsch. od Sieradza: *Strzalkow* 1408 Koz VII 147; *Strzalky* 1496, *Strzalky* 1511 ŻDz XIII 169, 177; *Strzalki* 1553, *Strzalkow* 1576 ŻDz XIII 215; Villa *Strzalki* 1673 ASK I 74, 271v; *Strzalki* 1783–84 RejKor 198; *Strzalki* 1802–03 MpGilly-Pr; *Strzalki* 1827 Tabella II 204; *Strzalki* 1839 MpKwat II 5; *Strzalki* 1890 SG XI 446; *Strzalki* 1921 Sk II 101; *Strzalki*, *-lek*, *strzalkowski* 1972 UN 50, 14. — Początkowo *Strzalków*, później zmiana w *Strzalki*; o analogicznym procesie zob. wyżej. IN/KS

Strzalki zob. **Stolniki**, **Strzala**

Strzalki-Marcinki zob. **Strzalki** (3)

Strzalki-Starawieś zob. **Strzalki** (3)

Strzalkowa, wś, wroc., gm. Bierutów, 6 km na płn. od Bierutowa: *Schuczendorf* (1431) K 614; *Schützendorf* 1712 MpDSOIs; *Schützendorff* 1720 Sinapius I 518; *Schutzend.* 1739 MpWiel-Oels; *Schützendorf* 1785 Z IV 299; *Schützendorf* 1845 K 614; *Schützendorf* — *Strzalkowa*, *-wej*, *strzalkowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Strzalkowa*, *-wej* 1982 WUN III 361. — Dawniej n. niem. *Schützendorf*, od n. os. *Schütze* Gott 529 lub od ap. *Schütze* ‘strzelec’ (por. też ap. *Schutz* ‘ochrona, obrona’, czas. *schützen* ‘ochroniać, bronić’) i ap. *Dorf* ‘wieś’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzalkowa*. Lit.: SNGŚI XIII 94. PS

Strzalkowa zob. **Strzalków** (2)

Strzałkowie (1), wś włączona do Soboniowic, dziś cz. Podgórze w Krakowie: de *Strzalcouicz* 1389 Krak nr 5077; De *Stralcoue* 1399 SHG-Kr(kartoteka); de *Strzalkowice* (1422)1712 Kkk II 480; de *Stralcouicz* 1424 Hel II nr 2061; de *Strzalkowicz* 1440 Kacz nr 5115; de *Stralkowicze* 1445 ANKraK(Castr. Crac. 9, 126); *Strzalkowicze*, villa 1470–80 DB I 96; Clemens Strzalka de *Strzalkowicz* 1483 Kacz nr 8126; *Stralkowycze* 1490 ŻDz XV 447; *Strzalkowicze* 1529 LR 182; na grunt wsi, którą zowią *Strzalkowycze* 1570 Ludrógkr 57; in villa *Strzalkowicze*, *Strakomia* (!), Sobniow et *Strzalkowicze* 1602–04 VisCrac 133, 169, 400; *Strzalkowice* 1680 Rej 61; *Strzalkowice* ... mit dem Dorfe Soboniowice konzentrierte Ortschaft 1802 Crusius III/2, 384; *Strzalkowice* 1861–64 MpFran; *Strzalkowice*, część gm. Soboniowice 1890 SG XI 450; Soboniowice z *Strzalkowicami* 1904 Bigo 164; *Strzalkowice* 1936 Mp-25(49-30-A). — Od n. os. *Strzalka* (por. zapis z 1483 r.), z suf. *-owice*, poświadczony też wariant *Strzalkowe*, z suf. *-owe*. Współcześnie występuje n. *Strzalkowskie*, cz. Soboniowic 1963 UN I, 63, którą W. Lubaś utożsamiał z omawianą wsią (LKrak 144). Nazwa ta pojawiała się już wcześniej na określenie gruntów pod Strzałkowicami, por. *Strzalkowskie* 1847, *Strzalkowskie* 1938 ANKraK(Kataster galicyjski 1648 i 3623), *Strzalkowskie* 1961 Mp-25(Kraków) (tu niedokładna lokalizacja). Lit.: SHGKr III 4–13; LKraK 144–5; RymPatr 61. IN/PS

Strzałkowie (2), wś, legn., gm. Ruja, 12 km na zach. od Środy Śląskiej: ad ecclesiam sancte Marie virginis in Viazd ... *Strelci* 1217 SUr I 113 (tu?); *Schutzendorf* (1407) K 614; *Schutzendorff* 1407 SNGŚI XIII 94; *Schützendorff* 1655 EberLieg 142; *Schützend.* ok. 1672 MpDSLig; *Schützendorf* 1706 CdSil XXXIV 43; *Schützendorf* 1736 MpWielLig; *Schützendorf* 1789 Z VIII 190; *Schützendorf* 1845 K 614; *Schützendorf* — *Strzalkowice*, *-ic*, *strzalkowicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Strzalkowice*, *-wic* 1982 WUN III 361. — Pierwotnie *Strzelcy* (o ile pierwszy zapis odnosi się do tej miejscowości — tak J. Domański), od ap. *strzelec*, w l. mn. (por. *Strzelce*, *Strzelce Opolskie*). Późniejsza n. niem. *Schützendorf*, od ap. *Schütze* ‘strzelec’ i ap. *Dorf* ‘wieś’, stanowiłaby kalkę n. pol. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzalkowice*. Lit.: SNGŚI XIII 94; Domański, Szkice Legnickie I 43. PS

Strzałkowie zob. **Strzałkowo** (2)

Strzałkowo (1), wś, ciech., gm. Stupsk, 12,5 km na pld. od Mławy: *Stralkowo* 1430 AGZ VI 24; *Strzalkowo* 1443, *Strelkowo* 1468 MK 337, 123 i 27v; *Strzalkowo* 1469 MK 5, 118; parietam *Strzalkowska*, ad *Strzalkowo* 1487, 1491 MK 6, 273; *Strzalkouo* 1497 KkM 316; *Stralkovo* 1531 SHGPł(RP 41, 138); *Strzalkowo* 1578 ŻDz XVI 69; *Strzalkowo* 1662 ASK I 72, 450v; *Strzalkowo* 1784 MpPerPł; *Strzalkowo* 1827 Tabella II 204; *Strzalkowo* 1839 MpKwat IV 2; *Strzalków* al. *Strzalkowo* 1890 SG XI 449; *Strzalkowo* 1921 Sk I 92; *Strzalkowo*, *-wa*, *strzalkowski* 1972 UN 131, 24. — Od n. os. *Strzalek* SSNO V 229, z suf. *-owo*, efemerycznie *-ów*. Lit.: SHGPł 289; ZMaz 349. UB

Strzałkowo (1a), os. zaginiona, leżała w pobliżu Kcyni, bydg.: in ... *Strzalkowo* (1384)1511/12 VisitGn 283. PS

Strzałkowo (2), wś, koniń., gm. Strzałkowo, 4 km na pln.-zach. od Słupcy: de *Strzalkowo* (po 1268)1681 MPH V 493; in *Strzalkowo* 1354 SHGKI(BJ 8057 IV 46); de *Stralcowicze* 1363 KW III 219; de *Strzalkowo* 1389, de *Stralkowicz* 1393 Lek I nr 647, 1685; de *Stralcow* 1396 KW III 690; *Stralek* de *Stralcowo* 1399 Lek II nr 844; de *Szczalkowo*, *Strzalkowo* 1421 RWlkp II nr 962; *Strzalkowo* 1483 ARP II nr 1401; *Szthrzalkowo* 1511–23 ŁLB I 316; Stan. *Strzalkowski* Sapala ... *Strzalkowo* *Sapalynskie* 1549 Koz III 722; *Strzalkowo* 1578 ŻDz XII 214; *Strzalkowo* 1674 ASK I 74, 191; *Strzalkow* 1789 MKI(Tab 47, 118); *Strzalków* al. *Strzalkowo* 1890 SG XI 449; *Strzalkowo*, niem. *Stralkowo* 1921 Sk X 119, 157; *Strzalkowo*, *-wa* 1982 WUN III 361; gw. *ščaŭkovo*, *-va*, *ščaŭkoski*. — Od n. os. *Strzalek*, z suf. *-owo*, okresowo też *-owice*, *-ów*. W XVI w. pojawia się n. działu *Strzalkowo* *Sapalińskie*; człon odróżniający od n. os. *Sapala* (por. zapis z 1549 r.), z suf. *-iński*. PS

Strzałkowo (3), wś, olszt., gm. Łukta, 12 km na pln.-wsch. od Ostródy: *Hinzbruch* 1784 Hart 214; *Hintzbruch*, Vorw. bei Graglitz 1785 Goldb I 67; *Hintzbruch* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Hinzbruch*, wś 1820 Wald 202; *Hinzbruch* ok. 1845 MpRey nr 32; *Hinzbruch*, *Hyncbruch*, *-cha* ok. 1850 SzcześTeka 81; *Hinzbruch* 1882 SG III 72; *Hinzbruch* — *Strzalkowo* 1946 Ley I 75; *Hinzbruch* — *Strzalkowo*, *-wa*, *strzalkowski* 1948

Strzałkowo

MPol XXVI nr 59; *Strzałkowo*, -wa 1982 WUN III 361. — Dawna n. niem. *Hinzbruch*, złożona z n. os. *Hinz* i ap. *Bruch* 'bagnó, błoto'. W XIX w. odnotowana n. spolonizowana jako *Hyncbruch*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzałkowo*. Lit.: Biolik, PMT X 120. RP

Strzałkowo zob. **Strzałki** (3), **Strzałków** (1, 3, 4)

Strzałkowo Sapalińskie zob. **Strzałkowo** (2)

Strzałków (1), wś, kal., gm. Lisków, 14,5 km od Dobrej: de *Strzałkow* 1400 Koz VII 391; de *Stralcowo* 1402 RWlkp IV nr 48; *Strzałkowo* 1450 KszKal 10, 339; Martinus Strzelcowskj heres in *Strzelcowo* 1470 KsgPoz 8, 148; *Strzałkowo* 1511–23 ŁLB II 62; *Strzałkowo* 1546 KszKal 21, 408v; *Stralkowo* 1579 ŻDz XII 122; *Strzałkowo* 1644 ASAGn 56; Z *Strzałkowa* 1653 Klint 186; *Strzałkowo* 1673 ASK I 74, 18v; ze wsi *Strzałkowa*, ku *Strzałkowu* 1684 InwKl I 213, 214; *Strzałków*, w *Strzałkowie* 1732 InwKl I 558, 560; *Strzałków* 1827 Tabella II 204; *Strzałków* 1890 SG XI 447; *Strzałków*, -kowa, *strzałkowski* 1971 UN 80, 30. — Od n. os. *Strzalek*, z suf. -ów, -owo. PS

Strzałków (2), wś, kiel., gm. Stopnica, 9,5 km na wsch. od Buska-Zdroju: *Stralkow* 1396 Sand nr 17; *Stralcow* 1398 Krak nr 6500; *Strzałkow* 1448 ZDM III 293; *Strzałkow* 1470–80 DB II 380; *Stralkow* 1508 ŻDz XV 486; *Strzałkowa*, *Strzałkow* 1529 LR 249, 371; *Strzałkow* 1579 ŻDz XIV 232; *Strzałkow* 1673 ASK I 69, 240v; *Strzałków* 1787 Spis 403; *Strzałkow* 1791 MpPerSd; *Strzałków* 1827 Tabella II 204; *Strzałków* 1890 SG XI 448–9; *Strzałków* 1921 Sk III 136; *Strzałków*, -kowa, *strzałkowski* 1966 UN 19, 29. — Od n. os. *Strzalek*, z suf. -ów, w XVI w. poświadczony wariant z suf. -owa. Lit.: KSand 192; KopKiel 201. IN

Strzałków (3), wś, piotr., gm. Radomsko, 4 km na pld.-wsch. od Radomska: *Strzałkow* (1367)1501 AC II nr 1981 (tu?); *Strzałkow* (molend.) 1511 ŻDz XIII 203; *Sthrzalkow* 1511–23 ŁLB I 495; *Strzałkow* 1552 ŻDz XIII 272; *Strzałkowo* 1644 ASAGn 60; *Strzałkow* 1673, Villa *Strzałków* 1674 ASK I 74, 338, 371, 452v; *Strzałkow* 1791 MpPerSd; *Strzałkow* 1802–03 MpGilly-Pr; *Strzałków* 1827 Tabella II 204; *Strzałkow* 1839 MpKwat III 6; *Strzałków* 1890 SG XI 447; *Strzałków* 1921 Sk II 84; *Strzałków*, -kowa, *strzałkowski* 1972 UN 48, 102. — Od n. os. *Strzalek*, z suf.

-ów, w XVII w. także -owo. Lit.: SHGŁęcz II 121; Nieckula, -ov- 197. IN/KS

Strzałków (4), wś, rad., gm. Wolanów, 15 km na zach. od Radomia: *Strzalcow* 1412 Sand nr 537; *Stralkow* 1416 ZDM I 399; *Strzałkow* 1422 ZDM II 13; *Stralcow* 1428 AKH III 137; *Strzyalkow* 1470–80 DB II 535; *Strzałkowo* 1497 Matr II nr 840; *Sthrzalkow* 1508 ŻDz XV 471; *Strzałkow* 1529 LR 458; *Strzałkow* 1569 ŻDz XIV 318; *Strzałkow* 1783–84 RejKor 335; *Strzałkow* 1791 MpPerSd; *Strzałków* 1827 Tabella II 204; *Strzałków* 1890 SG XI 448; *Strzałków* 1921 Sk III 119; *Strzałków*, -kowa, *strzałkowski* 1970 UN 31, 47. — W XV w. poświadczony wariant z suf. -owo. Lit.: KSand 192; KopRad 338. IN

Strzałków zob. **Strzałki** (3, 4), **Strzałkowo** (1, 2)

Strzały, wś, włoc., gm. Kowal, 5,5 km na pld.-wsch. od Kowala: *Strzały* 1802–03 MpGilly-Pr; *Strzały* 1827 Tabella II 204; *Strzały* 1839 MpKwat II 3; *Strzały* 1890 SG XI 451; *Strzały* 1921 Sk I 197; *Strzały*, -łów 1982 WUN III 361. — Zapewne od nazw. *Strzala* RymSEN II 497, w formie pluralnej. KS

Strzały zob. **Strzalin**

Strzamicze zob. **Stramnica** (2), **Stramnice**

Strzapki zob. **Szrapki**

Strzebaw zob. **Trzebaw**

Strzebc zob. **Strzepec**

Strzebicko zob. **Trzebicko**

Strzebielewo, wś, szczec., gm. Dolice, 10 km na pld.-wsch. od Stargardu Szczecińskiego: *Striu-ile* (1212/13), *Streuelowe* (1236), *Stryuilowe*, *Strivilove* 1240 PU I 196, 398, 446; *Streuelow* 1487 CdB B V 431; *Strevelow* 1539 PomKirch I nr 33c, 184; *Strebelow* 1618 MpLub; *Strebelow* 1789 MpGillyPom; *Streblow* 1833 MpUMbl 1328; *Strebelow* 1856 BerghausPom III/2, 687; *Strebelow* — *Strzebielewo*, -wa, *strzebielewski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzebielowo*, -wa 1982 WUN III 362. — Może od n. os. *Trzebiel (por. *Trzebiela* RymSEN II 624, *Trzebiemir*, *Trzebiemysł*, *Trzebiesław* SSNO V 478), z suf. -owe, -ów. Nagłosowe S- jest zapewne pochodzenia przyimkowego. W zapisach mieszanie *i/ly* : *e*, także wahanie *b* : *w*. Nazwa zmienczona jako *Strebelow*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Strzebielewo*. Lit.: TrautmElb II 61; Rzduma II 53; Rymar, ZPyrz I 180. BCz

Strzebielinko, wś, gdań., gm. Gniewino, 19 km na pln.-zach. od Wejherowa: *Strebelinken* 1400 SchN 16; *Trsebelin* 1400 KKG 210, 211; *Trzebelyn* 1436 GZ 126; *Trzebielinko* 1624 SchN 429; *Strzebielinko* 1682 Font V 167; *Trzebielinken* 1773 SchN 429; *Strzebelinko* oder *Strzebielinke* 1789 SchN 430; *Strzebielinko* 1796–1802 MpSchröt IV; *Strebilino* 1869 SchN 19; *Fredrichsrode* 1873 Bär 40; *Strzebielinko* 1879 KętN 47; *Strzebielinko*, niem. *Friedrichsrode* 1890 SG XI 451; *Strzebielinko* (*Friedrichsrode*) 1925 Krzep 112; *Strzebielinko*, -ka, os. 1982 WUN III 362; *Strzebielinko*, -ka, *strzebielinecki* 2015 DzU poz. 1636. — Od n. m. *Strzebielino*, z suf. -ko, w postaci zmienionej *Strzebielinken*. W 1873 r. nadana urzędowo przez administrację pruską n. niem. *Fredrichsrode*. Po 1945 r. przywrócono n. *Strzebielinko*. Lit.: SHGPG VII 84–5; SchN 428–30; Łuszczyńska, PMT V 94; Treder, PMT XIV 94. BCz

Strzebielino, wś, gdań., gm. Łęczyce, 18 km na wsch. od Lęborka: *Strzeblenino* (!) 1316 SchN 522 (tu?); *Serssebelin*, pawel von *Cersebelin* 1373–1419 Zeit IV 7; *Trsebelin* 1380 Lor X 196; *Strebilino* 1386 SchN 16; *Tysebelin*, *Tyssebelin* 1400 Zeit IV 14; *Trzebelin*, *Erstebelin* (!) ok. 1400 Lor X 196; *Trsebelin* 1407 Zeit XI 2, 22; *Sterbeilin*, *Tserssebelin*, von *Cersebelin* 1414, *Strsebelino* 1416 Zeit IV 10, 7, 15; *Trzebelyn* 1438 GZ 126; *Trzebelyno* 1534 Inwwłoc 117; *Trziebellino* 1570 ŻDz XXIII 279; *Strzebielino* 1599 Font I–III 471; *Trzebielin* 1621 SchN 522; *Strzebielino* 1682 Font V 162; *Strzebielino* 1686–87 AtPrus(G20a k. 24); *Strzebielino* 1720 Font XVI–XIX 532; *Strebielin* 1772/73 HAPr IV 651; *Strzebielino* 1796–1802 MpSchröt IV; *Strzebielino* — *Strzebielno* al. *Strzebielino* 1879 KętN 48; *Strzebielino*, mylnie *Strzebielno*, dok. *Trsebon*, *Trsebelkin*, niem. *Strebielin* 1890 SG XI 451–2; *Strebielin* 1912 Meyers II 896; *Strzebielno*, niem. *Strebielin* 1921 Sk XI 68, 87; *Strzebielino* (!) (*Strebielin*) 1925 Krzep 112; *Strzebielno* 1952 UW 196; *Strzebielino*, -na 1982 WUN III 362; gw. dawniej *střebelano* Lor 97, do *střebelena*, *střebéliński* Lor A 35, później: *střebielno*, do *střebiel(e)na*, *střebéliński*//*střebielščy*. — Dawniej **Trzebielin(o)*, od n. os. *Trzebiela* RymSEN II 624 (: *Trzebiemir*, *Trzebiemysł*, *Trzebielaw* SSNO V 478), z suf. -in, -ino,

w różnorodnych postaciach zmienionych. Od XV w. z *S-* pochodzącym z absorpcji z w wyrażeniach przyimkowych typu z *Trzebielina* > *Strzebielina* > *Strzebielino*. Lit.: SHGPG VIII 66–7; SchN 522–3; Treder, PMT XIV 94; Łuszczyńska, PMT V 94. BCz

Strzebienica zob. **Trzebienice**

Strzebienice zob. **Trzebienice**

Strzebiń zob. **Strzebiń, Trzebienie**

Strzebieszawice zob. **Trzebieszawki**

Strzebieszew, wś, skiern., gm. Domaniewice, 5 km na pln.-wsch. od Główna: *Strzebieszow* (1364)1534 KMaz III 85; *Trzebessow* (1364)1511/12 VisitGn 147; *Trzebieszow* 1372 KMaz III 134; *Scrzebeszey*, *Scrzebethey* (!) 1417 SHGRw(Ter. Lub. 10, 134–5); *Trebeszow*, *Trzebieszow* (1472)XVIII RegGn 121; *Trzebessow* 1511/12 VisitGn 118; *Strzebyeschow* 1511–23 ŁLB II 343; *Strzebieszow* (1531) VisitGn 673; *Strzebyesow* 1534, *Strzebiessow* 1552, *Strzebieszew* 1563, *Strzebieszew* 1565, *Strzebyessewo* 1567, *Strzebieszew* 1573 ASK I 48, 184v, 269, 326v, 402v, 467v, 531; *Strzebieszow* 1579 ŻDz XVI 150; *Strzebieszew* 1582 ASK I 48, 556; *Strzebieszow* 1673, *Strzebieszow*, *Strzebieszow* 1674 ASK I 70, 1028, 1035, 1045; *Strzebieszow* 1792 MpPerRw; *Strzebieszow* 1827 Tabella II 204; *Strzebieszew* 1839 MpKwat II 4; *Strzebieszów* 1890 SG XI 452; *Strzebieszów* 1921 Sk I 70; *Strzebieszew*, -wa, *strzebieszewski* 1973 UN 44, 14. — Od n. os. *Trzebiesz (: *Trzebieszaw*), z suf. -ów, też -ew, -ewo, -owo. Forma *Strzebieszów* powstała w wyniku absorpcji przyimka z. Lit.: WójcikRaw 155. UB

Strzebin zob. **Trzebania**

Strzebiń, wś, częst., gm. Koszęcin, 4,5 km na pln. od Kalet: *Trzebien* 1454 Szczech 5; *Trzebin* 1574 Urb III 145; *Trzebien* 1631 Szczech 16; Dorff *Trzebien* 1640 APKat(12/384/0/333b, k. 13); *Trzebin* 1736 MpWielOppol; *Strzebin* 1743 SNGŚL XIII 94; *Strzebien* 1779 Büsching XIII 298; *Strzebin* 1783 Z II 161; *Trzebin* 1787 MpPerKr; *Strzebien* 1789 ASC(Koszęcin, U-1783–91, k. 4); *Trzebin* 1809 MpAtSchl 19; *Strzebin* 1821 Rumpf III 169; *Strzebiń* 1830 Kn 764; *Strzebin*, *Strzebień* 1845 K 668; *Strzebień* 1895, *Strzebiń* 1897, z *Strzebina* 1898 Kalinowski 27, 30, 31; w *Strzebinu* 1902, *Strzebiń* 1903, w *Trzebinie*

Strzeblew

1904, w *Trzebini* ... *Trzebin* 1905, *Strzebiń* 1908, w *Strzebiniu* 1912 Kalinowski 40, 42, 45, 48, 51, 59; *Strzebin* (*Strzebin*) 1920 PrusSG 72; *Trzebiń* 1921 Kalinowski 72; *Strzebiń* 1933 SkBy 1637; *Strzebiń*, *-nia* 1982 WUN III 362. — Pierwotnie *Trzebień*, od ap. *trzebień (zachowanego w licznych n. ter. z obszaru Polski) o znaczeniu jak stp. *trzebin(i)a* 'ziemia przygotowana świeżo pod uprawę, wykarczowana, nowina' Sstp IX 199. Od XVIII w. zmiana w *Strzebi(e)ń*, zapewne w wyniku gw. mieszania *trz-* : *strz-* lub absorpcji przyimka z wyrażen typu z *Trzebieńnia*. Lit.: SNGŚI XIII 95; Kalinowski, Co pisał Katolik o okolicy Koszęcina (lata 1870–1922), 2013, 27, 30, 31, 40, 42, 45, 48, 51, 59, 72; Szczech, Przywilej Bernarda, księcia opolsko-strzeleckiego nadany dla Woźnik dnia 3 kwietnia 1454 roku, 1997, 5, 8, 16. PS

Strzeblew, cz. Ozorkowa, dawniej wś, łódz.: *Treblevici* (1136) KW I 12; *Trzebleuo* 1390 Łęcz I nr 1811; *Trzeblowo* 1392 Łęcz II nr 4204; *Trzeblewo* 1392 Łęcz I nr 4366; *Trzeblow* 1398 Łęcz II nr 5711; *Strzeblowo duplex*, *Strzeblowo maius*, *Strzeblowo minus* 1511–23 ŁLB II 354; *Strzeblievo maior*, *Strzeblievo minor* 1576 ŻDz XIII 59; *Strzeblewo maior*, *Strzeblewo minor* 1677 ASK I 74, 710v, 711; *Strzeblew* 1793 MpPerŁęcz; *Strzeblew* 1827 Tabella II 204; *Strzeblew*, folw. 1890 SG XI 452; *Strzeblew* 1921 Sk II 54; *Strzeblew*, *-wa* 1972 UN 43, 20; gw. *ščšebľef*, *-eva*, *ščšebľeski*. — Pierwotnie *Trzeblewicy*, od n. os. *Trzebel, *Trzebla* (: *Trzebiemir*, *Trzebiestlaw*, *trzebić*), z suf. *-owicy*, wtórnie *-ewo*, *-owo*, *-ów*, ostatecznie *-ew*. Nagłosowe *S-* to wynik absorpcji przyimka z. Notowane w XVI w. n. zestawione z członami dyferencyjnymi od łac. przym. *maius* 'wielki', *maior* 'większy', *minor* 'mniejszy' wskazują na okresowy podział obiektu. Lit.: SHGŁęcz II 122; Nieckula *-ov-* 212. IN/KS

Strzeblów, cz. Sobótki, dawniej wś, wroc.: *villarum nomina sunt hec*: Wgyasd, Tczanscowa, *Scrobis*, Bistritzca (1149–50)XVI, in *Strobis* (1193)1435 SUR I 18, 39; *villas, que ... Strogomene Nouauilla sub Gorka*, Gorka ... wlgariter nominatur (1250)1435 SUR II 251; *Strebelaw* 1351 SRS II 196; *Strebelow* (1351) K 666; *Strebula* (1351) Z V 500; *Strebelaw* 1379 LandbSch I nr A54; *Strebel* 1576 Darst VI 120; *Strubel* beim Zoten 1593 ZfGS XXX 327; *Strebel* 1641 Darst

VI 118; pagi ... *Strebel*, villae ... *Strebel* 1651/52 J I 274; *Stræbel* 1736 MpWielSchw; *Ströbel* 1785 Z V 499; *Ströbel* 1845 K 666; *Ströbel* — *Strzeblów*, *-lowa*, *strzeblowski* 1946 MPol XXV nr 142; *Strzeblów*, *-lowa* 1982 WUN III 362. — Nazwa niejednoznaczna. Najstarsze zapisy mogą wskazywać na n. *Strobisz lub łac. formę genetywną *Strobis* (zapewne w wyniku elipsy *villa Strobis) od n. os. *Strob (por. n. os. *Strobic*, *Strobisz*, *Strobko* SSNO V 220–1), którą A. Bańkowski uznaje za skrócenie n. os. *Strobislaw, por. stp. *postrobić* 'orzeźwić, wzmocnić' Sstp VI 460. Późniejsze zapisy można jednak interpretować jako **Strzeb(i)elów*, od n. os. **Strzeb(i)el*, z suf. *-ów* (por. n. os. *Strzebiecha*, *Strzebień* : *Strzebi-* < *strzebić*, *strzebiony* 'eunuch, kastrat' Sstp VIII 484; por. też n. os. *Strzebla*, notowaną na Śląsku w XVII w. (AntrP V 46) oraz gw. *strzebel*, *strzebla* 'gatunek małej ryby rzecznej' SGPRei(kartoteka). Nie można też wykluczyć pochodzenia od niem. n. os. *Strob(e)* (< *straub* 'rozczochny; nastroszony' Gott 478), wówczas zapisy z XIV w. należałoby odczytywać jako *Ströbelau (por. n. os. *Ströbel* : *Strob(e)*). Mogą za tym przemawiać występujące od XVI w. skrócone formy *Strubel*, *Strebel*, czy ostatecznie *Ströbel*. Oboczna łac. postać kancelaryjna z 1250 r. oddaje n. **Nowa Wieś pod Górką* (zob. *Górka* (18)). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzeblów*. Lit.: SNGŚI XIII 95; Bańkowski, Onom XXIX 152–3. PS

Strzebna Góra zob. **Srebrna Góra** (1)

Strzebniów, cz. Gogolina, dawniej wś, opol.: pagi sequentes: *lessona*, *Zakrau*, *Kampa*, *Obrowitz*, *Strzebnion* (!) 1687/88 J II 359; *Strzebniow* 1736 MpWielOppol; Gogolin und *Strzebniow* 1818 Herschel 66; *Strebniov*, folw. 1824 Rumpf IV 154; *Strzebniów*, *Strzebniow*, kol. 1830 Kn 764; *Strzebniow*, auch *Strzibniow*, *Strzebniou* 1845 K 668; *Strzebniów*, kol. 1881 SG II 649; *Strzebinow* 1898 APOpole(45/58/0/10.1/830); *Strzebniów*, *Strehbinow* 1900 Myc 48; *Strebinow* 1904 J II 359; *Strebinow* 1913 Meyers II 896; *Strebinow*, [j]etzt] *Berchtholdsdorf* 1937 OÄSchl I 40; *Berchtholdsdorf* (!) — *Strzebniów*, *-owa*, *strzebniowski* 1948 MPol nr 59, poz. 363; *Strzebniów*, *-niowa* 1982 WUN III 362. — Od n. os. *Strzebień* SSNO VII 243, z suf. *-ów*. Według H. Borka dawniej *Trzebniów*, od n. os. *Trzebnia, *Trzebna* SSNO V 479,

co jednak nie znajduje potwierdzenia w materiale źródłowym. Nazwę zmieniono jako *Strebinow*. Nazwę niem. *Berchtoldsdorf* wprowadzono w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzebnów*. Lit.: SNGŚI XIII 95; BorGŚI 136. PS

Strzeboga zob. **Strzyboga**

Strzeboszewice zob. **Strzemboszewice**

Strzebowa zob. **Strzegowa** (1)

Strzebowska, wś, krośn., gm. Cisna, 30 km na pld.-zach. od Ustrzyk Dolnych: *Zrubowiszce* 1567 Fast 172; *Strubowiszce* 1589 ŻDz XVIII/1, 55; z *Trubowiszcz* 1595, z *Strubowiszcz* 1608 RZĹ 115, 172; Wies Kalnica y *strubowiska* 1673, *Strubowiska* 1674 ASK I 71, 16v, 61; *Strubowiz* 1779–83 MpMieg; *Strobowisko* 1794 Ga Rr1v; *Strubowisko* 1802 Crusius III/2, 380; *Strubowiska* 1851 Sch 122; *Strubowisko*, przys. 1855 Stup 210; *Strubowiszcz* 1860 Sch 111; *Strubowiska* 1890 SG XI 414; *Strubowiska*, przys. 1921 Sk XIII 21; *Strzebowska*, -wisk, *strzebowski* 1965 UN 61, 18; gw. *strubońska*, -ńisk. — Od ap. ukr. *srub* ‘zrąb’, z suf. -owiszcz, lub od ap. **srubovi(-y)šće* ‘zrębowski’. Forma *Strubowiszcz* z wstawnym -t-, a *Strubowisko* z wymianą suf. -iszcz na bardziej produktywny i częstszy -isko. Okresowo *Strubowiska* w formie pluralnej. Współcześnie *Strzebowski* — polonizacja nazwy z adideacją do *trzebić*. Lit.: MakSk 157. BCz

Strzebowo zob. **Trzebaw**

Strzebrnik zob. **Strzybnik**

Strzebrny Kop zob. **Strzybnik**

Strzebsk zob. **Strzepcz**

Strzebula, wś, siedl., gm. Jakubów, 9,5 km na pln.-zach. od Kałuszyna: osadnik w *Strzebuli* 1845, Kolonista w *Strzebuli* zamieszkały 1850 APSied(62/205/0/-/20, k. 1v; 25, k. 1v); *Strzebula* 1877 Zin II 186; *Strzebula* 1890 SG XI 452; *Strzebula* 1921 Sk I 86; *Strzebula*, -li 1982 WUN III 362. — Zapewne od n. os. *Strzebula. Do n. os. por. n. os. *Strzebul* (... Bohdana *Strzebula* 1572 ŻDz XX 34), czas. *strzebić* ‘oczyścić z ziaren zepsutych’ SW VI 473, też gw. *strzebać* ‘siorbać’ SGPREi(kartoteka). UB

Strzczewo zob. **Czczewo** (2)

Strzczona, wś, słupe., gm. Debrzno, 4 km na pln. od Debrzna: *Tstreczino* (1340) PrUr III 207, 288; *Streczin* (1350–51)1367 PrUr IV 648; *Stre-*

czin 1352 PrUr V 65; *Streczin* (1357)1397 PrUr V 319; *Streczschin* 1358, molendini *Streczin* 1366 HKS 83, 41; *Streczin* 1377, *Streczin* 1382 GA 646, 647; *Streczin* 1392–1402 HKS 164; *Streczin* 1402 GA 649; *Streczczyn* 1410 RegO I nr 1245; in villis ... *Strecona* 1417 Font XI–XV 15; *Streczin* 1420, *Streczyn* 1435 GA 656, 663; *Streczin* 1437 GZ 109; *Streczin* 1438 GA 669; villasque ... *Strzczowa* 1478 Matr I nr 1459; *Strzczowa* 1495 Matr II nr 489; *Straczona* 1503 Matr III nr 691; *Stranczowa* (!) ... *Stranczona* 1507 Matr IV/1, nr 136, 185; *Streczona* 1511/12 VisitGn 335; *Strzyeczona* 1530 SHGPG IX 114; do *Strączonei*, ze *Strączoną*, *Strączona*, wsi *Strączonei*, (z) *Strenczona* 1565 Lupom 44, 66, 69, 70, 72; *Streczin* villa 1570 ASK I 106, 163v; *Strecin* 1617 Font XI–XV 25; przy *Strzetowie*, wieś *Strzecona* 1624 LuPrus 164, 174; *Strzczona* 1653 Font XI–XV 63; *Strzecona* 1682 Font V 138; molendini *Stretzin* ... *Strzczyn* 1749 Font XVI–XIX 468, 470; villa *Strzczona* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 140); *Stretzin* 1796–1802 MpSchröt XIV; *Stretzin* — *Strzczona* 1879 KętN 80; *Strzczona*, niem. *Stretzin* 1890 SG XI 452; *Stretzin* 1912 Meyers II 898; *Stretzin* — *Strzczona*, -ny, *strzeczński* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzczona* 1952 UW 199; *Strzczona*, -ny 1982 WUN III 362. — Dawniej zapewne *Strzeszyn*, od n. os. *Strzesz* lub *Strzech* SSNO V 236, 230, z suf. -in. Może też *Strzeczyn, od n. os. *Strzeżka* SSNO V 237 + -in, uproszczone na *Strzczyn*, z adideacją do *stręczyć*, albo *Strzedzin, od n. os. *Strzedz* SSNO V 230. Forma *Strzczowa* z wymianą suf. na -owa, natomiast *Strzczona* notowana od XVI w. niejasna. Lit.: SHGPG IX 114–6; TrautmElb II 74. BCz

***Strzedowo**, wś zaginiona, leżała koło Oksywia, gdań.: *Scredauo* (1253) Perl 132. — Nazwa niejasna. U. Kęsikowa odczytuje ją jako *Strzedowo*, przyjmując, że *c* to źle odczytane *t*, od kasz. *střoda* ‘środa’ SGSych V 187 w znaczeniu ‘środek wsi’, z suf. -owo. Lit.: Treder, PMT III 80; Kęsikowa, PMT II 135. BCz

Strzedzewko, wś zaginiona, leżała koło Strzedzewa, kal., gm. Czermin: de *Strzedzewo minori* ok. 1476 KszKal 13, 20; villa ... *Strzedzewko* 1495 KsgPoz 7, 134; *Strzedzewo minor* 1507 ASK I 12, 3v; villae ... *Strzedzewko* 1511–23 ŁLB II 28;

Strzedzewo

Strzedzewo minor 1534 ASK I 12, 262; *Strzedzewo minor* 1552 ASK I 6, 583v; *Strzedzewo minus desertum* 1565 ASK I 13, 79v; *Swientomirowo* alias *Strzedzewko* 1575 TekiDw(5004, nr 4); *Strzedzewo minor* 1576 ASK I 12, 593; *Swientomirowo* alias *Strzedzewko* 1580 TekiDw(803, nr 5); *Strzedzewo minus desertum* 1591 ASK I 11, 1468; *Świętomierowo* 1611 TekiDw(2493, nr 8); *Strzedzewo minus* 1618–20 PKal 63; Kurcewo posses. et *Świętomirowo* 1647 Koz III 736; *Swientomirowo* s[eu] *Strzedzewko* 1654 TekiDw(4071, nr 14). — Nazwa zestawiona, od n. m. *Strzedzewo*, dziś *Strzydzew*, z członem dyferencyjnym od łac. *minor*, *minus* ‘mniejszy’, w wyniku uniwersalizacji zastąpionym suf. *-ko*. Oboczna n. *Świętomirowo* od n. os. *Świętomir* SSNO V 397, z suf. *-owo*. Lit.: ZierNMały 87. PS

Strzedzewo zob. **Ocino-Strzedzewo, Strzydzew**

Strzedzewo Maior zob. **Strzydzew**

Strzedzewo-Mamoty zob. **Mamoty**

Strzedzewo Minor zob. **Strzedzewko**

Strzeganiowice, wś, wroc., gm. Kąty Wrocławskie, 4 km na pld.-wsch. od Kątów Wrocławskich: Villas ... Gorice, *Zreganouici*, Biscopici 1155 SUR I 21; *Straganouici* 1245, *Straganouia* (1245)XIV SUR II 173; in *Striganowiczi* villa episcopali ok. 1300 CdSil XIV 46; *Straganowicz* 1312, *Straganowicz* 1337 Reg nr 3268, 5866; de *Striganouicz*, in *Strziganouicz*, in *Strzegano- uicz* 1346 Heyne I 603; *Striganowicz* 1352 Ng 225; *Strigonowicz* 1353 LandB 77; *Striganouicz* 1358 Bre 316; *Straganowicz* 1362, *Striganewicz* 1368 DomWr 101; *Strigonowicz* alias *Pascowicz* 1382 Bre 340; *Puschkhewitz* 1548, *Paschkowitz* 1604 DomWr 101; *Paschwitz* 1644 MpDSBres; *Paschwitz* 1651/52, *Paschwitz* 1666/67 J I 262, 432, 441; *Paschwitz* 1736 MpWielWrat; *Paschwitz* 1795 Z XII 201; *Paschwitz* 1845 K 473; *Paschwitz* 1916, *Fuchshübel* 1938 MpMbl(4967); *Fuchshübel* — *Strzeganiowice*, *-ic*, *strzeganiowic-ki* 1947 MPol XXV nr 124; *Strzeganiowice*, *-wic* 1982 WUN III 362. — Pierwotnie *Strzeganiowicy*, później *Strzeganiowice*, od n. os. *Strzegan, por. *Strzegoń* SSNO V 232 (: *Strzyga*), z suf. *-owicy*, *-owice*. Od XIV w. n. oboczna *Paszkowice*, od n. os. *Paszek* SSNO IV 196, z suf. *-owice*, która wyparła dawną nazwę i uległa ziemczeniu jako *Paschwitz*. Nazwa niem. *Fuchshübel* została

wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzeganiowice*. Lit.: SNGŚI XIII 95; DomWr 101. PS

Strzegocice, wś, tarn., gm. Pilzno, 3,5 km na pld.-wsch. od Pilzna: *Strzegocice* (1288) KTn 71; *stregocicz* 1328 KMp I 211; *Strzegoczyce* (1354) KTn 120; *Strzegocicze* 1409 SHGSd(kartoteka); *Strygorzicze* (!), *Strzegocicze*, *Strzegocicze* 1470–80 DB III 202, 217, 219; *Strzegoczycze* 1505 ASK I 7, 80; *Strzegocicze*, *Strzegoczycze* 1529 LR 45, 67; *Strzegocicze* 1581 ŻDz XIV 241; *Strzegocice* (1629) RPobPilz 219; *Strzegoczyce* 1794 Ga Rr1; *Strzegocice* 1890 SG XI 453; *Strzegocice* 1921 Sk XII 31; *Strzegocice*, *-cic*, *strzegocki* 1965 UN 55, 53. — Od n. os. *Strzegota (: *Strzeżymir*, *Strzeżysław*), z suf. *-ice*. Lit.: OPilz 55; RymPatr 61; BańMorf 120. IN

Strzegocin (1), wś, ciech., gm. Świercze-Koty, 10 km na ptn. od Nasielska: *Strzegocino* (1416)1456, *Sadoczino* alias *Strzegoczino* 1417 MK 3, 50v i 114; *Strzegoczino* 1424, *Strzegocino* 1425 Zakr I nr 846, 1066; *Strzegoczyno*, *Strzegoczino* 1428 Mkm I nr 749, 829; *Strzegocino* 1430, *Strzegoczino* 1433 Mkm II nr 605, 435; *Strzegocino* 1442 HMil 388; *Strzegocino* 1524 SHGMz-(Ep. 204, 208v–209); *Strzegoczka* gran. 1535 SHGMz(Z 22, 459); *Strzegoczyn* 1576 ŻDz XVI 315; *Strzegocin* 1619–20 Lumaz I 224; *Strzegoczyn* 1645 MK 190, 95; *Strzegocin* 1783 MpPerMz; *Strzegocin* 1827 Tabella II 204; *Strzegocin* 1890 SG XI 453; *Strzegocin* 1921 Sk I 134; *Strzegocin*, *-na* 1982 WUN III 362. — Od n. os. *Strzegota, z suf. *-ino*, wtórn timer *-in*. Lit.: ZMaz 349. UB

Strzegocin (2), dziś *Strzegocin* i *Kolonia Strzegocin*, dwie wsi, płoc., gm. Kutno, ok. 8 km na pld. od Kutna: *Strzegocino* 1387, *Strzegocino* 1390, *Strzegoczino* 1399 Łęcz I nr 419, 1729, 5997; *Strzegoczyn* 1511–23 ŁLB II 485; *Strzegoczino* 1576 ŻDz XIII 85, 86, 140; *Strzegoćin* 1644 ASAGn 53; *Strzegocin* 1673 ASK I 74, 570; *Strzegocin* 1793 MpPerŁęcz; *Strzegocin* 1827 Tabella II 204; *Strzegocin* 1839 MpKwat II 4; *Strzegocin*, wś, dwa folw. 1890 SG XI 453; *Strzegocin* 1921 Sk II 60; *Strzegocin*, *-na*, wś i kol. 1982 WUN III 362; *Kolonia Strzegocin*, *-nii* *-na*, *strzegociński* 2013 DzU poz. 200; gw. *ščęgoćin*, *-na*, *ščęgoćki*. — Człon odróżniający n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: SHGŁęcz II 122; Nieckula, *-ov-* 313. IN/KS

Strzegoczyce zob. **Strzegocice**

Strzegom (1), wś, tarnob., gm. Rytwiany, 12 km na pld.-wsch. od Staszowa: de *Stregom* 1325–27 MVat I 164; *Strzegom* 1470–80 DB II 323; *Strzegom* 1471 Matr I nr 653; *Strzegom* 1529 LR 367; *Strzegon* (!) 1564–65 Lusand 100; *Strzegomia* 1578 ŻDz XIV 167; *Strzegom* (1676) XVIII RPogMłp 275; *Strzegomia* z Folwarkiem 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 223); *Strzegom* 1783–84 RejKor 321; *Strzegom* 1791 MpPerSd; *Strzegom* 1827 Tabella II 204; *Strzegom*, wś i folw. 1877 Zin II 186; *Strzegom*, wś i folw. 1890 SG XI 453–4; *Strzegom*, wś 1902 Przew II 196; *Strzegom*, *Strzegom Poparafiałny*, dwie wsi 1921 Sk III 126; *Strzegom*, *Strzegom Poparafiałny*, dwie wsi 1933 SkBy 1637; *Strzegom*, *-mia*, *strzegomski* 1970 UN 33, 48; gw. *ścęgom*, *-mia*, *ścęgomski*. — Od n. os. *Strzegom (może od imiesłowu biernego *stergomъ 'strzeżony'), z suf. *-*jb*, też *-*ja* (w XVI w.), por. n. os. *Strzegomia* SSNO V 232. W XX w. dwie wsi; n. zestawiona z członem odróżniającym od przym. *poparafiałny*. Lit.: KSand 192. *IN*

Strzegom (2), mto, wałb.: *Strzegoni* 1149–50, *Gradicem Ztrgom* 1155 SUr I 18, 20; de *Ztrgom*, de *Zregom* 1201–03 SUr I 60; *Stregon* 1205, de *Stregun* 1228 SUr I 60, 214; in *Ztrgom*, in *Strigon* 1239, de *Stregom* 1242, *Stregom* 1245, *Stregon* 1246 SUr II 144, 273, 144, 172, 185; *Stregom* 1251, *Stregom*, ecclesie *Stregomiensi* 1255, *Stregom* 1262, *Stregon* 1266 SUr III 28, 101, 102, 259, 347; *Strigun* 1272, *Strigom*, in *Stregom* 1278 SUr IV 118, 218, 221; de *Strigon* 1290 SUr V 382; *Strigun* 1292, *Strigon*, *Stregun* 1293, in *Strygonio*, *Strigun* 1299 SUr VI 53, 78, 103, 306, 321; *Strigoniam* ok. 1300 CdSil XIV 124; in *Stregonio*, *Strigonia* 1307, *Strigon* 1309, *Stregon* 1312 Reg nr 2962, 2968, 3091, 3311; Trzi Góre, *Stregonia* castrum (1316) K 935; *Strigow* 1316, in *Strygow* 1317, *Strigow*, *Strigovia*, *Strigonia* 1318, in *Stregon* 1320, *Stregun* 1323, in *Stregonia* 1327, *Strigun* 1333 Reg nr 3552, 3663, 3735, 3850, 4064, 4293, 4664, 5224; *Strigonia* 1334, in *Stregun* 1335, *Stregonio* 1336 Reg nr 5371, 5429, 5579; *Stregonia* 1338, *Stregon* 1339 Reg nr 6101, 6265; czur *Stregon* 1347 DTex 26; *Strygon* 1369 AKČ I 320; zu der *Stregon* 1372, czu der *Stregen* 1379 DTex 39, 254; *Stregonia* 1399 ZfGS XXXIII 386;

Stregon 1404 CdSil XXXV 50; *Stregonia* 1418 Heyne I 703; *Stregau* 1419, *Stregin* 1429 CdSil XXXV 61, 95; *Stregen* 1452, *Strigen* 1483, *Stregaw* 1511, *Strigau* 1596 CdSil XXXV 113, 140, 182; *Strigonium*, *Stregomum*, *Striege* vrbs 1600 Schwenckfeld d1v; *Striginensibus* 1651 J IV 2; *Strigoviae* ... *Striegau* 1651/52, *Strigau* 1666/67 J I 146, 257, 366; *Striegau* oder *Trziga* hieß ehe dem auch *Stregom* 1785 Z V 189; *Striegau* 1845 K 935; *Striegau* — *Stzegom*, *-ma*, *strzegomski* 1946 MPol XXIV nr 44; *Strzegom*, *-mia* 1948 MPol XXV nr 14; *Strzegom*, *-mia* 1982 WUN III 362. — Najstarsze zapisy źródłowe wskazują na to, że n. funkcjonowała początkowo w dwóch wariantach — *Strzegom* i *Strzeżoń* (łac. formy kancelaryjne *Stregonia*, *Stregonia*) — utworzono je przy pomocy suf. *-*jb* od n. os. *Strzegom lub od n. os. *Strzeżoń* SSNO V 232. Miasto było gniazdem rodu *Strzegomiów*, jego dziedziców. W końcu XIII w. zanika postać na *-om*. Nazwę zniemczono jako *Striegen*, *Striegow* (stąd łac. postać kancelaryjna *Stregovia*), *Striegau*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzegom*. Lit.: SNGŚI XIII 96; SEMot VI 55–6; Cetwiński, Acta Universitatis Wratislaviensis: Historia XXVI 17–29. *PS*

Strzegom zob. **Strzegomek****Strzegom Poparafiałny** zob. **Strzegom** (1)

Strzegomek, wś, tarnob., gm. Rytwiany, 11 km na pld.-wsch. od Staszowa: Kol. *Strzegom* 1931 Mp-100(46-32); *Strzegomek*, wś 1933 DzUrz-(W. Kiel. nr 28, poz. 183); *Strzegomek* 1967 SM 1099; *Strzegomek*, *-mka*, *strzegomecki* 1970 UN 33, 49. — Od n. pobliskiej wsi *Strzegom* (1), z deminutywnym suf. *-ek*. *IN*

Strzegomia, wś zaginiona, leżała koło Wieliczki, krak.: de *Strzegomya*, sub parochia ecclesiae de Wyelyczka 1470–80 DB I 49. — Od n. os. *Strzegom, z suf. *-*ja*. Por. też n. os. *Strzegomia* SSNO V 232. Lit.: LKrak 144. *IN*

Strzegomia zob. **Strzegom** (1)

Strzegomiany, wś, wroc., gm. Sobótka, 3 km na pld. od Sobótki: villa *Stregomane* (1180–1201)1512, *Stregomen* cum decimis (1193)1435, inter Bandouice villam nostram et *Stregomene* villam dictorum fratrum (1209)1435, *Stregomene* 1223 SUr I 35, 39, 268, 173; *Stregomene* (1250)1435 SUr II 251; *Stregoman* (1256)XVI SUr III 129; ad tres mansos Flamyngos in *Stre-*

Strzegomice

goman nostra villa (1270)XVI SUR IV 84; *Stregomene* 1283, *Stregoman* 1311, *Stregomen* 1351, *Stregemol* 1372 SRS II 183, 196, 202; Pakusch von *Stregemen* 1372, Pakusch von *Striemen* (!) 1373, gutern unde dorfern *Stregonian*, Strebelaw, Garnitschar ... (1379)1462 LandbSch I nr 695, 781, A54; *Struegelmann* 1593 ZfGS XXX 328; in villa *Strigemihl* 1606 SRS II 266; *Strigelmann* ok. 1660 MpDSSvid; *Strigenmühl* 1666/67 J I 393; *Strigelmuehl* 1677 SRS II 278; *Striegelmühl* 1736 MpWielSchw; *Striegenmühl* 1743 SNGŚI XIII 96; *Striegelmühle* ... hies vor Zeiten *Stregemon* 1785 Z V 501; *Striegelmühl* 1830 Kn 762; *Striegelmühle* 1845 K 666; *Strzygłowski Młyn* (!), niem. *Striegelmühle* 1890 SG XI 483; *Striegelmühle* 1912 Meyers II 899; *Striegelmühle* — *Strzegomia-ny*, *-an*, *strzegomiański* 1947 MPol XXV nr 124; *Strzegomiany*, *-mian* 1982 WUN III 362. — Pierwotnie *Strzegomiany*, od n. m. *Strzegom* (2), z suf. *-any*, dla określenia ludzi pochodzących ze Strzegomia. Nazwa ulegała stopniowej germanizacji, pod koniec XIV w. odnotowano formę *Stregemol*, z widocznym nawiązaniem do śrwniem. ap. *mol* ‘młyn’, niem. *Mühle*, ostatecznie ustabilizowała się postać *Striegelmühle* (por. n. os. *Strigel* < śrwniem. *strigel*, niem. *Striegel* ‘zgrzeblo’ SEMot VII 551). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzegomiany*. Lit.: SNGŚI XIII 96. PS

Strzegomice, cz. Bogatyni, dawniej wś, jel.: *Dörhenersdorff* 1487, *Dorrenheinersdorf* 1499 Knothe 659; *Dornhenersdorf* 1516 KOL 357; *Dun Ernesdorff* (!) 1593, *Dunernesdorf* (!) przed 1650, *Dur Henersdorff* 1650–1700 MpLusSup; *Dürrhenersdorf* 1667 NLM LXXIII 48; *Durr Henersdorf* ok. 1720 MpWeigSup; *Dornhenersdorf*, oder *Heinrichsdorf* 1762 Kloss 90; *Dornhenersdorf* ... wird in Ober- und Nieder-Dornhenersdorf abgetheilt 1804 Winkopp 1158; *Dorn Henersdorf* 1834 MpRey nr 149; *Dornhenersdorf* 1912 Meyers I 365; *Kurzany* 1945 BenaGŁuż 418; *Dornhenersdorf* — *Strzegomice*, *-ic*, *strzegomicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzegomice*, *-mic* 1982 WUN III 362. — Dawna n. niem. *Dürrhenersdorf*, *Dörrenheinersdorf*, później *Dornhenersdorf*, od n. os. *Henner*, *Heiner* (: *Heinrich*) Bahlow 228 i ap. *Dorf* ‘wieś’, człon pierwszy od przym. *dürr*, dniem. *dörr* ‘suchy’ dla odróżnienia od wsi o n. *Henersdorf*, dziś

Jędrzychowice (1) k. Zgorzelca, oraz *Jindřichovice pod Smrkem* w Czechach (por. *Heynrichsdorf* 1381, *Heynersdurff* 1443, zu *hennersdorff* 1554 Profous II 155), które leżą na obszarach obfitujących w wodę. W 1945 r. używano przejściowo n. *Kurzany*, w której miejsce w 1947 r. ustalono urzędowo n. *Strzegomice*. Miejscowość zanikła w latach 80. XX w. w związku z powstaniem w jej miejscu haldy kopalni Turów. Lit.: Kloss, Sammlung einiger historischen Nachrichten (...), 1762, 90–1; Knothe, Geschichte des Oberlausitzer Adels und seiner Güter, 1879, 659; Winkopp, Neuestes Staats-, Zeitungs-, Reise-, Post- und Handlungs-Lexikon (...), Bd. I, 1804, 1158; BenaGŁuż 418–9; SNGŚI XIII 97. PS

Strzeżoń zob. **Strzegom** (2)

Strzegowa (1), wś, kal., gm. Nowe Skalmierzyce, 8 km na płd.-zach. od Kalisza: Johannes *Strzegowski* 1399 RWlkp II nr 100; de *Strzegowo* 1401 RWlkp IV nr 34; de *Strzegow* 1411 Kal nr 167; *Strzegowo* 1448 KszKal 10, 26; *Strzegowo* 1511–23 ŁLB II 43; *Strzebowa* (?) 1527 SHG-KI(AAP CP 14, 643); de *Strzebowa* (?) 1530 SHG-KI(AAP CP 14, 644); *Strzegowo* 1539, *Strzegowa* 1546 KszKal 21, 344, 402v; *Strzegowa* 1589 ŻDz XII 119; w *Strzegowy* 1669 InwKI I 171; *Strzegowa* 1673 ASK I 74, 18v; *Strzegowa* 1695 InwKI; *Strzegowa* al. *Strzegowo*, urząd. *Strzegow* 1890 SG XI 454; *Strzegowa*, niem. *Strzegow* 1921 Sk X 64, 157; *Strzegowa*, *-wej* 1982 WUN III 362; gw. *ścęgowa*, *-vy*. — Od n. os. *Strzeg (: *Strzeżymir*, *Strzeżysław* itp. < psł. *stergti ‘strzec’ SEMot I 292), z suf. *-owo*, a od XVI w. *-owa*. Forma *Strzebowa*, o ile nie jest błędem, to wynik asymilacji *g-v > b-v*. Lit.: Nieckula, *-ov-* 198. PS

Strzegowa (2), dziś *Strzegowa* i *Strzegowa-Kolonia*, dwie wsi, kat., gm. Wolbrom, ok. 7 km na płn.-zach. od Wolbromia: de *Strzegowa* 1399 Krak uw. CCLXXVII(21); *Strzegowa* 1470–80 DB II 222; *Strzegow* 1490 ŻDz XV 434; *Strzegowa* 1529 LR 277; *Strzegowa* 1581 ŻDz XIV 76; *Strzegowa* 1633 MK 180, k. 589; *Strzegowa* 1680 Rej 177; *Strzegowa* 1783–84 RejKor 378; *Strzegow* 1787 MpPerKr; *Strzegowa* 1827 Tabella II 204; *Strzegowa*, wś i folw. 1890 SG XI 454; *Strzegowa*, wś i kol. 1921 Sk III 75; *Okupniki*, *-ków*, cz. wsi *Strzegowa*, *Strzegowa*, *-wy*, *strzegowski*, wś 1964 UN 11, 17; *Strzegowa*, *Strzegowa-Kolonia* (*Okup-*

niki) 1974 Mp-50(152.4); *Okupniki, -ków*, przys., *Strzegowa, -wy*, wś, 1981, 1982 WUN II 620, III 362; *Strzegowa-Kolonia, -wy-Kolonii, strzegowski* 2017 DzU poz. 2401. — W XV i XVIII w. przejściowa zmiana rodz. żeńskiego na męski: *Strzegowa* > *Strzegów*. Współcześnie dwie miejscowości: *Strzegowa* i *Strzegowa-Kolonia* o obocznej n. *Okupniki*, od ap. *okupnik* ‘czynszownik, kmieć czynszowy’ SW III 760, w l. mn. Lit.: RKrak 161; Nieckula, -ov- 198. IN/PS

Strzegowo (1), wś, dawniej *Strzegowo-Osada* i *Strzegowo-Wieś*, dwie wsi, ciech., gm. Strzegowo-Osada, 8 km na pñ. od Głinojecka: *Strzegowo* (1349)XV KkM 60; *Strzegowo* 1406 Płon nr 767; *Strzegowo* 1425 KkM 170; *Strzegowo* 1426 MkM I nr 294; *Strzegowo* 1432 MkM II nr 372; [S]trzegowo 1435 Płoc I 187; *Strzegowo* 1446 SHGPł(AG 3509); *Strzegowo* 1494 ZHer nr 738; *Strzegowo* 1518 SHGPł(Ep. 2, 341); *Strzegowo* 1578 ZDz XVI 59; *Strzegowo* 1662 ASK I 72, 448; *Strzegowo* 1784 MpPerPł; *Strzegowo* 1827 Tabella II 204; *Strzegowo* 1890 SG XI 454; *Strzegowo*, wś i folw. 1921 Sk I 94; *Strzegowo-Osada, -wa-dy, Strzegowo-Wieś, -wa-Wsi, strzegowski*, dwie wsi 1972 UN 131, 21, 22; *Strzegowo-Osada, -wa-dy, Strzegowo-Wieś, -wa-Wsi*, dwie wsi 1982 WUN III 362; *Strzegowo, -wa, strzegowski* 2015 DzU poz. 1636. — Od n. os. *Strzeg, z suf. -owo. Okresowo w XX w. dwie wsi o n. zestawionych; człony drugie od ap. *osada, wieś*. Lit.: SHGPł 289; ZMaz 349. UB

Strzegowo (2), wś, szczec., gm. Wolin, 11 km na pñ.-wsch. od Wolina: *Stregow* ok. 1380 KrKam 393; *Stregowe* 1429, *Stregow* 1469 LOR-SNH 119; *Stregow* 1540 PomKirch II nr 62a, 31; *Stregow* 1618 MpLub; *Stregow* 1789 MpGilly-Pom; *Stregow* 1835 MpUMbl 771; *Stregow* 1840 MpRey nr 28; *Stregow* 1924 MpMbl(2154); *Stregow* — *Strzegowo, -wa, strzegowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzegowo, -wa* 1982 WUN III 362. — Od n. os. *Stregъ (por. n. heral. *Strzegomia*, n. os. *Strzeźmyr, Strzeźysław* SSNO V 232, 239), z suf. -ów. Nazwa niemczona jako *Stregow*. Po 1945 r. ustalono urzędowo postać *Strzegowo*. Lit.: KrKam 393; RzDuma II 53. BCz

Strzegowo zob. **Strzegowa** (1)

Strzegowo-Osada zob. **Strzegowo** (1)

Strzegowo-Wieś zob. **Strzegowo** (1)

Strzegów (1), wś, opol., gm. Grodków, 9,5 km na pñ.-zach. od Grodkowa: *Strigindorf* 1335 Reg nr 5409; *Stregindorph* 1341 Reg nr 6542, 6550; *Stregendorf* 1344 CdSil XIV 167; *Strigindorff* 1375 ZfGS XXVI 133; *Strigindorf* 1379, *Strigindorff* ... *Stregindorf* 1381 CdSil XIV 167, przyp. 21; *Strigendorff* 1579 JI 75; *Strigendorf* 1658 Mp-DSGrot; *Strigendorff* 1666/67 J I 658; *Strigend.* 1736 MpWielGrot; *Striegendorf* 1743, *Striegendorf* 1756, *Striegendorf* 1776, *Striegendorff* 1781 SNGŚl XIII 97; *Striegendorf* 1784 Z III 395; *Striegendorf* 1845 K 666; *Striegendorf* — *Strzegów, -owa, strzegowski* 1947 MPol XXV nr 124; *Strzegów, -gowa* 1982 WUN III 362. — W dawnej n. niem. pierwszy człon zapewne od n. os. *Striga, Strzyga* SSNO V 220 (por. *strzyga*, łac. *striga* ‘wiedźma’ SEMot I 293, VII 77), drugi człon od ap. *Dorf* ‘wieś’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzegów*. Lit.: SNGŚl XIII 97; Scholz, Das geistliche Fürstentum Neisse, 2011, 388. PS

Strzegów (2), wś, wroc., gm. Strzelin, 4 km na pñ. od Strzelina: *Ztriuo iuxta Pagenchno* 1155 SUr I 21 (tu?); *De villa eciam Stregow* (1264)XIV SUr III 311; circa Strelin mediam villam *Strigow* 1299 SUr VI 321; *Strigowe* villa 1301, *Strigow* 1316, *Strygow* 1317 Reg nr 2660, 3552, 3663; in *Stregow* 1317 Ludwig 517; *Strigow* 1318 Reg nr 3735; medie uille *Stregow & Wanwolwicz* 1340, in uilla *Stregow* 1367 Ludwig 500, 501; In *Striegaw* 1604 ORust 172; *Strygaw* 1625 Schickfuss II 75; *Strigaw* 1625 Schickfuss IV 87; *Striege* 1736 MpWielBreg; *Strigau* 1743 SNGŚl XIII 97; *Striegau* 1782 Presb II 317; *Striege* 1783 Z I/1, 70; *Striege* 1845 K 666; *Striege* — *Strzegów, -owa, strzegowski* 1947 MPol nr 124, poz. 778; *Strzegów, -gowa* 1982 WUN III 362. — Pierwotnie zapewne *Strzygow(o)* (lub może *Strigowo*), zmienione jako *Striege, Striegaw*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzegów*. Lit.: SNGŚl XIII 97; Ludwig, Reliquiae manuscriptorum omnium aevi diplomatum (...), T. VI, 1724, 500, 501, 517. PS

Strzegów (3), wś, ziel., gm. Gubin, 13,5 km na pñ.-zach. od Gubina: inter villam Sacrowe et villam *Strigowe* circa Nissam 1300, de *Stregow* 1329 UNZ 11, 24; in villa *Stregow* 1360 Lippert 268; *Strege* 1387, *Stregow* 1431, *Strygow* 1449 ONLön 187; *Stregau* 1452 CdB C II 21; *Stregow* 1478 NI 87/88, 128; *Strego* 1487 Le II 267; *Stre-*

Strzegów

gaw 1495 ONLÖN 187; *Strege* 1527 Le II 267; *Straege* 1542 ONLÖN 187; *Stregaw* 1564, *Strege* 1589 NI 87/88, 128; *Strega* 1615 ONLÖN 187; *Stregau* ok. 1700 MpWeiglInf; *Strega* 1748 GBN-Laus 40; *Strögau* 1757 ONLÖN 187; *Strogau* (!) 1759 MpBLus; *Strögau* 1768 MpLusInf; *Strega* 1829 MpRey nr 111; dłuż. *Stšěgow*, *-a*, *-we* (*Ščegow*), *Stšěgow* 1927 MukaS 85, 105; *Strega* 1928 Muka III 176; *Strega* — *Strzegów*, *-owa*, *strzegowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzegów*, *-gowa* 1982 WUN III 362. — Dawna n. już. *Stregov, od n. os. już. *Streg, będącej zapewne odpowiednikiem pol. *Strzeg, zob. *Strzegowa* (1), por. też n. os. *Strzyga* SSNO V 240. Nazwę ziemczono jako *Strege*, *Stregau*, ostatecznie utrwaliła się postać *Strega*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzegów*. Lit.: SNGŚI XIII 97; MukaS 85, 105; ONLÖN 187–8; Lippert, Wettiner und Wittelsbacher (...), 1894; Wenzel, NI 87/88, 128. PS

Strzegów zob. **Strzegowa** (1, 2)

Strzekęcino, wś, kosz., gm. Świeszyno, 10,5 km na płd.-zach. od Koszalina: in villa *Strekentim* 1278, *Strekentyn* 1279 PU II 373, 412; *Strekentim* (1329) PU VII 307; *Strekentim* 1618 MpLub; *Strekentim* 1789 MpGillyPom; *Streckentim* 1804 KIKr 471; *Streckenthin* 1843 MpRey nr 29; *Strekenthin* 1909 MpMbl(1862); *Streckenthin* — *Strzekęcino*, *-na*, *strzekęciński* 1948 MPol XXV nr 14; *Strzekęcino*, *-na* 1982 WUN III 362. — Nazwa wywodzona od n. os. *Strok* SSNO V 222, z suf. *-*ętin*, z substytucją *o* przez niem. *e*. Niezwykle jest jednak połączenie kontynuantu suf. *-*ę* i podstawy z niezmienioną spółgłoską tylnojęzykową, będące zapewne świadectwem wykolejenia z innej prapostaci. R. Trautmann wywodził n. od n. os. *Strzegota, z suf. *-in*, z adideacją do n. m. z suf. *-ęcino*. Lit.: TrautmElb I 149; RzDuma I 139; Belchnerowska, PMT XIII 70. BCz

Strzekoty zob. **Bieńki-Skrzekoty**

Strzylatków zob. **Trzylatków**

Strzelce (1), wś, bydł., gm. Mogilno, 9,5 km na płn.-wsch. od Mogilna: *Strelce* 1404 KZPozn nr 1847; in *Strzelce* 1415 AC II nr 207, 84; *Strzelcza* (!) 1534 ASK I 12, 394; *Strzelce* 1580 ŻDz XII 162; *Strzelce* 1618–20 PKal 281; *Strzelce* 1673 ASK I 74, 71v; *Strzelce* 1789 Goldb II 233; *Strzelce* 1846 KsP 502; *Strzelce* al. *Strzelce* 1890 SG XI 459; *Strzelce* 1921 Sk X 50; *Strzelce*,

-lec, *strzelecki* 1972 UN 181, 19; gw. *ščelce*, *-lec*, *ščelecki*. — Od ap. stp. *strzelec* ‘łucznik, kusznik, żołnierz zbrojny w łuk albo w kuszę’ Sstp VIII 488, w l. mn. Nazwa o charakterze służebnym, określała pierwotnie ludzi, którzy pełnili powinności łowieckie dla dworu książęcego, przygotowywali strzały i łuki, organizowali łowy, może też sami byli strzelcami. W t. IV błędny odsyłacz *Jägerdorf* (zob. *Strzelniki*). Lit.: Buczek 44–5; WójcikSłuż 68, 151. PS

Strzelce (1a), dziś *Strzelce Dolne* i *Strzelce Górne*, dwie wsi, bydł., gm. Dobrcz, 14 km na płn.-wsch. od Bydgoszczy: in *Strelz* (1233)1253 PrUr I/1, 208; *Sczelcze* 1413 Cruc II 241; ad gaders *Strelcenses* 1424 CdP II 831; *Strzelce* 1489 Lupbrz 179; *Strzelce* 1527 Vlad XI 25; *Strzelce* 1583 ŻDz XII 257; *Strzelce* 1596 AtKu(AAG E44 86); *Strzelce* 1699 AtKu(AAG E7 96v); *Nieder Strelitz*, *Ober Strelitz* 1796–1802 MpSchrot XXI; *Strzelce Dolne*, urz. *Nieder Strelitz*, wś, *Strzelce Górne*, urz. *Ober Strelitz*, dwór 1890 SG XI 458; *Strzelce Dolne*, *Strzelce Górne* 1921 Sk X 5, 7; *Strzelce Dolne*, *-lec -nych*, *dolnostrzelecki*, *Strzelce Górne*, *-lec -nych*, *górnostrzelecki* 1972 UN 174, 10. — Wieś była zamieszkała przez ludność służebną, na co wskazuje jej położenie blisko Fordonu (dawniej Wyszogrodu). Po podziale wsi w XVIII w. do n. dodano człony odróżniające: *Dolne*, niem. *Nieder*, i *Górne*, niem. *Ober*. Forma niem. *Strelitz* jest substytucją fonetyczną n. polskiej. Lit.: SHGKu(materiały) 430. KS

***Strzelce** (1b), wś zaginiona, leżała zapewne w pobliżu Żnina, bydł.: Item in *Villa Sagitariorum*: Golec cum sociis suis 1136 KW I 11. — Nazwa *Strzelce rekonstruowana na podstawie łac. *Villa Sagitariorum* ‘wieś strzelców’. Miejscowość w różnych opracowaniach była identyfikowana z wsią *Gulczewo* (2b) i zaginioną wsią *Gólczewo* między Juncewem a Dochanowem. Lit.: Hensel, Hilczer-Kurnatowska, Studia i materiały do osadnictwa Wielkopolski wczesnohistorycznej. T. VI, 1987, 276. PS

Strzelce (2), dziś *Strzelce*, wś, i *Strzelce-Kolonia*, kol., okresowo wś, chełm., gm. Białopole, ok. 19 km na płn.-zach. od Hrubieszowa: villa *Strzelce* 1472 Rejłan 35; *Strzelce* 1477 KkM 285; *Strzelce* 1531, *Strzelce* wyesz, w *Strzelcu*, ze wsi *Strzelec* 1565 Luukr III 87, 89; *Strzelce*

1578 ŻDz XVIII/1, 252, 230; villa *Strzelce* 1618–1764 Tarpogł 150; *Strzelce* 1661 AWAK XXIII/1, 280; *Strzelce* 1681–82 Rejbels 31, 66; w *Strzelcach* 1708 AWAK VII 152; *Strzelce* Regalis 1751 Tarszel 162; *Strzelce* 1752 Lubels 104; *Strzelce* 1796 PerOpis I 149; *Strzelce* 1827 Tabella II 204; *Strzelce* 1839 MpKwat VII 8; *Strzelce*, wś, folw. i dobra 1890 SG XI 457; *Strzelce*, wś i folw. 1921 Sk IV 29; *Strzelce*, wś i kol. 1952 UW 136; *Strzelce*, -*lec*, *Strzelce-Kolonia*, -*lec-nii*, *strzelecki*, dwie wsi 1970 UN 109, 6; *Strzelce*, -*lec*, *Strzelce-Kolonia*, -*lec-nii* 1982 WUN III 362, 363; gw. *ščelcy*, -*lec*, *ščelecki*. — Zapisy z 1565 r. mogą wskazywać, że obocznie istniała postać singularna n. *Strzelec*. Człon odróżniający od ap. *kolonia*. Lit.: Buczek 44–51. BCz

Strzelce (3), wś, kiel., gm. Oleśnica, 14 km na pld.-zach. od Staszowa: in *Strelech* 1271 MPH IV 794; de *Strzelec* 1396 Sand nr 80; *Strzelce* (1403)1612 ZDM I 310; *Strzelce* 1409 Sand nr 463; *Strzelce* 1413 Kkk II 385; *Strzelce* 1470–80 DB II 385; *Strzelczycze* 1486 SHGSd (AOV 6560, 149); *Strzelce* 1504 ASK I 7, 56v; *Strzelce* 1529 LR 134; *Strzelce* 1579 ŻDz XIV 226; *Strzelce* 1673 ASK I 69, 238v; *Strzelec* 1783–84 RejKor 311; *Strzelce* 1787 Spis 371; *Strzelce* 1791 MpPerSd; *Strzelce* 1827 Tabella II 204; *Strzelce* 1890 SG XI 456–7; *Strzelce* 1921 Sk III 133; *Strzelce*, -*lec*, *strzelecki* 1966 UN 19, 41. — W XVI w. wariant z suf. -*ice*. W XVIII w. n. w formie singularnej *Strzelec*. Lit.: KSand 192; KopKiel 261; Buczek 44–6. IN

Strzelce (3a), dziś *Strzelce Małe* i *Strzelce Wielkie*, dwie wsi, leszcz., gm. Piaski, ok. 5 km na wsch. od Gostynia: *Strzelc* (1310)1610 KW II 275; de *Szrelicz* (!) 1394, de *Strzelicz* 1395, de *Strelec* 1396 Lek II nr 1674, 1749, 1821; *Strzelce* (1400)XVII SHGPn IV 703; de *Strzelce* 1402 RWlqp II nr 187; *Strzelce* 1420, *Strzelce Minor*, *Maior Strzelce* 1446, *Strzelce Magna* 1447, *Strzelca* 1462, utraque *Strzelce* 1468 SHGPn IV 702, 703; ville *maioris Strzelce* 1476 MK 12, 217v; *Parwa Strzelce*, *Minus Strzelce* 1499, *Strzelce Minor* 1504 SHGPn IV 702; *Strzelce* ... villa *Strzelce Minor* 1510 NKs 110, 111; *Strzelce maius*, *Strzelce minus* 1530 ASK I 3, 133; *Strzelce maior*, *Strzelce minor* 1580–81 ŻDz XII 85; *Strzelce maius*, *Strzelce minus*

1676 ASK I 68, 1442; *Strzelce Wielkie*, *Strzylce małe* 1775 PPOzn(Tab 7, 13v, 13); w *Strzelczu* 1784 Kronika Gostyńska nr 4/1932, 105; *Strzelce Wielkie* al. *Wielki Strzelc*, *Strzelce Małe* al. *Strzelc Mały* 1890 SG XI 458; *Strzelce Wielkie*, -*lec* -*kich*, *strzelecki*, *Strzelce Małe*, -*lec* -*lych*, *małostrzelecki* 1970 UN 71, 21; gw. *ščylce*, *ščylc*, *ščylecki*, *ščylce małe*, -*uf* -*yx*, *małoščelecki*. — W XVIII notowana forma *Strzylce* z gw. przejściem *ě > y* (Dejna 176). Człony odróżniające od przym. łac. *magnus*, *parvus/minus*, pol. *wielki*, *mały*. Okresowo singularyzacja nazwy. Lit.: SHGPn IV 702–10. PS

Strzelce (4), wś, lub., gm. Nałęczów, 1,5 km na pln.-wsch. od Nałęczowa: *Strzelce* 1409 ZLub nr 148; *Strzylce* 1414 SHGLu III 225; *Strzelce* 1447 LKP 9; *Strzelce* 1531 ŻDz XIV 357; *Strzelce* ... ze wsi *Strzelec* 1626 RPobLu 131; *Strzelce* 1783–84 RejKor 242; *Strzelce* 1787 Spis 444; *Strzelce* 1827 Tabella II 204; *Strzelce* 1890 SG XI 457; *Strzelce* 1921 Sk IV 79; *Strzelce*, *Strzelec*, *strzelecki* 1971 UN 118, 36. — O XV-wiecznej formie *Strzylce* zob. wyżej. Lit.: SHGLu III 225; KosLu 73; Buczek 44–6. IN

Strzelce (5), wś, opol., gm. Domaszowice, 9 km na wsch. od Namysłowa: in ... *magno et parvo Strelez* 1253 SUR III 67; in *Strelize* 1283 SUR V 38; *Strelicz* 1353 LandB 135; in villa *Strelicz* 1361 SchGb 1918, 40; czu *Strelicz* 1398, *Strelicz* 1399 DTex 17, 18; ze *Sztrzeliecz* 1584 Onom XIX 28; in *Strelitz* 1620, in pago *Strelitz* 1642 Presb I 643, 644; *Strelitz* 1654 SMDŚ III 383; *Strelitz*, *Strelitz* 1666/67 J I 492, 498; w *Strzelicach* 1723 Onom XIX 28; *Strelitz*, P[olonice] *Strzelelc* 1736 MpWielOppol; *Strehlitz*, *Strelitz*, s. *Strzelitz* 1781 Presb I 535, 643; *Strehlitz* 1795 Z XI 53; *Strehlitz*, *Strzelce* 1830 Kn 759; *Strehlitz*, *Strzelce* 1845 K 664; *Strzelce*, niem. *Strehlitz* 1890 SG XI 461; *Strzelce* 1900 Myc 48; *Strehlitz* — *Strzelce*, -*ec*, *strzelecki* 1946 MPol XXV nr 142; *Strzelce*, -*lec* 1982 WUN III 362. — Początkowo dwie miejscowości (lub części) o n. *Strzelce*, z członami dyferencyjnymi od przym. łac. *magnus* ‘duży’ i *parvus* ‘mały’. Zniemczona postać *Stre(h)litz* stała się podstawą dla wtórnych form polskich: *Strzelice* (1723), *Strzelec* (1736), por. *Strzelce Opolskie*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelce*. Lit.:

Strzelce

SNGŚI XIII 98; BorGŚI 202; Domański, Onom XIX 28. PS

Strzelce (6), wś, pil., gm. Chodzież, 4 km na płn.-wsch. od Chodzieży: de *Strzelcze* 1388 Lek I nr 474; ze *Strzelec* 1418 Koz III 265; de *Strzelcze* 1428 AC II nr 225; opp[idum] *Strzelcze* 1464 Koz III 265; *Strzelcze* 1535 ASK I 12, 476v; *Strzelcze* 1577 ŻDz XII 182; *Strzelce* 1579 ASK I 4, 358; *Strzelce* 1618–20 PKal 243; *Strelitz* 1789 Goldb II 233; *Strelitz* 1796–1802 MpSchröt XX; *Streliz* 1802–03 MpGillyPr II; *Strelitz*, poln. *Strzelce* 1821 Rumpf III 164; *Strzelce*, urzęd. *Strelitz*, wś 1890 SG XI 458; *Strzelce*, niem. *Strelitz* 1921 Sk X 10, 157; *Strzelce*, -*lec*, cz. wsi Strzelecin 1967 UN 75, 8; *Strzelce*, -*lec* 1982 WUN III 362; gw. *ščelce*, -*lec*, *ščelecki*. — Pierwotną n. *Strzelce* zmienczono jako *Strelitz*. Lit.: Buczek 44–6. PS

Strzelce (6a), os. zaginiona, leżała koło Stępushowa, pil., gm. Damasławek: de *Strzelcze* 1438 RWlkp V nr 294; de *Strzelcze* (1444)XIX Hock III 394; de *Strzelce* 1462 Koz V 360. PS

Strzelce (7), wś, piotr., gm. Mniszków, 4 km na wsch. od Sulejowa: *Strzelce* 1176 CdP I 12; de *Strzelcz* 1176 KW I 587; *Strelci* 1229 KMłp II 42; Item villis ... *Strelech* 1242 CdP I 47; *Strzelcze* (1308) KMłp II 213; *Strzelcze* 1408 ZDM I 352; *Strzelcze* 1511–23 ŁLB II 186; *Strzelcze* 1577 ŻDz XIV 294; *Strzelec* Vil[la] 1673 ASK I 74, 332; *Strzelec* 1783–84 RejKor 190; *Strzelce* 1791 MpPerSd; *Strzelce* 1827 Tabella II 204; *Strzelce* 1890 SG XI 456; *Strzelce* 1921 Sk III 95; *Strzelce*, *Strzelc*, *strzelecki* 1969 UN 28, 56; gw. *ščelce*, *ščelc*, *ščelecki*. — W XIII w. *Strzelcy*; poświadczona też forma singularna *Strzelec* (XIII i XVII–XVIII w.). Lit.: KSand 192; Buczek 44–6. IN

Strzelce (7a), cz. wsi Chochołów, dawniej wś, płoc., gm. Dobrzelin: *Strzelce* 1917 OVWar II 154; *Strzelce*, wś 1921 Sk I 57; *Strzelce*, wś 1967 SM 1099; *Strzelce*, -*lec* 1974 UN 41, 17; gw. *ščšelce*, -*cuf*, *ščšelecki*. IN/KS

Strzelce (8), wś, płoc., gm. Strzelce, 9 km na płn. od Kutna: *Strzelcze* 1380 KMaz III 271; *Strzelcze* 1425 BulPol IV nr 1642; *Strzelcze* 1439 SHGRw(AG perg. 6618); *Strzelcze* 1447 MK 336, 13; *Strzelcze* 1462 KkM 232; *Strzelcze* 1472 SHGRw(Ep. 10, 5); *Strzelcze* 1502 Matr III nr 194; villae *Strzelcza* 1508, *Trzelcze* 1513 Matr

IV/I, nr 376, 2108; *Strzelce* 1525 MK 41, 63v; po wsiach królewskich *Strzelczach* i Skrzaniech, Wieś *Strzelcze*, do *Strzelec*, z *Strzelczami* wsią królewską 1564 Luraw 97, 118, 120; *Strzelcze* 1579 ŻDz XVI 193; *Strzelcze* (1630) Luraw 96; *Strzelcze* 1661 Luraw 205; *Strzelce* 1789 Luraw 200; *Strzelce* 1792 MpPerRw; *Strzelce* 1827 Tabella II 204; *Strzelce* 1839 MpKwat II 3; *Strzelce* 1890 SG XI 456; *Strzelce*, -*lec* 1982 WUN III 363. — Efemeryczna forma *Trzelce* powstała w wyniku fałszywej dekompozycji s utożsamianego z przyimkiem z. Lit.: Buczek 44–5; Wójcik-Raw 155. UB

Strzelce (8a), cz. wsi Grąblewo, dawniej wś, pozn., gm. Grodzisk Wielkopolski: de [Strzel]cze 1388, de *Strzelcze* 1389 Lek I nr 43, 672; de *Sztrzelcze* 1391 Lek II nr 1468; de *Strzelec* 1398 RWlkp III nr 37; *Strzelce* 1495 SHGPh IV 700; Villa *Strzelcze* 1510 NKs 159; *Sthrzelcze* 1563 ASK I 4, 187; *Strzelcze* 1567 ASK I 5, 368v; *Strzelcze* 1603 AtWlkp(ABMK 365, 8); *Strzelce* 1622–24 PPozn(Tab 1, 82); *Strzylcze* 1775 PPozn(Tab 7, 12v); bonorum *Strzelce* 1781 VisPosn 176; *Strzelce* 1788 Büsching XXII 61; *Strzelce* 1802–03 MpGillyPr; *Strzelce* 1846 KsP 200; *Strzelce*, wś i folw. 1890 SG XI 458; *Strzelce*, os., st. kol. 1921 Sk X 20; *Strzelce-Folwark*, *Strzelc-ku*, cz. wsi Grąblewo 1982 WUN III 363; *Strzelce*, *Strzelc* 1996 MPol nr 79, poz. 713; gw. *ščylce*, *ščylc*, *ščylecki*. — Okresowo n. zestawiona *Strzelce-Folwark*, w związku z istniejącym niegdyś we wsi folwarkiem. Lit.: SHGPh IV 700–2. PS

Strzelce (8b), wś zaginiona, leżała koło Wolicy Koziej, pozn., gm. Nowe Miasto nad Wartą; we wsi *Strzelce* (1412)1612–13 KW V 205; gran. Vithowo, Volicza et *Strzelce* 1448, super *Strzelycze* ... Wolicyza 1450–51, gran. Volica et *Strzelce* 1453 Koz III 265. PS

Strzelce (8c), wś zaginiona, leżała w dawnym woj. poznańskim: Jaszek *Streliczski*, qui filium habuit Quileczki 1397 RWlkp I nr 350; Johanne de *Strelcze* (1430)1432, Johanne de *Strzelce* (1430) KW IX 221, 223; *Strzelcze* 1443 SHGPh IV 699. Lit.: SHGPh IV 699–700. PS

Strzelce (8d), os. zaginiona, leżała zapewne koło wsi Połazie, 4 km na zach. od Liwa, siedl.: *Strzelcze* 1517, *Sthrlcze* (!) 1517 SHGLiw 202. — Od n. os. *Strzelec*, w formie pluralnej.

W źródłach z ostatniej ćwierci XV w. występuje Piotr *Strzelec* z Połazia-Ogrodzonej Łąki. Lit.: SHGLiw 202. UB

Strzelce (9), przys., dawniej ws, suwal., gm. Giżycko, 6 km na pd. od Giżycka: *Strzelzen* 1557 BiałOsad 111; *Strzeltzen* (1557), *Strzeltzen* (1651) Kętl 492; *Strzeltzen*, maj. 1785 Goldb III 159; *Strzelzen* 1796–1802 MpSchröt XII; *Strzelczen* ok. 1845 MpRey nr N; *Strzelczen* — *Strzelce* 1879 Kętn 157; *Strzelce*, ws 1890 SG XI 459; *Strzelzen* (*Strzelce*) 1932 Mp-100(33-33); *Zweischützen* 1938, *Strzelzen* — *Strzelce*, dw. 1946 Ley I 44; *Zweischützen* — *Strzelce*, *-lec*, *strzelecki* 1949 MPol XXVII nr A-92; *Strzelce* — *Zweischützen* (*Strzelczen*), os. 1951 Rosp 315; *Strzelce*, *-lec* 1982 WUN III 363; gw. *str̥elce//str̥elcen*. — Nazwa niem. *Strzeltzen* utrwała nazw. odbiorcy nadania z 1557 r. Janka *Strzelca* (*Janke Schütz*), w l. mn. W 1938 r. administracja niem. wprowadziła n. niem. *Zweischützen*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelce*. Lit.: BiałOsad 20–1, przyp. 19 i 26, 181, 197, 216, 220. RP

Strzelce (10), dziś *Strzelce Małe* i *Strzelce Wielkie*, dwie wsi, tarn., gm. Szczurowa, 17 i 11 km na pñ. od Brzeska: *Sccelech* (1105)XII Ktn 2; de *Strzelec*z (1365) ZDM IV 137; de *Strzelec*z 1374, *Strzelce minoribus* 1389 Krak nr 13, 5326; *Strelce* 1402 SHGKr(TCz 1, 51); *Male Strzelce* 1450 SHGKr(TerrCrac 151, 39); *Strzelce Maior*, *Strzelce Minor* 1470–80 DB II 172; *Strzelce maior*, *Strzelce minor* 1490 ŹDz XV 443; *Minori Strzelce*, *Vyelgye Strzelce* 1529 LR 54; *Strzelce Maior*, *Strzelce Minor* 1564 Lukrak II 84; *Strzelce wielkie* 1581 ŹDz XIV 9; *Strzelce Male* 1680 Rej 102; *Strzelce Male*, *Strzelce Wielkie*, dwie wsi 1890 SG XI 457–8; *Strzelce Male*, *Strzelce Wielkie* 1921 Sk XII 7; *Strzelce Male*, *-lec -lych*, *Strzelce Wielkie*, *-lec -kich*, *strzelecki* 1964 UN 3, 28; *Strzelce Male*, *-lec -lych*, *Strzelce Wielkie*, *Strzelc -kich* 1982 WUN III 363. — Już w XIV w. wyodrębniły się dwa obiekty, stąd nazwy z członami dyferencyjnymi łac. *Maior* oraz *Minor*, później pol. *Wielkie* (też *Wielgie*), *Małe*. Lit.: LKrak 145; Buczek 44–6. IN

Strzelce (11), ws, wałb., gm. Marcinowice, 6 km na zach. od Sobótki: *Strelec* 1180–1201, villam *Strelce*, *Strelce* 1209, *Strelce* 1223, *Strelci* 1225 SUr I 35, 173, 268, 173, 187; *Strelce* 1247,

Strelce 1250 SUr II 199, 251; *Strelicz* 1256, in *Strelez* 1259 SUr III 129, 201; de *Strelez*, in *Strelez* 1270 SUr IV 84; villam *Strelicz* 1295 SUr VI 173; *Strelicz* 1311 Reg nr 3191; De *Strelicz* (1335)1597 MPL I 370; *Strzelicz* (1353)XVI CdSil VI 5; in *Strelicz* 1376 Heyne II 100; *Strelicz* 1399 ZfGS XXXIII 387; in villa *Strelicz* 1405 SRS II 213; *Strzelicz* 1501 CdSil VI 149; *Strelitz* villa 1638, ecclesiam *Strelicensem* 1651/52, *Strälitz* villa 1666/67 J I 436; *Strehlitz* 1739 MpWielSchw; *Streelitz* 1743 SNGŚI XIII 98; *Strehlitz* 1785 Z V 501; *Strehlitz* 1845 K 664; *Strzelce*, niem. *Strehlitz* 1890 SG XI 461; *Strzelce* 1900 Myc 48; *Strehlitz* — *Strzelce*, *Strzelc*, *strzelecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzelce*, *-lec* 1982 WUN III 363. — Pierwotnie n. pol. *Strzelcy*, *Strzelce*, zmieniona jako *Stre(h)litz*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelce*. Lit.: SNGŚI XIII 98. PS

Strzelce (12), ws, wroc., gm. Dobroszyce, 8 km na pñ. od Oleśnicy: *Strelicz* (1304)XV, *Strelycz* 1341 Reg nr 2808, 6587; *Strelicz* 1376 And-Schl 345; *Stralicz* (1376) K 664; *Strelicz* 1418 Heyne I 703; *Strelitz* 1567, *Strelicz* 1570 ZfGS XXI 353; *Streliz* 1607 Olsnographia II 437; *Strelicz* 1654 SMDŚ III 417; *Strehlitz* 1706 Olsnographia II 436; *Strehlitz* 1739 MpWielOels; *Strelitz* 1740 ZfGS XXIII 110; *Ober*, *Nieder Strehlitz* 1743 SNGŚI XIII 98; *Strehliz*, *Nieder*, *Ober* 1785 Z IV 301; *Strehlitz* (auch *Ober*- u. *Nieder*-) 1845 K 664; *Strzelce* 1900 Myc 48; *Strehlitz* 1912 Meyers II 896; *Strehlitz*, *Strzelice* 1941 Wrzosek 17; *Strehlitz* — *Strzelce*, *Strzelc*, *strzelecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzelce*, *-lec* 1982 WUN III 363. — Forma niem. *Stre(h)litz* stanowi substytucję wcześniejszej n. *Strzelce*, choć nie można wykluczyć również pierwotnej n. patronimicznej *Strzelice*, z suf. *-ice*, od n. os. *Strzał*, *Strzala*, *Strzela* SSNO V 228, VII 243. Dodatkowe człony od przym. niem. *nieder* ‘dolny’, *ober* ‘górny’ na oznaczenie części wsi. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelce*. Lit.: SNGŚI XIII 98; Domański, Onom XIX 28. PS

Strzelce zob. **Dawidowice**, **Huta-Strzelce**, **Izdebki** (3), **Strzelce Krajeńskie**, **Strzelce Małe**, **Strzelce Opolskie**, **Strzelce Wielkie**, **Strzelcowizna**, **Strzelczki**

Strzelce Dolne zob. **Strzelce** (1a)

Strzelce-Folwark zob. **Strzelce** (8a)

Strzelce Górne

Strzelce Górne zob. **Strzelce** (1a)

Strzelce Klasztorne, wś, gorz., gm. Strzelce Krajeńskie, 1 km na pñ. od Strzelc Krajeńskich: [*Klostergut*] 1620, [*Klostergut Friedeberg*] 1689, [*Klostergut Friedeberg*] 1750, [*Friedeberger Klostergut*] 1797 Treu 212, 296, 342, 402; *Klostergut*, Ritter-Gut 1809 Bratring III 173, 185; *Klostergut Friedeberg* 1850, *Das Friedeberger Klostergut*, wie es genannt wird 1856 Berghaus III 478, 373; *Klostergut*, Gut 1912 Meyers I 1015; *Klostergut* — *Strzelce Klasztorne*, -c -nego (!), *klasztorniański* 1948 MPol nr 78, poz. 692; *Strzelce Klasztorne*, os. m. 1967 SM 1099; *Strzelce Klasztorne*, -lec -nych, os. 1982 WUN III 363; *Strzelce Klasztorne*, -ec -ych, *strzelecki* 2001 DzU nr 153, poz. 1772. — Miejscowość powstała na obszarze majątku klasztoru augustianów w Strzelcach Krajeńskich (niem. *Friedeberg*), który już w 1552 r. został przekształcony na obiekt mieszkalny, a w 1620 r. został wykupiony przez miasto, por. per religiosos heremitas fratres ordinis sancti Augustini in Friedeberg ... donamus per presentes duos mansos, in villa mansfelde sitos ... et unum mansum in villa Bercholt 1350 CdB A XVIII 295–6; broder des closters fredeberge des ordens sancti Augustini 1475 CdB A XII 112; Do er willens in vnser Stadt Friedebergk Zu wohnen, Ihme in vnserm Closter daselbst seine notturfst nach eine Wohnung Zu erbauen 1552 CdB A XVIII 366. Nazwa niem. *Klostergut* oznacza dosłownie ‘majątek klasztorny’; używana była również z członem lokalizującym od n. m. *Friedeberg*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelce Klasztorne*. Lit.: Treu, Geschichte der Stadt Friedeberg (...), 1909; Rymar, Strzelce (Krajeńskie) i okolice (...), 2011, 316. PS

Strzelce-Kolonia zob. **Strzelce** (2)

Strzelce Krajeńskie, mto, gorz.: villa que *Strzelcze* dicitur (1272)1395 PDzP VIII 128; *Friedeberg* (1286) CdB A XVIII 3; civitatem suam *Vredenberg* (1334) CdB B II 95; *Friedeberg* (1335) CdB A XIX 142; *Friedeberge* 1349 CdB A XVIII 19; *vredenberg* 1353 CdB A IX 47; *Friedeberg* (1354) CdB A XVIII 133; *Friedeberg* (1371) CdB B II 508; *Friedenbergk* 1381, in *Strzelcze* 1421, *Strzelcze* 1433, consules de *Strzelcze* 1460, *Vredenberg* 1464 SGorz 426–7; *friedeberg* 1475 CdB A XII 112; *Friedbergk* (1525) CdB A XXIV 233; *Strzelcza* 1558 SGorz 427; *Friedeberg* 1593 CdB

D 150; *Strzelza* 1712 SGorz 427; *Friedeberg* 1718/19 KlasNM I 72; *Friedeberg* 1832 MpUMbl 1636; *Friedeberg* 1934 MpMbl(3159); *Friedeberg* — *Strzelce Krajeńskie*, -lec -kich, *strzelecki* 1946 MPol nr 44, poz. 85; *Strzelce Krajeńskie*, -lec -kich 1982 WUN III 363. — O pierwotnej n. *Strzelce* zob. *Strzelce* (1), w XVI, XVIII w. notowana też forma w rodz. żeńskim. Nazwa niem. od *Friede*, śrdniem. *vrede* ‘pokój’ Lübben 539 + *Berg* ‘góra’. Po 1945 r. urzędowo wprowadzono n. *Strzelce Krajeńskie*. Lit.: SGorz 426–37; Rymar, Strzelce (Krajeńskie) i okolice (...), 2011, 316. BCz

Strzelce Małe, wś, piotr., gm. Masłowice, 6 km na pñ.-zach. od Przedborza: *Strzelce* 1394 SHGŁęcz II 122; *Strzelcze* 1511 ŻDz XIII 204; *Strzelcze* 1511–23 ŁLB I 556, 628; *Strzelce* 1553 ŻDz XIII 275; *Strzelce* Villa 1673 ASK I 74, 340; *Strzelce* 1791 MpPerSd; *Strzelce* 1802–03 MpGillyPr; *Strzelce male* 1827 Tabella II 204; *Strzelce Male* 1890 SG XI 456; *Strzelce Male* 1921 Sk II 88; *Strzelce Male*, -lec -lych, *strzelecki* 1972 UN 48, 79. — Pierwotnie *Strzelce*, wtórnie z członem dyferencyjnym od przym. *mały*, dla odróżnienia od wsi *Strzelce Wielkie*. Lit.: SHGŁęcz II 122. IN/KS

Strzelce Małe zob. **Strzelce** (3a, 10), **Strzelceczki**

Strzelce Nowe zob. **Strzelęcjin**

Strzelce Olędry zob. **Strzelczyki**

Strzelce Opolskie, mto, opol.: de *Streletz* 1290 SUr V 338; vadens in *Strelech* (1290)XV MPH IV 794; de *Strelitz* 1293 SUr VI 107; *Strelitz*, *Strelec*, *Strelitz* ok. 1300 CdSil XIV 93, 94; *Strelec* 1311, in *Strehlitz* 1323, *Gross Strehlitz* 1330, *Strehlitz* 1333 Reg nr 3230, 4270, 4952, 5217; *Strzelecz* 1338 CdSil XXX 55; *Major Strelitz* 1379, *Strelec* 1384 CdSil XXXII 139, 37; in *Strzelec*, Capitaneo nostro *Strzelecensis* 1387 Böhme I/2, 73, 74; *Strelitz* 1413 CdSil XXXII 104; *Strelitz* 1418 Heyne I 723; de *Strzelecz* 1428 Höfler 90; de *Strelitz* 1470 ZfGS XLI 129; tohoz gbitu *Strzeleczkeho* 1513 Sng V 73; ze *Sthrzelecz* 1544, *Strzelecz* 1546, ze *Strzieletz* 1562 SNGŚI XIII 98; *Strölicz* 1564 Urb I 97; *Strelitz* 1565 CdSil XXIII 107; *Gross Strölicz* 1571 Urb III 3; *Groß-Strölicz* 1612 Böhme I/3, 97; pastwy *Welko Strzeleczkeho* 1649 Kat 100; *Magno-Strelicensi*, *Magno-Strelitz* 1679,

Magnostrelitensis, *Magnostrelitz* 1687/88 J II 67, 75, 344; *Gr. Strelitz*, P[olonice] *Welko Strzelcze* 1736 MpWielOppol; *Gros Strehlitz* 1743 SNGŚI XIII 99; *Gros Streliz*, pol. *Wielke Strelcze* 1783 Z II 251; *Groß Strehlitz*, *Wielki Strzelec* 1830 Kn 760; *Groß Strehlitz*, *Wielki Strzelec* 1845 K 665; *Strzelcze*, *Gr. Strehlitz* 1900 Myc 48; *Strzelce* — *Gross Strehlitz* 1939 Prus 69; *Gross Strehlitz* — *Strzelce Opolskie*, -ec -ich, *strzelecki* 1946 MPol XXIV nr 44; *Strzelce Opolskie*, -lec -kich 1982 WUN III 363. — Pierwotnie n. służebna *Strzelcy*, *Strzelce*, zob. *Strzelce* (1), zmieniona jako *Streletz*, *Stre(h)litz*. Od XIV w. z dodatkowymi członami od przym. *wielki*, niem. *gross*, łac. *magnus* dla odróżnienia od wsi *Strzelce Małe*, dziś *Strzeleczki*. Notowana w XIX w. forma pol. *Wielki Strzelec* jest wtórna wobec n. zmienionej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelce Opolskie* z członem lokalizującym od n. mta *Opole*. Lit.: SNGŚI XIII 98–9; Höfler, *Geschichtschreiber der Husitischen Bewegung in Böhmen*, Bd. I, 1856, 90; BorGŚI 202; Domański, *Onom* XIX 28. PS

Strzelce Wielkie, wś, częst., gm. Strzelce Wielkie, 9,5 km na wsch. od Pajęczna: *Strzelce* 1386 Hb 61, nr 23; *Strzelce* 1401 Koz VII 148; *Strzelce* 1511 ŻDz XIII 206; *Strzelce* 1511–23 ŁLB I 486; *Strzelce* 1552, 1553 ŻDz XIII 281; z *Strzelecz* 1564–65 Luwlkp II 72; *Strzelce* Vi-l[la] 1673 ASK I 74, 343v; *Strzelce* 1802–03 MpGillyPr; *Strzelce Wielkie* 1827 Tabella II 204; *Strzelce Wielkie* 1890 SG XI 456; *Strzelce Wielkie* 1921 Sk II 93; *Strzelce Wielkie*, -ców -kich 1982 WUN III 363; gw. *ščelce*, -cuf, *ščelecki*. — Pierwotnie *Strzelce*, wtórnie z członem dyferencyjnym od przym. *wielki*, dla odróżnienia od wsi *Strzelce Małe*. Lit.: SHGŁęcz II 122. IN/KS

Strzelce Wielkie zob. **Strzelce** (3a, 10), **Strzelce Opolskie**

Strzelcew, wś, skiern., gm. Łowicz, 5 km na płn.-wsch. od Łowicza: ob grataque servicia Gregorii dicti Strzelec Voyslai de Louicz ... eidem Gregorio ac sue posteritati merciam et rubeta Caczydam dicta ... damus ... villamque, quam *Caczydamb* nominamus iure Theutonico Srzedenesi in ipsos locandum. 1377 KMaz III 200–1; *Strzelczow* 1417 Czer nr 584; *Strzelcza* ... *Strzelczow* (1472)1511/12, *Strzelczowo*, *Strzelczow* 1511/12 VisitGn 44, 45, 42, 43; *Strzelczow* ...

Strzelczowa Volya 1511–23 ŁLB II 246, 512; *Sthrzelczew* 1530, *Strzelczowo* 1538, *Strzelczow* 1563 ASK I 22, 26, 143, 224v; *Strzelczoff* 1567 ASK I 48, 496v; *Strzelcow* 1579 ŻDz XVI 205; *Strzelczow* 1589 ASK I 22, 504v; *Strzelcow*, *Strzelcew* 1676 ASK I 70, 1148, 1557v; *Strzelcow* 1792 MpPerRw; *Strzelczew* 1802–03 MpGillyPr; *Strzelczew* albo *Strzelców* 1890 SG XI 461; *Strzelczew* 1921 Sk I 70; *Strzelczew* 1952 UW 94; *Strzelcew*, -wa, *strzelcewski* 1973 UN 44, 25. — Wieś została założona w 1377 r., kiedy to arcybiskup Jan powierzył jej osadzenie na prawie średzkim w miejscu zwanym *Kaczydqb* (las i zarośla) Grzegorzowi Wojsławowicowi zwanemu *Strzelec* 1377 KMaz III 200–1. Pierwotna n. ponowiona z n. ter., którą wydawcy kodeksu, wbrew zapisowi, interpretują jako *Kocidqb*, szukając motywacji w dębnie z dziuplą, w której chronił się dziki kot, ryś lub żbik (por. KMaz III 200, przyp. 184). Od XV w. n. *Strzelców*, *Strzelcowo*, *Strzelcew*, od n. os. *Strzelec* (nazw. pierwszego sołtysa), z suf. -ów, -owo, -ew. Efemerycznie w XVI w. występuje forma *Strzelcowa Wola*, w XIX–XX w. *Strzelczew* z hiperpoprawnym cz. Lit.: Wójcik-Raw 155. UB

Strzelcowizna, wś, suwal., gm. Płaska, 18,5 km na płd. od Sejna: *Ruda Strzelca*, *Liwska* albo *Liwskiego* lub *Strzelec* 1692 WiśnSejn 119; *Strzelce* 1742 SHGPd(Kschrz nr 1190); *Strzelcowizna* 1743 SHGPd(Kschrz nr 1278); P[arochia] *Lipscensis* ... *complectitur Praedia & Villas sequentes* ... *Strzelcowiznę* 1744 SDV 97; *Strzelce*, *Strzeycewina* (!) 1770 SHGPd(Kschrz nr 995, 1028); *Strzelce* 1771, *Strzelczy* 1774, *Strzelce* 1776 SHGPd(Kschrz nr 1132, 1531, 1813); *Strzelcowizna* 1781 MpEGr; *Strzelcowizna* 1784 DekGr 98; *Strzekowizna* (!) 1827 Tabella II 204; *Strzelcowizna* 1839 MpKwat VI 3; *Strzelcowizna* 1890 SG XI 461; *Strzelcowizna* 1921 Sk V 70; *Strzelcowizna*, -ny 1982 WUN III 363. — Dawna n. zestawiona *Ruda Strzelca*, *Ruda Liwska* lub *Liwskiego*, od ap. *ruda* ‘prymitywny zakład hutniczo-metalurgiczny, kopalnia rudy’ Sstp VIII 43 i n. os. *Strzelec* lub ap. *strzelec* ‘strażnik części lasu, gajowy, leśnik, myśliwy’ oraz od nazw. *Liwski*, por. rudnicy *Liwscy*, właściciele tej osady WiśnSejn 119. Okresowo też *Strzelec*, *Strzelce*, *Strzelcy*, w l. mn., ostatecznie utrwaliła się

Strzelcy

n. z suf. *-izna* — *Strzelcowizna*. Lit.: WiśnSejn 119, 152, 153; Safarewiczowa, *-izna* 33; Kondratyuk, *Nazwy geograficzne i osobowe Białostoczczyzny*, 2016, 539. *IN*

Strzelcy, wś zaginiona, należała do kościoła w Ujeździe, legn., gm. Udanin: in vills, quarum nomina sunt hec ... Ianussowici, *Strelci*, Socolnici 1217 SUR I 113. — O n. służebnej *Strzelcy*, *Strzelce* zob. *Strzelce* (1). *PS*

Strzelcy zob. *Strzelce* (7, 11), **Strzelce Opol-skie**, **Strzelcowizna**, **Strzelczki**

Strzelcz zob. *Strzelce* (3a)

Strzelcze zob. *Strzelce* (1), **Strzelczyki**

Strzelczyce zob. *Strzelce* (3)

Strzelczyki, wś, pil., gm. Szamocin, 7 km na pln.-wsch. od Chodzieży: *Strzeleckie Olędry* 1735 Rusiński 140; *Strelitzer Holl.* 1787 MpPfau; *Strelitz Holländerei*, wś 1789 Goldb II 233; *Strelitzer Hol.* 1796–1802 MpSchröt XX; *Strzelce Ol.* 1846 KsP 440; *Strzeleckie Holendry* 1890 SG XI 462; *Strzelcze* (!), niem. *Strelitz Hld.* 1902 MycPn 171; *Strzelczyki*, niem. *Strelitz Hauland*, wś 1921 Sk X 9; *Strzelczyki*, *-czyk* 1982 WUN III 363; gw. *ščelčyki*, *-čyk*. — Dawniej *Strzeleckie Olędry*//*Holendry*; od n. m. *Strzelce* (6) i terminu osadniczego *Olędry*//*Holendry*, niem. *Hauland*, *Holländerei*. Po 1918 r. wprowadzono urzędowo n. *Strzelczyki*. *PS*

Strzelczyn, wś, szzec., gm. Chojna, 7,5 km na pln.-zach. od Trzcinańska-Zdroju: *Jegerfzдорff* 1487 CdB B V 430; ville Roreke et *Jadesdorp* 1490 KlempinDB 32; [*Jädersdorf*] 1639 Schwartz 278; *Jädersdorff* ok. 1780 MpSchmettau; *Jägersdorf* oder *Jädersdorf* 1784 Brüg II/1, 78; *Jägersdorf* 1789 MpGillyPom; *Jädersdorf* 1833 MpUMbl 1486; *Jädersdorf* oder *Jädelsdorf* 1868 Berghaus-Pom II/3, 342; *Jädersdorf* — *Strzelczyn*, *-na*, *strzelczyński* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzelczyn*, *-na* 1982 WUN III 363. — Dawna n. niem. *Jägersdorf*, od ap. *Jäger* ‘myśliwy’ (lub pochodzącej od niego n. os.) i *Dorf*, śrdniem. *dorp* ‘wieś’ Kluge 139. W zmianie *g > d* chodzi może o upodobnienie na odległość *g-d* : *d-d*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelczyn*. Lit.: Schwartz, *Die Neumark während des Dreißigjährigen Krieges*, Bd. 2, 1899, 278. *BCz/PS*

Strzelczyno, os. zaginiona, leżała w dawnej ziemi łeczyckiej: *Sczelczino* 1391, *Sczelczino*, *Szcze-*

luczino 1392 Łęcz II nr 3801, 4113, 4147. — Od n. os. *Strzelka* AntrP V 47, z suf. *-ino*. Forma *Strzelucino*, o ile nie jest błędem, nawiązuje do n. os. *Strzelut* SSNO V 234 Lit.: SHGŁęcz II 123. *KS*

Strzelec zob. *Strzelce* (2, 3, 5, 7), **Strzelcowizna**

Strzeleckie Holendry zob. **Strzelczyki**

Strzeleckie Olędry zob. **Strzelczyki**

Strzeleccki, wś, opol., gm. Strzeleccki, 9 km na pld.-zach. od Krapkowic: Ecclesie beate crucis in Opol confero unam villam, que vocatur *Strelci* in Gola (1245)XIV SUR II 177; *Strelitz* 1327 CdSil XX 6; *Wenyngen Strelitz* 1389, in *parvo Strelitz* 1398 CdSil XXXIII 142, 145; *Parwa Strelitz* 1418 Heyne I 719; *Parva Strelitz* 1447 ZfGS XXVII 376; in *Parva Strzelec* (1531)1625, in *Parva Strzelec* (1531)XVIII SMDŚ IV 417; *Klein-Streletz* (1535) K 665; *Strehlitz Klein* 1656 CdSil XXXIII 115; In pago *Klein-Strelitz*, in oppido *Minori-Strelitz* 1679, *parvo-Strelitz* 1686, in *parvo-Strelitz*, in oppido *Minori-Strelitz* 1687/88 J II 186, 88, 607, 534, 519; *Kl. Strelitz* 1736 MpWiel-Oppol; *Klein Strehlitz* 1743 SNGŚI XIII 99; *Klein-Strehlitz*, *male Strehletzke* 1784 Z III 114; *Klein Strehlitz*, *Strzeleccki* 1845 K 665; *Strzelce Male* al. *Strzeleccki*, niem. *Klein Strehlitz* 1890 SG XI 460; *Strzeleccki* — *Klein Strehlitz* 1939 Prus 69; *Klein Strehlitz* — *Strzeleccki*, *-czek*, *strzelecki* 1946 MPol XXV nr 142; *Strzeleccki*, *-czek* 1982 WUN III 363. — Pierwotnie n. *Strzelcy*, *Strzelce*, zmieniona jako *Stre(h)litz*, później z dodatkowym członem od niem. *wenig*, *klein*, łac. *parvus*, pol. *mały* dla odróżnienia od mta *Strzelce Opol-skie*. Od XVIII w. notowana n. pol. *Strzeleccki*, z deminutywnym suf. *-ki* (też z dodatkowym członem *Male*). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzeleccki*. Lit.: SNGŚI XIII 99; BorGŚI 202. *PS*

Strzelewo (1), wś, bydż., gm. Sicienko, 16 km na pln.-zach. od Bydgoszczy: *Strzelno* 1299 KW II 184 (tu?); *Strzelow* 1368 SHGKu(RB 134); *Strzelewo* 1426 KW V 442; *Strzelewo* 1489 Lupbrz 178; *Strzeliewo* 1527 Vlad XI 66; *Strzeliowo* 1577 Vlad I 18; *Strzelowo* 1577 Vlad XVII 129; *Streliewo* 1582 AtKu(AAG E1 27v); *Strzelewo* 1583 ŻDz XII 258; *Strzelewo* 1699 AtKu(AAG E7 85v); *Strzelewo* 1796–1802 MpSchröt XX; *Strzelewo* 1890 SG XI 462; *Strzelewo* 1921 Sk X 7; *Strzelewo*, *-wa*, *strzelewski* 1972 UN 174, 25.

— Pierwotnie *Strzelno* lub *Strzelino*, od ap. *strzala*, z suf. *-no*, por. *Strzelno* (1), później z suf. *-ów*, *-ewo*, *-owo*. Lit.: SHGKu(materiały) 431; Nieckula, *-ov-* 198.

KS

Strzelewo (2), wś, szczec., gm. Nowogard, 7,5 km na płn.-zach. od Nowogardu: *Strelowhagen* 1490 LorSNH 119; *Strelowenhagen* 1618 MpLub; *Strelowenhagen* 1789 MpGillyPom; *Strelowenhagen* 1834 MpUMbl 964; *Strelowhagen* — *Strzelewo*, *-wa*, *strzelewski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzelewo*, *-wa* 1982 WUN III 363. — W członie pierwszym zapewne n. słow. **Strēlov-* (: n. os. *Strēla, pol. *Strzala*), z dodanym niem. *-hagen* (: *Hagen* ‘zarośla; ogrodzone miejsce’ DWB X 149–151). Forma *Strzelewo* ustalona urzędowo po 1945 r. Lit.: RzDuma II 181.

BCz

Strzelewo zob. Słupno-Krzelewo

Strzelecin, wś, pil., gm. Chodzież, 3,5 km na płn. od Chodzieży: *Strelitz*, Hauland bei dem vorigen [Strelitz] 1821 Rumpf III 164; Col. *Neu Strelitz* 1843 MpHey(Chodzież); *Strzelce nowe* 1846 KsP 439; *Strzelce Nowe*, urzęd. *Neu Strelitz*, os. wiejska 1890 SG XI 458; *Neustrelitz*, wś 1907 Verz 101; *Neu Strelitz* 1912 Meyers II 301; *Strzelecin*, niem. *Neu Strelitz* 1921 Sk X 9, 157; *Strzelecin*, *-na*, *strzeleciński* 1967 UN 75, 8; gw. *śstyłyńcin*, *-na*. — Początkowo były to oledry, niem. Hauland, wsi *Strelitz*. Później n. zestawiona, niem. *Neu Strelitz*, pol. *Strzelce Nowe*, od przym. *neu*, pol. *nowy*, i od n. wsi *Strelitz*, dziś *Strzelce* (6). Nazwa *Strzelecin* została wprowadzona urzędowo po 1918 r.

PS

Strzelećcino, wś, gdań., gm. Łęczycze, 7 km na płn. od Łęborka: *Trsebelin* 1380 Zeit IV 31; *Trsebelin*, *Tyssebelin*, *Trsebelenczin* 1380 SHGPG VI 87–8; *Tysebelin*, *Tyssebelin* 1400 Zeit IV 14; *Streltyn*, *Trselenczin* ok. 1400 LorSNH 119; *Streltyn*, *Strellin* ok. 1400, *Strellenczin* 1406 KKG 230, 235, 73; *Trselenczin* 1438 GZ 124; *Strelluntin* 1452 AST III 443–4; *Strzelantyno* 1534 Inwwołoc 117; *Strzelecin* 1686 LorSNH 119; *Strellentin* 1789 MpGillyPom; *Strellenthin* ok. 1845 MpRey nr 5; *Strzelećcino*, niem. *Strellentin* 1890 SG XI 462; *Strellentin* 1911 MpMbl(1372); *Strellentin* — *Strzelećcino*, *-na*, *strzelećcinski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzelećcino*, *-na* 1982 WUN III 363. — Najstarsze zapisy wskazują na pierwotną n. *Trzebielin, *Trzebielecin* może w związku z n. os. *Trzebiela* RymSEN II 624

(: *Trzebieslaw*, też *trzeba*, *trzebić*), *Trzebieleća, z suf. *-in*. Wtórnie lub obocznie *Strzelećcin, od n. os. *Strzeleća, por. *Strzala* SSNO V 228, z suf. *-in(o)*. Lit.: SHGPG VI 87–8; LorSNH 119; Łuszczynska, PMT V 88.

BCz

Strzelice zob. Strzelce (5, 12)

Strzelin, mto, wroc.: *Strelin* 1228 SUr I 293; *Strelin* 1239 SUr II 273; *Strelin* 1251, *Strelyn*, *Strelin* 1264 SUr III 29, 311; *Strelin* (1284)1297, *Strehlen* (1284)XVI?, *Strelin* 1285, *Strelin* (1286) XIV SUr V 67–8, 109, 143, 222; *Strelyn* 1292 Reg nr 2255; prope *Strelyn* ... in *Strelin* 1293, in *Strelin*, *Strelyn* (1295)1299, in *Strelyn* 1297, in *Strelin* 1298 SUr VI 80, 109, 163–4, 246, 280; *Strelin* ok. 1300 CdSil XIV 84; *Strehlin* 1301, *Strehlen* 1307, *Strelin* 1310 Reg nr 2643, 2956, 3171; zu *Strhlen*, *Strelin* 1316, zu *Strehlen* 1321 Reg nr 3552, 4131; *Strehlen* 1329, *Strelyn* 1333 CdSil XXI 54, 195; de *Strelin* (1335)1597 MPL I 371; Opidum *Strelin* 1418 Heyne I 704; *Strelen* 1423 CdSil XXXV 65; de *Strzielin* 1428 Höfler 91; *Strelen* 1438, *Strelen* 1479, im *Strehlistchen* weichbilde 1503 AKČ VI 32, 123, 157; *Strehlen* 1575 CdSil XXXIII 88; *Strelen* 1654 SMDŚ III 401; *Strehlen* 1736 MpWielBreg; *Strehlen* 1845 K 933; *Strzelno*, niem. *Strehlen* 1889 SG X 474; *Strzelin*, *Strehlen* 1900 Myc 48; *Strehlen* — *Strzelin*, *-a*, *strzeliński* 1946 MPol XXIV nr 44; *Strzelin*, *-na* 1982 WUN III 363. — Od n. os. *Strzala* lub *Strzela* SSNO V 228, VII 243, z suf. *-in*. W XIX w. w SG pojawia się raczej sztuczna forma pol. *Strzelno*. Nazwę zmieniono jako *Strelin*, *Strehlen*, *Strelen*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelin*. Lit.: SNGŚI XIII 100; Höfler, Geschichtschreiber der Husitischen Bewegung in Böhmen, Bd. I, 1856, 91.

PS

Strzelin zob. Strzelno (2), Trzciel (2)

Strzelinko, wś, słup., gm. Słupsk, 7,5 km na płn.-zach. od Słupska: *L. Strellin* 1618 MpLub; *Lüttken Sterlien* (!) 1628, *Kl. Strellin* 1765 KIKr 302, 437; *Klein Strellin* 1789 MpGillyPom; *Strzelinko*, niem. *Klein Strellin*, wś 1890 SG XI 463; *Kl. Strellin* 1911 MpUMbl 1467; *Klein Strellin* — *Strzelinko*, *-ka*, *strzelinecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzelinko*, *-ka* 1982 WUN III 363. — Dawna n. niem. *Lüttken Strellin* złożona ze śrdniem. *luttik*, później *klein* ‘mały’ i zmienionej n. sąsiedniej wsi *Strellin*, dziś *Strzelino* (2). Nazwa *Strzelinko*

Strzelino

wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: RzDuma I 139; Iwicki, PMT XI 105–6. BCz

Strzelino (1), wś zaginiona, leżała koło Żukowa, między Tokarami a Myszewem, gdań.: *Strellin* 1397 Zeit XI 22; *Strelino* 1398 Zeit XI 8; *Strelin* 1402–15 Krie 101; *Strelyn* 1414–38 GZ 121. — Od n. os. *Strzala*, *Strzela* lub od ap. *strzala*, z suf. *-in*, *-ino*. Lit.: MKart 162; Łuszczzyńska, PMT V 88. BCz

Strzelino (2), wś, słup., gm. Słupsk, 6 km na pñ.-zach. od Słupska: *Strelen* 1270 RzDuma I 139; *Strelino* 1277 PU II 350; villarum ... et *Strellin* (1281)1323, et villam *Strelinow* (1286)1323 Perl 285, 372; *G. Strellin* 1618 MpLub; *Grossen Sterlien* (!) 1628, *Gr. Strellin* 1765 KIKr 302, 437; *Gross Strellin* 1789 MpGillyPom; *Gr. Strellin* — *Strzelno* 1879 KętN 233; *Strzelno*, niem. *Gross Strellin*, wś 1890 SG XI 474; *Wjěłhě Strjělāno* (słowińskie), *Gross Strellin* 1912 LorS 1523 *Gross Strellin* — *Strzelino*, *-na*, *strzeliński* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzelino*, *-na* 1982 WUN III 364. — Zapisy niemczone *Strelen*//*Strellin* oddają pol. n. *Strzelin*, okresowo też *Strzelno*. Nazwa od n. os. *Strzala*, *Strzela*, z suf. *-in*, *-ino*. Od XVII w. n. z członem niem. *Gross* ‘wielki’ (słowińskie *vjěłhī* LorS 1289), dyferencyjnym wobec n. *Lüttken Strelien*//*Klein Strelien*, dziś *Strzelinko* (zob.). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelino*. Lit.: RzDuma I 139; Iwicki, PMT XI 106. BCz

Strzelino zob. **Strzelewo** (1), **Strzelno** (2), **Trzcielín** (2)

Strzelki, wś, gdań., gm. Stara Kiszewa, 22 km na zach. od Starogardu Gdańskiego: ad aream ville, que ab antiquo dicta est *Strilkow* 1319 PrUr II 168; *Strzelki*, de villa *Strzelk* 1734, *Strzelki*, parentibus Hertmano Strzelka et Marianna 1735 ASC(St. Kiszewa, U-1730–1821, k. 5, 8); *Strzelki*, pustkowie 1765 LuPrus I/2, 9; *Strehlkau* 1772 Zeit XV 139; *Strelkau* 1775 Büsching IX 497; *Strehlkau* oder *Kl. Kischau*, wś 1789 Goldb II 218; *Strehlkau* 1796–1802 MpSchröt IX; *Strehlkau* 1821 Rumpf III 164; *Strehlkau* — *Strzelkowo* 1879 KętN 26; *Strzelki*, niem. *Strehlkau* 1890 SG XI 463; *Strzelki* in. *Strzelkowo* (*Strehlkau*) 1925 Krzep 112; *Strzelki*, os. 1933 SkBy 1639; *Strzelki*, *-ków* 1982 WUN III 364; gw. *stšelki*, *stšelkūf*, *stšelkofski*. — Pierwotnie *Strzelków*, od

n. os. *Strzelka*, por. Krystian *Strelka* 1686 Font XXXIV 122 oraz zapis z 1735 r. (: *Strzela* SSNO VII 243), z suf. *-ów*, *-owo*, wtórnje *Strzelki*. Źródła niem. podają postaci niemczone *Strehlkau*, *Strelkau*, *Ströhlkau*, *Strölka*. W XVIII w. odnotowana oboczna niem. n. złożona *Klein Kischau*, z członem *Klein* ‘mały’ dyferencyjnym wobec *Alt*//*Neu* = pol. *Stara*//*Nowa*, zob. *Kiszewa*. Lit.: Breza, PMT I 112–3; Kęsikowa, PMT II 135; GórnRPom 124. BCz

Strzellino zob. **Strzelno** (2)

Strzellnicken zob. **Strzelniki** (2)

Strzelna, wś, skiern., gm. Jezów, 12 km na wsch. od Brzezin: *Strzelna*, w Kolonii *Strzelna* 1848, w *Strzelny* zamieszkała 1849, Osada *Strzelna* 1851, w Wsi *Strzelna* 1860 APŁódź(39/1498/0/-/79, k. 1v; 81, k. 27; 85, k. 4; 103, k. 63); *Strzelna* 1877 Zin II 187; *Strzelna* 1890 SG XI 464; *Strzelna*, os. 1921 Sk I 177; *Strzelna*, nadleśn., os. 1933 SkBy 1639; *Strzelnio* (!) 1952 UW 88; *Strzelnia* 1965 Mp-25(Brzeziny); *Strzelna*, *-nej*, *strzelneński* 1974 UN 40, 21. — Zapewne od przym. *strzelny* ‘związany ze strzelaniem’ SL V 486, SW VI 478, por. *strzelne* ‘opłata za strzelanie, podatek za prawo do polowania’, *strzelnia* ‘miejsce, gdzie ćwiczą się w strzelaniu, pole strzelcze’ SW VI 477. Por. też *Strzelno* (1). Lit.: WójcikRaw 155. KS/UB

Strzelnia (1), wś, ciech., gm. Grudusk, 17 km na zach. od Przasnysza: *Strzelna* 1428 MkM I nr 710; *Strzelna* 1482 MK 6, 152; *Strzelna* 1508, *Strelna* 1515 SHGMz(PT 1, 20 i 217v); *Strzelnia* 1567 ŹDz XVI 337; *Strzelnia* 1784 MpPerPł; *Strzelnia* 1827 Tabella II 205; *Strzelnia* 1890 SG XI 464; *Strzelnia* 1921 Sk I 20; *Strzelnia*, *-ni*, *strzelniański* 1971 UN 123, 17. — Od ap. *strzala*, z suf. *-na* (zob. *Strzelno* (1)). Wtórnje *Strzelnia*, por. ap. *strzelnia* ‘miejsce, gdzie ćwiczą się w strzelaniu, pole strzelcze’ SW VI 477. Lit.: ZMaz 349. UB

Strzelnia (2), cz. wsi Rogów, dawniej wś, skiern., gm. Rogów, 10 km na pñ.-wsch. od Brzezin: *Strzelna*, w Kolonii *Strzelna* 1848, w *Strzelny* zamieszkała 1849, Osada *Strzelna* 1851, w obecności ... podleśnego w *Strzelny* zamieszkałego 1854, przy kolei żelaznej w *Strzelny* zamieszkały 1855 APŁódź(39/1498/0/-/79, k. 1v; 81, k. 27; 85, k. 4; 87, k. 6; 91, k. 47v; 93, k. 20); *Стржелъна* 1866 GPKP I 14; *Strzelna*, wś, os. leś. 1890 SG

XI 464; *Strzelna*, kol. 1902 Przew II 196; *Strzelna*, nadl. 1921 Sk I 177; *Strzelnia* 1952 UW 105; *Strzelna* 1965 Mp-25(Brzeziny); *Strzelnia*, -ni, cz. wsi Kielbasa 1974 UN 40, 31; *Strzelnia*, -ni, gaj. 1982 WUN III 364; *Strzelnia* XXI PRNG. — Pierwotnie *Strzelna*, później *Strzelnia*; miejscowość położona w pobliżu wsi *Strzelna* (zob.), możliwe więc, że jest to n. ponowiona. Lit.: WójcikRaw 155. UB

Strzelnia zob. **Strzelna**

Strzelnik zob. **Strzelniki** (2)

Strzelniken zob. **Strzelniki** (2)

Strzelniki (1), wś, opol., gm. Lewin Brzeski, 8 km na pld.-wsch. od Brzegu: de *Jegerdorff* 1315 CdSil IX 229; *Jegerdorf* 1319, *Jegerßdorff* 1325, *Jegerdorph* 1341 Reg nr 3993, 4396, 6542; *Jegerdorf* (1358) K 245; *Jegndorf* 1376 Heyne II 96; Pet[rus] *Jegerdorf* 1384, 1385 CdSil IX 67, 69; *Jegirdorff* 1417 ZfGS VII 179; *Jägerndorff* 1610 ZfGS XXXIII 346; *jägerndorff* 1643 ZfGS VII 284; *Jägendorff* 1736 MpWielBreg; *Jägerndorff* 1741 CdSil XXVII 353; *Jaegendorf* 1783 Z I/5, 95; *Jägerdorf* 1845 K 245; *Jägerndorf* 1912 Meyers I 887; *Jägerndorf* — *Strzelniki*, -nik, *strzelnicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzelniki*, -nik 1982 WUN III 364. — Dawna n. niem. *Jägerndorf*, *Jägerdorf*, od n. os. lub ap. *Jäger* ‘myśliwy, łowca’ Gott 351 i ap. *Dorf*, śrdniem. *dorp* ‘wies’ Kluge 139. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelniki*. Lit.: SNGŚI XIII 100; BorGŚI 202. PS

Strzelniki (2), wś, suwal., gm. Orzysz, 5,5 km na wsch. od Orzysza: *Czwalinen*, *Schwallingen* (1478) Kętl 475; *Swelin* 1519 BiałOsad 72; *Strelnicken*, *Strelinken* (1643) Kętl 475; *Strzelniki* 1663 MpNaroński; *Strzelniken* 1785 Goldb III 159; *Strzelnicken* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Strzelniken*, *Strzelnik*, -u ok. 1859 SzcześTeka 99; *Strzellnicken* — *Strzelniki* 1879 KętlN 151; *Cwaliny* al. *Strzelniki* 1882 Kętl 475; *Strzelniki* 1890 SG XI 464; *Strzelniki* — *Schützenau* 1930, *Strzelniken* 1941 Choj 129; *Schützenau* — *Strzelniki*, -nik, *strzelnicki* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzelniki*, -nik 1982 WUN III 364; gw. *střilník/střilník*, też *šice nou*. — Pierwotna zapewne n. *Cwaliny*, od nazw. odbiorcy nadania Michała *Cwaliny* (dok. *Schwaly-na*). Grafem -g- w zapisie źródłowym *Schwallingen* może oznaczać miękkość *ń* lub i. Nazwa *Strzelniki* pluralna, od ap. *strzelnik* ‘strzelec’ SpXVII(kar-

toteka) lub n. os. *Strzelnik, por. też ap. *strzelnik* ‘uczep trójlistkowy, *Bidens tripartita*’ Sstp VIII 489. W 1930 r. wś otrzymała n. niem. *Schützenau* (w gwarze *šice nou*). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzelniki*. Lit.: Pisz. Z dziejów miasta i powiatu, 1970, 174; BiałOsad 15, przyp. 64, 76, przyp. 76, 131, 134, 171, przyp. 47, 181, 183, 189. RP

Strzelno (1), mto, bydg.: *Strzelno* 1133 DO X 547; *Strelno* (1143), *Strelno* (1147)1365, *Strelno* 1193 KW I 17, 21, 38; *Strelna* (1213?) KMaz I 173; *Strelne* 1215 KW I 81; *Strelno*, opidum 1231 Kuj 122; *Strelna* 1299 KW II 170; *Strelna* 1312 CdP II 191; *Strzelno* 1365 KW III 127; *Strzelno* 1436 CdP II 862; *Strelno*, op. 1489 Lupbrz 151; *Strzelno* 1527 Vlad XI 56v; Oppidum *Strzelno* 1566 ŻDz XIII 43; *Strzelno* 1597 AtKu(AAG E1 145); *Strzelno* 1634 Rpodbrz 239; *Strzelno* 1674 Rpog 156; *Strzellno* 1796–1802 MpSchröt XXV; *Strzelno*, urz. *Strelno*, mto 1890 SG XI 464; *Strzelno*, -na, *strzeleński* 1972 UN 181, 25. — Od ap. *strzała* (< psł. *strēla* ‘smuga, pręga; strumień wody’ SEBor 583), z suf. -no, -na, -ne. H. Borek, S. Rospond, K. Ry-mut podają intuicyjne rekonstrukcje znaczenia topograficznego ap. *strzała* związane z szybkim biegiem wody, z bazą **strel-* występującą w *rozpostrzec, przestrzeń*. Notowane w j. słowiańskich znaczenia topograficzne nawiązują do kształtu grotu strzały, zwłaszcza ‘ujście rzeki’ albo ‘łacha o trójkątnym kształcie’, por. ukr. *strilka* ‘cypel przy połączeniu rzek’, ‘mierzeja’, *stri-łycja* ‘dział wodny’, ‘kanał melioracyjny’, *strjel-ka* ‘dopływ’ (Jurk 31, 129, 132, 144, 175); gw. ros. *strelica*, *strělka* ‘miejsce połączenia dwóch rzek’, ‘łacha przy takim połączeniu, łąka rosnąca w takim miejscu’, ‘wzniesienie o wyciągniętym kształcie’, ‘dolina’ (SRNG XLI 317–9, głównie okolice Woroneża). Lit.: SHGKu(materiały) 431–3; Borek, -bn- 229; RospSEMig 372; Rym-Nmiast 231. UB/KS

Strzelno (2), wś, gdań., gm. Puck, 8 km na pln.-zach. od Pucka: *Strelin* 1340 PrUr III 229; *Strellin* 1340, *Strelin* 1373 Lor X 180; gut *Strelin* 1373 KKG 118; *Strellin* 1397, *Strelino* 1398 Zeit XII 22, 8; *Strellin* ok. 1400 KKG 233; *Strelin* (XV) sub a. 1325–27 MPH VI 280; *Strelyn* 1414–38, *Strelyn* 1438 GZ 321, 128; *Strzelino* 1415 Krie 73; *Strelino* 1534 Inwłoc 116; *Strellin*

Strzelno

1552 SchN 660; *Strzelin*, do *Strzelna*, z *Strzelnem* 1565 Lupom 106–7, 113, 115; *Strzellino* 1570 ŻDz XXIII 272; *Villa Strzelno* 1583, *Strzelin* 1584 Font I–III 13, 195; bonis regalibus *Strzelicze* (!) 1598 Font XXXVI 185; *Strelno* 1599 Font I–III 479; *Strzelno*, wsi *Strzelna*, z *Strzelnem* 1627 Font XXXIX 9, 11; *Strzelno*, *Strzelino*, *Strelno* 1686–87 AtPrus(G20a k. 49); *Strzelno* 1749 Font XVI–XIX 257; *Strzelno* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 41); *Strzelin* 1772, *Strellien* oder *Strellin* 1789 SchN 660–1; *Strzellin* 1796–1802 MpSchröt IV; *Strzellin* — *Strzelno* 1879 KętN 48; *Strzelno*, niem. *Strellin* 1890 SG XI 473; *Strellin* 1912 Bär 113; *Strzelno* in. *Strzelino* (*Strellin*) 1925 Krzep 112; *Strzelno* 1952 UW 196; *Strzelno*, -na 1982 WUN III 364; gw. *str̥elano*//*str̥elno* Lor 98. — Nazwa z suf. -in/-ino od ap. *strzala*; wś leży nad dwiema strugami; por. też objaśnienie n. *Strzelin*. Zapisy wskazują na suf. -ino, chociaż nie jest wykluczone, że jest to substytucja suf. -no; por. wahania form -ino//-no w n. pobliskiej wsi *Smolino*//*Smolno*. Lit.: SHGPG VII 85–6; Borek, -bn- 228–9; Treder, PMT III 80; Łuszczyńska, PMT V 88. BCz

Strzelno (3), wś, jel., gm. Pieńsk, 13 km na pñ.-wsch. od Zgorzelca: *Schutzenhayn* 1405 CdL III 456; *Schutzenhayn* 1438 CdL IV 37; das dorff *Schutzenhayn* 1486 OLUrk I/2, 154; *Schutzenhain*, *Schuttenhayn* 1491, *Schuczenhain* 1498 OLUrk II 10, 11, 40; *Schutzenhayn* 1519, *Schutzenhain* 1520, *Schutzenhayn* 1522 CdL V 97, 100, 101; *Schüzenhain* 1583, 1584 OLUrk II 232, 234; *Schutzenhain* 1597 CdL V 185; *Schüzenhain* 1736, 1782 OLUrk II 392, 424; *Schützenhain*, auch *Schützenheyn* 1845 K 614; *Schützenhain* 1912 Meyers II 765; *Schützenhain* — *Strzelno*, -a, *strzeleński* 1948 MPol XXV nr 14; *Strzelno*, -na 1982 WUN III 364. — Dawna n. niem. *Schützenhain*, od n. os. lub ap. *Schütze* ‘strzelec’ Gott 449 i ap. *Hain* ‘gaj’. Po 1945 r. wprowadzono urzędowo n. *Strzelno*. Lit.: SNGŚl XIII 100; BenaGLuż 419; SGTS II 339. PS

Strzelno zob. **Strzelewo** (1), **Strzelin**, **Strzelino** (2), **Strzelno Klasztorne**

Strzelno Klasztorne, wś, bydż., gm. Strzelno, 1 km na pñ.-wsch. od Strzelna: *Strzelno*, Amts-Vorw., Schlossgrund 1821 Rumpf III 169; Domaine *Strzelno* 1850 AmtBreslau 223; Domaine

Strzelno, [zmiana na] *Waldau* 1873 AmtBromberg 38; *Waldau* 1885 GemLex V 236; *Strzelno*, niem. *Waldau*, wschodnia część miasta Strzelna z folw. poklasztornym 1890 SG XI 473; *Waldau* 1912 Meyers II 1056; *Strzelno Klasztorne*, niem. *Waldau*, folw. 1921 Sk X 85, 157; *Strzelno Klasztorne* 1952 UW 54; *Strzelno Klasztorne*, -na -nego, *strzeliński* 1972 UN 181, 28. — Wieś powstała z folw. poklasztornego tuż pod miastem *Strzelno*, stąd późniejszy człon dyferencyjny. W 1873 r. wprowadzono urzędowo n. niem. *Waldau*. KS

Strzelten zob. **Strzelce** (9)

Strzelucino zob. **Strzelczyno**

Strzelzen zob. **Strzelce** (9)

Strzembłowo zob. **Trzmielewo**

Strzemboszewice, wś, skiern., gm. Brzeziny, 4 km na wsch. od Brzezin: *Trewoska Domenici filius de Trewosowicze* 1392 Łęcz II nr 4118; *Trzebessowicz* (1403)1526 SHGRw(Tomczak 125); *Trzeboschovice* 1511–23 ŁLB II 399; *Trzebosewice* 1579 ŻDz XVI 164; *Strzeboŝewice* 1662 ASK I 70, 957; *Strzemboszowice* 1792 MpPerRw; *Strzemboszewice* 1827 Tabella II 204; *Strzęboszewice* 1839 MpKwat III 4; Bronowice *Strzemboszewice* 1880, *Strzemboszowice* 1890, *Trzeboszowice* 1892 SG I 382, XI 475, XII 562; *Strzemboszowice* 1921 Sk II 7; *Strzemboszewice*, -wic, *strzemboszewicki* 1974 UN 40, 14. — Dawniej *Trzeboszowice*, *Trzebieszewice*, od n. os. *Trzebosz* SSNO V 480, *Trzebiesz (: *Trzebomysł*, *Trzebieszlaw*), z suf. -owice, -ewice. Forma *Trzewoszewice* z wymianą b–w powstała wskutek asymilacji na odległość, późniejsze *Strzeboszewice* w wyniku absorpcji przyimka z, który się następnie ubezdźwięcznił pod wpływem t, a *Strzemboszewice* przez wstawienie m przed b, por. też n. os. *Strzębosz* SSNO V 239, nazw. *Strzembosz*. Lit.: TaszyckiPatrMz 67; WójcikRaw 155. UB

Strzemboszków zob. **Strzęboszów**

Strzembowo, wś, ciech., gm. Naruszewo, 13 km na pld. od Płońska: de *Strambowo*, Andreas de *Strambowo Maiori* 1424 Zakr I nr 445, 446; *Strąbowo* ... de *Strąbowo* ... de *Strambowo Maiori* 1424 Tym 338, przyp. 469; *Strzambowo* (1425)1456 MK 3, 45; *Male Strzambowo*, in *Malestrambowo*, Leoni de *Strzambowo* 1429 MkM I nr 779; *Strzambowo*, *Parwm Strzambowo* 1429 MkM II nr 131; *Stranbowo*, de *Minori Strambo-*

wo, de *Strambowo*, de *Minori Strzambowo* 1436 Zakr II nr 1850, 2000, 2241; *Strzambowo* 1444 MK 336, 11; *Strzanbowo* 1449 MK 337, 74; *Strambowo* 1471 Tym 320, przyp. 410; *Strzambowo* 1485 SHGMz(Ep. 10, 385); *Strzambowo* 1510, *Strzambowo Maior* 1511?, *Strambowo* 1513 SHGMz(Ep. 149, 147, 167 i 179v); *Strzambowska* via 1562 SHGMz(Z 2, 1066v–1067); z *Strzambowem* (1565) Lumaz I 152; *Strząbowo Maior*, *Strząbowo Minor* 1576 ŻDz XVI 310; *Strząbowo*, Datum *Strambowie* 1637 MK 182, 253, 253v; *Strząbowo* 1662, *Strząbów* 1674 ASK I 66, 205v, 283; *Strzębowo* 1783–84 Rej-Kor 690; *Strzembowo dolne*, *Strzembowo górne* 1827 Tabella II 205; *Strzembowo Wielkie i Małe* al. *Dolne i Górne* 1890 SG XI 475; *Strzembowo* 1921 Sk I 126; *Strzembowo*, -wa 1982 WUN III 364. — Od n. os. *Str(z)ęb* (por. nazw. *Stręb*, *Strzęb* RymSEN II 492, 499, *strzęp*, *strzępek* // *strzębek*, *strzępaci* ‘bać się’), z suf. -owo. W XV–XIX w. istniały dwa obiekty: *Strzębowo Wielkie (Maior)* i *Małe (Parvum, Minor)*, okresowo też określane jako *Strzembowo Dolne* i *Górne*. Lit.: ZMaz 350. UB

Strzemcha zob. **Trzemcha**

Strzemeszna, dziś *Strzemeszna*, *Nowa Strzemeszna* i *Strzemeszna Pierwsza*, trzy wsi, piotr., gm. Czerniewice, ok. 11 km na płd. od Rawy Mazowieckiej: *Trzemesna* 1448 MK 335, 116; *Trzemeschna* 1477 SHGRw(Ep. 10, 167); *Trzemeszna* 1511/12 VisitGn 352; *Trzemeschna* 1511–23 ŁLB II 302; *Trzemesna* (1531) VisitGn 670; *Trzemesna*, *Trzemesna* 1579 ŻDz XVI 177, 188; *Trzemesna* 1673 ASK I 70, 962; *Strzemieszna* 1792 MpPerRw; *Strzemeszna* 1827 Tabella II 205; *Strzemeszna* 1839 MpKwat III 5; *Strzemeszna* albo *Strzemieszna* 1890 SG XI 475; *Strzemeszna*, *Strzemeszna* *Nowa* 1952 UW 101; *Strzemeszna*, *Strzemeszna*, *Nowa Strzemeszna*, -wej -nej (!), wś, *Strzemeszna Pierwsza*, -ny -szej, cz. wsi *Strzemeszna* 1981, 1982 WUN II 550, III 364; *Nowa Strzemeszna*, -wej -nej (!), *Strzemeszna*, -ny, *Strzemeszna Pierwsza*, -ny -szej, *strzemeski* 2015 DzU poz. 1636. — Od ap. *trzemcha* ‘czeremcha zwyczajna, Prunus padus’ Sstp IX 204, z suf. -na. Grupa spółgłoskowa -trz- powstała w średniowieczu z -czrz-. Forma *Strzemeszna* to wynik absorpcji przyimka z (a ten uległ ubezdźwięcznieniu przed t). Człony

dyferencyjne od przyim. *nowy* i liczebnika *pierwszy*. Lit.: Borek, -bn- 38; WójcikRaw 155. UB

Strzemeszna zob. **Strzemeszno**, **Strzemieczne-Hieronimy**, **Trzemeszno** (1), **Trzemeszna Strzemeszna Jacobi** zob. **Strzemeszno Strzemeszna Maior** zob. **Strzemeszno Strzemeszna Mała** zob. **Strzemeszno Strzemeszna Minor** zob. **Strzemeszno Strzemeszna Nowa** zob. **Strzemeszna Strzemeszna Pierwsza** zob. **Strzemeszna Strzemeszna Wielka** zob. **Strzemeszno Strzemeszne-Oleksy** zob. **Strzemieczne-Oleksy Strzemesznia** zob. **Strzemieczne-Hieronimy Strzemesznica** zob. **Strzemieczne-Hieronimy Strzemeszno**, wś, płoc., gm. Gąbin, 5 km na płn.-wsch. od Gąbina: *Thremesna* (1341)1493 SHGRw(ADP 388); *Trzemeszna* 1515 ACPłoc 135; *Strzemesna minor* 1530, *Strzemesna Jacobi* 1531, *Strzemesna* 1538, *Strzemesna maior*, *Strzemesna minor* 1563 ASK I 22, 33, 107v, 206v; z *Trzemesznem*, z ... *Strzemeszną* 1564 Luraw 103, 141; *Strzemesna maior* 1567, *Strzemesna* 1567 ASK I 48, 487v, 501v; *Strzemesna*, *Trzemeszna* 1579 ŻDz XVI 198, 210; z ... *Strzemeszną*, z ... *Trzemesnem* 1661 Luraw 158, 199; *Strzemeszna* sortes utraque 1676 ASK I 70, 1138v; *Strzemeszna* 1788 Büsching XXII 125; s ... *Krzemeszną*, z ... *Skrzemeszną*, z ... *Trzemesznym* 1789 Luraw 221, 235, 239; *Strzemeszno* 1792 MpPerRw; *Strzemeszna* 1827 Tabella II 205; *Strzemeszna* 1839 MpKwat III 3; *Strzemeszno* 1853 DzUrz(G. War. nr 52, 1419); *Strzemeszna* 1890 SG XI 475; *Strzemeszna* 1921 Sk I 27; *Strzemieszno* (!) 1952 UW 9; *Strzemeszno*, -na, *strzemeski* 1971 UN 125, 8. — Od ap. *trzemcha*, z suf. -na, -no. W wyniku absorpcji przyimka z powstała forma *Strzemeszna*, okresowo w XVI w. z dodatkowymi członami od łac. *maior* ‘większy’, *minor* ‘mniejszy’ oraz im. *Jakub* (łac. *Jacobus*) w związku z podziałem wsi. Postać *Skrzemeszna* jest rezultatem dysymilacji *Strz-* > *Skrz-*. Współcześnie utrwaliła się forma *Strzemeszno* (notowana od końca XVIII w.) ze zmianą rodz. na nijaki. Lit.: Borek, -bn- 38; WójcikRaw 155–6. UB

Strzemieczna-Aleksice zob. **Strzemieczne-Oleksy**

Strzemieczna-Andrzychowięta zob. **Strzemieczna-Glinki**

Strzemieczna-Franki

Strzemieczna-Franki zob. **Strzemieczna-Glinki**

Strzemieczna-Glinki, wś zaginiona, leżała w par. Sielun, na płn.-zach. od wsi Strzemieczne-Hieronimy, ostroł.: dux 5 mansos silve Smogorzewo supra Strzemeszna ... Michaeli de Rogale ... vendidit 1479 MK 6, 121v; gran. bonorum ... *Szogorzewo* 1526 MK 41, 189v; *Strzemiesno Andrissouiętha* 1568 ASK I 38, 611v; *Strzemieczna Franki* 1582 SHGMz(Roż. 3, 192); *Strzemieczna Glinki* 1582 ŻDz XVI 389; *Strzemieczna Smogorzewo, Franki* 1589 ASK I 39, 350. — Wieś powstała w lesie *Smogorzewo* (n. ter. od ap. gw. *smogórz* ‘torf’) i pierwotna n. wsi jest ponowiona. W XVI w. nastąpił podział i odnotowano wsi lub działki: *Strzemieczna-Franki* i *Strzemieczna-Glinki*; o członie pierwszym zob. niżej, człon *Franki* od n. os. *Franek* w l. mn., człon *Glinki* zapewne ponowiony z n. sąsiednich wsi: *Glinki* (10), *Glinki-Rafały* lub od n. os. *Glinka*, oraz *Strzemieczna-Smogorzewo* i *Smogorzewo-Andrzychowięta*; człon drugi od n. os. *Andrzych* SSNO I 50, z suf. *-owięta*. Śladem po n. wsi jest współcześnie n. łąki *Smogorzewo* (PRNG). UB

Strzemieczna Hieronimowa zob. **Strzemieczne-Hieronimy**

Strzemieczna-Klusy zob. **Strzemieczne-Sędki**

Strzemieczna Mała zob. **Strzemieczne-Niemiry**

Strzemieczna-Marki zob. **Strzemieczne-Wiosny**

Strzemieczna-Miemierze zob. **Strzemieczne-Niemiry**

Strzemieczna-Rawki zob. **Strzemieczne-Wiosny**

Strzemieczna-Sędki zob. **Strzemieczne-Sędki**

Strzemieczna-Smogorzewo zob. **Strzemieczna-Glinki**

Strzemieczna Wielka zob. **Strzemieczne-Oleksy**

Strzemieczne-Hieronimy, wś, ostroł., gm. Różan, 13 km na płd.-zach. od Ostrołęki: Dux dedit Venceslao, Petrassio, Johanni et Andree heredibus de Pagewo 15 mansos dictos *Strzemesna* super fluvio *Strzemesna* cum utraque ripa prope a Rozan (1416)1456 MK 3, 112–112v; *Strzemesznicza* (1416)1456, *Strzemesna* (1424)1456 MK 3, 52 i 26v; *Strzemesznya*, *Strzemesnya* 1426,

Strzemyasna, *Strzemesznya* 1427 MkM I nr 362, 447; *Trzemeschno* (1435)1456, *Strzemyeschnycza* (1437)1456 MK 3, 170 i 197; *Strzemyeschnycze* (1451)1456 MK 4, 123v; *Strzemesna* 1469, 1472, *Strzemeschnicza* 1477, *Strzemeszchnya* 1479, *Strzemeschnyca* 1483 MK 6, 22, 107v, 121v, 157; *Strzemyeczna* 1512 SHGMz(Ep. 7, 52v); *Trzemyesna* 1517 SHGMz(Ep. 149, 246); *Strzemeszna* 1526 MK 41, 189v; *Strzemieczna Hieronimowa* 1582 ŻDz XVI 389; *Villa Strzemieczne Hieronimy*, *Wies Strzemieczny Hieronimy* 1674 ASK I 66, 799v, 827; *Strzemieczne Heronimy* 1783–84 RejKor 549; *Strzemieczna heronimy* 1827 Tabella II 205; *Strzemieczne Heranymy* (!) 1839 MpKwat IV 2; *Strzemieczne Hieronimy* 1890 SG XI 475; *Strzemieczne-Hieronimy* 1921 Sk I 77; *Strzemieczne-Hieronimy*, *-nych-nim*, *hieronimski* 1971 UN 129, 27. — *Strzemeszna*, *Strzemesznica*, *Strzemesznia* to pierwotnie nazwa tzw. okolicy szlacheckiej, w której powstawały działki, wsi o n. zestawionych. Nazwa pochodzi od n. rz. *Trzemeszna*, *Strzemeszna* (por. pierwszy zapis), *Strzemesznica*, ta zaś od ap. *trzemcha* ‘czeremcha’, z suf. *-na*, wtórnie także *-ica*; efemerycznie *-ice*, formy z *S-* to wynik absorpcji przyimka z. W n. m. podobnie jak i w n. w. obserwujemy wahania rodz. i paradygmatu: *Strzemeszna*, *Trzemeszno*, *Strzemesznia*, *Trzemeszna*, *Strzemeszna*. Od XVI w. *Strzemieczna Hieronimowa*, *Strzemieczna-Hieronimy*; w członie pierwszym zapewne adideacja do ap. *miecz*, człon drugi od n. os. *Hieronim* SSNO II 480, z suf. *-owa*, później w formie pluralnej. Ustaliła się n. *Strzemieczne-Hieronimy*, człon pierwszy także uległ pluralizacji. Lit.: ZMaz 349; Bijak, Wisła 171. UB

Strzemieczne-Niemiry, wś nieistniejąca, leżała w par. Sielun, między Strzemiecznymi-Oleksami i Strzemiecznymi-Wiosnami, ostroł.: sors *Nyemyerze* iacens penes cum rivulo, eius utramque partem *Nyemierza* habet 1499 SHGMz(Roż. 3, 152); *Strzemieszno Niemierze* 1568 ASK I 38, 611; *Strzemieczna Miemierze* 1582 ŻDz XVI 389; *Strzemieczna Niemierze* v. m. 1783 MpPerMz; *Strzemieczna niemiry* 1827 Tabella II 205; *Strzemieczne Niemierze* 1839 MpKwat IV 2; *Strzemieczne Niemiry* 1890 SG XI 475. — O członie pierwszym zob. wyżej, człon drugi od n. os. *Niemierza* (por. pierwszy zapis), w formie pluralnej.

Forma *Miemierze* jest hiperpoprawna, związana z mazowiecką gw. wymową *m' >ń*. Efemerycznie w XVIII w. także wariant *Strzemieczna Mała*. Lit.: ZMaz 349. UB

Strzemieczne-Oleksy, wś, ostroł., gm. Różan, 12 km na płn. od Różana: *Strzemiessno olekse* 1568 ASK I 38, 611; *Strzemieczna Alexicze* 1582 ŻDz XVI 389; *Strzemeczne Olexy* 1674 ASK I 66, 827; *Strzemieczna Olexy v. Wielka* 1783 MpPerMz; *Strzemeczne Oleksy* 1783–84 RejKor 549; *Strzemieczna olexy* 1827 Tabella II 205; *Strzemieczne Olexy* 1839 MpKwat IV 2; *Strzemieczne Oleksy* 1890 SG XI 475; *Strzemieczne-Oleksy* 1921 Sk I 77; *Strzemieczne-Oleksy, -nych-sów, oleksowski* 1971 UN 129, 27. — Dawniej *Strzemieczna-Aleksice*; człon drugi od n. os. *Aleksy, Oleksy* SSNO I 28, z suf. *-ice*, wtórnie przejście do nazw pluralnych, bezsufiksalnych. Efemerycznie w XVIII w. występuje wariant *Strzemieczna Wielka*. Lit.: ZMaz 349. UB

Strzemieczne-Sędki, wś, ostroł., gm. Sypniewo, 14 km na płd.-zach. od Ostrołęki: *Strzemiessno Klusse* 1568 ASK I 38, 611; *Strzemieczna Kliussi* 1582 ŻDz XVI 389; *Villa Strzemieczne Klusy*, Wieś *Strzemeczna Klusy* 1674 ASK I 66, 799v, 826v; *Sędki* deserta 1783–84 RejKor 549; *Strzemieczna sędki* 1827 Tabella II 205; *Strzemieczne Sędki* 1890 SG XI 475; *Strzemieczne-Sędki* 1921 Sk I 78; *Strzemieczne-Sędki, -nych-dek, sędkowski* 1971 UN 129, 44. — Dawniej *Strzemieczna-Klusy*, później *Strzemieczna//Strzemieczne-Sędki*; człony drugie od n. os. *Klus(z)* i *Sędek* SSNO III 27, V 31, w formie pluralnej. Lit.: ZMaz 349. UB

Strzemieczne-Wiosny, wś, ostroł., gm. Różan, 11,5 km na płn. od Różana: *Strzemiessno Rawki Marki, Strzemiesno Wiosny* 1568 ASK I 38, 611, 611v; *Strzemieczna Wiosni* 1582 ŻDz XVI 389; *Villa Strzemieczna Wiosny*, Wies *Strzemieczne Wiosny* 1674 ASK I 66, 799, 826v; *Strzemieczne Wiosny* 1783–84 RejKor 549; *Strzemieczne Wiosny* 1890 SG XI 475; *Strzemieczne-Wiosny* 1921 Sk I 77; *Strzemieczne-Wiosny, -nych-sen, wiosnowski* 1971 UN 129, 27. — Człony drugie od n. os. *Marek* SSNO III 400, *Rawka* RymSEN II 342, *Wiosna* SSNO VI 113, w formie pluralnej. Lit.: ZMaz 349. UB

Strzemięń zob. **Strumiany** (7)

Strzemiesznica zob. **Strzemieczne-Hieronimy, Strzemieszyce**

Strzemieszyce, dziś *Strzemieszyce Małe* i *Strzemieszyce Wielkie*, cz. Dąbrowy Górniczej, dawniej dwie wsi, kat.: de *Stremeschicz* 1418 Kacz nr 3113; *Strmyeschycze Maior, Strmyeschycze Minor* 1470–80 DB II 187; *Strzemiesznycza minor, Strzemiesznycza maior* 1490 ŻDz XV 433; *Strzemyaszicze maior, Strzemyaszicze minor* 1491, *Strzemyessice maior, Strzemyessice minor* 1520 ASK I 1, 104, 844; *Strvmyeschicze Minore, Strvmyeschicze Maiore* 1529 LR 14; *Strzemiessicze Małe, Strzemiessicze wielkie* 1565 ASK I 97, 40v; *Strzemiessicze, Strzemieszicze Wientsze* 1570 ASK I 102, 40, 40v *Trzemieszyce Małe, Trzemieszyce Wielkie* (1573) Ord 38; *Strzemiesicze małe, Strzemięsicze wielkie* 1577 ASK I 117, 65v; *Strumiesicze wielkie, Strumiessicze małe* 1580 ASK I 119, 88v, 89; *Strumienicze wielkie, Strumienicze Małe* 1588 ASK I 126, 90; *Strzemiesicze Wielkie, Strzemiesicze Małe* 1589 ASK I 127, 80v; *Strumieszicze wielkie, Strumieszicze małe* 1612 ASK IV 50, 133v; *Strumieszycze Małe, Strumieszycze Wielkie* 1680 Rej 34; *Strzemieszyce małe, Strzemieszyce wielkie* 1783–84 RejKor 295; *Strzemieszyce Małe, Strzemieszyce Wielkie* 1790–92 SHGKrMat 293; *Strzemieszyce małe, Strzemieszyce wielkie* 1827 Tabella II 205; *Strzemieszyce Wielkie i Strzemieszyce Małe*, dwie wsi 1890 SG XI 475–6; *Strzemieszyce Małe, Strzemieszyce Wielkie*, dwie wsi 1921 Sk III 7; *Strzemieszyce Folwark, Strzemieszyce Małe, Strzemieszyce Wielkie*, trzy wsi 1933 SkBy 1639, 1640; *Strzemieszyce Małe, -szyc -lych, Strzemieszyce Wielkie, -szyc -kich* 1982 WUN III 364; gw. *ščemięszyce małe, -yc -yχ, ščemięški*. — Od n. os. *Strzemiesch lub *Strzemiesz, z suf. *-ice*. Do n. os. por. n. os. *Strzemiesch* SSNO V 234 (: *strzemięń* 'strzemię' Sstp VIII 489). W 2. połowie XV w. odnotowany wariant z suf. *-nica*. Forma *Trzemieszyce* powstała wskutek fałszywej dekompozycji *S-*, traktowanego jako przyimek z. Zmiany *Strzemieszyce > Strumieszycze, Strumienice* niejasne, może wskutek skojarzenia z ap. *strumień*. Po podziale wsi n. zestawione z członami odróżniającymi od przym. łac. *minor, maior*, pol. *mały, wielki, większy*, też od ap. *folwark*. Lit.: RKrak 161, 238, 253; RymNmiast 231–2. IN

Strzemię zob. **Strumiany** (7)

Strzemięcín

Strzemięcín, cz. Grudziądza, dawniej wś, tor.: *Stremetz* (1372) KęŁ 81; *Preyboth* ok. 1400 Zeit XVI 31; *Preybeth* 1410, *Preybeth* 1443 Froel I 323; *Preibut*, *Prybut*, *Preybeth* (XV) KęŁ 81; zu *Preybit* 1506, *Preybitt* 1588, *Prybut* 1599, *Preybütt*, *Preybitt* 1632, *Preybuth* sosten *Strzemecín* 1654 Froel I 323, 324; ad villam *Strzemięcín* 1667–72 Font VI–X 308; *Preybutt* sonst *Stremięcín* genannt 1705, *Stremoczyn* 1782, 1786, *Stremoczyn*, *Stremientschin*, *Pribut*, folw. 1789, *Stremoczyn* 1796, *Stremoczyn* 1834 Froel I 324, 325; *Stremetzin* — *Strzemięcín* al. *Strzemocin* 1879 KęŁN 84; *Strzemocin* 1882 KęŁ 81; *Strzemocin* al. *Strzemięcín*, niem. *Stremotschin*, folw. i wś 1890 SG XI 476–7; *Strzemięcín* in. *Strzemocin* (*Stremotzin*) 1925 Krzep 112; *Strzemięcín*, *-na* 1971 UN 178, 23. — Według historyków wś istniała już w 1370 r. Starsza n. prus. *Preibut-, od n. os. *Preybuth* TAP 79 (: prus. przedrostka **prei-* ‘przy’ i *būton* ‘być’ oraz *buttan* ‘dom’ TAP 149, 134–5), por. też objaśnienie n. m. *Prabuty*. Nazwa *Strzemięcín* od n. os. *Strzemięta // *Strzemota (por. n. os. *Strzemięń* SSNO V 234), z suf. *-in*. Lit.: SHGCh 123; Froel I 322–5. BCz

Strzemiuszczek, przys., dawniej wś, tor., gm. Zbicžno, 10 km na pñ.-wsch. od Brodnicy: *Stremiuszek* 1738 PlehnO 127; *Trzemuszcze* nova colonia 1765 LuPrus II/1, 28; *Strzemuszek*, Königl. Neusaaßerei 1789 Goldb II 219; *Strzemiuszczek* 1796–1802 MpSchröt XXII; *Strzemiuszczek*, folw. 1821 Rumpf III 169; *Stremmuszek* — *Strzemiuszek* (?) 1879 KęŁN 60; *Strzemuszczek*, niem. *Strzeminczek* 1890 SG XI 477; *Strzemiuszek* ok. 1893 KDR nr 197; *Strzemiuszek* 1900 PlehnO 127; *Strzemiućzek* 1911 MpMbl(2682); *Strzemiućzek*, Ab[bau] 1912 Meyers II 1902; *Strzemiućzek*, wś 1921 Sk XI 7; *Strzemiuszczek* 1930 Mp-100(35-29); *Strzemiuszek*, wś 1933 SkBy 1640; *Strzemiuszczek*, *-czka* 1982 WUN III 364. — Od ap. *strzeń *strzemiuszczek*, zdrobnienie (jak w pñpol. *kamuszek* ‘kamyczek’ SGPrei(kartoteka)) od *strze-nię* ‘specjalne oparcie dla stopy jeźdźca’ (< psł. *stremę ‘pierwotnie coś skręconego, splecionego’) SEBor 584, w jakimś znaczeniu topograficznym; por. też ukr. *стремя* (< *stremę) ‘urwisko, stromizna’ Hrin IV 215. Forma *Trzemuszczek* z fałszywą dekompozycją *S-*, zaś *Stremmuszek* to niem. substytucja fonetyczna. BCz/PS

Strzemkowo, os., dawniej wś, bydż., gm. Inowrocław, 4,5 km na pñ.-zach. od Inowrocławia: *Strzemcowo* 1435 Koz I 307; *Strzemislowo* (!) 1485 Matr I nr 1757; *Strzemkowo* 1489 Lupbrz 153; *Strzemijkowa* (!) 1527 Vlad XI 54; *Strzemikowo* 1583 ŹDz XII 246; *Strzemikowo* 1589 ASK I 30, 780; *Strzembkowo* (!) 1699 AtKu(AAG E7 37); *Strzemkowo* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Strzemkowo* 1890 SG XI 476; *Strzemkowo*, wś 1967 SM 1100; *Strzemkowo*, *-wa*, *strzemkowski*, wś 1972 UN 179, 14; *Strzemkowo*, *-wa* 1982 WUN III 364. — Pierwotnie *Strzemkowo*, od n. os. *Strzemyk (por. *Strzemięń* SSNO 234), z suf. *-owo*. W n. doszło do zaniku samogłoski, stąd *Strzemkowo*. Lit.: SHGKu(materiały) 434; Nieckula, *-ov-* 198. KS

Strzemocin zob. **Strzemięcín**

Strzempin zob. **Strzemięcín**

Strzemkowo zob. **Strzemkowo**

Strzemzał zob. **Trzemzał**

Strzeniawa zob. **Szreniawa** (4)

Strzeniówka, wś, warsz., gm. Nadarzyn, 4 km na pld. od Pruszkowa: *Sdrzemenowa* (!) *Wolia* 1453, *Strzschenyowa Wyeschs* 1485, *Strzenowa Wola* 1499 SHGWarsz 274; *Strzeniowa Wieś* 1580 ŹDz XVI 286; *Strzeniówka* 1674 ASK I 72, 869; *Strzeniówka* 1783 MpPerMz; *Strzeniówka* 1827 Tabella II 205; *Strzeniówka* 1839 MpKwat IV 4; *Strzeniówka* 1890 SG XI 477; *Strzeniówka* 1921 Sk I 11; *Strzeniówka*, *-ki* 1982 WUN III 364. — Dawniej *Strzeniowa Wola*, *Strzeniowa Wieś*, pierwszy zapis wykolejony. Człon pierwszy od n. os. *Strzeń, z suf. *-owa*, człon drugi od ap. *wola*, *wieś*. Była to nowo lokowana wś w dobrach Tomasza [Siestrzeńca] z Ruśca, niewykluczone więc, że n. związana jest z n. os. *Siestrzeniec*, skróconą do *Strzeń*. Wtórnie uniwerbizacja za pomocą suf. *-ka*. Nie można wykluczyć jednak, że pierwotnie była to *Strzeniowa Wola // *Wieś*, por. ap. *strzeń* ‘zawartość, środek, rdzeń, medulla’ Sstp VIII 491. Lit.: SHGWarsz 274. UB

Strzecz, wś, gdań., gm. Linia, 18,5 km na pñ.-zach. od Kartuz: inter *S(t)repowe* et Grabowe 1291 KW III 756; *Schrepzik* 1314 PrUr II 73; *Sigrebs*, *Schrepcz*, *Tzebiczche*, *Rebzeche* (!) 1325 ABMK X 160; *Schrepz*, *Scrhepz*, *Scrhepz* 1342 PrUr III 364–5; *Schrepcz* 1397 Zeit XI 23; von *Schrepchts* 1406 Zeit XI 17; *Strzecz* 1438 GZ

123; *Strzepcz*, *Stribcze*, *Strzepcza*, *Srepcz* 1534 Inwwłoc 113; *Stribcze*, do *Strzebca* 1565 Lupom 88; *Strziepcza* 1570 ŻDz XXIII 260; villa *Srepcz* 1583, 1599 Font I–III 36, 469; do *Strzepca* ... *Strzepcz* ... w *Strzepcu* 1664 Font XXXII 341, 380, 389; *Srepcz* 1686–87 AtPrus(G20a k. 23); *Striecz* ... *Strzepc* 1749 Font XVI–XIX 217, 228; *Strzepcz* oder *Strzeptsch* 1789 SchN 524; *Strzepcz* 1796–1802 MpSchröt IV; *Strepsch* 1821 SchN 523; *Strepsch* — *Strzepcz* 1879 KętN 47; *Strzepcz*, niem. *Strepsch* 1890 SG XI 477; *Strzepcz* ... przy *Strzeczcu*, niem. *Strepsch* 1921 Sk XI 68, 87; *Strzepcz* (*Strepsch*) 1925 Krzep 112; *Strzepcz* 1952 UW 196; *Strzepcz*, -cza 1982 WUN III 364; gw. dawniej *strěpč*, później *strýypč*, -*pča*, *strýpšcy*. — Według J. Tredera dawniej *Trzebsk, od *trzebić*, z suf. *-*bsk*, także z suf. -*owo*. W zapisach substytucyjnych suf. *-*bsk* zlał się z *-*bcь*, a nagłosowe *S-* jest wynikiem fałszywej dekompozycji, stąd *Strzebsk*, *Strzebc*; w piśmie utrwaliło się *p* (< *b*), a *-c* zastąpiło substytucyjne *-cz*. Lit.: SHGPG VIII 67–8; Krie 77, 101; Kasiske 151; Treder, PMT XIV 95; Belgrau, *Strzepcz*. Dzieje wsi i parafii, 2013. BCz

Strzepowo, wś, kosz., gm. Będzino, 14,5 km na płn. od Karlina: *Strippow* 1427 LorSNH 119; *Strippow* 1554 PomKirch II nr 128a, 288; *Strippow* 1572 KIKr 213; *Strippow* 1618 MpLub; *Strippow* 1756 KIKr 364; *Strippow* 1789 MpGillyPom; *Strippow* 1804 KIKr 468; *Strippow* 1921 MpUMbl 1861; *Strippow* — *Strzepowo*, -*wa*, *strzepowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzepowo*, -*wa* 1982 WUN III 364. — Od n. os. *Strebb, por. *Trzeba* SSNO V 477 (: *Trzebie-bor*), z suf. -*ów*. Niewykluczone jednak, że podstawą n. jest n. os. *Trepь (: *trzepać*), a wówczas nagłosowe *S-* jest wynikiem fałszywej dekompozycji wyrażenia przyimkowego *z Trzepowa, por. n. m. *Trzepowo* (2). Lit.: RzDuma I 82; Belchnerowska, PMT XIII 70. BCz

Strzepowo zob. **Trzepowo** (2)

Strzeszawa zob. **Stryszawa**

Strzesze zob. **Piekary** (12)

Strzeszemino zob. **Strzyżmin**

Strzeszewice zob. **Strzeszów** (3)

Strzeszewicy zob. **Straszewo** (2)

Strzeszewo (1), wś, ciech., gm. Biezuń, 3 km na płn. od Bieżunia: *Strescovo* 1300 KkM 35 (tu?); *Crzeschewo* 1447, *Trzanschewo* 1449, *Trząszewo*

1518, *Trzaschevo Szyeprskye* 1531 SHGPł 290; *Trzeszewo* 1578 ŻDz XVI 40; *Trzeszewo* 1674 ASK I 72, 501v; *Strzeszewo* 1784 MpPerPł; *Strzeszowo* 1827 Tabella II 205; *Strzeszewo* 1890 SG XI 478; *Strzeszewo* 1921 Sk I 167; *Strzeszewo*, -*wa* 1982 WUN III 364. — Pierwotnie zapewne *Trzeszewo, od n. os. *Trzes(z)* (: *Trzesiwor*, *Strzesiwor* SSNO V 483), z suf. -*ewo*. Efemeryczna postać *Trzeszewo Sieprskie*, z członem drugim od n. m. *Sieprc* (dziś *Sierpc*) w formie przymiotnika. Forma *Strzeszewo* powstała przez nawiązanie do n. os. *Strzesz* SSNO V 236 lub w wyniku absorpcji przyimka z wyrażenia z *Trzeszewa*. Lit.: SHGPł 290. UB

Strzeszewo (2), wś, ciech., gm. Gliniojeck, 7 km na pld.-wsch. od Gliniojeka: *Стржеуево*, вь деревни *Стржеуево* 1872 APWarsz (76/448/0/-/48, k. 19); *Strzeszewo* 1877 Zin II 187; *Strzeszewo* 1890 SG XI 478; *Strzeszewo* 1921 Sk I 120; *Strzeszewo*, -*wa* 1982 WUN III 364. — Od nazw. *Strzesz* RymSEN II 498 (to od im. typu *Strzeżystaw*), z suf. -*ewo*, lub może n. ponowniona. UB

Strzeszewo (3), wś, łomż., gm. Śniadowo, 17 km na zach. od Zambrowa: *Withossewo* 1380 KowMat(ZZG, t. 46, 241–6); *Withoschewo*, *Withoszewicze* (1455)1501 KowMat(ZZG, t. 45, k. 9–12); *Wythoschewskye* granicies 1476 MK 6, 77; *Wythosewo*, *Withoscheuo*, *Wythoschewo*, *Wythascheuo* (1484)1523 MK 32, 198–198v; *Witosze* 1535 HMil 113; *Strzeszewo Witoszewo* 1578 ŻDz XVI 370; *Strzeszewo Witoszewo*, *Strzeszewo* 1674 ASK I 66, 680v, 750v; *Strzeszowo* 1701 KowMat-(ADP, AW 46, 125); *Strzeszewo* 1783–84 RejKor 504; *Strzeszewo witoszewo* 1827 Tabella II 205; *Strzeszewo* 1839 MpKwat V 3; *Strzeszewo* 1890 SG XI 478; *Strzeszewo* 1921 Sk V 55; *Strzeszewo-Witoszewo* 1935 Mp-100(37-34); *Strzeszewo*, -*wa* 1982 WUN III 364. — Około 1380 r. książę Siemowit III nadał dobra Janowi, synowi Jakuba *Strzeszowskiego* z Witoszewa. Nazwa *Witoszewo*, *Witoszewice*, *Witosze*, od n. os. *Witosz* SSNO VI 134, z suf. -*ewo*, -*ewice*, także w formie pluralnej. Okresowo n. zestawiona *Strzeszewo-Witoszewo*, człón pierwszy od n. os. *Strzeszowski* (ród wywodził się z ziemi plockiej), z suf. -*ewo*, efemerycznie -*owo*, i derywacją dezintegralną. Ustaliła się n. *Strzeszewo*. UB

Strzeszewo

Strzeszewo (4), wś, płoc., gm. Starożreby, 11 km na płd. od Raciąża: *Trzoszewo* 1400, *Trzoszewo* 1406 Płoń nr 2, 7; *Trzanszewo* 1435 Zakr II nr 1431; *Strzanszewo* 1462 MK 337, 1v; *Strzeszewo* 1473 MK 9, 22; *Trzaszewo* 1482 MK 6, 152v; *Trzaschevo maior* 1531 ASK I 41, 120v; *Strzęsewo grziwaczi*, *Strzęsiewo Smeia* 1563, *Strzesewo Smeja*, *Strzesewo grziwacze* 1567 ASK I 43, 118v, 334v; *Strzeszewo Smeja*, *Strzeszewo Grzywacze* 1578 *ŻDz XVI* 105; *Strzeszewo* 1662 ASK I 72, 434; *Strzeszewo w.* 1784 MpPerPł; *Strzeszewo Dwie* 1827 Tabella II 205; *Strzeszewo Wielkie* 1890 SG XI 478; *Strzeszewo Wielkie* 1921 Sk I 116; *Strzeszewo Wielkie* 1967 SM 1100; *Strzeszewo, -wa* 1982 WUN III 364. — Pierwotnie *Trzęszewo*, *Strzęszewo* od n. os. *Trzęsz, *Strzęsz (: *Trzęsiwor*, *Strzęsiwor*), z suf. *-ewo*. Wtórnie *Strzeszewo* z nawiązaniem do n. os. *Strzesz*. Okresowo n. zestawione: *Strzeszewo-Smeja*, *Strzeszewo-Grzywacze*, *Strzeszewo Wielkie*; człony drugie od n. os. *S(z)meja*, *Grzywacz*, w formie pluralnej (por. Paulus et Mathias *Grzywacz* 1531 ASK I 41, 120v; Paulus et Albertus *Smeyowie*; Felix cum fratre *Grzywacz* 1578 *ŻDz XVI* 105) i od przym. *UB*
Lit.: SHGPł 291; ZMaz 369.

Strzeszewo (5), os., dawniej wś, słup., gm. Wicko, 10 km na płd.-zach. od Choczewa: *Stresow* (1348) PrUr IV 294; *Stresow* 1348 SHGPG VI 88; zcu *Streschow* 1364 KKG 78; *Strzesaw*, *Strzewo* 1402–09, 1415 Krie 73, 103; *Strzewo* 1534 Inwłoc 117; *Stresow* 1618 MpLub; *Stresow* 1628 KIKr 293; *Strzeau* 1686–87 Font XI–XV 853; *Stresow* 1756 KIKr 386; *Stresow* 1789 MpGillyPom; *Stresow* 1804, *Stresow* 1862 KIKr 485, 608; *Stresow* — *Strzeszewo* 1879 KętN 228; *Strzeszewo*, niem. *Stresow*, dobra ryc. 1890 SG XI 478; *Stresow* — *Strzeżewo, -wa*, *strzeżewski* 1948 MPol XXVI nr 59; *Strzeżewo*, wś 1967 SM 1101; *Strzeszewo, -wa* 1982 WUN III 364. — Od n. os. *Strzesz*//*Strzeż* SSNO V 236 (ta od im. typu *Strzeżymir*), z suf. *-ów*, *-ewo*. Nazwa zniemczona jako *Stresow*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Strzeżewo*, współcześnie funkcjonuje n. *Strzeszewo*. Lit.: SHGPG VI 88; Cram II 229; Zeit IV 80; LorSNH 119; TrautmElb I 70. *BCz*

Strzeszewo zob. **Strzeszewo-Kuliski**, **Strzeżewko** (1), **Strzydzew**, **Strzyżew** (4), **Strzyżewo** (1, 2)

Strzeszewo-Grzywacze zob. **Strzeszewo** (4)
Strzeszewo-Kleszmity zob. **Strzeszewo-Kuliski**
Strzeszewo-Kuliski, dziś *Kuliski*, przys., dawniej wś, płoc., gm. Starożreby, 12 km na płd. od Raciąża: *Trzanszewo* 1454 MK 337, 92v; *Strzeszewo* 1473 MK 9, 22v; *Strzewo* 1497, *Trzanszew* 1498 Matr II nr 1007, 1176; *Trzanszewo* super utramque villam *Trzanszewo* 1506 Matr III nr 2722; *Trzaszewo* 1531 ASK I 41, 120v; Martinus Strzeszewsky filius ... Petri Clessmith de *Strzeszewo minori* dicta *Clessmithi* 1549 AGAD(Pł. gr. 15, 105); *Strassewo Kliesmith* 1552 ASK I 41, 661v; *Strzęsewo kuliska* 1563 ASK I 43, 118v; *Strzeszewo Kuliska* ... idem de sors *klyesmitowska* 1565 ASK I 42, 49; *Strzeszewo Kuliska* 1578 *ŻDz XVI* 105; *Strzeszewo Kuliszki* 1662 ASK I 72, 434; *Strzeszewo m.* 1784 MpPerPł; *Strzeszewo Kuliski* 1827 Tabella II 205; *Strzeszewo Kuliszki* 1890 SG XI 478; *Strzeszewo-Kuliski* 1921 Sk I 116; *Strzeszewo-Kaliski* (!) 1967 SM 1100; *Kuliski* XXI PRNG. — O n. *Trzęszewo*, *Strzeszewo* zob. *Strzeszewo* (4). Od XVI w. n. zestawione: *StrzeszewoMale*//*Strzeszewo-Kleszmity* oraz *Strzeszewo Kuliska*//*Strzeszewo-Kuliski*; człony drugie od przym. *mały*, od n. os. *Kleszmit* (< *Kleinschmid*), por. zapis z 1549 r., i od n. os. *Kulis(z)ek*, w formie pluralnej. Lit.: SHGPł 290–1; ZMaz 369. *UB*

Strzeszewo Male zob. **Strzeszewo-Kuliski**
Strzeszewo Smeja zob. **Strzeszewo** (4)
Strzeszewo Wielkie zob. **Strzeszewo** (4)
Strzeszewo-Witoszewo zob. **Strzeszewo** (3)
Strzeszki, wś, pozn., gm. Środa Wielkopolska, 3 km na płd.-zach. od Środy Wielkopolskiej: de *Strzeszkowicze* 1388 Lek II nr 702; Petrasius *Strzeszkowicz* 1393 Lek I nr 416; Petrasius *Strzeszkofszky* 1393 RWłkp I nr 152; de *Strzeszowicze* 1397 Lek II nr 592; de *Strzeszowicze* 1400 KZPozn nr 338; de *Strescowo* 1400, de *Strzesky* 1421 RWłkp II nr 131, 689; *Sthreszky* 1510 ASK I 11, 72; *Strzeszki* 1578 *ŻDz XII* 213; *Strzeszki* 1618–20 PKal 172; *Strzeszki* deserta 1673 ASK I 74, 53; *Strzoszki* 1783–84 RejKor 817; *Stroszki* 1793 MpPerKł; *Strzeski* 1798 MpHopf XIII; *Strzeszki* 1802–03 MpGillyPr; *Strzeszki* 1846 KsP 357; *Strzeszki* 1890 SG XI 478; *Rübenfelde* 1906 DzPozn nr 267/48, 3; *Rübenfelde* (fr. *Strzeszki*) 1912 Meyers II 643; *Strzeszki*, niem. *Rübenfelde* 1921 Sk X 106, 157; *Strzeszki, -szek* 1982 WUN

III 364; gw. *ščeški//češki, -šek*. — Nazwa *Strzeszkowice*, w 1397 r. też *Strzeszowice*, od n. os. *Strzeszek, Strzeszko, Strzesz* SSNO V 236, z suf. *-owice*, przejściowo też *-owo*, od XV w. *Strzeszki* w l. mn. (bez sufiksu). W XVIII w. notowane postaci *Stroszki, Strzoszki*, z niejasną zmianą *e > o*, powstałe być może pod wpływem nazwy odległej o 18 km na płn.-wsch. wsi *Stroszki* (zob.). Nazwa niem. *Rübenfelde* nadana urzędowo przez administrację pruską. PS

Strzeszkowice (1), wś, kiel., gm. Wodzisław, 12 km na płd. od Jędrzejowa: in *Skoruskowicz* (1234)XVII, *Scurocouich* (!) (1256), uillam ... que dicitur *Koruskowicz* (1263), de *Strzeskovic* (1370)XVII KMłp I 23, 51, 78, 367; de *Strescow* 1376, de *Strzeszcouicz* 1381 Krak nr 223, 642; *Strzeszkowycze* 1470–80 DB II 87; *Strzeszcowycze* 1490 ŻDz XV 439; *Strzeszkowicze* 1564 Lukrak II 80; *Strzeszkowice* 1581 ŻDz XIV 84; *Strzeszkowice* 1629 RPobKr 127; *Strzeżkowice* 1783–84 RejKor 230; *Strzeżkowice* 1787 MpPerKr; *Trzeszkowice* 1790–92 SHGKrMat 293; *Strzeszkowice* 1827 Tabella II 205; *Strzeszkowice* 1877 Zin II 187; *Skoruszkowice* 1889, *Strzeszkowice* 1890 SG X 703–4, XI 478–9; *Strzeszkowice* 1921 Sk III 30; *Strzeszkowice, -wic, strzeszkowicki* 1966 UN 21, 37; gw. *štšeškovice, -vic, ščeskoski*. — Dawniej *Skoruszkowice*, od n. os. *Skoruszek, z suf. *-owice*. Do n. os. por. n. os. *Skorusza* SSNO V 97 (: *skorusza* ‘jarzębina’), też n. os. *Skorosz* SSNO V 96 (: **Skorogost, skory* ‘szybki, rychły’). Niewykluczone, że to mylnie odczytana n. wsi lub może zmieniona z czasem na *Strzeszkowice*, od n. os. *Strzeszek//Strzeżek* SSNO V 236–7 (: *Strzeżyśław, Strzeżywoj, Strzesław*), z suf. *-owice*. W XIV w. wariant z suf. *-ów*. Formy *Koruszkowice, Trzeszkowice* powstały wskutek fałszywej dekompozycji *S-*, traktowanego jako przyimek *z*. Lit.: RKrak 161; KopKiel 252; RymPatr 61. IN

Strzeszkowice (2), dziś *Strzeszkowice Duże* i *Strzeszkowice Małe*, dwie wsi, oraz *Strzeszkowice Duże Drugie* i *Strzeszkowice Duże Pierwsze*, cz. *Strzeszkowic Dużych*, dawniej wsi, lub., gm. Niedzwica Duża, ok. 9 km na płd.-wsch. od Bełżyc: *Strzessowicze* (1401)XVI/XVII ZDM I 298; *Strzescouice* 1409 ZLub nr 180; *Strzezowicze* 1419, *Strzeszkouicze, Strzescowicze, Strzesscouicze* 1420 SHGLu III 226; *Strzeszkowicze* 1434

KosLu 73; *Strzeszkowicze* (1436)1588 ZDM V 370; *Strzeszkouicze* 1448, *Strzeszkowicze* 1467, *Strzescowicze* 1486 LKP 32, 105, 131; *Strzeszkouicze, Strzesskowycze* 1529 LR 35, 434; *Strzeszkowicze* 1531 ŻDz XIV 354; *Strzeszkowice ... ze wsi Strzeszkowicz* 1626 RPobLu 61; *Trzeszkowice* 1685 RPobLu 226v; *Trzeszkowice* 1787 Spis 451; *Strzeszkowice, Strzeszkowice trojackie* 1827 Tabella II 205; *Strzeszkowice duże i małe* 1877 Zin II 187; *Strzeszkowice Duże i Strzeszkowice Małe*, dwie wsi i folw. 1890 SG XI 479; *Strzeszkowice Duże, Strzeszkowice Małe*, dwie wsi 1902 Przew II 197; *Strzeszkowice, kol., Strzeszkowice Duże, Strzeszkowice Małe*, dwie wsi 1921 Sk IV 66; *Strzeszkowice Duże, Strzeszkowice Małe*, dwie wsi 1933 SkBy 1640; *Strzeszkowice Małe, -wic -łych, Strzeszkowice Duże Drugie, -wic -żych -gich, Strzeszkowice Duże Pierwsze, -wic -żych -szych, strzeszkowski*, trzy wsi 1969 UN 104, 15; *Strzeszkowice Duże, -wic -żych, Strzeszkowice Małe, -wic -łych, Strzeszkowice Duże Drugie, -wic -żych -gich, Strzeszkowice Duże Pierwsze, -wic -żych -szych* 1982 WUN III 364, 365. — Początkowo *Strzeszowice*, później *Strzeszkowice*, od n. os. *Strzesz//Strzeż, Strzeszek//Strzeżek* SSNO V 236–8 (: *Strzeżyśław, Strzeżywoj, Strzesław*), z suf. *-owice*. Wariant *Trzeszkowice* to wynik fałszywej dekompozycji *S-* traktowanego jako przyimek *z*. Człony odróżniające n. zestawionych od nazw. *Trojacki*, por. n. wsi *Zalesie Trojackie*, której właścicielem był Włodzimierz *Trojacki* (zob. SG XIV 340), od przym. *duży, mały* oraz od liczebników porządkowych *drugi, pierwszy*. Lit.: SHGLu III 226, IV 137–8; *KosLu* 73; *RymPatr* 61. IN

Strzeszkowice (3), cz. wsi Gielzów, dawniej wś, rad., gm. Drzewica: *Strzeszkowycze* 1470–80 DB I 363; *Strzeszkowycze* 1508 ŻDz XV 480; *Strzeszkowice* 1577 ŻDz XIV 283; villae *Strzeszkowice* 1602–04 VisCrac 350; *Strzeszkowice* 1662 ASK I 67, 132; *Strzeszkowice* (1738) RegGn 229; *Strzeszkowice* 1827 Tabella II 205; *Strzeszkowice, wś i folw.* 1890 SG XI 478; *Strzeszkowice, wś* 1921 Sk III 94; *Strzeszkowice, -wic* 1969 UN 28, 61. — Od n. os. *Strzeszek, Strzeżek*, z suf. *-owice*. Lit.: KopRad 384; *RymPatr* 61. IN

Strzeszkowice zob. **Strzeszki, Strzeszkowo** (1), **Strzyżewice** (2), **Strzyżowice** (2), **Trzeszkowice**

Strzeszkowice Duże

Strzeszkowice Duże zob. **Strzeszkowice** (2)

Strzeszkowice Duże Drugie zob. **Strzeszkowice** (2)

Strzeszkowice Duże Pierwsze zob. **Strzeszkowice** (2)

Strzeszkowice Małe zob. **Strzeszkowice** (2)

Strzeszkowice Trojackie zob. **Strzeszkowice** (2)

Strzeszkowo (1), przys., dawniej wś, pozn., gm. Mieścisko, 10 km na płn. od Klecka: de *Strzeszkowicze* 1391 Lek I nr 956; *Strzeszkowicze* 1397 RWlkp II nr 46; Iacuss. *Strzeszkowski*, Strzesco de ibidem 1398–1411 Koz V 361; *Strzeszkowo* 1462 KsgPoz 6, 149; *Strzeszkowo*, villa 1511–23 ŁLB I 81; *Strzeszkowo* 1580 ŻDz XII 150; *Strzeszkowo* 1618–20 PKal 200; we wsi *Strzeszkowice* 1629 Klint 25; *Strzeszkowo* 1783–84 RejKor 36; *Strzeszkowo* 1802–03 MpGillyPr II; *Strzeszkowo* 1846 KsP 530; *Strzeszkowo* 1885 GemLex V 264; *Strzeszkowo*, niem. *Streschkowo* 1890 SG XI 479; *Strzeszkowo*, niem. *Streschkowo* 1921 Sk X 108, 157; *Strzeszkowo*, -wa 1982 WUN III 365; gw. *ščeškovo/češkovo*, -va, (š)češkoski. — Pierwotnie *Strzeszkowice*, od n. os. *Strzeszko* SSNO V 236 (por. zapis z lat 1398–1411), z suf. -owice. Od XV w. wymiana suf. na -owo — *Strzeszkowo*; nazwę tę zniemczono jako *Streschkowo*. PS

Strzeszkowo (2), os. zaginiona w ziemi dobrzyńskiej, włoc.: *Strescovo* 1300 Kkm 35. — Od n. os. *Strzeszek*, *Strzeżek*, z suf. -owo. Lit.: SHG-Dobrz(materiały) 178. KS

Strzeszkowo zob. **Strzeszki**

Strzeszkowska Wola zob. **Ustrzesz**

Strzeszków zob. **Strzeszkowice** (1)

Strzeszmin zob. **Strzyżmin**

Strzeszowice (1), wś zaginiona, zapewne wchłonięta przez Stryjno, lub.: *Strzeszowicze* 1441, *Strzeszowice* 1443, *Strzeszowicze* 1444 SHGLu IV 138. — Od n. os. *Strzeż//Strzesz* SSNO V 238, 236 (: *Strzeżymir*, *Strzeżysław*), z suf. -owice. Lit.: SHGLu IV 138. IN

Strzeszowice (2), wś, ziel., gm. Trzebiel, 5,5 km na wsch. od Trzebieli: *Czechanstorff* 1391 Le I 422; *Czachsdorf* 1478 Seeger, Kubach 174; in pago infer. Lus. *Tschachsdorf* 1631 Časopis Maćicy Serbskeje L 136; *Tzacksdorff* ok. 1700 MpWeigInf; *Tschacksdorff* 1714 Grosser 52; *Tschachsdorff* 1727 Brückmann 696; *Schacksdorff*

1736 MpWielSag; *Zschacksdorff* 1746, *Zschacksdorff* 1757, *Schacksdorf* 1759 ONLÖN 192; *Tzschacksdorf* 1806 Leonhardi 444; *Tzschacksdorf* 1850 Berghaus III 684; *Tzschacksdorf bei Triebel* 1912 Meyers II 981; *Schacksdorf* 1937 ONLÖN 192; *Schacksdorf b. Triebel* — *Strzeszowice*, -ic, *strzeszowicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Strzeszowice*, -wic 1982 WUN III 365; dłuż. *Tšěšojce* Le II 422, przym. *tšěšojski* Muka III 181. — Pierwszy zapis w formie zestawienia, z drugim członem od niem. *Dorf* 'wieś', wskazuje na pochodzenie od luż. n. os. *Čechan, *Čěchan (por. stp. *Czechan*, *Ciechan* SSNO I 362), późniejsze zapisy wskazują na skróconą n. os. Čach lub Čak (: Čadorad, Časlav) WenzPN II 77; niewykluczone, że wszystkie wspomniane antroponimy to warianty kategoriale odnoszące się do tej samej osoby. A. Muka zakładał pierwotną postać luż. *Strěševice, od n. os. *Strěš* (: *Strěžosław*), jednak zdaniem E. Eichlera i C. Zschieschanga brak wystarczających przesłanek, by można było w tym przypadku zakładać rozwój *str* > *stš* > *tš*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzeszowice*. Lit.: SNGŚL XIII 101; ONLÖN 192–3; Brückmann, *Magnalia dei in locis subterraneis* (...), 1727, 696; Grosser, *Lausitzische Merkwürdigkeiten* III, 1714, 52; Leonhardi, *Erdbeschreibung der churfürstlich- und herzoglich- sächsischen Lande*, 1806, 444; Muka, *Časopis Maćicy Serbskeje* L 136; Seeger, Kubach, *Die Kunstdenkmäler des Kreises Sorau und der Stadt Forst*, 1939, 174. PS

Strzeszowice zob. **Strzeszki**, **Strzeszkowice** (2), **Strzyżew** (2), **Strzyżewice** (3)

Strzeszowo zob. **Strzeszewo** (1, 3), **Strzyżew** (2)

Strzeszów (1), wś zaginiona, leżała w okolicy Przemyśla: Bycow, *Strzeszow*, Chraplicze 1440 AGZ XIII nr 1249. — Od n. os. *Strzesz* SSNO V 236 (: *Strzeżysław*), z suf. -ów. BCz

Strzeszów (2), wś, szcec., gm. Trzcinańsko-Zdrój, 2 km na płn. od Trzcinańsko-Zdroju: in *Stresow* 1303, *Stresow* 1321 PU VI 409, 84; *Stresow* 1487 CdB B V 430; *Stresow* (1541) PomKirch II nr 72, 111; *Strese* 1618 MpLub; *Stresow* 1789 MpGillyPom; *Stresow* 1833 MpUMbl 1559; *Stresow* — *Strzeszów*, -owa, *strzeszowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzeszów*, -szowa 1982 WUN III 365. — Od n. os. *Strzesz//Strzeż*, z suf. -ów. Na-

zwa zmieniona jako *Stresow*; po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Strzeszów*. Lit.: TrautmElb I 70; LorSNH 119; RzDuma II 53.

BCz

Strzeszów (3), wś, wroc., gm. Wisznia Mała, 8 km na pld.-zach. od Trzebnicy: Bogdan de *Stre-seuic* 1204 SUr I 64 (tu?); *Stresaw* 1319 GrMark II 11; *Stresaw* 1322, *Strzewow* 1337 Reg nr 4184, 5837; *Streczow* 1337, *Stresyn* 1341, *Strzewow* 1364, *Stresow* 1374 HaeG 439; *Stresicz* 1376 ZfGS VI 361; *Stresow* 1413 HaeG 439; *Stryse* das dorff 1530, *Striese* 1538 ZfGS XXI 349; *Strisse* 1537 ZfGS XLI 212; *Strosa* (1567) K 666; *Striesa* 1644 MpDSBres; *Striesa*, *Strissa* 1654 SMDŚ III 391, 406; *Strisa* villam 1666/67 J I 401; *Striese* 1712 MpDSOs; *Striesa* 1736 MpWielWrat; *Striesa* bey Schebitz 1781 Presb I 570; *Striese* 1795 Z XII 217; *Striese* 1845 K 666; *Striese* 1912 Meyers II 899; *Striese* — *Strzeszów*, -owa, *strzeszowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzeszów*, -szowa 1982 WUN III 365. — Pierwotnie *Strzeszewice*, od n. os. *Strzesz*, z suf. -ewice (o ile zapis z 1204 r. odnosi się do tej miejscowości — wydawcy SUr dopuszczają taką możliwość; S. Rospond pierwszy zapis utożsamiał niesłusznie z wsią *Straszowice*). Później n. dzierzawca *Strzeszów*, z suf. -ów; jednostkowo notowane też postaci z suf. -in i -ice. Nazwę zmieniono jako *Striesa*, *Striese*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzeszów*. Lit.: SNGŚI XIII 101; RospPatrŚI 85.

PS

Strzeszyce, wś, nowosąd., gm. Laskowa, 10 km na pñ.-wsch. od Limanowej: villas ... *Cressici* (1280) KMłp II 145; *Cresfici* 1283, *Cherescici* (1283) KMłp II 121, 154; *Czerescice* (1367) KMłp III 208; *Czerescice* (1370) 1630 ZDM I 173; *Trzeszyce* 1470–80 DB II 243; *Trzesicze*, *Trzeszicze* 1529 LR 45, 259; *Strzeszicze* 1538 ASK I 2, 47v; *Strzeszice* 1581 ŹDz XIV 142; *Strzeszyce* 1629 RPobKr 220; *Strzeszyce* 1659–64 Lukrak 563; *Strzeszyce* 1794 Ga Rr1; *Strzeszyce* 1886 Bigo 188; *Strzeszyce* 1890 SG XI 479; *Strzeszyce* 1921 Sk XII 20; *Strzeszyce*, -szyc, *strzeszycki* 1964 UN 6, 66. — Pierwotnie zapewne *Czrzeszycy, od n. os. *Czrzech (: *czrzech < *čerxa ‘czereśnia’, por. stp. *czrześnia* ‘ts.’ Sstp IX 205, ukr. gw. *čerexa* ‘gatunek czereśni’ Hrin II 966), z suf. -icy; dalszy rozwój w *Czereszyce*, *Trzeszyce* (jak w stp. *trześnia*, pol. *czereśnia* SE-Bor 95), z suf. -ice. Później *Strzeszyce* z nawią-

zaniem do n. os. *Strzesz*, nowego właściciela wsi, por. wielokrotnie pojawiające się w sądeckich dok. imię *Streso* (comes) PSąd I 115. Lit.: LKrak 145; PSąd I 114–5.

IN/PS

Strzeszyce zob. **Strzeszów** (3)

Strzeszymino zob. **Strzyżmin**

Strzeszyn (1), wś, krośn., gm. Biecz, 7,5 km na pñ.-wsch. od Gorlic: *Streszin* 1383 SHG-Kr(CB 1, 39); *Stressin* 1424 Gol 304; *Strzeszin*, *Strzeschin* 1470–80 DB I 489, III 201; *Strzeszin* 1581 ŹDz XIV 115; *Strzeszyn* 1634 ASK I 129, 54; *Strzeszyn*, w *Strzeszynie* 1659–64 Lukrak 622, 623; *Strzeszyn* 1680 Rej 289; *Strzeszyn* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 39); *Strzeszyn* 1770 BK(915, 14); *Strzeszyn* 1890 SG XI 480; *Strzeszyn* 1921 Sk XII 12; *Strzeszyn*, -na, *strzeszyński* 1965 UN 56, 9. — Od n. os. *Strzesza lub *Strzesz* SSNO V 236 (: *Strzeżymir*, *Strzeżysław*), z suf. -in. Lit.: RBiecz 48.

IN

Strzeszyn (2), cz. Poznania, dawniej wś: *Strzeszino magna* 1388, *Strzeszino* 1389 Lek I nr 392, 609; *Strzesszino* 1391 RWłkp I nr 88; *Strzeszino*, *Steszino*, *Strzessno*, *Strzeszin*, *Strzessin*, *Strzessino* 1393 Lek I nr 1388, 1418, 1512, 1524, 1541, 1568; *Stresino* 1395, *Czressino* 1396, *Strzesino magnum* 1397 Lek I nr 2043, 2090, 2507; *Stressino*, *Stressmnino* 1400, *Strzeszini* 1405, *Stroszino* 1406 KZPozn nr 11, 216, 2268, 2733; *Strzeszchino* 1416 SHGPn IV 711; *Sczresino* 1418 RWłkp I nr 945; in *Strzeschyno Maiori* (1423) 1488–92 NKs 37; *Streschyno*, *Streschino* 1438 RWłkp I nr 1624; *Strzeschyno*, *Sczreszewo* 1463, *Maior Strzeszino* 1469, *Strzeszino* 1481, *Strzesino* 1490 SHGPn IV 711; *Strzejino Maior* 1508 ASK I 3, 27; *Strzeszyno Maior* 1508 LuPozn 2; *Strzesschino* 1510 NKs 82; *Strzeszyny Maior* 1530 LuPozn 3; *Strzessino Maius* 1577 ASK I 5, 731; *Strzeszino* 1580 ŹDz XII 43; *Strzeszyno* 1583, *Strzeszyno maius* 1635 LuPozn 31, 84; *Strzeszyno* 1676 ASK I 68, 1325; *Strzeszyno* 1789 PPozn(Tab 6, 19v); *Strzeszino* 1798 MpHopf IV; *Strzeszyn* 1802–03 MpGillyPr; *Strzeszyno* 1823 Mützell IV 404; *Strzeszyn* 1846 KsP 342; *Communaleinheit Strzeschyno* (= *Strzeszyno*), *Gutsbezirk Sedan*, *Rittergut Sedan* 1871 GemGut IV 62–3; *Strzeszyn* al. *Strzeszyno*, wś ... Dwór, przezwany *Sedan* 1890 SG XI 480; *Strzeszyno*, D[orf], *Sedan*, R[itter]g[ut] 1912 Meyers II 902, 786; *Strzeszyn*, niem. *Sedan*, obsz. dw., st.

Strzeszyn

kol. 1921 Sk X 76, 157; *Strzeszyn*, -na 1966 UN 93, 5. — Od n. os. *Strzesz*, z suf. *-ino*, później *-in* (efemerycznie też *-iny*). Początkowo z członem *Magna* ‘wielki’ dyferencyjnym względem *Parva*, zob. *Strzeszynek*. W 2. połowie XIX w. z miejscowości wydzielono dobra, którym nadano urzędowo n. *Sedan*, na pamiątkę zwycięskiej dla Prus bitwy pod Sedanem we wrześniu 1870 r. Lit.: SHGPn IV 711–3; PPozn 292. PS

Strzeszyn zob. Strzeżona, Strzeszów (3)

Strzeszynek, cz. Poznania, dawniej wś: *Strzeszino parva* 1388, in *minori Strzesinco* 1398 Lek I nr 392, 2813; de *Minori Strzesszino* 1409 SHGPn(AAP AC 2, 131v); *Parvus Strzeschin* 1427 SHGPn IV 713; de *Strzeschino Minori* 1443 RWlkp I nr 1634; *Strzeszynko*, *Strzeszynko Minor* 1467, *Strzeszynko Minor* 1469 SHGPn IV 713; *Strzeszinko* 1508, *Strzeszynko* 1509, *Strzeschynko* 1510 ASK I 3, 9v, 46, 256v; *Strzeszinko* 1580 ŻDz XII 17; *Strzeszynko* 1622–24 PPozn(Tab 1, 18); z *Strzeszynka* 1756 LuPozn 219; *Strzeszynek* 1789 PPozn(Tab 6, 197v); *Strzeszinko* 1798 MpHopf IV; *Strzeszynko* 1802–03 MpGillyPr; *Strzeszynko* 1823 Mützell IV 404; *Strzeszynko* 1846 KsP 342; Niedawno Strzeszyn przezwano na Sedan, *Strzeszynko* na *Seewörth* 1871 Gwiazdka Cieszyńska nr 1, 96; *Abbau Strzeschynko*, *Vorwerk Seewörth* 1871 GemGut IV 63, 65; *Strzeszynko* [gm. Strzeszyno], *Seewörth* [dobra Sedan] 1885 GemLex V 43, 45; *Strzeszynko*, wś 1890 SG XI 480; *Seewörth*, Vw., *Strzeszynko*, Ab. 1912 Meyers II 793, 902; *Strzeszynek*, niem. *Seewörth*, folw. 1921 Sk X 76, 157; *Strzeszynek*, -nka 1966 UN 93, 5. — Nazwa zestawiona; o członie pierwszym zob. *Strzeszyn* (2), człon odróżniający od przym. łac. *parvus* ‘mały’. Następnie n. uległa uniwerbizacji przy pomocy suf. *-ko*, od XVIII w. też *-ek*. W 2. połowie XIX w. miejscowość podzielono na wybudowanie *Strzeszynko* i folwark, któremu urzędowo nadano n. niem. *Seewörth* (: *See* ‘jezioro’, *Wörth* ‘terp, sztucznie usypany pagórek’ DWB XXX 1582, 2324–6). Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Strzeszynek*. Lit.: SHGPn IV 713–4; PPozn 292. PS

Strzeszyno zob. *Strzeszyn* (2), *Strzeszynek*, *Strzyżmin*

Strześniów zob. *Trześniów* (2)

Strzeże zob. *Piekary* (12), *Strzyże* (1, 2)

Strzeże-Chmielin zob. *Chmieleń Wielki*

Strzeżemino zob. *Strzyżmin*

Strzeżenice, wś, kosz., gm. Będzino, 9 km na pñ.-zach. od Koszalina: ville *Strezeniz* ... fluuii *Strezeniz* 1288 PU III 43; *Stresenisse*, minor *Streznisse* 1313 PU V 85, 102; *minori Strezeniz* 1321 PU VI 57; *Strezenis* 1332 PU VIII 117; *Streze* 1467 PMT XIII 71; *Streze* 1554 PomKirch II nr 128, 287; *lutken Stretze* 1555 PomKirch II nr 141, 411; *Gross Streiz* 1572 KIKr 214; *Streitzke* 1618 MpLub; *Gross*, *Klein Streiz* 1780 PMT XIII 71; *Gr.*, *Kl. Streitz* 1789 MpGillyPom; *Groß Streitz*, *Klein Streitz* 1895 GemLex IV 138; *Streitz* 1905 GemLex IV 76; *Streitz* — *Strzeżenice*, -ic, *strzeżenicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzeżenice*, -nic 1982 WUN III 365. — Nazwa ponowiona z n. rz. *Strzeżenica*, którą E. Rzetelska-Feleszko wywodzi od ap. **tr̥st̥s̥*, por. kasz. *tr̥ęc̥ena*, *str̥ëna* ‘trzcina’ SGSych V 186, 404, z suf. *-ica*. Nagłosowe *S-* pochodziłoby z absorpcji i perintegracji przyimka z. Jednak łączenie z nazwą trzciny mało prawdopodobne. Hydronim należy rekonstruować w formie **Str̥ecznic*a (pol. *Strzecznica*) od ap. *strzek ‘owad gryzący, gież’, por. gw. *strek*, *streká* ‘giez’ SRNG XLI 306–7. Nazwa wsi, tak jak i n. rz., zniemczona jako *Streitz*, okresowo z członami dyferencyjnymi: łac. *minor*, dniem. *luttig*, niem. *klein*, *gross*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Strzeżenice*. Lit.: LorSNH 119; RzDuma I 34; Rzetelska-Feleszko, HE II 111–2; Belchnerowska, PMT XIII 71. BCz

Strzeżenino zob. *Maluszów* (3)

Strzeżew zob. *Strzyżew* (3), *Strzyżów* (2)

Strzeżewice zob. *Strzyżew* (1), *Strzyżowice* (3)

Strzeżewko (1), os. zaginiona, leżała w pobliżu Nekli, pozn., gm. Nekla: de *Strzeszewo* 1388 RWlkp I nr 50; *Strzeszewo* 1426, *Strzeszewo* 1452, *Strzeszewo* 1453 Koz III 266; ville et hereditatis *Strzerzewko* 1496 KsgPoz 7, 183; villarum ... *Neklya*, *Starzinowo*, *Strosski*, *Cocoski*, *Ludomye* ... et *Drzonek* ac *Strzizewko* desertis 1537 KsgPoz 17, 162; *Strzezewko* 1558 KsgPoz 19, 537; *Strzezewko* 1575 KsgPoz 21, 554. — Od n. os. *Strzesz//Strzeż* SSNO V 236, 238, z suf. *-ewo*, wtórnie deminutywizacja przy pomocy suf. *-ko*, związana zapewne z degradacją osady (w 1537 r. określana już jako opustoszała). O zmianie *e* > *y* w postaci *Strzyżewko* zob. *Strzyże* (1). PS

Strzeżewko (2), wś, szczec., gm. Kamień Pomorski, 8 km na płn.-wsch. od Kamienia Pomorskiego: *Stresowe Parvum* 1279 KrKam 314; *Stresow Parvum* 1321 PU VI 44; *Ramsberg* ok. 1380 KrKam 314; *Ramsberg* 1784 BrüG II 51; *Ramsberg* 1789 MpGillyPom; *Ramsberg* 1834 MpUMbl 600; *Ramsberg* — *Strzeżewko*, *-ka*, *strzeżewcki* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzeżewko*, *-ka* 1982 WUN III 365. — Pierwotnie wś nosiła n. *Strzeżewo Male*, forma kancelaryjna *Strzeżewo Parvum*, od n. pobliskiej wsi *Strzeżewo* (2), z członem odróżniającym od łac. *parvus* ‘mały’. Od XIV w. n. niem. *Ramsberg*, od n. os. *Ram(m)* (por. *Ram* ‘koziół, baran’, też *Rambold*) Gott 398–9 + *Berg* ‘góra’. Po 1945 r. wprowadzono urzędowo n. *Strzeżewko*. Lit.: LorSNH 95; TrautmElb I 22, 24; RzDuma II 53. BCz

Strzeżewo (1), os. zaginiona, leżała koło wsi Godziesze, kal., gm. Godziesze Wielkie: super sortibus Smogorevo *Strzezevo*, ville dicte Godessevo adiacentibus (1295)XV KW II 104. — Od n. os. *Strzeż* SSNO V 238, z suf. *-ewo*. PS

Strzeżewo (2), wś, szczec., gm. Kamień Pomorski, 7,5 km na płn.-wsch. od Kamienia Pomorskiego: *Stresou* 1279 PU II 405; *Stresow* 1308 PU IV 308; *Stresow* 1312 PU V 39; *Stresow Magnum* 1321 PU VI 44; *Stresow* 1618 MpLub; *Stresouw* 1628 KIKr 217; *Stresow* 1789 MpGillyPom; *Stresow* 1834 MpUMbl 600; *Stresow* — *Strzeżewo*, *-wa*, *strzeżewski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzeżewo*, *-wa* 1982 WUN III 365. — Od n. os. *Strzesz*//*Strzeż*, z suf. *-ew*//*-ów*. Nazwa zniemczona jako *Stresow*; po 1945 r. urzędowo ustalono postać *Strzeżewo*. Lit.: LorSNH 119; TrautmElb I 70; RzDuma II 53; KrKam 365. BCz

Strzeżewo zob. **Czechowizna**, **Ganina**, **Strzeszewo** (5), **Strzeżewko** (1), **Strzyże** (1), **Strzyżew** (1, 2), **Strzyżewko**, **Strzyżewo** (1), **Strzyżewo Paczkowe**

Strzeżewo Parvum zob. **Strzeżewko** (2), **Strzyżewo Smykowe**

Strzeżewo Paszkowe zob. **Strzyżewo Paczkowe**

Strzeżewo-Pawłowo zob. **Strzyżewo Paczkowe**

Strzeżkowice zob. **Strzeszkowice** (1), **Strzyżewice** (2)

Strzeżmino zob. **Strzyżmin**

Strzeżogi zob. **Żmijewo-Gaje**

Strzeżowice zob. **Strzeszkowice** (2), **Strzyżew** (1), **Strzyżewice** (2, 3), **Strzyżewko**, **Strzyżowice** (1, 2, 3), **Strzyżowiec** (2)

Strzeżowiec zob. **Strzyżowiec** (2)

Strzeżowo zob. **Strzyżewice** (3), **Strzyżewko**, **Strzyżewo Paczkowe**

Strzeżowska Wola, wś zaginiona, leżała w par. Dragów, lub.: *Strzezowska vola* 1531 ŻDz XIV 359; *Strzeszkowice* et *Wola* 1565 Lulu 41. — Od ap. *wola*, z członem lokalizującym od n. wsi *Strzeżowice*, dziś *Strzyżowice* (2), w formie przymiotnika. Lit.: SHGLu III 273, IV 160; KosLu 73. IN

Strzeżów, dziś *Strzeżów Drugi* i *Strzeżów Pierwszy*, dwie wsi, kiel., gm. Miechów, ok. 3,5 km na płn.-wsch. od Miechowa: *Sreszow* (1262)1634 KMłp II 117; *Strzezow* 1349 KMłp III 78; *Strzezow* (1394) ZDM I 261; *Strzesow* 1470–80 DB III 20; *Strzeżow* 1581 ŻDz XIV 92; *Strzeszow* 1680 Rej 141; *Strzezow* 1787 MpPerKr; *Strzeżów* 1827 Tabella II 205; *Strzeżów* 1890 SG XI 480; *Strzeżów*, wś i folw. 1921 Sk III 71; *Strzeżów*, wś i folw. 1933 SkBy 1640; *Strzeżów Drugi*, *-żowa -giego*, *Strzeżów Pierwszy*, *-żowa -szego*, *strzeżowski* 1964 UN 7, 89. — Od n. os. *Strzesz*//*Strzeż* SSNO V 236, 238, z suf. *-ów*. Współcześnie dwa obiekty o nazwach z odliczebnikowymi członami odróżniającymi. Lit.: RKrak 161; KopKiel 201. IN

Strzeżów zob. **Strzyżew** (1, 3, 4), **Strzyżów** (1, 2, 3)

Strzeżyce zob. **Strzyżewice** (1)

Strzeżymino zob. **Strzyżmin**

Strzeżyno zob. **Strzyżmin**

Strzeżboszewice zob. **Strzemboszewice**

Strzeżboszów, wś, kiel., gm. Radoszyce, 10 km na płd.-zach. od Końskich: *Strzemboszów*, w *Strzemboszowie* 1854, *Strzeżboszów Kolonia*, w *Strzeżboszowie* 1856, *Kolonia Strzeżboszów ...* włościanin w *Kolonii* zamieszkały 1857, *Strzeżboszów*, w *Strzeżboszowie* 1860 ASC(Końskie, U-1849–56, k. 474, 630; 1857–63, k. 7, 237); *Strzemboszów* 1877 Zin II 187; *Strzemboszów*, kol. 1890 SG XI 475; *Strzemboszów*, wś 1902 Przew II 196; *Strzeżboszów* 1921 Sk III 47; *Strzeżboszów*, *-szowa*, *strzeżboszowski* 1966 UN 24, 60. — Od nazw. właściciela Sokołowa, dziedzica *Strzembo-sza*, z suf. *-ów*. Okresowo z członem od ap. *kolonia* w znaczeniu osadniczym. Lit.: KopKiel 201. IN

Strzębowo Maior

Strzębowo Maior zob. **Strzembowo**

Strzębowo Minor zob. **Strzembowo**

Strzęgoborzyce zob. **Stręgoborzyce**

Strzępin zob. **Strzępiń**

Strzępino, wś zaginiona, leżała koło Tczewa, gdań.: *Scrempino* 1280 Perl 276. — Od n. os. *Strzępa* RymSEN II 499 (por. *Strzępka* SSNO V 240, *strzępać* ‘bać się’ Sstp VIII 490), z suf. *-ino*. Lit.: Bugalska, PMT VI 97. BCz

Strzępino zob. **Strzępiń**

Strzępiń, wś, poznań., gm. Granowo, 10 km na pld.-wsch. od Granowa: Symonem *Str[am]pinsky* 1386 Lek I nr 56; *Strzampino* 1387, *Strampino* 1388, *Strzopino*, *Strzopino* 1393, *Strzompino* 1394 Lek I nr 95, 428, 1378, 1563, 1860; *Strempino* 1395, *Sztrempino* 1396 Lek II nr 1763, 1819; *Strzanpino* 1405 RWlkp III nr 263; *Strzampyno* 1419 MUKr I 99; *Strzopyno* 1425 RWlkp II nr 779; *Strompyno* 1428 SHGPn IV 718; *Strzempyno* 1439 CEp II 254; *Strzapyno* 1456, *Strzampyn* 1459, *Sczżampyno* 1462, *Strzampin* 1464, *Strampin* 1467, *Strampyn* 1481 SHGPn IV 718; Villa *Strzampyno*, Villa *Strzapyn* 1510 NKs 44, 100; *Sthrzampyn* 1563 ASK I 4, 159v; *Strempin* 1580–81 ZDz XII 65; *Strzempin* 1583 ASK I 6, 543v; *Strzempien* 1619 PPozn(Tab 3, 26v); *Strzempin* 1676 ASK I 68, 1408; *Strzepyino* 1718 APPozn(53/3464/0/6/132, k. 7); *Strzempin* 1789 PPozn(Tab 9, 26v); *Strzempin* 1846 KsP 198; *Strzępiń*, urząd. *Strzempin* 1890 SG XI 480; *Strzempin* 1912 Meyers II 902; *Strzępiń*, niem. *Strzempin* 1921 Sk X 20, 158; *Strzępiń*, *-nia* 1982 WUN III 365; gw. *ščympin*, *-na*. — Od n. os. *Strzępa*, z suf. *-ino*, później *-in*. Postać *Strzępiń* to rezultat dialektalnej tendencji do miękczenia *n >ń* po *i*, poświadczonej w toponimii od l. połowy XV w. Lit.: SHGPn IV 718–26; PPozn 293; BańMorf 85. PS

Strzęzewo zob. **Strzeszewo** (4)

Strzemiele, wś, szczec., gm. Radowo Małe, 6,5 km na pln.-zach. od Łobza: castrum *Wulvesberg* 1282 Afeltowicz 146; *Wulvesberghe* (1288) XVIII PU III 35; civitatem ... *Wluesberghe* (1348) BerghausPom II/7, 860; *Stramel* 1388, *Stramel* 1401, *Stramyl* 1409, *Strammyle* 1441 RzDuma II 114; *Strammehl* 1539 PomKirch I nr 30, 128; *Strammel* 1618 MpLub; *Strammehl* 1628 KIKr 223; *Stramehl* 1789 MpGillyPom; *Stramehl*

1834 MpUMbl 967; *Stramehl* — *Strzemiele*, *-la*, *strzmielski* 1947 MPol XXV nr 111; *Strzemiele*, *-la* 1982 WUN III 365. — Dawniej był tu gród *Wulvesberg* lub *Wolfsberg*, n. zapewne od im. założyciela *Wolfa* z rodu von Borke + *Berg* ‘góra’. Od XIV w. miejscowość nosiła n. *Stramel*. Zapisy są zniekształcone i nie pozwalają na jednoznaczny interpretację nazwy. Być może to pierwotny **Stro(go)mil*; por. n. os. *Stromilol*//*Strumilo* i *Strogomir* SSNO V 221, 222, 224. F. Lorentz łączy tę n. m. z rdzeniem *stromъ, pol. *stromy*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Strzemiele*. Lit.: RzDuma II 114; LorSNH 118; Afeltowicz, Nazwy miejscowe byłego powiatu łobeskiego, 2012, 145–6. BCz

Strzozzki zob. **Strzeszki**

Strzybnica, cz. Tarnowskich Gór, dawniej mto, kat.: *Friedrichshütte* 1786 Dobers 285; *Fridrichs-Hütte* 1789, *Fridrichs-Hitte*, *Fridrichs-Hutte*, *Fridrichs-Hütte* 1791 ASC(Stare Tarnowice, U-1782–1817, k. 15, 42, 44, 46); Wsi (...) *Królewska Strzebna Huta ... Królewska Huta* 1792 Pater 158; *Friedrichshütte* 1792 ASC(Tarnowskie Góry-ew., U-1791–1803, k. 23); *Friedrichshütte* 1809 MpAtSchl 19; *Friedrichsütte*, poln. *Strzibnitza*, Bergwerksanlage bei Tarnowitz 1820 Rumpf I 345; Die *Friedrichs-Silberhütte* bei Tarnowitz ... Das Werk führt den Namen der Friedrichshütte 1828 Hollunder 144–5; *Friedrichsütte*, poln. *Strzibnica* 1830 Kn 162; B. H. *Friedrichshütte (Silber He.)* 1830 MpRey nr 172; *Friedrichsütte*, poln. *Strzibnica*, richtiger *Strzébica* 1845 K 139; *Strzebnica*, *Strzybnica*, niem. *Friedrichshuette*, os. górnicza 1890 SG XI 452, 481; *Friedrichshütte* 1913 Meyers I 519; *Strzybnica (Friedrichshütte)*, obszar dworski z osadą hutniczą 1920 PrusSG 72; *Strzybnica* 1952 UW 258; *Strzybnica*, mto 1967 SM 1101; *Strzybnica*, *-cy* 1982 WUN III 365. — Nazwa niem. ponowiona z n. huty *Friedrichshütte*, pol. *Huta Fryderyk*, nazwanej na cześć cesarza Fryderyka II, który udzielił założycielom huty (F. A. von Heinitzowi i F. W. von Redenowi) kredytu na rozbudowę przemysłu ciężkiego w Tarnowskich Górach. Budowę huty w Strzebnicy rozpoczęto 27 maja 1786 r., jednak już w 1784 r. uruchomiono szyb poszukiwawczy o n. *Strzibnica* (Chojecka 176). Nazwa *Strzebnica*, *Strzybnica* (od stp. *strzeb(r)-ny* ‘srebrny’, z suf. *-ica*), niem. *Silberberg* (od

silber ‘srebrny’, *Berg* ‘góra’), odnosiła się pierwotnie do n. wzniesienia, z którego wydobywano rudy srebra, por. Mattiga auf *Silberberg* 1581, *Strzebnicza* XVI (Steinbeck II 171). Miejscowość została włączona do Tarnowskich Gór w 1975 r. (DzU nr 15, poz. 88). Lit.: Dobers, Die Königliche Friedrichshütte bei Tarnowitz, O.-S., [w:] Zeitschrift für das Berg-, Hütten- und Salinenwesen im Deutschen Reich, 34 (1886), 277–304; Hollunder, Berg- und hüttenmännischer Wegweiser durch Ober-Schlesien, Th. 2, 144–5; Pater, Protokoły wizytacyjne dekanatu bytomskiego z lat 1792–1793, 2003, 158; Steinbeck, Geschichte des schlesischen Bergbaues, Bd. II, 1857, 171–2; RospSEMIG 394; Chojecka (red.), Sztuka Górnego Śląska od średniowiecza do końca XX wieku, 2004, 176. PS

Strzybnik, wś, kat., gm. Rudnik, 4 km na pn.-zach. od Raciborza: *Strebrincop* ok. 1300 CdSil XIV 107; *Srebrincop* 1319 Reg nr 3883; *Sylbirkop*, *Zylbirkop* 1335 CdSil II 134; Mikosch von *Silberkopp* 1415 CdSil VI 106; *Strzebrnik* 1445 Drz II 514; Mikulay z *Strzibrnika* (1479)XVI CdSil VI 206; *Strzebrniczsky* 1491, *Strzibrin[s]ky* 1509 Drz II 514; *Silberkopf*, P. *Strzibernik* 1736 MpWielRat; versus *Silberkopff* 1760 ZfGS IV 134; *Silberkopf*, pohln. *Srzybrick* 1784 Z III 167; *Silberkopf*, *Strzibnik* 1830 Kn 728; *Silberkopf*, *Śrebnik* 1845 K 636; *Strzybnik*, *Silberkopf* 1900 Myc 48; *Strzybnik* — *Silberkopf* 1939 Prus 69; *Silberkopf* — *Strzybnik*, -a, *strzybniki* 1947 MPol XXV nr 124; *Strzybnik*, -ka 1982 WUN III 365. — Pierwotnie n. zestawiona *Strzebrny Kop*, *Śrebnny Kop*, od stczes. *střiebrný*, *střieberný*, stp. *strzebrny*, *šrebný*, *šrebný*, *šrebrny*, *šrebrzny* ‘srebrny’ Elektronický slovník staré češtiny (s. v. *střiebrný*), Sstp VIII 383, i stczes. *kop* ‘wzgórze, góra’ Gebauer, Slovník staročeský II, 1970, 96. Nazwa ma zapewne związek z występowaniem w tym miejscu kruszców srebrnośnych (por. *Srebrna Góra*, *Strzybnica* itp.). Według H. Borka pierwsze zapisy oddają n. *Srebrna Kopa*, co miało oznaczać ‘kopalnię srebra’, brak jednak poświadczeń dla ap. *kopa* w znaczeniu ‘kopalnia’. Wtórnie w wyniku uniwersalizacji powstała n. z suf. -ik — *Strzebrnik*//*Strzybrnik*//*Šrebnik*, ostatecznie *Strzybnik*. Nazwa niem. *Silbirkop*, wtórnie *Silberkopf* stanowi adaptację semantyczną pierwotnej n. słow. (niem. *silber*, stwniem. *silbir* ‘srebrny’

DWB XVI 974) z adideacją do ap. *Kopf* ‘głowa’. Lit.: SNGŚI XIII 102; BorGŚI 106. PS

Strzyboga, wś, skiern., gm. Nowy Kawęczyn, 6 km na pld.-wsch. od Skierniewic: *Strzyboga* 1473 Matr I nr 1027; *Strzybowa* 1511/12 VisitGn 151; *Strzyboga*, *Streboga* 1511–23 ŁLB II 275, 289; *Strziboga* 1579 ŻDz XVI 168; *Strzyboga* 1662, *Strziboka* (!) 1673, *Strzyboga* 1674 ASK 170, 957v, 968v, 987v; *Strzyboga* 1792 MpPerRw; *Strzyboga* 1827 Tabella II 205; *Strzyboga* 1839 MpKwat III 4; *Strzyboga* 1890 SG XI 481; *Strzyboga* 1921 Sk I 174; *Strzyboga*, -gi 1982 WUN III 365. — Według A. Bańkowskiego n. powstała w wyniku uniwersalizacji pierwotnej formy *Wola Strzeboga (por. n. os. *Strzebóg, *Strzeżybóg). Można dopuścić też pochodzenie od wyrażenia *trzy bogi*, por. *Trzyglów* na Pomorzu, lub związek z bóstwem słowiańskim *Strzybogiem*, por. strus. *Stribog*. Forma *Strzybowa* z wyrównaniem do nazw na -owa. Lit.: WójcikRaw 156; BańMorf 19, 20. UB

Strzyczkowa, wś zaginiona, leżała w okolicy Rożnowa, nowosąd.: cum villa dicta *Striczkowa* 1370 KMłp I 367–8; Rosznów ... villa dicta *Striczowa* (1370)1408, *Striczowa* 1408 Hel II nr 1168, 1181. — Od n. os. *Strzyczek, *Strychezek* SSNO V 226 (: *stryczek* ‘brat ojca’ Sstp VIII 480), z suf. -owa. Lit.: LKrak 145; PSąd I 115. IN

Strzydzew, wś, kal., gm. Czermin, 8,5 km na pn.-zach. od Pleszewa: szcapan *Stredzewski* 1398 RWłkp II nr 77; de *Strzedzewa* 1401 RWłkp IV nr 1; *Strzedzewo* 1411 Kal nr 155; de *Sdrzedzewo* ... de *Strzeszewo* (!) 1415 RWłkp IV nr 494; de *Sczedzewo* 1424 RWłkp IV nr 895; *Stzedzewo*, *Strzedzewo* 1448 KszKal 10, 1v; *Strzedzewo maior* 1507 ASK I 11, 3v; *Strzedzewo* 1511–23 ŁLB II 28; *Strzedzewo maior* 1534 ASK I 12, 262; *Skrzedzowo* 1548 MKI(B 143, 357); *Strzedzewo maius* 1550 KszKal 21, 431; *Strzedzewo maius* 1579 ŻDz XII 110; w tej wsi *Strzedzewie* 1589 InwKI I 50; *Strzedzewo maius* 1591 ASK I 11, 1468; *Strzedzewo*, *Strzedzewo* 1673 ASK I 74, 18v, 144v; ku *Strzydzewu*, In bonis vero *Strzydzew*, wsi Kurczewa i *Strzydzewa* 1745 InwKI I 705, 706, 707; *Strzydzow* 1783–84 RejKor 114; *Strzydzew* 1846 KsP 321; *Strzydzew* 1921 Sk X 70; *Strzydzew*, -wa 1982 WUN III 365; gw. *ščyzef*, -eva, *ščyzeski*. — Od n. os. *Strzedz* SSNO V 230 (: *Strzedzslaw*, *Strzedzywój*), z suf.

Strzydzewiec

-ewo, później -ew. Forma *Skrzedzewo* powstała w wyniku rozpodobnienia *Strz-* > *Skrz-*. Zmiana nagłosu w *Strzydz-*, w wyniku podniesienia artykulacji *e* > *y*, dokonała się analogicznie do innych nazw na *Strze-* > *Strzy-*, być może przy wsparciu adideacją do czas. *strzyc*, jak sądzi F. Nieckula. Lit.: *MałecSkr* 75, 166; Nieckula, *JPol XLVIII* 40–6.

PS

Strzydzewiec, wś włączona do Strzydzewa, kal., gm. Czermin: *Strielau* 1900 APKal (11/736/0/1/79, k. 87); *Strielau* 1905 GemLex V 118; *Strzydzew*, niem. *Strielau* 1909 Słupski 60; *Strielau* (fr. *Strydzew*, GutsB.) 1912 Meyers II 899; *Strzydzewiec*, niem. *Strielau* 1921 Sk X 70, 157; *Strzydzewiec* 1967 SM 1101; gw. *šyževéc*, *-fca*, *šyžeski*. — Miejscowość wydzielono w 1899 r. z dóbr Strzydzew. Nazwa niem. *Strielau* niejasna, być może stanowi swobodną adaptację pol. n. *Strzydzew* lub pochodzi od nienotowanego nazw. *Strielau. Po 1918 r. ustalono urzędową n. *Strzydzewiec*, utworzoną za pomocą suf. *-ec* od n. wsi *Strzydzew* (zob.). Po II wojnie światowej miejscowość została włączona do Strzydzewa, choć jeszcze notowana w wykazie z 1967 r. jako wieś. Lit.: Słupski, Skorowidz W. Ks. Poznańskiego (...), 1909, 60.

PS

Strzygi (1), wś, tor., gm. Osiek, 7 km na płn.-zach. od Rypina: *Strigi* 1313 KMaz II 133; *Strzygy* (1363)1512, *Strzygy* (1367) CdP II 741, 751; *Strzigi* 1413, *Stezigii*, *Strigo* 1414 Cruc II 249, III 67, 128; *Strzygy* 1434 CdP II 859; *Strzygy* 1452 MRP 149; *Strzygy* 1509 Matr IV/1, nr 488; *Strzygy* 1564 ŻDz XII 301; *Strzygi* 1694 AtKu(ADP147 1242, 5964); *Strzygi* 1713 AtKu(ADP146 209, 5623); *Strzygi* 1783–84 RejKor 457; *Strzygi* 1784 MpPerPl; *Strzygi* 1827 Tabella II 205; *Strzygi* 1839 MpKwat II 1; *Strzygi* 1890 SG XI 481; *Strzygi* 1921 Sk I 164; *Strzygi*, *Strzyg*, *strzycki* 1971 UN 180, 29. — Od n. os. *Strzyga* SSNO V 240 (: *strzyga* ‘upiór, strach nocny’, por. łac. *striga*), w formie pluralnej. Lit.: SHG-Dobrz(materialy) 178; GórnRDob 116.

KS

Strzygi (2), wś, włoc., gm. Chodecz, 4 km na pld.-zach. od Chodcza: *Strzigi* 1398 Koz V 362; *Strzigi* 1418 Koch nr 57; *Strzygi* 1435 Vlad XI 7; *Striggi Antique* 1489 Lupbrz 130; *Strzigij* 1527 Vlad XI 28; *Strzigi maior* 1557–66 ŻDz XIII 22; *Strigii Maior* 1589 ASK I 30, 758v; *Strzygi Ma-*

ior 1634 Rpodbrz 229; *Strzygi Maior* 1674 Rpog 152; *Strzygi* 1796 PerOpis IX; *Strzygi* 1802–03 MpGillyPr; *Strzygi* holendry 1827 Tabella II 205; *Strzygi* 1839 MpKwat II 3; *Strzygi* 1890 SG XI 481; *Strzygi*, *Strzyg*, *strzygowski* 1972 UN 191, 17. — W XV w. w związku z powstaniem os. filialnej (zob. *Strzyżki*) do n. dodano człony dyferencyjne od łac. *antiquus* ‘stary’, *maior* ‘większy’. Lit.: SHGKu(materialy) 434; GórnRWlkp 27.

KS

Strzygi Minor zob. Strzyżki

Strzygi Nowe zob. Strzyżki

Strzykocin, os., dawniej wś, szczec., gm. Brojce, 13,5 km na pld.-wsch. od Trzebiatowa: *Strigotine*, *Strekentin* (1170), *Strigutine* 1208 PU I 111, 185; *Stricutin* 1269 PU II 210; *Strekentin* 1324 LorSNH 118; *Streckentin* 1540 PomKirch II nr 62a, 25; *Strekentin* 1618 MpLub; *Streckentin*, *Streckenthin* 1756 KIKr 373, 379; *Streckenthin* 1789 MpGillyPom; *Streckentin* 1836 MpUMbl 689; *Streckentin* — *Strzykocin*, *-na*, *strzykociński* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzykocin*, *-na* 1982 WUN III 365. — Od n. os. *Strigota, por. pol. *Strzyga*, *Strzyż* SSNO V 240, 236, lub od n. os. *Stregota, por. *Strzegoń*, *Strzegomia* SSNO V 232, z suf. *-in*. W n. os. poświadczono wahanie *-ot-/-ut-/-et-*. Nazwa zmieniona jako *Strecken-* *tin*; po 1945 r. urzędowo ustalono formę *Strzykocin*. Lit.: LorSNH 118; TrautmElb I 149; RzDuma II 84.

BCz

Strzykuły, os., dawniej wś, warsz., gm. Ożarów Mazowiecki 2,5 km na płn. od Ożarowa Mazowieckiego: de *Strzykulye* alias de *minori Wierzuchowo* 1480 ZHer nr 562; *zmalego wierzuchowa* 1513 Warsz nr 2094; de *Sthrzykulye* 1515 ZHer nr 930; *Strykulie* 1528, *Wierzuchowo Strzykuli* 1569 SHGWarsz 311; *Wierzuchowo Strzykuły* nobilis alias *Minor* 1580 ŻDz XVI 263; *Wierzuchowo* utraque 1674 ASK I 72, 862; *Strzykuły* 1783–84 RejKor 796; *Strzykuły* 1792 MpPerRw; *Strzykuły* 1827 Tabella II 205; *Strzykuły* 1839 MpKwat IV 3; *Strzykuły*, folw. i wś 1890 SG XI 483; *Strzykuły*, os. 1967 SM 1101; *Strzykuły*, *-kul* 1982 WUN III 365. — Dawniej *Wierzuchowo Minor//Male*; człon pierwszy zob. *Wieruchów*, człon drugi od przym. *mały*, łac. *minor*. Oboczna n. *Strzykule* od n. os. *Strzykul*, w formie pluralnej, por. Jakusz *Strzikul* (z *Wierzuchowa*) 1424 SHGMz(W 1, 135v). Do n. os. por. czas. *strzykać*

‘tryskać, lać się, roić się’ Sstp VIII 490. Zmiana *Strzykule* > *Strzykuły* polega na zmianie paradygmatu pl. z miękkiego na twardy. Lit.: SHGWarsz 311; GórnRWlkp 160; BańMorf 89. UB

Strzylce zob. **Strzelce** (4, 8a)

Strzysza Buda zob. **Strysza Buda**

Strzyszowa zob. **Stryszowa**

Strzyszowice zob. **Strzyżowice** (3)

Strzyszów zob. **Stryszów**

Strzyżówka zob. **Stryszowa**

Strzyża, dziś *Strzyża Dolna* i *Strzyża Górna*, części Gdańska, położone przy obecnej ulicy Słowackiego, dawniej wś: ante villam *Striz* ... inter agros ville *Vrist* et *Striz* 1342 Zeit LXVIII 24; das dorff *Stris* 1460, in Langfort et *Striesze* 1483, zum *Strisz* 1488 SRP IV 578, 749, 768; bei dem *Strisz* 1516 SRP V 472; *Streisz* 1570 ŻDz XXIII 255; *Strzys* 1570 Muhl 169; das dorf *Striss* 1577 Bornbach I 56; *Strisz* 1612, inter *Strisz* et *Pitzenkendorff* 1615, villam *Prust* ... *Stries* 1734, *Stries* 1740 Font XX 207, 233, 370, 583; *Strysz* 1765 At-Prus(G61, 22); *Hoch Stries*, wś, *Leg Stries*, dobra 1789 Goldb II 218; *hoch Stries*, *leg Stries* 1796–1802 MpSchröt IX; *Hochstrieß*, *Legstries* 1820 Rumpf I 502, II 160; *Leegstriess*, *Hochstriess* 1885, *Hochstrieß* 1895, *Danzig-Hochstrieß* 1905 GemLex II 16, 24, 20; *Hochstrieß* 1912 Meyers I 807; *Strzyża Dolna* — *Legstriess*, os., *Strzyża Górna* — *Hochstriess*, os. 1951 Rosp 316; *Strzyża Dolna*, *Strzyża Górna* 1959 Mp-25(Trójmiasto); *Strzyża Dolna*, *Strzyża Górna* 2000 Mp-10(N-34-50-C-c-2). — Nazwa ponowiona z n. rz. *Strzyża*, por. in rivulo *Stricza* (1188), *Strize* 1235 Perl 4, 41, ta podejrzewana o pochodzenie przedślawiańskie, bałt., może od podstawy **streigjā* lub **strīgjā*, od rdzenia **streig-* ‘musnąć; krażyć’, por. też prus. *strigli* ‘oset’, lit. n. w. *Strigiūtinė*, *Strygà*, łot. n. w. *Strigupīte*, też rus. *streż(a)* ‘głębokie miejsce w rzece, nurt wodny’. Istnieje jednak pogląd, iż pierwotnie była to n. słowiańska **Bystrzyca*, co mają potwierdzać późniejsze zapisy: *Wstrisza* 1247, *Pistriza* 1261 Perl 86, 161, por. Babik 576. Tu też równobrzmiąca n. jez., por. *Strzyża* 1890 SG XI 48. Nazwa zmieniona jako *Striz*, *Striess*; po podziale wsi w XVIII w. pojawiły się człony dyferencyjne: niem. *hoch*, *leg*, pol. *górnymy*, *dolnymy*. Lit.: Muhl 168–72; Górnowicz, HE I 31. BCz

Strzyżabuda zob. **Strysza Buda**

Strzyżawa, wś, bydg., gm. Dąbrowa Chelmińska, 7 km na pln. od Solca Kujawskiego: [*Striesau*] ok. 1400 Zeit XVI 35; *Strzyżawa* 1647 Font IV 22; *Strzyżawa* a lemanis possessa et Kepa, quae ab Hollandis colitur 1667–72 Font VI–X 270; [ze] *Strzyżawy maley*, *Mała Strzyżawa*, [z] *Wielkiey Strzyżawy*, *Wielka Strzyżawa*, *Wielka Strzyżawa*, *Strzyżawa Wielka* 1764, *Strzyżawa* 1765, *Strzyżawa mała*, *mała Strzyżawa*, z *mały Strzyżawy*, De *Parwa Strzyżawa* 1766, De *Magna Strzyżawa* 1767, *Strzyżawa major* 1784 ASC(Ostromecko, U-1763–95, k. 3, 4, 5, 5v, 7, 7v, 8v, 10); *Gr. Strzyżawa* 1772/73 HAPr IV 652; *Strzyżawa major*, *Strzyżawa minor* 1784 ASC(Ostromecko, U-1763–95, k. 83); *Stresawe* 1787 MpPfau; *Gr. Strzyżawo*, *Kl. Strzyżawo*, dwie wsi 1789 Goldb II 219; *Strzysawa major*, *Strzysawa minor* 1795 ASC(Ostromecko, U-1763–95, k. 142v); *gr. Strzyżau*, *kl. Strzyżau* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Stresau* 1802–03 MpGillyPr; *Groß Strzyżawy*, *Klein Strzyżawy*, dwa folw. 1821 Rumpf III 169; *Gross Strzyżawi*, Adl. Dorf, *Klein Strzyżawi*, 9 adl. Feurest[ellen] 1823 Mützell IV 404; *Gr. Strzyszawa*, *Kl. Strzyszawa* ok. 1845 MpRey nr 63; *Strzyżawa (Gross)*, Vorwerk *Strzyżawa* 1871 GemGut I 448, 451; *Striesau* 1876 Bär 114; *Striesau (Strzyżawa)* 1878 MpMbl(1878); *Gr. Striesau* — *Strzyżawa*, *Kl. Striesau* — *Strzyżawka* 1879 Kętn 68; *Strzyżawa*, niem. *Striesau*, wś, *Strzyżawa* al. *Strzyżawka*, dok. *Strieske*, mylnie *Grieske*, folw. do Ostromecka 1890 SG XI 485; *Strzyżawa*, niem. *Striesau* 1921 Sk XI 8, 87; *Strzyżawa (Gr. Striesau)* 1925 Krzep 113; *Strzyżawa* 1952 UW 48; *Strzyżawa*, -wy, *strzyżawski* 1971 UN 175, 7. — Zapewne od ap. gw. *strzyż* ‘drobna kra’ SGPREi(kartoteka), z suf. -*awa*, por. kasz. *strīżava* ‘długotrwały, równomierny deszcz’ SGSych V 187. Może była to wcześniej n. jakiejś odnogi Wisły, w zakolu której leży Strzyżawa. We wczesnym średniowieczu było tu osadnictwo obronne, istniała przeprawa przez Wisłę, co może też sugerować związek z czas. *strzec* (< **stergiti*). Dodatkowe człony odróżniające: *Wielka* = niem. *Gross* = łac. *Magna*, *Maior* i *Mała* = niem. *Klein* = łac. *Parva*, *Minor* w związku z podziałem wsi. Druga z miejscowości, którą W. Kętrzyński określa deminutywną n. z suf. -*ka* — *Strzyżawka* (forma taka nie została poświadczona poza Kętn i SG), stanowiła w 2. połowie XIX w. folw. Ostromecka. BCz

Strzyże

Strzyże (1), wś, ciech., gm. Pokrzywnica, 8,5 km na płd. od Pułtuska: *Strzesze* 1389 KkM nr 116; Mathiam de *Strzesszewo* 1434, *Strzesze* 1437 Zakr II nr 281, 2926; Mathiae Strzesz ... *Strzesze* (1447)1456, *Strzeze* alias Gzy, Mathie Strzisz (1448)1456 MK 4, 48 i 60v; *Strszeze* 1465 SHGMz (Ep. 5, 160); *Strzesche* ... gr. Strzeshewskye 1522 SHGMz (Z 24, 570v–573); *Strzeze* 1530 Pułt 381; *Strzeze* 1576 ŻDz XVI 316; *Strzeze*, *Strzyze* 1641, *Strzyze*, *Strzeze* 1675 ASC (Dzierżenin, U-1637–1754, k. 46v, 44, 45); *Strzyze* 1714, *Strzyze* 1721, *Strzyze* 1729 ASC (Dzierżenin, U-1637–1754, k. 1, 12v, 19); *Strzyze* 1783–84 RejKor 588; *Strzyże* 1827 Tabella II 205; *Strzyże* 1839 MpKwat IV 2; *Strzyże* 1890 SG XI 486; *Strzyże* 1921 Sk I 134; *Strzyże*, *Strzyż* 1982 WUN III 366. — Od n. os. *Strzeż*, por. zapisy z XV w. (: *Strzeżymir*, *strzeż* ‘ptak’), w formie pluralnej, efemerycznie także z suf. *-ewo*. Zmianę *Strzeż*- > *Strzyż*-, która notowana jest we wszystkich analogicznych nazwach mniej więcej w tym samym czasie (XVI–XVII w.), można wiązać z ewolucją *e* pochylonego. Nie musi ona mieć związku z obocznością *strzeż*- : *strzyż*- w apelatywach. Lit.: ZMaz 350; GórnRWlkp 106. UB

Strzyże (2), wś, skiern., gm. Mszczonów, 6,5 km na płd.-wsch. od Mszczonowa: Pyekarz alias *Strzesze* (1380)XVI KW III 499; ad via *Strzezewska* 1489 SHGRw (Tarcz. 3, 312v); ad granicies *Strzezewskych* 1489 MK 18, 33; *Strzesze* 1496, *Strzeze* 1551, *Strzesse* 1552, *Strzeze* 1567 ASK I 48, 53, 259v, 278, 465v; *Strzeże* 1579 ŻDz XVI 149; *Strzeze* 1662, *Strzeże* 1673, *Strzeze* 1674 ASK I 70, 1007v, 1025v, 1033v; *Strzyże* 1792 MpPerRw; *Strzyże* 1827 Tabella II 205; *Strzyże* 1839 MpKwat IV 4; *Strzyże* 1890 SG XI 486; *Strzyże* 1921 Sk I 14; *Strzyże*, *Strzyż*, *strzyżewski* 1971 UN 126, 23. Lit.: WójcikRaw 156. UB

Strzyże zob. **Budy-Strzyże**, **Pieńki-Strzyże**

Strzyżew (1), wś, kal., gm. Dobrzyca, 12 km na pñn.-wsch. od Koźmina: in *Strzeszewicze* 1399 Lek II nr 769; de *Strzessoucicze* 1403 RWlkp II nr 208; de *Strzesszewo*, w *Strzesszewe* 1405 KZKal nr 1288; de *Strzesszewicze* 1415 RWlkp IV nr 496; *Strzezewo* 1479 KsgPoz 9, 118; *Strzezow* in districtu Calisiensi 1497 MK 16, 161; *Strzezewo* 1508 ASK I 12, 38v; *Strzeschewo*, *Strzesszewo* 1558 KszKal 21, 510v; *Strzezewo* 1579 ŻDz XII 116; *Strzyże*-

wo 1618–20 PKal 72; *Strzyzewo* 1674 ASK I 74, 144; *Strzyzewo* 1793 MpPerKl; *Strzyzew H.* 1798 MpHopf XII; *Strzyzewo Hol.* 1802–03 MpGilly-Pr; *Strzyzewo Holendry*, w *Holendrach Strzyzewo*, w *Strzyzewie* 1810 APPozn(53/3280/0/4.1/1, k. 13); *Strzyzewo Holendry*, z *Strzyzewa* 1815 APPozn(53/3280/0/6.1/72, k. 10); *Strzyzew* 1821 Rumpf III 169; *Strzyżew Hl.* 1834 MpHey(Krotoszyn); *Strzyzewo Ol.* 1846 KsP 247; *Strzyzewo* 1885 GemLex V 144; *Strzyzew al. Strzyżewskie Holendry*, os. 1890 SG XI 487; *Grünau* 1905 GemLex V 82; *Grünau* 1912 Meyers I 668; *Strzyżew*, niem. *Grünau*, wś 1921 Sk X 41, 158; *Strzyżew*, *-wa* 1982 WUN III 366; gw. *šćyžef*, *-va*, *šćyžeski*. — Pierwotnie *Strzeżewice*, *Strzeżowice*, od n. os. *Strzeż* SSNO V 238, z suf. *-ewicell*-*owice*, od XV w. n. dzierżawcza, z suf. *-ewo*, efemerycznie *-ów*. O zmianie *Strzeż*- > *Strzyż*- w XVII w. zob. *Strzyże* (1). Od końca XVIII w. notowana forma współczesna *Strzyżew*. W związku ze zmianą charakteru miejscowości stosowano dodatkowy człon od terminu osadniczego *Holendy*//*Oleđry*, niem. *Hauland*//*Holländerei*. W 1905 r. wprowadzono urzędowo n. niem. *Grünau*. PS

Strzyżew (2), wś, kal., gm. Sieroszewice, 13 km na płd.-wsch. od Ostrowa Wielkopolskiego: *Strzezewo*, *Strzezewo* 1295 KW II 104; *Strzezewo* (1342)1511/12 VisitGn 418; *Strzezowo* 1403 Piek nr 503; *Strzessowicze* 1518 ŻDz XIII 213; *Strzessowo* 1553 ŻDz XIII 306; *Strzyzowo* 1673 ASK I 74, 18v; *Strzyżów* 1793 MpPerKl; *Strzyzow* 1834 MpHey(Ostrzeszów); *Strzyzew* (= *Stryschew*) 1872 GemGut IV 140; *Strzyżew* 1890 SG XI 488; [zmiana] *Strzyzew* [na] *Deutschdorf* 1905 DzPozn nr 294, 2; *Deutschdorf* 1905 GemLex V 146; *Deutschdorf B. Posen* (früher *Strzyzew*) 1912 Meyers I 335; *Strzyżew*, niem. *Deutschdorf* 1921 Sk X 68, 158; *Strzyżew* 1952 UW 77; *Strzyżew*, *-wa* 1982 WUN III 366; gw. *stšyžef*, *-eva*, *stšyžeski*. — Od n. os. *Strzeż*, z suf. *-ewo*, przejściowo też *-owice*, *-owo*, *-ów*; ostatecznie *-ew*. O zmianie *Strzeż*- > *Strzyż*- zob. *Strzyże* (1). Nazwa *Deutschdorf* została wprowadzona przez administrację pruską. Lit.: SHGWiel 158. IN/KS

Strzyżew (3), wś, siedl., gm. Łuków, 9 km na wsch. od Łukowa: *Strzezew* (1418)1598 ZDM I 422; *Strzezow* (1427)1576 ZDM VII 236; *Strzezow* (1437), *Strzezow* 1448 KMłp IV 315, 476;

Strzewow 1529 LR 28; *Strzewow* 1531 ŻDz XIV 377; *Szthrzyszow* 1533 SHGLu III 228; *Strzewow* 1580 ŻDz XIV 412; *Strzizow* 1595 KosLu 73; *Strzizow* ... ze *Strzyzowa* 1620 RPobLu 164; Wieś *Strzyżow* 1728 ASK 84/19, 274; *Strzyżow* 1783–84 RejKor 289; *Strzyżow* 1787 Spis 427; *Strzyżew* 1827 Tabella II 205; *Strzyżew* 1877 Zin II 188; *Strzyżów* 1890 SG XI 490; *Strzyżew* 1921 Sk IV 71; *Strzyżew*, -wa, *strzyżewski* 1970 UN 115, 8. — Dawniej *Strzeżew*, od n. os. *Strzeż*, z suf. -ew, -ów. O zmianie *Strzeż*- > *Strzyż*- zob. *Strzyże* (1). Lit.: SHGLu III 228; KosLu 73. IN

Strzyżew (4), wś, warsz., gm. Kampinos, 8 km na pñ.-wsch. od Sochaczewa: *Strzezewo* (1416)1456 MK 3, 53; *Strzeszewo* 1449 SHGRw(Ep. 5, 30v); *Strzezewo* 1457 MK 335, 146; *Strzezewo* 1477 ZHer nr 514; *Strzeszewo* 1496 ASK I 48, 49v; *Strzewow* 1518 Matr IV/1, nr 2680; *Strzezewo* 1534, *Strzezewo* 1582 ASK I 48, 180v, 547; Wies *Strzyżow* 1662, *Strzyżow* 1673 ASK I 70, 997v, 1022v; *Strzyżewo* 1792 MpPerRw; *Strzyżew* 1827 Tabella II 205; *Strzyżew* 1839 MpKwat III 3; *Strzyżew* 1890 SG XI 487; *Strzyżew*, -wa 1982 WUN III 366. — Od n. os. *Strzeż*, z suf. -ewo, -ew, efemerycznie -ów. O zmianie *Strzeż*- > *Strzyż*- zob. *Strzyże* (1). Lit.: WójcikRaw 156. UB

Strzyżew zob. **Strzyżów** (2)

Strzyżewice (1), wś, leszcz., gm. Świąciechowa, 0,5 km na pñd. od Leszna: *Strzevich* (1294)1300 KWlp nr 41, fals.; *Strzezewicze* 1424, *Strzesewicze* 1425, *Strzeszeuicz* 1429 SHGPn IV 714; *Sthezesizicze* (1448)1554–49 KWlp nr 222; *Sztrzezhevytze*, *Sthezewicze* 1505, *Sthezewyctze* 1515 SHGPn IV 714; *Strzewowicze*, *Strzewowicze* 1520 Matr IV/1, nr 3371, IV/2, nr 12619; *Sztrzeschewyctze* 1521, *Strzeszeuicze* 1527 SHGPn IV 714; *Sztrzeszewyctze* 1531 ASK I 3, 168; *Strzewowicze* 1579 ŻDz XII 98; *Strzyżewice* 1622–24 PPOzn(Tab 1, 95); *Strzyżewice* 1676 ASK I 68, 1457; *Strzyżewice* 1783–84 RejKor 829; *Strzyżewice* 1791 MpPerPn; *Striesewitz* 1802–03 MpGilyPr; *Striesewitz* (*Strzyżewice*) 1823 Mützell IV 399; *Strzyżewice* 1846 KsP 411; *Strzyżewice* 1890 SG XI 488; *Striesewitz* 1912 Meyers II 899; *Strzyżewice*, niem. *Striesewitz* 1921 Sk X 43, 158; *Strzyżewice*, -wic 1982 WUN III 366. — Pierwotnie *Strzeżewice*, obocznie też *Strzeżyctze*, *Strze-*

żowice, od n. os. *Strzeż*, z suf. -ewic//owice. O zmianie *Strzeż*- > *Strzyż*- zob. *Strzyże* (1). Nazwę zniemczono jako *Striesewitz*. Lit.: SHGPn IV 714–5; PPOzn 292–3. PS

Strzyżewice (2), wś, lub., gm. Strzyżewice, 8 km na pñ.-zach. od Bychawy: *Strzewowicze* (1375) KMłp III 288; de *Sztrzeskowicz* (1382) ZDM VI 454; *Strzewowicze*, *Strzeszcowicze* 1409 ZLub nr 51, 134; *Strzeszowicze* 1416 LKP 140; *Strzeszowicze* 1427, *Strzewowicze* 1455, *Strzeszeshowicze* 1456 SHGLu III 227; *Strzewowicze* 1470–80 DB II 551; *Strzewowicze* 1502 Matr III nr 300; *Strzewowicze* 1529 LR 445; *Strzewowicze* 1531 ŻDz XIV 355; *Strzyżowicze* 1533, *Strzewowicze* 1543, *Strzewowicze* 1563 ASK I 33, 277, 301v, 447v; *Sztrzeszkowicze* 1565 Lulu 44; *Strzyżowicze* ... ze wsi *Strzyżowic* 1626 RPobLu 74; *Strzyżowicze* 1676 ŻDz XV 47a; *Strzyżowicze* 1787 Spis 454; *Strzyżowicze* 1827 Tabella II 206; *Strzyżewice* 1877 Zin II 188; *Strzyżowicze* 1890 SG XI 491–2; *Strzyżowicze* 1921 Sk IV 67; *Strzyżewice*, -wic, *strzyżewicki* 1967 UN 107, 15. — Od n. os. *Strzeż*, z suf. -owice, od XIX w. -ewice. W XIV–XVI w. też warianty *Strzeżkowice*, *Strzeszkowice* zapewne pod wpływem n. os. *Strzeżek*//*Strzeszek*. O zmianie *Strzeż*- > *Strzyż*- zob. *Strzyże* (1). Lit.: SHGLu III 227–8; KosLu 73; RymPatr 62. IN

Strzyżewice (3), wś, piotr., gm. Kluki, 10 km na pñ.-zach. od Bełchatowa: *Strzewow* 1357 KW III 70; *Strzewowicze* 1511, *Strzesowice* 1518 ŻDz XIII 202; *Strzeschowicze* 1511–23 ŁLB I 464; *Strzeżowicze* 1552, *Strzeszowicze* 1553 ŻDz XIII 255; *Strzyżowicze* 1673 ASK I 74, 335v; *Strzyżewice* 1783–84 RejKor 179; *Strzyżewice* 1839 MpKwat II 5; *Strzyżowicze* 1890 SG XI 491; *Strzyżowicze* 1921 Sk II 69; *Strzyżewice*, -wic, *strzyżewicki* 1972 UN 39, 27; gw. *stżyżewice*, -vic, *stżyżeski*. — Początkowo *Strzeżowo*, od n. os. *Strzeż*, z suf. -owo, później -owice, -ewice. O zmianie *Strzeż*- > *Strzyż*- zob. *Strzyże* (1). Lit.: SHGŁęcz II 123. IN/KS

Strzyżewko, wś, kal., gm. Jaraczewo, 7 km na pñd.-wsch. od Borku Wielkopolskiego: de *Strzewow*, de *Strzesowicze* 1403 RWlp II nr 195, 208; de *Strzeszewo* 1405 Koz III 267; in *Strzeszewo* 1472 KsgPoz 8, 275; *Strzerzewko* 1496 KsgPoz 7, 183; *Strzeszewo* 1535 ASK I 12, 455; *Strzeszewo* deser- ta 1552 ASK I 11, 245; *Strzyżewo* 1673, *Strzyżew-*

Strzyżewko

ko 1674 ASK I 74, 52v, 190; villa *Strzyzewko* 1690 KsgPoz 54, 210; *Strzyzewko* v. *Strzezewko*, *Strzyzewka* część 1783–84 RejKor 745; *Strzyżewko* 1793 MpPerKl; *Strzyzewko* 1802–03 MpGillyPr; *Strzyzewko Rychłowski*, *Strzyzewko Zaremba* 1821 Rumpf III 169; *Strzyzewko Ruski*, *Strzyzewko Rychłowski* 1823 Mützell IV 404; *Strzyżewka I* u. *II* 1834 MpHey(Pleszew); koło ... wsiów *Strzyżewko I* i *Strzyżewko II* 1846 KsP 10; *Strzyzewko II*, *Strzyzewko I* 1885 GemLex V 12, 14; *Strzyżewko* 1890 SG XI 489; *Strzyzewko*, wś, folw., leśn. 1905 GemLex V 58, 62; *Strzyżewko*, niem. *Strzyzewko*, gm., *Strzyżewko*, niem. *Strzyzewko II*, folw. 1921 Sk X 27, 29, 158; *Strzyżewko*, -ka, *strzyżewski* 1971 UN 79, 15. — Pierwotnie *Strzeżowoll/Strzeżewo*, też *Strzeżowice*, z suf. -owoll/-ewo, -owice. Od końca XV w. n. *Strzeżewko*, z suf. deminutywnym -ko dla odróżnienia od n. m. *Strzeżewo*, dziś *Strzyżew* (1). O zmianie *Strzeż-* > *Strzyż-* zob. *Strzyże* (1). W związku z podziałem miejscowości w XVIII w. na dwie części (później wś i folw.) stosowano człony odróżniające od: nazw. właścicieli *Zaremba*, *Rychłowski* (zob. RejKor 745, 749, SG XI 489), n. m. *Rusko* (1), liczebników oznaczonych cyframi *I* i *II*. PS

Strzyżewko zob. **Strzeżewko** (1); **Strzyżewo Nowe**, **Strzyżewo Smykowe**

Strzyżewko Paszkowe zob. **Strzyżewo Paczkowe**

Strzyżewko Smykowe zob. **Strzyżewo Smykowe**

Strzyżewo (1), wś, pozn., gm. Września, 10 km na pln.-zach. od Wrześni: *Strzeczewo* (!) et *Rakow villas* (1386)1447 KW VI 340; de *Strzeszewo* 1391 Lek I nr 985; *Strzeschewo* 1429 KW V 485; *Szthrzese*wo 1511–23 ŁLB I 35; *Strzezewo* 1564, *Sthrzese*wo 1576 ASK I 12, 533v, 633; *Strzezewo* 1588 ASK I 3, 518; *Strzyzewo* desertata 1673 ASK I 74, 71v (tu?); *Strzyżewo* 1783–84 RejKor 26; *Strzyzewo* 1793 MpPerKl; *Strzyzewo* 1821 Rumpf III 169; *Strzyżewo* 1846 KsP 465; *Strzyzewo czerniejewo* 1871 GemGut IV 220; *Strzyżew* al. *Strzyżewo Czerniejewskie*, wś 1890 SG XI 487; wieś [Strzyżewo] nazywa się *Karlsruh* 1906 Wielkopolanin nr 7/24, 1; *Strzyżewo Czerniejewskie*, niem. *Karlsruh* 1921 Sk X 113, 158; *Strzyżewo Czerniejewskie* 1933 SkBy 1641; *Strzyżewo* 1948 Ferski II 120; *Strzyżewo*, *Strzyże-*

wo Czerniejewskie, dwie wsi (!) 1967 SM 1101; *Strzyżewo*, -wa 1982 WUN III 366; gw. *ščyżewo* (*čérnjejeske*), -va (-kygo). — Pierwotnie *Strzeżewo*, od n. os. *Strzeż*, z suf. -ewo, efemerycznie -ew. O zmianie *Strzeż-* > *Strzyż-* zob. *Strzyże* (1). W XIX w. zaczęto stosować dodatkowy człon od n. m. *Czerniejewo* dla odróżnienia od *Strzyżewa Witkowskiego* (zob.). W 1906 r. wprowadzono urzędowo n. niem. *Karlsruh*, którą w 1919 r. zastąpiono n. *Strzyżewo Czerniejewskie*, stosowaną w okresie międzywojennym, później powrócono do n. *Strzyżewo*. PS

Strzyżewo (2), wś, ziel., gm. Zbąszyń, 3,5 km na pln.-zach. od Zbąszynia: *Strzezewo* 1428, *Strzeschewo* 1456, *Strzeszewo* 1461 SHGPn IV 715; *Strzezewo* 1510 NKs 162; *Strzezewo* 1530 ASK I 3, 134; *Szthrzese*wo 1563 ASK I 4, 199v; *Strzyzewo* 1571 SHGPn IV 715; *Strzezewo* 1583 ASK I 6, 572v; *Strzezewo* 1619 PPozn(Tab 3, 26v); *Strzyzewo* 1673 ASK I 68, 1255; *Strzyzewo* 1783–84 RejKor 835; *Stresche* 1798 MpHopf VII; *Strese* 1798 HstB I 574; *Stozewo*, *Strese* 1802–03 MpGillyPr; *Stresche* (*Strese*, *Strzyzewo*) 1823 Mützell IV 398; *Strzyżewo* (*Strozewo*) (*Strese*) 1846 KsP 270; *Strzyżew* al. *Strzyżewo*, mylnie *Stróżewo*, urzęd. *Strese* 1890 SG XI 487; *Strzyżewo*, niem. *Strese* 1921 Sk X 54, 158; *Strzyżewo*, -wa 1982 WUN III 366. — Pierwotnie *Strzeżewo*, w XIX w. notowana również zniekształcona forma *Stróżewo*, *Strożewo*. Nazwę zmieniono jako *Stresche*, *Strese*. Lit.: SHGPn IV 715; PPozn 293. PS

Strzyżewo zob. **Ganina**, **Strzyżew** (1, 4)

Strzyżewo Czerniejewskie zob. **Strzyżewo** (1)

Strzyżewo Holendry zob. **Strzyżew** (1)

Strzyżewo Kościelne, wś, pozn., gm. Gniezno, 7 km na pln.-wsch. od Gniezna: de *Strzezewo* 1360 KW III 144; *Szthrzese*wo, duplex ... *Strzyzewo Koscielne* 1511–23 ŁLB I 50, 103; *Sthrzese*wo 1576 ASK I 12, 639; *Strzeszewo* 1577 ASK I 13, 140; *Strzezewo monialium* 1579 ASK I 3, 411v; *Strzyzewo monialium* 1583 ASK I 13, 549v; *Strzyzewo monialium* 1618–20 PKal 220; *Strzezewo* 1644 ASAGn 49; *Strzyzewo* 1673 ASK I 74, 71v; *Strzyzewo* 1783–84 RejKor 24; *Strzyszewo Koscielni* 1798 MpHopf XIV; *Strzyzewo Koscielne* 1798 HstB I 611; *Strzyzewo koscielne* 1802–03 MpGillyPr; *Strzyżewo Kościelne* 1821 Rumpf III 169; *Strzyżewo kościelne* 1846 KsP 502; *Kir-*

chlich Strzyżewo 1885 GemLex V 242; *Strzyżew* al. *Strzyżewo Kościelne* 1890 SG XI 488; *Strzyżewo Kościelne*, niem. *Strzyzewo Kirchl.* 1921 Sk X 50, 158; *Strzyżewo Kościelne*, -wa -nego, *strzyżewski* 1967 UN 77, 8; gw. *ścżyżewo kościelne*, -wa -nygo. — Pierwotnie *Strzeżewo*, o etymologii i zmianach zob. *Strzyżewo* (1). Dodatkowe człony od przym. *kościelny* = niem. *kirchlich* (w związku z istnieniem kościoła), łac. *monialis* ‘zakonnica’ (gen. pl. *monialium* ‘zakonnice’) — miejscowość była własnością klasztoru klarysek w Gnieźnie — dla odróżnienia od *Strzyżewa Paczkowego* i *Smykowego*. PS

Strzyżewo Królewskie zob. **Strzyżewo Witkowskie**

Strzyżewo Ksiechowe zob. **Strzyżewo Smykowe**

Strzyżewo Monialium zob. **Strzyżewo Kościelne**

Strzyżewo Nowe, wś włączona do Strzyżewa Smykowego, pozn., gm. Gniezno: *Neu Strzyzewko* 1834 Maas 71; *Neu Strzyzewko* 1844 MpHey- (Mogilno); *Strzyzewo (Neu)* 1871 GemGut IV 224; *Strzyzewo Nowe* 1888 KorEccl 56; *Strzyżewo Nowe*, wś 1890 SG XI 487, 488; *Neu Strzyzewo* ok. 1893 KDR nr 277. — Miejscowość powstała w 1834 r. jako os. olęderska na gruntach wydzielonych z dominium Kruchowo. Nazwa od pierwszego członu n. sąsiedniej wsi *Strzyżewo Smykowe* (okresowo też z suf. -ko), z członem dyferencyjnym od przym. *nowy* = niem. *neu*. Na przełomie XIX i XX w. wś połączono z wsią *Strzyżewo Smykowe* (zob.) i objęto wspólną n. niem. *Neu Striesen*. Lit.: Maas, Zur Siedlungskunde des Warthe-Weichsellandes: sozialgeographische Betrachtungen, 1961, 71; Der Kreis Mogilno vor 100 Jahren. Deutsche Rundschau in Polen nr 154, 1928, 7. PS

Strzyżewo Paczkowe, wś, pozn., gm. Gniezno, 7 km na pñ.-zach. od Gniezna: de *Strezevo* 1285 KW I 518; de *Streszow* (1339)XV SHGKI(APP M. Gniezno I 155, 15v); de *Strzezowo* 1358 KW III 118; de *Strziszowo* (1416)XVI SHGKI(APP M. Gniezno I 155, 26–27); de *Sczreszewo Paskowe* 1469 KsgPoz 8, 92; *Szthrzewo duplex* ... *Strzizewo Paskowe* 1511–23 ŁLB I 50, 103; *Strzezewo Pawlowo* 1520 Koz III 700; *Strzeszewo paskowe* 1534, *Strzezewo Paszkowo* 1564 ASK I 12, 391v, 553v; *Strzezewo Paszkowe* 1580 ŻDz

XII 157; *Strzyżewo Paskowe* 1618–20 PKal 220; *Strzyzewo Paszkowe* 1673 ASK I 74, 71v; *Strzyzewo Paszkowe* 1783–84 RejKor 24; *Strzyżewko Paszkowe* 1788 Büsching XXII 69; *Strzyszewo Paczkowo* 1798 MpHopf XIV; *Strzyzewo Paszkowe* 1798 HstB I 611; *Strzyzewo paszkowe* 1802–03 MpGillyPr; *Strzyżewo Paczkowe* 1821 Rumpf III 169; *Strzyżewo Paszkowo* 1846 KsP 498; *Strzyżew* czyli *Strzyżewo Paskowe*, urząd. *Paczkowe*, dwór 1890 SG XI 488; *Strzyżewo paczkowe* 1902 MycPn 192; *Striesen* 1905 GemLex V 98; *Strzyżewo Paczkowe*, niem. *Striesen* 1921 Sk X 50, 158; *Strzyżewo Paczkowe*, -wa -wego, *strzyżewski* 1967 UN 77, 8. — Pierwotnie *Strzeżewo*, o etymologii i zmianach zob. *Strzyżewo* (1). Forma *Skrzeszewo* jest rezultatem dysymilacji *Strz->Skrz-* (mogła też powstać w wyniku mieszania grafemów *c* i *t* w rękopisach). Dodatkowy człon *Paszkowe*, *Paszkowo*, też *Pawlowo*, od n. os. *Paszek* SSNO IV 196 (: *Pach*, ta od *Pawel*), pełnił funkcję dyferencyjną względem n. m. *Strzyżewo Kościelne* i *Strzyżewo Smykowe*. Od końca XVIII w. notowane formy ze zmianą *Pasz->Pacz-*, może pod wpływem niem. form substytucyjnych. Ostatecznie utrwaliła się n. *Strzyżewo Paczkowe*. Na początku XX w. wprowadzono urzędowo n. niem. *Striesen*. PS

Strzyżewo Skorzęcińskie zob. **Strzyżewo Witkowskie**

Strzyżewo Smykowe, wś, pozn., gm. Gniezno, 9 km na pñ.-wsch. od Gniezna: *Parvo Strzesewo* 1389 SHGKI(Sik.Niezn. nr 10); *Strzyzewo* ... *Smyczkonis* (1427)1760 Koz V 362; de *Strzeschewo* (1428)1460 KW V 487; *Strzezewo dictum Szmykowo* 1468 Koz I 295; *Szthrzewo duplex* ... *Strzizewo Xiechowe*, *Strzizewo kxiechowe* 1511–23 ŁLB I 50, 104; *Strzeszewo Smyk* 1534, *Strzezewo Smykowo* 1564 ASK I 12, 391v, 553v; *Strzezewo Smikowe* 1580 ŻDz XII 157; *Strzyżewo Smykowe* 1618–20 PKal 220; *Strzyzewo Xziechowe* s[eu] *Smykowe* 1631–32 Koz IV 430; *Strzyzewo Smikowe* 1673 ASK I 74, 71v; *Strzyzewo Smykowe* 1783–84 RejKor 24; *Strzyszewo Smikowo* 1798 MpHopf XIV; *Strzyzewo Smykowe* 1798 HstB I 611; *Strzyzewo smykowe* 1802–03 MpGillyPr; *Strzyżewo Smykowo* 1821 Rumpf III 169; *Strzyżewo-Smykowo*, *Strzyżewo-Smykowe* 1846 KsP 468; *Strzyzewko-Smykowe*

Strzyżewo Witkowskie

1855 Ledebur 431; *Strzyżewo Smykowo* 1888 Kor-Eccl 56; *Strzyżew* al. *Strzyżewo Smykowe*, niekiedy *Strzyżewko*, dwór 1890 SG XI 487, 488; *Neu Striesen* 1905 GemLex V 34; *Neu Striesen* (fr. *Strzyżewo-smykowo*) (!) 1912 Meyers II 302; *Strzyżewo Smykowe*, niem. *Neu Striesen* 1921 Sk X 14, 158; *Strzyżewo Smykowe*, -wa -wego, *strzyżewski* 1967 UN 77, 8. — Człony dyferencyjne od łac. *parvus* ‘mały’, *Smykowe*//*Smykowo*, łac. *Smyczkonis*, od n. os. *Smyk*, *Smyczek* SSNO V 132, por. Stan. Strzezewski, *Smik* dictus 1539 Koz I 295, efemerycznie też *Ksiechowell*//*Księchowe* (?) (: n. os. *Ksiech//*Księch, por. *Książ Biały*, *Książę* SSNO III 181) dla odróżnienia od *Strzyżewa Kościelnego* i *Paczkowego*. Miejscowość była również określana n. deminutywną *Strzyżewko*, z suf. -ko. Na przełomie XIX i XX w. miejscowość połączono z powstałą w 1834 r. os. olęderską *Strzyżewo Nowe* (zob.) i objęto wspólną n. niem. *Neu Striesen*. Po 1918 r. przywrócono n. *Strzyżewo Smykowe*. Lit.: Ledebur, *Adelslexikon der preussischen Monarchie*, Bd. I, 1855, 431. PS

Strzyżewo Witkowskie, wś, koniń., gm. Witkowo, 2,5 km na płd.-wsch. od Witkowa: *Strzezewo*, villa dicta *Strzezewo* (1362)1554 KW III 272; *Strzezewo* 1511–23 ŁLB I 23; *Strzezewo* 1618–20 PKal 183; *Strzyzewo* 1674 ASK I 74, 218; *Strzyzewo* 1778 ASC(Powidz, U-1778–97, k. 6); *Strzyzewo* 1783–84 RejKor 32; *Strzyzewo* 1793 MpPerKl; *Strzyzewo* 1802–03 MpGillyPr; *Strzyżewo* 1821 Rumpf III 169; *Strzyżewo* 1846 KsP 471; *Königlich Strzyzewo* 1885 GemLex V 276; *Strzyżewo Skorzęcińskie* 1889 SG X 706; *Strzyżew* al. *Strzyżewo Skorzęcińskie (Królewskie)*, wś 1890 SG XI 487; *Königlich Strzyzewo* 1912 Meyers II 902; *Strzyżewo Witkowskie*, niem. *Strzyzew Kgl.* 1921 Sk X 113, 158; *Strzyżewo Witkowskie*, -wa -kiego, *strzyżewski* 1967 UN 77, 31; gw. *šćyževo wítkoske*, -va -kígu. — Pierwotnie *Strzeżewo*, o etymologii i zmianach zob. *Strzyżewo* (1). Człony dyferencyjne od przym. *königlich* ‘królewski’ (miejscowość była własnością królewską, zob. Mützell IV 404), n. m. *Skorzęcin* (1) oraz *Witkowo* (po 1918 r.). PS

Strzyżewskie Budy zob. **Budy-Strzyże**

Strzyżewskie Holendry zob. **Strzyżew** (1)

Strzyżki, wś, włoc., gm. Chodecz, 2,5 km na płd.-zach. od Chodcza: *Striggi Nowe* 1489 Lupbrz

130; *Strzygi minor* 1557–66 ŻDz XIII 22; *Strzygi Minor* 1634 Rpodbrz 229; *Strzygi Minor* 1674 Rpog 152; *Strzyszki* 1785 MpPerKu; *Strzyski* Kol. 1802–03 MpGillyPr; *Strzyszki* holendry 1827 Tabella II 205; *Strzyżki* 1839 MpKwat II 3; *Strzyżki* 1890 SG XI 489; *Strzyżki*, -żek, *strzyżecki* 1972 UN 191, 17. — Dawniej n. zestawiona *Strzygi Nowe*, *Strzygi Minor*, od n. m. *Strzygi* (2), z członami dyferencyjnymi od przym. *nowy*, łac. *minor* ‘mniejszy’. Wtórnie nastąpiła uinwerbizacja za pomocą suf. -ki. Lit.: SHGKu(materiały) 434. UB/KS

Strzyżki zob. **Stryszczek**

Strzyżmin, wś, pozn., gm. Chrzypsko Wielkie, 10 km na płd.-zach. od Wroniek: *Strzesmino*, *Strzesmino* 1394, *Strzeszmino* 1396, *Strzeszmino* 1397 Lek I nr 1725, 2134, 2536; *Strzeszmino* 1400, *Strzeszmino* 1404 KZPozn nr 12, 1716; *Sczirzino* 1420 SHGPn IV 716; de *Strzesino* 1422, *Strzesmyno* 1423, *Strzesmyno* 1429 RWlkp I nr 1100, 1132, 1329; *Strzeszomino* 1434, *Strzeszmino* 1469, *Strzeszmino* 1482, *Strzezemyno* 1493 SHGPn IV 716; *Strzeschymyno* 1508 ASK I 3, 3v; *Strzeszmino* 1553, *Strzizmino* 1567 ASK I 5, 155v, 327; *Strzezemyno* 1580 ŻDz XII 8; *Strzezemino* 1622–24 PPOzn(Tab 1, 4); *Strzezemino* 1676 ASK I 68, 1333; *Strzyzmin* 1783–84 RejKor 770; *Strzyzmin* 1791 MpPerPn; *Strzezmin* 1802–03 MpGillyPr; *Strzyzmin* 1821 Rumpf III 169; *Strzyżmin* 1846 KsP 255; *Strzyżmin* ... niekiedy *Trzyżmino* 1890 SG XI 489; *Strzyżmin*, niem. *Strzyzmin* 1921 Sk X 47, 158; *Strzyżmin*, -na 1982 WUN III 366; gw. *šćyžmín*, -na, *šćyžmíjski*. — Od n. os. *Strzeżyma (skrótowiec dwutematowy od n. os. *Strzeżymir*) MalecSkr 75, 133, z suf. -ino, od XVIII w. -in. O zmianie *Strzeż-* > *Strzyż-* zob. *Strzyże* (1). Zanik samogłoski w trzeciej sylabie od końca (*Strzeżymino* > *Strzeżmino*) niejasny. Notowana na początku XV w. forma *Strzeżyno*//*Strzyżyno* jest przejawem haplogonii. Lit.: SHGPn IV 716; PPOzn 293. PS

Strzyżno, os., dawniej wś, szczec., gm. Stargard Szczeciński, 7 km na płd. od Stargardu Szczecińskiego: *Strisen* 1305 PU IV 171; *Stresen* 1539 PomKirch I nr 33c, 230; *Stresen* 1618 MpLub; *Streesen* 1789 MpGillyPom; *Streesen* 1833 Mp-UMbl 1328; *Streesen* — *Strzyżno*, -na, *strzyżeński* 1949 MPol XXVII nr A-76; *Strzyżno*, -na 1982 WUN III 366. — Nazwa od **strež-* ‘strzec’ lub **striž-* ‘strzyć’, z suf. -no. We wsi znajduje się gro-

dzisko, może był tu niegdyś graniczny gród Pryżczan. Forma *Strzyżno* ustalona urzędowo po 1945 r. Lit.: RzDuma II 133; Rymar, ZPyrz I 180. BCz

Strzyżowa zob. **Stryszowa**

Strzyżowice (1), wś, kat., gm. Psary, 7,5 km na płn.-zach. od Będzina: *Strzezowicze* 1443 GrMark II 628; *Strzezowycze* 1470–80 DB II 191; *Strzezowicze* 1529 LR 15; *Strzyzowice* 1667 ŻDz XV 453; *Strzissowice* 1736 MpWielOppol; *Strzyżowice* 1783–84 RejKor 340; *Strzyzowice* 1787 MpPerKr; *Strzyżowice* 1787 SHGKrMat 293; *Strzyżowice* 1827 Tabella II 206; *Strzyżowice*, wś 1890 SG XI 491; *Strzyżowice*, wś, *Strzyżowice Prywatne*, wś 1902 Przew II 197; *Strzyżowice Rządowe*, *Strzyżowice*, dwie wsi 1921 Sk III 3, 10; *Strzyżowice*, *Strzyżowice Rządowe* 1933 SkBy 1641; *Strzyżowice* 1952 UW 252; *Strzyżowice*, -wic 1982 WUN III 366. — Pierwotnie *Strzeżowice*, od n. os. *Strzeż* SSNO V 238, z suf. -owice; o zmianie *Strzeż* > *Strzyż* zob. *Strzyże* (1). Przejściowo w I. połowie XX w. dwie wsi o n. zestawionych z członami dyferencyjnymi od przym. *prywatny*, *rządowy*, odzwierciedlającymi stosunki własnościowe. Lit.: RSiew 22; RymPatr 61. IN

Strzyżowice (2), wś, lub., gm. Żyrzyn, 8 km na płd.-wsch. od Ryk: *Strzezowice* (1334)1641 ZDK I 56; *Strzezowicze* 1419 ZDM V 227; *Strzezowycze* 1470–80 DB II 540; *Strzezowycze* 1529 LR 435; *Strzezowicze* 1531 ŻDz XIV 359; *Strzizowicze* 1533, *Strzezowicze* 1543, *Strzizowicze* 1563 ASK I 33, 258, 309v, 484; *Strzeszkowice* et Wola 1565 Lulu 41; *Strzyzowice* 1626 RPobLu 145; *Strzyżowice* 1783–84 RejKor 243; *Strzyżowice* 1787 Spis 445; *Strzyżowiec* 1827 Tabella II 206; *Strzyżowice* 1870 Cat 13; *Strzyżowice* 1877 Zin II 188; *Strzyżowiec* 1890 SG XI 492; *Strzyżowice* 1896, *Skrzyżowice* (!) 1897 Cat 25, 29; *Strzyżowice* 1902 Przew II 197; *Strzyżowice* 1921 Sk IV 86; *Strzyżowice*, -wic, *strzyżowski* 1971 UN 118, 39. — Pierwotnie *Strzeżowice*, zob. *Strzyżowice* (1). Forma *Strzeszkowice* zapewne pod wpływem n. os. *Strzeszek*//*Strzeżek*. W XIX w. odnotowana też postać singularna z suf. -owiec. Lit.: SHGLu III 227; KosLu 73; RymPatr 62. IN

Strzyżowice (3), wś, tarnob., gm. Opatów, 6,5 km na płd.-zach. od Opatowa: *Strzezowicze* 1373, *Strzezewicze* 1385 KMp III 265, 360; *Strzezowicze* 1404 Sand nr 326; *Strzeszowicze*

(1435)1489 ZDM II 208; *Strzeszowicze*, *Strzezowycze* 1470–80 DB I 317, II 340; *Strzezowycze* 1508 ŻDz XV 458; *Strzezowicze* 1529 LR 380; *Strzezowice* 1564–65 Lusand 333; *Strzezowicze* 1578 ŻDz XIV 185; *Strzyzowice* 1629 RPobSd 53; *Strzyzowicze* 1662 ASK I 67, 24; *Strzyzowice* 1783–84 RejKor 321; *Strzyżowice* 1787 Spis 382; *Strzyżowice* 1791 MpPerSd; *Strzyszowice* 1827 Tabella II 205; *Strzyżowice* 1877 Zin II 188; *Strzyżowice* 1890 SG XI 491; *Strzyżowice* 1921 Sk III 85; *Strzyżowice*, -wic, *strzyżowicki* 1966 UN 27, 31; gw. *šczyzoŭice*, -*ŭic*, *šczyzoški*. — Pierwotnie *Strzeżowice*, o etymologii zob. *Strzyżowice* (1); w XIV w. notowana też forma z suf. -owice. Lit.: KSand 192; RymPatr 61. IN

Strzyżowice zob. **Strzyżewice** (2, 3)

Strzyżowice Prywatne zob. **Strzyżowice** (1)

Strzyżowice Rządowe zob. **Strzyżowice** (1)

Strzyżowiec (1), wś, jel., gm. Wleń, 6 km na płn.-zach. od Jeleniej Góry: de Nelezino et *Ztrissoua* et de Pilhovic 1217 SUr I 117 (tu?); in Waltheri villa *Zceisdorf* 1349 ZfGS XLVIII 317; *Zischdorf* 1654 Lindner 529; *Tschischdorf* 1654 Presb III/2, 62; *Tschisd.* ok. 1660 MpDSIav; pago *Zischdorff* 1668, *Tschischdorff* 1677, *Tschieschdorf* 1687 J IV 49, 115, 305; *Tschischdorff* 1726 Lindner 322; *Zischdorf* 1736 MpWielJav; *Ober-Tschischdorf* 1781, *Tschischdorf*, oder *Zischdorf* 1783 Presb III/2, 295; *Tschischdorf* (*Zischd.*) 1786 Z VI 137; *Tsisehdorff* 1824 ORust 332; *Tschischdorf* 1845 K 698; *Tschischdorf* — *Strzyżowiec*, -wca, *strzyżowiecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzyżowiec* 1952 UW 227; *Strzyżowiec*, -wca 1982 WUN III 366. — Początkowo zapewne *Strzyżowa*, od n. os. *Strzyż* SSNO V 238, z suf. -owa. Nie można wykluczyć, że nagłosowe *Strzyż* stanowi dokonaną jeszcze na gruncie j. pol. substytucję pierwotnego *Czyż*- (od n. os. *Czyż* SSNO I 444), na co mogą wskazywać niem. formy substytucyjne *Zceisdorf*, *Zischdorff*//*Tschischdorf* (por. niem. *Zeisig*, śrwniem. *zīsik* ‘czyżyk’ będące zapożyczeniami z polskiego SEBor 105). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Strzyżowiec* zapewne w oparciu o błędne odczytania zapisu z dok. z 1217 r. jako *ztrissouaz* (Knoblich 232), *Ztrissovaz* (Reg nr 191), które zostały zanegowane w jego krytycznych edycjach (KŚI II 179, przyp. 4; Schulte, ZfGS XLVIII 309–

Strzyżowiec

-31; Appelt, ZfGS LXXIII 3). Notowany przez SGTS VI 316 zapis *Ztriso vacz*, rzekomo pochodzący z 1273 r., nie znajduje potwierdzenia w źródłach i innych opracowaniach. Lit.: SNGŚI XIII 103; Rospond, RKJWr III 61; Knoblich, Chronik von Lähn und Burg Lähnhaus am Bober, 1863, 232-4; Lindner, Chronik der Stadt Hirschberg 1742 (oprac. U. Junker), 2008, 322, 529. PS

Strzyżowiec (2), wś, zamoj., gm. Werbkowice, 11 km na płd.-zach. od Hrubieszowa: *Strzewoyecz* 1444 CzChełm 194; *Strzyrzowyciecz*, villa *Strzyzowyciecz*, *Strzyzowycze*, *Strzyzowycze* (!) 1543 AWAK XIX 85, 86, 87; *Strzizowyciecz*, *Strzewoyecz*, *Strzewoyecz*, *Strzewoyecz*, *Strzewoyecz*, *Strzewoyecz*, *Strzewoyecz* 1544 AWAK XIX 97, 98; *Strzyzowiecz* 1557 ASK I 18, 169v; *Strzewoyecz* 1564 ŻDz XVIII/1, 188; *Strzyrzowyciecz*, *Strzyżowecz*, *Strzyrzowecz* 1598 AWAK XIX 342, 343; *Strzyzowiec* 1662 ASK I 71, 76; *Strzyzowice* 1802 Crusius III/2, 387; *Strzyżowice* 1827 Tabella II 206; *Strzyżowiec* 1839 MpKwat VII 9; *Strzyżowiec* 1890 SG XI 492; *Strzyżowiec* 1921 Sk IV 34; *Strzyżowiec* 1952 UW 137; *Strzyżowiec*, -wca, *strzyżowiecki* 1970 UN 109, 30. — Od n. os. *Strzeż*, z suf. -owice, później -owiec; możliwe też jednak, że jest to n. relacyjna od n. m. *Strzyżów* (3), z suf. -ice, -ec. Lit.: CzChełm 95, 125, 194. BCz

Strzyżowiec zob. **Strzyżowice** (2)

Strzyżowo zob. **Strzyżewo Paczkowe**

Strzyżów (1), wś, rad., gm. Drzewica, 1 km na zach. od Drzewicy: *Strzegow* (!) (1321)1424 ZDM IV 44; *Strzeszow* 1417 Sand nr 775; *Strzeszow* 1470-80 DB I 362; *Strzezow* 1508 ŻDz XV 480; *Strzewow* 1511-23 ŁLB II 650; *Strzewow* 1529 LR 386; *Strzewow* 1577 ŻDz XIV 283; villae *Strzeszow* 1602-04 VisCrac 350; *Strzyzow* 1662 ASK I 67, 131v; *Strzeżow* (1715), *Strzyżew* (1718), *Strzyżow* (1726) RegGn 207, 211, 219; *Strzyzow* 1783-84 RejKor 111; *Strzyzow* 1791 MpPerSd; *Strzyżów* 1827 Tabella II 205; *Strzyżów* 1890 SG XI 489-90; *Strzyżów* 1921 Sk III 90; *Strzyżów*, -żowa, *strzyżowski* 1969 UN 28, 23; gw. *ščyżuf*, -ova. — Od n. os. *Strzeż*, z suf. -ów, efermerycznie -ew; o zmianie *Strzeż* > *Strzyż* zob. *Strzyże* (1). Lit.: KSand 192; KopRad 338. IN

Strzyżów (2), mto, rzesz.: *Strezow* 1279 KMłp II 144; *Strzeschow* 1373, *Strzewow* (1376) KMłp III 268, 299; *Strzewow* 1397 SHGSd(CB 1, 63);

de *Strzessow* 1419 SHGSd(TP 20, 28); in oppido *Strzewow* (1425)1516 ZDM II 54; *Strzeschow* 1449 ZDM III 304; *Strzewow* 1470-80 DB II 257; de *Strzewow* 1475 SHGSd(TP 21, 394); *Strzyzow* 1476 SHGSd(TP 3, 158); de *Strzeschow* 1480 SHGSd(TB 2, 29); *Strzeschow* 1503 SHGSd(TP 24, 533); de *Strzyzow* 1518 SHGSd(TP 25, 73); in *Strzewow* 1521, *Strzeszew* 1533 Matr IV/2, nr 12893, 16986; *Strzewow* oppidum 1536 ŻDz XV 526; *Strzyzow* 1673 ASK I 67, 731v; *Strzyżew* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 40); *Strzyzow* 1779-83 MpMieg; *Strzyżów*, mko 1890 SG XI 490-1; *Strzyżów*, mko 1933 SkBy 1642; *Strzyżów*, -żowa, *strzyżowski* 1966 UN 72, 5; gw. *ščyżuf*, -ova, *ščyżoski*. — W XVI i XVIII w. odnotowano postać z suf. -ew. Lit.: OPilz 56. IN

Strzyżów (3), wś, zamoj., gm. Horodło, 10,5 km na płn.-wsch. od Hrubieszowa: cenna *Спружово* (1376) Roz 22; *Steszow* 1445 CzChełm 194; *Strzeschow*, *Strzesow*, *Strzewow* 1493 AGZ XIX 414; *Sstrzyżow* 1531 ŻDz XVIII/1, 252; *Stizow* 1571 AGB XI 927; *Strizow* 1578 ŻDz XVIII/1, 230; villae *Strzyzow*, villas *Strzyzow* et Usinne 1624, *Strzyżow* 1637 AWAK XXIII 43, 131; W *Strzyżowie*, Wies *Strzyżuw* 1662, *Strzyzow* 1673 ASK I 72, 250, 250v, 301; *Stryszow* 1779-83 MpMieg; *Strzyżów* 1827 Tabella II 205; *Strzyżów* 1839 MpKwat VII 8; *Strzyżów* 1890 SG XI 490; *Strzyżów* 1921 Sk IV 31; *Strzyżów*, -żowa, *strzyżowski* 1970 UN 109, 24. — Pierwotnie zapewne *Strzeżów*, zob. *Strzyżów* (1). Co prawda pierwszy zapis zawiera suf. -owo, pochodzi on jednak z kopii, oddaje również nagłosowe *Strzyż-*, podczas gdy regularna zmiana *e > y* w tym szeregu datuje się na przełom wieków XVI i XVII, zob. *Strzyże* (1). Lit.: CzChełm 194. BCz/PS

Strzyżów zob. **Strzyżew** (3, 4)

Strzyżówka, wś, biał., gm. Drelów, 13,5 km na płd.-wsch. od Międzyrzecza Podlaskiego: *Strzyżówka* 1775, *Strzyżówka* 1790 SHGPd(Tarpod); *Stryzuwka* 1801-04 MpHeld; *Strzyżówka* 1827 Tabella II 206; *Strzyżówka* 1890 SG XI 492; *Strzyżówka* 1921 Sk IV 92; *Strzyżówka*, -ki, *strzyżowski* 1970 UN 119, 38. — Od n. os. *Strzyż* AntrP V 47, z suf. -ówka. IN

Strzyżyna, wś, rad., gm. Grabów nad Pilicą, 11 km na płd. od Warki: *Стржыжына*,

въ *Стржыжынъ* 1874 APRad(58/133/0/1/54, k. 52); *Strzyżyna* 1877 Zin II 188; *Strzyżyna*, kol. 1890 SG XI 492; *Strzyżyna*, kol. 1921 Sk III 54; *Strzyżyna* 1952 UW 118; *Strzyżyna*, -ny, *strzyżyni-ski* 1970 UN 25, 13. — Może od ap. *strzyża* 'strzyżenie owiec' SGPRei(kartoteka), z suf. -ina. Lit.: KopRad 222.

UB

Strzyżyno, wś, ślup., gm. Damnica, 22 km na pld.-wsch. od Słupska: *Stresow* 1287, *Stresow* 1348 RzDuma I 83; *Stresow* 1542, 1559 Trautm-Elb I 70; *Stresow* 1686, *Stresow* 1756 KIKr 273, 437; *Stresow* 1789 MpGillyPom; *Stresow* 1821 Rumpf III 165; *Stresow* — *Strzeżyno* 1879 KętN 233; *Strzeżyno*, niem. *Stresow* 1890 SG XI 480; *Strážano* (słowińskie), *Stresow* 1912 LorS 1522; *Stresow* — *Strzyżyno*, -na, *strzyżynski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Strzyżyno (Słupskie)* — *Stresow* 1951 Rosp 316; *Strzyżyno*, -na 1982 WUN III 366. — Dawniej *Strzeżów*, od n. os. *Strzeż* SSNO V 238, z suf. -ów, w formie gw. suf. -ino. Nazwa zmieniona jako *Stresow*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Strzyżyno*, okresowo z członem lokalizującym od n. mta *Słupsk*. Lit.: RzDuma I 83; Iwicki, PMT XI 106.

BCz

Stuba zob. Stobna

Stubbow, wś zaginiona, leżała ok. 8 km na pld.-zach. od Dobiegniewa, gorz.: *Stubbow* 1337 LandbNM 97; lacubus dictis Lype et Slanwe prope villam *Stubbowe* situatis (1341) CdB A XXIV 31; *Stubbow*, spustoszona w latach 1621–36 SHGNM(Treu 67, 252). — Nazwa słow. od podstawy **stob-* (zob. *Stobiec* (2)), z suf. -ow. Śladem po n. wsi był zagajnik *Stibbescher Busch* w Pielicach 1936 MpMbl(3059), leżący powyżej jezior Słowa i Lipie, nad którymi znajdowała się opuszczona wieś.

BCz

Stube zob. Stobna

Stuben zob. Stobno (6)

Stubendorf(f) zob. **Izbicko, Stobiec** (1), **Ści-borowice, Ściborzyce Male, Ścibórz**

Stubienek zob. Stubienko

Stubieniec zob. Stubienko

Stubienko, wś, przem., gm. Stubno, 8 km na pld.-wsch. od Radymna: *Male Stobiencze* (1407) XVI AGZ VII nr 26; villam *Stobyencze* 1436, *Stobyencze* 1444 AGZ XIII nr 3, 2336; *Stobyencze* 1469, *Stobyencze* 1500 AGZ XVIII nr 3, 2812; *Stobno et Stobyencze* 1508, *Stobyencze* 1515

ŻDz XVIII/1, 107, 134; *Stobyencze* 1531 ASK I 34, 343; *Stobieniec* 1589 ŻDz XVIII/1, 20; *Stubieniec* 1628 ASK I 17, 623v; w *Stubieńcu* 1637 ADP 36, k. 135; *Stubieniec* 1662 AGZ XXI 362; *Stubieniec* 1687 ADP 57, k. 362; *Stubienko* 1728 ADP 161, 21; *Stubienek* 1744 ADP 165, k. 177; *Stubienko* 1779–83 MpMieg; *Stubienko* 1794 Ga Rr1v; *Stubence* 1851, *Stibenec* 1860 Sch 20, 23; *Stubienko*, rusk. *Stibenka* 1890 SG XI 492; *Stubienko* 1952 UW 284; *Stubienko*, -ka 1982 WUN III 367. — Pierwotnie n. zestawiona z członem odróżniającym od przym. *mały*. Człon drugi od n. m. *Stobno*, dziś *Stubno* (zob. niżej), z suf. -ce (-ice). Wtórnie *Stobieniec* — singularyzacja, następnie *Stubieniec* (o rozwoju o > u zob. *Stubno*), *Stubienko* — wymiana suf. -ec na tożsamy funkcyjnie i znaczeniowo suf. -ko, efemerycznie -ek; formy *Stibenec*, *Stibenka* ruskie. Osada strus.: akt z 1407 r. zawiera potwierdzenie przywileju nadanego przez księcia Lwa Daniłowicza w 1292 r. (ŻDz XVIII/2, 270). Lit.: MakPrz 261; Rieger, HE XVIII 87.

BCz

Stubnica zob. Stupnica

Stubno, wś, przem., gm. Stubno, 10 km na pld.-wsch. od Radymna: *Stobno* (1358)XVIII KMłp I nr 252; in villam *Stebno* 1437, *Stobno* 1443 AGZ XIII nr 614, 1887; de *Stibno* ... *Stobno* 1491 AGZ XVIII nr 1987; Szyennow et *Stobno* 1508 ŻDz XVIII/1, 107; *Stobno* 1531 ASK I 34, 357v; *Stubno* 1563 ADP 25, k. 78; *Stobno* 1589 ŻDz XVIII/1, 19; *Stubno* 1625 ADP 34, k. 80; *Stubno* 1647 ADP 40, k. 191; *Stubno* 1711 ADP 59, k. 50; *Stubno Wielkie* 1754 WAP 46, k. 22; *Stubno* 1794 Ga Rr1v; *Stybno* 1851, *Stubno* 1860 Sch 20, 23; *Stubno*, rusk. *Stibno* 1890 SG XI 493; *Stubno*, -na 1982 WUN III 367. — Od rdzenia **stob-*, zob. *Stobiec* (2), z suf. -no (< *-bn-). Wieś leży nad rz. *Stobno*, dziś *Stubienko*, por. *Stobno* 1522 AGZ XIX nr 3032; hydronim raczej wtórny. Zmiana *Stobno* > *Stubno* wynika z przejścia do polszczyzny ukr. *ō (> tzw. *u₂*) jako *ó* pochylone. Okresowo n. zestawiona z członem odróżniającym od przym. *wielki*. Lit.: MakPrz 262; Borek, -bn- 225; Rieger, HE XVIII 87.

BCz

Stubno zob. Stobno (6)

Stubowo zob. Zdbowo

Stuchow zob. Stuchowo

Stuchowo

Stuchowo, os., dawniej wś, szczec., gm. Świerżno, 12,5 km na pñ.-zach. od Gryfic: *Stochow* 1306 PU IV 241; de *Stuchghowe* 1313, de *Stuchow*, de *Stuochowe* 1317 PU V 142, 327, 357; *Stuchghow* 1323 PU VI 181; *Stuchow* 1540 PomKirch II nr 62a, 26; *Stockow* (!) 1618 MpLub; *Stuchow* 1628 KIKr 266; *Stolkow* (!) 1654, *Stultzow* (!) 1742 RzDuma II 53; *Stuchow* 1784 Brüg II 453; *Stuchow* 1789 MpGillyPom; *Stuchow* 1834 MpUMbl 687; *Stuchow* — *Stuchowo*, -wa, *stuchowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Stuchowo*, -wa 1982 WUN III 367. — Od n. os. *Stoch* SSNO V 292 (: *Stojgniew*), z suf. -ów (-owo). Nazwa zmieniona jako *Stuchow*. Po 1945 r. ustalono urzędowo postać *Stuchowo*. Lit.: LorSNH 120; RzDuma II 53. BCz

***Stuczkowo**, wś zaginiona, leżała w pobliżu Prawikowa, wroc., gm. Wołów: *Stutscou* 1202, sortem nomine *Stuchouo* (1202) po 1251, *Stuchono* (1202)XV, ville ... nomine *Stuchcouo* sitam super Kozi commutavi 1202–03, *Stutchcouo*, *Stuchcouo* 1208, *Scukouici*, *Stutchcouo* 1218, *Sculcouiz* 1227 SUR I 54, 50, 55, 81, 125, 132, 204. — Wariantywność graficzna zapisów (mieszania *t* i *c*) nie pozwala na jednoznaczną rekonstrukcję postaci nazwy. Większość zapisów wskazuje na postać *Stuc(z)kowo*, zapewne od n. os. *Stucek*, *Stuczek* (: *stukać*) SSNO V 240, SEMot VII 552, z suf. -owo, obocznie też -owice. S. Rospond rekonstruuje postać *Szczuczkowo od n. os. *Szczuczek (: *Szczuka*), co ze względu na brak poświadczenia takiego antroponimu wydaje się mniej prawdopodobne. Lit.: Rospond, RKJWr III 61. PS

Studa, os., dawniej wś, tor., gm. Nowe Miasto Lubawskie, 10,5 km na pñ.-zach. od Nowego Miasta Lubawskiego: *Studen* ok. 1400 Zeit XVI 35; *Studen* 1405 MTB 346; *Studen* 1414 Br 155; *Studen* ok. 1423/24 DK 105; *Studen*, *Stauden* (XV) Kętl 88; *Studi* 1570 ASK I 52, 589; *Studa* 1570–71 ZTNT XX 322; *Studa* 1647 Font IV 79; *Studa* bona 1667–72 Font VI–X 490; *Studa* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Studa* 1879 Kętl 96; *Studa* 1890 SG XI 493–4; *Studa* 1925 Krzep 113; *Studa*, -dy 1971 UN 171, 9. — Pierwotnie zapewne n. niem. od ap. śrdniem. *stude* ‘krzew, zarośla’; ‘dziki, wybujął las’ Lübben 387, niem. *Staude* ‘krzew’, por. też niem. n. os. *Stud(e)* Gott 481, po-

czątkowo w l. mn. Okresowo pluralna forma pol. *Study*, ostatecznie n. zaadaptowano do j. pol. jako *Studa*. Lit.: SHGCh 123. BCz

Studelsko zob. **Studzionki**

Studen zob. **Studa**, **Studzienna**

Studenitz zob. **Studnica** (1), **Studzienice** (4)

Studenne, wś, krośn., gm. Solina, 19 km na pld.-zach. od Ustrzyk Dolnych: *Studenne* 1580 Fast 178, p. 854; *Studenne* 1589 ŻDz XVIII/1, 57; w *Studennem* 1608, z *Studennego*, w *Studennym* 1618 RZl 172, 210, 211; *Studenne* 1678 AGZ XXII nr 39; *Studenna* 1699 ADP 155, 60; *Studenne* 1721 ADP 156, 1251; *Studenne* 1794 Ga Rr1v; *Studenne* 1851, *Studenne* 1860 Sch 143, 131; *Studenne* 1890 SG XI 495; *Studenne*, -go, *studeński* 1966 UN 74, 35; *Studzienne* 1977 MPol 21, poz. 112; *Studenne*, -nego 1981 MPol 7, poz. 61; bojk. *Studene*. — Od przym. ukr. *studenyj* ‘zimny’; n. oznaczająca miejsce, gdzie jest zimno, najprawdopodobniej od wody (wś leży w dorzeczu Sanu i Solinki). W XVII w. wariant *Studenna* w rodz. żeńskim. Forma *Studzienne* to urzędowa polonizacja nazwy. Lit.: MakSk 157; Rud 117; Borek, -bn- 230. BCz

Studnia zob. **Studzionka** (2)

Studnica (1), dziś *Stara Studnica*, wś, kosz., gm. Kalisz Pomorski, 11 km na pñ.-wsch. od Kalisza Pomorskiego: *Studenitz* 1337 LandbNM 107; *Studenitcze* 1435 SHGNM(Repertorium nr 815); *Studenitze* 1503 CdB A XVIII 199; *Studenitz* 1608 Eickstedt 247; *Alt Stüdenitz* 1796 MpGüss; *Stüdenitz* 1796–1802 MpSchröt XIII; *Alt Studenitz* 1807 MpNeumark II; *Alt Stüdenitz* 1821 Rumpf III 170; *Alt Stüdenitz* — *Stara Studnica*, -rej -cy, *starostudnicki* 1947 MPol XXV nr 111; *Stara Studnica*, -rej -cy 1982 WUN III 292. — Od psł. *studьнь lub *studenь ‘zimny, chłodny’ Spsł(kartoteka), por. stp. *studzienny* ‘mający związek ze studnią [źródłem]’ Sstp VIII 492, z suf. -ica, lub od psł. *studenica ‘źródło’, por. dłuż. *stuženica*, ukr. *студенія* ‘ts.’ Spsł(kartoteka). Miejscowość leży nieopodal jez. *Studzieniec*, por. *Stüdenitz* S. ok. 1845 MpRey nr 45, w pobliżu przepływa też struga *Studzienica*, por. *Buchholz Fl.* ok. 1845 MpRey nr 45, *Stüdenitz Fliess* ok. 1893 KDR nr 190, co ze względu na znaczenie podstawy może świadczyć o tym, że pierwotny w tym gnieździe był hydronim. Nazwę zmieniono jako *Studenitz*, *Stüdenitz*; od XVIII w.

człon dyferencyjny od przym. *alt* ‘stary’ dla odróżnienia od wsi *Nowa Studnica*, zob. *Studnica* (2a). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stara Studnica*. Lit.: TrautmElb II 32–3; RzDuma I 215; SHGNM V 119. BCz

Studnica (1a), wś, legn., gm. Miłkowice, 7 km na pld.-wsch. od Chojnowa: aliam tabernam *Studencam*, ... *Studenicham* 1198 SUr I 43; *Studinicza* 1214 Reg nr 164; *Studnitz* ok. 1300 CdSil XIV 133; in *Studinicz* circa Leginicz 1318 MPL I 142; in *Studinicz* 1318 Reg nr 3842; *Studnicza* (1329) K 659; Dorfe *Studnicza*, v. *Stenicz* 1329, *Studnitz* 1333 Reg nr 4889, 4858, 5223; off den dorffern Sygirdorff, *Stödnicz*, vnd Wilckschicz 1359, czur *Studnicz* 1364 Schir 145, 166; *Studnicz* (1388)1521 CdSil XXIV 164; *Stewdenicz*, *Stwedenicz* 1399 ZfGS XXXIII 398, 399; *Stewdenicz* 1418 Heyne I 715; *Steudnitz* ok. 1672 MpDSLig; *Steudnitz* 1736 MpWielLig; *Steudnitz* 1789 Z VIII 316; *Steudniz* ... izt wirts vom gemeinen Manne insgemein durch *Stoinz* ausgedrückt 1790 Presb IV 594; *Steudnitz* 1845 K 659; *Steudnitz* 1890 SG XI 333; *Studnica*, *Steudnitz* 1900 Myc 48; *Steudnitz*, *Studnica* 1941 Wrzosek 31; *Steudnitz* — *Studnica*, -cy, *studnicki* 1948 MPol XXV nr 142; *Studnica*, -cy 1982 WUN III 367. — Pierwotnie zapewne *Studzienica*, od przym. *studzienny* ‘mający związek ze studnią [źródłem]’ Sstp VIII 492, może też w niepoświadczonym znaczeniu ‘zimny, chłodny’, z suf. *-ica*, lub od ap. *studzienica ‘źródło’ (< psł. *studenica) Spsł(kartoteka). Ewentualnie *Studnica*, od stp. *studnica* ‘studnia; naturalne źródło’ Sstp VIII 491–2. Nazwę zmieniono jako *Studnitz*, *Steudnitz*, lokalnie funkcjonowała też forma *Stoinz*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Studnica*. Lit.: SNGŚI XIII 103–4; Jungnitz, Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Alterthum Schlesiens, Bd. 33, 1899, 398, 399; Domański, Szkice Legnickie III 165–6. PS

Studnica (2), wś, olszt., gm. Jeziorany, 6 km na zach. od Jezioran: *Schoenborn* (1339) SG X 386; xl. Mansos ad villam ... faciendam, nadpis na dok.: „Priuilegium ville *Schöneborn* 1341 MWrm II 3–4, przyp. 1; ville ... *Schoneborn* (1344) XIV PrUr III 542; *Schonenborn* 1376 MWrm V 19; villam *Schonenborn* 1390 MWrm III 206; *Schoneborn* 1615 RŁWrm 275; *Schönborn* 1718

Wijaczka 420; *Schönborn* 1755 MpEnd; *Schönborn* ok. 1780 HAPr IV 370; *Schönborn* 1796–1802 MpSchröt XI; *Schoenborn* 1889 SG X 386; *Schoenborn* — *Łazarek* al. *Szymbory* 1946 Ley I 99; *Schönborn* — *Studnica*, -y, *studnicki* 1947 MPol XXV nr 111; *Studnica*, -cy 1982 WUN III 367. — Dawna n. niem. *Schönborn*, złożona z przym. *schön* ‘ładny, piękny’ i ap. *Born* ‘źródło’. Po 1945 r. odnotowano n. pol. *Łazarek*, zapewne od nazw. *Łazarek* (: *Łazarz*) RymSEN II 36, oraz n. *Szymbory* stanowiącą adaptację fonetyczno-fleksyjną n. niem., następnie urzędowo ustalono n. *Studnica*. Lit.: ZGAE XII 647, XXIII 654, 663; PospWrm 140, 227–8. RP

Studnica (2a), dziś *Nowa Studnica*, wś, pił., gm. Tuczno, 9 km na pld.-wsch. od Kalisza Pomorskiego: *New Studnitz* 1584 SHGNM(Ost 114); *Nev Stuttenitz* 1608 Eickstedt 245; *Neu Stüdnitz* 1779–85 RzDuma I 215; *Neu Stüdnitz* 1789 MpGillyPom; *Neu Stüdnitz* 1833 MpUMbl 1248; *Neu Stüdnitz* — *Nowa Studnica*, -wej -cy, *nowostudnicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Nowa Studnica*, -wej -cy 1981 WUN II 550. — Nazwa niem. *Neu Stüdnitz* dyferencyjna w stosunku do *Starej Studnicy*, niem *Alt Stüdnitz*, położonej kilkanaście km na północ, zob. *Studnica* (1). Por. też n. pobliskiego jez. *Neu Stüdnitz* S. 1851 MpRey nr 61. Lit.: TrautmElb II 32–3; RzDuma I 215. PS

Studnica (3), wś, szczec., gm. Ińsko, 6 km na wsch. od Ińska: *Grassee* 1337 LandbNM 102; zamek *Crassche* 1348 SHGNM(Grotefend I nr 570); *Granser* 1364 CdB SB 35; *Grasse* 1375 SHGNM(Kapl Wolg 75); *Grazse* 1421 SHGNM-(Kratz nr 101); *Grasche* 1485 SHGNM(Schmidt Borne II 513); *Grassee* 1572 SHGNM(Ost 113); *Grasse* 1618 MpLub; *Grassee* 1789 MpGillyPom; *Grassee* 1834 MpUMbl 1155; *Grassee* — *Studnica*, -cy, *studnicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Studnica*, -cy 1982 WUN III 367. — Dawna n. niem. zapewne od n. jez. *Gras-See, por. *Grasseeer-S.* 1892 MpMbl(2559), dziś Jezioro Trawiaste; obie nazwy od *grass* ‘trawa’ + *-see* (: *See* ‘jezioro’). Nazwa *Studnica* wprowadzona urzędowo po 1945 r., por. n. jez. położonego w pobliżu: stagnum *Studenitz*, a stagno *Studenitz* 1248 PU I 562, dziś *Studnica*. Lit.: SHGNM V 119. BCz

Studnica zob. **Studzienice** (4)

Studnice

Studnice, przys., dawniej wś, ziel., gm. Brzeżnica, 6,5 km na pld.-zach. od Kozuchowa: zum *AppelBborne* 1548, *Appenborn* 1559, Stenzel von Nostitz den Kretscham zum *Appelborn* dermaßen außgesetzt 1578, *Appenborn* ... Der Kretschamb ist vor Zeiten ein Kirch gewest, vnd ... zum kretscham gemacht, zum *ablasbrun* genant 1591 CdlSteller 13–5; *Appenborn* 1596, *Appenborn* 1659 CdSil XXXI 58, 61; Kirchen zu *Appenborn* ... darunter vorspringenden Brunnens vor alters Ablaßbrunn genandt 1660 Steller 26; *Appenborn* 1660, *Appenborn* 1663, *Appenborn*, *Abbtborn* 1666, *Appenborn* 1667, *Appenborn* ... in diesem Dorf ein Brunnen gewesen, zu Ablaßbrun genant woerden 1668 Steller 17, 12, 28, 21, 15; Tempelum in *Ablas Brun*, *Ablasbrun* 1679, *Ablasbron* 1687/88 J III 275, 276, 728; *Ablasbrun* 1739 MpWielGlog; *Ablasbrunn* 1779 Büsching XIII 266; *Ablaßbrunn* 1787 Z VII 88; *Ablaßbrunn* 1845 K 1; *Ablasbrunn* — *Studnice*, -ic, *studnicki* 1949 MPol XXVII nr A-29; *Studnice*, -nic 1982 WUN III 367. — Nazwa niem. zapewne ponowiona z n. źródła, które znajdowało się przed kościołem w omawianej miejscowości, por. *Ablaßbrunn* 1660 Steller 26, Foniculus iste scandalis est tectus cum inscriptione ab haereticis apposita inquantum legibilli: Heylbrunnen. Nunc vero locus iste non Ablasbrun sed Affenborn nuncupatur 1679 J III 275–6, *Ablasbrunn* 1776 Zückerts 725. Nazwa niejednoznaczna. Według G. Stellera miała oznaczać ‘otwartą studnię, źródło’ (*offene Brunnen*), co jednak nie jest przekonujące. Zapisy *Appelsborn*, *Appelborn* mogą sugerować pochodzenie od dniem. n. os. *Appel*, niem. *Apfel* (‘jabłko’), jednak jeszcze w XVI w. pojawia się postać *Ablas(s)brunn*, por. niem. *Abläss* ‘odpust, odpuszczenie grzechów’, ale też ‘spust, śluza’ (Digitales Familiennamenwörterbuch Deutschlands). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Studnice*. Lit.: SNGŚI XIII 104; Steller, Jahrbuch des Vereins für Schlesische Kirchengeschichte, Bd. 31, 3–34.

PS

Studnie, wś, rad., gm. Głowaczów, 20 km na pld.-wsch. od Białobrzegów: *Studnie*, z *Studniow*, w *Studniach* 1835 APRad(58/131/0/1/25, k. 29); *Studnie* 1839 MpKwat IV 5; *Studnie* 1890 SG XI 496; *Studnie* 1921 Sk III 52; *Studnie*, -dzien, *studziński* 1970 UN 25, 20. — Od ap. *studnia*

‘otwór odpowiednio urządzony do dobywania wody’ SW VI 483, także ‘naturalne źródło’ Sstp VIII 491, w l. mn. UB

Studniska, dziś *Studniska Dolne* i *Studniska Górne*, dwie wsi, jel., gm. Sulików, 6 km na pld. i pld.-wsch. od Zgorzelca: *Schonborn* (1346) CdL I 384; *Schonenborn* 1352 KOL 18; zum *Schonborn* 1388 OLUrk I/1, 125; *Schonenborn* 1392/93, *Schonborn* 1398/99 CdL III 238, 357; *Schoneborn* 1422 CdL V 23; *Schonborn* 1425, *Schonborn* 1427 CdL II/1, 232, 466; in *Schaneborin* 1435 CdSax II/3, 52; vom *obern Schonborn* 1448, super villa *Schonborn* 1452, das neditdorff czu *Schonborn* 1465 OLUrk I/2, 63, 68, 96; zum *Schonborne* 1492, *Schönborn* 1497, *Schönborn* 1498, *Schonborn* 1506, *Schönbrunn* 1515, *schonborn* 1517 OLUrk II 15, 33, 37, 72, 101, 108; vom *Schonborne* 1520, 1523, *Schonborn* 1531 CdL V 99, 101, 111; *Schönborn* 1531, *Schönborn* 1555 OLUrk II 142, 182; *Schönborn*, *Nider Schönborn* 1595 CdL V 182; *Schönbrunn* 1597, 1668 OLUrk II 254, 330; *Schönborn* ok. 1720 MpWeigSup; *Schönbrunn* 1823 Mützell IV 266; *Nieder*-, *Ober-Schönbrunn* 1825 SGTS II 339; *Schönbrunn Nieder*- u. *Ober*- 1845 K 603; *Nieder Schönbrunn* — *Studniska Dolne*, -sk -nych, *studnicki*, *Ober Schönbrunn* — *Studniska Górne*, -sk -ych, *studnicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Studniska Dolne*, *Studniska Górne*, -nisk -nych 1982 WUN III 367. — Dawna n. niem. *Schönborn*, od XVI w. też *Schönbrunn*, od przym. *schön* ‘piękny’ i ap. *Born*, *Brunn* ‘źródło’. Od XV w. notowane formy z dodatkowymi członami od przym. *ober* ‘górnny’ i *nieder* ‘dolny’ w związku z podziałem wsi. Po 1945 r. wprowadzono urzędowo n. *Studniska Dolne* i *Studniska Górne*. Lit.: SNGŚI XIII 104; BenaGŁuż 419–27; SGTS II 339–44. PS

Studnisko, wś, lub., gm. Józefów nad Wisłą, 14 km na pld.-zach. od Opola Lubelskiego: *Studnisko* ... na *Studniku* 1864, w *Studniku* 1865 APLub(35/1912/0/2.4/67, k. 91; 68, k. 104); *Studniska* 1877 Zin II 188; *Studniska* 1890 SG XI 496; *Studnisko* 1899 Cat 32; *Studniska*, kol. 1902 Przew II 197; *Studnisko*, *Studnisko Borowskie*, dwie kol. 1921 Sk IV 85; *Studnisko*, kol. 1933 SkBy 1642; *Studnisko* 1952 UW 147; *Studnisko*, -ka, *studnicki* 1970 UN 116, 6. — Od ap. *studnisko* ‘miejsce, gdzie była studnia’ SW VI 484,

też ‘dół nad studnią wykopany, cysterna’ SL V 489, okresowo w formie pluralnej. Przejściowo, w 1. połowie XX w., były to dwie kolonie; człon przymiotnikowy n. zestawionej od n. m. *Bór* (2). Lit.: SHGLu IV 138. IN

Studnitz zob. **Studnica** (1a)

Studowa Woda zob. **Niedźwiedzkie** (1)

Studsın zob. **Studzieniec** (3)

Study zob. **Studa**

Studzenitz zob. **Studzienice** (1)

Studzian, wś, przem., gm. Przeworski, 3 km na pld.-zach. od Przeworska: per bonis *Studzona* 1394 ZDM IV 278; *Studzona* 1458 AGZ XIX 4; villis *Studzyone* 1471 Matr I nr 665; in *Studzyana* 1473 AGZ VII nr 66; *Studzena* 1474, *Studzona* 1494, *Studzeno* 1496 AGZ XIX nr 87, 523, 581; *Studzona* 1508, *Studzyona* 1515 ŻDz XVIII/1, 113, 136; *Sthudzyona* 1531 ASK I 34, 363v; *Studzionia* 1589 ŻDz XVIII/1, 5; wieś *Studzienna* (1642)XIX Przyboś 235; *Studzieno* 1662, *Studzienna* 1673 ASK I 73, 565v, 652; *Studzian gorny* i *Studzian dolny* 1755 ADP 182, k. 33; *Studzian* 1785 ADP 244, s. 33; *Studzian* 1794 Ga Rr2; *Studzian* 1861–64 MpFran; *Studzian* 1890 SG XI 496; *Studzianna* 1902 ŻDz XVIII/1, 5; *Studzian* 1921 Sk III 35; *Sudzian*, -na, *studziański* 1966 UN 68, 32. — Pierwotnie *Studzional*//*Studzienna*, od przym. *studzienny*, *studzionny* ‘mający związek ze studnią [źródłem]’ Sstp VIII 492, może też w niepoświadczonym znaczeniu ‘zimny, chłodny’, por. czes. *studenyj*, dłuż. *stużony*, ukr. *sudenij* ‘ts.’ (< psł. *studenъ) Spśl(kartoteka); n. oznaczała miejsce, gdzie jest zimno, najprawdopodobniej od wody (wś leży nad Nowosiółką, w pobliżu jej ujścia do Mleczki). W zapisach poświadczone wahanie w zakresie rodzaju. Ustaliła się postać *Studzian* z gw. przejściem -eN- > -aN- i zmianą rodz. na męski. Okresowo n. zestawione z członami odróżniającymi od przym. *dolny*, *gorny*. Lit.: MakPrz 262; Borek, -bn- 230; Przyboś, Przemyskie Zapiski Historyczne VIII–IX 235. BCz

Studzianna zob. **Studzianka** (1), **Studzianna** (1, 2), **Studzieniczne**

Studziane zob. **Studzianna** (2)

Studzianek (1), os., dawniej wś, olszt., gm. Barczewo, 6 km na pld.-wsch. od Barczewa: *Kodbor* 1615 RŁWrm 274; *Kadborn* (!) 1656 Kol-

berg 261; *Kucboren* 1688 Birch 235; *Kutzbory* vasallagium 1718 Wijaczka 1718; *Kutzborn* 1755 MpEnd; *Kucboem* (!) 1772 KolbergVE 83; *Kutzborn* (*Kuzbom* (!)) ok. 1780 HAPr IV 674, 283; *Kutzborn* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Gr.*, *Kl. Kutzborn*, dwa maj. 1820 Wald 172; *Katzborn* ok. 1845 MpRey nr O; *Kutzborn* — *Kucbory* 1879 Kętn 195; *Kucbory* al. *Kodborn*, niem. *Kutzborn*, wś 1883 SG IV 835; *Kucbory* — *Kutzborn* 1941 Choj 108, 194; *Kutzborn* — *Studzianek*, -nka, *studzianecki* 1949 MPoL XXVII nr A-92; *Studzianek*, -nka 1982 WUN III 367; gw. *kucbory*//*kucbori*//*stużanki*, -uř. — Według historyków wś powstała już w XIV w., jednak brak zapisów z tego okresu. Nazwa niem. złożona z n. os. *Kutz*, *Kud* Gott 389 i strukturalnego członu -born. Spolonizowana już w XVII w. jako *Kucbor; forma *Kucboren* to efekt regermanizacji pol. odpowiednika. Po 1945 r. ustalono n. *Studzianek*; w gw. używana forma pluralna *Studzianki*, która nawiązuje do znaczenia *Born* ‘źródło, studnia’. Lit.: PospWrm 85; CzNiem 168. RP

Studzianek (2), wś, skiern., gm. Biała Rawska, 7,5 km na pld.-zach. od Białej Rawskiej: *Studzianek* 1579 ŻDz XVI 170; *Studzianek* 1674 ASK I 70, 988; *Studzianek* 1792 MpPerRw; *Studzianek* 1827 Tabella II 206; *Studzianek* 1839 MpKwat III 4; *Studzianek* 1890 SG XI 496; *Studzianek* 1921 Sk I 154; *Studzianek*, -nka 1982 WUN III 367. — Od stp. *studzionka* ‘mała studnia czy źródelko’ Sstp VIII 492, w wyniku derywacji paradygmatycznej z wymianą suf. na -ek. Zmiana o > a hiperpoprawna. Lit.: WójcikRaw 156. UB

Studzianiec zob. **Studzieniec** (8)

Studzianka (1), wś, biał., gm. Łomazy, 13 km na pld.-wsch. od Białej Podlaskiej: *Студеная*, село *Студеное* 1566 DMA I 354, 355; *Studzianna*, z *Studzianką* 1570 Lupodl 10, 22, 23; ze wsi *Studzionki* 1667, Z *Studzianki* 1690 RPobLu 35, 95; *Studzianka* 1775 SHGPd(Tarpod); *Studzianka* 1795 MpPerPd; *Studzianka* 1827 Tabella II 206; *Studzianka* 1890 SG XI 496; *Studzianka* 1921 Sk IV 2; *Studzianka*, -ki, *studziański* 1966 UN 105, 27. — Pierwsze zapisy cyrylicą mogą być formami kancelaryjnymi, ale mogą również odzwierciedlać wymowę ukr., bo to obszar z ludnością mieszaną, por. ukr. *studenyj* ‘zimny’, pol. gw. *studziany* ‘ts.’ SW VI 484. Później *Studzianka*, z dodanym suf.

Studzianka

-ka, por. ap. *studzianka* ‘studzienka, źródło’. Wieś leży nad rz. Zielawą, pd. Krzyny. *IN*

Studzianka (2), wś notowana do 1967 r., legn., gm. Gromadka, 11 km na płd.-zach. od Przemkowa: *Armada* 1736 MpWielJav; *Armada* 1739 MpWielGlog; *Armada* 1779 Büsching XIII 256; *Armada* 1791 Z X 449; *Armada* 1845 K 10; *Armada* 1912 Meyers I 104; *Polesie*, n. przejściowa 1945 SNGŚI XIII 104; *Armada* — *Studzianka*, -ki, *studzianecki* 1946 MPol XXV nr 142; *Studzianka* 1952 UW 221; *Studzianka* 1967 SM 1102. — Dawna n. niem. *Armada*, *Armada*, od ap. *Armada* ‘armia’ DWB III 270 i *Brunn* ‘źródło’. Nazwa ta ma zapewne związek z prowadzonymi w tej okolicy działaniami militarnymi w okresie wojny trzydziestoletniej, por. n. pobliskiej wsi *Kriegsheide* (*Kriegheide* 1643 MpDSGlog; od ap. *Krieg* ‘wojna’), zob. *Pogorzelska*. Być może znajdował się tu również posterunek graniczny — miejscowość leżała na granicy dawnych księstw glogowskiego i jaworskiego. Nieporozumieniem jest w tym kontekście łączenie omawianej n. z ap. *Armada* w znaczeniu ‘armada’ — flota wojenna Filipa II’, jak to czynią autorzy SNGŚI. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Studzianka*. Miejscowość, choć notowana jeszcze w latach 60. XX w., tuż po II wojnie światowej została całkowicie wysiedlona w związku z utworzeniem na jej obszarze poligonu wojskowego. Śladem po n. wsi jest n. ter. *Studzianka*, uroczysko-dawna miejscowość (PRNG). Lit.: SNGŚI XIII 104; *Otwarta encyklopedia powiatu żagańskiego*, 2000, 77–8. *PS*

Studzianka (3), wś, olszt., gm. Jeziorany, 10 km na płd.-zach. od Jezioran: *Wunnenberg* (1358)1392 PrUr V 361; [40 włók w lesie] *Wngarite*, z nadpisem: *super Wunnenberg* (1359)XIV sub a. 1350 PrUr V 195, 444; in *Wunnenberg* (1371) MWrm II 443; *Wunnenberg* 1615 RŁWrm 275; *Worenberg* (!) 1656 Kolberg 279; *Vonnenberg* 1718 Wijaczka 420; *Wonnenberg* 1755 MpEnd; *Wannenberg* 1796–1802 MpSchröt XI; *Wonnenberg*, wś 1820 Wald 160; *Wonnenberg* 1849 MpRey nr 19; *Wonnenberg* 1930 Mp-100(32-31); *Wonnenberg* — *Studzianka* 1946 Ley I 99; *Wonnenberg* — *Studzianka*, -i, *studzianecki* 1947 MPol XXV nr 111; *Studzianka*, -ki 1982 WUN III 367. — Dawna n. *Wonnenberg*/*Wunneberg, złożona

z ap. *Wonne* ‘radość, rozkosz’ lub średniem. *wünne*, stwysniem. *wunnja* ‘pastwisko’ Kluge 868 i członu -*berg* ‘góra’. Wieś założona na włókach w lesie o n. *Wugarite*, może pierwotnie **Wanger-it-*, por. prus. n. *Wagerithen* 1423 Ger 194, *Wangritten*, *Wenkerythen* — *Węgoryty* 1946 Ley I 10, dziś *Węgoryty* (zob.), choć nie można wykluczyć związku z ap. *wangus* ‘dąbrowa’, z suf. -*ar-* (TAP 178) + -*it* (Ger 257). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Studzianka*. Lit.: PospWrm 171. *RP*

Studzianka zob. **Rębiszewo-Studzianki, Studzianki** (1, 2, 6), **Studzianki Pancerne, Studzianka** (2), **Studzieńczyna**

Studzianki (1), wś, biał., gm. Wasilków, 5 km na płn.-zach. od Supraśla: do sioła *Studzianki* 1639 Kond 192; *Studzianki* 1744 SDV 149; *Studzianka* 1770 AtEGr 7; wieś *Studzianki* 1773 DekPd 138; *Studzianki* 1784 DekKn 187; *Studzianka* 1795 MpPerPd; *Studzianki* 1890 SG XI 497; *Studzianki* 1921 Sk V 11; *Studzianki*, -nek 1982 WUN III 367; gw. brus. *studzanki*, -nak, *studzanski*. — Od ap. *studzionka*, *studzienka* ‘mała studnia czy źródło’ Sstp VIII 492, gw. *studzianka* ‘miejsce, skąd wytryska woda; płytsza studnia; źródło zimnej wody’ SGPRei(kartoteka), wtórnie w l. mn., por. też brus. gw. *studziancy* ‘źródła’. Wieś leży nad ciekami wodnymi w pobliżu rz. Supraśli. Lit.: Kond 192. *IN*

Studzianki (2), wś, ciech., gm. Nasielsk, 6 km na płd.-zach. od Nasielska: in *Studzianka* 1436 Zakr II nr 2152; *Stvdzyanka*, *Studzianka* 1477 MK 9, 87; *Studzianki* (1514) SHGMz(Z 20, 442–442v); *Studzianka* 1518 SHGMz(PT 1, 358v); *Studzianki* 1533 SHGMz(Z 4, 217v); *Studzianki* 1576 ŻDz XVI 315; *Studzianka* 1827 Tabella II 206; *Studzianki* 1839 MpKwat IV 3; *Studzianka* al. *Studzianki* 1890 SG XI 496; *Studzianki* 1921 Sk I 137; *Studzianki*, -nek 1982 WUN III 367. — Od ap. *studzienka*, *studzianka*, wtórnie w formie pluralnej. Lit.: ZMaz 350. *UB*

Studzianki (2a), os. notowana do 1967 r., dawniej wś, elbl., gm. Markusy, 14 km na płn.-wsch. od Dzierzgonia: [*Kühlborn*] 1244 Żuławy 96; *Kulborn* (1437), *Kulborn* (1466) Schmitt 225; *Piscatores* in *Küleborn* 1582 ŻDz XXIII 83; *Rybacy nad jeziorem Druznem* 1672, *Kilborn* 1764 Schmitt 225; *Kielborn* (1773) Schmitt 225; *Kuhlborn*, wś 1785 Goldb I 89; *Kühlborn* 1796–

–1802 MpSchröt X; *Kühlborn*, wś 1820 Wald 175; *Kühlborn* ok. 1845 MpRey nr 18; Drużno ... osady ... *Kühlborn*, po polsku *Rybaki* 1881, *Kuehlborn* in Ostpreussen ... tuż obok Kielborni malborskiej i *Rybaków* sztumskich 1883 SG II 170, IV 848; *Kuhlborn*, fr. auch *Kielbornia*, *Küleborn* 1912 Bär 65; *Kuehlborn* — *Zdrójkowo*, wś 1946 Ley I 82; *Kühlborn* — *Studzianki*, *-nek*, *studzianecki* 1950 MPol nr A-52, poz. 588; *Studzianki* — *Kühlborn*, os. 1951 Rosp 316; *Studzianki* 1967 SM 1102. — Dawna n. niem. *Kühlborn*, złożona z przym. *kühl* ‘chłodny, zimny’ i ap. *Born* ‘źródło’ DWB II 243. W XIX w. odnotowana oboczna n. *Rybaki*, od ap. *rybak*, w l. mn. (w związku z połowem ryb w jez. Drużno przez mieszkańców). Nazwa niem. *Kühlborn* spolonizowana jako *Kielbornia* (adaptacja fonetyczno-morfologiczna), później *Zdrójkowo* (kalka członu *-born*). Po 1945 r. ustalono n. *Studzianki*. Na mapach współczesnych w tym miejscu jest teren zalewowy. Lit.: Schmitt 225. RP/PS

Studzianki (3), dziś *Studzianki*, wś, i *Studzianki-Kolonia*, kol., dawniej wś, lub., gm. Zakrzówek, ok. 15 km na pld.-wsch. od Kraśnika: *Studzonky* 1466 SHGLu III 228; *Sthudzyanky*, *Studzanky* 1470–80 DB II 558, III 384; *Studzionki* 1529 LR 35; *Studzianki* 1531 ŻDz XIV 374; *Sthudzianki* 1565 Lulu 41; *Studzianki* 1626 RPobLu 78; *Studzianki* 1676 ŻDz XV 8a; *Studzianki* 1783–84 RejKor 366; *Studzianki* 1787 Spis 440; *Studzianki* 1827 Tabella II 206; *Studzianki*, wś i folw. 1890 SG XI 497; *Studzianki*, wś i folw. 1921 Sk IV 41; *Studzianki*, *-nek*, *Studzianki-Kolonia*, *-nek-nii*, *studziański*, dwie wsi 1970 UN 112, 32; *Studzianki*, *-nek*, *Studzianki-Kolonia*, *-nek-nii* 1982 WUN III 367, 368. — O n. *Studzionki*, *Studzianki* zob. *Studzianki* (1). Człon drugi n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: SHGLu III 228; KosLu 73. IN

Studzianki (4), dziś *Studzianki* i *Nowe Studzianki*, dwie wsi, piotr., gm. Czerniewice, ok. 14 km na pld.-zach. od Rawy Mazowieckiej: *Studzanky* (1444, 1447)1456 MK 4, 59v; *Studzyonek* 1511/12 VisitGn 352; *Studzanky* 1511–23 ŁLB II 300; *Studzianki* 1579 ŻDz XVI 177; *Studzianki* 1674 ASK I 70, 991v; *Studzianki* 1792 MpPerRw; *Studzianki* 1827 Tabella II 206; *Studzianki* 1839 MpKwat III 3; *Studzianki*, wś i folw. 1890 SG XI 496; *Studzianki*, wś i folw. 1921 Sk

I 150; *Studzianki*, *Studzianki Nowe* 1952 UW 101; *Studzianki*, *-nek*, *Nowe Studzianki*, *-wych -nek* 1981, 1982 WUN II 576, III 367. — Okresowo w XVI w. *Studzionaek*, singularyzacja i zmiana rodz. nazwy. Współcześnie dwie wsi, człon dyferencyjny w n. zestawionej od przym. *nowy*. Lit.: WójcikRaw 156. UB

Studzianki (5), dziś *Studzianki* i *Studzianki-Kolonia*, dwie wsi, piotr., gm. Wolbórz, ok. 5 km na wsch. od Wolborza: *Studzianki* desertum 1511 ŻDz XIII 199; *Studzanky* 1511–23 ŁLB II 179; *Studzianki* 1552 ŻDz XIII 268; *Studzianki* 1673 ASK I 74, 332; *Studzianki* 1783–84 RejKor 862; *Studzianki*, kol., folw. i młyn 1890 SG XI 497; *Studzianki*, wś, *Studzianki*, kol. 1921 Sk II 70; *Studzianki* 1952 UW 96; *Studzianki*, *-nek*, *Studzianki-Kolonia*, *-nek-nii*, *studziankowski* 1974 UN 46, 52. — Człon odróżniający n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. IN/KS

Studzianki (6), wś, skiern., gm. Sadkowiec, 10 km na pld. od Białej Rawskiej: *Studzanky* 1443 MK 337, 127v; *Studzanka* (1447)1456 MK 4, 71; *Studzanky* 1455 MK 337, 64; *Studzanky* 1476 KkM 275; *Studzianki* 1579 ŻDz XVI 171; *Studzianki* 1674 ASK I 70, 990v; *Studzianki* 1792 MpPerRw; *Studzianki* 1827 Tabella II 206; *Studzianki*, folw. 1890 SG XI 497, *Studzianki*, kol. 1921 Sk I 152; *Studzianki* 1952 UW 101; *Studzianki*, *-nek* 1982 WUN III 368. — Efemerycznie w XV w. *Studzianka* — singularyzacja nazwy. Lit.: WójcikRaw 156. UB

Studzianki (7), wś, tarnob., gm. Lipnik, 10,5 km na pld.-wsch. od Opatowa: *Студзянки* 1866 GPKP IV 14; *Studzianki*, folw. 1877 Zin II 188; *Studzianki*, folw. 1890 SG XI 497; *Studzianki A* i *B*, kol. 1921 Sk III 124; *Studzianki A* i *B*, dwie kol. 1933 SkBy 1642; *Studzianki*, *-nek*, *studziański* 1970 UN 32, 40. — Od ap. *studzianka*, w l. mn. Przejściowo n. z oznaczeniami literowymi *A*, *B* w związku z podziałem wsi. IN

Studzianki zob. **Rębiszewo-Studzianki, Skru-da (3), Studzianki Pancerne**

Studzianki A, B zob. **Studzianki (7)**

Studzianki-Kolonia zob. **Studzianki (3, 5)**

Studzianki Nowe zob. **Studzianki (4)**

Studzianki Pancerne, wś, rad., gm. Głowaczów, 14 km na pld.-wsch. od Warki: *Studzanky* (1417)1456 MK 3, 60; *Studzionki* 1417, *Stu-*

Studzianna

dzanky 1418, *Studzianki* 1421 Czer nr 951, 1066, 1374; *Studzanky* 1489 MK 18, 33v; *Stvdzyanka* 1521, *Stvdzyanky* 1522 MK 32, 97 i 127v; *Studzianka* 1576 ŻDz XVI 243; de agris cmetonum *Studzieski* sub parochia ... in Lezenice 1602–04 VisCrac 346; *Studzianki* 1662 ASK I 72, 659; *Studzianki* 1787 Spis 417; *Studzianki* 1827 Tabella II 206; *Studzianki* 1839 MpKwat IV 5; *Studzianki* al. *Studzianka* 1890 SG XI 497; *Studzianki* 1921 Sk III 61; *Studzianki Pancerne*, -nek -nych, *studziankowski* 1970 UN 25, 29. — Od ap. *studzienka*, *studzionka* ‘mała studnia czy źródółko’ Sstp VIII 492, w formie pluralnej, okresowo w XVI w. też singularyzacja. Człon dyferencyjny *Pancerne* nawiązuje do bitwy pancernej z czasów II wojny światowej. UB

Studzianna (1), wś, leszcz., gm. Borek Wielkopolski, 8 km na pñ.-zach. od Borku Wielkopolskiego: *Studzianna* 1783–84 RejKor 819; *Studziana* 1791 MpPerPn; *Studziana* 1798 MpHopf XI; Vw. *Studzianna* 1802–03 MpGillyPr; *Studzianna* 1846 KsP 384; *Studzianna* 1890 SG XI 498; *Studzianna* 1921 Sk X 99; *Studzianna*, -ny, *studziański* 1970 UN 78, 8. — Nazwa zapewne ponowiona z n. lasu, na którego miejscu założono wś, por. silva *Studzyona* 1531 Koz III 269, ta od n. strugi płynącej dawniej w tej okolicy, por. struga dicta *Studzyena* 1530, *Studziona*, z łożyskiem u *Studziony* (1542)1584, łożisko u *Sthudziony* 1586 SHGPn IV 732. Nazwa w. od stp. *studzienny*, *studzionny* ‘mający związek ze studnią [źródłem]’ Sstp VIII 491–2, *studzianny*, *studzianny* ‘ts.’ SpXVII(kartoteka), może też w niepoświadczonym znaczeniu ‘zimny, chłodny’, por. czes. *studený*, dłuż. *stužony* ‘ts.’ (< psł. *studens) Spśl(kartoteka). Lit.: SHGPn IV 732. PS

Studzianna (2), wś, okresowo mko, piotr., gm. Poświętne, 12 km na pñ.-zach. od Drzewicy: *Studzona* 1411 ZDM VI 339; *Studzona* 1502, *Studzonye* 1504 Matr III nr 289, 1326; *Studzone* 1508 ŻDz XV 483; *Studzonye*, *Studzonye* 1511–23 ŁLB I 635, 647; *Studzianna* (1562)XVIII RegGn 81; *Studziane* 1577 ŻDz XIV 282; loci *Studziannensis* 1674, oppidi *Studziannae* 1675, in monte *Studzianensi* 1689, *Studziana* 1778 WdekOpocz II 136, 131, 135, 140; *Studziana*, mko 1783–84 RejKor 110; z ... *Studziannym*, z ... *Studzianną* 1789 Lusand I 192; *Studzianna*,

Studzianna 1827 Tabella II 206; *Studzianna* 1890 SG XI 497–8; *Studzianna* 1921 Sk III 97; *Studzianna*, -ny, *studziański* 1969 UN 28, 59; *Studzianna*, -nej, *studzianieński* 2015 DZU poz. 1636; gw. *stužana*, -y, *stužiński*. — Od stp. przym. *studzienny*, *studzionny*, też *studzian(ny)*, zob. *Studzianna* (1). Zmiany rodz. żeńskiego na nijaki mogą być skutkiem zmiany statusu miejscowości. Na mapie Perthéesa z 1791 r. dwa obiekty: *Studzianna* oraz *Studzińska Wieś*; n. zestawiona, od n. m. *Studzianna* i ap. *wieś*. Lit.: KSand 193; BañMorf 68. IN

Studzianna zob. Studzian

Studzianny Las, wś, suwał., gm. Giby, 12 km na pñ.-zach. od Sejñ: *Studzian les* 1808 MpTex III; *Студены Ляць* 1811–20 MpOpp(C2); *Studziany las*, wś 1826 Gazeta Warszawska nr 47, 683; *Studziany las* 1827 Tabella II 206; *Studzianny las* 1839 MpKwat VI 3; *Studziany las* 1877 Zin II 188; *Studziany Las* 1890 SG XI 499; *Studzianny Las* 1921 Sk V 70; *Studziany Las*, -nego -su 1982 WUN III 368; *Studziany Las*, -nego -su, *studzianoleski* 2015 DZU poz. 1636. — Nazwa zestawiona, od przym. gw. *studzianny* ‘zimny’ SW VI 484 i ap. *las* = brus. *les* (zob. pierwszy zapis). Wieś powstała przed 1795 r. Lit.: Wiśñ-Sejñ 154. IN

Studziańska Wola zob. Wola Studzińska

Studzielnica zob. Studzienica (2)

Studzielsko zob. Studzieniec (9)

Studzienna zob. Studzian

Studzienica (1), przys., dawniej wś, opol., gm. Głubczyce, 3,5 km na pñ. od Głubczyc: herre Wystube vom *Caldim Hawz* 1410 CEV 212; Gutt *Kaltenhauss* mit einem Rittersietz ... Ritter-Sitz ... *Kaltenhausen* ... Dörffer *Kaltenhausen* 1684 Troska 153–4; *Kaltenhaus* 1736 MpWielKarn; *Kaltenhausen* 1743 SNGŚI XIII 105; *Kaltenhausen* 1779 Büsching XIII 314; *Kalthausen* 1784 Z III 221; *Kaltenhausen* 1800 SNGŚI XIII 105; *Kaltenhausen*, wś 1845 K 266; *Kaltenhausen* — *Studzienica*, -cy, *studzienicki* 1950 MPol nr A-8; *Studzienica*, -cy 1982 WUN III 368. — Dawna n. niem. *Kaltenhaus*, wtórnie w l. mn. *Kaltenhausen*, od przym. *kalt* ‘zimny’ i ap. *Haus* ‘dom’. Forma singularna *Kaltenhaus* była używana nadal wśród tutejszej ludności czeskiej (Maler

291). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Studzienica*. Lit.: SNGŚI XIII 105; Troska, Geschichte der Stadt Leobschütz, 1892, 153–4; Maler, Kościół katolicki na ziemi głubczyckiej w latach 1742–1945, t. I, 2017, 291. PS

Studzienica (2), wś, sier., gm. Kielczygłów, 9,5 km na płn.-wsch. od Pajęczna: *Studzienica*, *Stuziennica* 1737, *Studzienica* 1741 ASC(Rząśnia, U-1737–70, k. 1v, 9); *Stuziennica* 1783, *Studzienica* 1788, *Studziennica* pustkowie 1792, *Studzienice* 1800 ASC(Rząśnia, Z-1783–1814, k. 29, 44, 64, 53); *Studziennica* 1827 Tabella II 206; *Stuziennica* 1839 MpKwat II 6; *Studzienica* 1877 Zin II 188; *Stuziennica*, *Studzienica*, kol. 1883 SG IV 39; *Studzienica* 1918 KdWR(Działoszyn); *Stuzielnica* 1921 Sk II 127; *Stuzielnica* 1952 UW 106; *Studzienica*, -cy 1982 WUN III 368. — Od przym. *studzienny*, *studziomny* ‘mający związek ze studnią [źródłem]’ Sstp VIII 491–2, może też w niepoświadczonym znaczeniu ‘zimny, chłodny’ (< psł. *studenъ) Spsł(kartoteka), z suf. -ica, lub od ap. *studzienica ‘źródło’ (< psł. *studenica Spsł(kartoteka)); na przełomie XVIII i XIX w. w formie pluralnej. W XX w. notowana też forma *Stuzielnica* powstała wskutek dysymilacji *n-n > l-n* i adideacji do ap. *dzielnica*. IN/KS

Studzienica zob. **Studzienice** (1, 2, 3, 4), **Studzieniczne**, **Studzieniec** (4, 6), **Wola Wierzbicka** (1)

Studzienice (1), wś, gdań., gm. Kaliska, 26 km na pld.-zach. od Starogardu Gdańskiego: pustkowie w *Stuziennicy* 1664 Font XXXII 262; *Stuzienice* 1734 ASC(St. Kiszewa, U-1730–1821, k. 4); *Stuzienice* 1750 WK 140; *Stuziennice* Pustkowie w piaskach 1765 LuPrus I/2, 13; *Stuzienica* 1796–1802 MpSchröt XV; *Stuzenitz* — *Studzienica* 1879 KętN 37; *Stuzienice* al. *Stuzienica*, niem. *Stuzenitz* 1890 SG XI 500; *Stuzenitz* 1912 Bär 114; *Stuzienice*, niem. *Stuzenitz* 1921 Sk XI 45, 87; *Studzienica* (*Stuzenitz*) 1925 Krzep 113; *Studzienice* 1952 UW 194; *Stuzienice*, -nic 1982 WUN III 368; gw. *stużeńice*, -*żeńic*, *stużeński*. — Nazwa ponowiona z n. jez. *Studzienice*, por. podle jeziora *Studzienic*, przy jeziorze *Studzienice* 1624 LuPrus 208, początkowo w formie singularnej. Do n. jez. por. *Studzienica* (2). Lit.: Górniewicz, PMT VII 65, 164; Górniewicz, -ica 78. BCz

Studzienice (2), wś, kat., gm. Pszczyna, 5 km na płn.-wsch. od Pszczyny: *Studzienycza* ok. 1470, Pro via do *Stuzienicz* 1476 Musioł, Szuster 8; s *Stuziennicz* 1509 SNGŚI XIII 105; de *Studenicze* 1526 Musioł, Szuster 8; *Studenitze* ein dorff 1536 APKat(17/53/5/65/1, k. 25); *Studenicz* 1628 ZfGS LXVI 150; *Stuzienitz* (1636)1721 IPles 112; *Stuzienitz* 1736 MpWielRat; *Stuzienitz* 1743 SNGŚI XIII 105; *Stuzienitz* 1783 Z II 99; *Stuzienitz* 1845 K 668; *Studzienice*, niem. *Stuzienitz* 1890 SG XI 501; *Studzieniec* 1900 Myc 48; *Studzieniec* (*Stuzienitz*) 1920 PrusŚG 72; *Studzienice* 1927 SkKam 70; *Studzienice*, -nic 1982 WUN III 368. — Pierwotnie *Studzienica*, zob. *Studzienica* (2). Postać *Studzieniec* podawana przez J. Mycielskiego i K. Prusa to forma rekonstruowana ze zniemczonej n. *Stuzienitz*. Lit.: SNGŚI XIII 105; Musioł, Szuster, *Studzienice* — monografia historyczna, 2001, 8. PS

Studzienice (3), wś, rad., gm. Przytyk, 20 km na płn.-zach. od Radomia: *Sthudzyenycze* 1508 ŻDz XV 474; *Stuzyenicze* 1511/12 VisitGn 350; *Stuzyenyce* 1511–23 LLB I 682; *Stulyenyce* (!) 1564–65 Lusand 192; *Stuzienice* 1569 ŻDz XIV 313; *Stuzienice* 1674 ASK I 69, 121; *Studzienice* 1783–84 RejKor 123; *Studzienice* 1791 MpPerSd; *Studzienice* 1877 Zin II 188; *Studzienica* 1890 SG XI 499; *Studzieniec* 1902 Przew II 198; *Stuzienice* 1921 Sk III 114; *Studzienice*, -nic, *studzienicki* 1970 UN 31, 42. — Od ap. *studzienica ‘źródło’, w formie pluralnej. Formy *Studzieniec*, *Studzienica* są przejawem przejściowej singularyzacji nazwy. Lit.: KSand 192; KopRad 65. IN

Studzienice (4), wś, słup., gm. Studzienice, 9 km na pld.-wsch. od Bytowa: villas ... et *Studzencz* 1313 PU V 149; *Studentz* 1313, *Panen Studnitz* 1329 PMT IX 60; bonorum dicti *Studenitz* 1335 Cram II 172; *Studenicz* 1400, *Cleyn Studenitz* 1438 SHGP V 49; *Panen Studenitz* 1438 GZ 134, 135; *Studenitz* 1559 KrBüt 263; *Studenitz* 1618 MpLub; *Studzienice* 1638 Font XLVI 28; *Studnica* ... Kotkowy et *Studzienica* 1744 Font XVI–XIX 271, 295, 296; *Studenitz* ... *Stüdnitz* 1747/48 Font XLVI 138, 168; *Stüdnitz* 1789 MpGillyPom; *Stüdnitz* ok. 1845 MpRey nr 17; *Studzienice*, niem. *Stuednitz* 1890 SG XI 500; *Stüdnitz* — *Studzienice*, -nic, *studzienicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Studzienice*, -nic 1982

Studzienice

WUN III 368; kasz.: *stěžēnce//stěžīnce//stědnice, stěžīńskī*. — Nazwa ponowiona z n. jez. o współczesnej n. *Studzieniczno*, niemieckiej jako *Studenitz*, *Stüdnitz*, por. in stagnum *Studenitz* 1248 PU I 369. W XV w. dwa obiekty: *Panen Studnitz* (**Pańska Studzienica*) i *Klein Studenitz*, z członem dyferencyjnym od przym. *klein* ‘mały’. Wtórnie nastąpiła pluralizacja — *Studzienice*, a po 1945 r. urzędowo ustalono n. właśnie w tej formie. Lit.: SHGPG V 49; Surma, PMT IX 60; RospSEMIG 373. *BCz*

Studzienice zob. **Studzienica** (2), **Studzieniczne**, **Studzieniec** (3, 4, 5, 8), **Studziniec**

Studzieniczna, cz. Augustowa, dawniej wś, suwał.: *Studzieniczna*, wś 1784 DekAug 166; *Studzieniczna* 1795 MpPerPd; *Studienniczna* 1827 Tabella II 206; *Studzieniczna* 1877 Zin II 189; *Studzieniczna*, os. 1890 SG XI 501; *Studienniczna*, wś 1902 Przew II 198; *Studzieniczna*, wś 1921 Sk V 6; *Studzieniczna*, *-nej*, *studzieniczniański*, wś 1971 UN 151, 80; *Studzieniczna*, *-nej* 1982 WUN III 368. — Od n. pobliskiego jez. *Studzieniczne*, por. z Jeziora *Studzieniczne* 1569 FalkReg 92, *Studzieniczne* 1781 MpEGr, Jezioro *Studzieniczna* 1784 DekAug 166, *Studzieniczne*, jez. 1890 SG XI 501, ze zmianą rodzaju. Nazwa w. od przym. **studzien(n)iczny* (: *studzienica), por. cerk.-słow. *студеничний* ‘mający związek ze studnią lub źródłem’ SlovCSR IV 241. Miejscowość została założona ok. 1770 r. przez Wincentego Morawskiego, pustelnika, byłego oficera, który wstąpił do Franciszkańskiego Zakonu Świeckich. Lit.: Borek, *-bn-* 231. *IN*

Studzieniczne, cz. Suwałk, dawniej wś: Uroczysko *Studzienicy* (?) 1811, w *Studzianey* 1813, Osada *Studzienice* 1815, we wsi *Studzienice* 1821 APSuw(63/165/0/1/7, k. 53; 10, k. 43; 18, k. 37; 33, k. 15); *Studienniczna* 1827 Tabella II 206; Os. Leś. *Studzieniczne* 1839 MpKwat VI 3; *Студзенично* 1866 GPKP X 2; *Studienniczna* 1877 Zin II 189; *Studzieniczne*, wś 1921 Sk V 83; *Studzieniczne*, wś 1967 SM 1643; *Studzieniczne*, *-nego*, przys. 1982 WUN III 368; *Studzieniczne* 2013 DzU poz. 200. — Dawniej *Studzienica*, *Studzienice*, efemerycznie też *Studziana*, por. *Studzienica* (2). Wtórnie *Studienniczna*, *Studzieniczne*, z suf. *-na*, *-ne*. Wieś została utworzona w 1874 r. z rozporządzalnych gruntów wsi Krzywulka (dziś Krzywólka). Lit.: Maciejewska-

-Pavković, Przemiany w tradycyjnych technikach rolnych na przykładzie wsi Krzywólka koło Suwałk w latach 1900–1963, [w:] *Studia i materiały do dziejów Suwalszczyzny*, 1965, 502. *PS*

Studzieniczno zob. **Studienniczno**

Studzieniec (1), cz. Mławy, dawniej wś, ciech.: *Studzieniec* 1748 Luploc 260; *Wola* 1765 Luploc 123, 124; *Wola Studzieniec* 1777 Luploc XXVI; *Studzieniec* 1808 MpTex VII; *Studzieniec* 1827 Tabella II 206; *Studzieniec* 1839 MpKwat III 1; *Studzieniec*, wś 1890 SG XI 503; *Studzieniec*, *-ńca* 1982 WUN III 368. — Od przym. *studzienny* ‘mający związek ze studnią [źródłem]’ Sstp VIII 491–2, może też w niepoświadczonym znaczeniu ‘zimny, chłodny’ (< psł. *studenъ Spsł(kartoteka)), z suf. *-ec*, lub od ap. *studzieniec ‘źródło, zimna woda’, por. dłuż. *stužeńc*, słoweń. *studenec*, strus. *стоуденьць* ‘ts.’ (< psł. *studenъць) Spsł(kartoteka). Okresowo *Wola*, *Wola Studzieniec* — zapewne po założeniu os. korzystała ze zwolnień od podatków. *UB*

Studzieniec (1a), os. zaginiona, leżała koło Jaraczewa, kal.: de *Studzenecz* 1406 KZKal nr 1922; in ... villis Lukassew et *Studzienecz* desertis 1598 KsgPoz 25, 731. — Nazwa w związku z n. rz. i stawu w dorzeczu Obry, por. usque ad rivulum *Studzyenyecz* 1495, stagnum *Studzieniec* 1683–85 Koz III 269, w pobliżu Goli i Jaraczewa. *PS*

Studzieniec (2), wś, olszt., gm. Korsze, 6,5 km na pln.-zach. od Korsz: *Wormen* 1419 Ger 208; *Wormen* 1533, *Wormen* 1589, *Wormen* 1620–21 HAPr V 55; *Wormen* ok. 1780 HAPr IV 422; *Wormen* 1796–1802 MpSchröt XI; *Wormen* 1893 SG XIII 940; *Wormen* 1897 MpMbl(1792); *Wormen* Dorf, Gut 1928 Mp-100(32-32); *Wormen* — *Studzieniec* 1946 Ley I 35; *Wormen* — *Studzieniec*, *-ńca*, *studzieniecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Studzieniec*, *-ńca* 1982 WUN III 368. — Prus. n. **Wormjan-*, od ap. prus. *wormjan* ‘czerwony’, sambijskie *urminan* ‘czerwony’ wobec lit. *raudónas* ‘ts.’ (: n. m. *Raudõnē*), lit. *sárkanas*, łot. *sařkans* ‘ts.’ (: n. m. *Sarkanie*) SESmocz 502, 534, PrzybBalt 282. Nazwa *Studzieniec* nadana urzędowo po 1945 r. Lit.: Ger 208; PrzybBalt 282. *RP*

Studzieniec (3), wś, pil., gm. Chodzież, 2 km na pln. od Chodzieży: *Studzyenyecz* 1370 KW III 339; *Studzenecz* 1390 Lek I nr 832; *Studzyenyecz* 1462–67 Koz III 269; Villa *Studzyenyecz* 1510

NKs 83; *Studzyenyecz* 1534, *Studzieniec* 1564, *Studzienic* 1576 ASK I 12, 381v, 571v, 655v; *Studzyenyecz* 1577 ŹDz XII 182; *Studzieniec* 1581 ASK I 4, 541; *Studzieniec* 1618–20 PKal 243; *Studzieniec* 1673 ASK I 74, 91; *Studzin* 1789 Goldb II 234; *Studzieniec* 1791 MpPerPn; *Studzin* 1796–1802 MpSchröt XX; *Studzin* 1802–03 MpGillyPr; *Studzin* 1846 KsP 438; *Studzieniec*, niekiedy *Studzienice*, urząd. *Studsın*, dawniej *Studzin* 1890 SG XI 504; *Studzieniec* zamiast *Studsın* 1921 DzUrz (W. Pozn. nr 13, poz. 231); *Studzieniec*, niem. *Studsın* 1921 Sk X 9, 158; *Studzieniec*, *-dzieńca*, *studzieniecki* 1967 UN 75, 8; gw. *stuźińec*, *-ńca*, *stuźiński*. — Postać *Studzin*, o ile nie stanowi niem. formy substytucyjnej pol. n. *Studzieniec*, powstała przez elipsę suf. *-ec* na bazie gw. formy *Studziniec*, ze zwężeniem artykulacji *'-eN-* > *-iN-*, por. *Studzieniec* (4). Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Studziniec*, zastąpioną następnie formą *Studzieniec*, pozbawioną wspomnianej cechy. PS

Studzieniec (4), wś, pil., gm. Rogoźno, 5,5 km na płd. od Rogoźna: *Studenitz* (1225)ok. 1600, *Studonec* (1225)XVII, *Studeniz* (1225)XVII–XVIII KW XI 1; *Studzieniec* (1343)1550, villa *Sthvdzieniec* (1357)1560 KW VI 146, 196; *Studzyenyecz* (1365)XV, *Studzyenyecz* (1370)XV, *Studzenecz* 1372 KW III 275, 339, 387; de *Studzenecz* 1390 Lek I nr 849; *Studzenicza* 1420 RWlkp I nr 1069; *Studzenicz* 1435, *Sthudzyenyecz* 1498 SHGPn IV 728; *Studzyenyecze* 1507, *Studzyenyecz* 1510 ASK I 3, 16v, 276; *Studzyenyecz* 1531 SHGPn IV 728; *Studzyenyecz* 1553, *Studzieniec* 1563, *Studzieniec* 1577 ASK I 5, 165, 231v, 705v; *Studzieniec* 1580 ŹDz XII 9; *Studzieniec* 1583 ASK I 4, 682; *Studzieniec* 1622–24 PPozn (Tab 1, 28); *Studzieniec* 1676 ASK I 68, 1366; *Studzieniec* 1789 PPozn (Tab 6, 264v); *Studzienice* 1791 MpPerPn; *Studziniec* 1798 MpHopf VI; *Studzieniec* 1802–03 MpGillyPr; *Studziniec* 1821 Rumpf III 170; *Studziniec* 1846 KsP 281; *Studzieniec*, urząd. *Studziniec* 1890 SG XI 504; *Studzieniec*, niem. *Studzinietz* 1921 Sk X 57, 158; *Studzieniec*, *-ńca* 1982 WUN III 368; gw. *stuźeńec*, *-ńca*, *stuźeńecki*. — Efemerycznie występowały formy *Studzienica*, *Studzienice*. Na przełomie XVIII i XIX w. pojawia się postać *Studziniec* ze zwężeniem artykulacji *'-eN-* > *-iN-*, które może mieć podłoże gwarowe, najpewniej jednak jest to

wynik adaptacji n. do jęz. niem. Lit.: SHGPn IV 728–32. PS

Studzieniec (5), wś, piotr., gm. Fałków, 15,5 km na płn.-wsch. od Przedborza: *Studzenecz* (1418) ZDM V 197; *Studzieniec* (1421)1612 ZDM II 3; *Studzyenyecz* 1470–80 DB I 369; *Studzyenyecz* 1511–23 ŁLB I 600; *Sthudzyenyecz* 1529 LR 388; *Studzieniec* 1577 ŹDz XIV 290; de agris villae *Studzieniec* 1602–04 VisCrac 351; *Studzieniec* 1674 ASK I 67, 852; *Studzieniec* 1783–84 RejKor 221; *Studzieniec* 1791 MpPerSd; *Studzienice* 1827 Tabella II 206; *Studzieniec* 1877 Zin II 188; *Studzieniec* 1890 SG XI 502; *Studzieniec* 1921 Sk III 50; *Studzieniec*, *-dzieńca*, *studzieniecki* 1966 UN 24, 12; gw. *stuźińec*, *-a*. — W XIX w. odnotowany wariant w l. mn. *Studzienice*. Lit.: KSand 193. IN

Studzieniec (6), wś, płoc., gm. Sierpc, 3 km na płn.-zach. od Sierpca: *Stvdzyenyecz* 1497 SHGPł 291; *Studzyenyecz* 1531, *Studzyenyecz* 1552 ASK I 41, 88, 632; *Sthudzienyca* 1553 ASK I 43, 26; *Studzieniec* 1578 ŹDz XVI 45; *Studzieniec Parva* 1583 SHGPł 291; *Studzieniec* 1784 MpPerPł; *Studzieniec* 1827 Tabella 206; *Studzieniec* 1890 SG XI 503; *Studzieniec* 1921 Sk I 168; *Studzieniec*, *-ńca* 1982 WUN III 368. — Efemerycznie też *Studzienica* (zob. wyżej) oraz *Studzieniec Parva*, czyli *Mały*. Lit.: SHGPł 291–2. UB

Studzieniec (6a), wś, płoc., gm. Słubice, 11 km na wsch. od Gąbina: *Studzyenyecz* 1449 MK 337, 74v; z ... *Studzieńcem* 1564 Luraw 141; *Studzyenyecz* 1567 ASK I 48, 489v; *Studzieniec* 1579 ŹDz XVI 199; z ... *Studzieńcem* 1661 Luraw 158; z ... *Studzieńcem*, ku *Studzieńcowi*, *Studzieniec* 1789 Luraw 236; *Studzieniec* 1792 MpPerRw; *Studzieniec* 1827 Tabella II 206; *Studzieniec* 1839 MpKwat III 3; *Studzieniec* al. *Studzieniec Łaziska*, fol., wś i dobra 1890 SG XI 502; *Studzieniec*, wś i folw. 1921 Sk I 33; *Studzieniec*, wś 1967 SM 1103; *Studzieniec Drugi*, *-ńca* *-szego*, cz. wsi Łaziska 1971 UN 125, 26, 27; *Studzieniec Drugi*, *Studzieniec Pierwszy*, *-ńca* *-ego*, cz. wsi Łaziska 1982 WUN III 368; *Studzieniec*, *-ńca*, *studzieniecki* 2015 DzU poz. 1636. — Człony odróżniające od n. pobliskiej wsi *Łaziska* oraz od liczebników porządkowych *drugi*, *pierwszy*. Lit.: Rzetelska-Feleszko, SFPS 16, 98; WójcikRaw 156. UB

Studzieniec

Studzieniec (6b), cz. wsi Przewrotne, dawniej wś, rzesz., gm. Głogów Małopolski: [*Studzieniec*] XVI AtSd 157; wieś *Studzieniec* (1642) XIX Przyboś 234; *Studzieniec* 1673 ASK I 67, 734; *Sdzieniec* 1779–83 MpMieg; *Studzieniec* 1861–64 MpFran; *Studzieniec*, wólka na obszarze Przewrotnego 1890 SG XI 503; *Studzieniec* 1938 Mp-100(48-34); *Studzieniec*, -ńca 1966 UN 70, 41. Lit.: Przyboś, Przemyskie Zapiski Historyczne VIII–IX 234. PS

Studzieniec (7), wś, skiern., gm. Puszcza Mariańska, 7 km na pld.-zach. od Żyrardowa: *Prawda*, folw. 1570 Luraw 175; *Szczawinek*, folw. 1603 ŁukOp III 226; Folwark *Szczawinek* 1630 ASK XLVI 152, 36; *Szczawinek*, folw. 1661 Luraw 182; *Szczawinek* 1662 ASK I 70, 1025v; ex bonis *Studzieniec* (1772) RegGn 272; *Budy Studzieniec*, *Budy Jasionka* i *Studzieniec* 1789 Luraw 105, 113, 118; *Budy Studzieniec* 1827 Tabella I 53; *Budy Studzieniec* 1839 MpKwat III 4; *Budy Studzieniec* 1880, *Studzieniec* albo *Huta Studzieniec* 1890 SG I 442, XI 507; *Studzieniec* 1921 Sk I 176; *Studzieniec*, -ńca 1982 WUN III 368. — Wieś powstała na terenie folwarków *Szczawinek* i *Prawda*, które były notowane w XVI–XVII w. Nazwy może związane ze *Szczawinskimi* herbu *Prawda*. Później *Studzieniec*, także *Budy Studzieniec*, *Huta Studzieniec*. Lit.: AtMz 223; WójcikRaw 156–7. UB

Studzieniec (8), wś, tarnob., gm. Pysznicza, 10,5 km na pln.-wsch. od Stalowej Woli: *Minera ferraria dicta Studzieniec* 1629 RPobSd 72; *Minera Studzieniec* 1662 ASK I 67, 47v; *Studzienice* XVII ŻDz XIV 203; *Studzieniec*, w Lesie za Pysznicą woytostwo, przed tym Grunt Hutą Żelazną zwany 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 223); *Studieniec* 1779–83 MpMieg; *Studzieniec* 1794 Ga Rr2; *Studzieniec* 1890 SG XI 503; *Studzieniec* 1933 SkBy 1643; *Studzieniec*, -ńca, *studzieński* 1966 UN 66, 56; gw. *stużańec*, -ca, *stużański*. — Początkowo kuźnica *Studzieniec*. W XVII w. pluralizacja nazwy. W formie gw. przejście *-eN-* > *-aN-*. Lit.: OPilz 83. IN

Studzieniec (9), wś, ziel., gm. Kozuchów, 6 km na pln.-zach. od Kozuchowa: *Stritilsdorf* ok. 1300 CdSil XIV 153; *Stritilsdorf* 1376 And-Schl 342; *Strytelsdorff* 1399 ZfGS XXXIII 394; *Strytelsdorff* 1400 Heyne I 706; *Stretilsdorf* 1413,

Streytilsdorff 1435, *Streyttelsdorf* 1499, *Streytelßdorff* 1501 CdSil XXIV 206, 73, 145, 192, 83; *Streitelsdorf* 1517 GrMark I 263; *Streitelsdorff* 1521 CdSil XXIV 146; pago *Streitelsdorff* 1580 J III 22; *Streidelsdorf* 1667 CdSil XXIV 147; *Streidelsdorff* 1670, *Streitelsdorffensi*, *Streitelsdorff* 1687/88 J III 73, 593, 595; *Streitelsdorf* 1783 Presb III/1, 332; *Streidelsdorf* 1791 Z X 166; *Streidelsdorff* XVIII Urb II 9; *Streidelsdorf* 1845 K 665; *Streidelsdorf*, *Studzielsko* 1941 Wrzosek 28; *Studzielsko*, n. przejściowa 1945 Andrzejewski 204; *Streidelsdorf* — *Studzieniec*, -ńca, *studzienicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Studzieniec*, -ńca 1982 WUN III 368. — Dawna n. niem. od skróconej n. os. *Stridel*, *Streidl*, *Striet(e)l* (: *Stridolf*, *Streitwolf* < ap. *Streit*, stwniem. *strūt* ‘bój, kłótnia, spór’) Gott 479 i ap. *Dorf* ‘wieś’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Studzieniec*, która zastąpiła stosowaną przejściowo n. *Studzielsko*, proponowaną już w 1941 r. przez A. Wrzosek w oparciu o błędną identyfikację zapisu *Studelscho* z 1256 r. (zapewne za Ng 128), który odnosił się do wsi *Studzionki* (zob.). Lit.: SNGŚI XIII 105; Andrzejewski 204–6. PS

Studzienice (2, 3), **Studzienki**, **Studzięczyna**, **Studzieniec**, **Szoltany**

Studzieniec Drugi zob. **Studzieniec** (6a)

Studzieniec-Łaziska zob. **Studzieniec** (6a)

Studzieniec Parva zob. **Studzieniec** (6)

Studzieniec Pierwszy zob. **Studzieniec** (6a)

Studzienitz zob. **Studzienice** (2)

Studzienka (1), cz. dz. Wrzeszcz w Gdańsku, dawniej wś: *der heilige born*, *biss an den heiligen born* 1577 Bornbach I 56, II 22; *Hillige Bornne* 1601 Gedanopedia; in *Heligen Brun* 1636 Font XX 264; *to Heilighbrun* or holy well, or to Der Oliffe, Suppott ... Att *Heilighbourne* is a pretty pleasant walk 1642 Mundy 178; *Heiligenborn* 1682 Font V 85; in villa *Heilgebrunn* 1740 Font XX 641; Die Gegend vom *heiligen Brunnen*, Ora á fonte Sancto denominata 1761–65 Gedanopedia; *Heiligenbrunn* 1772/73 HAPr IV 580; *Heiligenborn* 1773 Chodowiecki 57; *Heiligenbrunn* 1789 Goldb II 75; *Heiligenbrun* 1796–1802 MpSchröt IX; *Heiligenbrunn*, Gut bei Danzig 1820 Rumpf I 477; *Heiligen Brunnen* — *Studzienka* 1879 KętN 4; *Studzienka*, niem. *Heiligenbrunn*, wś 1890 SG XI 504; *Heiligen-*

brunn, poln. *Studzienka* 1912 Bär 48; *Studzienka* 1936 Mp-25(31-27); *Studzienka* — *Heiligenbrunn*, os. 1951 Rosp 317; *Studzienka* 2000 Mp-10(N-34-50-C-c-4). — Nazwa niem. od przym. *heilig* ‘święty’ i ap. *Born, Brunn* ‘źródło, zdroj’, w l. mn. Według legendy znajdujące się tu źródło miało cudowne właściwości przywracania wzroku. Nazwa pol. nawiązuje znaczeniowo do n. niem. (por. ap. *studzienka* ‘źródełko, mała studnia’). Lit.: Hrabec 28; Gedanopedia, s. v. Święta Studzienka; Chodowiecki, Daniela Chodowieckiego dziennik z podróży do Gdańska z 1773 roku, 2002, 57; Mundy, *The Travels of Peter Mundy in Europe and Asia: 1608–1667*, t. IV, 1924, 178. BCz/PS

Studzienka (2), dziś *Studzianka*, kol., okresowo wś, kal., gm. Gizalki, 10 km na płd. od Zagórowa: *Studzienskie Ollendry*, z *ollendruw Studzienskich*, na *ollendrach Studzienskich* 1809, *Studzienka*, z *Studzienskich Ollendrow*, na *Studzienskich hollendrach* 1810, *Studzienka*, na *hollendrach Studzienskich* 1810 APPozn(53/3717/0/1.1/1, k. 58; 4, k. 58, 60); *Studzienka* 1827 Tabella II 206; Hol. *Studzienka* 1839 MpKwat I 3; *Studzienka*, kol. 1890 SG XI 504; *Studzienka*, kol. 1921 Sk II 112; *Studzienka*, wś 1967 SM 1103; *Studzienka, -ki*, kol. 1982 WUN III 368; *Studzianka, -ki* 2007 DzU nr 245, poz. 1811; gw. *stużenka, -ki*. — Miejscowość została założona po 1793 r. Pierwotnie *Studzienka*; okresowa n. zestawiona *Studzienskie Olendry* wiąże się z charakterem miejscowości — os. olenderskiej. Współcześnie ustalono urzędowo n. *Studzianka* (wbrew formie historycznej i gwarowej). PS

Studzienka zob. **Studzionka** (2)

Studzienki, wś, bydg., gm. Keynia, 9 km na pñn.-wsch. od Keyni: W dobrach Szczepickich, Powiecie Szubińskim powstała nowa posiadłość gościnea, która *Studzienki* nazwaną została 1830 AmtBromberg 882; *Studzienki* 1837 APBydg(6/272/0/-/2, k. 8); *Studzienki* Kr[ug] 1839 MpHey(Szubin); *Studzienki*, Krug 1843 König 65; *Studzienka* k[arczma] 1846 KsP 517; *Studzienki* 1851, 1865 APBydg(6/272/0/-/3, k. 16, 464); *Studziniec*, Colonie 1871 GemGut IV 182; *Studzieniec*, urzęd. *Studziniec* 1890 SG XI 504; *Studzianki*, niem. *Grünthal*, *Studzieniec* 1902 MycPn 203; *Grünthal* 1905 GemLex V 170; *Studzienki*, niem. *Grünthal* 1921 Sk X 92, 158;

Studzienki, -nek, studzieniecki 1971 UN 185, 31; gw. *stużinki, -nek*. — Pierwotnie n. karczmy *Studzienki* (efemerycznie też *Studzienka*), od n. bagien *Studzienka*, w l. mn., na wschodnim skraju których miejscowość powstała, por. *Studzenka Bruch* 1796–1802 MpSchrot XX, *Studzienka Bruch* 1839 MpHey(Szubin). Od lat 70. XIX w. funkcjonowała n. *Stuzi(e)niec*, z suf. *-ec*, którą następnie w roku 1895 zmieniono urzędowo na niem. n. *Grünthal*. Po 1918 r. przywrócono n. *Studzienki*. W formie gw. zwężenie *-eN-* > *-iN-*. Lit.: König, *Neuestes Ortschafts- und Kreis-Verzeichniss des Preussischen Staats*, 1843, 65. PS

Stuzienna, cz. Raciborza, dawniej wś, kat.: de villa nomine *Studzona* 1258 SUr III 178; inter metas *Studene* (1267)1575, inter metas *Studen-nae*, inter metas *Studone* (1267)XVII SUr IV 40; *Stusona* ok. 1300 CdSil XIV 107; *Studena* 1305 Reg nr 2862; de *Studna* 1341, de *Studa* 1361, de *Studen* 1375, versus villam *Studen* 1379 CdSil II 146, 162, 168, 176; *Studenna* (1407) K 668; *Studena* (1502)XVI CdSil VI 150; dorf *Studena* 1567 Urb I 141; *Stuzienna* 1587 Drz II 515; ex pago *Studenna*, *Stuzienna* 1687/88 J II 463, 469; *Studenna*, P[olonice] *Stuziena* 1736 MpWiel-Rat; *Stuzinna* 1784 Z III 169; *Stuzienna*, pol. *Stuzienna* 1830 Kn 765; *Stuzienna* 1900 Myc 48; *Stuzienna* — *Studen* 1939 Prus 69; *Ratibor-Studen* j[etzt] *Ratibor Süd* 1941 SOV 305; *Ratibor-Süd* (*Studen*) — *Raciborz-Stuzienna, -a-ej, raciborsko-stuzienski* 1947 MPol XXV nr 111; *Stuzienna, -nej* 1982 WUN III 369. — Od stp. *stuzieny, stuzionny* ‘mający związek ze studnią [źródłem]’ Sstp VIII 491–2, *stuzianny, stuziany* ‘ts.’ SpXVII(kartoteka), może też w niepoświadczonym znaczeniu ‘zimny, chłodny’, por. czes. *studený*, dłuż. *stużony* ‘ts.’ (< psł. *studenъ) Spśl(kartoteka). Nazwę zmieniono jako *Studen*, która to forma została wprowadzona urzędowo w okresie administracji hitlerowskiej. Po włączeniu do Raciborza n. zmieniono na *Ratibor Süd* (= Racibórz Południe), a po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stuzienna*. Lit.: SNGŚl XIII 106. PS

Stuzienna zob. **Studzian, Szczawina**

Stuzienne zob. **Studenne**

Stuziennica zob. **Studzienica** (2)

Stuzienniczna zob. **Studzieniczna, Studzieniczne**

Stuzienniczno

Stuzienniczno, wś zaginiona, leżała koło Żarnowca, kat.: *studenicno* (1257)XIV KMłp I 53; *Stuzienniczno* (1336)1693 ZDM I 50; *Stuzniczno* (!) ... prope Żarnowicz (1367)1445 Kkk II 28; *Stuzenychno* (1414)1544 ZDM I 388; *Stuzenniczno* 1470–80 DB II 208. — Od przym. *stuzienniczny (: *stuzienica ‘źródło’), wtórnie z podwojeniem *n*. Por. też cerk.-słow. przym. *студеничний* ‘mający związek ze studnią lub źródłem’ SlovCSR IV 241. Być może śladem po tej wsi było przedmieście o n. *Stuzienniczna* (gr. Żarnowiec, pow. Olkusz) 1967 SM 1643, a dziś ul. *Stuzienniczna* w Żarnowcu. Lit.: RKrak 161–2. IN

Stuziennio, wś, wałb., gm. Szczytna, 5,5 km na płd.-wsch. od Radkowa: *Kaltenprunn* 1571 KGI 62; *Kaltenbrunn* 1631 GQ III 181; *Kalten Born* 1747 MpCGIa; *Kaltenbrunn* 1789 Z IX 313; *Kaltenbrunn* 1845 K 3; *Kaltenbrunn* — *Stuziennio*, -na, *stuzieński* 1948 MPol XXV nr 14; *Stuziennio*, -na 1982 WUN III 369. — Dawna n. niem. *Kaltenbrunn*, od *kalt* ‘zimny’ i *Brunn*, *Born* ‘studnia, źródło’ DWB II 431. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stuziennio*. Lit.: SNGŚI XIII 106. PS

Stuzie(n)no zob. **Stuzian**

Stuzień, wś, koniń., gm. Chodów, 9 km na płn.-wsch. od Klodawy: *Stuzin* 1802–03 MpGillyPr; ze *Stuzina* 1809, z *Stuzienia* 1810, *Wieś Stuzień*, w *Stuzieniu* 1811 APŁódź(39/1467/0/-/1, k. 2v; 3, k. 5; 5, k. 1); *Stuzień holendry* 1827 Tabella II 206; *Stuzień Hol.* 1839 MpKwat II 3; *Stuzień* 1890 SG XI 499; *Stuzień* 1921 Sk I 55; *Stuzień*, -nia 1982 WUN III 369; gw. *stużeń*, *studńi*, *stużeński*. — Od ap. *stuzień (< *studńbń) zaświadczonego we wschłów. w znaczeniu ‘galareta’, por. też ukr. *stúden* ‘studnia’ Jurk 77. Okresowo n. z członem od terminu osadniczego *holendry*. W formie *Stuzin* przejście -eN > -iN. KS

Stuzieńcowa Góra zob. **Stuzieńczyna**

Stuzieńczyna, wś, biał., gm. Janów, 15 km na płn.-zach. od Sokółki: w uroczysku *Stuzieniec* za pomocą osoki z uroczyska Wasilówki dwóch strzelców i zabudowania ich przenieść będzie należało 1781 Bujwicki 298; *Stuzieńcowa Góra* 1787, *Stuzieńczyna* 1791, *Stuzieńczyna* 1800, *Stuzianka* 1810 Bujwicki 340; w Uroczysku *Stuzienczyno* 1827, w Uroczysku *Stuzienczyna* 1845 LPAH(604-59/1, k. 16v; 38, k. 29v); *Студеничина*, урочище 1866 SpisGrod 398; *Stu-*

dzieńczyzna, urocz. 1890 SG XI 499; *Студеничина*, урочище 1905 SpisGrod 32; *Stuzieńszczyzna*, kol. 1921 Sk V 73; *Stuzieńczyzna*, wś 1952 UW 168; *Stuzieńszczyzna* 1963 Mp-25(Sokółka); *Stuzieńszczyzna*, kol. 1967 SM 1103; *Stuzieńczyzna*, -ny 1982 WUN III 369. — Miejscowość powstała na terenie uroczyska leśnego w 2. połowie XVIII w. Dawna n. *Stuzieniec*, od przym. *stuzienny*, z suf. -ec, lub od ap. *stuzieniec, zob. *Stuzieniec* (1); potem *Stuzieńcowa Góra*, *Stuzieńczyzna*, z suf. brus. -yna (też -yno), okresowo z pol. -izna. Efemerycznie też *Stuzianka*. Lit.: Sa-farewiczowa, -izna 50; Bujwicki, Janów i okolice (...), 2008, 298–9, 340. IN

Stuzieńska Wieś zob. **Stuzianna** (2)

Stuzieńska Wola zob. **Wola Stuzieńska**

Stuzieńskie Olendry zob. **Stuzienka** (2)

Stuzieńszczyzna zob. **Stuzieńczyna**

Stuzin zob. **Stuzieniec** (3), **Stuzień**

Stuziniec, cz. wsi Polanowo, dawniej wś, pozn., gm. Powidz: *Stuzieniec* 1778 ASC(Powidz, U-1778–97, k. 1); nowe osady nazwane *Stuzieniec* 1780 Koz V 364; *Stuzieniec* H. 1798 MpHopf XVI; *Stuzieniec* Hol. 1802–03 MpGillyPr; Hol. *Stuzieniec* 1839 MpKwat I 2; *Stuzieniec* 1846 KsP 471; *Stuzieniec*, urząd. *Stuziniec*, wś 1890 SG XI 504; *Stuzieniec*, os. 1902 Myc 218; *Stuziniec*, -ńca 1967 UN 77, 20; gw. *stużinec*, -ńca. — O etymologii zob. *Stuzieniec* (1). PS

Stuziniec zob. **Stuzieniec** (3, 4), **Stuzienki**

Stuzinietz zob. **Stuzieniec** (4)

Stuzinki zob. **Stuzienki**

Stuziona zob. **Stuzian**

Stuzione zob. **Stuzian**, **Stuzianna** (2)

Stuzionek zob. **Stuzianek** (2), **Stuzianki** (4)

Stuzionka (1), wś, gorz., gm. Krzeszyce, 11,5 km na płd.-wsch. od Witnicy: *Krieschte Holländer* 1721, *Albrechtsbruch* 1741 SGorz 437; *Albrechtsbruch* 1822 MpUMbl 1775; *Albrechtsbruch* — *Stuzionka*, -ki, *stuzionecki* 1947 MPol XXV nr 111; *Stuzionka*, -ki 1982 WUN III 369. — *Wieś* założona jako *Krieschte Holländer*, od terminu osadniczego *Holländer*, pol. *Holendry* i od niemieckiej n. m. *Kriescht*, pol. *Krzeszyce*. Od połowy XVIII w. funkcjonowała n. *Albrechtsbruch*, upamiętniająca margrabiego *Albrechta* Fryderyka (za-

łożyciela wsi), z członem *-bruch* ‘bagno’; wś leży na łągach Warty. Nazwa *Studzionka* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: SGorz 437–8. BCz

Studzionka (2), wś, kat., gm. Pszczyna, 11 km na zach. od Pszczyny: *Stuczonka* ok. 1300 CdSil XV 110; de *Studna* 1325, 1327, 1328 MVat I 149, 223, 308; *Studna* 1345, *Studna* 1356 MVat II 189, 284; *Studna* 1373, *Studna* 1374 MVat IX/3, 13, 33; von der *Staudin* 1386 SNGŚI XIII 106; *Stau-de* 1440 MPszcz 160; Marczinko de *Studzonka* 1444, Martynek von *Studyonka* 1445 ZivPl 89, 90; *Studzionka* 1499 SNGŚI XIII 106; wes *Studenka* 1517 RTNŚI II 236; *Studenka* ein dorff 1536 APKat(17/53/5/65/1, k. 150); *Stau-de* 1586 MPszcz 160; Villa *Studzienka* 1598 VisByt 109; das dorff *Stau-de* 1620 ZivB 371; *Stau-de* 1628 ZfGS LXVI 142; *Stau-de* 1636 IPles 112; in villa *Studzenka* 1679, in pago *Studenka* 1687/88 J II 120, 425; *Stau-de* 1736 MpWielRat; *Stau-de* 1783 Z II 101; *Stau-de*, *Studziunka* 1830 Kn 765; *Stau-de*, *Studziunka* 1845 K 651; *Studzienka*, *Stau-de* 1900 Myc 48; *Studzionka* (*Stau-de*) 1920 PrusŚG 72; *Studzionka* 1952 UW 257; *Studzionka*, *-ki* 1982 WUN III 369. — Nazwa *Studzionka*, w XVI–XVII w. też *Studzienka*, od ap. stp. *studzionka*, *studzienka* ‘mała studnia, źródółko’ Sstp VIII 492. W zapisach *Studziunka* z XIX w. widoczne śl. gw. ó pochylone. W XIII–XV w. n. oboczna *Studnia*, która stała się podstawą dla zmienionych postaci *Staudin*, *Stau-de* (może w wyniku skojarzenia z ap. *Stau-de* ‘krzew’). Lit.: SNGŚI XIII 106. PS

Studzionka zob. **Studzianka** (1)

Studzionki, wś, legn., gm. Rudna, 20 km na pld.-wsch. od Głogowa: villam, que *Studelscho* nuncupatur 1255, *Studelsco* 1256 SUR III 117, 122; ville *Studelzco* 1299 SUR IV 304; *Studesco* 1580 J III 1; *Steudelwitz* 1644 MpDSWol; pago *Steudelwitz* 1670, pago *Steudelwitz* 1679, *Steidelwitz* 1687/88 J III 34, 136, 347; *Steudelwitz* 1693 ASC(Gwizdanów, U-1692–1722, k. 7); *Steydelwitz* 1736 MpWielWol; *Steudelwitz* 1751 ASC-(Gwizdanów, U-1723–56, k. 342); *Steidelwitz* 1787 Z VII 333; *Steidelwitz* 1845 K 652; *Steudelwitz* 1872 GemGut V 58; *Steudelwitz* 1912 Meyers II 879; *Steudelwitz* — *Studzionki*, *-nek*, *studzionecki* 1948 MPol XXV nr 14; *Studzionki*, *-nek* 1982 WUN III 369. — Pierwotnie zapewne *Studelsko*, może od podstawy **studbł-*, wariantu

pol. *szczudło* (< śrwniem. *studel*, *stuodel* ‘podpora, słupek, filar’) SEBor 599, z suf. *-sko*. Nie można wykluczyć jednak także brzmienia *Studzielsko, por. n. osad włączonych do Konina: Deserta *Studzielnica* zwana 1789 ASK 109, 173, *Studzielnia* 1851 DzUrz(G. Warsz. nr 35, 830), w których tkwi zapewne przym. *studzielnny, wariant przym. *studzienny*, *studzionny* ‘mający związek ze studnią [źródłem]’ Sstp VIII 492, chyba też w niepoświadczonym znaczeniu ‘zimny, chłodny’, por. czes. *studený* (< psł. *studenъ ‘ts.’). Nazwę zmieniono jako *Steudelwitz*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Studzionki*. Lit.: SNGŚI XIII 107. PS

Studzionki zob. **Studzianki** (3), **Studzianki Pancerne**

Studziunka zob. **Studzionka** (2)

Studziwody, cz. Bielska Podlaskiego, dawniej wś, biał.: жереб *Cmyouводоцкуи* 1514 Kond 192; *Studziwody* 1569 HMil 367; de *Studziwodzini* 1569 UPL 245; ... *Sthudziwodę* 1580, *Studziwody* 1591 ŻDz XVII/1, 122, 151; *Studziwody* 1674 ASK I 70, 427v; *Studziwody* 1723 SHGPd(ADS, D. nr 152, k. 64, 64v); *Studzy Wody* 1795 MpPerPd; *Studziwody* 1890 SG XI 505; *Studziwody*, wś 1921 Sk V 20; *Studziwody*, os. m. 1967 SM 1103; *Studziwody*, *-wód* 1982 WUN III 369; gw. *studźiwody*, *-vot*. — Nazwa w formie zrostu, od słów **stud-* ‘zimny’ + *woda*, w l. mn. W XVI w. odnotowany też wariant w l. poj. oraz z suf. *-iny*. Miejscowość leży nad rz. Białką. Lit.: Kond 192. IN

Studzona zob. **Studzianna** (2)

Studzone zob. **Studzianna** (2)

Studźce, wś, pil., gm. Margonin, 4 km na zach. od Margonina: *Alirode* 1870 APPozn-(53/3261/0/1/99, k. 9); Strelitz mit Vorwerken ... *Alyrode* 1872 Adressbuch 30; *Alyrode* 1889 MpMbl(3068); fol. *Alyrode* 1890 SG XI 458; osada *Alyrode* ... otrzymała nazwę niemiecką; starożytna nazwa tej osady jest: „*Studce*” 1896 Wielkopolanin, r. 14, nr 19, s. 3; *Studźce*, niem. *Alyrode* 1902 MycPn 171; *Studźce*, niem. *Alyrode* 1921 Sk X 9, 158; *Studźce*, *-dziec*, *studziecki* 1967 UN 75, 14. — Nazwa niem. *Alyrode* od niem. nazw. *Aly* pochodzenia tureckiego (rodzina *Aly* wywodzi się od tureckiego jeńca wojennego, który już jako Christian Friedrich Aly wstąpił do pruskiej służby dworskiej, zob. Bach I/2, 124, też Heintze, Die Deutschen Familiennamen (wyd. 7), 1933, 113),

Stuhlseiffen

z członem strukturalnym *-rode* (: *roden* ‘karczować’). Oboczna n. pol. *Studzce*, od *studzić* ‘chłodzić, ochładzać’ SW VI 484, z suf. *-ec*, w l. mn. Lit.: Adressbuch des Grundbesitzes im Grossherzogthum Posen (...), 1872, 30. PS

Stuhlseiffen zob. **Rudawa** (4)

Stuhm zob. **Sztum**

Stuhmerfeld(e) zob. **Sztumskie Pole**

Stuhmsdorf zob. **Sztumska Wieś**

Stulichy, wś, suwał., gm. Węgorzewo, 4,5 km na pñ. od Węgorzewa: *Angerapp* (1562) KęŁL 534; *Angerap*, *Angerappen* 1562, *Stulichen*, *Stulichen* XVII BiałKol 193; *Stullichen* 1785 Goldb III 159; *Stullichen* 1796–1802 MpSchröt XII; *Stullichen* — *Stulichy* 1879 KęŁN 173; *Stulichy* 1882 KęŁL 534; *Stulichy*, niem. *Stullichen* 1890 SG XI 507; *Stullichen* — *Stulichy*, *-ich*, *stuliski* 1948 MPol XXVI nr 59; *Stulichy*, *-lich* 1982 WUN III 369. — Dawna n. *Angerapp*, ponowiona z niem. n. rz. *Wegorapa*, por. *Wangrapia*, *Wengrapia* 1326, *Angrapia* 1340, *Angrabe* 1341 Ley II 362. Nazwa w. od prus. *anguris*, lit. *ungurys* ‘węgorz’ i **ape*, lit. *upė* ‘rzeka’. Od XVII w. notowana n. pluralna *Stulichy*, od n. os. *Stulich* (: *stulić*) RymSEN II 501, por. *Stulich* z Pierkunowa (leżącego na pñd. od Węgorzewa) BiałPrzem 95. Lit.: BiałOsad 142; BiałKol 177, 192–3; BiałPrzem 37, 48. RP

Stullichen zob. **Stulichy**

Stulno, wś, chełm., gm. Wola Uhruska, 19 km na pñd. od Włodawy: villarum ... Syedliscze et *Stulno* 1497 MK 16, 56; *Stolno* 1503 Matr III nr 1086; de *Stolno* 1533 AWAK XIX 65; *Stolno* 1564 ŻDz XVIII/1, 178; *Stolno* wyesz 1565 Luukr III 61; de *Stolno*, in ... *Stolno* 1568 AWAK XIX 138; *Stulno* 1625 AWAK XXIII 49; *Stulno* 1634 MK 181, k. 29; *Stolno* 1636 MK 182, k. 107; ze wsi *Stolna* 1650 AWAK XXIII 251; Dzierżawa *Stolno*, Dwór w *Stolnie*, Wieś *Stulno* 1661 Lurus III 209; Wieś *Starosiele* alias *Stulno* (1715)1765 AN-Krak(29/678/0/2/278, k. 7, 9); Dzierżawa *Stolno* 1728 ASK 84/19, 267; Tenuta *Stolno*, villa *Stolno* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 52); [starostwo] *Stuleńskie* albo *Stolno* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 38); *Stulno* 1783–84 RejKor 9; *Stulno* 1801–04 MpHeld; *Stulno* oder *Stolno* 1802 Crusius III/2, 388; *Stulno* 1827 Tabella II 206; *Stulno* 1839 MpKwat VII 7; *Stulno nowe i stare* 1870 Cat 93;

Stulno nowe i stare 1877 Zin II 189; *Stulno* 1890 SG XI 507; *Stulno*, wś, *Stulno*, folw. 1921 Sk IV 119; *Stulno*, *-na*, *stuleński*, wś, *Stare Stulno*, *-rego* *-na*, cz. wsi *Stulno* 1967 UN 121, 27; gw. *stulno*, *-na*, *stulejski*; *stuleńec*. — Nazwa *Stulno* niejednoznaczna. Według H. Borka pierwotnie *Stólno*, od ap. *stól*, psł. **stolb*, z suf. *-no*, postać *Stulno* stanowi jedynie wariant graficzny. Jednak oczekiwaną postacią byłoby w tym przypadku *Stolno*. Borek nie dysponował również najstarszym zapisem z 1497 r., który dokumentuje postać z *u*. Jeśli istotnie n. ma związek z ap. *stól* i po dodaniu doń suf. *-no* zachowała się artykulacja *o* pochylonego, to dowodziłoby zatem, że już w XV w. dokonało się zrównanie tej głoski z *u*. Nie można wykluczać też związku ze stp. *stulać* (*stulić*) ‘zamykać, zaciśkać’ Sstp VIII 493, gw. *stulać się* ‘zwierać się’ (Huszczka k. Białej Podl.), a także *stulać* ‘zbierać’ (Budy k. Bielska Podl.), *stulać się* ‘zamykać się, składać się’ (Giełczew k. Krasnegostawu) SGPREi(kartoteka). Do XIX w. n. *Stulno*//*Stolno* (na wahanie to wpływ mogła mieć ukr. wymowa ukająca) odnosiła się wyłącznie do dzisiejszego *Starego Stulna*, które określane było również jako *Starosiele* (< *stare siolo*, zob. *Starosiele*). Po powstaniu w 2. połowie XIX w. nowej osady na wsch. od niego zaczęto stosować człony odróżniające *Nowe i Stare*. Przytaczany przez T. Pluskotę zapis z 1673 r. (*Stolno Zabuzę* nazwane) odnosi się do innej miejscowości, leżącej obecnie na Ukrainie (Słownik nazw miejscowych od XVI do XVIII w. Województwo bełskie, ruskie, wołyńskie, podolskie, braclawskie, 2019, 437). Lit.: Borek, *-bn-* 226. BCz/PS

Stumberg zob. **Zablocie** (10)

Stumplack zob. **Stąpławki**

Stupnica, niezidentyfikowana cz. wsi Bachów, dawniej wś, przem., gm. Krzywca, 8 km na pñd.-wsch. od Dubiecka: villass ... *Stupnyca* (1389) Matr IV/3, supl. nr 342; *Stupnicza* (1427) AKH XII 182; *Stupnyca* 1441 AGZ XI nr 1371; Bachow et *Stupnyca* villis 1479, *Stopynyca* 1489 AGZ XVI nr 1378, 1935; *Stupnyca* 1515 ŻDz XVIII/1, 149; *Stupnica* 1541 Sng V 331; *Stupnicza* 1589 ŻDz XVIII/1, 56; *Stupnica* 1628 ASK I 17, 630v; *Stubnyca*, *Stupnica*, *Stebnica*, przys. XVIII/XIX MJ; *Stopnica* 1747 ADP 73, k. 249; Bachów z *Stebnicą* 1855 Stup 7; Bachów, z przy-

siołkiem *Stebnicą* 1880, *Stupnica* al. *Stupnik*, część Bachowa 1890 SG I 78, XI 510; Bachów z *Stebnicą* 1897 Bigo 8. — Nazwa ponowiona z n. rz. *Stupnica*, por. Fluvium *Stupnyca* 1494 AGZ XIX nr 3019 (ESHP), nad którą wś leżała. Nazwa w. od ap. *stup(a)*, który w ukr. ma różne znaczenia topograficzne, np.: *stup* ‘miejsce, do którego sięga woda przy wylewie’, *stupa* ‘lustro wody na bagnie’, *stupnyk* ‘miejsce, gdzie woda podmywa brzeg’, ‘stromie zbocze góry’ (Čerepanova 212), z suf. *-nica*. Hydronim łączony wcześniej z ap. *stupen*’, *stúpin*’, pol. *stopień* i objaśniany jako ‘rzeka płynąca po stopniach’. Wariant *Stopnica* z hiperpoprawnym *o* wobec *u < o* z ukania; także wyrównanie do ap. *stopień*. Natomiast *Stebnica* z dźwięcznym *-b-* (mieszanie *-p-* : *-b-* częste) nawiązuje do n. takich jak *Stebnik* (zob.). Forma *Stupnik* z wyrównaniem do n. z suf. *-nik*. Prawdopodobnie os. ruska sprzed 1340 r.; wś leży na obszarze starego osadnictwa ruskiego w dolinie Sanu, stąd ruska forma fonetyczna tej nazwy. Lit.: SHGSK III/2, 157–8; MakSk 157; Rieger 158–9; Čerepanova, Narodna geografičeskaja terminologija (...) 1984, 212. BCz

Stupniki, wś, biał., gm. Bielsk Podlaski, 15,5 km na pñ.-wsch. od Bielska Podlaskiego: młyn *Stupnicki* 1560 Kond 193; *Stupniki* 1576 Lupodl 60, 65; Wies *Stupniki* 1673 ASK I 70, 371; *Stupniki* 1772 Kond 193; *Stupniki* 1795 MpPerPd; *Stupniki* 1890 SG XI 511; *Stupniki* 1921 Sk V 25; *Stupniki*, *-ków*, *stupnicki* 1972 UN 153, 42; gw. *stupńiki*, *-uy*, *stupńicki*. — Od brus. n. os. *Stupnik* BiryłaBA II 395 (: rus. *stupa* ‘stępa’), w l. mn. Wieś powstała z os. młynarskiej. Lit.: Kond 193. IN

Stuposiany, wś, krośn., gm. Lutowska, 27 km na pñd.-wsch. od Ustrzyk Dolnych: *Vola* in fluvio *Stuposan* 1489 AGZ XVI nr 1935; de *Stháposzay* (!) 1504, *Stuposzan*, villam *Stuposzan* 1505 AGZ XVIII nr 3297, 3422; circa villam *Sthvposzayan* 1529 Matr IV/2, nr 15608; *Stuposzian* 1589 ŻDz XVIII/1, 58; Wies *Stuposian* 1673, *Stuposiany* 1674 ASK I 71, 22, 44v; *Stuposzany* 1678 AGZ XXII nr 39; *Stupoczany* 1779–83 MpMieg; *Stuposiany* 1785 ADP 244, s. 33; *Stuposiany* *Niżne*, *Stuposiany* *Wyżne* 1785–88 MJ; *Stuposiany* 1794 Ga Rr2r; *Stuposiany* 1851, *Stuposiany* 1860 Sch 146, 132; *Stuposiany* *Górne* i *Dolne* 1890 SG XI 511; *Stuposiany* 1921 Sk XIII 22;

Stuposiany, *-sian*, *stuposiański* 1966 UN 74, 26; *Łukasiewiczze* 1977 MPol 21, poz. 112; *Stuposiany*, *-sian* 1981 MPol 7, poz. 61. — Dawniej *Wola*, od ap. *wola* w znaczeniu osadniczym ‘libertas’. Nazwa *Stuposian* ponowiona z n. rz. *Stuposian* (dziś Wołosaty), nad którą wś leży (por. zapis z 1489 r.), ta niejasna. Wariant *Stuposan* to transpozycja na j. pol. formy ruskiej, a *Stuposzany* z ukr. *ś < pol. ś*. Pluralizacja *Stuposiany* wynikała bądź z chęci odróżnienia od n. w., bądź z związku z podziałem miejscowości na dwie części, por. XVIII-wieczne n. zestawione z członami *Niżne//Dolne* i *Wyżne//Górne*. W 1977 r. urzędowa zmiana n. na *Łukasiewiczze*, a później powrót do dawnej nazwy. Lit.: SHGSK III/2, 158–9; MakSk 158; Bojk 53; Rieger 161. BCz

Stupowo, os. zaginiona, należała do klasztoru w Lubiniu, w dawnym pow. kościańskim: *Stupowo* (1181)1230 KWlp 66, fALS.; *Stupovo* 1258 KW I 328; *Stupovo* (1294)1302 KW II 90, fALS. — Pierwotnie może **Stupowo* (wg Koz III 252 — **Stepowo*), z suf. *-owo*, od n. os. **Stap*, por. *Stępa* SSNO V 207 (: n. os. typu *Nieustępa*, *Postępa* SSNO IV 58, 328 lub ap. *stępa* ‘urządzenie do ubijania’ < **stopa* SEMot I 287), ze zwężeniem artykulacji *q̄ > ū*, które występuje na tym obszarze (Dejna 192). Możliwy też związek z ap. **stlpr̃* ‘słup’ z nieregularnym rozwojem jak w przypadku n. wsi *Stupsk* (zob.). Lit.: SHGPn IV 732–3. PS

Stupsk, wś, ciech., gm. Stupsk, 10,5 km na pñd.-wsch. od Mławy: *Stolpzczo* 1065–1155 KMaz I 14; *Stopsko* 1438 MK 335, 22; *Stopsko* 1446 Ploc I 212; *Stupsk* 1459, *Stopsko* 1461 SHGPi(Ep. 5, 105 i 123); *Sthopsko* 1497 KkM 316; *Stupsk* 1504 SHGPi(Ep. 16, 21–211v); *Stvpsko* 1552 ASK I 41, 685v; *Stopsko* 1564, *Stupsk* 1577 ASK I 42, 60, 522; *Stopsko* 1578 ŻDz XVI 69; *Stupsk* 1598 SHGPi(WP 5, 155v); *Stupsk* 1662, Parochia *Stupsko*, *Stupsk* 1677 ASK I 72, 450v, 638v; *Stupsk* 1784 MpPerPi; *Stupsk* 1827 Tabella II 182; *Stupsk* 1839 MpKwat IV 2; *Stupsk* 1890, *Stupsk* mylnie *Stupsk* 1902 SG XI 511, XV/2, 628; *Stupsk* 1921 Sk I 92; *Stupsk*, *-ka*, *stupski* 1972 UN 131, 24. — Pierwotnie *Stolpsko*, od psł. **stlpr̃* ‘pionowy element konstrukcji budowli, słup, pal, kolumna’, z pñpol. rozwojem *l̃* w *-oł-*, z suf. *-sko*, wtórnie *-sk*. Postać *Stopsko* powstała w wyniku uproszczenia *-łps-* > *-ps-*, a *Stupsk* jest

Sturmhübel

zapewne kontaminacją *stolp* i **stlup, slup*. Lit.: SHGPł 292; ZMaz 346–7.

Sturmhübel zob. **Grzęda**

Sturmsee zob. **Wielimowo**

Sturostowo zob. **Turostowo**

Sturznicza zob. **Turznica**

Sturzwein zob. **Strucfoń**

Stusa zob. **Stoszów** (1)

Stuthof zob. **Kobyly**

Stuttendorf zob. **Kobylice** (2)

Stuttgart zob. **Piskorzno**

Stutthof zob. **Sztutowo, Zaleszczyce**

Stużno, dziś *Stużno* i *Stużno-Kolonia*, dwie wsi, piotr., gm. Opoczno, ok. 10 km na płd.-wsch. od Opoczna: *Stoszno* 1470–80 DB I 359; *Stozno* 1508 ŻDz XV 480; *Stozno* 1511/12 VisitGn 351; *Stozno* 1577 ŻDz XIV 285; villae *Stosno* 1602–04 VisCrac 349; *Stuzno* 1662 ASK I 67, 135; *Stuczno* (!) 1783–84 RejKor 221; *Stuzno* 1791 MpPerSd; *Stużno* 1827 Tabella II 206; *Stużno*, ws i folw. 1890 SG XI 512; *Stużno*, ws i kol. 1902 Przew II 198; *Stużno*, ws 1921 Sk III 97; *Stużno, -na, Stużno-Kolonia, -na-nii, stużyński* 1969 UN 28, 27. — Od ap. *stóg* ‘siano, zboże lub słoma ułożona w kształcie piramidy lub stożka’ Stp VIII 454, z suf. *-no*. Nazwa być może ma związek z kształtem wzniesienia Pani Góra, koło którego leży wieś. Człon drugi n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: KSand 190; NaISand 168–9; Borek, *-bn-* 226. IN

Stübendorf zob. **Ścibórz**

Stüblau zob. **Steblewo, Zblewo**

Stüdnitz zob. **Studnica** (1, 2a), **Studzienice** (4)

Stühmswalde zob. **Stankowo** (1)

Stürlack zob. **Sterławki Małe, Sterławki Wielkie**

Stürmersberg zob. **Górna** (1)

Stwolenko zob. **Stwolenko** (1)

Stwolinko zob. **Stwolenko** (1)

Stwolenko (1), dziś *Polskie Stwolenko* i *Wielkie Stwolenko*, dwie wsi, bydż., gm. Dragacz, 12 i 14 km na płn.-wsch. od Świecia: Albert von *Stuolna* 1276 PrUr II 323; de *Ustwolna* 1298 PrUr III 323; *Smoln* 1392 Lor X 185; *Smoln* 1400, *Gros Smollen* 1415, *Cleyne Smollen* 1436 MS 343, 345; *Smullen* 1423 GA 621; *Grosse Smolyn* 1424 Wegner II 408; *Cleyen Smollange* 1434, *Clein Smolen, Smoln* 1440 GA 625, 630, 633; *Smolang*

(1451) SG XI 513; z *Stwolnem, Stwolno*, wsi *Stwolna* 1565 Lupom 169, 171, 172, 181; *Grosz Stwolino* 1570 ŻDz XXIII 191; *Stwolno, Stwolinko* 1583, *Stwolenko, Stwolno maius* 1597 Font I–III 93, 365, 366; *Westfalen, Westfalenko* 1623 MS 343, 345; granicies Villae *Stwolenko Sartawicki* nuncupat. 1635 MK 180, 572v; *Gr. Stwolno* 1642, *Swolenko* 1649, *Gr. Stwolenko, Stwolenko* 1653 MS 343, 345; wieś polska *Stwolno*, wieś niemiecka *Stwolno*, ołędrowie ... między *Polskim* a *Niemieckim Stwolnem* 1664 Font XXXII 246; *Stwolno germanicum, Stwolinko* 1668, *Stwolno Polskie* 1669, *deutsch Stwolno, Stwolno Niemiecki* 1682 MS 343, 345; *Stwolno Polskie, Stwolno Niemieckie* 1682 Font V 104; *Stwolno wielkie* 1741, *Stwolno majus, kl. Stwolenko* 1749 MS 343, 345; in *Stwolenka minore, Stwolno maius, Stwolenka villa regia* 1749 Font XVI–XIX 203–4, 210; *Stwolno Polskie* 1753, *Stwolno Niemieckie* 1754 PMT VIII 98; *deutsch, polnisch Westfalen* 1796–1802 MpSchröt XV; *Westphalen Polnisch, Westfalenko, Stwolenko* przed 1873, *Westphalen Groß* 1873 Bär 123; *Deutsch Westphalen — Niemieckie Stwolno, Pol. Westphalen — Polskie Stwolno* 1879 Kętn 113; *Stwolno Niemieckie, niem. Deutsch Westphalen, Stwolno Polskie, niem. Gross Westphalen*, dawniej *Polnisch W.* 1890 SG XI 513; *Niemieckie Stwolno*, niem. *Deutsch Westphalen, Polskie Stwolno*, niem. *Gross Westphalen* 1921 Sk XI 50, 82, 85, 87, 94, 96; *Wielkie Stwolno* 1952 UW 57; *Polskie Stwolno, -kiego -na, Wielkie Stwolno, -kiego -na, stwoleński* 1972 UN 186, 6, 9. — Od ap. **stwól* oznaczającego jakąś roślinę lub jej część (< **stvolb*, w językach historycznych ma różne znaczenia: od pień drzewa (czes., słow., ros.) po różne nazwy gatunkowe bylin (łuż.), por. pol. *szczwól* ‘chwast ogrodowy, podobny z liści do pietruszki’ SGPKar V 293), z suf. *-na*. Postać *Wstwolna* to wynik absorpcji przyimka w. Formy *Smoln/Smollen, Smullen* są rezultatem dysymilacji w grupie *Stw- > Sw- > Sm-*. Od XV w. obiekty o n. z członami dyferencyjnymi: niem. *Gross, Klein, Deutsch, Polnisch*, łac. *Maius, Minor, Germanicum, Polonicum*, pol. *Wielkie, Niemieckie, Polskie*. Okresowo n. w postaci zuniwerbizowanej *Stwolinko, Stwolenko*, z formantem *-ko*. Efermerycznie *Stwolenko Sartawickie*, od n. m. *Sartawice* (dziś *Sartowice*); n. ta odnosi się do *Stwolna*

Wielkiego, bo to ono leży od strony Sartowic. W czasie drugiej germanizacji człon odróżniającego *Gross* zaczęto używać od 1873 r. w stosunku do *Stwolna Polskiego*, zwanego wcześniej *Stwolno Male*, *Stwolenko*. Natomiast n. *Niemieckie Stwolno* po II wojnie światowej zrepolonizowano jako *Wielkie Stwolno*, co ma uzasadnienie historyczne. Nazwa niem. *Westphalen* jest n. przeniesioną, por. *Westfalia*, historyczna kraina Niemiec. Lit.: SHGPG IV 92–3; Jakus-Dąbrowska, PMT VIII 98; Borek -*bn*- 231. BCz

Stwolno (2), wś, leszcz., gm. Rawicz, 7 km na pld.-wsch. Rawicza: *Skwolno* 1357 KW III 70; *Stwolno* 1418, *Wsthwlno* 1447, *Swolno* 1489, *Sthwolno* 1507 SHGPn IV 733; *Stwolno* 1510 NKs 118; *Sthwolno* 1531 Reces 25; *Stwolno* 1580–81 ŻDz XII 63; *Stwolno* 1622–24 PPozn (Tab 1, 62); *Stwolno* 1676 ASK I 68, 1403; villa *Stwolno* 1726 Limites 49; *Swalno* (!) 1739 MpWielOels; *Stwolno* 1783–84 RejKor 751; *Stwolno* 1791 MpPerPn; *Stwolno* 1846 KsP 228; *Stwolno* 1890 SG XI 513; *Stwolno* 1921 Sk X 80; *Stwolno*, -*na* 1982 WUN III 369. — Od ap. *stwól, z suf. -*no*. Postać *Skwolno* jest rezultatem dysymilacji w grupie *Stw-* > *Skw-*, forma *Swolno* powstała przez uproszczenie grupy *Stw-* > *Sw-*, a *Wsthwolno* to wynik absorpcji przyimka w. H. Borek i D. Podlaska jako pierwotną podawali formę z suf. -*na* w oparciu o zapisy odnoszące się wg historyków do miejscowości *Smolna* (2). Lit.: SHGPn IV 733–4; Borek, -*bn*- 231, 344, 349; PPozn 293. PS

Stwolno Maius zob. **Stwolno** (1)

Stwolno Niemieckie zob. **Stwolno** (1)

Stwolno Polskie zob. **Stwolno** (1)

Stworowo zob. **Sworowo**

Stworzyce zob. **Sworzyce** (2)

Stybain zob. **Kamiennik** (1)

Stybitz zob. **Zbiczno**

Styczki zob. **Gogole-Steczki**

Stygajny, os., dawniej wś, elbl., gm. Płoskinia, 12 km na pld.-zach. od Pieniężna: bona, que sunt sita aquas: Walsscha, Gamür [nadpis: *Stigein*] 1290 MWrm I 149; *Scyen* 1308 Ger 174; campo prvthenorum *Stigeynen* (1334) MWrm I 441; *Stegenen* 1615 RŁWrm 265; *Stiegein* 1656 Kolberg 210; *Stigegegen* 1718 Wijaczka 425; *Stiegehnen*, wś 1785 Goldb I 187; *Stiegehnen* 1796–1802 MpSchröt X; *Stiegehnen*, wś 1820 Wald 144; *Sti-*

gehnen 1849 MpRey nr 19; *Stiegehnen* (!), wś 1890 SG XI 343; *Stiegehnen* 1912 Meyers II 880; *Stiegehnen* — *Stygajny*, wś 1946 Ley I 14; *Stiegehnen* — *Stygajny*, -*jn*, *stygajński* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Stygajny*, -*gajn* 1982 WUN III 369. — Prus. n. *Stigein-s, od prus. n. os. *Stige, por. *Stygots* (powstała jak para *Wayne* : *Waynote*) TAP 99, z suf. -*ein-*. Do n. os. por. lit. n. os. *Stigà*, *Stigè* Lpvž II 821, ta od *stigti*, *stygti* ‘spokojnie pozostawać w pewnym miejscu’, ‘stać, siedzieć w jakimś miejscu, spokojnie zachowywać się’, *stygius* ‘brak, niedostatek’, też lit. *stygà* ‘struna, cięciwa’ SESmoc 599–600. Zniekształcony zapis z 1308 r. *Scyen* < *Styen < *Stigein-*. Nazwa niem. i odpowiednik pol. są przystosowaniami fonetyczno-fleksyjnymi n. prus. Lit.: Ger 174; PrzybBalt 282. RP

Styków (1), wś, kiel., gm. Brody, 8 km na pld.-wsch. od Starachowic: *Stykw* 1662, *Stykw* 1673 ASK I 67, 32, 26v; *Stykw* 1783–84 RejKor 273; *Stykw* 1791 MpPerSd; *Styków* 1827 Tabella II 206; *Stykw* 1839 MpKwat IV 6; *Styków* 1890 SG XI 515; *Styków* 1921 Sk III 26; *Styków*, -*kowa*, *stykowski* 1966 UN 20, 20. — Od n. os. *Styk* AntrP V 48, z suf. -*ów*. Możliwy też związek z czas. *styczeń*, dziś *stykać się* ‘łączyć’, por. *styki* ‘konce zagonów stykające się ze sobą’ SGPRei(kartoteka), też n. m. *Przytyk*. Brak potwierdzenia dla notowanej w AtSd kuźnicy o n. *Ruda Styczów* XVI w. AtSd 154. Lit.: KopKiel 48. IN

Styków (2), cz. Głogowa Małopolskiego, dawniej wś, rzesz.: *Stikow* 1581 ŻDz XIV 265; *Stykw* 1673 ASK I 67, 754v; *Stikow* 1779–83 MpMieg; *Stykw* 1802 Crusius III/2, 389; *Styków* 1855 MpKum; *Styków* 1890 SG XI 515; *Styków* 1933 SkBy 1644; *Styków*, -*kowa*, *stykowski* 1966 UN 69, 20; *Styków*, -*kowa*, wś 1982 WUN III 369; *Styków* 2020 DzU poz. 1332. — Od n. os. *Styk*, z suf. -*ów*. Lit.: OPilz 56. IN

Stylągi, wś, ostroł., gm. Czerwin, 16 km na pld.-wsch. od Ostrołęki: *Stylangy* (1441)1456 MK 3, 257v; *Stilangy* 1442 Tym 167, przyp. 40; granicie ... *Stilanthkowskye* (1443)1456 MK 3, 292; *Stilangy* (1447)1456 MK 4, 52; *Stilanghy* 1472, 1479, *Stelaghy* 1479 SHGMz(Ep. 13, 246v i 233v); *Stylangi* 1480 MK 6, 134v; de *Stilangy* 1478, *Stilangy* 1497 ZHer nr 530, 767; *Stilagy* 1517 SHGMz(PT 1, 320v); *Stiliagi* 1578 ŻDz

Stylągi

XVI 383; *Stylągi, Stylągi* 1637 MK 182, 459; *Stylągi* (!) 1783 MpPerMz; *Stylągi* 1827 Tabella II 206; *Stylągi* 1839 MpKwat V 3; *Stylągi* al. *Stylong* 1890, *Stylągi* 1902 SG XI 515, XV/2, 628; *Stylągi* 1921 Sk V 56; *Stylągi, -ląg* 1982 WUN III 369. — Od n. os. *Styląg, Steląg* (zob. *Stelągi*), w formie pluralnej. Pochodzenie antroponimu niepewne, por. prus. n. os. *Stylige* TAP 99. Lit.: ZMaz 350. UB

Stylągi zob. **Stryjowo** (1)

Styli, kol., dawniej wś?, olszt., gm. Bartoszyce, 11 km na płn.-zach. od Bartoszy: *Stilligen* 1419 Ger 174; *Stilligen* 1437 GZ 43; *Stiligen* item hat 5 freye dinst 1437/38 Blažienè II 334; *Stilgen*, adl. Vw. 1785 Goldb I 181; *Stilgen*, adl. Vw. 1820 Wald 104; *Stilgen*, folw. dóbr Beisleiden 1890 SG XI 343; *Stilgen* [1893], *Stilgen* 1906, *Stilgen* 1933 Blažienè II 334; *Stilgen*, folw. 1920 MpHAPr I; *Stilgen, Stilligin* — *Styliki*, folw. 1946 Ley I 28; *Stilgen* — *Styligi, -ig, styliski* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Styligi* — *Stilgen*, os. 1951 Rosp 317; *Styligi, -lig* 1982 WUN III 369. — Może n. genetycznie prus. **Stilig-* (?), por. prus. n. os. *Stylige* TAP 99, *Stylige* (1292) PrUr II 373, ale też niem. n. os. *Stillig* Gott 555. W formie zmienzonej suf. pluralny *-en*, zanik *i* w suf. *-ig*. G. Leyding przytacza n. spolonizowaną *Styliki*. Po 1945 r. ustalono n. *Styligi* (bliższą n. pruskiej). Lit.: Ger 174; Blažienè II 334. RP

Stylongi zob. **Mroczi-Stylongi**

Stymborg zob. **Samborek** (1)

Stynwald zob. **Ślupnica**

Stypin, wś, koniń., gm. Babiak, 5 km na zach. od Przedcza: *Stipino* 1403 Koz V 365; *Stypino* 1489 Lupbrz 127; *Sthipino* 1553 ASK I 29, 202; *Stipino* 1557–66 ŻDz XIII 21; *Stypino* 1598 Vlad XX 119; *Stypino* 1634 Rpodbrz 229; *Stypino* 1674 Rpog 152; *Stypiny* 1783–84 RejKor 48; *Stypin* 1785 MpPerKu; *Stypin* 1827 Tabella II 206; *Stypin* 1839 MpKwat II 3; *Stypin* al. *Stypień* 1890 SG XI 516; *Stypin, -na, stypieński* 1970 UN 82, 12. — Zapewne od n. os. *Stypa* AntrP V 7, z suf. *-ino*, od XVIII w. *-in*; efemerycznie wystąpiła forma pluralna *Stypiny*. F. Nieckula łączy n. ze stp. ap. *step* (*steb, zdeb*) ‘zbik’ Sstp XI 288, co nieprawdopodobne. Lit.: SHGKu(materiały) 434; Nieckula, *-ov-* 312. UB/KS

Stypulino zob. **Stypuły** (2)

Stypulki-Borki, wś, łomż., gm. Kobylin-Borzemy, 15,5 km na płn.-wsch. od Wysokiego Mazowieckiego: Selo *Borkowo* ziemiane 1528 ŻDz XVII/1, 206; villa *Borky* 1577, *zborkow* 1578, z *Borkow* 1579, *Borki*, z *borkow* 1580 ASK I 47, 212, 448v, 349v, 595v i 596v; *Borki* 1581 ASK IV 41, 46; in *Borki* ac Leśniewo 1670 HalBiał I 104; *Leśniewo Borki* 1673 ASK I 70, 799; *Leśniewo Borki* et Magna 1676 CzRkps nr 1099; *Stypulki Borki* 1795 MpPerPd; *Stypulki borki* 1827 Tabella II 207; *Stypólki Borki* 1839 MpKwat VI 6; *Stypulki Borki* 1890 SG XI 516; *Stypulki-Borki* 1921 Sk V 111; *Stypulki-Borki, -lek-rek, borkowski* 1974 UN 165, 44; gw. *borki, bork, borkoski*. — Dawniej *Borkowo, Borki*, od ap. *borek* lub n. os. *Borek* SSNO I 218, z suf. *-owo*, następnie w formie pluralnej. W XVII w. *Leśniewo-Borki*, o członie pierwszym zob. *Leśniewo-Nieźwiedź*, natomiast od XVIII w. ustaliła się n. *Stypulki-Borki*, o członie pierwszym zob. *Stypulki-Koziołki*. Lit.: HalBiał I 104, 162; GórnRPd 41. IN

Stypulki-Giemzino, wś, łomż., gm. Kulesze Kościelne, 13 km na płn.-wsch. od Wysokiego Mazowieckiego: з *Кземьзина* 1567 Popis k. 1143; *Stypulky ... z ymienia Stypulkow y zgiemzina* 1578, villa *Stipulki ... sstypulkow y Giemzina* 1579, Villa *Sthypulki swięchowiętha i giemzino* 1580 ASK I 47, 448v, 349v, 598; *Stypulki Giemzino* 1676 CzRkps nr 1099; *Gemzino-Stypulki* 1726 SHGPd(ADS, D. nr 152, k. 112); *Stypulki Giemzino* 1795 MpPerPd; *Stypulki giemzino* 1827 Tabella II 207; *Stypulki Giemzino* 1890 SG XI 516; *Stypulki Giemzin* 1902 Przew II 198; *Stypulki-Giemzino* 1921 Sk V 111; *Stypulki-Gemzin* (!) 1952 UW 173; *Stypulki-Giemzino, -lek-na, giemziński* 1974 UN 165, 65. — Nazwa *Giemzino* od n. os. *G(i)emza* SSNO II 109 (: *giemza* ‘koza’; *giemzać, giemzić* ‘łaskotać, swędzieć, mrowić’), z suf. *-ino*, też *-in*. Później *Stypulki-Giemzino*, o członie pierwszym zob. *Stypulki-Koziołki*. Lit.: HalBiał I 56, 162; GórnRPd 41. IN

Stypulki-Koziołki, cz. wsi *Stypulki-Święchy*, dawniej wś, łomż., gm. Kobylin-Borzemy: Selo *Stypulki Kozelki* ziemiane 1528 ŻDz XVII/1, 207; *Stypulki* 1545, *Stypulki Kozielki* 1557 HMil 393, 394; *Kozielki* 1569 UPL 254; *Sipulky ... pobor [z] Stypulk kozielkow* 1578, Villa ... z *Stypulk kozielkow* 1579 ASK I 47, 448v, 349v; *Koziel-*

ki, z *Kozielek* 1580 ŻDz XVII/1, 103; *Stypulki Kozielki* 1634 AtPd(APB_Bra 16v); *Stypulki Koziołki* 1673 ASK I 70, 800v; *Stypulki Święci, Koziołki* 1676 CzRkps nr 1099; *Stypulki Koziołki (!)* 1795 MpPerPd; *Stypulki koziołki* 1827 Tabella II 207; *Stypulki Koziołki* 1839 MpKwat VI 5; *Stypulki Koziołki* 1890 SG XI 516; *Stypulki-Koziołki* 1921 Sk V 111; *Stypulki-Koziołki, -lek-lek* 1974 UN 165, 45. — *Stypulki* to pierwotnie nazwa tzw. okolicy szlacheckiej, na której obszarze powstały wsie: *Stypulki-Giemzino, Stypulki-Szymonowieta//Stypulki-Szymany, Stypulki Świechowięta//Stypulki-Święchy* oraz *Stypulki-Kozielki//Stypulki-Koziołki*. Nazwa *Stypulki* od n. os. *Stypulek*, por. Paulus *Stypulek* 1524 HMil 393, w formie pluralnej; człón *Kozielki* (z wtórną zmianą na *Koziołki*) od n. os. *Kozielek*, por. Hieronim *Kozielek* (w tej parafii) 1580 ŻDz XVII/1, 104, w formie pluralnej. Lit.: HalBiał I 162; GórnRPd 35, 41.

IN

Stypulki-Szymany, wś, łomż., gm. Kobylin-Borzemy, 15,5 km na płn.-wsch. od Wysokiego Mazowieckiego: Selo *Stypulki Szymonowiata* ziemiane 1528, *Sthypulki Szymany* 1580 ŻDz XVII/1, 207, 105; *Szymany* 1634 AtPd(APB_Bra 16v); *Stypulki Szymany* 1673 ASK I 70, 799; *Stypulki Szymany* 1676 CzRkps nr 1099; *Stypulki-Szymany* 1726 SHGPd(ADS, D. nr 152, k. 114v); *Stypulki Szymony* 1795 MpPerPd; *Stypulki szymany* 1827 Tabella II 207; *Stypulki Szymony* 1839 MpKwat VI 5; *Stypulki szymany* 1877 Zin II 189; *Stypulki Szymany* 1890 SG XI 516; *Stypulki-Szymany* 1921 Sk V 111; *Stypulki-Szymany, -lek-man, szymański* 1974 UN 165, 45. — Nazwa zestawiona, człón pierwszy zob. *Stypulki-Koziołki*, człón drugi od n. os. *Szyman, Szymon*, z suf. *-owieta* (cerk. *-owiata*), następnie w formie pluralnej, por. Matey *Szimanowicz*, Paweł *Szimanowicz*, Petrowaia *Szimanowicz*, wdowa z tej wsi 1528 ŻDz XVII/1, 207; *Szymon* Stypulkowski 1676 CzRkps nr 1099. Lit.: HalBiał I 162; GórnRPd 41.

IN

Stypulki-Święchy, wś, łomż., gm. Kobylin-Borzemy, 17 km na płn.-wsch. od Wysokiego Mazowieckiego: Selo *Stypulki Swiachowiata* ziemiane 1528 ŻDz XVII/1, 207; *Swiech de Stypulki* 1545 HMil 393; *Villa Sthypulki swięchowiętha* i *giemzino* 1580 ASK I 47, 598; *Stypulkj Swijechowietha* 1581 ASK I 41, 55v; *Stypulki Szwiechi*

1635 AtPd(APB_Bra 35); *Stypulki Święchy* 1676 CzRkps nr 1099; *Stypulki-Swięchy* 1726 SHGPd(ADS, D. nr 152, k. 114v–115); *Stypulki Święchy* 1795 MpPerPd; *Stypulki swięchy* 1827 Tabella II 207; *Stypulki Święchy* 1839 MpKwat VI 5; *Stypulki Świechy* 1890 SG XI 516; *Stypulki-Świechy* 1921 Sk V 111; *Stypulki-Świechy, -lek-Świech, stypulkowski* 1974 UN 165, 45. — Człon drugi od n. os. *Świech* (: *Świętosław*), z suf. *-owieta* (cerk. *-owiata*), wtórnie w formie pluralnej, por. *Swiech de Stypulki* 1545 HMil 393, *Swiatoslai de Stypulki* 1552 HMil 394, *Świętosław Stypulkowski* 1676 CzRkps nr 1099. O członie pierwszym zob. *Stypulki-Koziołki*. Lit.: HalBiał I 162, 172; GórnRPd 41, 58.

IN

Stypulów, wś, ziel., gm. Kozuchów, 6 km na pld.-zach. od Kozuchowa: *Stypulow* vel *Herwigsdorf, Stiplow* vel *Herwigisdorf* ok. 1300 CdSil XIV 57, 151; *Herwigisdorf* 1312, *Herwigisdorf* 1338 Reg nr 4128, 6119; *Herwigisdorf* 1405 CdSil XXIV 131; *Herwigisdorf* (1433) K 228; *Herwigsdorff* 1479 CdSil XXIV 110; *Herwigesdorf* 1506 CdSil XXVIII 228; *Herwigisdorff, Herbigsdorff* 1580 J III 6, 22; *Hergesdorf (!)* 1643 MpDSGlog; *Hertwigsd.* 1654 Presb III/1, 172; *Herwigsdorffii, Hertwigsdorff* 1670, *Herdwigsdorffii, Herbigsdorffensis, Herwigsdorffensis* 1687/88 J III 68, 71, 196, 583, 729; *Herwigsdorf* 1739 MpWielGlog; *Ober-, Mittel- u. Nieder-Herwigsdorf* 1783 Presb III/1, 332; *Herwigsdorf, Ober-, Mittel-, Nieder-* 1791 Z X 158; *Herrwigsdorf* XVIII Urb II 13; *Hertwigsdorf (!), Mittel-, Nieder- u. Ober-* 1845 K 228; *Ścibłów, Hertwigsdorf* 1900 Myc 49; *Scibłów*, n. przejściowa 1945 Andrzejewski 207; *Herwigsdorf* — *Stypulów, -owa, stypulowski* 1946 MPol XXV nr 142; *Stypulów, -łowa* 1982 WUN III 369. — Pierwotna postać n. trudna do ustalenia — może *Stypulów, od n. os. *Stypula* AntrP V 48, lub *Ścibłów, od n. os. *Ścibło* (: gw. *ścibło* ‘żdźbło’) RymSEN II 753, z suf. *-ów*. Nazwa niem. *Her(t)wigsdorf*, od n. os. *Herwig, Hertwig* (: *Harduwich*) Gott 237 i ap. *Dorf* ‘wieś’, w XVIII–XIX w. z członami dyferencyjnymi od przym. *nieder* ‘dolny’, *ober* ‘górnny’ i *mittel* ‘średni, środkowy’ na oznaczenie cz. wsi. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Stypulów*, która zastąpiła przejściową n. *Ścibłów*. Lit.: SNGŚI XIII 107; Andrzejewski 207–11.

PS

Stypuły

Stypuły (1), cz. wsi Wrzesiny, dawniej wś, sier., gm. Sędziejowice: *Stypuły* 1511–23 ŁLB I 482; *Stypuły* 1552 ŻDz XIII 248; Villa *Stypuły* 1673 ASK I 74, 302v; *Stypuły* 1783–84 RejKor 178; *Stypuły* 1827 Tabella II 207; *Stypuły* 1839 MpKwat II 5; *Stypuły*, folw. 1890 SG XI 516; *Stypuły*, -puł, *stypulski*, wś 1974 UN 42, 24; *Stypuły*, -puł 1982 WUN III 369. — Od n. os. *Stypuła* (: *stypuła* ‘palczka do grania na bębnie’) AnrP V 48, w formie pluralnej. Zaginioną w XVI w. os. Głowaczewice (zob.) należy identyfikować ze Stypułami, gdyż w XVI w. obie nazwy pojawiały się zamiennie dla jednego obiektu. Lit.: AtŁęcz 46, 129. *IN/KS*

Stypuły (2), folw. nieistniejący, dawniej wś, w par. Kozłów Biskupi, skiern.: *borissowo sthy-pulino* 1552, *Borischowo Stipulino* 1563, *Borischewo Stipulino* 1564 ASK I 48, 280v, 308v, 387v; *Boryszewo Stipuli* 1579 ŻDz XVI 152; *Borysowo Stipulino* 1662, *Stipulino* 1673, *Stypulino*, *Stipulino* deserta 1674 ASK I 70, 1001, 1023, 1031v, 1040v; *Stypuły* 1792 MpPerRw; *Stypuły* 1827 Tabella II 207; *Stypuły* 1839 MpKwat III 3; *Stypuły* 1890 SG XI 516. — Początkowo n. zestawiona *Borysowo-Stypulino*, *Boryszewo-Stypulino*, także *Boryszewo-Stypuły*; o członie pierwszym zob. *Boryszew Pierwszy*, człon drugi od n. os. *Stypuła*, z suf. -ino, później w formie pluralnej. Lit.: WójcikRaw 157. *UB*

Styrczewo zob. **Gać-Styrczewo**

Styrczów zob. **Gać-Styrczewo**

Styrgard zob. **Grodziec** (1a)

Styrkowiec, wś zaginiona, leżała w par. Przemków, w dawnym pow. kazimierskim, kiel.: *Stirkowecz*, villa sub parochia de Przemankow sita 1470–80 DB II 150; Mykulasch molendinator et tabernator regius de Lawi alias na *sterkowczu* 1524 Matr IV/1, nr 4483. — Od ap. *styrk* ‘gałąź, stary pień pozbawiony gałęzi’ SW VI 395, z suf. -owiec (por. jednak n. os. *Styrczowiec* SSNO V 242), zob. też n. m. *Styrczowiec*. Lit.: SHGKr III 483; RKrak 162. *IN*

Styrlawki Małe zob. **Sterławki Małe**

Styrlawki Wielkie zob. **Sterławki Wielkie**

Styrzyniec, wś, biał., gm. Biała Podlaska, 8,5 km na zach. od Białej Podlaskiej: *Styrzyniec* 1690 RPodBL 96; *Styrzyniec*, de *Styrzyniec* 1739, *Styrzeniec* 1743, Villa *Styrzyniec* 1785 ASC(Biała Podl.-św. Anny, U-1739–45, k. 7, 46;

U-1774–85, k. 85); *Styrnica* 1786 MpPerLu; *Styrzyniec* 1795 MpPerPd; *Styrzeniec* 1827 Tabella II 207; *Стуржинець* (!) 1866 GPKP VII 8; *Sturzyniec* (!) 1877 Zin II 189; *Styrzyniec* 1890 SG XI 518; *Styrzyniec* 1921 Sk IV 4; *Styrzyniec*, -nica, *styrzyniecki* 1966 UN 105, 30. — Nazwa niezbyt jasna, może w związku z n. rz. *Styr*, prawego dopływu Prypeci, z suf. -inieć, też -enieć. Efemerycznie występuje wariant *Styrnica*, z suf. -nica. *IN*

Subgart zob. **Chrzanów** (8)

Subisław zob. **Sulisław** (1)

Subissow zob. **Bzowo** (1)

Subkau zob. **Subkowy**

Subkowy, wś, gdań., gm. Subkowy, 11 km na pd. od Tczewa: villis ... *Sobcowo* 1282, *Sopcowo*, *Zopcow* 1283, *Sobcowo* (1286), in villis *Sobkow* (1290)1611 Perl 300, 328, 330, 363, 416; villa *Sopcow* (1295) KW II 102; *Sobkowo* (1300)1611, de *Sopkow* 1305 Perl 526, 557; de *Sobcow* 1313, de *Sobcow* 1326/27, de *Sobkow* (1334) PrUr II 63, 383, 572; *Sopcow*, *Sopkow* 1342, *Supcow* (1342)XIV, *Subkow* (1342)XV PrUr III 308, 367–8; *Subkow* 1402–15 Krie 89; *Sopkow* 1418 AMH 314–5; *Subkaw* 1431 MPH IV 508; *Subkauw* 1435 MWrm IX 618; *Subkau* 1491 SRP IV 785; *Sopkow* 1527 (?), Parochia *Sobkoviensis* po 1527 Vlad XI 21, 75; *Subcow* 1534 Inwwłoc 120; wsi *Sobkowach* 1565 Lumalb 126; *Supkaw* 1570 ŻDz XXIII 111; do *Sobków*, do *Sobkow*, Villa *Szobkovi*, w *Szobkowach*, ad *Sobkowo*, w *Sobkowach*, do *Szobkow* 1582 Font XXXVII 55, 75, 282, 284, 312, 329; *Sobkowy* 1583 Font I–III 65; *Sobkowy*, in *Sobkowo* 1598 Font XXXVI 170, 188; *Szobkowy* 1598 Font I–III 441; do *Sobków* 1624 LuPrus 235; *Subkowy* 1682 Font V 75; *Sobkowy* 1686–87 AtPrus(G20a, k. 79); *Subkow* 1734 Font XX 379; *Sobkowy* 1749 Font XVI–XIX 157; *Subckau* 1796–1802 MpSchröt IX; do *Subków*, *Subkowy*, do *Zupkowa* (!) 1807 Font XXVI 144, 163, 336; *Subkau* — *Subkowy* 1879 KętN 37; *Subkowy*, dawniej *Sobkowy*, niem. *Subkau* 1890 SG XI 519; *Subkau* 1912 Bär 114; *Subkowy*, niem. *Subkau* 1921 Sk XI 55, 87; *Subkowy*, -ków, *subkowski* 1972 UN 197, 11. — Od n. os. *Sobek* (: *Sobiesław*) SSNO V 134, z suf. -owo, od XVI w. -owy (pl.). W XV–XVI w. zmiana *o* > *u* przed wargowym *b*, co

często się zdarza na Pomorzu w substytucyjnych zapisach niem. Lit.: SHGPG XI 73–5; TrautmElb I 64; Bugalska, PMT VI 93–4; Kęsikowa, PMT II 132–3; KrejaKoc 124. BCz

Suborowice zob. **Sulborowice**

Suborowo, cz. wsi Dubowo, dawniej wś, suwal., gm. Sejny: *Suworowo* 1877 Zin II 195; *Суворово*, wś 1887 PKSuw 34; *Suworowo*, wś 1890 SG XI 625; *Suworowo* 1921 Sk V 69; *Suworowo*, wś 1967 SM 1112; *Suworowo* 1982 Mp-25(215.44); *Suborowo*, -wa 1982 WUN III 370. — Wioskę założyli w XIX w. osadnicy rosyjscy, sprowadzeni tu przez władze carskie. Nazwa została nadana na cześć generalissimusa Aleksandra *Suworowa* (1729–1800), sprawcy rzezi warszawskiej Pragi w 1794 r. Postać n. *Suborowo* jest zapewne wynikiem intencjonalnej zmiany urzędowej, natomiast na mapach funkcjonuje n. *Suworowo* 2000 Mp-50(N-34-71-D). Lit.: WiśnSejn 190; Guzewicz, *Civitas et Lex* 1(21), 78. IN

Suburbium ad Sanctum Petrum zob. **Przedmieście** (4)

Suburbium Antiquum zob. **Teodorówka** (1)

Suburbium Dukielskie zob. **Teodorówka** (1)

Suburbium Sancti Adalberti zob. **Święty Wojciech** (4)

Suburbium Sancti Martini zob. **Święty Marcin**

Suburbium Sanocense zob. **Posada Sanocka**

Suburbium Zarszyn zob. **Posada Zarszyńska**

Succase zob. **Suchacz**

Sucha (1), wś, bydż., gm. Lubiewo, 12,5 km na pln. od Koronowa: *villas videlicet Sucha* et *Lubow* 1344 PrUr III 571; *Sucha* 1349 PrUr IV 383; *Suchow* 1431 RegO I nr 5785; *villas ... Sucha* 1511/12 VisitGn 311, 323; *Suchau* 1565 MS 326; *Suchi praedium* 1570 ŻDz XXIII 201; *Suche* 1584, *Sucha* 1588 Font I–III 139, 88; z *Suchy* 1648 RP 180; *Sucha* 1649 MS 326; *Sucha* 1682 Font V 116; *Sucha* 1686–87 AtPrus(G20a, k. 126); *Suchau* 1796–1802 MpSchröt XV; *Suchau* — *Sucha* 1879 KęN 111; *Sucha*, niem. *Suchau* 1890 SG XI 528; *Sucha* (*Suchau*) 1925 Krzep 113; *Sucha* 1952 UW 57; *Sucha*, -*chey*, *suski* 1971 UN 188, 19. — Od przym. *suchy*. Nazwa niemieczona jako *Suchow*, *Suchau*. Lit.: SHGPG IV 93. BCz

Sucha (2), wś, gdań., gm. Sulęcyno, 17,5 km na pln.-wsch. od Bytowa: *Folwark Suchowski* 1765 ASK XLVI 36, k. 182; *Suche* 1775 Büsching IX

498; *Sucha* 1780 PMT IX 60; *Suchey* oder *Suchy*, Königl. Dörfchen 1789 Goldb II 220; *Suchy* 1796–1802 MpSchröt VIII; *Sucha* 1809 ASC(Parchowo, U-1808–28, k. 6v); *Suchy* 1821 Rumpf III 173; *Suchy* ok. 1850 MpRey nr 17; *Friedrichsthal* — *Suchy* 1879 KęN 10; *Sucha*, folw. 1890 SG XI 528; *Suchy*, cz. gm. Friedrichsthal 1895 GemLex II 47; *Friedrichsthal* 1912 Bär 113; *Suchy* 1912 Meyers II 908; *Suche*, niem. *Friedrichsthal* 1921 Sk XI 27, 87; *Sucha* (*Suchy*) 1923 Lor 98; *Sucha* 1952 UW 191; *Sucha*, -*chey* 1982 WUN III 370; gw. dawniej *sěxo* (*sěxi*) Lor 98. — Pierwotnie zapewne n. ter. *Suche bądź *Sucha, odnosząca się do miejsca, na którym założono *Folwark Suchowski*. Wtórnie zmiana rodz. na męski (*Suchy*), zapewne pod wpływem rodz. gramatycznego wyrazu *folwark*. W XIX w. pojawia się nowa n. niem. *Friedrichsthal*, od im. *Friedrich* + *-thal*, nie zastąpiła ona jednak n. *Suchy*, a stosowana była na określenie nowej gminy, do której należały wsi: *Suchy* oraz *Neufeld* (dziś *Nowe Pole*), por. Meyers I 520. Lit.: Bahr, *Zeit* LXXIV 71; TrautmElb II 28; Surma, PMT IX 60; MKart 163. BCz/PS

Sucha (2a), os., dawniej wś, jel., gm. Leśna, 3 km na wsch. od Leśnej: *Caychow* et *Sweta castris* 1329, *Zaichow*, *Zachaw* 1337 CdL I 216, 243, 244; *Zachow* 1337 GrMark I 142; *Schochaw* 1393 CdL III 228; *Schocha* XIV Knothe 579; das schlos *Zschochaw* 1419 OLUrk I/1, 199; *Schochaw* 1420 OLUrk I/2, 2; *Schochaw* 1451, *Tschochaw* 1453, cum castro *Schochaw* 1464, *Schochaw* 1468, 1472, 1480, *Schochau* 1484 OLUrk I/2, 68, 70, 94, 107, 117, 138, 140, 150; *Schochaw* 1490 OLUrk II 2; *Schochaw* 1522 CdL V 101; König Ferdinand Iyehet vnde confirmiret Hanfs noftiz von Schochow das geschlos *Schochaw* mit zugehorenden dorffern 1527 OLUrk II 135; *Tzochaw* 1543 CdL V 129; *Tschochau* 1555, *Schochau* 1574, *Tschochau* 1575, *Tschocha* 1576 OLUrk II 181, 216, 218, 219; arx nominae *Schochae* 1592 KOL 65; *Tzocha* 1593 MpLus-Sup; *Schochau* 1629, *Tschochaw* 1662, *Tschochau* 1663 OLUrk II 302, 326, 327; *Tzschora* (!) ok. 1720 MpWeigSup; *Tzschocha* 1753 MpGoerlitz; *Tzschocha*, wś 1845 K 701; *Tschocha* 1900 Myc 86; *Tschocha* — *Sucha*, -*ej*, *suski* 1949 MPol XXVII nr A-29; *Sucha*, -*chey* 1982 WUN III 370. — Pierwotna postać n. trudna do ustalenia. Pierw-

Sucha

szy zapis *Caychow* może wskazywać na postać *Čajkov, od głuź. n. os. *Čajk*, z suf. *-ov-*, która wg W. Wenzla (WenzPN II 77) pochodzi od psł. *čajati 'spodziewać się, oczekiwać' Spsł II 107, nie wyklucza jednak, że jest to odpowiednik dłuź. *Cajk*, które A. Muka wywodzi od psł. *čajka* = pol. *czajka* (Muka 21). W późniejszych zapisach jednak brak śladu joty, co może sugerować, że mamy do czynienia z n. *Čachov, od n. os. głuź. *Čach*, pol. *Czach* (: *čajati*) WenzPN II 77, SEMot I 40. Nazwa uległa zmianie jako *Schochau*, *Tschochau*, ostatecznie utrzymała się postać *Tschocha*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sucha*, jednak zamek (a właściwie jego ruiny), który znajduje się w Sucheju, określane jest powszechnie mianem *Czocha*, co stanowi adaptację fonetyczną n. niem. Lit.: SNGŚI XIII 108–9; Knothe, Geschichte des Oberlausitzer Adels (...), 1879, 579–80. PS

Sucha (3), wś, kal., gm. Żerków, 11 km na pld.-wsch. od Żerkowa: *Szucha* 1450 SHGKI(PG 4, 79); in villis *Szucha* et Bogwycza 1473 Ksg-Poz 8, 343; *Sucha* 1508 ASK I 12, 50v; *Schucha Iyesch* 1511–23 ŁLB II 24; *Sucha* 1552 ASK I 6, 591v; Wieś *Sucha* 1565 InwKI I 14; *Sucha* 1591 ASK I 11, 1582; *Sucha* 1674 ASK I 74, 144; Inwentarz *Suchy* i Cierszawa, W *Suchy*, Stawy na *Suchy* i Cierszewie 1712, Wsi *Suchej* wizyja, Na *Suchy* 1744 InwKI I 323, 324, 693; [z] *Suchy* 1789 MKI(Tab 22, 274a); *Sucha* 1846 KsP 320; *Sucha* al. *Suchawieś* ... u źródeł *Suchej* 1890 SG XI 527; *Sucha* 1921 Sk X 27; *Sucha*, *-chej* 1982 WUN III 370; gw. *suxa*, *-xy*. — Efemerycznie n. zestawiona *Sucha* *Wieś*. Miejscowość leży nad ciekim o n. *Sucha* (zob. zapis z 1890 r.), obocznie *Struga*, jednak brak starszych zapisów dla hydronimu. PS

Sucha (4), wś, kosz., gm. Grzmiąca, 12,5 km na pld.-wsch. od Tychowa: tho *Czuchen* 1523 KIKr 172; tho Grammentz vnd *Suchen* 1533 Kleist I 258; *Zuchen* 1618 MpLub; *Zuchen*, *Suchen* 1628, *Zuchen* 1756 KIKr 240, 242, 401; *Zuchen* 1789 MpGillyPom; *Zuchen* 1804 KIKr 499; *Zuch* 1838 MpUMbl 781; *Zuch* — *Sucha* *Szczecinecka*, *-chej* *-ej*, *suski* 1947 MPol XXV nr 111; *Sucha* *Szczecinecka* 1948 Ferski II 327; *Sucha* 1967 SM 1104; *Sucha*, *-chej* 1982 WUN III 370. — Od przym. *suchy*. Nazwa zmieniona jako *Zuchen*, *Zuch*; rodzaj gramatyczny

n. zatarty w zgermanizowanych przekazach. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Sucha* *Szczecinecka*, później z pominięciem drugiego członu. Lit.: TrautmElb II 28; RzDuma I 32–3. BCz

Sucha (5), wś, kosz., gm. Połczyn-Zdrój, 8,5 km na pld.-zach. od Połczyna-Zdroju: to *Czuchen* 1496, *Suchen* 1524 Kleist I 159, 233; *Czuchen* 1528 TrautmElb II 28; *Zuchen* 1540 PomKirch II nr 63a, 64; *Zuchen* 1618 MpLub; *Zuchen* 1756 KIKr 351; *Zuchen* 1789 MpGillyPom; *Zuchen* 1839 MpUMbl 872; *Zuchen* 1912 Meyers II 1240; *Zuchen* — *Sucha*, *-chej*, *suski* 1948 MPol XXV nr 14; *Sucha*, *-chej* 1982 WUN III 370. — Po 1945 r. urzędowo wprowadzono n. *Sucha*. Lit.: RzDuma I 33; TrautmElb II 28; LorSNH 147. BCz

Sucha (5a), wś zaginiona, leżała koło Hebdowa, w pow. proszowickim, krak.: Chebdow, *Socha* (pro *Sucha*), Gorka (1441)XVIII KMłp IV 384; Gorea, *Sucha* 1553 Matr V/2, nr 6111. Lit.: RKrak 162. IN

Sucha (6), wś, krak., gm. Trzyciąż, 6 km na pld. od Wolbromia: *Sucha* 1387 Kkk II 121; *Sucha* 1470–80 DB II 57; *Szucha* 1490 ŻDz XV 435; *Sucha* 1581 ŻDz XIV 25; villa *Sucha* 1673 ASK I 68, 388; *Sucha* 1783–84 RejKor 377; *Sucha* 1787 SHGKrMat 294; *Sucha* 1827 Tabella II 207; *Sucha* 1890 SG XI 526; *Sucha* 1921 Sk III 73; *Sucha*, *-chej*, *suski* 1964 UN 11, 27. Lit.: RKrak 162. IN

Sucha (7), wś, opol., gm. Strzelce Opolskie, 7 km na pld.-zach. od Strzelce Opolskich: *Sucha* (1254)XVII SUr III 362; de *Sucha* 1311 Reg nr 3230; *Sucha* (1356)XVI, *Sucha* (1410)XVI CdSil VI 6, 29; *Sucha* 1447 ZfGS XXVII 364; z *Sicho* (!), z *Suche* (1472)XVI, z *Suche* (1498)XVI CdSil VI 95, 145; *Sucho* 1679, in pago *Sucha* 1687/88 J II 74, 351; *Suchau* 1736 MpWielOppol; *Suchau* 1783 Z II 268; *Suchau* 1845 K 669; z *Suchy* 1853, w *Suchei* 1869, z *Suchej* 1872, z *Suchy* 1883, ze *Suchy* 1888 PPStOp 71, 54, 64, 387, 411; *Sucha*, niem. *Suchau* 1890 SG XI 528; *Strelau* 1934–37 OÄSchl I 40; *Strelau* — *Sucha*, *-ej*, *suski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sucha*, *-chej* 1982 WUN III 370. — Okresowo n. zmieniono jako *Suchau*. Nazwa niem. *Strelau* wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sucha*. Lit.: SNGŚI XIII 107–9; BorGŚI 57. PS

Sucha (8), wś, rad., gm. Białobrzegi, 3 km na pld. od Białobrzegów: *Sucha* 1410 Czer nr 210; *Sucha* 1428 MkM II nr 162; de *Sucha*, de *magna Sucha* 1477, 1482 MK 5, 206; *Sucha* 1511/12 VisitGn 349; *magna Sucha* 1513, 1518 MK 32, 21; *Sucha, Wola Lithwynowa* 1511–23 LLB I 668; *magna et parwa Svcha* 1523 MK 32, 147v; bonorum *Sucha et Vola Suska* 1524, 1539 Matr IV/1, nr 6603; *Sucha Magna, Sucha Parva* 1576 ŻDz XVI 244; *Sucha Wies* 1664 ASK I 72, 710v; *Sucha* 1783 MpPerMz; *Sucha* 1827 Tabella II 207, 211; *Sucha* 1839 MpKwat IV 5; *Sucha, Sucha Szlachecka* 1890 SG XI 526, 529; *Sucha*, wś i folw. 1921 Sk III 108; *Sucha, -chej, suski* 1964 UN 18, 23; *Sucha, Sucha Szlachecka* 1967 SM 1104; *Sucha, -chej* 1982 WUN III 370. — W XV–XVI w. występuje *Magna* (czyli *Wielka*) *Sucha* i *Parwa* (czyli *Mała*) *Sucha*, obocznie *Wola Litwinowa, Wola Suska*, a w XIX w. *Sucha* i *Sucha Szlachecka* (powtórzone w SM); człony dyferencyjne od: przym. łac. *magnus, parvus*, n. os. *Litwin* SSNO III 272, n. m. *Sucha* i przym. *szlachecki*. W XVII w. efemerycznie *Sucha Wies*. UB

Sucha (9), dziś *Sucha* i *Sucha Poduchowna*, dwie wsi, rad., gm. Zwoleń, 9 km na pfn.-zach. od Zwolenia: *Sucha* (1391)1789 ZDM IV 252; *Sucha* 1470–80 DB I 306; *Sucha* 1511/12 VisitGn 349; *Sucha* 1569 ŻDz XIV 323; *Sucha* 1674 ASK I 69, 123v; *Sucha* 1783–84 RejKor 386; *Sucha* 1827 Tabella II 207; *Sucha* 1890 SG XI 526; *Sucha*, wś i folw. 1921 Sk III 59; wieś *Sucha*, kolonja *Sucha Poduchowna* 1933 DzUrz(W. Kiel. nr 29, 601); *Sucha, -chej, suski*, wś, *Sucha Poduchowna, -chej -nej*, cz. wsi *Sucha* 1970 UN 36, 20; *Sucha, -chej, Sucha Poduchowna, -chej -nej*, cz. wsi *Sucha* 1982 WUN III 370, 371; *Sucha Poduchowna, -ej -ej, suski* 2002 DzU nr 6, poz. 79; gw. *suxa, -y, suski*. — Człon dyferencyjny od przym. *poduchowny* nawiązujące do dawnych stosunków własnościowych. Lit.: KSand 193; KopRad 129. IN

Sucha (10), dziś *Nowa Sucha* i *Stara Sucha*, dwie wsi, siedl., gm. Grębków, ok. 14 km na pfn.-wsch. od Kałuszyna: *Sucha* 1434, *Sussko* (1447)1455–59 SHGLiw 202; *Sucha* 1476 KkM 271; *Svcha* 1518 SHGLiw 202; *Sucha Koski* 1563 ŻDz XVI 418; *Sucha* 1783 MpPerMz; *Sucha* 1827 Tabella II 207; *Sucha* 1839 MpKwat V 4; *Sucha* 1890 SG XI 526; *Sucha, Sucha Nowa* 1952

UW 41; *Nowa Sucha, -wej -chej, Stara Sucha, -rej -chej* 1981, 1982 WUN II 550, III 292. — Od przym. *suchy*, por. też n. rz. *Sucha* (1447)1456–59 SHGLiw 202, dziś *Śmierdziucha*. Efemerycznie pojawia się forma *Susko*, z suf. *-sko*, co pośrednio może wskazywać na derywację od n. rz. Współcześnie dwie wsi o n. zestawionych, z członami odróżniającymi od przym. *stary, nowy*. Lit.: SHGLiw 202–3. UB

Sucha (11), wś, sier., gm. Sieradz, 5,5 km na pfn. od Sieradza: *Sucha* 1511 ŻDz XIII 181; *Sucha* 1511–23 LLB I 431; *Villa Sucha* 1531 ASK I 48, 116; *Sucha* 1553 ŻDz XIII 220; *Sucha* 1564–65 Luwlkp II 11; *Sucha* 1628–32 Luwlkp II 84; *Villa Sucha* 1673 ASK I 74, 277; *Sucha* 1827 Tabella II 207; *Sucha* 1839 MpKwat II 5; *Sucha* 1890 SG XI 525; *Sucha* 1921 Sk II 101; *Sucha, -chej, suski* 1972 UN 50, 50. IN/KS

Sucha (12), dziś *Sucha*, wś, *Sucha Dolna* i *Sucha Górna*, dwie cz. wsi *Sucha*, dawniej wsi, sier., gm. Wartkowice, 10 km na pld.-zach. od Łęczycy: *Sucha* 1389, *Szucha* 1390, *Sucha* 1399 Łęcz I nr 1421, 1776, 4506; *Suche* 1511/12 VisitGn 211; *Ssucha, Ssucha maior et minor* 1511–23 LLB II 359; *Sucha albertji* ... In parte *Joannis* 1517, *Sucha Alberti, Sucha Joannis* 1534, *Sucha Joannis, Sucha Alberti* 1543, *Sucha podlesna, Sucha Nagorna* 1552 ASK I 14, 31, 104v, 272v, 378v; *Swcha Podliessna, Swcha Gorna* 1576, *Sucha Gorna, Sucha Podliesna* 1583 ASK I 15, 67v–68, 806v; *Sucha utraque* 1674, *Sucha gorna, Sucha Podlesna* 1677 ASK I 74, 674, 717–717v; *Suck (!) Maior et Minor* (1745) RegGn 236; *Sucha dolna, Sucha górna* 1793 MpPerŁęcz; *Sucha Dolna*, wś i folw., *Sucha Górna*, wś i folw. 1890 SG XI 525; *Sucha Dolna, Sucha Górna* 1921 Sk II 52; *Sucha Dolna, Sucha Górna, -chej -nej, suski*, dwie wsi 1973 UN 47, 30; *Sucha, -chej, Sucha Dolna, Sucha Górna, -chej -nej* 1982 WUN III 370. — W 1. połowie XVI w. *Suche*; forma pluralna wskazująca na wielość obiektów. W związku z tym późniejsze n. zestawione z członami odróżniającymi od przym. łac. *maior* ‘większy’, *minor* ‘mniejszy’, od im. *Albert, Jan* (w formach zlatynizowanych), następnie od przym. *podlesny* (później *dolny*), *nagórny* (później *górnny*). Lit.: SHGLęcz II 123. IN/KS

Sucha (13), dziś *Stara Sucha* i *Nowa Sucha*, dwie wsi, skiern., gm. Nowa Sucha, ok. 8 km

Sucha

na pld.-zach. od Sochaczewa: *Sucha* 1444 MK 341, 15v; *Sucha* 1448 MK 335, 116; *Sucha* 1496, *Sucha* 1534, *Svcha maior* 1552 ASK I 48, 51v, 183, 280v; *Szucha Falki*, *Sucha Maior* 1563 ASK I 48, 308; *Sucha Falkj*, *Sucha minor Falkj*, *Sucha maior* 1567, *Sucha maior*, *Sucha Falkj* 1573 ASK I 48, 470, 515v–516; *Sucha Maior*, *Sucha Falki*, *Sucha Maior*, *Sucha Minor Falki* 1579 ŻDz XVI 139, 152; *Sucha Falki* 1662, *Szucha villa* 1673, *Sucha, Falki, Sucha et Falki ... Falki cum Sucha* 1674 ASK I 70, 1000, 1022v, 1031v, 1040–1040v; *Sucha* 1792 MpPerRw; *Sucha* 1827 Tabella II 207; *Sucha* 1839 MpKwat III 4; *Sucha* 1890 SG XI 525; *Stara Sucha*, *Sucha Nowa* 1921 Sk I 181; *Sucha Stara*, *Sucha Nowa* 1952 UW 38; *Stara Sucha*, *-rej -chej*, *Nowa Sucha*, *-wej -chej* 1981, 1982 WUN II 501, III 292. — Wsi leżą nad strumieniem o tej samej nazwie, por. *Sucha* 1564 Luraw 84. W XVI i XVII w. *Sucha Maior* i *Sucha Minor*, *Sucha-Falki*; człony dyferencyjne od przym. łac. *maior* ‘większy’, *minor* ‘mniejszy’ i od n. os. *Falek* SSNO I 355, w formie pluralnej. Współcześnie dwie wsi: *Stara Sucha* i *Nowa Sucha*. Lit.: WójcikRaw 157. UB

Sucha (13a), wś zaginiona, leżała w dawnej ziemi rawskiej, w par. Biała, skiern.: de *Sucha* ad Markwathi 1449, Dachnowicze et *Sussk ... circa viam Markwathowska* 1450 MK 337, 82 i 84v; *Sucha* 1457 MK 335, 145v. — Efemerycznie n. występuje z suf. *-sk*. UB

Sucha (14), wś, ziel., gm. Zielona Góra, 9 km na pld.-wsch. od Zielonej Góry: *Czauche* 1516, *Zauche* 1635 CdSil XXIV 100, 87; *Zaucha* 1643 MpDSGlog; *Zauche* 1670, pago *Zauche* 1679, *Zauche* 1687/88 J III 83, 239, 452; *Zauche* 1739 MpWielGlog; *Zauche* 1783 Presb III/1, 445; *Zauche* 1791 Z X 369; *Zauche* 1845 K 766; *Zauche*, zapewne *Sucha* 1895 SG XIV 467; *Zauche* — *Sucha*, *-chej*, *suski* 1948 MPol XXV nr 14; *Sucha*, *-chej* 1982 WUN III 370. — Nazwa niem. *Zauche* stanowi substytucję n. słow. *Sucha. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sucha*. Przytaczany przez I. Żuraszek-Ryś rzekomy zapis *Sauche* z lat 1583–84 nie występuje w źródłach — data ta odnosiła się wg cytowanego przez autorkę A. Foerстера do przybliżonego czasu powstania miejscowości. Lit.: SNGŚl XIII 107–8; Foerster, Geschichtliches von den Dörfern des Grünberger

Kreises, 1905, 161; Żuraszek-Ryś, Nazwy miejscowe powiatu zielonogórskiego, 2009, 98. PS

Sucha zob. **Sucha Beskidzka**, **Sucha Wielka**, **Sucha Wieś** (2), **Suchary** (2), **Suchowola** (6), **Wola Suska**

Sucha Alberti zob. **Sucha** (12)

Sucha Beskidzka, mto, biel.: *Shucha*, *Shvcha* 1529 LR 89, 210; *Sucha* 1565 ASK I 97, 167v; Srzezawa y *Sucha* 1573 ASK IV 31, 48v; *Sucha* 1581 ŻDz XIV 103; *Sucha* 1609 ASK IV 48, 24; *Sucha* 1662 ASK I 68, 1085; *Sucha* 1779–83 MpMieg; *Sucha*, wś i dobra 1890 SG XI 526–7; *Sucha*, mto 1921 Sk XII 40; *Sucha Beskidzka*, *-chej -kiej*, *suski* 1964 UN 14, 5. — Od przym. *suchy*; współcześnie dodano do nazwy człon dyferencyjny *Beskidzka* (: *Beskidy*). Lit.: LKrak 145; Rospond, RKJWr II 56; RymNmiast 232. IN

Sucha Brynica zob. **Brynica Sucha**

Sucha Brzeźnica zob. **Suchobrzeźnica**

Sucha-Chodorki zob. **Sucha Wieś** (2)

Sucha Dębina zob. **Wola Jabłońska**

Sucha Dolina zob. **Suchodolina**

Sucha Dolna, wś, ziel., gm. Niegostawice, 8 km na wsch. od Szprotawy: *Svcha*, villa *Sucha* 1295 SUR VI 146; *Zwcha* ok. 1300, *Czucha* 1417 CdSil XIV 149, przyp. 94; *Zcauche* 1521, *Czauche* ok. 1540 CdSil XXXI 46, 53; *Zaucha* 1643 MpDSGlog; *Zauche* 1670, pagus *Zauche* 1679, versus pagum *Zauche ... villa Zauche* 1687/88 J III 64, 229, 441–2; *Zauche* 1739 MpWielGlog; *Zauche* 1783 Presb III/1, 399; *Sprottisch-Zauche*, *Zauche*, wird insgesamt *Sprottisch Zauche* genannt 1791 Z X 464, 467; *Nieder Zauche* 1845 K 767; *Nieder Zauche* 1912 Meyers II 330; *Nieder Zauche* — *Sucha Dolna*, *-ej -ej*, *suski* 1947 MPol XXV nr 124; *Sucha Dolna*, *-chej -nej* 1982 WUN III 370. — Pierwotnie *Sucha*, zmieniona jako *Zauche*. Dodatkowo człony *Sprottisch* (: n. m. *Sprottau*, dziś Szprotawa) oraz *Nieder* ‘dolny’ dla odróżnienia od n. m. *Ober Zauche*, zob. *Sucha Górna*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sucha Dolna*. Lit.: SNGŚl XIII 109. PS

Sucha Dolna zob. **Sucha** (12)

Sucha-Falki zob. **Sucha** (13)

Sucha Góra (1), wś, biały, gm. Suchowola, 10,5 km na pld.-wsch. od Suchowoli: P[arochia] Chodorovcensis continet ... *Suchogurę* 1744 SDV 149; *Suchagura* 1781 MpEGr; *Suchagora* 1784

DekKn 126; *Suchagora* 1795 MpPerPd; *Suchagora* 1808 MpTex V; *Sucha Góra* 1890, *Góra Sucha* 1900 SG XI 528, XV/1, 517; *Sucha Góra* 1921 Sk V 78; *Sucha Góra, -chej -ry* 1982 WUN III 370. — Od wyrażenia *sucha góra* początkowo w formie złożenia z interfiksem *-o-*, następnie zrostu, ostatecznie zestawienia. W pobliżu znajduje się również wś *Suchodolina*. IN

Sucha Góra (2), cz. wsi Skawica, dawniej wś, biel., gm. Zawoja: *Zuhagura* 1779–83 MpMieg; Batazjowie, obywatele *suchogórcy* 1786 Dob-Podh 183; *Sucha gora* 1861–64 MpFran; *Sucha Góra*, wś 1921 Sk XII 34; *Sucha Góra*, przys. 1933 SkBy 1646; *Sucha Góra, -chej -ry*, cz. wsi Skawica 1964 UN 14, 51; *Sucha Góra, -chej -ry*, przys. 1982 WUN III 370; *Sucha Góra, -chej -ry* 2015 DzU poz. 1636. — Nazwa ponowiona z n. góry, por. *Sucha gora* 1861–64 MpFran, *Sucha Góra* PRNG, ta od przym. *suchy* i ap. *góra*. Lit.: Franczak, Słownik nazw geograficznych doliny Skawicy, 2012, 18, 65. IN

Sucha Góra (3), cz. Bytomia, dawniej wś, kat.: *Trockenberg* 1803–04 APKat(12/336/0/3.12/2404); *Trockenberg* 1809 MpAtSchl 19; *Trockenberg*, poln. *Suchogora*, kol. 1821 Rumpf III 217; *Trockenberg (Sucho gora)* 1823 Mützell V 38; *Trockenberg, Suchogóra*, wś 1830 Kn 788; *Suchora* (!) ist *Trokenberg* ... *Trockenberg, Sucha Góra* 1845 K 669, 690; *Sucha Góra*, niem. *Trockenberg* 1890 SG XI 529; das Dorf *Trockenberg*, von der polnischen Bevölkerung früher und auch jetzt *Suchagora* (trockener Berg) genannt 1916 Knosalla 59; *Sucha Góra (Trockenberg)* 1920 PrusŚG 72; *Sucha Góra, -chej -ry* 1982 WUN III 370. — Nazwa *Sucha Góra*, w dialekcie śl. *Sucho Góra*, niem. *Trockenberg*, ponowiona z n. wzniesienia, por. *Der Trockenberg* XVI Steinbeck II 174, *Trockenberg* 1804 WBeschr VIII 213, *Sucha Góra*, niem. *Trockenberg*, szczyt górski [!] na Szląsku górnym, przy wsi t. n. niedaleko Tarnowic 1890 SG XI 529 (od niem. *trocken* ‘suchy’, *Berg* ‘góra’). Miejscowość powstała w 1773 r., jednak już w XVI w. prowadzono w tym miejscu wydobycie węgla. W 1975 r. została włączona do Bytomia. Lit.: Skrabania, *Sucha Góra*, [w:] *Z dziejów dzielnicy Bytomia*, red. J. Drabina, 1991, 196–207; Knosalla, *Mitteilungen des Beuthener Geschichts-*

und Museumsvereins, 1916, H. 4, 59; Steinbeck, *Geschichte des schlesischen Bergbaues*, Bd. II, 1857, 174. PS

Sucha Górna, wś, legn., gm. Polkowice, 5 km na pñ.-zach. od Polkowic: *Suchania* ... villa ok. 1315 ZfGS LXXIV 133; *Czucha* 1419 SNGŚI XIII 109; *Zawche* 1512 CdSil XXXI 43; villa *Sucha* 1580, *Zauche* 1670, *Zauche* 1687/88 J III 2, 47, 359; *Oberzauche* 1783 Presb III/1, 208; *Zauche* 1791 Z X 300; *Zauche, Ober-* 1845 K 767; *Zauche Ober* 1895 SG XIV 467; *Ober Zauche, Górna Sucha* 1941 Wrzosek 29; *Ober Zauche* — *Sucha Górna, -ej -ej, suski* 1947 MPol XXV nr 124; *Sucha Górna, -chej -nej* 1982 WUN III 370. — Zapis z 1315 r. nietypowy, zapewne zniekształcony. Późniejsze zapisy wskazują na n. *Sucha*, od przym. *suchy*. Nazwę zmieniono jako *Zauche*. Dodatkowy człon od niem. przym. *ober* ‘górnny’ dla odróżnienia od n. m. *Nieder Zauche*, dziś *Sucha Dolna*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sucha Górna*. Lit.: SNGŚI XIII 109. PS

Sucha Górna zob. **Sucha** (12)

Sucha Huta, wś, gdań., gm. Przywidz, 10 km na pñ.-zach. od Skarszew: *Sucha Hutta* 1664 Font XXXII 311; *Sucha Huta* 1765 LuPrus I/2, 166; *Trockenhütte* 1772 Zeit XV 155; *Trockenhütte* — *Sucha huta* 1879 KętN 27; *Sucha Huta*, niem. *Trockenhütte* 1890 SG XI 529; *Trockenhütte* 1912 Bär 119; *Sucha Huta* (!) (*Trockenhütte*) 1925 Krzep 113; *Sucha Huta* — *Trockenhütte* 1941 Choj 177; *Trockenhütte* — *Sucha Huta, -ej Huty, suchohucki* 1947 MPol XXV nr 111; *Sucha Huta* 1952 UW 190; *Sucha Huta, -chej -ty* 1982 WUN III 370; gw. *sěxo hěta* Lor 125. — Od przym. *suchy* i ap. *huta*. Nazwa niem. *Trockenhütte* jest kalką n. pol. Lit.: Bugalska, PMT VI 98. BCz

Sucha Joannis zob. **Sucha** (12)

Sucha Kamienica, wś, opol., gm. Gluchołazy, 9 km na pld.-wsch. od Nysy: *Cameniza*, alia *Cameniza* (1284)XIV, *Cameniza* (1285)XIV SUR V 93, 144; tenent *Sucham Kamonkam, Sucha Kamonka, durre Kempnitz* ok. 1300, *Suchacamona*, vulgo *Dürrkamitz* XIV CdSil XIV 11, 36, przyp. 449; *Sucha Camona* (1315) Reg nr 3473; *Dorre Kempnicz* 1360 CdSil XIV 11, przyp. 126; *Durrin Kempnicz* (1374) K 268; in villa *Dürrkamitz* 1638, *Dür-Kamnitz, Dürkamnitz, Durkamnitz* 1651/52 J I 117, 212, 219, 220; *Durkawitz* (!) 1658 MpDS-

Sucha Koszalińska

Grot; *Dürkamitz*, *Dürrkamitz* 1666/67 J I 600, 617; *Dür Kamitz* 1736 MpWielGrot; *Dürrkanitz* (!) 1743 SNGŚI XIII 109; *Dürr-Canicz* (!) 1751 ORust 282; *Dürr-Kamitz* 1784 Z III 356; *Kamitz*, *Dürr-* 1845 K 268; *Dürrkamitz* 1900 Myc 61; *Dürnstein* 1934–37 OÄSchl I 9; *Dürnstein* — *Sucha Kamienica*, *-ej -y*, *suchokamienicki* 1947 MPol XXV nr 124; *Sucha Kamienica*, *-chej -cy* 1982 WUN III 370. — Dawna n. *Kamienica* (z niemieczonej jako *Kam(n)itz*, *Kemp(n)itz*), obocznie *Kamionka*, *Kamiona*, od przym. *kamienny*, *kamiiony* ‘zrobiony z kamienia’ Sstp III 230, z suf. *-ica*, *-ka*. Prawdopodobnie jednak n. została ponowiona z n. rz. *Kamienica*, która przepływa obok, por. super fluvium Nisam aut *Kemnicz*, *Kempnicz* 1354, *Kamitz* 1581 ESHP, por. też n. sąsiedniej miejscowości *Kamienica* (dziś *Kępnica*), przy omówieniu której nie uwzględniono podstawy hydronimicznej. W n. zestawionych *Sucha Kamion(k)a*, *Dürr Kam(n)itz* dodatkowe człony od przym. *suchy* = niem. *dürr* pełniły funkcję dyferencyjną względem n. m. *Kamienica*, niem. *Deutsch Kamitz* (dziś *Kępnica*). Nazwa niem. *Dürnstein*, stanowiąca kalkę dawnej nazwy (*Stein* ‘kamień’), została wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sucha Kamienica*. Lit.: SNGŚI XIII 109–10; BorGŚI 47. PS

Sucha Koszalińska, wś, kosz., gm. Sianów, 4 km na płn.-zach. od Sianowa: *Scuch*, *Scugk* 1275 PU II 303, 306; *Such*, *Sugko* (1275)1357, in *Sohc* 1303 Perl 227, 551, przyp. 2; *Stugh* (!) 1308 PU IV 314; *Zuchen* 1539 PomKirch II nr 33c, 224; *Czuchenn* 1565 KIKr 211; *Suchen* 1618 MpLub; *Zuchen* 1789 MpGillyPom; *Zuchen* 1804 KIKr 452; *Zuchen* 1912 Meyers II 1240; *Zuchen* — *Sucha Koszalińska*, *-chej -ej*, *suski* 1947 MPol XXV nr 111; *Sucha Koszalińska*, *-chej -kiej* 1982 WUN III 370. — Pierwotnie zapewne *Sucha*, zniemczona jako *Zuchen*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Sucha Koszalińska*. Lit.: LorSNH 147; TrautmElb II 28; RzDuma I 33; Belchnerowska, PMT XIII 71. BCz

Sucha Lipa zob. **Suche Lipie**

Sucha Magna zob. **Sucha** (8)

Sucha Maior zob. **Sucha** (12, 13)

Sucha Mała, przys., dawniej wś, wroc., gm. Trzebnica, 7,5 km na wsch. od Trzebnicy: *Pa-*

rva Sucha ok. 1300 CdSil XIV 54; *parva Sucha* 1301 Reg nr 2658; *parva Sucha* ok. 1425 Darst III 216; *Kleine Suchaw* 1469 GrMark 67; *parva Sucha* 1579, *Sucha minor* 1638, *Klein-Zauche* 1651/52, *Parva Zauche* 1666/67 J I 74, 141, 177, 514; *Kl. Zauche* 1712 MpDSOls; *Kl. Zauche* 1739 MpWielOels; *Klein Zauche* 1785 Z IV 397; *Klein Zauche* 1845 K 767; *Klein Zauche* — *Sucha Mała*, *-ej -lej*, *suski* 1950 MPol nr A-8, poz. 76; *Sucha Mała*, *-chej -lej* 1982 WUN III 371. — Nazwa *Sucha* ponowiona z n. rz. lub wsi *Sucha* (zob. *Sucha Wielka*), człón dyferencyjny *Mała* = niem. *Klein* = łac. *Parva* dla odróżnienia od n. wsi *Sucha Wielka*. Lit.: SNGŚI XIII 110. PS

Sucha Minor zob. **Sucha** (12)

Sucha Minor-Falki zob. **Sucha** (13)

Sucha Nagórna zob. **Sucha** (12)

Sucha Nowa zob. **Sucha** (10, 13)

Sucha Parva zob. **Sucha** (8)

Sucha Podleśna zob. **Sucha** (12)

Sucha Poduchowna zob. **Sucha** (9)

Sucha Psina, wś, opol., gm. Baborów, 5 km na pld.-zach. od Baborowa: *villam ac hereditatem nostram Suchapsina* vulgariter nuncupatam 1337, *pars ville Suchinczyn* 1356, *pars Suchincin ville* 1358, *villarum scil. Czawhenczin* Bezdzców et Nekazanicze 1423, *Czawehecen* 1467 CdSil II 136, 157, 159, 187, 192; *Zauchzen* (1524) K 767; *Zauchwitz* 1666/67 J II 280, 281; *Zauchwitz* 1736 MpWielKarn; *Zauchwitz* 1743 SNGŚI XIII 110; *Zauchwiz* 1784 Z III 232; *Zauchwitz* XVIII w. Urb II 368; *Zauchwitz*, *Suchoppina* (!) 1830 Kn 877; *Zauchwitz*, *Suchoppina* (!) 1845 K 767; *Zauchwitz* ([czes.] *Suchá Psčina*) 1863 Wolný 246; *Zauchwitz*, *Suchoppina* (!) 1895 SG XIV 467; *Zauchwitz*, *Sucha Psina* 1896 Drzażdżyński XIX; *Zauchwitz*, czes. *Sucha Psina* 1898 Drz I/2, 133; *Zauchwitz* 1912 Meyers II 1214; *Dreimühlen* 1934–37 OÄSchl I 9; *Dreimühlen* — *Sucha Psina*, *-ej -y*, *suchopsiński* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sucha Psina*, *-chej -ny* 1982 WUN III 371. — Pierwotnie i współcześnie n. *Sucha Psina* zapewne ponowiona z n. rz. *Sucha Psina, dziś *Sucha*, pd. Psiny (→ Odra), por. *dürre Zinna* 1896, *Dürre Zinna* 1914, *Sucha* 1949, 2006 ESHP; ta od n. rz. *Psina*, niem. *Zinna*, por. *Pzina* (1183), *Psinna* 1253, *Czen* 1339, *Psyina* 1445, *Zina Fl.* 1736, *Zinna* oder *Psinna* 1845 ESHP, z członem

odróżniającym od przym. *suchy* = niem. *dürr*. Zapisy od XIV w. dokumentują formy o różnym stopniu germanizacji, z których ostatecznie utrwaliła się postać *Zauchwitz*. Przejściowo odnotowana n. *Suchęcin*, wyrównanie do nazw z suf. *-ęcin*. W okresie administracji hitlerowskiej nadano n. *Dreimühlen*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sucha Psina*. Lit.: SNGŚI XIII 110; BorGŚI 57; Wolný, Kirchliche Topographie von Mähren, I/5, 1863, 246–9; Drzażdżyński, Die slavischen Ortsnamen des Kreises Leobschütz, 1896, XIX; Hofrichter, Heimatkunde des Kreises Leobschütz, II/3, 1914, 652. PS

Sucha Raba zob. **Suchoraba**

Sucha Rzeczka, wś, suwał., gm. Płaska, 15 km na pń.-wsch. od Augustowa: *Sucha rzeczka* 1827 Tabella II 207; *Sucharzędzka*, os. 1839 MpKwat VI 4; *Sucha rzeczka* 1877 Zin II 189; *Sucha Rzeczka*, wś 1890 SG XI 529; *Sucha Rzeczka* 1921 Sk V 6; *Sucha Rzeczka, -chej -ki, suchorzeczkański* 1972 UN 151, 81. — Nazwa ponowiona z n. w. *Sucha Rzeczka* (d. jez. Serwy), nad którą leży wś, por. o Rudni Obuchowskiego na *Suchej Rzeczce* 1695, młyn na *Suchej Rzeczce* XIX WiśnAug 193–4, 267, ta od przym. *suchy* i ap. *rzędzka*. Lit.: WiśnAug 193–4, 267. IN

Sucha Sowlina, cz. Limanowej, okresowo wś, nowosąd., gm. Limanowa: Inwentarz Poddanych Dóbr wsi Sowliny, Lipowe, Limanowa, *Sowlina Sucha*, Walowa Gora, Kisielowka 1694 ANK Krak (Ks. gr. sądeckie 147, k. 1173); *Sucha Sowlina* 1845 ANK Krak (Kataster galicyjski 2670); *Sucha Sowlina, -chej -ny*, cz. wsi Sowliny 1964 UN 6, 24; *Sucha Sowlina, -chej -ny*, przys. 1982 WUN III 371; *Sucha Sowlina* 2013 DzU poz. 200. — Nazwa zestawiona, od przym. *suchy* i n. m. *Sowliny* (zob.) lub ponowiona z n. potoku *Sucha Sowlina* (ld. Sowlinki), nad którym leży wś, por. *Sucha Sowlina Bach* 1845 ESHP, *Sucha Sowlina Bach* 1861–64 MpFran; n. w. od przym. *suchy* i n. rz. *Sowlina*, dziś Sowlinka. Lit.: PSąd I 115–6. IN/PS

Sucha Stara zob. **Sucha** (13)

Sucha Struga, wś, nowosąd., gm. Piwniczna, 5 km na pń.-zach. od Piwnicznej-Zdroju: *Sucha Struga* 1596 ASąd VIII 295; *Sucha Struga* 1629 RPobKr 200; *Wieś Wola Sucha Stroga* 1659–64 Lukrak 654; *Sucha Struga* 1674 ŻDz XV 53a;

Suchastruga 1794 Ga Rr2; *Sucha Struga* 1802 Crusius III/2, 390; *Sucha struga* 1855 MpKum; *Sucha Struga* 1890 SG XI 529; *Sucha Struga* 1921 Sk XII 26; *Sucha Struga, -chej -gi, suchostruski* 1964 UN 9, 140. — Pierwotnie była to zapewne n. w. *Sucha Struga, później ponowiona na wś, od przym. *suchy* i ap. *struga*. W XVII w. oboczna n. *Wola Sucha Struga*. Lit.: PSąd I 116. IN

Sucha Struga zob. **Suchostruga**

Sucha Szczecinecka zob. **Sucha** (4)

Sucha Szlachecka zob. **Sucha** (8)

Sucha Wielka, wś, wroc., gm. Trzebnica, 7 km na pń.-wsch. od Trzebnicy: villa *Sucha* ok. 1300 CdSil XIV 54; *Grose Czawche* 1368, *Zucha* 1416 HaeG 447; *Magna Sucha* ok. 1425 Darst III 219; *magna Sucha* 1451 HaeG 447; das dorff *Zcauche* 1530, *Czauche* 1539, *Czauche* ok. 1550 ZfGS XXI 339, 351; *Gros-Zauche* 1651/52, *Magna Zauche* 1666/67 J I 177, 514; *Großzauche* 1705 ZfGS XLVI 93; *Gr. Zauche* 1712 MpDS-Ols; *Gr. Zauche* 1739 MpWielOels; *Groß Zauche* 1785 Z IV 397; *Groß Zauche* 1845 K 767; *Gross Zauche, Sucha Wielka* 1941 Wrzosek 21; *Gross Zauche* — *Sucha Wielka, -chej -kiej, suski* 1948 MPol nr 14, poz. 55; *Sucha Wielka, -chej -kiej* 1982 WUN III 371. — Pierwotnie n. *Sucha*, ziemczona jako *Zauche*, ponowiona z n. rz., por. *Cirquich usque ad aquam, que dicitur Zvcha*, iuxta *Zucham* 1208, *Zucha* 1218 SUR I 79, 134, ta od przym. *suchy*. Dodatkowy człon od niem. *gross*, łac. *magnus* ‘duży, wielki’ dla odróżnienia od n. wsi *Sucha Mała* (zob.). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sucha Wielka*. Autorzy SNGŚI błędnie utożsamili zapisy z lat 1208 i 1218 dla hydronimu z n. m., podobnie też niesłusznie przypisali *Suchej Wielkiej* zapis *Czachow* 1334 Reg nr 5395, odnoszący się do sąsiedniego *Czachowa*. Lit.: SNGŚI XIII 110. PS

Sucha Wieś (1), cz. Radomska, dawniej wś, piotr.: *Sucha wies* 1739, *Sucha wies* 1778 ASC (Radomsko, U-1739–79, k. 3, 262); Pstk. 1802–03 MpGillyPr; *Sucha Wieś* Pustkowie ... w *Sucha Wieś* Pustkowi (!), *Suchawieś* 1832, *Sucha wieś* 1833 ASC (Radomsko, U-1830–34, k. 624, b.s.); *Sucha Wieś* Osada 1839 MpKwat II 6; *Sucha Wieś*, os. 1890 SG XI 529; *Sucha Wieś*, wś 1921 Sk II 90; *Sucha Wieś, -chej Wsi, suchowiejski* 1972 UN 48, 114; *Sucha Wieś, -chej Wsi*, wś 1982 WUN III 371;

Sucha Wieś

Sucha Wieś, *-chej Wsi* 2013 DzU poz. 200. — Od przym. *suchy* i ap. *wieś*. IN/KS

Sucha Wieś (2), wś, suwal., gm. Raczki, 16,5 km na płn.-zach. od Augustowa: [*Sucha Wieś*] 1603, [*Wyschle Siolo, Ruskie Siolo*] 1608 WiśnSuw 115; *Sucha Wieś* 1615 RAS V 46; P[arochia] Janowcensis ... habet ... *Suchą wieś* 1744 SDV 106; *Sucha wieś* 1781 MpEGr; *Sucha Wieś* 1784 DekOlw 79; *Sucha* 1839 MpKwat VI 3; *Suchawieś* 1877 Zin II 190; *Sucha Wieś* al. *Sucha Chodorki* 1890 SG XI 529; *Sucha Wieś* 1902 Przew II 199; *Sucha Wieś* 1921 Sk V 3; *Sucha Wieś*, *-chej Wsi* 1982 WUN III 371. — Początkowo dla wsi funkcjonowały trzy nazwy: dzisiejsza *Sucha Wieś* oraz *Wyschle Siolo* i *Ruskie Siolo*, od ap. *siolo* ‘wieś’ i przym. *wyschły* ‘suchy’, *ruski*. Założki wsi powstały zapewne już w połowie XVI w. Okresowo, w XIX w., n. *Sucha* (z elipsą członu drugiego), także oboczna n. zestawiona *Sucha-Chodorki*, o członie drugim zob. *Chodorki*. Lit.: WiśnAug 95; WiśnSuw 115, 129. IN

Sucha Wieś zob. **Sucha** (3, 8)

Sucha Wola (1), os., dawniej wś, przem., gm. Oleszyce, 8 km na pld.-zach. od Lubaczowa: *Suchawola* 1662, *Suchawola* 1673 ASK I 72, 205v, 297; z *Suchowoli* 1787 MJ 19, XIX, 172, 247; *Sucha Wola* 1794 Ga Rr2r; *Sucha Wola* 1890 SG XI 530; *Sucha Wola* 1933 SkBy 1646; *Sucha Wola* 1952 UW 281; *Sucha Wola*, *-chej-li*, *suchowolski*, wś 1966 UN 63, 30; *Sucha Wola*, *-chej-li* 1982 WUN III 371; gw. *suxo uola*, *suxyj uol'i*// *suxouol'i*, *suxovilski*. — Od przym. *suchy* i ap. *wola* w znaczeniu osadniczym ‘libertas’. Przejściowo *Suchowola* w formie złożenia z interfiksem *-o-*. Przym. gw. z ukr. ikawizmem. BCz

Sucha Wola (2), cz. wsi Celinów, dawniej wś, rad., gm. Grabów nad Pilicą: *Sucha Volya*, *sucha wola* 1520 MK 32, 83v; *Sucha volya* 1540 Czer 11 dod.; *Sucha Wola* 1576 ŻDz XVI 242; *Suchawola* 1649 MK 190, 361v; *Sucha Wola* 1662 ASK I 72, 698v; *Суха Воля* 1879 ASC(Magnuszew, U-1879, k. 83); *Suchowola* 1890, *Wola Sucha* 1893 SG XI 541, XIII 800; *Suchowola* 1902 Przew II 200; *Sucha Wola* 1921 Sk III 61; *Sucha Wola*, *-chej-li* 1970 UN 25, 28. — Okresowo *Suchowola* — złożenie z interfiksem *-o-*. UB

Sucha Wola zob. **Sucha Wólka**, **Suchowola** (1, 2, 3, 4, 5, 5a, 6, 7), **Suchowolce**, **Suskowola**

Sucha Wólka, wś, tarnob., gm. Annapol, 13 km na płn.-wsch. od Zawichostu: *Wola Lubaszowa* 1580 RPobLu 765; *Wola Lubaszowa* 1618 SHGLu IV 138; *Wola Lubaszowa* 1663 RPobLu 87; *Wola Lubaszowska* ok. 1668, *Wola Lubaszowska* 1673 RPdm 171, 192; *Wola Lubaszowa* alias *Wolka Sucha* 1676 ŻDz XV 43a; ze wsi *Woley Lubaszowskiej* alias *Suchey Wolki* 1685 RPobLu 236v; *Sucho Wolka* 1781–82 WPar 444; *Wolka* 1783–84 RejKor 370; *Wolka Sucha* 1787 Spis 443; *Sucha Wólka* 1801–04 MpHeld; *Sucha wola* 1827 Tabella II 207; *Sucha Wólka* 1839 MpKwat V 7; *Суховулька*, wś i folw. 1866 GPKP VI 7; *Wólka Rachowska* 1870, *Sucha wólka* v. *Rachowska* 1883 Cat 32, 45; *Suchowola* 1883 SHGLu IV 138; *Sucha Wólka* 1890 SG XI 530; *Suchowólka* 1902 Przew II 200; *Sucha Wólka* 1921 Sk IV 35; *Sucha Wólka*, *-chej-ki*, *wólecki* 1970 UN 112, 9. — Dawniej wś nosiła n. *Wola Lubaszowa*//*Lubaszowska*, od ap. *wola* i n. os. *Lubasz* (od podstawy *lub-*, por. *lubić*, *luby*, im. złożone typu *Lubomir*) RymSEN II 26. W XVII w. zaczyna funkcjonować (początkowo jako oboczna) n. *Wólka Sucha*//*Wola Sucha*, od ap. *wola*, *wólka* i przym. *suchy*. Odnotowano też warianty w formie złożenia *Suchowola*, *Suchowólka*, a także *Wólka* z elipsą członu przymiotnikowego. Efemerycznie w XIX w. *Wólka Rachowska*, z członem od n. pobliskiej wsi *Rachów* (1), w formie przymiotnika. Ustaliła się n. *Sucha Wólka*. Lit.: SHGLu IV 138; KosLu 73. IN

Sucha Wólka zob. **Suchawola**

Suchabrzeźnica zob. **Suchobrzeźnica**

Suchacz, wś, elbl., gm. Tolkmicko, 7 km na pld. od Tolkmicka: in pagum *Sukase* 1577 Coy 8; im Dorfe *Succase* 1777 Novum Corpus... 527–8; *Sukase* 1796–1802 MpSchröt X; *Sukase* ok. 1845 MpRey nr 18; *Suckase* al. *Succase*, wś w Pomezanii 1890 SG XI 546; *Succase* 1912 Meyers II 907; *Succase* — *Suchacz*, *-a*, *suchacki* 1946 MPol XXV nr 142; *Suchacz* 1952 UW 189; *Suchacz*, *-cza* 1982 WUN III 371. — Początkowo była to n. karczmy, ta prawdopodobnie genetycznie prus., związana z ap. *suckis* ‘ryba’, poświadczonym w n. m. *Sukyn* 1316, *Sukeyn*, *Suken*, *Suckym*, *Suckeym* ok. 1400 Ger 176, Błażenié II 272, 275–6. Nazwa jest być może utworzona suf. prus. *-us-/-uz-*, lit. *-už-* Ger 255 (w substytucji niem.

-u- > -o- > -a-). Wieś położona nad Zalewem Wiślanym. Nazwa *Suchacz* ustalona urzędowo po 1945 r. Lit.: Kerstan 347–50; Coy, Elbinga a Gedanensibus oppungata 1577 (oprac. M. Toepen), 1890, 8; Novum Corpus Constitutionum Prussico-Brandenburgensium Praecipue Marchicarum (...), Bd. 6, 1781, 527–8. BCz

Suchadoly zob. **Suszczycy Borek**

Suchagóra zob. **Sucha Góra (1)**

Suchanino, cz. Gdańska, dawniej wś: in villa *Sochanino*, *Sochanyno* (1343) 1394 PrUr III 480; *Zochanino* alias *Zochanike* (1344) Muhl 71; *Zechanino*, nadpis: *Zechancke* oder *Ziegankenberglk* (1344) XIX PrUr III 577; unser Dorf *Zuchancke* (1380) Font XVI–XIX 539; Dorf *Suchaneke* 1380 TrautmElb I 124; *Sochanin* ok. 1400 Zeit XI 27; *Czuchanike* 1440 TrautmElb I 124; das dorff *Zochancke* (1461), von *Zuchanecke* (1465) SRP IV 579, 622; *Czohanke* 1518 SRP V 487; *Czuchanke* 1534 Inwłoc 112; *Kl. Zichanke* oder *Zianke* (!) oder *Ziganke* 1660 Muhl 73; *Zigankenbergl* 1796–1802 MpSchröt IX; *Zigankenbergl* — *Cyganki* 1879 KętN 8; *Cyganki*, niem. *Zigankenbergl* 1880 SG I 721; *Zigankenbergl* — *Suchanino*, -na, *suchaniński* 1949 MPol XXVII nr 17; *Suchanino*, -na 1982 WUN III 371; gw. *Cəgəŋki* (*Cəganki*) Lor 120. — Dawniej zapewne *Sochanino*, od n. os. *Sochan*, *Sochania* (: *Socha*, *socha*) RymSEN II 458, z suf. -ino, -in. W substytucyjnych formach niem. wahanie nagłosowego S- : Z- : Cz-, przesunięcie o > u > e, końcówka -e. Część niem. zapisów wskazuje na okresową postać *Sochanki (*Suchanki) od n. os. *Sochanek* RymSEN II 458, w l. mn. Nazwa *Ziegankenberglk*, *Zigankenberglk* jest hybrydą, z niem. członem -bergl (z motywacją topograficzną). W członie pierwszym adideacja do pol. *Cygan*, *Cyganek* (poprzedzona przejęciem nagłosowego S- jako Z-, czytane go i zapisywane go potem jako C-). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suchanino*. Lit.: TrautmElb I 133; Łuszczzyńska, PMT V 89; Hrabec 11–3; NmiastPG 52–3; GórnRPom 103. BCz

Suchanówko, wś, szcze., gm. Suchań, 2,5 km na płd.-wsch. od Suchania: *Suanebeke* 1227, *Schwanebeke*, *Schwanebecke* 1229 PU I 298, 324; *Schwanebeke* (1280) PU VII 418; *Swanebecke* 1618 MpLub; *Schwanenbeck* 1789 MpGillyPom; *Schwanenbeck* 1833 MpUMbl 1330;

Schwanenbeck — *Suchanówko*, -ka, *suchanówecki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Suchanówko*, -ka 1982 WUN III 371. — Dawna n. niem. od śrdniem. *swan(e)* ‘łabędź’ i *beke* ‘strumień, rzeczka’ Lübben 394, 35. Wieś leży nad rz. *Schwanebecker Fliess* 1833 MpUMbl 1330 (dziś zapewne Reczyca). Nazwa *Suchanówko* wprowadzona urzędowo po 1945 r. BCz

Suchań, mto, szcze.: *Zukan* 1269, *Zukam* 1270, *Zachan* 1295 PU II 218, 234, 247; *Suchan* 1312, *Szuchan* 1319, *Tzuchan* 1320 PU V 35, 448, 542; *Tzochan* (1326) PU VII 75; *Tzochan* 1444 Rzduma II 114; *Czochan* 1467 CdB B V 105; *Zachan* 1539 PomKirch I nr 30, 128; *Zachan* 1569 CdB A XXIV 246; *Sochan* 1618 MpLub; *Zachan* 1654 Rzduma II 114; *Zachan* 1789 MpGillyPom; *Zachan* 1833 MpUMbl 1329; *Zachan* — *Suchań*, -nia, *suchański* 1946 MPol XXV nr 142; *Suchań*, -nia 1982 WUN III 371. — Może od ap. *suxanъ w znaczeniu topograficznym, por. ros. gw. *suxán* ‘sucha ziemia, piasek’ SRNG XLII 325. Por. też n. os. *Suchań* SSNO V 242. Nazwa zapisana w różnych formach zniemczonych. Po 1945 r. urzędowo ustalono postać *Suchań*. Lit.: Rzduma II 114; LorSNH 142. BCz

Sucharaba zob. **Suchoraba**

Suchardy zob. **Sochocino-Sucharly**

Suchary (1), wś, bydż., gm. Nakło nad Notecią, 6,5 km na płn. od Nakła nad Notecią; hereditatis dicte *Czuchery* 1385 KW III 570; de *Suchari* 1403 Koz V 366; *Czuchari* 1455, *Czuchari* 1483 Koz I 311; in *Cucharj*, Szasyeczno et Slieszyno 1497 MK 16, 123; *Czucharj* 1534 ASK I 12, 414v; *Czuchari* 1539 Koz I 311; *Czuchari* 1578 ŻDz XII 173; *Czuchary* 1618–20 PKal 283; *Cuchary* 1629 MKI (Tab 42, 16); *Cuchary* 1673 ASK I 74, 98; *Cuchary* 1751 ASC(Ślesin, M-1751–67, k. 3); Villa *Cuchary* 1766 MKI(E 42, 775); *Suchar* 1789 Goldb II 234; *Cuchary* 1790 ASC(Ślesin, M-1750–1821, k. 212v); *Suchary* 1796–1802 MpSchröt XX; *Cuchary* 1801, *Cuchary* 1821 ASC(Ślesin, M-1750–1821, k. 222v, 245v); *Suchary* 1821 Rumpf III 173; *Suchary* 1846 KsP 545; *Suchary* 1890 SG XI 531; *Suchary* 1921 Sk X 123; *Suchary*, -char, *sucharski* 1972 UN 190, 19. — Postać *Cuchary*//*Czuchary* stanowi niem. formę substytucyjną pol. n. pluralnej *Suchary*, ta może od ap. *suchar* ‘uschtę drzewo’ SGPKar V

Suchary

258 lub od n. os. *Suchar(a)* KozN I 91, por. też *Suchora* (w Wielkopolsce) AntrP V 48. M. Rudnicki wywodził n. od rzekomego zbiorowego nomen agentis (na wzór nazw zawodowych) *suchary 'ci, którzy suszą zapewne siano' (SlOc XIII 104), co jednak wydaje się mało prawdopodobne. PS

Suchary (1a), cz. wsi Stawiszce, dawniej ws, biał., gm. Czeremcha: *Suchory* 1566 Wawrz 30, 277; *Suchary*, ze wsi *Sucharow* 1786 Kond 193; gw. *suxary*, -yv. — W świetle dokumentacji pierwotnie *Suchory*, od n. os. *Suchor* (: *suchy*), *Suchar* RymSEN II 504, brus. n. os. *Suchar* BiryłaBA II 401, w l. mn. Lit.: Kond 193; Wawrz 30, 277. IN

Suchary (2), ws, koniń., gm. Wilczyn, 8,5 km na pñ. od Kleczewa: *Suche Olędry* 1783–84 Rej-Kor 26; *Olendry Dembowieckie Wielkie* czyli *Suche* zwane 1789 MKI(Tab 36, 152); *Suche* 1798 HstB I 629; *Sucha H.* 1798 MpHopf XVI; *Suchy Hol.* 1802–03 MpGillyPr; w *Suchem* 1820, *Suchary*, w *Sucharach* 1824 APPozn(54/831/0/1.1/1, k. 1, 25); *Suche* 1839 MpKwat I 2; *Cyxe* 1866 GPKP II 4; *Suche v. Suchary* 1877 Zin II 190; *Suche* al. *Suchary*, kol. 1890 SG XI 532; *Suchary*, ws 1921 Sk II 110; *Suchary*, -char 1982 WUN III 371; gw. *suxary*, -ruf, *suxarski*. — Dawniej *Suche Olędry*, od przym. *suchy* 'pozbawiony wody', też 'obumarły, uschnięty' odnoszącego się do właściwości topograficznych terenu i od terminu osadniczego *olędry*//*holendry*. Oboczna n. zestawiona *Olendry Dembowieckie Wielkie*, od n. m. *Dębówiec* (zob.) z dodatkowym członem od przym. *wielki*. Później *Suche*, *Sucha*, *Suchy* — wahania rodz. nazwy. W XIX w. pojawił się wariant *Suchary*, który się utrzymał, por. ap. *suchar* 'uschłe drzewo' SGPKar V 258. PS

Sucharzewko zob. **Suchorzewko**

Sucharzewo (1), ws, bydg., gm. Dąbrowa, 6 km na pñ.-zach. od Mogilna: *Folwark Parlin*, *Folwark Parliński* 1846, *Folwark Parlin* (*Sucharzewo*) 1852 ASC(Parlin, U-1796–1852, k. 776, 777, 807); *Sucharzewo* 1854, *Sucharzewo*, *Sucharzewo* alias *Salem* 1859 ASC(Parlin, U-1853–1909, k. 838, 856, 860); *Salem* 1871 GemGut 212; *Trockau* 1876 DzPozn nr 23/20, 2; *Sucharzewo* (alias *Salem*) 1876, *Sucharzewo* (*Salem*), *Sucharzewo* (*Trockau*) 1877 ASC(Parlin, U-1853–1909, k. 955, 964); *Trockau* 1885 Gem-Lex V 246; *Suchorzewo* 1886 Pielg XVIII nr 110,

2; *Suchorzewo* (*Salem*) 1888 KorEccel 159; *Suchorzew* al. *Sucharzewo*, niem. *Trockau*, dawniej *Salem*, dwór 1890 SG XI 539; *Sucharzewo* (*Trockau*) 1899, *Sucharzew* 1900 ASC(Parlin, U-1853–1909, k. 1122, 1132); *Suchorzewo*, niem. *Trockau*, ws 1902 MycPn 192; *Sucharzewo-Chalupska*, niem. *Trockau* 1921 Sk X 50; *Sucharzewo* 1933 SkBy 1646; *Sucharzewo*, -wa, *sucharzewski* 1972 UN 181, 8. — Początkowo miejscowość nosiła n. zestawioną od ap. *folwark* i n. m. *Parlin* (1). Późniejsza n. *Sucharzewo* (zapisywana też jako *Suchorzewo*, *Suchorzew*) prawdopodobnie nawiązuje do n. zaginionej osady *Sucharzewo* (1a), która znajdowała się na pñ.-wsch. od Mogilna. Nazwa *Salem* (= Jerozolima), używana od końca lat 50. XIX w. do roku 1876, miała zostać nadana przez ówczesnego żydowskiego właściciela miejscowości Kallmana. Po 1876 r., gdy miejscowość wykupił Niemiec o nazw. Kryger, ustalono nową n. niem. *Trockau* (od przym. *trocken* 'suchy' + *-au*), nawiązującą znaczeniowo do n. pol. (początkowo nowy właściciel planował nadanie n. *Liebesfelde*, zob. DzPozn nr 138/18, 3). Po 1918 r. przywrócono n. *Sucharzewo*, okresowo n. zestawiona *Sucharzewo-Chalupska* w związku z połączeniem z wsią *Chalupska* (zob.). PS

Sucharzewo (1a), ws zaginiona, leżała w par. Gębice, koło wsi Rożanna, bydg., gm. Mogilno, ok. 13 km na pñ.-wsch. od Mogilna: *Sucharzewo* 1406 Koz V 366; *Socharzewo* 1411 Ua nr 101; *Sucharzewo* 1419 Koz V 366; *Szcharzewo* 1489 Lupbrz 151; *Sucharzewo* 1527 Vlad XI 56; *Suchorzewo* 1557–66 ŻDz XIII 35; *Sucharzewo* 1582 ŻDz XIII 37; *Suchorzewo* 1596 AtKu(AAG E44); *Sucharzewo* 1634 Rpodbrz 231; *Sucharzewo* 1674 Rpog 154; *Sucharzewo* 1699 AtKu(AAG E7 118); *Sucharzewo* dziś pustkowie pod Rożanną 1922 Koz V 366. — Od n. os. *Sucharz* RymSEN II 500, *Suchorz* SSNO V 244 (por. *sucharz* 'suche, uschłe drzewo', *sucharz* 'człowiek suchy, chudy' SGPKar V 258), z suf. *-ewo*, efemerycznie *-owo*. Por. też *Sucharzewo* (2). Lit.: SHGKu(materiały) 435; Nieckula, *-ov-* 199. KS

Sucharzewo (2), ws, poznań., gm. Brodnica, 5 km na wsch. od Czempinia: Rogaczewo y *Suchorzewo* 1651 Koz III 273; *Sucharzewo* folwark 1783–84 RejKor 739; *Sucharzewo* 1791 MpPerPn; *Sucharzewo* 1846 KsP 387; *Suchorzew* al. *Sucho-*

rzowo, urząd. *Sucharzewo*, wś 1890 SG XI 539; *Sucharzewo* 1902 MycPn 145; *Suchorzewo*, niem. *Sucharzewo* 1921 Sk X 99; *Sucharzewo*, -wa 1982 WUN III 371. — Pierwotnie *Suchorzewo*, n. ponowiona z n. ter. *Suchorzewo*, błoto między łąwcem i Grzybnem, por. nad błotem *Suchorzewem* thak przewanym 1586 Koz III 273; ta może od ap. *suchorz, *suchórz* oznaczającego zapewne miejsce, gdzie znajdowały się uschłe drzewa (por. gw. *suchar(z)* ‘uschłe drzewa’ SGPKar V 258 na pld. i wsch. Polski), z suf. -*ewo*, choć nie można wykluczyć również pochodzenia od n. os. *Suchorz* SSNO V 244. Na obszarze Wielkopolski wyrazy *suchórz*, *suchar(a)* poświadczone są jedynie w znaczeniu ‘chudy człowiek’ (Atlas języka i kultury ludowej Wielkopolski, t. II, 1979, mapa 149, s. 42), jednak właściwości topograficzne terenu mogą wskazywać na ich dawne funkcjonowanie również w znaczeniu ‘uschłe drzewo’. Wtórna postać *Sucharzewo* powstała pod wpływem ap. *suchar* lub też w wyniku hiperpoprawności. PS

Sucharzewo zob. **Suchorzew**

Sucharzewo-Chalupska zob. **Chalupska, Sucharzewo (1)**

Sucharzewo zob. **Sucharzewo (1a)**

Sucharzów, wś, tarnob., gm. Dwikozy, 4 km na pln.-zach. od Sandomierza: *Suchorzow* (1451) KMłp V 28; *Schuchorzow* 1470–80 DB III 456; *Suchorzow* 1497 Matr II nr 702; *Suchorzów* 1629 Anusik 32; *Sucharzewo* 1783–84 RejKor 261; *Sucharzewo* 1791 MpPerSd; *Sucharzów* 1827 Tabella II 207; *Sucharzów* 1890 SG XI 531; *Sucharzów* 1921 Sk III 121; *Sucharzów*, -rzowa, *sucharzewski* 1970 UN 32, 69. — Pierwotnie *Suchorzów*, od n. os. *Suchorz* SSNO V 244, z suf. -*ów*; wtórnie *Sucharzów*, może pod wpływem ap. *suchar* lub w wyniku hiperpoprawności. Lit.: Anusik, Przegląd Nauk Historycznych IX/2, 32, 50. IN

Suchatówka, wś, bydż., gm. Gniewkowo, 5 km na pln.-wsch. od Gniewkowa: *Suszetowka*, *Szuszetowka* 1809, *Suszetowo*, *Suchetowo* 1810, *Suszetowo*, *Suszetowko*, *Suchetowo* 1818, *Suchetowo* 1819 ASC(Gniewkowo, U-1790-1819, b.s.); *Suchatowska-Kolonie*, oder *Suchatowko* 1821 Rumpf III 173; *Suchotowka* 1821 AmtMar 300–1; *Suchetowo* 1822, *Suchetowo*, *Suchatowka* 1827, *Suchatowka*, *Suchetowo* 1828, *Suchatowka* 1829 APBydg(7/89/0/-/1, k. 112, 199, 215, 223,

232, 239); *Suchetowka* 1831, *Suchatowko* 1833, *Suchatowko* 1840 APBydg(7/89/0/-/1, k. 600, 608, 788); *Suchotówko*, kol. 1867 KolbKu 312; *Suchotówka Niemiecka*, urz. *Deutsch Suchatowko*, *Suchotówka Polska* al. *Suchatowska Osada*, niem. *Polnisch Suchatowko* 1890 SG XI 541; *Suchatówka* 1921 Sk X 23; *Suchatówka*, -ki, *suchatowski* 1972 UN 179, 11. — Od nazw. marszałka napoleońskiego Louisa Gabriela *Sucheta*, z suf. -*ówka*, -*owo*, a także -*ówko*. Wahania w podstawie związane z różnicą w pisowni i wymowie francuskiego nazwiska oraz z wtórnymi adidecjami. Efemerycznie n. zestawiona z drugim członem od ap. *kolonia*, *osada* oraz od przym. *niemiecki*, *polski*, niem. *deutsch*, *polnisch*. Lit.: Koz V 366. UB/KS

Suchau zob. **Sucha (1, 7)**

Suchawa (1), wś, chełm., gm. Wiryki, 11 km na pld.-zach. od Włodawy: *Suchawa* 1636 SHGPd-(kartoteka); *Suchawa* 1775, *Suchawa* 1790 SHGPd-(Tarpod); *Suchawa* 1786 MpPerLu; *Suchawa* Dw. 1839 MpKwat VII 7; *Suchawa* 1890 SG XI 531; *Suchawa* 1921 Sk IV 122; *Suchawa*, -wy, *suchawski* 1967 UN 121, 31; gw. *suxava*, -vy, *suxafski*// *suxavéc*. — Od przym. *suchy*, z suf. -*awa*, lub od ap. *suchawa (w odniesieniu do suchego terenu, obiektu), por. słow. *suháva* ‘suchość’; ‘suche drewno’ (Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar, t. II, 1895, 599). Oboczna postać gw. *Suchawiec*, z dodatkowym suf. -*ec*. IN

Suchawa (2), wś, olszt., gm. Barciany, 19 km na pln.-wsch. od Korsz: *Sawsegerke* 1437 GZ 68; *Sawsegericken (Sausjörken)* 1450? MWrm III 416, przyp. 140; villam ... *Sawsegericken*, villa *Sawsegericken* 1489–1503 MWrm VIII 6, 7; *Sausgörken (Sausjerken)* ok. 1780 HAPr IV 363; *Sausgerken*, wś 1785 Goldb I 162; *Gr. Sausjerken* 1796–1802 MpSchröt XI; *Gr. Sausgörken* 1820 Wald 132; *Gr. Sausjoerken* ok. 1845 MpRey nr M; *Sausgoerken* 1889 SG X 341; *Sausgoerken* — *Sugieryki*, *Suchawa* 1946 Ley I 34, 194; *Sausgörken* — *Suchawa*, -y, *suchawski* 1947 MPol XXV nr 111; *Suchawa*, -wy 1982 WUN III 371. — Pierwotna n. *Sausgerik-ai//*Sausgarik-ai, złożona z prus. n. os. *Sause*, Prusa urodzonego w 1383 r. w Kętrzynie (TAP 90), por. prus. *sau-sas, *sausan* ‘suchy, -ego’, n. m. *Sausekert*, *Sausilas*, *Sawsyn*, lit. *Sausiai* (Ger 153), n. w. *Sausėlis*

Suchawiec

eż. (: *saūsas* ‘bez wilgoci, wody; wyschnięty’), oraz członu **ger-*, **gar-*, dla którego najbliższe w tym kontekście znaczenie ma prus. *garian* ‘drzewo’, por. pie. **g⁴er-* ‘podnosić się’, bałt. *garian ‘wypukły’ Mażiulis Prus I 326, z suf. *-ik-*. Nazwa spolonizowana jako *Sugieriyki* (adaptacja fonetyczno-słowotwórcza). Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Suchawa* (kalka prus. członu **Sause-* ‘suchy’, z suf. *-awa*). Lit.: Przybalt 382–3. RP

Suchawiec zob. **Suchawa** (1)

Suchawola, wś nieistniejąca, leżała na wsch. od wsi Rostki, suwał., gm. Wydminy, 9 km na płd. od Orzysza: *Suchavolla* 1555, *Wolcken*, *Wolka* XVI, [*Suchawólka*] 1656 BiałOsad 127–8, 211; *Suchowolka* 1748, *Sucho Wolka* 1750, *Suchowolka* 1763, *Sucho Wolka* 1764, *Sucha Wolka* 1766 ASC(Orzysz-ew., U-1747–1766, b.s.); *Suchawolka*, wś 1785 Goldb III 160; *Suchowolka* 1796–1802 MpSchröt XVIII; *Suchawolla* oder *Suchamühle* (!) 1821 Rumpf III 173; *Suchowolka* 1836 MpReyPr(Johannisburg); *Suchawolla*, *Suchawola*, *-ëy woli*, Lehnsdorf ok. 1859 SzcześTeka 99; *Suchawola* 1879 KętN 152. — Od przym. *suchy* i ap. *wola* w znaczeniu osadniczym ‘libertas’, w formie zrostu. Okresowo także *Sucha Wólka*, *Suchowólka*, w formie zestawienia i złożenia; w XVI w. też *Wólka* z elipsą członu przymiotnikowego. Lit.: BiałOsad 181, 220. RP

Suchawola zob. **Sucha Wola** (1, 2), **Suchowola** (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7), **Suchowolce**

Suchawólka zob. **Suchawola**

Suchcice (1), wś, ostroł., gm. Czerwin, 17 km na płd. od Ostrołęki: *Suchcizce* (1418)1456 MK 3, 10; *Suchcizce*, *Suchcyczce* 1428 MkM I nr 742, 746; *Suchcyczce* alias Chrostonicze 1429, *Suchcyczce* 1430 MkM II nr 77, 165; *Suchcizce* (1442)1456 MK 3, 267; *Suchcizce* alias Chrosthnycza (1447)1456 MK 4, 41v; *Suchcyczce* 1462 Tym 205, przyp. 165; *Suchcizce* 1507 Matr IV/1, nr 189; *Suchocizce* (!) 1578 ŻDz XVI 403; *Suchcice* 1783 MpPerMz; *Suchcice* 1827 Tabella II 207; *Suchcice* 1890 SG XI 532; *Suchcice* 1921 Sk V 56; *Suchcice*, *-cic* 1982 WUN III 371. — Od n. os. *Suchta* SSNO V 245 (: *Suchy*, *suchy*), z suf. *-ice*. Lit.: ZMaz 351. UB

Suchcice (2), wś, piotr., gm. Drużbice, 8 km na płn.-wsch. od Belchatowa: de *Suchcizc* 1336 Kkk I 203; *Suchcice* 1386, *Suchcizce* 1394

SHGŁęcz II 123; *Suchcizc* 1400 Koz VII 151; *Sussczyce* 1429 KW V 496; *Szuchcizce* desert. 1511 ŻDz XIII 201; *Suchcizce* 1511/12 VisitGn 438; *Suchcyczce* 1511–23 ŁLB I 460; *Suszczycze* (1544)XVIII RegGn 62; *Suchcizce* 1552 ŻDz XIII 258; *Suchcyce* 1673 ASK I 74, 334v; *Suchcyce* 1783–84 RejKor 190; *Suchcice* 1827 Tabella II 207; *Suchcyce* 1839 MpKwat II 5; *Suchcice* 1890 SG XI 531; *Suchcice* 1921 Sk II 80; *Suchcice*, *-cic*, *suchcicki* 1972 UN 39, 28. Lit.: SHGŁęcz II 123–4. IN/KS

Suchcice zob. **Sufczyce**

Suchcino, wś zaginiona, leżała koło Miłostowa, pozn., gm. Kwilcz: ville ... *Suchcino* (1257)1650 KW I 312, fals.; duas hereditates, que vulgariter Grodisce et *Suhcino* dicuntur (1263)1650 KW I 359; pro hereditatibus *Szuchcino*, Mylostowo et Hammir dicto Ruda 1400 Lek II nr 2533; *Suchcino* (1408?)XIX KW VII 403. — Od n. os. *Suchta* SSNO V 245, z suf. *-ino*. We wcześniejszym dok. wymieniany jest las o takiej samej nazwie, por. *silvam* ... que *Suhcino* vulgariter nuncupatur 1256 KW I 300, niewykluczone, że n. m. została ponowiona z n. ter. Lit.: SHGPn IV 734–5. PS

Suchczyce zob. **Sufczyce**

Suchczyn(o) zob. **Sufczyn** (1, 2)

Suchdole zob. **Sudolek**

Suchdoły zob. **Suchodoly** (1)

Suchdół zob. **Suchodół** (2a), **Sudolek**, **Sudół** (1, 3, 4)

Suche (1), wś zaginiona, leżała na płn.-zach. od Dobięgniewa, gorz.: Fritzen de *Zuke*, de *Zucke* (1350) CdB A XIX 460; zw dem *Zuchen* (1458) CdB A XIX 492. — Od przym. *suchy*; n. zniemczona jako *Zuchen*. Lit.: SHGNM 333. BCz

Suche (2), wś, nowosąd., gm. Tatrzańska, 5 km na płn.-wsch. od Zakopanego: za osadę dwu Wsi ktore mają bycz nazwane Zubow y *Jastrzebiec* (1620)1623 ANKrak(Acta Castr. Sandec. 115, k. 1565); z *Suchego* 1636 AGAD(Lustracje XVIII/23, 103v); od *Suchego*, z *Suchego* 1726, młyna *suchowiańskiego* ... od Stanisława Cipki, młynarza *suchowiańskiego* 1728 DobPodh 98, 100; *Wieś Zubsuche* 1765 Lukrak 59; *Suche*, *Suhe* 1779–83 MpMieg; ze *Suche*, de villa *Suche*, przy przysiężnym *suchowiańskim* ... sąsiedzie *suchowskim* 1782, Actum ... w *Ząbsuchym* 1785, Actum in *Ząbsuche* ... Szymon Babak obywatel

wsi *Zubsuchego* 1791 DobPodh 168, 177, 204; *Zubsuche* 1794 Ga Eee; *Zubsuche* 1802 Crusius III/1, 639; *Suche* 1855 MpKum; *Zub suche* (*Ząb suchy*) 1861–64 MpFran; *Zubsuche*, wś, *Suche* przys. 1895 SG XIV 675; *Zubsuche*, wś, *Suche*, przys. 1921 Sk XII 29; *Suche*, przys. 1933 SkBy 1646; *Suche*, *-chego*, *suchowiński* 1964 UN 10, 214. — W świetle dok. nadania z 1620 r. wś miała otrzymać n. *Jastrzębiec* (: *jastrząb*, przym. *jastrzębi*, z suf. *-ec*), jednak jeszcze w 1. połowie XVIII w. zaczęto stosować n. *Suche*, od przym. *suchy*. Przez miejscowość przepływa potok *Suchy*, jednak prawdopodobnie jego n. jest wtórna względem n. m., por. *Suche Bach* 1846 ANKraK (Kataster galicyjski 2813), *Suchy Bach* 1861–64 MpFran (ESHP). W zapisach z testamentów chłopskich z XVIII w. widoczne jest wahanie formy przym. *suchowiński*//*suchowski*. Od 2. połowy XVIII w. notowana jest n. złożona *Zubsuche*, też *Ząbsuche*, odnosząca się do połączonych wsi *Zub* (zob. *Ząb*) i *Suche*. Nazwa *Suche* funkcjonowała odąd jako określenie przysiółka wsi *Zubsuche*, a w XX w. ponownie jako n. odrębnej wsi. Lit.: LKrak 145; PSP 32–5. *IN/PS*

Suche (3), wś, ostroł., gm. Płoniawy-Bramura, 12 km na wsch. od Przasnysza: *Suche* 1377 SHGMz(Vis. 268, 195–195v); *Suche* 1465 SHGMz(Ep. 9, 160); *Shuche* 1493 SHGMz(Ep. 15, 66); *Zuche* (1506)1514 SHGMz(Z 20, 441v–442); *Suche* (1517)1539 Matr IV/1, nr 6541; *Suche* 1567 ŻDz XVI 348; *Suche* 1783 MpPerMz; *Suche* 1827 Tabella II 207; *Suche* 1890 SG XI 532; *Suche* 1921 Sk I 74; *Suche*, *-chego*, *suchowski* 1971 UN 129, 34. — Od przym. *suchy*. *UB*

Suche zob. **Sucha** (1, 2, 12), **Suchary** (2)

Suche Czasze zob. **Suchoczasy**

Suche Dokowo zob. **Dakowy Suche**

Suche Góry zob. **Góry Suche**

Suche Holendry zob. **Blaki**

Suche Lipie, wś, zamoj., gm. Rudnik, 19 km na płd.-zach. od Krasnegostawu: *Suche Lipie* 1563, *Suche lipie* 1589, *Szuche lypie* 1590, *Suchelipie* 1591 ASK I 37, k. 623v, 930v, 954v, 966; *Suchelipie* (1676)XVIII RPogMłp 261; *Suchelipie* 1744 AWAK XXVII 331; *Sucholipie* 1786 MpPerPd; *Suche Lipie* 1788 Büsching XXII 276; *Suche Lipie*, *Suchalipa* 1796 PerOpis I 175, 177; *Suchelipie* 1827 Tabella II 207; *Suche Li-*

pie 1839 MpKwat VI 10; *Suchelipie* 1890 SG XI 533; *Suchelipie* 1921 Sk IV 51; *Suchelipie* 1952 UW 138; *Suche Lipie*, *-chego -pia*, *sucholipiski* 1970 UN 111, 29. — Od ap. *lipie* ‘las lipowy’ Sstp III 51, z członem dyferencyjnym od przym. *suchy* dla odróżnienia od wsi (*Mokre*) *Lipie*, dziś *Mokrelipie*; okresowo w formie zrostu, także złożenia z interfiksem *-o-*. W XVIII w. odnotowano wariant *Sucha Lipa*. *BCz/PS*

Suche Lutole zob. **Lutol** (1)

Suche Łagwy zob. **Łagwy**

Suche Łany, cz. Strzelec Opolskich, dawniej wś, opol.: in *Polonicali Lany* (1365) Böhme I/1, 57; *Polnisch Lan*, *Polnisch Lany* (1436) Nowack 24, 42; *Polnisch Lany* (1448) K 669; *Polnisch Lany* (1450), (1477) Nowack 38, 33; na *pol-skich lanich* (1480)XVI CdSil VI 108; in *Polonicali Lanie* (1531)1625, in *Polonicali Lancic* (!) (1531)XVIII SMDŚ IV 413; *Polnisch Lahn* 1581 Mücke 3; ex pago *Suchii Lonnie*, in villa *Suchii Lonnie* 1679, *Maior Lony*, ex pagis suburbanis Mokrelony, *Suchelony* 1687/88 J II 76, 77, 344, 500; *Polnisch Lona*, P[olonice] *Sucho Lona* 1736 MpWielOppol; *Sucholonna* 1743 SNGŚI XIII 111; *Sucholona* 1779 Büsching XIII 303; *Lona*, mit dem Beynamen *Sucho*, auch *Pohnisch* 1783 Z II 264; *Sucho-Lona* 1804 WBeschr VIII 142; *Suchalona* oder *Sucholona*, *Sucholohna*, *Suchalona* 1830 Kn 765; *Sucholohna*, *Suchalona* 1845 K 669; *Sucholona*, *Sucholóna*, w *Sucholonach* 1852, *Sucholona*, *Sucholóna* 1857, w *Sucholonach*, w *Sucholonach* 1858, do Szczeponka na *Sucholonach* 1895 PPStOp 553, 555, 557, 129; *Suchelany*, *Sucholona* 1900 Myc 48; *Suche Łany* (*Sucholona*) 1920 PrusŚG 72; *Suche Łany* — *Trockengrund* 1939 Prus 69; *Trockengrund* — *Suche Łany*, *-ych -nów*, *sucholański* 1948 MPol XXVI nr 59; *Suche Łany*, *-chych -nów* 1982 WUN III 371; gw. *suχoŭny* ChorośNZ II 139. — Pierwotnie *Polskie Łany*, łac. forma kancelaryjna *Lany Polonicalis*, niem. *Polnisch Lany*, od przym. *polski* = łac. *polonicalis* = niem. *polnisch* i ap. *lan* ‘miara powierzchni pola (wielkości zmiennej, najczęściej ok. 16,8 h)’ Sstp IV 95. Od XVII w. notowana współczesna postać *Suche Łany*, dial. śl. *Suche Łony*, z pierwszym członem od przym. *suchy*; n. zmieniono jako *Sucholohna* (wtórnie substytuowano ją w polszczyźnie jako

Suche Miechorzewo

Suchołona, Sucholony). Człony przymiotnikowe (w XVII w. również łac. *maior* ‘większy’) pełniły funkcję dyferencyjną wobec nazw *Niemieckie Łany//*Deutsch Łany*, później *Mokre Łany* (zob.). Nazwa niem. *Trockengrund* (: *trocken* ‘suchy’, *Grund* ‘ziemia, podłoże’), wprowadzona urzędowo w okresie administracji hitlerowskiej, jest kalką n. pol. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suche Łany*. Lit.: SNGŚI XIII 111; BorGŚI 99; Mücke, *Die Geschichte der Stadt und Herrschaft Groß Strehlitz* (...), [w:] *Aus dem Chelmer Lande*, 1929/6, 3; Nowack, *Geschichte der Pfarrei Groß Strehlitz* (...), 1924, 24, 33, 38, 42. PS

Suche Miechorzewo zob. **Miechorzewko**

Suche Olędry zob. **Bląki, Suchary** (2)

Suche Rzepienniki zob. **Rzepiennik Suchy**

Suchedąbie zob. **Suchodębie** (1)

Suchedniów, mto, kiel.: *Ruda valkoua* 1510, *Minera hereditaria Valek* 1530, *minera hereditaria Valek* 1531 ASK I 10, 28, 214, 459; *minera Valek* 1529 LR 31; *minera włakowska* (!) 1538, *Minera ferri Walkowicz ... Suchynya* 1569, *Minera Wolthowicz* (!) *cognomine Suchinia* 1571, *Minera Stanisłai Suchinia* 1577, *Minera Stanisłai Suchinia* 1578 ASK I 7, 198v, 407v, 263v i 337v, 578v, 771v; *Minera Suchyniow* 1662, *Minera Suchyniow* 1673 ASK I 67, 29v, 257v; de *Suchedniow* 1740, *Directoro Clavis Suchenioviensis* 1748 Janakowski 22, 25; w *Sucheniowie*, blisko *Sucheniowa* 1782 Osiński 50, 69; *Sucheniow* fryszlerka 1783–84 RejKor 234; *Suchyniow* 1787 Spis 396; *Suchedniow* 1788 Büsching XXII 216; *Kuźnica Sucheniow* 1791 MpPerSd; *Suchedniów* 1827 *Tabella* II 207; *Suchedniów wschodni*, *Suchedniów zachodni* 1877 *Zin* II 190; *Suchedniów*, wś i os. *górnicza* 1890 SG XI 532–3; *Suchedniów Wschodni*, *Suchedniów Zachodni*, dwie wsi 1902 *Przew* II 199; *Suchedniów*, wś 1921 *Sk* III 42; *Suchedniów Wschodni*, *Suchedniów Zachodni*, dwie wsi 1933 *SkBy* 1647; *Suchedniów*, osiedle 1955 *DzU* nr 45, poz. 299; *Suchedniów*, mto 1962 *DzU* nr 41, poz. 188; *Suchedniów*, *-niowa*, *suchedniowski* 1966 *UN* 23, 74. — Początkowo *kuźnica* o n. *Ruda Walkowa*//*Walkowska*//*Walek*//*Walkowicz*, od rodziny *kuźników Walków* (: n. os. *Walek*). W 2. połowie XVI w. zmiana n. na *Suchynia* w związku z przejściem *kuźnicy* przez rodzinę *kuźników* o nazw. *Suchynia*; od XVII w. z suf. *-ów*. W XVIII w. odnotowa-

na też forma *Sucheniów*, ze zmianą *-yN-* > *-eN-*, jednak prawdopodobnie doszło do niej jeszcze w motywującej n. os., por. *Suchenia* 1604 AntrP V 48. W tym samym stuleciu odnotowano też postać *Suchedniów*, która powstała w wyniku adideacji do ap. *suchedni*, *suchedniowe* ‘trzydniowy post kwartalny; kwartalny termin opłaty, zapłaty; zapłata, pensja kwartalna’ SW VI 501. Okresowo dwie wsi o n. zestawionych z członami dyferencyjnymi od przym. *wschodni*, *zachodni*. Lit.: *KSand* 193; *KopKiel* 201; *RymNmiast* 233; Janakowski, *Zeszyty Suchedniowskie*. *Historia*, 2/2017, 11–28; Janakowski, *Almanach Świętokrzyski* V 246–58; Osiński, *Opisanie polskich żelaza fabryk*, 1782, 50, 69; *Zientara*, *Dzieje małopolskiego hutnictwa żelaznego*, XIV–XVII wiek, 1954, 273. IN/PS

Suchedoly zob. **Suchodoly** (3)

Suchelipie zob. **Suche Lipie**

Suchenicze zob. **Suchynicze**

Sucheniów zob. **Suchedniów**

Suchetowo zob. **Suchatówka**

Suchetówka zob. **Suchatówka**

Suchęcín zob. **Sucha Psina**

Suchenicze zob. **Suchynicze**

Suchleb, wś, ziel., gm. *Lipinki Łużyckie*, 10 km na pld.-zach. od *Żar*: *villam scilicet Zuckleybe* (1350)1418 ONLÖN 204; *Zugkleibe* 1350 SNGŚI XIII 111; *Zukleyby villa* 1350 *Muka* III 176; *daß dorff Zukleba* (1351)1692; *Czúkleybe*, *Czukleybe* 1381 ONLÖN 204; *Czukleybe* 1381 *Le* II 438; *Zukleibe* 1418 SNGŚI XIII 111; *Zucklevilla* 1418 *Muka* III 176; *Zuckläbe* 1697 *Le* II 438; *Zuklebe* 1757, 1759, *Zugkleibe*, *Zuckleibe*, *Zuckleben* 1814–33 ONLÖN 204; *Zugkleibe* 1912 *Meyers* II 1240; *Steinfeld* 1937 *Le* II 438; *Steinfeld* (Nd. *Lausitz*) — *Suchleb*, *-a*, *suchlebski* 1948 *MPol* XXV nr 14; *Suchleb*, *-ba* 1982 *WUN* III 372; *dłuż. Suchy Kléb* *Le* II 438, przym. *suchoklębjański* *Muka* III 176. — Nazwa *dłuż.* od przym. *suchy* ‘suchy’ i ap. *kléb* ‘chleb’ substytuowana w jęz. niem. jako *Zukleibe*. Nazwę niem. *Steinfeld* wprowadzono w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suchleb*. Lit.: SNGŚI XIII 111; ONLÖN 204. PS

Suchlica, wś, gorz., gm. *Dębno*, 7 km na pld. od *Dębna*: *Neu Zicher*, przys. 1844 SHGNM-(*Treu* 107); *Col. Zicher* 1852 *MpRey* nr 76; *Neu Zicher*, kol. 1912 *Meyers* II 306; *Czochry Leśne*,

n. przejściowa 1945–49 SGorz 440; *Neu Zicher* — *Suchlica*, -cy, *suchlicki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Suchlica*, -cy 1982 WUN III 372. — Dawna n. niem. *Neu Zicher*, złożona z przym. *neu* ‘nowy’ i niem. n. pobliskiej wsi *Zicher*, dziś *Cy-chry* (1). W pobliżu Cycher była jeszcze karczma *Zicherer kleine Krug* i młyn *Zicherer Mühle* 1821 Rumpf III 369, które mogły być załączkiem miejscowości. Nazwa *Suchlica* wprowadzona urzędowo po 1945 r., ale w źródłach kościelnych do 1949 r. używana była n. przejściowa *Czochry Leśne*. Lit.: SGorz 440. BCz/PS

Suchobrzeźnica, wś, gdań., gm. Osiek, 16 km na płd.-zach. od Skórcza: *Zachabrisnitza* 1773 Bahr 89; *Sucho Brzeźnica* (1780) SG XI 528; *Suchabrzeźnitza* oder *Zachabrczenitza*, Königl. Neusaaßerei 1789 Goldb II 220; *Suchobrzēsnitza* 1796–1802 MpSchröt XV; *Suchobrzēsnitza*, folw. 1821 Rumpf III 173; *Suchabrzeźnica* 1821 AmtDanzig 330; *Suchabrzeźnica* 1868, *Birkenfliess* (*Suchabrzeźnica*) 1869 ASC (Osiek, U-1836–1883, k. 83, 97); *Birkenfliess* — *Sucha-brzeźnica* 1879 KętN 31; *Sucha Brzeźnica*, niem. *Birkenfliess*, wś 1890 SG XI 528; *Suchobrzeźnica*, niem. *Birkenfliess* 1921 Sk XI 45, 87; *Suchobrzeźnica* (*Birkenfliess*) 1925 Krzep 113; *Suchobrzeźnica* 1952 UW 194; *Suchobrzeźnica*, -cy 1982 WUN III 372; gw. *suxobżyźnica*, -i, *suxobżyźnicki*. — Miejscowość powstała w latach 1765–72. Pierwotnie n. zestawiona *Sucha Brzeźnica*, wtórnie w formie złożenia *Sucho-brzeźnica*, od przym. *suchy* i ap. *brzeźnica* ‘las brzozowy’; w formie zmienionej *Zachabresnitza*. Według H. Górnowicza n. została ponowiona z niepoświadczonej n. strumienia *Suchobrzeźnica, współcześnie określanego jako *Brzeźnica* (PRNG; brak wcześniejszych zapisów hydronimu; n. w związku z n. jez. *Brzeźno* i wsi *Brzeźno*). Za taką interpretacją mogłaby przemawiać wprowadzona w 1869 r. niem. n. *Birkenfliess* (: *Birke* ‘brzoza’ i *Fliess* ‘rzeczka, strumyk’). H. Górnowicz niesłusznie utożsamiał z tą miejscowością zapis *Szumbrzēnicza* 1570 ŻDz XXIII 202, który odnosi się do os. Zamrzenica (12 km na płd. od Tucholi). Z kolei E. Bahr podawał dla Suchobrzeźnicy oboczną n. *Zacharczyzna*, co wydaje się wątpliwe — nazwę taką nosiła dzisiejsza Zacharka, cz. wsi Mierzyn, tor., gm. Bis-

kupiec (dawny pow. lubawski). Pomyłka mogła wynikać ze zbliżonego brzmienia zmienionych zapisów. Lit.: Górnowicz, PMT VII 65, 164; Górnowicz, -ica 79; Bahr, Zeitschrift für Ostforschung, 21, 1972, 89. BCz/PS

Suchocin (1), wś, siedl., gm. Łuków, 9,5 km na płd.-wsch. od Łukowa: *Suchocin*, kol. 1917 OVWar II 155; *Suchociny*, kol. 1921 Sk IV 71; *Suchociny* 1933 SkBy 1647; *Suchocin* 1938 Mp-100(41-35); *Suchocin*, -na, *suchociński* 1970 UN 115, 8. — Zapewne od nazw. *Suchota* (: *suchy*) RymSEN II 504, z suf. -in, okresowo -iny (pl.). IN

Suchocin (2), wś, warsz., gm. Jabłonna, 5 km na płd.-wsch. od Nowego Dworu Mazowieckiego: *Suchoczino* (1421)1456 MK 3, 72v; *Sucho-czino* (1486)1510 SHGMz(Cim. 70, 208–210); *Suchocino* 1580 ŻDz XVI 258; *Suchocin* 1673, *Suchocino* 1674 ASK I 72, 750v, 854v; *Suchocin* 1783 MpPerMz; *Suchocin* 1827 Tabella II 208; *Suchocin* 1890 SG XI 534; *Suchocin*, -na, *suchociński* 1971 UN 132, 10. — Od n. os. *Suchota* AntrP V 48, z suf. -ino, wtórnie -in. Lit.: SHGWarsz 275. UB

Suchocin zob. Sochocino-Czyżewo, Sochocino-Praga

Suchocino-Czyżewo zob. Sochocino-Czyżewo

Suchocino-Praga zob. Sochocino-Praga

Suchocino-Suchardy zob. Sochocino-Suchardy

Suchociny zob. Suchocin (1)

Suchoczasy, wś, sier., gm. Zduńska Wola, 5 km na płn.-wsch. od Zduńskiej Woli: *Sucheczasse* 1386, *Suchoczasse* 1390 SHGŁęcz II 124; *Suchoczasse* 1394, *Sucheczasse* 1398 Hb 70, nr 110, 72, nr 135; *Suchoczasi* 1511 ŻDz XIII 187; *Suchoczasche* 1511–23 ŁLB I 440; *Szuchozasze* 1552 ŻDz XIII 229; Villa *Suchoczasse* 1673 ASK I 74, 287; *Suchoczasy* 1783–84 RejKor 182; *Suchoczasy* 1827 Tabella II 208; *Suchoczasy* 1839 MpKwat II V; *Suchoczasy* 1890 SG XI 534; *Suchoczasy* 1921 Sk II 105; *Suchoczasy*, -sów, *suchoczaski* 1972 UN 50, 54. — Dawniej *Suche Czasze*, od przym. *suchy* i ap. *czasza* (< *čaša w znaczeniu topograficznym ‘zagłębienie’ lub ‘wypukłość, wzniesienie’ Spśl II 117–8) albo od przezwiska *Sucha Czasza (por. n. os. i heral. *Czasza* SSNO I 408–9, n. os. typu *Sucha Konwa* SSNO V 242), w formie pluralnej. Wtórnie trans-

Suchodaniec

formacja w złożenie *Suchoczasze* z interfiksem -o-. Od XVI w. *Suchoczasy*, zmiana paradygmatu związana z mazurzeniem, wsparta adideacją do ap. *czas* w drugim członie nazwy. Lit.: SHGŁęcz II 124; BańMorf 29, 91.

KS

Suchodaniec, wś, opol., gm. Izbicko, 9,5 km na płn.-zach. od Strzelec Opolskich: de *Sughidanzetz*, de *Mocridanetz* 1302 CdSil II 81; *Suchydaniec* (1534) K 90; Ex villa *Suchii Deniec* 1679, Tres pagi... *Sucha*, *Siemischowi et Danic Suchy* 1687/88 J II 76, 351; *Sucho Danitsch*, P[olonice] *Sucho Danietz* 1736 MpWielOppol; *Suchodanitsch* 1743 SNGŚI XIII 111; *Sucho-Danietz* 1779 Büsching XIII 303; *Sucho Danietz* 1783 Z I 259; *Daniec-Sucho* (!) 1820 Rumpf I 226; *Danietz, Sucho-*, genannt *Sucho-Danietz, Suchy Daniec* 1830 Kn 105; *Danietz, Sucho-*, genannt *Sucho-Danietz, Suchy Daniec* 1845 K 90; *Suchodanitz* 1859, z *S. Dańca* 1859, zogródnik Johann Smolorz z *Suchegodańca* 1872 PPStOp 45, 243, 64; *Suchy Daniec (Sucho-Danietz)* 1920 PrusŚG 72; *Suchy Daniec (Suchodanietz)* — *Trockenfeld* 1939 Prus 69; *Trockenfeld* — *Suchodaniec, -ca, suchodaniecki* 1947 MPol XXV nr 37; *Suchodaniec, -ńca* 1982 WUN III 372; gw. *sujoďańec* ChorośNZ II 139. — Pierwotnie *Suchy Daniec*, wtórnie złożenie *Suchodaniec*. Nazwa ta ma charakter dyferencyjny względem n. *Mokrodaniec* (zob. *Daniec*). Nazwę zmieniono jako *Sucho-Danietz, Sucho-Dani(e)tsch*. Nazwa niem. *Trockenfeld* została wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suchodaniec*. Lit.: SNGŚI XIII 111–2; BorGŚI 110.

PS

Suchodębie (1), wś, płoc., gm. Lanięta, 12 km na płn.-zach. od Kutna: *Suchedambye* 1511–23 LLB II 481; z *Suchodębiem* 1564 Luraw 118; *Suchodąbie* 1579 ŻDz XVI 195; z *Suchodąbem* 1661 Luraw 201; *Suchedębie* 1788 Büsching XXII 126; z *Suchodębiem* 1789 Luraw 209; *Suchodębie* 1792 MpPerRw; *Suchodębie* 1827 Tabella II 208; *Suchodembe* 1839 MpKwat II 3; *Suchodębie* 1890 SG XI 534; *Suchodębie* 1921 Sk I 53; *Suchodębie, -bia* 1982 WUN III 372. — Od wyrażenia *suche dąbie* w formie zrostu, później złożenia. Lit.: WójcikRaw 157.

UB

Suchodębie (2), wś, zamoj., gm. Skierbieszów, 13 km na płn.-wsch. od Zamościa: *Suchi Dembi* 1779–83 MpMieg; *Suchodębie* ... na *Suchodębiu*

Skierbieszowskim 1811, *Suchodębie Łaziska* ... wsi *Suchodębia* 1817, w *Suchodębiu Łaziskim* 1825 APLub(35/1921/0/1/13, k. 13; 102, k. 18; 110, k. 10); *Suchodębie*, wś 1827 Tabella II 208; *Suchodębie* 1839 MpKwat VI 10; *Суходембе-лазиское, Суходембе-скербеуовское* 1871 PKLub 97; *Suchodęby Skierb., Suchodęny* (!) *Łaziskie* 1877 Zin II 190; *Suchodębie* al. *Suchodęby Łaziskie, Suchodębie Skierbieszowskie* 1890 SG XI 534; *Suchodembe Łaziska, Suchodembe Skierbieszów* 1914 KdwR(Grabowiec); *Suchodębie* 1921 Sk IV 126; *Suchodębie (Łączki)* 1964 Mp-50(146.4); *Suchodębie, -bia, suchodębski* 1967 UN 122, 9; *Suchodębie (Łączki)* 1973 Mp-25(146.42); *Suchodębie, -bia* 1982 WUN III 372; gw. *suxodembe, -all-u, suxodempski*, też *uončki, -ček*, mieszkańcy wsi dzielą wieś czasami na: płn. *suxodembe skerbešoske*, płd. *suxodembe uážiske*. — Pierwotnie zapewne n. ter. *Suche Dęby*, wtórnie *Suchodębie*, z suf. *-e* i interfiksem -o-. Miejscowość składa się z dwóch części: *Suchodębie Łaziskie* (cz. płd.) i *Suchodębie Skierbieszowskie* (cz. płn.), które okresowo stanowiły odrębne miejscowości. Człony odróżniające od n. pobliskich miejscowości *Skierbieszów, Łaziska* (18), w formie przymiotników. Oboczna n. *Łączki*, od ap. *łączka* (: *łąka*), w l. mn. Śladem po tej nazwie jest n. pobliskiego lasu, por. *Łęczyński Las* 1989 Mp-10(146.424), *Łęczyński Las* PRNG.

BCz/PS

Suchodole zob. **Suchodół** (5)

Suchodolina, wś, biał., gm. Dąbrowa Białostocka, 5,5 km na płd.-zach. od Dąbrowy Białostockiej: P[arochia] Chodorovcensis continet ... *Suchodolinę* 1744 SDV 149; *Suchodolina* 1781 MpEGr; *Suchadolina*, przez *Suchodolinę, Sucha dolina* 1784 DekKn 126, 129, 130; *Sucha dolina* 1859 MpChrz; *Suchodolina* 1890 SG XI 534; *Suchodolina* 1921 Sk V 72; *Suchodolina, -ny* 1982 WUN III 372. — Od wyrażenia *sucha dolina* w formie złożenia z interfiksem -o-, okresowo także zestawienie *Sucha Dolina*. W pobliżu znajduje się wś *Sucha Góra* (dawniej *Suchogóra*).

IN

Suchodolskie Klepki zob. **Klepki**

Suchodolskie Pieńki zob. **Pieńki Suchodolskie**

Suchodolek, wś, siedl., gm. Przesmyki, 6 km na płd.-wsch. od Mordów: *Suchodoł wipichy* 1580 ASK I 47, 555v; *Suchodotek* 1662, *Suchodotek* 1674 ASK I 70, 5, 194; *Suchodotek* 1793

SHGPD(Regof 7); *Rzewuski Suchodolki* 1795 MpPerPd; *Suchodol Wypichy* 1801–04 MpHeld; *Suchodół wypichy* 1827 Tabella II 208; *Suchodół Wypichy* 1839 MpKwat VI 7; *Suchodół Wypichy* al. *Suchodolek* 1890 SG XI 535; *Suchodół-Wypichy* 1921 Sk IV 96; *Suchodół-Wypichy* 1967 SM 1105; *Suchodolek, -lka, suchodolkowski* 1971 UN 128, 39. — Początkowo n. zestawiona *Suchodół-Wypichy*; człon pierwszy ponowiony z n. sąsiedniej wsi, zob. *Suchodół Wielki*, człon drugi od zbiorowego przezwiska *Wypichy*, określającego część rodziny, która przeniosła się ze starej wsi na nowe miejsce. W 2. połowie XVII w. *Suchodolek* — n. deminutywna z suf. *-ek*. W XVIII w. poświadczona też n. *Rzewuski-Suchodolki* (o członie pierwszym zob. *Rzewuski*), od XIX w. ponownie n. zestawiona *Suchodół-Wypichy*. Współcześnie ustaliła się n. *Suchodolek*. Lit.: GórnRPd 18. IN

Suchodolek zob. **Sudolek**

Suchodolki zob. **Suchodolek**

Suchodoły (1), wś, lub., gm. Fajslawice, 17 km na pñ.-zach. od Krasnegostawu: *Suchodoli* (1359)1566 ZDM IV 114; *Suchodoli* (1388)1515 ZDM VI 37; *Suchodoły* (1401)XVI/XVII ZDM I 298; *Suchodoły* 1409 ZLub nr 1; *Suchodoli* 1416 LKP 148; *Suchdoli* 1425 KMłp IV 218; *Suchodoli* 1452 LKP 50; *Suchdoly* 1470–80 DB II 550; *Suchodoły* 1529 LR 427; *Suchodoły* 1531 ŹDz XIV 352; *Suchodoły* 1565 Lulu 43; *Suchodoły* 1626 RPobLu 40; Janowi Pawłowi z *Suchodol* Suchodolskiemu 1648 AWAK XXIII 219; *Suchodoły* 1676 ŹDz XV 6a; *Suchodoły* 1787 Spis 434; *Suchodoły* 1827 Tabella II 208; *Suchodoły*, wś i folw. 1890 SG XI 537; *Suchodoły*, wś, folw. i kol. 1921 Sk IV 48; *Suchodoły, -dół, Suchodoły-Kolonia, -dół-nii, suchodolski*, dwie wsi 1970 UN 111, 13; *Suchodoły, -dół* 1982 WUN III 372. — Od ap. *suchodół, suchdół* ‘wąwóz, dolina pozbawiona wody’ Sstp VIII 500 (< *suchdōľ), w l. mn. Okresowo w XX w. dwie wsi; człon odróżniający n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: SHGLu III 228–9; KosLu 73. IN

Suchodoły (1a), os. zaginiona, leżała w par. Łęki, łódz., gm. Krzyżanów: *Suchodolj* deserta, *Suchodoli* 1511–23 ŁLB II 489–90. KS

Suchodoły (2), wś, płoc., gm. Krośniewice, 5,5 km na pñd.-zach. od Krośniewic: *Suchodoły* 1511–23 ŁLB II 470; *Suchodoły* 1576 ŹDz XIII

134; *Suchodoły* 1673 ASK I 74, 567v; *Suchodoły* 1793 MpPerŁęcz; *Suchodoły* 1872 Tabella II 208; *Suchodoły* 1839 MpKwat II 3; *Suchodoły* 1890 SG XI 537; *Suchodoły* 1921 Sk I 51; *Suchodoły, -łów* 1982 WUN III 372; gw. *suxodouy, -uuf, suxodolski*. IN/KS

Suchodoły (3), wś, suwał., gm. Jeleniewo, 9 km na pñ. od Suwałk: *Suchodoły* 1781 MpEGr; *Suchodoły* 1784 DekOlw 85; *Suchodoły* 1789 WiśnSejn 151; *Suchodoły* 1827 Tabella II 208; *Suchodoły* 1890 SG XI 537; *Suchodoły* 1921 Sk V 83; *Suchodoły, -łów* 1982 WUN III 372. — Efe-merycznie w formie zrostu *Suchedoły*. Lit.: Wiśn-Sejn 140, 150–1. IN

Suchodoły (4), wś, tarnob., gm. Gościeradów, 11 km na pñd.-zach. od Kraśnika: *Суходолы* 1866 GPKP VI 8; *Suchodoły* 1870 Cat 30; *Suchodoły* 1890 SG XI 537; *Suchodoły* 1921 Sk IV 37; *Suchodoły, -dolów, suchodolski* 1970 UN 112, 16; *Suchodoły, -łów* 1982 WUN III 372; *Suchodoły (Stara Wieś)* 1985 Mp-10(145.411). — Nazwa zapewne ponowiona z n. wsi *Suchodoły* (1), która była gniazdem Suchodolskich. Posiadali oni Gościeradów i okolice, możliwa więc również motywacja od nazwiska z derywacją wsteczną. Na mapach spotykana oboczna n. *Stara Wieś* na oznaczenie najstarszej cz. miejscowości dla odróżnienia od powstałych później w jej obrębie kolonii o n. *Kolonia Pierwsza* i *Kolonia Druga*, por. *Kolonia I, Kolonia II* Mp-100(84.13.4). Lit.: SHGLu III 228; Przegaliński, Opowiadania o mieście Kraśniku i jego okolicy, 1927, 69. IN

Suchodoły zob. **Kostki-Suchodoły, Las Podsierski, Suchodół** (1, 5), **Suszczy Borek**

Suchodoły-Kolonia zob. **Suchodoły** (1)

Suchodół (1), cz. Krosna, dawniej wś: *Sucho-dol* 1430 U nr 1408; rex villis ... *Suchodol* 1474 Matr I nr 1155; villas *Suchodol* 1482, inter *Suchodoli* et Lanszany 1493 AGZ XVI nr 3325, 3529; *Suchodol* 1504 Matr III nr 1287; *Suchodol* 1515 ŹDz XVIII/1, 146; *Suchodol* wyesz, nad potokiem Lubatową 1565 Luukr II 259; *Suchodol* 1640 ADP 37, k. 228; *Suchodol* 1708 ADP 56, k. 381; ku wsiom *Suchodoła* i Głowienki 1788 MJ 19, II, 156, 58; *Suchodol* 1789 MJ 19, II, 55, 47, 58, 97; *Suchodol* 1796 Ga Rr2r; *Suchodół* 1890 SG XI 535; *Suchodół*, wś 1952 UW 279; *Suchodół, -dołu* 1965 UN 60, 6. — Od ap. *suchodół*

Suchodół

‘wawóz, dolina pozbawiona wody’ Sstp VIII 500, por. też ap. *suchodół* ‘łąd, sucha ziemia’ Łesiów-Ter 13, strus. *suxodoł*, współcześnie *suxodół* Hrin IV 233; efemerycznie pod koniec XV w. w formie pluralnej *Suchodoly*. Osada powstała być może jeszcze przed 1340 r.; we wsi w XVI w. mieszkała ludność polska (Fast 198). Lit.: SHGsk III/2, 159–60; MakSk 158. *BCz*

Suchodół (1a), wś zaginiona, leżała między Pałuczyną a Wierzejewicami, bydł., gm. Janikowo, ok. 5 km na pld.-zach. od Janikowa: *Swchodol* (1378)1452, in villis *Suchodol* et in Conary (1397)XVI KW VI 298, 416; *Suchodol* 1483 SHGKI(PG 9, 175); *Schuchodol*, villa 1511–23 11B I 178; *Suchodol* 1580 ŻDz XII 159; *Ssuchodol* 1588 ASK I 3, 552; *Suchodol* 1673, *Suchodol* 1674 ASK I 74, 71v, 218. — Według E. Calliera os. miała istnieć jeszcze ok. 1793 r. (CałZnin 67), nie dysponujemy jednak poświadczeniem źródłowym tego faktu. Do właściwości topograficznych związanych z suchym podłożem metaforycznie nawiązuje n. cz. wsi Broniewice *Sahara*, znajdującej się nieopodal omawianej miejscowości. Lit.: AtWlkp 459. *PS*

Suchodół (1b), wś zaginiona, leżała w dawnym pow. kamienieckim, w par. Barcice, ostroł.: Petri de *Suchodol* 1488 SHGMz(Ep. 11, 58v). *UB*

Suchodół (2), wś, płoc., gm. Brudzeń Duży, 13 km na pln.-zach. od Płocka: *Suchodol* (1365) Ploc I 60; *Suchodol* 1570, *Suchodol* 1578 ŻDz XVI 128, 4; *Suhodol* 1784 MpPerPł; *Suchodół* 1827 Tabella II 208; *Suchodół* 1890 SG XI 535; *Suchodół* 1921 Sk I 109; *Suchodół*, -*dołu* 1982 WUN III 372. Lit.: SHGPł 292. *UB*

Suchodół (2a), wś, płoc., gm. Hów, 10 km na pln.-wsch. od Sannik: *Zuchodol* 1219, *Succhedol*, *Suchodol* 1227 KMaz I 196, 260, 263; *Suchodol* (1238–47), *Suchdol* 1242, *Suchdol*, *Suchodol*, *Szuchdol* 1243 KMaz I 440, 506, 523; *Suchodol* 1433 SHGRw(ADP 212); *Suchodol* (1450)1517 SHGRw(Kap. P 50, 12); *Szuchodol* 1472 SHGRw(Ep. 10, 2); *Suchodol* 1511/12 VisitGn 94; *Suchodol* 1579 ŻDz XVI 201; villa *Suchodol* 1639 MK 187, 57; ... z *Suchodolem* 1789 Luraw 249; *Holendry na Łegu* 1790 TDym; *Suchodol* 1792 MpPerRw; *Leg Suchodol* 1793–96 MpGillyCr; *Suchodol*, *Suchodol Hol.* 1802–03 MpGillyPr; *Suchodół polski*, *Suchodół holendry* 1827 Tabella

II 208; *Suchodół* 1839 MpKwat III 3; *Suchodół*, wś, *Suchodół Leg*, wś 1890 SG XI 535; *Suchodół*, wś, *Suchodół-Leg*, wś 1921 Sk I 180; *Leg-Suchodół* 1952 UW 38; *Leg-Suchodół*, -*gu-dołu* 1981 WUN II 349; *Suchodół*, -*dołu*, *suchodolski* 2002 DzU nr 8, poz. 79. — Dawniej i dziś *Suchodół*, też *Suchdół*, od końca XVIII w. do połowy XX w. dwie wsi. W 1789 r. cześnik S. Zabłocki osadził na 3 włókach i 4 morgach Holendrów i powstała wś zwana *Holendry na Łegu* lub *Leg-Suchodół*. Okresowo w XIX w. *Suchodół Polski* i *Suchodół Holendry*; człony odróżniające związane z narodowością mieszkańców. W XX w. *Suchodół* i *Suchodół-Leg*, ale w WUN-ie odnotowano tylko jedną wś *Leg-Suchodół*, której n. zmieniono na *Suchodół* na początku XXI w. W t. VI w haśle *Leg-Suchodół* nie uwzględniono zapisów historycznych. Lit.: WójcikRaw 157. *UB*

Suchodół (3), wś, siedl., gm. Grębków, 11 km na pld.-zach. od Węgrowa: *Suchodol* (1437)1455–59 SHGLiw 203; de *Suchodol* 1476 Kkm 273; *Suchodol* 1563 ŻDz XVI 418; *Suchodol* 1783 MpPerMz; *Suchodół* 1827 Tabella II 208; *Suchodół* 1890 SG XI 535; *Suchodół* 1921 Sk IV 116; *Suchodół*, -*dołu* 1982 WUN III 372. Lit.: SHGLiw 203. *UB*

Suchodół (4), dziś *Suchodół Szlachecki* i *Suchodół Włociański*, dwie wsi, siedl., gm. Sabnie, ok. 9 km na pln. od Sokołowa Podlaskiego: *Suchodol* 1564 HMil 395; *Suchodol*, z *Suchodola* 1569 UPL 276; *Suchodol* 1580 ŻDz XVII/1, 29; *Suchodol* 1795 MpPerPł; *Suchodół* 1801–04 MpHeld; *Suchodół*, *Suchodół święcki* 1827 Tabella II 208; *Suchodol*, Folw. i Dw. 1839 MpKwat V 4; *Suchodół* 1877 Zin II 190; *Suchodół Święcki*, wś i folw. 1890 SG XI 535; *Suchodół Włociański*, *Suchodół Szlachecki*, dwie wsi 1902 Przew II 199; *Suchodół*, wś 1921 Sk IV 103; *Suchodół Święcki* 1923 DzUrz(W. Lubel. nr 6, 89); *Suchodół Szlachecki*, *Suchodół Włociański* 1952 UW 40; *Suchodół Szlachecki*, *Suchodół Włociański*, -*doła -kiego* 1982 WUN III 372. — Człony odróżniające od nazw. *Święcki* (Franciszek Święcki był właścicielem Suchodoła na początku XIX w.) oraz od przym. *szlachecki*, *włociański* wskazujących na rodzaj własności. *IN*

Suchodół (5), wś, warsz., gm. Tarczyn, 4 km na zach. od Tarczyna: *Suchodol* 1406 SHGWarsz

275; *Suchodol* 1408 Czer nr 1992; *Suchodoli* 1445 SHGWarsz 275; *Suchodol* 1453 Warsz nr 982, 983; *Suchodol* 1484 MK 18, 13v; *Suchodol* 1517 ZHer nr 947; *Suchodol* 1580 ŻDz XVI 290; *Suchydoł* 1603 ŁukOp III 233; *Suchodol* 1674 ASK I 72, 923; *Suchodol* 1783–84 RejKor 736; *Suchodole* 1783 MpPerMz; *Suchodól* 1827 Tabella II 208; *Suchodól* 1890 SG XI 535; *Suchodól* 1921 Sk I 43; *Suchodól, -dołu, suchodolski* 1971 UN 127, 42. — Okresowo n. w formie pluralnej *Suchodoły*, także w formie zrostu *Suchydoł* oraz *Suchodole*, z suf. *-e*. Lit.: SHGWarsz 275. UB

Suchodól (6), wś nieistniejąca, leżała koło wsi Swobodnia, warsz., gm. Zakroczym, 5 km na płn. od Zakroczymia: *Suchodol* 1380, 1542 SHGMz (ZG 5, 3v–4v); *Suchodol* 1424 Zakr I nr 644; *Suchodol* 1434 Zakr II nr 445; *Suchodolskye* gran. 1498 SHGMz (Z 15, 294); *Suchodol*, villa 1520 SHGMz (Z 20, 532v); *Suchodol* (1565) Lumaz I 154; *Suchodol* 1570, *Suchodol* 1576 ŻDz XVI 309, 129; *Suchodol* 1617 Lumaz I 24; *Suchodol* 1783–84 RejKor 694; *Suchodól*, wś 1890 SG XI 535; *Suchodól, -dołu*, gaj. 1982 WUN III 372. — Śladem po miejscowości jest n. ter. *Suchodól*, uroczysko-dawna miejscowość (PRNG). Historycy utożsamiają *Suchodól* ze współczesną wsią Swobodnia. Lit.: AtMz 222; ZMaz 351. UB

Suchodól (7), wś, ziel., gm. Brody, 3 km na zach. od Brodów: *Zauchel* 1517 Le II 433; *Zauchel* 1523 ONLön 200; *Zauchel* 1579 Muka III 176; *Zauchell* 1582, *Sauchell* 1593, *Zauchel* 1634, *Zauchel* 1641 ONLön 200; *Szuchal* 1735 Muka III 176; *Zauchel* 1740, *Zauchel* 1757, *Zauchel* 1761 ONLön 200; *Zauchel* 1845 MpUMbl 2403; *Szuchol* [dłuż.] 1846 ONLön 200; *Zauchel* b. Pforten 1928 Muka III 176; *Zauchel* — *Suchodól, -dołu, suchodolski* 1948 MPol XXV nr 14; *Suchodól, -dołu* 1982 WUN III 372; dłuż. *Suchol*, przym. *sucholski* Muka III 176. — Najstarsze dostępne zapisy stanowią niem. substytucję dłuż. n. związanej z przym. *suchy* (dyftongizacja $ū > au$). Zdaniem E. Eichlera i Ch. Zschieschanga pierwotnie *Suchol*, powstały w wyniku uniwerbizacji wyrażenia *Suchy doł* (por. stp. *suchdól* ‘wąwóz, dolina pozbawiona wody’ Sstp VIII 500), brak jednak w zapisach śladu *d*, por. natomiast ros. gw. *suxol’ě* ‘susze, suche gałęzie, chrust’ SRNG XLIII 17, też gw. wlkp. *suchol*

‘chudy człowiek’ (Atlas języka i kultury ludowej Wielkopolski, t. II, 42). Muka III 176 błędnie przypisywał omawianej miejscowości zapis *Zuchidol* z 1213 r., który w rzeczywistości pochodzi z opisu granicy Górnych Łużyc i Czech z roku 1223 (por. Jecht, NLM 95(1919), 89). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suchodól*. Lit.: ONLön 200. PS

Suchodól zob. **Rostki** (4), **Suchodól Wielki, Sudól** (3, 4)

Suchodól-Holendry zob. **Suchodól** (2a)

Suchodól-Klepki zob. **Klepki**

Suchodól-Lęg zob. **Suchodól** (2a)

Suchodól-Pieńki zob. **Pieńki Suchodolskie**

Suchodól Polski zob. **Suchodól** (2a)

Suchodól-Rzewuski zob. **Suchodól Wielki**

Suchodól Szlachecki zob. **Suchodól** (4)

Suchodól Święcki zob. **Suchodól** (4)

Suchodól Wielki, wś, siedl., gm. Przesmyki, 7 km na pld.-wsch. od Mordów: з *Суходола Рувушекъ* (!) 1565 Lesmaitis 319; z *Suchodola* 1569 UPL 284; *Suchodol Rzewuski* 1580, *Rzewuski Suchodol* 1588 ASK I 47, 510v, 746v; *Suchodol* 1662, *Suchodol* 1674 ASK I 70, 6, 194v; *Suchodol* 1726 AtPd; *Suchodol Wielki* 1793 SHGPd (Regof 7); *Rzewuski Suchodól* 1795 MpPerPd; *Suchodol* 1801–04 MpHeld; *Suchodol wielki* 1802 Crusius III/2, 392; *Suchodól wielki* 1827 Tabella II 208; *Suchodól Wielki* 1839 MpKwat VI 7; *Suchodól Wielki* 1890 SG XI 535; *Suchodól Wielki* 1921 Sk IV 96; *Suchodól Wielki, -dołu -kiego, suchodolski* 1971 UN 128, 39. — Nazwa zestawiona; człon pierwszy od ap. *suchodól*, o członie drugim zob. *Rzewuski*. Od XVIII w. funkcjonuje człon odróżniający od przym. *wielki*. IN

Suchodól Włościański zob. **Suchodól** (4)

Suchodól-Wypychy zob. **Suchodolek**

Suchodółka, wś, tarnob., gm. Ożarów, 10 km na płn.-zach. od Zawichostu: *Suchodółka* 1783–84 RejKor 378; *Suchodółka* 1787 Spis 390; *Suchodółka* 1791 MpPerSd; *Suchodółka* 1801–04 MpHeld; *Suchodółka* 1827 Tabella II 208; *Suchodółka*, folw. 1877 Zin II 190; *Suchodółka*, folw. 1890 SG XI 537; *Suchodółka*, kol. 1921 Sk III 80; *Suchodółka, -ki, suchodolski* 1966 UN 26, 27. — Zapewne od ap. *suchodól*, z suf. *-ka*. IN

Suchogora zob. **Sucha Góra** (3)

Suchogóra

Suchogóra zob. **Sucha Góra** (1, 3)

Suchol zob. **Suchodół** (7)

Sucholas zob. **Suchy Las** (3)

Sucholasken zob. **Sucholaski**

Sucholaski, wś, suwał., gm. Wydminy, 22 km na płn. od Orzysza: *Sucholasek* (1550) KętL 510; *Suchy Lassa* 1554, *Suchylassek* 1558, *Suchilaski* 1567 BiałKol 139; *Sucholasken* 1785 Goldb III 160; *Sucholasken* 1796–1802 MpSchröt XII; *Sucholasken* zu Schedlischen 1836 MpRey-Pr(Loetzen); *Sucholasken* ok. 1845 MpRey nr N; *Sucholasken* — *Suchylasek* 1879 KętN 157; *Suchylasek* ... w *Suchym lasku* 1882 KętL 510; *Suchylasek* 1890 SG XI 544; *Sucholasken* 1935 MpMbl(1997); *Suchy Lasek* — *Rauschenwalde* 1935, *Sucholasek* 1941 Choj 129; *Rauschenwalde* — *Sucholaski*, -sek, *sucholasecki* 1947 MPol XXV nr 111; *Sucholaski*, -sek 1982 WUN III 372; gw. *suxolasken/!suśi lasek*, -śego -ku, *suxoleśne* (pole). — Wieś powstała w 1550 r. Nazwa w formie złożenia od przym. *suchy* i ap. *lasek* z interfiksem -o-, przejściowo w formie zrostu *Suchylasek*, *Suchylaski* (pl.) oraz zestawienia *Suchy Lasek*, zmieniona jako *Sucholasken*. W 1935 r. wś otrzymała chrzest niem. *Rauschenwalde*. Po 1945 r. ustalono urzędowo formę pluralną *Sucholaski*. Lit.: Giżycko. Z dziejów miasta i powiatu, 1966, 126; BiałPrzem 30, 90, 93; BiałKol 139, 164. RP

Sucholaski zob. **Mieczki-Sucholaszczki**

Sucholaszczki zob. **Mieczki-Sucholaszczki**

Sucholipie zob. **Suche Lipie**

Sucholona zob. **Suche Łany**

Suchoągwy zob. **Łągwy**

Sucholda zob. **Sokółka** (1)

Sucholeg, kol., dziś nienotowana, dawniej wś, siedl., gm. Poświętne, 12 km na płd.-wsch. od Tłuszcza: *Suchiłaq* 1577, *Suchi lank* 1578, *Suchiłaqk* 1580, *Suchi Łaqg* 1581, *Suchiłaqk* 1591, *Suchyłaq* 1653 ASK I 28, 505, 339v, 189, 12, 757; *Suchy Łaq* 1674 ASK I 72, 850; [mapa] Cygowa, Turza y *Sucholega* 1789 BN(ZZK 44 047 A); *Las Sucholeg* 1880, *Las-Sucholeg* 1884 SG I 722, V 81; *Sucholeg*, kol. 1921 Sk I 144; *Sucholeg* 1937 Mp-100(39-33); *Sucholegi* 1960 Mp-25(Wołomin); *Sucholeg*, kol. 1967 SM 1105. — Od wyrażenia *suchy łęg* w formie zestawienia, też zrostu, później transformacja w złożenie z interfiksem

-o-. Okresowo w XIX w. też *Las Sucholeg*. Śladem po n. m. jest polana o n. *Sucholeg*, *Sucholeg* (PRNG). UB

Sucholona zob. **Suche Łany**

Sucholony zob. **Suche Łany**

Suchom, wś, bydż., gm. Cekcyn, 18 km na wsch. od Tucholi: *Suchomie* 1780 ABMK LXXIII 385; *Suchomie* 1780, *Suchom* 1781, *Suchomie* 1782, *Suchomie* 1784 ASC(Drżycim, 1766–84, k. 114v, 121v, 129v, 137v); *Suchom* 1796–1802 MpSchröt XV; *Suchom*, kol. 1890 SG XI 538; *Suchom*, wś 1912 Meyers II 907; *Suchom* 1921 Sk XI 51; *Suchom*, -mia, *suchomski* 1971 UN 188, 11. — Nazwa *Suchom*, obocznie też *Suchomie*, ponowiona z n. jez., por. *Szuchom*, lacus 1455–80 DługoszAnn I 95, Jezioro *Suchom* 1664 Font XXXII 251; n. w. może od n. os. *Suchom (: *suchy* + -om, jak w *Gostom*, *Bytom*), z suf. *-jb, lub od przym. *suxomb, por. ros. gw. *suxoméc* 'potrawa z mąki grochowej z dodatkiem owoców porzeczki' SRNG XLIII 18. BCz

Suchopień zob. **Suchy Pień**

Suchoraba, wś, krak., gm. Niepołomice, 6,5 km na płd.-zach. od Niepołomic: *Szucharaba* (1364), *Suchoraba* (1387) CdP III 292, 339; de *Sucharabe* 1387, de *Suchoraba* 1389 Krak uw. XLVII(5), CLX(22); *Sucha Raba* 1418 SHGKr-(TCz 2, 245); de *Suchorab* (1421)1534 ZDM II 9; *Sucha Raba* 1470–80 DB III 285; *Sucharaba* 1483 SHGKr(TCz 5, 54); *Shucha Raba* 1529 LR 86; *Sucharaba* 1581 ŻDz XIV 64; *Sucharaba* 1680 Rej 90; *Suchoraba* 1779–83 MpMieg; *Suchoraba* 1861–64 MpFran; *Suchoraba* 1890 SG XI 538; *Suchoraba* 1921 Sk XII 39; *Suchoraba*, -by, *suchorabski* 1963 UN 1, 55. — Od przym. *suchy* i n. w. *Raba* (zob. *Raba*), wtórnie w formie złożenia z interfiksem -o-. Odnotowany też wariant w rodz. męskim *Suchorab*. Lit.: LKrak 145; BańMorf 30. IN

Suchorąbek zob. **Suchorączek**

Suchorąbsk zob. **Suchorączek**

Suchorącz zob. **Suchoręcz**

Suchorączek, wś, bydż., gm. Więcbork, 3 km na płn.-wsch. od Więcborka: villarum in castellania de Nakel ... videlicet *Suchoramczke*, Vele Viti, Pamperino 1288 KW II 2; *Suchorąbsk* 1473 KsgPoz 5, 110; *Suchorambsk* 1532 TekiDw(1725, nr 213); *Szuchorambsk* 1564, *Suchorambek* 1565

ASK I 5, 284v, 272v; *Suchorąbek* 1576 ASK I 12, 667; *Suchorąbsk* 1577 ASK I 13, 128v; *Suchorąbsk* 1591 ASK I 4, 767; *Suchorabsk* 1629 MKI (Tab 42, 8); *Suchoręby* 1645 TekiDw (4080, nr 226); *Suchorask* 1673, *Suchorabsk* 1674 ASK I 74, 107, 257; *Suchorąsk* (1695) SG XI 538; *Suchorąsk* 1732 MKI (Tab 42, 27); *Suchorączek* 1744 MKI (K 16, 41); *Suchoronsk* 1789 Goldb II 234; *Suchoronczek* 1796–1802 MpSchröt XIV; *Suchorączek* 1818 APBydg(6/363/0/-/1, k. 1); *Suchoronczek* 1867 SFl 292; Rittergut *Suchoronczek* ist auf den Antrag des Besitzers desselben der deutsche Name *Wilhelmsruh* (nicht Wilhelmsbruch) ... beigelegt worden 1875 AmtMar 100; *Suchorączek*, niem. *Suchoronczek*, wś, *Suchorączek*, niem. *Wilhelmsruh*, dobra ryc. 1890 SG XI 538; *Suchoronczek*, wś, *Wilhelmsruh*, obszar dw. 1912 Meyers II 907, 1153; *Suchorączek*, niem. *Suchoronczek*, gm., *Suchorączek*, niem. *Wilhelmsruh*, cegielnia, obszar dworski 1921 Sk X 42, 43, 87; *Suchorączek*, -czka, *suchorączkowski* 1971 UN 184, 20. — Początkowo n. w formie złożenia *Suchorąbsk*, od przym. *suchy* i ap. *rąb* ‘poręba’ (licznie poświadczone w mikrotoponimii), por. *rąb* ‘wycinanie drzew w lesie, cięcie’ SEBor 512 (: *rąbać*, *rębać* ‘ścinać, wycinać (drzewa)’ Sstp VII 443), z suf. -*sk*, efemerycznie występowały formy *Suchorąbek*, z suf. -*ek*, i *Suchoręby* (forma w l. mn., bezsufiksalna). Niewykluczone, że wcześniej funkcjonowała n. ter. *Suchorąb, *Suchoręby, która stała się podstawą późniejszej n. m. z suf. -*sk(o)*. W wyniku uproszczenia grupy -*bsk-* > -*sk-* powstała postać *Suchorąsk*, która następnie — być może przez upodobnienie do n. m. *Suchorecz* — przyjęła formę *Suchorączek*. W 1875 r. na wniosek właścicieli dóbr rycerskich zmieniono ich n. na niem. *Wilhelmsruh*. Lit.: BańMorf 128; Goerke, Zeit LVII 128, 133; Rospond, -*bsk* 257. PS

Suchorąsk zob. **Suchorączek**

Suchorenz zob. **Suchorecz**

Suchoręby zob. **Suchorączek**

Suchorecz, wś, bydg., gm. Keynia, 6 km na płn.-wsch. od Kcyni: de *Suchoranczcz* 1343, de *Suchoriczicze* (!) (1343) XV KW II 555, 545; *Suchoranczczec* utraque (1384) 1511/12 VisitGn 382; de *Suchoranczczec*, *Suchoranczcza*, de *Suchorzancze* 1397 Lek II nr 599, 1044; *Schuchorancz* 1444 KsgPoz 2, 3; Vtraque *Suchoranczczec* 1465

SHGKI (PG 7?, 57v–58); *Suchornacz* (!) 1476 KsgPoz 9, 48v; *Szuchoracz duplex*, *Szuchoraczce duplex*, villae 1511–23 ŁLB I 128, 146; *Suchorancz maiorj* 1515 KsgPoz 15, 53v; Utraque *Suchoranczczec ... maius Suchoranczczec* et minus *Suchoranczczec* 1534 KsgPoz 16, 637; in *Suchorencz* 1536 KsgPoz 17, 8v; *maius Suchorączec* 1537 KszGn 10, 216v; *Suchorazecz* 1553 KsgPoz 97, 188; *Suchorezencz* (!) 1557 KsgPoz 19, 411v; *Suchorescz* 1560 KsgGn 31, 81; *Suchoreńcz* 1564, *Suchorescz wielki* 1576 ASK I 12, 581, 659; *Szuchorescz wielgi* 1577 ŻDz XII 190; *Suchoreńcz Wielgi* 1578, *Suchoresć Wielgy* 1581, *Szuchoresć Wielgy* 1591 ASK I 4, 350v, 553v, 786v; *Suchoreńc wielki* 1618–20 PKal 260; *Suchoreńcz maius* 1673, *Suchorzęcz maius* 1674 ASK I 74, 90, 238; *Gr. Suchorenz* 1789 Goldb II 234; *gr. Suchorenz* 1796–1802 MpSchröt XX; *Groß Suchorecz* 1821 Rumpf III 173; *Gr. Suchorecz* 1839 MpHey (Szubin); *Suchorecz* 1846 KsP 517; *Suchorecz*, niekiedy *Suchorącz*, urząd. *Gross Suchorencz*, dwór i folw. 1890 SG XI 538; *Suchorenz* 1912 Meyers II 907; *Suchorecz*, niem. *Gross Suchorenz* 1921 Sk X 94, 158; *Suchorecz*, -cza, *suchorecki* 1971 UN 185, 31. — Pierwotnie *Suchoreczec*, od n. os. *Sucha Ręka, *Suchoreki, z suf. -*ec*, wtórnie nastąpiła redukcja sufiksu, co dało formę *Suchorącz*//*Suchorecz* (na przełomie XVI i XVII w. nieregularna zmiana *cz* > *szcz*, *śc*: *Suchorezcz*, *Suchoreńc*). Od XVI w. dodatkowy człon od przym. *wielki*/*wielgi*, łac. *maius* ‘wielki’, *maior* ‘większy’, niem. *gross*, dla odróżnienia od n. *Suchorecz Mały*, dziś *Suchoreczek*. Nazwę zniemczono jako *Suchorenz*. A. Bańkowski za pierwotną uważał postać *Suchorączecze (wywodził ją od n. os. *Suchorączka), jednak swoje twierdzenie opierał na zapisie *Suchoraczecze* z ŁLB z początku XVI w. (choć datował go na rok 1443). Zapis ten należałoby czytać raczej jako *Suchoreczce* (l. mn.), zwłaszcza, że towarzyszy mu określenie *duplex*, co wiąże się z podziałem miejscowości na *Suchoreczec* (obecnie *Suchorecz*) i *Suchorecz(ec) Mały* (dziś *Suchoreczek*, zob.). Bańkowski mylnie też opisał rzekomą deminutywizację n. *Suchorączecze*//*Suchorecz* > *Suchorączek* oraz wymianę sufiksu -*ec* > -*ek* („*Suchorączec* 1343 > dz[is] *Suchorączek*”), bowiem n. *Suchorączek* (zob.) odnosi się

Suchoręcz Mały

do innej miejscowości. Lit.: BańMorf 42, 100, przyp. 9. PS

Suchoręcz Mały zob. **Suchoręczek**

Suchoręczce zob. **Suchoręcz**, **Suchoręczek**

Suchoręczec zob. **Suchoręcz**, **Suchoręczek**

Suchoręczek, wś, bydż., gm. Kcynia, 7 km na płn.-wsch. od Kcyni: *Suchoranczecz* utraque (1384)1511/12 VisitGn 382; *Utraque Suchoranczecz* 1465 SHGKI(PG 7?, 57v–58); *Szuchorzęc minus*, *villam ... minus Suchorancz* 1485 KsgPoz 10, 13; *Szuchoracz duplex*, *villae Szuchoraczce duplex* 1511–23 ŁLB I 128, 146; *minoris Suchorancz* 1515 KsgPoz 15, 53v; *Utraque Suchoranczecz ... maius Suchoranczecz et minus Suchoranczecz* 1534 KsgPoz 16, 637; *minus Suchorączecz* 1537 KszGn 10, 216v; *Suchoreszcz Minor* 1564 ASK I 12, 581; *Szuchoreszcz mniejszy* 1577 ŻDz XII 190; *Suchoręcz minus* 1673, *Suchorzęc minus* 1674 ASK I 74, 90, 238; *Kl. Suchorenz* 1789 Goldb II 234; *kl. Suchorenz* 1796–1802 MpSchröt XX; *Klein Suchoręcz* 1821 Rumpf III 173; *Kl. Suchoręcz* 1839 MpHey(Szubin); *Suchoręcz mały* 1846 KsP 517; *Suchoręczek* pod Kcynią 1846 Gazeta W. X. Poznańskiego nr 131, 534; *Suchoręczek* al. *Suchorencz*, urząd. *Klein Suchorencz*, dwór 1890 SG XI 539; *Dominium Suchoręczek* pod Kcynią zamieniono na gminę pod nazwą *Schmalbach* 1910 DzPozn nr 268/52, 3; *Schmalbach* 1912 Meyers II 727; *Suchoręczek*, niem. *Schmalbach* 1921 Sk X 94, 158; *Suchoręczek*, *-czka*, *suchoręczkowski* 1971 UN 185, 32; gw. *suxorynček*, *-čka*. — Wieś powstała w wyniku podziału miejscowości *Suchoręczec*, dziś *Suchoręcz* (zob.). Członki dyferencyjne od przym. *mniejszy*, *mały*, łac. *minor*, *minus*, niem. *klein*. Od XIX w. notowana współczesna n. *Suchoręczek*, z suf. *-ek*, powstała w wyniku uniwerbizacji. W 1910 r. urzędowo wprowadzono niem. n. *Schmalbach*. PS

Suchoręczyce zob. **Suchoręcz**

Suchoręczsz zob. **Suchoręcz**

Suchoręść Minor zob. **Suchoręczek**

Suchoręść Wielgi zob. **Suchoręcz**

Suchoros, dziś *Nowy Suchoros*, wś, dawniej też *Stary Suchoros*, os., olszt., gm. Świętajno, ok. 12 km na płn.-zach. od Myszyńca: *Suchoross* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Suchorosz* 1812 Gause 28; *Neu-Suchoros*, *Alt Suchoros*, dwie wsi 1820 Wald 224–5; *Suchoros* 1839 MpKwat IV 1;

Alt Suchoros, *Stary Suchoroż*, *Suchoros Alt*, *Suchoroż* ok. 1859 SzczeńTeka 114, 116; *Suchoross* — *Suchoros* 1879 KętN 218; *Suchoros Nowy*, *Suchoros Stary*, dwie wsi 1890 SG XI 539; *Auerswalde* 1938, *Neu Suchoross* — *Nowy Suchoros* i *Ostfliess*, *Alt Suchoros* — *Stary Suchoros*, dwie wsi 1946 Ley I 108, 113; *Auerswalde* — *Nowy Suchoros*, *-ego Suchorosu*, *nowosuchoroski* 1948 MPol XXV nr 14; *Ostfliess* — *Stary Suchoros*, *-ego -u*, *suchoroski* 1948 MPol XXV nr 59; *Nowy Suchoros* — *Auerswalde (Neu Sucheross)*, *Stary Suchoros* — *Ostfliess (Alt Suchoros)*, dwie wsi 1951 Rosp 216, 309; *Nowy Suchoros*, *-wego -su*, *Stary Suchoros*, *-rego -su* 1981, 1982 WUN II 598, III 334; gw. *suxoros/suxorus*. — Dawniej zapewne **Suchorosos* (< **-rososz*), od przym. *suchy* i n. rz. *Rozoga*, pierwotnie **Rososza*, nad którą są położone wsie. Wtórnie *Suchoros* w wyniku skrócenia członu drugiego. Nie można wykluczyć, że pierwotna była n. **Suchorost*, od ap. *suchorost* ‘roślina sucholubna, przystosowana do życia w warunkach suszy’ (z uproszczeniem *-rost* > *-ros*) albo z członem drugim od lit. *raistas* ‘miejsce bagniste porośnięte krzakami i drzewami, trzęsawisko’ SESmocz 496 (z uproszczeniem grupy spółgłoskowej *-raist* > *-rost* > *-ros*). Wieś *Stary Suchoros* założyli prawdopodobnie potażnicy przed 1782 r. Od XIX w. — w związku z istnieniem dwóch wsi — n. z członami odróżniającymi pol. *Nowy* i *Stary*, niem. *Neu* i *Alt*. W 1938 r. wprowadzono urzędowo n. niem. *Auerswalde* i *Ostfliess*. Nazwa *Stary Suchoros* została zniesiona w 2009 r., por. DzU nr 166, poz. 1612. Lit.: Szczytno. Z dziejów miasta i powiatu, 1962, 148–9. RP

Suchorowiec, os., dawniej wś, ostroł., gm. Rozogi, 11,5 km na płn.-zach. od Myszyńca: *Suchorowitz* XVII–XVIII Froese 145; *Suchorowietz*, wś 1785 Goldb I 182; *Suchorowitz* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Suchorowietz*, wś 1820 Wald 224; *Suchorowietz* ok. 1845 MpRey nr Q; *Suchorowietz* — *Suchorowiec* 1879 KętN 218; *Suchorowiec* 1890 SG XI 539; *Suchorowitz (Suchorowiec)* 1932 Mp-100(35-32); *Deutschwalde* 1938, *Suchorowitz* — *Suchorowiec*, wś 1946 Ley I 109; *Deutschwalde (Ostpr.)* — *Suchorowiec*, *-wca*, *suchorowiecki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Suchorowiec*, *-wca* 1982 WUN III 372; gw. *suxoro-*

vic. — Od 1782 r. istniała tu buda potażowa, wś szkatułową założono w 1787 r. Nazwa od n. os. *Suchor* RymSEN II 504 (: *suchy*), z suf. *-owiec*, w postaci zmienionej *-owit*, *-owietz*. W 1938 r. wprowadzono urzędowo n. niem. *Deutschwalde*, a po 1945 r. przywrócono n. pol. *Suchorowiec*. Lit.: Szczytno. Z dziejów miasta i okolic, 1962, 156, 216. RP

Suchoroż zob. **Suchoros**

Suchorów zob. **Suchorzów**, **Surochów**

Suchory zob. **Suchary** (1a)

Suchorze, os., dawniej wś, słup., gm. Trzebie-lino, 21,5 km na pld.-wsch. od Słupska: *Zuckers* 1478 KrRum 193; *Czuchertze* 1518 TrautmElb I 146; *Czucherse* 1577 LorSNH 147; *Zuchers* 1597 Rzduma I 189; *Suchers* 1618 MpLub; *Zuchers*, *Suchers* 1628 KIKr 279, 281; *Zuckers* 1789 MpGillyPom; *Zuckers* 1804 KIKr 525; *Zuckers* — *Suchorze*, *-rza*, *suchorski* 1947 MPol XXV nr 111; *Suchorze*, *-rza* 1982 WUN III 372. — Zapewne od n. os. *Suchorz*, *Suchor(z)a* SSNO V 244–5, z suf. **-je*. W substytucji do j. niem. wahanie *s* : *cz* : *z*, też w końcówce. Lit.: LorSNH 147; TrautmElb I 146; Rzduma I 189. BCz

Suchorzec, wś, suwał., gm. Bakałarzewo, 16 km na pln.-zach. od Suwałk: *Suchorzec* 1779 SHGPd(MBakał); *Suchorzecz* 1781 MpEGr; *Suchorzecz* 1784 DekOlw 55; z *Suchorzecza*, Ekonom Folwarku *Suchorzeczekiego*, w Folwarku Narodowym *Suchorzeczu* 1809 APSuw(63/149/0/1/3, k. 29); *Suchorzec* 1827 Tabella II 208; *Suchorzecz*, z *Suchorzecza* 1865 APSuw(63/149/0/1/73, k. 6); *Suchorzec* 1877 Zin II 191; *Suchorzecz* 1880, *Suchorzec* 1890 SG I 876–7, XI 539; *Suchorzec*, folw. 1902 Przew II 199; *Suchorzec* 1921 Sk V 82; *Suchorzec*, *-ca* 1982 WUN III 372. — Od ap. **suchorzecze* ‘suche koryto rzeki’ (: *sucha rzeka*, por. *międzyrzecze*, *starorzecze*), z maskulinizacją i zmianą wygłosowego *cz* w *c* pod wpływem mazurzenia, którego wschodni zasięg obejmuje okolice Bakałarzewa. Nie można też wykluczyć pochodzenia od n. os. *Suchorz* SSNO V 244, z suf. *-ec*, wtórnie z nawiązaniem do nazw na *-rzec(z)* (por. *Międzyrzec Podlaski*). IN

Suchorzew, wś, kal., gm. Pleszew, 6 km na pln.-zach. od Pleszewa: *Nemeczka Suchorzewo* nec non totam partem in alia hereditate *Polske Suchorzewo* 1368 KW III 307; de *Suchorzewo*

1410 Kal nr 18; *Sucharzewo* 1435 SHGKI(PG I, 72v?); *Suchorzewo*, *Sucharzewo*, *Schuchorzewo* 1448 KszKal 10, 38, 58; Chorzewo uel *Szuchorzewo* 1507, *Suchorzewo* 1508, Chorzewo uel *Suchorzewo* 1509, *Szuchorzewo* 1510 ASK I 12, 3, 32v, 93, 218; *Schuchorzew*, *Suchorzewo* 1511–23 ŁLB II 22; *Schuchorzewo* 1534 ASK I 12, 261v; *Suchorzewo* 1552 ASK I 6, 583v; na dziedzinie wsi *Suchorzewo* 1575 InwKI I 31; *Suchorzewo* 1579 ŻDz XII 110; *Suchorzew* 1674 ASK I 74, 144; w *Suchorzewie* 1712 InwKI I 316; *Suchorzew* 1793 MpPerKI; *Suchorzew* 1846 KsP 321; *Suchorzew* 1890 SG XI 539; *Suchorzew*, wś 1921 Sk X 27; *Suchorzew*, *-wa* 1982 WUN III 372; gw. *suchożef*, *-va*, *suchożeski*. — Od n. os. *Suchorz* SSNO V 244, początkowo z suf. *-ewo*, później *-ew*. Forma *Sucharzewo* może pod wpływem wymowy niem. Dodatkowe człony od przym. *polski*, *niemiecki* na określenie cz. wsi, zapewne w związku z pochodzeniem etnicznym mieszkańców. Nazwa *Chorzewo*, notowana na początku XVI w., odnosiła się do sąsiedniej wsi *Chorzew* (1). PS

Suchorzew zob. **Sucharzewo** (1, 2), **Suchorzewko**, **Suchorzów**

Suchorzewko, wś, kal., gm. Jaraczewo, 12 km na pld.-zach. od Jarocina: *Suchorzewko* (1667) TekiDw(11548, Rusko); ku *Suchorzewiu* 1683–85 Koz III 273; Rusko cum praedii *Suchorzewko* ac Łobeska Łąka 1690 KsgPoz 54, 210; *Suchorzewko* folwark 1783–84 RejKor 749; Wieś *Suchorzewko* 1789 MKI(Tab 47, 102); Folw. *Siechorzewko* (!) 1793 MpPerKI; *Suchorzewko* 1799 MpHopf XII; *Suchorzewko* 1802–03 MpGillyPr; *Sucharzewko* 1846 KsP 320; *Suchorzewko*, wś 1890 SG XI 539; *Suchorzewko*, *-ka*, *suchorzewski* 1971 UN 79, 15; gw. *suchożefko*, *-fka*, *suchożeski*. — Od nazw. rodziny *Suchorzewskich*, właścicieli cz. dóbr Rusko od XVI w. (por. SG X 31, TekiDw 755/Pyzdry 23), z suf. *-ko* (derywacja wsteczna). Efemerycznie notowana n. *Suchorzew* lub *Suchorzewie*. PS

Suchorzewo zob. **Sucharzewo** (1, 1a, 2), **Suchorzew**

Suchorzęcz zob. **Suchoręcz**

Suchorzowo zob. **Sucharzewo** (2)

Suchorzów, wś, tarnob., gm. Baranów Sandomierski, 2,5 km na wsch. od Baranowa Sandomier-

Suchorzów

skiego: *Szuchorzow* 1470–80 DB II 311; *Sucho-
rzow* 1508 *ŹDz* XV 457; *Svchorzow* 1529 LR 10;
Suchorzow 1564–65 *Lusand* 324; *Suchorzow* 1578
ŹDz XIV 198; *Suchorzow* 1662 ASK I 67, 39;
Suchorzow 1779–83 *MpMieg*; *Zuchorzew* 1791
MpPerSd; *Suchorow* 1802 *Crusius* III/2, 392; *Su-
chorzow* 1861–64 *MpFran*; *Suchorzów* al. *Sucho-
rów* 1890 SG XI 539–40; *Suchorzów* 1933 *SkBy*
1648; *Suchorzów, -rzowa, suchorzowski* 1966 UN
72, 20. — Od n. os. *Suchorz*, z suf. *-ów*, przejściowo
też *-ew*. Efemerycznie *Suchorów*, zapewne
pod wpływem n. os. *Suchor*, *Suchora*. Lit.: *OPilz*
83–4. IN

Suchorzów zob. Sucharżów

Suchorzyn, wś, sier., gm. Pęczniew, 13,5 km na
płd.-zach. od Poddębic: *Suchorzino* 1386 SHGŁęcz
II 124; *Suchorzino* 1398 Hb 74, nr 149; *Vola* deser-
ta 1511, *Suchorzyno* 1518 *ŹDz* XIII 188; *Sucho-
rzyno* 1511/12 *VisitGn* 234; *Suchorzyno* 1552 *ŹDz*
XIII 245; *Villa Suchorzyno maius* 1673 ASK I 74,
290; *Suchorzyn* 1783–84 *RejKor* 192; *Suchorzyn*
1827 *Tabella* II 208; *Suchorzyn* 1839 *MpKwat* II
4; *Suchorzyn* 1890 SG XI 540; *Suchorzyn* 1921
Sk II 103; *Suchorzyn, -na, suchorzyński* 1973 UN
47, 17; gw. *suxożyn, -yna, suxorski*. — Od n. os.
Suchor(=)a SSNO V 245, z suf. *-ino*, wtórnie *-in*.
Przejściowo z członem odróżniającym od łac.
maius ‘wielki’. Efemerycznie w XVI w. funkcjo-
nowała n. *Wola*. Lit.: SHGŁęcz II 124; *Nieckula*,
-ov- 314. IN/KS

Suchostruga, wś, warsz., gm. Tarczyn, 7 km
na zach. od Tarczyna: *Suchastruga* 1517 *ZHer*
nr 947; *Sucha Struga* 1580 *ŹDz* XVI 291; *Sucha*
struga 1674 ASK I 72, 922v; *Suchastruga* 1783–
–84 *RejKor* 736; *Sucha Struga* 1792 *MpPerRw*;
Sucha struga 1827 *Tabella* II 207; *Suchastruga*
1839 *MpKwat* IV 4; *Sucha Struga* 1890 SG XI
529; *Suchostruga* 1952 UW 13; *Suchostruga, -gi*,
suchostrudzki 1971 UN 127, 42. — Od wyrażenia
sucha struga, wtórnie transformacja w złożenie
z interfiksem *-o-*. Lit.: SHGWarsz 274. UB

Suchostrzygi, cz. Tczewa, dawniej wś, gdań.:
Lunau 1326 *PrUr* II 374; de *Launaw* (1338) *KęTL*
123, przyp. 2; in bonis *Lunow* 1342 *Vpr* III 45;
Lounow 1385 *SchD* 306; *Lwnau, Lunaw* 1402–09
Krie 53, 97; *Kunaw* (!), *Lawnaw, Luenow, Lawn*,
Lunaw, Lawnen, Lawna, Lawnowi 1415 SHGPG
XI 75; *Lawnaw* 1437–38 *GZ* 116; von der *Luenaw*

1453 *Font* LV 21; *Lownow ... Lunow* 1490, *Lo-
unow* 1491 *Font* XLIII 181, 213, 330; vonne der
Lounow 1492, voner *Lunaw* 1494 *Font* L 8, 134;
vonn *Lounow, Lownow* 1504 *Font* LVII 111, 114;
Launow 1504 *Font* LIX 8; *Suchostrzygi, Lawnaw*,
Suchostrzygi 1505 SHGPG XI 75; Cristoff von
der *Laun* 1511 *Font* LXVI 103; *Sirchostrzygi* 1526
Matr IV/2, nr 14810; *Lawnow* 1534 *Inwłoc* 118;
[z] *Suchostrzigi* 1565 *Lupom* 127; *Lawenaw*
1570 *ŹDz* XXIII 110; *Suchostrzygi* 1583, *Sucho-
strzygi* 1597 *Font* I–III 57, 396; *Suchostrzygi*
1648 *RP* 173; *Suchostrzygi* 1686–87 *AtPrus*(G20a
k. 77v); *Lunau* 1772/73 *HAPr* IV 607; *Lunau*
1796–1802 *MpSchröt* IX; *Lunau* — *Suchostrzygi*
1879 *KęTN* 34; *Suchostrzygi*, niem. *Lunau* 1890
SG XI 540; *Lunau* 1912 *Bär* 73; *Suchostrzygi*,
niem. *Lunau*, wś 1921 *Sk* XI 55, 87; *Suchostrzygi*,
os. m. 1967 *SM* 1106; *Suchostrzygi, -strzyg* 1982
WUN III 373; gw. *suxoščyg'i*. — Dawniej może
*Lunawa, Lunowo, od ap. **luna* o możliwym to-
pograficznym znaczeniu ‘zagliębienie, jamka’ (por.
Babik, Studia Ruthenica Cracoviensia 11, 25–40),
z niemczone jako *Lunau*. Nazwa *Suchostrzygi* od
zbiorowego przezwiska **Suchostrzygi* (: *suchy*,
n. os. *Strzyga* SSNO V 240, *strzyga* ‘pokusa,
upiór, strach nocny’ *SL* V 488). Lit.: SHGPG XI
75–6; *Kasiske* 132; *Bugalska, PMT* VI 62, 98;
GórnRPom 116; *Bruski, Lokalne elity rycerstwa*
na Pomorzu Gdańskim, 2002, 324. BCz

Suchotówka Niemiecka zob. Suchatówka

Suchotówka Polska zob. Suchatówka

Suchotówko zob. Suchatówko

Suchow zob. Sucha (1)

Suchowice (1), wś zaginiona, leżała koło Nie-
gosławic, pow. jędrzejowski, kiel.: *Nauariche*,
Negoslauich, Suchouiche (1256)XVII *KMłp* I 51.
— Od n. os. *Such(y)* SSNO V 245 (: *suchy*), z suf.
-owice. Lit.: *RK Krak* 162; *RymPatr* 62. IN

Suchowice (2), wś, wroc., gm. Borów, 12 km
na płn.-zach. od Strzelina: *villas Domanz et Ro-
schowiz et Paruum Tynz et Hartha* ac *Glounino*
1297 *SUr* VI 259; *Doerren Harte* 1369, *Arida*
Harta 1376 *K* 207; in *minori Harta* 1376 *Heyne*
II 101; *Hartha* 1400 *ZfGS* XXXIII 388; *Dornhart*
1586 *Sinapius* I 413; *Durre Harte* 1644 *MpDS-*
Bres; Dürrehardt 1736 *MpWielBreg; Dürrehar-*
tau 1743 *SNGŚI* XIII 112; *Dürrenhartau* 1782
Presb II 386; *Hartau, (Dürr)* 1783 *Z* I/4, 36; *Dür-*

renhardte 1809 MpAtSchl 12; *Dürrhartau* 1829 MpRey nr 151; *Hartau, Dürr-* 1845 K 207; *Dürr Hartau* 1941 Wrzosek 20; *Dürr Hartau* — *Suchowice, -ic, suchowicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Suchowice, -wic* 1982 WUN III 373. — Dawna n. niem. *Harta, Hart*, wtórnie *Hartau*, od ap. *Hart* ‘las; zalesione pasmo wzgórz; obszar leśny’ Bach II/1, 211, 372 (miejscość usytuowana była i jest na skraju lasu o dawnej n. niem. *Harte Busch* 1829 MpRey nr 151). Dodatkowy człon od niem. *dürr*, łac. *aridus* ‘suchy, wyschnięty’ dla odróżnienia od pobliskiej miejscowości Zielenice (niem. *Grün Hart(au)*, łac. *Virida Hartha*, od *grün*, łac. *viridis* ‘zielony’). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suchowice*. PS

Suchowierzka, przys. wsi Strzeszewo, dawniej wś, ciech., gm. Głinojeck, 17,5 km na wsch. od Raciąża: *Suchowierzka*, w Wsi *Suchowierzka* 1816, w Wsi *Suchowierzka* 1820 APWarsz(76/263/0/-/5, k. 45; 17, k. 4v–5); *Suchowierzka* 1827 Tabella II 208; *Suchowierzka* 1839 MpKwat IV 2; *Суховержба* 1866 GPKP VIII 16; *Suchowierzba* 1877 Zin II 191; *Suchowierzka-malużyńska* 1885, *Suchowierzba* al. *Suchowierzka Malużyńska*, wś 1890 SG VI 532, XI 541; *Suchowierzka Malużyńska*, kol. 1921 Sk I 21; *Suchowierzka Malużyńska, -ki -kiej*, cz. wsi Bielawy i Płaciszewo 1971 UN 123, 37; *Suchowierzka* XXI PRNG. — Od wyrażenia *sucha wierzka* w formie złożenia z interfiksem *-o-*, efemerycznie *Suchowierzba*. Człon dyferencyjny od n. m. *Malużyn* dla odróżnienia od n. wsi *Suchowierzka Wolińska*. UB

Suchowierzka Wolińska, cz. wsi Wola Młocka, dawniej wś, ciech., gm. Głinojeck: *Суховержба* 1866 GPKP VIII 16; *Suchowierzka* 1877 Zin II 191; *Suchowierzka-Wolińska*, wś 1890 SG XI 541; *Suchowierzka Wolińska*, kol. 1921 Sk I 21; *Suchowierzka Wolińska, -ki -kiej* 1971 UN 123, 37. — Człon dyferencyjny od pierwszego członu n. m. *Wola Młocka*. UB

Suchowizna, wś, siedl., gm. Stanisławów, 10 km na płn. od Mińska Mazowieckiego: Siódmy młyn, *Suchi*, na stawku uczyniony na rzece Czarniey (1565) Lumaz II 192; Ośmy Młyn nazwany *Suchy* na Rzece Czarniey 1660 ASK XLVI 152, 218; z Młyna *Suchowizna* 1765 ASK XLVI 169, 85; *Suchowizna*, młyn 1783–84 RejKor 637; *Su-*

chowizna, młyn 1839 MpKwat V 4; *Suchowizna*, os. młyn. 1884 SG V 571; *Suchowizna*, wś 1921 Sk I 83; *Suchowizna, -ny* 1982 WUN III 373. — Od n. młyna *Suchy*, *Suchowizna*, ta od n. os. *Suchy*, por. Stanislaus *Suchi* molendinator hereditarius in fluvio Czarna 1579 ASK I 28, 253v; wtórnie z suf. *-owizna*. Lit.: Safarewiczowa, *-izna* 33. UB

Suchowo (1), dziś *Rakowe Pole*, os., dawniej wś, elbl., gm. Nowy Dwór Gdański, 5,5 km na pld.-wsch. od Nowego Dworu Gdańskiego: *Rosenort* 1600, *Rosenort* 1703–06 Żuławy 102; *Rosenorth*, Emphyteut[isches] Dorf in der Niederung 1789 Goldb II 188; *Rosenort* 1796–1802 MpSchröt X; *Rosenort* ok. 1845 MpRey nr 18; *Rosenort*, wś 1888 SG IX 753; *Goldberg-Rosenort* 1935 Żuławy 102; *Rosenort* — *Suchowo, -wa, suchowski* 1947 MPol XXV nr 111; PGR *Rakowe Pole* 1964 Mp-25(Nowy Dwór Gdański); *Suchowo*, os. 1967 SM 1106; *Rakowe Pole, -wego -la*, os. 1982 WUN III 110; *Rakowe Pole (Suchowo)* 1991 Mp-10(325.242). — Nazwa niem. *Rosenort*, od ap. *Rose* ‘róża’, przym. *rosen* ‘rózany’, z drugim członem *Ort* ‘okolica, miejsce, miejscowość’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suchowo*. W latach 60. XX w., po powstaniu PGR n. miejscowości zmieniono na *Rakowe Pole* (stanowi ona tłumaczenie niem. n. m. *Krebsfelde*, która odnosiła się do sąsiedniej wsi Rakowiska (zob.)), zaś n. *Suchowo* stosowano tylko na określenie nieistniejącego już przystanku kolejowego, por. P. *Suchowo* 1964 Mp-25(Nowy Dwór Gdański). BCz/PS

Suchowo (2), wś, kosz., gm. Kalisz Pomorski, 6 km na płn.-zach. od Kalisza Pomorskiego: *Zucho* 1337 LandbNM 107; omnes possessi ... *Zvoch* 1349 KW II 616; *Zuche* 1510 CdB A XVIII 207; Dorff *Zuchow* 1565 Eickstedt 43; *Zuchow* 1779–85 RzDuma I 83; *Zuchow* 1789 MpGilly-Pom; *Zuchow* 1834 MpUMbl 1247; *Zuchow* — *Suchowo, -wa, suchowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Suchowo, -wa* 1982 WUN III 373. — Od przym. *suchy*, z suf. *-ów*; jego śladów można dopatrywać się w zapisie *Zucho*. F. Lorentz łączy n. z n. os. *Suchъ (: *suchъ ‘suchy’), por. stp. n. os. *Suchy* SSNO V 245. Lit.: LorSNH 147; Trautmelb II 28; RzDuma I 83; SHGNM V 120. BCz

Suchowo zob. **Osuchów** (4)

Suchowola (1), wś, biał., gm. Wołyń, 12,5 km na pld.-wsch. od Radzyna Podlaskiego: *Swirso-*

Suchowola

phska wolya 1431 SHGLu IV 138; *Sucha Wolya* (1448?) 1501 ZDM III 256; *Suchowola* alias *Swirzka Wola* 1463 SHGLu IV 138; *Sucha Wolya* 1470–80 DB II 550; *Suchowolya* 1526 SHGLu IV 138; *Suchawolya* 1529 LR 421; *Sucha Vola* 1531 ŻDz XIV 350; *Sucha Wolia* 1565 Lulu 37; *Wolia Sucha* 1626 RPobLu 48; *Sucha Wola* 1676 ŻDz XV 15a; *Sucha Wola* 1787 Spis 433; *Sucha Wola* 1801–04 MpHeld; *Suchowola* 1827 Tabella II 208; *Suchowola* 1890 SG XI 542; *Suchowola* 1921 Sk IV 90; *Suchowola, -li, suchowolski* 1970 UN 119, 30. — Od przym. *suchy* i ap. *wola* (w znaczeniu osadniczym ‘osada zwolniona od podatków’), najpierw w formie zestawienia, wtórnie złożenia z interfiksem *-o-*. W XV w. funkcjonowała też oboczna n. *Świrzka/Świrzowska Wola*, z członem pierwszym od n. wsi *Świrze*, dziś *Świerże* (1). Lit.: SHGLu III 273, IV 138; KosLu 73. *IN*

Suchowola (2), mto, biał.: *Sucha Wola*, wś 1599 WiśnAug 154; w *Sucheywoli* 1602 AGAD(1/358/0/-/2932, k. 7); ziemian *Suchej Woli* 1617, Siolo *Sucha Wola* 1651 w *Suchowoli* 1682, *Suchowola* 1689 Ryżewski 23, 25; w *Suchej Woli* 1698, *Sucha Wola* ok. 1703 WiśnAug 202, 203; wsi *Suchowola* 1712, wsi *Suchej Woli* 1720 Ryżewski 27, 28; *Suchawola* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 78); *Suchowola* 1781 MpEGr; karczma w miasteczku *Paryżu* 1782 Ryżewski 30; miasteczko *Suchawola* 1784 DekGr 57; *Suchowola*, mto i wś 1786 Ryżewski 29; *Suchawola* 1795 MpPerPd; *Suchowola*, mko 1890 SG XI 542; *Suchowola*, mto 1921 Sk V 79; *Suchowola, -li*, os. 1982 WUN III 373; *Suchowola* 1996 DzU nr 155, poz. 760. — Początkowo n. w formie zestawienia, następnie złożenia z interfiksem *-o-*, okresowo też wariant w formie zrostu *Suchawola*. Miasto założone między 1766 a 1775 r. na części wsi, zwane było również *Paryżem*; Suchowola prawa miejskie otrzymała w 1777 r. Lit.: WiśnAug 202–3; Ryżewski, Początki funkcji miejskich Suchowoli, [w:] Małe Miasta. Kultura i oświata, red. M. Zemło, 2004, 21–31; RymNmiast 233. *IN*

Suchowola (3), wś, kiel., gm. Chmielnik, 2,5 km na płn. od Chmielnika: *Sucha Wolya* 1489 SHGSd(AOV 6564, 60); *Sucha Wolya* 1497 Matr II nr 656; *Wolya Lyubanska* 1505 ASK I 7, 47; *volia lubanyska* 1510 ASK I 10, 105; *Lubanyska Wolya* 1522 SHGSd(AOV 6560, 210); *Volya Lu-*

banyska 1525 ASK I 8, 65; *Sucha Wolya* 1529 LR 265; *Volia Lubanska* 1530 ASK I 10, 262v; *Villa Wola Lubańska* 1573 ASK I 8, 630; *Wolia Sucha* 1576, *Wolia Sucha* 1577, *Wolya Liubanska* 1581 ASK I 9, 118v, 260v, 560v; *Wola Lubanska* 1591 ASK I 7, 659; *Wola Lubanska. Seu Sucha, Wola Lubanska* alias *Sucha* 1674 ASK I 67, 617v, 663; *Sucha wola* 1783–84 RejKor 250; *Sucha Wola* 1787 Spis 401; *Sucha wola* 1791 MpPerSd; *Sucha wola* 1827 Tabella II 207; *Suchawola* 1877 Zin II 190; *Suchowola* 1890 SG XI 541; *Suchowola* 1921 Sk III 137; *Suchowola, -li, suchowolski* 1966 UN 19, 18. — W XVI–XVII w. oboczna n. *Wola Lubańska* z członem dyferencyjnym od n. pobliskiej wsi *Lubania* (1). Lit.: KopKiel 77, 107; BańMorf 30. *IN*

Suchowola (4), wś, kiel., gm. Stopnica, 16 km na pld.-wsch. od Buska-Zdroju: *Maczkowa Wolya* 1470–80 DB II 441; *Szucha Wolya* 1504 ASK I 7, 44; *Sucha volia* 1510, *Sucha volia* 1530, *Shucha Wolya* 1531 ASK I 10, 86v, 248, 486v; *Wolia Sucha* 1579 ŻDz XIV 224; *Wola Sucha* 1673 ASK I 69, 237; *Sucha wola* 1783–84 RejKor 312; *Suchawola* 1791 MpPerSd; *Sucha wola* 1827 Tabella II 207; *Suchawola* 1877 Zin II 190; *Suchawola* 1890 SG XI 530; *Sucha Wola* 1902 Przew II 199; *Suchowola* 1921 Sk III 130; *Suchowola, -li, suchowolski* 1966 UN 19, 73. — Dawniej n. zestawiona *Maczkowa Wola*, zapewne od n. os. *Maczek* (: *Maciej*) RymSEN II 53 i ap. *wola* (w t. VI błędne odesłanie tej formy do Suchowoli (3)). Od XVI w. *Sucha Wola*, też *Wola Sucha*; n. w formie zestawienia, także zrostu, ostatecznie ustaliła się n. *Suchowola* w formie złożenia. Lit.: KopKiel 77, 107; BańMorf 30. *IN*

Suchowola (5), wś, piotr., gm. Rząśnia, 7 km na płn.-wsch. od Pajęczna: *Svcha Vola* 1511 ŻDz XIII 208; *Sucha Wola* 1511–23 ŁLB I 537; *Wolia Sucha* 1552 ŻDz XIII 283; *Szuchawolya* (1563) VisitGn 661; *Sucha Wola* Vil[la] 1673 ASK I 74, 346; *Suchawola, Sucha Wola* 1783, *Suchowola* 1788, *Suchowola, Sucha Wola* 1790 ASC(Rząśnia, Z-1783–1814, k. 29, 42, 52); *Sucha Wola* 1800 ASC(Rząśnia, U-1800–08, k. 1); *Suchawola* 1802–03 MpGillyPr; *Suchawola* 1839 MpKwat II 6; *Suchawola* 1890 SG XI 529; *Suchowola* 1921 Sk II 91; *Suchowola, -li* 1982 WUN III 373; gw. *suxovola, -li, suxovolski*. *IN/KS*

Suchowola (5a), cz. wsi Zwola, dawniej wś, siedl., gm. Miastków Kościelny: *sucha wola* 1521 MK 32, 89v; *Sucha Wola* 1576 ŻDz XVI 221; *Sucha Wola* 1783 MpPerMz; *Sucha Wola* 1839 MpKwat V 5; *Suchowola* 1890 SG XI 542; *Suchowola*, kol. 1921 Sk IV 73; *Suchowola*, wś 1967 SM 1106; *Suchowola, -li* 1971 UN 124, 16. UB

Suchowola (6), wś, tarnob., gm. Osiek, 16 km na pld.-wsch. od Staszowa: *Sucha* 1510 ASK I 10, 27; *Suchawolya* 1523 Matr IV/1, nr 4364; *Sucha* sub Ossiek 1529 LR 12; *Sucha* 1530 ASK I 10, 180v; *Sucha* 1564–65 Lusand 95; *Sucha* 1662, *Sucha* 1674 ASK I 67, 5, 381v; *Wola Sucha* (1676)XVIII RPogMłp 276; *Suska wola* 1783–84 RejKor 260; *Suska Wola* 1791 MpPerSd; *Sucha Wola* 1802 Crusius III/2, 391; *Sucha wola* 1827 Tabella II 207; *Suchawola* 1877 Zin II 190; *Suchawola* 1890 SG XI 530; *Suchowola* 1921 Sk III 126; *Suchowola, -li, suchowski* 1970 UN 33, 32. — Początkowo zapewne *Sucha Wola*, w XVI w. też *Sucha* (elipsa członu drugiego). W XVIII w. notowana forma *Suska Wola*, w XIX w. zrost *Suchawola*, ostatecznie ustaliła się postać w formie złożenia. Lit.: KSand 232; BańMorf 30. IN

Suchowola (7), dziś *Suchowola* i *Suchowola-Kolonia*, dwie wsi, zamoj., gm. Adamów, 5,5 km na pln.-wsch. od Krasnobrodu: *Suchauolia* 1533 ASK I 34, 753v; *Sucha Wolia* 1564 ŻDz XVIII/1, 199; ... *Suchą Volą* 1570 ASB 131; *Svcha volia* 1576 AGB XV 762; *Sucha Wola* 1618–1764 Tarpogł 158; od *Suchey Woli* 1629 AWAK VI 132; *Suchawola* 1673 ASK I 72, 297; *Sucha Wola* (1676)XVIII RPogMłp 254; *Suchawola, Sucha Wola* 1681–82 Rejbels 30, 63; in villa *Sucha Vola*, de villa *Suchowola* 1743 APLub(35/106/15/-/65, k. 4, 9); *Sucha Wola* 1751 Tarszel 162; de villa *Suchawola* 1760 APLub(35/106/15/-/65, k. 246); *Sucha Wola* 1787, *Suchowola* 1787 MJ 19, XIX, 169, 2, 167, 140; *Sucha wola* 1827 Tabella II 207; *Suchowola* i Fol. *Suchowola* 1839 MpKwat VI 11; *Suchowola*, wś i dobra 1890 SG XI 542; *Suchowola*, wś i kol. 1921 Sk IV 126; *Suchowola*, wś, *Suchowola*, kol. 1952 UW 152; *Suchowola, -li, Suchowola-Kolonia, -li-nii, suchowski* 1967 UN 122, 37. — Współcześnie dwie wsi *Suchowola* i *Suchowola-Kolonia*; człon odróżniający od terminu osadniczego *kolonia*. BCz

Suchowola zob. **Sówki, Sucha Wola** (1, 2), **Sucha Wólka**

Suchowola-Kolonia zob. **Suchowola** (7)

Suchowolce, wś, biał., gm. Kleszczele, 4 km na pln. od Kleszczel: włóki *suchowolskie* 1539, Od *Suchej Woli* 1560 Kond 193; *Suchawola* 1576 Lupodl 84; Wieś *Suchawola* 1616 ASK XLVI 149, 143v; w ... *Suchey wóli* 1673 ASK I 70, 373; *Sucha Wola* 1676 CzRkps nr 1099; *Suchawola* 1736 AtPd; *Suchowolce* 1775–89 Kond 193; *Suchawola* 1795 MpPerPd; *Суховольцы* 1878–86 Kond 193; *Suchowolce*, dawniej *Sucha-Wola* 1890 SG XI 543; *Suchowolce* 1921 Sk V 21; *Suchowolce, -ców* 1982 WUN III 373; gw. *suxovol'ci, -uy, suxovol'ski*. — Początkowo n. zestawiona *Sucha Wola*. Od XVIII w. n. w formie złożenia z suf. *-ce*: *Suchowolce*, na określenie ludzi mieszkających we wsi *Sucha Wola*. W postaci gw. cechy ukraińskie (miękkie *ć*). Lit.: Kond 193. IN

Suchowólka zob. **Sucha Wólka, Suchawola**

Suchożebry, wś, siedl., gm. Suchożebry, 10,5 km na pln. od Siedlec: *Szvhchorzeby* (1430?) SHGPd(Warsz z. gr. 1, 243); *Szvhchoszebri* 1522 SHGPd(ADPI, Ep 204, 147v–148); *Suchożebry* 1528 ŻDz XVII/1, 183; *Suchożebry* 1569 UPL 280; z ... *Suchožebr* 1580 ŻDz XVII/1, 20; *Suchozeby* 1697 APBiał(4/270/0/-/2, k. 690); *Suchozeby* 1793 SHGPd(Regof 12); *Suchozeby* 1795 MpPerPd; *Suchozeby* 1827 Tabella II 208; *Suchozeby* 1890 SG XI 543; *Suchozeby* 1921 Sk IV 94; *Suchozeby, -rów* 1982 WUN III 373. — Od n. os. *Suchožebro (por. przym. *suchy*, ap. *žebro*, n. os. *Żebro* SSNO VI 354), w l. mn. Wieś istniała już w 1422 r. Lit.: GórnRPd 17; RospSEMIG 374. IN

Suchry zob. **Sugry**

Suchsen, wś zaginiona, leżała między wsiami Lamkowo, Kołaki, Stare Włóki, olszt., gm. Barczewo: inter mansos villarum *Suchsen*, Lemkendorf, Pralsdorf et Virzichuben 1374 MWrm II 538. — Prawdopodobnie n. prus., może od prus. *suckis* 'ryba' (por. lit. *žuvis*, łot. *zuvš* 'ryba' SE-Smocz 793). Lit.: PospWrm 152. RP

Suchy zob. **Sucha** (2), **Suchary** (2), **Suchowizna**

Suchy Bór, wś, opol., gm. Chrzastowice, 8,5 km na pld.-wsch. od Opola: *Derschau* 1779 Büsching XIII 324; *Derschau*, eine im Jahr 1773 im Walde angelegte Kolonie 1784 Z III 71; Colon. *Dirschau*

Suchy Brokot

1809 MpAtSchl 18; *Derschau, Suchibur* 1830 Kn 106; *Derschau, Suchy Bor* 1845 K 92; *Suchybór*, niem. *Duerrheide* i *Derschau* 1890 SG XI 543; *Suchybór, Derschau* 1900 Myc 48; *Suchy Bór* — *Derschau* 1939 Prus 69; *Derschau* — *Suchy Bór, -ego Boru, suchoborski* 1946 MPol XXV nr 142; *Suchy Bór, -chego Boru* 1982 WUN III 373. — Miejscowość, powstała w 1773 r., została nazwana na cześć pruskiego ministra Friedricha Wilhelma von *Derschau* (1723–79). Oboczna n. pol. od przym. *suchy* i ap. *bór*, w związku z położeniem osady wśród lasów. Nazwa niem. *Dürrheide* stanowi kalkę n. pol. (por. *dürr* ‘suchy’, *Heide* ‘wrzosowisko; pustać; bór’). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suchy Bór*. Lit.: SNGŚI XIII 113; BorGŚI 57. PS

Suchy Brokot zob. **Brochocin** (3)

Suchy Chleb zob. **Skidniów**

Suchy Daniec zob. **Suchodaniec**

Suchy Dąb, wś, gdań., gm. Pszczółki, 10 km na pld.-wsch. od Pruszcza Gdańskiego: des dorffes ... *Suchedam* (1350)XVIII PrUr IV 549; *Suchdam* 1399, *Suchadam* 1400 MKB 2, 35; *Schuchidamp* 1402–15 Krie 105; *Suchedam* 1408 MKB 208; *Sugdám* 1409 MAB 28; czu *Czuechendam, Czuchedam, Czuchdam, Czuechdam* 1416, *Suchedem* 1429 KKG 169–70, 195; *Żochedam* ... *Żochodam* po 1527 Vlad XI 75; *Czuchodany* 1534 Inwwołc 123; *Sochedam* 1577 Bornbach I 28; *Ostrowite seu Suchy Dąb* 1583, *Zochedam* 1593 Font I–III 7, 517; *Zandam* 1659, *Zochodam* 1666, *Züge Dam* 1700 ChlPruszcz 261; *Suchedam* 1749 Font XVI–XIX 121; *Zugdám* 1796–1802 MpSchröt IX; *Zugdám* — *Suchydąb* alias *Suchydam* 1879 KętN 8; *Suchydąb*, niem. *Zugdamm* 1890 SG XI 543; *Zugdamm* 1912 Bär 131; *Suchy Dąb* — *Zugdám* 1941 Choj 177; *Zugdám* — *Suchy Dąb, -ego Dębu, suchodębski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Suchy Dąb, -chego Dębu* 1982 WUN III 373. — Pierwotnie zapewne *Suchy Dąb*; w niem. zapisach substytucyjnych *Such(e)dam*, w XVII w. nastąpiła adideacja pierwszego członu do ap. niem. *Zug* może w znaczeniu ‘ciąg, pasmo’ i ap. *Damm* ‘grobla, wał, tama’. Nazwa *Ostrowite* z dok. z 1583 r. odnosi się do sąsiedniej wsi *Ostrowite* (6). Lit.: SHGPG X 42–3; Bugalska, PMT VI 98; ChlPruszcz 259–62; Żuławy 82. BCz

Suchy Dół zob. **Sudół** (4)

Suchy Dwór (1), wś, gdań., gm. Kosakowo, 5 km na wsch. od Rumi: *Suchidwor*, Schäferei zum ... *Dembigorß* gehörig 1789 Goldb II 220; *Suchidwor* 1796–1802 MpSchröt IV; *Suchidwor* 1823 Mützell IV 408; *Suchydwór* ok. 1845 MpRey nr 5; *Dembogorsch* 1885 GemLex II 66; *Dembogorsch (Sachidwor)* ok. 1893 KDR nr 47; *Dembogorsch*, Gut 1912 Meyers I 329; *Suchydwór*, niem. *Dembogorsch*, obszar dw. 1921 Sk XI 41, 87; *Suchy Dwór* 1931 Mp-100(30-27); *Suchy Dwór* 1960 Mp-25(Puck); *Suchy Dwór, -chego Dworu*, os. 1982 WUN III 373; *Suchy Dwór, -chego Dworu, suchodworski* 2015 DzU poz. 1636; kasz. *Sąxi Dvůr*. — Nazwa zestawiona *Suchy Dwór*, od przym. *suchy* i ap. *dwór*. J. Treder błędnie podaje zapis rzekomej n. niem. *trockener Hof*, gdy tymczasem jest to jedynie niem. tłumaczenie F. Schulza, objaśniające znaczenie n. pol. odnotowanej w 1789 r. (SchN 558). W 2. połowie XIX w. wprowadzono urzędowo n. *Dembogorsch*, która wcześniej odnosiła się do wsi *Dębogórze* (zob.), przemianowanej w tym samym czasie na *Eichenberg*. Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Suchydwór* w pisowni łącznej, z czasem zaczęto stosować pisownię rozłączną. Lit.: Treder, PMT III 80–1. PS

Suchy Dwór (2), wś, wroc., gm. Żórawina, 8 km na pld. od Wrocławia: *alodium nostrum Aldinhoff nuncupatum* 1386 CdSil X 228 (tu?); *Althoff* [opustoszały] 1443 ZrGS XLIII 251; in *Aldenhoff* penes villam Eckersdorf 1575 Soffner 160; *alodium Althoff* 1579 J I 60; ze *starego dwora* 1625, Na *starim dworzie* 1626 Sob III 387; *Althoff* 1644 MpDSBres; *Althoff* 1666/67 J I 672; *Althof* 1736 MpWielWrat; *Althoff* 1743 SNGŚI XIII 113; *Dürr Althof* 1779 Büsching XIII 273; *Althof*, wird auch *Dürr-Althof* genannt 1795 Z XI 163; *Dürr-Althof* 1845 K 5; *Althofdürr* 1873 AmtBreslau 137; *Althofdürr* 1912 Meyers I 40; *Althofdürr* — *Suchy Dwór, -ego -oru, suchodworski* 1948 MPol XXV nr 14; *Suchy Dwór, -chego Dworu* 1982 WUN III 373. — Pierwszy zapis niepewny, może odnosić się też do wsi *Mokry Dwór* (zob.). Nazwa *Aldenhof, Althof*, od niem. *alt*, śrdniem. *alde* ‘stary’ i *Hof* ‘dwór’; w XVII w. odnotowano n. w polskim brzmieniu *Stary Dwór* (J. Domański nie wyklucza, że była ona pierwotna względem n. niem.).

Od XVIII w. notowana n. zestawiona *Dürr Althof* (później *Althofdürr*) z członem od przym. *dürr* 'suchy' dla odróżnienia od n. pobliskiej miejscowości *Mokry Dwór* (niem. *Nass Althof, Althofnass*). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suchy Dwór*. Lit.: SNGŚl XIII 113; DomWr 120–1; Soffner, Geschichte der katholischen Pfarrei Oltaschin nerbst deren Adjuncta Bettlern, 1875, 160. PS

Suchy Grąd zob. **Suchy Grunt** (1, 2)

Suchy Grunt (1), wś, ciech., gm. Lubowidz, 16,5 km na wsch. od Rypina: *Suchy Grab* 1751, *Suchygront* 1752 ASC(Skrwilno, U-1748–75, k. 3, 9v); *Suchy grond* 1780 ASC(Skrwilno, U-1776–81, k. 13v); *Suchy grąd* 1784 MpPerPł; *Suchy Grąd, z Schuchego Grądu* 1784, *Suchygrunt* 1803 ASC(Skrwilno, M-1781–1805, k. 5v, 11v, 27); *Suchy Grund* 1810 ASC(Skrwilno, U-1805–21, 49); *Suchygrunt* 1827 Tabella II 208; *Suchygrunt* 1839 MpKwat III 1; *Suchy-Grunt* 1890 SG XI 544; *Suchy Grunt* 1921 Sk I 160; *Suchy Grunt, -chego -tu* 1982 WUN III 373. — Dawniej *Suchy Grąd*, od przym. *suchy* i ap. *grąd* 'miejsce wzniosłe i suche pośród łąk błotnistych' SGPKar II 134. Wtórnie *Suchy Grunt*, w związku z wymową gw. *ą* (realizowaną z podwyższeniem artykulacji), wzmocnioną adideacją do ap. *grunt*. UB

Suchy Grunt (2), wś, tarn., gm. Szczucina, 6,5 km na płd.-wsch. od Szczucina: [*Suchy Grąd*] XVI AtSd 157; *Suchigront* 1779–83 MpMieg; *Suchy Grunt* 1794 Ga Rr2; *Suchi Grond* 1802 Crusius III/2, 391; Dorf *Suchygrund* 1819 ANK Krak(29/635/0/14/3181); *Suchigrund* 1839 MpKwat IV 8; *Suchy Grunt* 1890 SG XI 544; *Suchy Grunt* 1921 Sk XII 11; *Suchy Grunt, -chego -tu, gruncki* 1964 UN 5, 35. IN

Suchy Kierz, cz. Włocławka, dawniej wś: *Suchy Kierz* 1849 Rocznik... 60; *Suchykierz* 1854 Flatt, Brzegi... 113; *Suchy kierz*, os. leśna 1877 Zin II 191; *Suchy Kierz* 1890 SG XI 544; *Suchy Kierz*, wś 1921 Sk I 202; *Suchy Kierz, -chego Krza*, cz. wsi Łęg 1972 UN 191, 63; *Suchy Kierz* 2013 DzU poz. 200. — Nazwa zestawiona *Suchy Kierz* (okresowo także w pisowni łącznej *Suchykierz*), od przym. *suchy* i ap. *kierz* 'krzew, krzewie' SL II 353. Lit.: Rocznik administracji leśnej rządowej Królestwa Polskiego 1849, 60; Flatt, Brzegi Wisły od Warszawy do Cieclocinka (...), 1854, 113. PS

Suchy Las (1), wś, koniń., gm. Babiak, 12 km na pñ.-wsch. od Koła: *Сухы лясъ ... въ Сухымъ лѣсъ* 1878, *въ колоніи Сухы лясъ* 1880 AP-Pozn(54/792/0/6.1/124, k. 8; 126, k. 43); *Suchy Las*, kol. 1890 SG XI 544; *Suchy Las*, wś 1902 Przew II 200; *Suchy Las* 1921 Sk II 24; *Suchy Las, -chego -su* 1982 WUN III 373. — Od wyrażenia *suchy las*. PS

Suchy Las (2), przys. wsi Zamość, dawniej wś, koniń., gm. Wierzbinek, 7 km na pñ.-wsch. od Sompolna: *Suchylas* 1800 ASC(Mąkoszyn, U-1800–13, nr 33); *Suchylas* 1802–03 MpGilly-Pr; *Suchylas* 1827 Tabella II 208; *Suchylas* 1839 MpKwat II 3; *Suchylas* 1872 CatVlad 19; *Suchy las* 1877 Zin II 191; *Suchy Las*, wś 1890 SG XI 544; *Suchylas* 1914 KdwR(Sompolno); *Suchy Las* 1921 Sk II 30; *Suchy Las*, wś 1935 DzUrż(W. Łódz. nr 28, poz. 385); *Suchy Las*, kol. 1967 SM 1106; *Suchy Las* 1992 Mp-50 (N-34-122-C). PS

Suchy Las (3), wś, pozna., gm. Suchy Las, 8 km na pñ. od centrum Poznania: *Suchilecz* (!) (1170)XV DH II 80; *Zuchiless* (1218)1417 KW I 97; *Suchilas* 1398 Lek I nr 392; *Suchilas* 1461 ARP I nr 910; *Suchilasch* 1508 ASK I 3, 5v; *Suchilas* 1580 ZDz XII 10; *Suchylas* 1622–24 PPozn(Tab 1, 9); Wieś *Suchy Las* 1628 LuPozn 80; villa *Suchy Las* 1722 APPozn(53/3464/0/6/132. k. 35); *Sucholas* 1789 LuPozn 322; *Suchylas* 1791 MpPerPn; *Suchylas* 1821 Rumpf III 173; *Suchy las* 1846 KsP 343; *Suchy Las* 1890 SG XI 544; Namensänderungen ... *Suchylas* in *Steimersdorf* 1906 AmtPosen 6–7; *Suchylas*, niem. *Steimersdorf* 1921 Sk X 74, 158; *Suchy Las, -chego -su, sucholeski* 1967 UN 93, 36. — Część obszaru miejscowości włączono do Poznania jako część mta o takiej samej nazwie. W 1906 r. wprowadzono urzędowo n. niem. *Steimersdorf*. PS

Suchy Las (4), wś, warsz., gm. Michałowice, 4 km na płd.-wsch. od Pruszkowa: *Сухы-лясъ* 1887, *въ деревни Сухи Лясъ* 1888, APWarsz-(73/221/0/-/79, k. 86; 80, k. 10); *Sokolów (Suchy Las)* 1911 KdwR(Warszawa-Süd); *Suchy Las* 1917 OVWar II 156; *Suchy Las* 1921 Sk I 11; *Suchy Las, -chego -su* 1982 WUN III 373. — O n. *Sokolów* zob. *Sokolów* (11). UB

Suchy Lasek zob. **Sucholaski**

Suchy Łęg zob. **Sucholeg**

Suchy Młyn

Suchy Młyn, przys., dawniej wś, częst., gm. Szczekociny, 7,5 km na pñ.-zach. od Szczekocin: Przylęk ... z nomenkl[atura] *Suchy Młyn* 1888 SG IX 216; *Suchy Młyn*, wś 1921 Sk III 143; *Suchy Młyn*, -chego -na, cz. wsi Przylęk 1971 UN 35, 68; *Suchy Młyn*, -chego -na 1982 WUN III 373. — Od przym. *suchy* i ap. *młyn* odnoszącego się prawdopodobnie do już nieczynnego, nieużywanego młyna, który stał w tym miejscu jeszcze na początku XIX w., por. Mühle nach Przylęk 1801–04 MpHeld, Mł. 1839 MpKwat III 7. IN

Suchy Pień, cz. Gąbina, dawniej wś, płoc.: posesya, ... *Wstępna Niwa* 1564 Luraw 102; *Stempniwa* 1579 ŻDz XVI 197; *Wstępna Niwa* (1630) Luraw 96; część *Parznieszczyzna*, seu *Suchy Pień*, wioska *Stępnaniwa* nazwana (1776)1789 Luraw 215, 216; *Stempniwa* Vorst., *Suchopień* 1802–03 MpGillyPr; *Stępna Niwa*, *Suchypień* 1827 Tabella II 199, 208; *Suchopień* 1839 MpKwat III 3; *Suchypień*, folw. 1890 SG XI 545; *Suchy Pień*, -chego Pnia, cz. mta 1971 UN 125, 9; *Suchy Pień*, -chego Pnia 1982 WUN III 373. — Dawniej *Stępna*//*Wstępna Niwa* od n. pola, por. arvum, alias *Stępnaniwa* nazwana (1441)1789 Luraw 216, arvi, *Stępnaniwa* dicta 1535 Matr IV/2, nr 17330 (od wyrażenia *wstępna* 'spadkowa?' *niwa*). W XVIII–XIX w. dwa obiekty: *Parznieszczyzna*, od nazw. *Parzniewski* RymSEN II 211 z suf. -izna, obocznie *Suchy Pień*//*Suchopień*//*Suchypień*, od wyrażenia apelatywnego *suchy pień* w formie zestawienia, złożenia i zrostu, oraz *Stępna Niwa*. Współcześnie notowana jedynie n. *Suchy Pień*. Lit.: WójcikRaw 157. UB

Suchy Rzepiennik zob. **Rzepiennik Suchy**

Suchydam zob. **Suchy Dąb**

Suchydąb zob. **Suchy Dąb**

Suchydół zob. **Suchodół** (5)

Suchydwór zob. **Suchy Dwór** (1)

Suchykiez zob. **Suchy Kierz**

Suchylas zob. **Suchy Las** (2, 3, 4)

Suchylasek zob. **Sucholaski**

Suchylaski zob. **Sucholaski**

Suchynia, wś, lub., gm. Kraśnik, 2,5 km na pñ.-zach. od Kraśnika: *Suchina* (1407)XVI ZDM V 68; *Schuchina* 1438 SHGLu III 229; *Suchynya*, *Suchinya*, *Schuchynya* 1470–80 DB I 342, II 501, III 175; *Svchinya* 1529 LR 400; *Suchinya* 1531 ŻDz XIV 374; *Suchynia* 1604 SOZam 54; *Suchy-*

nia ... ze wsi *Suchiney* 1626 RPobLu 89; *Suchynia* 1783–84 RejKor 368; *Suchynia* 1787 Spis 442; *Suchynie* 1827 Tabella II 208; *Suchynia* 1877 Zin II 191; *Suchynia* 1890 SG XI 546; *Suchynia* 1921 Sk IV 36; *Suchynia*, -ni, cz. Kraśnika 1970 UN 112, 5; *Suchynia*, -ni 1982 WUN III 374. — Od ap. *suchynia 'suche miejsce' (: *suchy* + *-ynia* (< **-ynji*), jak w ap. *pustynia* (: *pusty*), *bystrzynia* (: *bystry*), por. też n. m. typu *Lichynia*). Nie można jednak wykluczyć też pochodzenia od n. os. *Suchynia* (zob. *Suchedniów*). W 1827 r. wariant pluralny *Suchynie* (o ile to nie błąd w zapisie). Lit.: SHGLu III 229; KosLu 73. IN

Suchynia zob. **Suchedniów**

Suchynicze, wś, biał., gm. Szudziałowo, 11 km na pld.-wsch. od Sokółki: *Suchnicze* 1578 SHGPd-(kartoteka); siola *Suchnicz* (1713)1714 AWAK VII 25; *Suchnicze* 1744 SDV 96; *Suchenicze*, Klucz *Suchynicki* 1770 ATEGr; *Suchnicze* 1781 MpEGr; *Suchienicze* 1784 DekGr 113; *Suchenice* 1808 MpTex Va; *Suchenicze* 1890 SG XI 533; *Suchinicz* 1921 Sk V 76; *Suchynicze* 1952 UW 168; *Suchnicze* 1963 Mp-25(Sokółka); *Suchynicze*, -nicz 1982 WUN III 374. — Zapewne od n. os. *Suchynia* (zob. *Suchedniów*, por. też nazw. *Suchynia*, *Suchyna* RymSEN II 504), z suf. patronimicznym -icze. Możliwe też, że od ap. *suchynia, na określenie ludzi zamieszkujących suche miejsce. W postaci *Such(i)enicze* samogłoska *i* uległa rozszerzeniu w e przed *N*. Lit.: Wiśniewski, ABS XI 43. IN

Suchynie zob. **Suchynia**

Suchyniów zob. **Suchedniów**

Suchypień zob. **Suchy Pień**

Suckase zob. **Suchacz**

Suckau zob. **Żuków** (11, 15)

Suckel zob. **Sokolowice** (2)

Suckow zob. **Żukowo** (3, 6, 7, 8), **Żukowo Morskie**

Suckow an der Ihna zob. **Żukowo** (8)

Suckow an der Plöne zob. **Żuków** (11)

Suckowitz zob. **Sukowice**

Suckowshof zob. **Żukowo** (7)

Suckschin zob. **Żukczyn**

Sucumin, wś, gdań., gm. Starogard Gdański, 7 km na pld.-zach. od Starogardu Gdańskiego: *Syczymyn* 1402–09 Krie 75; von *Siczymyn* 1408, von *Seczemyn* 1409 MTB 472, 551; *Siczemino* 1534 Inwwłoc 120; *Szetzemini* 1570 ŻDz XXIII

135; *Sycimino* 1648 RP 174; *Sycymin* 1682 Font V 98; *Sycimin* (1685) SG XI 547; *Sucimin* 1710 WS 118; *Sucemino* 1749 Font XVI–XIX 181; *Suzemin* 1772/73 HAPr IV 653; *Sukumín* (1780) SG XI 547; *Gr. Sacymin* 1796–1802 MpSchröt IX; *Gr. Succemin* — *Sucymin* 1879 KętN 37; *Sucymin*, niem. *Suzemin* 1890 SG XI 547; *Sutzemin* 1912 Bär 115; *Sucumín*, niem. *Suzemin*, folw. 1921 Sk XI 47, 87; *Sucymin* in. *Secymin* (*Sutze-min*) 1925 Krzep 113; *Sucumin* 1952 UW 194; *Sucumin*, -na 1982 WUN III 374; gw. *sucumiĵin*, do *sucumiĵina*, *sucumiĵiński*. — Zapewne od n. os. *Secema* KozN 97, por. też *Sezema* SSNO V 29, z suf. -in (zob. *Secemin*, *Secymin*). Nazwa uległa różnym przekształceniom fonetycznym (zapewne pod wpływem niemieckim), dając formę *Sucumin* (od XVIII w.). W pobliżu jez., dziś bez nazwy, dla którego H. Górniewicz rekonstruuje pierwotną n. *Sycimino, choć pierwszy zapis hydronimu *Suzeminer Dorfsee* pochodzi dopiero z 1902 r. Człon dyferencyjny *Gross* dodany okresowo w związku z istnieniem przys. o niem. n. *Klein Suzemin*, pol. *Suceminek* 1749 Font XVI–XIX 181. Lit.: SHGPG II 87–8; Górniewicz, PMT VII 66, 164–5; Łuszczczyńska, PMT V 79–80; Górniewicz, HE I 145. BCz

Suczki (1), wś, suwał., gm. Elk, 11,5 km na płd.-zach. od Elku: *Suczken* (1484) KętL 455; *Sutzkhe* 1485 BiałKol 90; *Sutzken*, wś 1785 Goldb III 160; *Sutzken* 1796–1802 MpSchröt XVIII; *Sutzken* 1834 MpReyPr(Lyck); *Sutzken*, *Suckj*, -ow (!) ok. 1859 SzcześTeka 156; *Sutzken* — *Suczki* 1879 KętN 164; *Suczki* 1890 SG XI 547; *Suczki* — *Morgengrund* 1934, *Sutzken* 1941 Choj 129; *Morgengrund* — *Suczki*, -czek, *sucki* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Suczki*, -czek 1982 WUN III 374. — Od n. os. *Suczka* SSNO V 246, w l. mn. W 1934 r. wś otrzymała urzędowo n. niem. *Morgengrund*, na pamiętkę po generale von *Morgen*, który przebywał tu podczas I wojny światowej. Lit.: Gause 83; GórnRWrM 217; BiałKol 88, 92, 108. RP

Suczki (2), wś, suwał., gm. Gołdap, 6 km na płd. od Gołdapi: *Sutzken* po 1565 BiałKol 200; *Schutzken* 1696, 1712, *Sutzken* 1717, 1722, *Schutzken* 1748/49 PMT XII 99; *Sutzken* (*Schützken*, *Schutzken*) ok. 1780 HAPr IV 391; *Schutzken* 1796–1802 MpSchröt XII; *Sutzken* 1838 MpReyPr(Goładap); *Sutzken* — *Suczki* 1879 KętN

145; *Suczki* 1890 SG XI 547; *Suczken* 1890 PMT XII 99; *Suczki* — *Hitlershoehe* 1933, *Sutzken* 1941 Choj 129; *Hitlershöhe* — *Suczki*, -czek, *sucki* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Suczki*, -czek 1982 WUN III 374. — Przywilej lokacyjny pochodzi z 1566 r., a wś założono w 1607 r. Nazwa od n. os. *Suczka*, w l. mn. W 1933 r. wś otrzymała chrzest niem. *Hitlershoehe*; po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suczki*. Lit.: GórnRWrM 223; Szcześniak, PMT XII 99; BiałPrzem 94; BiałKol 196, przyp. 255, 200–1, przyp. 295. RP

Suczki (3), wś, suwał., gm. Węgorzewo, 12,5 km na płn.-zach. od Węgorzewa: [*Suczki*] po XV w. KętL 568; *Sutzken* (*Schatzken*, *Schutzken*) ok. 1780 HAPr IV 366, 391; *Zutzken* 1796–1802 MpSchröt XII; *Zutzken* 1836 MpReyPr(Darkehmen); *Sutzken* — *Suczki* 1879 KętN 184; *Suczki*, niem. *Sutzken* 1890 SG XI 547; *Sutzken* 1912 Meyers II 918; *Sutzen* 1938, *Suczki*, wś 1946 Ley I 129; *Sutzen* — *Suczki*, -czek, *sucki* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Suczki*, -czek 1982 WUN III 374. — Dawniej *Suczki*, także w różnych zniemczonych formach. W 1938 r. urzędowo zmieniono n. na niem. *Sutzen*, a po 1945 r. ustalono n. pol. *Suczki*. RP

Suczy Borek zob. *Suczki Borek*

Suczyn zob. *Suszyn*

Sudawskie, wś, suwał., gm. Wizajny, 32 km na płn. od Suwałk: *Sudawskie* 1690 RPodTr 71; *Sudawskie* 1744 SDV 104; *Sudawskie* 1784 Dek-Olw 167; *Sudawskie* 1827 Tabella II 208; Fol. *Sudawskie* 1839 MpKwat VI 2; *Sudawsk*, wś i folw. 1877 Zin II 191; *Sudawskie* 1890 SG XI 549; *Sudawskie* 1921 Sk V 88; *Sudawskie*, -kich 1982 WUN III 374. — Wieś leży na terenie dawnych ziem jaćwieskich (sudawskich), można więc przypuszczać, że n. jest związana z n. krainy *Sudawia*, *Sudowa* SG XI 549–50 (por. niżej *Sudwa*), z suf. -skie, -sk. Może jednak od n. os. *Sudawski, w formie pluralnej, por. lit. n. os. *Sudāvičius*, *Sūdāvičius*, *Sudeikis* Lpvž II 852. Lit.: Brzozowski, Jaćwież nr 31, 17–21; Matusiewicz, Jaćwież nr 20, 8–15. IN

Sudoll zob. *Sudól* (1)

Sudół, wś, ziel., gm. Czerwieńsk, 12 km na płn.-zach. od Zielonej Góry: *Sehedorff* 1488 CdSil XXIV 20; *Seedorf* 1643 MpDSGlog; *Seedorff* 1670, *Seedorf* 1679, *Seedorff* 1687/88 J III 86, 245, 538; *Seedorf* 1736 MpWielGlog; *See-*

Sudol

dorf 1791 Z X 367; *Seedorf* 1845 K 625; *Seedorf* — *Sudol*, *-la*, *sudolski* 1948 MPol XXV nr 14; *Sudol*, *-la* 1982 WUN III 374. — Nazwa niem. *Seedorf* od ap. *See* ‘jezioro’ i *Dorf* ‘wieś’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sudol*. Lit.: SNGŚI XIII 114.

PS

Sudol zob. **Sudół** (2, 3, 4)

Sudolek, wś, kiel., gm. Raclawice-Palecznica, 8 km na pñ. od Proszowic: *Suchdol* 1376, *Suchdole* 1382, *Suchdol*, *minori* *Suchdol* 1389, *Suchdol* 1400 Krak nr 249, 1745, uw. CLV(7), CLXXXII(13), nr 9671; *Suchodolyek*, *Suchdol*, *Sudol* 1470–80 DB I 29, 120, II 78; *Szudol* 1490 ŻDz XV 440; *Schvdol* 1492 Matr II nr 26; *Sudolek* 1524 Matr IV/2, nr 13825; *Sudol* 1564 Lu-krak II 81; *Sudolek* 1572 Matr VI supl. nr 39; *Sudolek* 1581 ŻDz XIV 15; *villae Suchdolek* 1602–04 VisCrac 85; *Sudolek* 1680 Rej 112; *Sudol* 1748–49 SHGKrMat 294; *Sudotek* 1765 Żyd 416; *Sudotek* 1783–84 RejKor 268; *Sudotek* 1827 Tabella II 208; *Sudotek* 1890 SG XI 552; *Sudotek* 1921 Sk III 68; *Sudotek*, *-lka*, *sudotecki* 1964 UN 13, 76; gw. *sudouek*//*sodouek*//*sudeyek*//*suduuy*, *-uka*//*-ouu*, *sudolski*//*sudelski*. — Od ap. *suchdól*, *suchodól* ‘wąwóz, dolina pozbawiona wody’ Sstp VIII 500. W XIV w. n. zestawiona z członem odróżniającym od łac. przym. *minor* ‘mniejszy’; w XV i XVII w. odnotowano również formę zdrobniałą *Suchdolek*. Postaci *Sudól*, *Sudotek* powstały wskutek uproszczenia grupy spółgłoskowej *-chd-* > *-d-*. Od XVII w. upowszechniła się forma deminutywna *Sudotek*. Lit.: RKrak 162; KopKiel 77; BańMorf 26. IN

Sudoly (1), wś, sier., gm. Błaszki, 9,5 km na pñd.-wsch. od Błaszek: *Sudoly* młyny dwa 1783–84 RejKor 206; *sudoly* 1789 MpCzajSier; *Sudolly* 1802–03 MpGillyPr; *Sudoly* 1827 Tabella II 208; Pust. *Sudoly* 1839 MpKwat II 5; *Sudoly* 1859 MpChrz; *Sudoly jakusy*, *Sudoly jarostaj* 1877 Zin II 191; *Sudoly Jarostaj*, folw. i wś, *Sudoly Jakusy*, pustk. 1890 SG XI 552; *Sudoly-Jarostaj*, *Sudoly-Jakusy* 1921 Sk II 98; *Sudoly-Jarostaj*, *Sudoly-Jakusy*, dwie wsi 1933 SkBy 1650; wieś *Sudoly*, kol. *Sudoly-Jakusy*, kol. *Sudoly-Jarostaw* 1935 DzUrż(W. Łódz. nr 28, poz. 385); *Sudoly* 1952 UW 103; *Sudoly*, wś, *Sudoly-Jakusy*, wś (!), *Sudoly-Jarostaw*, kol. 1967 SM 1107; *Sudoly*, *-łów*, *sudolski* 1972 UN 50, 25; gw. *sudouy*, *sudou*,

sudolski. — Pierwotnie n. młynów, które istniały nad bezimiennym dziś d. Cieni. Nazwa od ap. *sudól* (< *suchdól* ‘wąwóz, dolina pozbawiona wody’ Sstp VIII 500), w formie pluralnej. Możliwe, że pierwotnie była to n. w. Przejściowo *Sudoly-Jarostaj* oraz *Sudoly-Jakusy*; o członach drugich zob. *Lubna-Jarostaj* i *Lubna-Jakusy*. KS

Sudoly (2), cz. Stalowej Woli i przys. wsi Pysznicza, dawniej wś, tarnob.: *Zewczyky* 1779–83 MpMieg; *Szewczyki*, wś 1802 Crusius III/2, 417; *Szewczyki* 1839 MpKwat V 8; *Szewczyki* [przekreśl. i dopisano: *Sudoly*] 1853 APPrzem (56/126/0/-/1362M); *Szewczyki* 1855 MpKum; *Sudali*, przysiołek do Pyszniczy, *Szewczyki*, przysiołek do Pyszniczy, dwie miejscowości (!) 1855 Stup 213, 217; *Szewczyki* 1859 MpChrz; *Sudol* 1861–64 MpFran; *Szewczyki*, przys. do Pyszniczy 1890 SG XI 913; *Szewczyki (Sudowy)* 1915 KdwR(Lipa); *Sudoly* 1938 Mp-100(46-34); *Sudoly*, *-łów*, cz. wsi, *Sudoly*, *-łów*, cz. mta 1966 UN 66, 54, 81. — Początkowo n. *Szewczyki*, od n. os. *Szewczyk* Antrp V 26–8, w l. mn. W 2. połowie XIX w. zmiana n. na *Sudoly*, od n. ter. *Sudól*, w l. mn., por. *Sudól* [poprawione na *Sudoly*] 1853 APPrzem(56/126/0/-/1362M). PS

Sudoly-Jakusy zob. **Sudoly** (1)

Sudoly-Jarostaj zob. **Sudoly** (1)

Sudowy zob. **Sudoly** (2)

Sudól (1), cz. Raciborza, dawniej wś, kat.: *Schuchdol* ok. 1300 CdSil XIV 107; *Suchdol* 1335 CdSil II 134; *Suchdol* (1435)XVI, z *Suchdola* (1479)XVI CdSil VI 57, 105; *Sudol* 1606 Drz II 516; Pagus *Sudol* 1652, *Sudol* 1679, *Sudol* 1687/88 J II 9, 137, 466; *Sudol* 1736 MpWielRat; Halb *Sudoll* 1743 SNGŚI XIII 114; ad pagum *Sudol* nuncupatum 1760 ZfGS IV 135; *Sudoll Breznitzer*, *Sudoll Kornitzer* 1779 Büsching XIII 308; *Sudcoll* (!), hat 2 Antheile, eines mit dem Beynamen Brzesnitz ... Das andere Kornitzer Antheil genannt 1784 Z III 169; *Sudoll* 1845 K 670; *Sudól*, niem. *Sudoll* 1890 SG XI 552; *Sudól*, *Sudoll* 1900 Myc 48; *Sudól (Sudoll)* — *Trachkirch* 1939 Prus 69; *Trachkirch* — *Sudól*, *-ola*, *sudolski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sudól*, *-dołu* 1982 WUN III 374. — Pierwotnie *Suchdól*, od ap. *suchdól*, *suchodól* ‘wąwóz, dolina pozbawiona wody’ Sstp VIII 500 (< *suchdólъ). Nazwa należy do licznej grupy identycznych ojkonimów i anojko-

nimów występujących na terenie Czech, Moraw i Śląska (na obszarze Republiki Czeskiej); wg czeskich badaczy L. Hosáka i R. Šrámka pojawiają się one na starych arealach osadniczych (Hos-Šram II 518–9, Profous IV 232–3). Twierdzenie H. Borka (a za nim SNGŚI) o pierwotnej postaci *Suchodól opierało się na zapisie podawanym przez S. Drzażdżyńskiego *Suchodol* 1243 Drz II 516. Zapis ten, błędnie odczytany (por. in *Suchdol* 1243 MGH XIX 598), odnosi się jednak do wsi *Sudól* (4) niedaleko Jędrzejowa. Forma *Sudol* (*Sudól*) powstała przez uproszczenie fonetyczne. W XVIII w. miejscowość podzielona była na dwie części o n. zestawionych z członami dyferencyjnymi od n. m. *Brzeźnica* (4) i *Kornice* (wiązały się one zapewne ze stosunkami własnościowymi, a nie z relacją przestrzenną). Nazwa niem. *Trachkirch* została wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sudól*. Lit.: SNGŚI XIII 114; BorGŚI 57. PS

Sudól (2), wś, kiel., gm. Bodzechów, 6 km na płn.-wsch. od Ostrowca Świętokrzyskiego: *Sudol*, kol. 1921 Sk III 78; *Sudol*, kol. 1933 SkBy 1650; *Sudól, -dołu, sudolski* 1966 UN 27, 16. — Zapewne n. ponowiona z n. ter. *Sudól; miejscowość powstała w XX w. na skraju leśnego wąwozu. Lit.: KopKiel 77. IN

Sudól (3), wś, kiel., gm. Działoszyce, 7 km na płn.-wsch. od Skalbmierza: *Suchdol* 1243 DO XI 294; *Suchodol* 1399 AS II 77; *Suchdol* 1405, *Suchdol* 1413 Sand nr 402, 1764; *Suchodol* 1415 KMłp IV 151; *Sudol* 1470–80 DB II 65; *Schudol* (!) 1508 ŻDz XV 486; *Sudol* 1510 ASK I 10, 91v; *Szudul* 1525 ASK I 8, 60; *Sudol* 1529 LR 243; *Shudol* 1530, *Schudol* 1531 ASK I 10, 276v, 493v; *Sudol* 1579 ŻDz XIV 221; *Sudol* 1673 ASK I 69, 236; *Sudol* 1783–84 RejKor 350; *Sudol* 1787 Spis 376; *Sudol* 1791 MpPerSd; *Sudol* 1827 Tabella II 208; *Sudol* 1890 SG XI 552; *Sudol* 1933 SkBy 1650; *Sudól, -dołu, sudolski* 1966 UN 22, 25. — Dawniej *Suchdól*, o etymologii zob. *Sudól* (1). Postać *Sudól* powstała w wyniku uproszczenia, związanego ze słabą słyszalnością *ch*, zwłaszcza między samogłoskami. Lit.: KSand 193; NalSand 169; KopKiel 77, 81; BańMorf 26. IN

Sudól (4), wś, kiel., gm. Jędrzejów, 3,5 km na płn.-zach. od Jędrzejowa: *Suchodol* (1256)

XVII KMłp I 51; *Suchdol* 1261 CdP III 81; *Sugdol* (1309) KMłp I 171; *Suchdow* (!) 1388 Krak nr 4515; *Schuchdol* 1449 Hel II nr 3372; *Suchodol* (1450)XVII KMłp IV 510; *Sudol* 1470–80 DB II 72; *Svdol* 1529 LR 250; *Suchy Doł* 1564 Lukrak II 71; *Sudol* 1581 ŻDz XIV 87; *Sudol* 1680 Rej 130; *Sudol* 1783–84 RejKor 225; *Sudol* 1787 MpPerKr; *Sudol* 1827 Tabella II 208; *Sudol* 1890 SG XI 552; *Sudol* 1933 SkBy 1650; *Sudól* 1952 UW 113; *Sudól, -dołu, sudolski* 1966 UN 21, 46. — Początkowo *Suchdól* (pierwszy zapis *Suchodol* pochodzi z XVII-wiecznej kopii), o etymologii i zmianach zob. *Sudól* (1, 2). Przejściowo w XVI w. w formie zestawienia *Suchy Dól*. Lit.: RKrak 162; KopKiel 77; BańMorf 26. IN

Sudól zob. **Sudolek, Sydól**

Sudragi, wś, płoc., gm. Sierpc, 8 km na pld.-zach. od Sierpca: *Sudragy, Sudragij* (1375)1505 CdP II 759; *Sudragy* 1505 Matr III nr 2155; *Sudragy, Sudragi* 1528 AC III nr 1447, 1448; *Sudragi* 1564 ŻDz XII 329; *Szudragi* 1597 AtKu(ADPI 2 21, 5367); *Sudragi* 1695 AtKu(ADPI47 1317, 6072); *Sudragi* 1783–84 RejKor 450; *Sudragi* 1784 MpPerPł; *Sudragi* 1789 Borucki 41; *Sudragi* 1827 Tabella II 208; *Sudragi* 1890 SG XI 553; *Sudragi* 1921 Sk I 159; *Sudragi* 1952 UW 36; *Sudragi, -rag* 1982 WUN III 374. — Od n. os. *Sudraga* (: *sudro* ‘odzież starta, zniszczona’ SW VI 505) SSNO VII 246, w l. mn. Por. też n. os. *Sudargus* oraz n. m. *Sudrogi* (brus. *Cyðpozi*) w obwodzie grodzieńskim na Białorusi (SG XI 553) i *Sudargi* (lit. *Sudargas*) w okręgu mariampolskim na Litwie (SG XI 548). Lit.: SHGDobr(zmateriały) 179; Koz VII 391; GórnRDob 116–7. KS

Sudwa, wś, olszt., gm. Olsztynek, 1,5 km na płn.-zach. od Olsztyńska: *Mileikendorf* (1359) Döhr 103; mit den *Sauden* (1360)XV, *Sawden* (1360) XVI PrUr V 474; *Sawda, Sauden* al. *Windekendorf* (1380) KętL 377; Vorwerk *Sauden* 1579 PMT X 12; *Sawden, Sauda* XVI Döhr 143, przyp. 228; Luttken bei *Sauden* [1600] Döhr 102; *Sauden* (1609) KętL 377; *Sauden*, folw. 1785 Goldb I 162; *Sauden* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Sauden* (*Sudwa*), folw. 1820 Wald 198; *Sauden* — *Sudwa* 1879 KętN 205; *Sudwa*, niem. *Sauden* 1890 SG XI 553; *Sauden, Gr.-Kl. Sauden* — *Sudwa* 1946 Ley I 79; *Sauden* — *Sudwa, -wy, sudwiański* 1950 MPol nr A-8, poz. 76; *Sudwa, -wy* 1982 WUN III

Sudythen

374. — Nazwa niem. *Sauden* < prus. n. *Saud-ā, por. n. os. *Saude* Ger 153, *Sawdotte* TAP 90, lit. n. m. *Suadó-gala*, *Saudiniñkai*, n. krainy prus. *Sūdūva* ‘Sudowia’, n. plemienia *sudūvis* lub *sūdas*, pl. *sūdai* BūgaRR I 425, 412, III 116–7, lit. *šiaudai* (: *šiaudas*) ‘słoma’ SESmocz 634, lit. n. m. *Šiaudinė*. Przejściowa n. *Windekendorf jest hybrydą, złożoną z prus. n. os. *Windeke*, im. odbiorcy wspomnianego w nadaniu z 1380 r. (por. n. os. *Wyndiko* TAP 118, też n. m. *Windykajmy*, *Wolowno*) i członu niem. *-dorf* ‘wieś’. Według wydawców PrUr V 443, przyp. 9 wś nosiła też przejściowo n. *Mileikendorf*, zob. objaśnienie n. *Królikowo* (3). Nazwa prus. zniemczona jako *Sauden*, *Sawda*, spolonizowana jako *Sudwa* (regularne *-au- > -u-*, suf. *-wa*). Lit.: Döhr 45, 101, 143, przyp. 228; Biolik, PMT X 120; PrzybBalt 283.

RP

Sudythen zob. **Lubomino**

Sudyty zob. **Lubomino**

Sudzin, wś, częst., gm. Żytno, 13 km na płn.-zach. od Włoszczowy: *Suldzyno* 1414 Koz II 154; *Suldzyn* 1511, *Sudzin maior* 1518 ŻDz XIII 205; *Sudzyn*, *Sudzyn duplex* 1511–23 ŁLB II 202, 210; *Svldzin* 1552 ŻDz XIII 276; Villa *Sudzin maior* 1674 ASK I 74, 455v; *Sudzin* 1789 MpCzajSier; *Sudzin Gr.* 1802–03 MpGillyPr; *Sudzin* 1827 Tabella II 208; *Sudzin* 1839 MpKwat III 6; *Sudzin Duży*, folw. 1890 SG XI 555; *Sudzin* 1921 Sk II 87; *Sudzin*, *-na*, *sudziński* 1972 UN 48, 72. — Dawniej *Suldzino*, od n. os. *Sulda (: *Sulibor*, *Sulimir*, *Sulek*), z suf. *-ino*, wtórnice *-in*. Zmiana na *Sudzin* może się łączyć z walczącą wymową głoski *-l-*, co w sąsiedztwie *-u-* skutkowało jej zanikiem. Okresowo n. zestawiona z członami odróżniającymi od łac. przym. *maior* ‘większy’, niem. *gross* i pol. *duży* dla odróżnienia od n. wsi *Sudzin Minor*, dziś *Sudzinek*. Lit.: Nieckula, *-ov-* 314.

KS

Sudzinek, wś, częst., gm. Żytno, 12 km na płn.-zach. od Włoszczowy: *Svldzyn minor* 1511 ŻDz XIII 205; *Sudzyn duplex*, *Sudzinek* 1511–23 ŁLB II 210, 211; *Svldzin minor* 1552 ŻDz XIII 277; *Sudzinek* 1673 ASK I 74, 341; *Sudzinek* 1789 MpCzajSier; *Sudzin Kl.* 1802–03 MpGillyPr; *Sudzin* 1827 Tabella II 209; *Sudzinek* 1839 MpKwat III 6; *Sudzin Mały* al. *Sudzinek*, wś 1890 SG XI 555; *Sudzinek* 1921 Sk II 87; *Sudzinek*, *-nka*, *sudzinkowski* 1972 UN 48, 72; gw. *sużinek*, *-nka*,

sużiński. — Dawniej n. zestawiona, od n. m. *Sudzin* (zob. *Sudzin*), z członem dyferencyjnym od łac. przym. *minor* ‘mniejszy’, pol. *mały* = niem. *klein*. Forma *Sudzinek*, z suf. *-ek*, powstała w wyniku uniwerbizacji.

KS

Sufczyce, wś, kiel., gm. Oleśnica, 12 km na płd.-zach. od Staszowa: *Suchczicze* 1450 SHGSd (kartoteka); *Suchczicze* 1470–80 DB II 440; *Suschczicze* 1497 Matr II nr 656; *Susczyce* 1505 Matr III nr 2364; *Suchczyce* 1508 ŻDz XV 462; *Svchczyce* 1529 LR 251; *Sufczyce* 1579 ŻDz XIV 226; *Sufczyce*, *Sufcice* 1673 ASK I 69, 238v, 251; *Sufczyce* 1783–84 RejKor 311; *Sufczyce* 1787 Spis 371; *Sufszyce* (!) 1791 MpPerSd; *Suszczycze* 1827 Tabella II 211; *Sufczyce* 1877 Zin II 191; *Sufczyce* 1890 SG XI 556; *Sufczyce* 1921 Sk III 133; *Sufczyce*, *-czyc*, *sufczycki* 1966 UN 19, 41; gw. *sufczyce*, *-yc*. — Dawniej *Suchcice*, od n. os. *Suchta* SSNO V 245 (: *Suchy*, *suchy*), z suf. *-ice*, wtórnice *Suchczyce* wskutek asymilacji grupy *-chc- > -chcz-* (jak większość toponimów patronimicznych od n. os. o tematach na *-t-*, por. *Kucice*, *Polekarcice*, *Stępcovice*, *Sulęcice*). Postać *Suszczycze* powstała w wyniku upodobnienia pod względem miejsca artykulacji, a *Sufczyce* zapewne wskutek osłabionej artykulacji *ch*, może z adideacją do ap. *sówka*. Forma gw. zamazurzona. Lit.: KSand 193; NaSand 169; KopKiel 252; RymPatr 62; BańMorf 118. IN

Sufczyn (1), wś, siedl., gm. Kołbiel, 9 km na płn. od Pilawy: de *Szuchczina*, de *Suszczina* 1408, de *Suszczino* 1411 Czer nr 82, 84, 2031; *Suchczino* (1414–25)1456 MK 3, 27v; *Suszczino* 1425 MkM I nr 152; *Suchczino*, *Suchczyno* 1430 MkM II nr 646; *Suszczino* 1458 ZHer nr 157; *Suszczino* 1489 MK 18, 32v; *Suszczyn* 1576 ŻDz XVI 225; *Sufczyn Stary* 1647 MK 190, 222v; *Sufczyn*, *Sufczyn*, *Sufczyno* 1662 ASK I 72, 692, 700v, 701; *Sufczyn* 1783 MpPerMz; *Sufczyn* 1827 Tabella II 209; *Sufczyn* 1839 MpKwat V 5; *Sufczyn* 1890 SG XI 556; *Sufczyn*, *-na*, *sufczyński* 1966 UN 135, 12. — Od n. os. *Suchta*, z suf. *-ino*, wtórnice *-in*. Forma *Suszczyn* powstała w wyniku upodobnienia pod względem miejsca artykulacji, natomiast postać *Sufczyn* zapewne w wyniku adideacji do ap. *sówka* (?). W XVII w. odnotowana n. zestawiona z członem *Stary*.

UB

Sufczyn (2), wś, tarn., gm. Dębno, 10 km na wsch. od Brzeska: *Suchczyn* 1357 ZDM I 108;

Suchczino 1362 Kkk I 293; *Suchczin* 1427 SHG-Kr(TCz 2, 22); *Suchczyn* 1470–80 DB II 271; *Suchczin* 1529 LR 17; *Szuphczyn* 1564 Lukrak II 85; *Sufczyn* 1581 ŹDz XIV 147; *Susczyń (!)* 1680 Rej 242; *Suffczin* 1779–83 MpMieg; *Sufczyn* 1890 SG XI 556; *Sufczyn* 1921 Sk XII 8; *Sufczyn, -na, sufczyński* 1964 UN 3, 13. — O etymologii i zmianach zob. *Sufczyn* (1). Lit.: LKrak 146. *IN*

Sufczyn Stary zob. Sufczyn (1)

Sufczyzna, wś, przem., gm. Bircza, 23,5 km na pld.-zach. od Przemysła: villas ... *Camyenna Wolya* 1457, *Schawczinawola* 1458 AGZ XI nr 3348, 3403; *Sowczyzna* 1468, villas ... et *Szowczina* 1473, *Soffczyzna* 1485, *Sowczyzna* 1489, *Sowczyzna* 1504 AGZ XVI nr 504, 915, 1689, 1935, 2294; *Schowczin* 1528 Matr IV/2, nr 15521; *Sosnycza (!)* 1531 AGZ XIX nr 3128; *Szowczyzna* 1534 ADP 14, k. 259; *Sowczyzna* 1541 Sng V 331; *Szowczina* 1589 ŹDz XVIII/1, 56; *Wies Suwczyzna* 1673 ASK I 71, 14v; *Sowczyzna* 1678 AGZ XXII 39; *Suwczyzna* 1728 ADP 161, 59; *Suffczyzna* 1785 ADP 244, s. 59; *Suffczyzna* 1794 Ga Rr2v; *Sufczyzna* 1851, *Sufczyzna* 1860 Sch 124, 112; *Sufczyzna* 1890 SG XI 556; *Sufczyzna, -ny* 1982 WUN III 374; gw. *sufčyna, -ny, sufčyjiskil/sufčajski*. — Dawniej n. zestawiona *Kamienna Wola*, od przym. *kamienny* (: *kamień*), ukr. *ka-mányj//kamennyj*, i ap. *wola* w znaczeniu osadniczym ‘libertas’. Wtórnie ukr. *Savči(-y)na Vola*, pol. *Sawczyzna Wola* z członem odróżniającym od n. os. *Sawka* SSNO V 19, ukr. *Savka*, z suf. *-ina*. Po elipsie członu *Wola* w n. nastąpiły zmiany fonetyczne: *Sawczyzna* > *Sowczyzna* (zachukr. *o* < *a* przed *w//u*) > *Suwczyzna* (*u* < *o*, możliwy także wpływ ukania) > *Sufczyzna* (*fč* < *vč*). Lit.: SHGSK III/2, 160–1; MakSk 159. *BCz*

Sufczyńska Wola zob. Wola Sufczyńska

Sugainko zob. Sugajenko

Sugaino zob. Sugajeno

Sugajenko, wś, tor., gm. Kurzętnik, 8,5 km na pld.-wsch. od Nowego Miasta Lubawskiego: *Sugen* Gr. u. *Kl.* ok. 1400 Zeit XVI 35; *Sugaino* 1647 Font IV 98; *Sugaienko* 1676 Font XL 114; *Sugnienko (!)* (1706) SG XI 556; ... i *Małym Sugajenkiem* 1723 Font XLII 183; *Wieś Sugajenko* 1759 Font XLVII 238; *Sugajenko* 1773, *Sugajenko* 1779 BärFr II 602, 627; *Sugainko* 1796–1802 MpSchröt XXII; *Sugainko* — *Sugajenko* 1879

Kętn 96; *Sugajenko*, niem. *Sugainko* 1890 SG XI 556; *Sugajenko*, niem. *Sugainko* 1921 Sk XI 37, 87; *Sugajenko (Sugainko)* 1925 Krzep 113; *Sugajenko* 1952 UW 182; *Sugajenko, -ka, sugajenkowski* 1971 UN 171, 18. — Początkowo niem. n. zestawiona *Klein Sugen*, dyferencyjna wobec n. *Gross Sugen*, dziś *Sugajno* (zob.), z członem od przym. *klein* ‘mały’. Współczesna n. *Sugajenko*, notowana od XVII w., powstała zapewne w wyniku uniwerbizacji niepoświadczonej n. *Male Sugajno, z suf. *-ko* (w XVIII w. odnotowano n. zestawioną z członem *Male* dodanym do już uniwerbizowanej nazwy). *BCz*

Sugajno, wś, tor., gm. Brzozie, 8 km na pld.-wsch. od Nowego Miasta Lubawskiego: in villa dicta *Sugan* 1310, de villa *Sugana* 1378 Woel 111, 271; *Sugen* Gr. ok. 1400 Zeit XVI 35; *Sugein* 1414 Br 152; Das durff *Sugayn* (1414) Woel 392; in villa *Sugayno*, in bonis ... *Sugayno maiori* 1566 Font XXIII 102, 103; *Sugajno* 1570 ŹDz XXIII 2; *Sugayno* 1596, *Wieś Sugayno* 1605 Font XXIII 105, 26; *Sugaino* 1614 Font XXII 67; sołtys z *Sugayna* 1616, *Sugaino* 1638 Font XXIII 36, 113; *Sugaino* 1647 Font IV 98; *Sugaino* 1667–72 Font VI–X 618; ku *Sugajnowi*, z *Sugaynem Wielkim* 1723 Font XLII 182, 183; pod *Sugayno* 1759 Font XLVII 312; *Sugaino* 1796–1802 MpSchröt XXII; *Sugajno* 1879 Kętn 60; *Sugajno* 1890 SG XI 557; *Sugajno*, niem. *Sugaino* 1921 Sk XI 4, 87; *Sugajno* 1925 Krzep 113; *Sugajno, -na* 1982 WUN III 374. — Zapisy wskazują na alternatywne formy **Sugan-//Sugein-//Sugain-*, w których można wyróżnić suf. *-ain//ein* (Ger 252). Sufiks *-an* występuje w antropimach, a nieobecny jest w toponimach. Por. n. jez. *Sugajno*, por. ipso lacu ... *Suchayna* 1291, lacum *Sugana* 1378, i n. rz. *Sugajnica*, pd. Drwęcy, por. circa fluvium *Suganicze* 1378 Woel 88, 271 (ESHP). Pierwotna zapewne n. jez. ponowiona na n. wsi; ta pochodzenia bałt. (pruskiego) o niezbyt jasnej etymologii, może od prus. *suge* ‘deszcz’. Por. też n. m. **Sugenin-*, dziś Żugienie (: *sugti* ‘stękać, jęczeć; skowyczeć, skamleć’) PrzybBałt 354, n. os. *Sugenyn* TAP 100, n. *Sugelow* Błażenie I 156. W XV i XVI w. n. z członem dyferencyjnym niem. *Gross*, łac. *Maior*. Nazwa spolonizowana jako *Sugajno* notowana już w XVI w.; okresowo z członem *Wielkie* opozycyjnym wobec n. *Male*

Sugen Klein

Sugajno, dziś *Sugajenko*. Lit.: SHGCh 123; Babik 263–4. BCz

Sugen Klein zob. **Sugajenko**

Sugenyn zob. **Żugienie**

Sugieryki zob. **Suchawa** (2)

Sugnienien zob. **Żugienie**

Sugniny zob. **Żugienie**

Sugry, cz. wsi Kodeń, dawniej wś, biał., gm. Kodeń: *Suhre* 1507, *Suhre* 1579 SHGPd(kartoteka); *Suchry* 1690 RPodTr 93; *Suchorscy* młynarze 1775, *Suor* młynarze 1790 SHGPd(Tarpod); *Soher Młynarze* 1801–04 MpHeld; *Suchry Młynarze*, młyny 1802 Crusius III/2, 393; z *Suhra Młynarzów*, w *Suhrze* 1810, z *Suhra*, w *Suhrze* 1820 APLub(35/2023/0/1/1, k. 48; 12, k. 15); *Suchry* 1827 Tabella II 208; *Suchry* 1839 MpKwat VII 6; z *Suhra*, w *Suhrze* 1865 APLub(35/2023/0/2.4/54, k. 6); *Suchry* 1890, Zabłoc ... *Suhry* 1895 SG XI 543, XIV 184; we wsiach (wg pisowni urzędowej) Olszanka, *Sugry*, Żelewsze... 1910 DzPow nr 144, 2; *Suchry* 1921 Sk IV 5; *Sugry*, wś 1933 DzUrz(W. Lubel. nr 22, poz. 181); *Sugry*, kol. 1967 SM 1107; *Sugry*, -rów 1982 WUN III 374. — Miejscowość (dawna własność Sapiehów) powstała jako os. młyńska o n. *Suhre* lub *Suchry*, może od n. os. *Suhr* Snazw IX 145, w l. mn. Formy przypadków zależnych z XIX w. świadczą o wahanii l. poj. i mn. W XIX w. n. zestawiona *Suhry*//*Suchry-Młynarze*, z członem drugim od ap. *młynarz*, w l. mn. Forma *Sugry* przejęta do j. pol. ze źródeł rosyjskich, na co wskazuje zapis z 1910 r. Współcześnie nazw. *Sugier* notowane w pow. białskim i sąsiednich (por. Snazw IX 145). Lit.: Wawrz 66, 69; ŁesiówTer 57. IN

Sujkowy zob. **Sójkowo**

Sukawicze zob. **Sukowicze**

Suczyn zob. **Żukczyn**

Sukel zob. **Sokolowice** (2)

Sukmanie, wś, tarn., gm. Wojnicz, 6 km na pld.-zach. od Wojnicza: hereditatum ... nuncupatarum *Sugmayn* et Scrisew ... hereditatem suam *Sukman* 1331 Sng II 17; *Szukman* 1441 AGZ V 111; *Czukman* 1470–80 DB I 14; *Shvkmany* 1529 SHGKr(kartoteka); *Svkmany*, *Svkman* 1529 LR 220, 266; *Sucman* 1538 ASK I 2, 303; in villis Olsyny et *Suknan* 1574 Matr VI nr 56; *Suknian* 1581 ŻDz XIV 142; *Sukmań* 1599 DKrak 149; villae *Czuliman* (!) 1602–04 VisCrac 80; *Sukman* 1680

Rej 231; *Sukmanie* 1779–83 MpMieg; *Sukmanie*, wólka 1890 SG XI 559; *Sukmanie*, przys. 1921 Sk XII 8; *Sukmanie*, -nia, *sukmański* 1964 UN 3, 32. — Nazwa niezbyt jasna, por. jednak ap. *sukman*, *sukmana* ‘żupan chłopski z sukna’ SL V 501 i n. os. *Sukman* RymSEN II 506. Wyraz *sukman* powstał z kontaminacji pol. *sukno* (< *sukъno) i *czekman* (< kipeczackie *čekman*) ‘wierzchni ubiór męski, z rękawami bez wylotów’ (por. Stachowski, Słownik historyczno-etymologiczny turcyzmów w języku polskim, 2014, 128, 537). Dawniej rekonstruowano **suk(ъ)manъ* ‘wierzchnie okrycie z sukna, sukmana’ jako ap. psl., od *sučř, *sukati* ‘związać, skręcać przędzę, nawijać na cewkę’, z suf. -*manъ* (zob. Spśl I 131). Lit.: LKrak 146. IN/UB

Sukmanki zob. **Janczewo-Sukmanki**

Sukmany zob. **Janczewo-Sukmanki**

Sukowate, wś, krośn., gm. Zagórz, 6 km na zach. od Baligrodu: medietas ville *Schvko-wathey* 1485, *Sankowathe* 1488, *Sulowathe* (!) 1490 AGZ XVI nr 1697, 1867, 1965; *Sukowatha* 1552 SHGsk III/2, 161; *Szukowatha* 1589 ŻDz XVIII/1, 51; z *Sukowatego* 1605 RZł 156; *Sukowate* 1785 ADP 244, 57; *Sukowate* 1794 Ga Rr2v; od granicy *Sukowatego* 1820 MJ 19, XV, 292, 29; *Sukovate* 1851, *Sukovate* 1860 Sch 139, 125; *Sukowate* 1890 SG XI 560; *Sukowate*, -go, *sukowacki* 1965 UN 61, 12; *Sękówka* 1977 MPol 21, poz. 112; *Sukowate*, -tego 1981 MPol 7, poz. 65; gw. *sukovate*, -tego, *sukovacki*; łemk. *sokowate*//*sokowata*. — Pierwotnie była to n. lasu, por. medietes *Szankowathey* ... ad silvam *Schakowatha* 1483 AGZ XVI nr 1605, ponowiona na n. wsi. Toponim o genezie ruskiej, od przym. ukr. *sukovatyj* ‘zawierający sęki, lesisty’, strus. *sukovatyj* ‘ts.’, pol. *sękowaty*, por. też ap. *suk*, strus. *suk* ‘pień, gałąź, sęk’ Srezn II 614. W średniowieczu odnotowana też forma *Sąkowata* z pol. nosówką w miejsce ukr. -*u*- oraz wahanii w obrębie rodz. *Sukowata*//*Sukowate*. W 1977 r. urzędowa zmiana n. na *Sękówka*. Lit.: SHGsk III/2, 161; MakSk 158–9; SŁ 48–9; Rieger 161. BCz

Sukowice, wś, opol., gm. Cisek, 9 km na pld.-zach. od Kędzierzyna-Koźła: *Sukowitz* (1402) K 670; *Suchowka* (1531)1625 SMDŚ IV 410; *Sukowitz* (1532) K 670; ex pago *Sukowic* 1679 J II 163; *Sukowitz* 1736 MpWielOppol; *Sukowiz* 1783 Z II 313; *Sukowitz*, *Sukowice* 1845 K 670; *Sukowice*

1900 Myc 48; *Suckowitz* 1912 Meyers II 908; *Mühlengrund*, fr. *Suckowitz* 1934–37 OÄSchl I 27; *Sukowice (Sukowitz)* — *Mühlengrund* 1939 Prus 69; *Mühlengrund* — *Sukowice, -ic, sukowicki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Sukowice, -wic* 1982 WUN III 375. — Nazwa mogła mieć pierwotnie postać *Žukowice*, od n. os. *Žuk* (zapisywanej m.in. jako *Suc, Suk*) SSNO VI 370, lub *Sukowice*, od n. os. *Suka* SSNO V 246, z suf. *-owice*. Nazwę zmieniono jako *Suckowitz*. H. Borek (zapewne za H. Adamym, por. A 75) podejrzewał, że n. pierwotnie brzmiała **Suchowice* (na podstawie podobnych zmienionych form nazw na *Such-*). Pogląd ten może potwierdzać zapis *Suchowka*, pochodzący jednakże z kopii. Zapis *Sucowicz* z 1293 r., który jako niepewny zamieścił Borek, odnosi się do wsi *Žalkovice* (dawniej *Žukovice*) na Morawach (por. Cdm IV 402, Hoššram II 807). Nazwa niem. *Mühlengrund* została wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sukowice*. Lit.: SNGŚl XIII 115; BorGŚl 183. PS

Sukowicze, wś, biał., gm. Szudziałowo, 7 km na płn.-zach. od Krynek: u koncu włok siola *Siedzielnikow*, Siolo *Szidzielniki*, podlie kończow włok siola *Sziedzielnik ... Siedzielnikow* 1558 PKGE I 27, 33, 35; *Sukowice* 1744 SDV 96; *Suchowicze* seu *Sukowicze* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 224); *Sakowicze (!)* 1770 AtEGr; *Sukowicze* 1781 MpEGr; *Zukowice* 1808 MpTex IXa; *Ze Wsi Sukowicz* 1809 LPAH(634-1/323, k. 81); *Жуковице (!)* 1811–20 MpOpp D1; *Деревня Суковичу* 1857 SpisGrod 556; *Sukawicze* 1890, *Sukowicze* 1902 SG XI 558, XV/2, 630; *Sukowicze* 1921 Sk V 80; *Sukowicze, -wicz* 1982 WUN III 375. — Pierwotnie *Siedzielniki*, od n. os. *Siedzielnik*, w l. mn., por. zapisy dla mieszkańców pobliskich Zopowicz (dziś na Białorusi): Saniec, Iwaniec a Lukyan *Siedzielniki* s potuzniki, Piothr, Januc a Hapon s potuzniki *Sziedelniki* 1558 PKGE I 25. Późniejsza n. *Sukowicze* (postać *Sukawicze* z brus. akaniem) w związku z n. rodu osoczników *Suków//Sukowiczów*, trudniących się ochroną puszczy. Wspominani są na Podlasiu (m.in. w okolicach Sokółki) już w 1559 r. (RPLit 30, 190), również w Zopowiczach notowani byli Sieńko *Sukowicz* i Misiuk *Sukiew[ic]* 1558 PKGE I 26. Niewykluczone, że n. ta została przeniesiona

z n. pobliskiej wsi *Sukowicze* (k. Odły na Białorusi, która zanikła w XX w.), por. Siolo *Sukowiczi* 1563 PKGE I 481, *Wies Svkowice* 1676 RevGr 137. W 1569 r. Zygmunt August nakazał tamtejszym osocznikom przeniesienie się na Podlasie, por. Urodzonemu Jerzemu Lisowskiemu ... Jakośmy ... byli rozkazali, iżbyś osoczników starych w siele Sukowicz ... na służbie osocznickiej już ni[e] m[i]jał, ale na to miejsce na Podlaszu inszych obrał (Lietuvos Metrika 52, nr 66). Z omawianą miejscowością J. Jakubowski (a za nim M. Kondratiuk) mylnie utożsamiał *Zubowicze* (Siolo *Zubowiczi* 1558 PKGE I 35), natomiast zapisy dla *Siedzielnik* odnosił do *Szudziałowa*, jednak opisy granic obu miejscowości w PKGE wskazują na lokalizacje ustalone przez J. Wiśniewskiego, który *Zubowicze* utożsamia z *Knyszewiczami*, zaś *Siedzielniki* właśnie z *Sukowiczami*. Lit.: Jakubowski, Powiat grodzieński w w. XVI, 1934, 16; Kondratiuk, Nazwy geograficzne i osobowe Białostoczczyzny, 2016, 539; Wiśniewski, ABS XI 40, 43. PS

Sukowitz zob. **Sukowice**

Sukowo zob. **Sukowy, Suków (2), Włoki (1), Ziółkowo (1)**

Sukowshof zob. **Žukowo (7)**

Sukowska Wola, wś, rad., gm. Przytyk, 17 km na płn.-zach. od Radomia: *Wolya Sulkowska* 1508 ŽDz XV 477; *Sulkowska Wola* 1511/12 VisitGn 350; *Sulkowska Wola* 1511–23 ŁLB I 675; *Wolya* 1564–65 Lusand 187; *Wolia Sulkowska* 1569 ŽDz XIV 302; *Wola Sulkowska* 1674 ASK I 69, 117v; *Wola Sukowska* (1713), *Sukowska Wola* (1727) RegGn 209, 220; *Sukowska Wola* 1783–84 RejKor 121; *Sukowska Wola* 1791 MpPerSd; *Sukowska wola* 1827 Tabella II 209; *Sukowska Wola* 1890, *Wola Sukowska* właściwie *Sulkowska* 1893 SG XI 560, XIII 800; *Sukowska Wola* 1902 Przew II 200; *Sukowska Wola* 1921 Sk III 114; *Sukowska Wola, -kiej -li, wolski* 1970 UN 31, 43. — Początkowo *Wola Sulkowska*, od XVIII w. *Sukowska Wola*, od ap. *wola* i n. sąsiedniej wsi *Suków*, dziś *Suków (2)*. W XVI w. poświadczona też postać *Wola* z elipsą członu przymiotnikowego. Lit.: KSand 232; KopRad 184. IN

Sukowy, wś, bydż., gm. Kruszewica, 6 km na pld.-wsch. od Strzelna: *Sulkow* 1357, *Sulcow* 1358 KW III 86, 106; *Sukowi* 1399–1407, *Sulco-*

Suków

wo 1415 Koz V 371; *Sukowo* 1436 CdP II 867; *Svkowo* 1489 Lupbrz 149; *Sukowj* 1527 Vlad XI 53; *Szukowi* 1557–66 ŻDz XIII 36; *Sukovo* 1579 ASK I 29 505v; *Sukowy* 1634 Rpodbrz 233; *Sukowy* 1674 Rpog 156; *Sukowo* 1699 AtKu(AAG E7); *Sukowo* 1796–1802 MpSchröt XXV; *Sukowy* 1890 SG XI 560; *Sukowy* 1921 Sk X 85; *Sukowy*, *-ków*, *sukowski* 1972 UN 179, 19. — Pierwotnie *Sułków*, od n. os. *Sulek* (: *Sulistaw*) SSNO V 256, z suf. *-ów*, przejściowo też *-owo*. Forma *Sukowy* (także *Sukowo*) jest wynikiem uproszczenia grupy spółgłoskowej *-lk-* w związku z osłabieniem artykulacyjnym *u*, skojarzenia z ap. *suka* oraz pluralizacji. Lit.: SHGKu(materiały) 435; Nieckula, *-ov-* 200. KS

Suków (1), wś, kiel., gm. Daleszyce, 8 km na pld.-wsch. od Kielc: *Sukow*, *Szulkow* 1470–80 DB I 450, 457; *Sulcov* 1510, *Sulkuow* 1530, *Sulkuow* 1531 ASK I 10, 58, 312, 545; *Sulkow* 1529 LR 24; *Sulkow* 1540 ŻDz XV 584; *Sulkow* 1573, *Sukow* 1577 ASK I 9, 78v, 331; *Sukow* 1662 ASK I 67, 158; *Sukow* 1783–84 RejKor 235; *Sukow* 1791 MpPerSd; *Suków* 1827 Tabella II 209; *Suków* 1890 SG XI 560; *Suków* 1933 SkBy 1651; *Suków*, *-kowa*, *sukowski* 1966 UN 23, 75. — Dawniej *Sułków*, od n. os. *Sulek* SSNO V 254, z suf. *-ów*. W XVI w. odnotowano też formy z labializacją *o*. Na przełomie XVI i XVII w. dokonała się zmiana *Sułków* > *Suków* (zob. wyżej). Lit.: KSand 195; KopKiel 201. IN

Suków (2), wś, rad., gm. Przytyk, 19 km na pln.-zach. od Radomia: *Sulkow* 1508 ŻDz XV 477; *Sulkow* 1511/12 VisitGn 350; *Sulkow* 1511–23 ŁLB I 570; *Sulkow* 1564–65 Lusand 187; *Sulkow* 1569 ŻDz XIV 302; *Sułków* 1674 ASK I 69, 117v; *Sukow* 1783–84 RejKor 121; *Sukow* 1791 MpPerSd; *Sukowo* 1827 Tabella II 209; *Suków* 1877 Zin II 191; *Suków* 1890 SG XI 559–60; *Suków* 1921 Sk III 114; *Suków*, *-kowa*, *sukowski* 1970 UN 31, 43. — Dawniej *Sułków*, od XVIII w. *Suków*, o etymologii i zmianach zob. *Sukowy*. W XIX w. odnotowany wariant z suf. *-owo*. Lit.: KSand 194; KopRad 338–9. IN

Suków zob. **Sułków** (1), **Włóki** (1)

Sul zob. **Sól** (3)

Sulanki, cz. Konina, dawniej wś: *Tzulentzitz* 1328 KW II 420; *Sulentzicz* 1405 Lud 84; *Sulanki* 1469 KsgPoz 7, 365; *Szulanky* 1472 SHGKl(PG

8, 163?); *Szulanka* 1511–23 ŁLB I 230; *Sulanki* 1564 ASK I 5, 795v; *Sulancki* 1576 ASK I 12, 610v; *Sulanki* 1579 ŻDz XII 234; *Sulianki* 1583 ASK I 11, 1399; *Sulanki* 1673 ASK I 74, 35v; *Sulanki*, folw. 1783–84 RejKor 138; Folw. *Sulanki* 1793 MpPerKl; *Solanki* 1799 MpHopf XVII; *Sulanki* 1802–03 MpGillyPr; *Sulanki* 1839 MpKwat I 2; *Sulanki*, wś i fol. 1881 SG II 741; *Sulanki*, wś, folw. 1921 Sk II 35; wieś *Solanki*, folwark *Solancki* 1933 DzUrz(W. Łódz. nr 21, poz. 274); *Solanki*, wś i folw. 1948 ŚMWPOz 264; *Sulanki*, *-nek* 1982 WUN III 375; gw. *sulanki*, *-nek*, *sulańcecki*. — Pierwotnie *Suleńce*, od n. os. *Suleń(a)* SSNO V 247, z suf. *-ice*. Wtórnie *Sulanki* (efemerycznie też singularne *Sulanka*), zapewne z pośredniej formy *Sulątki* (wymiana suf. *-ice* > *-ki*), z uproszczeniem grupy *-ntk-* > *-nk-*. Okresowo występowała również postać *Solanki*, powstała w wyniku skojarzenia z ap. *solanka*. Lit.: GórnRWlqp 14. PS

Sulau zob. **Brzezina Sułowska**, **Sulmierz** (2), **Sulów** (4)

Sulańkowice zob. **Ślądkowice**

Sulbiny, dziś *Sulbiny*, wś, i *Sulbiny Dolne*, cz. wsi Sulbiny, dawniej wś, siedl., gm. Garwolin, 3 km na pld. od Garwolina: *Sulybiny* 1476 KkM 275; *Sulbini* 1576 ŻDz XVI 219; *Szulbiny* 1662 ASK I 72, 672v; *Sulbiny* 1783 MpPerMz; *Sulbiny* części dwie 1783–84 RejKor 711; *Solbiny* 1801–04 MpHeld; *Sulbiny celińskie*, *Sulbiny pniewki* 1827 Tabella II 209; *Sólbiny Górne*, *Sólbiny Dolne* 1839 MpKwat V 5; *Sulbiny Górne*, *Sulbiny Dolne* 1890 SG XI 561; *Sulbiny Dolne*, *Sulbiny Górne* 1921 Sk IV 19; *Sulbiny* 1952 UW 7; *Sulbiny Dolne*, *Sulbiny Górne* 1967 SM 1107; *Sulbiny Dolne*, *-bin* *-nych*, cz. wsi, *Sulbiny Górne*, *-bin* *-nych*, *sulbiński*, wś 1971 UN 124, 19, 20; *Sulbiny*, *-bin*, *sulbiński* 2004 DzU nr 229, poz. 2312. — Dawniej zapewne *Sulibiny*, od n. os. *Suliba* AntrP V 49 (: *Sulistaw*), z suf. *-iny*. Forma *Sulbiny* powstała na skutek zaniku *-i-* w pozycji nieakcentowanej. Nie można wykluczyć, że pierwotnie jednak *Sulbiny*, z *y* oznaczającym palatalność *l'*; n. os. *Sulba nienotowana. W XIX i XX w. dwa obiekty o n. zestawionych, z członami odróżniającymi od przym. *dolny*, *górnny*, efemerycznie też od nazw. *Celiński* i ap. *pniewie*. W 2004 r. zmieniono n. wsi *Sulbiny Górne* na *Sulbiny*. UB

Sulborowice, wś, piotr., gm. Falków, 16 km na pñ.-wsch. od Przedborza: *Sulborowycze* 1470–80 DB I 325; *Sulborowicze* 1494 Wdek-Opocz II 92; *Sulyborouicze* 1502 Sng II 284; *Sulyborowycze* 1503 Matr III nr 976; *Svlyborovycze* 1508 ŹDz XV 482; *Sulborovicze* 1511–23 LLB I 620; *Suliborowycze* 1529 LR 386; *Suliborowycze* 1564–65 Lusand 319; *Suliborowicze* 1577 ŹDz XIV 288; villae *Suliborowice* 1602–04 VisCrac 341; *Szulborowice* 1662, *Suliborowice* 1673 ASK I 67, 141v, 319; *Szulborowice* 1783–84 RejKor 223; *Sulborowice* 1791 MpPerSd; *Sulborowice* 1827 Tabella II 209; *Sulborowice* 1890 SG XI 562; *Sulborowice* 1921 Sk III 93; *Sulborowice*, *-wic*, *sulborowicki* 1969 UN 28, 66; gw. *suborovice*, *-vic*. — Dawniej *Suliborowice*, od n. os. *Sulibor* SSNO V 248, z suf. *-owice*. Zmiana w *Sulborowice* wskutek zaniku *-i-*, a forma gw. *Suborowice* jest wynikiem dalej jeszcze posuniętego uproszczenia *-lb->-b-*. Forma *Szulborowice* z hiperpoprawnym *Sz-*. Lit.: KSand 194; Rym-Patr 62. IN

Sulborze-Koty zob. **Szulborze-Koty**

Sulborze Magna zob. **Szulborze Wielkie**

Sulchow zob. **Sluchowo** (2)

Sulcke zob. **Sulków** (3)

Sulkenhagen zob. **Sulikowo** (1)

Sulconis Villa zob. **Sulkowice** (5)

Sule zob. **Kowalewo Podborne**

Sulec zob. **Szulec**

Sulechowo, wś, kosz., gm. Malechowo, 13 km na pñ.-zach. od Sławna: *Solchowe* 1267 PU II 188; *Sulechowe* 1295, de *Solkowe* 1296 PU III 255, 268; Methberen *Sulecow* 1309 PU IV 394; de *Solchowe* 1313 PU V 33; *Soldecowe* 1453 Trautm-Elb I 103; tho *Szoldekow* 1523 KIKr 170; von *Zoldekow* 1524 Rzduma I 83; *Soldekow* (1539) PomKirch I nr 31, 135; *Soldekow* 1618 MpLub; Gr. *Soldekow* 1756 KIKr 435; Gr. *Soldekow* 1789 MpGillyPom; *Groß Soldekow* 1821 Rumpf III 118; *Groß Soltikow* 1844 Magazin f. d. gesammte Thierheilkunde X 47; *Soldikow* (*Gross*) 1872 GemGut III 136; *Groß Soltikow* 1885 GemLex IV 146; *Soldekow* 1890 SG XI 43; *Gross Soltikow* 1912 Meyers I 658; *Soltikow* — *Sulechowo*, *-wa*, *sulechowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sulechowo*, *-wa* 1982 WUN III 375. — Od n. os. *Sulech*, *Solech* SSNO V 247 (: *Sulimir*, *Sulislaw*), z suf.

-ow(o). Nazwa zmieniona jako *Soldekow*, od połowy XIX w. *Soltikow*. Człon dyferencyjny od przym. *gross* ‘wielki’ dla odróżnienia od wsi *Klein Soldekow*, dziś *Sulechówko*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Sulechowo*. Lit.: LorSNH 115; TrautmElb I 103; Rzduma I 83. BCz

Sulechów (1), wś, krak., gm. Kocmyrzów-Luborzyca, 12 km na pñ.-wsch. od Krakowa: *Sulechow* 1442 CdUC I 71; *Sulyechow* 1470–80 DB II 153; *Szulochow* (!) 1490 ŹDz XV 441; *Svlechow* 1529 LR 303; *Suliechow* 1564 Lukrak II 82; *Sulechow* 1581 ŹDz XIV 20; *Sulechow* 1783–84 RejKor 325; *Sulechowo* 1787 MpPerKr; *Sulechow* 1855 MpKum; *Sulechów* 1890 SG XI 562; *Sulechów* 1921 Sk XII 19; *Sulechów*, *-chowa*, *sulechowski* 1963 UN 1, 36. — Od n. os. *Sulech* SSNO V 247, z suf. *-ów*, w XVIII w. też wariant z suf. *-owo*. Lit.: RKrak 162. IN

Sulechów (2), mto, ziel.: *Tczülchou* hus vnd stat (1319) CdB B I 438; *Tczülchov* Hus und Stat (1319), in districtu civitatis *Zulchow* 1320, *Zulchow* 1329 KW II 349, 356, 432; in *Czulchovo* 1376 AndSchl 342; in *Czulchow* (1385)1646 KW III 567; *Czolchaw* 1416 CdL III 735; oppidanus de *Czulchow* 1440 Presb III/1, 457; *Zolchau* 1476 CdB A XX 303; *Czulch* 1477, *Zülch* 1481 CdB C II 207, 266; *Czulch*, *Zcolch* 1482, *Czulch*, *Zulch* (1489) CdB B V 394, 429, 453, 461; *Czullich* (1497) CdB B VI 141; *Zölch* 1510, *Czüllich*, *Zulch* 1511 CdB A XXIII 359, 363, 365; *Czullich*, *Zulch*, *Czulch*, *Czolch* (1512), *Zullich* (1514), *Zulch*, *Czulch* (1518), *Zulch*, *Czulchow*, *Zulchaw* (1523) CdB B VI 248, 249, 264, 285, 334–5; Auf *Zulchs*, *Zulch*, *Zulich* (1524) CdB C III 306, 317; *Czüllich* 1527 CdB A XVI 141; *Scullich* (1528), *Zulch* (1534) CdB C III 364, 397; *Tzüllich*, *Tzülch* 1537 CdB A XX 324; *zulch* ... *Czulch* (1537), *zullich*, *zulch* (1538), *zullich* (1545) CdB B VI 444, 452, 454, 480; *Zülch* 1541 CdB SB 460; *Zullich*, *Züllich* 1546, *Zullich* 1551 CdB A XXIV 255, 256, 265; [łac.] *Zulichia*, [niem.] *Züllich* 1600 Schwenckfeld d2v; *Züllichaw* 1643 MpDSGlog; *Zylichow* 1644, der Stadt *Züllich* 1665 Bruchman, Annales... 1; P. *Zulichowo*, G. *Zillich* 1665 MpPPosn; *Züllichau* 1739 MpWielGlog; *Züllichau* 1791 MpPerPn; w Powiecie *Cylichowskim* 1811 Gazeta Korespondenta Warszawskiego i Zagranicznego nr 92, 1425; *Züllichau* 1821 Rumpf III

Sulechówek

381; *Cylichowo (Züllichau)* 1838 Słowaczyński 71; *Cielichów* (po niemiecku *Züllichau*) 1841 Plater, Mała... 90; *Celichów*, do *Celichowa* 1846 KsP 110, 180; *Cylichów, Celichów, Cylichowo*, niem. *Züllichau* 1880 SG I 723; *Züllichau* — *Sulechów, -a, sulechowski* 1946 MPol XXIV nr 44; *Sulechów, -chowa* 1982 WUN III 375. — Pierwotnie zapewne *Sulechowo* lub *Sulichowo*, od n. os. *Sulech* SSNO V 247, *Sulich (por. n. os. *Sulichna* SSNO V 248), z suf. *-owo*. Dostępne zapisy od początku stanowią niem. formy substytucyjne — ostatecznie w XVIII w. utrwaliła się postać *Züllichau*, która z kolei stała się podstawą dla pol. substytucji morfologicznych *Züllichowo* (1665 r.) oraz fonetycznych *Cylichów, Celichów*, funkcjonujących jako egzonimy w XIX i I. połowie XX w. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulechów*. Lit.: RymNmiast 233–4; Żuraszek-Ryś, Nazwy miejscowe powiatu zielonogórskiego, 2009, 99–100; Bruchman, Annales oder Geschicht-Buch und Chronica der Stadt Züllich, 1665, 1; Plater, Mała encyklopedia Polska, t. I, 1838, 90; Słowaczyński, Polska w kształcie dykcjonarza historyczno-statystyczno-jeograficznego, 1838, 71. PS

Sulechówek, kol., dawniej wś, gorz., gm. Choszczno, 2,5 km na pld.-wsch. od Choszczna: zu *Wordern* 1499 CdB C II 440; *Schulzenwerder, Eichwerder* XVIII w., *Eichwerder* 1731, *Züllichswerder*, wś 1765 SGorz 441; *Werder*, wś 1809 Bratring III 219; *Werder* 1821 Rumpf III 292; *Werder, Züllichswerder* 1828 OSG XX 82; *Der Werder* 1837 KDR nr 220; *Werder* 1850 Berghaus III 503; *Werder* 1851 MpRey nr 61; *Züllichswerder* 1871 GemGut II 132; *Züllichswerder* 1912 Meyers I 72; *Züllichswerder* Zgl. 1934 Mp-100(36-21); *Züllichswerder* — *Sulechówek, -ka, sulechóweczki* 1949 MPol XXVII nr A-76; *Sulechówek, -wka* 1982 WUN III 375. — Dawna n. niem. ponowiona z n. wyspy, por. *Werder* 1364 SGorz 441 (: *Werder* ‘wyspa’), dziś *Żeńsko*. Wtórnie n. z członami od ap. *Schulze* ‘sołtys’ (wyspa stanowiła część uposażenia sołtysów z Choszczna), *Eiche* ‘dąb’, od nazw burmistrza Choszczna *Züllicha* (por. słow. n. os. *Sulech*, zob. też *Sulechów* (2)). Nazwa *Sulechówek* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: SGorz 441; Rymar, Onom XXX 66; Rymar, Czopek, OSG XX 82. BCz

Sulechówko, wś, kosz., gm. Malechowo, 12,5 km na pld.-zach. od Sławna: to *Soldekow* 1540 PomKirch I nr 63a, 60; *Lut. Soldecow* 1618 MpLub; *Kl. Soldekow* 1756 KIKr 435; *Kl. Soldekow* 1789 MpGillyPom; *Klein Soldekow* 1821 Rumpf III 118; *Klein Soltikow* 1844 Magazin f. d. gesammte Thierheilkunde X 47; *Soldikow (Klein)* 1872 GemGut III 136; *Klein Soltikow* 1885 GemLex IV 165; *Soldekow, Kl.*, dobra ryc. 1890 SG XI 43; *Klein Soltikow* 1912 Meyers I 1002; *Klein Soltikow* — *Sulechówko, -ka, sulechóweczki* 1948 MPol XXV nr 14; *Sulechówko, -ka* 1982 WUN III 375. — Dawna n. niem. od zgermanizowanej n. pobliskiej wsi *Soldekow*, dziś *Sulechowo* (zob.), z członem dyferencyjnym od niem. *luttig*, niem. *klein* ‘mały’. Postać *Sulechówko* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: RZDuma I 83. BCz

Suleciechów zob. **Sulów**

Sulecki Borek, cz. wsi Sulęczyno, okresowo wś, gdań., gm. Sulęczyno: *Borreck* 1789 HKart 610; *Borrek* 1796–1802 MpSchröt IX; *Borreck*, adl. Etabliss. 1821 Mützell I 155; *Borrek* — *Borek* 1879 KęTn 9; *Borek*, wyb. 1890 SG XI 562; *Borek*, niem. *Borrek*, os. 1921 Sk XI 27, 72; *Bórek sulecki*, os. 1923 Lor 9; *Sulecki Borek* 1936–39 Ar 715; *Sulecki Borek*, wś 1967 SM 1108; *Sulecki Borek, -kiego -rka* 1982 WUN III 375; gw. kasz. *Buòrk, Sëlecki Buòrk* Lor 9. — Początkowo *Borreck*, od ap. *borek* (: *bór*), w formie zniemczonej *Borreck, Borrek*; miejscowość założono na obszarze lasu pod koniec XVIII w. Od lat 20. XX w. z członem dyferencyjnym *Sulecki*, od n. m. *Suleczyno*, dziś *Sulęczyno* (zob.), dla odróżnienia od pobliskiej wsi *Borek* (zob. w t. I mylnie *Borek Kamienny*). Lit.: MKart 163; HKart 608. BCz/PS

Suleczyn zob. **Sulęczyno**

Suleczyno zob. **Sulęczyno**

Suleiken zob. **Sulejki**

Suleje, wś, siedl., gm. Łuków, 5 km na pln.-wsch. od Łukowa: *Szlyey* 2. połowa XV w., *Schuley* 1490, Nurzyna dicta *Suleye* 1507 SHGLu III 163; *Szuleye*, Joannis Borzím 1531, *Sulieiiowie* 1552, *Suleie* 1580 ŻDz XIV 382, 392, 412; *Suleie* ... ze wsi *Suleiow* 1620 RPobLu 169; Borzimy ... Andrzej Sulej, *Suleje* ... Pani Waleriana Suleiowa 1673, Wies Slachecka *Suleie* ... Mikołai Suley 1674 ASK I 71, 10v, 53v; *Suleje* 1783–84 RejKor 289; *Suleie* 1787 Spis 426;

Suleie borzimy 1802 Crusius III/2, 395; *Suleie-barzyny* 1827 Tabella II 209; *Sulej* 1877 Zin II 192; *Suleje* 1890 SG XI 564; *Suleje* 1921 Sk IV 70; *Suleje, -jów, sulejski* 1970 UN 115, 20. — Od n. os. *Sulej* SSNO V 247 (: *Sulimir, Sulistaw*), w formie pluralnej. Efemerycznie też wariant *Sulejowie* z końcówką *-owie* oraz, w XIX w., singularyzacja nazwy. Notowana w XVI w. n. *Nurzyna* odnosi się do sąsiedniej wsi. Człon drugi *Borzimy*, notowany w I. połowie XIX w., odnosi się do nieistniejącej wsi, która została włączona do Sulejów, zob. *Borzimy* (5); zapis *Suleiebarzyny* (zamiast członu *Borzimy*) może przez skojarzenie z ap. *barzyna* ‘bagno’. Lit.: SHGLu III 163; KosLu 73; BańMorf 71. IN

Sulejowo (1), wś, leszcz., gm. Lipno, 6 km na pñn.-zach. od Osiecznej: *Sulevo* (1294)1302 KW II 90, fals.; *Zulewo* (1327)przed 1439 SHGPn IV 736; *Sulewo* 1362, *Sulewo* 1388 KW III 204, 609; *Szulewo* 1420 RWlkp III nr 854; *Suleyow* przed 1439, *Schulewo, Sulovo* 1481 SHGPn IV 736; *Sulyewo* 1510 NKs 131; *Sulevo* 1530 ASK I 3, 125; *Szuliewo* 1548 SHGPn IV 736; *Szulyewo* 1563 ASK I 4, 163v; *Suliewo* dominorum Suliewskich 1564 InwBPozn; *Sulewo* 1576 ASK I 5, 600v; *Suliewo* 1580–81 ŹDz XII 67; *Sulewo* 1622–24 PPOzn(Tab 1, 68); *Sulewo* 1676 ASK I 68, 1411; *Sulejowo* 1775 PPOzn(Tab 7, 120); *Suleiewo* 1783–84 RejKor 806; *Sulejowo* 1791 MpPerPn; *Saule*, p[olnisch] *Sulejowo* 1798 HstB I 591; *Saule* 1802–03 MpGillyPr; *Saule* 1821 Rumpf III 19; *Sulejowo* 1826 APPozn(53/3302/0/6.1/9, k. 5); *Sulejowo (Saule)* 1846 KsP 212; *Sulejowo*, urz. *Saule* 1890 SG XI 564; *Saule* 1912 Meyers II 687; *Sulejowo*, niem. *Saule* 1921 Sk X 95, 158; *Sulejowo, -wa* 1982 WUN III 375; gw. *sulejevo, -va, sulejeski*. — Dawniej *Sulewo*, od n. os. *Sul* SSNO V 247 (: *Sulimir, Sulistaw* itp.), z suf. *-ewo*, efemerycznie też *-ow(o)*. Pośćać *Sulejowo, Sulejowo*, notowana od XVIII w., powstała w wyniku interpolacji *-ej-* przed suf. dzierżawczym *-ewo*, por. jednak też n. os. *Sulej* SSNO V 247, która mogła być wariantem n. os. *Sul*. Od końca XVIII w. równolegle funkcjonowała zmieniona n. *Saule*. Lit.: SHGPn IV 736–9; PPOzn 294–5; BańMorf 130–1. PS

Sulejowo (2), wś, pozn., gm. Brodnica, 11 km na pñn.-zach. od Śremu: de *Suleuo* 1388 RWlkp

I nr 41; in *Sulewo* 1393, *Sulewo* 1395, de *Szulowo* 1396 Lek II nr 1475, 1734, 1932; *Sulewo* 1466 SHGPn(PG 6, 222); *Sulowo* 1471 SHGPn IV 739; *Sulew* 1489 SHGPn(PG 10, 11); *Solyew* 1524 SHGPn IV 739; *Sulewo* 1530 ASK I 3, 120v; *Szulewo* 1563 ASK I 4, 142v; *Suliewo* 1580–81 ŹDz XII 60; *Sulewo* 1622–24 PPOzn(Tab 1, 57); *Sulewo* 1676 ASK I 68, 1399; *Sulewo* 1775 PPOzn(Tab 7, 13v); *Suleiewo* 1783–84 RejKor 819; *Sulejowo* 1802–03 MpGillyPr; *Sulejowo* 1846 KsP 386; *Sulejowo* 1890 SG XI 564; *Sulejowo* 1912 Meyers II 912; *Sulejowo* 1921 Sk X 99; *Sulejowo, -wa* 1982 WUN III 375; gw. *sulevo, -va, suleski*. — Dawniej *Sulewo*, efemerycznie też *Sulew, Sulowo*. O późniejszej zmianie w *Sulejowo* zob. *Sulejowo* (1). Lit.: SHGPn IV 739–40; PPOzn 294. PS

Sulejowo zob. **Sulejów** (2), **Sulejówek**

Sulejki, wś, suwal., gm. Świętajno, 13,5 km na pñd.-zach. od Olecka: *Dammerowsken* al. *Sulleyken* (1550), *Sulleyken* (po 1550) KętL 510; *Dammroffsken* oder *Schuleiken* 1601 BiałKol 139; *Sulleiken* 1785 Goldb III 160; *Sulleyken* 1796–1802 MpSchröt XII; *Suleyk(i), -yk* ok. 1859 SzczeńTeKa 189–90; *Suleyken* — *Sulejki* 1879 KętN 169; *Dąbrowskie* al. *Sulejki* 1882 KętL 510; *Sulejki* — *Suleiken* 1938, *Suleyken* 1941 Choj 130; *Suleiken* — *Sulejki, -jek, sulejecki* 1946 MPol XXV nr 142; *Sulejki, -jek* 1982 WUN III 375; gw. *sulejki//sulejken*. — Początkowa n. *Dąbrowskie od nazw. odbiorcy nadania z 1550 r. Jakuba *Dąbrowskiego (Domerowsky)* BiałKol 139, w l. mn. Nazwa *Sulejki od n. os. *Sulejek, por. *Sulej* SSNO V 247, w l. mn. Błędna wydaje się hipoteza K. Szcześniak (za nią G. Białuński) o bałt. genezie n., chyba że od n. os. **Sul-eik-*, por. lit. n. os. *Sulà* (: *sulà* ‘oskoła, słodkawy sok drzewny, wydzielający się wiosną po nacięciu kory’ SEŚmocz 614) Lpvž II 855. W zapisie gw. ślad n. niem. Lit.: GórnRWrm 222; Szcześniak, PMT XII 204; BiałPrzem 30, 53; BiałKol 164, przyp. 409. RP

Sulejowie zob. **Sulej**

Sulejowo zob. **Sulejowo** (1), **Sulejówek**

Sulejowska Wólka zob. **Wólka Sulejowska**

Sulejowskie Kąty, wś, nieistniejąca, leżała w par. Sulejów, może to dziś Zabel, cz. wsi Strachówka, siedl.: *Kątnice Suleowskie* 1783 MpPerMz; wsi *Kąty Sulejowskie* i Kąty Balcery 1817 Gazeta Korespondenta Warszawskiego

Sulejów

i Zagranicznego nr 6, 96; *Suleiowskie kąty* 1827 Tabella II 209; *Kąty Suleiowskie* 1839 MpKwat V 4 (tu?); *Kąty sulejowskie* 1877 Zin I 257; *Sulejowskie Kąty* 1890 SG XI 569; *Kąty Sulejowskie* 1937 Mp-100(39-33). — Dawniej *Kątnice Sulejowskie*; człon pierwszy od ap. *kąt*, zob. *Kąty* (1), z suf. *-nice*, człon drugi od n. m. *Sulejów*, w formie przymiotnikowej. Później *Sulejowskie Kąty*; człon drugi od *kąt*, w l. mn. UB

Sulejów (1), mto, piotr.: *Sulugev* 1145 KW I 17, fals.; *Syliow ... Syljo* (1176)(1262)XV–XVII Sul I; *Suleiov* (1176)1232 KW I 547; *Svleov* 1224 KMłp II 32; *Sileou* 1234 Sul I 11; *Suluyo* 1237, *Suleijov* (1241)XV–XVI CdP I 27, 31; *Suleyow* 1296 Sul 21; *Suleyow* 1298 CdP III 70; *Sulejow* 1313, oppidio *Suleyw*, *Suleyow* 1388 Sul 25, 38; *Suleiow* 1511 *ŻDz* XIII 199; *Suleyow* 1511/12 *VisitGn* 369; *Suleyow*, *Sulyeyow* 1511–23 *LLB* II 186, 188; *Sulejow* 1553, *Solejow* 1563 *ŻDz* XIII 269, 309; *Suleiow* 1644 ASAGn 54; *Sulejouia* 1673 ASK I 74, 337v; *Sulejow* 1783–84 *RejKor* 191; *Sulejow* 1791 MpPerSd; *Sulejów* 1827 Tabella II 209; *Sulejów* 1839 MpKwat III 5; *Sulejów*, os. m. 1890 SG XI 565–69; *Sulejów*, os. m. 1921 Sk II 78; *Sulejów*, *-jowa*, *sulejowski* 1974 UN 46, 39; gw. *sulejuf*, *-ova*, *sulejowski*. — Pierwsze zapisy niepewne. Nazwę można odczytywać jako *Sulujów//Sulujów*, od n. os. *Suluj* *MalecSkr* 75, 101, lub *Sulejew//Sulejów*, od n. os. *Sulej* SSNO V 247, z suf. *-ew*, później *-ów*. W XVII w. poświadczona forma zlatynizowana *Sulejouia*. Lit.: SHGŁęcz II 124–8; *RospSEMig* 375; *RymNmiast* 233; *MalecSkr* 75, 101. KS

Sulejów (2), wś, siedl., gm. Jadów, 8 km na wsch. od *Thuszcz*: de *Sulewo* (1414–25)1456 MK 3, 104–104v (tu?); *Sulewo* (1471)1527 SHGMz-(BOZ 1603, IV 329); *Sulewo* 1477 MK 9, 88–88v; *Sulygewo* 1504 MK 18, 216; in villa *maiori Sulewo* 1524 MK 32, 219v; *Sulewo*, *Sulewo* 1535 *Matr* IV/2, nr 17187; *Suliewo* 1578 *ŻDz* XVI 406; *Suleiewo* 1674 ASK I 66, 1033; *Wies Suleiow* 1728 ASK 84/19, 288; villa *Sulejow* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 121); *Suleiow* 1783 MpPerMz; *Suleiów* 1827 Tabella II 209; *Suleiow* 1839 MpKwat V 4; *Sulejów* 1890 SG XI 564; *Sulejów*, *-jowa* 1982 WUN III 375. — Od n. os. *Sul*, z suf. *-ewo*, por. też n. lasu *Sulewo* (1438)1457 *Mznter* 169. Efemerycznie w XVI w. z łac. członem *Ma-*

ior. Formy *Sulejów*, *Sulejewo* powstały w wyniku wstawienia morfemu *-ej-*, zob. *Sulejewo* (1). Być może forma dłuższa (z *-ej-*) jest pierwotna, wtedy n. od n. os. *Sulej*. UB

Sulejów (3), wś, tarnob., gm. Tarłów, 14 km na płn.-wsch. od *Ożarowa*: *Suleyow* 1308 KMłp II 213; *Sulow* 1508 *ŻDz* XV 462; *Syliow* 1510, *Sulow* 1530, *Suloff* 1532 ASK I 10, 10, 195v, 586; *Sulow* 1529 LR 12; *Sulyoff* 1538, *Sulliiow* 1577 ASK I 7, 182, 550v; *Sulyow* 1578 ASK I 10, 745; *Sulow* 1662, *Sulow* 1673, *Sulow* 1674 ASK I 67, 15, 223, 390; *Sulejow* 1783–84 *RejKor* 380; *Sulejow* 1791 MpPerSd; *Suleiów* 1827 Tabella II 209; *Sulejów* 1877 Zin II 192; *Sulejów* 1890 SG XI 564–5; *Sulejów* 1921 Sk III 20; *Sulejów*, *-jowa*, *sulejowski* 1966 UN 26, 28. — Pierwotnie *Sulejów*, w XVI–XVII w. też *Sulów*, *Sulów*, od n. os. *Sulej*, *Sul*, *Sul* SSNO V 247 (: *Sulimir*, *Sulislaw* itp.), z suf. *-ów*. Lit.: *KSand* 194. IN

Sulejów zob. **Sulów**, **Sulów** (2)

Sulejówek, mto, warsz.: *Sulewo* 1526, *Suleiewo* 1532, *Sulieiuwo* 1563 ASK I 27, 453, 432, 184v; *Sulieiuwo* 1577, *Suliewo* 1578, *Sulewo* 1579, *Sulieieuwo* 1581, *Suliewo* 1583 ASK I 28, 502v, 425v, 252, 186, 108; *Sulewko* 1638 MK 183, 245v; *Sulewo* 1653 ASK I 28, 716; *Sulewo* 1674 ASK I 72, 849; *Suleiowek* 1783 MpPerMz; *Suleiowek* 1827 Tabella II 209; *Suleiowek* 1839 MpKwat IV 3; *Sulejówek* 1890 SG XI 569; *Sulejówek* 1921 Sk I 192; *Sulejówek*, *-wka*, *sulejowski* 1966 UN 135, 17. — Od n. os. *Sul*, *Sulej* SSNO V 253, 247, z suf. *-ewo*, *-owo*. Wtórnie *Sulewko*, *Sulewec*, *Sulejówek*; forma deminutywna z suf. *-ko*, *-ek*. Prawa miejskie *Sulejówek* otrzymał w 1962 r. Lit.: SHGWarsz 276; *RymNmiast* 233. UB

Sulemowo Małe zob. **Sulmówek**

Sulenberg, wś niezidentyfikowana, leżała zapewne w okolicach *Barlinka*, gdań.: *Sulenberg* 1410–11 SHGNM(Repertorium nr 359). — Nazwa niem. niejasna, drugi człon od ap. *Berg* ‘góra’, stanowi być może substytucję wcześniejszej n. słowiańskiej o podstawie antroponimicznej *Sul*, *Sul* (: *Sulimir*, *Sulislaw* itp.), *Sulen* SSNO V 247. BCz

Sulencice zob. **Sulęcice**

Sulencin zob. **Sulęcina** (1a, 3)

Sulencin Abbau zob. **Przyimiarki Sulęcińskie**
Sulencin Hauland zob. **Sulęcinek**

Sulencyzce zob. **Sulejce**

Suleńczyce zob. **Sulejce**

Sulerzyż zob. **Sulejczyr**

Suleszewo zob. **Sulaszewo**

Suleszowice zob. **Suloszowa**

Suleszów zob. **Suloszowa**

Sulew zob. **Sulejewo** (2), **Sulów** (3)

Sulewek zob. **Sulejówek**

Sulewko zob. **Sulejówek**, **Sulewo Male**

Sulewo zob. **Kajmy** (2), **Sulejewo** (1, 2), **Sulejów** (2), **Sulejówek**, **Sulewo-Kownaty**, **Sulewo-Prusy**, **Sulów** (3)

Sulewo-Kownaty, wś, łomż., gm. Wąsosz, 10 km na pld.-wsch. od Szczuczyna: *Szulewo* 1472 MK 5, 20v; de *Sulewo* ... de armis Kownaty 1473 ZHer nr 430; *Sulewo* ... granicies *Sulewskye* 1482, *Sulewo* 1492 MK 6, 150v i 277; Jasczoldus de *Sulewo*, Stanislaus filiaster ipsius de ibidem de armis Kownati 1517, de *Kownati* 1532 ZHer nr 948, 1026; *Sulewo Cownati* 1577 ŻDz XVI 363; *Sulewo Kownaty* 1795 MpPerPd; *Sulewo kownaty* 1827 Tabella II 209; *Sulewo-Kownaty* 1890 SG XI 569; *Sulewo-Kownaty* 1921 Sk V 90; *Sulewo-Kownaty*, *-wa-nat*, *sulewski* 1973 UN 155, 31; *Sulewo-Kownaty*, *-wa-Kownat*, *sulewsko-kownacki* 2015 DzU poz. 1636. — Wieś *Sulewo-Kownaty* powstała na włókach nad rzeczką *Sulówstok* (por. *Sulowstok* 1426 MkM I nr 320), które zostały zasiedlone przez ród *Kownatów*, stąd drugi człon nazwy. Natomiast człon *Sulewo* pochodzi od n. os. *Sul* (która motywowała także n. w.), z suf. *-ewo*. Lit.: WiśnGraj 81; ZMaz 225, 351. UB

Sulewo Maior zob. **Sulejów** (2)

Sulewo Male, os. zaginiona, leżała w pobliżu wsi Sulejewo (1), leszcz., gm. Lipno: *Sulewko* 1388 KW III 609; in ... *Parvo Sulefko* 1393, pro *Parvo Sulewo* 1396, *Parvum Sulewo* 1400 Lek II nr 1794, 1869, 2482. — Od n. m. *Sulewo*, zob. *Sulejewo* (1), z suf. *-ko*, także z członem dyferencyjnym od łac. przym. *parvus* 'mały'. Lit.: SHGPn IV 740. PS

Sulewo-Prusy, wś, łomż., gm. Wąsosz, 10 km na pld.-wsch. od Szczuczyna: *Sulewo* 1436 MK 335, 100; Mysko de armis Prussy, Nicolaus de *Sulewo* 1476, Jacobus Petri de altera *Svlewo*, Martinuss patruus suus de ibidem de armis Prusovie 1517 ZHer nr 487, 948; *Sulewo Pruszi* 1577 ŻDz XVI 363; *Sulewo Prusy* 1795 MpPerPd; *Sulewo prusy* 1827 Tabella II 209; *Sulewo-Prusy* 1890

SG XI 569; *Sulewo-Prusy* 1921 Sk V 90; *Sulewo-Prusy*, *-wa-Prus*, *sulewski* 1973 UN 155, 31; *Sulewo-Prusy*, *-wa-Prus*, *sulewsko-pruski* 2015 DzU poz. 1636. — Wieś *Sulewo-Prusy*, podobnie jak *Sulewo-Kownaty*, powstała na włókach nad rzeczką *Sulówstok*, które zostały zasiedlone przez ród *Prusów*, stąd drugi człon nazwy. Lit.: WiśnGraj 81; ZMaz 351. UB

Sulewo-Zabiele, wś zaginiona, leżała w dawnym pow. wąsoskim, w par. Białaszewo, łomż.: *Sulewo Zabiele*, *Suliewo Zabiele* 1577 ŻDz XVI 362, 364. — O członie pierwszym zob. wyżej, człon drugi od wyrażenia przyimkowego *za bielami* (por. *biel* 'mokradło, bagno, podmokła łąka'), z suf. *-e*. Lit.: ZMaz 351. UB

Suleyken zob. **Sulejki**

Sulejczyr, dziś *Sulerzyż*, wś, ciech., gm. Glinojeczek, 10,5 km na pld.-zach. od Ciechanowa: *Sulirzysz* 1384 HMil 401; *Szuliszirz* 1407 Płoń nr 1051; *Sulirzysz* 1425 Zakr I nr 1797; *Sulezizrs* (1442)1456 MK 3, 279v; *Sulirzisz* 1459 SHGPł(Ep. 5, 100); *ssvlirziza* 1472 Warsz nr 3059; *Szuliezisch* 1472 KkM 255; *Szvlirzysch* 1474, *Svlirz* 1476 SHGPł(Ep. 10, 94 i 13, 57); *Sulirzysch* 1479, 1482 MK 6, 153v; *Sulirz* 1495 SHGPł(Ep. 15, 104); *Sulirzyskh* 1497 Matr II nr 1010; *Zulirzysch* 1513 SHGPł(PT 1, 423v); *Schulirz*, *Sulirzysch* 1513 SHGPł(Ep. 7, 148v i 222v); *Schulirzysch* 1517 SHGPł(Os. 4874, f. 32v); *Sulyszyr* 1517 SHGPł(Ep. 149, 257v); *Swlirzys* 1522 SHGPł(Ep. 204, 149); *Schulierzsz* 1531, *Sulierzisch* 1538 SHGPł(RP 41, 149–149v i 219); *Sulierzis* 1578 ŻDz XVI 113; *Sulerzys* 1677 ASK I 72, 648; *Sulerzys* 1784 MpPerPd; *Sulerzys* 1827 Tabella II 209; *Sulerzyż* al. *Sulerzys* 1890 SG XI 569; *Sulejczyr* 1921 Sk I 21; *Sulejczyr*, *-rza*, *sulejczyrski* 1971 UN 123, 28; *Sulerzyż*, *-ża*, *sulerzycki* 2015 DzU poz. 1636. — Pierwotnie *Sulizyż*, od n. os. *Sulizyż (por. brus. *sulic*, ukr. *sułyti* 'obiecować', też scs. *sulijb* 'lepszy, możniejszy', żirb 'pasza, żer' Malec I 132, n. os. typu *Domażyż*, *Sobieżyż*), z suf. **-jz*. Zmiana *Sulizyż* > *Sulerzyż* polega na metatezie. Występuje też forma skrócona *Sulirz*. Lit.: SHGPł 293–3; ZMaz 352. UB

Sulejce, cz. wsi Rekowo, dawniej wś, płoc., gm. Zawidz: de *Sulencicz* (1431) Płoc I 173; *Sulencicze* 1486 MK 6, 179; *Sulencyczycze* 1491 MK 18, 46v; *Sulencicze* 1578 ŻDz XVI 42; *Su-*

Sulęcice

lencice 1662 ASK I 72, 423v; *Sulenice* 1784 MpPerPł; *Suleńcin* 1827 Tabella II 209; *Sulęcice* 1839 MpKwat IV 2; *Sulenczyce* al. *Sulęcice* 1890 SG XI 569; *Sulenczyce*, folw. 1921 Sk I 169; *Sulęcice*, -*cic* 1982 WUN III 375. — Od n. os. *Suleta* SSNO V 247, z suf. -*ice*, efemerycznie też -*in*. Lit.: SHGPł 292–3. UB

Sulęcice zob. **Sulanki**, **Sulicice**

Sulęcín (1), mto, gorz.: in *Sulench* 1241, *Zulench* 1244 CdB A XIX 124; *Sulencz* (1269)XV Hensel 301; oppidum *Sulenzec* 1286, villam *Sulnzhit* 1289 CdB A XIX 126; in oppido *Solenzick* 1308 CdB A XXIII 8; de Stat zu *Zelenceke* 1318, civitatis et castelli *Tzulenzk* 1322, zcu *Zculenczig* 1347, de stadt *Czulenzick* ... *Czullentzick* 1350 CdB A XIX 128, 129, 132, 133; czu *Czelentzick* 1352, *Czulenzich* 1362, zu *Czelenczk* (1458) CdB A XIX 139, 143, 161; *Zielenzig* (1460) CdB A XXIV 174; *Czulentz* (1478) CdB A XIX 165; *Zeylentzigg* 1 poł. XVI w. CdB A XXIV 238; *Zielentzigg* 1571 Jobst 53; *Zyllenzig* 1575, *Zielenzig* 1687 SGorz 442; *Zielenzig* 1822 MpUMbl 1918; *Zielenzig* — *Sulęcín*, -*na*, *suleńciński* 1946 MPol XXIV nr 44; *Sulęcín*, -*na* 1982 WUN III 375. — Silnie zmienzone zapisy nie pozwalają na jednoznaczne ustalenie słowiańskiej postaci nazwy. S. Rospond sugeruje odczytanie n. jako *Sulęcice*, a E. Mucke jako *Sulęcik*. Może n. należałoby odczytywać jako *Suleck(o)* lub *Sulęciec*, od n. os. *Suleta* SSNO V 247, z suf. -*sk-*, -*ec*. Przedwojenna postać zmienczona *Zielenzig*. Po 1945 r. urzędowo ustalono postać *Sulęcín*. Lit.: RospSEMiG 375; RymNmiast 233; MuckeNM 89; SGorz 441–50; Hensel, Hilczer-Kurnatowska, *Studia i materiały do osadnictwa Wielkopolski wczesnohistorycznej*. T. VI, 301. BCz

Sulęcín (1a), cz. Lenartowic, dawniej wś, kal., gm. Pleszew: *Cazecz Solantsky* 1411 RWlkp IV nr 362; [z Przedborem, dziedzicem w *Sulęcyczach* i *Pacynowicach*] (1416) LLB II 7, dopisek do dok.; *Sulanczino* 1443 KsgPoz 2, 87; *Sulancino*, *Sulanczino* 1448 KszKal 10, 324v; *Sulanczino* 1469, de *Sulanczino* 1473 Koz V 369, 735; *Szulaczyno*, desertum 1507 ASK I 12, 9v; villam, sed antiquitus desertam, dictam *Zollaczyno* 1511/12 LLB II 31; villa *Sulyanczin* deserta 1515 KsgPoz 15, 61v; *Sulęczyno*, *Suleczyno* 1539 KsgPoz 17, 274; *Sulecino*, *Szulieczino* 1562 KsgPoz 20,

163–163v; *Sulencino* 1575, *Sulencino Lenartowskie* 1582 TekiDw(5002, nr 4, 940, nr 5); *Sulencin* 1612, *Sulencino* 1630, *Sulęcín* 1646, *Sulęcín* 1653 TekiDw(2554, nr 8, 6226, nr 1416, 5535, nr 13, 295, nr 1066); *Sulencin*, folw. 1811 Koz V 369; Vw. *Sulencin* 1834 MpHey(Pleszew); *Sulencin*, folw. 1846 KsP 322; *Sulęcín*, urzęd. *Sulencin*, folw. 1890 SG XI 569; *Sulęcín*, niem. *Sulencin*, folw. 1921 Sk X 71, 158; *Sulęcín*, -*na* 1982 WUN III 375; gw. *suleńcin*, -*na*, *suleńciński*. — Początkowo n. *Sulęcín*, od XVI w. notowana współczesna postać *Sulęcín*. Wypis z 1416 r. wskazuje na wcześniejszą n. patronimiczną *Sulęcice, brak jednak oryginalnych przekazów źródłowych potwierdzających takie brzmienie nazwy. W XVI w. efemerycznie pojawia się też n. zestawiona *Sulęcino Lenartowskie* z członem lokalizującym od n. m. *Lenartowice* (1). PS

Sulęcín (2), dziś *Sulęcín Szlachecki*, *Sulęcín Włościański* i *Sulęcín-Kolonia*, trzy wsi, ostroł., gm. Stary Lubotyń i Ostrów Mazowiecka, ok. 9 km na płn. od Ostrowi Mazowieckiej: *Sulanczino* 1474, *Sulanczino* 1476 MK 9, 46a i 69v; *Sulanczino* 1510 SHGMz(Ep. 6, 152–153); *Sulieczino* 1578 ŻDz XVI 404; *Sulencin* 1783 MpPerMz; *Suleńcin* 1827 Tabella II 209; *Sulencin* 1839 MpKwat V 3; *Sulęcín* 1890 SG XI 569; *Sulęcín Szlachecki*, *Sulęcín Włościański* 1921 Sk V 64; *Sulęcín Szlachecki*, *Sulęcín Włościański*, *Sulęcín*, kol. 1952 UW 23; *Sulęcín Szlachecki*, *Sulęcín Włościański*, -*na* -*kiego*, *Sulęcín-Kolonia*, -*na*-*nii*, *suleńciński* 1971 UN 134, 15, 16, 18. — Od n. os. *Suleta*, z suf. -*ino*, wtórnie -*in*. Współcześnie trzy wsi o n. zestawionych; człony drugie od przym. *szlachecki*, *włościański*, ap. *kolonia*. UB

Sulęcín (3), wś, pozna., gm. Krzykosy, 7 km na płn.-wsch. od Książa Wielkopolskiego: *Sulenczyno* 1388, *Suloczino* 1390, *Sulanczino* 1398 Lek I nr 485, 742, 2631; *Suloczino* 1399 Lek II nr 761; *Szulanczino* 1462 SHGKI(PG 6, 212); *Sulanczino* 1510 NKs 66; de *Szolyeczyno* (1534) VisitGn 487; *Solieczino*, *Svleczino*, *Sulieczino* 1552 ASK I 11, 255, 267, 273; *Szolenczino* 1565, *Suleczino* 1576 ASK I 13, 66 i 12, 626v; *Sulieczino* 1578 ŻDz XII 212; *Sulencino* 1674 ASK I 74, 190; *Suleńcin* 1783–84 RejKor 817; w *Sulencinie* 1808 AP-Pozn(53/3511/0/6/1, k. 2); *Sulencin* 1846 KsP 357; *Sulęcín*, urzęd. *Sulencin* 1890 SG XI 569; *Sulencin*,

D[orf] 1912 Meyers II 912; *Sulęcin*, niem. *Sulencin* 1921 Sk X 104, 158; *Sulęcin*, -na 1982 WUN III 375; gw. *suleńcin/soleńcin*, -na, *sulencki*. — Dawniej *Sulęcino*, w XVI w. też *Solęcino* z przejściem -uL- > -oL-, od XVIII w. *Sulęcin*. W urzędowych wykazach forma zniemczona *Sulencin*. PS

Sulęcin (4), wś, wroc., gm. Święta Katarzyna, 6,5 km na płn.-wsch. od Żórawiny: *Nadlicz* sive *Sulenczino* ok. 1300 CdSil XIV 42, przyp. 12; *Suloczin* 1358, *Czulenczin*, *Solenczin* 1360, *Sulenczin* 1362, *Sulinczin* 1363, *Sulenczin*, villa *Sulenczin* 1364 ZfGS VI 17, 24, 30, 45, 49, 53, 61, 64; *Schuletschin* ok. 1425 Darst III 224; *Solenczin* 1579, *Saulwitz* 1666/67 J I 80, 518; *Saulwitz* 1736 MpWielWrAt; *Saulwiz* 1783 Z I 66; *Saulwitz*, *Solencin* 1830 Kn 665; *Saulwitz*, *Solencin* 1845 K 581; *Sulęcin* 1900 Myc 48; *Saulwitz* — *Sulęcin*, -a, *sulęciński* 1947 MPol XXV nr 124; *Sulęcin*, -na 1982 WUN III 375. — Od n. os. *Suleta*, z suf. -ino, -in. Na podstawie zniemczonej n. *Saulwitz* (dyftongizacja u > au) można domniemywać, że mogła też funkcjonować pośrednia n. *Sulowice*, od skróconej n. os. *Sul SSNO V 247*, z suf. -owice. Około 1300 r. odnotowano również n. *Nadlicy*, od n. os. *Nadla (: *Nadbor*, *Nadmir*, *Nadziej* itp.), z suf. -icy, która mogła być też ponowiona z n. wsi *Nadlicy//e* (dziś Nadolice Wielkie, zob. *Nadolice* (2)), znajdującej się 12 km na płn.-wsch. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulęcin*. Lit.: SNGŚI XIII 115; Eistert, ZfGS LXXII 348; DomWr 86. PS

Sulęcin zob. **Sulęcice**, **Sulęczyno**

Sulęcin-Kolonia zob. **Sulęcin** (2)

Sulęcin Szlachecki zob. **Sulęcin** (2)

Sulęcin Włościański zob. **Sulęcin** (2)

Sulęcinek, wś, poznań., gm. Krzykosy, 10 km na pld. od Środy Wielkopolskiej: *Olędry Sulęcińskie* 1788 Büsching XXII 88; *Holand. Sulęcinskie* 1793 MpPerKl; *Sulenciner Hol.* 1802–03 MpGillyPr; *Holędry Sulęcickie* 1815 APPozn(53/3511/0/6/7, k. 4); *Sulencin Ol.* 1846 KsP 357; *Sulencin-Hauland* 1888 MpMbl(3870); *Sulęcinskie Holendry*, urząd. *Sulencin Hauland* 1890 SG XI 569; *Warberg* 1905 GemLex V 166; *Warberg* 1911 MpMbl(3869); *Sulęcinek*, niem. *Warberg* 1921 Sk X 104, 158; *Sulęcinek* 1933 Mp-100(40-24); *Sulęcinek*, -nka 1982 WUN III 376; gw. *suleńcinek*, -nka, *sulencki*. — Początkowo n. zestawio-

na *Olędry//Holendry Sulęcińskie//Sulęcickie*, niem. *Sulenciner Holländer*, *Sulencin Hauland*, od terminu osadniczego *olędry//holendry* i przym. od n. m. *Sulęcin* (3). Nazwa niem. *Warberg* została ponowiona z niem. n. *Kopczynowa*, dziś cz. *Sulęcinka* (1902 MycPn 148). Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Sulęcinek*, z suf. -ek. PS

Sulęcino zob. **Slocin**, **Sulęcin** (1a, 2, 3, 4), **Sulęczyno**

Sulęcino Lenartowskie zob. **Sulęcin** (1a)

Sulęcińskie Holendry zob. **Sulęcinek**

Sulęcińskie Przymiarki zob. **Przymiarki Sulęcińskie**

Sulęczyno, wś, gdań., gm. Sulęczyno, 13 km na płn.-wsch. od Bytowa: ad terminos *Sulocinensis* (ok. 1224) Perl 23; *Sulocino* 1244 Lor X 192; *Suleczütz*, *Suenczyno*, *Szoliczino*, *Suleczino* 1365 SHGPG VIII 68; das dorff *Suleschyn* 1365, *Sulotzütz* ok. 1400 KKG 8, 230; *Sulenczyno* 1534 Inwwłoc 113; *Szoliczino* 1570 ŻDz XXIII 264; *Suleczino* 1583, *Suleczino* 1599 Font I–III 34, 463; *Suleczyno*, *Sulleczyn*, *Soleczin* 1605 Font XV 819, 822; *Solęczeni* 1606 Font XXXII 337; Ecclesiae *Solęczeniensis* ... communitate *Solęczeniensi* 1614 Font XV 823–24; in *Schollenczin* 1614 Font XX 220; *Solencino* 1616 Font XV 824; *Solęczyno* 1648 RP 192; na *Solecinie* ... *Solęcino*, do *Sileczyna*, z *Soleczynem*, *Solatin* ... *Sulatino* 1664 Font XXXII 91, 217, 272, 277, 336–7; in *Sollenczyno* 1673 Font XVI–XIX 517; *Sulęcin* 1682 Font V 158; *Suleczyn* (1686) SG XI 562; *Sulęcino* 1686–67 AtPrus(G20a, k. 27v); *Solenczynii* ... *Solęczeni* 1742 Font XXXII 285, 298; Ecclesiae ... *Solenczynensis* ... *Solęcino* 1749 Font XVI–XIX 217, 271; *Solenczyn* (1765) SG XI 562; *Sullenschin* (*Suleczin*) 1772/73 HAPr IV 652; *Suleczyn* 1773 HKart 608; *Suleczyno* (1780) SG XI 562; *Sullenczin* 1796–1802 MpSchröt VIII; *Sulencin* 1820 HKart 608; *Sullenschin* — *Sulęcin* 1879 Kętn 17; *Suleczyn*, mylnie *Sulęcin* i *Sulęczyn*, niem. *Sullenschin* 1890 SG XI 562; *Sullenschin* 1912 Bär 115; *Suleczyno*, niem. *Sullenschin* 1921 Sk XI 27, 87; *Sulęczyn* in. *Sulęcin* (*Sullenschin*) 1925 Krzep 113; *Suleczyno* 1952 UW 191; *Sulęczyno*, -na 1982 WUN III 376; gw. dawniej *sęlečano* (*sulăčano*) Lor 98. — Od n. os. *Suleta*, z suf. -ino, -in. W historii zapisów substytucyjnych oscylacja u : o, ć : ě pod wpływem kasz.

Sulgostów

wymowy *ć* jak *c* i substytucji do *j*. niem.; ponadto utrata nosowości *ę*. Lit.: Kasiske 229; MKart 163–4; Łuszczzyńska, PMT V 89–90. BCz

Sulgostów, wś, rad., gm. Klwów, 12 km na pñ.-wsch. od Drzewicy: *Sulgost[ow]* (1452)1618 KMłp V 57; *Sulygosthow* 1502 Sng II 284; *Sulygosthow* 1508 ŻDz XV 474; *Sulgostow* 1511–23 LLB I 657; *Szylgostow* (!) 1564–65 Lusand 193; *Suligosthow* 1569 ŻDz XIV 314; *Sulgostow* 1674 ASK I 69, 121v; *Sulgostow* (!) 1783–84 RejKor 149; *Sulgostow* 1791 MpPerSd; *Sulgostów* 1827 Tabella II 209; *Sulgostów* 1890 SG XI 569–70; *Sulgostów* 1921 Sk III 91; *Sulgostów, -towa, sulgostowski* 1970 UN 30, 52; gw. *sulgostuf, -ova, sulgoski*. — Dawniej *Suligostów*, od n. os. *Suligost* SSNO VII 246, z suf. *-ów*. Zmiana w *Sulgostów* wskutek zaniku *-i-*, por. też n. m. *Sulborowice* (dawniej *Suliborowice*). Lit.: KSand 194; KopRad 339. IN

Sulibiny zob. **Sulbiny**

Suliborek, wś, gorz., gm. Recz, 3,5 km na pñ. od Recza: *parva Silbern, parva Silburg* 1337 LandbNM 101, 106; *Lütken Silber* 1452 SHGNM-(Niessen Reg nr 61); *Lütken Silber* 1590 SGorz 450; *Lut. Silber* 1618 MpLub; *Kl. Silber* 1789 MpGillyPom; *Kl. Silber* 1833 MpUMbl 1331; *Klein Silber* — *Suliborek, -ka, suliborecki* 1947 MPol XXV nr 111; *Suliborek, -rka* 1982 WUN III 376. — Wieś założona została przez zakon cysterek z Recza zapewne między rokiem 1304 a 1326. Nazwa niem. złożona, z członem od łac. przym. *parvus*, niem. *klein*, śrdniem. *luttik* ‘mały’ i zniemczonej n. pobliskiej wsi *Sulibórz*, niem. *Gross Silber*. Nazwa *Suliborek* wprowadzona urzędowo po 1945 r. Lit.: TrautmElb I 49; LorSNH 111; SGorz 450–2. BCz

Suliborowice zob. **Sulborowice**

Sulibory zob. **Szulbory, Szulborze Wielkie**

Suliborz zob. **Szulborze Wielkie**

Suliborze-Koty zob. **Szulborze-Koty**

Suliborzyno, wś zaginiona, leżała w dawnym pow. ostrowskim, na Mazowszu: *Suliborzyno* (1422)1456 MK 3, 83; *Svliborzyno*, Falislao et Miloslao de *Suliborzyno* 1428 Mkm I nr 687. — Od n. os. *Sulibor* SSNO V 248, z suf. *-ino*. UB

Suliborzyno zob. **Szulbory, Szulborze Wielkie**

Sulibórz, os., dawniej wś, gorz., gm. Recz, 8 km na pñ.-wsch. od Recza: *Sylber* 1296 CdB A XVIII 7; *Antiqua Zilbern, magna Silburg* 1337 LandbNM

102, 106; *magna Silbur* 1348 SHGNM(Grotefend I nr 571); *Groten Tzylber* 1399 SHGNM(Lemcke 25); *Groten Silber* 1491 SGorz 452; *Grot Silber* 1618 MpLub; *Gr. Silber* 1789 MpGillyPom; *Silber* 1836 MpUMbl 1246; *Gross Silber* — *Sulibórz, -orza, suliborski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sulibórz, -borza* 1982 WUN III 376. — Nazwa zapewne słow., od im. rycerza pomorskiego *Zilbur*, tj. *Sulibora* lub *Żelibora*, z suf. **-jb*. W postaciach substytucyjnych wyrównanie do ap. niem. *Silber* ‘srebro, srebrny’. Człony dyferencyjne od przym. łac. *antiquus* ‘stary’, *magnus* ‘wielki’, niem. *gross* ‘wielki’, wobec n. wsi *Suliborek* (zob.). Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Sulibórz*. Lit.: TrautmElb I 49; LorSNH 111; SGorz 452–4. BCz

Sulice, wś, szczec., gm. Węgorzyno, 2,5 km na pñ.-wsch. od Węgorzyna: ein ... Vorwerk, das *Gehege* genannt 1784 Brüg II 337; *Neu Gerdshagen* 1834 MpUMbl 1063; *Neu Gerdshagen Kol.* — *Sulice, -lic, sulicki* 1949 MPol XXVI nr A-29; *Sulice, -lic* 1982 WUN III 376. — Dawna n. niem. od ap. *Gehege* ‘teren ogrodzony’. Później n. złożona *Neu Gerdshagen*, z członem dyferencyjnym od przym. *neu* ‘nowy’ i n. m. *Gerdshagen*, dziś *Gardno* (2). Nazwa *Sulice* wprowadzona urzędowo po 1945 r. BCz

Sulice zob. **Sulicice**

Sulicha, wś, ostroł., gm. Krasnosielc, 15 km na pñ. od Makowa Mazowieckiego: *Сулиха*, въ деревнѣ *Сулиха* 1889 APWarsz(79/496/0/-1, 4v); *Sulicha* 1902 Przew II 201; *Sulicha* 1921 Sk I 75; *Sulicha, -chy, sulichowski* 1971 UN 129, 24. — Od nazw. *Sulich* RymSEN II 507, ze zmianą paradygmatu. UB

Sulicice, wś, gdań., gm. Krokowa, 12,5 km na pñ.-zach. od Władysławowa: *Sulis, Suleczycz, Sillicze* 1180–1220 SchN 661; *Suliczitz* (1388)1399, *Suliczitz* 1398 Zeit IV 31, nr 153; *Suleczitz* ok. 1400, *Suleczitz, Suleztitz* 1400 KKG 218, 234, 236; *Sucziltz* (!) 1401 Zeit IV 25; *Groz Swlyczicze* 1402–09, *Grosswlyczicze* 1415 Krie 74; *Suleczicz* 1414–38 GZ 319; *Suliczicze* 1534 Inwwłoc 116; *Szoliczicz* 1570 ŻDz XXIII 280; *Szulitacz* (!) 1596 Font I–III 308; *Suliczycze* 1648 RP 194; *Sulicicie* 1682 Font V 166; *Sulitz* 1772/73 HAPr IV 652; *Sullitz* 1796–1802 MpSchröt IV; *Sullitz* — *Sulice* al. *Sulicice* 1879 KętN 48; *Sulice* al. *Sulicice*, niem. *Sulitz*, dobra ryc. 1890 SG XI

570; *Sulitz* 1912 Bär 115; *Sulicice* albo *Sulećice* 1923 Lor 98; *Sulicice* in. *Sulice* (*Sullitz*) 1925 Krzep 113; *Sulicice* 1952 UW 196; *Sulicice*, -*cic* 1982 WUN III 376; gw. *sěľ'ěcěce*, -*ø//-öv* lub *zulěce*, -*ø*, *sěľěcki//zulěcki*. — Od n. os. *Sulic (< *Sulitj), z suf. -*ice*. Występuje także wariant *Sulice* ze skróceniem -*icice* > -*ice*. Nazwa zapisana w licznych formach zmienionych; okresowo w XV w. z niem. członem od przym. *gross* 'duży', dyferencyjnym wobec *Kleyn Swlyczicze* 1402–09 Krie 74. Efemerycznie też *Sulećice* z nawiązaniem do n. os. *Suleća*; J. Treder uważa tę formę za pierwotną. Lit.: SHGPG VII 86; SchN 661–2; Treder, PMT III 81. BCz

Suliciechów zob. **Sulów**

Suligostów zob. **Sulgostów**

Suliki, os., dawniej wś, olszt., gm. Korsze, 4 km na płd.-wsch. od Sępopola: *Doringes* 1533, 1589, *Doringes* 1620–21 HAPr V 80; *Döhrings*, wś ok. 1780 HAPr IV 213; *Döhrings* 1796–1802 MpSchröt XI; *Döhrings*, folw. 1820 Wald 135; *Döhrings* ok. 1845 MpRey nr M; *Döhrings* 1920 MpHAPr I; *Doehringes* — *Duryniec*, dw. 1946 Ley I 30; *Döhrings* — *Suliki*, -*ik*, *sulicki* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Suliki* — *Döhrings*, os. 1951 Rosp 318; *Suliki*, -*lik* 1982 WUN III 376. — Dawna n. niem. *Döhrings*, od n. os. *Döring*, *Düring* Gott 492 (: śrdniem. *Döring* 'mieszkaniec Turynгии'), forma tzw. n. dopełniaczowej. Nazwa spolonizowana jako *Duryniec*. Po 1945 r. ustalono urządowo n. *Suliki*. RP

Suliki zob. **Sulki** (2)

Sulikowice zob. **Sulików** (3), **Sulkowice** (1, 4, 5)

Sulikowo (1), wś, kosz., gm. Barwice, 6,5 km na płn.-zach. od Barwic: *Zulickenhagenn* (1479)1562 Kleist I 72; *Sulckenhagen* 1618 MpLub; *Zulichenhagen*, *Zulickhagen* 1628, *Zülkenhagen* 1756 KIKr 241, 290, 401; *Zülkenhagen* 1789 MpGilly-Pom; *Zülkenhagen* 1839 MpUMbl 780; *Zülkenhagen* — *Sulikowo*, -*wa*, *sulikowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sulikowo*, -*wa* 1982 WUN III 376. — Nazwa *Sulickenhagen*, później *Zülkenhagen*, stanowi zapewne substytucję n. słow. od n. os. *Sulik* SSNO V 248 (: *Sulimir*, *Sulistryj*), z drugim członem od ap. *Hagen* 'gaj, żywopłot'. Po 1945 r. urządowo ustalono postać *Sulikowo*. Lit.: LorSNH 147; Rzduma I 268. BCz

Sulikowo (2), os., dawniej wś, szczec., gm. Świerzno, 10 km na płn.-wsch. od Kamienia Pomorskiego: *Soldekowe* 1369 LorSNH 146; *Czoldekow* 1518 PomKirch III A III 24; *Soldekow* XVI w. KIKr 182; *Solckow*, *Soldekow* 1618 MpLub; *Zoldeckow* 1628 KIKr 262; *Zoldekow* 1784 Brüg II 460; *Zoldekow* 1789 MpGillyPom; *Zoldekow* 1834 MpUMbl 600; *Zoldekow* — *Sulikowo*, -*wa*, *sulikowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Sulikowo*, -*wa* 1982 WUN III 376. — Najstarsze zapisy wskazują na niem. substytucję n. słow. *Solbkw-, od n. os. *Solek, *Sotk*, *Solka* SSNO V 254 (: *Suli*-), z suf. -*ów//-owo*. Możliwy też związek z ap. *solek* 'budynek lub część budynku służące do przechowywania zboża i przedmiotów wartościowych' Sstp VIII 333. Po 1945 r. urządowo ustalono postać *Sulikowo*. Lit.: LorSNH 146; TrautmElb I 103; Rzduma II 52; Rzetelska-Feleszko, Materiały Zachodniopomorskie XV 94–5. BCz

Sulikowo zob. **Sulkowo**, **Sulnikowo** (2)

Sulikowo-Barian zob. **Sulkowo-Bariany**

Sulikowo-Błony zob. **Sulkowo-Błony**

Sulikowo-Tyburcy zob. **Sulkowo Rzeczne**

Sulikowo-Żabiki zob. **Żabiki**

Sulików (1), wś, częst., gm. Moskorzew, 12 km na płd. od Włoszczowy: *Sulikow* 1511–23 LLB I 610; *Sulykow* 1540 ŻDz XV 577; *Sulikow* 1573 ŻDz XIV 274; *Sulikow* 1783–84 RejKor 64; *Sulików* 1827 Tabella II 209; *Sulików* 1890 SG XI 571; *Sulików* 1921 Sk III 142; *Sulików*, -*kowa*, *sulikowski* 1971 UN 35, 60. — Od n. os. *Sulik* SSNO V 248, z suf. -*ów*. Lit.: KSand 194. IN

Sulików (2), wś, dawniej mto, jel., gm. Sulików, 8 km na płd. od Zgorzelca: *volumus ...*, *quod nos Schoninberch constituti ad petitionem vasallorum nostrorum nobili viro Zdizlao de Schoninberc 1234 CdSax II/1, 105–6; Schonenberg 1268 CdL I 93; de Schonenberg 1276 CdSax II/1, 186; Schonberg in districtu Gorlitzensi 1341 CdL I 339; Schonberg 1373, Schonenberg 1376 OLUrk I/1, 93, 99; Schonenberg 1391, Schonberg 1416 CdL III 191, 724; Schonenberg 1426, Schonberg 1428 CdL II/1, 298, 492; Schonberg 1467, zcu Schonberg 1484 OLUrk I/2, 102, 151; Schönberg 1500 OLUrk II 55; Schonberg 1528–29, Schönberg 1578, Schönbergk 1594 CdL V 109, 164, 178; Schaenberge oppidum 1605 SGTS II 344; Schönberg in Ober-Lauiszt 1716*

Sulików

BenaGŁuż 427; *Schönberg* 1845 K 602; *Schönberg* i. *Ob. Laus.* 1885 GemLex VI 298; *Schönberg O[ber-]Lausitz* 1912 Meyers II 744; *Schönberg Oberlausitz* — *Sulików, -owa, sulikowski* 1946 MPol XXV nr 142; *Sulików, -kowa* 1982 WUN III 376. — Dawniej n. niem. *Schönenberg, Schönberg*, od *schön* ‘piękny’ i *Berg* ‘góra’. Od XVIII w. zaczęto stosować dodatkowy człon lokalizujący (in) *Ober Lausitz* od niem. n. Górnych Łużyc. Po 1945 r. wprowadzono urządowo n. *Sulików*. Lit.: SNGŚI XIII 115; Zych, Rocznik Dolnośląski XII 270–1; RymNmiast 234; RospSEMig 375; BenaGŁuż 427–34; SGTS II 344–52. PS

Sulików (3), cz. Siewierza, dawniej wś, kat.: bonorum suorum *Sulykowicz* 1367, von *Swlicaw* (!) 1415 Kkk II 26, 401; *Sulikow* 1443 ŻDz XV 452; *Sulikow* 1449 KMłp IV 489; *Szulikow* 1470–80 DB II 201; *Sulikow* 1529 LR 334; *vil-lam Sulikow cum praedio in ducatu Severien-si* 1602–04 VisCrac 224; *Sielików* (!) 1782–83 SHGKrMat 294; *Sulikow*, folw. i karczma 1783–84 RejKor 341; *Sulikow* 1787 MpPerKr; *Sulików* 1827 Tabella II 209; *Sulików*, folw. 1877 Zin II 192; *Sulików*, wś i folw. 1890 SG XI 570–1; *Sulików* 1921 Sk III 6; *Sulików, -kowa* 1982 WUN III 376. — Dawniej *Sulikowice*, od n. os. *Sulik*, z suf. *-owice*, wtórnie z dostosowaniem do nazw z suf. *-ów*. Lit.: RymPatr 62. IN

Sulim (1), wś zaginiona, znajdowała się w dawnym starostwie drahimskim, pozn.: *Advocacia in Sulim seu Salome* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 88). — Nazwa *Sulim* od n. os. *Sulim* SSNO V 248, być może z suf. **-jъ*, jednak z uwagi na brak starszych poświadczeń źródłowych nie można tego jednoznacznie stwierdzić. Nazwa oboczna *Salome* od im. biblijnego *Salome*. PS

Sulim (2), wś zaginiona, znajdowała się zapewne na pld. od wsi Czarnkowo, szczec., gm. Marianowo: de *Choritowe, Clukin, Zukan, Zukowe, Sadelowe, Sulim* et de *Thumerceliz villarum* 1269 PU II 218; de ... *Sadelowe, Sulinj* et de *Tumerzeliz* 1270 CdB A VI 18; de ... *Sadelowe, Sulim* et de *Tumerzeliz* 1270 PU II 234. — Miejscowość należała do zakonu joannitów. W starszym wydaniu dok. z 1270 r. (CdB) widnieje forma *Sulinj*, co mogłoby sugerować postać **Suliny* lub **Suliń*, jednak jest to zapewne wynik błędnego odczytania grafemu *m*. Ten zapis był przypuszczalnie źródłem

ustalonej po 1945 r. n. wsi *Sulino* (2), w tej samej gminie. Lit.: KozAt 22. PS

Sulimice, wś, kosz., gm. Darłowo, 8,5 km na pln.-wsch. od Darłowa: in *Czilmis* 1446, in villa *Cyllemitze* 1474 LBRug nr 78, 1793; Henningh *Czilmitze* 1493 Stojentin 57; in *Czlimisse* 1506 LBRug nr 2318; *Silmitz* 1539 PomKirch I nr 31, 137; *Cilmitz* 1618 MpLub; *Zilmutz* 1628 KIKr 251; *Zilmitz* 1789 MpGillyPom; *Zillnitz* — *Sulimice, -ic, sulimicki* 1947 MPol XXV nr 111; *Sulimice, -mic* 1982 WUN III 376. — Zniemczone zapisy źródłowe wskazują na pierwotną n. słow. z suf. *-ice*, pochodzącą może od n. os. *Sulim(a)* lub *Żelim* SSNO V 248, VI 362 (: *Suli-mir, Żeli-mysł*). Lit.: LorSNH 145; TrautmElb I 175; Si-ciński, OSG VIII 75; RzDuma I 164–5. BCz

Sulimice zob. **Sulmice**

Sulimierz (1), wś, gorz., gm. Myślibórz, 5 km na pld.-wsch. od Lipian: *Adelmannsdorffe* (1296) CdB A XVIII 7; *Adamsdorf* 1304 PU V nr 159; *Adelmannsdorf* 1337 LandbNM 89; *Adalmnstorp* (1354) CdB A XXIII 66; *Adamstorp* 1363 CdB A XXIV 68; *Adelmannsdorf* 1400 SHGNM(Gro- tefend I 296); zu *adamstorff* (1486) CdB A XXIV 204; zu *Ademstorff* 1486, zu *Adimstorff* 1499 CdB A XVIII 493, 503; des dorpes *Adamsthorp* 1551 CdB A XIX 434; *Andamßdorff* 1583, *Adamsdorff* 1644 Berghaus III 442; *Adamsdorf* 1796 MpGüss; *Adamsdorf* 1833/34 MpUMbl 1562; *Adamsdorf* — *Sulimierz, -rza, sulimierski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sulimierz, -rza* 1982 WUN III 376. — Dawna n. niem. od n. os. *Adelmann, Adalman* Gott 82 (: stwniem. *adal* ‘szlachcic’, ńrdniem. *adel* ‘szlacheckiego pochodzenia’ Lübben 3) i ap. *Dorf*, ńrdniem. *dorp* ‘wieś’ Kluge 139. W okolicy liczne lenna rycerskie. Wtórnie skojarzenie z n. os. *Adam*. Nazwa *Sulimierz* wprowadzona urządowo po 1945 r. Lit.: SGorz 454–7. BCz

Sulimierz (2), wś, wroc., gm. Milicz, 7,5 km na pld.-zach. od Milicza: [*Neudorf*] 1578, *Neudorff* 1639, *Newdorff* 1657 Darst XXXI 122, 202; a subditis *Novae villae* 1666/67 J I 459; *Neudorf* 1739 MpWielOels; *Neudorf* 1787 Z VII 404; *Neudorf bei Sulau* 1820 Rumpf II 293; *Neudorf* 1822 Mützell III 263; *Neudorf-Sulau* 1830 Kn 502; *Neudorf-Sulau* 1912 Meyers II 263; *Neudorf Sulau* — *Sulimierz, -a, sulimierski* 1947 MPol XXV nr 124; *Sulimierz, -rza* 1982 WUN

III 376. — Dawniej n. niem. *Neudorf*, od przym. *neu* ‘nowy’ i ap. *Dorf* ‘wieś’, w zapisie kancelaryjnym łac. *Nova Villa*. Wieś powstała po 1500 r. (Darst XXXI 116). Od XIX w. n. z członem lokalizującym od n. m. *Sulau*, dziś *Sułów* (4). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulimierz*. Lit.: SNGŚI XIII 115.

PS

Sulimierz Minor zob. **Szulmierz**

Sulimierz Wielki zob. **Szulmierz**

Sulimierzyce zob. **Sulmierzyce** (1, 2)

Sulimirz zob. **Szulmierz**

Sulimirzewo zob. **Szulmierz**

Sulimirzyce zob. **Sulmierzyce** (1, 2)

Sulimmen zob. **Sulimy** (3, 4)

Sulimowo, wś zaginiona, leżała w dawnym pow. nurskim, na Mazowszu: Capitulum locacionem ville *Sulimovo* in clave Zlotoriensi 1517 SHGMz(Kap. P 50, 132). — Od n. os. *Sulim* SSNO V 248 (: *Sulistaw*, *Sulimir*), z suf. *-owo*. UB

Sulimowo zob. **Sulinowo** (1), **Sulmów**, **Sulmówek**

Sulimowo Grodzkie zob. **Sulnowo**

Sulimowo Maior zob. **Sulmów**

Sulimowo Miejskie zob. **Sulnówko**

Sulimowo Minor zob. **Sulmówek**

Sulimów (1), cz. wsi Siucice, dawniej wś, piotr., gm. Aleksandrów: *Sulimów* al. *Siuczycze* lit. B, kol. 1874, 1885 SG X 631; Siucice i *Gaj* 1892 APPiotr(48/229/0/-/14, k. 5); *Sulimów*, wś 1902 Przew II 201; *Gaj*, вь деревни *Gaj* 1908 APPiotr(48/304/0/-/35, k. 27); кол. *Сулимовь* 1911 APPiotr(48/229/0/-/15, k. 11); *Gaj* 1915 KdwR(Opoczno); *Sulimów*, kol. 1921 Sk III 93; *Sulimów (Gaj)* 1937 Mp-100(43-30); *Sulimów* 1962 Mp-25(Opoczno); *Sulimów*, *-mowa*, cz. Siucic 1969 UN 28, 65; *Gaj* 1972 Mp-50(133.3); *Sulimów*, *-mowa* 1982 WUN III 376. — Od nazw. *Sulim* RymSEN II 506, z suf. *-ów*. Obocznie także *Siuczycze* lit. B; n. ponowiona z n. wsi *Siucice* (zob.), oraz *Gaj*, od ap. *gaj*. IN

Sulimów (2), wś, wroc., gm. Święta Katarzyna, 12 km na pñ.-zach. od Oławy: *Sulmenov* 1324, *Sylmenow* 1339 Reg nr 4329, 6269; *Silmenow* 1344 DomWr 124; *Sylmenow* 1351 ASchK III 291; *Sylmenow* 1361 DTex 160; *Silmenau* 1381 ZfGS XI 434, LI 258; *Silmenow* 1388 DTex 56; *Silmenow* 1410 SNGŚI XIII 115; *Schilmenaw* ok. 1425 Darst III 219; *Silmenaw* 1425, *Silmanaw*,

Sillmennaw 1548 DomWr 124–5; *Silmenaw* 1644 MpDSBres; *Silmenau* 1666/67 J I 400; *Silmenau* 1736 MpWielWr; *Sillmenau* 1743 SNGŚI XIII 115; *Sillmenau* 1795 Z XII 215; *Sillmenau*, *Alt-* u. *Neu-* 1845 K 636; *Sillmenau Alt*, *Neu* 1889 SG X 611; *Sillmenau*, *Sulimów* 1900 Myc 48; *Sillmenau* — *Sulimów*, *-owa*, *sulimowski* 1947 MPol XXV nr 124; *Sulimów*, *-mowa* 1982 WUN III 376. — Pierwotna postać n. trudna do ustalenia. J. Domański podejrzewa, że zapisy *Sylmenow*, *Silmenow*, później *Sillmenau*, stanowią niem. substytucję n. polskiego pochodzenia, być może *Sulimów, od n. os. *Sulim*, z suf. *-ów*. Taką postać ustalono urzędowo po 1945 r. zapewne w oparciu o niepotwierdzony nigdzie zapis *Sulymow, przytaczany bez daty przez K. Damrota (D 82). Na jego podstawie o pierwotnej formie *Sulimów* wnioskował S. Kozierowski (SIOc VIII 258), a za nim S. Rospond (RKJWr III 61). Pewne jest tylko pierwotne nagłosowe *Sul-*, por. zapis z 1324 r., którym Domański nie dysponował (por. też analogiczną zmianę *Sul-* > *Sil-* w przypadku n. wsi Sulimov na Morawach: *Svlimov* 1365, *Sylmow* 1670, *Sylimow* 1718 HosŠram II 522–3). Domański chyba słusznie odrzuca propozycję A. Moeperta (Archiv für schlesische Kirchengeschichte III 291), by n. tę wywodzić od niem. im. *Sillman, będącego jakoby skróconą formą n. os. *Seidelmann* (brak jakichkolwiek poświadczeń takiego antroponimu). Z dużą dozą ostrożności można też wziąć pod uwagę jako podstawę ojkonimu niem. formę im. biblijnego *Salomon* — *Sulmen, por. *Sulman*, *Solman* Gott 420. Lit.: SNGŚI XIII 115–6; DomWr 124–5.

PS

Sulimów (3), wś, zamoj., gm. Dołhobyczów, 32 km na pñd. od Hrubieszowa: de *Sulimowo* 1449, *Szvlmovo* po 1462, *Szulymow* 1469 AGZ XIX nr 1826, 1838, 1901; item *Svlmow* 1472 Rejłan 45; *Svlmow* 1482, *Szvlmow* 1490, *Svlmow* 1492, *Solymow* 1494 AGZ XIX nr 1985, 2148, 2274, 2383; *Sulimow* 1531 ŹDz XVIII/1, 246; *Sulijmow* 1551 AGB III 122; ville *Bulimow* (!) 1556 AGB IV 583; *Gzulimow* (!) et Lewcze 1558 AGB VI 83; de *Sulimow* 1571 AGB XI 1288; *Sulimow* 1578 ŹDz XVIII/1, 215; *Sulimow* 1673 ASK I 72, 296v; wsi *Sulimowa* ... z *Sulimowem* 1787 MJ 19, XIX, 218, 32, 85, 23; *Sulimow* 1839 MpKwat VII 9; *Sulimów kolo Wareża*, rusk. *Sułymiw* 1890 SG

Sulimów

XI 571; *Sulimów* 1952 UW 136; *Sulimów, -mowa, sulimowski* 1970 UN 109, 17. — Od n. os. *Sulim* (: ukr. *Sułym*), z suf. *-owo*, wtórnie *-ów*. W XIX w. przejściowo z określeniem *koło Waręża*, dziś wś (ukr. *Варяж*) na terenie Ukrainy. BCz

Sulimów zob. **Sulmów**

Sulimów Maior zob. **Sulmów**

Sulimów Minor zob. **Sulmówek**

Sulimówko zob. **Sulmówek**

Sulimy (1), wś, łomż., gm. Nowogród, 4 km na pld.-zach. od Nowogrodu: Stanislaus de Gumowo totam sortem suam 4 mansos in se continentem in hereditate Dzierzgi alias Zycharzewo prope Nowogrod iacentem, Gregorio de Zalansche pro 60 sexagenis perpetuo venditit 1465 HMil 128; *Dzyrgy* 1469 MK 5, 124v; *Dzyrzgowskye* granicies 1477, 1482, *Dzirgy* 1478 MK 6, 151v i 115v; *Dzyrgy* 1511 SHGMz(Ep. 149, 163v); *Sulimy* 1674 ASK I 66, 682; *Dzierzgi Zycharzewo-Sulimy* 1783 MpPerMz; *Sulimy* Dzierzgowscy bracia 1783–84 RejKor 498; *Dzierzgi-sulimy* 1807–17 AGAD(Zb. Kart. 380-30); *Drzezgi* (!) *Sulimy* 1827 Tabella I 108; *Sulimy* 1839 MpKwat V 2; *Sulimy* 1890 SG XI 571; *Sulimy* 1921 Sk V 53; *Sulimy, -lim* 1982 WUN III 376. — Początek wsi dało kupno w 1465 r. przez Grzegorza z Załęża herbu *Sulima* 4 włók we wsi Dzierzgi-Zycharzewo (dziś *Dzierzgi*). Nazwa *Dzierzgi* ponowiona z n. sąsiedniej wsi (zob.), a n. *Sulimy* pochodzi od n. herbu założyciela wsi, w formie pluralnej. Okresowo zestawienie *Dzierzgi-Sulimy, Dzierzgi-Zycharzewo-Sulimy*. Lit.: WiśnŁomż 73. UB

Sulimy (2), wś, łódz., gm. Parzęczew, 8 km na zach. od Ozorkowa: *Rozyce* quadruplex, videlicet Smyyovi, Frygyovi, Troyanovj, *Sulmy* 1511–23 ŁLB II 359; *Rozycze sulimini* 1517, *Rozycze sulymowe, Rozycze sulymyny* 1534, *Rozicze sulimouue* 1536, *Rozicze sulimowe* 1540 ASK I 14, 30v, 104, 131, 162, 210; *Rozicze Szwlimowe* 1576, *Rozicze Sulimowe* 1582 ASK I 15, 67, 682v; *Rozyce* troiany et *Sulimy* 1673, *Sulimy* 1677 ASK I 74, 603v, 717v; *Sulimy* 1783–84 RejKor 92; *Rozyce Sulimowe* 1793 MpPerŁęcz; *Sulimy* 1827 Tabella II 209; *Sulimy* 1839 MpKwat II 4; *Rózyce Sulimy* 1888, *Sulimy* 1890 SG IX 873, XI 571; *Sulimy* 1921 Sk II 58; *Sulimy, -lim, sulimski* 1972 UN 43, 24; gw. *sułimy, -muf, sułimski*. — Pierwotnie *Rózyce-Sul(i)my*//*Sulimowe*//*Suliminy*; o członie

pierwszym zob. *Rózyce* (1), człon drugi od n. os i heral. *Sulima* SSNO V 248, 249, w l. mn., z suf. *-owe* oraz *-iny*. Forma *Sulmy* powstała wskutek zaniku samogłoski *-i*. IN/KS

Sulimy (3), wś, suwał., gm. Biała Piska, 5 km na pln. od Białej Piskiej: *Sulimen* (1535) KęTL 444; *Sulimy* 1783 MpPerMz; *Sullimmen* 1785 Goldb III 160; *Sullimmen* 1796–1802 MpSchröt XVIII; *Sulimmen* 1836 MpReyPr(Johannisburg); *Sulimmen* ok. 1845 MpRey nr P; *Sulimmen* — *Sulimy* 1879 KęTN 152; *Sulimy* 1890 SG XI 571; *Sulimmen* — *Sulimy, -im, sulimski* 1947 MPol XXV nr 111; *Sulimy, -lim* 1982 WUN III 376; gw. *sił'imi*. — Od nazw. braci *Sulimów*, dla których umowa kupna włók pod założenie wsi pochodzi z 1533 r. (BiałKol 62). Lit.: GórnWrm 206; BiałOsad 143–4, przyp. 238; BiałPrzem 19–20, 81; BiałKol 70–1, 75. RP

Sulimy (4), wś, suwał., gm. Giżycko, 3,5 km na pln.-wsch. od Giżycka: *Sulimmen* 1555 BiałOsad 115; *Sullim* (1563), *Sullim* (1625) KęTL 495; *Sulimmen*, wś 1785 Goldb III 160; *Sulimmen* 1796–1802 MpSchröt XII; *Sulimmen* 1836 MpReyPr(Loetzen); *Sulimmen* ok. 1845 MpRey nr N; *Sulimmen* — *Sulimy* 1879 KęTN 157; *Sulimy* 1890 SG XI 571; *Sulimy* — *Sulimmen* 1941 Choj 130; *Sulimmen* — *Sulimy, -im, sulimski* 1947 MPol XXV nr 111; *Sulimy, -lim* 1982 WUN III 376. — Wieś powstała ok. 1555 r. lub na krótko przed tą datą. Lit.: Giżycko. Z dziejów miasta i powiatu, 1966, 126; GórnRWrm 206; BiałOsad 115, 133, 143–4, 181, przyp. 142, 204, przyp. 294, 212–3, 216, 221. RP

Sulimy zob. **Rapaty-Sulimy**

Sulin, wś, pozn., gm. Kłecko, 7 km na pld. od Kłecka: de *Silinowo* (!), de *Sulinowo*, de *Sulino* 1415 Koz V 370; de *Sulino* 1437 SHGKI(PG 1, 127); de *Szulino* 1462 SHGKI(PG 6, 118v); *Szulyno* 1511–23 ŁLB I 48; *Sulino* 1534, *Sulynowo* 1535, *Sulino* 1576 ASK I 12, 399, 477, 634v; *Sulino* 1580 ŻDz XII 145; *Sulino* 1674 ASK I 74, 218; *Sulin* 1783–84 RejKor 33; *Sulin* 1789 MKI(Tab 34, 326); *Sulino* 1798 HstB I 611; *Sulino* 1802–03 MpGillyPr; *Sulin* 1821 Rumpf III 175; *Sulin* 1846 KsP 468; *Sulin* al. *Sulino* 1890 SG XI 571; *Sulin* 1912 Meyers II 912; *Sulin*, obszar dworski 1921 Sk X 15; *Sulin, -na, sulimski* 1967 UN 77, 12. — Pierwotnie *Sulinowo*, n. z suf. *-owo*. Według

S. Kozierowskiego zapewne od n. rodu Porajów *Sulińskich*, „którzy, może, wyzbywszy się Sulinowa pod Żninem na rzecz arcybiskupstwa gnieźnieńskiego, nową założyli osadę pod Dębnicą, ich odwiecznym gniazdem” Koz V 370 (zob. *Sulinowo* (1)). Wtórnie *Sulino*, *Sulin*, wskutek upodobnienia do nazw dzierzawczych na *-ino*, *-in*. PS

Sulin-Strumilowo, cz. wsi Włochówka, dawniej wś?, łomż., gm. Wizna: *Szulino* 1471, *Sulino* 1480 MK 5, 8 i 82v; *Stromilowo* 1578 ŻDz XVI 379; Karczma *Strumilow* 1783 MpPerMz; *Strumilowo* 1839 MpKwat V 2; *Sulin-Strumilowo*, folw. 1921 Sk V 49; *Sulin-Strumilowo* 1931 Mp-100(36-35); *Sulin-Strumilowo*, kol. 1967 SM 1108; *Sulin-Strumilowo*, *-na-wa* 1982 WUN III 376. — Dawniej *Sulino*, od n. os. *Sul*, *Sula* SSNO V 253-4, z suf. *-ino*, wtórnie *-in*. Od XVI w. *Stromilowo*, *Strumilowo*, od n. os. *Stromilo*, *Strumilo* SSNO V 224-5, z suf. *-owo*, *-ów*. Współcześnie ustaliła się n. zestawiona *Sulin-Strumilowo*. UB

Sulinki zob. **Solinki**

Sulino (1), wś, gorz., gm. Choszczno, 5 km na płn.-zach. od Choszczna: *Ebens Aue* 1830 Berghaus III 505; Vw. *Ebenau* 1833 MpUMbl 1330; Vorw. *Ebenau* 1850 Berghaus III 504; *Równina Sunno*, n. przejściowa 1945-49 SGorz 457; *Ebenau* — *Sulino*, *-na*, *suliński* 1949 MPol XXVII nr A-76; *Sulino*, *-na* 1982 WUN III 376. — Wieś powstała po podziale w 1829 r. majątku w Sławęcinnie. Początkowo n. niem. *Ebens Aue*, od nazw właściciela, Wilhelma Ferdynanda *Ebena*, i ap. *Aue* ‘podmokła łąka, dolina, teren otoczony wodą’ Kluge 36, później *Ebenau*. Pierwszy człon n. przejściowej *Równina Sunno* wynika z fałszywej interpretacji n. niem. (por. niem. *eben* ‘równy’). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulino*. Lit.: SGorz 457. BCz

Sulino (1a), os. zaginiona, leżała koło Mini-kowa i Świerczewa, dziś części Poznania: villam que Nincovo dicitur cum certis sortibus ... *Sulino*, Svirchevo 1235 KW I 159. — Od n. os. *Sula* SSNO V 254 (: *Dobrosul*, *Sulimir*), z suf. *-ino*. Lit.: SHGPn IV 740; PPozn 295. PS

Sulino (2), wś, szczec., gm. Marianowo, 6,5 km na płn.-zach. od Suchania: *Goldbecke* (1329) PU VII 319; *Goldbecke* 1618 MpLub; *Goldbeck* 1789 MpGillyPom; *Goldbeck* 1834 MpUMbl 1244; *Głodowo*, n. przejściowa po 1945 Mazur I 20;

Goldbeck — *Sulino*, *-na*, *suliński* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sulino*, *-na* 1982 WUN III 376. — Dawna n. niem. może ponowiona z n. rz. *Goldbeck; por. *gold* ‘złoty’ i irdniem. *beke* ‘rzeka’ Lübben 35, por. n. przepływającej obok rzeki: *Die gestohlene Ihne* oder *der Bach* 1834 MpUMbl 1244. W 1947 r. w miejsce przejściowej n. *Głodowo* ustalono urzędowo n. *Sulino*, zapewne w oparciu o jeden z zapisów dla zaginionej os. *Sulim* (2). BCz/PS

Sulino zob. **Sulin**, **Sulin-Strumilowo**, **Sulinowo** (1)

Sulinowo (1), wś, bydg., gm. Żnin, 6 km na płn.-zach. od Żnina: *Sulyno* (1304)1511/12 Visit-Gn 290; *Sulimovo* 1357 KW III 70; *Schulynowo* 1511-23 ŁLB I 157; *Sulinowo* 1564 ASK I 12, 573v; *Sulynowo* 1577 ŻDz XII 184; *Sulinowo* 1618-20 PKal 247; *Sulimowo* 1673 ASK I 74, 89v; *Sulinowo* 1796-1802 MpSchröt XX; *Sulinowo* 1890 SG XI 572; *Sulinowo*, *-wa*, *sulinowski* 1971 UN 192, 35; gw. *sułinovoll/sulnovo*, *-va*, *sułinoskil/sulnoski*. — Pierwotnie zapewne *Sulinowo*, od n. os. *Sulim* SSNO V 246, z suf. *-owo*, wtórnie *Sulinowo* w wyniku dysymilacji *m-v > n-v*. Postać *Sulino*, choć odnotowana najwcześniej, pochodzi z XVI-wiecznej kopii i wydaje się być formą pochodną od n. *Sulinowo*, na co wskazuje konsonantyzm (*n* w miejsce *m*), widoczny w innych zapisach z XVI w. PS

Sulinowo (2), dziś *Borne Sulinowo*, mto, kosz.: **Borne**: *Borna* 1648 RP 195; *Gr. Born* 1789 MpGillyPom; *Gr. Born* 1850 MpRey nr 46; *Gr. Born* 1934 MpMbl(2465); *Gross Born* — *Borne*, *-ego*, *bornski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Świdry*, *Świedry* 1972 Mazur II 110. **Sulinowo**: *Linde* 1618 MpLub; *Linde* 1789 MpGillyPom; *Linde* 1850 MpRey nr 46; *Linde* 1934 MpMbl(2465); *Linde b. Krangen* — *Sulinowo*, *-wa*, *sulinowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sulinowo* 1967 SM 1108. **Borne Sulinowo**: *Borne Sulinowo*, mto 1993 DzU nr 86, poz. 400; *Borne Sulinowo*, *-nego* *-wa*, *borniańskosulinowski* 2013 DzU poz. 200. — Dawniej dwie wsi o n. niem.: (*Gross*) *Born* od ap. *Born* ‘źródło, studnia’, z dodatkowym członem od przym. *gross* ‘duży, wielki’, i *Linde* od ap. *Linde* ‘lipa’. Okresowo n. *Linde* z członem odróżniającym w formie wyrażenia przyimkowego od n. pobliskiej wsi *Krangen*, dziś *Kragi* (zob.). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulinowo* (przejściowo uży-

Sulinowo

wano także n. *Świdry, Świedry*) i *Borne*. Miasto położone jest nad jez. Pile. W okolicy atrakcją jest tzw. podwodny las, tj. część wyspy, która zapadła się do jeziora. Dawniej płynął tu strumień Strullbach, który ginał w ziemi, a miejsce to określano niem. n. *Verlorener Born* ('zaginione źródło'); zapewne właśnie człon *Born* z tej n. został ponowiony w n. wsi. W latach 30. XX w. na miejscu wsi Linde zbudowano garnizon wojskowy. W 1945 r. przejęła go Armia Czerwona i użytkowała do paździerznika 1992 r. W tym okresie mto było wyłączone spod administracji polskiej. W 1993 r. miejscowość została zdemilitaryzowana, a 1 października 1993 r. Borne Sulinowo otrzymało prawa miejskie.

BCz/PS

Sulinowo zob. **Sulin, Sulnowo, Sulnówko**

Sulinów zob. **Sulin**

Suliradzice, wś, wroc., gm. Krośnice, 17 km na płd.-wsch. od Milicza: *Wedelsdorff* 1775 ASC(Goszcz., U-1770-97, k. 78); *Wedelsdorf*, kol. 1787 Z VII 170; *Wedelsdorf*, wś 1821 Rumpf III 276; *Wedelsdorf, Wedlowicza* 1830 Kn 832; *Wedelsdorf, Wedlowice* 1845 K 726; *Wedlowice, Wedelsdorf* 1893 SG XIII 186; *Wedelsdorf* 1912 Meyers II 1086; *Wedelsdorf* — *Suliradzice, -ic, suliradzicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Suliradzice, -dzic* 1982 WUN III 376. — Miejscowość powstała w roku 1773 (Darst XXXI 131, przyp. 6). Nazwa niem. *Wedelsdorf*, od n. os. *Wedel* Gott 599 i ap. *Dorf* 'wieś', upamiętnia zapewne wywodzącego się z rodu *Wedel* Carla Heinricha von Wedel, pruskiego ministra wojny w XVIII w. Nazwę przejęto do j. pol. jako *Wedlowice* (suf. *-owice*) — dużą część mieszkańców stanowili osadnicy z Polski (Darst XXXI 131), por. nazwiska występujące w cytowanym akcie z 1775 r.: *Pieprzig, Kascha, Ruby*. Po 1945 r. ustalono urządowo n. *Suliradzice*. Lit.: SNGŚI XIII 116. PS

Sulirz zob. **Suleżyzr**

Suliska zob. **Suliszka**

Sulislai Villa zob. **Sulisławice** (5, 6)

Sulisław (1), wś, kal., gm. Raszków, 5 km na zach. od. Raszkowa: de *Sulislaw* 1403, de *Sulislawicze* 1410 RWlkp IV nr 104, 318; in *Sulislaw* 1497 Matr II nr 934; *Szulislaw* desertum 1507, *Szulislaw* desertum 1508, *Szubyslaw* desertum 1509, *Subyslaw* 1510 ASK I 12, 11, 71, 101, 131; *Subyslaw, Subislaw* 1563 ASK I 11, 763, 775;

Sulislaw praedium 1564, *Subislaw* 1565 ASK I 13, 181, 97; *Sulislaw* 1576 ASK I 12, 596; *Sulislaw* 1591 ASK I 11, 1535; Na *Sulisławiu* 1626-27 InwKl I 87; *Sulislaw* 1674 ASK I 74, 144; *Sunislaw* (!) 1783-84 RejKor 746; Folw. *Sunislaw* (!) 1793 MpPerKl; *Sunislaw* 1798 MpHopf XII; *Sulislaw* 1802-03 MpGillyPr; *Sulislaw*, w *Sulisławiu* 1811 APPozn(53/3321/0/1.1/1, k. 8); między *Sulisławem* i Łękocinami, *Sulislaw* 1846 KsP 29, 293; *Sulislaw* 1890 SG XI 572; *Sulislaw* 1912 Meyers II 912; *Sulislaw*, niem. *Sulislaw* 1921 Sk X 61, 158; *Sulislaw, -wia* 1982 WUN III 376; gw. *sułisłaf, -wa, sułisłafski*. — Od n. os. *Sulislaw* SSNO V 250-2, z suf. **-jb*, efemerycznie też *-ice*. Formy *Subislaw, Sunislaw* zniekształcone. PS

Sulisław (2), wś, opol., gm. Grodków, 6 km na zach. od Grodkowa: Das Vorwerk *Zülzhof* ist an Stelle des im Zülczwalde selbst gestandenen und von den Feinden total zerstörten Züldorf getreten, indem später am Rande des Waldes das jetzige Patronatsgut *Zülzhoff* gebaut wurde 1655 Lorenz 92; *Zülzhof* Fuhrwr. 1736 MpWielGrot; *Zülzhoff* ... gegen das alte Dorf 1759 Lorenz 92; das Vorwerk *Zülzhof* 1784 Z III 383; *Zülzhof*, folw. 1845 K 154; *Zülzhof*, dobra ryc. 1912 Meyers II 1241; *Zülzhof* — *Sulislaw, -wia, sulisławski* 1949 MPol XXVII nr A-29; *Sulislaw, -wia* 1982 WUN III 376. — Folwark *Zülzhof* (drugi człon od ap. *Hof* 'dwór, zagroda') powstał na miejscu zniszczonej w trakcie wojny trzydziestoletniej wsi *Zülzendorf*, dawniej *Sulislaw*, por. in *villa Sulislai* sive *Czulczkindorf* ok. 1300, *Czulczindorf* ok. 1300 CdSil XIV 82, 167, *Swliczow* 1373, *Schuluchow* 1375, *Czulschow* 1376 Scholz 92, *Zilzendorf* 1658 MpDSGrot. Po 1945 r. ustalono urządowo n. *Sulislaw* na podstawie dawnej n. wsi. Lit.: SNGŚI XIII 116; BorGŚI 125; Lorenz, Heimatblätter des Neissegau VI/12, 1930, 92; Scholz, Das geistliche Fürstentum Neisse (...), 2011, 397. PS

Sulisławice (1), dziś *Sulisławice* i *Sulisławice-Kolonia*, cz. mta Kalisz, dawniej dwie wsi: de *Sulislawicze* 1402 RWlkp IV nr 45; *Sulyslawycze* 1497 Bob nr 340; *Szulyslawycze* 1507, *Sulislawycze* 1509, *Sulyslawycze* 1510 ASK I 12, 8, 98, 223; cum *Solislawicze* 1511/12 VisitGn 421; *Schulyslawycze* 1511-23 ŁLB II 43; *Sulyslawycze* 1534 ASK I 12, 265v; *Szulislawicze* 1555

KszKal 21, 468; *Sulislawice* 1579 ŻDz XII 116; *Sulislawice cum Gay* 1618–20 PKal 72; do *Sulislawic* 1641 InwKl I 105; *Sulislawice* 1673 ASK I 74, 18v; *Sulislawice* 1700 InwKl I 280; *Suslawice* (!) 1783–84 RejKor 38; *Sulislawice* 1793 MpPerKl; *Sulislawice* 1839 MpKwat I 3; *Sulislawice* 1890 SG XI 572; *Sulislawice*, wś i kol. 1912 Graeve II 136; *Sulislawice*, wś, *Sulislawice*, kol. 1921 Sk II 21; *Sulislawice*, -wic, *sulislawicki*, *Sulislawice-Kolonia*, -wic-nii, *sulislawicki*, dwie wsi 1971 UN 80, 16; *Sulislawice*, *Sulislawice-Kolonia* 1999 DzU nr 110, poz. 1266. — Od n. os. *Sulislaw*, z suf. -ice. W XVI w. notowana forma *Solislawice* ze zmianą -uL- > -oL-. Na początku XX w. obok wsi powstała kolonia o równobrzmiącej nazwie, która po uzyskaniu statusu wsi otrzymała n. z członem dyferencyjnym *Kolonia*. W 1999 r. obie miejscowości włączono do Kalisza.

PS

Sulislawice (2), wś, kat., gm. Wolbrom, 5,5 km na wsch. od Wolbromia: de *Sulislavici* (1229)1634 KTn 23, fals. XV; de *Sulisslauicz* 1381 Krak nr 761; *Sulisslauicze* 1429 Hel II nr 2268; *Szulislawicze* (1450) KMłp IV 510; *Sulislawycze* 1470–80 DB II 36; *Szulyslawicze* 1490 ŻDz XV 438; *Sulyslawycze* 1512 Matr IV/2, nr 10300; *Sulislawicze* 1529 LR 277; *Sulislawicze* 1564 Lukrak II 78; *Sulislawice* 1629 RPobKr 150; *Sulislawice*, folw. 1783–84 RejKor 347; *Sulislawice* 1827 Tabella II 209; *Sulislawice* 1890 SG XI 572; *Sulislawice* 1921 Sk III 70; *Sulislawice*, -wic, *sulislawicki* 1964 UN 11, 126; gw. *suł'isųawice*, -vic, *suł'isųaski*. — Od n. os. *Sulislaw*, z suf. -icy, potem -ice. Lit.: RKrak 162; RymPatr 62. IN

Sulislawice (3), wś wchłonięta przez Zemborzyce, dziś cz. mta Lublin: *Sulislawice* 1383 AS II 61; *Sulyslawicze* (1418)1518 ZDM I 420; *Sulyslawycze* et Konopnica 1459 LKP 83; *Sulyslawycze* 1459 SHGLu III 229; *Sulislawicze* 1497 Matr II nr 647; *Sulyslawycze* 1506 Matr III nr 2648; *Sulislawicze* 1521 Matr IV/1, nr 3578; *Sulislawicze* 1532 Matr IV/2, nr 16478. Lit.: SHGLu III 229, IV 138–9; KosLu 73; RymPatr 62. IN

Sulislawice (4), wś, tarnob., gm. Koprzywnica, 15 km na pñ.-zach. od Tarnobrzega: de *Sulislawicz* 1325–27 MVat I 165; de *Sulisslauicz* (1366), *Sulisslauice* 1370 KMłp III 202, 241; *Sulislawicze* 1373 MVat IX/3, 17; *Sulyslawycze*

(1425)1516 ZDM II 56; *Sulyslawicze* 1470–80 DB II 349; *Ssulyslawycze* 1508 ŻDz XV 458; *Sulislawicze* 1529 LR 251; *Sulislawice* 1564–65 Lusand 326; *Szuliszlawicze* 1579 ŻDz XIV 168; *Sulislawice* (1676)XVIII RPogMłp 275; *Sulislawice* 1783–84 RejKor 262; *Sulislawice* 1827 Tabella II 209; *Sulislawice* 1890 SG XI 572–3; *Sulislawice Prywatne*, *Sulislawice Poduchowne*, dwie wsi 1902 Przew II 201; *Sulislawice* 1921 Sk III 125; *Sulislawice*, -wic, *sulislawicki* 1970 UN 32, 55; gw. *suł'isųawice*, -vic, *suł'isųaski*. — Od n. os. *Sulislaw*, z suf. -ice. Okresowo dwie wsi; człony odróżniające n. zestawionych od przym. *prywatny*, *poduchowny*, odzwierciedlały stosunki własnościowe. Lit.: KSand 194; RymPatr 62. IN

Sulislawice (5), wś, wałb., gm. Świdnica, 3,5 km na pñ.-wsch. od Świdnicy: *Sulyslawendorf*, *Zulezlai villa* 1308 Reg nr 2984, 3019; *Sulizlaidorf*, *Czolczendorf* (1308) K 781; in *Zulislai villa* 1318 CdSil X 85; *Czulczendorf* 1366, *Czukilndorf* (!) 1367, *Czolczendorf* 1374 LandbSch I nr 130, 43, 919; in *Colczin* 1376 Heyne II 100; *Czolczendorf* 1389, *Czolczendorf* 1390, *Czulczendorf* 1391 LandbSch II nr 747, 790, 956, 1011; de *Czolczindorf* 1399 LandbSch III nr 653; *Tzoltzendorff* 1540 CdSil XXXV 158, 159; *Zültzendorff* 1633–41 Darst VI 118; *Ziltzendorf* ok. 1660 MpDSSvid; *Ziltzendorff* 1666/67 J I 679; *Zültzendorff* 1690 StZach XI 179; *Zültzendorf* 1736 MpWielSchw; *Zültzendorff* 1768 ZfGS XLIV 98; *Ziltzendorf* 1785 Z V 525; *Zültzendorf* 1845 K 781; *Zültzendorf*, *Sulislawice* 1941 Wrzosek 20; *Zültzendorf* — *Sulislawice*, -wic, *sulislawicki* 1948 MPol XXV nr 142; *Sulislawice*, -wic 1982 WUN III 376. — Pierwotnie zapewne n. *Sulislawice, w formie kancelaryjnej łac. *Sulislai villa*, zniemczona jako *Zültzendorf*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulislawice*. Lit.: SNGŚI XIII 116; Nieckula, OSG II 108. PS

Sulislawice (6), wś, wałb., gm. Żąbkowice Śląskie, 6,5 km na pñ. od Żąbkowic Śląskich: in villa *Sulislani* (!) sive *Czulczlandorf* (!) ok. 1300 CdSil XIV 83; *Czulislawicz*, *Sulislai villa* 1324 Reg nr 4363; De villa *Gulislai* (!) 1335 MPL I 371; in dem dorfe *Czolczendorf* des weichbildes Nimtsch 1375 LandbSch I nr 962; *Czölcindorff* (1375) K 781; in villa *Czulczendorf* 1385 LandbSch II nr 106; *Czulczendorf* alias

Sulisławice

Sulislawitzi ok. 1425 Darst III 220; *Czulczindorff* 1447 ZfGS XLIX 221; *Zülzendorf* 1622, *Zilzendorf* 1654 Presb II 356, 357; *Zültzendorf* 1736 MpWielMunst; *Zültzendorff* 1743 SNGŚI XIII 116; *Zilzendorf* ... in alten Schriften immer durch *Zülzendorf* geschrieben 1782 Presb II 355; *Zuelzendorf* 1783 Z I/4, 51; *Zülzendorf* 1845 K 781; *Zülzendorf* — *Sulisławice*, *-ic*, *sulisławicki* 1947 MPol XXV nr 124; *Sulisławice*, *-wic* 1982 WUN III 377. — Pierwotna n. *Sulisławicy*, od n. os. *Sulisław*, z suf. *-icy*, w formie kancelaryjnej łac. *Sulislai villa*, zniemczona jako *Zülzendorf* (łac. *villa*, niem. *Dorf* ‘wieś’). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulisławice*. Lit.: SNGŚI XIII 116–7; Nieckula, OSG II 108. PS

Sulisławice (7), wś, wroc., gm. Trzebnica, 2 km na płn.-wsch. od Trzebnicy: *Weystzaw*, *Weyschaw* 1410 CdSil IV 268, 269; *Weyschow* 1416 Heyne II 777; *Weyschaw* 1416 HaeG 385; *Wischawe* 1712 MpDSOls; *Wischawe* 1718 CdSil IV 289; *Wischawe* 1739 MpWielOels; *Wischawe* 1779 Büsching XIII 295; *Wieschawe* 1785 Z IV 395; *Wieschawe*, s. richtiger *Wischawe*, *Wischawe* 1830 Kn 849, 860; *Wischawe* 1845 K 741, 750; *Grüntal*, fr. *Wischawe* 1937–38 OÄSchl II 11; *Grüntal* — *Wyszów*, *-owa*, *wyszowski* 1948 MPol XXVI nr A-78; PGR *Sulisławice* 1964 Mp-25(Trzebnica); *Sulisławice*, *-ic*, *sulisławicki* 2001 DzU nr 153, poz. 1772. — Dawna n. ponowiona z n. rz. **Wis(z)awa*, *Wiskawa (Babik 317), dziś Sowa, nad którą leży miejscowość, por. *Wiscaua*, *Vischaua*, *Wischaua*, ad ... rivulum *Vischavam*, *Vischauam* 1208, *Vischaua* 1218 SUR I 79, 83, 134, zniemczona jako *Weyschaw*, *Wischawe*. Nazwę niem. *Grüntal* wprowadzono w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Wyszów*, którą następnie zastąpiono n. *Sulisławice* w oparciu o zapisy dla nieistniejącej dziś miejscowości *Sulisławicy* (zob.), leżącej w przeszłości w miejscu obecnych Sulisławic — nie było jednak ciągłości osadniczej między oboma miejscowościami (autorzy SNGŚI umieścili zapisy dla obu miejscowości w jednym haśle). A. Bach utożsamiał miejscowość *Wischawe* z zaginioną miejscowością *Jawichowo* (por. de *Yauichouo*, de *Yauichovo* 1208, *Iauichouo* 1216, *Yauichovo* 1218 SUR I 84, 105, 134; *Iauichouo* 1235

SUR II 64), jednak wydawcy źródeł historycznych zgodnie twierdzą, że *Jawichowo* to zaginiona miejscowość w pobliżu Pawłowa Trzebnickiego (Hae 40, przyp. 30, CdSil VII/1, 94, SUR I 336), nieuwzględniona w t. VIII. Lit.: SNGŚI XIII 116–7; Bach, Archiv für die Geschichte des Bisthums Breslau 2, 1859, 124; Engelbert, Schlesische Geschichtsblätter 3, 1918, 62–4. PS

Sulisławice zob. **Sulisław** (1)

Sulisławice-Kolonia zob. **Sulisławice** (1)

Sulisławice Poduchowne zob. **Sulisławice** (4)

Sulisławice Prywatne zob. **Sulisławice** (4)

Sulisławicy, wś zaginiona, znajdowała się nad rz. Sową, w pobliżu Trzebnicy, wroc.: Ex dono Sulizclai duas villas, unam in montibus, que dicitur *Sulizclaiuci*, alteram Cochetov 1155, inter quercus et villam, que dicitur *Zulizlauichi* 1202–03, pro parte *Sulizclaiuc* dederam, et aliam partem cum decima de eadem villa *Sulizclaiuc*, que ad rivulum, qui dicitur *Wiscaua*, remanserat ... usque ad preminatum rivulum *Wiscauam*, qui tunc villam *Sulizclaiuc* preterfluebat 1208, *Zulizlauich*, *Zulizclaiuc* 1208, *Zulizclaiuc* 1216, *Zulizlauich* 1218 SUR I 21, 56, 79, 83, 105, 133; *Zulizclaiuc* 1235, In territorio Vratizlouiensi Cerequiz, Cotouici et *Sulizclaiuci* 1245 SUR II 64, 172. — Od n. os. *Sulisław* (por. pierwszy zapis), z suf. *-icy*. Na podstawie powyższych zapisów źródłowych ustalono n. pobliskiej miejscowości *Sulisławice* (7). Lit.: Engelbert, Schlesische Geschichtsblätter 3, 1918, 62–4. PS

Sulisławicy zob. **Sulisławice** (2, 6)

Sulisławie, wś zaginiona koło Żukowa, gdań.: *Svlislaue*, *Zulislaue* (1209) Perl 13; 4 villas ... *Sulisław* 1209 Font XVI–XIX 336; villarum ... *Zulizlawe*, *Zulislawe* (1295) Perl 475. — Od n. os. *Sulisław*, z suf. **-je*. Lit.: TrautmElb I 48; MKart 165. BCz

Sulistrowa, wś, krośn., gm. Chorkówka, 7,5 km na płn.-zach. od Dukli: *Sulostryiowa* 1366, *Sulistrioua* (1377)1385 AGZ III nr 16, 24; *Sulistrowa* 1418 SHGKr(TB 1A, 157); *Sulistrowa* 1487 Matr I nr 1878; *Sullystrova* ... *Sulystrova* ... *Svlystrova* 1496 AGZ IV nr 122; *Svlistrowa* 1529 LR 284; *Sulistrowa* 1581 ŻDz XIV 118; *Sulistrowa* 1634 ASK I 129, 29; *Selistrowa* (!) 1779–83 MpMieg; *Sulistrowa* 1890 SG XI 573; *Sulistrowa* 1933 SkBy 1652; *Sulistrowa*, *-wej*, *sulistrowski* 1965 UN 60, 29. — Dawniej *Sulostryjowa*, *Sulistryjowa*, od

n. os. *Sulostryj, *Sulistryj* SSNO V 253, z suf. -owa. Forma *Sulistrowa* powstała w wyniku kontrakcji *yjo > o*. Lit.: RBiecz 48; Bańkowski, SIOc XXXVII 4. IN

Sulistrowice (1), wś, rad., gm. Chlewiska, 11 km na płn.-zach. od Szydłowca: *Sulistrouicze* 1412 Sand nr 550; *Sulistriouicze* 1414 ZDM I 384; *Sulstrzewycze* 1470–80 DB II 522; *Sulystrzewycze* 1508 ŻDz XV 473; *Sulystrzewycze* 1564–65 Lusand 191; *Sulistrowice* 1569 ŻDz XIV 309; *Sulystrowice* 1674 ASK I 69, 120; *Sulistrowice* 1783–84 RejKor 336; *Sulistrowice* 1791 MpPerSd; *Sulistrowice* 1827 Tabella II 209; *Sulistrowice* 1890 SG XI 573; *Sulistrowice* 1921 Sk III 118; *Sulistrowice*, -wic, *sulistrowicki* 1970 UN 34, 23; gw. *sustrovice*, -*vic*. — Pierwotnie zapewne *Sulistryjowice* (por. zapis z 1414 r.), od n. os. *Sulistryj*, z suf. -owice, też -ewice, z późniejszą zmianą w *Sulistrowice* (zob. *Sulistrowa*). W formie gw. redukcja -li-. Lit.: KSand 194; KopRad 384; Bańkowski, SIOc XXXVII 4. IN

Sulistrowice (2), wś, wroc., gm. Sobótka, 5,5 km na płd. od Sobótki: *Sulstirwicz* 1352 Ng 300; *Sulstirwicz* 1352 RegŚl II nr 660; *Sultirwicz* 1352 Darst VI 34; *Sinstrowicz* (1361) K 637; *Sinsterwicz* 1361 Heyne II 753; *Silstirwicz* 1371 Ng 300; *Sylsterwicz* 1371, *Systerwicz* 1373 LandbSch I nr 569, 821; *Sinstirwicz* (1381) K 637; zu *Sinsterwicz* ... an den gute *Sinsterwicz*, *Sinsterwicz* 1393 LandbSch II nr 1233, 1308; yn dem dorfe czu *Synstirwicz* ... czu *Synsterwicz*, in villa *Synstirwicz* 1397, *Synsterwicz* 1400, *Sinstirwicz* 1401, 1402 LandbSch III nr 270, 289, 746, 920, 1230; *Sinsterwicz* 1503 Heyne III 921; *Sülsterwicz* 1576 Darst VI 120; in villa *Silsterwicz* 1609 SRS II 267–8; *Gr. Silsterwicz* ok. 1660 MpDSSvid; *Gros Sieberwicz* 1666/67 J I 393; *Gr. Silsterwicz* 1736 MpWielSchw; *Silsterwicz* 1779 Büsching XIII 312; *Silsterwicz*, *Groß-* und *Klein-* 1785 Z V 495; *Silsterwicz*, *Groß-* 1845 K 637; *Senkenberg*, fr. *Groß Silsterwicz* 1934–37 OÄSchl I 38; *Senkenberg* — *Sulistrowice*, -ic, *sulistrowicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sulistrowice*, -wic 1982 WUN III 377. — Pierwotnie zapewne *Sulistryjowice, zniemczone jako *Silsterwicz* (por. zniemczony zapis n. os. *Sulistryj*: *Silistrig* XII ZfGS X 440), *Sinsterwicz*. Od XVII w. z dodatkowym członem od przym. *gross* ‘duży, wielki’ dla odróżnienia od

wsi *Klein Silsterwicz*, zob. *Sulistrowiczki*. Zdaniem M. Treblina najstarsze zapisy odnoszą się właśnie do *Sulistrowiczek*, które są wg niego osadą słowiańską, podczas gdy *Sulistrowice* miały być młodszą osadą niemiecką (Darst VI 34, 88, przyp. 3, 99). Trudności w identyfikacji poszczególnych zapisów nastęrcza fakt, iż obie miejscowości przez niektórych autorów i wydawców źródeł traktowane były jako jedna wieś. Nazwa niem. *Senkenberg* została wprowadzona w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulistrowice*. Lit.: SNGŚl XIII 117. PS

Sulistrowiczki, wś, wroc., gm. Sobótka, 6 km na płd. od Sobótki: *Kl. Silsterwicz* ok. 1660 MpDSSvid; *Klein Sieberwicz* 1666/67 J I 393; *Kl. Silsterwicz* 1736 MpWielSchw; *Silsterwicz*, *Groß-* und *Klein-* 1785 Z V 495; *Silsterwicz*, *Klein-* 1845 K 637; *Silingtal*, fr. *Klein Silsterwicz* 1934–37 OÄSchl I 38; *Silingtal* — *Sulistrowiczki*, -czek, *sulistrowicki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Sulistrowiczki*, -czek 1982 WUN III 377. — Nazwa zestawiona z członem od przym. *klein* ‘mały’ relacyjna wobec n. m. *Gross Silsterwicz*, dziś *Sulistrowice* (wg niektórych badaczy najstarsze zapisy dla tej miejscowości mogą odnosić się do *Sulistrowiczek*). Nazwa niem. *Silingtal* została wprowadzona w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulistrowiczki*. Lit.: SNGŚl XIII 117. PS

Sulistryjewice zob. **Sulistryjowo** (2)

Sulistryjowo (1), wś zaginiona, leżała w okolicy Balic, krak.: de Balici, de *Sulistrigevo*, de Macegevo (1229)1634 KTn 23, fals. XV. — Od n. os. *Sulistryj* SSNO V 253, z suf. -ewo. Lit.: RKrak 163. IN

Sulistryjowo (2), wś zaginiona, dziś prawdopodobnie *Mięsy*, rad., gm. Grójec: *Sulistrigewo* 1408, *Sulistrowo* 1409, *Sylistriüewo* 1410, *Sulistryewicze* 1419 Czer nr 677, 155, 689, 1129; *Sulistryewo* (1422)1456 MK 3, 86; *Sulistrigewo* 1427, *Sulistrigewycze* 1429 MkM I nr 345, 784; *Sulistrigewo* 1438 Tym 214, przyp. 188; *Sulistryewicze* (1439)1456, *Sulistrigewo* (1443)1456 MK 3, 233–233v i 287v; *Sulistrigewo* 1469 MK 5, 117v; *Schwlysthrisewo* (!) 1497 MK 18, 11. — Od n. os. *Sulistryj*, z suf. -ewo, też -ewice. Efemerycznie *Sulistrowo* ze ściągnięciem fonetycznym. UB

Sulistryjowa

Sulistryjowa zob. **Sulistrowa**

Suliszew, wś, skiern., gm. Nowy Kawęczyn, 10 km na pld.-wsch. od Skierniewic: *Sulischewo* 1409 Czer nr 156; *Solyschow* 1473 Matr I nr 1027; *Yulyszow* (!), *Sulyschow* 1511–23 ŁLB II 288, 289; *Sulisew* 1579 ŻDz XVI 167; z ... *Sulcem* (!) 1661 Luraw 128; *Sulβew* 1662, *Sulisin* (!) 1673, *Suliszew* 1674 ASK I 70, 957v, 968v, 987v; *Suliszew* 1792 MpPerRw; *Suliszew* 1827 Tabella II 209; *Suliszew* 1890 SG XI 573; *Suliszew* 1921 Sk I 174; *Suliszew*, -wa 1982 WUN III 377; gw. *suliszew*. — Od n. os. *Sulisz* SSNO V 253 (: *Sulimir*, *Sulislaw*), z suf. -ewo, okresowo -ów, ostatecznie -ew. Postać *Soliszów* ze zmianą -uL- > -oL-. W formie z XVI w. oraz współczesnej gw. redukcja -i-. Lit.: WójcikRaw 157. UB

Suliszewek, wś, skiern., gm. Nowy Kawęczyn, 9 km na pld.-wsch. od Skierniewic: *Suliszewek* 1917 OVWar II 157; *Suliszewek* 1921 Sk I 174; *Suliszewek*, wś 1933 SkBy 1652; *Suliszewek*, -wka 1982 WUN III 377. — Od n. sąsiedniej wsi *Suliszew*, z deminutywnym suf. -ek. Lit.: WójcikRaw 157. UB

Suliszewice (1), wś, sier., gm. Błaszki, 4 km na pln.-zach. od Błaszek: *Suliszewicze* 1400 SHGŁęcz II 128; *Szulischewicze* 1496, *Sulischevice* 1511 ŻDz XIII 171, 180; *Schulyschewycze* 1511–23 ŁLB II 65; *Suliszowicze* 1553 ŻDz XIII 218; *Szuliszewice* 1673 ASK I 74, 275; ku *Suliszewicom* 1721 InwKl I 416; *Suliszewice* 1783–84 RejKor 170; *Suliszewice* 1827 Tabella II 209; *Szuliszewice* 1839 MpKwat I 4; *Suliszewice* 1890 SG XI 573–4; *Suliszewice*, -wic 1982 WUN III 377; gw. *sułiśewice*, -vic, *sułiśeski*. — Od n. os. *Sulisz* SSNO V 253, z suf. -ewice, efemerycznie też -owice. Lit.: SHGŁęcz II 128. IN/KS

Suliszewice (2), wś, szczec., gm. Łobez, 3,5 km na wsch. od Łobza: *Czuntzelvitze* (!) 1451 LorSNH 147; *Czultzevitze* 1555 TrautmElb I 119; *Zulzevitze* 1595 LorSNH 147; *Zulzevitze* 1618 MpLub; *Zultzewitz* 1627 TrautmElb I 119; *Zülzevitze*, *Zultzeuitz* 1628 KIKr 227, 229; *Zülze-witz* 1789 MpGillyPom; *Zülzevitze* 1836 MpUMbl 968; *Zülzevitze* — *Suliszewice*, -ic, *suliszewicki* 1947 MPol XXV nr 111; *Suliszewice*, -wic 1982 WUN III 377. — Najstarsze zapisy wskazują na niem. substytucję słow. n. z suf. -ice o trudnej do ustalenia podstawie (może n. os. *Sulisz*). Po

1945 r. urzędowo ustalono n. *Suliszewice*. Lit.: RzDuma II 103; Siciński, OSG VIII 75; LorSNH 147; TrautmElb I 119. BCz

Suliszewice zob. **Suliszowice**

Suliszewo (1), wś, gorz., gm. Choszczno, 8,5 km na pld. od Recza: de *Kulitzdorff* (!) 1305 CdB A XIX 447; de *Zulistorp* 1321 SHGNM(Wedel II/1, 100); *Czulstorp* 1337 LandbNM 101; *Czulstorp* 1422 SHGNM(Repertorium nr 498); *Zulsdorp* 1618 MpLub; *Zühlsdorf* 1833 MpUMbl 1412; *Zühlsdorf* — *Suliszewo*, -wa, *suliszewski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Suliszewo* — *Zühlsdorf* 1951 Rosp 319; *Suliszewo*, -wa 1982 WUN III 377. — Nazwa od słow. n. os. *Sulisz* z niem. członem -dorf, średniem. *dorp* 'wieś' Kluge 139. Zapewne ma ona związek z *Zulise[m]* [= Suliszem] de Wedel, który przed 1291 r. był lennikiem z pobliskiego Korytowa i mógł założyć wieś. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Suliszewo*. Lit.: SGorz 458–60. BCz

Suliszewo (2), wś, kosz., gm. Drawsko Pomorskie, 5 km na wsch. od Złocieńca: *Zullishagen* 1337 LandbNM 106; *Zulezhagen* 1349 KW II 616; *Czulshagen* 1503 CdB A XVIII 199; *Zulczhagyel* (1509) Now II 260; *Czulshagen* 1519 CdB A XVIII 206; *Zuelszhagen* 1608 Eickstedt 247; *Zültzhagen* 1780 RzDuma I 268; *Zulshagen* 1789 MpGillyPom; *Zulshagen* 1839 MpUMbl 1065; *Zühlshagen* — *Suliszewo*, -wa, *suliszewski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Suliszewo* (Drawskie) — *Zühlshagen* 1951 Rosp 319; *Suliszewo*, -wa 1982 WUN III 377. — Zapisy źródłowe wskazują na n. hybrydalną; od słow. n. os. *Sulisz* z niem. członem strukturalnym -hagen. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Suliszewo*. Okresowo z członem odróżniającym od n. mta *Drawsko*. Lit.: LorSNH 147; TrautmElb I 182; RzDuma I 268. BCz

Suliszka, wś, rad., gm. Wierzbica, 9 km na pln.-zach. od Iłży: *Suliska* 1569 ASK I 8, 551; *Szuliska* 1571 ASK I 7, 376; *Szuliska* 1576, *Svli-ska* 1577 ASK I 8, 483v, 687; *Sulyiska* 1674 ASK I 69, 119; *Suliska* 1783–84 RejKor 335; *Suliska* 1791 MpPerSd; *Szuliska* 1801–04 MpHeld; *Suliszka*, w *Suliszce* 1810 APRad(58/170/0/1/1, k. 15); *Suliszka* 1827 Tabella II 209; *Suliszki* 1827 Gazeta Warszawska nr 118 (dod.), 3; *Suliszki* 1839 MpKwat IV 6; *Suliszka* 1877 Zin II 192; *Suliszka* 1890, *Suliszki* 1895 SG XI 574, XIV 330; *Suliszka* 1902 Przew II 201; *Suliszka*

1921 Sk III 120; *Suliszka*, -ki, *suliski* 1970 UN 34, 15; gw. *sułiska*, -ki, *sułiski*. — Od n. os. *Sulisz*, z suf. -ka, lub od n. os. *Suliszka* SSNO V 253, w XIX w. również w formie pluralnej. Forma *Suliska* to rezultat mazurzenia. Lit.: KSand 194; KopRad 368. IN

Suliszowa zob. **Suloszowa**

Suliszowice, wś, częst., gm. Żarki, 5 km na pñ. od Żarek: *Suliszowice* 1412 PNZK nr 3043; *Shvlischowicze* 1529 LR 87; *Suliszowice* 1581 ŹDz XIV 75; *Szuliszewice*, *Szuliszowice*, *Suliszowice* 1659–64 Lukrak 148–9, 458; *Suliszowice* 1680 Rej 174; *Suliszewice* 1782–83 SHGKrMat 295; *Sulszewice* 1783–84 RejKor 283; *Sulszowice* 1787, *Sulszewice* 1790–92 SHGKrMat 295; *Szulszowice* 1787, 1792 MpPerKr; *Suliszowice* 1827 Tabella II 210; *Suliszowice* 1890 SG XI 574; *Suliszowice* 1921 Sk III 15; *Suliszowice*, -wic 1982 WUN III 377; gw. *suľořice*, -řic, *suľoski*. — Od n. os. *Sulisz*, z suf. -owice, też -ewice. Zapisy z XVII i XVIII w. *Szuliszewice*, *Szuliszowice*, *Szulszowice* wskazują na hiperpoprawną wymowę Sz- (unikanie rzekomego mazurzenia). W zapisach z XVIII w. oraz gwarowych zanik -i w śródgłosie: *Suliszowice* > *Sulszowice*, *Sulszewice*, *Szuliszowice*, będący częstym zjawiskiem wśród derywatów od n. os. na -isz. Lit.: RKrak 163; RymPatr 62. IN

Suliszowice zob. **Suliszewice** (1), **Suliszów** (1a), **Sulkowice** (1)

Suliszów (1), wś, kiel., gm. Chmielnik, 6,5 km na pñ.-zach. od Chmielnika: *Sulischow* 1398, *Swlissow* 1409, *Sulysschow* 1428 Sand nr 192, 472, 1093; *Sulysschow* 1470–80 DB II 395; *Szuliszow* 1483 SHGSd(AOV 6566, 425); *Sulischow* 1497 Matr II nr 855; *Swlysschow* 1508 ŹDz XV 483; *Sulysschow* 1529 LR 264; *Sulissow* 1573 ŹDz XIV 271; *Suliszow* 1783–84 RejKor 255; *Suliszow* 1791 MpPerSd; *Suliszów* 1827 Tabella II 209; *Suliszów* 1890 SG XI 574; *Suliszów* 1921 Sk III 132; *Suliszów*, -szowa, *suliszowski* 1966 UN 19, 57. — Od n. os. *Sulisz*, z suf. -ów. Lit.: KSand 194; KopKiel 201. IN

Suliszów (1a), przys. wsi Białowieża, dawniej wś, opol., gm. Kamiennik, 7,5 km na pñ.-zach. od Otmuchowa: *Sulyssow*, *Sulischow* ok. 1300 CdSil XIV 25, 32; de *Czulschowicz* 1361, in villa *Czulsche* 1369, de *Czolechow* ... in dicta villa

Czulchow 1372, de *Czulschow* ... in *Czulschow* 1374 CdSil XIV 25, przyp. 287; *Czulchow* (1413) K 696; *Svlischow* ok. 1425, *Tschultsch* 1527 Darst III 248, 266; *Tzultz* 1638, *Stzritlz* 1651/52 J I 123, 247; *Tschiltz* 1658 MpDSGrot; *Ziltzsch*, karczma 1736 MpWielGrot; Pillwesche ... Dazu wird auch der sogenannte *Zülzkretschan* gerechnet 1784 Z III 392; *Zülzkretschan* 1803 WBeschr VII 151; *Tschilisch*, kol. 1830 Kn 796; *Tschilisch* 1845 K 696; *Tschiltzsch* 1912 Meyers II 976; *Berghöhe* 1934–37 OÄSchl I 3; *Berghöhe* — *Suliszów*, -owa, *suliszowski* 1949 MPol XXVII nr A-29; *Suliszów*, przys. 1967 SM 1109; *Suliszów*, -szowa 1982 WUN III 377. — Pierwotna n. *Suliszów*, od n. os. *Sulisz*, z suf. -ów, też -owice (por. zapis z 1361 r.), została zmieniona jako *Tschultsch*, *Tschiltzsch*, *Zülz*. Na przełomie XVII i XVIII w. miejscowość uległa degradacji i miała charakter os. karczmarzkiej, co znalazło odzwierciedlenie w niem. n. *Zülzkretschan* (: niem. *Kretschan* 'karczma'). Nazwa niem. *Berghöhe* została wprowadzona w okresie administracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suliszów*. Lit.: SNGŚI XIII 118. PS

Suliszów (2), wś, tarnob., gm. Koprzywnica, 9 km na pñ.-zach. od Baranowa Sandomierskiego: *Sulishow* 1328 ZDM I 36; *Sulischow* 1400 Krak nr 10243; *Sulysschow* 1470–80 DB II 346; *Sulysschow* 1508 ŹDz XV 462; *Svlisschow* 1529 LR 379; *Sulyssow* 1564–65 Lusand 326; *Szuliszow* 1578 ŹDz XIV 167; *Suliszow* (1676)XVIII RPogMtp 275; *Stuliszow* (!) 1783–84 RejKor 258; *Suliszow* 1787 Spis 384; *Suliszow* 1791 MpPerSd; *Suliszów* 1827 Tabella II 209; *Suliszów Dolny* i *Górny*, wś i folw. 1890 SG XI 574; *Suliszów*, wś i folw. 1902 Przew II 201; *Suliszów*, wś 1921 Sk III 125; *Suliszów*, -szowa, *suliszowski* 1970 UN 32, 56. — Od n. os. *Sulisz*, z suf. -ów. Okresowo z członami odróżniającymi od przym. *dolny*, *górnny*. Lit.: KSand 194. IN

Suliszów (2a), os. zaginiona pod Golubiem, leżała na lewym brzegu rzeki Drwęcy, tor.: *Schynycen* (1317?) PrUr II 127; *Sulischow* ok. 1335 PrUr III 17. — Pierwszy zapis oddaje n. niem. *Schöneichen*, od przym. *schön* 'piękny' i ap. *Eiche* 'dąb', w l. mn. Oboczna n. pol. *Suliszów* od n. os. *Sulisz*, z suf. -ów. Lit.: SHGDobrz(materiały) 179. KS

Suliszów

Suliszów (3), cz. Jedliny-Zdroju, dawniej wś, wałb.: *Sophienau* 1752 Beinert 13; *Sophienau* 1763–65 APWroc, sygn. 82/244/0/3/1200; *Sophienau* 1816 SGTS X 439; *Sophienau*, Kol.-Dorf 1845 K 644; *Sophienau* — *Suliszów*, -owa, *suliszowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Suliszów*, -szowa 1982 WUN III 377. — Dawniej n. niem. *Sophienau*, od im. *Sophie*, z członem -au (: *Au(e)* ‘łaka’). Według SGTS n. pochodzi od n. kopalni założonej w 1766 r., a nazwanej od im. żony barona von Seher-Thoßa — *Sophie*. Z dostępnych materiałów wynika jednak, że miejscowość powstała już w 1752 r. (Beinert 13), a kopalnia później na jej obszarze. Po 1945 r. ustalono urządowo n. *Suliszów*. Lit.: SNGŚI XIII 117–8; SGTS X 439–40; Beinert, Geschichte der evang. Kirche zu Charlottenbrunn, 1861, 7. PS

Suliszów zob. **Słoszewy**

Suliszów Dolny zob. **Suliszów** (2)

Suliszów Górny zob. **Suliszów** (2)

Sulitz zob. **Sulicice**

Sulizyż zob. **Suleżyż**

Sulkau zob. **Sulków**, **Sulków** (3)

Sulki (1), wś, łomż., gm. Miastkowo, 7 km na pld. od Nowogrodu: *Sulky* 1470, 1479 MK 6, 123v; *Svlikowo* 1472 MK 6, 23v–24; *Sulki* 1512 SHGMz(Ep. 7, 50v); *Sulki* 1578 ŻDz XVI 368; *Sulki* 1783 MpPerMz; *Sulki* 1827 Tabella II 210; *Sulki* 1890 SG XI 574; *Sulki* 1921 Sk V 54; *Sulki*, -lek 1982 WUN III 377. — Od n. os. *Sulek* SSNO V 254 (: *Sulistaw*), w formie pluralnej, efemerycznie też z suf. -owo. UB

Sulki (2), wś, siedl., gm. Wierzбно, 14 km na pld.-zach. od Węgrowa: *Sulky* 1476 KkM 272; *Sułyky*, *Svłyky* 1505, *Svliky*, *Szulkii*, *Svlikii* 1531, *Sulky* 1540 SHGLiw 204; *Szulki* 1563 ŻDz XVI 418; *Sulki Ostasze* 1567, *Ostasze Sulki* 1578 SHGLiw 204; *Sulki Ostasze* 1783 MpPerMz; *Sulki* 1801–04 MpHeld; *Sulki* 1827 Tabella II 210; *Sulki* 1839 MpKwat V 4; *Sulki* 1890 SG XI 574; *Sulki*, -lek 1982 WUN III 377. — Od n. os. *Sulek*, *Sulik* (: *Sulistaw*) SSNO V 254, 248, w formie pluralnej. W XVI–XVIII w. n. zestawiona *Sulki-Ostasze*; człón drugi od n. os. *Ostasz* SSNO V 150 (: *Eustachy*), także w formie pluralnej. Lit.: SHGLiw 204; GórnRWlkp 130. UB

Sulki zob. **Kalinowo-Solki**

Sulki-Ostasze zob. **Sulki** (2)

Sulkowa Krobia zob. **Sulkowice** (5)

Sulkowice zob. **Sulków**, **Sulkowice** (1, 5)

Sulkowitz zob. **Sulkowice** (5)

Sulkowo, wś, ciech., gm. Świercze-Koty, 11 km na pln. od Nasielska: *Slunczewo* circa *Sulikowo* 1426 Mkm I nr 294; *Sułykowo* 1463, *Sulikowo* 1464 SHGMz(Ep. 9, 76v i 108); *Sulikowo* 1473, *Svlikowo* 1476 MK 9, 27v i 68; *Sulikowo* (1500)1517 SHGMz(Z 20, 478–478v); *Sulnikowo* 1514 SHGMz(PT 1, 50); *Sulnykowska* via 1523, *Sulnykowska* via 1524 SHGMz-(Z 26, 229 i 470v); *Sulnykowo* 1528, *Sulkowo* 1533, *Svlcowo* (1545) SHGMz(Z 29, 41; 22, 79 i 33, 606); *Sulnikowo* 1576 ŻDz XVI 315; *Sulkow* 1645 MK 190, 95; *Wies Sulkowo* 1673 ASK I 66, 223v; *Sulkowo* 1827 Tabella II 210; *Sulkowo* 1839 MpKwat IV 2; *Sulkowo* 1890 SG XI 574; *Sulkowo* 1921 Sk I 134; *Sulkowo*, -wa 1982 WUN III 377. — Od n. os. *Sulik*, *Sulek*, z suf. -owo, w XVII w. -ów. Okresowo także *Sulnikowo*, może w nawiązaniu do *Sulnikowa* w gm. Gzy. Lit.: ZMaz 351. UB

Sulkowo zob. **Męczki**, **Sulki** (1), **Sulkowo Rzeczne**, **Sulkowo Borowe**, **Sulkowo Polne**

Sulkowo-Bariany, wś, płoc., gm. Mochowo, 15 km na pld.-zach. od Sierpca: *Barian de Sulicowo* 1497 Matr II nr 901; *Sulikowo Baryan* 1531, *Sulkouo barian* 1552 ASK I 41, 87, 627; *Sulikouo Barian* 1564 ASK I 42, 34; *Sulikowo Barian* 1578 ŻDz XVI 46; *Baryany*, P. *Barian* z dziewczką 1662 ASK I 72, 418v; *Sulkowo Baryany* 1784 MpPerPł; *Sulkowo Baryany* 1827 Tabella II 210; *Sulkowo Baryany* 1839 MpKwat III 2; *Sulkowo Barjany*, folw. 1890 SG XI 582; *Sulkowo Baryany*, wś 1917 OVWar II 158; *Sulkowo Barjany* 1921 Sk I 171; *Sulkowo-Bariany*, -wa-*rian* 1982 WUN III 377. — Dawniej *Sulikowo*, od n. os. *Sulik*, z suf. -owo. W XVI w. wś uległa podziałowi i odnotowano wtedy: *Sulikowo-Barian* (człón drugi od n. os. *Barian*, por. pierwszy zapis), *Sulikowo-Błony*, *Sulikowo-Jasionki*, *Sulikowo-Tyburcy*, dziś *Sulkowo Rzeczne* (zob. niżej). Od XVIII w. dla tego obiektu ustaliła się n. zestawiona *Sulkowo-Bariany*//*Sulkowo-Bariany*; do człónu pierwszego por. n. os. *Sulek*, *Sulek* RymSEN II 507 (pokrewne z pierwotną podstawą *Sulik*), człón drugi uległ pluralizacji. Lit.: SHGPł 294. UB

Sulkowo-Blony, cz. wsi Sulkowo-Bariany, dawniej wś, płoc., gm. Mochowo: *Sułykowo* 1456 SHGPł 294; *Sulikowo Blony* 1531, *Sulkouo blony* 1552 ASK I 41, 87, 627v; *Sulikouo Bloni* 1564, *Sulkowo Blony* 1565, *Sulikowo Blony* 1578, *Sulikowo Bloni* 1579 ASK I 42, 34, 180, 672v, 1031v; *Sulkowo Blony* 1662, *Sulkowo Blony* 1674 ASK I 72, 418, 498; *Sulkowo Blonie* 1784 MpPerPł; *Sulkowo blonie* 1827 Tabella II 210; *Sulkowo Blonie* 1839 MpKwat III 2; *Sulkowo Blony*, folw. 1890 SG XI 582; *Sulkowo Blony* 1921 Sk I 171; *Sulkowo-Blony*, *-wa-Blon* 1982 WUN III 377. — O członie pierwszym zob. wyżej, człon drugi od ap. *blona* (w znaczeniu topograficznym, por. psł. *bolna ‘otwarta przestrzeń, rozległa równina pokryta trawą, nizinna łąka nad rzeką lub jeziorem zalewana przez wody wiosenne, łąka, pastwisko’ Spśl I 308), w formie pluralnej, oraz od ap. *blonie* o podobnym znaczeniu. Lit.: SHGPł 294. UB

Sulkowo-Jesionki, cz. wsi Sulkowo-Bariany, dawniej wś, płoc., gm. Mochowo: *Jasyonki* 1538, *Jasyonki* 1552 ASK I 41, 259, 628; *Iasionki* 1563 ASK I 43, 101v; *Iassionki* 1564, *Iasionki* 1565, *Jaszionki* 1573, *Jasionki* 1577, *Jassinki* 1579 ASK I 42, 34v, 180, 390v, 583v, 1032v; *Jasionki* 1662, *Jasionki* 1674 ASK I 72, 418v, 498v; *Sulkowo Jasionki* 1784 MpPerPł; *Sulkowo iasionki* 1827 Tabella II 210; *Sulkowo Jasionki* 1839 MpKwat III 2; *Sulkowo Jasionki*, folw. 1890 SG XI 582; *Sulkowo-Jesionki*, *-wa-nek* 1982 WUN III 377. — Od n. os. *Jasionka*, *JasioneK* SSNO II 454, lub od gw. ap. *jasioneK* ‘jesion’ SGPRei(kartoteka), w formie pluralnej. O członie *Sulkowo* zob. *Sulkowo-Bariany*. UB

Sulkowo Magna zob. **Sulkowo Polne**

Sulkowo Rzeczne, wś, płoc., gm. Mochowo, 15 km na pld.-zach. od Sierpca: *Sulkowo* 1510 SHGPł 296; *Sulikowo tiburcy* 1531, *Sulkouo tiburki* 1552 ASK I 41, 87, 627; *Sulikouo tiburcii* 1564, *Sulikowo tiburcii* 1573, *Sulikowo Tiburcy* 1578, *Sulkowo Tiburcii*, *Sulikowo Tiburcy* 1579 ASK I 42, 34, 390v, 672v, 891, 1031v; *Sulkowo Tyburki* 1662, *Sulkowo Tyburki* 1674 ASK I 72, 419, 499; *Sulkowo Tiborki* 1784 MpPerPł; *Sulkowo tyburki* 1827 Tabella II 210; *Sulkowo* 1839 MpKwat III 2; *Sulkowo* 1890, *Tyborcki*, al. *Tyburki*, folw. 1892 SG XI 574, XII 689; *Sulkowo-Rzeczne* 1935 Mp-100(37-29);

Sulkowo Rzeczne 1952 UW 37; *Sulkowo Rzeczne*, *-wa -nego* 1982 WUN III 377. — Człony drugie od n. os. *Tyburc(z)y* SSNO V 500 i od formy zdrobniałej tego im. *Tyburek*, *Tyborek* RymSEN II 632, w formie pluralnej, oraz od przym. *rzeczny* (wś leży nad rz. Skrwą). Lit.: SHGPł 296. UB

Sulkowo-Tyborki zob. **Sulkowo Rzeczne**

Sulków, dziś *Sulków*, wś, opol., gm. Baborów, 9 km na pld.-wsch. od Głubczyc: villas *Sulcau*, Czirbenkau et Dgehilhau, *Sulcow* 1340, *Sulkau* 1356, *Sulkov* 1358, *Sulkow* 1467, *Sulkaw* 1510 CdSil II 140, 143, 157, 159, 192, 219; *Zilkowitz* 1736 MpWielKarn; *Zulchowitz* 1759 Wernich 722; *Zielchowitz* 1779 Büsching XIII 316; *Zulowitz* 1782 Schlesische privilegierte Zeitung nr 98, 901; *Züllchowiz* 1784 Z III 232; *Zülkowitz* XVIII Urb II 368; *Zülchowitz* 1803 WBeschr VII 167; *Zülchowitz* (Poln. *Sulkow*) 1818 Herschel 297; *Zilchowitz* 1820, *Zülckowitz* 1821 AmtOppeln 442, 480; *Zülkowitz*, *Sulkow* 1830 Kn 891; *Zülchowitz* 1831, *Zilkowitz* 1838 AmtOppeln 200, 630; *Zülkowitz*, kirchl. *Zilchowitz*, *Sulkow*, polnisch *Sulkowice* 1845 K 780; *Zülkowitz*, czes. *Sulkovice*, pol. *Sulków*, *Sulkowice* 1896 Drz I/2, 133; *Sulków* (*Zülkowitz*) — *Zinnatal* 1939 Prus 69; *Zinnatal* — *Sulków*, *-owa*, *sulkowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sulków* 1963 Mp-100(85.09.2); *Sulków*, *-kowa* 1982 WUN III 377; *Sulków*, *-owa*, *sulkowski* 2004 DzU nr 229, poz. 2312. — Pierwotnie *Sulków* lub *Sulków*, od n. os. *Sulek* lub *Sulek* SSNO V 254, VII 246, z suf. *-ów*, później także *-owice*. Ta ostatnia forma stała się podstawą dla zmienzonej n. *Zülkowitz*. Według F. Steuera w XVII-wiecznych aktach dotyczących Sulkowa spotykana była również n. *Sulików*. Nazwa niem. *Zinnatal* została wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulków*, którą w 2004 r. zmieniono na *Sulków*. Lit.: SNGŚl XIII 118; BorGŚl 136; Dejna, RKJł II 128; Steuer, Dialekt sulkowski, 1934, 1; Wernich, Beiträge zur neuern Staats- und Krieges-Geschichte, 1759, 722. PS

Sulków zob. **Sulków** (3)

Sulkówstok zob. **Chorzele** (1), **Rykanie**

Sullenschin zob. **Sulęcyno**

Sullitz zob. **Sulicice**

Sullnowko zob. **Sulnówko**

Sullnowo zob. **Sulnowo**

Sulmice

Sulmice, wś, zamoj., gm. Skierbieszów, 15 km na pld.-wsch. od Krasnegostawu: *Sulimice* (1436)1525 ZDM V 367; *Sulimicze* 1564 ŻDz XVIII/1, 195; *Sulmicze* 1589, *Sulmice* 1593 SOZam 7, 43; *Sulimice* 1609 AWAK XXIII 13; *Sulimice* (1676)XVIII RPogMłp 249; *Sulmice* 1722 AWAK XXVII 182; *Sulmice* 1786 SOZam 58; *Sulmice* 1786 MpPerPd; *Sulnice* (!) 1827 Tabella II 210; *Sulmice* ... w *Sulmicach* ... cz. wsi *Sulmic* 1834 Stworzyński 56; *Sulmice* 1890 SG XI 574; *Sulmice* 1921 Sk IV 126; *Sulmice* 1952 UW 152; *Sulmice*, -mic, *sulmicki* 1967 UN 122, 14; gw. *sulmice*, -*mice*, *sulmicki*//*sulmiciany*. — Od n. os. *Sulim* SSNO V 248 (: *Sulimir*), z suf. -ice. Zapis *Sulnice* jest prawdopodobnie błędny. Zmiana *Sulimice* > *Sulmice* spowodowana zanikiem samogłoski nieakcentowanej. BCz

Sulmierz zob. **Szulmierz**

Sulmierz Minor zob. **Szulmierz**

Sulmierz Sulmierskiego zob. **Szulmierz**

Sulmierze Kozickich zob. **Szulmierz**

Sulmierzyce (1), mto, kal.: in *Sulmirzicze* ... de *Sulmyrzyce* 1427 Koz V 370; in ... oppido *Sulmyrzyce* 1472 MK 12, 103v; *Sulmyrzyce* 1479, *Sulmirzicze* 1482 ARP II nr 1312, 1370; *Szulmyrzyce*, *Sulmyrzyce* 1507 ASK I 12, 28; *Szulimirzyce* 1524 CMP nr 151; *Sulimirzicze*, *Sulmyrzyce* 1552 ASK I 5, 592v, 605; *Sulomirz* 1561 MpHelwig; *Sulimirz*, *Sulmierz* 1563 ASK I 11, 767, 783; *Sulimirz* 1564 ASK I 13, 188; *Sulimirz* oppidum 1579 ŻDz XII 131; *Sulimirz* 1591 ASK I 11, 1602; *Sulmierzyce* opp. 1618–20 PKal 50; in Oppido *Sulmirzyce* 1638 MK 185, 56; *Szulmierzyce* 1644 ASAGn 56; *Sollmierz* 1665 MpPPosn; *Szulmirzyce* 1673 ASK I 74, 24; *Sulomirschütz* 1712 MpDSols; *Salmirschütz* 1739 MpWielOels; Tenuta *Szulmierzyce* 1758, *Sulimirzyce* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/13, 92 i 15a, 42); *Salmirzyce*, *Salmirschütz* 1777 BüschingNE I/2, 174; *Szulmierzyce* 1783–84 RejKor 60; Miasteczko *Szulmierzyce*, *Szulmirzyce* 1789 MKI(Tab 22, 4 i 306); Miasto JKM *Sulmierzyce* 1789 ASK XLVI 108, 102; *Salmierzyce* 1793 MpPerKI; *Salmirzyce* (*Salmirschütz*) 1798 MpHopf XII; *Salmirzyce*, *Sulmirzyce* oder *Salmirschütz* 1799 LErdPr V 129; *Sulmierzyce* 1802–03 MpGillyPr; *Sulmierzyce*, oder *Salmirschütz* 1821 Rumpf III 176; *Sulmirschütz* oder

Sulmierzyce 1823 Mützell IV 412; *Sulmierzyce*, też *Sulmirzyce*, wś 1890 SG XI 575; *Sulmierzyce*, niem. *Sulmirschütz*, mto 1921 Sk X 60, 158; *Sulmierzyce*, -*ryc* 1982 WUN III 377; gw. *sulmierzycy*, -*zyc*, *sulmierzyci*. — Dawniej *Sulmirzyce*, od n. os. *Sulimir* SSNO V 249–50, z suf. -ice; w XVI w. zmiana na *Sulmierzyce* (z rozwojem grupy -irz- > -erz-). Od XVII w. forma *Sulmierzyce*, zniemczona jako *Sulmirschütz*, powstała w wyniku redukcji samogłoski być może już w n. os., por. *Sulmir* SSNO V 249, zob. też n. m. *Sulmierzyce* (2), *Sulmów*, *Sulmówek*. Notowana od XVIII w. forma oboczna *Salmierzyce* wynika prawdopodobnie z błędnego odczytania *u* jako *a*. Efemerycznie (tylko na mapach) notowane też formy z nagłosowym *So-*: *Sollmierz* 1665, *Solmirschütz* 1798. Lit.: RymNmiast 234; RospSEMiG 376; ZierNmiast 141–2. PS

Sulmierzyce (2), dziś *Sulmierzyce* i *Sulmierzyce-Kolonia*, dwie wsi, piotr., gm. Sulmierzyce, ok. 15 km na ptn.-wsch. od Pajęczna: *Sulimirzicze* 1402 Koz VII 153; *Sulmyrzyce* 1511 ŻDz XIII 207; *Sulimirzicze* 1511/12 VisitGn 369; *Sulmyrzyce*, *Sulimirzicze*, *Sulmyrzerzicze*, *Sulmyrzerzicze* 1511–23 ŁLB I 490, II 394; *Sulmierzicze* 1552 ŻDz XIII 284; *Sulmierzyce* Parochia. Eadem Villa 1673 ASK I 74, 345; *Szulmierzyce* 1802–03 MpGillyPr; *Szulmierzyce* 1827 Tabella II 226; *Szulmierzyce* 1839 MpKwat II 6; *Sulmierzyce* al. *Szulmierzyce*, wś, folw., dobra 1890 SG XI 575; *Sulmierzyce*, wś, folw., kol. 1921 Sk II 92; *Sulmierzyce* 1952 UW 100; *Sulmierzyce*, -*ryc*, *Sulmierzyce-Kolonia*, -*ryc-nii* 1982 WUN III 377; gw. *sulmierzycy*, -*zyc*, *sulmierski*. — Nazwa wykazuje rozwój grupy -irz- > -erz- oraz zanik -i- w śródgłosie. Forma *Szulmierzyce* z hiperpoprawnym Sz-. Człon odróżniający n. zestawionej od ap. *kolonia* 'osada'. Lit.: RospSEMiG 376. IN/KS

Sulmin, wś, gdań., gm. Żukowo, 8 km na pld.-wsch. od Żukowa: *Sulmyn* (1340)1394 PrUr III 237; *Sulmin* 1398 Zeit XI 12; *Sulmin* 1398, *Solmyn*, *Sulmein* ok. 1400, *Solmin* 1401 Lor X 192; *Sulmin* 1413 Zeit XI 10; *Sulmyno* 1534 Inwwłoc 113; *Solomin* 1570 ASK I 106, 218v; *Sulmino* 1648 RP 174; curiae *Sulmin* alias *Richthoff* 1664 Font XXXII 359; *Rychtowo*, *Sulmino* 1682 Font V 97, 99; *Sulmino* (1717) SG XI 576; *Richtowo*

1749 Font XVI–XIX 137; *Sulmin* alias *Sulmin-sche Richthoff* 1758 AGAD(Lustracje XVIII/13, 141); *Richthof* (*Sulmin*, *Zelmin*) 1772/73 HAPr IV 636; *Richtwo*, folw., *Zullmin* 1796–1802 MpSchröt IX; *Zullmin* ok. 1845 MpRey nr 17; *Richtwo* — *Rychtwo* 1879 KętN 15; *Zullmin* — *Sulmin* 1879 KętN 7, 8; *Sulmin* 1890 SG XI 576; *Sulmin*, niem. *Richthof* 1921 Sk XI 27, 87; *Richthof* — *Sulmin* 1925 Krzep 149; *Richthof* — *Sulmin*, -a, *sulmiński* 1947 MPol XXV nr 111; *Sulmin* 1952 UW 191; *Sulmin*, -na 1982 WUN III 377; gw. dawniej *čelmino* (*sulmino*) Lor 98; później *salmino*, -na, *salmińskö*. — Od n. os. *Sulim*, *Sulima* SSNO V 248 (: *Sulimir*) z redukcją -i-, por. n. os. *Sulmir* SSNO V 249, z suf. -in, przejściowo -ino. Od XVII w. notowana oboczna n. niem. od ap. *Richthof* ‘dwór, budynek, w którym zbierał się sąd ziemski’ (Deutsche Rechtswörterbuch VII 1045, DWB XIV 896). Nazwa pol. *Rychtwo* nie pochodzi, jak twierdziła U. Kęsikowa, od n. os. *Richt*, ale stanowi substytucję fonetyczno-morfologiczną n. niem. (-hof > -owo). Lit.: MKart 147, 165; Łuszczzyńska, PMT V 90; Kęsikowa, PMT II 126. BCz/PS

Sulmirschütz zob. **Sulmierzyce** (1)

Sulmirzyce zob. **Sulmierzyce** (1)

Sulmowo zob. **Sulmówek**

Sulmów, wś, sier., gm. Goszczanów, 14 km na płn.-zach. od Warty: *Sulimow* 1391 SHGŁęcz II 128; *Sulimowo* 1398 Hb 71, nr 125; de *Swlimowo*, Johannes *Swlimowský* 1401, de *Sulymowo* 1423 RWlkp IV nr 10, 1059 (tu?); *Szulimowo maior* 1496 ŻDz XIII 172; *Sulmovo* 1510 ASK I 24, 59v; *Sulymow Maior* 1511/12 VisitGn 393; *Sulymowo* 1511, *Sulimow maius* 1518 ŻDz XIII 172, 183; *Sulymow maior* 1518 ASK I 24, 238v; *Schulymowo* 1511–23 ŁLB II 62; *Sulimow maius* 1553 ŻDz XIII 224; w *Sulmowie* 1653 Klint 190; *Sulmow maior* 1673 ASK I 74, 279v; *Sulmow* 1783–84 RejKor 167; *Sulmow* 1802–03 MpGillyPr; *Sulmów* 1827 Tabella II 210; *Sulmów* 1839 MpKwat I 3; *Sulmów* 1890 SG XI 576; *Sulmów* 1921 Sk II 115; *Sulmów*, -mowa 1982 WUN III 377. — Od n. os. *Sulim*, z suf. -ów, przejściowo -owo. W związku z podziałem wsi, n. przejściowo z członem odróżniającym od przym. łac. *maius* ‘wielki’, *maior* ‘większy’, dla odróżnienia od n. *Sulimów Minus//Minor*, zob. *Sulmówek*. Późniejsza postać *Sulmow(o)* wskutek za-

niku samogłoski -i-, por. *Sulborowice*, *Sulmierzyce* itp. Lit.: SHGŁęcz II 128. IN/KS

Sulmówek, wś, sier., gm. Goszczanów 13 km na płn.-zach. od Warty: de *Swlimowo*, Johannes *Swlimowský* 1401, de *Sulymowo* 1423 RWlkp IV nr 10, 1059 (tu?); *Szulymowo minor* 1496 ŻDz XIII 173; Iohannis Szulymowski de *Minori Szulymowo* 1497 Bob nr 411; *Sulmow minor* 1510 ASK I 24, 60; *Sulymow minus* 1511 ŻDz XIII 183; *Sulimow Minor* 1511/12 VisitGn 393; *Sulymow minor* 1518 ASK I 24, 238v; *Schulymowo* 1511–23 ŁLB II 62; *Sulymowko minus* 1538 KszKal 21, 326; *Sulimow* 1553, *Sulimow Minus* 1576 ŻDz XIII 223; *Sulmow minus* 1673 ASK I 74, 279; *Sulmówek* 1783–84 RejKor 167; *Szulimówek* 1793 MpPerKl; *Sulmówek* 1802–03 MpGillyPr; *Sulmówek* 1827 Tabella II 210; *Sulmówek* Folw. 1839 MpKwat I 3; *Sulmówek* 1859 MpChrz; *Sulmówek*, wś 1890 SG XI 576; *Sulimówek* 1921 Sk II 115; *Sulmówek*, -wka 1982 WUN III 377. — Dawniej n. zestawiona *Sulimowo Minor//Minus*; o członie pierwszym zob. *Sulmów* (wcześniej *Sulimowo*); człon dyferencyjny od przym. łac. *minor* ‘mniejszy’. Wtórnie n. uległa uniwerbalizacji za pomocą suf. -ko, -ek. W t. II błędny odsyłacz *Chrystny* zob. *Sulmówek*. Lit.: SHGŁęcz II 128. KS/PS

Sulmy zob. **Sulimy** (2)

Sulnau zob. **Sulnowo**

Sulniewo, wś zaginiona, może identyczna z wsią *Kanice* (3), w par. Brwinowo, warsz.: *Kane* 1415, *Kone* (!) 1416, *Sulnewo* 1422 SHGWarsz 100; *Sulnewo* 1425 MkM I nr 160; *Kanie* alias *Sulnyewo* 1525 SHGWarsz 100. — Pierwotnie *Kanie*, od n. os. *Kania*, w l. mn. Nazwa *Sulniewo* od n. os. *Suleń (por. *Sul*, *Sulen* SSNO V 247), z suf. -ewo. Lit.: SHGWarsz 100. UB

Sulnikowo, wś, ciech., gm. Gzy, 12 km na płn.-zach. od Pułtuska: *Solnikowo* 1257 KkM nr 27; Sulislaus Drost de *Sulikowo*, Sulislaw de *Sulnicowo* 1424 Zakr I nr 62, 63, 87; Droszth de *Sulikow*, Swislaus de *Swlichow*, Droszth de *Sulnikowo* 1425 Zakr I nr 995, 1133, 1724; *Sulnikowo*, *Sulnicowo* 1430 MkM II nr 221; *Sulnikowo* (1446)1517 SHGMz(Kap. P 50, 10); *Sulnikowo* 1449 SHGMz(Ep. 5, 20v–21); Sulislai de *Sulnikowo* (1460) 1531 SHGMz(Z 33, 271–271v); *Sulnikowo* 1477 ZHer nr 498; *Sulnykowo* 1489 SHGMz(Ep. 11, 153–153v); *Sulnikowo* 1513 SHGMz(Ep. 149,

Sulnikowo

193v); *Sulnykowo* 1530 Pułt 381; *Sulnykowo* 1576 ŻDz XVI 316; *Sulnikowo* 1662 ASK I 66, 198v; *Sulnikowo* 1783 MpPerMz; *Sulnikowo* 1827 Tabella II 210; *Sulnikowo* 1890 SG XI 577; *Sulnikowo* 1921 Sk I 136; *Sulnikowo*, -wa 1982 WUN III 377. — Zapewne od n. os. *Solnik* AntrP IV 335, z suf. -owo. Forma *Sulnikowo* z przejściem -oL- > -uL-. Efemerycznie też *Sulikowo*, por. n. os. *Sulik* SSNO V 248. Lit.: ZMaz 342. UB

Sulnikowo zob. Sulkowo

Sulnowo, wś, bydł., gm. Świecie, 3,5 km na płn. od Świecia: *Sulnowo*, *Solmaw*, *Sulmofa* (1338)1592 PrUr III 132; *Solnow* 1400 MS 328; *Sulna* 1414–38 GZ 102; *Sulnaw* 1424, *Sulna* 1436 MS 328; *Solnaw* 1447 Wegner II 36–7; *Salno* 1496 Font L 248, 249; *Sulynowo* 1534 Inwłoc 121; wsi *Sulnowa*, *Solnowo* 1565 Lupom 164, 178; *Szulnowo* ad Parochiam Swieten. 1570 ASK I 106, 103v; *Sulimowo Grodzkie* 1583, *Sulinowo* 1597 Font I–III 81, 341; *Sulinowo* 1649 MS 328; Wieś *Sulnowo* 1664 Font XXXII 248; *Solnowo* 1682 Font V 105; *Sulinowo* regia 1686–87 AtPrus-(G20a, k. 116); *Sulnowo* 1718 MS 328; *Solnowo* 1749 Font XVI–XIX 203; *Sulnowo* 1773 BärFr II 615; *Sullnowo* 1789 Goldb II 220; *Sullnowa* 1796–1802 MpSchröt XV; w *Solnowie* 1807 Font XXVI 253, 265; *Sulnowo* — *Solnowo* 1879 KętN 111; *Sulnowo*, niem. *Sullnowo* 1890 SG XI 577; *Sulnau* 1908 Bär 115; *Sulnowo*, niem. *Sulnau*, leśn., os. 1921 Sk XI 54, 87; *Sulnowo*, -wa, *sulnowski* 1971 UN 186, 33. — Dawniej *Sulnowo*, *Sulinowo*, od n. os. *Sulen*, *Sulin* SSNO V 247, VII 246 (: *Sulibor*, *Sulimir*), z suf. -owo; efemerycznie z członem dyferencyjnym *Grodzkie* (wg Bär 115 też *Zamkowe*), określającym przynależność do grodu w Świeciu dla odróżnienia od sąsiedniej wsi o równobrzmiącej nazwie (zob. *Sulnówko*; pierwotnie wsie te stanowiły całość). W najstarszych zapisach wahania samogłoski u : o : a : e związane z substitucjami do j. niem., suf. -au za pol. -owo. Lit.: SHGPG IV 93–4; Jakus-Borkowa, PMT VIII 98; Kęsikowa, PMT II 136. BCz

Sulnówko, wś, bydł., gm. Świecie, 3 km na płn.-zach. od Świecia: *Sulnowo*, *Solmaw*, *Sulmofa* (1338)1592 PrUr III 132; *Solnaw* der burger dorff 1400 MS 327; *Solnowka* ok. 1400 Lor X 186; *Sulna* das ander 1414–38 GZ 271; *Sulna* 1436 MS 327; *Sulinowo* aliud 1534 Inwłoc 121; z *Suli-*

nowem, wsi *Sulnowa*, z *Sulnowem* 1565 Lupom 164, 166; *Solnowa* 1565 MS 327; *Szulnowe* ad oppidum Swiecza pertinens 1570 ASK I 106, 103v; *Sulimowo Miesthkie* 1583, duo *Sulinowo* 1584 Font I–III 81, 130; *Sulinowko* 1649 MS 327; *Sulnowko* 1664 Font XXXII 239; *Sulinowko* 1686–87 AtPrus-(G20a k. 116); *Solnowko* villa 1749 Font XVI–XIX 203; *Solnowka* 1749 MS 327; *Sulnowko* 1773, *Sulnowko* 1779 BärFr II 628; *Sulnowko* 1789 Goldb II 220; *Salnowka* 1796–1802 MpSchröt XV; za *Solnówko* 1807 Font XXVI 265; *Sulnowko* — *Solnówko* 1879 KętN 111; *Sulnówko* al. *Solnowko*, niem. *Sullnowko* 1890 SG XI 577; *Sullnowko* 1912 Bär 115; *Sulnówko*, niem. *Sullnowko* 1921 Sk XI 51, 87; *Sulnówko*, -ka, *sulnówceki* 1971 UN 186, 33; gw. *sulnůfka*. — Pierwotnie *Sulnowo* (zob. *Sulnowo*), wtórnie n. deminutywna z suf. -ko, efemerycznie też z członem dyferencyjnym *Miejskie*. Lit.: SHGPG IV 94; Jakus-Borkowa, PMT VIII 98. BCz

Sulowo zob. Sulejewo (1, 2)

Sulów, wś, lub., gm. Zakrzówek, 10 km na płd.-wsch. od Kraśnika: *Sulliczechow*, *Sulliczechow* 1277 SHGLu III 229; *Sulicetow* (!) 1279, *Sulliczechow* 1284 KMłp II 144, 155; *Suleiow* (1284)XVIII KMłp I 123; *Suleczzechow* (1388), *Suleczzechow* 1400 KMłp IV 21, 72; *Sulow* (1413) XVIII ZDM V 145; *Suliczechow* 1421 Matr IV/3, supl. nr 556; *Sulow* (1424)1457 ZDM V 271; *Sulow* 1452 LKP 50; *Szulow* 1470–80 DB II 501, III 384; *Sulyow* 1529 LR 383; *Sulow* 1531 ŻDz XIV 372; *Sulieyow* 1580 RPobLu 764; *Suleiow* 1626 RPobLu 90; *Suleiow* 1673 RPdm 192; *Sulow* 1674 RPgł 92; *Sulow* 1787 Spis 454; *Sulów* 1827 Tabella II 210; *Sulów* 1890 SG XI 577–8; *Sulów* 1921 Sk IV 41; *Sulów*, -lowa, *sulowski* 1970 UN 112, 32. — Dawniej *Suliciechów*, od n. os. *Suliciech (por. n. os. typu *Sulislaw*, *Radociech*), z suf. -ów, też *Suleciechów* z przejściem -li- > -le-. Od XVI w. *Sulów*, też *Sulejów*, por. n. os. *Sulej*, *Sul* SSNO V 247; oba antroponimy są skróconymi formami im. podstawowego. Ostatecznie utrwaliła się n. *Sulów*. Lit.: SHGLu III 229, IV 139; Kos-Lu 73. IN

Sulów zob. Sulejów (3), Sulów (2, 4, 5)

Sulszew zob. Suliszew

Sulszewice zob. Suliszowice

Sulszowice zob. Suliszowice

Sultfiza zob. **Jarzębina**

Sultingen zob. **Bronki, Tatarki**

Sulujew zob. **Sulejów** (1)

Sulwe, miejscowość leżała koło wsi Igły, elbl., gm. Stary Targ: bis zu *Sulwe* 1302 Blažienė II 383; usque ad *Sulwe* 1302 PrUr I/2, 504–6. — Nazwa pruska, może pierwotna postać *Sulvė lub *Zulvė, o niejasnym znaczeniu. Lit.: Blažienė II 383. *RP*

Sulaczewo zob. **Sulaszewo**

Sulaczewo, wś, pil., gm. Margonin, 4 km na pld. od Margonina: *Szulaszewo* 1364 KW III 249; *Sulaszewo* 1412 Koz V 371; *Szuleschewo* 1446 ARP I nr 338; ville *Schulaschewo* 1462 KsgPoz 6, 144; *Schulaszow* 1470 KsgPoz 8, 69; *Szulasz* 1510 NKs 84; *Suloczewo* 1515 Koz III 276; *Szulaczewo* 1534 ASK I 12, 577; *Szulaczewo* 1565 ASK I 4, 226v; *Szulassewo* 1576 ASK I 12, 657v; *Sulaszewo* 1577 ŻDz XII 187; *Szulaszewo* 1581 ASK I 4, 548; *Sulaszewo* 1673 ASK I 74, 90; *Słuszewo* 1787 MpPfau; *Sulaszewo* 1789 MKI(Tab 39, 21); *Słoszewo* 1796–1802 MpSchröt XX; *Sulaszewo* od. *Sluschewo* 1798 MpHopf XV; *Słoszewo* 1802–03 MpGillyPr; *Sulaszewo* 1821 Rumpf III 175; *Sulaszewo stare* 1846 KsP 439; *Sulaszewo* 1890 SG XI 579; *Sulaszewo*, folw. 1921 Sk X 10; *Sulaszewo*, -wa, *Sulaszewski* 1967 UN 75, 14. — Od n. os. *Sulasz, *Sulesz, por. *Sul*, *Sul*, *Sulak*, *Sulosz* SSNO V 253–4 (: *Dobrosul*, *Sulislaw*), z suf. -ewo, też -ów. Nagłosowe Sz- (por. zniemczone zapisy na Sch-) być może w wyniku asymilacji na odległość s-ś > ś-ś. Efemerycznie w XVI w. z wtórną nosowością, a w XIX w. z członem dyferencyjnym *Stare*. Na przełomie XVIII i XIX w. notowane skrócone formy *Słuszewo*, *Słoszewo*. *PS*

Sulaszów zob. **Sulaszewo**

Suldzin Maior zob. **Sudzin**

Suldzin Minor zob. **Sudzinek**

Suldzino zob. **Sudzin**

Sulki zob. **Kalinowo-Solki**

Sulkowa, wś zaginiona, w dawnym pow. pi-skim, suwał.: *Sulkowa* (1511) KętL 441. — Od n. os. *Sulek* SSNO V 254 (: *Sulibor*, *Sulistryj*), z suf. -owa. *RP*

Sulkowa Krobia zob. **Sulkowice** (5)

Sulkowice (1), wś, biel., gm. Andrychów, 3 km na pld.-wsch. od Andrychowa: Villa *Sulissowicze* nowa wieś 1565 ASK I 97, 164v; *Sulikowice* 1573

ASK IV 31, 33; *Sulkowicze* 1573 MpDOZ; *Sulikowice* 1581 ŻDz XIV 101; *Sulikowicze* 1589 ASK I 128, 23v; *Sulikowicze* 1609 ASK IV 48, 16v; *Sulkowice* 1635 MK 181, k. 117; *Sulikowicze* 1662 ASK I 68, 1082; *Sulkowice* 1779–83 MpMieg; *Sulkowice* 1890 SG XI 581; *Sulkowice* 1921 Sk XII 36; *Sulkowice*, -wic, *sulkowicki* 1964 UN 16, 9. — Początkowo wś nosiła n. *Suliszowice*, od n. os. *Sulisz* SSNO V 253 (: *Sulimir*, *Sulislaw*), z suf. -owice. Późniejsza n. od wariantu n. os. eponima — *Sulek*, *Sulik* SSNO V 254, 248, z suf. -owice. Zmiana *Sulikowice* > *Sulkowice* to nawiązanie do oboczności *Sulik* : *Sulek*. Lit.: LKrak 146; RymPatr 62; Babik, Onom LIX 404, przyp. 13. *IN*

Sulkowice (2), wś, kiel., gm. Solec-Zdrój, 10 km na pld.-wsch. od Buska-Zdroju: *Szulkowicze* 1470–80 DB III 410; *Sulkowice* 1492 SHGSd-(AOV 6560, 72); *Sulkowycze* 1508 ŻDz XV 487; *Sulkowicze* 1529 LR 70; *Sulkowicze* 1579 ŻDz XIV 211; *Sulkowice* 1673 ASK I 69, 233; *Sulkowice* 1783–84 RejKor 256; *Sulkowice* 1787 Spis 405; *Sulkowice* 1791 MpPerSd; *Sulkowice* 1827 Tabella II 210; *Sulkowice* 1890 SG XI 580; *Sulkowice* 1921 Sk III 134; *Sulkowice*, -wic, *sulkowicki* 1966 UN 19, 80. — Od n. os. *Sulek*, z suf. -owice. Lit.: KSand 194; KopKiel 252; RymPatr 62. *IN*

Sulkowice (3), wś, krak., gm. Iwanowice, 5,5 km na wsch. od Skąły: *Sulkowice* 1259, *Sulcovicze* 1262, *Sulcovicze* 1373 KMłp I 65, 69, 379; *Sulkow* 1446 Hel II nr 3257; *Sulkowicze*, *Szulkowycze* 1470–80 DB II 43, III 332; *Sulkowicze* 1529 LR 180; *Szulkowicze* 1564 Lukrak II 71; *Sulkowice* 1581 ŻDz XIV 24; In *Sulkowicze* villa 1602–04 VisCrac 114; *Sulkowice* 1788–92 SHGKrMat 295; *Sulkowice* 1827 Tabella II 210; *Sulkowice* 1890 SG XI 580; *Sulkowice* 1921 Sk III 62; *Sulkowice*, -wic, *sulkowicki* 1964 UN 7, 15; gw. *sułkóvice*, -víc, *sułkoski*. — Od n. os. *Sulek*, z suf. -owice; w XV w. też wariant z suf. -ów. Lit.: RKrak 163; RymPatr 62. *IN*

Sulkowice (4), mto, krak.: de *Sulicowicz* 1325–27, de *Sulcovicz* 1335–42 MVat I 127, 368; *Sulicowicz* 1373, *Sulicowicz* 1374 MVat IX/3, 2, 21; *Sulicovicze* 1396 Krak nr 5708; *Sulkowycze* 1470–80 DB III 177; *Sulikowicze*, *Solikowicze* 1529 LR 7, 52; *Sulikowicze* 1564 Lukrak I 204; *Sulikowice* 1581 ŻDz XIV 47; *Szulikowice* 1659–

Sulkowice

–64 Lukrak 269–70; *Sulikowice* villa 1662 ASK I 68, 219; *Sulikowice* 1680 Rej 71; *Sulkowice* 1765 Lukrak I 90; *Sulikowice* 1772 MpZan; *Sulkowice* 1779–83 MpMieg; *Sulkowice* v. *Sulikowice* 1794 Ga Rr2v; *Sulkowice* 1802 Crusius III/2, 396; *Sulkowice* 1890 SG XI 581; *Sulkowice* 1933 SkBy 1653; *Sulkowice*, -wic, *sulkowicki* 1964 UN 8, 76; *Sulkowice*, mto 1968 DzU nr 18, poz. 118; *Sulkowice*, -wic 1982 WUN III 378. — Dawniej *Sulikowice*, w XVI w. odnotowana też forma *Solikowice* powstała wskutek przejścia -uL- > -oL-. Od poł. XVIII w. stabilizuje się forma *Sulkowice*. Lit.: LK Krak 146; RymPatr 62. IN

Sulkowice (5), wś, leszcz., gm. Krobia, 4 km na pń.-wsch. od Krobi: *Villa Fulconis* (!) iuxta Crobya, *Sulcova Crobya* (1232)XIV–XV MPH VI 4–5, 84; *Sulkowa Krobya* (1232)XV DH II 38; comes Sulco de *Crobya* (1307)1493, Nicolaus dictus *Sulcovicz*, pro villa ... *Crob Sulconis* nominata 1335 KW II 258, 468; in *Sulconis villa* (1367)XVII KW III 305; in allodio nostro *Sulkowicze* 1420 KW VIII 151; *Szulkowycze* 1479 SHGPn IV 741; *Zolkowo* et Stara Crobja villis 1486, *Zolkowo* 1491 KsgPoz 10, 53v, 162; *Sulkowicze* 1510 NKs 112; *Zulkowicze* 1530 ASK I 3, 121; de *Sulikowice* (1540)1603 SHGPn(AAP CP 4 nr 316); *Szulkowicze* 1563 ASK I 4, 145; *Villa Sulkowicze*. In villa *Sulikowicze* 1564 InwBPozn 287; *Sulkowicze* 1566 ASK I 4, 242; *Sulkowicze* 1581 ASK I 6, 500; *Sulkowice* 1676 ASK I 68, 1477; *Sulkowice* 1791 MpPerPn; *Sulkowice* 1846 KsP 234; *Sulkowice*, urząd. *Sulkowitz* 1890 SG XI 581–2; *Sulkowice*, niem. *Sulkowice* 1921 Sk X 17, 158; *Sulkowice*, -wic, *sulkowicki* 1970 UN 78, 16. — Dawniej n. zestawiona *Sulkowa*//*Sulkowa Krobia* (forma zlatynizowana *Crob Sulconis*); człón pierwszy od n. os. *Sulek*//*Sulek*, człón drugi od n. m. *Krobia* (zob.). Od XIV n. *Sulkowice*, z suf. -owice (zlatynizowane jako *Sulconis Villa*), w XV w. efemerycznie występowała też n. z suf. -owo oraz zmianą -uL- > -oL-. W XVI w. notowana postać *Sulikowice* (por. n. os. *Sulik* SSNO V 248). Lit.: SHGPn IV 740–2; PPozn 295. PS

Sulkowice (6), dziś *Sulkowice Drugie* i *Sulkowice Pierwsze*, dwie wsi, płoc., gm. Płock, ok. 18 km na pń.-wsch. od Ozorkowa: *Sulcovici* 1247 KW I 225; *Sulconice* 1386, *Sulkowice* 1388 Łęcz I nr 98, 831; *Sulkowice* 1399 Łęcz II

nr 6229; *Sulkowicze* (1491)1511/12, *Solkowicze* 1511/12 VisitGn 223, 204; *Sulkowice*, *Sulkowicze* 1511–23 ŁLB II 418, 510; *Sulkowicze* 1576 ŻDz XIII 57; *Sulkowice* 1793 MpPerŁęcz; *Sulkowice* 1827 Tabella II 210; *Sulkowice* 1839 MpKwat III 4; *Sulkowice*, wś i folw. 1890 SG XI 580; *Sulkowice* 1921 Sk II 56; *Sulkowice*, -wic, *sulkowicki* 1972 UN 43, 29; *Sulkowice Drugie*, -wic -gich, *Sulkowice Pierwsze*, -wic -szych 1982 WUN III 378; gw. *sulkowice*, -vic, *sulkowski*. — Od n. os. *Sulek*, z suf. -owicy, -owice. W postaci *Solkowice* nastąpiło przejście -uL- > -oL-. Współcześnie dwie wsi o n. zestawionych z członami dyferencyjnymi od liczebników *pierwszy*, *drugi*. Lit.: SHGŁęcz II 128. IN/KS

Sulkowice (7), wś, rad., gm. Chynów, 10 km na pń.-zach. od Góry Kalwarii: *Sulkowo*, *Sulkowycze* 1468 MK 5, 94; *Sulek* de *Sulkowicze* 1476 KkM 278; *Sulkowicze* 1514 ZHer nr 928; *Sulkowice* 1576 ŻDz XVI 216; *Sulkowice* 1662 ASK I 72, 692v; *Sulkowice* 1783 MpPerMz; *Sulkowice* 1827 Tabella II 210; *Sulkowice* 1890 SG XI 580; *Sulkowice*, -wic, *sulkowicki* 1971 UN 127, 2. — Od n. os. *Sulek*, z suf. -owice, początkowo też -owo. Lit.: TaszyckiPatrMz 65. UB

Sulkowice zob. **Sokolniki** (13), **Sulków** (2)

Sulkowice Drugie zob. **Sulkowice** (6)

Sulkowice Pierwsze zob. **Sulkowice** (6)

Sulkowicy zob. **Sulkowice** (6)

Sulkowo (1), wś zaginiona, identyfikowana z wsią *Gawronki* (3), płoc., gm. Łęczyca: *Gavroni cum villa adiacenti dicta Sulcovo* 1357 KW III 70; *Sulcovo* 1399 Łęcz II nr 6352. — Od n. os. *Sulek* SSNO V 254, z suf. -owo. Lit.: SHGŁęcz II 129. IN/KS

Sulkowo (1a), os. zaginiona, zapewne wchłonięta przez Chwałkowo Kościelne, pozn., gm. Książ Wielkopolski: *Sulcowo*, *Schulcowo* 1463 KsgPoz 7, 319e; *Sulkowo*, *Sulkowo* alias Jezioro 1513 SHGPn IV 742; Jezioro, *Sulkowy*, Myrzawi 1529 KsgPoz 16, 270; *Svlkowa* 1532 SHGPn IV 742; Myrzawy et *Sulkowy* 1549 KsgPoz 18, 452v; *Szulkowy*, *Sulkovi* 1550, *Sulkowi* 1561 SHGPn IV 742; *Sulkowy* et Myrzawy 1556 KsgPoz 19, 320v; *Sulkowi* des. 1560–64 Koz III 276; Mierzawy, *Sulkowo*, ac Iezioro desert. 1586 KsgPoz 22, 758. — Od n. os. *Sulek* SSNO V 254–6, z suf. -owo, wtórnie -owy w wyniku plura-

lizacji. Rzekomo oboczna n. *Jeziorko* (zob. zapis z 1513 r.) odnosiła się do zaginionej miejscowości *Jeziorko* (7). Lit.: SHGPn IV 742. PS

Sulkowo (2), wś, włoc., gm. Lubraniec, 4 km na pld. od Lubrańca: *Sulkowo* 1398 Koz V 371; *Sulcowo* 1418, *Sulikowo* 1420 Koch nr 63, 1420; *Maiori Sulkowo* 1422 AC III nr 461; *Sulkowo maiori* 1435 Vlad XI 9; *Sulkowo Maior* 1489 Lupbrz 100; *Sulkovo* 1497 Matr II nr 813; *Sulkow* 1511/12 VisitGn 266; *Sulkowo maior* 1527 Vlad XI 27; *Sulkowo maior* 1557–66 ŻDz XIII 14; *Sulkowo* 1598 Vlad XX 45; *Sulkowo Maior* 1634 Rpodbrz 219; *Sulkowo Maior* 1674 Rpog 139; *Sulkowo* 1785 MpPerKu; *Sulkowo* 1827 Tabella II 210; *Sulkowo* 1839 MpKwat II 3; *Sulkowo* 1890 SG XI 582; *Sulkowo*, -wa, *sulkowski* 1972 UN 191, 9. — Od n. os. *Sulek*, z suf. -owo, też -ów. Efemerycznie *Sulikowo*, por. n. os. *Sulik*. W XV w. po powstaniu filialnej miejscowości (zob. *Sulkówek*) stosowano dodatkowy człon dyferencyjny od przym. łac. *maior* ‘większy’. Lit.: SHGKu (materiały) 435; Nieckula, -ov- 200. UB/KS

Sulkowo zob. **Męczki**, **Sukowy**, **Sulkowice** (7), **Sulkowo Borowe**, **Sulkowo Polne**, **Sulków** (1), **Ziółkowo**

Sulkowo-Baraki, cz. wsi Sulkowo-Kolonia, dawniej wś, ciech., gm. Stupsk: *Baraki Salkowo-Borowo* (!) 1877 Zin II 18; *Баракы Сулковские*, вь *Баракы Сулковскимъ*, вь *Баракыъ Сулковскихъ* 1879 APWarsz(76/656/0/-/80, k. 9v); *Baraki-Sulkowskie* 1890 SG XI 511; *Sulkowo-Baraki* 1921 Sk I 92; kol. *Sulkowo-Baraki* 1933 DzUrz(W. Warsz. nr 14, poz. 136); *Sulkowo-Baraki*, -w-ków, *sulkowski*, wś 1971 UN 123, 21; *Sulkowo-Baraki*, -wa-ków 1982 WUN III 378. — Dawniej *Baraki Sulkowo*, też *Baraki Sulkowskie*; od ap. *barak* ‘buda, lekki drewniany budynek’, w formie pluralnej (wyjątkowo singularnej), i od n. m. *Sulkowo Borowe*. UB

Sulkowo-Bariany zob. **Sulkowo-Bariany**

Sulkowo-Błony zob. **Sulkowo-Błony**

Sulkowo Borowe, wś, ciech., gm. Strzegowo-Osada, 15 km na pln.-zach. od Ciechanowa: *Sulkowo* (1471)1525 MK 41, 43v; *Sulkowo Borowe* 1511 SHGPn 294; *Sulkovo borove* 1531 ASK I 41, 150v, *Sulkowo Borowe* 1578 ŻDz XVI 113; *Sulkowo Borowe* 1784 MpPerPł; *Sulkowo borowe* 1827 Tabella II 210; *Sulkowo-Borowe* 1890 SG

XI 582; *Sulkowo-Borowe* 1921 Sk I 92; *Sulkowo-Borowe*, -wa -wego, *sulkowski* 1971 UN 123, 21. — O n. *Sulkowo* zob. niżej, człon odróżniający od przym. *borowy*. Lit.: SHGPn 294–5. UB

Sulkowo-Jasionki zob. **Sulkowo-Jesionki**

Sulkowo Kmiece zob. **Sulkowo Polne**

Sulkowo-Kolonia, wś, ciech., gm. Stupsk, 14,5 km na pln.-zach. od Ciechanowa: kol. *Sulkowo-Borowe* 1933 DzUrz(W. Warsz. nr 14, poz. 136); *Kol. Sulkowo Borowe* 1935 Mp-100(37-31); *Sulkowo-Kolonia* 1952 UW 18; *Sulkowo-Kolonia*, -wa-nii, *sulkowski* 1971 UN 123, 21. — Miejscowość była pierwotnie kolonią *Sulkowa Borowego*. UB

Sulkowo Maior zob. **Sulkowo** (2)

Sulkowo Minor zob. **Sulkówek**

Sulkowo Polne, wś, ciech., gm. Strzegowo-Osada, 15 km na pln.-zach. od Ciechanowa: *Sulkowo* (1349)XV KkM 60; *Szulcowo* 1403 Płoń nr 306; *Sulkowo* 1429 MkM II nr 78; *Sulcowo* 1476 SHGPn(ADP 3593); *Solkowo*, *Schwłkowo* 1489 Płoc I 341, 344; *Sulkowo* 1516 SHGPn(Ep. 2, 163); *Sulkovo magna* 1531 ASK I 41, 150v; *Sulkowo Magna* 1578 ŻDz XVI 113; *Sulkowo Magna* 1662, *Sulkowo Magna* 1674, *Solkowo Magna* 1677 ASK I 72, 462, 560v; *Solkowo* 1783–84 RejKor 520; *Sulkowo Polne* 1784 MpPerPł; *Sulkowo polne* 1827 Tabella II 210; *Sulkowo-Polne* 1890 SG XI 582; *Sulkowo Polne* 1921 Sk I 24; *Sulkowo Polne*, -wa -nego, *sulkowski* 1971 UN 123, 22. — Od n. os. *Sulek*, z suf. -owo; okresowo notowana też forma *Solkowo* z przejściem -uL- > -oL-. Członki odróżniające od przym. łac. *magnus* ‘wielki’ oraz pol. *kmiecy*, *polny* (por. też *Sulkowo Borowe*). Lit.: SHGPn 295. UB

Sulkowska Wola zob. **Sukowska Wola**

Sulkowskie Budy zob. **Budy Sulkowskie** (2)

Sulkowy zob. **Sulkowo** (1a)

Sulków (1), wś, kiel., gm. Krasocin, 8,5 km na pln.-wsch. od Włoszczowy: *Sulliw* (!) (1364) XVII ZDM IV 122; *Sulcow* (1387) Kkk II 119; de *Szulcowo* 1405 ZDM I 339 (tu?); sors *Sukow* 1508 ŻDz XV 483; *Sulcow* 1510 ASK I 10, 61v; *Sulkow* 1511–23 ŁLB I 548; *Sulkow* 1530, *Sulkuow* 1531 ASK I 10, 323, 555; *Svlkow* 1540, *Sulkow* 1577 ASK I 9, 734v, 342v; *Sulkow* 1662 ASK I 67, 170; *Sulkow* 1783–84 RejKor 106; *Salkow w.* (!) 1791 MpPerSd; *Sulków* 1827 Ta-

Sulków

bella II 210; *Sulków* 1890 SG XI 580; *Sulków* 1921 Sk III 140; *Sulków, -kowa, sulkowski* 1971 UN 35, 32. — Od n. os. *Sulek* SSNO V 254, z suf. *-ów*, efermerycznie *-owo*. W XVI w. odnotowano też formy z labializacją *o* oraz uproszczeniem grupy *-lk-* > *-k-* (o analogicznych zmianach zob. *Sulków* (1)). Lit.: KSand 194; KopKiel 202. IN

Sulków (2), wś, krak., gm. Wieliczka, 3 km na płn.-wsch. od Wieliczki: *Sulcow* 1388 Krak uw. XCI(4); *Swlcoucizce* 1428 Inscr nr 544; *Szulkowicze, Sulkowicze* 1470–80 DB I 73, II 106; *Z Sulkowa* 1516 SHGKr(TZ 12, 352); *Sulkow* 1529 LR 206; *Sulkow* 1581 ŹDz XIV 66; In villa *Sulkowice* sub parochia ... Wieliczka 1602–04 VisCrac 95; *Sulkow* 1680 Rej 95; *Sulkow* 1787 MpPerKr; *Sulków* 1890 SG XI 580; *Sulków* 1921 Sk XII 39; *Sulków, -kowa, sulkowski* 1963 UN 1, 59. — Od n. os. *Sulek*, z suf. *-ów*; okresowo też wariant z suf. *-owice*. Lit.: LKrak 146. IN

Sulków (3), wś, leszcz., gm. Góra, 8,5 km na płn.-wsch. od Góry: *Sbilutta zu Sulcka* 1512, *Sulcke* 1574, *Sulcke* 1583, *Sulcka* 1597, *Sulcka* 1606 Sinapius I 588; *Sulckaw* 1643 MpDSGlog; *Solcke* 1670, *Sulckaw* 1679, *Solke* 1687/88 J III 103, 186, 460; drey Brüder ... von Stosch ... 1564 ... erkaufften Gütter Gabel und *Sulkau* 1736 Stosch 75; *Sulcke* 1739 MpWielGlog; *Sulckau* 1773 EhrDB I 42; *Sulkau* 1779 Büsching XIII 255; *Sulkau* 1791 Z X 426; *Sulckau* 1817 AmtBreslau 157; *Sulkau* 1845 K 670; *Sulkau* 1900 Myc 85; *Sulkau* — *Sulków, -owa, sulkowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Sulków, -kowa* 1982 WUN III 378. — Dawniej *Sulków* lub *Sulków*, od n. os. *Sulek, Sulek* SSNO V 254, z suf. *-ów*, na co mogą wskazywać zniemczone zapisy z *-a(u)*. Inne zgermanizowane formy *Solcke, Sulcke* mogły stanowić substytucję pluralnej n. *Sulki//Sulki*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulków*. Lit.: SNGŚI XIII 118; Stosch, Genealogia des (...) Geschlechts derer v. Stosch, 1736, 75. PS

Sulków (4), wś, piotr., gm. Falków, 14 km na płn.-wsch. od Przedborza: *Sulkow* część Olszamowic, w *Sulkowie* części wsi Olszamowic 1811 ASC(Falków, U-1811, k. 8); Kolonia *Sulków* 1824 DzUrz(W. Sand. nr 26, 367); *Sulków* 1827 Tabella II 210; *Sulków*, wś 1890 SG XI 580; *Sulków* 1921 Sk III 44; *Sulków, -kowa, sulkowski* 1966 UN 24, 12. IN

Sulków (5), wś, rad., gm. Stromiec, 17 km na pld.-wsch. od Białobrzegów: *Sulków*, w *Sulkowie* 1841, z *Sulkowa* ... z tejże wsi 1860 APRad(58/131/0/1/31, k. 22; 50, k. 3); *Sulków* 1877 Zin II 193; *Sulków* 1890 SG XI 580; *Sulków* 1921 Sk III 52; *Sulków, -kowa, sulkowski* 1964 UN 18, 8. — Od nazw. *Sulek*, z suf. *-ów*, lub *Sulkowski* RymSEN II 507, w wyniku derywacji wstecznej, por. Adam *Sulkowski*, Gospodarz w Budach Bobrowskich 1838 APRad(58/131/0/1/28, k. 38) (Budy Bobrowskie to obecnie sąsiednia wś Sielec). Lit.: KopRad 339. IN

Sulków zob. **Sukowy, Suków** (1, 2), **Sulkowo, Sulków, Sulkowice** (3), **Sulkowo** (2)

Sulków Stok zob. **Rykacze**

Sulkówek, wś, włoc., gm. Lubraniec, 5 km na pld. od Lubrańca: *Sulkowo minori* 1435 Vlad XI 9; *Sulkowo Minor* 1489 Lupbrz 100; *Sulkowko* 1527 Vlad XI 35; *Szulkowo minor* 1557–66 ŹDz XIII 14; *Sulkowko* 1598 Vlad XX 45; *Sulkowo Minor* 1634 Rpodbrz 220; *Sulkowo Minor* 1674 Rpog 139; *Sulkowko* 1783–84 RejKor 843; *Sulkowko* 1785 MpPerKu; *Sulkuwek* 1788 Büsching XXII 140; *Sulkowek* 1799 MpHopf XIX–XX; *Sulkowek* 1827 Tabella II 210; *Sulkowek* 1839 MpKwat II 3; *Sulkówek* 1890 SG XI 580; *Sulkówek, -wka, sulkówecki* 1972 UN 191, 9. — Dawniej *Sulkowo Minor*; o członie pierwszym zob. *Sulkowo* (2), człon odróżniający od przym. łac. *minor* ‘mniejszy’. W XVI w. pojawiła się forma zuniwerbizowana z suf. *-ko*, pod koniec XVIII w. nastąpiła zmiana rodz. na męski (suf. *-ek*). Lit.: SHGKu(materiały) 436. UB/KS

Sulochow zob. **Człuchów**

Sulocin, dziś *Sulocin-Teodory* i *Sulocin-Towarzystwo*, dwie wsi, płoc., gm. Sierpc, 6,5 km na płn.-zach. od Sierpca: *Sidoczyno* (!) 1513 AC III nr 373; *Swloczyno* 1564 ŹDz XII 303; *Szuloczino* 1565, *Suloczino* 1573 ASK I 30 386r, 511r; *Skłoczino* (!) 1609 AtKu(ADPI9 56v, 5615); *Sulocino* 1695 AtKu(ADPI47 1317, 6075); *Sulocin* 1783–84 RejKor 625; *Sulocin* 1784 MpPerPł; *Sulocin* 1789 Borucki 45; *Sulocin* 1827 Tabella II 210; *Sulocin* 1839 MpKwat III 2; *Sulocin* al. *Sulocino*, wś i folw. 1890 SG XI 582; *Sulocin* 1921 Sk I 168; *Sulocin-Teodory, Sulocin-Towarzystwo* 1935 Mp-100(37-29); *Sulocin-Teodory, Sulocin Towarzystwo* 1952 UW 36; *Sulocin-Teodory, -na-rów*,

Sulocin-Towarzystwo, -na-wa 1982 WUN III 378. — Od n. os. *Sulota (: *Sulimir*), z suf. -ino, wtórnie -in. W XX w. dwa obiekty o n. zestawionych; człony odróżniające od im. *Teodor*, w formie pluralnej, oraz od ap. *towarzystwo* ‘spółka rolnicza’. Lit.: SHGDobrz(materiały) 179; Koz VII 154. *KS*

Sulocino zob. **Slocin, Sulocin**

Sulomino, wś, szczec., gm. Wolin, 4,5 km na pñ.-zach. od Wolina: *Szulomino* 1186–87 PU I 133; *Soldemin* 1618 MpLub; *Soldemin* 1789 MpGillyPom; *Soldemin* 1829 MpUMbl 770; *Soldemin* — *Sulomino*, -na, *sulomiński* 1947 MPol XXV nr 111; *Sulomino* — *Soldemin* 1951 Rosp 319; *Sulomino*, -na 1982 WUN III 378. — Pierwotnie *Sulomino*, zapewne od n. os. *Suloma, por. *Sul//Sul, Sulek, Sulima*, z suf. -ino. W XVII w. pojawia się n. niem. *Soldemin*; grupa -ld- częsta w substytucjach dla słow. -l-. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Sulomino*. Lit.: LorSNH 114; Rzduma II 85. *BCz*

Sulostowa zob. **Słusztowa**

Sulostowice zob. **Słostowice**

Sulostryjowa zob. **Sulistrowa**

Suloszowa, wś, krak., gm. Suloszowa, 10 km na pñ.-zach. od Skały: *Sulosow* (1315) KMłp I 179; *Sulesow, Sulossow* 1325–27 MVat I 122, 192; *Sulozoua* 1337 KMłp III 24; *Solossin* [pro *Sulossin*], de *Sulessovicz* 1335–42 MVat I 372, 380; *Sulosowa* 1358 KMłp I 298; *Sulesow* 1373, *Sulesow* 1374 MVat IX/3, 4, 24; *Suloschow* (1377) KMłp I 401; *Suloschow* 1400 PNZK nr 973; *Suloschowa* 1442 ZDM III 9; *Suloszowa* 1470–80 DB II 63; *Szuloszowa* 1490 ŻDz XV 435; *Suloschowa* 1529 LR 209; *Suloschowa* 1564 Lukrak II 76; *Suloszowa* 1581 ŻDz XIV 24; in bonis villae *Sulisszowa* 1602–04 VisCrac 214; *Szuloszowa* 1629 RPobKr 18; *Suloszowa* 1680 Rej 16; *Suloszow* 1783–84 RejKor 347; *Suloszow* 1787 MpPerKr; *Suloszowa* 1827 Tabella II 210; *Suloszowa* 1890 SG XI 582–3; *Suloszowa*, -wy, *suloszowski* 1964 UN 11, 111; gw. *śulosova*, -y, *śulososki*. — Od n. os. *Sulosz* SSNO V 257 (: *Sulimir, Sulislaw*), z suf. -ów, wtórnie -owa (zmiana rodzaju). W XIV w. odnotowane też warianty: *Suloszyn*, z suf. -in, *Suloszowice*, z suf. -owice, *Suleszów* (por. n. os. **Sulesz, Suleszek* RymSEN II 507), w XVII w. *Suliszowa* (por. n. os. *Sulisz* SSNO V 253). Lit.: RKrak 163. *IN*

Suloszyn, wś, lub., gm. Firlej, 6,5 km na pñ.-wsch. od Kocka: *Suloschin* 1419 ZDM V 226; *Suloschyn* 1470–80 DB II 567; *Suloczyn* (!), *Suloschyn* 1496 LKP 117, 119; *Suloszyn* 1529 LR 435; *Sulosin* 1531 ŻDz XIV 349; *Suloszin* 1626 RPobLu 22; *Suloszyn* 1676 ŻDz XV 25a; *Suloszyn* 1783–84 RejKor 315; *Suloszyn* 1787 Spis 434; *Suloszyn* 1827 Tabella II 210; *Suloszyn* 1890 SG XI 583; *Soloszyn* 1899 Cat 87; *Suloszyn* 1902 Przew II 202; *Suloszyn* 1921 Sk IV 55; *Suloszyn*, -na, *suloszyński* 1969 UN 113, 7. — Od n. os. *Sulosz(a)*, z suf. -in. W XIX w. odnotowany wariant *Soloszyn* powstały w wyniku przejścia -uL- > -oL-. Lit.: SHGLu III 229–30; KosLu 73. *IN*

Suloszyn zob. **Suloszowa**

Sulowe, wś zaginiona, w dawnym pow. łączycim: *Sulow* 1398 Łęcz II nr 5815; de Potgorze et *Suloue* 1401 SHGLęcz II 129. — Od n. os. *Sul* SSNO V 247 (: *Sulimir, Sulislaw*), z suf. -ów, -owe. Lit.: SHGLęcz II 129. *IN/KS*

Sulowice zob. **Sulowiec, Sułów** (2)

Sulowiec, wś, zamoj., gm. Sułów, 10 km na pñ.-zach. od Szczecbrzeszyna: *Sulowiecz* (1403)1609 ZDM V 21; *Sulowiecz* villa 1533 ASK I 34, 756v; *Sulowiecz* 1535, *Sulowiecz* 1543 ASK I 37, 321, 629; *Szulowiecz* 1557 ASK I 18, 155; *Svlowiecz*, *Svlowiec* 1564 ASK I 37, 793v, 812; *Sulowicze* 1572 AGB XII 368; *Sulowiecz* 1589 ASK I 37, 941; *Sulowiec* 1667 ASK I 71, 174; *Sulowiec* 1779–83 MpMieg; *Sulowiec* 1796 PerOpis I 175; *Sulowice* 1827 Tabella II 210; *Sulowiec* ... z *Sulowca* 1834 Stworzyński 57; *Sulowiec* 1839 MpKwat VI 11; *Sulowiec* 1890 SG XI 584; *Sulowiec* 1921 Sk IV 127; *Sulowiec*, -wca, *sulowiecki* 1967 UN 122, 28. — Nazwa deminutywna od n. pobliskiej wsi *Sułów* (5), z suf. -ec. Efemerycznie *Sulowice* z dostosowaniem do nazw na -owice. Lit.: CzChełm 31, 95, 194. *BCz*

Sulowo (1), wś zaginiona, leżała między Sierkiami Wielkimi a Czerlejnem, pozn., gm. Kostrzyn: *Sulowo* 1357 KW III 70; in *Sulowo* 1398 Lek I nr 2600; de *Sulowo* 1428 AC I nr 1610; *Szulowo* 1429, *Szulowo* 1436 SHGPn IV 744; deserta *Szulowo* 1510 NKs 68–9; ex silva villae *Szolowo* (1539) VisitGn 550; *Sullowo* deserta 1563, *Sulowo* 1576, *Halowo* (!) deserta 1577 ASK I 5, 234, 514, 711v; *Sulowo* 1580, *Sulowo* 1581 ASK I 6, 142v, 401; *Sulowo* 1583 ASK I 4, 690; *Sulowo* 1622–24

Sulowo

PPozn(Tab 1, 31); *Sulowo* 1673, *Sulewo* 1676 ASK I 68, 1187, 1371; *Sulowem* (dezerta) 1774/75 Der I 38; *Sulowo* 1790 TekiDw(17720, nr 1367). — Od n. os. *Sul*, z suf. *-owo*, efemerycznie też *-ewo*. W XVI w. notowana postać *Solowo*, wynikała ze zmiany *-uL-* > *-oL-*. Lit.: SHGPn IV 744–5. PS

Sulowo (2), wś, olszt., gm. Bisztynek, 5 km na płn.-zach. od Bisztyńska: *viris Scholin et Machis ... successoribus Lx mansos ad villam ... nomine Heilgenkrütz*, *Priv. ville Scholen alias Heilgecrütze* (1335) MWrm I 452, przyp. 1; *ville Heilgenrucze*, nadpis na dok.: *privilegium ville Scolen alias Heilgecrucze* (1349)XIV PrUr IV 438; *Scholen* 1356 Ger 162; *Scolen* (1359)XIV PrUr V 194; in *Schulen* ok. 1550 MWrm III 433; *Schulen* 1615 RLWrm 280; *Schulen* 1718 Wijaczka 422; *Schulen* 1755 MpEnd; *Schulen* 1796–1802 MpSchröt XI; *Schulen* ok. 1845 MpRey nr M; *Schulen* 1889 SG X 395; *Schulen*, *Scholen* — *Sulowo* 1946 Ley I 38; *Schulen* — *Sulowo*, *-a*, *sulowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Sulowo*, *-wa* 1982 WUN III 379. — Dawniej n. niem. *Heiligenkreuz*, od przym. *heilig* ‘święty’ i ap. *Kreuz*, stwniem. *krūzi* ‘krzyż’. Kolejna n. prus. **Skol-*, od im. odbiorcy nadania z 1335 r. Prusa *Scholin*, zob. n. m. *Skolimowo*, *Skolity*. Na gruncie niem. adideacja do ap. *Schule* ‘szkoła’. Po 1945 r. ustalono n. *Sulowo*. Lit.: Bartoszyce. Z dziejów miasta i powiatu, 1969, 142; Ger 162; PrzybBalt 283. RP

Sulów (1), wś, gorz., gm. Rzepin, 7,5 km na płn.-zach. od Rzepina: *Czawl* ok. 1405 SGorz 461; *Czawel* (1428), *Czawel* (1441), *Czawl* (1472) CdB A XXIII 183, 216, 262; *Zawl* 1538, *Zaull* 1598, *Zahlo* 1782 SGorz 461; *Zohlow* 1822 MpUMbl 1984; *Zohlow* 1933 MpMbl(3654); *Zohlow* — *Sulów*, *-owa*, *sulowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Sulów*, *-łowa* 1982 WUN III 379. — Zniemczone zapisy nie pozwalają na jednoznaczne odczytanie nazwy. Może od n. os. *Sull/Sul*, z suf. *-ów*. A. Muka rekonstruował n. jako *Zawulowo, od wyrażenia *za ulem* ‘osiedle za leśną pasieką’. Nazwa zniemczona jako *Zohlow*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Sulów*. Lit.: MuckeNM 185–6; SGorz 461–2. BCz

Sulów (2), wś, krak., gm. Biskupice, 6 km na płd.-wsch. od Wieliczki: *Szulow* 1418 SHGKr(kartoteka); de *Sulow* 1465 Sng II 201; *Sulow* 1470–80 DB II 120; *Sulowicze* 1497 Matr II nr 1088; de *Sulowa* 1502 Matr III nr 391; *Sulow* 1529 LR 232;

Sulow 1564 Lukrak II 86; *Sulow* 1581 ŻDz XIV 64; *Sulow* 1680 Rej 91; *Sulow* 1787 MpPerKr; *Sulów* 1890 SG XI 583; *Sulów* 1921 Sk XII 39; *Sulów*, *-łowa*, *sulowski* 1963 UN 1, 59. — Od n. os. *Sull/Sul*, z suf. *-ów*; w XV w. poświadczony też wariant z suf. *-owice*. Lit.: LKrak 146. IN

Sulów (3), dziś *Sulów Mały* i *Sulów Wielki*, dwie wsi, leszcz., gm. Bojanowo, 10 km na płd.-wsch. od Góry: [*Klein Saul*] (1456), [*Groß Saul*] (1474) Stenzel 8–9; Albrecht Sopke von *Swol* 1490 GrMark II 98; in den dorfern ... Wiewierz, *Sawlche*, Czechnaw 1490, von *Sawl* 1493 GrMark I 271, 276; Albrecht Sobke von *Sawl* vuf Hirnstain 1503 CdP IV 202; Albertus Sobek de *Sulewo* et Wussosy, de *Sowol* 1507 Matr IV/1, nr 16, 27; de *Sulewo*, *Sullew* 1509 Matr IV/2, nr 8982, 9207; *Sullewo* 1510 Matr IV/1, nr 915; *Grossawl*, *Klein-Sawl* 1557 ORust 126; Stanisłai Sobek de *Svleyow*, de *Sulieiw* 1574 MK 111, 121, 125; *Gros Saul*, *Klein Saul* 1644 MpDSWol; Territorium itidem Cameralis pagi *Urinsaul* 1726 Limites 28; *Gros Saul*, *Klein Saul* 1736 MpWielWol; *Saul Gross-*, *Klein-* 1787 Z VII 262; *Gros Saul*, *Klein Saul* 1791 MpPerPn; *Saul Gross-*, *Klein-* 1845 K 581; *Gross Saul* — *Sulów Wielki*, *-owa -kiego*, *sulowski*, *Klein Saul* — *Sulów Mały*, *-owa -ego*, *sulowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Sulów Mały*, *-łowa -łego*, *Sulów Wielki*, *-łowa -kiego* 1982 WUN III 379. — Pierwotnie *Sulewo*, od n. os. *Sull/Sul*, z suf. *-ewo*, też *-ew*. W XVI w. notowana również forma *Sulejów* z interpolacją *-ej-*, por. też n. os. *Sulej*. Nazwa zniemczona jako *Saul*, zapisy *Swol*, *Sowol* odzwierciedlają pośrednie fazy substytucji w jęz. niem. S. Kozierowski słusznie utożsamiał zapis *Sulewo* z 1507 r. z omawianą miejscowością, natomiast S. Nowogrodzki podejrzewał, że pojawiające się w kontekście Alberta (Wojciecha) Sobka n. *Saul*, *Sulewo* odnoszą się do wsi *Sulejowo* (2) w Wielkopolsce, czego jednak nie potwierdza dokumentacja. Dodatkowe człony od przym. niem. *gross* ‘wielki’ i *klein* ‘mały’ w związku z podziałem wsi na dwie części. Notowana w 1726 r. forma *Urinsaul* niejasna. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulów Mały* i *Sulów Wielki*. Lit.: SNGŚI XIII 119; BańMorf 130; Stenzel, Beiträge zur Geschichte der Laudemien in Schlesien, 1848, 8–9; Kozierowski, SIOc VIII 258; Nowogrodzki, Rządy Zygmunta Jagiellończyka (...), 1937, 28–9, przyp. 1. PS

Sulów (4), wś, wroc., gm. Milicz, 7,5 km na pld.-zach. od Milicza: *Sulow, Sulowo* (ok. 1350), *Zulow* 1351 Darst XXXI 188, 85; *Zulovv* 1361 Sommersberg III 145; *Zulow* 1361, *Czulow* 1369 HaeG 440; *Czulouff* (1369), *Czuloff* 1394, 1399 Darst XXXI 84, 85; de *Czuloff, Zculoff* 1474, *Zculouff* 1475, *Zwluoffe* 1479, *Czuloff* 1490, *Zculawff* 1514, *Zwluoff* 1521 GrMark II 72, 75, 80, 92, 100, 117, 119; *Zulauff* 1650 Zeiller 191; *Sulauff* sive *Zulauff* 1666/67 J I 457; *Zulauff* 1679 J II 65; *Culaw* 1712 MpDSOs; *Zulauf* seu *Sulau* 1739 MpWielOels; *Sulau* oder *Zulauf* 1787 Z VII 394; *Sulau*, poln. *Sulew, Suhlau* 1845 K 670, 937; *Sulau* al. *Suhlau*, polskie *Sulejewo* (!), *Sulawa, Zulawa* 1890 SG XI 561; *Sulau*, mto 1912 Meyers II 911; *Sulau* — *Sulów, -owa, sułowski* 1946 MPol XXV nr 142; *Sulów, -łowa* 1982 WUN III 379. — Dawniej *Sulów, Sułów*, od n. os. *Sul, Suł*, z suf. *-ów, -owo*, w XIX w. też *-ew*. Nazwę zmieniono jako *Zulauf, Sulau*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sulów*. Lit.: SNGŚI XIII 119. PS

Sulów (5), dziś *Sulów* i *Sulów-Kolonia*, dwie wsi, zamoj., gm. Sulów, ok. 8 km na pln.-zach. od Szczepieszyna: villa *Sulow* 1540, *Sulow* 1543 ASK I 37, 497v, 634; *Szulow* 1557 ASK I 18, 158; *Svlow* 1564, *Sulow* 1565, *Sulow* 1589 ASK I 37, 795v, 839, 944; *Sulow* 1667 ASK I 71, 185v; *Sulow* 1779–83 MpMieg; *Sulow* 1796 PerOpis I 175; *Sulów*, wś 1827 Tabella II 210; *Sulow* 1839 MpKwat VI 11; *Sulów*, wś i folw. 1890 SG XI 583; *Sulów*, wś i kol. 1921 Sk IV 127; *Sulów*, wś i kol. 1952 UW 153; *Sulów, -łowa, Sulów-Kolonia, -łowa-ni, sułowski* 1967 UN 122, 38. — Od n. os. *Sul//Suł*, z suf. *-ów*. Człon odróżniający w n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: CzChelm 60, 89, 194. BCz

Sulów zob. **Sulejów** (3), **Sulowe**

Sulów-Kolonia zob. **Sulów** (5)

Sulów Mały zob. **Sulów** (3)

Sulów Wielki zob. **Sulów** (3)

Sulówek, wś, zamoj., gm. Sulów, 9 km na pln. od Szczepieszyna: de *Sulowek* 1674 ASK I 71, 249; Villa *Sulowek* (1676) XVIII RPogMłp 249; *Sulowek* 1696, *Sulowek, Suluwek* 1697, *Suluwek, Sulowek* 1700 APLub(35/106/45/-/11, k. 246, 253, 255, 274, 281); *Sulowek* 1779–83 MpMieg; *Sulowek* 1786 MpPerLu; *Sulowek*, wś 1827 Tabella II 210; *Sulowek* 1839 MpKwat VI 11; *Sulówek*

1877 Zin II 193; *Sulówek* 1890 SG XI 584; *Sulówek* 1921 Sk IV 127; *Sulówek, -wka, sułówecki* 1967 UN 122, 38; gw. *suuuevek, -fka, suuufčański*. — Nazwa deminutywna od n. m. *Sulów* (5), z suf. *-ek*. Lit.: CzChelm 31, 194. BCz/PS

Sumczyce, wś zaginiona, leżała w okolicy Przemysła: *Sumczyce* 1515 ŻDz XVIII/1, 124; *Schumczicze* 1531 ASK I 34, 340, 388; *Schumczycze* 1532, *Szumczicze* 1536, *Sumczyce* 1540 ASK I 17, 37, 218, 282v; *Sumycze* 1563 ASK I 18, 231. — Nazwa *S(z)umczyc(z)e*, też *S(z)umic(z)e*, od n. os. *Sum, Szum* (szczególnie częste na pograniczu pol.-ukr.), *S(z)umek//S(z)umko* (AntrP V 66, RymSEN II 507–8, 559), z suf. *-ice*, wschłow. *-icze*. BCz/PS

Sumiak, wś, gorz., gm. Nowogródek Pomorski, 13 km na wsch. od Myśliborza: *Neuenburg, Gutsbezirk* 1895 GemLex III 160; *Kleefeld* (fr. Gutsb[e]zirk] *Neuenburg*) 1912 Meyers I 975; niem. *Kleefeld*, przejściowo *Konicze Pole* 1946 Mazur I 191; *Kleefeld* — *Sumiak, -ka, sumiacki* 1947 MPol XXV nr 111; *Sumiak, -ka* 1982 WUN III 379. — Miejscowość powstała pod koniec XIX w. jako obszar dworski wyłączony z granic wsi *Neuenburg*, dziś *Nowogródek Pomorski*. Po przekształceniu w wś na początku XX w. otrzymała n. niem. *Kleefeld*, od *Klee* ‘koniczyna’ i *Feld* ‘pole’. Po 1945 r. przejściowo używano n. *Konicze Pole*, stanowiącej kalkę n. niem., którą zastąpiono ustaloną urzędowo n. *Sumiak* (wś leży koło Jeziora Sumiackiego, przed 1945 r. niem. *Zumbolt See*). Lit.: SGorz 462–3. BCz/PS

Sumic(z) Wólka zob. **Szumiłówka**

Sumi(e)niec zob. **Sumina**

Sumiężne, wś, ostroł., gm. Małkinia Górna, 8 km na wsch. od Broku: [*Siemiężne*] (1751)1885 SG VI 33; *Sumiężna* 1783 MpPerMz; *Sumiężne* 1783–84 RejKor 551; *Sumiężne*, w *Sumiężnym* 1808 APWarsz(79/255/0/-/1, k. 2v); *Czyminzno* (!) 1808 MpTex XII; *Sumiężne*, w *Sumiężnym* 1825 APWarsz(79/255/0/-/31, k. 10); *Sumiężne* 1827 Tabella II 210; *Czumizna* (!) 1839 MpKwat V 3; *Czyminzno* (!) 1859 MpChr; *Sumiężne*, w *Sumiężnem, Sumiężne* 1860 APWarsz(79/86/0/-/34, k. 3, 22); *Сумѣжне*, wś i os. leśna 1866 GPKP IX 6; *Siemiężne*, zwane też *Sumiężne* al. *Czymizna* 1889 SG X 548; *Sumiężne* 1921 Sk V 65; *Sumiężne, -nego, sumięski* 1971 UN 134, 19. — W XVIII w. biskupi płoccy osiedlili tu Kurpiów. W n. możliwy

Sumiłówka

śląd wschł. ap. *sumeż-* (< *so-med'- 'wspólna granica, miedza'), por. ros. arch. i dial. *suméžbe* 'granica, pogranicze, rubież', ukr. *suméžž'ba* 'granica, pogranicze', ros. dial. *suméžnyj* 'przyległy, sąsiedni, pograniczny', ukr. *sumižnyj*, *suméžnyj* 'ts.', brus. *suméžny* 'ts.' (BoryśPref 123–4). Forma *Siemiężne* (jeśli nie jest błędna) nazwiązuje do gw. ap. *siemięga*, *siermięga* 'biedak, człowiek niezadowolony; gruba sukmana' SGPRei(kartoteka). Pojawiające się głównie na mapach formy *Czyminzno*, *Czumizna* zniekształcone, powstały przez błędne odczytanie zapisów cyrylickich. UB

Sumiłówka zob. Szumiłówka

Sumin (1), dziś *Stary Sumin* i *Nowy Sumin*, dwie wsi, bydż., gm. Cekcyn, ok. 8 km na wsch. od Tucholi: *Sommyn* 1339 UKT 17; *Sommyn*, in *Semen* (1339), bona dicta *Summyn* 1340, *Summyn* (1344)1400 PrUr III 156, 189, 215, 588; *Summyn* (1346)1400 UKT 30; *Summyn* (1347)1430, XVI PrUr IV 244; *Summyn* (1352)1400 PrUr V 29; von *Summyn* (1382)1430, *Summyn* gebiet 1399–1431 UKT 91, 136; *Sumyno* 1534 Inwłoc 122; *Szummo* 1570 ŻDz XXIII 207; *Suminy* 1583, *Sumino* 1584, *Szumini* 1597 Font I–III 88, 142, 372; *Suminy* 1648 RP 183; *Suminy* 1682 Font V 133; *Summin*, *Alt-*, *Summin*, *Neu-* 1772/73 HAPr IV 653; *Suminy* 1796–1802 MpSchröt XV; *Sumyni* — *Suminy* 1879 Kętn 130; *Suminy Stare*, dawniej *Suminy*, niem. *Alt-Summin*, dobra ryc., *Suminy Nowe*, niem. *Neu Summin*, kol. 1890 SG XI 587; *Stary Sumin*, *Nowy Sumin*, niem. *Alt-Summin*, *Neu Summin* 1921 Sk XI 61, 87, 83; *Suminy* (*Sumyni*) 1925 Krzep 113; *Stary Sumin*, *Nowy Sumin* 1952 UW 58; *Stary Sumin*, *-rego -na*, *Nowy Sumin*, *-wego -na*, *sumiński* 1971 UN 188, 11. — Prawdopodobnie n. ponowiona z n. jez. *Somin, *Sumin*, por. *Summyn* 1357 PrUr V 298, dziś Chłodne Jezioro (ESHP). Nazwa pochodzi od stp. *som* 'sum, Silurus glanis' Sstp VIII 505, z suf. **-in*, wtórnie *-in* pod wpływem substytucji niem. W formie *Sumin* wyrównanie do ogólnopolskiej postaci ap. *sum*. Od XVIII w. notowane dwa obiekty: *Alt Summin*//*Stary Sumin* i *Neu Summin*//*Nowy Sumin*, okresowo odnotowano także formę pluralną *Suminy*. Lit.: SHGPG III 97–8; Łuszczyńska, PMT V 90–1. BCz

Sumin (2), wś, chełm., gm. Urszulin, 20 km na płn.-wsch. od Łęcznej: Kar. *Somin* 1839 MpKwat

VI 9; *Sumin* 1870 Cat 93; *Sumin* ... вь деревни *Суминь* 1876 APLub(35/1951/0/2.1/1, k. 18); *Sumin* 1877 Zin II 193; *Sumin*, kol. 1890 SG XI 586; *Sumin*, wś 1921 Sk IV 11; *Sumin* 1952 UW 135; *Sumin*, *-na*, *sumiński* 1970 UN 108, 32; gw. *sumin*, *-na*, *sumiński*. — Początkowo n. karczmy *Somin*, ponowiona z n. jez. *Somin*, dawniej *Piskorze* (por. *Sumin*, *Lacus Sominie* appellatur 1480 DługoszAnn I 361, 365; *Piskorze* 1801–04 MpHeld; *Jez. Somin* 1839 MpKwat VI 9), nad którym wś leży. Lit.: CzChełm 24, 194; Mól, HE VI 112. BCz/PS

Sumin (3), wś, gdań., gm. Starogard Gdański, 7,5 km na pld.-zach. od Starogardu Gdańskiego: hereditatem ... *Somino* 1280 Perl 267; in bonis *Summin* (1341) PrUr III 259–60 (tu?); *Summin* 1373 Stadie, Geschichte... 181; *Swmyn* 1402–15 Krie 74; von *Sommin* 1408 MTB 484; *Summyn* 1437–38 GZ 116; ville *Sumin* 1526 Matr IV/1, nr 5052; *Sumyno* 1534 Inwłoc 115; *Szumino* 1570 ŻDz XXIII 138; *Sumino* 1648 RP 174; Folwark *Sumino* 1664 Font XXXII 271; *Sumin* 1682 Font V 98; *Sumino* 1710 WS 110; *Summin* 1772/73 HAPr IV 653; *Summin* 1796–1802 MpSchröt XV; *Summin* — *Sumin* 1879 Kętn 37; *Sumin*, niem. *Summin* 1890 SG XI 586; *Sumin* (*Summin*) 1925 Krzep 113; *Sumin* 1952 UW 194; *Sumin*, *-na* 1982 WUN III 379; gw. *sumin*, *-mína*, *sumiński*. — Zapewne od n. jez. *Somino, *Sumino*, dziś Sumińskie Jezioro, nad którym leży wś, por. Jeziora ... *Sumino* 1664 Font XXXII 277 (ESHP). J. Łuszczyńska n. jez. rekonstruuje jako *Somno, a więc od ap. stp. *som* z suf. **-bno*, zmieszonym z *-in*, *-ino* w procesie substytucyjnym. Lit.: SHGPG II 88; TrautmElb II 62; Łuszczyńska, PMT V 90–1; Górniewicz, PMT VII 63, 162; Stadie, Geschichte der Stadt Stargard (...), 1864, 181. BCz

Sumin (4), wś, koniń., gm. Wierzbinek, 8,5 km na zach. od Izbicy Kujawskiej: *Суминово*, вь *Суминовъ* 1907, *Суминь*, изъ *Суминья* 1909 APPozn(54/784/0/6.1/49, k. 14; 50, k. 29); *Sumin* 1917 OVWar II 158; *Sumin* 1921 Sk I 98; *Sumin*, *-na*, *sumiński* 1971 UN 182, 7. — Pierwotnie *Suminowo*, od nazw. *Sumiński*, z suf. *-owo*, później *Sumiń*, *Sumin* z derywacją wsteczną. Właścicielem sąsiedniego majątku był Władysław Sumiński (por. Borucki 358). KS

Sumin (4a), os., dawniej wś, słup., gm. Parchowo, 17 km na zach. od Bytowa: villae ... *Ssumino* 1584, *Szumini* 1599 Font I–III 142, 372; *Sumini* 1634 MK 180, k. 329v; Folwark *Sumino* 1664 Font XXXII 271; *Suminy* 1686–87 Font XI–XV 835; *Sominy* (1710), *Suminy* (1780) SG XI 586; *Summin* 1796–1802 MpSchröt VIII; *Summin* — *Sumin* 1879 KętN 17; *Sumin*, niem. *Summin*, folw. 1890 SG XI 586; *Sumino*, niem. *Summin* 1921 Sk XI 27, 88; *Sumin* (*Summin*) 1925 Krzep 113; *Sumin*, -na 1982 WUN III 379; gw. *somino*//*sumino*//*sěmno* Lor 94. — Nazwa ponowiona z n. jez. *Sumin* (< *Somno), dziś *Sumino*, nad którym wś leży, por. *Sumino* 1564, Jeziora ... *Suminy* graniczą z Parchowem 1664 Font XXXII 297 (ESHP). W XVI–XVIII w. widoczne wahanie liczby *Sumino* : *Suminy*. Lit.: Górniewicz, HE I 146; Łuszczzyńska, PMT V 90–1; MKart 347. KS

Sumin (5), wś, tor., gm. Biskupiec, 11,5 km na pld.-wsch. od Łasina: *Semen* (1339) XV PrUr III 189; *Somyn* (1376) KętL 85; *Semen* 1377, *Semyn* 1391 GA 558, 561; *Summen* ok. 1400 Zeit XVI 35; *Semin* 1414 Br 161; *Semen*, *Semmen* (XV) KętL 85; *Sumin* 1647 Font IV 99; *Sumin* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Sumin* 1879 KętN 96; *Sumin* 1882 KętL 85; *Sumin*, niem. *Summin* 1890 SG XI 586; *Summin* fr. auch *Kommornicks* 1912 Bär 115; *Sumin*, niem. *Summin* 1921 Sk XI 37, 87; *Sumin* (*Summin*) 1925 Krzep 113; *Sumin* 1952 UW 182; *Sumin*, -na, *sumiński* 1971 UN 171, 16. — Od ap. *som*, *sum*, z suf. *-in*; n. zapisana w licznych formach zmienionych. Wieś leży w zakolu rz. Osy w pobliżu jez. Mierzynek. Efemeryczna n. *Kommornicks* < *Komorniki; o etymologii zob. *Komorniki* (1a). Lit.: SHGCh 124. BCz

Sumin (6), wś, tor., gm. Osiek, 7 km na pln.-zach. od Rypina: *Sinino* (1313) KMaz II 133; *Szymno* (!) 1367 SHGDobrz(materiały) 186; *Szynno* (1367) 1512 KMaz III 107, fals.; *Sinino* 1564 ŻDz XII 301; *Sinino* 1573 ASK I 30 511r; *Simino* 1623 SHGDobrz(materiały) 186; *Sumino* 1694 AtKu(ADPl47 1243, 5965); *Sumin* 1713 AtKu(ADPl46 209v, 5624); *Sumin* 1784 MpPerPl; *Sumino* 1789 Borucki 48; *Sumin* 1827 Tabella II 210; *Sumin* 1839 MpKwat III 1; *Sumin* 1890 SG XI 585; *Sumin* 1921 Sk I 164; *Sumin*, -na, *sumiński* 1971 UN 183, 29. — Nazwa niejednoznaczna. Pierwotnie może *Sienino*, od ap. *siano* lub *sień*,

albo *Sinino*, od n. os. *Siny* SSNO V 76, z suf. *-ino*. Od XVII w. *Sumin(o)*, forma z nawiązaniem do ap. *sum*. Lit.: SHGDobrz(materiały) 180, 186; Nieckula, -ov- 306. KS

Sumin (7), wś, włoc., gm. Kikół, 9,5 km na pln.-zach. od Lipna: *Sumino* 1325 Kuj 305; *Sumino* (1371) 1620–21 CdP II 755; *Somino* 1414 Cruc III 26; *Sumino* 1426 KW V 411; *Somyno* 1434 CdP II 860; *Svmyno*, *Sumyno* 1472 Matr I nr 907, 909; *Sumino* 1564 ŻDz XII 323; *Sumino* 1609 AtKu(ADPl6 293v, 5412); *Szumino* 1694 AtKu(ADPl47 1188, 5908); *Szumino* 1725 AtKu(ADPl257 30v, 5755); *Sumin* 1785 MpPerKu; *Sumin* 1827 Tabella II 210; *Sumin* 1839 MpKwat II 2; *Sumin* 1890 SG XI 585; *Sumin* 1921 Sk I 61; *Sumin*, -na, *sumiński* 1972 UN 180, 26. — Nazwa ponowiona z n. jez. *Sumin*, współcześnie *Jezioro Sumińskie*, nad którym leży wś (zapisy n. jez. pochodzą z poł. XIX w.). Hydronim od ap. *som*, później *sum*. Lit.: SHGDobrz(materiały) 179–80; Koz VII 128; Nieckula, -ov- 310; Wilkoń, Onom VIII 103. KS

Sumin (8), wś, zamoj., gm. Krynice, 11 km na pln. od Tomaszowa Lubelskiego: *Sumin*, os. 1877 Zin II 193; *Sumin*, wś 1890 SG XI 586; *Sumin*, wś 1921 Sk IV 109; *Sumin*, leśn. 1933 SkBy 1654; Fw. *Sumin* 1934 Mp-100(46-37); *Sumin* 1952 UW 150; *Sumin*, -na, *sumiński* 1970 UN 120, 22. — Zapewne od ap. *sum*, z suf. *-in*. W pobliżu miejscowości jest wiele stawów. Lit.: CzChełm 21, 194. BCz

Sumin zob. Sumina

Sumina, wś, kat., gm. Lyski, 9 km na pln.-zach. od Rybnika: Michel von *Somyňa* 1410 CEV 211; mezy Zwanowiczy a *Somynu* wsiemi naczestie iducze od *Sominskeho* mlyna k Zwanowiczym 1491 CdSil II 69; *Somina* (1531) 1625, *Somyňa* (1531) XVIII SMDŚ IV 410; ex villa *Sumina* 1679 J II 129; *Sumin*, P[olonice] *Sumina* 1736 MpWielRat; *Summen* 1743 SNGŚI XIII 119; *Summin* 1779 Büsching XIII 308; *Summin* 1784 Z III 169; *Summin*, *Summinec* 1830 Kn 767; *Summin*, *Summinec* 1845 K 671; *Suminieć*, niem. *Summin* 1890 SG XI 586; *Suminieć*, *Summin* 1900 Myc 48; *Sumina* 1920 PrusŚG 73; *Sumina* (*Summin*) 1922 DzUŚI nr 13, poz. 43; *Sumina*, -ny 1982 WUN III 379. — Dawniej *Somina*, n. ponowiona z n. rz. *Sominal*//*Sumina*, por. natom potocze *Sominye* 1480, podle potoku

Suminek

Sumynny 1482 CdSil II 199, 204 (ESHP), ta od ap. stp. *som*, *sum*, stczes. *som* SEBor 586, z suf. *-ina*. W XIX/XX w. wariant deminutywny z suf. *-ec*. Lit.: SNGŚI XIII 120; BorGŚI 78. PS

Suminek, wś, włoc., gm. Tłuchowo, 17,5 km na pld.-wsch. od Lipna: *Suminek* 1783–84 RejKor 454; *Suminek* 1794 APTor(71/377/0/-/1, k. 32); *Suminek* 1808 MpTex X; *Suminek* 1825 Gawarecki 153; *Suminek* 1890 SG XI 586; *Suminek* 1921 Sk I 66; *Suminek*, *-nka*, *sumiński* 1972 UN 180, 34; gw. *sumjinek*, *-nka*, *sumjiski*. — Od ap. *sum*, z suf. *-inek*. Nie można też wykluczyć związku z nazw. *Sumiński*, zob. *Sumin* (4). KS

Suminek zob. **Sumówko** (1)

Suminko zob. **Sumówko** (1)

Sumino zob. **Szuminy**

Suminowo zob. **Sumin** (4)

Suminy zob. **Sominy**, **Sumin** (1, 4a)

Suminy Nowe zob. **Sumin** (1)

Suminy Stare zob. **Sumin** (1)

Sumińska Wólka zob. **Wólka Sumińska**

Sumińszczyzna zob. **Szumilówka**

Sumiż Wólka zob. **Szumilówka**

Sumki, os., dawniej wś, suwał., gm. Orzysz, 4 km na pln. od Orzysza: *Neuendorf*, *Sumpken* (1443) KętL 472; im Dorf *Neuendorff* 1443, *Kersunken* 1498, *Kursuntky* (XV), *Sompky* 1517, *Kursintky*, *Kursintky* oder *Slompky* (!) 1519, *Sumbken* 1519? BiałOsad 36, przyp. 131, 72, przyp. 133–4, 76, 85, przyp. 223, 86; *Sumbken* 1785 Goldb III 160; *Sumbken* 1836 MpReyPr(Johannisburg); *Sumken* ok. 1845 MpRey nr N; *Sumken*, *Sumki*, *-mk*, wś ok. 1859 SzcześTeka 99; *Sumken* — *Sumki* 1879 KętN 152; *Sumki* ... w *Nowej Wsi* 1882 KętL 472; *Sumki* al. *Nowa Wieś*, wś 1890 SG XI 587; *Sumken* — *Sumki*, os. 1946 Ley I 93; *Sumken* — *Sumki*, *-mek*, *sumecki* 1949 MPol XXVII nr A-92; *Sumki* — *Sumken*, os. 1951 Rosp 319; *Sumki*, *-mek* 1982 WUN III 379. — Nazwa niem. *Neuendorf*, od przym. *neu* i ap. *Dorf*, pol. kal. *Nowa Wieś*. Później *Sumki* (zniemczone jako *Sumbken*, *Sumpken*); n. związana z n. os. *Sumek* (: *sum* 'rodzaj ryby') RymSEN II 507. Co do innej możliwej etymologii tej nazwy, por. n. z terenu rdzennej Litwy: *Sumkiany*, *Sumkinie* SG XI 587; brus. n. os. *Шумка*, *Шумка* (: *Шум* BiryłaBA II 483, ukr. *Шум* z XVI–XVII w.). Okresowa n. *Kurzatków* od nazw. szlacheckiego rodu z Mazowsza

Kurzatków, w l. mn. (ZHer 299). Zapisy poświadczają różne grafemy dla nosówki *-q-* (*un*, *in*), wahanie w dopełniaczu *-k* : *-ek*. Lit.: BiałOsad 15, przyp. 64, 51, 118, przyp. 81, 181, 211. RP

Summau zob. **Sumowo** (1)

Summaw zob. **Sumowo** (4), **Sumówko** (2)

Summe zob. **Sumowo** (4), **Sumówko** (2)

Summenau zob. **Sumowo** (4), **Sumówko** (2)

Summin zob. **Sominy**, **Sumin** (1, 3, 4a, 5), **Sumina**

Summowen zob. **Sumowo** (1)

Summum Posnaniense zob. **Ostrow Tumski**

Sumowo (1), os., dawniej wś, suwał., gm. Dubeninki, 15,5 km na pld.-wsch. od Gołdapi: *Summowen* 1562, 1581 PMT XII 130; *Sumowen* (1597) KętL 535–6; *Summowen* 1709/10 PMT XII 130; *Summowen* (*Szumowen*), wś ok. 1780 HAPr IV 390; *Szumowen* 1785 Goldb III 165; *Sumowen* 1796–1802 MpSchröt XII; *Suñowen* 1838 MpReyPr(Goldap); *Summowen*, *Summowo*, do *Sumowa* ok. 1859 SzcześTeka 169; *Summowen* — *Sumowo* 1879 KętN 144; *Sumowo* 1890 SG XI 588; *Sumowen* 1931 Mp-100(31-35); *Summau* 1938, *Sumowen* — *Sumowo*, wś 1946 Ley I 136; *Summau* — *Sumowo*, *-a*, *sumowski* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Sumowo*, *-wa* 1982 WUN III 379; gw. *somoŭ*. — Ze względu na położenie miejscowości na dawnym bałt. terytorium n. była objaśniana jako lit. *Samanis, por. lit. *sāmanos* 'mech drzewny' SESmocz 531. K.-O. Falk uważa, że w n. *Samanis > *Somonis > *Sumanis > *Sumowo* można obserwować przykład sławizacji na tle etymologii ludowej. Skojarzenie formy *Somonis z brus. wyrazem *som* 'sum, Silurus glanis' jest oczywiste (os. nad niewielkim ciekim w pobliżu dwóch jezior). Forma *Sumowo* mogłaby powstać z ukającego wariantu *Sumanis, który jest poświadczony w n. jednego z jezior berżnickich (Falk, ABS III 74–5). Nie ma jednak przeszkód, aby n. uznać za słowiańską, utworzoną w XV w. od ap. *sum*. W 1938 r. ustalono urzędowo niem. n. *Summau*. Po 1945 przywrócono n. *Sumowo*. Zapis gw. oddaje fonetykę białoruską. Lit.: Biolik, HE VIII 248; Szcześniak, PMT XII 130. RP

Sumowo (2), wś, suwał., gm. Jeleniewo, 17 km na pln.-wsch. od Suwałk: *Szumowo*, w posesji JP Muchy 1784 DekOlv 86; *Sumowo* jp. Muchy 1794 TabGr 260; *Szumowo Muchy* 1794 SHGPd-

(BK nr 35276, 14); *Sumowa* 1808 MpTex III; *Sumowo Kotyły* 1827 Tabella II 210; *Sumowo-muchy* 1839 MpKwat VI 3; *Sumowo kotyły, Sumowo muchy*, folw. 1877 Zin II 193; *Sumowo Kotyły, Sumowo Muchy* 1890 SG XI 587; *Sumowo Muchy*, wś 1902 Przew II 202; *Sumowo, Sumowo-Muchy* 1921 Sk V 83; *Sumowo Muchy*, wś 1933 SkBy 1654; *Sumowo, Sumowo-Muchy*, dwie wsi 1967 SM 1110; *Sumowo, -wa* 1982 WUN III 379; gw. lit. *Sumāvas*. — Dawna n. zestawiona *S(z)umowo-Muchy*, człon pierwszy od n. jez. *Sumowo*, por. do *Summowa* 1668, *Sumowo* 1890 HE XX 165 (ESHP), ta zapewne od ap. *sum*; człon drugi od n. os. *Mucha* (zob. pierwszy zapis) w dopełniaczu, a następnie w l. mn. Okresowo także *Sumowo-Kotyły*; człon drugi od n. os. *Kotyła* (: *Konstanty, Kot*) RymSEN I 450, w l. mn. Współcześnie notowane jedynie *Sumowo*. Lit.: Buch, Onom VII 227; Biolik, HE XX 165. *IN*

Sumowo (3), wś, suwal., gm. Sejny, 4,5 km na pld.-zach. od Sejn: [*Sumowo*] 1562 WiśnSuw 95; *Wies Sumowo* 1645, *Szumowo* 1679, *Folwark Sumowo ...* w tym *Sumowie* 1745 Falk II; *Szumowo* 1781 MpEGr; *Sumowo* 1808 MpTex III; *Sumowo* 1827 Tabella II 210; *Sumowo* 1839 MpKwat VI 3; *Sumowo* 1877 Zin II 193; *Sumowo*, wś nad jez. t. n. 1890 SG XI 587; *Sumowo* 1921 Sk V 71; *Sumowo, -wa* 1982 WUN III 379. — Nazwa ponowiona z n. jez. *Sumowo*, nad którym leży wś, por. ozero *Сомово* 1559, Iezioro *Somonis* 1569 FalkReg 96; do *Summowa* 1645 Falk, ABS III 74–5 (ESHP). Nazwa jez. może być pol. adaptacją fonetyczną n. bałt. *Samanis, zob. objaśnienie *Sumowo* (1), choć nie ma przeszkód, by skłaniać się do jej słowiańskiego pochodzenia od ap. *sum*. Zapisy odzwierciedlają wahanie Sz- : S-. Lit.: Falk I 19–20; WiśnSejn 106–8, 156; WiśnSuw 95. *IN*

Sumowo (4), wś, tor., gm. Zbiczno, 9,5 km na pln.-zach. od Brodnicy: von *Summow* (1360) PrUr V 490; *Summenau Gr. u. Kl.* ok. 1400 Zeit XVI 35; *Grose Summaw* ok. 1423/24 DK 103; *Gross-Summe, Sommau* (XV) KęŁ 86; *Maius Sommowo* 1526 Matr IV/2, nr 14825; *Sumowo* 1647 Font IV 56; *villae Sumowo ... Szumowo* 1667–72 Font VI–X 544, 545; *Sumowo* 1796–1802 MpSchröt XXII; *Sumowo* 1890 SG XI 587–8; *Summe* 1905 Bär 115; *Sumowo*, niem. *Summe* 1921 Sk XI 4, 88; *Sumowo* 1952 UW 47;

Sumowo, -wa 1982 WUN III 379. — Od ap. *sum*, z suf. *-owo*; w XV–XVI w. z członem niem. *Gross*, łac. *Maius* ‘wielki’ dyferencyjnym względem *Klein*, zob. *Sumówko* (2). Miejscowość leży nad jez. *Sumówek*, dla którego brak jednak starszych zapisów. Lit.: SHGCh 124. *BCz*

Sumowo-Kotyły zob. **Sumowo** (2)

Sumowo-Muchy zob. **Sumowo** (2)

Sumówko (1), wś, tor., gm. Osiek, 6 km na pln. od Rypina: *Suminek* 1722, *Sumowko* 1727, *Suminko* 1744, *Sumuwka* 1749 ADPłoc 1184, k. 2, 34v, 64, 78; *Sumowko* 1749 ADPłoc 1031, k. 31; *Sumowko* 1783–84 RejKor 457; *Sumowko Strzyzowskie, Sumowko Rypińskie* 1784 MpPerPł; *Sumowka* 1808 MpTex VI; *Summowko* (własność rządowa), *Summowko* (własność prywatna) 1827 Tabella II 210; *Sumówka R.* 1839 MpKwat III 1; *Sumówko*, folw. 1877 Zin II 193; *Sumówko*, wś i folw. 1890 SG XI 587; *Sumówko* 1921 Sk I 160; *Sumówko, -wka, sumowski* 1971 UN 183, 30. — Od n. pobliskiej wsi *Sumin* (6), z suf. deminutywnym *-ek, -ko*. Wtórnie formy powstałe w wyniku derywacji dezintegralnej z suf. *-ówko, -ówka*. Okresowo dwa obiekty, należące do parafii Strzygi i Rypin (por. zapisy z 1749 r.), stąd również człony odróżniające n. zestawionych: *Strzyżowskie* i *Rypińskie*. Dwa obiekty ostatni raz notowane w 1827 r., później jedna wieś. *KS*

Sumówko (2), wś, tor., gm. Zbiczno, 12 km na pln.-zach. od Brodnicy: *Summenau Gr. u. Kl.* ok. 1400 Zeit XVI 35; *cleyne Summe* 1411 Br 163; *cleyno Summaw* ok. 1423–24 DK 14; *Hans Summe* 1440 AST II 152; *Klein-Summe, Sommau* (XV) KęŁ 86; *Sumowko* 1647 Font IV 56; *Villa Szumowko* 1667–72 Font VI–X 545; *Sumówko* 1682 Font V 28; *Summe, Kl. (Sumowko)* 1772/73 HAPr IV 653; *Sumówko* 1796–1802 MpSchröt XXII; *Sumówko* 1879 KęŁN 60; *Summe Klein* 1886 Bär 115; *Sumówko*, niem. *Klein Summe* 1890 SG XI 587; *Sumówko (Kl. Summe)* 1925 Krzep 114; *Sumówko* 1952 UW 47; *Sumówko, -ka* 1982 WUN III 379. — Początkowo n. niem. *Kleine Summe, Kleine Summaw*, od n. niem. pobliskiej wsi *Sumowo* (4), z członem dyferencyjnym *Klein*. Od XVII w. *Sumówko*; n. z suf. *-ko*. Wieś leży w pobliżu jez. *Sumówek* i *Sumówko*, więc może n. wsi ponowiona z n. jez., ale brak dla hydronimów starszych zapisów źródłowych. Lit.: SHGCh 124. *BCz*

Sumówko Rypińskie

Sumówko Rypińskie zob. **Sumówko** (1)

Sumówko Strzyżowskie zob. **Sumówko** (1)

Sumpf zob. **Sapy** (1, 2)

Sunczki, os. zaginiona, leżała koło Czechowic, w dawnym pow. warszawskim, par. Żbików, warsz.: *Suniczki* 1422, *Sunczki* 1424, *Szunczky* 1433 SHGWarsz 276. — Pierwotnie zapewne *Suniczki*, por. (*suniczki*) *sumniczki* (plurale tantum) ‘poziomka pospolita’ Sstp VIII 506. Lit.: SHGWarsz 276. UB

Sundythen, wś zaginiona, leżała koło Olsztyna: villa nostra *Sundythen* (1353)XV PrUr V 106; *Sundithen*, *Sundythen* (1353) VPr III 99; *Sanditten* 1576 MpHenn1; *Sunditen* 1663 Ostrowski 64; *Senditen* 1677 MWrm II 202, przyp. 1. — Nazwa równa prus. n. os. *Sundīts, por. *Sundith*, lit. *Sunde* TAP 100, lit. n. m. *Sundutiškis*. K. Būga rekonstruuje n. os. jako *Zundā BūgaRR III 277; por. lit. n. os. *Žūndas*, *Žūnda* < **žand-* < **žand-*, lit. *žāndas* ‘policzek, szczęka’, n. os. *Zundē*, łot. *Zunda*, bez etymologii Lpvž II 1303, 1349. Natomiast N. Ostrowski w antroponimie widzi czas. stprus. *sūndintwei* ‘karać’, z suf. *-it*, co odpowiada budową pol. n. os. *Sędzic*; późniejsze formy oboczne *Sanditten*, *Senditten* powstały zapewne pod wpływem tego antroponimu. Wieś, leżąca u ujścia rz. Wadąg do Lyny, opustoszała w latach 1709–10 na skutek epidemii dżumy. Śladem po niej były: n. grodziska, por. Schloss *Sundythen*, Burg *Sanditten* 1827, n. lasu, por. Burg im Walde *Sanditten* nördlich Allenstein 1827, oraz n. drogi, por. *Senditter Wege* 1857 (Dobrosielska 588). W polskiej historiografii na określenie miejscowości stosowano czasem n. *Sądyty*, *Sędyty*, *Sandyty*. Lit.: Ger 176; PospWrM 152; PrzybBalt 283; Dobrosielska, KM-W 2015, nr 4, 579–604; Klimek, Studia Geohistorica 3, 48–62; Ostrowski, Pruthenia XI 63–8. RP

Suniczki zob. **Sunczki**

Sunislaw zob. **Sulisław** (1)

Sunkeln zob. **Sąkiety**

Sunnenburg, wś zaginiona, leżała koło Myśliborza, gorz.: ville dicte *Sunnenburg*, prope eandem ciuitatem nostram [Soldin] site 1336 CdB A XVIII 453. — Nazwa niem. od śrwniem. *sunne* ‘słońce’ + *Burg* ‘gród, zamek’. Być może to n. dworu templariuszy myśliborskich znanego z 1260 r. (curia in Soldin). Okolice Myśliborza

w latach 1238–61 były we władaniu zakonu templariuszy. BCz

Sunowo zob. **Kraśniewo** (2), **Stanisławowo** (3), **Szonowo Szlacheckie**

Suntnes zob. **Żugienie**

Suor zob. **Sugry**

Superior Terpiczów zob. **Średnia Wieś** (1)

Supienie, wś, suwał., gm. Filipów, 28 km na zach. od Suwałk: [*Supienie*] 1605 WiśnSuw 104; *Szupienie* 1744 SDV 106; *Szupienie* 1839 MpKwat VI 3; z *Supienia* 1840 RAS II 206; *Supienie* 1877 Zin II 193; *Supienie* 1890 SG XI 589; *Supienie* 1921 Sk V 82; *Supienie*, *-pień* 1982 WUN III 379. — Od brus. n. os. *Szupienia* BiryłaBA II 484, ta od lit. n. os. *Šiūp-ieni(u)s*, *Šiūp-is* : *Šiūputis* Zinkevičius 207, w l. mn. Do n. os. por. lit. *šiūp-ti* ‘starzeć się, niedołączyć, niszczyć; pękać, trzaskać, rwać się; rozrywać się, drzeć się; kruszyć się, rwać się, rozpadać’; por. też pol. gw. *szupenia*, *szupienia*, *szupienie* ‘fasola na rzadko; potrawa z pęczaku, grochu’ SGPKar V 327–8 (: lit. *šiūpinys* ‘mieszanka, bigos; tłusta grochówka’). Postać *Supienie* pod wpływem mazurenia. Okresowo wahanie między postacią pluralną a singularną neutrum, na co wskazują formy dopełniacza. Lit.: WiśnSuw 104. IN

Supiestany zob. **Łosewo** (2)

Supinystany zob. **Łosewo** (2)

Supone zob. **Sapuny**

Suponin, wś, bydż., gm. Dobrcz, 22 km na płn.-wsch. od Bydgoszczy: *Soponino* 1320 Wegner II 267; cum *Sapalyno* (!) (1324)1511/12 VisitGn 322; *Soponino* 1339 Wegner II 267; *Magne Zupanino*, *Magna Suppanyn* 1349 PrUr IV 423, 425; *Suppanyn gros* 1415 Wegner II 77; *Grossupony* 1415, *Gross supany* 1436 MS 329; *Grossuppanyn* 1437/38 GZ 102, 103; Niclos v. *Suppayn* 1452 RegO I nr 11201; *Sopanyno* 1534 InwWłoc 121; *Sapanino*, ... wsi *Sapanina* 1565 Lupom 172, 173; *Supanin* 1565 MS 329; *Szamptonina* (!) 1570 ŻDz XXIII 193; *Sapomino* 1583, *Szopanino* 1584, *Soponino* 1597 Font I–III 84, 136, 353; *Soponin* 1648 RP 180; *Soponino* 1649 MS 329; ... wsi *Sopanina*, *Soponin* 1664 Font XXXII 257; *Soponino* (1710) SG XI 76; *Sopponin* 1720 MS 329; *Sopanin* sub Swiecie 1728 ASK 84/19, 305; *Supponin* (*Soponin*) 1772/73 HAPr IV 653; *Supponin* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Ober Supponin* — *Soponin* 1879

Kętn 112; *Soponin*, niem. *Supponin* 1890 SG XI 76; *Supponin* fr. *Sopponinin*, auch *Saponino*, *Szampoinina* (!) 1912 Bär 115; *Soponin* (Ob. *Sopponin*) 1925 Krzep 109; *Suponin* 1952 UW 57; *Suponin*, -na, *suponiński* 1972 UN 174, 8. — Dawniej *Soponino*, od n. os. *Sopon*//*Sopan* (: *sop-*, por. gw. *sopkać* ‘tkać’, *sopić się* ‘obruszać się, rzucić się’, *sopać* ‘sapać’, *sop* ‘mogiła’) RymSEN II 463, z suf. -in, -ino. W zapisach źródłowych wahanie o : a : e : u w nagłosie. Okresowo z członem od niem. *gross* (= łac. *magnus*) ‘wielki’, *ober* ‘górný’, dyferencyjnym wobec n. *Klein Supponin*, dziś *Suponinek*. BCz

Suponinek, cz. *Suponina*, dawniej wś, bydż., gm. Dobrcz: *Cleyn Suppanyn* 1415 Wegner II 73; *Cleyn supponyn* 1415, *Cleyn Suppanyn* 1436 MS 330; *Sopanyńko* 1534 Inwłoc 121; na pustej dziedzinie przezwaney *Małe Sapaninko* 1565 Lupom 173; Vorwerk *kl. Supanin* 1565, *Suponinek* 1676 MS 330; *Soponinek* 1682 Font V 115; *Suponin*, folw. 1789 Goldb II 221; *Unter Supponin* 1796–1802 MpSchröt XXI; *Supponinek* 1821 Rumpf III 177; *Soponinek*, niem. *Supponinek*, *Suponinek* 1890 SG XI 77, 590; *Soponinek*, niem. *Supponinek*, folw. 1921 Sk X 49, 87; *Soponinek*, os. 1933 SkBy 1589; *Suponinek*, -nka 1972 UN 174, 8. — Dawniej n. niem. *Klein Supponin* złożona z członu *Klein* = pol. *Małe*, później też *Unter* ‘dolny’, i n. m. *Suponin*. Nazwa dyferencyjna wobec n. *Gross Suponin*, dziś *Suponin*. Od XVI w. w formie zuniwerbizowanej *Sopaninko*, *Soponinek*, *Suponinek*, z suf. -ko, -ek. PS

Suppotzin zob. **Sopieszyno**

Supraśl, mto, biał.: манастир *Супрасльскій* 1547 Sng IV 563; *Супрасль*, zamek i wś 1549 Kond 193; *Supraśla* 1561 ŻDz XVII/1, 177; *Супрасль* 1567 Kond 193; y *Супрасли* 1568 Sng VII 289; w *Supraśle* 1671 AWAK VII 119; metropolita ... wyswiadczył tę łaskę *Suprasłowi* 1716, w *Suprasli* 1717, *Supraslski* opat 1721 ASR IX 317, 320; w *Supraślu* 1747 AWAK VII 119; *Suprasl* 1795 MpPerPd; *Supraśl*, mto 1890 SG XI 590; *Supraśl* 1921 Sk V 10; *Supraśl*, -la 1982 WUN III 379; gw. *supraśl*, -a, *suprasłki*. — Nazwa ponowiona z n. rz. *Supraśli*, por. *Sprząsła* (1358)1434, *Subbresła* 1396, *Spransła* (1437)1456, w *Suprjastu* wpadła 1529, *Suprasła* 1536 ESHP, wtórnie ze zmianą rodz. żeńskiego na męski. Nazwa w. niezbyt jasna,

wg S. Jaszuńskiego powstała w wyniku brus. rozwoju słow. formy **Sō-pręd-sl̥b* > **Sō-prēsłb* > *Su-praśl*, z przedrostkiem **Sō-* (por. brus. *sused* ‘sąsiad’, *sutoka* ‘miejsce zlania się dwóch rzek’) i pierwiastkiem **prōd-//prēd-* (por. pol. *prąd*, *prędko*). Według Z. Babika możliwa też praforma **Su/oprasl-* o nieznaney etymologii. Osada powstała wokół klasztoru bazylianów osiadłych w 1500 r. na uroczysku Sucha Gruda nad rz. Supraślą. W latach 1824–34 staraniem Wilhelma Zacherta powstało miasto. Lit.: Kond 193; RymNmiast 234; RospSEMIG 376 Biolik, HE XIX 185–6; Jaszuński, PF XII 152–64; Babik 264–5. IN

Supraśla zob. **Leńce**, **Supraśl**

Supraśle zob. **Leńce**

Supruny, wś, biał., gm. Michałowo, 10,5 km na pñ.-wsch. od Michałowa: obremb *Supronow* 1750, *Supruny* 1878–86 Kond 193; *Supruny* 1890 SG XI 592; *Supruny* 1921 Sk V 107; *Supruny*, -nów 1982 WUN III 379; gw. *supruny*, -ou, *suprunski*. — Od nazw. *Supron*, *Suprun*, por. Ławryn *Supron* i Michałko *Supron*, syn (pierwsi osadnicy) 1750 Kond 193, brus. n. os. *Suprun* BiryłaBA I 154 (od im. cerk. *Sofronij*), w l. mn. Postać gw. z fonetyką białoruską. Lit.: Kond 193–4. IN

Supy, wś, łomż., gm. Jedwabne, 7 km na pñ.-wsch. od Jedwabnego: [...] dux vendidit 3 mansos cum 10 iugeribus in summitate Granszka fluvii a graniciebus Przituli [...] Thome at Paulo dictis Suppy de *Wyrzchgranszka* 1451, 1466 MK 337, 18; *Schupy* 1464, 1487 MK 6, 199v–200; Stanislaus de *Supy* 1464 HMil 396; *Schuppy* 1471 MK 5, 5v–6; Arnolpho de *Supy* alias *Granska* 1498 HMil 396; Michael Schupa de veterē *Granska* 1506 Kkm 335; de *Suppi Graska* 1513 ZHer nr 918; *Supy Graska* et Gnaty 1516, Stanisłai de *Supy Graska* 1521 HMil 396; de *Supi* 1524 ZHer nr 992; *Zupi* 1577 ŻDz XVI 359; olim Stanisłai Supiński de *Supy Gręska* 1611 HMil 396; *Supy Gręcka* 1783 MpPerMz; olim Joannis Supiński de *Supy Gręska* 1789 HMil 397; *Supy gręska* 1827 Tabella II 210; *Supy* 1839 MpKwat V 2; *Supy Gręskie* al. *Gręzko* 1890 SG XI 592; *Supy* 1921 Sk V 46; *Supy*, *Sup* 1982 WUN III 379. — Dawniej *Wirzch Grąska*; bracia Szupowie otrzymali nadanie nad rz. Gręską (*wi(e)rzc* oznacza górny bieg rzeki). Zapisy n. w. należy odczytywać jako *Grąska*, *Gręska*, od niezaświadczonego apelatyw-

Suradowo

nie przym. *gręzki (< *gręzъkjъ), obocznego do grząski (< *gręzъkjъ), z odpowiednikiem we wschł. *hruzki(j)*. Późniejsza n. *Szupy* od n. os. założycieli wsi, w formie pluralnej. Do n. os. i heral. *Szupa* SSNO V 336 por. *szupiny* 'łupiny' SGPKar V 328, to z niem. *Schuppe* 'łuska' SEBr 558. Od XVI w. n. zestawiona *Supy-Gręska*, ostatecznie ustaliła się n. *Supy* (forma zamazurzona). Lit.: ZMaz 357; HalBiał I 163. UB

Suradowo, wś, włoc., gm. Lipno, 8,5 km na pld.-wsch. od Lipna: *Skradoua* (!) (1379)1612 KMaz III 241; de *Suradowo* (?) 1418 Koch nr 190; *Suradowo* 1564 ŻDz XII 313; *Suradowo* 1609 AtKu(ADPI6 372, 5565); *Suradowo* 1694 AtKu(ADPI47 1215, 5933); *Suradowo* 1784 MpPerPł; *Suradowo* 1789 Borucki 41; *Suradowo* 1827 Tabella II 211; *Suradowo* 1839 MpKwat II 2; *Suradowo* 1890 SG XI 592–3; *Suradowo* 1921 Sk I 66; *Suradowo*, -wa, *suradowski* 1972 UN 180, 22. — Pierwszy zapis zniekształcony. Nazwa *Suradowo* niezbyt jasna, może od skróconej n. os. *Surad (: *Sulirad* SSNO V 250), zob. też hasło *Suraż* (n. os. *Sqrad), z suf. -owo. Lit.: SHGDobrz(materiały) 180; Koz VII 155; Nieckula, -ov- 201. KS

Suradówek, wś, włoc., gm. Wielgie, 8 km na pld.-wsch. od Lipna: *Suradowko* 1564 ŻDz XII 313; *Suradowko* 1609 AtKu(ADPI6 372, 5568); *Suradowko* 1694 AtKu(ADPI47 1215, 5936); *Suradowko* 1784 MpPerPł; *Suradówko* 1789 Borucki 38; *Suradowko* 1827 Tabella II 211; *Suradówko* 1839 MpKwat II 2; *Suradówko* 1890 SG XI 592; *Suradówko* 1921 Sk I 59; *Suradówek*, -wka, *suradówczyński* 1972 UN 180, 51; gw. *suraduwek*, -fka, pole *suradufczyńskie*. — Od n. pobliskiej wsi *Suradowo*, z suf. deminutywnym -ko, wtórnie -ek. Lit.: SHGDobrz(materiały) 180. KS

Surajny, wś notowana do 1967 r., olszt., gm. Miłakowo, 4 km na zach. od Miłakowa: *eyn dorff*, das do heysset *Syreyn*, *Serone* 1263 PrUr I/2, 158; *Syreyn*, *Serons* (!) 1263, *Syrien* 1279, *Syreyn* 1383 Ger 157; *Syreynen* 1427, *Sereyn* 1448, *Sorein* 1492, *Sereinen* 1539 GermerSied 356; *Sereinen* 1543, *Sereinen* 1578–79 HAPr V 59; *Sereinen* 1579, *Türeinen* (!) 1600 GermerSied 357; *Soreinen* 1755 MpEnd; *Sorreinen* (*Sorreynen*), folw. ok. 1780 HAPr IV 383; *Sorreinen* (*Schewe*), maj. 1820 Wald 188; *Sorreinen* 1849 MpRey nr 19; Reichertswalde z folw. ... *Sorehnen* 1888,

Sorehnen, folw. dóbr Reichertswalde 1890 SG IX 596, XI 80; Vw. *Sorrehnen* 1924 Mp-100(32–30); *Sorrehnen*, *Schewo* — *Siewno* al. *Seruny*, folw. 1946 Ley I 50; *Sorrehnen* — *Surajny*, -jn, *surajński* 1947 MPol XXV nr 111; *Surajny*, -rajn — *Sorrehnen*, wś 1951 Rosp 319; *Surajny* 1967 SM 1110. — Prus. n. *Sirein-s > *Sereins > *Soreins, z suf. -ein-, od **sir-* : *ser-* : *sor-*, ide. **sir-* 'ciec, płynąć', por. lit. n. *Sirjočiai* (o niejasnej etymologii) Ger 157, prus. n. os. *Sirotte*, *Sirgaude*, *Sir-wille*, lit. *Siriotas* TAP 92, 150, lit. n. w. *Sirija*, *Sirijus* (: lit. *sirėnti* 'pomału wrzeć, kipieć'), n. m. *Surwile* (zob. niżej). W n. *Sorreinen* może adideacja do niem. *Sorr* 'pleśniawki', ściągnięciem. *sōr* 'zgaga'. Okresowa n. dla wsi *Schewel/Schewo*, o etymologii zob. n. *Szewa* (: *szew- 'błoto') Babik 579–80; n. spolonizowana jako *Siewno*; wariant *Seruny* z wtórnym suf. -un-. Nazwa pol. *Surajny* nadana po 1945 r. przez skojarzenie z lit. *sūris* 'słony' SESmoc 616 lub *siūras* 'szybki' (: lit. n. w. *Siūr-upelis*, n. lasu *Siūrā*, n. łąki *Siūrỹs*), suf. -ajn- (< -ein-). Lit.: Przybalt 283–4. RP

Suraly, wś, łomż., gm. Grabowo, 8 km na pld.-zach. od Szczuczyna: *Petro dicto Surala*, *Lubyany* 1435 MK 335, 34–34v; *Suraly* 1497 Matr II nr 1031; *Schurali* 1497 Bar 375; *Surali* 1577 ŻDz XVI 362; *Surały* 1783 MpPerMz; *Surały* (!) 1827 Tabella II 211; *Surały* (!) 1890 SG XI 593; *Surały* 1921 Sk V 92; *Surały*, -rał 1982 WUN III 379. — Wieś powstała na obszarze lasu o n. *Łubiane*, *Łubiany*; w 1435 r. książę Władysław sprzedał 20 włók *Łubiany*, na których mieszkał Michał Łysek, Piotrowi zwanemu *Surala* (por. pierwszy zapis). Nazwa *Surały* od n. os. *Surala* (por. *szurać*, gw. *surać*), w formie pluralnej. Lit.: WiśnGraj 70; ZMaz 357; HalBiał I 163–4. UB

Suraszkowo zob. **Surażkowo**

Suraż, mto, biał.: *Surasz* 1391 KkM 112; *Suraż* 1437 SHGPd(RegInw 359); *Surasz* 1438 SHGPd(MK 3, 213); *Surasch* 1442 SHGPd(MK 3, 278–278v); civitas nostre *Saraż* 1445 AGAD-(Kapiciana 10, 662–666); z miesty *Sarażom* y Branskom 1506–13 HalBiał I 164; z ... *Sarażem* 1507 SHGPd(Podlasie III 128); c *Саражем* 1507 Kond 194; s *Saraża* 1513 SHGPd(Akty lit. rusk. gos I 152–3); *Suraż* 1528, *Saras* 1544 HalBiał 164; *Саражъ* 1536 ASR I 15; *Saras* 1558

AtPd(AIVK 14, 45); Miasto *Sarasz* 1563 PKGE II 413; w *Sarażu* 1566 SHGPd(Podlasie III 105); *Saras* 1572 HalBiał I 164; *Surazoviensis*, *Suraziensis* 1574 Matr VI nr 419, 424; *Surasz*, *Saraz* 1577 ASK I 47, 305, 120; *Soraż* 1579, *Szuraż* 1580, *Suraz* 1591 ŻDz XVII/1, 143, 160; *Surasz* 1592 SHGPd(MK 137, k. 301, 448v); *Suraz* 1604 ASK I 47, 108v; po drodze *Саразкою* 1614 AWAK I 45; *Suraz* 1616 Kond 194; *Surasz*, opp. 1647 SHGPd(MK 189, k. 568–9); *Surasz* 1662 AtPd(APB_Bra 29v–32v); *Suraz* 1673, 1726 AtPd; [starostwo] *Surawskie* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 39); Starostwo *Surawskie* 1770 BK(915, 116); Wizyta cerkwi *Surazkiej*, Miasteczko *Suraz*, w mieście *Surażu* 1773 DekPd 111, 112; *Suraz*, mko 1795 MpPerPd; *Suraz* 1890 SG XI 593; *Suraz* 1921 Sk V 10; *Suraz*, -ża 1982 WUN III 379; gw. *suraś*, -a, *suraski*. — Etymologia nazwy niejednoznaczna. Zdaniem K. Ry-muta n. niejasna, natomiast S. Rospond wywodzi ją od n. os. *Sqrad, z suf. *-jb, co dałoby pol. *Sqradz*. Forma *Suraz* byłaby postacią ruską (*q* > *u*, *dz* > *ż*), a zapisane postaci *Saraz* oddawałyby nosówkę jako *a*. Według A. Kamińskiego gród suraski został zbudowany przez któregoś z książąt ruskich pod koniec XI w. jako przedmoście Rusi na lewym brzegu południowego biegu Narwi, a jego n. została przeniesiona z n. mta krymskiego *Suroż* (dziś *Sudak*) przez przesiedleńców sprowadzonych z nad Morza Azowskiego i pochodzi od strus. *suraznyj* ‘groźny’ (strzegł on wówczas rubieży Rusi Kijowskiej). A. Nikonow wysuwa hipotezę bałt. pochodzenia nazwy. *Suraz* uzyskał prawa miejskie w 1445 r., które zostały potwierdzone w 1501 r. oraz w 1549 i 1569 r. Nazwa *Suraz* występuje również na wsch. Białorusi (Żučkevič 368). Lit.: Kond 194; HalBiał I 164; Wawrz 13; RymNmiast 234–5; RospSEMIG 376–7; Jarmolik, Białostoczczyzna 3, 1–7; Maroszek, Białostoczczyzna 3, 37–55; Kamiński, Rocznik IV 7–41; Żučkevič, Kratkij toponimičeskij slovar’ Belorussii, 1974, 368. IN

Surażkowo, wś, biał., gm. Supraśl, 8 km na wsch. od Supraśla: [Сурошковио] 1800 SuprBM 577; *Suraskowo* 1808 MpTex IX; we wsi *Suroszkowie* 1835 LPAH(604-59/8, k. 119a); Деревня *Сурошковио* 1843 LPAH(605-5/271, k. 4); *Сурошковио* 1849 SuprBM 419; *Suroszkowo* 1890, *Su-*

raszkowo, *Suroszkowo* 1902 SG XI 598, XV/2, 631; *Сурошковио* 1905 SpisGrod 32; *Surażkowo* 1921 Sk V 80; *Surażkowo*, -wa 1982 WUN III 379. — Początkowo *Suroszkowo*, od n. os. *Suroszek, por. nazw. *Surosz* (od podstawy *sur-*, *sur* ‘śmieci’, *surowy*) RymSEN II 560, z suf. -owo. Następnie *Surażkowo* zapewne w wyniku adideacji do n. mta *Suraz*. IN

Surbajny, wś, olszt., gm. Zalewo, 5 km na pd.-wsch. od Zalewa: ville *Surbayn* (1347)XV PrUr IV 141; *Surbaym* 1347, *Surbayn* ok. 1400 Ger 177; *Sürbayn* 1437 GZ 34; *Sorbennen* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Sorbennen*, wś 1820 Wald 191; *Sorbennen* 1890 SG XI 80; *Sorbennen*, *Surbaym* — *Surbajny* 1946 Ley I 50; *Sorbennen* — *Surbajny*, -jn, *surbajński* 1947 MPol XXV nr 111; *Surbajny* — *Sorbennen* 1951 Rosp 319; *Surbajny*, -bajn 1982 WUN III 379. — Prus. n. *Surbain-ai, por. prus. n. os. *Surbvne*, *Surbune*, *Sorbewyth* (< *Surbawe), lit. Grygulis *Surbis* TAP 100, suf. -ain-. Do n. os. por. lit. *suřbti* ‘siorbać’, *siuřbti* ‘ssać, wysysać; sączyć, popijać’ (: *srēbti* SESmocz 594), n. os. *Surbÿs*, *Siurbē* Lpvž II 726, 858. Nazwa niem. jest substytucją fonetyczno-fleksyjną, a wariant pol. graficzno-słotowotwórczą n. prus. Lit.: Ger 177; PrzybBałt 284. RP

Surbayn zob. **Surbajny**

Surcken zob. **Surzyki**

Surgost, os. zaginiona, leżała w par. Chlewo, sier., gm. Goszczanów: de *Szurgost* ... de *Schurgosth* 1402–38 Koz V 372; de *Surgost* 1417 RWlqp IV nr 1057; de *Szurgost* 1431 Koz V 372; *Surgosth* 1471 KsgPoz 8, 123; in *Surgost* 1498 Matr II nr 1290; *Surgoszcz* deserta 1511–23 LLB II 60; Venceslaus desertum, Mathias desertum, *Surgost* desertum 1564 ASK I 13, 178; *Surgost* desertum 1565 ASK I 13, 81v; pustk. *Surgost* 1670 Koz VII 155. — Początkowo *Szurgost*; n. równa n. os. *Szurgost* SSNO V 337, stanowiącej resubstytucję zniemczonej n. os. *Skorogocz (SEMot I 272), por. też *Skorogocz*. Forma *Surgost* powstała w wyniku mazurzenia. Zapis <*Surgoszcz*> oddaje zapewne formę *Surgość*, ewentualnie *Surgoszcz* (z suf. *-jb), co jednak mniej prawdopodobne ze względu na chronologię zapisów. Lit.: Nieckula, RKJWr V 103. PS

Surhów, dziś *Surhów*, wś, i *Surhów-Kolonia*, kol., okresowo wś, chełm., gm. Kraśniczyn,

Suriken

8,5 km na płd.-wsch. od Krasnegostawu: *Surohow* 1419 ZDM V 219; *Surochow*, *Suchorow* (1448?) ZDM III 254; *Surovov* 1510, villa *Surowow* 1540 ASK I 37, 238, 493v; *Surowow* 1564 ŻDz XVIII/1, 193; *Surohow* 1576 AGB XV 769; *Surohow* (1676) XVIII RPogMłp 256; *Surchow* 1786 MpPerPd; *Surhow*, *Surchow* 1796 PerOpis I 156, 166, 167, 169, 170, 172; *Surchów*, wś 1827 Tabella II 211; *Surhów* 1839 MpKwat VI 10; *Surchów*, wś, folw. i dobra 1890 SG XI 596; *Surchów*, wś i kol. 1952 UW 137; *Surhów*, *-howa*, *Surhów-Kolonia*, *-howa-nii*, *surhowski*, dwie wsi 1970 UN 111, 11; *Surhów*, *-howa*, *Surhów-Kolonia*, *-howa-nii* 1982 WUN III 379, 380; gw. *surhuf*, *-ova*, *surhowski*; też: *suruf*, *-ova*, *surofski*; *suxuf*, *-ova*, *surxoski*. — Może od ukr. n. os. *Suru,*h* (< *sorog ‘z rogami, rogaty’), z suf. *-ów*. Zmiana *Surochów* > *Surhów* polega na zaniku śródgłosowej samogłoski *-o-* spowodowanym zapewne zmianą akcentu inicjalnego na paroksytoniczny, zaś forma *Surowów* powstała w wyniku adideacji do przym. *surowy*. W n. zestawionej człon odróżniający od ap. *kolonia* ‘osada’. Lit.: CzChelm 194. BCz

Suriken zob. **Surzyki**

Suriti zob. **Suryty**

Surkapurn zob. **Słonecznik** (1)

Surmacz zob. **Surmaczówka**

Surmacze, wś, biał., gm. Biała Podlaska, 9,5 km na płd.-zach. od Białej Podlaskiej: *Surmacze* y Mojsiki 1673 ASK I 70, 269v; *Surmacze* 1676 SHGPd(CzRkps nr 1099); *Surmacze* 1778 AGAD(Zb. Kart. 457-10); *Szarmacze* (!) 1795 MpPerPd; *Surmasze* (!) 1827 Tabella II 211; *Surmacze* 1839 MpKwat VI 8; *Surmacze* 1890 SG XI 597; *Surmacze* 1921 Sk IV 92; *Surmacze*, *-czów*, *surmacki* 1966 UN 105, 30; gw. *surmače*, *surmač*, *surmačoski*. — Od n. os. *Surmacz* AntrP V 50, w formie pluralnej. Por. też ap. *surmacz* ‘ten, co gra na surmie’ SW VI 516. IN

Surmaczówka, wś, przem., gm. Wiązownica, 14,5 km na płd.-zach. od Oleszyc: *Surmaczowka* 1662, *Surmaczowka* 1673 ASK I 72, 205v, 296v; *Surmaczowka* 1753 ADP 179, k. 6; *Surmaczowka* 1779–83 MpMieg; *Surmaczowka* 1794 Ga Rr2r; *Surmacziwka* 1851 Sch 25; *Surmaczówka* 1855 MpKum; *Surmaczówka* 1855 Stup 213; *Szurmacziwka* 1860 Sch 27; *Surmaczówka*, wś 1890 SG

XI 597; *Surmaczówka*, *-ki*, *surmaczowski* 1965 UN 57, 96. — Od n. os. *Surmacz* AntrP V 50, ukr. *Surmač* Red’ko 41, z suf. *-ówka*. Do n. os. por. ap. ukr. *surmač* ‘trębacz’ Hrin IV 231, w związku z ap. *surma* ‘rodzaj puzonu’. Zapisy z 1851 i 1860 r. z suf. *-iwka* oddają postać ukraińską z ikawizmem. Lit.: MakPrz 264. BCz

Surmau zob. **Surmówka**

Surminy, wś, suwal., gm. Banie Mazurskie, 17 km na płd.-zach. od Gołdapi: *Serminen* 1540, im dorffe *Surminen* hinder Sperlinge 1566 BiałKol 179; *Surminen* (1566), *Surminen* (1579), *Surminen* (1615) KętL 538; *Surminen* 1785 Goldb III 160; *Surminen* 1796–1802 MpSchröt XII; *Surmiñen* 1836 MpReyPr(Angenburg); *Surminy*, *Surminen* ok. 1859 SzcześTeka 137, 167; *Surminen* — *Surminy* 1879 KętN 173; *Surminy* 1890 SG XI 597; *Surminen* 1932 Mp-100(32-34); *Surminen* — *Surminy*, *-in*, *surmiński* 1947 MPol XXV nr 111; *Żurminy* 1951 PMT XII 53; *Surminy*, *-min* 1982 WUN III 380. — Prus. n. *Surmin-ai od n. os. *Surmynne*, por. lit. *Surminas*, *Surminskas* (TAP 151, Zinkevičius 201, 230, Lpvž II 860). Do n. os. por. **sur-* < prus. *surgi* ‘wokół, koło’ i **min-*, lit. *miñti* ‘pamiętać, przypominać sobie, mieć w pamięci; zgadywać, odgadywać zagadki’ SESmocz 403, lit. n. os. *Mingáila*, *Mingailis* Lpvž II 249. Nazwy niem. i pol. są substytucjami graficzno-fleksyjnymi n. prus. W gwarze odnotowana forma *Żurminy* (ucieczka od mazurzenia, por. lit. *žiūrėti* SESmocz 789). Lit.: Szcześniak, PMT XII 53; PrzybBalt 284; BiałKol 182, 203, 210, przyp. 386. RP

Surmowa Wola zob. **Surmówka**

Surmowen zob. **Surmówka**

Surmowo zob. **Surmówka**

Surmowolla zob. **Surmówka**

Surmówka, wś, olszt., gm. Sorkwity, 12 km na płn.-zach. od Mrągowa: *Surmowolla* (1577) KętL 417; *Surmowen* 1785 Goldb III 160; *Surmowen* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Surmowen*, *Surmowo*, *-a* ok. 1859 SzcześTeka 36; *Surmowen* — *Surmówka* 1879 KętN 181; *Surmowa Wola* al. *Surmówka* 1882 KętL 417; *Surmowa Wola* al. *Surmówka*, niem. *Surmowen* 1890 SG XI 598; *Surmowen* 1931 Mp-100(32-33); *Surmówka* — *Surmau* (*Surmowen*) 1941 Choj 130; *Surmau* — *Surmówka*, *-ki*, *surmówecki* 1947 MPol

XXV nr 111; *Surmówka*, -ki 1982 WUN III 380; gw. *surmovoll/surmufka* (*surmoven*). — Początkowo n. złożona, od n. os. Jakuba *Surmo*, odbiorcy nadania z 1577 r. (Kętl 417), i ap. *wola*; wtórnie *Surmowo*, w formie zmienionej *Surmowen*. W XIX w. W. Kętrzyński wprowadził n. *Surmówka* i w takiej postaci n. została zatwierdzona urzędowo po 1945 r. Lit.: Mragowo. Z dziejów miasta i powiatu, 1975, 193–4. RP

Surninos, wś zaginiona, leżała w okolicach Dobrego Miasta, olszt.: *Surimes* 1249 Ger 177; prope locum illum in *Surimes* (1249) MWrm I 36–7, przyp. 16; Secundam in *Surimes*, warianty: *Simines*, *Sunines* 1249 PrUr I/1, 163, przyp. 4; locum inter *Surninos* et Swoben 1316 MWrm I 36, przyp. 16; *Surninos* 1316 Ger 177. — Nazwa wsi niejasna ze względu na niepewne przekazy różnie odczytywane przez wydawców źródeł (*Sunines*, *Sutimes*, *Sutmirs*, *Sutmis*, *Sutmies*, *Stutines* MWrm I 36–7, przyp. 16). G. Gerulis n. *Surninos* wywodzi od prus. n. os., por. lit. n. os. *Siurna*, *Surnaitis* (niepotwierdzone we współczesnych lit. leksykonach), z suf. *-in-*. Lit.: Ger 177; PrzybBalt 284. RP

Surochów, wś, przem., gm. Jarosław, 5 km na wsch. od Jarosławia: villa *Surohow* 1462, in *Surohow* 1465 AGZ XIII nr 4896, 5652; *Surohow* 1475 AGZ XVII nr 1121; *Surohow* 1515 ŻDz XVIII/1, 135; *Surochow* 1524 Matr IV/1, nr 4408; *Surochow* 1589 ŻDz XVIII/1, 4; *Surohow* 1660 ADP 46, k. 666; ze wsi ... *Suchorowa* 1661 ADP 47, k. 888; *Surohow* 1662, *Surohow* 1674 ASK I 73, 579v, 614v; *Suhorow* 1734 WAP 86, s. 85; *Surohów* 1778 AGAD(Zb. Kart. 457-10); *Surohow* 1794 Ga Rr2r; *Suhorów* 1851 Sch 25; *Surochów* 1861–64 MpFran; *Surochów* 1890 SG XI 598; *Surochów*, -chowa, *surochowski* 1965 UN 57, 89. — Zapewne od ukr. n. os. *Suru, *h* (< *sprogy ‘z rogami, rogaty’), z suf. *-ów*. Forma *Suchorów* powstała wskutek przestawki *-roch-*: *-chor-*, może pod wpływem adideacji do przym. *suchy*. W. Makarski wywodzi n. od n. os. *Soroh (por. pol. *Srog, *Srogi* AntrP IV 339), a zmianę *Sorohów > *Surohów*, *Surochów* objaśnia ukaniem (*o* > *u*). Lit.: MakPrz 264. BCz

Surochów zob. **Surhów**

Surogów zob. **Srogów**

Suroszkowo zob. **Surażkowo**

Surowa (1), wś, rzesz., gm. Borowa, 6,5 km na pld.-zach. od Połańca: *Surowa* 1412 SHGSd(TCz

2, 42); *Surowa* 1581 ŻDz XIV 255; *Surowa* 1673 ASK I 67, 730; *Surowa* 1779–83 MpMieg; *Szurawa* 1791 MpPerSd; *Surowa* 1890 SG XI 598; *Surowa* 1921 Sk XII 22; *Surowa*, -wej, *surowski* 1966 UN 65, 38; gw. *surova*, -y, *suroski*. — Od gw. przym. *surowy* ‘wilgotny, nie wysuszony’ SE-Bor 587. Forma *Szurawa* (o ile nie jest zniekształcona) hiperpoprawna. Wś leży na podmokłym obszarze, bardzo blisko Wisły. Lit.: OPilz 56. IV

Surowa (2), wś, ziel., gm. Żary, 6 km na pln. od Żar: *Siraw* 1346 Muka III 177; *Syraw*, *Syraw* 1381 ONLön 188; *Syrawe* 1381, *Syraw* 1459 Le II 414; *Siraw* 1496, *Syrau* 1757 ONLön 188; *Syrau* 1823 MpUMbl 2478; *Syrau* 1928 Muka III 177; *Syrau* — *Surowa*, -wej, *surowski* 1948 MPol XXV nr 14; *Surowa*, -wej 1982 WUN III 380; dłuż. *Syrawa* Le II 414, przym. *syrawski* Muka III 177. — Niemieckie nazwy *Syraw*, *Syrau* stanowią formy substytucyjne wcześniejszej n. słow. (łuż.), której pierwotna postać jest trudna do ustalenia. E. Eichler i C. Zschieschang (ONLön 188) za najbardziej prawdopodobną uznali n. *Žirava od luż. *žir* ‘pokarm; pastwisko’ (< psł. *žirь ‘zarcie, pożeranie; to, co się żre, pożera’ SEBor 754), por. stp. *žer*, *žyr* ‘owoce leśne służące jako karma dla trzody’, ‘las, w którym wypasano trzodę, może też bydło; pastwisko leśne’ Sstp XI 585. Możliwa także rekonstrukcja pierwotnego *Syrawa od dłuż. *syry* ‘wilgotny, surowy’ (< psł. *syryь ‘surowy, nie obrobiony, niedojrzały, świeży, mokry’ SEBor 587), por. stp. *syrowy* ‘świeży, nie uschnięty’, ‘nie poddany uprawie’ Sstp VIII 525. Tę drugą możliwość zapewne brała pod uwagę KUNM, ustalając po 1945 r. urzędową n. *Surowa*. Lit.: SNGŚl XIII 120. PS

Surowa Wola zob. **Rudka Gołębska**

Surowe (1), os., dawniej wś, elbl., gm. Pasłęk, 8 km na pld.-wsch. od Pasłęku: *Schonaw* 1402–08, *Schonaw* 1539, *Schönaw* 1543 GermerSied 338–9; *Schonaw* 1543, 1578–79 HAPr V 58; *Schönaw* 1578, *Schönnau* 1600 GermerSied 339; *Schönau* ok. 1780 HAPr IV 370; *Schönau* 1785 Goldb I 168; *Schönau* 1796–1802 MpSchröt X; *Schönau* 1820 Wald 182; *Schoenau*, wś 1889 SG X 384; *Schoenau* — *Surowe*, dw. 1946 Ley I 84; *Schönau* — *Surowe*, -ego, *surowski* 1950 MPol nr A-52, poz. 588; *Surowe* — *Schönau*, os.

Surowe

1951 Rosp 319; *Surowe*, -wego 1982 WUN III 380. — Wieś lokowano między 1320 a 1331 r. (GermerSied 338, przyp. 1). Dawna n. niem. *Schönau*, od przym. *schön* 'piękny, ładny', z członem *-au* (: *Aue*, śrdniem. *ouw(e)*, *ou* 'podmokła łąka, dolina, teren otoczony wodą' Kluge 36). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Surowe*. RP

Surowe (2), wś, ostroł., gm. Myszyniec, 14 km na pld.-zach. od Myszyna: wsiow ... Myszyniec, Wykrod. *Surowe* 1720, wsiow ... *Surowego* 1720 MK Ks. Ref. 34, k. 11 i 44, k. 35; *Surowe* 1783 MpPerMz; *Surowe* 1827 Tabella II 211; *Surowe* 1890 SG XI 598; *Surowe* 1921 Sk V 60; *Surowe*, -wego 1982 WUN III 380. — Od przym. *surowy*, w nawiązaniu do wilgotnej gleby lub powstania na surowym korzeniu (zob. niżej). UB

Surowica, wś, krośn., gm. Komańcza, 14 km na pld. od Rymanowa: ville dicte *Surowicze* (1361) KMp III 143; *Surowicza* 1504 Matr III nr 1287; ville regalis *Surowicza* 1518 AGZ XIX nr 3121; *Serowycza* 1523 SHGsk III/2, 161; *Scherowicza* 1531 Matr IV/1, nr 6043; *Surowiczna*, *Serowicza*, *Antiqua Surowica* 1551 SHGsk III/2, 161; *Surowiczna*, *Serowicza* 1551 Matr V/2, nr 5137, 6112; Z *Surowica* 1564 RZ1 31, 79; *Szurowicza* wyesz 1565 Luukr II 269; *Surowicza* 1591 MK 136, 84; w *Surowicy* 1665 Lurus I 243; *Surowica* 1674 ASK I 71, 45; w *Surowicy* wsi 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 39); *Surowica* 1794 Ga Rr2v; *Surowyc'a* 1851 Sch 134; *Surowice* 1890 SG XI 598; *Surowica*, -cy, *surowicki* 1966 UN 71, 22. — Mimo starszych zapisów dla n. m. pierwotna wydaje się n. rz. *Surowica*, por. *Surowica* 1559 Fast 139, nad którą wś leży. Do n. w. por. ap. *surowica*, ukr. *surowyc'a* 'woda słona, źródło słone, solanka'; obecność słonych źródeł na terenie wsi poświadczona w dok. z lat 1548–49 (Rieger 206). Natomiast Z. Stieber uważa, że n. oznaczała wś nowo założoną na miejscu wykarczowanego lasu, czyli na surowym korzeniu (*in cruda radice*). Zapis *Surowice* dokumentuje pluralizację nazwy, spowodowaną podziałem obiektu, zmianą jego charakteru, albo oddziaływaniem nazw w l. mn. Osada stanowi jedną z szeregu wsi starego szlaku osadniczego (akcji osadniczej polskiej) na obszarze kolonizowanym później przez Wołochów. Lit.: SHGsk III/2, 161–2; MakSk 159; SŁ I 49. BCz

Surowice zob. **Surowica**

Surowiczny Potok zob. **Polany Surowiczne**

Surowów zob. **Surhów**

Surówki, cz. wsi Jawczyce, dawniej wś, krak., gm. Biskupice: *Surowki* 1389, de *Surowca* 1398 Krak nr 175, 7448; *Surowky*, villa 1470–80 DB II 22; *Szurowka* 1490 ŻDz XV 446; *Surowki* 1529 LR 232; *Surowka* 1581 ŻDz XIV 64; *Szurowka* 1680 Rej 90; *Surowka* 1779–83 MpMieg; *Surówki* 1855 MpKum; *Surówka* al. *Surówki* 1890 SG XI 598–9; *Surówki* 1921 Sk XII 39; *Surówki*, -wek, *suróweczki*, wś 1963 UN 1, 80; *Surówki*, -wek 1982 WUN III 380. — Od przym. *surowy*, z suf. *-ki* (pl.); okresowo singularyzacja nazwy. Lit.: LKrak 146. IN

Surpel zob. **Szurpily**

Surpile zob. **Szurpily**

Surpily zob. **Szurpily**

Surren zob. **Bzury** (2)

Surszyny zob. **Zawiersze**

Surthekendorf, wś zaginiona, leżała na prawym brzegu rz. Dzierżoń, elbl., gm. Dzierżoń: *Surthekendorf* ok. 1400 Błażenie II 383. — Nazwa hybrydalna, z niem. członem od ap. *Dorf* 'wieś' i członem **Surtek-*, por. prus. n. os. *Surtix*, *Surtike*, *Surteyke*, *Surtel* TAP 101, n. m. *Surteyten* Ger 111, *Sorthenen* Błażenie I 152; brak znaczenia podstawy i analogii wschodniobałtyckich. Lit.: Błażenie II 383. RP

Surwaiten, miejscowość zaginiona, leżała w dawnym komornictwie Kiersity, elbl., gm. Kiersity: *Surweite* 1340 Ger 178; *Surwaiten* ok. 1400 Ger 178. — Nazwa prus. **Surw-ait-/*Surw-eit-*, od skróconej n. os. *Surwe, por. prus. n. os. *Surwange*, lit. *Surva* (: *surgi* 'około') TAP 101, 151, lit. n. m. *Survėliai*. Mieszanie w suf. *-eit-* : *-ait-* wynika zapewne z procesów substytucyjnych w niem. źródłach. Por. też oboczna n. *Surweite*, dziś *Warszawskie Błażenie* II 339. Lit.: Sm V 103–4. RP

Surweiten zob. **Warszawskie**

Surwile, os., dawniej wś, suwał., gm. Węgorzewo, 11,5 km na pld.-zach. od Węgorzewa: *Thomasdorf* 1416 BiałKol 170, przyp. 34; *Serwillen* (*Serwilten*), wś ok. 1780 HAPr IV 378; *Serwilten*, wś, folw. 1785 Goldb I 174; *Serwillen* 1796–1802 MpSchröt XI; *Serwillen*, wś, folw. 1820 Wald 133; *Serwillen*, *Surwile* 1889, *Surwile*, niem. *Serwillen*, dobra 1890 SG X 459, XI 599; *Serwillen* — *Serwily*, dw. 1946 Ley I 34; *Serwillen*

— *Surwile*, -li, *surwilski* 1949 MPol nr A-92, poz. 1105; *Surwile* — *Serwillen*, os. 1951 Rosp 319; *Surwile*, -li 1982 WUN III 380. — G. Białuński uważa, że początkowo wś nosiła n. *Thomasdorf*, utrwalającą im. rycerza *Tomasza Surwily* (*Thomas Surwille*), odbiorcy nadania z 1397 r. (zapewne krewnego Jana *Surwilo*, por. *Hannes Sorwille* 1388 BiałKol 170, przyp. 32, 34). Kolejna n. od nazw. tegoż rycerza, niewykluczone, że należy je odczytać jako *Sirwilo*//*Serwilo* (por. zapisy *Thomas Syrwill*, *Marcus Syrwill* u G. Sommerfelda, s. 125, przyp. 3). Nazwa lit. **Sirwil-*, por. n. os. *Sirwille* TAP 92, 150, lit. *Sirvilas*, *Sirvila* (: *sirti*, zwykle *ap-sirti* ‘ogarnąć (o ciemnościach); otoczyć, okrążyć’ i **vil-*, lit. *viltis* ‘ufać, oczekiwać, spodziewać się’, *viltas* ‘spodziany’ SESmocz 551, 755) Lpvž II 722, 937, 1210–11, Zinkevičius 194 (też *Baltistica* XVII(1), 28–41). W zniemczonych zapisach n. poświadczono wahanie w rdzennej głosce i : e : o : u (Ger 214–6). Nazwa *Surwile* z wtórnym *Sur-* ustalona na wzór n. *Sur-palwen*, *Sur-appen*. Nazwa przejęta do j. niem. jako *Serwillen*, spolonizowana jako *Serwily*. Po 1945 r. ustalono urządowo n. *Surwily*. Lit.: BiałPrzem 57, przyp. 203, 204; BiałKol 171, 189, przyp. 185, 190, przyp. 192; Sommerfeld, *Zeit* XLIX 125–6; PrzybBalt 284–5. RP

Suryty, wś, olszt., gm. Lidzbark Warmiński, 11,5 km na pñ.-zach. od Jezioran: *Suriti* 1288 Ger 177; in campo *Suriten*, *Suryten* (1346)XIV PrUr IV 112; *Surythen* 1390 Ger 177; *Suriten* 1394, de *Suryten* 1415 MWrm V 257, 510; *Swryten* 1489–1503 MWrm VIII 18; *Soritten* 1615 RLWrm 280; *Soritten* 1718 Wijaczka 422; *Soritten* 1796–1802 MpSchröt XI; *Soritten* 1890 SG XI 81; *Soritten*, *Suriti* — *Suryty* 1946 Ley I 39; *Soritten* — *Suryty*, -yt, *surycki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Suryty*, -ryt 1982 WUN III 380. — Prus. n. *Surīt-ai, z suf. -īt- i **sur-* jak w n. m. *Surzyki* (zob. niżej), w różnych niem. wariantach. Nazwa *Suryty*, nadana po 1945 r., jest adaptacją fonetyczno-fleksyjną n. prus. Lit.: Ger 177; PrzybBalt 285. RP

Surzyki, dziś *Surzyki Wielkie*, wś, olszt., gm. Małdyty, 10,5 km na pñ.-wsch. od Zalewa: *Suriken* 1304 Ger 177; in campo ville *Surcken* (1347) XV, de *Surken* (1348)XV PrUr IV 203, 292; *Suriken* (1353)XIV PrUr V 83; *Surken* 1437 GZ 35; *Groß Sauerken*, wś 1785 Goldb I 162; *Gr. Saur-*

erken 1796–1802 MpSchröt XVI; *Gr. Saurken* 1820 Wald 187; *Sauerken Gross* 1889 SG X 340; *Gross Sauerken*, *Surcken* — *Zurki Wielkie* 1946 Ley I 47; *Gross Sauerken* — *Surzyki Wielkie*, -yk *Wielkich*, *wielkosurzycki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Surzyki Wielkie*, -rzyk -kich 1982 WUN III 380. — Prus. n. *Surik-ai, por. prus. n. *Sure*, lit. *sūras*, łot. *sūrs* ‘słony’, n. ter. *Siūrōja*, n. w. *Siūrupelis*, *Siūrā* (: lit. *siūras* ‘szybki; silny, mocny’ albo ‘skrzyp błotny’) lub złożenie *Sūri-kine, por. lit. *kinē* (: *kinis* ‘rzęsa na wodzie’) SESmocz 616, 287 i **sur-* < prus. *surgi* ‘około’. Od XVIII w. n. z niem. członem *Gross*, pol. *Wielkie*, dyferencyjnym wobec n. osady *Klein Saurken*, pol. *Surzyki Małe*, powstałej w 1646 r. W n. niem. *ū* oddane przez *au*, przed *r* pojawiło się wtrącone *e*. Wariant *Zurki* powstał poprzez adideację fonetyczną n. niem. do n. os. *Żurek* SSNO VI 373, w l. mn. Nazwa pol. *Surzyki*, nadana po 1945 r., jest adaptacją fonetyczno-fleksyjną n. prus. Lit.: Morąg. Z dziejów miasta i powiatu, 1973, 72; Ger 177; PrzybBalt 285. RP

Susannenthal zob. **Wiewiórka** (2)

Suschne zob. **Sośnie**

Suschnie zob. **Sośnie**

Suszczen zob. **Suszcze**

Suserz, wś, ploc., gm. Szczawin Kościelny, 10,5 km na pñ.-zach. od Gąbina: *Susserz* 1387, *Suszerz* 1388 Łęcz I nr 407, 644; *Szuscherz* 1436 SHGRw(Łęcz 2, k. 125); *Suscherz* 1452 MK 337, 100; *Suscherz* 1460 MK 335, 172; *Suzarz* 1487 SHGRw(Ep. 10, 519); *Szuscherz* 1513 Matr IV/l, nr 2091; *Suserz* 1579 ŻDz XVI 196; *Suserz* 1673 ASK I 70, 1137v; *Suserz* 1792 MpPerRw; *Suserz* 1827 Tabella II 211; *Suserz* 1890 SG XI 600; *Suserz* 1921 Sk I 34; *Suserz*, -rza, *suserski* 1971 UN 125, 32. — Od n. os. *Suserz (: *suszyć*, n. os. *Susz* SSNO V 259) lub **Szuszor(a)* (< *šušera ‘ten, kto szepcze’), z suf. *-jb. Forma *Suserz* jest wynikiem mazurzenia. Lit.: WójcikRaw 157. UB

Susiec, wś, zamoj., gm. Susiec, 15,5 km na pñ.-zach. od Tomaszowa Lubelskiego: [*huta Susiecka*] 1643–94 Wyrobisz 42; [*Huta Susiecka*] 1744 Frykowski 240; *Susiec* 1777 APLub(35/106/47/-/10, k. 30); *Suchiec* 1779–83 MpMieg; *Susiec*, vel *Huta-Susiecka* 1786 SOZam 59; *Susiec* 1839 MpKwat VI 11; *Susiec*, wś 1890 SG XI 601; *Susiec*, -śca, *susiecki* 1970 UN 120, 21; gw. *suśec*,

Susk

suisca, suśecki. — Jan Sariusz Zamoyski (1542–1605), ordynat, zezwolił niejakiemu Zielińskiemu na przeniesienie spod wsi Szarowola (pod Tomaszowem Lubelskim) kuźnicy wytapiającej żelazo z rudy darniowej: „w lasy zamchowskie na uroczysko *Susiec* zwane”. W ówczesnych spisach inwentarskich *Susiec* wymieniany jest wspólnie z Huciskiem i *Hutą Susiecką*. Nazwa *Susiec* (pierwotne uroczysko) od ap. *susiec* ‘suchy teren, łąd; suche, obumarłe drzewa lub gałęzie zbierane w lesie na opał’ Sstp VIII 507 lub od przym. *suchy*, z suf. *-ec*. Wieś leży w okolicy piaszczystej (SG XI 601). Lit.: CzChełm 194; Wyrobisz, Szkło w Polsce od XIV do XVII w., 1968, 42; Ratajczak, Rzepa, Polskie rudy darniowe, 2011, 86; Frykowski, Historia i Świat nr 4, 240. BCz

Susk (1), dziś *Susk Nowy* i *Susk Stary*, dwie wsi, ostroł., gm. Rzekuń, ok. 6 km na pld.-wsch. od Ostrołęki: *Suszko* 1399 SHGMz(AG nr 2033); de *Susko* 1408 HMil 397; *Susko*, *Szuszko*, *Susszko*, *Szuszsko* 1425, *Suschko* 1426 Mkm I nr 190, 484; *Szusko*, *Susko*, *Sussko* 1430 Mkm II nr 617, 619; *Suschko* (1444)1517 SHGMz(Kap. P 50, 6); *Susszko* 1446 ZHer nr 48; *Sussko* 1455 Tym 343, przyp. 489; *Suszko* 1484 MK 6, 163; *Szvsko* 1519 MK 32, 29v; *Antiqua Susko* 1568 Matr V/1, nr 3760; Joannes filius olim Mathiae Suski de *Susko* 1584 HMil 398; *Susko* 1783 MpPerMz; *Susk* 1827 Tabella II 211; *Susk* 1839 MpKwat V 2; *Susk Stary* 1890, *Susk* 1902 SG XI 601, XV/2, 632; *Susk* 1921 Sk V 58; *Susk Nowy*, *Susk Stary* 1952 UW 21, 22; *Nowy Susk*, *-wego -ka*, *Stary Susk*, *-rego -ka* 1981, 1982 WUN II 598, III 334; *Susk Nowy*, *-ka -wego*, *Susk Stary*, *-ka -rego*, *suski* 2015 DzU poz. 1636. — Pierwotnie *Susz(s)ko*, od n. rz. *Susza*, *Sucha*, dziś Czeczotka, por. *Susza* (1373)1486 KMaz III 142; fluvium *Sucha* (1442)1456 MK 3, 266, z suf. *-sko*, wtórnie *-sk*. W XVI w. *Antiqua Susko*, czyli *Stare* (dla odróżnienia od *Suska-Junochów*); współcześnie dwie wsi *Stary Susk* i *Nowy Susk* (formy zamazurzone). Lit.: ZMaz 353. UB

Susk (2), dziś *Susk* i *Susk Nowy*, dwie wsi, płoc., gm. Sierpc, ok. 6 km na pld. od Sierpca: *Susk* 1453 SHGPł 296; *Sussk*, *Sussko* (1462) Płoc I nr 178; *Susko* 1531, *Susk* 1538 ASK I 41, 78v, 182v; *Suszko* 1578 ŻDz XVI 43; *Susko* 1662 ASK I 72, 424; *Susk* 1784 MpPerPł; *Susk* 1827 Tabella II 211; *Susk* 1890 SG XI 601; *Susk*

1921 Sk I 167; *Susk*, *Nowy Susk* 1952 UW 36; *Nowy Susk*, *-wego -ka*, *Susk*, *-ka* 1981, 1982 WUN II 590, III 380; *Susk*, *-ka*, *Susk Nowy*, *-ka -wego*, *suski* 2015 DzU poz. 1636. — Zapewne od przym. *suchy*, z suf. *-sk(o)*. Współcześnie dwie wsi: *Susk* i *Nowy Susk*; człon dyferencyjny od przym. *nowy*. Lit.: SHGPł 296. UB

Susk zob. **Sucha** (13a), **Suski**

Susk Nowy zob. **Susk** (1, 2)

Susk Stary zob. **Susk** (1)

Suska Wola zob. **Suchowola** (6), **Suskowola**

Suskawola zob. **Suskowola**

Suski, dziś *Stare Suski*, wś, ostroł., gm. Długosiodło, 16 km na pld.-wsch. od Różana: *Susko* 1488 SHGMz(Ep. 11, 41v); *Grodzysko*, *Susky* 1521, 1523 MK 32, 182v; *Susky Grodzisko* 1578 ŻDz XVI 405; *Susko* 1783 MpPerMz; *Suski* 1783–84 RejKor 677; *Suski* 1827 Tabella II 211; *Suski* al. *Susk*, folw. 1890 SG XI 601; *Suski* 1921 Sk V 62; *Suski Stare* 1952 UW 22; *Stare Suski*, *-rych Susk*, *starosuski* 1971 UN 149, 12. — Od przym. *suchy*, z suf. *-sko*, wtórnie pluralizacja. Współcześnie n. zestawiona z członem dyferencyjnym od przym. *stary*. W XVI w. odnotowano też obiekt o n. *Grodzisko* (od ap. *grodzisko* ‘miejsce, gdzie kiedyś był gród’) identyfikowany z *Suskami*, por. AtMz 222. UB

Suski Majdan zob. **Majdan Suski**

Suski Młyn zob. **Suski Młynek**

Suski Młynek, wś, rad., gm. Białobrzegi, 7 km na pld. od Białobrzegów: *Suski Młyn* 1788 Büsching XXII 225; *Suski*, mł. 1797 MpNWGal III; *Suski Młyn* 1839 MpKwat IV 5; *Młynek Suski*, w *Młynku Suskim* 1863 APRad(58/124/0/1/42, k. 14); *Сускій млынець* 1866 GPKP IV 2; *Suski Młynek* al. *Stary Młynek* 1890 SG XI 602; *Suski Młynek* 1921 Sk III 108; *Suski Młynek*, *-kiego -nka*, *suskomłyński* 1964 UN 18, 23. — Dawniej *Suski Młyn*, wtórnie *Suski Młynek*; człon pierwszy od n. wsi *Sucha* (8), leżącej w pobliżu, człon drugi od ap. *młyn*, *młynek*. W XIX w. występuje też obocznie n. *Stary Młynek*. Lit.: KopRad 211, 484. UB

Susko zob. **Sucha** (10), **Susk** (1, 2), **Suski**

Susko-Junochy zob. **Janochy**

Suskowola, wś, rad., gm. Pionki, 4 km na pld.-wsch. od Pionek: *Wola* (1391)1789 ZDM IV 252; *Suskawolia* (1406)1552–54 ZDM V 58;

Suschka Wola 1452, *Susska Vola* 1462 Matr I nr 160, 613; *Wolya, Wolya Suska* 1529 LR 410; *Sucha Wolya* 1530 Matr IV/1, nr 5705; *Suska Wolia* 1564–65 Lusand 209; *Suska Wola* 1660–64 Lusand I 151; *wola Suska* 1674 ASK I 69, 123v; *Suska wola* 1728 ASK 84/19, 223; *Sucha y Suska wola* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 38); *Sucha Wola* 1783–84 RejKor 386; *Suska Wola* 1789 Lusand II 109; *Sucha Wola* 1791 MpPerSd; *Suska wola* 1827 Tabella II 211; *Suskowola* 1877 Zin II 194; *Suskowola* 1890 SG XI 602; *Suskowola* 1921 Sk III 59; *Suskowola, -li, suskowolski* 1970 UN 25, 22. — Dawniej *Wola*, od ap. *wola*, wtórnie n. zestawiona *Wola Suska*//*Suska Wola*, z członem odróżniającym od n. sąsiedniej wsi *Sucha* (9). W XVI i XVIII w. poświadczony wariant *Sucha Wola*. Od 2. połowy XIX w. *Suskowola* (transformacja w złożenie z interfiksem -o-). Lit.: KopRad 184.

IN

Suskrajowice, wś, kiel., gm. Chmielnik, 7 km na pld.-wsch. od Chmielnika: *Czuczcrayouicze* 1404, *Czeczkrayouicze* 1419 Sand nr 324, 831; *Szuskrajowycze* 1505 ASK I 7, 47v; *Svskraiovice* 1510 ASK I 10, 106; *Czvszkrayowicze* 1529 LR 20; *Shuskrajowycze* 1530 ASK I 10, 500v; *Suskrajowicze* 1579 ŻDz XIV 228; *Suskraiovice* 1673 ASK I 69, 239; *Sukrajewice* (!) 1783–84 RejKor 251; *Suskraiewice* 1791 MpPerSd; *Suskrajowice* 1827 Tabella II 211; *Suskrajowice* 1877 Zin II 194; *Suskrajowice* 1890 SG XI 602; *Suskrajowice* 1921 Sk III 131; *Suskrajowice, -wic, suskrajowicki* 1966 UN 19, 8. — Według A. Bańkowskiego n. należy odczytywać jako *Cudzkrájowice*, od n. os. *Cudzkráj* SSNO VII 35, z suf. -owice. Natomiast D. Kopertowska odczytuje n. jako **Suszkrájowice* i wiąże z n. os. **Susz(y)kráj*, por. n. os. *Dzirzykráj, Dzierzykráj* SSNO I 572–3. Zmiana w *Suskrajowice*, okresowo też *Suskrajowice*, w wyniku mazurzenia i zaniku śródgłosowego -y-. Lit.: KSand 195; KopKiel 252; RymPatr 77; BańMorf 135.

IN

Susłów, wś, ziel., gm. Bojadła, 8 km na ptn.-wsch. od Przewozu: *Schuslawe* 1739 MpWielGlog; aus dem Dorffe *Schuslawe* 1766 AP-Ziel(89/96/0/-1, k. 22); *Ciosławy* 1791 MpPerPn; *Schuslawe-Vorwerk* 1791 Z X 365; *Schuslawe* 1798 MpHopf VII; *Schuslawe* 1802–03 MpGillyPr; *Schuslawe* 1821 Rumpf III 73; *Schoslawe*

1823 Mützell IV 277; *Schoslawe*, folw. 1845 K 53; *Schoslawe* 1874 AmtLiegnitz nr 38, 8. Beilage, 3; *Schoslawe* 1907, *Rehfelde* 1938 MpMbl(4061); *Rehfelde* — *Susłów, -owa, sułowski* 1949 MPol XXVII nr A-76; *Susłów, -łowa* 1982 WUN III 381. — W dotychczasowych opracowaniach niem. n. *Schuslawe*//*Schoslawe* traktowano jako substytucję fonetyczną rzekomej pierwotnej n. pol. **Susłów*, którą w takiej formie ustalono po 1945 r., dysponując jedynie dokumentacją od 1845 r. W oparciu o zapis *Ciosławy* z mapy K. de Perthéesa możemy jednak wnioskować, że n. niem. substytuowała n. *Ciosławy*//*Ciesławy* (może z wcześniejszego **Czasławy*), od n. os. *Ciesław*//*Czesław* SSNO I 371, VII 33, analogicznie jak w przypadku n. wsi *Czesławice* (2) (*Czasławice* > *Czesławice* > *Ciesławice, Ciosławice*, por. nienotowany w t. II zapis *Ciosławice* 1738 ASC(Gołańcz, U-1706–38, k. 134)). Por. też zapisy dla wsi *Čáslav* niedaleko Chomutova w ptn. Czechach, które obrazują analogiczne procesy: *Czasslaw* 1359, *Czozlow* (1560), *Czesłow* 1571, *Tschosslau* 1587, *Tsossel* 1606, *Czossel* 1787, *Tschochel* 1846 Profous I 299. Lit.: SNGŚl XIII 120; Pasterniak, Rocznik Lubuski I 96; Żuraszek-Ryś, Nazwy miejscowe powiatu zielonogórskiego, 2009, 100; Bosy, Studia Lubuskie IX 286.

PS

Susly zob. **Zimnochy-Susly**

Sussetz zob. **Suszc**

Sussnick zob. **Suśnik**

Sussnicken zob. **Suśnik**

Sustrowice zob. **Sulistrowice** (1)

Susz, mto, elbl.: ad rogatem civium in *Rosenbergk* ... civitatis nostre 1315 UBP 38; de *Rosenbergk* (1315)XVI, de *Rosinberg, Risenburg, Resinburgk* (1328)XV PrUr II 94, 274; in *Rosenberch* 1343 PrUr III 404; *Roszembergc* (1351)XV MWrM II 168; in *Rosenbergk* 1361 UBP 89–90; de *Rosenberg* 1402 MWrM V 362; *Reszemborg* 1448 DłBan 91, 295; *Resenburg* ... *Rosenberg* 1465 UBP 220; et *Rosenberg* 1466 Woel 517; *Szusz* alias *Rozemburg* civitas (XV) KętL 104; *Rosenbergk* ... *Rosenborgk* 1478 MWrM III 360; *Resenburgk* 1517 SRP V 487; *Rosenberg* 1513–18 HAPr V 87; *Rosenberg* 1623–24 HAPr V 87; *Rosenberg* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Rosenberg* — *Susz* 1879 KętN 101; *Susz*, niem. *Rosenberg in Westpr.*

Susz

1890 SG XI 603–4; *Rosenberg* — *Susz*, -a, *suski* 1946 MPol XXIV nr 44; *Susz*, -sza 1982 WUN III 381. — Miasto lokowane zapewne między rokiem 1305 a 1310, choć zachowany przywilej lokacyjny pochodzi z 1315 r. Dawna n. niem. *Rosenberg*, od *Rose*, śrdniem. *rōse* ‘róża’, i ap. *Burg*, śrdniem. *borch* ‘zamek, ogród’, mieszany w zapisach niem. z *-berg* ‘góra, wzgórze’. Oboczna n. prus. **Sus-* odosobowa lub od bliżej niezidentyfikowanego obiektu wodnego. Por. prus. n. os. *Suse*, *Syse*, n. m. *Susze-kaym*, lit. n. os. *Šiušė* (Ger 178, TAP 101), *Sušys*, *Šiušys*, *Šušys* (Zinkevičius 115), *Šiusà* (: *šiuša*, *šiuša* ‘dreszcze, ciarki’, *šiušas* ‘przerażenie, bojaźń, strach’) Lpvž II 943, albo lit. n. os. *Susas*, *Susa-kalis* od *susas* ‘człowiek wyniszczony’ (Zinkevičius 201). Por. lit. n. w. *Siuša*, *Susienà*, łot. *Susēja*, *Sūs-upe* (: lit. *sūsis* ‘suchy, zeschnięty’). Nazwa *Susz* utworzona w XIX w. przez W. Kętrzyńskiego jest adaptacją n. prus. Lit.: Kauf 78–9, 96, 99, 110, 135, 191 i in.; Przybalt 285; Szczepański, Skarbiec Suski 3, 21–6. RP

Susz zob. **Szuć**

Suszcza, wś, biał., gm. Michałowo, 12 km na pld.-wsch. od Michałowa: *Suszcza* 1773 DekPd 87; Wieś Skarbowa *Suszcza* 1824 LPAH(634-1/19, k. 663); *Cyūa* 1878–86 Kond 194; *Suszcza* 1890 SG XI 605; *Suszcza* 1921 Sk V 107; *Suszcza*, -czy 1982 WUN III 381; gw. *sušča*, -y, *suščanski*. — Zapewne pierwotnie **Sucz*a, od *sucz*y (: *suka*), wtórnie *Suszcza*, zob. *Suszczy Borek*. Lit.: Kond 194. IN

Suszcze, cz. wsi Mącze, dawniej wś, suwał., gm. Elk: bey *Butschill*, *Schucze* 1519 BiałKoł 98, przyp. 194, 99; *Sustzen* al. *Klein Kusmen*, Cölm. Ort 1785 Goldb III 207; *Suscien* 1796–1802 MpSchröt XVIII; *Susczen* 1834 MpReyPr(Lyck); *Suszczen*, *Suszcze*, -ow, kölm. Gut ok. 1859 SzczeńTeka 156; *Suszen* — *Suszcze* 1879 KętN 164; *Suszcze*, wś 1890 SG XI 605; *Suszcze* 1931 Mp-100(33-34); *Siedelberg* 1938, *Suszczen* — *Suszcze*, dw. 1946 Ley I 127; *Siedelberg* — *Suszcze*, -y, *suszczański* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Suszcze* — *Siedelberg* (*Suszczen*), os. 1951 Rosp 319; *Suszcze*, -czy 1982 WUN III 381. — Początkowo n. równa n. os. *Buczyl, por. *Bucz*, *Buczyl* (: *buczeć*) RymSEN I 59–60. Nazwa *Suszcze*, od n. os. *Suszcz* RymSEN II 510 (: *suszczeć*, *suszczyć* ‘szelaścić’), w l. mn. Wieś miała przejściowo

n. zestawioną *Mala Kuźma*, niem. *Klein Kusmen* dyferencyjną wobec n. *Kuźmy* (3). W 1938 r. urzędowo nadano n. niem. *Siedelberg*. Po 1945 r. ustalono n. *Suszcze*. Lit.: Elk. Z dziejów miasta i powiatu, 1970, 118, 303; BiałPrzem 23, przyp. 40, 58; BiałKoł 98–9. RP

Suszczy Borek, przys., dawniej wś, biał., gm. Narewka, 16 km na pln.-wsch. od Hajnówki: *Sucz*y *Borek*, uroczysko XVIII, na *Suchim Borku* 1792, w *Sucz*ym *Borku* 1795, *Cyūū Bopok*, os. 1878–86 Kond 194; *Sucz*y *Borek*, urocz. 1890 SG XI 547; *Suszczy Borek*, wś 1921 Sk V 9; *Suszczy Borek* (*Suchodoły*) 1962 SkBiał 146; *Suszczy Borek*, wś 1967 SM 1110; *Suszczy Borek*, -czego -rku 1982 WUN III 381; gw. *suxadoły*, -aŭ. — Dawna n. zestawiona *Sucz*y *Borek*, od *sucz*y (: *suka*) i ap. *borek*. Zmiana *Sucz*y > *Suszczy* nastąpiła wskutek wypierania dawnego rodzimego wyrazu **suć*y ‘prawdziwy, obecny’ (< *spjijb) przez importowany z cerk. (poprzez ros.?) *suščy* ESBel XIII 84 w tym samym znaczeniu. Nazwa oboczna *Suchodoły* i brus. postać gw. *Suchadoły* (z akaniem) od nazw. *Suchodola*, w l. mn., por. w *Sucz*ym *Borku* dwóch strażników Nicypor *Suchodola* i Jakon Romańczuk 1795 Kond 194. Lit.: Kond 194. IN

Suszczyce zob. **Sufczyce**

Suszcżyn zob. **Sufczyn** (1)

Suszec, wś, kat., gm. Żory, 6 km na wsch. od Żor: Joannes de *Sussecz* (1254)XVII SUR III 362; de *Susechz* 1325, *Susiecz* 1327, *Susechz* 1328 MVat I 149, 223, 308; de *Sussecz* 1345, *Susiecz* 1348, *Suczecz* 1355, *Sussecz* 1356 MVat II 189, 215, 437, 284; *Sussecz* 1374 MVat IX/3, 33; *Schusecz* 1380, z *Suszcze*, w *Sucz*ym 1445 SNGŚI XIII 121; wes *Sussecz* 1517 RTNŚI II 236; *Sussetz* ein dorff 1536 APKat(17/53/5/65/1, k. 97); Villa *Susiecz* 1598 VisByt 108; *Schuschetz*, *Suschetz*, *Sussitz* 1628 ZfGS LXVI 145, 153; *Suschitz* 1636 IPles 112; *Sussecz* 1652 J II 26; *Susetz* 1736 MpWielRat; *Suŕbietz* 1779 Büsching XIII 321; *Suŕbetz* 1783 Z II 101; *Sussetz* 1845 K 671; *Suszec* (*Sussetz*) 1900 Myc 48; *Suszec* 1927 SkKam 70; *Suszec*, -sza 1982 WUN III 381. — Od stp. *susza* ‘suchy teren, ład’ Sstp VIII 507 lub *suchy*, z suf. -ec. Nazwę zmieniono jako *Sussetz*. Lit.: SNGŚI XIII 121; Musioł, RTNŚI II 236. PS

Suszec zob. **Stary Suszec**

Suszekaym zob. **Wilimy**

Suszeniec, wś, skiern., gm. Mszczonów, 12,5 km na pñ.-wsch. od Białej Rawskiej: *Suszeniec* 1917 OVWar II 158; *Suszeniec* 1921 Sk I 14; *Suszeniec* 1952 UW 11; *Suszeniec*, -ńca, *suszeniecki* 1971 UN 126, 23. — Od imiesłowu *suszony*, z suf. -ec. Lit.: WójcikRaw 158. UB

Suszeń, wś, zamoj., gm. Rudnik, 15,5 km na pñd.-zach. od Krasnegostawu: *Maydan Suszen* 1839 MpKwat VI 10; *Majdan Suszeń* ... w wsi *Majdanie Suszeń* ... w wsi *Majdanie Suszni* 1851, *Suszeń Majdan*, *Majdan Szuszeń* 1852, *Majdan Suszen* ... z *Majdanu Szuszenia*, *Majdan Szuszeń* 1856 ASC(Płonka, U-1850-1864, k. 33, 43, 128); *Сушень* 1866 GPKP VI 16; *Suszeń* 1877 Zin II 194; *Suszeń* 1890 SG XI 606; *Suszeń* 1921 Sk IV 51; *Suszeń*, -sznia, *suszyński* 1970 UN 111, 29; gw. *sušeń*, *sušna*, *sušyński*; *majdańak*. — Pierwotnie *Majdan Suszeń*, od ap. *majdan* 'osada leśna' (w pobliżu kilka wsi o n. *Majdan*) i przym. *suchy*, z suf. -eń, por. też ap. *susza* 'miejsce suche', *susz* 'gałęzie, chrust, łom suchy' SW VI 520. Postać *Suszeń* to wynik asymilacji na odległość *s-š* > *š-š*. BCz

Suszetowo zob. **Suchatówka****Suszetówka** zob. **Suchatówka****Suszew** zob. **Suszów**

Suszewo (1), wś, koniń., gm. Orchowo, 14 km na pñ.-wsch. od Powidza: de *Schuschewo* 1450 Koz I 314; de *Suszewo* 1462 SHGKI(PG 6, 113v); *Szuschewo* 1511–23 ŁLB I 200–1; *Szuszewo* 1564 ASK I 12, 541; *Suszewo* 1565, *Suszewo* 1580, *Szuszewo* 1581, *Susewo* 1582, *Suschewo* 1583 ASK I 13, 780, 700, 637, 585, 537; *Suszewo* 1618–20 PKal 198; *Suszewo* 1673 ASK I 74, 71v; Wies *Suszewo* 1789 MKI(Tab 36, 123); *Suszewo* 1890 SG XI 606; *Suszewo*, -wa 1982 WUN III 381; gw. *suševo*, -va, *sušeski*. — Od n. os. *Susz* SSNO V 259 (: *Sulislaw*, *Suchy*), z suf. -ewo; w zapisach z XV–XVI w. ślady asymilacji na odległość *s-š* > *š-š*. PS

Suszewo (2), wś, wloc., gm. Wielgie, 6 km na pñd.-wsch. od Lipna: *Szuszewo* 1379 KMaz III 241; *Suszow* 1413 Cruc II 230; *Sussewo* 1564 ŻDz XII 313; *Suschewo* 1609 AtKu(ADPI6 372, 5558); *Suszewo* 1694 AtKu(ADPI47 1215, 5939); *Suszewo* 1784 MpPerPI; *Suszewo* 1827 Tabella II 211; *Suszewo* 1839 MpKwat II 2; *Suszewo*

1890 SG XI 606; *Suszewo* 1921 Sk I 61; *Suszewo*, -wa, *suszewski* 1972 UN 180, 52; gw. *suševo*, -eva, pole *sušeske*. — Od n. os. *Susz*, z suf. -ewo. W XV w. odnotowana forma z suf. -ów. Lit.: SHGDobrz(materialy) 180; Koz VII 155; Nieckuła, -ov- 201. KS

Suszewy, wś, koniń., gm. Sompolno, 7,5 km na pñd.-wsch. od Sompolna: *Suszewo* ... w *Szuszewach*, *Suszewo* ... w *Szuszewach*, *Szuszewy* 1808, *Suszewy* ... na *Szuszewach* 1810, *Suszewy* ... na *Szuszewach* 1820 APPozn(54/783/0/6.1/1, k. 23, 30, 48; 3, k. 9; 11, k. 4); *Suszewy* 1827 Tabella II 211; *Suszewy* 1890 SG XI 606; *Suszewy* 1921 Sk II 32; *Suszewy*, -szew 1982 WUN III 381; gw. *suševy*, -vuf, *sušeski*. — Początkowo *Suszewo* (zob. wyżej), wtórnie *Suszewy* — pluralizacja nazwy. W pierwszych zapisach widoczne wahanie nagłosowego *s* : *š* zapewne w wyniku asymilacji na odległość *s-š* > *š-š*. PS

Suszka (1), wś, wałb., gm. Kamieniec Żąbkowicki, 7 km na pñd. od Żąbkowic Śląskich: *Harta* 1316 CdSil X 76; *Hartha* 1322, *Harta* 1323 Reg nr 4235, 4264; in oposito ville *Harthe* 1363, in *Harta* 1369, daz dorf zu der *Hartha* 1374, cum agris ville in *Hart* 1392, villule *Harth* 1399 CdSil X 208, 218, 220, 231, 248; das dorf *Hartha*, de *Harthaw* 1403, *Hartaw* 1404, *Hartha* 1424, zwischen dem Pyltsch unde der *Harte* 1461 CdSil X 253, 255, 258, 276, 318; *Haarte* 1736 MpWielMunst; *Dörreharte* 1743 SNGŚI XIII 121; *Hartau* 1779 Büsching XIII 285; *Harte*, in gemein *Dürr-Harte* genannt 1785 Z IV 157; *Hartau*, od. *Dürrharte* 1820 Rumpf I 462; *Hartau*, *Dürr-* 1845 K 267; *Dürr-Hartha* ok. 1891 KDR nr 474; *Dürr Hartha* 1912 Meyers I 387; *Dürr Hartha* — *Suszka*, -ki, *suszecki* 1946 MPol XXV nr 142; *Suszka*, -ki 1982 WUN III 381. — O dawnej n. *Hart(h)a*, też *Hartau*, *Harte*, *Hart* zob. *Suchowice* (2). Od XVIII w. z dodatkowym członem od przym. *dürr* 'suchy' dla odróżnienia od n. powstałej w tym okresie miejscowości (*Grün*) *Harte*, dziś Budzów-Kolonia (kol., wałb., gm. Stoszowice, 8 km na pñd.-zach. od Żąbkowic Śląskich), por. *Harte* 1812 Sotzmann, AGE XXXVII 214; *Harte*, Kolonie zu Schönwalde 1820 Rumpf I 462; *Harte* 1829 MpSchlKr(Bres IX); *Grün-Harte* 1830 Kn 695; *Hartau*, *Grün-* ... die sogenannte *Harthe* (*grüne Harthe*) 1845 K 606; *Grüne Hartha* ok. 1891

Suszka

KDR nr 474; *Grün Harthe* 1939 MpMbl(5466) — ta od n. góry *Harte*, dziś Brzeźnica (też Kozie Chrzypty), por. *die Harte* 1736 MpWielMunst. K. Rother mylnie twierdził, że n. *Dürr-Hartha* wprowadzono dopiero ok. 1900 r. na polecenie władz kolejowych wskutek mieszania nazw przystanków kolejowych Wartha (dziś Bardo) i Hartha, co w świetle przytoczonych zapisów brzmi nieprawdopodobnie. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suszka*. Lit.: SNGŚI XIII 121; Rother, ZfGS XLV 350. PS

Suszka (2), wś, zamoj., gm. Księżpol, 13 km na pld.-zach. od Biłgoraja: *Szuszky Chal.* 1779–83 MpMieg; *Suszki* 1786 SOZam 60; *Suszka* 1788, Na *Suszkach* 1800 APLub(AOZ 1711 i 2643); *Suszek* 1802 Crusius III/2, 398; *Suszki* Budziarze przy Krzeszowie 1834 Stworzyński 57; *Cyuku*, wś 1871 PKLub 99; *Suszka* 1877 Zin II 194; *Cyuku* 1877 SpisLub 52; *Suszka* al. *Suszki*, os. 1890 SG XI 606; *Suszka*, wś 1902 Przew II 203; *Suszka*, -ki, *suszczański* 1967 UN 106, 13. — Od ap. *suszka* ‘drzewo, które uschło, stojąc na pniu; drzewo na pniu suszone przez podcięcie kory; gałąź sucha, susz’ SW VI 520, w l. mn., wtórnie singularyzacja nazwy (miejscowość położona w lesie nad licznymi starorzeczami Tanwi). Pierwotnie os. budziarska, była zlokalizowana na pln.-zach. od Sierakowa, następnie została przeniesiona (zjawisko przenoszenia osad budziarskich było dosyć częste) 10 km w górę rzeki, obecnie mieści się w widłach Tanwi i Łady. Lit.: Róg, KHKM LXIX 193–218. BCz/PS

Suszki, wś, jel., gm. Bolesławiec, 7,5 km na pld. od Bolesławca: Walditz et *Cuncendorf* ok. 1300 CdSil XIV 127; forwerk *Kuncendorf* 1367, czu *Cuncendorff* 1369, in dem dorfe *Cuncendorf* 1371, zu *Cuncendorf* 1374, *Cunzindorf* 1375, LandbSch I nr 179, 357, 585, 861, 985; *Kunczindorf* 1387, *Kunczendorf* 1388, *Cunczendorf* am Bober gelegen 1389, *Cunzendorf*, *Kunzendorf* 1394 LandbSch II nr 430, 570, 652, 1151, 1342; *Cunczindorf* 1399, yn dem dorfe czu *Kunczindorfe* 1401, *Kunczindorf*, *Kunzendorf* 1402, *Cunczendorf* 1403 LandbSch III nr 510, 1090, 1174, 1498, 1561; *Cuntcyndorff* 1445, *Cuntczendorff* 1504, 1505 CdSil XXXV 87, 132, 133; *Kuntzend.* ok. 1660 MpDSLav; *Cuntzendorff*, *Kuntzendorff* 1677 JIV 182, 185; *Dürrkunczendorff*, *Dürr Cunt-*

zendorf 1726 SGTS VII 555; *Dür Kuntzendorf* 1736 MpWielJav; *Dürr Kuntzendorf* 1765 SGTS VII 555; *Kunzendorf*, *Dürr-* 1786 Z VI 122; *Kunzendorf*, *Dürr-* 1845 K 336; *Dürrkunczendorf* 1912 Meyers I 387; *Dürrkunczendorf* — *Suszki*, -szek, *suszecki* 1947 MPol XXV nr 124; *Suszki*, -szek 1982 WUN III 381. — Dawna n. niem. *Kunzendorf*, od n. os. *Kunze* Gott 311 i ap. *Dorf* ‘wieś’; w XIV w. efemerycznie pojawia się w zestawieniu z członem od przym. *gross* ‘duży, wielki’, zaś od XVIII w. z członem od przym. *dürr* ‘suchy’ dla odróżnienia od innych miejscowości w okolicy Lwówka Śląskiego o n. *Kunzendorf*, zob. *Proszowa*, też *Bartniki*, cz. wsi Niwnice, dawniej wś (nieujęta w t. I), por. *Cuncendorf* ok. 1300 CdSil XIV 129, *Kunzendorf untern Wald*, *Kunzendorf unterm Walde* 1845 K 338. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suszki*. Lit.: SNGŚI XIII 121; SGTS VII 555–7. PS

Suszki zob. **Suszka** (2)

Suszkowa zob. **Czyżkówko** (1)

Suszkowice, wś, opol., gm. Otmuchów, 4 km na wsch. od Otmuchowa: in *Suscouiz* 1261 SUR III 367; *Schnschcowitz* (!), *Suschschowitz* (!) ok. 1300 CdSil XIV 4; *Suscowitz* 1306 CdSil XIV 4, przyp. 24; *Suscoviz* 1306, *Suscovicz* 1317 Reg nr 2887, 3652; *Allodium Czuschtowitz* (!) 1375 CdSil XIV 4, przyp. 24; *Suszkowicz*, *Suskowicz* 1388 CdSil XXXVI 22; *Czauswicz* 1434 Kapras 29; *Czauswicz* 1579 J I 98; *Tschauschwitz* 1606–16 Darst III 269; *Tschauschwitz* 1637–39 ZfGS LVI 69; *Zauschwitz* 1651/52 J I 241; *Tschauschwitz* 1658 MpDSGrot; *Tschauschwitz* 1667/67 J I 568; *Tschauschwitz* 1736 MpWielGrot; *Tschauschwitz* 1784 Z III 396; *Tschauschwitz* 1845 K 693; *Tschauschwitz*, *Szyszkowice* (!) 1900 Myc 86; *Hochdorf*, fr. *Tschauschwitz* 1934–37 OÄSchl I 17; *Suszkowice* (*Tschauschwitz*) — *Hochdorf* 1939 Prus 70; *Hochdorf* — *Suszkowice*, -ic, *suszkowicki* 1947 MPol XXV nr 124; *Suszkowice*, -wic 1982 WUN III 381. — Od n. os. *Suszek* SSNO V 259, z suf. -owice. Nazwę zniemczono jako *Tschauschwitz*. Nazwa niem. *Hochdorf* została wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suszkowice*. Lit.: SNGŚI XIII 122; BorGŚI 183; Kapras, Pozůstatky knih zemského práva knížetství opavského, d. 1, č. 1, 1906, 29. PS

Suszków, cz. wsi Tarnawa Dolna, dawniej wś, krośn., gm. Zagórz: *kmethones dicte villae ... Schuschkow* 1483, pratum *Suszkow* 1505 AGZ XVI nr 1605, 3050; *Szusków* 1855 MpKum; *Suszków* 1931 Mp-100(51-34); *Suszków, -kowa* 1965 UN 61, 44; *Suszków XXI PRNG*. — Od n. os. *Suszek, Suszko* SSNO V 259, por. strus. *Suško*, lub *Szuszek (: gw. *szuszać* ‘szepać’ SGPREi(kartoteka)), z suf. *-ów*. Lit.: SHGSK III/2, 162; MakSk 159. BCz

Suszkówka zob. **Czyżkówko** (1)

Suszniki zob. **Suśnik**

Suszno, wś, chełm., gm. Włodawa, 2 km na płn. od Włodawy: *Сошно* 1475, *Сошно* 1531–47 Sng III 14, 562; в *Сошне* 1551, У дворцы, у *Сошне* 1553, подь селомъ пана *Сошенского* 1577 Sng VI 108, 13, 81; *Suszno* 1673 ASK I 72, 297; z *Suszna* 1690 RPodBL 157; Włodawę, *Suszne* wieś, wieś Szuminę 1746 AWAK XXVII 342; *Suszna* 1775, *Suszno* 1790 SHGPd(Tarpod); *Suszno* 1796 PerOpis XII 111; *Suszno* 1827 Tabella II 211; *Suszno* 1877 Zin II 194; *Suszno* 1890 SG XI 607; *Suszno* 1921 Sk IV 121; *Suszno, -na, suszeński* 1967 UN 121, 24. — Dawniej *Soszno*, od ap. *socha* ‘drzewo rosochate’ SW VI 256, z suf. *-no*. Forma *Suszno* powstała w wyniku przejścia do polszczyzny ukr. *ō (> tzw. *u*.) jako *ó* pochyłone. Przejściowo nastąpiła wymiana suf. *-no* > *-ne, -na*. Lit.: Borek, *-bn*- 233. IN

Suszów, wś, zamoj., gm. Telatyn, 15,5 km na wsch. od Łaszczowa: villa *Svszyew* 1472 Rejłan 40; *Suschow, Susschow* 1491, *Svschow* 1494 AGZ XIX nr 2220, 2374; *Susow* 1531, *Szuszow* 1578 ŻDz XVIII/1, 246, 215; ville *Sussow* 1593 AGB V 752; *Szuszow* 1673 ASK I 72, 298v; z *Szuszowem* 1787 MJ 19, XIX, 87, 2; *Suszów* 1827 Tabella II 211; *Suszów* 1839 MpKwat VII 9; *Suszów* 1890 SG XI 607; *Suszów* 1921 Sk IV 108; *Suszów* 1952 UW 150; *Suszów, -szowa, suszowski* 1970 UN 120, 24. — Od n. os. *Susz* lub *Susza* SSNO V 259 (: *susz, susza, suchy*), z suf. *-ew*, później *-ów*. Lit.: CzChełm 194. BCz

Suszów zob. **Suszewo** (2)

Susz(s)ko zob. **Susk** (1)

Suszyce, cz. Włocławka, dawniej wś: *Sussyci* 1321, *Suszicze* 1379 KMaz III 156, 230; *Suszyce* 1441 CdP II 429; *Suschie* 1527 Vlad XI 32; *Suszyce* 1564 ŻDz XII 285; *Szuszice* 1577 Vlad

XVI 29; *Susice* 1639 AtKu(ADW Wiz. 13 835, 4089); *Suszyce* 1784 MpPerPł; *Suszyce* (!) 1789 Borucki 33; *Suszyce* 1827 Tabella II 211; *Suszyce* 1839 MpKwat II 2; *Suszyce* 1890 SG XI 609; *Suszyce*, kol. 1921 Sk I 66; *Suszyce, -szyc* 1982 WUN III 381. — Od n. os. *Suchy, Such* lub *Susza* SSNO V 245, 259, z suf. *-icy*, wtórnice *-ice*. Forma *Susice* w wyniku mieszanego szeregow *š* : *ś*. Lit.: SHG-Dobrz(materialy) 180–1; Koz VII 155. KS

Suszyn, cz. Bydgoszcz, dawniej wś: *Suczyn* 1817 APBydg(6/261/0/-/1, k. 10); *Suczyn*, wś 1823 Mützell IV 424; *Suczyn*, kol. 1834 AVOPr XVI 59; *Suczyn* 1836 MpRey nr 63; *Suczyn* 1845 APBydg(6/261/0/-/1, k. 574); *Suczyn*, kol. 1846 KsP 423; *Szczuczyn* 1857 Plan von Bromberg und Umgegend (...); *Szczuczyn*, niekiedy *Suczyn*, urzęd. *Suczyn*, wś 1890 SG XI 865; *Sutschin* 1905 GemLex V 20; *Suczyn*, niem. *Sutschin* 1921 Sk X 5, 158; *Suszyn* 1926 Orędownik Urzędowy Powiatu Bydgoskiego nr 17, 73; *Suczyn*, cz. mta Fordon 1929 DzU nr 18, poz. 145; *Suczyn* 1962 Mp-25(Bydgoszcz); *Suczyn*, os. m. 1967 SM 1107; *Suszyn, -na* 1972 UN 174, 9. — Pierwotnie zapewne *Suczyn*, od n. os. *Suka* RymSEN II 505, z suf. *-in*; n. zmieniona jako *Sutschin*. Notowana później forma *Suczyn* powstała zapewne w wyniku asymilacji na odległość *s-č* > *š-č*, natomiast powstanie formy *Szczuczyn* wsparte było adideacją do ap. *szczuka* ‘szczupak’. Mało prawdopodobna pierwotna postać *Żuczyn (por. n. os. *Žuk, Žuka* RymSEN II 764), ze zmianą w *S(z)uczyn* pod wpływem niem. form substytucyjnych, choć nie można tego wykluczyć. W latach 20. XX w. zaczęto stosować n. *Suszyn*, zapewne w celu uniknięcia pejoratywnych skojarzeń z ap. *suka*. PS

Suszyna, wś, wałb., gm. Radków, 10 km na płn.-zach. od Kłodzka: acht huben czu *Kunczindorf*, dem *Durren* 1348, Niklos von *Kunczindorf* ... czu *Kunczindorf durre* 1350, czu dem *Dorrin Cynczindorf*, czu *Dorrin Cunczindorf*, czu dem *Dorryn Kunczindorf* 1351 GQ V 7, 14, 18, 23; *Dorren-Kunczendorff* (1384) GQ I 240; *dürren Kuntzendorff* 1408, *Conczendorff* 1414 CdSil XXXIV 86; *Dorren Conczendorff* 1417, czu dem *dorren Conczendorff* 1418 GQ II 89, 94; *Dorren-Conczendorf* 1459, *Dorren-Cunczendorf* 1477, 1478, *Dorrin Cunczendorf* 1484, in *Dorre-Cunczindorf* 1491, *Dorre Conczendorf*,

Susnia

Dürr-Kuntzendorf 1494, *Dürr-Kuntzendorf* 1498, *Dürrkuntzendorf* 1499 GQ II 253, 361, 369, 407, 445, 462, 463, 497, 512; *Dorre Cuntzendorf* 1558, *Das dörre Cuntzendorf* 1560 GQ III 31, 54; *Dir Kuntzendorff* 1579 J I 94; *Dürrkuntzendorff*, *Dürrkuntzendorf* 1628–31, *Dir-Kuntzendorff* 1635 GQ III 183, 185; *Dürr Kuntzendorff* 1743 SNGŚI XIII 123; *Kuntzendorf* 1747 MpCGIa; *Dör. Kuntzendorf* 1779 Büsching XIII 317; *Kuntzendorf*, *Dürr-* 1789 Z IX 318; *Kuntzendorf*, *Dürr-* 1845 K 336; *Dürrkuntzendorf* 1912 Meyers I 387; *Dürrkuntzendorf* — *Suszyna*, -y, *suszyński* 1947 MPol XXV nr 124; *Suszyna*, -ny 1982 WUN III 381. — Nazwa niem. *Kuntzendorf* zapewne od n. rodu (von) *Kuntzendorf* (ta od n. m. *Kuntzendorf*, dziś *Trzebieszowice* k. Łącka-Zdroju, por. *Stillfried-Rattonitz* 92). Dodatkowy człon od przym. *dürr* ‘suchy’ dla odróżnienia od innych miejscowości o n. *Kuntzendorf* w ziemi kłodzkiej (poza *Trzebieszowicami* także *Drogosław* (3), wś oddalona od Suszyny o 15 km na pñ.); wg P. Klemenza odnosi się on do gleby ubogiej w wodę (*Suszyna* nie leży nad żadnym istotnym ciekim wodnym). Autorzy SGTS, przytaczając niewystępujący nigdzie indziej zapis *Cunczindorf* z 1281 r., twierdzą, że osadę założył w tym roku „rycerz Conradus, zwany de Reno” i z jego imieniem wiążą jej nazwę. W dok. z 1281 r., w których pojawia się postać wspomnianego Konrada de Reno, kasztelana kłodzkiego (por. *Chvnrado de Reno*, *Conrado de Reno* (1281) SUR IV 283, 284, zob. też *Conradus dictus de Reno castellanus existens* in Glaz 1295 GQ I 27, CdSil X 46), nie ma jednak żadnej wzmianki o miejscowości *Cunczindorf*. Dotyczy one zresztą przekazania biskupowi wrocławskiemu zamku *Edelstein* oraz przedmieścia *Zuckmantel* (dziś *Zlaté Hory* w Czechach), znacznie oddalonych od ziemi kłodzkiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Suszyna*. Lit.: SNGŚI XIII 122–3; KGł 60; *Stillfried-Rattonitz*, *Beiträge zur Geschichte der schlesischen Adels*, 1864, 92. PS

Susnia, wś, kal., gm. Koźmin Wielkopolski, 6,5 km na pñ.-zach. od Koźmina Wielkopolskiego: de *Szosnye* 1413 Koz III 233; de *Sosnye* 1417 RWłkp II nr 482; de *Soszna* 1425 Koz III 233; de *Sosnye* 1425 RWłkp II nr 785; *Szosnye* 1486 SHGKI(PyG 6, 16); *Villa Sosnye* 1510 NKs 147; *Szosnyce* 1510, *Sossnie* 1552 ASK I 11, 64, 251;

Sosnie 1578 ŹDz XII 206; *Sosznie* 1620 MKI(Tab 11, 210); *Susnie* 1673, *Szusnie* 1674 ASK I 74, 52v, 190; w *Susniu* wsi 1777 Koz V 372; *Susnie* 1783–84 RejKor 747; *Wies Susnia* 1789 MKI(Tab 47, 11); *Susnia* 1802–03 MpGillyPr; *Sosnia* 1818, *Susnia* 1819 APPozn(53/3406/0/1/1, k. 3; 4, k. 2); *Susnia* 1821 Rumpf III 178; *Susnia* 1846 KsP 245; *Sośnie*, urząd. *Susnia* 1890 SG XI 89; *Susnia*, niem. *Susnia* 1921 Sk X 38, 158; *Susnia*, -ni 1982 WUN III 381; gw. *suśnia*, -ńil//*suśnie*, -ńa. — Pierwotnie n. *Sośnie*, od ap. stp. *sośnia* ‘sosna zwyczajna’ Stp VIII 337, z suf. ’-e, w XVI w. też efemerycznie z -*ice*. Wtórnie *Susnie* z pochyleniem *o > u*, a od końca XVIII w. *Sośnia*, *Susnia* — zmiana rodzaju. PS

Susnie, cz. wsi Teklinów, dawniej wś?, kal., gm. Wieruszów: *Zochnice* 1253 Hae 94; *Vw. Eduards H.* 1830–31 MpRey nr 133; *Eduardhof* 1839 MpKwat I 4; *Eduardshof*, *Susnia* 1881, z *Susnią* (*Eduardshof*), folw. 1887 SG II 314, VIII 492; *Susnia*, niem. *Eduardshof*, folw. 1921 Sk X 33, 158; *Susnie*, -ni, cz. wsi Podzamcze 1971 UN 53, 17; *Susnie*, -ni 1982 WUN III 381. — Obiekt znany w średniowieczu pod n. *Sośnice*, od ap. *sośnia* ‘sosna zwyczajna’ Stp VIII 337, z suf. -*ice*. Następnie os. opustoszała, odrodziła się w XIX w. Nazwa niem. od im. *Eduard* i ap. *Hof* ‘dwór’. Nazwa pol. *Susnia*, *Susnie* z przejściem *u > o*. Lit.: SHGWiel 158; Rosin, *Ziemia wieluńska* w XII–XVI w., 1961, 138. KS

Susnie zob. **Sośnie**, **Susnia**

Susnik, wś, olszt., gm. Korsze, 6,5 km na pñ.-zach. od Korsz: *Sussnicken* 1481, *Syszenicken* 1485 Ger 178; *Susenicken* 1533, *Susenicken* 1589, *Susenicken* 1620–21 HAPr V 84; *Sussnick* ok. 1780 HAPr IV 391; *Sussnicken* 1796–1802 MpSchröt XI; *Gr. Susnik*, wś 1820 Wald 135; *Sussnicken* ok. 1845 MpRey nr M; *Susnik* 1890 SG XI 603; *Vw. Sußnik* 1928 Mp-100(32-32); *Susnik* — *Sussnick* 1941 Choj 130; *Susnick*, *Sussnicken* — *Suszniki* 1946 Ley I 34; *Susnick* — *Susnik*, -ika, *suśnicki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Susnik*, -ka 1982 WUN III 381. — Prus. n. *Susenik-ai, od n. os. *Sussene*, z suf. -*ik-*, por. lit. *Susnyš* TAP 101, od *susnà* ‘grzyb, parszywiec; nędzarsz, cherlak, mizerny, zbiedniały człowiek’ Lpvž II 861–2. Nazwa niem. *Sussnick* i pol. *Susnik* to substytucje fonetyczne, a niem. *Suss-*

nicken i pol. *Suszniki* substytucje fonetyczno-fleksyjne n. prus. Okresowo z niem. członem *Gross* wobec n. *Kl. Susnik*, folw. 1820 Wald 135. Lit.: Ger 178; PrzybBalt 285–6. RP

Sute Mosty, cz. wsi Kłodzice, dawniej wś, piotr., gm. Sulejów: *Sutimost* 1282, *Sutymost* (1357)(1495)XVII Sul 17, 32; *Suthimosth* taberna 1508 ASK I 25, 3; *Suthemosty* 1511–23 ŁLB II 188; *Suthimosth* taberna 1512, villa ... *Suttimosti* 1552, *Sutimosth* 1577 ASK I 25, 131v, 254v; *Sute Mosty* 1673 ASK I 74, 326v; *Sute Mosty* 1783–84 RejKor 191; *Sutemosty* 1791 MpPerSd; *Sutemosty* 1827 Tabella II 211; *Sutemosty* 1839 MpKwat III 5; *Sute Mosty*, wś 1890 SG XI 609; *Sute Mosty* 1921 Sk II 74; *Sute Mosty*, wś 1933 SkBy 1656; *Sute Mosty*, *-tych -tów* 1974 UN 46, 28. — Dawniej *Suty Most*, od imiesłowu *suty* o pierwotnym znaczeniu ‘usypany’ (: *suć* ‘tworzyć, wznosić’ Sstp VIII 502) i ap. *most*; wtórnie w l. mn. Lit.: SHGŁęcz II 129–30. KS

Sutek, cz. wsi Niemglowy, dawniej wś, skiern., gm. Cielądz: *Sutek* 1531 Matr IV/1, nr 16088; *Sudek* 1542 AS II 310; *Sutek* 1579 ŻDz XVI 175; ze wsi szlacheckiej *Sutek* 1603 ŁukOp III 244; *Sutek* 1662 ASK I 70, 961v; *Sutek* 1792 MpPerRw; *Sutek* 1827 Tabella II 211; *Sutek*, os. mł. 1890 SG XI 609; *Sutek*, os. 1967 SM 1111; *Sutek* 1991 Mp-50(M-34-5-D). — Od n. os. *Sutek* SSNO V 260 (: *sutek*, *suć* ‘tworzyć, wznosić’, *suty* ‘obfity’). Po 1968 r. os. została włączona do wsi Niemglowy. Lit.: WójcikRaw 158. UB

Sutin(o) zob. **Sutno**

Sutki zob. **Czyżew-Sutki, Winna-Sutki**

Sutkowo zob. **Winna-Sutki**

Sutków (1), wś, tarn., gm. Dąbrowa Tarnowska, 8,5 km na płn.-wsch. od Dąbrowy Tarnowskiej: *Sutkow* Chalp. 1772–83 MpMieg; *Sutków* 1855 MpKum; Gruszów mały i wielki (z *Sutkowem*) 1881, *Sutków*, cz. Gruszowa 1890 SG II 878, XI 610; *Sutków*, przys. 1933 SkBy 1656; *Sutków*, *-kowa, sutkowski* 1964 UN 5, 33. — Od n. os. *Sutek* SSNO V 260, z suf. *-ów*. IN

Sutków (2), wś zaginiona, leżała na płn. od Jadownik, tarn.: inter villam Iadowniky et circa fluuium Vsszwa dictum, sitam in terra Cracouiensi, iure Theutonicali Maidburgensi, nomen *Schuthkow* imponendo (1357) KMłp III 111; *Schuthkow* 1489 Matr I nr 1976; *Skuthow* (!) 1528 Matr IV/2,

nr 15520; Villa Jadowniky et *Sutkow* ... tej wsi połowicę zowią na górze Jadowniki, a na dół — *Sutkow* 1564 Lukrak I 94. — Dawniej *Szutków*, od n. os. **Szutek*, por. *Szutka* SSNO V 338 (: *szutka* SEMot I 308), z suf. *-ów*. Forma *Sutków* powstała w wyniku mazurzenia. W. Lubaś błędnie odczytuje pierwszy zapis jako *Szczutków* i wywodzi od n. os. **Szczutek*. Być może obiekt jest tożsamy z cz. Jadownik o n. *Na Dole* 1964 UN 3, 17 (por. zapis z 1564 r.). Lit.: SHGKr II 193; LKrak 148. IN/PS

Sutno, wś, biały, gm. Mielnik, 21 km na pld.-wsch. od Siemiatycz: *Sutiński* ziemiane 1528, *Suthino* 1580 ŻDz XVII/1, 186, 62, 75; *Suczino*, *Szutin* 1588 ASK I 47, 755; *Sutno* 1662 AWAK XXXIII 524; Wieś *Sutno* 1673 ASK I 70, 263v; *Sutno* 1795 MpPerPd; *Sutno* 1878–86 Kond 194; *Sutno* 1890 SG XI 611; *Sutno* 1921 Sk V 26; *Sutno*, *-na* 1982 WUN III 381; gw. *sut'in*, *-a*, *sutyński*. — Od n. os. *Sutin* (: ukr. *sutenity* ‘zmierzczać się’, *sutinky* ‘zmrok, zmierzch’), por. Stanisław i Martin *Sutin* w Brzeźnicy; *Sutiński* ziemiane 1528 ŻDz XVII/1, 186, 221, z dostosowaniem do nazw z suf. *-ino*, *-no*. Lit.: Kond 194–5. IN

Sutschin zob. **Suszyn**

Sutszy zob. **Szuć**

Sutwiert, miejscowość położona w historycznej Natangii, olszt.: [...] in villa ... in Labegow ... Terciam in *Sutwiert* 1249 PrUr I/1, 163, przyp. 11; *Sutwiert* 1249 Ger 178. — Może n. prus., trudna jednak do zinterpretowania; człon **Sutniejasny*, por. lit. n. os. *Šūtas*, *Šūtila* (: *šūsti*, *šūto* ‘pokrywać się parchami; usychać; płowieć’ SESmocz 617) Zinkevičius 208, do członu *-wirt//wert//wart* por. prus. n. os. *Asso-wirt*, *Po-wirte*, *Wirtheil*, *Wirtil*, *Na-werte*, *Wart-wille*, *Jo-wart*, n. m. *Wirthen* TAP 157, 155 (: prus. *aina-warst* ‘jeden raz’). Lit.: Błażenie II 203. RP

Suty Most zob. **Sute Mosty**

Sutzemin zob. **Sucumin**

Sutzen zob. **Suczki (3)**

Sutzken zob. **Suczki (1, 2, 3)**

Suwaki, wś, ciech., gm. Siemiątkowo Koziebrodzkie, 15 km na płn. od Raciąża: *Boianowo Suwaki* 1578 ŻDz XVI 91; *Boianowo Suwaki* 1783–84 RejKor 627; *Boianowo Suwaki* 1839 MpKwat III 2; *Suwaki* 1890 SG XI 612; *Suwaki* 1921 Sk I 168; *Suwaki*, *-ków* 1982 WUN III 382.

Suwalki

— Dawniej n. zestawiona: o członie pierwszym zob. *Bojanowo* (1), człon drugi od n. os. *Suwak* (: *suwać*), w formie pluralnej, por. Maciej *Suwak*, Wojciech *Suwak* 1531 SHGPł 18, obaj z Bojanowa. Lit.: SHGPł 18. UB

Suwalki, mto wojewódzkie: *Suwalki*, wś 1690 WiśnAug 193; de *Suwalki* 1694, *Suwalki*, z *Szuwalk* 1698, de *Suwalkie* 1699 RAS XII 8–10; *Suwalki Wielkie* i *Suwalki Małe*, dwie wsi 1700 MtaPol I 286; w ... *Suwalkach* 1710 SHGPd-(CHAP-Wilno nr 6581, k. 9); wieś naszą *Suwalki* na miasto wolne, targi i Jarmarki de data w roku 1710 Przywilej otrzymaliśmy ... Miasto *Suwalki* (1715)1867 RAS VI 176; we wsi *Suwalki*, na Erekcję Miasteczka *Suwalki* zezwalamy, Confirmacyia Przywileiu na erekcją miasteczka *Suwałek* 1720, w miasteczku *Suwalkach* (1720)1738 MK 410, k. 1438, 1443, 1446; *Suwalki*, opp. 1744 SDV 107; *Suwalki* 1784 SHGPd(Opispar rkps I nr 6011, 40–4); *Suwalki W.* 1827 Tabella II 211; *Suwalki* 1877 Zin II 194; *Suwalki* 1890 SG XI 612; *Suwalki* 1921 Sk V 80; *Suwalki*, -wałk 1982 WUN III 382. — Nazwa prawdopodobnie pochodzenia bałt., por. lit. n. m. *Suwałkai* (: *sù* ‘z’ i *vilkti*, *velkù* ‘wlec, ciągnąć’). Możliwe jednak, że pozostaje w związku z lit. *sùsivilkis* ‘włóczęga’, w l. mn. *sùsivilkai* ‘włóczędzy’ (tak mieli przezywać Litwini napływowych mieszkańców), później przekształcona w n. pol. *Suwalki*. Człony odróżniające n. zestawionych od przym. *mały*, *wielki*. Początkowo była to os. położona wśród puszczy, założona przez kamedułów węgierskich w latach 1682–90 przy przeprawie przez Czarną Hańczę, zamieszkała głównie przez Litwinów, później zasiedlona przez Mazurów i Podlasiów w pobliżu klasztoru. Przywilej lokacyjny otrzymała wś w 1710 r., a w 1720 r. zostało nadane miastu przez Augusta II prawo magdeburskie. Lit.: RymNmiast 235; RospSEMig 377–8; MtaPol I 286; WiśnAug 193; Zdanczewicz, ABS XXIX 9–37. IN

Suwały zob. **Obiedzino-Suwały**

Suwczynna zob. **Sufczynna**

Suwdelawcken, miejscowość zaginiona, położona w elbl., gm. Sztum: zu *Suwdelawcken* 1420 Błażenie II 383. — Nazwa prus. **Saude-lauk-*, złożona z prus. n. os. *Saude, por. *Sawdotte* TAP 90 i członu **lauk-* ‘pole’ (jednostka osadnicza). Por. n. m. z terenu dawnej Sambii *Sauden* Ger

153, Błażenie I 140, lit. *Saudógala*, *Saudininkai*. Lit.: Błażenie II 383. RP

Suwin, wś, ostroł., gm. Somianka, 13 km na zach. od Wyszkowa: *Sovino* (1415)1456, *Szowino* (1414–25)1456 MK 3, 3 i 32; *Sowyno* 1428 MkM I nr 736; *Szowino* 1432 SHGMz(W 2, 112); *Schowino* (1440)1456 MK 3, 248v–249; Sowinkyerzs nuncupatos in *Sowino* (1450)1456 MK 4, 104–104v; *Sowino* 1478, *Sowyno* 1521 SHGMz(Ep. 13, 155v i 204, 123v–124); Villa *Sowino* 1674 ASK I 66, 1041v; *Suwyn* 1783 MpPerMz; *Suwim* (!) 1783–84 RejKor 681; *Suwino* 1827 Tabella II 211; *Suwin* 1839 MpKwat IV 3; *Suwin* 1890 SG XI 625; *Suwin* 1921 Sk I 138; *Suwin*, -na 1982 WUN III 382. — Od n. os. *Sowa* SSNO V 151, z suf. -ino. Wtórnie *Suwin* ze zmianą rodz. na męski i adideacją do *suwać* w podstawie. Lit.: ZMaz 343. UB

Suwino zob. **Smoleń-Suwino**

Suworowo zob. **Suborowo**

Suzemin zob. **Sucumin**

Suzinów zob. **Belczyna**

Südhof zob. **Młyniewo**

Sürchen zob. **Żerków, Żerkówek**

Sürding zob. **Żerniki** (14)

Süssenbach zob. **Belczyna**

Süssenberg zob. **Jarandowo**

Süssenrode zob. **Młodnik**

Süssenthal zob. **Sętał**

Süss(e)winkel zob. **Kątna**

Swaderki, wś, olszt., gm. Olszynek, 9,5 km na pld.-wsch. od Olsztyńska: *Schwedrich* (1564) KętL 380; *Schwedrich* 1595, *Schwedrich* 1621 Hart 541; *Schwedrich* 1789 Goldb I 206; *Swedrich* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Schwedrich* (*Szwaderkie*), wś 1820 Wald 198; *Schwedrich* ok. 1845 MpRey nr 33; *Schwederich*, *Swaderki*, -k (*Szwaderki*) ok. 1859 SzcześTeka 70; *Schwedrich* — *Swaderki* 1879 KętN 206; *Schwedrich* al. *Swaderki* 1889, *Swaderki*, niem. *Schwedrich* 1890 SG X 401, XI 625–6; *Schwedrich* — *Swaderki*, -rek, *swaderecki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Swaderki*, -rek 1982 WUN III 382; gw. *šfaderki*, do *šfaderek*. — Nazwa być może związana z n. os. *Świedrzyk* SSNO V 380. W substytucyjnej postaci niem. formant -rk(-yk) oddany przez -ich. M. Biolik opowiada się za prus. etymologią nazwy, związaną z **swaid-* jak w n. os. *Swadeke*, *Sway-darge* (: *swais* ‘swój’ i *dargis* ‘drogi’) TAP 102, 151. Na-

zwa niem. spolonizowana jako *Szwederkie*, *Szwaderki*, *Swaderki* i w takiej postaci zatwierdzona po 1945 r. (adaptacja fonetyczno-fleksyjna). Lit.: Biolik, PMT X 120–1. RP

Swadyke zob. **Świadki Górowskie**

Swadzim (1), wś, gorz., gm. Barlinek, 8 km na zach. od Barlinka: *Friederikenhof*, Vorw. bei Dieckow 1820 Rumpf I 340; Vw. *Friederikenhof* 1833 MpUMbl 1489; Vw. *Friederickenhof* 1836 KDR nr 219; *Friederikenhof* 1844 SHGNM(Top-Stat. 91); *Friederikenhof* 1850 Berghaus III 441; *Friederikenhof* 1912 Meyers I 514; *Friederikenhof* — *Swadzim*, -mia, *swadzimski* 1949 MPol XXVII nr A-76; *Swadzim*, -mia 1982 WUN III 382. — Dawna n. niem. od im. żeńskiego *Friederike* i ap. *Hof* ‘dwór, gospodarstwo’. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Swadzim*. Lit.: SGorz 463. BCz

Swadzim (2), wś, poznań., gm. Tarnowo Podgórne, 14 km na zach. od Poznania: *Swancino* (!) (1288)1601–02 KW II 11; super medium *Svacim* 1386, de *Swadzime* 1387, Item *Swadzime* 1388, de *Szwadzeme* 1394 Lek I nr 25, 109, 392, 1835; *Swadzim* 1402 KZPozn nr 866; in *Swadzym* 1423(1488–92) NKs 48; *Szwadzyem* 1485, *Swadzym* 1491 SHGPn IV 749; *Szwadzim* 1508 ASK I 3, 11; *Swadzyn* 1510 NKs 85; *Swadzym* 1553, *Swadzim* 1563 ASK I 5, 160v, 225v; *Swadzim* 1580 ŻDz XII 20; *Swadzim* 1583 ASK I 4, 662; *Swadzym* 1619 PPozn(Tab 3, 12); *Swadzim* 1676 ASK I 68, 1354; *Swadzim* 1789 LuPozn 310; *Swadzim* 1846 KsP 341; *Swadzim* 1890 SG XI 626; *Swadzim* 1912 Meyers II 918; *Swadzim* 1921 Sk X 77; *Swadzim*, -mia, *swadzimski* 1966 UN 93, 29. — Pierwotnie zapewne *Swadzim*, *Swadzimie*, z suf. *-jb, *-je od n. os. *Swadzim, ta w formie imiesłowu od czas. *swadzić (się), stp. *zwadzić* ‘pokłócić się, poróżnić się, pobić się’, ‘toczyć spór’ Sstp XI 495–6. Efemerycznie występują forma *Swadzin* (1510) odzwierciedlająca częstą zmianę -im > -in w wielkopolskiej toponimii. Pierwszy zapis mógłby wskazywać co prawda na postać *Święcino, jednak pochodzi on z XVII-wiecznej kopii i prawdopodobnie uległ zniekształceniu. Lit.: SHGPn IV 749–50; PPozn 295; Mańczak, Onom IV 35. PS

Swadzimie zob. **Swadzim** (2)

Swajnie, os., dawniej wś, olszt., gm. Lidzbark Warmiński, 8,5 km na płn.-wsch. od Dobrego

Miasta: *Swynien* ok. 1360 Ger 178; in campo *Swaymen*, nadpis: Priv. illorum de *Swaymen* (ok. 1360) MWrm II 302; auf dem Felde *Swaymen* (1420) MWrm V 561; *Swaymen* 1437 MWrm II 302, przyp. 1; *Schweimen* 1615 RLWrm 281; *Schweimen* 1718 Wijaczka 422; *Schweymen* 1740 MWrm II 302, przyp. 1; *Schweinen* ok. 1780 HAPr IV 375; *Schwengen* 1789 Goldb II 185; *Schwengen* 1796–1802 MpSchröt XI; *Schwengen*, folw. 1820 Wald 156; *Schwengen*, dobra ryc. 1889 SG X 402; *Schwengen*, *Swajnien* — *Jeziórko*, dw. 1946 Ley I 39; *Schwengen* — *Swajnie*, -ni, *swajniański* 1949 MPol nr A-92; *Swajnie* — *Schwengen*, os. 1951 Rosp 320; *Swajnie*, -ni 1982 WUN III 383. — Nazwa prus. *Swain-ij, por. lit. *sváinis* ‘mąż siostry żony’ SESmocz 617, lit. n. m. *Svainiai*, z suf. -ij. Zapisy wskazują na krzyżowanie się dwóch nazw *Swain-ij- : *Swin-ij- (: prus. *swin- ‘świnia’) oraz *Swaim-, por. średniem. *swime* ‘zawrót głowy; omdlenie’. Nazwa *Swajnie* nadana po 1945 r. w oparciu o etymologię G. Gerullisa; n. oboczna *Jeziórko* nawiązuje do położenia nad niewielkim jeziorkiem. Lit.: Ger 178; PrzybBalt 286. RP

Swale, dziś *Szwalewo*, os. leśna, dawniej wś, gm. Iława, 15 km na płn. od Iławy: *Alt Schwalge*, wś 1785 Goldb I 171; *Alt Schwalge* U.F., *Neu Schwalgen* U.F. 1796–1802 MpSchröt XVI; *Alt Schwalgen*, *Neu Schwalgen* ok. 1845 MpRey nr 33; *Schwalge*, *Alt* i *Neu*, leśn. 1889 SG X 397; L. *Alt Schwalge*, N. *Neu Schwalge* 1931 Mp-100(34-29); *Neu Schwalge* — *Nowy Szwałk*, leśn., *Alt Schwalge* — *Stary Szwałk*, leśn. 1946 Ley I 45, 49; *Alt Schwalge* — *Stare Swale*, -rych -li, *staroswalski*, *Neu Schwalge* — *Nowe Swale*, -wych-li, *nowoswalski* 1950 MPol nr A-52, poz. 588; *Nowe Swale* — *Neu Schwalgen*, os., *Stare Swale* — *Alt Schwalge*, os. 1951 Rosp 213, 305; L. *Szwalewo* 1965 Mp-25(Iława); *Nowe Swale*, -wych -li, *Stare Swale*, -rych -li, dwie leśn. 1981, 1982 WUN II 576, III 319; *Stare Swale*, leśn., po zmianie *Szwalewo*, -a 2005 DzU poz. 264; *Szwalewo*, -wa 2013 DzU poz. 200. — Być może niem. n. *Schwalge*, o etymologii takiej, jak w n. niem. *Schwalgendorf*, dziś *Siemiany*, przejściowo *Szwałkowo* (zob.). Człony odróżniające niem. *Alt*, *Neu*, pol. *Stare*, *Nowe* w związku z istnieniem dwóch miejscowości. Na mapie MpRey jest jeszcze n. *Klein Schwalge*. Po 1945 r. usta-

Swalmen

lono n. *Stare Swale*, którą później zmieniono na *Szwalewo* i *Nowe Swale* (dziś tylko n. ter.). Przejściowo funkcjonowały też n. *Stary* i *Nowy Szwalk* (por. Ley I 45, 49). Lit.: Morağ. Z dziejów miasta i powiatu, 1973, 65, 170. RP

Swalmen zob. **Swędkowo**

Swalmy, os. notowana do 1967 r., dawniej wś, olszt., gm. Górowo Iławeckie, 8,5 km na pñ. od Lidzbarka Warmińskiego: *Swolow* 1351–82 Ger 180; *Swalow* 1352 PrUr V 8; *Schwollmen* ok. 1780 HAPr IV 375; *Schwolmen*, wś 1785 Goldb I 172; *Schwollmen* 1796–1802 MpSchröt XI; *Schwollmen*, wś 1820 Wald 107; *Schwollmen*, dobra 1889 SG X 404; *Schwollmen*, leśn. 1920 MpHAPr I; *Schwollmen* — *Swolnie*, dw. 1946 Ley I 29; *Schwollmen* — *Swalmy*, -m, *swalmski* 1948 MPol XXVI nr A-78; *Swalmy* — *Schwollmen*, os. 1951 Rosp 320; PGR *Swalmy* zn. 1965 Mp-25(Lidzbark Warmiński); *Swalmy* 1967 SM 1112. — Prus. n. *Swalōw-s lub *Swalāw-s, por. lit. n. w. *Svalià*, łot. *svals* ‘para’, lit. n. w. *Svalià*, *Svalè* (: lit. *svèlti*, *svilti* ‘palić się bez płomienia, tlić się’, łot. *svelt* ‘tlić się’ SESmocz 618). Pierwotne znaczenie tego rdzenia w hydronimach niejasne, być może chodziło o nawiązanie do temperatury, ciepła (na torfowiskach wydobywa się metan, czasem zapala się — może więc n. nawiązuje do tego zjawiska). W substytucji do j. niem. synkopa *-ōw-//aw-*, adideacja do ap. *Schwalm*, *Schwalmen* : *swal-mana, **swal-* ‘wir w rzece’ FörstON II 961 lub dniem. *swalm* ‘rój pszczół’. G. Leyding przytacza n. *Swolnie*, która jest adaptacją n. niem. (może wymowa *m* jak *n̄* > *n̄* w gwarach mazurskich). Nazwa *Swalmy* nadana po 1945 r. jest substytucją fonetyczno-fleksyjną n. niem. *Schwollmen*. Lit.: Ger 180; PrzybBałt 286. RP

Swanth zob. **Święte** (7)

Swaratowice, przys. wsi Kowale, dawniej wś, wroc., gm. Oborniki Śląskie, 5 km na wsch. od Obornik Śląskich: *Zuaratouici* 1208, *Swaratouici* 1218 SUr I 84, 135; *duas villas Polonicales Borcowicz et Swaratowicz* (1287)XIV SUr V 271; *Swarathowicz* ok. 1300 CdSil XIV 54; *Swaratowicz* 1374 ZfGS XXI 253; *Farrotten* im Öllsnischen fürstenthumb 1654 SMDŚ III 440; *Schweretau* 1712 MpDSOls; *Schweretau* 1739 MpWielOels; *Schweretau* 1785 Z IV 388; *Schweretau*, auch *Farothe* (*Barothe*) genannt 1845 K 621; *Schwere-*

tau, kol. i folw. 1912 Meyers II 780; *Schweretau* — *Swaratowice*, -ic, *swaratowicki* 1950 MPol nr A-52, poz. 588; *Swaratowice*, -wic 1982 WUN III 382. — S. Rospond rekonstruował postać *Swarę-towice, od n. os. *Swaręta (: *Swar* SSNO V 261), z suf. -owicy, później -owice. Wydaje się jednak, że mamy tu do czynienia z pierwotną formą *Swaratowicy, od n. os. *Swarat, por. rzadkie nazw. *Swarat* i *Swaracki*, *Szwaracki* Snazw X 168, 379. A. Bańkowski antropomim ten proponuje interpretować jako wariant mutylacyjny hipotetycznego **Swa(ro)rat* (złożenie *swar* z -*rat*, leksykalnie identycznym z częstym *Raci-*: psł. *ratb ‘wojna, walka’, por. scs. *ratiti se* ‘walczyć’ SEMot I 246). Można również pokusić się o jeszcze inną jego interpretację, mianowicie jako formy pochodnej od n. os. *Świerad* SSNO VI 222 (< *Wszerad*), por. wariant nazw. *S(z)waracki* — *S(z)waradzki* Snazw X 379, które K. Rymut raczej niesłusznie wyprowadzał od *swar* ‘kłótnia, sprzeczka’ (por. RymSEN II 511). Mało prawdopodobne jednak, by n. m. mogła mieć pierwotne brzmienie *Świeradowicy, co pośrednio mógłby potwierdzać nagłos niem. formy adaptacyjnej *Schweretau*, przeczy temu bowiem konsonantyzm wszystkich odnotowanych form (brak dźwięcznej *d*). Nazwy *Farrotten//Farothe* (*Barothe*) odzwierciedlają dalszy stopień adaptacji n. do j. niem. (uproszczenie nagłosowego *Schw* > *W-//F-*, mieszanie *w* : *f* : *b*, absorpcja sufiksu). Po 1945 r. ustalono n. *Swaratowice*. Lit.: SNGŚI XIII 123; Weinhold, ZfGS XXI 253; Bańkowski, Onom XXIX 149. PS

Swarawa zob. **Sworawa**

Swarboniten zob. **Kondradowo** (3)

Swarn(e)gast zob. **Swornegacie**

Swarno Wielkie zob. **Szwaruny**

Swarocin, os. niezidentyfikowana, leżała zapewne koło Wojciechowa, ok. 20 km na zach. od Lublina: *Swaroczyn* 1398 Krak nr 7327. — Od n. os. *Swarot, *Swarota, z suf. -in. Do n. os. por. ap. *swar* ‘sprzeczka, kłótnia, spór, niezgoda’ Sstp VIII 509. Lit.: SHGLu III 230. IN

Swarocino zob. **Swaróżyn**

Swaroń zob. **Sworoń**

Swaroschin zob. **Swaróżyn**

Swarowo zob. **Bachórka**

Swaróżyn, wś, gdań., gm. Tczew, 11 km na pñ.-zach. od Tczewa: *villis ... Swariseuo* 1282

Perl 300; *Swarisevo* 1282 Cdp II 104; *Swaroschin* 1282 PrUr II 448; *Suarissewo* 1283, *Swarzissewo* (1286) Perl 328, 363; *Swarissewo*, na kopii: *Swarziszewo*, *Swarisewo* (1290)1611 Perl 416; *Swarzystow* (!) (1301)ca 1750 Perl 528; *Swarziszewo*, na kopii: *Swarziszewo*, *Suarzissewo* (1304)1611 Perl 552; de villa ... *Swarozina* (1305), de *Swarosino* ... *Swarosino* 1305 Perl 564, 567; *Schwarosin* 1306 SRP I 701, przyp. 79; *Swirozino* 1329, von *Schwaroschin* (1334)XVI PrUr II 420, 586; *Swaroschyn*, *Swarosin* 1343 PrUr III 368; *Swaroschin* 1352, von *Swarschin* (1356)XVI PrUr V 48, 228; *Swaroschin* 1402–15 Krie 75; *Swarroschin* 1408 MTB 484; *Swarosyn* (XV) sub a. 1331–35 MPH VI 332; gutter ... zu *Swarczin* bei Dirschaw 1453 AST IV 27; et *Swarozino* 1515 Matr IV/2, nr 10564; *Swarozyno* 1534 Inwwołoc 118; *Schwaroszin* 1570 ŹDz XXIII 170; *Swarzyno* ... in *Swarożyn* 1583 Font I–III 52, 53; ex *Swarożyn* 1596, in *Swarczyn* ... *Swarozin* ... *Swarozyno* 1597 Font I–III 528, 397, 398, 400; *Swarożyn* 1648 RP 200; *Swarożyn* 1682 Font V 98; *Swarozin*, *Swarozyno* 1686–87 AtPrus(G20a k. 76v); *Swaryszewo* 1749 Font XVI–XIX 159; *Swaroschin* 1772/73 HAPr IV 653; *Schwarczyn* 1796–1802 MpSchröt IX; w *Swarczynie* 1807 Font XXIV 166; w *Swarożynie* 1844 ABPom 329; *Schwaroschin* — *Swarożyn* 1879 KętN 36; *Swarożyn*, niem. *Swaroschin* 1890 SG XI 626; *Swarożyn* (*Swaroschin*) 1925 Krzep 114; *Swarożyn*, -na, *swarożyński* 1972 UN 197, 12. — Dawniej *Swarcyszewo*, od n. os. *Swarcysz SSNO* V 262 (: *swar* ‘sprzeczką, kłótnia, spór, niezgoda’, *swarczyć* ‘spierać się, kłócić’ Sstp VIII 509, 510), z suf. -ewo. W XIV w. pojawia się forma, którą należy odczytywać jako *Swarocino, od n. os. *Swarota (: *swarczyć*), z suf. -ino. Postać *Swarożyn(o)* powstała z błędnego odczytania zapisów typu *Swarozino* jako *Swarożyn(o)* zamiast *Swarocino* z niem. substytucją z za pol. ć. Niektórzy badacze błędnie łączyli n. *Swarożyn* z kultem boga *Swaroga*. Lit.: SHGPG XI 76–7; TrautmElb I 119; SchD 360 i in.; KrejKoc 128; Bugalska, PMT VI 99; Halicki, Dzieje gminy Teczew od czasów najdawniejszych po 1989 r., 2016, 326. BCz

Swarsow zob. **Swarzewo**

Swarssau zob. **Swarzewo**

Swarszowice zob. **Szwarszowice**

Swarśnica zob. **Chwarstnica** (1), **Mielęcín** (2)

Swaryczów, wś, zamoj., gm. Komarów-Osada, 9,5 km na płn.-zach. od Tyszowiec: z *Swaryczowa* 1755, *Swaryczow* 1778 APLub(35/106/6/-/13, k. 21, 110); *Swarezow* 1779–83 MpMieg; z *Sfaryczowa* 1780, z *Swaryczowa* 1781 APLub(35/106/6/-/13, k. 117, 121); Mł. *Szwaryszow* 1839 MpKwat VII 9; *Сваричевъ* 1866 GPKP VI 20; z przyległości *Swaryczew* 1868 Gazeta Warszawska nr 128, 5; *Swaryczów* 1877 Zin II 195; *Сваричевъ* 1877 SpisLub 91; *Swaryczów*, attynencya 1881, *Swaryczew*, wś 1890 SG II 185, XI 628; *Swaryczów* 1921 Sk IV 106; *Swaryczów*, -czowa, *swaryczowski* 1970 UN 120, 17. — Od n. os. *Swarycz KozN 61, *Szwarycz, z suf. -ów, też -ew. Nazwa os. pochodzi prawdopodobnie od ap. *s(z)warycz* (: ukr. *зваруч* ‘warzelnik soli’), por. Stefan, król, uwiadamia prasolów, *szwaryczów*, kupców itd. zatrudnionych przy żupach, że zgodził się na pobór potysięcznego od soli 1562 AGZ X nr 2168 (wyrazu tego nie notują słowniki). Nie można wykluczyć również związku z czas. *swarczyć się* ‘spierać się, kłócić się, sprzeczać się’ Sstp VIII 510. Identyczna n. m. *Swaryczów*, dziś *Сваручив*, odnosi się do wsi w obwodzie iwanofrankińskim na Ukrainie (por. *Swariczow*, *Swariczew* 1578 ŹDz XVIII/1, 82). Lit.: CzChelm 194. BCz/PS

Swaryszewo, cz. wsi Marzęcino, dawniej wś, elbl., gm. Nowy Dwór Gdański: *Keitlau* 1640 Żuławy 102; *Keutelau* 1750 La Martinière 722; *Keitelau* 1773 Novum Corpus... 783; *Keutelau* 1776 The Complete Census; *Keitelau*, wś 1789 Goldb II 92; *Keitelau* 1796–1802 MpSchröt X; *Keitelau*, wś 1820 Rumpf II 56; *Keutelau* 1832 Fuchs III/3, 31; *Keitelau* ok. 1845 MpRey nr 18; *Keitlau* 1882 SG III 948; *Keitelau* ok. 1893 KDR nr 100; *Keitlau* 1912 Meyers I 947; *Keitlau* — *Swaryszewo*, -a, *swaryszewski* 1947 MPol XXV nr 111; *Swaryszewo* — *Keitlau*, wś 1951 Rosp 320; *Swaryszewo* 1967 SM 1112. — Dawniej n. niem. *Keutelau*//*Keitelau*, ze względu na mennonickie osadnictwo należy wywodzić ją chyba od n. os. *Keutel, por. *Keuth* (: *Keuth* ‘piwo pszeniczne’, *Keuthler* ‘piwowar’) Gott 287; człon -au od *Au(e)* ‘wilgotny teren, podmokła łąka’ Kluge 36. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Swaryszewo*. Lit.: La Martinière, Supplement zu dem Historisch-Politisch-Geographischen Atlante der gantzen Welt (...), XIII 722; Novum Corpus Constitutio-

Swaryszowa

num Prussico-Brandenburgensium Praecipue Marchicarum (...) T. 2, betreffend das Jahr 1773, V/2, 783; The Complete 1776 Census of Mennonites; Reiswitz, Wadzeck, Glaubensbekenntniss der Mennoniten und Nachricht von ihren Colonien I, 322; Żuławy 102. PS

Swaryszowa zob. **Swaryszów**

Swaryszowice zob. **Szwarszowice**

Swaryszów, wś, kiel., gm. Sędziszów, 2 km na zach. od Sędziszowa: *Swarisow*, *Swarzisow* 1385 Krak nr 3479, 3574; *Smarzyschow* (!) 1470–80 DB II 92; *Szwaryszow* 1490 ŻDz XV 438; *Swaryszow* 1529 LR 199; *Swaryszow* 1564 Lukrak II 79; *Swaryszowice* 1581 ŻDz XIV 92; *Swaryszow* 1629 RPobKr 140; *Szwaryszow* 1680 Rej 140; Wieś *Swaryszowa* 1696 Inwkra 382; *Swaryszów* 1787 MpPerKr; *Swaryszów* 1787 SHGKrMat 296; *Swaryszów* 1787 Spis 341; *Swaryszów* 1827 Tabella II 211; *Swaryszów* 1890 SG XI 628; *Swaryszów* 1921 Sk III 29; *Swaryszów*, -szowa *swaryszowski* 1966 UN 21, 59; gw. *sfarysuf*, -ova, *sfarysowski*. — Od n. os. *Swarysz* SSNO V 262 (: *swar*, *swarzyć*), z suf. -ów. W XVI w. odnotowany też wariant z suf. -owice. Przejście *Swaryszów* > *Swaryszów* to wynik dysymilacji *rz-sz* > *r-sz*. Okresowo zmiana rodz. męskiego na żeński: *Swaryszów* > *Swaryszowa*. Lit.: RKrak 163; KopKiel 202. IN

Swarzewo, wś, gdań., gm. Puck, 5 km na płn. od Pucka: das Gut *Swarssow* (1340)1394, *Swarssow* (1340)1404 PrUr III 230; *Swarssau* ok. 1400 Lor X 193; *Swarssow* 1414–38 GZ 321; *Swarzewo* 1527 Vlad XI 74; *Swarzewo* 1534 Inwwłoc 116; villae ... *Swarssow* in districtu Pucensi, villae *Szwarzewo* 1552 MK 80, 303, 303v; *Swarzewo*, ... wsi *Swarzewa* 1565 Lupom 108, 112; *Swarszino* (!), *Swarzewo* 1570 ŻDz XXIII 254, 273; in pago *Swarzewo* 1582, Villa *Swarzewo* 1583, *Swarssow*, in *Swarssow*, *Szwarszow* 1584 Font I–III 509, 11, 196, 215, 270; *Swarzewo* ... do *Swarzewa* ... z *Swarzewem* 1627 Font XXXIX 8, 10, 12; *Szwarsow* 1655 PMT III 82; *Swarzewo* 1749 Font XVI–XIX 257; *Szwarszau* 1796–1802 MpSchröt IV; do *Swarzewa* 1836 ABPom 247; *Szwarszau* — *Swarzewo* 1879 KełN 47; *Swarzewo*, niem. *Schwartzau* 1890 SG XI 628–30; *Swarzewo*, niem. *Schwarszau* 1921 Sk XI 40, 88; *Swarzewo*, niem. *Schwartzau* 1923 Lor 98;

Swarzewo 1952 UW 196; *Swarzewo*, -wa 1982 WUN III 382; gw. *svõrev#e*, -va, *svõřefsći* Lor 98. — Nazwa *Swarzewo* od n. os. *Swarz, por. *Swarych* SSNO V 262 (: *swar*, *swarzyć*), z suf. -ewo. Nazwa zniemczona jako *Swarssow*, *Szwarszau*, *Szwarszau*, *Schwartzau*. Lit.: SHGPG VII 86–7; SchN 645–8; Prutz, Geschichte des Kreises Neustadt, 208; TrautmElb II 86; Treder, PMT III 82; Kęsikowa, PMT II 136. BCz

Swarzędz, mto, pozn.: de *Swanrancz* (1366) XV KW III 276; de *Swarzewc* (1370)1511/12 VisitGn 315; de *Swanrancz* (1377)1442 KW III 459; Voytko de *Swarzewsky* 1398 RWlkp II nr 66; de *Swarzewc* 1403 KZPozn nr 1466; *Swarzewc* 1417 BulPol IV nr 29; *Swarzewc* 1419 RWlkp I nr 1046; *Swarzewc* 1421, *Zwarzewc* 1422 BulPol IV nr 792, 1004; *Swarzewc* 1422 RWlkp I nr 1111; *Swarzewc* 1423 BulPol IV nr 1128; *Swarzewc* 1425 SHGPn IV 751; *Swarzewc* 1426 RWlkp II nr 827; *Swanrancz*, *Swanrancz* 1443, *Szwarzewc* (1459)1461, *Swarzewc* 1505 SHGPn IV 751; *Swarzewc* 1508, *Swarzewc* 1509 ASK I 3, 20v, 61v; *Swarzewc* 1510 NKs 65; *Szwarzewc* 1521 SHGPn IV 751; *Swarzewc* 1530 ASK I 3, 91v; *Szwarzewc* 1553 SHGPn IV 751; *Swarzewc* 1553 ASK I 5, 168; *Szwarzewc* 1557 Matr V nr 7842; *Swarzewc* 1563, *Swarzewc* 1567, *Swarzewc* 1576, *Swarzewc* 1577 ASK I 5, 236, 325v, 521, 716v; *Swarzewc* 1580 ASK I 6, 148; *Swarzewc* (!) 1583 ASK I 4, 696; in villa *Swarzewc* seu *Grzymalow* nuncupata 1627 APPozn(53/474/0/27.10/I.2245); christlichen Gemeinde zu *Grzymalowa* 1627 ZHGP XXIX 100; do nowo osadzonego miasteczka *Swarzewca* alias *Grzymalowa* 1628 LuPozn 77; *Grzymalowo* 1629 ZHGP XXIX 100; *Grzymalowa* 1630 HMPn IX 74; nomine Oppidi *Grzymalowa* 1645 Scheidemantel 70; *Szwarzewc*, P. *Grzymalowo*, G. *Szwarzewc* 1665 MpPPozn; de oppido *Swarzewc* 1674 Banderowicz 113; *Swarzewc* 1674, *Swarzewc* 1676 ASK I 68, 1190, 1375; de Oppido *Grzymalow* seu *Swarzewc* 1702 Banderowicz 113; *Szwarzewc*, poln. *Grzymalowo*, oder auch *Swarzewc* 1754 ThomEv 93; *Swarzewc* 1764 Banderowicz 114; *Swarzewc* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 40); *Swarzewc* 1780 Banderowicz 115; *Swarzewc*, *Swarzewc* dawniej *Grzymalowo* [dwie miejscowości] 1783–84 RejKor 744; Stadt *Grzymalow*, *Swarzewc* 1788 Büsching XXII 49; *Swarzewc*

1789 Banderowicz 112; *Swarzęc* 1791 MpPerPn; *Swardzens* (!) 1798 HstB I 549; *Swersens* [mto], *Swersens* [wś] 1798 MpHopf IV; *Swerzendz* (*Swarzędz*), n[ach] *Swersens*, Dorf *Swerzendz* 1802–03 MpGillyPr; *Swarzędz* Villa, *Swarzędz* 1817 APPozn(53/3520/0/1/1, k. 3); *Swersenz*, poln. *Swarsenz* 1821 Rumpf III 178; *Schwersenz* (*Swarsędz*), D[orf] *Schwersenz* (*Grzymałowo*) 1834 MpHey(Poznań); *Swarzędz* (*Schwersenz*), w *Swarzędziu*, *Swarzędz* albo *Grzymałowo* 1846 KsP 337, 345; *Swarzędz* al. *Grzymałów*, urzęd. *Schwersenz*, mto, *Swarzędz* al. *Swarzędz* i *Swarzędz*, urzęd. *Schwersenz*, wś 1890 SG XI 630, 631; *Swarzędz*, niem. *Schwersenz* 1921 Sk X 72, 158; *Swarzędz*, -*dza*, *swarzędzki* 1966 UN 93, 38; gw. *sważync*, -*za*, *sważyncki*. — Pochodzenie n. nie jest jednoznaczne. Istnieją dwie możliwości rekonstrukcji pierwotnej postaci n. — *Swarząc*//*Swarzęc*, z późniejszym udźwięcznieniem w wygłosie do -*dz*, i odwrotnie — *Swarzędz*//*Swarzędz* (*Swarędz < *Swareg) z późniejszym ubezdźwięcznieniem do -*c*. A. Bańkowski wywodzi n. od n. os. *Swarzęta (: *Swar* SSNO V 261, por. *Swarzech*, *Swarzysz* SSNO V 261, 262), z suf. *-*jb* (pogląd ten podziela D. Podlawska). M. Rudnicki i M. Karaś uważają, że podstawą była n. os. *Swarząd//*Swarzędz* (: *Swar* + -*qd*, być może jednak mamy tu do czynienia z wariantem n. os. *Wszarząd, **Wszarząd?*, por. *Wszabor* : *Wszabor* : *Świebor*, zob. też hasło *Swaratowice*), a K. Zierhoffer rekonstruuje postać *Swędrząd, z nosówką w nagłosowym *Swęd-* na podstawie pierwszych zapisów zaczynających się na *Swan-* pochodzących jednak z XV-wiecznych kopii (jedyne oryginalne zapisy na *Swan-* pochodzą właśnie z tego okresu, wydaje się więc, że są one wtórne). Nie można również wykluczyć, że mamy do czynienia z n. przedślowiańską. Od XVIII w. n. występuje w zmienionej postaci *Schwersenz*. W XVII i XVIII w. funkcjonowała oboczna n. *Grzymałowo*, *Grzymałów* (w niem. zapisach też *Grzimalowa*), od n. herbu *Grzymała*, którym legitymował się właściciel *Swarzędza* (od 1610 r.) Zygmunt Grudziński, z suf. -*owo*, -*ów*. Nazwa ta pojawia się jako określenie miasta założonego przez Grudzińskiego na gruntach wsi *Swarzędz* w akcie lokacyjnym wystawionym w 1638 r. przez króla Władysława IV. Lit.: SHGPn IV 751–5;

Bańkowski, Onom XXIX 149; Rudnicki, SIOc III/IV 344–52; Karaś, PJeż 1972, z. 7, 402–5; RymN-miast 235; RospSEMiG 378; ZierNmiast 142–4; Scheidemantel, Acta conventuum et synodorum in majori Polonia (...), 1776, 70; Banderowicz, Zeszyty *Swarzędzkie* nr 2, 2010, 108–16. PS

Swarzow zob. **Swarzewo**

Swarzów, wś, tarn., gm. Olesno, 3 km na płn.-zach. od Dąbrowy Tarnowskiej: *Szwarzow* 1470–80 DB II 431; *Swarzow* 1529 LR 199; *Swarzow* 1579 ŻDz XIV 233; *Swarzow* 1673 ASK I 69, 241; *Szwarcow* (!) 1779–83 MpMieg; *Swarzow* 1802 Crusius III/2, 400; *Swarzów* 1890 SG XI 631–2; *Swarzów* 1921 Sk XII 11; *Swarzów*, -*rzowa*, *swarzewski* 1964 UN 5, 26. — Od n. os. *Swarz, por. n. os. *Swar* SSNO V 261, z suf. -*ów*. Lit.: OPilz 94. IN

Swarzynice, wś, ziel., gm. Trzebiechów, 18 km na płn.-wsch. od Zielonej Góry: [drei Grenzen die] *Swarmeniczsche*, Glawchische [u.] Leessische 1448, *Schwarmitz* 1604 CdSil XXIV 61, 87; Hansz Truszkow zu *Swarmitz* 1515 CdB C II 510; *Schwarmitz* 1599 ZfGS VI 273; *Schwarmitz* 1643 MpDSGlog; pagus *Schwarmitz*, *Schwarmicenses* 1687/88 J III 550, 551; *Schwarmitz* 1739 MpWielGlog; *Schwarmitz* 1821 Rumpf III 76; *Schwarmitz* 1845 K 616; *Schwarmitz* 1912 Meyers II 770; *Szwarnice*, *Szwarnica*, n. przejściowe 1945–48 Pasterniak 111; *Schwarmitz* — *Swarzynice*, -*ic*, *swarzynicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Swarzynice*, -*nic* 1982 WUN III 382. — Etymologia n. niepewna. S. Rospond rekonstruował pierwotną postać *Swaromice, od n. os. *Swaroma (por. *Swar* SSNO V 261), z suf. -*ice*, którą zmieniono jako *Swarmitz*, *Schwarmitz*. Nie można jednak też wykluczać pierwotnej formy *Swarnice, por. n. os. *Swarnia* AntrP V 52. W obu wypadkach problematyczną kwestią jest odnotowana w pierwszym zapisie forma przymiotnikowa *Swarmeniczsche*, pochodna od formy podstawowej *Swarmenicz* (**Swarmienice?*). Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Swarzynice*. Lit.: RospPatrŚl 159; Pasterniak, Rocznik Lubuski I 111. PS

Swar(z)yszewo zob. **Swarożyn**

Swarzyszowice zob. **Swaryszów**, **Szwarszowice**

Swarzyszów zob. **Swaryszów**

Swaszyce, wś zaginiona, w XVI w. zapewne przyłączona do *Glinic* (2), płoc., gm. Mała Wieś:

Swatów

Swazicze (1417)1456 MK 3, 115v–116; *Swazyce* et *Glynycze* 1469 MK 5, 118; *Swazyce* 1476 MK 6, 80v; *Swazyce* 1485 SHGMz(Ep. 10, 370); *Swazicze*, *Swazyce*, *Szwazyce* (1521)1540 SHGMz(Cim. 71, 216–218); *Swasice*, *Swazicze* 1522 SHGWy(WT 10, 114). — Od n. os. *Swach* KozN 39 (: ap. gw. *swach* ‘szwagier’), z suf. *-ice*. Lit.: SHGPł 18, 289. UB

Swatów zob. Swaty

Swaty, wś, lub., gm. Ryki, 4 km na zach. od Ryk: *Swathe* 1490 Matr I nr 2100; *Swathy* 1505 Matr III nr 2126; *Swathii* 1529 LR 29; *Swathow* 1564–65 Lusand 264; *Swathi* 1569 ŻDz XIV 339; *Szwati* 1660–64 Lusand II 157; *Swaty* 1783–84 RejKor 363; *Swaty* 1787 Spis 423; *Swaty* 1827 Tabella II 211; *Swaty* 1890 SG XI 632; *Swaty* 1921 Sk IV 23; *Swaty*, *Swat*, *swatowski* 1972 UN 142, 23; gw. *sfaty*, *sfat*, *sfacki*. — Od n. os. *Swat* SSNO V 262 (: *swat* ‘pośrednik przy zawieraniu małżeństwa’ Sstp VIII 510), w l. mn. W XVI w. odnotowany wariant z suf. *-ów*. Lit.: KStęz 100. IN

Swawola, cz. wsi Prądnik Korzkiewski, dawniej wś, krak., gm. Wielka Wieś: Czynsze ze *Swey woli* 1721 ASK LVI 199, k. 8; *Swywola* 1783 SHGKrMat 297; Wieś *Swywola*, tego miejsca *Swywoli* 1789 Lukrak I 85, 104; *Swywola Krolewska* 1791 ANK Krak(29/30/0/3/41, k. 189); *Swywola* 1802 Crusius III/2, 407; *Swywola* 1827 Tabella II 216; *Swawola* al. *Swywola*, wś 1890 SG XI 632; *Swawola* 1902 Przew II 203; *Swawola* 1921 Sk III 73; *Swawola*, wś 1933 SkBy 1658; *Swawola*, *-li* 1963 UN 1, 23. — Zapewne od ap. *swawola*, *swywola* ‘nadużywanie wolności, samowola’ SpXVII. Według A. Falniowskiej-Gradowskiej zapis z 1721 r. odnosił się do dobrowolnego (z własnej woli) płacenia czynszów przez ludność osadzoną na gruntach Wielkiej Wsi, jednak dokumentuje on już raczej nazwę własną. Lit.: Falniowska-Gradowska, Ojców w dziejach i legendzie, 1995, 169–71. IN/PS

Swawola zob. **Sobiewola**, **Swołowo**

Swaydop zob. **Świdówka**

Swaynien zob. **Swajnie**

Swądkowo zob. **Swędkowo**

Sweczke zob. **Szewce** (4)

Swelczyn zob. **Szwelczyn**

Swenkitten zob. **Świękity**

Swentegarten zob. **Świdówka**

Swersutten zob. **Dźwierzuty**

Swęchy zob. **Rapaty-Żachy**

Swędkowo, wś, elbl., gm. Godkowo, 12,5 km na pld.-zach. od Ornety: *Swylmekaym* 1386, *Swylmedorff* 1402–08 GermerSied 347; *Swalmen* ok. 1440 Ger 178; *Swilmen* 1448, *Schwilmen* 1531, *Schwolmen* 1543, *Schwilmenn* 1554, *Schwylmen*, *Schwilmenein* 1578, *Schwilmen* 1596, *Schwilmen* 1600, 1652 GermerSied 347–8; *Schwelmen* 1755 MpEnd; *Schwöllmen*, folw. ok. 1780 HAPr IV 375; *Schwolmen* 1796–1802 MpSchröt X; *Schwöllmen* (*Schwilmen*), folw. 1820 Wald 176; *Schwolmen* 1849 MpRey nr 19; *Schwoellmen*, dobra ryc. 1889 SG X 404; *Schwoellmen*, *Swalmen* — *Swądkowo*, wś 1946 Ley I 85; *Schwöllmen* — *Swędkowo*, *-wa*, *swędkowski* 1950 MPol nr A-52, poz. 588; *Swędkowo* — *Schwöllmen*, os. 1951 Rosp 320; *Swędkowo*, *-wa* 1982 WUN III 382. — Systematyczne zapisy *Swilm-//Schwilm-* wskazują na związek z łot. *svelme* ‘opar, mgła, zamglenie’ (regularne niem. substytucyjne wahanie *-i-* : *-e-* : *-o-* : *-ö-*); do etymologii zob. *Swalmy*, tu z ap. prus. *kaimis, zastąpionym niem. *Dorf* ‘wieś’. W XVI w. zapis *Schwilmenein* wskazuje na określoną postać z suf. *-ein* (: *-ēn-* Ger 252–3). Brak analogii wschodniobałt. Nazwa *Swędkowo* nadana po 1945 r.; wariant *Swądkowo* to niedokładna kalka n. prus. (znaczenie ‘czad, opar’ zastąpione pol. *swąd*), suf. *-k-* stereotypowy przy polonizacji n. prus. + suf. *-owo*. Lit.: Ger 178; PrzybBałt 286–7; Błażenié II 335. RP

Swędowice zob. **Swędów**

Swędów, wś, łódz., gm. Stryków, 5 km na pln.-zach. od Strykowa: *Swandowo* 1386, *Swødowo* 1395, *Swødow*, *Swødowo* ... *Swandowice* 1399 Łęcz I nr 238, 3600, 5735, 5991; *Swandow* 1418 Łęcz II nr 3131; *Swədowo*, *Swədowo* 1511–23 ŁLB II 390, 391; *Swędów* 1564–65 Luwlkp II 205; in bonis ... *Swodow* in Palatinatu Lancienciensi sittis 1565 AGAD(Arch. Zamoyskich 2994, k. 16); *Swendowo* 1576 ŻDz XIII 88; ze wsi *Swendowa* 1628–32 Luwlkp III 53; *Swędow* 1673 ASK I 74, 639; Część pewna w *Swędowie*, Druga część w *Swędowie* 1728 ASK 84/19, 236; *Swędow* 1770 BK(915, 149); *Swędow ziemski* i *krolewski* 1783–84 RejKor 218; *Swędów Królewski*, *Swędów Ziemski* 1793 MpPerŁęcz; *Swendow Konigl.*, *Swendow adl.* 1802–03 MpGillyPr;

Swędów 1827 Tabella II 211; *Swędów Królewski*, *Swędów Szlachecki* 1839 MpKwat III 4; *Swędów Królewski*, wś, *Swędów Szlachecki*, kol. 1890 SG XI 633; *Swędów* 1921 Sk II 4; *Swędów*, -dowa, *Swędów Szlachecki*, -dowa -kiego, *swędowski*, dwie wsi 1974 UN 40, 42; *Swędów*, -dowa 1982 WUN III 382. — Od n. os. *Swęd* (od podstawy *swęd-*, *swąd-*, por. *swędzić* ‘łaskotać; wydzielać swąd’, dawniej też ‘nękać’, *swąd* ‘woń spaleni-ny, zaduch’) RymSEN II 512, z suf. -owo, -ów, efemerycznie -owice. Okresowo dwa obiekty, stąd n. zestawione z członami dyferencyjnymi związanymi z formą własności: od przym. *królewski* (niem. *königlich*), *ziemski*, *szlachecki* (niem. *adlig*). Lit.: SHGŁęcz II 130. IN/KS

Swędrówka, os., dawniej wś, olszt., gm. Bisztynek, 10 km na pld.-zach. od Korsz: ville ... *Sandirsdorff* (1338)XIV PrUr III 149; *Sandirsdorff* ... *Sandirsdorff* 1374 MWrm II 526, 527; *Sandersdorff* 1422, *Sundersdorf* das dorf 1437 GZ 27, 71; *Schandersdorff* 1533, 1589, 1620–21 HAPr V 85; *Zandersdorf* 1785 Goldb III 258; *Zandersdorf* 1796–1802 MpSchröt XI; *Zandersdorf*, leśn. 1820 Wald 135; *Zandersdorf*, wś 1895 SG XIV 391; *Zandersdorf* — *Swędrówka*, wś 1946 Ley I 35; *Zandersdorf* — *Swędrówka*, -i, *swędrówecki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Swędrówka* — *Zandersdorf*, wś 1951 Rosp 320; *Swędrówka*, -ki 1982 WUN III 382. — Nazwa niem. *Sandirsdorf*, *Schandersdorf*, *Zandersdorf*, zapewne od n. os. *Sander*, *Sender* (: *Aleksander*) Gott 421, 541 i ap. *Dorf* ‘wieś’. Nie można wykluczyć, że człon pierwszy utrwala prus. n. os. *Sandar*, *Sandare* TAP 86–7 (bez etymologii); por. objaśnienia n. *Sanditten*, *Sandilo*, *Sandolis* Błażenié II 176, 325, *Sanderink*, *Sanditen* Błażenié 138. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Swędrówka* (por. n. os. *Swędra* RymSEN II 512). RP

Swędzianowice zob. **Swędzieniejewice**

Swędzieniejewice, wś, sier., gm. Zapolice, 5 km na pld.-wsch. od Zduńskiej Woli: *Swandzeneuicze* 1390, *Swandzenouicz* 1392, *Swandzenovicze* 1398 SHGŁęcz II 130; Stanisław Czolek de *Swadzyenyewicze* 1454, Stanisław Swyedyenyewsky ... *frater suus germanus Iohannes ibidem heres in Swyedyenyewycze* 1455, de *Swyedyenyecze* 1456 ARP I nr 586, 616, 661; *Swiandzieniewicze* 1511 ŻDz XIII 193; *Szedzanowycze*, *Swyadzanowycze* 1511–23 ŁLB I 482, 483; *Szwiędzieniewicze* 1552 ŻDz

XIII 242; *Szedzieniewice* 1673 ASK I 74, 302; *Swiendzieniewice* 1783–84 RejKor 183; *Swiendzieniewice* 1802–03 MpGillyPr; *Swędzienieie-wice* 1827 Tabella II 211; *Swiędzieniejewice* 1839 MpKwat II 5; *Swędzieniejewice* al. *Swędzieniejewice* 1890 SG XI 633–4; *Swędzieniejewice* 1921 Sk II 49; *Swędzieniejewice*, -wic, *Swędzieniejewice-Kolonia*, -wic-nii, *swędzieniejewicki*, dwie wsi 1974 UN 42, 41; *Swędzieniejewice*, -wic, *Swędzieniejewice-Kolonia*, -wic-nii, dwie wsi 1982 WUN III 382; *Swędzieniejewice*, -wic, *Swędzieniejewicki* 2013 DzU poz. 200. — Dawniej *Swędzieniejewice*//*Swędzientowice*, od n. os. *Swędzienia*, *Swędzień* SSNO V 262 (por. *swąd*, *uswędzić*), z suf. -ewice, -owice. Okresowo *Swiędzieniejewice*, *Swiędzienie* (z suf. -ice), por. *świąd*, gw. *świędzić* ‘swędzić’ SEBor 621. W XVI w. poświadczono przejście *’-eN- > ’-aN-*: *Swędzianowice*. Od XIX w. forma *Swędzieniejewice*, powstała w wyniku wstawienia morfemu -ej- przed -ew-, -ow- (BańMorf 130–2). Okresowo dwie wsi; człon drugi n. zestawionej od ap. *kolonia* ‘osada’, współcześnie n. *Swędzieniejewice-Kolonia* została zniesiona. Lit.: SHGŁęcz II 130. IN/KS

Swędzieniejewice zob. **Swędzieniejewice**

Swiatoje zob. **Święte** (3)

Swidba zob. **Świba**

Swidiłowka-Planta zob. **Nowa Świdziałówka**

Swidlin zob. **Świdlin**

Swidowke zob. **Świdwowiec**

Swielice zob. **Szwelczyn**

Swieliczyno zob. **Szwelczyn**

Swiepietnicy zob. **Siepietnica**

Swierczyn zob. **Świerczynki** (2), **Świerczyny** (2)

Swierczynke zob. **Świerczynka** (2)

Swierczynko zob. **Świerczynki** (2)

Swierkne zob. **Skwirtne**

Swilligen zob. **Silginy**

Swiniarz zob. **Świniarc**

Swinemünde zob. **Świnoujście**

Swiniarc zob. **Świniarc**

Swiniarz Maiori zob. **Zwiniarz**

Swiniarz Minori zob. **Świniarc**

Swinoroje, dziś **Świnoroje**, wś, biał., gm. Narwka, 14 km na pln.-wsch. od Hajnówki: w *Swinoryjach* 1792 SHGPd(rkps DA nr 11526); *Świnoryja*, uroczysko XVIII Kond 200; *Swinoryj* 1859 MpChrz; *Csuhopeu*, os. 1878–86 Kond 199; *Si-*

Swiontnik

nordy (!), uroczysko 1889, *Świnoroje* 1902 SG X 622, XV/2, 635; *Świnorój* 1915 KdwR(Narew); *Świnoroje*, wś 1921 Sk V 9; *Swinoroje* 1964 Mp-25(Hajnówka); *Świnoroje* 1967 SM 1147; *Swino-roje*, -jów, przys. 1982 WUN III 382; *Świnoroje*, -jów, *świnorojski* 2006 DzU nr 240, poz. 1746; gw. *świnoroje*, -*u*, *świnorojski*. — Nazwa *Świnoro-ryje*, określająca miejsce, zazwyczaj w lesie, poryte przez świnię (lub dziki), w formie złożenia od ap. *świnia* i czas. *ryć*, w l. mn. Postać *Świnoroje* wschslow., por. ros. gw. *świnoróina* ‘ziemia zryta świniami’, *świnorój* ‘miejsce, gdzie pasą się świnię’ SRNG XXXVI 286. Okresowo *Świnoroje* (a dziś w gwarze) z rozszerzeniem samogłoski *y* > *e* przed *j*. Lit.: Kond 199–200. IN

Swiontnik zob. **Świątniki** (5)

Swirbendorf, miejscowość zaginiona, w dawnym komornictwie Łukta, olszt.: 12 Hufen in *Swirbendorff* 1448 Stephan 129, przyp. 514. — Nazwa jest hybrydą, złożoną z prus. skróconej n. os. **Swirb-*, por. lit. n. os. *Svirbas*, *Svirbalas* : *Svirbutas* (: *svirti* ‘obwisnąć, zwisnąć, opaść’ : *sverti* SESmocz 619) Zinkevičius 202, 230, Lpvž II 896, z niem. końcówką *-en* (pl.). W członie drugim niem. *Dorf* ‘wieś’. Lit.: GermerSied 368; Stephan, Pruthenia III 128–9. RP

Swirgauten zob. **Świerguty**, **Wólka Tolko-wiecka**

Swirkoczin zob. **Świerkocin** (3)

Swirxstein zob. **Świerkocin** (2)

Swirzyna zob. **Skwierzyna**

Swisloczany zob. **Świsloczany**

Swoben zob. **Swobodna**

Swobidnia zob. **Świebodna**

Swobnica, wś, szczec., gm. Banie, 8 km na płn.-wsch. od Trzcinańska-Zdroju: *Wildenbrock* 1539 PomKirch I nr 30a, 130; *Wildenbrock* 1618 MpLub; *Wildenbruch* 1789 MpGillyPom; *Wildenbruch* 1833 MpUMbl 1486; *Wildenbruch* 1912 Meyers II 1148; *Wildenbruch* — *Swobnica*, -*cy*, *swobnicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Swobnica* — *Wildenbruch* 1951 Rosp 320; *Swobnica*, -*cy* 1982 WUN III 382. — Dawna n. niem. od *wild* ‘dziki’ i śrdniem. *brók*, *brúk* ‘bagnó, łęg’ Lübben 67. W pobliżu wsi liczne jeziora. Nazwa *Swobnica* wprowadzona urzędowo po 1945 r. na podstawie zapisów dla n. pobliskiego jez., por. der *Schwapnitzersee* 1784 Brüg II XLIII;

Schwobnitz See 1833 MpUMbl 1486 (ESHP; dziś bez nazwy). BCz

Swobno zob. **Swobodna**

Swoboda (1), wś, kal., gm. Lisków, 14 km na pld.-zach. od Dobrej: w *Swobodzie* 1831 AP-Pozn(54/760/0/-/33, k. 8); Dw. *Swoboda* 1839 MpKwat I 3; *Swoboda*, folw. 1877 Zin II 200; *Swoboda*, kol. 1890 SG XI 723; *Swoboda*, wś 1921 Sk II 19; *Swoboda*, -*dy*, *swobodzki* 1971 UN 80, 30; gw. *svoboda*, -*dy*, *svobočki*. — Od ap. *swoboda* ‘wolność, niezależność; zwolnienie od podatków, ciężarów’ SW VI 577. PS

Swoboda (2), wś, lub., gm. Niemce, 11 km na płn.-wsch. od Lublina: *Swoboda*, folw. 1921 Sk IV 68; *Swoboda*, folw. 1933 SkBy 1659; *Swoboda*, -*dy*, *swobodzki* 1972 UN 114, 17. IN

Swoboda (2a), os., dawniej wś, łódz., gm. Zgierz, 8 km na płn. od Zgierza: *Cwoōoda* 1866 GPKP III 8; *Swoboda*, kol. 1877 Zin II 200; *Swoboda*, wś 1890 SG XI 723; *Swoboda*, wś 1921 Sk II 64; *Swoboda*, -*dy* 1982 WUN III 383. IN/KS

Swoboda (3), wś, pil., gm. Szamocin, 8 km na wsch. od Szamocina: *Brennerey* 1796–1802 MpSchröt XX; *Jaktorowo Brennerei* (cegielnia) 1833 AmtBromberg 865; *Brennerei* 1843 MpHey-(Chodzież); *Jaktorowo gorzelnia* 1846 KsP 438; *Jaktorowohufen* 1872 GemGut IV 152; der Dorf-gemeinde *Jaktorowo-Hufen* [erhielt] der Name „*Freirode*” 1874 Neues... 98; *Jaktorowskie huby*, niem. *Freirode* 1874 WM 11; *Jaktorowskie huby*, niem. *Freirode*, huby 1882 SG III 380; *Freirode* 1885 GemLex V 180; *Jaktorowskie Huby Wielkie*, *Jaktorowskie Huby Małe* 1888 KorEcl 85; *Swoboda*, niem. *Freirode* 1921 Sk X 9, 158; *Swoboda* 1925 Mp-100(36-24); *Swoboda*, -*dy*, *swobodzki* 1967 UN 75, 12. — Miejscowość powstała przy gorzelni (niem. *Brennerei*) należącej do wsi Jaktorowo (por. Jachtorowo, Adeliches Dorf ... mit einem Theerofen und Brennerei 1809 AGE XXIX 299), stąd jej początkowa n. *Jaktorowo gorzelnia*, *Jaktorowo Brennerei*. Później wymiana drugiego członu na *Huby*, niem. *Hufen*, l. mn. od ap. *huba*, niem. *Hufe*, dniem. *hube* ‘gospodarstwo wybudowane w polu, kolonia’, też ‘włoka gruntu’ SW II 59, DWB X 1867–8. W 1874 r. urzędowo zmieniono n. na niem. *Freirode* (: *frei* ‘wolny’, *roden* ‘karczować’). Człony odróżniające *Małe*, *Wielkie* na określenie części wsi, por. dzisiejszą n. części

wsi *Mała Swoboda* 2000 Mp-50(N-33-107-D). Po 1918 r. ustalono urzędowo n. *Swoboda*, nawiązującą semantycznie do n. niem. Lit.: Neues aus der Geographie, Kartographie und Statistik Europa's und seiner Kolonien, 5, 1875, 98. PS

Swoboda (4), wś, płoc., gm. Szczawin Kościelny, 9,5 km na płn.-zach. od Żychlina: вь деревни *Свобода* 1872, вь *Свободѣ* 1875 AP-Płoc(50/220/0/-/48, k. 25v; 50, k. 21v); *Swoboda Trębska* 1890 SG XI 723; *Swoboda Trębska, Swoboda Mała* 1921 Sk I 34; *Swoboda Trębska* 1952 UW 10; *Swoboda Trębska, Swoboda Mała* 1967 SM 1112; *Swoboda, -dy, swobodowski* 1971 UN 125, 37. — W n. zestawionych człony odróżniające od n. pobliskiej wsi *Trębki* i od przym. *mały*. Lit.: WójcikRaw 158. UB

Swoboda (5), wś, siedl., gm. Siennica, 10 km na płd.-wsch. od Mińska Mazowieckiego: *Swoboda* Osada, na *Swobodzie* 1835 APSied(62/208/0/-/10, k. 74); *Иозефина* 1866 GPKP I 7; *Сѳобода* Колонія 1868 APSied(62/208/0/-/43, k. 21); *Józefina*, kol. 1877 Zin II 230; *Józefina*, kol. i folw., Folw. *Józefin* albo *Swoboda* 1882, *Swoboda* al. *Józefina*, folw. 1890 SG III 608, XI 723; *Swoboda*, folw. 1921 Sk I 87; *Swoboda* 1952 UW 17; *Swoboda, -dy* 1982 WUN III 383. — Pierwotnie *Swoboda*, przejściowo (od lat 60. do 80. XIX w.) stosowana była oboczna n. *Józefin*//*Józefina*, od im. *Józefa*, z suf. *-in*//*-ina*. UB

Swoboda (6), wś, sier., gm. Lututów, 13 km na płn.-zach. od Wielunia: *Свобода* 1866 GPKP II 20; *Swoboda*, kol. 1877 Zin II 200; *Swoboda*, kol. 1890 SG XI 723; *Swoboda*, wś 1921 Sk II 131; *Swoboda, -dy, swobodzki* 1974 UN 52, 18. IN/KS

Swoboda zob. **Słoboda** (4)

Swoboda Łukowska zob. **Słoboda** (4)

Swoboda Mała zob. **Swoboda** (4)

Swoboda Trębska zob. **Swoboda** (4)

Swobodna, wś, olszt., gm. Dobrze Miasto, 6 km na płd. od Dobrego Miasta: *Swoben* 1316 Ger 180; in campo *Swoben* 1362, in campo *Schwoben* 1363 MWrm II 341, 348; et villam *Swoben* (1382) XV MWrm V 109; von *Swoben* 1433 MWrm IX 491, 492; *Schwoben* 1615 RŁWrM 267; *Schwoben* 1656 Kolberg 237; *Schwoben* 1688 Birch 160; *Schwuben* 1718 Wijaczka 423; *Schwaben* 1785 Goldb I 185; *Schwuben* 1796–1802 MpSchröt XVII; *Schwuben* 1849 MpRey 19; *Schwuben*

1889 SG X 404; *Schwuben* 1931 Mp-100(33-31); *Schwuben* — *Swobno* 1946 Ley I 39; *Schwuben* — *Swobodna, -nej, swobodzieński* 1948 MPol XXVI nr 59; *Swobodna, -nej* 1982 WUN III 383. — Prus. n. *Swob-ai, od n. os. *Swobe, por. lit. n. os. *Swobōnas, Svobūnas*, niejasna, albo *Švōba, Švōbas, Švābas* (: *švābas* ‘mieszkaniec Szwabii; niegodziwiec; człowiek roztropny, rozumny, mądry’) Lpvž II 870, 996, 1006–07. W zapisach niem. wahanie *o* : *a* : *u* w głosce rdzennej, *s* = *š* (*sch*). Nazwa *Swobodna* nadana urzędowo po 1945 r. (por. przym. *swobodny, swobodna*); wariant *Swobno* jest adaptacją graficzno-słotowórczą n. prus. Lit.: Ger 180; Biolik, HE VIII 87; PrzybBalt 287. RP

Swobodnia, wś, warsz., gm. Zakroczym, 5 km na płn. od Zakroczymia: *Swobodnia*, w *Swobodni* 1866 APWarsz(76/430/0/-/41, k. 15); *Свободня* 1866 GPKP VIII 19; *Swobodnia* 1877 Zin II 200; *Swobodnia* 1882, *Swobodnia* 1890 SG III 433, XI 724; *Swobodnia* 1921 Sk I 118; *Swobodnia, -ni, swobodniański* 1971 UN 132, 11. — Od ap. *swoboda*, z suf. *-nia*. UB

Swobody zob. **Krajewo-Korytki**

Swochowo (1), wś, słup., gm. Słupsk, 5,5 km na płn.-wsch. od Słupska: de *Swuchow* 1274 PU II 298; Nikolaus *Swuchow* 1456 RzDuma I 84; villa *Schwuchow* 1628 KIKr 274; *Schwuchow* 1789 MpGillyPom; *Schwuchow* 1804 KIKr 542; *Schwuchow* — *Słuchowo* 1879 KętN 233; *Słuchowo*, niem. *Schwuchow*, dobra ryc. 1889 SG X 837; *Schwuchow* 1921 Mp-100(30-24); *Schwuchow* — *Swochowo, -wa, swochowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Swochowo, -wa* 1982 WUN III 383; kasz.: *Sw^uux^oow^o* Lor 151, później *švuxovo, -va*. — Od n. os. *Swoch, por. Swosz SSNO V 263 (: *Swoj-sław*), z suf. *-ów*. Efemeryczna postać *Słuchowo* nawiązuje do gw. wymowy. Nazwa zniemczona jako *Schwuchow*. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Swochowo*. Lit.: TrautmElb I 99; LorSNH 109; RzDuma I 84; Iwicki, PMT XI 107. BCz

Swochowo (2), wś, szczec., gm. Bielice, 12,5 km na płn.-zach. od Pyrzyca: *Zvochowe* 1300 PU III 412; *Zvochow* 1301 PU IV 3; *Swogowe* 1312 PU V 69; *Swockow* 1322, *Swochowe* 1325 PU VI 149, 273; *Swochow* (1539) PomKirch I nr 38a, 323; *Swochow* 1618 MpLub; *Swochow* 1789 MpGillyPom; *Swochow* 1833 MpUMbl 1407; *Swochow* 1935 Mp-100(36-19); *Swochow*

Swodziszewice

— *Swochowo*, -wa, *swochowski* 1947 MPol XXVI nr 37; *Swochowo*, -wa 1982 WUN III 383. — Od n. os. *Swoch, z suf. -ow(o). W substytucji do j. niem. wahanie nagłosowej spółgłoski s : z : *sch* oraz *ch* : g : *ck*. Lit.: TrautmElb I 99; RzDuma II 54. BCz

Swodziszewice zob. **Swolszewice**

Swodziszwice Maior zob. **Swolszewice**

Swodziszwice Minor zob. **Swolszewice**

Swojczany, wś, kiel., gm. Charsznica, 10,5 km na płn.-zach. od Miechowa: in *Swoyczan* 1388, *Swoyczani* 1397 Krak nr XCIX(5), 6004; *Swoyczany* 1423, z Micolayem z *Woyczani* 1444 Hel II nr 1886, 3215; *Szwoyczany* 1470–80 DB II 34; *Szwoyczany* 1490 ŻDz XV 438; *Swoyczany* 1529 LR 225; *Swoiczany* 1581 ŻDz XIV 92; *Swoyczany* 1680 Rej 140; *Szwoycany* (!) 1787 MpPerKr; *Szwoycany* 1795 Żyd 415; *Swoyczany* 1827 Tabella II 216; *Swojczany* 1866 Miech 34; *Swojczany* 1890 SG XI 724; *Swojczany* 1921 Sk III 70; *Swojczany*, -czan, *swojczanski* 1964 UN 7, 82; gw. *sfojczany*, -on, *sfojczajski*. — Nazwa określająca pierwotnie ludzi pochodzących z miejscowości *Swojec* lub *Swojków*, z suf. -any, lub od ap. *swojczanie ‘swojacy, rodacy; pochodzący z jednego miejsca’, por. *swojczyzna* ‘pokrewieństwo’, *swojak* ‘krewny’ SGPKar V 272. Być może jednak pierwotną była forma *Wojczany (: n. m. *Wojeza*), por. zapis z 1444 r., wtedy nagłosowe *S-* byłoby pochodzenia przyimkowego. Lit.: RKrak 163; KopKiel 274. IN

Swojczyce, cz. dz. Psie Pole we Wrocławiu, dawniej wś: villas ... Iancow, *Swoycizce* et Camenne wlgariter dictas 1292 SUr VI 41; *Swoyczce* (1292) Reg nr 2226; Confirmatio donationis villarum *Swoyce*, Kamene et Iancoue XIII–XIV SUr I 41; *Swoicze*, *Swoyczicz* (1292) K 622; *Schwoytsch* 1310 Reg nr 3160; *Swoyzt* 1332 SRS II 300; *Swoyczch* 1336, *Swozych* 1339, *Swoycz* 1340 Reg nr 5582, 6234, 6409; *Swoycz* 1353 LandB 82; *Swoychs* (1360) K 622; in dem dorffe czu *Swoitsch* 1375 DTex 5; dorf *Swoytsch* ... czu *Swoytsch* 1376 Korn 246; *Schwoytz*, *Schwoytsch*, *Schwoicze* 1376 H 154; *Swoicz* 1425 DomWr 39; Czimplin et *Zaycz* (!) 1478 Heyne II 197; *Schwoitz* 1487, *Schwoitsch* 1495, *Schwoitsch*, *Swoitsch* 1521 SRS III 307, 109, 304, 306; *Schwoitsch* 1532–33, *Schwoitsch* 1580

DomWr 39; *Schweytsch* 1612 PolHSV 413; in agro *Schwotsch* 1620, in pag. *Schwoitsch* 1624 Presb I 533; *Schweitsch* 1630 H 154; in pagum *Schwotsch* 1640 Presb I 533; *Schweitsch* 1644 MpDSBres; pagus ... *Swoitz* nomine 1651/52, *Schwoitz* ... pagus *Schwodsch* 1666/67 J I 286, 509; *Schwoitsch* 1736 MpWielWrat; *Schwoytsch* 1795 Z XII 214; *Schwoitsch*, *Swoiec* 1845 K 622; *Swojec*, niem. *Swojce*, *Swojczicz* 1890 SG XI 724; *Schwoitsch* 1912 Meyers II 784; *Guentherbrücke-Friedewalder Deich*, fr. *Schwoytsch-Cawallener Deich* 1937–38 OÄSchl II 11; *Guentherbrücke* — Wrocław-Swojczyce, -yc, *swojczycki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Swojczyce*, -czyc 1982 WUN III 383. — Pierwotnie *Swojczyce*, od n. os. *Swojek lub *Swojka (: *Swojślaw*, por. *Swojsz(a)* SSNO V 263), z suf. -ice; zapis z 1292 r. przez wydawców SUr i CdSil jest mylnie utożsamiany z wsią *Swojków* (2) (zapewne przez sąsiedztwo z Jankowem), por. DomWr 39. Nazwę zmieniono jako *Swoitsch*. Zapisy *Swoicze*, *Swoyce*, *Schwoicze* (o ile nie stanowią niem. form substytucyjnych) być może należy odczytywać jako n. *Swojce*, z suf. *-bje, lub *Swojce*, od n. os. *Swojec, w l. mn. Polska n. *Swojec*, notowana przez Kniego w połowie XIX w., wydaje się być już repolonizacją zmienionej n. *S(ch)woitz*. W okresie administracji hitlerowskiej wprowadzono n. niem. *Güntherbrücke*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Swojczyce*. Lit.: DomWr 39; RospPatrŚl 85. PS

Swojęcín, wś, ciech., gm. Lutocin, 5 km na płn.-zach. od Bieżunia: *Svayaczyno* 1531, *Svayecino* 1538 ASK I 41, 86, 186v; *Szwaieczino* 1577, *Swaieczino* 1578, *Swaięczino* 1579 ASK I 42, 490v, 772, 1020; *Swaięcino* 1662 ASK I 72, 421; *Swoięcino* 1784 MpPerPł; *Swoięcin* 1827 Tabella II 216; *Swojęcín* 1890 SG XI 724; *Swojęcín* 1921 Sk I 173; *Swojęcín*, -na 1982 WUN III 383. — Pierwotnie zapewne *S(z)wajęcino*, od n. os. **S(z)wajęta* (: *Szwaj*, *Szwajfa*, *Szwaj* RymSEN II 562), z suf. -ino. Wtórnie *Swojęcino* w wyniku mazurzenia i skojarzenia z zaimkiem *swój*. UB

Swojki, os., dawniej wś, olszt., gm. Łukta, 10,5 km na płd.-wsch. od Morağa: *Schwaygken* 1364 Morağa 92; *Schwaygken* 1540, *Schwayken* 1578, *Schwaicken* 1600, *Schwackenn* 1607, *Schwaiken* 1647 GermerSied 349; *Schwoicken*

1796–1802 MpSchröt XVI; *Schwoiken*, Königl. Df 1820 Wald 186; *Schwoiken*, folw. 1889 SG X 404; *Schwoiken*, Gut 1912 Meyers II 784; *Schwoiken* — *Swójki*, dw. 1946 Ley I 50; *Schwoiken* — *Swojki*, *-jek*, *swojecki* 1950 MPol nr A-52, poz. 588; *Swojki* — *Schwoiken*, os. 1951 Rosp 320; *Swojki*, *-jek* 1982 WUN III 383. — Być może n. prus. *Swaik-/*Swoik-, od skróconej n. os., por. prus. n. os. *Swajune*, *Swogen*, *Swaydarx*, *Swaygaude*, *Beswaye* (: *swais* ‘być’) TAP 151, n. m. *Sweyule* Ger 178, Błażenie II 334. W substytucji do j. niem. grafem *sch* dla *s*, *g/ly* dla *il/j*, *gk//ck* dla *k*, wahanie *a* : *o*, synkopa *i* w dyftongu *aill/oi* (1607 r.), końcówka *-en* (wykładnik l. mn.). Po 1945 r. ustalono n. w formie pluralnej *Swójki*//*Swojki*. Lit.: Morąg. Z dziejów miasta i powiatu, 1973, 92; GermerSied 348–9. RP

Swojków (1), wś, tarnob., gm. Lipnik, 8,5 km na pld. od Opatowa: *Swoykow* 1450 ZDM III 352; *Swoykow*, *Swoychow* 1470–80 DB II 343; *Swoykow* 1508 ŻDz XV 460; *Swoykow* 1529 LR 365; *Swoykow* 1564–65 Lusand 333; *Swoykow* 1578 ŻDz XIV 179; *Swojów* 1827 Tabella II 216; *Swojów* 1877 Zin II 200; *Swojów* 1890 SG XI 724–5; *Swojów* 1921 Sk III 124; *Swojów*, *-kowa*, *swojkowski* 1970 UN 32, 64; gw. *sojkuf*, *-ova*, *sojkoski*. — Od n. os. *Swojek lub *Swojka (: *Swojstlaw*, por. *Swojsz(a)* SSNO V 263), z suf. *-ów*. W formie gw. uproszczenie grupy nagłosowej *Swo-* > *So-*. Lit.: KSand 195. IN

Swojków (2), wś, wroc., gm. Domaniów, 11 km na zach. od Oławy: bona *Swoykow* et Antiquum Piskerow 1342 AKČ I 306; *Swoykow* (1347) K 622; super villam *Swoykow* 1357 AndSchl 382; *Swoykow* 1360, *Swoykow* 1362, *Swoykow* 1364, *Swoykow* 1365, *Swoykow* 1375, *Sweikow* 1378 ZfGS VI 30, 43, 60, 67, 87, 92; *Sweykow* 1378, *Swoykow* 1379, *Swoykow* 1380, *Swokau* (1387) CdSil IX 59, 61, 63, 70; *Swoykow* 1387, *Swoykow* 1388 ZfGS XI 441, 443; *Schwoikau* (1483), *Swoitka* 1539 CdSil IX 154, 201; *Schwota* (!) 1644 MpDSBres; *Schwoicke* 1736 MpWielBreg; *Schwoike* 1743 SNGŚI XIII 124; *Schwoicka* 1779 Büsching XIII 283; *Schwoika* 1783 Z I/3, 67; *Schwoike*, *Soików* 1845 K 622; *Schwoike* 1900 Myc 49; *Schwoika* 1912 Meyers II 784; *Silingental* 1934–37 OASchl I 38; *Silingental* — *Swojów*, *-owa*, *swojkowski* 1947 MPol XXV nr 124;

Swojów, *-kowa* 1982 WUN III 383. — Od n. os. *Swojek lub *Swojka, z suf. *-ów*. Nazwę zmieniono jako *Schwoika*, *Schwoike*. Na temat najstarszych zapisów zob. uwagi w haśle *Swojczyce*. Nazwa niem. *Silingental* została wprowadzona przez administrację hitlerowską. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Swojów*. Lit.: SNGŚI XIII 124; DomWr 39. PS

Swolnie zob. **Swalmy**

Swolno zob. **Stwolno** (2)

Swolow zob. **Swalmy**

Swolszewice, dziś *Swolszewice Duże* i *Swolszewice Małe*, dwie wsi, piotr., gm. Tomaszów Mazowiecki, 9,5 i 6 km na pld.-zach. od Tomaszowa Mazowieckiego: *Swodziszewice* ... *Swodziszewice* 1412 KMłp IV 136; *Swodzyschowice minor*, *Swodzyschowice maior* 1511 ŻDz XIII 199; *Swodzyschewycze duplex*, *Swodzyschewycze* 1511–23 LLB II 183, 184; *Suodzissowicze maior*, *Suodzissowicze minor*, in *Swodzissowicze* 1534 Inwwołc 69, 92; *Swodzisowicze minor*, *Swodzisowicze maior* 1552 ŻDz XIII 268; *Swodziszowice maior* deserta, *Swodziszowice minor* 1673 ASK I 74, 332; *Szwolszowice m.*, *Szwolszowice w.* 1791 MpPerSd; *Swolszewice małe*, *Swolszewice wielkie* 1827 Tabella II 216; *Swolszewice* 1839 MpKwat III 5; *Swolszowice Duże* i *Małe*, kol. 1890 SG XI 725; *Swolszewice Duże*, *Swolszewice Małe* 1921 Sk II 70; *Swolszewice Duże*, *-wic -zych*, *Swolszewice Małe*, *-wic -lych*, *swolszewicki* 1974 UN 46, 52, 43; gw. *sfolšovice duże*, *sfolšovice małe*, *-vic*, *sfolšoski*. — Dawniej *Swodziszewice*, od n. os. *Swodzisz (por. stczes. *svoditi* ‘kusić, zwodzić’ ŠimekSlov, n. os. typu *Budzisz*, *Godzisz* SSNO I 275, II 148), z suf. *-ewice*, w XVI i XVI w. *-owice*. Człony odróżniające n. zestawionych, związane z podziałem miejscowości, od przym. łac. *maior* ‘większy’, *minor* ‘mniejszy’, pol. *mały*, *wielki*, później *duży*. Zmiana *Swodziszewice* > *Swolszewice* zaszła wg K. Witeczka poprzez zanik *-i-*, asymilację *džsz* > *ćsz*, antycypację miękkości w postaci *j* oraz zmianę *j* > *l* (*Swodziszewice* > *Swodźszewice > *Swoćszewice > *Swojszewice > *Swolszewice*). Lit.: SHGŁęcz II 237; Witeczak, Acta onomastica LXIII/1 (w druku). KS

Swolowo, wś, słup., gm. Słupsk, 11,5 km na pld.-zach. od Ustki: *Zolow*, *Zuolow* 1240 PU I 448; *Swoyow* 1561 Rzduma I 92; *Swolow* 1618

Swoly

MpLub; *Schwołow* 1628 KIKr 268; *Schwołow* 1789 MpGillyPom; *Schwołow* — *Swawola* 1879 Kętn 233; *Swawola*, niem. *Schwołow* 1890, *Szto*, wś na zach. od Słupska 1892 SG XI 632, XII 6; *Schwołow* 1912 Meyers II 784; *Schwołow* — *Swołowo*, *-wa*, *swołowski* 1947 MPol XXV nr 111; *Swołowo*, *-wa* 1982 WUN III 383. — Etymologia n. niejednoznaczna, od ap. *ziolo* lub n. os. *Ziolo* SSNO VI 321, lub od n. os. *Zwol* SSNO VI 338 (: stp. *zwolić*, gw. *zwoloda* ‘swoboda, rozpuszczenie’), z suf. *-ów*. Efemerycznie pojawiają się formy *Swawola* i *Szto*, stanowiące zapewne próby rekonstrukcji n. na podstawie zapisów niem. Postać *Swołowo*, wprowadzona urzędowo po 1945 r., jest repolonizacją n. ziemczonęj. Lit.: Rzduma I 92; Iwicki, PMT XI 121. BCz

Swoly, cz. Stalowej Woli, dawniej wś, tarnob.: *Szwoly* 1779–83 MpMieg; *Swoly* 1794 Ga Ss1v; *Swoły*, wś 1802 Crusius III/2, 407; *Swoly* 1855 MpKum; *Swolie*, przysiółek do Pławy 1855 Stup 215; *Swoly* 1861–64 MpFran; Pławo z Chylami i *Swołami* 1887 SG VIII 280; *Swoly*, przys. 1933 SkBy 1659; *Swoly*, *-lów* 1966 UN 66, 81. — Od niejasnej n. os. *Swól*, *Swól* Snazw IX 182, 183, RymSEN II 511, w l. mn. Nazwy osobowej nie notuje SSNO i AntrP (jedyne *Swolek*), jednak jest ona poświadczona w księgach metrykalnych parafii w pobliżu Tarnobrzega (Czermin, Niekrasów) od XVII w. (por. też n. m. *Swoly*, cz. wsi Kawęczyn, gm. Wadowice Górne, par. Czermin). PS

Swonkowo zob. **Zawroty**

Swonowo, os. notowana do 1967 r., dawniej wś, olszt., gm. Ostróda, 7,5 km na płd.-wsch. od Ostródy: *Schwanhof* (*Swonowo*), wś ok. 1780 HAPr IV 374; *Schwanhof*, poln. *Swonowo*, wś 1789 Goldb I 206; *Schwanhof* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Schwanhof* (*Swonowo*), folw. 1820 Wald 199; *Schwanhof* — *Swonowo* 1879 Kętn 206; *Swonowo* 1882 Kętn 359; *Swonowo*, wś i folw. 1890 SG XI 726; *Schwanhof* — *Swonowo*, wyb. 1946 Ley I 79; *Schwanhof* — *Swonowo*, *-wa*, *swonowski* 1950 MPol nr A-8, poz. 76; *Swonowo* — *Schwanhof*, os. 1951 Rosp 320; *Swonowo* 1967 SM 1113. — Wieś, podobnie jak *Durąg*, *Glądy* (3), *Pancerzyn*, *Ryn* (2), powstała na obszarze 200 włók nadanych Konradowi Doringowi w 1328 r. w ziemi sasińskiej (Kętn 359, PrUr II 410). Nazwa niem. *Schwanhof*, od n. os.

Schwan, też *Svano* Gott 450 lub ap. *Schwan* ‘łabędź’, z członem *-hof* ‘dwór’, albo pol. *Swonowo*, od n. os. *Swon, por. *Swan*, *Szwan*, *Szwn* (: niem. n. os. *Schwan*) RymSEN II 511, 563, z suf. *-owo*. Lit.: Biolik, PMT X 121; CzNiem 174. RP

Sworawa, wś, sier., gm. Poddębice, 2,5 km na płn.-wsch. od Poddębic: *Suaraua* 1242 Cdp II 34; *Swarava* 1242 KW I 196; *Swarava* 1357 KW III 70; *Swarawa* 1511/12 VisitGn 235; *Swarava*, *Swarava* 1511–23 ŁLB II 366, 371; villa *Swarawa* 1574 Matr VI nr 383; *Swarava* 1576 ŻDz XIII 52; *Swarawa* 1677 ASK I 74, 706; *Sworawa* 1783–84 RejKor 94; *Sworawa* 1793 MpPerŁęcz; *Sworawa* 1827 Tabella II 216; *Swarawa* 1839 MpKwat II 4; *Sworawa* 1890 SG XI 726; *Sworawa* 1921 Sk II 56; *Sworawa*, *-wy*, *sworawski* 1973 UN 47, 22; gw. *sforava*, *-avy*, *sforaski*. — Pierwotnie *Swārawa*; n. z suf. *-awa* może odhydronimiczna, por. ros. gw. *svar* ‘smoła’, *svāra* m.in. ‘połączenie dwu rzek’ SRNG XXXVI 210, 211 (wś leży nad Nerem i jego bezimiennym dopływem), pol. *zwara* ‘silny wir na rzece w miejscu, gdzie jest ukryty kamień lub drzewo’ SW VIII 635. Wtórnie *Sworawa* z wyrównaniem do podstawy *swor-*, por. *sfora*, dawniej *swora*, *sformy*, gw. *sworny*. Lit.: SHGŁęcz II 130. KS

Sworczyn zob. **Sworzyce** (1)

Swornegacie, dziś *Swornegacie* i *Male Swornegacie*, dwie wsi, bydg., gm. Chojnice, 18,5 i 14 km na płn. od Chojnic: de *Sworinagac* 1272, in loco, qui *Sworinagaht* ... *Sworingat* 1275, *Sworinagacz* (1291)1293, *Sworinagacz* 1293 Perl 205–6, 231–2, 432, 448; in *Suarnogancz* 1300–06 Font XVI–XIX 314; *Sworiniagatz*, *Sworinagacz* 1333 PrUr II 523, 525; *Swornagacz* 1342 PrUr III 362; *Swornagatz* 1354 PrUr V 155; kreczim czy *Swarnegacz* 1382 UKT 90; czy *Swarnegast* 1383 GA 634; *Swarnagast* 1404, *Swornogast* 1405, *Swarnagast* 1407 MTB 325–26, 367, 435; zue *Schwarnagatz*, zu *Schwarnagatze* 1416 UKT 148; *Swarnegast* 1417, *Swarnegatz* 1420, czy *Swarnagast* 1431 GA 639, 640, 643; *Swornogatz* (XV) sub a. 1300 MPH VI 316; oppidi *Stwornagacz* 1508 Matr IV/1, nr 271; *Swornagacz*, od *Swornogaczi* 1565 Lupom 13, 15; *Swornagacz* 1570 Lumalb 125; *Swornogacz* 1615 LuPrus 308; *Swornegacz* 1617 Font XI–XV 15, przyp. 11; *Swornogać*, *Swornogac* 1648 RP 185; *Sjornigac* 1653 Font XI–XV 130; Wieś *Sworno-*

gać ... przy *Swornygaci* 1664 Font XXXII 210, 222; *Swornygacie, Sformygacie* (1678) SG XI 726; *Swornigac* 1682 Font V 120; *Suarnogancz ... Swarnogacz* 1749 Font XVI–XIX 449, 469; *Swornagacz* 1766 AGAD(Lustracje XVIII/15a, 41); *Schwornigatz* 1796–1802 MpSchröt XIV; *Schwornigatz* — *Swornigac* 1879 KętN 74; *Swornigać*, niem. *Schwornigatz*, wś, *Swornigacie Nowe*, niem. *Schwornigatz*, os. 1890 SG XI 726, 728; *Swornigacie*, niem. *Schwornigatz*, *Nowe Swornigacie*, niem. *Neu Schwornigatz* 1921 Sk XI 13, 88, 83; *Swornegacie (Swornigacie, Szwarnygacie)* 1923 Lor 98; *Swornigać* in. *Swornegacie (Schwornigatz)* 1925 Krzep 115; *Swornegacie, -gać, swornegacki, Male Swornegacie, -łych -nychgać, małoswornegacki* 1972 UN 176, 42; gw. *sw#ornégacel/sw#ornígacel/šwornígacel/šwornégace*. — Od wyrażenia *sworna gać* (por. kasz. *swora* ‘jedno z trzech pasm włosów, z których składa się warkocz’, ‘jedna z licznych części rozszczepionego dębczaka, plecione biczyśko’, może też *sworka* ‘muszla wraz z małżem w niej zamkniętym’ SEKasz IV 382–3, *sworny* ‘zwarty’, stp. *gać* ‘grobla umocniona faszyną’ Sstp II 374) w formie zrostu, przejściowo złożenia, wtórnie w formie pluralnej. Nazwa uległa zniemczeniu jako *Swarn(e)gast, Schworn(i)gatz*. Współcześnie dwie wsi; członki odróżniające n. zestawionych od przym. *nowy, mały*. Lit.: SHGPG III 98–100; Nitsch, RTNT XVI 84–7; Breza, Jantarowe Szlaki XXI/3, 1978, 54–5; Gierszewska, Swornegacie. Monografia wsi, 2014. BCz

Sworniak zob. **Sporniak** (2)

Swornigacie zob. **Swornegacie**

Swornigacie Nowe zob. **Swornegacie**

Swornigać zob. **Swornegacie**

Swornogać zob. **Swornegacie**

Sworoń, wś, tarnob., gm. Osiek, 8 km na płd.-zach. od Baranowa Sandomierskiego: [*Szwaron*] XVI AtSd 157; *Szwaron, Szwarzin* (!) 1660–64 Lusand II 115, 117; *Swaroń* 1662, *Swaron* 1674 ASK I 67, 5, 381v; *Swaron* (1676) XVIII RPogMłp 276; *Sworon* 1744 AGAD(Lustracje XVIII/70, 45); *Storuń* (!) 1783–84 RejKor 260; *Sworoń* 1787 Spis 386; *Storuń* (!) 1791 MpPerSd; *Sworoń* 1877 Zin II 200; *Sworoń* 1890 SG XI 728; *Sworoń* 1921 Sk III 128; *Sworoń, -nia, sworoński* 1970 UN 33, 65. — Dawniej *Swaroń*, od n. os. *Swaroń KozN 29, por. n. os. *Swar* SSNO V 261 (: *swar*). Potem

zmiana na *Sworoń* z adideacją do *swor-*, por. n. os. *Sworoń* (: *Swor*, ta od podstawy *swor-*, por. *sfora*, dawniej *swora, sworzeń*) RymSEN II 513. IN

Sworowo, wś, leszcz., gm. Miejska Górka, 11,5 km na płd.-wsch. od Rawicza: *villarum ... Goleiewo, Goleiewko, Sworowo* 1620 KsgPoz 35, 133v; gran. Goleiwa, *Swarowa* 1629 Koz III 289; *Sworowo* 1637 KsgPoz 42, 192v; *Sworowo* 1673 ASK I 68, 1215; *Stworowo* 1683–85 Koz III 289; *Sworowo* 1783–84 RejKor 751; *Soworow* (!) 1791 MpPerPn; *Sworowo* 1798 MpHopf X; *Sworowo* 1846 KsP 228; *Sworowo* 1890 SG XI 729; *Sworowo* 1921 Sk X 80; *Sworowo, -wa* 1982 WUN III 383. — Od n. os. *Swor* SSNO V 263 (: *swór* ‘pek nici’ SGPKar V 274, por. też *sworzeń, zwornik* SEMot I 297), z suf. *-owo*. Forma *Stworowo* jest wynikiem błędu lub powstała przez adideację do ap. *stwór*, czas. *stworzyć*, por. *Sworzyce* (2). PS

Sworuny zob. **Szwaruny**

Swory, wś, biał., gm. Biała Podlaska, 13,5 km na płn.-zach. od Białej Podlaskiej: *Z Sworów* 1690 RPodBL 99; *Swory* 1739 ASC(Biała Podl.-św. Anny, U-1739–45, k. 12); *Swory* 1775, *Swory* 1790 SHGPd(Tarpod); *Swory* 1827 Tabella II 216; *Swory* 1890 SG XI 729; *Swory* 1921 Sk IV 46; *Swory, Swór, sworski* 1966 UN 105, 38. — Od n. os. *Swor*, w l. mn. IN

Sworzyce (1), wś, kiel., gm. Końskie, 10 km na płn.-zach. od Końskich: *Sworzyn* 1508 ŻDz XV 481; *Sworzice* 1510 ASK I 10, 98v; *Sworzycze* 1511–23 ŁLB I 703; *Sworzicze* 1577 ŻDz XIV 287; *Sworzycze* 1662 ASK I 67, 140; *Sworszycze* (!) 1791 MpPerSd; *Sworzycze* 1877 Zin II 200; *Sworzycze* 1890 SG XI 729; *Sworzycze* 1921 Sk III 97; *Sworzycze, -rzc, sworzycski* 1966 UN 24, 21; gw. *sfożyce, -yc, sforski*. — Dawniej *Sworzyn*, od n. os. *Sworek, Sworka* (: *Swor*) RymSEN II 513, z suf. *-in*. Wtórnie *Sworzycze*, por. n. os. *Swor, Sworz*, z suf. *-ice*. Lit.: KSand 195; KopKiel 252; RymPatr 62. IN

Sworzyce (2), wś, poznań., gm. Grodzisk Wielkopolski, 8 km na płn.-zach. od Grodziska Wielkopolskiego: *utraque Sworzycze* (1257)1650 KW I 312; *Sworice* 1304 KW II 234; *Sworzice* 1403 KW V 35; *Sworzycze, Swarzcycze* 1491 KsgPoz 10, 155; *Szwarzycze* 1563, *Sworzicze* 1565 ASK I 4, 165v, 258v; *Sthworzicze, Worzcicze* (!) 1567 ASK I 5,

Swoszowa

369v, 372v; *Sworzicze* 1580–81 ŹDz XII 68; *Stworzyce* 1622–24 PPOzn (Tab 1, 70); *Stworzyce* 1673, *Stworzyce* 1676 ASK I 68, 1222, 1413; *Sworzycze* 1775 PPOzn (Tab 7, 7); *Sworzycze* 1783–84 RejKor 722; *Sworzycze* 1846 KsP 584; *Sworzycze*, niekiedy *Stworzyce* 1890 SG XI 729; *Sworzycze* 1902 MycPn 92; *Sworzycze* 1921 Sk X 54; *Sworzycze*, -rzye 1982 WUN III 383; gw. *swożyce*, -życ, *swożycki*. — Od n. os. *Swor*, *Sworz*, z suf. -ice. Forma *Stworzyce* powstała zapewne przez adideację do ap. *stwór*, czas. *stworzyć*, zaś efemeryczna forma *Worzycze* jest wynikiem mylnej interpretacji nagłosowego *S*-jako przyimka z. PS

Swoszowa, wś, tarn., gm. Szerzyny, 12 km na pñ. od Biecza: *Szwozowa* (1369/70)1585 ZDM IV 161; *Swoszowa* (1402) AGZ I 11; *Swoszowa* alias *Nowa Wola* 1422 AGAD (Lustracje XVIII/24, k. 589); *Swossowa* 1424 Matr IV/3, supl. nr 577; de *Swoschow* 1495 SHGKr (CB 4, 46); *Swossowa*, *Swoschowa* 1529 LR 36, 117; *Swoszowa* 1581 ŹDz XIV 125; *Szwozowa* 1634 ASK I 129, 51; *Swoszowa* alias *Nowa Wola*, we wsi *Swossowej*, *Swoszowa* 1659–64 Lukrak 641–2, 751; *Szwozowa* 1680 Rej 308; *Swoszowa* 1766 AGAD (Lustracje XVIII/15a, 38); *Swoszowa* 1890 SG XI 729–30; *Swoszowa* 1921 Sk XII 16; *Swoszowa*, -wej, *swoszowski* 1965 UN 58, 217; gw. *sfosovo*, -y, *sfososki*. — Od n. os. *Swosz* SSNO V 263 (: *Swoj*(j)slaw), z suf. -owa, w XV w. też -ów. W XV–XVII w. funkcjonowała oboczna n. *Nowa Wola* (: *wola* ‘osada świeżo założona i zwolniona na jakiś czas od powinności i opłat, libertas’). Lit.: RBiecz 48. IN

Swoszowice (1), wś, kiel., gm. Czarnocin, 5,5 km na pñ.-wsch. od Kazimierzy Wielkiej: de *Swossouicz* 1379, *Swoschouicze* 1398 Krak nr 602, 6308; *Swossouicze* 1415 Sand nr 643; *Swoszowycze* 1470–80 DB I 416; *Szphoszowycze*, *Szwozowycze* 1504 ASK I 7, 55, 72v; *Swoschouicze* 1529 LR 307; *Swoszowycze* 1579 ŹDz XIV 216; villa *Swoszowicze* 1602–04 VisCrac 199; *Swoszowice* 1673 ASK I 69, 234v; *Szwozowice* 1783–84 RejKor 350; *Swoszowice* 1787 Spis 375; *Swoszowice* 1791 MpPerSd; *Swoszowice* 1827 Tabella II 216; *Swoszowice* 1890 SG XI 730; *Swoszowiec* 1921 Sk III 101; *Swoszowice* 1933 SkBy 1660; *Swoszowice*, -wic, *swoszowicki* 1966 UN 22, 13; gw. *sfosovícze*, -víc, *sfososki*. — Od n. os. *Swosz*, z suf. -owice, efemerycznie w XX w.

z suf. -owiec (może pomyłkowa przestawka). Lit.: KSand 195; KopKiel 252; RymPatr 62. IN

Swoszowice (2), cz. Krakowa, dawniej wś: de *Swosszow* 1362 KTh 131; de *swoschouicz* 1387 Kkk II 120; de *Swossow* 1389–99 SHGKr (kartoteka); *Swossouice* 1399, *Swoszowice* (1401)1712, *Swoszouice* 1408, *Swoszowice* (1416)1712, *Swoszowice* (1422) Kkk II 237, 252, 323, 413, 480; *Swoszowice*, *Swossouicze* 1426 Hel II nr 2067, 2088; *Swoschouicze* 1470–80 DB I 169; *Swoschouicze* 1529 LR 124; *Swoszowicze* 1581 ŹDz XIV 40; *Szwozowicze* 1787 MpPerKr; *Swoszowice* 1890 SG XI 730; *Swoszowice* 1921 Sk XII 32; *Swoszowice*, -wic, *swoszowicki*, wś 1963 UN 1, 75; *Swoszowice*, -wic 1982 WUN III 383. — Dawniej *Swoszów*, od n. os. *Swosz*, z suf. -ów, wtórnie wyrównanie do n. m. z suf. -ice. Lit.: LKrak 146; RymPatr 62. IN

Swoszowiec zob. **Swoszowice** (1)

Swoszów zob. **Swoszowa**, **Swoszowice** (2)

Swójki zob. **Swojki**

Swyden zob. **Świdy**

Swygonie zob. **Kłoski-Świgionie**

Swylmedorf zob. **Swędkowo**

Swylmekaym zob. **Swładowo**

Swywola zob. **Swawola**

Syba zob. **Szyba** (1, 2)

Sybba zob. **Szyba** (1)

Syberia (1), wś, ciech., gm. Lubowidz, 13 km na zach. od Żuromina: V.W. *Siaberio* (!) 1808 MpTex VI; *Nowy Folwark*, z *Nowego Folwarku* 1811, *Nowyfolwark*, w *Nowymfolwarku* 1818 APWarsz(76/366/0/-/4, k. 18v; 7, k. 1v); *Syberia* vel *Nowy folwark* 1827 Tabella II 216; *Syberja* 1877 Zin II 200; *Syberia* al. *Nowy Folwark* 1890 SG XI 732; *Syberja* 1921 Sk I 92; *Syberia* 1952 UW 18; *Syberia*, -rii 1982 WUN III 384. — Nazwa ponowiona z n. krainy geograficznej *Syberia*, tu w znaczeniu ‘miejsce oddalone, często o surowszym klimacie, narażone na działanie wiatrów’. Nazwy tego typu spotykamy głównie na obszarze byłego zaboru rosyjskiego. Oboczna n. *Nowy Folwark*. UB

Syberia (2), wś, ciech., gm. Strzegowo-Osada, 17 km na pñ. od Głinojecka: w *Bonkoskiej Syberyi* 1812, *Syberia Bonkowska*, w *Bonkoskiej Syberyi* 1813, *Syberia*, w *Syberyi* 1818 APWarsz(76/273/0/-/4, k. 14; 5, k. 20; 10, k. 16);

Syberya 1839 MpKwat III 2; *Syberya* 1890 SG XI 732; *Syberja* 1921 Sk I 90; *Syberia* 1952 UW 18; *Syberia*, -rii, *syberski* 1972 UN 131, 10. — Dawniej *Bońkowska Syberia*; człon dyferencyjny od n. m. *Bońkowo* (zob.). UB

Syberia (3), kol., okresowo wś, siedl., gm. Miedzna, 9 km na płn.-wsch. od Węgrowa: w Kolonii *Syberya* zwanej 1845 APSied(62/229/0/1/19, k. 165); *Syberya*, os. ... należała do dóbr Starawieś 1890 SG XI 732; *Dalne-Syberja*, kol. 1921 Sk IV 115; *Syberja*, wś 1933 SkBy 1660; *Syberia*, wś 1967 SM 1113; *Syberia*, -rii 1982 WUN III 384. — Człon pierwszy przejściowej n. zestawionej od przym. *dalny* 'daleki'. IN

Syberia (4), cz. wsi Bieniec, okresowo wś, sier., gm. Pątnów: *Dobiiaz*, Karczmarz z pustkowie *Dobiiaz*, w Karczmie *Dobiiaz* 1826 APŁódź(39/1620/0/-/44, k. 4); Kar. *Dobiiaz* 1839 MpKwat II 6; *Субопія* (!) 1866 GPKP II 21; *Суберія*, корчем. yc. 1881 SpisKal 370; *Syberya*, os. karcz. 1890 SG XI 732; *Syberya*, os. leśna 1902 Przew II 208; *Syberja*, wś 1921 Sk II 129; *Syberia*, -rii 1974 UN 52, 29. — Pierwotnie *Dobijacz*, może od czas. *dobić* 'z trudem dojść do czego, przybyć pokonując trudności' SGPREi V 588. W okolicy znajdowała się druga karczma o takiej samej n., por. pustkowie *Dobiacz* 1843 DzUrz(G. Kal. nr 14, 199), Kar. *Dobijacz* 1839 MpKwat II 6, obecnie jest to cz. wsi Wierzchlas. Wtórnie *Syberia*. KS

Syberia (5), wś, skiern., gm. Brzeziny, 4,5 km na płn. od Brzezin: osadnik w Kolonii *Syberyi* 1819 ASC(Kołacinek, UMZ-1819, k. 3v); *Syberya* 1827 Tabella II 216; *Syberya*, kol. 1839 MpKwat III 4; *Syberya* 1890 SG XI 732; *Syberja* 1921 Sk II 10; *Syberia* 1952 UW 88; *Syberia*, -rii, *syberski* 1974 UN 40, 14. Lit.: WójcikRaw 158. UB

Syberia Bońkowska zob. **Syberia** (2)

Sybilaki zob. **Chojeczno-Sybilaki**

Sybillenort zob. **Szczodre** (2)

Sycanów, wś, sier., gm. Buczek, 8 km na płd.-zach. od Łasku: *Sziczonowo*, *Sziczonowo*, *Sziczonowo* 1412 Koz VII 163; *Szyczanow* 1511, *Szyczanow* 1518 ŻDz XIII 193; *Szyczanow* 1511/12 VisitGn 429; *Sziczonow* 1511–23 ŁLB I 466; *Szyczanow* 1552 ŻDz XIII 240; Villa *Szyczanow* 1673 ASK I 74, 300v; *Sycanow* 1783–84 RejKor 181; *Sycanów* 1827 Tabella II 216; *Sycanów* 1839 MpKwat II 5; *Sycanów* 1890 SG XI 732–3; *Sy-*

canów 1921 Sk II 46; *Sycanów*, -nowa, *sycanowski* 1974 UN 42, 8. — Od n. os. *Sycan* RymSEN II 513 (por. *Syc*//*Szyc* SSNO V 264, stp. ap. *syc* 'skąpiec', *syć*, *sycić*, *syty*), z suf. -owo, -ów. Lit.: Nieckula, -ov- 201. KS

Sycehuta zob. **Sycowa Huta**

Sycewice, wś, słup., gm. Kobylnica, 11,5 km na płd.-zach. od Słupska: Martinus de *Sitsouits* 1345, de *Siczouicze* 1347, Heiskeno *Czitzewitze* 1357, von *Czykkenitze* (!) 1397, van *Sczitzewitze*, *Czitzewitze*, *Czytzeuicze*, *Sczitzewitze* 1402 Zitzewitz I 1–3, 6–7, 10; van *szczyzenicze* 1403 KmK I 149; *Czytzeuicze* 1410, *Czitwitz* 1412?, *Tzytzeuytze* 1412, *Cziczewitz* 1413, *Cittzewitze* 1417, *Tzitzewuytze* 1418, *Czitceuytze* 1421 Zitzewitz I 15, 17–9, 21; *Siczewitze* 1421 LBRug nr 307; *Czuiczewicz* (!) 1423, *Cziczewicz* 1445, *Czitzewitze* 1451, *Zitzewitz* 1485, dorpen ... Daber, *Czitzewitze*, Kussow (1518)1541, Peter Zitzewitze tho *Zcitzewitze* 1523, *Czitzewitz* (1529) Zitzewitz I 25, 28, 48, 70, 105, 118, 137; *Citzeuiz* 1572 KIKr 214; die Citzuitzen zue Budowe, Dubessowe vnd *Cituitze* 1586 Zitzewitz I 273; *Citzvitz* 1618 MpLub; *Zitzewitz* 1628, *Zitzewitz* 1756 KIKr 271, 444; *Zitzewitz* 1789 MpGillyPom; *Zitzewitz* 1862 KIKr 657; *Zitzewitz* — *Sycewice*, -ic, *sycewicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sycewice*, -wic 1982 WUN III 384. — Od n. os. *Syc* SSNO V 264 (: *syc* 'skąpiec', *sycić* SEMot I 297), z suf. -owice, -ewice. F. Lorenz odczytuje n. jako *Czyczewice lub *Czczewice (od n. os. *Czycz//*Czcz : *cieczy*, *ciec* lub *czecz*-, *czeczę* 'szczenie' SEMot I 42, 36, RymSEN I 111). Nazwa zapisana w różnorodnych formach zniemczonych *Czitzewicze*, *Zitzewitz* itp. Po 1945 r. urzędowo ustalono n. *Sycewice*. Lit.: Rzduma I 163–4; Siciński, OSG VIII 75; Iwicki, PMT XI 107. BCz

Sycewo, wś, koniń., gm. Sompolno, 19 km na płn.-zach. od Koła: in villa *Sziczewo* (1345) XVII KW II 567; de *Syczewo* 1418 AC II nr 129; villa *Shiczewo* 1480 KsgPoz 9, 121; *Szczewo* 1511–23 ŁLB I 214; *Syczewo* 1579 ŻDz XII 234; *Sycewo* 1673 ASK I 74, 35v; *Sycewo* 1890 SG XI 733; *Sycewo*, -wa, *sycewski* 1970 UN 82, 30. — Pierwotnie *Syczewo*, od n. os. *Sycz* SSNO V 264 (: *syczeć*, *syk*), z suf. -ewo. Forma *Sycewo* powstała w wyniku mazurzenia (por. jednak też n. os. *Syc* SSNO V 264). PS

Sychowo

Sychowo, wś, gdań., gm. Luzino, 8 km na pld.-zach. od Wejherowa: auf Abbau *Schwichow* 1862 SchN 510; *Schwichau* 1883 PMT XIV 92; *Świchowo*, niem. *Schwichowo*, wyb. do Robakowa 1890 SG XI 643; *Schwichow* 1912 Meyers II 782; *Swiechowo* (*Swichow*) 1925 Krzep 114; *Sychowo* 1933 SkBy 1660; *Sychowo* 1967 SM 1113; *Sychowo*, -wa 1982 WUN III 384; gw. dawniej *six^dova* (*sīx^dow^o*), później *syx^deva*, do *syx^deve*, *syx^defsći*. — Dawniej *Świchowo*, zapewne n. przeniesiona. W 1862 r. kaszubska rodzina szlachecka herbu von *Sychowski*//*Schwichow*(*ski*), wywodząca się prawdopodobnie ze wsi *Świchowo* (zob.), nabyła cz. Robakowa od rodziny von Warszewskich, gdzie powstała omawiana miejscowość. Lit.: Kęsikowa, PMT II 139–40; Treder, PMT XIV 92–3; Klotzke, Parafia i kościół pod wezwaniem św. Wawrzyńca w Luzinie, 2002, 30. BCz/PS

Sycimin zob. **Sucumin**

Sycimino zob. **Sucumin**

Sycina zob. **Sycyna** (1, 2)

Sycinka zob. **Sycyna** (1)

Syciny zob. **Sycyn**

Sycowa Huta, wś, gdań., gm. Kościerzyna, 6 km na pld. od Kościerzyny: Huta stara *Zycowa* nazwana 1765 ASK XLVI 38, 19; *Sietzenhütte* 1772 Zeit XV 111; *Sietzenhütte* 1796–1802 MpSchröt IX; *Sietzenhütte* — *Sycehuta* (!) 1879 KętN 26; *Zycowa Huta*, mylnie *Sycehuta*, niem. *Sietzenhütte*, majątność 1895 SG XIV 703–4; *Zycowa Huta*, niem. *Sietzenhütte* 1921 Sk XI 33, 91; *Zycowa huta* (*Sicowa huta*, *Szklana huta*) 1923 Lor 117; *Zycowa-Huta* in. *Sycehuta* (*Sitzenhütte*) 1925 Krzep 137; *Sycowa Huta* 1952 UW 192; *Sycowa Huta*, -wej -ty 1982 WUN III 384; gw. dawniej *zicovohëta*//*zicova hëta*//*zəcova hëta* (*zəcovow hëta*, *sicovohëta*), później *zicovow xuta*, do *zicovi xutə*, *μucki*. — Dawniej *Zycowa*, później n. zestawiona *Zycowa Huta*. Pierwszy człón od nazw. właściciela i założyciela huty szkła w 1758 r. Gottlieba *Sietza* Zeit XV 111, człón drugi od ap. *huta*. Różnice w dźwięczności lub bezdźwięczności nagłosu spowodowane różnym — fonetycznym lub graficznym — przejściem nazw. właściciela. Okresowe n. *Sicowa huta*//*Sycehuta*, też *Szklana huta*. Lit.: Breza, PMT I 133. BCz

Sycowice, wś, ziel., gm. Czerwieńsk, 16 km na pln.-wsch. od Krosna Odrzańskiego: *Lewterstorff*

1499 CdB C II 443; *leuterstorff* (1510) CdB SB 140; *Leutterstorff* 1575, *Leutersdorf* 1644 CdSil XXIV 26, 29; *Leitersdorf*, *Leutersdorf* 1739 MpWielGlog; *Leitersdorf* 1782 Presb II 660; *Leutersdorf* 1807 MpNeumark V; *Leitersdf.* 1839 MpRey nr 94; *Leitersdorf* — *Sycowice*, -ic, *sycowicki* 1947 MPol XXVI nr 37; *Sycowice*, -wic 1982 WUN III 384. — Dawna n. niem. *Leutersdorf*, od n. os. *Leut(h)er* (: *Liuthari* < stwniem. *liut*, niem. *Leute* ‘lud, naród’) Gott 324 i ap. *Dorf*, stwniem. *thorf* ‘wieś’ DWB II 1277. W XVIII w. pojawia się forma *Leitersdorf*, może w wyniku adideacji do ap. *Leiter* ‘przywódca, przewodnik’, też ‘skala, drabina’ DWB XII 733–5. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sycowice*. PS

Sycowice zob. **Sycewice**, **Szyce** (2)

Syców, mto, kal.: circa *Syczowe* 1276 SUR IV 187; in *Syczow* 1286 SUR V 233; In *Syczow* 1295 CdSil VII/3, 281; *Syczow* sive *Wartinbergk* ok. 1300 CdSil XIV 61; *Wartenberg* 1313, *Warthinberch* 1323 Reg nr 3351, 4277; *Warthingberg* 1376, *Wartinberg* 1392 AndSchl 345, 399; *Wartinberg* 1418 CdSil I 108; *Wartmberk* 1517 AKČ VI 196; oppidum *Syczow* alias *Wartenberg* (1539) *Sommersberg* II 177; *Wartenberg* 1564 Urb III 129; *Warteberga*, *Warteberg* 1600 Schwenckfeld d2v; das Städtlein *Wartenberg* 1612 PolHSV 325; *Wartenbergae* 1687/88 J II 451; Schlos *Wartenberg* 1743 SNGŚI XIII 125; *Wartenberg*, oder *Polnisch-Wartenberg* ... vor Alters *Szychow* 1786 Büsching, Grosse... 626; *Wartenberg* 1787 Z VII 130; *Wartenberg* 1821 Rumpf III 272; *Polnisch Wartenberg*, *Syców* 1845 K 946; *Syców*, niem. *Polnisch Wartenberg* 1890 SG XI 733–4; *Wartenberg*, *Gross*, *Syców* 1900 Myc 49; *Gross Wartenberg* — *Syców*, -owa, *sycowski* 1946 MPol XXIV 44; *Syców*, -cowa 1982 WUN III 384. — Dawniej *Syczów* od n. os. *Sycz* (: *syczeć*, *syk*) lub *Syców* od *Syc* (: *syc* ‘skapiec’) SSNO V 264, z suf. -ów, nie można jednak wykluczyć, że forma *Syców* powstała w wyniku mazurzenia. Już od XIV w. równoległa n. niem. *Wartenberg*, od ap. *Warte* ‘straż, warta’ i *Berg* ‘góra’, od XVIII w. też z dodatkowym członem od przym. *polnisch* ‘polski’, później też *gross* ‘wielki’, dla odróżnienia od wsi *Deutsch Wartenberg*, dziś *Otyń*. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Syców*. Lit.: SNGŚI XIII

125; Moško, JPol LII 146; Büsching, Grosse Erdberschreibung XII, 1786, 626. PS

Sycyn, wś, poznań., gm. Oborniki, 6,5 km na płn.-wsch. od Szamotuł: de *Szczizino*, de *Szczizina* 1398 Lek I nr 2602, 2674; *Siczin* 1403 RWlkp I nr 814; de *Szczizyno* 1436 Koz III 290; *Syczewo* 1471, *Syczyno* 1493 SHGPn IV 757; *Szczizino* 1508, *Szczizyno* 1510 ASK I 3, 18v, 261v; *Szczizyno* 1510 NKs 38; *Syczyno* 1553, *Szczizino* 1563, *Szczizino* 1567, *Syczyno* 1576, *Syczyno* 1577 ASK I 5, 166, 233v, 324, 513, 710v; *Siczino* 1580 ŻDz XII 32; *Siczino* 1583 ASK I 4, 689; *Sicin* 1619 PPozn (Tab 2, 47); *Syczyno* 1674, *Syczyno* 1676 ASK I 68, 1186, 1370; *Syczyno* 1789 PPozn (Tab 6, 24v); *Syczyno* 1791 MpPerPn; *Syczyno* (1793) SG XI 734; *Syczyni* 1798 MpHopf VI; *Sizyn* 1798 HstB I 559; *Syczyn* 1802–03 MpGillyPr; *Syczyno* 1836 MpHey (Oborniki); *Syczyno* 1846 KsP 279; *Syczyn* al. *Syczyno* 1890 SG XI 734; *Syczyn* 1921 Sk X 57; *Syczyn*, -na 1982 WUN III 384. — Najstarsze zapisy nie pozwalają jednoznacznie określić pierwotnego brzmienia nazwy. Mogło to być zarówno *Syczyno*, jak i *Syczyno*, bądź *Sicino*, por. hasła *Siczyno* (1), *Syczyno* (2), *Syczyn*. Od początku zapisy dokumentują wanie rodzaj gramatycznego n. (-inoll/-in) oraz liczby (-iny). Efemerycznie występuje postać z suf. -ewo. Lit.: SHGPn IV 757; PPozn 296. PS

Syczyna (1), wś, biał., gm. Biała Podlaska, 12 km na zach. od Białej Podlaskiej: z *Syczynki* 1667, z *Szczynki*, z *Szczynki* 1690 RPodBL 20, 95, 98; Cerkiew *Szczynska*, ze Wsi *Szczynki*, Wies *Szczynka* 1726 APLub(35/95/0/5/101, k. 315, 316); *Syczyna* 1775 SHGPd(Tarpod); *Szczynka* 1776, *Szczyna* 1777 ASC(Biała Podl.-św. Anny, U-1774–85, k. 16, 21); *Syczyna* 1790 SHGPd(Tarpod); *Syczyna* 1795 MpPerPd; we Wsi *Szczynie* 1798 APLub(35/95/0/10/496, k. 20v); w *Szczynie* 1824, Wies *Szczynka*, w *Szczynie* 1826 APLub(35/95/0/10/496, k. 16, 23v); *Szczyna* 1827 Tabella II 216; *Syczyna* al. *Szczynka* 1890 SG XI 735; *Syczyna* 1921 Sk IV 46; *Syczyna*, -ny, *syczynski* 1966 UN 105, 30. — Pierwotnie *Szczynka*//*Szczynka*, od n. os. *Szczyn*//*Szczyn* RymSEN II 513 (od podstawy *sycz-*, por. stp. *syc* ‘skapiec’, pol. i brus. gw. *sycz* ‘sowa’; ‘człowiek ponury, milczący’ Słbgav V 59), z suf. -inoll/-ynka. Wariantywność c : cz dotyczyła też nazw. *Szczynski*//*Szczynski*,

por. [filiius] dominorum Michaelis et Agnetis *Szczynskich* 1773, *Agnes Syczynska* 1776 ASC (Biała Podl.-św. Anny, U-1755–73, k. 112, U-1774–85, k. 16). Później *Szczyna*, *Szczyna* z ucięciem sufiksального -ka; zmianę -cin- > -cyn- można wyjaśnić dysymilacją w miejscowniku, uogólnioną na formy pozostałych przypadków. IN

Syczyna (2), dziś *Szczyna-Kolonia*, *Szczyna Południowa* i *Szczyna Północna*, trzy wsi, rad., gm. Zwoleń, ok. 6 km na płd.-zach. od Zwolenia: *Szczyna* 1417, *Szczyna* 1418 Sand nr 754, 1930; *Szczyna* 1470–80 DB I 362; *Szczyna* 1529 LR 386; *Szczyna* 1564–65 Lusand 195; *Szczyna* 1569 ŻDz XIV 320; villae *Szczyna* 1602–04 Vis-Crac 350; *Szczyna* 1674 ASK I 69, 123v; *Szczyna* 1783–84 RejKor 387; *Szczyna* 1787 Spis 420; *Szczyna* 1791 MpPerSd; *Szczyna* 1827 Tabella II 216; *Szczyna* 1890 SG XI 734–5; *Szczyna* 1921 Sk III 55; *Szczyna*, -ny, *syczynski*, wś, *Szczyna-Kolonia*, -ny-nii, *Szczyna Południowa*, -ny -wej, *Szczyna Północna*, -ny -nej, trzy cz. wsi *Szczyna* 1970 UN 36, 21; *Szczyna*, -ny, wś, *Szczyna-Kolonia*, -ny-nii, przys., *Szczyna Południowa*, -ny -wej, *Szczyna Północna*, -ny -nej, dwie cz. wsi *Szczyna* 1982 WUN III 384; *Szczyna-Kolonia*, -ny-Kolonii, *Szczyna Południowa*, -ny -wej, *Szczyna Północna*, -ny -nej, *syczynski* 2015 DzU poz. 1636; gw. *syczyna*, -y, *syczki*. — Dawniej *Szczyna*, od n. os. *Szcya, por. *Szczyn*//*Szczyn* SSNO V 264, z suf. -ina. Wtórnie *Szczyna*; o zmianie -cin > -cyn zob wyżej. Według J. Nalepy n. ponowiona z hydronimu od ap. *syta* ‘woda miodowa’ SW VI 546, jednak n. płynącej tu rz. *Szczynka* ma dokumentację dopiero od XIX w. Współcześnie trzy wsi; człony drugie n. zestawionych od ap. *kolonia*, od przym. *południowy*, *północny* (związane z położeniem wsi). Lit.: KSand 195; NaSand 169–70; KopRad 299; TaszyckiRiSP I 27; BańMorf 86; Moško, JPol LII 146. IN

Szczynka zob. Syczyna (1)

Szczyno zob. Syczyn

Szczynska Wólka zob. Wólka Szeleżna

Szczycza zob. Szyce (2)

Szyce, wś, biał., gm. Nurzec-Stacja, 9 km na wsch. od Siemiatycz: *Szyce*, *Szyce Młynarze* 1799 APBiał(4/536/0/-/1, k. 2v, 7v–8); *Szyce Młynarze* 1815, *Szyce Młynarze*, *Szyce* 1825 APBiał(4/536/0/-/2, k. 11, 72, 76); *Μουζουνα-*

Syzecka Wólka

-*Сычу* 1878–86 Kond 195; *Moszczona Sycze*, wś i dobra 1902 SG XV/2, 357; *Syze* 1914 KdWR(Siemiatyze); *Syze* 1921 Sk V 2; *Syze*, -*czów* 1982 WUN III 384; gw. brus. *syčë*, -*ou*, *syčouski*. — Od n. os. *Sycz*, w l. mn., por. ze wsi Moszczonei ... Stephan *Sycz* ... Hryc *Sycz* 1662 AWAK XXXIII 521 (n. os. od podstawy *sycz-*, por. pol. i brus. gw. *sycz* ‘sowa’; ‘człowiek ponury, milczący’ Słbgav V 59, RymSEN II 513). Okresowo n. zestawione: *Syze-Młynarze*, z członem drugim od ap. *młynarz*, w l. mn., także *Moszczona-Syze*; o członie pierwszym zob. *Moszczona* (1). Utrwaliła się n. *Syze*. Lit.: Kond 195. IN

Syzecka Wólka zob. **Wólka Syzecka**

Syczewo zob. **Sycewo**

Syczów, wś, chełm., gm. Żmudź, 23 km na pld.-wsch. od Chełma: [*Syczów*] 1867 APLub (35/168/0/3/467); *Сычовь*, wś 1871 PKLub 104; *Syczów* 1877 Zin II 200; *Сычевь*, kol. 1877 SpisLub 79; wś *Syczów* 1888 SG IX 799; *Syczów* 1921 Sk IV 17; *Syczów*, -*czowa*, *syczowski* 1970 UN 108, 45; gw. *syčuf*, -*ova*, *syčoski*//*syčouski*. — Od n. os. *Sycz* RymSEN II 513, z suf. -*ów*, w rosyjskich spisach też -*ew*. Lit.: CzChełm 194. BCZ/PS

Syczów zob. **Syców**

Syczyn, wś, chełm., gm. Wierzbica, 18 km na pln. od Rejowca Fabrycznego: *Syczyn* (1419) ZDM V 222, fals.; de *Syczyn*, in *Syczyn* 1520 AWAK XIX 30; *Syczyn* 1564 ŻDz XVIII/1, 186; *Syczyn* 1574 Chełm 247, 170; *Syczyn* 1786 MpPerPd; *Syczyn* 1796 PerOpis I 157; *Syczyn* 1827 Tabella II 216; *Syczyn* 1839 MpKwat VI 9; *Syczyn* 1890 SG XI 737; *Syczyn* 1921 Sk IV 12; *Syczyn* 1952 UW 134; *Syczyn*, -*na*, *syczyński* 1970 UN 108, 38; gw. *syčyn*//*šyčyn*, -*na*, *syčyjski*//*šyčyjski*. — Od n. os. *Sycz*, z suf. -*in*. Lit.: CzChełm 194. BCZ

Syczyna zob. **Sycyna** (1, 2)

Syczynka zob. **Sycyna** (1)

Sydow zob. **Żydowo** (1, 3)

Sydowskae zob. **Żydowce**

Sydół, wś, rad., gm. Zwoleń, 4 km na pln.-zach. od Zwolenia: Fol. *Sudul* 1839 MpKwat V 6; *Сыдолъ* 1866 GPKP IV 7; Kolonia *Sudół*, вь Колонии *Судуль*, Kolonia *Sudul* 1868, Kolonia *Sudul*, вь Колонии *Судолъ* 1870 APRad (58/178/0/1/61, k. 29, 39; 63, k. 86); *Sydół* 1877

Zin II 200; *Sycyńska* czyli *Szeleżna Wólka*, z ... kolonią *Wólka Sudol* 1878 Gazeta Warszawska nr 97, 6; *Sydolo* (!), вь *Судолъ* 1888 APRad (58/178/0/1/81, k. 180); *Sydół*, wś i kol. 1890 SG XI 737; *Сыдуль* 1895, *Сыдуль* 1907 SpisRad 23, 31; *Sudół* 1913 WDeKoz I 195; *Sydół* 1921 Sk III 55; *Sudol* 1927 Mp-100(45-33); *Sydół* 1933 SkBy 1661; *Sudol* 1937 Mp-100(45-33); *Sydół* 1948 Ferski II 121; *Sydół* 1952 UW 118; *Sydół* 1963 Mp-25(Zwoleń); *Sydół*, -*dotu*, *sydolski* 1970 UN 36, 21. — Nazwa ponowiona z n. ter. *Sudół*, por. ... od miejsca zwanego *Szudol* ..., przez pola mianowane *Szudol* 1559 KopRad 132, ta od ap. *sudół* (zob. też wyżej n. m. *Sudół*). Zmiana *Sudół* > *Sydół* to wpływ zapisów cyrylickich (ros. *y* = pol. *u*); n. *Sudół*//*Sudul*, zapisywana po rosyjsku jako *Судуль*, została następnie przepisana na j. pol. z błędem jako *Sydół* i ponownie zapisana po rosyjsku z utrwaleniem błędu *Сыдуль*. Lit.: KopRad 129, 132. IN/PS

Sydżina zob. **Sidżina** (1, 2)

Sydżyna, wś, tarnob., gm. Rytwiany, 8,5 km na pln.-zach. od Połańca: in ... *Sydżynam* 1259 KMłp I 65; *Szerżyny* (!) 1573 ASK I 8, 616; *Schyzdżyny* (!) 1579 ŻDz XIV 226; *Schyzdżyny* 1581 ASK I 9, 568; *Schidżyny* 1591 ASK I 7, 669v; *Schydżyny* 1673 ASK I 69, 238; *Sydżyna* 1783–84 RejKor 309; *Sydżyna* 1791 MpPerSd; *Sydżyna duża*, *Sydżyna mała* 1827 Tabella II 217; *Sydżyny* 1877 Zin II 201; *Sydżyny* 1890 SG XI 738; *Sydżyny* 1902 Przew II 208; *Sydżyna* 1921 Sk III 132; *Sydżyna*, -*ny*, *sydżynski* 1970 UN 33, 52. — Nazwa niezupełnie jasna. J. Nalepa nie wyklucza, że to pierwotnie n. wodna, na którą wskazywałby suf. -*ina* (bardzo często występujący w n. w.) i którą łączy z psł. **sědb-*, ros. *sedój*, pol. *siedziwy*, dziś *sędziwy* ‘siwy’, może też *sivь* ‘siwy’ i *sinь* ‘siny’, ros. *siját* ‘świecić; lśnić, błyszczeć’. Przymiotnik ten brzmiał w istocie **xědb-*, w j. pol. jest kontynuowany przez *szady*. Może zatem pierwotnie n. brzmiała *Szedżina lub *Szedżyna, za czym, zdaniem Z. Babika, może przemawiać n. *Szedżyna*, cz. wsi Kłoda i pole (UN 33, 46) po przeciwległej stronie sporego lasu. Zapewne pierwotnie n. odnosiła się do lasu, później ponownie ją na obiekty położone w pobliżu. Od XVI w. występuje również forma pluralna *Sydżyny*, wskazująca na wielość obiektów. Człony odróżniające

n. zestawionych od przym. *duży, mały*. Lit.: Lehr-Splawiński, Onom IV 296–7; NalSand 174–5; KSand 199; BańMorf 86.

IN

Syffridi Villa zob. **Jaszów**

Syfridisdorf zob. **Radecz**

Sygatka zob. **Sygotka**

Sygatki zob. **Sygotka**

Sygda zob. **Staszowice** (1)

Sygiętka zob. **Sygotka**

Sygneczów, wś, krak., gm. Wieliczka, 4 km na pld.-zach. od Wieliczki: de *Sygneczow* 1720, *Segnicow* 1724, *Sygnecow*, *Sygneczow* 1728, *Segniców*, *Segnicow* 1733, *Sygneczow* 1777–85 Jaśkowiec, Stoczek; *Szezegtow* (!) 1779–83 MpMieg; *Sygneczow* 1802 Crusius III/2, 408; *Sygneczów* oder *Siegnieczów* 1846 Gazeta Lwowska nr 57, 1488; *Signeczów*, *Signieczów* ok. 1850 SGG I 348; *Sygneczów* 1855 MpKum; *Sygneczów* 1890 SG XI 738; *Sygneczów* 1921 Sk XII 39; *Sygneczów*, *-czowa*, *sygneczowski* 1963 UN 1, 88. — Nazwa z suf. *-ów*, od nazw. rodziny *Segnitz* (> *Segnic*, później *Segnicz*) pochodzącej zapewne z miejscowości *Segnitz* w Bawarii, mieszczan krakowskich, którzy otrzymali polskie szlachectwo lub indygenat, i z którymi związana jest ta miejscowość. Postaci na *Sieg-*, *Sig-* itd. to wynik różnych adaptacji do j. pol. Lit.: LKrak 146; Jaśkowiec, Stoczek (oprac.), Dokumenty metrykalne parafii wielickiej, <http://windaki.pl/metryki/>.

IN/PS

Sygotka, wś, częst., gm. Przyrów, 14 km na zach. od Koniecpolą: *Schigathka* (1465)XVI Matr III supl. nr 182; *Schiganthka* 1470–80 DB II 213; *Zagatska* (!) molendinum 1543 ASK I 1, 877v; *Sygatki* 1564 Lukrak II 29; *Schigatka* 1565 ASK I 97, 85v; *Siganthka* 1573, *Szigentka* 1576 ASK I 63, 381v, 123v; *Sigientka* 1578 ASK IV 37, 25; *Sigientka* 1581 ŻDz XIV 72; *Szygalka* (!) 1659–64 Lukrak 465; *Sygotka* (!) 1662, *Zygotka* 1673 ASK I 68, 57, 256; *Sygotka* 1680 Rej 169; *Cygotka* (!) 1748–49 SHGKrMat 297; *Sygotka* 1783–84 RejKor 283; *Sygotka* 1787 MpPerKr; *Sygotka* 1789, *Sygotka* 1790 SHGKrMat 297; *Sygatka* 1827 Tabella II 217; *Sygatka* 1890 SG XI 738; *Sygatka* 1921 Sk III 16; *Sygotka*, *-ki* 1982 WUN III 384; gw. *sygotka*, *-ki*, *sygoncki*. — Pierwotnie *Szygotka* (por. starsze zapisy z *Sch-*), efemerycznie *Szygotki* (l. mn.), wtór-

nie *Sygatka*, *Sygiętka* (nagłosowe *S-* to wynik mazurzenia). Nazwa niejasna, może w związku z czas. *szygać* 'rzucać; pobiec, pędzić jak strzała' SGPRei(kartoteka). Lit.: RKrak 163.

IN

Sykity zob. **Skitno**

Sykorschin zob. **Sikorzyno** (1)

Sykstyny, os., dawniej wś?, olszt., gm. Nakomiady, 12 km na pld.-wsch. od Kętrzyna: *Sextin* (1484) Kętl 468; Ballau od. *Sixtin*, maj. 1785 Goldb III 13, 194; *Sixtinen* — *Syxtyny* 1879 KętlN 181; Ballau, inaczej *Sixtin*, ob. Bałowo 1880 SG I 88, 89, 95; *Syxtyny* ... między *Syxtynami* 1882 Kętl 468; *Sixtin* — *Sykstyny*, folw. 1946 Ley I 59; *Sixtin* — *Sykstyny*, *-yn*, *sykstyński* 1949 MPol XXVII nr A-49; *Sykstyny*, *-tyn* 1982 WUN III 385. — Miejscowość istniała już w 1400 r. (Kętl 468). Nazwa utrwała nazw. odbiorców nadania z 1484 r. Jana i Andrzeja *Syxtynów*, w l. mn.; por. n. os. *Sykst* SSNO V 265 (spolonizowane im. chrześcijańskie z łac. *Xystus*, *Sixtus*, wtórnie analogia do łac. *sextus* 'szósty'). W postaci zmienionej wahanie *-i* : *-e-*, końcówka *-ø-*, *-en*. Lit.: GórnRWrm 214.

RP

Sykula, wś, włoc., gm. Włocławek, 6 km na pld.-wsch. od Brześcia Kujawskiego: *Schikula* 1424 Koch nr 3506; *Schykuly* 1489 Lupbrz 93; *Sicula* 1527 Vlad XI 37; *Sicula* 1557–66 ŻDz XIII 7; *Sykula* 1634 Rpodbrz 218; *Sykula* 1785 MpPerKu; *Sykula* 1827 Tabella II 217; *Sikula* 1839 MpKwat II 2; *Sykula* al. *Sykuły* 1890 SG XI 739; *Sykula*, folw. 1933 SkBy 1661; *Sykula*, *-hy* 1982 WUN III 385. — Od n. os. *Sykula* (: *syk*), por. Johanne dicto *Sicula* rectore ecclesie sancti Johannis Vladislaviensis SSNO V 75. Wieś była własnością kościelną, więc pochodzenie jej n. od nazw. rektora kościoła św. Jana w pobliskim Włocławku jest prawdopodobne. Okresowo występuje forma pluralna *Sykuły*. Lit.: SHGKu(materiały) 436.

UB/KS

Sykythen zob. **Skitno**

Sylamy zob. **Kawieczyno-Salamy**

Sylczno, wś, słup., gm. Parchowo, 16 km na wsch. od Bytowa: *Seltz* 1381 Zeit VI 40; *Selcz* 1414–38 GZ 123; *Sylczno* 1534 InwWłoc 113; *Sielczna*, wsi *Sielcznei*, z *Schielcznem* 1565 Lupom 93, 94, 92; *Sliezna*, *Silczna*, *Siliczno* 1570 ŻDz XXIII 263, przyp. 3; *Sielczno* 1583, *Szylczna* 1599 Font I–III 34, 463; *Sliczna* 1634 MK 180,

Sylwerynów

329v; Wieś *Siliczna* ... ze wsią *Siliczną* 1664 Font XXXII 271–2; *Silczno* 1686–87 Font XI–XV 835; *Siliczna* 1758 AGAD (Lustracje XVIII/13, k. 135); *Schültzen* 1796–1802 MpSchröt VIII; *Schülzen* — *Silczno* 1879 KętN 16; *Silczno*, niem. *Schuelzten* 1889 SG X 610; *Schülzen* 1912 Bär 107; *Sielczno*, niem. *Schülzen* 1921 Sk XI 27, 86; *Sielczno* 1967 SM 1022; *Sylczno* 1972 Mazur II 166; *Sylczno*, -na 1982 WUN III 385; gw. *sělčno* (*silčno*) Lor 91. — Pierwotnie zapewne *Sielc, zob. *Sielc* (1). Wtórnie *Sielczno* z dodatkowym suf. *-*ьn*-. Nazwa zniemczona jako *Schülzen*. Zapisy wykazują duże wahanie w postaciach n., współcześnie *Sylczno*. Lit.: Surma, PMT IX 56, 60. BCz

Sylwerynów, wś, piotr., gm. Paradyż, 15,5 km na pld.-zach. od Opoczna: *Sylwerów*, z *Sylwero*-wa 1837 APKiel(21/590/0/-/26, k. 291); *Sulwersow* (!) Hol. 1839 MpKwat III 5; *Sylwerów* 1849 APKiel(21/590/0/-/38, k. 5); Kolonia *Sylwerynów* 1854 DzUrż(G. Rad. nr 30, 530); *Sylwerów* 1866 APKiel(21/590/0/-/55, k. 126); *Сильвериновь* 1866 GPKP IV 17; *Sylwerów*, изъ *Сильверова* 1873, *Sylwerynow*, въ деревни *Сильвериновь* 1874 ASC(Żarnów, U-1871–74, k. 129, 198); *Sylwerynów* 1890 SG XI 739; *Sylwerynów* 1921 Sk III 98; *Sylwerynów*, -nowa, *sylwerynowski* 1969 UN 28, 53. — Pierwotnie *Sylwerów*, później *Sylwerynów*, od im. *Sylwer*, *Sylweryn* (: *Sylwester*), z suf. -*ów*. IN/PS

Symannen zob. **Szymany** (6)

Symanowka zob. **Szymanowo** (3)

Symbow zob. **Zębowo** (2)

Symenow zob. **Szymonowo**

Symken zob. **Szymki** (2)

Syman zob. **Siemón**

Symon zob. **Siemón**

Symonia, wś, sier., gm. Dalików, 9,5 km na pld.-zach. od Ozorkowa: de *Semune* 1391, *Szemuna* 1392, *Semuna* 1394 Łęcz II nr 3967, 4313, 4837; *Szemunya* 1399 Łęcz I nr 6187; *Szemunija* 1399 Łęcz II nr 6076; *Szemonya swynocha*, *Szemonya mediocris* 1511–23 ŁLB II 369; *Siemunia Sviniocha*, *Siemunia Lipowa* 1576 ŻDz XIII 124; *Siemunia* 1673, *Siemunia maior*, *Siemunia minor* 1674 ASK I 74, 602, 673; *Szymonice* 1783–84 RejKor 90; *Szymonia Lipowa*, *Większa Szymonia* 1788 Büsching XXII 132; *Szymoniec* 1793 MpPerŁęcz; *Siemonia* 1802–03 MpGilly-

Pr; *Siemonia* 1827 Tabella II 168; *Simonie* 1839 MpKwat II 4; *Siemonia*, os. 1889 SG X 556; *Siemonia*, kol. 1921 Sk II 51; *Simonia*, wś 1967 SM 1029; *Symonia*, -nii, *symoński* 1973 UN 47, 9. — Dawniej *Siemunie*, *Siemunia*, od n. os. *Siemun (: *Szymon*), z suf. *-*je*, *-*ja*. W n. poświęcone przejście -*oN*- > -*uN*-. Okresowo, w związku z podziałem wsi, n. zestawione z członami odróżniającymi od n. os. *Świnia* SSNO V 407, z suf. -*ocha* (por. też n. os. *Świnioch*), od przym. łac. *mediocris* ‘średni’, *minor* ‘mniejszy’, *maior* ‘większy’, pol. *lipowy*, *większy*. Efemerycznie forma w l. mn. oraz postaci od im. *Szymon* z suf. -*ice*, -*ec*. Od lat 70. XX w. *Symonia*, może z nawiązaniem do terminu *symonia* ‘świętokupstwo’. Lit.: SHGŁęcz II 97. KS

Symoniowice zob. **Smoniwice**

Symonsbrück zob. **Szymany** (4)

Sympno, wś zaginiona, wymieniona ze Szprudowem, Janiszewem, leżała koło Gniewu, gdań.: *Sziempnoho* (1245), *Sumpnow* (1279)1281, *Sympnowe* 1281 Perl 74, 62, 281; *Sympno*, *Signow* (!) 1283 Perl 311, 329. — Wieś była jedną z dziesięciu, które w 1233 r. zasiedlili mnisi z klasztoru w Oliwie. Nazwa trudna do odczytania i objaśnienia: można wyróżnić suf. -*owo*, -*ów*. BCz/RP

Synaki zob. **Tymianki-Synaki**

Sydykowszczyzna, cz. wsi Kazuń Polski, dawniej wś, warsz., gm. Czosenów: *Сендыковицизна* 1866 GPKP I 1; *Sydykowszczyzna* 1877 Zin II 201; *Markowszczyzna* ... tworzy jedną całość z wsią *Sędykowszczyzną* 1885 SG VI 131; *Sydykowszczyzna* 1902 Przew II 208; *Sydykowszczyzna* 1918 KdwR(Modlin); *Sędykowszczyzna* 1921 Sk I 187; *Sydykowszczyzna* 1934 Mp-100(39-31); *Sydykowszczyzna*, -ny, *sydykowszczyński*, wś 1971 UN 132, 7; *Sydykowszczyzna*, -ny 1982 WUN III 385. — Od ap. *sędyk*//*sydyk* ‘pełnomocnik wyznaczony przez wierzyteli masy upadłości do pilnowania ich praw i reprezentowania ich oraz zarządzania majątkiem upadłego; adwokat, doradca prawny gminy, banku, kolei’ SW VI 540, z suf. -*owszczyzna*. Współcześnie z uproszczeniem grupy -*wszcz*- > -*szcz*- w części sufiksальной. Lit.: Safarewiczowa, -izna 50. UB

Synkowce, wś, biał., gm. Nowy Dwór, 11,5 km na pld.-wsch. od Dąbrowy Białostockiej: наместничокъ пана Есифа Халецкого

Сынковский 1541 AWAK XVII 391; *Syrakowce*, między Talkami i *Syrakowcami* 1784 DekGr 104, 106, 109; *Sienkowce* 1808 MpTex V; *Сеньковцы* 1866 SpisGrod 381; *Sienkowce* 1889 SG X 562; *Synkowce* 1921 Sk V 76; *Synkowce* 1933 SkBy 1661; *Synkowce*, -wiec 1982 WUN III 385. — Pierwotnie zapewne *Sienkowce*, od n. os. *Sienko* SSNO V 65 (: cerk. *Symeon*, pol. *Siemion*), z suf. -owce. Następnie przejście -eN- > -yN-, może wsparte adideacją do ap. *synek*. Wariant *Syrakowce* raczej zniekształcony, może pod wpływem n. pobliskiej wsi *Syruciowce* (dziś *Sieruciowce*). IN

Synogać, wś, koniń., gm. Wierzbinek, 4 km na pñ. -wsch. od Sompolna: *Szwynagacz* 1408 Koz V 380; *Swynagacz* 1489 Lupbrz 145; *Szwiniagacz* 1527 Vlad XI 45; *Swinogacz* 1557–66 ŻDz XIII 30; *Swinogacz* 1598 Vlad XXI 66; *Swinogac* 1634 Rpodbrz 160; *Swinogac* 1674 Rpog 160; *Siniogac* 1785 MpPerKu; *Synogać* holendry 1827 Tabella II 217; H. *Synogać* 1839 MpKwat II 3; *Synogać* 1890 SG XI 744; *Synogać*, -ci, *synogacki* 1971 UN 182, 41. — Pierwotnie *Świnia Gać*, *Świn(i)ogac*, od przym. *świni* ‘związany ze świnią’ i *ap. gać* ‘grobla, droga umocniona faszyną’ Sstp II 374 (wś leży nad Notecią), wtórnice w formie złożenia. Dzisiejsza postać *Synogać* jest wynikiem eufemizacji. Lit.: SHGKu(materiały) 436. UB/KS

Synowice, wś włączona do Gowarzewa, pozn., gm. Kleszczewo: *Silnowicze* 1387 RWlkp I nr 26; *Sylnowycze* 1423 NKs 54; *Schylnowicze* 1423, *Sylnowo* 1424 RWlkp I nr 1156, 1168; *Sylnowicze*, *Sylnowice* 1427 SHGPn IV 758; *Silnowicze*, *Sylnowicze* 1432 RWlkp I nr 1539; *Szylnowicze* 1475, *Szylnowycze*, *Silnowycze* 1501 SHGPn IV 758; *Szylnowycze* 1508, *Szilnowicze* 1509 ASK I 3, 21v, 63; *Sylnowicze* 1510 NKs 54; *Synowycze* 1553 ASK I 5, 168v; *Szinowicze*, *Synowicze*, *Synowice* 1556 SHGPn IV 758; *Sinowice* 1580 ŻDz XII 37; *Synowice* 1619 PPozn(Tab 2, 52v); *Sinowice* 1676 ASK I 68, 1377; *Sienowice* folwark 1783–84 RejKor 818; *Sianowice* 1789 PPozn(Tab 6, 278v); *Sianowice* 1791 MpPerPn; *Synowice* 1798 HstB I 604; *Synowice* 1802–03 MpGillyPr; *Synowice*, wś 1821 Rumpf III 180; *Synowiec*, folw. 1846 KsP 353; *Synowice*, niekiedy *Synowiec*, folw. 1890 SG XI 744; *Synowice*, folw. 1902 MycPn 150; *Synowice*, os. 1933 SkBy 1661; gw. *śinuvice*, -vic, *śinuwicki*. — Pier-

wotnie *Silnowice, od n. os. *Silny, por. *Silnisz* SSNO V 75, nazw. *Silny* RymSEN II 424 (: *sila*, *silny*), z suf. -owice, efemerycznie w XV w. też -owo. W połowie XVI w. doszło do zmiany *Silnowice* > *Sinowice*, *Synowice* w wyniku uproszczenia grupy -ln- > -n- oraz adideacji do przym. *siny* lub ap. *syn*. Pod koniec XVIII w. notowane też formy *Sienowice*, *Sianowice* powstałe być może przez adideację do ap. *siano*. W XIX w. notowana postać *Synowiec* z wymianą suf. na -ec (por. też ap. *synowiec*). Lit.: SHGPn IV 758–60; PPozn 274. PS

Synowice zob. **Karczów** (1)

Synwald zob. **Chelstów**, **Chelstówek**

Sypanica, wś, elbl., gm. Prabuty, 5 km na pñ. -zach. od Prabut: *Sypenyyn* 1242 Ger 157; inter villas Prutenicas ... nominatur *Sypenyyn* ... *Sypanicz* 1253 SRP V 422; plebanus in *sypenitz* 1303 UBP 35; *Sypanicz* 1323 PrUr II 311; an illa sit *Sypanicz* 1353? PrUr V 113; *Sypanicz* 1366, *Seyppnicz* ... *Seipnicz* 1386, *Sypanicz* 1388, *Sypanicz* 1394 UBP 100, 123, 133, 148; *Scheipnitz* 1789 Goldb II 199; *Scheipnitz* 1796–1802 MpSchröt XVI; *Scheipnitz* ok. 1845 MpRey nr 32; *Scheipnitz* — *Sypanica* 1879 KętN 102; *Sypanica*, niem. *Scheipnitz* 1890 SG XI 745; *Scheipnitz* — *Sypanica*, -y, *sypanicki* 1948 MPol XXV nr 14; *Sypanica*, -cy 1982 WUN III 385; gw. *śipnice*, -ic, *śipnicki*. — Prus. n. **Šipenīn(a)s*, potem *Šipanītis, por. sambijską n. os. *Sypayne*, lit. *Sip-āiliskis*, prus. n. os. *Sype*, *Po-sippe* TAP 79, 92, lit. *Šipas*, *Šipaitis* (: *šypa* ‘ktoś, kto zawsze się naśmiewa’) Zinkevičius 206, *šypenis* ‘uśmiech’. Nazwa uległa polonizacji jako *Sypanice*, współcześnie *Sypanica* poprzez adideację do czas. *sypać* i n. os. *Sypanīl/*Sypania, por. *Sypa*, *Sypi-an*, *Sypień* RymSEN II 515. Lit.: Hława. Z dziejów miasta i powiatu, 1972, 257–8; Ger 157; Kauf 85, 89, 207, przyp. 2; Siciński, OSG VIII 75; Górniewicz, PMT IV 156–7; PrzybBałt 287. RP

Sypice, wś zaginiona, leżała koło Łykoszyna, w okolicy wsi Bełżec, zamoj.: *Szypice* (1411)1596 ZDM V 122; in villa *Sypicze* 1448, de *Szypycza* 1469, de *Sipicze* 1494, de *Sipicze* ... ville *Sipicze* 1495 AGZ XIX nr 1791, 1918, 2332, 2410. — Od n. os. *Sypa* SSNO V 267, z suf. -ice, wyjątkowo -ica. Lit.: CzChelm 71, 75, 95, 126, 194. BCz

Sypień, wś, skiern., gm. Nieborów, 10 km na wsch. od Łowicza: *Sipini* (ante 1429)1456 MK

Sypin

3, 131 (tu?); *Sippen* 1444 MK 336, 40; *Schypyen* 1473 MK 5, 32; *Sypyen* 1496 ASK I 48, 51v; *Sypyen* 1511–20 ŁLB II 270, 271; *Shypyen* 1534, *Sipien*, *Sipieni* 1552, *Sypieny* 1553, *Szipien* 1564, *Szypien* 1565, *Sypien* 1573 ASK I 48, 183, 273v, 274, 386v, 420v, 456; *Sipien* 1579 ŻDz XVI 141; *Sypien* 1662, *Szypin* 1673, *Sypień* 1674 ASK I 70, 1013, 1022v, 1040; *Sypien* 1783–84 RejKor 102; *Sypien* 1792 MpPerRw; *Sypień* 1827 Tabella II 217; *Sypin* 1839 MpKwat III 4; *Sypień* 1890 SG XI 746; *Sypień*, *-pienia*, *sypieński* 1973 UN 44, 31. — Od n. os. *Sypien*//*Sypień* SSNO V 267 (: stp. *sypień* ‘naczynie do przesypywania i przelewania (zwłaszcza piwa)’ Sstp VIII 525), z suf. *-jъ. Nie można wykluczyć pochodzenia od ap. *sypen (< *супѣнь) ‘piasek’, zaświadczonego w ukraińskim w znaczeniach ‘syпки piasek’, ‘mie-lizna’ (Jurk 132). PS/UB

Sypin, wś, płoc., gm. Piątek, 12,5 km na pń.-wsch. od Ozorkowa: *Schypyno* 1511–23 ŁLB II 410; *Sipino* 1576 ŻDz XIII 60; *Sypien* 1783–84 RejKor 213; *Sypien* 1793 MpPerŁęcz; *Sypień* 1827 Tabella II 217; *Sipin* 1839 MpKwat III 4; *Sypin* 1890 SG XI 746; *Sypin* 1921 Sk II 57; *Sypin*, *-na*, *sypiński* 1972 UN 43, 42. — Od n. os. *Sypa* SSNO V 267, z suf. *-ino*, wtórnje *-in*. W formie *Sypień* doszło do obniżenia artykulacji oraz zmiękczenia w wygłosie lub nawiązania do n. os. *Sypień* SSNO V 267. Lit.: SHGLęcz II 237. KS

Sypino zob. **Sepno** (2)

Sypitki, wś, suwal., gm. Kalinowo, 15 km na pld.-wsch. od Elku: *Schipitchen* (1483) KęTL 455; [*Sypitki*] 1555, 1579 BiałKol 104, przyp. 253; *Spytki* (!) 1795 MpPerPd; *Sypitken* 1796–1802 MpSchröt XVIII; *Sypitkin* 1839 MpKwat VI 4; *Sypytki*, *-i* (!) ok. 1859 SzcześTeka 151; *Sypitken* — *Sypitki* 1879 KęTN 164; *Sypitki* 1890 SG XI 746; *Vierbruecken*, *Sypitken* 1938 Unger 143, 150; *Sypitki* — *Vierbruecken* 1938, *Sypitken* 1941 Choj 130; *Vierbruecken* 1838(!), *Sypitken* — *Sypitki* 1946 Ley I 128; *Vierbrücken* — *Sypitki*, *-tek*, *sypitecki* 1946 MPol XXV nr 142; *Sypitki*, *-tek* 1982 WUN III 385. — Nazwa raczej lit. **Sipītik-*, z suf. *-īt-*, *-ik-* (por. objaśnienia pod *Sypanica*), utrwała nazw. odbiorcy nadania z 1483 r. Jakuba *Sypitko*. Nazwa os. może być też genetycznie pol., od bliżej nieokreślonego apelatywu (GórnRWrm 211). W 1938 r. urzędowa zmiana n. na niem.

Vierbrücken. Po 1945 r. ustalono n. *Sypitki*. Lit.: Elk. Z dziejów miasta i powiatu, 1970, 71, 83, 100, 179, 186, 193, 303; PrzybBalt 287; BiałPrzem 43–4, 51–2, przyp. 139, 59; BiałKol 85, 91–3, przyp. 141, 107, 109. RP

Sypnie, dziś *Sypnie Nowe* i *Stare Sypnie*, dwie wsi, biał., gm. Grodzisk, 15 km na pld.-wsch. od Ciechanowca: sióło *Sypnie* (1563) ŻDz XVII/2, 39, 134, 192; *Sipnie*, *Sipniów* 1580 ŻDz XVII/1, 69; z *Sypniow* 1676 CzRkps nr 1099; *Sypnie* 1793 SHGPd(Regof 7); *Sypnie* 1795 MpPerPd; *Sypnie* 1878–86 Kond 195; *Sypne* (!), wś i dobra 1890 SG XI 746; *Сыпне*, dobra 1905 Kond 195; *Sypnie*, wś i folw. 1921 Sk V 20; *Sypnie* 1952 UW 167; *Sypnie Stare*, *Sypnie Nowe* 1962 SkBiał 146; *Nowe Sypnie*, *-wych -ni*, *Stare Sypnie*, *-rych -ni* 1981, 1982 WUN II 576, III 319; gw. *sypnie stare*, *sypnie nowe*, *-ni -yx*, *sypniowski*. — Od n. os. *Sypień* SSNO V 267 (: *sypień* ‘naczynie do przesypywania i przelewania, zwłaszcza do przelewania piwa’ Sstp VIII 525), w l. mn. Człony odróżniające n. zestawionych od przym. *nowy*, *stary*. Lit.: Kond 195. IN

Sypniew zob. **Sypniewo** (1)

Sypniewko (1), os. nieistniejąca, koło Sypnie-wa, bydg., gm. Więcbork: *Sipnyewo*, *Sipnyewko* 1558 MKI(NG 18, 113); *Sypniewko* (1603) TekiDw(384, nr 165 Inscr.). — Od n. sąsiedniej wsi *Sypniewo* (1), z suf. *-ko*. PS

Sypniewko (2), wś, pil., gm. Jastrowie, 13 km na pld. od Bornego Sulina: [*Neu-Zippnow*] 1819 SchDK 302; *Neu-Zippnow* 1827 AmtStettin 122; *Neu-Zippnow* 1849 AmtMar 58; *Neu Zippnow* 1885 GemLex II 176; *Sypniewo Nowe*, niem. *Neu Zippnow* 1890 SG XI 748; *Neu Zippnow* 1912 Meyers II 306; *Neu Zippnow* — *Sypniewko*, *-ka*, *sypniewecki* 1948 MPol XXV nr 14; *Sypniewko*, *-ka* 1982 WUN III 385. — Nazwa niem. *Neu Zippnow* od n. m. *Zippnow*, dziś *Sypniewo* (3), z członem odróżniającym od przym. *neu* ‘nowy’. Miejscowość powstała ok. 1817 r., osadzono w niej Niemców powracających z Rosji (Töppen 368, HWał 346). Nazwa *Sypniewo Nowe* stanowi raczej tłumaczenie n. niem. przez autorów SG. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sypniewko*. Lit.: Töppen, Historisch-comparative Geographie von Preussen, 1858, 368. BCz/PS

Sypniewo (1), wś, bydg., gm. Więcbork, 10,5 km na zach. od Więcborka: de *Sypniewo*

(1380)1415, de *Sypnew* (1381)XV KW III 493, 504; *Zyphenow* 1410 Koz V 383; de *Sypnyewo* 1426 KW V 441; *Czypniewo* 1435 SFl 293; *Sipniewo* 1446, *Sypniewo* 1457 Koz V 383; Parochia *Sypnyewo* 1511/12 VisitGn 333; *Sipnyewo*, *Sipnyewko* 1558 MKI(NG 18, 113); *Sypniewo* 1578 ŻDz XII 173; *Sypniewo* 1673 ASK I 74, 106v; *Sipniewo* 1695 MKI(K 15, 73); *Sypniewo* 1732 MKI(Tab 42, 28); *Sypniewo*, wś 1890 SG XI 746; *Sypniewo*, -wa, *sypniewski* 1971 UN 184, 15. — Od n. os. *Sypien*//*Sypień* SSNO V 267 (: stp. *sypień* ‘naczynie do przesytywania i przelewania (zwłaszcza piwa)’ Sstp VIII 525), z suf. -ewo. Forma *Cypniewo* powstała pod wpływem niem. postaci substytucyjnej *Zippnow*. Zdaniem K. Kołatki od stp. *sypien* ‘wielki drewniany lej, przez który sypano zboże’ (autor nie podaje źródła znaczenia), jednak budowa słowotwórcza nazwy, a także dobrze poświadczona n. os. przemawia za pochodzeniem odantroponimicznym omawianej nazwy. Lit.: Kołatka, Ojkonimy świadectwem (...) dziedzictwa Krajiny, [w:] Nazwy terenowe i miejscowe w przestrzeni fizycznej, red. A. Gałkowski, R. Gliwa, 2016, 194. PS

Sypniewo (2), wś, ostroł., gm. Sypniewo, 14,5 km na pñ.-zach. od Różana: de *Sipniewo* 1406 HMil 106; *Sipniewo*, *Sipniewo* (1420)1456 MK 3, 65v; *Szippniewo* 1457 AS I 150; *Sypnyewo* 1464 SHGMz(Ep. 9, 97v); *Sypnyewo* (1491) SHGMz(ADP 386); *Sipniewo* 1582 ŻDz XVI 387; Villa *Sypniewo* 1674 ASK I 66, 806; *Szypniewo* 1783 MpPerMz; *Sypniewo* 1808 MpTex VIII; *Sypniewo* 1827 Tabella II 217; *Sypniewo* 1839 MpKwat IV 2; *Sypniewo*, wś i folw. 1890 SG XI 746; *Sypniewo Włościańskie*, *Sypniewo Nowe* 1921 Sk I 78; *Sypniewo* 1952 UW 15; *Sypniewo*, -wa, *Nowe Sypniewo*, -wego, -wa, *sypniewski*, dwie wsi 1971 UN 129, 44; *Sypniewo*, -wa 1982 WUN III 385. — W XX w. dwie wsi: *Sypniewo*, obocznie *Sypniewo Włościańskie*, i *Sypniewo Nowe*//*Nowe Sypniewo*, dziś *Kolonia Sypniewo*, kol. XXI PRNG, nienotowana w wykazach urzędowych. UB

Sypniewo (3), wś, pil., gm. Jastrowie, 15 km na zach. od Jastrowia: *Nalęcz sive Sypniewo* 1570 Koz II 500; *Zipnow* 1618 MpLub; *Sypniewo* 1622–24 PPozn(Tab 1, f. 104); *Cypniewo* (1641) SG XI 747; *Zipnow* 1789 MpGillyPom; *Sypniewo* (*Cyp-*

niewo, *Zyppnow*, *Nalęcz*, *Zionow*, *Zippenow*, *Zippnow*) 1886 CalWał 51; *Sypniewo*, niem. *Zippnow* 1890 SG XI 747; *Zippnow* 1909 MpMbl(2565); *Zippnow* — *Sypniewo*, -wa, *sypniewski* 1946 MPol XXV nr 142; *Sypniewo*, -wa 1982 WUN III 385. — Dawna n. *Nalęcz* od n. herbu *Nalęcz*, którym pieczętowali się Górkowie. Przywilej lokacji Sypniewa wydał w 1570 r. starosta walecki Andrzej Górka herbu *Nalęcz*. Oboczna n. *Sypniewo*, od n. os. *Sypień*, z suf. -ewo. Forma *Cypniewo* powstała pod wpływem niem. postaci substytucyjnej *Zippnow*. Po 1945 r. ustalono urządowo n. *Sypniewo*. Lit.: HWał 346; PPozn 200, 296. BCz

Sypniewo (4), wś, pil., gm. Margonin, 4 km na pñd. od Margonina: *Sypniewo* 1462 KsgPoz 6, 29; *Sypnyewo* 1510 NKs 84; *Sipniewo* 1577 ŻDz XII 187; *Sypniewo* 1618–20 PKal 253; *Sypniewo* 1673 ASK I 74, 90v; *Sippniewo* 1789 Goldb II 229; *Sypniewo* 1796–1802 MpSchröt XX; *Sypniewo* 1890 SG XI 748; *Seeort* 1905 GemLex V 68; *Seeort* (fr. *Sypniewo* u. Wittkowitz) 1912 Meyers II 792; *Sypniewo*, niem. *Seeort* 1921 Sk X 9, 158; *Sypniewo*, -wa, *sypniewski* 1967 UN 75, 14; gw. *sypńewo*, -va, *sypńeski*. — Dawniej *Sypniewo*. Nazwa niem. *Seeort* (od ap. *See* ‘jezioro’ i *Ort* ‘miejsce, miejscowość’ — wś znajduje się nad Jez. Margonińskim) została wprowadzona urządowo na oznaczenie miejscowości powstałej z połączenia Sypniewa i Witkowic (por. „Gminy Witkowice i Sypniewo połączone w jedną i nadano im przezwisko kulturowe *Seeort*” 1905 Wielkopolanin nr 63, 3). PS

Sypniewo (5), wś włączona do wsi *Miodusy* (1), płoc., gm. Gozdowo: *Sipnyewo* 1492 SHGPł 296; *Sypnyewo*, *Sipnyewo* 1513 AC III nr 368, 369; *Sypnyewo maior* 1552 ASK I 41, 610; *Sipniewo* 1578 ŻDz XVI 30; *Szypniewo* 1662 ASK I 72, 409; *Sypniewo* deserta 1783–84 RejKor 415; *Sypniewo* 1962 Mp-25(Sierpc); *Miodusy-Sypniewo* 1970 Mp-50(252.3); *Miodusy-Sypniewo* 2006 Mp-50(N-34-112-C,D). — W XVIII w. wś już była niezamieszkała. Nie była notowana w źródłach z XIX w., pojawia się jednak na mapach współczesnych jako *Sypniewo* i *Miodusy-Sypniewo*; o członie pierwszym zob. *Miodusy* (1). Lit.: SHGPł 296. UB

Sypniewo (6), cz. Poznania, dawniej wś: *Sypniewo* 1830 APPozn(53/3290/0/5/3, k. 1); *Sypnie-*

Sypniewo

wo 1846 KsP 344; *Sypniewo* 1890 SG XI 748; *Sypniewo* 1902 MycPn 119; *Sypniewo*, wś 1921 Sk X 74; *Sypniewo*, -wa 1966 UN 96, 6. — Od nazw. rodziny *Sypniewskich*, właściciele majątku Piotrowo, do którego należała miejscowość (KsP 344, Koz III 291). Rodzina ta wywodzi się prawdopodobnie ze wsi *Sypniewo* (4). Autorzy NGPozn nie brali pod uwagę tych informacji i wywodzili n. od n. os. *Sypień*. Lit.: NGPozn 115. PS

Sypniewo zob. **Górki-Sypniewo**

Sypniewo Nowe zob. **Sypniewko** (2), **Sypniewo** (2)

Sypniewo Włościańskie zob. **Sypniewo** (2)

Sypów, wś, kiel., gm. Działoszyce, 6,5 km na pñ.-wsch. od Działoszyce: *Sypow* 1783–84 Rej-Kor 350; Folwark *Sypow* 1791 MpPerSd; *Sypów* 1902 Przew II 209; *Sypów* 1921 Sk III 102; *Sypów*, -powa, *sypowski* 1966 UN 22, 25. — Od n. os. *Syp* (por. *sypać*, też ukr. im. *Osyyp*) RymSEN II 515, z suf. -ów. Lit.: KopKiel 202. IN

Sypytki zob. **Krasnodęby-Sypytki**

Syradzice zob. **Seredzice**

Syrau zob. **Surowa** (2)

Syreyn zob. **Surajny**

Syringe zob. **Strumiennie** (2)

Syrkowice, wś, kosz., gm. Karlino, 7 km na pñ. od Karlina: *Surkowic* (1227) PU I 302; villas ... *Surakowe* 1267 PU II 188; *Zurecow*, *Zurcow* 1310 PU IV 443; *Surekowe* 1311 PU V 16; Merten *Czurekow* 1409 Sello 31; *Zurckow* 1628, *Zürckow* 1756 KIKr 334, 361; *Zürckow* 1784 Brüg II 612; *Zierchow* (!) 1779–85 RzDuma I 84; *Zürckow* 1789 MpGillyPom; *Zürckow* 1804 KIKr 467; *Zürckow* 1843 MpRey nr 29; *Zürckow* 1888 GemLex 132; *Zürckow* — *Syrkowice*, -ic, *syrkowicki* 1948 MPol XXVI nr 59; *Syrkowice*, -wic 1982 WUN III 385. — Dawna n. *Szurkowice*//*Żurkowice*, od n. os. *Szurek*//*Żurek* SSNO V 336, z suf. -owice, potem -ów. Do n. os. por. *szur*, *szar* 'rząd, szereg' SEBr 558, 540 i *zur*, *zurek* SEBr 757. Nazwa zniemczona jako *Zürckow*. Po 1945 r. ustalono urzędowo postać *Syrkowice*. Lit.: TrautmElb I 85; Siciński, OSG VIII 75; RzDuma I 84; Sello, Geschichtsquellen des burg- und schlossgesessenen Geschlechts von Borcke, Bd. II, 1901, 31. BCz

Syrnice zob. **Serniki**

Syrnicka Wola zob. **Wola Sernicka**

Syrniki zob. **Serniki**

Syrocek zob. **Serock** (2)

Syrocko zob. **Serock** (2)

Syrocskie zob. **Srock**

Syroczsko zob. **Srocko** (2)

Syroczyn zob. **Seroczyn** (2, 3)

Syroczynno zob. **Seroczyn** (1, 2, 3), **Sroczyn**, **Strękowo**

Syroki zob. **Sroki** (2)

Syrokomla zob. **Janowiec** (2)

Syrosko zob. **Srock**

Syroslaw zob. **Sierosław** (1, 2, 3)

Syroslawice zob. **Sierosławice** (2, 3)

Syrozlaw zob. **Sierosław** (1)

Syruciowce zob. **Sieruciowce**

Syry, wś, lub., gm. Kamionka, 15 km na pñ.-zach. od Lubartowa: *Serowa Wola* 1580 RPob-Lu 742v; *Wola Serowa* ... ze wsi *Woley Serowey* 1626 RPobLu 21; *Wola Serowa* seu *Sery* ok. 1668, *Wola Serowa* seu *Sery* 1673 RPdm 163, 185; *Sery* 1674 RPgl 78; *Sery* 1676 ŻDz XV 42a; *Syry* 1738–39 WPar 101; *Syry* 1787 Spis 439; *Syry* 1827 Tabella II 217; *Syry* al. *Sery* 1890 SG XI 750; *Syry* 1921 Sk IV 58; *Syry*, *Syr*, *syrski* 1969 UN 113, 21. — Dawniej *Serowa Wola*//*Wola Serowa*, od n. os. *Ser (por. n. os. *Syrek*, *Serek* SSNO V 267, stp. i gw. ap. *syr*, *ser* (od XV w.) SEBr 541–2) i ap. *wola*. Wtórnie elipsa członu *Wola* i pluralizacja nazwy. We współczesnej postaci nawiązanie do stp. i gw. ap. *syr*. Lit.: SHGLu IV 139; KosLu 73. IN

Syrynia, wś, kat., gm. Lubomia, 10 km na pñ.-zach. od Wodzisławia Śląskiego: *Syrina* 1303, *major Syrena* 1305 Reg nr 2743, 2824; *Serin* 1413 CdSil XXXIII 104; z *Syrynie* (1479) XVI, na *Syryni* (1482)XVI CdSil VI 106, 115; *Syrina* (1531)1625, *Syryna* (1531)XVIII SMDŚ IV 410; *Syryny* u. *Seryn* 1567 Urb I 234; in *Syrena* 1652, in pago *Serenia* ... duae villae Polonicali possessae iure, videlicet *Syrina Maior* et *Buc-kaw* ... in villa, quae vulgo *Syra Maior* dicitur 1679, in pago *Maiori-Syrenia*, *Syrenia* 1687/88 J II 5, 132, 133, 460, 461; *Syrin*, P[olonice] *Syrynia* 1736 MpWielRat; *Syrim* 1743 SNGŚI XIII 125; *Sirinn* 1779 Büsching XIII 307; *Sirien* 1784 Z III 168; *Syrin* 1818 Herschel 254; *Syrinn* 1821 Rumpf III 180; *Syrin*, auch *Sierin* 1830 Kn 769; *Syrin* auch *Sierin*, *Syryn* oder *Sérin* 1845 K 673; *Syrin*, poln. *Syrynia* 1902 DrzOS II 45; *Syrynia*

(*Syrin*) 1922 DzUŚI nr 13, poz. 43; P. *Syrynia* 1933 Mp-100(48-26); *Syrynia*, -ni 1982 WUN III 385. — Od kontynuantu psł. *syръ ‘surowy, nie obrobiony, niedojrzały, świeży, mokry’, por. czes. *syry* ‘zimny i wilgotny, surowy’ SEBor 587, z suf. -*ynia*, też -*ina*. Okresowo z członem od łac. *maior* ‘większy’ dla odróżnienia od sąsiedniej wsi *Syrinka* (zob.). Nazwa zgermanizowana jako *Syrin*. Lit.: SNGŚI XIII 125; Borek, Słowistyczne studia językoznawcze, 1987, 65–8. PS

Syrinka, kol., dawniej wś, kat., gm. Gorzyce, 10 km na zach. od Wodzisławia Śląskiego: *Syrinka* (1531)1625 SMDŚ IV 410; [wüst *Syrinka*] 1539 Weltzel 115; ex villa *Srenka* 1679, *Syrenka* 1687/88 J II 134, 461; *Syrinka* 1736 MpWielRat; *Syrinka* 1818 Herschel 254; *Syrinka* 1845 K 42; *Syrinka*, poln. *Syryńka* 1902 DrzOS II 45; *Syryńka* 1920 PrusŚG 74; *Syryńka*, -ki, wś 1982 WUN III 385; *Syryńka*, -ki 2015 DzU poz. 1636. — Od n. m. *Syrynia*, z suf. deminutywnym -*ka*. Miejscowość istniała prawdopodobnie już w XIV w., o czym może świadczyć łac. n. *Maiores Syrena* z 1305 r. (zob. *Syrynia*), być może dyferencyjna względem n. *Minor Syrena. Lit.: SNGŚI XIII 125; BorGŚI 219; Weltzel, Geschichte des Ratiborer Archipresbyterats, 1885, 115. PS

Sysdroy zob. Nowy Zyzdrój

Sysdroyofen zob. Zyzdrojowy Piecek

Sysdroywolla zob. Zyzdrojowa Wola

Syseród zob. Młodnik

Syski (1), wś, piotr., gm. Mniszków, 12,5 km na pñ.-wsch. od Sulejowa: Zaiączkow *Szyszki* 1821, Kolonia *Szyszki* 1822 ASC(Sławno, Z-1821, k. 28; U-1822, k. 13); Hol. *Syski* 1839 MpKwat III 5; *Szyszki* 1840, *Syski* 1843 ASC(Sławno, U-1835–49, k. 65v, 86v); *Сыцку* 1866 GPKP IV 15; *Syski* 1877 Zin II 201; *Syski* 1890 SG XI 750; *Syski* 1933 SkBy 1662; *Syski*, -sek, *sysecki* 1969 UN 28, 19. — Pierwotnie *Szyszki*, od n. os. *Szyszka*, *Szyska* RymSEN II 572, w l. mn. Forma *Syski* to wynik mazurzenia. Zdaniem A. Bańkowskiego nazwa o niepewnej etymologii: albo od *szyszki*, w formie zmazurzonej, albo od *syski* ‘niwy świeżo pozyskane pod uprawę’. Lit.: Bańkowski, SFPS XXIII 11, przyp. 41. IV

Syski (2), wś, piotr., gm. Tuszyn, 10 km na pñd. od Tuszyń: *Syszky* 1399 HubP 340; *Szyski* 1405 Hb 111, nr 39; *Siszky* 1410 Koz VII 176;

Sysky 1419 Łęcz II nr 3405; *Schischky* 1511 ŻDz XIII 197; *Schyschky*, utraque *Schyschky* 1511–23 ŁLB II 171; *Schisky* 1552, 1553 ŻDz XIII 261; *Szyski* V[illa] 1673 ASK I 74, 329; *Szyszki* 1783–84 RejKor 190; *Szyski* 1802–03 MpGillyPr; *Szyszki* 1839 MpKwat III 5; *Syski* 1890 SG XI 750; *Syski* 1921 Sk II 71; *Syski*, -sek 1982 WUN III 385; gw. *syski*, -sek, *syskoski*. — Dawniej *Szyszki*, od n. os. *Szyszka* SSNO V 358, w formie pluralnej. Forma współczesna *Syski* to wynik mazurzenia. Lit.: SHGŁęcz II 131; Górniewicz, Onom XIII 98. KS

Syskowo zob. Czyżkowo

Sysławki zob. Piaseczno (6)

Sysłów, przys., dawniej wś, opol., gm. Głogówek, 10 km na pñ.-wsch. od Białej: ex 5 pagellis, videlicet, Wawrzincowice, *Sislon*, Zawada, Neogolitz, et Antiquo-Golitz 1679 J II 190; *Sislaw*, P[olonice] *Syslow* 1736 MpWielOppol; *Schüslera* (!) 1779 Büsching XIII 300; *Schüsław*, *Sysław* 1784 Z III 113; Dörfchen *Syßlaw* 1812 AmtLiegnitz 63; *Schüßlaw* (*Süslaw*) 1818 Herschel 233; *Süslaw* 1821 Rumpf III 175; *Syßslaw*, *Syslow*, oft auch *Süslaw*, u. irrig sogar *Schüsław* genannt 1830 Kn 769; *Sysslaw* 1831 MpRey nr 171; *Syßlaw*, oft auch auch *Süslaw* u. irrig sogar *Schüsław* geschrieben, *Syslaw* 1845 K 673; *Syßslaw* 1913 Meyers II 920; *Schüsław*, fr. *Syßslaw* 1934–37 OÄSchl I 37; *Sysłów* (*Schüsław*) — *Sysslaw* 1939 Prus 70; *Schüsław* — *Sysłów*, -owa, *sysłowski* 1949 MPol XXVI nr A-29; *Sysłów*, -owa 1982 WUN III 385. — Pierwotna n. *Sysłów* lub *Sysłów*, zniemczona jako *Sislaw*, *S(ch)üsslaw*, *Sysslaw*, od n. os. **Sysell/Sysel* (forma zniemczona), z suf. -*ów*, por. zapisy dotyczące osób z pobliskich Raclawiczek: Jeschke *Syszel* 1399, Dobisch *Sysel* von Rasselwicz, Dobusch *Sysil* von Rassilwicz 1399 CdSil VI 20, 21. Antroponimy te mogą pochodzić od śl. ap. *sysel* ‘cieleń ssące’, też ‘suseł’ SGPRei(kartoteka), lub są to derywaty od n. os. *Sys*, por. też n. os. z obszaru Śląska *Sysal*, *Sysło* AntrP V 53. H. Adamy sugerował pochodzenie nazwy od n. os. *Zdzisław* (A 25), zapewne na podstawie podobieństwa do jednej z form zapisu tego antroponimu w najstarszych źródłach (por. np. *Sislaus* ZfGS X 437), jednak w świetle dostępnej dokumentacji nie jest to prawdopodobne. Nazwę niem. *Schüsław*, notowaną już wcześniej, wprowadzono oficjalnie w okresie ad-

Sysslau

ministracji hitlerowskiej. Po 1945 r. ustalono urzędowo n. *Sysłów*. Lit.: SNGŚI XIII 126. PS

Sysslau zob. **Sysłów**

Sytki, wś, biał., gm. Drohiczyn, 6 km na pń.-wsch. od Drohiczyzna: z *Sytek* (1560) *ŻDz XVII/1*, 53; *Sytki* 1563 AWAK XXXIII 6; *Sytki* 1570 Lu-podl 8; *Sitki* 1576 ASK I 47, 38v; Wieś *Sithki*, z *Sitek* 1580 *ŻDz XVII/1*, 8, 49; *Sythkj* 1585 MK 131, 246v; *Sitki* 1603 MK 148, 15v; *Sytki* 1676 CzRkps nr 1099; *Sytki* 1795 MpPerPd; *Sytki* 1890 SG XI 751; *Sytki* 1921 Sk V 24; *Sytki, -tek* 1982 WUN III 385; gw. *sytki, sytek, sytkoski*. — Od brus. n. os. *Sytko* BiryłaBA II 403 (: pol., brus. *syty*, por. też gw. brus. *sytk* ‘pliszka’ Słbgav V 58), w l. mn. Lit.: Kond 195; HalBiał I 164. IN

Sytki zob. **Rogawka**

Sytkowo, cz. Poznania, dawniej wś: *Sthkowo* des[erta] 1567–68 Koz III 291; *Sittkowo* 1568 SHGPn IV 760; villae *Sytkowo, Sytkowo* deserta, *Sytkowo* puste 1598 LuPozn 42; *Sitkowo, Sytkowo* (1598)1611 SHGPn IV 760; *Sytkowo* deserta 1635, in *Sytkowo* 1653, *Sytkowo* vacat 1699 LuPozn 84, 94, 125; *Sitkowo, Sytkowo* 1780 NGPozn 116; *Sytkowa* 1793 MpPerKl; *Sytkowo* Kr. 1802–03 MpGillyPr; *Sytkowo*, folw. 1846 KsP 342; *Sytkowo*, folw. do Goleścina 1890 SG XI 751; *Sytkowo*, folw. 1921 Sk X 75; *Sytkowo, -wa* 1966 UN 93, 5. — Pierwotnie *Sytkowo* lub *Sitkowo*, od n. os. *Sytek* (: *syty* ‘nakarmiony, napojony; wystarczający’) RymSEN II 516 lub *Sitek* SSNO V 82 (: *sito*), z suf. *-owo*. Lit.: SHGPn IV 760–1; PPozn 296; NGPozn 116. PS

DODATKOWY WYKAZ SKRÓTÓW WPROWADZONYCH W T. XVI „NAZW MIEJSCOWYCH POLSKI”

Skróty źródeł, opracowań i czasopism

- ADPłoc – Archiwum Diecezjalne w Płocku.
- AKČ – Archiv Koruny české. I–VII. Praha 1939–1968.
- AmtBreslau – Amtsblatt der Regierung zu Breslau. I–CXXXIV. 1811–1943.
- AmtKöslin – Amtsblatt der Regierung zu Köslin. I–CXXVIII. 1816–1943.
- AmtLiegnitz – Amtsblatt der Regierung zu Liegnitz. I–CXXVIII. 1811–1938.
- AmtMar – Amtsblatt der Regierung zu Marienwerder. I–CXXX. 1811–1940.
- AmtOppeln – Amtsblatt der Regierung zu Oppeln. I–CXXVIII. 1816–1943.
- AmtStettin – Amtsblatt der Regierung in Stettin. I–CXXXV. 1811–1945.
- AndSchl – C. F. Anders, Schlesien wie es war. Zweyter Theil mit Urkunden. Breslau 1810.
- APKat – Archiwum Państwowe w Katowicach.
- APPłoc – Archiwum Państwowe w Płocku.
- APWroc – Archiwum Państwowe we Wrocławiu.
- APZiel – Archiwum Państwowe w Zielonej Górze.
- ASAGn – Acta Synodi Archidioecesis Gnesnensis. Praesidente, illustriss. et reverendiss. domino D. Matthia Łubiński (...). Varsaviae 1644.
- ASC – Akta stanu cywilnego (pochodzące z zasobów innych niż archiwa państwowe, np. serwis FamilySearch lub Metryki. Genealodzy.PL). W nawiasie po skrócie podano nazwę parafii (jeśli zapis pochodzi z księgi metrykalnej wyznania innego niż katolickie, po dywizie podano skrót nazwy wyznania), skrót rodzaju księgi (U – urodzenia, M – małżeństwa, Z – zgony), zakres czasowy księgi oraz numer karty.
- ASchK – Archiv für Schlesische Kirchengeschichte. I–LXVI. 1936–2008.
- ASK – Archiwum Skarbu Koronnego (1388–1826). Zespół w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie.
- AtEGr – Atlas ekonomii grodzieńskiej. Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, 402/Zbiór Kartograficzny, sygn. 066-03.
- AtKu – Atlas historyczny Polski. Województwo kujawskie i ziemia dobrzyńska w drugiej połowie XVI wieku. I. Mapy, plany. II. Komentarz, indeksy. Red. W. Duży, A. Borek, M. Słomski. Warszawa 2021.

- AtPd – Atlas historyczny Polski. Województwo podlaskie w drugiej połowie XVI wieku. I. Mapy, plany. II. Komentarz, indeksy. Red. M. Gochna, B. Szady. Warszawa 2021.
- AtPrus – Atlas historyczny Polski. Prusy Królewskie w drugiej połowie XVI wieku. Supplement. I. Mapy, plany. II. Komentarz, indeksy. Red. M. Słoń, T. Panecki. Warszawa 2021.
- AtWlkp – Atlas historyczny Polski. Wielkopolska w drugiej połowie XVI wieku. I. Mapy, plany. II. Komentarz, indeksy. Red. K. Chłapowski, M. Słoń. Warszawa 2017.
- AVGal – Alphabetisches Verzeichnis aller Ortschaften Galiziens und der Bukowina, aufgenommen im Jahre 1818. Lemberg 1818.
- AVOPr – G. König, Alphabetisches Verzeichniß sämmtlicher Ortschaften und einzeln liegender benamter Grundstücke des Preußischen Staat's. I–XXIV. Magdeburg 1833–1835.
- BärFr – M. Bär, Westpreussen unter Friedrich dem Grossen. Bd. 1 (Darstellung), Bd. 2 (Quellen). Leipzig 1909.
- BGl – Blätter für Geschichte und Heimatskunde der Grafschaft Glatz. I–II. Glatz 1910–1920.
- Bijak, Wisła – U. Bijak, Nazwy wodne dorzecza Wisły. Potamonimy odapelatywne. Kraków 2013.
- BK – Biblioteka Kórnicka PAN.
- Böhme – J. E. Böhme, Diplomatische Beyträge zur Untersuchung der Schlesischen Rechte und Geschichte. I–II. Berlin 1770–1775.
- Bornbach – Zur Geschichte des Danziger Krieges 1577. Stenzel Bornbachs Kriegstagebuch nach der Originalhandschrift. I–II. Oprac. W. Behring (Beilage zum Programm des Königlichen Gymnasiums zu Elbing). Elbing 1904–1905.
- BussUrk – I. C. Bussenius, Urkunden und Akten zur Geschichte der preußischen Verwaltung in Südpreußen und Neustpreußen 1793–1806. Frankfurt am Main–Bonn 1961.
- CalŻnin – E. Callier, Kronika żałobna utraconej w granicach W. X. Poznańskiego ziemi polskiej. Powiat żniński. Poznań 1893.
- CatVlad – Catalogus Ecclesiarum et Utriusque Cleri (...) Dioecesis Vladislaviensis seu Calissiensis pro Anno Domini. 1872–1925.
- CdSax – Codex diplomaticus Saxoniae regiae. I–III. Oprac. G. Gersdorf i in. Leipzig 1864–1941.
- ChKGk – Chełmski Konsystorz Greckokatolicki. Archiwum Państwowe w Lublinie, sygn. 35/95/0.
- ChlPruszcz – A. Chłudziński, Nazwy miejscowe powiatu gdańskiego (pruszcząńskiego). Pruszcz Gdański 2017.
- ChorośNZ – M. Choroś, Nazwy złożone w toponimii śląskiej. I–II. Opole 2011.
- Dejna – K. Dejna, Dialekty polskie. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1973.

- DobPodh – K. Dobrowolski, Włościańskie rozporządzenie ostatniej woli na Podhalu w XVII i XVIII w. Studja i materiały. Kraków 1933.
- DrzOS – S. Drzażdżyński, Die slavischen Ortsnamen Schlesiens. Teil I: Kreis Leobschütz, Teil II: Kreis Ratibor. Leobschütz 1896–1902.
- DTeX – Deutsche Texte aus schlesischen Kanzleien des 14. und 15. Jahrhunderts: Auf Grund der Vorarbeiten Konrad Burdachs unter seiner und Paul Piurs Mitwirkung. Oprac. H. Bindewald. H. I–II. Berlin: Weidmannsche Buchhandlung, 1935–1936.
- DWZP – Deutsche Wissenschaftliche Zeitschrift für Polen. H. 1–35. Posen 1923–1939.
- DzPow – Dziennik Powszechny. Pismo urzędowe, polityczne i naukowe, nr 1–147. Warszawa 1861–1864.
- DzPowKr – Dziennik Powszechny Krajowy. Red. A. T. Chłędowski. Warszawa 1829–1831.
- DzPozn – Dziennik Poznański. R. 1 i n. Poznań 1859–1939.
- DzUrz – Dzienniki urzędowe województw, guberni, powiatów i innych jednostek administracyjnych wydawane w różnych okresach. (W nawiasie podano skrót jednostki administracyjnej, numer dziennika i stronę lub pozycję).
- DzUŚl – Dziennik Ustaw Śląskich. Katowice 1922–1939.
- DzWarsz – Dziennik Warszawski [później Varšavskij Dnievnik]. R. 1 i n. Warszawa 1864–1914.
- EhrDB – S. J. Ehrhardt, Neue Diplomatische Beyträge zur Erklärung der alten Niederschlesischen Geschichte und Rechte. Breslau 1773–1774.
- Ferski – Informator adresowy miast i gmin wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej. I–II. Red. A. Ferski. Warszawa 1948.
- Fischer – C. F. E. Fischer, Geographisch-statistisches Handbuch über Schlesien und die Grafschaft Glatz. I–II. Breslau und Jauer 1817–1818.
- Franzkowski – J. Franzkowski, Geschichte der freien Standesherrschaft, der Stadt und des landrätlichen Kreises Gross Wartenberg. Gross Wartenberg 1912.
- Fuchs – M. G. Fuchs, Beschreibung der Stadt Elbing und ihres Gebietes in topographischer, geschichtlicher und statistischer Hinsicht. I–III. Elbing 1818–1852.
- GemGut – Die Gemeinden und Gutsbezirke des Preussischen Staates und ihre Bevölkerung. nach den Urmaterialien der allgemeinen Volkszählung vom 1. December 1871. I. Die Provinz Preussen; II. Die Provinz Brandenburg; III. Die Provinz Pommern; IV. Die Provinz Posen; V. Die Provinz Schlesien; VI. Die Provinz Sachsen; VII. Die Provinz Schleswig-Holstein; VIII. Die Provinz Hannover; IX. Die Provinz Westfalen; X. Die Provinz Hessen-Nassau; XI. Die Rheinprovinz. Berlin 1873–1874.
- GomWeg – D. Gomolcke, Wegweiser, durch gantz Ober- und Nieder-Schlesien (...). Oelße 1735.
- GórnRDob – H. Górnowicz, Rodowe nazwy miejscowe ziemi dobrzyńskiej. PJeż 1966, z. 3, s. 115–127.

- GPKP – *Vedomost', pokazvaušâ sostav" predpolagaemyh" novyh" 10 Gubernij i 85 Uëzdov" Carstva Pol'skago* [Вѣдомость, показывающа составъ предполагаемыхъ новыхъ 10 Губерній и 85 Уѣздовъ Царства Польскаго]. [I–X]. Varšava 1866.
- Gundling – J. P. von Gundling, *Pommerischer Atlas oder Geographische Beschreibung des Hertzogthums Pommern, und des dasigen Adels aus den Landes Urkunden* verfertigt (cz. I), *Der Adel des Königl. Preuß. Pommern* (cz. II). Potsdam 1724.
- Herschel – C. M. Herschel, *Schlesien in seinem ganzen Umfange; als: Preussisch-, Oesterreichisch-, und ehem. Neu-Schlesien (...)*. Breslau 1818.
- HKart – W. Heidn, *Die Ortschaften des Kreises Karthaus/Westpr. in der Vergangenheit*. Marburg/Lahn 1965.
- HMPn – *Historische Monatsblätter für die Provinz Posen. I–XXIII. Posen 1900–1923.*
- HSag – A. Heinrich, *Geschichte des Fürstentums Sagan: bis zum Ende der sächsischen Herrschaft im Jahre 1549*. Sagan 1911.
- HubP – R. Hube, *Prawo polskie w 14 wieku. Sądy, ich praktyka i stosunki prawne społeczeństwa w Polsce ku schyłkowi 14 wieku. Dodatki – B. Akta*. Warszawa 1886.
- Huhn – E. H. T. Huhn, *Topographisch-statistisch-historisches Lexikon von Deutschland, eine vollständige deutsche Landes-, Volks- und Staatskunde. I–VI*. Hildburghausen 1845–1849.
- IPles – J. Kolenda, *Die Ichnoorthographia Plesniaca des Andreas Hindenberg aus dem Jahre 1636. Ein Beitrag zur historischen Kartographie der Standesherrschaft Pleß in Oberschlesien*. Dortmund 1979.
- Jobst – W. Jobst, *Ein kurzer Auszug und Beschreibung des ganzen Kurfürstentums der Mark Brandenburg*. Frankfurt an der Oder 1571.
- Kauf – K. J. Kaufmann, *Geschichte des Kreises Rosenberg. I. Marienwerder Westpr.* 1927.
- KaufDE – K. J. Kaufmann, *Geschichte der Stadt Deutsch Eylau (Quellen und Darstellungen zur Geschichte Westpreussens 4)*. Danzig 1905.
- KdmB – *Die Kunstdenkmäler der Provinz Brandenburg. I–VII*. Berlin 1907–1960.
- KKG – *Księga komturstwa gdańskiego*. Wyd. K. Ciesielska, I. Janosz-Biskupowa. Warszawa–Poznań–Toruń 1985.
- KlasNM – P. Schwarz, *Die Klassifikation von 1718/19. Ein Beitrag zur Familien- und Wirtschaftsgeschichte der neumärkischen Landgemeinden. I–III*. Landsberg a. W. 1926–28.
- KlempinDB – R. Klempin, *Diplomatische Beiträge zur Geschichte Pommerns aus der Zeit Bogislafs X*. Berlin 1859.
- Klint – *Testamenty szlacheckie z ksiąg grodzkich wielkopolskich z lat 1631–1655*. Wyd. P. Klint. Poznań–Wrocław 2008.

- KMłp V – Materiały do kodeksu dyplomatycznego Małopolski. T. V: 1451–1506. Edycja elektroniczna. Oprac. W. Bukowski, F. Sikora, J. Wroniszewski. Red. W. Bukowski. Kraków 2014.
- KolbLu – O. Kolberg, *Dzieła wszystkie*. T. XVI–XVII: Lubelskie. Wrocław–Poznań 1962.
- KorEccel – J. Korytkowski, *Brevis descriptio historico-geographica ecclesiarum archidiecesis Gnesnensis et Posnaniensis ad ordinem decanatum digestarum nec non elenchus universi cleri ecclesiis, sacellis publicis aliisque institutis hoc tempore deservientis (...)*. Gnesnae 1888.
- Kossmann – O. Kossmann, *Die Anfaenge des Deutschtums im Litzmannstaedter Raum; Haulaender und Schwabensiedling im oestlichen Wartheland*. Leipzig 1942.
- KozAt – S. Kozierowski, *Atlas nazw geograficznych Słowiańszczyzny Zachodniej*. Z. I. Poznań 1934.
- KozPogr – S. Kozierowski, *Pierwotne osiedlenie pogranicza wielkopolsko-śląskiego między Obrą i Odrą a Wartą i Bobrem w świetle nazw geograficznych*. Cz. I: SIOc VII, 1928, s. 172–329, cz. II: SIOc VIII, 1929, s. 231–391.
- KParMil – R. Kaczmarek, *Topograficzny opis parafii Mileszki obok Łodzi z końca XVIII stulecia*. *Czasopismo Przyrodnicze Ilustrowane*, R. XI, 1937, t. XLIII, z. 1–4, s. 30–35.
- KParZg – R. Kaczmarek, *Zgierz z okolicą pod koniec XVIII wieku (opis topograficzny parafii)*. *Czasopismo Przyrodnicze Ilustrowane*, R. XI, 1937, t. XLIV, z. 5–6, s. 142–161.
- KsgGn – *Księgi sądu i urzędu grodzkiego w Gnieźnie [1447–1793]*. Archiwum Państwowe w Poznaniu, sygn. 53/13/0/-/Gniezno Gr. 1–303.
- KsgPoz – *Księgi sądu i urzędu grodzkiego w Poznaniu 1434–1793*. Archiwum Państwowe w Poznaniu, sygn. 53/20/0/-/Poznań Gr. 1–1863.
- KszGn – *Księgi sądu ziemskiego w Gnieźnie [1390–1790]*. Archiwum Państwowe w Poznaniu, sygn. 53/2/0/-/1–79.
- KszKal – *Księgi sądu ziemskiego w Kaliszu 1401–1793*. Archiwum Państwowe w Poznaniu, sygn. 53/4/0/-/1–218.
- LBRug – *Liber beneficiorum domus Corone Marie prope Rugenwold (1406–1528)*. Oprac. H. Lemcke. Stettin 1919.
- Lesmaitis – *Popisy wojskowe pospolitego ruszenia Wielkiego Księstwa Litewskiego (1524–1566)*. Wstęp i oprac. G. Lesmaitis. Białystok 2018.
- LorS – F. Lorentz, *Slovinzisches Wörterbuch*. I–II. St. Petersburg 1908–1912.
- LPAH – *Lietuvos valstybės istorijos archyvas (= Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne)*.
- LuPrus – 1624. *Lustracja województw Prus Królewskich 1624 (z fragmentami lustracji 1615 roku)*. Wyd. S. Hozzowski. Gdańsk 1967.
- 1765. *Lustracja województw Prus Królewskich*. T. I. *Województwo pomorskie* (cz. 1–2), T. II. *Województwo chełmińskie* (cz. 1–3), T. III. *Województwo malborskie*, T. IV. *Indeksy*. Wyd. J. Dydgała. Toruń 2000–2015.

- Luwlkp – 1616–1620. Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1616–20. I–II. Wyd. Z. Górski, R. Kabaciński, J. Pakulski. Wrocław 1994.
- Malec I – M. Malec, Budowa morfologiczna staropolskich złożonych imion osobowych. Wrocław 1971.
- MalecSkr – M. Malec, Staropolskie skrócone nazwy osobowe od imion dwuczłonowych. Wrocław 1982.
- Messow – F. W. Messow, Topographisch-statistisches Handbuch des Preussischen Staats. I–II. Magdeburg 1846–1854.
- MGH – Monumenta Germaniae Historica. I–V. Oprac. G. H. Pertz i in. Hannover itd. 1826–1996.
- MK – Metryka Koronna (1414–1820). Zespół w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie.
- MpDOZ – Ducatus Oswieczensis et Zatoriensis descriptio. [Mapa w skali ok. 1:250 000]. Sta[nisław] Por[ębski] pinxit, 1573.
- MpDSTesch – J. Nigrin, Ducatus Teschinensis in Silesia Superiore cum adjacentibus Regnorum vicinorum, Hungariae videlicet et Poloniae, nec non Marchionatus Moraviae etc. (...). [Mapa]. 1724.
- MpEGr – J. Markiewicz, Mappa ogulna Eknomij JKMości Grodzienskiej (...) Sporządzona w Roku 1781.
- MpEndPr – J. F. Endersch, Mappa geographica trium insularum in Prussia, quae Poloniarum regi serenissimo paret (...). Elbing 1753.
- MpGillyCr – D. Gilly, Cron, Karte von Südpreußen. [Mapa w skali 1:50 000] 1793–1796.
- MpNaroński – J. Naronowicz-Naroński, Districtus Reinensis in Ducatu Prussiae eiusq. tractu Sudaviensi. Novissima delineatio a. 1663. Reproduecja mapy w: Mitteilungen der Literarischen Gesellschaft Masovia, R. 31 (1926), s. 157.
- MpOpp – K. I. Oppermann, Semitopografičeskaja karta Carstva Pol'skago. St. Peterburg 1811–1820.
- MpPPosn – J. Blaeu, Palatinatus Posnaniensis, in Maiori Polonia Primarii Nova Delineatio. Amsterdam 1665.
- MPszcz – L. Musioł, Dawne nazwy miejscowości ziemi pszczyńskiej. W: Księga o Śląsku, red. A. Targ, Cieszyn 1929, s. 155–162.
- MpTopMil – Die Topographisch-militairische Charte von Teutschland in 204 Sectionen. Entworfen und gezeichnet von F. W. Streit und C. F. Weiland. Weimar 1807–1814.
- MtaPol – Miasta polskie w tysiącleciu. I–II. Wrocław–Warszawa–Kraków 1965–1967.
- NI – Namenkundliche Informationen. I i n. Leipzig 1964–.
- NLM – Neues Lausitzisches Magazin. I–CXIX. Görlitz 1822–1943.
- OÄSchl – Ortsnamenänderungen. I: Zusammenfassung der seit dem Jahre 1934 umbenannten Ortsnamen in Schlesien. Nachtrag zum Schlesischen Ortschaftsverzeichnis (12. Auflage). II: Ortsnamenänderungen. Zusammenfassung

der seit dem 15. Oktober 1937 umbenannten Ortsnamen und geographischen Bezeichnungen in Schlesien. 2. Nachtrag zum Schlesischen Ortschaftsverzeichnis (12. Auflage). Breslau 1937–1938.

- OLUrk – Verzeichniss Oberlausitzischer Urkunden. I–II. Görlitz 1799–1824.
- ONLöN – E. Eichler, C. Zschieschang, Die Ortsnamen der Niederlausitz östlich der Neiße. Leipzig 2011.
- ORust – E. Opitz, Die Arten des Rustikalbesitzes und die Laudemien und Markgroschen in Schlesien. Breslau 1904.
- Ost – H.-G. Ost, Die zweite deutsche Ostsiedlung im Drage- und Küddow-Gebiet (Grenzmark Posen-Westpreußen). Leipzig 1939.
- OVCösslín – Ortschafts-Verzeichniss des Regierungs-Bezirks Cösslín. Berlin 1819.
- OVKolo – Ortschaftsverzeichnis des Kreises Kolo. Spis miejscowości powiatu Kolskiego. 1916. AGAD, Szef Administracji przy General-Gubernatorstwie Warszawskim, sygn. 1/532/0/-/013, k. 21–38.
- OVSok – Ortschaftsverzeichnis des Kreises Sokołów. Spis miejscowości powiatu Sokołowskiego. 1916. AGAD, Szef Administracji przy General-Gubernatorstwie Warszawskim, sygn. 1/532/0/-/013, k. 39–46.
- OVWar – Alphabetisches Orts- und Gemeindelexikon des General-Gouvernements Warschau. I–II. Warschau 1917.
- PKLub – Pamâtnaâ knižka Lûblínskoj gubernii [Памятная книжка Люблинской губернии] [organ rządu Guberni Lubelskiej]. Lublin 1870–1912.
- PKSuw – Pamâtnaâ knižka Suwałkskoj gubernii [Памятная книжка Суwałкской губернии] [organ rządu Guberni Suwałskiej]. Suwałki 1877–1912.
- PolHSV – N. Pol, Hemerologion Silesiacum Vratislaviense. Tagebuch Allerley fürnemer, namhaftiger, gedenckwürdiger Historien, so fürnemlich in Breßlaw der Hauptstadt, auch sonst etlichen andern Orten im Fürstenthumb Schlesien (...). Leipzig–Breßlaw 1612.
- Popis – Popis' vojska velikago knâžestva Litovskago lěta 1567 [Попись войска великаго княжества Литовскаго лѣта 1567] W: Russkaâ istoričeskaâ biblioteka, izdavaemaâ Arheografičeskoj komissiej [Русская историческая библиотека, издаваемая Археографической комиссией], t. 33, Petrograd 1915, s. 431–1378.
- PPStOp – M. Iżykowska, A. Starczewska-Wojnar, „Przeczytano, przyjęto, podpisano”. Polskie protokoły sądów rozjemczych w powiecie strzeleckim w XIX wieku. Edycja źródłowa ze zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu. Opole 2017.
- Presb – S. J. Ehrhardt, Presbyterologie des Evangelischen Schlesiens. I–IV. Liegnitz 1780–1791.
- RAS – Rocznik Augustowsko-Suwałski. I i n. Suwałki 2001–.
- RCh – Rocznik Chełmski. I i in. Chełm 1995–.
- RegCur – Mezi periferií a centrem jagellonského světa. Registrum dvořanů knížete a krále Zikmunda I. Jagellonského z let 1493–1510. Oprac. P. Kozák, K. Rábai. Opava 2015.

- RegGn – H. Rybus, Regesty wybranych zapisek z akt działalności arcybiskupów gnieźnieńskich. Lublin 1961 (pierwotnie opublikowano w: ABMK, s. 112–404).
- RegŚl – Regesty śląskie. IV: 1358–1359, red. W. Korta, oprac. J. Gilewska-Dubis i K. Bobowski; V: 1360, red. W. Korta, oprac. J. Gilewska-Dubis. Wrocław–Warszawa 1992.
- RevGr – Revisia generalna do Oekonomiemy Grodzieńskiej Seymem Coronationis Cracoviensis Anni 1676 naznaczona a w roku 1679 et 1680 odprawiona (rkps). Zakład Narodowy im. Ossolińskich, sygn. 5620/II.
- REW – M. Vasmer, Russisches etymologisches Wörterbuch. I–III. Heidelberg 1958.
- RiehlScheu – W. Riehl, J. Scheu, Berlin und die Mark Brandenburg mit dem Markgrathum Nieder-Lausitz in ihrer Geschichte und in ihrem gegenwärtigen Bestande. Berlin 1861.
- RPLit – Reviziâ puš i perehodov zverinyh v byvšem Velikom Knâžestve Litovskom s prisovokupleniem gramot i privilegij na vhody v puši i na zemli [Ревизия пуш и переходов звериных в бывшем Великом Княжестве Литовском с присовокуплением грамот и привилегий на входы в пуши и на земли]. Vil'na 1867.
- RPobPilz – Rejestr poborowy powiatu pilzneńskiego z 1629 roku. Oprac. Z. Guldon, L. Stępkowski, Z. Trawicka. Kieleckie Studia Historyczne II, 1977, s. 211–283.
- RPobSd – Rejestr poborowy powiatu sandomierskiego z roku 1629. Oprac. Z. Guldon, L. Stępkowski, Z. Trawicka. Teki Archiwalne XXI, 1989, s. 17–108.
- RPodBL – Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo brzeskie litewskie 1667–1690 r. Oprac. A. Rachuba. Warszawa 2000.
- RPodTr – Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo trockie 1690 r. Oprac. H. Lulewicz. Warszawa 2000.
- RPogMłp – Skarb. T. I: Rejestr pogłównego prowincyi małopolskiej 1676. Oprac. F. Łoyko (rkps z XVIII w. przechowywany w Bibliotece Książąt Czartoryskich w Krakowie).
- RTNŚl – Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku. I–VI. Katowice 1929–1938.
- RTNT – Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Toruń 1878 i n.
- Rud – J. B. Rudničkyj, Geographical names of Boikovia. Ukrainian Free Academy of Sciences 1962. [2. wyd. pracy „Nazwy geograficzne Bojkowszczyzny” z 1939 r.].
- RymPatr – K. Rymut, Patronimiczne nazwy miejscowe w Małopolsce. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1971.
- Rymut, -(ov)itjo- – K. Rymut, Słowotwórstwo polskich patronimicznych nazw miejscowych z przyroskiem *-(ov)itjo- na tle zachodniosłowiańskim. Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1973.
- SchGb – Schlesische Geschichtsblätter. Mitteilungen der Vereins für Geschichte Schlesiens. Breslau 1908–1943.

- Schickfuss – J. Schickfuss, *New Vermehrte Schlesische Chronica vnnd Landes Beschreibung*. Jena 1625.
- Schwenckfeld – C. Schwenckfeld, *Stirpium et fossilium Silesiae catalogus, in quo praeter etymon, natales, tempus, natura et vires cum variis experimentis assignatur*. Lipsiae 1600.
- SDKBiał – Sumariusz dokumentów kamery wojny i domen w Białymstoku 1796–1807. Oprac. A. Gawroński. Białystok 2006.
- SGG – Słownik geograficzny Galicji. I–XVIII. Rękopis w Bibliotece Jagiellońskiej, sygn. BJ Rkp. 6858 II.
- SHGDobrz(materiały) – Z. Guldon, *Materiały do słownika historyczno-geograficznego ziemi dobrzyńskiej w średniowieczu*. [Publikacja elektroniczna]. Warszawa 2016.
- SHGKu(materiały) – Z. Guldon, *Materiały do słownika historyczno-geograficznego Kujaw w średniowieczu*. [Publikacja elektroniczna]. Warszawa 2016.
- SHGPG – II: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny komturstwa gniewskiego i okręgu nowskiego wójtostwa tczewskiego w średniowieczu*. Gniew 2009.
- III: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny komturstwa tucholskiego w średniowieczu*. Tuchola–Bydgoszcz 2010.
- IV: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny komturstwa świeckiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2012.
- V: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny prokuratorstwa bytowskiego komturstwa gdańskiego/malborskiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2012.
- VI: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny wójtostwa lęborskiego komturstwa gdańskiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2013.
- VII: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny okręgu puckiego komturstwa gdańskiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2014.
- VIII: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny okręgu mirachowskiego komturstwa gdańskiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2014.
- IX: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny komturstwa człuchowskiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2016.
- X: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny wójtostwa grabińskiego i okręgu rybickiego szkarpańskiego komturstwa malborskiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2017.
- XI: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny okręgu sobowidzkiego wójtostwa tczewskiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2017.
- XII: M. Grzegorz, *Słownik historyczno-geograficzny okręgu kiszewskiego, kościerskiego i skarszewskiego wójtostwa tczewskiego w średniowieczu*. Bydgoszcz 2018.
- Simson – P. Simson, *Geschichte der Stadt Danzig*. I–IV. Danzig 1913–1918.

- SkGal – Skorowidz gminny Galicyi. Opracowany na podstawie wyników spisu ludności z dnia 31. grudnia 1900. Wydany przez C.k. Centralną Komisję Statystyczną. Wiedeń 1907.
- SkP – Skorowidz polsko-niemiecki i niemiecko-polski miejscowości Województwa Pomorskiego i w. m. Gdańska ułożony na podstawie najnowszej mapy sztabowej 1:300 000. Poznań 1920.
- SlovCSR – Slovar' cerkovno-slavânskogo i ruskogo âzyka [Словарь церковно-славянского и русского языка]. I–IV. Sankt-Peterburg 1847.
- SMDŚ – Studia i materiały z dziejów Śląska. T. I i n., red. K. Popiołek i in. Wrocław–Katowice 1957–2005.
- Sommersberg – F. W. von Sommersberg, Silesiacarum Rerum Scriptores (...) I–III. 1729–1732.
- SOZam – Statuta Ordynacyi Zamoyskiej od r. 1589–1848. Warszawa 1867.
- SpisKiel – Spisok naselennyh mest Keleckoj gubernii s oboznačeniem rasstoânij ot gubernskogo goroda, uezdnyh gorodov, gminnyh sudov, gminnyh upravlenij, bliżajših stancij Źeleznoj dorogi i počtovyh stancij [Список населенных мест Келецкой губернии с обозначением расстояний от губернского города, уездных городов, гминных судов, гминных управлений, ближайших станций железной дороги и почтовых станций]. Keł'cy 1909.
- SpXVII – Elektroniczny słownik języka polskiego XVII i XVIII wieku. <https://sxvii.pl/>
- Stojentin – M. von Stojentin, Beiträge zur Geschichte des uradeligen Geschlechts von Stojentin Pommerschen Ursprungs. I: Urkunden und urkundlichen Nachrichten. Braunschweig 1895.
- Stworzyński – Opisanie Statystyczno-Historyczne Dóbr Ordynacyi Zamoyskiej przez Mikołaja Stworzyńskiego Archiwistę 1834 Roku. Biblioteka Narodowa, sygn. Rps BOZ 1815.
- StZach – Studia Zachodnie. I i n. Zielona Góra 1992–.
- SuprBM – N. Dalmatov, Suprasl'skij Błagovešenskij monastyr': Istoriko-statističeskoe opisanie [Н. Далматов, Супрасльскій Благовещенскій монастырь: Историко-статистическое описание]. Sanktpeterburg" 1892.
- ŠimekSlov – F. Šimek, Slovníček staré češtiny. Praha 1947 [wersja elektroniczna: <https://vokabular.ujc.cas.cz/>].
- Šulgač – V. P. Šul'gač, Praslov'âns'kij gidronimnij fond (fragment rekonstrukcii) [В.П. Шульгач, Праслов'янський гідронімний фонд (фрагмент реконструкції)]. Kiiv 1998.
- TabGr – Tabela dymów rolniczych w powiecie grodzieńskim znajdujących się, ostatnią taryfą zajętych do wybierania rekrutów podług niżej dla wiadomości Komisji Porządkowej sporządzona r[oku] 1794 m[iesiąc]a maja 25 dnia. Oprac. J. Urwanowicz, A. Wolanowski. Studia Podlaskie I, 1990, s. 221–264.
- ThomEv – C. S. Thomas, Altes und Neues vom Zustande der Evangelisch-Lutherischen Kirchen im Königreiche Polen. [Wrocław] 1754.

- VisCrac – Akta wizytacji katedry wawelskiej oraz kościołów diecezji krakowskiej 1602–1604 (= Źródła do dziejów Wawelu, t. XX). Oprac. E. Bularz. Kraków 2014.
- Wegner – R. Wegner, Ein Pommersches Herzogthum und eine Deutsche Ordens-Komthurei. Kulturgeschichte des Schwetzer Kreises. Bd. 1, Th. I. und II. bis 1466. Posen 1872.
- WLeb – S. W. Wohlbrück, Geschichte des ehemaligen Bisthums Lebus und des Landes dieses Namens. I–IV. Berlin 1829.
- ZHGP – Zeitschrift der Historischen Gesellschaft für die Provinz Posen (zugleich Zeitschrift der Historischen Gesellschaft für den Netzedistrikt zu Bromberg). I–XXIX. Posen 1885–1914.
- Zitzewitz – M. von Stojentin, Geschichte des Geschlechts von Zitzewitz. I–II. Stettin 1900.
- ZivB – E. Zivier, Akten und Urkunden zur Geschichte des Schlesischen Bergwesens. Kattowitz O.-S. 1900.
- ZivPl – E. Zivier, Geschichte des Fürstentums Pleß. I. Teil: Entstehung der Standesherrschaft Pleß (bis 1517). Kattowitz O.-S. 1906.
- ZUWPn – Dokumenty do historii ubezpieczeń ogniowych i obrony przeciwpożarowej ziem zachodnich Polski. Przedm. F. Baranowski. Poznań: Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu, 1935.
- Żuławy – B. Lipińska, Żuławy Wiślane – ochrona i kształtowanie zabytkowego krajobrazu. Gdańsk 2011.

Skróty językowe

- arch. – archaiczny
 dial. – dialektalny
 dok. – dokument
 gen. – genetivus
 ryc. – rycerski

Zestawił Paweł Swoboda

